ΧΡΗΣΜΟΙ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΟΙ

ORACVLA SIBYLLINA

RECENSVIT

ALOISIVS RZACH

PRAGAE
F. TEMPSKY

VINDOBONAE
F. TEMPSKY

LIPSIAE
G. FREYTAG

BIBLIOPOLA ACADEMIAE LITTERARVM CAESAREAE VINDOBONENSIS

1891

Vindobonae, typis Adolphi Holzhauseni.

PRAEFATIO

Sibyllina quae dicuntur oracula quatenus tum innotuerant typis primum[1]) expressa sunt Xysti Betulei (Sixti Birken) cura Basileae anno 1545. cuius editionis principis fundamentum fuit codex nunc Monacensis P, quem Betuleius inter alios libros magistratus Augustae Vindelicorum sumptu Venetiis a Graeco quodam emptum esse tradit. librum illum expressisse quamquam satis habuit Betuleius rei criticae parum curiosus, ne eo quidem munere omnibus locis accurate functus est, id quod codice scripto et edito inter se comparatis satis intellegitur: quam ob rem cave ne editionem codicis ipsius instar habeas. versuum Sibyllinorum menda pauca correxit Betuleius praecipue Lactantio opem ferente: qua de re illum ipsum audias[2]): '*malui vel mendosum (codicem) in lucem edere et medicis submittere manibus quam committere ut diutius lateat.*' oraculorum octo libris prioribus (hos enim solos continet Monacensis P) publicatis M. Antonius Antimachus (M. Antonio Antimaco) Graecarum litterarum magister Ferrariensis Betulei editum exemplar cum Sibyllinorum codice quem apud se habebat (nunc Vindobonensi A) contulit collatumque misit ad Oporinum qui sumptus in editionem principem fecerat. quo (nam altera quam Betuleius parabat editio nunquam lucem vidit) primus usus est Sebastianus Castalio (Sebastien Chateillon) in interpretatione sua latina Basileae anno 1546 in eiusdem Oporini officina publici iuris facta. utriusque codicis (P et A) auxilio instructus ipse se ad novam Graeci contextus recensionem accinxit quae adiecta versione latina Basileae anno 1555 apud Oporinum excussa est. quae recensio cum criticam manum Castalio sat multis Sibyllinorum locis corruptis non infeliciter admovisset, editione principe longe emendatior evasit: etiam anonymi de Sibyllis praefationem Antimacho qui eam e libro suo (A) exscripserat falso vindicatam (*'Μάρκου Ἀντιμάχου προοίμιον'*) primus oraculis praemisit. vergente saeculo tertia Sibyllinorum recensio secuta est a Ioanne Opsopoeo (Ioh. Koch) Brettano adornata: hoc opere postumo — nam Opsopoeus tribus ante annis Heidelbergae obierat — quod Parisiis anno 1599 typis expressum est haud mediocriter de oraculis Sibyllinis meruisse editorem constat: praeter octo illos libros fragmentaque primus interpolatam e Pseudophocylideis libri secundi partem in calce Sibyllinorum publicavit, quam in codice regio (Parisino R) antea non inspecto invenerat. usus enim est Opsopoeus novis ad textum constituendum copiis: integrum oraculorum exemplum nunc deperditum (*p*) illi Fr. Pithoeus concessit, alterum mancum (R) suppeditavit bibliotheca Catharinae Mediceae reginae Gallorum; praeterea editor quaternionem manu scriptum ab Aemaro Ranconeto alicubi emendatum (*r*) in usum criticum adhibuit, cuius iam Castalio in versione latina mentionem fecerat. quantum utilitatis Opsopoeus contextui emendando praestiterit et suis ipsius coniecturis nisus et Aurati Turnebique divinationibus adiutus vix est quod accuratius exponam, cum quaevis fere pagina apparatus critici de hac re legentes doceat. insequens saeculum unam vidit oraculorum editionem eamque nullius fere pretii, Servatii Gallaei (Servais Galle), Amstelodami anno 1689 apud Boomium

[1]) omitto acrostichidem Christi iam anno 1495 seorsum ab Aldo excussum.

[2]) cf. Castalionis ed. latin. praef.

excussam, cui iam anno superiore (1688) antecesserat volumen disputationum de Sibyllis vanissimae eruditionis farragine plenarum. Gallaeus quamquam in praefatione se maxime adnisum esse dixit, ut quam emendatissima lucem conspicerent Sibyllina, tamen artis criticae omnino ignarus habendus est. cum enim e codice cuius copiam ei fecit Ed. Bernardus professor Oxoniensis se locos quam plurimos 'pristino nitori plane restituisse' speraret antiquissimum illum esse ratus, egregie falsus est: nam exemplum illud (*g*) nunc aut deperditum aut nescio ubi latens infimae notae libris attribuendum esse videbimus. neque in editione Sibyllinorum quae inserta est 'Bibliothecae veterum patrum' a Gallandio curatae (Venetiis 1765) volumini primo (p. 333 sqq.) oracula emendatiora leguntur: attamen silentio non praetereundum ab editore in adnotationibus adiectas esse coniecturas nonnullas anonymi cuiusdam Londinensis haud contemnendas; accessit praeterea appendix locorum a Lactantio commemoratorum quos Sedulius Scotus excerpsit.

tria fere per saecula non nisi octo libri priores noti erant: anno 1817 ab Angelo Maio Mediolani codex Ambrosianus (M) in lucem protractus est, qui non solum partem carminum iam publicatorum (librum sextum et partem octavi) sed etiam totum librum antea ignotum (quattuordecimum) continebat. quem cum Mai latina huius libri interpretatione instructum edidisset, alios quoque eiusdem ordinis codices invenit in thesauris Vaticanis (Q et V), quos nemo antea in usum criticum adhibuerat, quamvis iam Conr. Gesnerum illorum notitiam habuisse manifestum sit; cuius verba haec sunt[1]: *in bibliotheca Vaticana Romae feruntur exstare quatuordecim libri Sibyllini. est et alterius voluminis ibidem hic titulus: 'ἐκ τῶν προφητικῶν Σιβύλλης θ' μέχρι τοῦ ιε'*'. et revera in alterius codicis (V) calce initium libri invenitur qui designatur numero ιε' (= VIII 1—9). typis expressi sunt libri novi (XI—XIV) in 'Scriptorum veterum nova collectione (vol. III. part. III) e Vaticanis codicibus' edita ab Angelo Maio Romae 1825 sqq.; adnotationes vir doctissimus perpaucas addidit neque lectiones utriusque codicis, si quibus locis differunt, accurate distinxit; libros vero, qui praeter illos in his codicibus extant (quartum sextum octavi partem) prorsus neglexit.

carminibus Sibyllinis admodum auctis et amplificatis Car. Alexandre collectionem horum oraculorum quae quidem usque ad id temporis innotuerant omnium plenam et integram parare instituit: cuius volumen prius quod octo libros priores cum prooemio amplectitur adnotatione critica et versione latina instructum Parisiis lucem vidit anno 1841 apud A. Firm. Didotium; altera carminum pars adiectis curis posterioribus ad libros iam antea recognitos anno 1853 prodiit: tribus annis post (anno 1856) opus egregium ad finem perductum est emissis excursibus ad Sibyllina et indicibus. quantum Alexandri labori indefesso debeatur, inter intellegentes satis constat: permultos locos foede depravatos vir doctissimus felici manu restituit, alios maxime contortos optima interpretatione illustravit, ut vere sospitatorem eum Sibyllinorum appellare possimus. minus prospere de contextus constituendi fontibus librorumque auctoritate et necessitudine indicavit. novos codices in volumine priore adhibuit duos, Parisinum L et Bodleianum B, quos primus contulit; praeterea in eius gratiam Kopitar Vidobonensem A denuo inspexit: quibus subsidiis in volumine altero accessit collatio codicis Scorialensis (S) a Lozano y Blasco confecta.

priusquam altera Alexandreae recensionis pars prodiit, F. H. Friedlieb, qui anno 1847 Vratislaviae dissertationem 'de Sibyllinorum codicibus manu scriptis in usum criticum nondum adhibitis' ediderat, qua de Laurentiano F et Monacensi H exposuit obiterque Vaticanos Q et V descripsit, oraculorum versus recognovit adiuncta interpretatione germanica et varietate lectionis (Lipsiae 1852 apud T. O. Weigelium). Friedlieb quam-

[1]) Bibl. univ. p. 598, Tiguri 1545.

vis in scriptiuncula illa non ignorasset haud parvi esse aestimandos codices QMVH inter se cognatos, tamen (praecipue in libris quarto sexto octavo) minorem quam par erat ex illis fructum cepit: ceterum quae ratio inter singulos intercederet codices, non recte perspexit. in carminibus ipsis nescio quo rei metricae et grammaticae fastidio ductus innumera menda reliquit intacta; tamen quod cum laude commemorandum est primus varietatem lectionis ampliorem atque utiliorem adiecit quam qui ante eum oraculis edendis operam navarunt. Betulei editionem quam se cum libro ex quo fluxit Monacensi P contulisse affirmat omnino codicis loco habendam esse falso arbitratur; codicem A denuo examinavit, praeterea usus est nova collatione totius libri Parisini R et magnae partis Parisini L; e Vaticanis vero Q et V varias lectiones in libris quarto sexto octavo a Keilio sibi suppeditatas commemoravit: de ceteris (XI—XIV) Maium secutus est.

cum igitur haud paucis vitiis laboraret Friedliebii recensio, Ric. Volkmann in dissertatiuncula de oraculis Sibyllinis scripta quam ipse 'supplementum editionis a Friedliebio exhibitae' esse dicit (Lipsiae 1853) in rem grammaticam et metricam accuratius inquirens coniecturas sat multas congessit, quarum pars probabilis videtur esse. eiusdem viri doctissimi curis optimum 'specimen novae Sibyllinorum editionis' prodiit Lipsiae 1851 continens librum primum recognitum subiuncta adnotatione critica. alio in opere maxime laudabili, quod inscribitur '*Lectiones Sibyllinae*' (Pyricii 1861) Volkmann codices PAB longe esse anteferendos alteri classi libros FRL complectenti probavit, codices vero QMVH ex recensione multo integriore esse derivatos quam cetera exempla; praeterea vir doctissimus haud paucis versibus corruptis certam medelam adhibuit.

prioris editionis suae exemplaribus divenditis alteram ex illa ampliore contractam adornavit C. Alexandre, quae Parisiis anno 1869 in aedibus F. Didotii typis est mandata. est quod miremur virum doctissimum ne in hoc quidem volumine retractato librorum meliorum auctoritatem ubique secutum esse, quamvis certam textus constituendi viam Volkmann monstrasset.

ut liber primus oraculorum a Volkmanno, ita quartus a Badtio seorsum recognitus est in programmate quod inscribitur '*über das vierte Buch der sibyllinischen Orakel*' (Vratislaviae 1878). Badt, qui iam antea horum studiorum specimen dederat in dissertatione sua '*de oraculis Sibyllinis a Iudaeis compositis*' (Vratislaviae 1869), codices meliores in auxilium vocavit.

editiones oraculorum enumerantes iam ad hoc tempus descendimus: ut vero ipse versus Sibyllinos denuo recensendi consilium caperem, hac maxime caussa permotus sum, quod adhuc neque contextum quem dicunt ubique satis firmo fundamento superstructum neque quae virorum doctorum curis ad vitia emendanda collata sunt ea qua par erat diligentia adhibita esse cognovi: quae res eo aegrius ferenda est, quod pauca litterarum antiquarum monumenta tantae labi obnoxia fuerunt quantae Sibyllistarum carmina sordibus foedissimis inquinata, quorum variae partes nec temporibus nec regionibus nec auctoribus iisdem debentur. quae menda innumera nisi multorum communi labore tolli non posse cum persuasum haberem, novam editionem ita instruendam esse censui, ut legentibus iudicandi copia commodior quam prius redderetur. quibus vero subsidiis instructus opus arduum et asperum susceperim, paucis exponam.

Sibyllinorum corpus, quod nunc in libros aliquot divisum legimus, non semper ita compositum fuisse testis est Lactantius (div. inst. I 6 13): '*et sunt singularum singuli libri: quos quia Sibyllae nomine inscribuntur, unius esse credunt suntque confusi nec discerni ac suum cuique adsignari potest nisi Erythraeae quae et nomen suum verum carmini inseruit et Erythraeam se nominatuiri praelocuta est, cum esset orta Babylone*'. quae

Lactanti verba in suum usum convertit is qui praefationem scripsit de Sibyllis (cf. pag. 5, 61 sqq.): hunc quoque Sibyllina disiecta novisse inde cognoscitur, quod initio praefationis collectionem oraculorum dispersorum se instituere velle dicit (cf. pag. 3, 6 sqq.). cuius consilii si caussam quaeris, praecipue theologicis rationibus eum ductum esse scito (cf. p. 3, 13 sqq.). quod si accuratius perpenderis anonymum de octo tantum libris prioribus loqui intelleges, quibus maxime res ad sacram scripturam et historiam pertinentes exponuntur; vaticinationes autem quae de rebus aut praeteritis aut futuris illis in libris leguntur, anonymus his verbis complectitur (p. 3, 22 sq.): *'περί τινων γεγονότων ἢ καὶ ἴσως γενησομένων ποικίλως προλέγουσι (οἱ χρησμοί)'*. alia in posterioribus Sibyllinorum libris narrantur, nihil fere de sacra historia, paene omnia ad profanam spectantia. praeterea moneam praefationem anonymi omnibus in codicibus qui carmina XI—XIV continent frustra quaeri. itaque ii libri soli ab illo collecti videntur esse, quorum argumenta commemorat. hanc collectionem antiquiorem esse putaverim, quoniam hi tantum libri a scriptoribus ecclesiasticis saepius laudantur, posteriores nunquam. attamen non omnia quae tum circumferebantur oracula a compositore conquisita esse inde colligitur, quod fragmenta extant apud eosdem patres quae in collectione codicibus Sibyllinis tradita desiderantur. hoc Sibyllinorum corpus *(a)* duabus codicum classibus eodem ex fonte derivatis repraesentari infra accuratius exponemus.

altera oraculorum collectio *(b)* non integra codicibus QMVH ad communem archetypum referendis continetur, quam olim libros minimum quindecim complexam esse apparet ex numeris quibus singuli denotantur libri: nam qui volgo sextus appellatur liber, in illis exemplis dicitur nonus *(ϑ')*; quocum praeter libri septimi versum primum magna pars octavi (vv. 218—428 nonnullis exceptis) coniuncta est interstitio nullo. tum sequitur in QVH decimus *(ι')*, qui in collectione *a* quartus est; quem excipiunt ceteri XI—XIV (M solum quattuordecimum exhibet); agmen claudit in duobus huius generis codicibus (VH) libri quindecimi *(ιε')* fragmentum (v. 1—9), quod iisdem qui in collectione *a* octavus vocatur libri versibus respondet. alterum corpus *(b)* non ab eodem compositore qui collectionem *a* instituit originem videtur duxisse, sed ab alio quodam qui oracula antiquiora cum recentioribus ad illorum exemplum confectis in unum coniunxit, licet in his maxime de rebus profanis actum sit. pars carminum Sibyllinorum quam libri primus secundus tertius quintus septimus collectionis quam *a* vocamus complectuntur, sine dubio iis corporis *b* libris continebatur qui in hac collectione desiderantur; quindecimum, cuius fragmentum in VH extare supra memoravimus, priorem libri qui volgo appellatur octavus partem (v. 1—216) comprehendisse putaverim. totius autem corporis alterius *(b)* recensionem multo emendatiorem nobis traditam esse persuasum habebit, quicumque eas oraculorum partes quae in utraque collectione servatae sunt inter se comparaverit (ll. IV VI VIII 1—9, 218—428).

quamquam igitur duae collectiones oraculorum factae videntur esse, tamen ut magno incommodo subveniretur, hanc editionem ita instituendam curavimus, ut Alexandrum Friedliebiumque secuti duo illa corpora quasi in unum contracta legentibus offerremus; itaque libros octo priores iisdem numeris designavimus qui in collectione *a* inveniuntur ceteros numeris qui sunt collectionis *b* notantes.

iam transeamus ad librorum manu scriptorum naturam originem necessitudinem exponendas. ac primum quidem de collectionis *b* codicibus disputabimus, cuius recensionem altera longe praestantiorem esse non solum permultis lectionibus optimis sed etiam consensu scriptorum ecclesiasticorum probatur qui Sibyllinorum versus haud paucos commemorant; omnes eius generis codices unam efficiunt classem, quam littera Ω designabimus. in apparatu critico hac littera consensus aut omnium aut si qui deficit reliquorum codicum eius ordinis notatur.

sunt autem hi:

Q, codex Vaticanus 1120 saeculi XIV, omnium praestantissimus, qui libros continens *ϑ'* (= VI VII 1 VIII 218—428) *ι'* (= IV) *ια'—ιδ'* (= XI—XIV) quibusdam locis aut lacer aut corrosus est. desiderantur in codice v. XII 259—XIII 6 et XIV 147—167 (oculis falsus est librarius, quoniam 147 et 168 iisdem verbis *καὶ τότε δὴ βασιλεύς* incipiunt). hunc post Maium qui libros XI—XIV examinavit et Keilium qui Friedliebii caussa ceteros inspexit (nam in adnotatione critica librorum XI—XIV Friedlieb Maium sequitur) ipse denuo contuli Romae anno 1885. liber hic interdum unus aut verae lectionis auctor est, cf. XIII 16 *αἰχμητάς* (VII *αἰχμητής*) 103 *γ' ἄλλος βασιλεύς* (VII *γᾶλλος* i. e. *Γάλλος*), 56 *Χαναναίους* (VII *σαταναίους*) 85 *δή* (om. VII) XIV 62 *χωνεύσουσι* (cett. *χωνεύουσι*), aut ad genuinam scripturae formam proxime accedit ut XIII 8 *νηπίαχος γεγαώς τε*, unde *γεραός τε* Alexandre correxit (VII *νηπίαχος γεγαῶτες*).

cum Q arcto cognationis vinculo cohaeret

M, codex Ambrosianus *E* 64 super. saeculi XV, qui libros *ϑ'* (= VI VII 1 VIII 218—428) et *ιδ'* (= XIV) complectens minoris est pretii, cum illum neque integritate neque virtute aequiperet, quamvis eodem ex fonte fluxerit. post Maium ipse librum examinavi Mediolani anno 1885. permultis locis, quibus ceteri huius ordinis codices (VH) aliam exhibent scripturam, cum Q congruit ut XIV 5 *ἐχθαίρει* (VH *ἐχθαίροι*) 5 *ἀπληστοχόρους* (VH *ἀπληστοχόρου*) 8 *φάρεα* (VH *φάρσα*) 15 *διὰ βήσσας* (V *διὰ βίσσας*, H *διαβίσσας*) 82 *βαρβαροφόνων* (VH *βαρβαροφρόνων*) 146 *αἷμα λεοῦ* corrupte (VH *αἷ μαλεοῦ*) 183 *ἐπ' ἰνδίη* Q *ἐπ' ἰ//δίη* (VH *ἐπὴν ἰδίῃ*) 198 *τελέσουσι* (VH *τελέουσι*) 207 *φέρφεσθαι* Q *φέρβεσθαι* (VH *φόρεσθαι*) 269 *αὐτὴν εἰσοίκρισιν* corrupte (VH *αὐτὴν εἰς κρίσιν*) 301 *φράζωσι* (VH *φράζωσοι*) 317 *ἐπόψοντ'* (VH *ἐπόψοι'*) 339 *ἐγκύρσουσι* (VH *ἀγκύρσουσι*) al.; attamen quamvis Ambrosianus M Vaticano Q simillimus sit, quominus illum huius codicis apographum esse existimemus, certa indicia obstant: ac primum quidem vv. XIV 147—167, quos in Q desiderari diximus incuria librarii omissos, in M extant; tum lectiones quasdam, quae non potuerunt a librario proficisci, discrepantes exhibet ut XIV 39 *κτεανέουσιν* (Q *κτανέουσιν*) 52 *ἄρξει καί* (Q *ἄρξουσι καί*) 188 *καὶ ἐς βασιλεῖ* (Q *βασιλῆε*) 334 *καυχίῃ* (Q *ναυμαχίῃ*) al.; ceterum M neglegentius exaratum esse ex nonnullis cognoscitur lectionibus, cf. XIV 124 *πορνισμοῖο* (Q *πορνισμοῖς*) 129 *μετεπτολέμοις* (Q *μετεπτολέμοισι*) 138 *βλοσυρωτός* (Q *βλοσυρωπός*) 231 *λιμοὶ καὶ λιμοί* (Q *λιμοὶ καὶ λοιμοί*); versus 168 sq. omittit M (habet Q); 91 deest *προδοθείς* et 191 *δή*, quae in Q leguntur.

ut M cum Q, ita duo reliqui codices V et H coniungendi sunt. quorum praestantior est

V, Vaticanus 743 saeculi XIV, in quo praeter eosdem libros quos Q praebet fragmentum libri *ιε'* legitur versus octo integros et initium noni corruptum comprehendens (= VIII 1—9). post Maium, qui libros XI—XIV, et Keilium, qui ceteros in usum Friedliebii excussit, codicem denuo accurate examinavi Romae anno 1885. cuius apographum est

H, Monacensis gr. 312 anni 1541 initio exaratus manu Michaelis Rosaiti Coronensis, qui haec subscripsit: *μιχαὴλ ὁ ῥωσαῖτος ἕλλην ἐκ κορώνης ἔγραψε· αφμα ς' ἰανουαρίου.* hoc codice easdem oraculorum partes quae in V inveniuntur complectente primus usus est Friedlieb, deinde Alexandre; quem ipse Pragam transmissum cum bis contulissem annis 1886 et 1888, adeo cum Vaticano ad verbum consentire intellexi, ut ex eo descriptum esse luce clarius esset: V et H soli fragmentum illud libri 'quindecimi' (= VIII 1—9) tradunt in eadem voce corrupta *πομπο* (v. 9) desinentes; praeter ea quae supra ex libro quattuordecimo attulimus exempla alia quaedam ex quarto et

terdecimo enumeremus quibus, quam V et H inter se similes sint, luculenter demonstratur: exhibet enim uterque: IV 8 *ἑλκισθέντα* (Q *ἑλκυσθέντα*) 29 *θυσίην* (Q *θυσίῃσι*) 49 *ἅπαντες* (Q *ἁπάντων*) 64 *τίγριδος* (Q *τίγρητος*) 98 *ὀλεισθαίνουσι* (Q *ὀλισθαίνουσι*) 132 *πόληας* (Q *πόλιας*) 141 *ἡνίκα ἂν* (Q *ἡνίκ' ἂν*) XIII 8 *νηπίαχος γεγαῶτες* (Q *νηπίαχος γεγαώς τε*) 16 *αἰχμητής* (Q *αἰχμητάς*) 54 *χόλους* (Q *χόλος*) 55 *ὅς* (Q *ὡς*) 62 *οἰστροβύλους* (Q *οἰστροβούλους*) 104 *ἔθνη* (Q *ἔθνεα*) 122 *μέγε* (Q *μέγας*) 134 *ἀσίησι* (Q *ἀσίῃ*); IV 109 *σμύραινα*, quam lectionem corruptam in Q legimus, omittunt VH (codd. cett. *Μύρα καλά*); in H quaedam neglegentius a librario exarata sunt, ut IV 53 *ῥαγέντες* (V *ῥαγέντος*) 72 *πολυαύλαια* (V *πολυαύλακα*) 76 *ἄγχος* (V *ἔγχος*) 111 *πρὸς φυγὴν* (V *προφυγεῖν*) 164 *στομαχάς* (V *στοναχάς*) 178 *ἔσσεται θαλόεσσα* (V *ἔσει' αἰθαλόεσσα*) 190 *εὐσεβέσει* (V *εὐσεβέσι*) al.

itaque codicum quibus classis Ω efficitur duo genera esse cognovimus, unum Q et M, alterum V et H continens, quorum prius aliquanto praestantius est: omnes vero ex eodem fonte esse derivatos manifestum.

iam transgrediamur ad oraculorum corpus, quod supra littera *a* denotavimus. cuius duo sunt codicum ordines, Φ et Ψ, quos, quamvis inter se multum differant, ad communem fontem esse referendos iam Volkmann vidit (Lection. Sibyll. p. 3 sqq.); sat multi enim versus, quos aut Ω aut scriptores ecclesiastici servarunt, in utriusque ordinis (Φ et Ψ) exemplis desiderantur; sunt quidem hi: IV 112, 113, 115, 148, 181 *ἔμπαλιν* — 184 *κρίνων*, 186, 188, 191 VII 1 VIII 311, 312; alii in Φ et Ψ mutili leguntur: III 101, 583, 741 IV 95, 153 sq. V 87, 88, 89, 92, 292, 293 VII 93, 141 VIII 99, 114, 166, 205, 212, 213, 214, 215, 216, 256, 257, 258, 259, 260, 279, 289, 429, 434 (ex quibus integros exhibent ceteri fontes hos: III 101, 741 IV 95, 153 VIII 205, 256, 257, 258, 259, 260, 279, 289); contra aliquot versus, quos in Ω neglectos videmus, consensu ordinis Φ et Ψ traduntur: IV 34, 44, 57 VIII 217, 337—341, 346—348, 351, 352, 371, 372, 376, 384—386, 388, 414, 415. accedit quod lectiones paene innumerae eundem esse fontem utriusque classis penitus et plane probant: ex quibus praecipue corruptelas quasdam insignes libri primi afferre iuvat: 21 *ὑποτετέλεστο δὲ κόσμος* 42 *γυνὴ πρώτη προδότις γίνετ' ἐκείνῳ* 150 *ἀπιστόκοροι* 184 *ὁππότε καινιεῖ ἱερὸν γένος ἐν χθονὶ κῦμα* 283 *ἔνθ' ἄκοιτις* 289 *κλυδωνισθεῖσα σὺν ἐμῷ πόσει* 290 *ὁμονύμφοις τε παθοῦσα* 292 *μεσάσει δὲ χρόνος* 306 *μολῶντες* 361 *αὐδήσει* 382 *καλύψας* 385 *σόλοι*. quae si quis accuratius perpenderit, facile persuasum habebit Ψ ordinem originem duxisse a codice cognationis vinculo cum iis coniuncto, qui classe Φ continentur. attamen sat multae sunt caussae, cur Ψ ordini alteri longe postponendum esse censeamus. ac primum in codicibus eius classis *(Ψ)* ne vestigium quidem invenitur praefationis anonymae de Sibyllis, quam ob rem iam communem eorum fontem illa caruisse recte statuit Volkmann, deinde quod gravius est interpolatoris cuiusdam theologicis et ethicis ut videtur rationibus ducti vestigia cognosci possunt, cuius manibus classis illius fons mutationes quasdam passus videtur esse: in libro enim oraculorum altero (II 56—149) versuum Pseudophocylideorum pars intrusi leguntur, quibuscum suos fetus coniunxit interpolator: ab eodem '*ἀντίρρησις*' iambica ad II 330 sqq. spectans, quam solus ordo Ψ in fine libri eius additam exhibet, profecta videtur esse; etiam singularem versus II 215 formam in classe Ψ obviam *(ἦξουσι μιχαὴλ τε γαβριὴλ ῥαφαὴλ τ' οὐριὴλ)* illi attribuerim (cf. ad h. l.); praeterea oraculorum librum octavum in Ψ ceteris antepositum invenimus, cuius rei caussa ea videtur fuisse, quod 'diorthotae' illi propter acrostichidem Christi quam continet celeberrimam magnopere placuit. mutaveritne vero interpolator etiam argumenta librorum priorum, quorum pars in Ψ aliter conformata legitur atque in Φ (cf. ad I 359 II 1 III 1, 62, 92), difficile est ad diiudicandum. adde librum octavum in Ψ quindecim versibus auctum

esse (VIII 487—501), qui in altera classe Φ non extant. ac non solum ex his indiciis, sed multo magis, quantum sit discrimen inter utrumque ordinem, ex varietate lectionis colligitur. multis enim locis, quibus Φ scripturam aut veram aut minus gravi mendo laborantem servavit, classis Ψ codicibus lectiones falsae et corruptae communes sunt; cuius rei pauca ex libris primo et altero exempla attulisse satis erit: prave scriptum est in Ψ: I 45 *ἠμέλησεν* (Φ *ἀμέλησεν*) 55 *δεύοντο γαῖαν* (Φ *δεύοντο*, P *δάοντο*) 57 *αὐξάνεσθε πληθύνεσθε καὶ ἐργάζεσθ'* (Φ *αὔξεσθε, πληθύνεσθ', ἐργάζεσθ'*) 199 *δὴ ταῦτα πάντα* (Φ *γενεὴ* [l. *γενεῇ*] *τὰ*) 200 *Ὕψιστος τότ' ὤπτο πάλιν ἴσχε φώνησέν τε φθόγγῳ* (Φ *Ὕψιστός τ' ὤφθη πάλι δ' ἴαχε φώνησέν τε*) 208 *βεβαιοῦμαι* (Φ *βαλοῦμαι*) 215 *πλάσιν* (Φ *πλάγιον*, unde Turnebus *πλάγι'*) 225 *ἐπινήχεται ὄμβρῳ* (Φ *ἐπενήχετο ὄμβρῳ*) 232 *ἀθανάτου βουλὴν ἰδέ* (Φ *ἀθανάτου βουλῇσιν· ἔδν δέ τε*, unde *ἀθανάτου βουλαῖς· ἤδη δ' ἔχε* scripsi) 265 *πεφύκασι* (Φ *πέφυκαν*) 354 *εἰσακούσουσι* (Φ *εἰσαΐσουσι*) 357 *ἰχθύων εἰναλίοιο θρέψει* omisso *χορέσει* in versu proximo (Φ *ἰχθύος εἰναλίοιο*) II 3 *κεύθετο* (Φ *ἔνθετο*) 160 *ἐνθέντες* (Φ *σὺν μέλεσιν*) 208 *δι' ἠέρος* (Φ *ἐν ἠέρι*) 223 sq. *σαρξὶν δέ τε πάσαις σάρκας νεύρεσι νεῦρά τε καί τε φλέβεσσιν ἁπάσαις αἷμα δέρμα δέ γ' ἐν χθονὶ αἱ πρὶν αἴθειραι εἰσαῦθις φύσουσιν* (Φ minus corrupte *σαρξὶ σάρκας καὶ νεῦρα περὶ χροῒ καὶ φλέβες ἠδέ τε δέρμα δ' αἱ πρὶν ἔθειραι*) 266 *πλαζόμενοί τε* (om. Φ) 274 *γε τιμήσαντες* (Φ *τίσαντες*) 291 *καλοῦνται* (Φ *βαλοῦνται*) 299 *νηπιόεντα* (Φ *δακρυόεντα*). sed haec hactenus.

iam singuli utriusque generis libri percensendi sunt. ac meliore quidem classe **Φ** continentur hice:

P, codex Monacensis 351 saeculi XV (olim Augustae Vindelicorum asservatus), unde editionem principem volgavit Betuleius qui in altera folii primi pagina epigramma adscripsit:

τοῦ Χύστου (sic) *τοῦ Βιρκίου εἰς τὰς Σιβύλλας.*

Ὅττα θεοῦ βουλὴ μεγάλου νοερή τε Σιβύλλη
ἐξ ἱερῆς κραδίης πνεῦμα τὸ ἀέναον·
εἰ γὰρ πνεῦμα θεοῦ χρησμοῖς στήθεσσι Σιβυλλῶν
καὶ τὸ προφητείας, ἧς λόγος οὐρανόθεν·
ὥσπερ κ' (sic) *Ἑβραίοις ἀνόμοις προλέγουσι προφῆται,*
ἔθνεσιν ὡς προλέγει δόγμα Σίβυλλα θεοῦ.

tum addidit: *Xystus Betuleius candido lectori s. hoc codice, candide lector, usi sumus, cum Sibyllina oracula in lucem ederemus. dedissemus profecto ea castiora, si emendatius exemplum fuisset. Antimacho multum debemus, cuius opera editio altera propediem in lucem prodibit. adiecimus interim atque castigavimus plurima ex Theophilo et Lactantio. Antimachi emendatiore lectione Castalio noster in transferendo usus est. ex cuius codice hunc ab indocto quodam librario descriptum arbitror. vale. ex phrontisterio nostro pridie Cal. Iun. 1550.*

exhibet codex praefationis anonymi partem extremam (inde a v. 81) praemissa inscriptione *ΣΙΒΥΛΛΑC ΒΙΒΛΙΟΝ Α ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἈΝΑΡΧΟΥ ΘΕΟΥ*:; tum secuntur oraculorum libri I—VIII usque ad v. 486; librum post Betuleium a Friedliebio et Volkmanno inspectum bis accurate contuli Pragam transmissum annis 1886 et 1888.

P quasi dux classis Φ habendus est, quamvis interdum librarii incuria aut versus omissi sint (ut III 29, 164, 198, 712, 724 al.) aut lectio nonnunquam corruptior exarata, cf. I 55 *δάοντο* 77 *δ' ἄ μιαροί* 97 *τεχνώοντι* 145 *σὺν γὰρ ἑπτά* 255 *τάχος ἐξέπεμπε* 354 *λαλῆσ'* 361 *μεμεθυσμένος* 395 *χαλκοθωρήκων* II 10 *ται . . αεργῶν*

III 44 κλυφίως 223 χαροποιοῦσθαι ἀσσηρ 443 ῥαύδακος 454 ὀλομένων 530 πόλεμον 560 ἐπαμήντο 706 αἰσθομένοιο 716 λισσώμεθα 779 ἄβοτα al.

multo minoris ducendus est

B, codex Bodleianus Baroccianus 109 saeculi XV exeuntis, in quo multa desiderantur: deest enim praefatio anonymi tota, praeterea omnia quae sunt inter I 381 et III 106 perierunt. collatus est liber ab Alexandro olim in Anglia peregrinante. quamvis plerumque cum P conspiret, tamen ne ex eo descriptum putemus sat multis indiciis prohibemur; interdum enim B ubi cum ceteris huius ordinis libris consentit, dissentit cum P: cf. I 255 ὑπεξέπεμπεν (P ἐξέπεμπε) 361 βεβαρημένος (P μεμεθυσμένος) III 109 γένετ' ἀνθρώπους (P γένετ' ἀνέρασ) 223 χαροποιοῦ θαλάσσης (P χαροποιοῦσθαι ἀσσηρ) al.

A, codex Vindobonensis hist. gr. XCVI 6 saeculi XV, olim Antimachi, qui praefationem anonymi totam cum libris I—VIII complectitur; hunc primus contulit Antimachus, postea Kopitar Alexandri caussa, tum Friedlieb; ipse codicem Pragam transmissum denuo bis accurate examinavi annis 1886 et 1888. A proximum post P tenet locum, quamvis interdum lectiones exhibeat a ceteris huius ordinis codicibus discrepantes quae quin a librario profectae sint vix potest dubitari; contra quibusdam locis unus rectum tradit ut his: I 135 ἐμοὶ δέ τε (cett. ἐμοί τε) 307 τότε δ' αὖτε (cett. τότε δ' αὖ) III 61 ἀνθρώποισιν· ἀτάρ (P ἀνθρώποισιν· αὐτάρ) 96 ἐπέγνω καὶ (P ἐπέγνωκε) 323 γῇ (PB γᾶ) 470 ἵξεται (cett. ἥξεται vel ἥξετ') 472 ἄστυ Λύκου (P αὐστολύκου, B ἀστυλύκου) 589 ζωογραφίας (cett. ζωγραφίας) 610 Μακηδόνες (cett. μακεδόνες) 827 ἐτύχθην (cett. ἐτέχθην) al.: quales scripturas omnes vix quisquam meras librariorum coniecturas esse arbitretur. attamen etiam errores sat multi in A inveniuntur sive ex antiquioribus exemplis propagati sive ab eo qui illum exaravit profecti: quorum aliquot afferam: I 147 πόνος (cett. τρόμος) 354 δ' ἄφωνοι (glossema in textum intrusum pro οὐ λαλέοντες) III 30 καὶ προσκυνέοντες (καὶ om. cett.) 767 δὴ ἐγερεῖ (cett. δὴ ἐξεγερεῖ) al.; saepe verborum exitum omissum videmus, quoniam scripturae compendia librarius solvere nesciit, ut I 14 ἀντ (ἀντμάς) 193 πλέυ (πλεύσει) 230 κατέκλυ . . τοῖσι (κατέκλυσσ' ὑετοῖσι) 344 πεφυλαγμέν (πεφυλαγμένος) 397 ἤ . . . (ἤλιτον). ceterum librarii in exarando codice incuria et neglegentia multifariam argui potest: in libro III totam triginta versuum paginam (646—675) prorsus omisit; contra eiusdem libri vv. 622—640 post 725 iterum scripsit, interdum versus duos pluresve in unum contraxit omissis aliquot vocabulis; praeterea saepe verba singula corrupit ut I 184 εὐχονί (= ἐν χθονί) 229 στείρακι ῥηχομένων (e v. 227 depravatum, pro στείρᾳ κινυμένων) III 369 ἠδάχαζος (ἠδ' ἀχάλαζος) 551 χίλιέ δ' ἔτεα (χίλια δ' ἔστ' ἔτεα) 766 θάνατος (ἀθάνατος).

S, codex Scorialensis II Σ 7 saeculi XV exeuntis, cuius primus Montfaucon Bibl. bibl. I p. 625 c mentionem fecit, eadem comprehendit quae A (praefationem integram et libros I—VIII 486); secuntur Pseudophocylidea sub tessera ταῦτα τοῦ Φωκυλίδου· μὴ πλουτεῖν ἀδίκως κτλ. codicis collationem confecit Alexandri caussa Saturninus Lozano y Blasco, unde, quin ex communi classis Φ fonte fluxerit, dubitari non potest; paucas afferam lectiones insignes quibus codicis natura cognoscitur: IV 181 ἔμπαλιν — 184 κρίνων omittuntur (eadem lacuna in omnibus eius generis libris); VIII 205 alterum hemistichium deest (ut in PBA), VIII 256 eundem in modum conformatum habet ac PBA; V 40 legitur ἔφθος μόρος VI 6 ἐκ πυρὸς ἐκ πρώτου V 169 καθιεδεῖο VII 162 ἥλικα λήψῃ al. ex nullo autem codice ordinis sui (Φ) descriptus videtur esse; nam et a P et ab A sat multis locis discrepat. et codicis P quidem eum apographum non esse ex his differentiis apparet: exhibet S versus quosdam in P omissos ut I 279 III 164, 712; integros praebet S IV 162 sq., contaminatos P; I 55 in

S legitur *ὑπεξέπεμπεν*, in P *ἐξέπεμπεν*, I 361 in S *βεβαρημένος*, in P *μεμεθυσμένος*; 382 *διάδημα*, in P *διάστημα*. saepius cum A congruit (P eodem loco dissentiente) ut I 255 *ὑπεξέπεμπεν* 361 *βεβαρημένος* II 343 *πολυμάμμονος* III 587 *καὶ χάλκεια* V 140 *ὅν φασιν* VII 39 *πᾶσα* VIII 61 *θέμιβοιδος*; attamen etiam ex hoc libro eum derivatum esse negabimus, quoniam versus qui in A desiderantur post III 616 omnes in S extant.

huic codicum ordini *Φ* praeter eos quos attuli adnumerandi sunt deperditi duo:

***p*,** liber Pithoei, quo Opsopoeum usum esse scimus. unde originem duxerit, lectionibus ab Opsopoeo commemoratis probatur, quae omnes classis *Φ* propriae sunt, cf. I 10 *ἀμφὶ σάλον* 27 *προσλαλιήν* 50 *κάβαλεν* 292 *ἐν σύκη σύκη* (idem A) 394 *καπεσεῖται* II 239 *ἀδωναῖος* 347 *μανόνδοτα* al.; II 266 in clausula mutilus est. ceterum ex silentio Opsopoei Pseudophocylidea in *p* non esse inventa colligitur.

alterius libri nunc deperditi fragmentum, quaternionem qui versus III 47—303 complectebatur,

***r*,** Ranconetum inspexisse auctor est Opsopoeus, e cuius adnotationibus hoc quoque exemplum eodem ex fonte ortum esse apparet: cf. lectiones has: III 83 *πεσεῖται* 131 *πέπληται* (idem P B S) 186 *τεγέεσσι* 198 *τίς δ' ἀρχὴ τούτων ἔσται* 262 *πᾶσαν*.

tertium codicum Sibyllinorum genus est *Ψ*, quo collectionis *α* contextum multo deteriorem tradi supra memoravimus. magnopere vero erraret, qui codices illos in contextu constituendo prorsus abiciendos esse censeret; nam cum etiam *Φ* classem, quamvis omnino probior Sibyllinorum versuum testis sit, multifariam depravatam esse constet, peropportune non parum multae in *Ψ* lectiones occurrunt, quae ratione flagitantur; cuius modi sunt: I 163 *ὀλολύξετ'* (*Φ ὀλολύξατ'*) 168 *ἔχητ'* (*Φ ἔχετ'*) 173 *αὖθις* (om. *Φ*) 177 *οὐδέν* (*Φ οὐδέ*) 182 *σαρδόνιον* (*Φ σαρδώνιον*) 185 *ῥίζης ἐν* (*Φ ῥίζος ἐν*) 292 *ἐν σύκη* (*Φ ἐν σύκη σύκη* vel *ἐν σάκη σύκη*) 348 *κοινῷ* (om. *Φ*) II 19 *δαιόμενος* (*Φ δευόμενος*) 193 *ἀθρήσουσιν* (*Φ ἀθροίσουσιν*) 303 *βώσονται* (*Φ βοάσονται*) 342 *πολυπάμονος* (*Φ πολυμάμμονος* vel *πολυμμάμονος*) III 1 *τὰ Χερουβίμ* (*Φ τὸ Χ.*) 73 *Βελίαρ* (*Φ Βελίηρ*) 185 *ἄρσην* (*Φ ἄρσις*) 209 *Παμφύλοις* (*Φ παμφυλίοις*) 215 *ἔκγονοι* (*Φ ἔγγονοι*) 256 *οὐρανόθεν πρό* (*Φ οὐρανόθεν πρός*) 267 *ὑπάρχει* (*Φ ὑπάρχειν*) 383 *γενεῆς* (*Φ γενετῆς*) 397 *δή* (*δέ Φ*) 402 *κεν 'Ρείης* (*καὶ ῥείεις Φ*, *καὶ ῥείης* A) 406 *Δορύλαιον* (*Φ δορελάων*) 468 *ἑοῖς* (om. *Φ*) 482 *βαρὺν ὄλβον* (*Φ βασιλήιον ἄμφω* ex versu sequente ortum) 483 *ἄφνω* (*Φ ἄμφω*) 515 *Παμφύλων* (*Φ παμφυλίων*) 596 *μίγνυνται* (*Φ ἀναμίγνυνται*) 598 *εὐρύχωρος* (corr. Opsopoeus, *Φ ευχωρος*) 701 *ἄψευστον* (*Φ ἄψευδον*) 721 *τρίβον* (om. *Φ*) 732 *τάλαιν'* (P *ἀλὲν*, B *ἀλὲν*, om. A) 767 *εἰς αἰῶνας* (*Φ εἰς τοὺς αἰῶνας*) 811 *μηνύματα* (corr. Castalio, *Φ μιμήματα*) al. classe *Ψ* hi continentur libri:

***F*,** codex Florentinus Laurentianus plut. XI 17 saeculi XV, qui libros VIII, in unum coniunctos I et II (cum Pseudophocylideis), III—VII complectitur. a Friedliebio primo in usum criticum adhibitus postea a Furia Alexandri caussa examinatus est; ipse denuo codicem bis accurate contuli Florentiae anno 1885. silentio non est praetereundum librarium, qui post V 425 versus 228—237 iterum scripserit, in margine dextro haec addidisse:

> *ἔγκλημα μηδεὶς τῷ γραφεῖ προσαπτέτω*
> *ταὐτὸ γραφοῦντι τῆς γραφῆς τῇ συνθέσει.*
> *ἐσφαλμένῳ γὰρ αὐτὸς ἐντυχὼν ἀντιγράφῳ*
> *κατ' ἐκεῖνο γέγραφα καὶ* (corr.) *δὲ οὐκ ἐγκαλεῖσθαι* (sic).

eundem in ordine *Ψ* tenet locum F quem P in *Φ*, cum sui generis praestantissimus sit; ex Laurentiano F descriptus videtur esse

***R*,** codex Parisinus 2851 (Opsopoei Regius) saeculi XV exeuntis, qui etiam eam ob caussam parvi aestimandus est, quod textum exhibet non integrum; nam non nisi

libros VIII, coniunctos I et II (cum Pseudophocylideis), III IV V 1—106 complectitur, cetera desunt. collatus est post Opsopoeum ab Alexandro et Friedliebii gratia a Gildemeistero; meum in usum librum Parisiis denuo examinavit anno 1887 O. Kleiber, auditor olim meus. plurimis locis, quibus F R consentiunt, scripturam meliorem exhibent quam L. rarissime R a F discrepat; si quae lectiones variae in F enotatae sunt, librarius codicis R non nisi alteram in suum contextum recipiendam esse censuit ut emendatiorem; cuius rei graviora aliquot proferamus exempla: III 253 F *ἐκόμιζε* suprascripto *σε* habet, R *ἐκόμισε*, III 229 in contextu codicis F *ἐνεργοῦσι* scriptum est, in margine *γρ. ἐρευνῶσι*, unde haec lectio in R transiit; III 594 F in contextu *μετὰ δέπειτα γονεῖς ἔξοχα πάντων* exhibet, in margine additum *γρ. καὶ ἔπειτα γονεῖς μετὰ δ' ἔξοχα πάντων*, quod in R exaratum est. minoris quam F pretii est

L, codex Parisinus 2850 (Leontarius) anno 1475 scriptus manu Demetrii Leontaris, qui librum se exarasse commemoravit his verbis: *ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον τῆς σιβύλλης ἐξ ἐπιτροπῆς τοῦ ἐξοχωτάτου κυρίου μισὲρ ἀντωνέλου δὲ πετρουτζίοις καὶ μεγάλου σεκρεταρίου· διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ τετιμημένου ἄρχοντος μισὲρ ἀντωνίου γονιδάνου καὶ πρώτου τοῦ ἱεροῦ κονσιλίου· διὰ χειρὸς ἐμοῦ δημητρίου τοῦ λεοντάρη ἕνεκεν ἀγάπης καὶ χρεοῦς τῶν προλεχθέντων ὑπερτάτων ἀρχόντων· ἐν μηνὶ σεπτεμβρίῳ κβ' ἰνδ. η τοῦ ,ϛϡπγ ἔτους.* additum Demetrii chirographum. codicem, qui libros octo priores cum Pseudophocylideis interpolatis complectitur eodem quo F ordine dispositos, Alexandre primus in usum criticum adhibuit; postea Gildemeister in Friedliebii gratiam initium libri primi librosque V—VIII examinavit. meum in usum simul cum R denuo contulit O. Kleiber Parisiis anno 1887. Parisinum L cum FR adeo consentire, ut ex eodem natum esse fonte necesse sit, quicumque librum perlustraverit non negabit; cum autem neglegentius scriptus sit, lectiones saepius aliquanto corruptiores exhibet quam FR. cuius rei testimonia quaedam afferam: legitur enim in L scriptura depravata: I 28 *ἔχειν* (FR *ἔχει*) 43 *ἀδαεῖ* (FR *δ' ἀδαεῖ*) 50 *τῇσι* (FR *τοῖσι*) 64 *πλησίον* (FR *πλησίων*) 104 *δεῖ* (FR *δή*) 126 *νόε* (FR *νῶε*) 164 *ἀκρακάταστος* 196 *ἀναδύσει* (FR *ἀναδύσῃ*) 249 *διήπτατο* (FR *διέπτατο*) 257 omissum *πέλει* (habent FR) 253 *βαδισοῦσι* (FR *βαδιοῦσί τε*) 370 *ἀσπαλάκων* (FR *ἀσφαλάκων*) 377 *ἰδῶν ἑώς* (F *αἰδῶνεώς*, R *αἰδῶν ἑώς*) II 126 *εἷς ἐστι θεὸς ἐστί* (FR *εἷς θεός ἐστι*) III 57 *δέ τε* (FR *δέ τοι*) 65 om. *τε* (habent FR) 131 *ὁπόταν* (FR *ὅτ' ἄν*) 174 *μήν* (FR *μιν*) 307 *πάντ'* (FR *πότ'*) 320 om. *αἵματος* (habent FR) 372 *καὶ νεήφατος* (FR *κενεήφατος*) IV 57 *κύκλος* (FR *κύκλα*) 25 *ἐπεὶ δ'* (FR *ἔπειτ'*) 50 *κυκλάδοισι* (F *σοῖσι*, R *σοῖς*, FR *κλάδοισι*) VIII 74 *δὲ πένθημον* (FR *καὶ πένθιμον*) 126 *οὐκέτι* (FR *κοὐκέτι*) 128 *καὶ 'κπραχθήσῃ* (FR *καὶ ἐκπραχθήσῃ*) 141 *προμονεύσῃ* (FR *προνομεύσῃ*) 148 *τρεῖς* (FR *τρίς*) 392 *βασιλείων* (FR *βασιλήων*) 459 *ἀνεδύσατο* (FR *ἐνεδύσατο*) al. perraro in L melior scriptura fortuito servata est quam in FR, ut V 8 *ἀσάρακός τε* (FR *ὡς σαρκός τέ*) VIII 143 *ῥώμης* (FR *ῥώμη*).

ad hunc ordinem Ψ referendus est etiam liber nunc aut deperditus aut alicubi latens

g, codex Gallaei, de quo Gallaeus in praefatione editionis suae '*ad lectorem benevolum*' disputavit; quem librum nunc ignotum esse vix aegre ferenus, quoniam eiusdem atque FRL generis fuisse luce clarius est. quam ad rem probandam lectionum a Gallaeo enotatarum partem e libro primo decerptam hic addam: I 6 *ποικιλόθνητε* 10 *ἀμφὶ σάλον* 12 *περιλαμπέσιν* 11 *οὐρανὸν δ'* 14 *χενάμενον* 36 *ἄμφω εἶχον* 38 *τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα* 39 *ψανέμεν* 42 *γείνατ'* 58 *ἐντέχνως* 68 *ἠδ'* 79 *καὶ βιότοιο* 97 *μεμηνότες* 107 *ἀλεγειναί* 121 *ποίησεν* 122 *θεός* omissum 169 *ἀθεμίστατον* 208 *τοῖσι δ' ἐνί* 215 *πλάσιν* 225 *ἐπινήχεται* 255 *ὑπεξέπεμψεν* 265 *πεφύκασι* 276 *αἷς ὑποθαρσήσας* 286 *μεμελημένα* 321 *καὶ εἰς ἅλα βένθεα* 357 *εἰναλίοιο θρέψει.* quam misere Gallaeus

editoris munere functus sit, iam supra memoravimus: nonnullis locis aut rara incuria aut gravi errore ductus lectiones libri sui esse hariolatur quae sunt emendationes criticorum; atque Aurati quidem haec: I 15 δ' *ἄρα* 32 *δρᾶτο* 153 *ἐξαπατᾶσθε* 283 *ἐνθάδε τις*, Opsopoei I 34 *εὐτομάτως* (sic etiam codicem R exhibere putat); alibi varios Sibyllinorum locos confundit ut I 176, ubi *ἀστασίῃσι* in codice suo inveniri affirmat, quod ex VIII 185 hausit (cf. adnotationem ad h. l.); *g* sine dubio idem quod FRL (*ἁρπασιαῖοι*) habuit; neque I 177 *ἀπιστόφυλοι* (Ψ *ἀπιστόκοροι*) neque in versu proximo (178) *ψευδέεσσι λόγοι* ('vel *λόγχοι* vel *λόχοι*'!) codicem illum exhibuisse Gallaeo credemus, quem has quoque scripturas ex VIII 185 sq. desumpsisse pateat. idem 'vir doctissimus' non dubitavit lectiones fictas pro veris venditare ut *Σπάρτα* V 306 (codd. Sibyll. *Σμύρνα*), quam '*Λυκούργῳ*' in eodem versu obvio optime convenire existimavit. atque haec quidem de codice *g*.

ex iis igitur quae de libris manu scriptis disputavimus dilucide apparet versus Sibyllinos quantum fieri potest ex auctoritate ordinis Ω esse recensendos, quamvis hic quoque multis et gravibus mendis laboret. ubicumque vero classe Ω caremus, primum videndum, num reliquarum Φ et Ψ consensus veram praebeat lectionem; ubi diversas in partes discedunt, classis Φ audienda, si quidem eius lectio non pugnat cum ratione; iis vero locis, quibus contextus eius aperte corruptus est, ad tertium genus Ψ confugiendum, in quo quamquam interpolationem vehementius grassatam esse consentaneum est, tamen interdum etiam scripturas principales servatas esse cognovimus.

in omnibus qui librum oraculorum quintum exhibent codicibus post versum 92 maiorem inveniri lacunam aegre ferimus. quod damnum aliqua ex parte resarcitur excerptis quibusdam codicis Parisini 1043 (fol. 76 verso), quae versum 93 (apud Alexandrum 92 *b*) alibi non obvium cum sequentibus (usque ad V 111) servarunt; accedit interpretatio graeca. praetera ibidem leguntur versus IV 179—185, 187, 189, 190 e Constitutionibus Apostolorum desumpti (cf. ad h. l.). haec excerpta me rogante Parisiis accuratissime examinavit C. Wessely Vindobonensis anno 1888.

sed si circumspicimus, num quae ad contextum Sibyllinorum recte constituendum praeter codices ipsos subsidia comparari possint, primum ii auctores conveniendi, qui Sibyllinis oraculis pro testimoniis utuntur. in quibus locum principem tenet Lactantius. felici casu factum est, ut cum oracula recenserem, magna pars egregiae Brandtii editionis iam typis expressa esset. Brandt quem virum humanissimum per litteras rogavi, ut Sibyllinorum lectiones varias quas in codicibus 'divinarum institutionum' invenisset mecum communicaret, liberalissime plagulas mihi inspiciendas permisit. itaque Lactanti lectiones Sibyllinas ex antiquis codicibus erutas multo emendatiores novi quam priores oraculorum editores. quae res quanto mihi usui fuerit in versibus emendandis, infra accuratius exponam; de Lactanti codicibus legas quaeso quae accuratissime disputavit Brandt (praef. vol. I. p. XIII sqq.); etiam libri Lactantiani qui est 'de ira dei', quem vir ille doctissimus nondum publicavit, apparatum criticum Academiae caesareae Vindobonensis permissu inspicere mihi licuit intercedente Hartelii benevolentia itaque in locis Sibyllinis, qui in 'ira dei' commemorantur, auctoritate codicum Bononiensis (saeculi VI vel VII) et Parisini 1662 usus sum. de Sedulio Scoto qui Lactanti locos graecos ex libro quodam transscripsit in codicem, qui est Armamentarii Parisini 8407, Brandtii adeas praefationem (p. CIV).

quantum vero Lactanti lectiones Sibyllinae ad contextum restituendum conferant, inde apparet, quod plerumque cum optimo Sibyllinorum codicum ordine *(Ω)* congruunt. quam ob rem etiam iis locis, quibus auctoritate illius classis destituti in ceteris *(Φ Ψ)* recensionis fundamentum ponere cogemur, Lactantium pro teste optimo habebimus ordinis Ω vice fungente. qua de re quamvis iam Brandt rectissime disputaverit (cf.

praef. p. XCII sqq.), tamen pauca quaedam exempla proferam: veram scripturam cum Ω conspirans non nunquam servavit Lactantius; cf. IV 43 καὶ τότε (ΦΨ τούς) 161 ἅμα (μάλα ΦΨ) 160 χόλῳ (ΦΨ χρόνῳ) 170 περίτιμον (P περίψιμον, A περίφημον, Ψ ἐρίτιμον) VI 14 πολλά (ΦΨ λυγρά) 22 θεόν (ΦΨ νόμον) VIII 2 ἔσχατον (ΦΨ ὕστατον) 239 οὐρανόθεν (ΦΨ δ' οὐρανόθεν) 241 δείξει τότε (ΦΨ τότε δείξει) 275 καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο (varie corruptum in codd. cett.) 287 ὕστερον (ΦΨ ὕστατον) 288 δώσουσιν δέ (Φ καὶ δώσουσι, Ψ δώσουσι) 290 δ' εἷς (Φ κ' εἷς vel κεὶς, Ψ τ' εἷς) 304 ἀφιλοξενίης (Φ δὲ φιλοξενίης, Ψ φιλοξενίης) 326 ἵνα τὸ (Ω τὸν) ζυγὸν ἡμῶν (ΦΨ ἵνα τοι ζυγόν. ὅνπερ ὑπῆμεν) 328 ἀθέους (ΦΨ ἀθέσμους) 377 εἰμι (ΦΨ ἐστι) 413 εἱλίξω (QVH εἰλήξω, ΦΨ εἱλίξει), ibidem ἀνοίξω (ΦΨ ἀνοίξει); VIII 291 interpolatum ignorat Ω cum Lactantio, habent ΦΨ; alterum versus VIII 257 hemistichium servatum in Ω et codd. Lactanti desideratur in ΦΨ. interdum non nisi parvum inter Lactanti et classis Ω lectiones discrimen intercedit: IV 160 Ω habet βρύχοντα, Lactantius βρίθοντα (ΦΨ κραίνοντα); VI 15 Lactantius recte μιῆς πήρης, Ω corruptius μιῆς σπείρης (ΦΨ μιῆς ῥίζης); VIII 272 Ω πᾶσαν δὲ νόσον, Lactantius πᾶσάν τε νόσον (Φ πᾶσαν νοῦσον, Ψ πᾶσαν νόσον); 277 Lactantius vere περισσεύοντα, Ω περιττεύοντα (Φ περισσεύσαντα, Ψ περισσεύματα). quibusdam vero locis Lactantius lectiones servavit meliores quam Ω; quales legimus VI 22 ἐνόησας, ubi cum Lactantio conspirant ΦΨ (Ω falso ἐνόησεν); VI 23 παίζοντα θνητοῖσι νοήμασιν, quam ad scripturam prope accedit corruptela in ΦΨ occurrens πταίοντα θνητοῖσι νοήμασι; longe aliter Ω ἐλθόντα θνητοῖσιν ἐν ὄμμασιν; aliis quibus dissentiunt Lactantius et classis Ω locis cur Ω a vero deerraverit, facile dici potest; ut VIII 273 παύσει in Ω obvium falso iteratum est ex priore hemistichio; recte quidem Lactantius στρώσει δέ, ΦΨ στορέσει δέ; VIII 313 in Ω ἀναστήσας ex ἀναλύσας, quod cum Lactantio ΦΨ habent, corruptum est propter ἀναστάσεως vocabulum simile in versu proximo occurrens; VIII 416 cur in Ω κοίτω inveniatur (pro κρίνων Lactantii et classium ΦΨ), non mirum, nam versibus 414 sq. in Ω fortuito omissis verbum finitum desiderabatur. ceterum ne Lactanti quidem codices locis quibusdam Sibyllinorum corruptis medelam suppeditasse recte monuit Brandt.

cum igitur Lactantium carminum recensionem legisse constet, qua praestantior in codicibus Sibyllinis non inveniatur, auxilio eius, ubicumque auctoritate classis Ω caremus. in versibus emendandis uti non dubitabimus, cf. III 741, 743, 763, 764, 766, 788, 817, 818; III 549 e lectione, quam tradunt Lactanti codices, τελεῖν προλιπόντα facile recta τελεῖν προλιπεῖν τε erui potuit (multo corruptius Φ τελεῖν προλιποῦσα, Ψ τελεῖν προλιποῦσι).

ex aliis quoque scriptoribus ecclesiasticis in oraculis recensendis bonum fructum capere potuimus: ac Iustinus quidem et Pseudoiustinus e Sibyllinorum recensione perbona hauserunt; cf. lectiones has: IV 25 μέγαν θεόν (sic Ω) 28 βωμοὺς εἰκαῖα λίθων ἀφιδρύματα (unde ea quae Ω exhibet corrupta esse nemo non videt: βωμοῖσι καὶ ἀλίθων [καὶ αἱ λίθων V] ἀμφιδρύματα; longe aliter ΦΨ) 27 ἀπαρνήσονται (sic Ω); cum classibus ΦΨ verum servavit Iustinus IV 27 οἳ νηοὺς μὲν ἅπαντας (Ω perverse οἴνους μὲν πάντας): ei soli lectio vera debetur εἰμέν III 721 (codd. Sibyll. ἦμεν) et 722 γεραίρομεν (Φ σεβάσμεθα, Ψ σεβάσθημεν).

etiam Theophilus quibusdam versibus subvenit: III 101, quem in codicibus Sibyllinis toto hemistichio altero carentem legimus, integrum tradidit; III 98 ὅτε (ΦΨ οἵ) III 101 αὐτίκα δ' ἀθάνατος (αὐτίκ' ἀθάνατος AΨ, αὐτίκα ἀθάνατος P) ex illo restituimus.

Athenagorae (et Tertulliano) lectio unice vera III 113 πρώτιστοι (codd. Sibyll. προφέριστοι) debetur.

Clemens quoque aliquot locorum emendationem adiuvit, qui praecipue III 587, 590, 593, 624 IV 154 V 483 sqq., 488 optimas exhibet scripturas, III 589 versum

alioquin magnopere suspectum ignorat; sine dubio autem corrupte in codicibus Clementis legitur III 588 βροτῶν εἴδωλα θανόντων.

meliorem Sibyllinorum recensionem etiam Constitutiones Apostolorum (IV 179 sqq.) et Constantini Oratio ad sanctorum coetum (VIII 217—250) secutae sunt, quas cum Ω plerumque conspirare intelleximus; cf. de illa IV 181 sqq., 184 ὅσοι δ' ὑπὸ δυσσεβίῃσιν (aliter ΦΨ); IV 182 Constitutiones verum servarunt ἦσαν, Ω εἶεν corrupto exhibet (deest versus in ΦΨ); e Constantini Oratione has proferamus lectiones optimas cum Ω concinentes: VIII 219 πυρῶν (ΦΨ πάρος) 227 νεκρῶν (ΦΨ βροτῶν) 231 ἔσται (ΦΨ ἥξει); quibusdam locis etiam Ω classem scripturae virtute superat Oratio; sic VIII 232 integrum in ea legimus, qui clausula depravata in Ω (ἐκλείψει σέλας ἠελίοιο ἄστρων δὲ χορεῖν), longe vero aliter conformatus in ΦΨ offertur: cum ΦΨ conspirans Oratio emendatius quam Ω scriptum exhibet VIII 219 κρῖναι (Ω κρίνειν) 228 ἐλέγξει, de qua lectione cf. Addenda p. XX (Ω ἑλίξει); proprie habet Oratio VIII 226 ῥήξει τε 241 ἱερουργόεν (sic Lactanti cod. B); versum autem 225 (a littera E incipientem quo nominis forma ΧΡΕΙΣΤΟΣ comprobatur) in illa deesse est quod miremur.

addendum etiam in uno quem Sozomenus commemorat versu VI 26 recensionis melioris quae in Ω invenitur vestigium offerri ἐφ' οὗ (Φ ἐφ' ᾧ, Ψ ᾧ, ἐν ᾧ Theosoph. ed. Buresch, cf. Addend p. XX, ἐφ' οὗ Anecd. Paris.).

contra auctor Theosophiae, quam Buresch primus edidit, in excerptis Sibyllinis (Klaros p. 87 sqq.) plerumque lectiones deterioris classis Ψ exhibet, qua de re cf. Addenda (p. XVIII sq.).

in fragmentis maioribus recognoscendis inprimis Theophilus sequendus est, cuius recensionem quem ad modum alii scriptores ecclesiastici confirment, ex adnotationibus cognoscitur.

his de quibus disputavi subsidiis instructus ad oracula Sibyllina recensenda accessi; quae ut emendatiora legentibus proponi possent, nonnulla in opere praeparando erant respicienda: ac primum quidem Sibyllistarum genus dicendi et sermonis proprietas, deinde rationes grammaticae et metricae pervestigandae erant; quibus de rebus cum alio loco accuratius agere in animo habeam, id unum monendum videtur esse Sibyllistas interdum sacram scripturam paene ad verbum in carmina sua transtulisse, ut III 785 sqq., 788 sqq, quibus locis Esaiam et Zachariam poeta presse sequitur. hac ex comparatione criticos ad contextum carminum aut comprobandum aut emendandum aliquid lucrari posse luculentum extat testimonium III 794, ubi ἅμα σφίσι in codicibus corruptum a Stadtmuellero et Mendelssohnio egregie in ἅμ' ἀσπίσι correctum est Esaia subveniente; alio eiusdem libri loco (III 667) ex Hieremia (1, 15) θήσουσιν κύκλῳ (Φ θέσουσι κύκλῳ, Ψ κυκλωθήσωσιν) ipse restitui; I 57 codicum suspectam scripturam non esse mutandam docet Genesis 8, 18; 9, 1, 7 (cf. Sib. I 272).

multo uberiorem fructum me capturum esse ad Sibyllina emendanda ex Homeri Hesiodi aliorum poetarum epicorum carminibus sentiebam; nam Sibyllistae quantum in heroici versus carminibus versati sint, conspectus memoriarum locorumque similium demonstrat, quem in libri mei calce apposui. ac non solum Homeri Hesiodique libros egregie noverunt, sed etiam recentiores poetas interdum imitati sunt, Empedoclem Aratum Callimachum Orphicos alios; praeterea oracula et antiquiora et recentiora aut integra aut immutata in versus suos transtulerunt, cuius rei exempla habes IV 95 sq. VIII 361, 363 XI 214 (cf. etiam III 478 V 336 al.). neque proverbia indigna duxerunt, quae carminibus suis insererent, cf. III 736 μὴ κίνει Καμάριναν VIII 14 ὀψὲ θεοῖο μύλοι ἀλέουσι τὸ λεπτὸν ἄλευρον. ut a Sibyllistis aliorum versus hemistichia locutiones recepta esse videmus, ita rursus interdum quaedam ex illorum carminibus desumpta apud alios poetas occurrunt: et Nonnus in Paraphrasi Δ 117 Γ 29 ἀντίτυπον μίμημα

e Sibyllinis (cf. I 33, 333 VIII 270) suum in usum videtur convertisse: Gregorius autem Nazianzenus saepius Sibyllina imitatur, cf. Carm. I 1, 5, 10 (Sib. IV 6) I 1, 20, 15 sq.; I 1, 22, 10 sqq.; I 1, 21, 11 sq. (Sib. VIII 275—278); II 2, 7, 88 (Sib. Fragm. I 1) al.; quin etiam in titulo sepulcrali Diliporidis (de quo cf. p. 245) aenigma Sibyllinum, quod I 141—146 legitur, magna ex parte expressum est. quae cum ita sint, poetarum epicorum carminibus comparatis opimam emendationum messem nos facere posse apertum est. ut pauca quaedam exempla proponam, haec quaeso conferas aliorum meisque coniecturis ex Homero correcta: I 310 *εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ'* · II 111 *ἔσται γάρ τ' ἠὼς ἢ δείλης ἢ μέσον ἦμαρ* XII 256 *ἀπατήλια εἰδώς* XIV 112 *νιφὰς ἠδὲ χάλαζα* XIV 206 *ἐπειγόμενος περὶ νίκης* XIV 218 *περὶ ῥίον Οὐλύμποιο* XIV 224 *αἰετὸς αἴθων* XIV 251 *ἄνυσις οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς* XIV 358 *συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης*.

quidquid vero subsidiorum criticorum comparatum est, ad genuinas Sibyllistarum scripturas restituendas haud sufficere inter harum rerum peritos satis constat, quoniam codices in quibus praecipuum recensionis fundamentum ponendum est cuncti variis modiis vitiati sunt ne iis quidem exceptis quibus integriorem contextus formam tradi intelleximus. itaque praesertim cum mendorum quae olim Sibyllistis ipsis temere sunt imputata magnam partem librariorum esse errores consentaneum sit, persaepe una salus in coniectura posita, unde, quamvis non ita multi critici vires suas Sibyllinis emaculandis voverint, non nunquam laetam tenebris lucem affulsisse gaudemus. et olim quidem praeter Castalionem Opsopoeumque editores de his oraculis bene meritos inprimis Auratus et Turnebus iis medicinam optimo cum successu adhibuerunt, hoc autem saeculo post Anonymum Parisinum (quo nomine clarissimi Hasii coniecturas publicavit Alexandre) et Struvium praecipue Volkmanni Meinekii Nauckii Ludwichii Mendelssohnii[1]) curas felicissimas oraculis Sibyllinis maximo usui fuisse quis est qui neget? Alexandri vero utilissimum laborem criticum laudare non desinet, quicumque oracula perlegerit. si quid ipse ad corruptelas corrigendas attulerim, magnopere laetabor, quamvis opus meum magis incohatum quam absolutum esse sentiam. socios laboris habuisse gaudeo viros doctissimos G. Hartelium Vindobonensem et V. Klouček Pragensem, quorum uterque qua est erga me liberalitate et benevolentia plagulas legens divinando nonnullos locos feliciter sanavit. quibus viris amplissimis gratias ago quam maximas. non minore beneficio me devinxit S. Brandt Heidelbergensis, qui vir humanissimus prompta voluntate de multis quos Lactantius commemorat locis Sibyllinis accurate me docuit.

dabam Pragae tertio Idus Novembres MDCCCLXXXX

---

[1]) Mendelssohnii egregias coniecturas in Philologi vol. XLIX 2 publicatas et ab auctore liberalissime ad me transmissas inde a medio libro quinto in usum criticum adhibui (praeterea etiam IV 2 casu ex Mendelssohnii divinatione corrigi potuit); ceteras, cum priores oraculorum libri tum iam typis expressi essent, 'Addendis' subiunxi, ubi etiam Gomperzii (cf. Beiträge zur Kritik und Erklärung griechischer Schriftsteller p. 15 sq.) et Ludwichii (Berliner Phil. Wochenschrift 1890 n. 45) perutiles emendationes commemorantur

NOTAE LIBRORVM

Classis Ω:

Q = codex Vaticanus 1120 saec. XIV
M = codex Ambrosianus E 64 sup. saec. XV
V = codex Vaticanus 743 saec. XIV
H = codex Monacensis gr. 312 saec. XVI (anno 1541 exaratus)

Classis Φ:

P = codex Monacensis 351 saec. XV
B = codex Bodleianus Baroccianus 109 saec. XV exeuntis
A = codex Vindobonensis hist gr. XCVI 6 saec. XV
S = codex Scorialensis II Σ 7 saec. XV exeuntis
p = codex Pithoei nunc deperditus
r = quaternio Ranconeti nunc deperditus

Classis Ψ:

F = codex Laurentianus plut. XI 17 saec. XV
R = codex Parisinus 2851 saec. XV exeuntis
L = codex Parisinus 2850 saec. XV (anno 1475 exaratus)
g = codex Gallaei nunc deperditus

Ω = consensus codicum classis primae[1])
Φ = consensus codicum classis alterius[1])
Ψ = consensus codicum classis tertiae[1])

[1]) aut omnium aut si quis deficit ceterorum

ADDENDA ET CORRIGENDA

p. 3, 24 sqq. cf. Buresch, Klaros p. 120, 15 sqq., *Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* 75 sq.

p. 8 *Inscriptio*] adde: *βιβλίον σιβυλλιακὸν ἐν λόγοις θ'* (sic). *οἱ σιβυλλιακοὶ χρησμοὶ S*; post *Λόγος πρῶτος*] supple: *S*

p. 10 adnot. ad I 42: *γυνὴ προδότις πρωτίστη γίνετ' ἐκείνῳ Nauckii* (Mél. Gréco-Rom. IV 630), non *Volkmanni* coniectura est

p. 10 adn. ad I 44 *πεπειθμένος*] ante *I 77* supple: *codd.*; adde: *cf. XIV 200*

p. 11 adn. ad I 57; lege: *πληθύνεσθε καὶ Meineke*

p. 12 adn. ad I 86 post: *καὶ ἐπεὶ πρῶτον* lege: *Volkmann et Hartel*

p. 15 ad I 137—146 adde novum testem: *Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* ed. Buresch 81 sq. = Klaros p. 122, 22—123, 10: *ὅτι ἡ Σίβυλλα λέγει, ὡς ὁ θεὸς περὶ ἑαυτοῦ διὰ σοφῶν αἰνιγμῶν πρὸς τὸν Νῶε τάδε φησίν·* 136 *'εἰμὶ δ''* — 146 *'σοφίης'. οὗτος μὲν οὖν ὁ τὴν θεοσοφίαν [Σιβύλλης] γεγραφώς, ἔδοξεν εἰς λύσιν τοῦ ζητουμένου τὸ μονογενοῦς ὄνομα καὶ τὸ Ἐμμανουὴλ εὑρεῖν. ἔοικε δὲ μὴ εἰδέναι τὴν λύσιν.* varia lectio: 137 *ἐγὼ δ γ' ἐών*] *ἔγωγε ὁ ὢν Tubingensis (cum Ψ), ἐγώγ' ὁ ἐών scripsit Buresch* 139] *om. Tubingensis (cum Ψ)* 143 *τὰ*] *om. Tubingensis* 145 *καὶ τρεῖς τρὶς δεκάδες σύν γ' ἑπτά*] *καὶ τρεῖς τρισκαιδεκάδες καὶ δὶς ἑπτά Tubingensis; Buresch fortasse scribi posse dicit τρεῖς τρισκαιδεκάδες δίς θ' ἑπτά*

p. 15 adn. ad I 144: *ἀριθμός* in contextum recipiendum esse suspicatus est Mordtmann (Mitth. d. d. arch. Inst. in Athen VII 256) e titulo Nicomediae, de quo cf. p. 245 editionis meae

p. 17 adn. ad I 184 *μιαρὸν*] lege: *suspicati sunt anonym. Londin. et Alexandre*

p. 17 I 192 *ἐπέλθῃσιν τὸ*, quod in adnotatione conieci, in contextu restituendum est

p. 18 adn. ad I 201 adde: *τὰ ἕκαστ' ἀγορεύειν*] *τὰ ἕκαστα περαίνειν malit Mendelssohn coll. V 432*

p. 19 I 234 *ἐμπείρως* e Mendelssohnii coniectura scribendum (*ἐμπείροις* codd.)

p. 21 in adn. ad I 257 lege: *I 251* (pro *I 201*)

p. 21 I 264 Mendelssohn scribendum esse censet: *ἐκ θανάτου, μεγάλῃ δὲ ποθῇ καταθύμιον ἦεν*; rectissime quidem *ἐκ θανάτου* (pro *ἐν τούτῳ*), reliquam vero versus partem haud mutaverim

p. 21 adn. ad I 275 adde: *in clausula Νῶε δ' ὡς ὄπ' ἄκουσεν primitus scriptum fuisse putat Mendelssohn*

p. 22 adn. ad I 276 *ἦξ'*] adde: *ἦσσ' malit Mendelssohn*

p. 22 I 289 Mendelssohn scribi iubet *κλυδωνισθεῖσα σὺν ἀνέρι καὶ δαέρεσσιν*

p. 24 ad I 324—330 adde novum testem: *Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν* ed. Buresch 83 = Klaros p. 123, 11—124, 4: *ὅτι ἡ Σίβυλλα περὶ τοῦ Χριστοῦ χρησμῳδεῖ ταῦτα·* 324 *'δὴ τότε καί'* — 330 *'νόησον'. οὗτος ὁ τῆς θεοσοφίας συγγραφεὺς τὸ ΙΗΣΟΥΣ ὄνομα παρατίθεται εἰς τὴν τοῦ ζητουμένου λύσιν καί, ὡς οἶμαι, τοῦτο ἀσφαλῶς.* varia lectio: 324 *καὶ*] *τοῦ Tubingensis (cum Ψ)* *πάις*] *παῖς Tubingensis cum*

codd. Sibyll.) 326 φέρει] φέρων *Tubingensis (cum Ψ)* δύ' ἄφωνα -- ἐξονονομήνω] τὸ δ' ἄφωνον ἐν αὐτῷ δισσόν· ἐγὼ δέ κέ σοι ἀριθμόν γ' ὅλον ἐξονομήνω *Tubingensis* 328 δ'] *om. Tubingensis* 329 ἀπληστιοχόροις] ἀπιστοχόροις *Tubingensis cum codd. Sibyll.*

p. 24 adn. ad I 324, adde: καὶ] τοῦ Ψ

p. 25 I 348 διὰ τοῦδε καὶ ἀτραπόν lectio classis Ψ metri caussa praeferenda est

p. 30 II 15 fortasse δεκάτῃ γενεῇ transponendum ex III 108 XI 14

p. 30 adn. ad II 31 οὐδὲ μεριζομένη] adde: διαμεριζομένη *Mendelssohn*

p. 39 II 79 ἱδρώσῃ (χειρί), quod etiam Boissonadio in mentem incidit, (pro ἱδρῶσιν) Mendelssohn suasit coll. Constit. Apost. I 6

p. 39 adn. ad II 188 αἰθέριον, adde: πυροφόρον *Mendelssohn suspicatur;* idem vir doctissimus in clausula versus σημήια τρισσά (pro τότε σήματα τρισσά codicum) legi posse censet

p. 42 II 238: malim ἀναλύσας (pro καταλύσας), cf. VIII 414

p. 42 adn. ad II 241, adde: ἐν νεφέλῃ ποτὶ ἄφθιτον *coniecit Mendelssohn*

p. 45 adn. ad II 312 χειρῶν] adde: χειλῶν *suspicatur Klouček,* cf. ad VIII 358

p. 45 adn. ad II 314 adde: ἠδὲ καὶ] ἠδεῖ' *Mendelssohn*

p. 46 II 332: dele τε praepropere a me ante καί intrusum

p. 46 II 336: ἀθανασίην veram lectionem esse (ἀθανάτοισιν codd.) vidit Mendelssohn coll. II 150

p. 48 adn. ad III 12 ὁρῶν μόνος] ὁρώμενος *malit Mendelssohn,* cf. ad Fragm. I 8

p. 51 III 70 metri caussa pro οὔ πω scribendum censeo aut οὐδέ aut οὔ τι

p. 59 adn. ad III 200 post δίκας τίσουσι Κρόνοιο] lege: *cum Volkmanno et Badtio*

p. 61 adn. ad III 242; post '*restituit*' exciderunt haec, quae supplenda sunt: *Volkmann;* οὐδέ γέ τις χήρας θλίβει. μᾶλλον δὲ βοηθεῖ (*Meineke* cet.)

p. 63 adn. ad III 283: lemma sic corrige: ὡς — θεός]

p. 65 III 333 in clausula ἔρημα πόληες restituendum e Gomperzii (qui contulit Esaiam I 7 et 35, 2) egregia coniectura quae mea longe praestantior est

p. 70 adn. ad III 420 post ὀνοπῆσιν ἐν σὺν supple: Φ

p. 71 adn. ad III 435 post ἐξεναρίξῃ excidit: Ψ

p. 72 III 460 recte quidem Mendelssohn coniecit βαρύτιμον (βαρυθύμων codd.)

p. 72 III 461 sq. fortasse tamen codicum scriptura retinenda ὀδμή correcto

p. 73 III 474 nunc Θρῆκες δ' αὖτε Κρόβυζοι Meinekianae lectioni praetulerim (nunquam enim Θρήικες forma in Sibyllinis offertur)

p. 78 III 578 μῆρα (μῆλα codd.) restituendum esse recte vidit Mendelssohn

p. 79 III 600 ὅν περ ὑπῆσαν (corrupte codd. ὃν παρέβησαν) scribi iussit Mendelssohn

p. 81 adn. ad III 634 τετύχωσι] adde: τε τύχωσι *codd.*

p. 83 III 673 e Mendelssohnii coniectura κατὰ γῆν καὶ λαμπάδες in contextum recipiendum est; in versu proximo (674) vir doctissimus suspicatus est ῥιπτούμεναι (λάμπουσαι codd.)

p. 89 adn. ad III 794 ἅμ' ἀσπίσι] post *Stadtmueller* supple: *et Mendelssohn*

p. 90 in testimoniis bis scribe *818* (pro *819*)

p. 95 IV 55 dele γ', quod vix videtur necessarium esse

p. 96 IV 69 fortasse hic quoque classis Ω sequenda est lectione corruptiore *(πύργων τ' ἐμπρησμοί)* in πύργων ἐμπρησμοί τε mutata

p. 98 IV 107 στρώσει coll. V 438 malit Mendelssohn (τρώσει codd.), fortasse rectius

p. 101 IV 164 φάσγανα καὶ στόνυχας (στοναχάς codd.) primitus scriptum fuisse censet Mendelssohn, non male

p. 105 V 34 aut δ' ἠλεὸν ὄντα aut δ' ἠλὸν ἐόντα (coll. Hom. *O* 128) Sibyllistam scripsisse censet idem vir doctissimus (δ' οὔ μιν ἐόντα codd.); cf. ad XII 86

p. 107 V 62 an αὐτὸν τότε (pro αὐτὸν τὸν) restituendum? sed cf. breves voculas tales in quarta thesi productas: τόν XII 216 Fragm. III 42 ὅς III 33 XII 264 δίς XI 230 τρίς VIII 50, 138 γάρ VII 160 σύν I 136 V 142, 222, 308 XII 193, 269 πρός III 669 V 199 al., in tertia τόν I 24 VII 95 ὅς VIII 69 (adde ὅς τ' XIV 205, 227)

p. 107 adn. ad V 81 δέ] ante *AF* supple: *P*

p. 109 V 98: quod in adnotatione conieci πολύολβε πολήων, in contextum recipi volo; πολύολβε πόλι, παμπολλά suspicatus est Mendelssohn

p. 112 V 157: versum sic conformavit Mendelssohn: ἥν τοι πρῶτον ἔθηκαν Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ

p. 112 V 159: καὶ φλέξειε βαθὺν πόντον καὐτὴν Βαβυλῶνα primitus scriptum fuisse censuit Mendelssohn

p. 116 V 248 pro τ' ἀρθήσεται nunc malim τε, τότ' εὔξεται codicum falsa scriptura (τε τότ' ἔσσεται) lenius mutata; cf. ad XIII 153, ubi eadem corruptela invenitur

p. 121 V 353: δή quod addidi supervacaneum videtur esse

p. 122 adn. ad V 356: θ' (non δ') ὁρμαῖς κτλ. exhibent *ΦΨ*

p. 123 adn. ad V 378, lege: πῦρ καὶ αἷμα *ΦΨ* (pro πῦρ τε καὶ αἷμα *ΦΨ*)

p. 131 VI 15: ἐκ δὲ μιῆς πήρης σπείρης κόρος ἔσσεται ἀνδρῶν scribendum esse arbitratur Gomperz, cui adsentiri non possum

p. 132 ad VI 26 adde novum testem: Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν ed. Buresch 80 = Klaros p. 122, 20 sq.: ὅτι ἡ Σίβυλλα ἔφη τό: 26 'ὦ ξύλον'—'ἐξετανύσθη' varia lectio: 26 ὦ μακαριστόν] τρισμακάριστον *Tubingensis* ἐφ' οὗ] ἐν ᾧ *Tubingensis*

p. 134 VII 27 pro corrupto μετρήσας Reichelt scribendum esse censuit μιτρώσας

p. 138 VII 96 versum insuavem sic fortasse quispiam conformaverit: Σαρδώ, ἐς τέφρην σὺ βαρεῖα μεταλλαχθήσῃ

p. 140 VII 149: nunc λευκοῖς ὑπ' ὀδοῦσι ex *Ψ* praeferendum censeo

p. 140 adn. ad VII 162; in versiculo a postremo proximo lege: *habent FL* (pro *habet F*)

p. 141 VIII 9 κλεινῶν scribendum suspicor (κλεινήν codd.), cf. XII 34 XIV 40

p. 150 VIII 194: ὅτε μὴ ἱλαρὰ (neutr. plur.) βασιλεύσει non male coniecit Ludwich

p. 151 VIII 196: versum sic scribi posse censet Ludwich: καὶ ὁπόταν ποτὲ παῖς ἱερὸς δόλῳ ὄφιν ἀπαντῶν | ἐξολέσῃ

p. 152 adde novum testimonium ad VIII 217—250: Χρησμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν ed. Buresch 77 = Klaros p. 122, 13 sq.: καὶ τὰ μὲν τῆς Ἐρυθραίας προγεγραμμένον ἔχοντα τοῦτο τὸ αὐτὸ τὸ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐπικεκλημένον αὐτῇ γνώριμα κατέστη

p. 153 in adn. ad inscriptionem acrostichidis lege: *scripta sunt in parte codd.* (pro *in ΦΨ*)

p. 154 VIII 228 ἐλέγξει, quod Constantini Oratio cum *PΨ* exhibet, praeferendum videtur, cf. VIII 411 ὅτ' ἂν πυρὶ πάντας ἐλέγξω

p. 156 adn. ad VIII 244 σφρηγὶς ἐπίσημος] ante '*ΦΨ*' excidit: ἐπίσημος

p. 156 in adn. lege *256—428*] (pro *255—428*)

p. 161 in adn. ad VIII 303 καὶ πιέμεν] post *temptavi* adde: *idem Mendelssohn*

p. 163 in adn. lege *337—344*] *om.* *Ω* (pro *337—345*)

p. 166 in adn. excidit: *384—386*] *om. Ω*

p. 171 VIII 452: an *εὐφρόνῃ ἤματά θ'?*

p. 171 VIII 460: *ἐπείχθη* (pro *ἐδείχθη*) suspicatur Ludwich

p. 172 adn. ad VIII 478; adde: *fortasse σπαργανθέν (a σπαργαίνω verbo derivandum) a poeta scriptum esse arbitratur Ludwich*

p. 178 adn. ad XI 84: in clausula *τ' ἀγέρωχοι (τ' ἐρατωποί Ω)* coniecit Ludwich

p. 181 XI 134: nunc magis placet quam Mendelssohn invenit lectio *πληρώσει . . . ἔργα Κρονίων*; cf. quae ipse conieci XII 235

p. 181 XI 145 delendum *τε* a me incautius contextui insertum

p. 234 in testimoniorum sexto versu extremo (ad Fragm. I 28) dele: — *35* (ex antecedente iteratum

p. 236 adn. ad Fragm. III 7 *ἀνηρίθμων*] adde: *cf. I 235*

p. 237 Fragm. III 34: pro *οὗ* malim *ὅς*

p. 241 I 33 *ἀντίτυπον μίμημα* recurrit etiam I 333 VIII 270

p. 282: cum VI 26 *ὦ ξύλον ὦ μακαριστόν, ἐφ' οὗ θεὸς ἐξετανύσθη* conferas Oraculi a Bureschio (Klaros p. 130 sq.) editi versum 24: *Χριστὸς ἐμὸς θεός ἐστιν, ὃς ἐς ξύλον ἐξετανύσθη*

ΧΡΗΣΜΟΙ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΟΙ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΟΥΣ ΧΡΗΣΜΟΥΣ

Εἰ τὸ περὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραφῶν ἐκπονεῖν πολλὴν τοῖς ἐκμελοῦσι τὴν ὠφέλειαν ἀπεργάζεται, ἅτε πολυμαθεῖς τοὺς περὶ ταῦτα πονήσαντας ἐκτελέσαι δυνάμενον, πολλῷ μᾶλλον περὶ τὰς θείας γραφὰς ἅτε περὶ θεοῦ καὶ τῶν ὠφέλειαν ψυχικὴν προξενούντων δηλούσας τοὺς εὖ φρονοῦντας προσήκει σχολάζειν διὰ παντὸς διπλοῦν ἐκεῖθεν τὸ κέρδος κερδαίνοντας ἑαυτούς τε καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ὠφελεῖν δυναμένους. ἔδοξε τοίνυν διὰ ταῦτα κἀμὲ τοὺς ἐπιλεγομένους Σιβυλλιακοὺς χρησμοὺς σποράδην εὑρισκομένους καὶ συγκεχυμένους τὴν τούτων ἀνάγνωσιν καὶ ἐπίγνωσιν ἔχοντας εἰς μίαν συνάφειαν καὶ ἁρμονίαν ἐκθέσθαι τοῦ λόγου, ὡς ἂν εὐσύνοπτοι τοῖς ἀναγινώσκουσιν ὄντες τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν τούτοις ἐπιβραβεύσωσιν οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναγκαίων καὶ χρησίμων δηλοῦντες καὶ πολυτελεστέραν ἅμα καὶ ποικιλωτέραν τὴν πραγματείαν ἀπεργαζόμενοι. καὶ γὰρ περί τε πατρὸς υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος τῆς θείας καὶ ζωαρχικῆς τριάδος ἀριδήλως διασαφοῦσι περί τε τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐκ παρθένου φημὶ ἀρρεύστου γεννήσεως καὶ τῶν παρὰ αὐτοῦ τελεσθεισῶν ἰάσεων ὡσαύτως τοῦ ζωοποιοῦ πάθους αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν τριημέρου ἐγέρσεως καὶ τῆς μελλούσης γενέσθαι κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως ὧν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἐπράξαμεν ἅπαντες· πρὸς τούτοις τὰ ἐν ταῖς Μωσαϊκαῖς γραφαῖς καὶ ταῖς τῶν προφητῶν βίβλοις δηλούμενα περί τε τῆς κοσμικῆς κτίσεως καὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ ἐκπτώσεως τοῦ παραδείσου καὶ αὖθις ἀναπλάσεως τρανῶς διαλαμβάνουσι· περί τινων γεγονότων ἢ καὶ ἴσως γενησομένων ποικίλως προλέγουσι· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν οὐ μικρῶς τοὺς ἐντυγχάνοντας ὠφελεῖν δύνανται.

Σίβυλλα δὲ Ῥωμαϊκὴ λέξις ἑρμηνευομένη προφῆτις ἤγουν μάντις· ὅθεν ἑνὶ ὀνόματι αἱ θήλειαι μάντιδες ὠνομάσθησαν. Σίβυλλαι τοίνυν, ὡς

24—42] *ex anonymo hauserunt scholiasta ad Platon. Phaedr. p. 244 B = vol. VI p. 269 sq. Hermann (cf. Maass de Sibyll. indic. 43), anecdoti Parisini (ed. Cramer I p. 332 sqq.) scriptor (Maass l. c. 45), anonymus apud Suidam (Maass l. c. 51 sq.); de Photio Amphiloch. 27 et chronici Paschalis scriptore cf. Maassium ibid. 43 et 48* 25 *ὅθεν —ὠνομάσθησαν*] Varro apud Lactantium div. inst. I 6, 7 = vol. I p. 20, 12—15 Brandt: Sibyllinos libros ait non fuisse unius Sibyllae sed appellari uno nomine Sibyllinos, quod omnes feminae vates Sibyllae sint a veteribus nuncupatae vel ab unius Delphidis nomine vel a consiliis deorum enuntiandis 25 *Σίβυλλαι—δέκα*] Varro apud Lactan-

12 *ποικιλωτέραν] ποικιλοτέραν A* 14 *διασαφοῦσι] διασαφοῦσιν S* 15 *ἀρρεύστου] ἀρεύστου codd., ἀρραίστου Opsopoeus, ἀρρήτου Alexandre coniecerunt* 20 *καὶ] Hartel, om. codd.* 22 *περί τινων] περί τε τινῶν olim Alexandre* 24 *Σίβυλλα—ὠνομάσθησαν*]

πολλοὶ ἔγραψαν, γεγόνασιν ἐν διαφόροις χρόνοις καὶ τόποις τὸν ἀριθμὸν δέκα. πρώτη οὖν ἡ Χαλδαία ἤγουν ἡ Περσὶς ἡ κυρίῳ ὀνόματι καλουμένη Σαμβήθη, ἐκ τοῦ γένους οὖσα τοῦ μακαριωτάτου Νῶε, ἡ τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα λεγομένη προειρηκέναι, ἧς μνημονεύει Νικάνωρ ὁ τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἱστορήσας· δευτέρα Λίβυσσα, ἧς μνήμην ἐποιήσατο Εὐριπίδης ἐν τῷ προλόγῳ τῆς Λαμίας· τρίτη Δελφὶς ἡ ἐν Δελφοῖς τεχθεῖσα, περὶ ἧς εἶπε Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ θεότητος βιβλίῳ· τετάρτη ἡ Ἰταλικὴ ἡ ἐν Κιμμερίῳ τῆς Ἰταλίας, ἧς υἱὸς ἐγένετο Εὔανδρος ὁ τὸ ἐν Ῥώμῃ τοῦ Πανὸς ἱερὸν τὸ καλούμενον Λουπέρκιον κτίσας· πέμπτη ἡ Ἐρυθραία ἡ καὶ περὶ τοῦ Τρωικοῦ προειρηκυῖα πολέμου, περὶ ἧς Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐρυθραῖος διαβεβαιοῦται· ἕκτη ἡ Σαμία ἡ κυρίῳ ὀνόματι καλουμένη Φυτώ, περὶ ἧς ἔγραψεν Ἐρατοσθένης· ἑβδόμη ἡ Κυμαία ἡ λεγομένη Ἀμάλθεια ἡ καὶ Ἡροφίλη, παρά τισι δὲ Ταραξάνδρα· Βεργίλιος δὲ τὴν Κυμαίαν Δηιφόβην καλεῖ Γλαύκου θυγατέρα· ὀγδόη ἡ Ἑλλησποντία τεχθεῖσα ἐν κώμῃ

tium ibid. I 6, 8 = vol. I p. 21, 1 Brandt: ceterum Sibyllas decem numero fuisse 27—38] Varro apud Lactantium ibid. I 6, 8—10 = vol. I p. 21, 3—17: primam fuisse de Persis, cuius mentionem fecerit Nicanor, qui res gestas Alexandri Macedonis scripsit; secundam Libyssam, cuius meminerit Euripides in Lamiae prologo; tertiam Delphida, de qua Chrysippus loquatur in eo libro, quem de divinatione conposuit; quartam Cimmeriam in Italia, quam Naevius in libris belli Punici, Piso in annalibus nominet; quintam Erythraeam, quam Apollodorus Erythraeus adfirmet suam fuisse civem eamque Grais Ilium petentibus vaticinatam et perituram esse Troiam et Homerum mendacia scripturum; sextam Samiam, de qua scribat Eratosthenes in antiquis annalibus Samiorum repperisse se scriptum; septimam Cumanam nomine Amaltheam quae ab aliis Herophile vel Demophile (Demo *Maass*) nominetur 28 *ἐκ—Νῶε*] Orac. Sib. III 827 *τοῦ μὲν ἐγὼ νύμφη καὶ ἀφ᾽ αἵματος αὐτοῦ ἐτύχθην* 33 *ἧς—κτίσας*] Clemens Alex. Strom. I 21, 108 = vol. II 90, 23 Dindorf: *ἐῶ δὲ τὴν Αἰγυπτίαν καὶ τὴν Ἰταλήν, ἣ τὸ ἐν Ῥώμῃ Κάρμαλον ᾤκησεν, ἧς υἱὸς Εὔανδρος ὁ τὸ ἐν Ῥώμῃ τοῦ Πανὸς ἱερὸν τὸ καλούμενον Λουπέρκιον* (*Λουπερκάλιον* Dionys. Ant. Rom. I 32) *κτίσας (Maass de Sibyll. indic. p. 39 adn. 91 haec a Varrone narrata fuisse censet, unde Fenestellam illa referre potuisse; ab hoc pendere anonymum contendit)* 38 *Βεργίλιος—θυγατέρα*] Vergilius Aen. VI 36: Deiphobe Glauci 39—42] Varro apud Lactantium ibid. I 6, 12 = vol. I p. 22, 10—16 Brandt: octavam Hellespontiam in agro Troiano natam, vico Marmesso *(sic Lactantium ipsum scripsisse pro* Marpesso *putat Maass)* circa oppidum Gergithium (Gergithum *Maass*), quam scribat Heraclides Ponticus Solonis et Cyri fuisse temporibus;

ex Anecd. Paris. (I p. 322 Cramer) transposuit Maass, post ‘δέκα’ (27) *in codd. Sibyll. leguntur* 26 *ἐν—τόποις*] *ἐν διαφόροις τόποις καὶ χρόνοις Castalio* 27 *κυρίῳ*] *Suidas, κυρίως codd. Sibyll. (cf. 40)* 28 *κατά*] *κατ᾽ Maass, κατὰ τὸν codd. Sibyll.* 29 *Νικάνωρ*] *Varro apud Lactantium (cf. supra) schol. Platon. Phaedr. Anecd. Paris. Suidas, ἱκανῶς codd. Sibyll.* 30 *Λίβυσσα*] *Varro l. c. schol. Platon. Anecd. Paris. Suidas, σίβυλλα codd. Sibyll.* 31 *Λαμίας*] *schol. Platon. Suidas, λαμίης S, λ μίης (sic) A* 33 *ἐν Κιμμερίῳ*] *Maass coll. Plin. nat. hist. III 5* (lacus Avernus . . . iuxta quem Cimmerium oppidum quondam), *ἐν Κιμμερίᾳ Suidas*, Cimmeriam *Varro apud Lactant., ἐν μερίᾳ codd. Sibyll., ἐν ἐρημίᾳ schol. Platon.* 34 *Λουπέρκιον*] *Clemens Alex. (cf. supra), λούπερκον codd. Sibyll. schol. Platon., Λουπερκάλιον (Dionys. Antiq. Rom. I 32) Maass suasit* 35 *Ἀπολλόδωρος*] *ἀπολλώδωρος superscripto ο A* 36 *διαβεβαιοῦται*] *cf. Maass de Sibyll. indic. 40* 37 *Ἀμάλθεια*] *schol. Platon. Anecd. Paris., ἀμαλθία codd. Sibyll., ἀμαλθαία Suidas* 38 *Ἡροφίλη*] Herophile *Varro apud Lactant. (cf. Pausan. X 12), ἐροφίλη codd. Sibyll., ἐρωφίλην schol. Platon., ἱεροφύλη Anecd. Paris., ἱεροφίλη Suidas* *παρά τισι δὲ*] *παρά τισιν ἐς A* *Ταραξάνδρα*] *schol. Platon., παραξάνδρα codd.*

ε

Sibyll. *Βεργίλιος*] *ipse dedi, βιργήλιος A* *δὲ*] *ἐς A* *Δηιφόβην*] *δηιφόβης*

Μαρπησσῷ περὶ τὴν πολίχνην Γεργίθιον, ἥτις ἐνορία ποτὲ Τρῳάδος ἐτύγχανεν ἐν καιροῖς Σόλωνος καὶ Κύρου, ὡς ἔγραψεν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός· ἐννάτη ἡ Φρυγία· δεκάτη ἡ Τιβουρτία ὀνόματι Ἀλβουναία.

φασὶ δέ, ὡς ἡ Κυμαία ἐννέα βιβλία χρησμῶν ἰδίων προσεκόμισε Ταρκυνίῳ Πρίσκῳ, τῷ τηνικαῦτα βασιλεύοντι τῶν Ῥωμαϊκῶν πραγμάτων τριακοσίους φιλιππείους ὑπὲρ αὐτῶν ζητήσασα. καταφρονηθεῖσα δὲ καὶ οὐδὲ ἐρωτηθεῖσα τίνα ἐστί, πυρὶ παρέδωκεν ἐξ αὐτῶν τρία. αὖθίς τε ἐν ἑτέρᾳ προσόδῳ τοῦ βασιλέως προσήνεγκε τὰ ἓξ βιβλία τὴν αὐτὴν ὁλκὴν ἐπιζητήσασα. οὐκ ἀξιωθεῖσα δὲ λόγου πάλιν ἔκαυσεν ἄλλα τρία. εἶτα ἐκ τρίτου ἐπιφερομένη τὰ περιλειφθέντα τρία προσῆλθεν αἰτοῦσα τὸ αὐτὸ τίμημα λέγουσα, εἰ μὴ λάβοι, καίειν καὶ αὐτά. τότε, φασίν, ὁ βασιλεὺς ἐντυχὼν αὐτοῖς καὶ θαυμάσας ἔδωκε μὲν ὑπὲρ αὐτῶν ἑκατὸν φιλιππείους καὶ ἐκομίσατο αὐτά, παρεκάλει δὲ περὶ τῶν ἄλλων· αὐτῆς δὲ ἀπαγγειλάσης μήτε τὰ ἴσα τῶν ἐμπρησθέντων ἔχειν μήτε τι δίχα ἐνθουσιασμοῦ τοιοῦτον εἰδέναι, ἔσθ' ὅτε δέ τινας ἐκ διαφόρων πόλεων καὶ χωρίων ἐξειληφέναι τὰ νομισθέντα αὐτοῖς ἀναγκαῖα καὶ ἐπωφελῆ καὶ δεῖν ἐξ αὐτῶν συναγωγὴν ποιήσασθαι, τοῦτο τάχιστα καὶ πεποιήκασι. τὸ γὰρ ἐκ θεοῦ δοθὲν ὡς ἀληθῶς μυχῷ κείμενον οὐκ ἔλαθε. πασῶν δὲ τῶν Σιβυλλῶν τὰ βιβλία ἀπετέθησαν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ Ῥώμης τῆς πρεσβυτέρας· τῶν μὲν τῆς Κυμαίας κατακρυβέντων καὶ οὐ διαδοθέντων εἰς πολλούς, ἐπειδὴ τὰ συμβησόμενα ἐν Ἰταλίᾳ ἰδικώτερα καὶ τρανότερον ἀνεφώνησε, τῶν δὲ ἄλλων γνωσθέντων ἅπασιν. ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς Ἐρυθραίας προγεγραμμένα ἔχει

nonam Phrygiam, quae vaticinata sit Ancyrae; decimam Tiburtem nomine Albuneam, quae Tiburi colatur ... 43—51] Varro apud Lactantium ibid. I 6, 10 sq. = vol. I p. 21, 17—22, 11 Brandt: eamque *(Sibyllam Cumanam)* novem libros attulisse ad regem Tarquinium Priscum ac pro iis trecentos philippeos postulasse regemque aspernatum pretii magnitudinem derisisse mulieris insaniam; illam in conspectu regis tris combussisse ac pro reliquis idem pretium poposcisse; Tarquinium multo magis insanire mulierem putavisse; quae denuo tribus aliis exustis cum in eodem pretio perseveraret motum esse regem ac residuos trecentis aureis emisse 54—56] Varro apud Lactantium ibid. I 6, 11 = vol. I p. 22, 7—11 Brandt: quorum *(librorum)* postea numerus sit auctus Capitolio refecto, quod ex omnibus civitatibus et Italicis et Graecis praecipueque Erythraeis coacti adlatique sunt Romam cuiuscumque Sibyllae nomine fuerunt 57—61] Lactantius div. inst. I 6, 13 = vol. I p. 22, 21 sq. Brandt: harum omnium Sibyllarum carmina et feruntur et habentur praeterquam Cymaeae, cuius libri a Romanis occultantur 61—63] Lactantius ibid. I 6, 13 = vol. I p. 23, 1—5 Brandt: et sunt singularum singuli libri: quos quia Sibyllae nomine inscribuntur unius esse credunt, suntque confusi nec discerni ac suum cuique adsignari potest nisi Erythraeae, quae

ς *in* ν *mutato* A 40 Μαρπησσῷ] *in Suidae adnot. correxit Bernhardy (sed* Μαρπήσσῳ. *accentum restituit Maass)*, Marmesso *Lactantius*, μαρσίσῳ *codd. Sibyll.*, μαρμυσσῷ *schol. Platon.*, μερμήσσω *Suidas*, Μαρμήσσῳ *Alexandre* Γεργίθιον] *correxit Bernhardy ibid.*, Gergithium *Lactantius*, γεργιτίονα *codd. Sibyll.*, γεργετίωνα *schol. Platon.*, γεργίτων *Anecd. Paris.* 42 Τιβουρτία] *schol. Platon.*, Tiburtem *Varro l. c.* τιγουρτία *codd. Sibyll. Suidas.* τιγούρτη *Anecd. Paris.* Ἀλβουναία] *schol. Platon.*, ἀβουναία *codd. Sibyll. Anecd. Paris. Suidas* 43 προσεκόμισε] προσεκόμισεν A 45 φιλιππείους] *Alexandre*, φιλιππαίους *codd. Sibyll.* 46 οὐδὲ] *Alexandre*, οὔτε *codd. Sibyll.* 47 προσόδῳ] *Alexandre*, προόδῳ *codd. Sibyll.* 53 μήτε τι] μήτ' ἔτι A 58 Καπιτωλίῳ] καπιτολίῳ A 60 τρανότερον] τρανώτερον *codd. Sibyll.*, *correxit Alexandre* ἀνε-

τοῦτο ἀπὸ τοῦ χωρίου ἐπικεκλημένον αὐτῇ ὄνομα· τὰ δέ γε ἄλλα οὐκ ἐπιγράφονται ποῖα ποίας εἰσίν, ἀδιάκριτα δὲ καθεστᾶσι.

Φιρμιανὸς τοίνυν, οὐκ ἀθαύμαστος φιλόσοφος καὶ ἱερεὺς τοῦ προλεχθέντος Καπιτωλίου γενόμενος, πρὸς τὸ αἰώνιον ἡμῶν φῶς τὸν Χριστὸν βλέψας ἐν ἰδίοις πονήμασι τὰ εἰρημένα ταῖς Σιβύλλαις περὶ τῆς ἀρρήτου δόξης παρέθηκε καὶ τὴν ἀλογίαν τῆς Ἑλληνικῆς πλάνης δυνατῶς ἀπήλεγξε. καὶ ἡ μὲν αὐτοῦ ἔντονος ἐξήγησις τῇ Αὐσονίᾳ γλώττῃ, οἱ δὲ Σιβυλλιακοὶ στίχοι Ἑλλάδι φωνῇ ἐξηνέχθησαν. ἵνα δὲ τοῦτο μὴ ἄπιστον φαίνηται, μαρτυρίαν τοῦ προμνημονευθέντος ἀνδρὸς παρέξομαι ἔχουσαν τόνδε τὸν τρόπον· ἐπεὶ οὖν τὰ παρ' ἡμῖν εὑρισκόμενα Σιβυλλιακὰ οὐ μόνον ὡς εὐπόριστα τοῖς νοοῦσι τῶν Ἑλλήνων εὐκαταφρόνητά ἐστι — τὰ γὰρ σπάνια τίμια δοκεῖ — ἀλλὰ καὶ ὡς πάντων τῶν στίχων μὴ σῳζόντων τὴν ἀκρίβειαν τοῦ μέτρου, ἀργοτέραν ἔχει τὴν πίστιν· αἰτία δὲ αὕτη τῶν ταχυγράφων οὐ συμφθασάντων τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου ἢ ἀπαιδεύτων γενομένων, οὐ τῆς προφήτιδος· ἅμα γὰρ τῇ ἐπιπνοίᾳ ἐπέπαυτο ἡ τῶν λεχθέντων μνήμη. πρὸς ἃ καὶ ὁ Πλάτων βλέψας ἔφη, ὅτι κατορθώσουσι πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσιν. ἡμεῖς οὖν ἐκ τῶν κομισθέντων ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν πρέσβεων ὅσα δυνατὸν παραθήσομαι· ἐξηγήσατο τοίνυν περὶ τοῦ ἀνάρχου θεοῦ τάδε·

εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει, ὑπερμεγέθης ἀγένητος.
ἀλλὰ θεὸς μόνος εἷς πανυπέρτατος, ὃς πεποίηκεν
οὐρανὸν ἠέλιόν τε καὶ ἀστέρας ἠδὲ σελήνην

et nomen suum verum carmini inseruit et Erythraeam se nominatuiri praelocuta est, cum esset orta Babylone 66 sq.] cf. Lactantium div. inst. I 6, 14 = vol. I p. 23, 7 Brandt: omnes igitur hae Sibyllae unum deum praedicant, maxime tamen Erythraea 71—78] *nihil eiusmodi apud Lactantium; videtur anonymus neglegenter hoc loco posuisse, quae alibi afferre in animo habuerit; fons enim huius partis est* 'Iustinus' cohort. ad gentil. 37 = vol. II p. 122 Otto[3]: *ἔφασκον δὲ μετὰ πάντων ὧν διηγοῦντο καὶ τοῦτο ὡς παρὰ τῶν προγόνων ἀκηκοότες, ὅτι οἱ ἐκλαμβάνοντες τοὺς χρησμοὺς τηνικαῦτα ἐκτὸς παιδεύσεως ὄντες πολλαχοῦ τῆς τῶν μέτρων ἀκριβείας διήμαρτον καὶ ταύτην ἔλεγον αἰτίαν εἶναι τῆς ἐνίων ἐπῶν ἀμετρίας, τῆς μὲν χρησμῳδοῦ διὰ τὸ πεπαῦσθαι τῆς κατοχῆς καὶ τῆς ἐπινοίας μὴ μεμνημένης τῶν εἰρημένων, τῶν δὲ ὑπογραφέων δι' ἀπαιδευσίαν τῆς τῶν μέτρων ἀκριβείας ἐκπεπτωκότων. διὰ τοῦτο τοίνυν τὸν Πλάτωνα εἰς τοὺς τῆς Σιβύλλης ἀφορῶντα χρησμοὺς περὶ τῶν χρησμῳδῶν τοῦτ' εἰρηκέναι δῆλον. ἔφη γὰρ οὕτως· ὅταν κατορθῶσι λέγοντες πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσι* 78 sqq.] Lactantius div. inst. I 6, 15 = vol. I p. 23, 16 sqq. Brandt: in his ergo versibus quos Romani legati attulerunt de uno deo haec sunt testimonia: 81 '*εἷς*—*ἀγένητος*'. hunc esse solum summum deum, qui caelum fecerit luminibusque distinxerit: 82 '*ἀλλὰ*' — 84 '*πόντον*'

φώνησε] *ἀνεφώνησεν S* 62 *τὰ—καθεστᾶσι*] *τὰ δέ γε ἄλλα (vel ἄλλ'), ἃ οὐκ ἐπιγράφονται ποῖα ποίας εἰσίν, ἀδιάκριτα κατέστησα Boissonade* 63 *ἀδιάκριτα δὲ καθεστᾶσι*] *scripsi, ἀδιάκριτα δὲ καθέστησα codd. Sibyll., ἀδιάκριτα δὲ καθέστηκε Castalio, ἀλλ' ἀδιάκριτα κατέστησαν Alexandre* 64 *Φιρμιανὸς*] *φι μινιανὸς A* 67 *τὴν ἀλογίαν*] *τῆς ἀλογίας codd. Sibyll., correxit Castalio* 72 *νοοῦσι*] *ipse scripsi, νοσοῦσι codd. Sibyll.* *ἐστι*] *ἐστιν A* 81] *quae secuntur, habet etiam P; versibus 81 sqq. praemittitur in codd. inscriptio περὶ τοῦ ἀνάρχου θεοῦ; P ante illam habet ΣΙΒΥΛΛΑΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Α* 81] = *Fragm. I 7* *ὃς μόνος*] *μόνος ὃς add. transpositionis signo P. μόνος ὃς codd. cett.* 82—84] = *Fragm. III 3—5* 82 *πανυπέρτατος*] *πάντων*

καρποφόρον γαῖάν τε καὶ ὕδατος οἴδματα πόντου.
ὃς μόνος ἐστὶ θεὸς κτιστὴς ἀκράτητος ὑπάρχων·
αὐτὸς δ' ἐστήριξε τύπον μορφῆς μερόπων τε
αὐτὸς ἔμιξε φύσιν πάντων, γενέτης βιότοιο.

ὅπερ εἴρηκεν ἢ καθὸ συνερχόμενοι εἰς σάρκα μίαν προγίνονται ἢ καθὸ ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων ἐναντίων ὄντων ἀλλήλοις καὶ τὸν ὑπουράνιον κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐδημιούργησεν.

85—87] Lactantius div. inst. II 11, 18 = vol. I p. 154, 21 — p. 155, 1 Brandt: Sibylla hominem dei opus esse testatur: 85 'ὃς μόνος' — 87 'βιότοιο' 88] cf. Genes. 2, 24 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν

ὑπέρτατος codd. Sibyll. in textu, γρ. πανυπέρτατος P in margine 85—87] = *Fragm. V 1—3* 86] = *III 27* *δ' ἐστήριξε—μορφῆς] correxi e Fragm. V 2, στήριξε μορφῆς τε τύπον codd.* 87 *αὐτὸς ἔμιξε] scripsi e Fragm. V 3 (quod in P ex Lactantio adscripsit Betuleius), αὐγὰς μῖξε codd. hoc loco* *γενέτης] in Fragm. V 3 emendavit Stadtmueller, γενεῆς codd. utroque loco* 88 *προγίνονται] scripsi, πρς (i. e. πατρὸς) γίνονται codd., πατρὸς ‹ἑνὸς› γίνονται suspicatus est Hartel, προσγίνονται Alexandre* 89 *ἐκ τῶν] αὐτῶν S* *ὑπουράνιον] ὑπ' οὐράνιον P, ὑπερουράνιον A S*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

I Ἀρχομένη πρώτης γενεῆς μερόπων ἀνθρώπων
ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίῃσι προφητεύσω τὰ ἕκαστα,
ὁππόσα πρὶν γέγονεν, ὅσα δ᾽ ἐστίν, ὁπόσσα δὲ μέλλει
ἔσσεσθαι κόσμῳ διὰ δυσσεβίας ἀνθρώπων.
πρῶτον δὴ κέλεταί με λέγειν θεός, ὡς ἐγενήθη
ἀτρεκέως κόσμος. σὺ δέ, ποικίλε θνητέ, πίφαυσκε
νουνεχέως, ἵνα μή ποτ᾽ ἐμῶν ἐφετμῶν ἀμελήσῃς,
ὕψιστον βασιλῆα, ὃς ἔκτισε κόσμον ἅπαντα
εἴπας ‛γινέσθω᾽, καὶ ἐγίνετο. ἥδρασε γὰρ γῆν
Ταρτάρῳ ἀμφιβαλὼν καὶ φῶς γλυκὺ αὐτὸς ἔδωκεν·
οὐρανὸν ὕψωσεν, γλαυκὴν δ᾽ ἥπλωσε θάλασσαν,
καὶ πόλον ἐστεφάνωσεν ἅλις πυριλαμπέσιν ἄστροις
καὶ γαῖαν κόσμησε φυτοῖς, ποταμοῖσι δὲ πόντον
χευάμενος ἐκέρασσε καὶ ἠέρι μῖξεν ἀυτμὰς
καὶ νέφεα δροσόεντα· τιθεὶς δ᾽ ἄρα καὶ γένος ἄλλο

8] Genes. 1, 1 9 sq.] Genes. 1, 3 9—11] Genes. 1, 7—10 12] Genes. 1, 14 13] Genes. 1, 14 sq. 15—18] Genes. 1, 20 sq., 24 sq.

Inscriptio: ΟἹ ΤΗ͂Σ ΣΙΒΎΛΛΑΣ ΧΡΗΣΜΟῚ *P*, οἱ Σιβυλλιακοὶ χρησμοί *A*, χρισμοὶ σιβυλλιακοί *L*, ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς (*sic*) τῆς Σιβύλλης βιβλίου *R*; *vetustate detrita in B, deest in F; carent totius operis titulo Q M V H*

Λόγος πρῶτος] ἐκ τοῦ πρώτου λόγου (*desideratur in B*) Φ; *in* Ψ *huic libro octavus antecedit* 1 πρώτης] πρώτη *L* 2 ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίῃσι] *cf. XII 104* ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίης ἐπ᾽ ἐσχατίῃσι] ἐπ᾽ ἐσχατιῆς Ψ 3 ὁππόσα—ἔσσεσθαι] *cf. IV 19* ὅσα νῦν τε καὶ ὁππόσα ἔσσεται αὖτις *V 113* τὸ παρὸν τό τε μέλλον ἔσεσθαι γέγονεν] γέγονε Ψ ὅσα δ᾽] *Volkmann*, πόσα δ᾽ Φ Ψ, πόσα τ᾽ *Opsopoeus* ἐστίν] *Opsopoeus*, ἔσσετ᾽ Φ (ἔσσεται *deleto* αι *A*), ἔσσεται Ψ ὁπόσσα] πόσσα (πόσα) *A* Ψ, οἷά τε *Volkmann (recepto* ἔσσεται) δὲ] τε *Opsopoeus* 4 δυσσεβίας] *Opsopoeus*, δυσσεβείας (δυσσευείας *P*) Φ Ψ διὰ—ἀνθρώπων] = *XIV 86* 5 πρῶτον—θεός] *cf. III 7* ὅσσα θεὸς κέλεταί μ᾽ ἀγορευέμεν ἀνθρώποισιν *XIII 1 sq.* θεσπέσιόν με λόγον κέλεται μέγαν αὖτις ἀείδειν | ἀθάνατος ἅγιος θεὸς ἄφθιτος ἐγενήθη] γενήθη *A* 6 ποικίλε θνητέ] ποικιλόθνητε Ψ, μοι φίλε θυμέ *a quodam proponi monuit anonymus Bernensis, sed cf. III 217, 624* βροτὲ ποικιλόμητι πίφαυσκε] *correxit Volkmann*, πίφασκε Φ Ψ 7 ἀμελήσῃς] ἀμελήσεις *P* 8 ἔκτισε] ἔκτησε *L* 9 εἴπας] εἶπασ *P*, εἶπε Ψ γινέσθω] *Volkmann*, γινάσθω Φ, γειγάσθω Ψ καὶ ἐγίνετο] *scripsi*, καὶ γίνετο *Volkmann*, καὶ γίνατο Φ, καὶ ἐγείνατο Ψ 10 Ταρτάρῳ ἀμφιβαλὼν] = *I 119; correxit Opsopoeus ex l. c.*, ταρτάρῳ ἀμφὶ σάλον (σῶον *P*) Φ, ταρτάρου ἀμφὶ σάλον Ψ, Ταρτάρῳ ἀμφίαλον *Turnebus* ‛*salo sive mari cinctam*᾽ 11 οὐρανὸν] οὐρανὸν δ᾽ Ψ ὕψωσεν] ὕψωσε Φ Ψ 12 ἅλις] ἅλιν *A* πυριλαμπέσιν] *P*, περιλαμπέσιν *codd. cett.* 14 χευάμενος] χευάμενον Ψ, χευαμένοις *Auratus, quod sensu medio intellexit Volkmann, passivo anonymus Parisinus, quem secutus est Alexandre (qui in textu edit. alterius* χευομένοις *perperam edidit)* ἐκέρασσε] ἐκέρασε Φ Ψ ἠέρι] *scripsi*, ἀέρι Φ Ψ μῖξεν] μῖξεν Φ ἀυτμὰς] ἀιτμᾶσ *P* ἀυτ (*deest syllaba* μὰς) *A* 15 νέφεα] νέφεος *A* δ᾽] *addidit Auratus, om.* Φ Ψ

I ἰχθύας ἐν πελάγεσσι καὶ ὄρνεα δῶκεν ἀήταις,
ὕλαις δ' αὖ θῆρας λασιαύχενας ἠδὲ δράκοντας
ἑρπυστὰς καὶ πάνθ' ὅσα νῦν κατὰ γαῖαν ὁρᾶται.
αὐτὸς ταῦτ' ἐποίησε λόγῳ καὶ πάντ' ἐγενήθη
ὦκα καὶ ἀτρεκέως· ὅδε γὰρ πέλετ' αὐτολόχευτος
οὐρανόθεν καθορῶν· ὑπέρεν τετέλεστο δὲ κόσμος.
καὶ τότε δὴ μετέπειτα πλάσεν πάλιν ἔμπνοον ἔργον
εἰκόνος ἐξ ἰδίης ἀπομαξάμενος νέον ἄνδρα
καλὸν θεσπέσιον, τὸν δὴ κέλετ' ἐν παραδείσῳ
ἀμβροσίῳ ναίειν, ὥς οἱ καλὰ ἔργα μεμήλοι.
αὐτὰρ ὃ μοῦνος ἐὼν παραδείσου ἐριθηλέι κήπῳ
προσλαλιὴν ποθέεσκε καὶ ηὔχετο εἶδος ἀθρῆσαι
ἄλλ', οἷον αὐτὸς ἔχεν. τοῦ δὴ θεὸς αὐτὸς ἀπούρας
ὀστέον ἐκ λαπάρης ἐποιήσατο Εὔαν ἀγητήν,
κουριδίην ἄλοχον, ἣν δὴ πόρεν ἐν παραδείσῳ
τούτῳ συνναίειν. ὃ δέ μιν κατιδὼν μέγα θυμῷ
θαῦμ' ἔχεν ἐξαπίνης κεχαρημένος, οἷον ὁρᾶτο
ἀντίτυπον μίμημα· σοφοῖς δ' ἠμείβετο μύθοις
αὐτομάτοις ῥείουσι· θεῷ γὰρ πάντ' ἐμεμήλει.

19—21] Genes. 1, 31 21] Genes. 2, 1 22—25] Genes. 1, 27; 2, 7 sq., 15 26 sq.] Genes. 1, 18 28 sqq.] Genes. 2, 21—23

16 πελάγεσσι] πελάγεσι *A* 17 ἠδὲ] ἢ δὲ *P* 18] *sic ipse versum conformavi;* ἑρπυστὰς καὶ πάνθ' ὅσα νῦν καθορᾶται Φ Ψ, ἑρπυστὰς κυάνους καὶ πάνθ' ὅσα νῦν καθορᾶται *Alexandre (coll. XIII 160 et Nicandr. Ther. 438),* ἑρπυστὰς δῶκεν καὶ πάνθ' ὅσα νῦν καθορᾶται *Volkmann,* ἑρπυστὰς καὶ πάνθ' ὅσα κυκλόσε νῦν καθορᾶται *Castalio et Turnebus,* ἑρπυστὰς καὶ πάνθ' ὅσα πάντοσε νῦν καθορᾶται *Meineke,* ἑρπυστὰς καὶ πάνθ' ὅσα κνώδαλα νῦν καθορᾶται *M. Schmidt* 19 ταῦτ' ἐποίησε] ταῦτα ποίησε *B* λόγῳ] *om. A relicto spatio* 21 οὐρανόθεν καθορῶν] *Bleek,* οὐρανὸν καθορῶν Φ Ψ, οὐρανὸν ἐγκαθορῶν *Turnebus et Auratus* ὑπέρεν τετέλεστο δὲ κόσμος] *restituit Hartel,* ὑποτετέλεστο δὲ κόσμος Φ Ψ, ὑπαιτετέλεστο δὲ κόσμος *Castalio,* ὑπὸ δὲ κόσμος τετέλεστο *Volkmann,* πᾶσιν τετέλεστο δὲ κόσμος *Auratus,* εἶπεν· τετέλεσται ὁ κόσμος *Bleek Turnebi coniectura* εἶπεν *usus,* οὕτω τετέλεστο δὲ κόσμος *Alexandre* 23] *cf. VIII 266* εἰκόνος ἡμετέρης ἀπομαξάμενοι βροτὰ φῦλα 25 ὥς — μεμήλοι] *cf. III 220* οἷσιν ἀεὶ βουλή τ' ἀγαθὴ καλά τ' ἔργα μέμηλεν ὥς οἱ] ὅπποι Ψ μεμήλοι] *Volkmann,* μεμήλη Φ, μεμήλει Ψ 26 ὃ] *R,* ὃς Φ *F L* παραδείσου — κήπῳ] αὐτοῦ ἐριθηλέι κήπῳ *Turnebus,* παραδείσου εὐθηλέι κήπῳ *Meineke,* παραδείσου ἡδέι κήπῳ *Alexandre (Cur. poster.); vix mutandum, cf. Fragm. III 48* οἰκοῦντες παραδείσου ὁμῶς ἐριθηλέα κῆπον; *de synizesi graviore v. Oracul. apud Herodot. VII 220 = Oracula ed. Hendess 109, 2* ἢ μέγα ἄστυ ἐρικυδὲς ὑπ' ἀνδράσι Περσεΐδῃσι | πέρθεται 27 προσλαλιὴν] πρὸς λαλιὴν *A* 28 sq.] *anonymus Paris. sic conformabat :* ἄλλ' οἷόν τ' ἔχεν αὐτός· ὃ δὴ θεὸς αὐτὸς ἀπούρας | ἐκ λαπάρας τούτου ἐποιήσατο κτλ. 28 ἔχεν] ἔσχεν *P,* ἔχει *F R,* ἔχειν *L* 29 ὀστέον ἐκ λαπάρης] *ipse scripsi,* ἐκ λαπάρας ὀστοῦν *Auratus,* ἐκ λαπάρας τούτῳ *(quae vox e v. 31 irrepsit)* Φ, ἐκ λαπάρας τούτου Ψ ἐποιήσατο] ἐποήσατο *F* Εὔαν] Φ *(sic LXX interpretes),* Εὖαν Ψ 32 ἐξαπίνης] *ipse scripsi, cf. ad I 344,* ἐξαίφνης Φ Ψ οἷον] *Auratus,* οἷος Φ Ψ, *cf. I 147* οἷον ἄκουσεν ὁρᾶτο] *Auratus,* ὁρᾶται *corruptum ex I 18 (*καθορᾶται*)* Φ Ψ 33 ἀντίτυπον μίμημα] = *I 333 VIII 270* 34 αὐτομάτοις ῥείουσι] Ψ, αὐτομάτοισι ῥέουσι Φ, αὐτομάτως ῥείουσι *Opsopoeus* πάντ' ἐμεμήλει] *P,* πάντα μεμήλει *codd. cett.*

I οὔτε γὰρ ἀκρασίῃ νόον ἔσκεπον οὔτε μὲν αἰδῶ
ἄμφεχον, ἀλλ' ἦσαν κραδίαις ἀπάνευθε κακοῖο
χὡς θῆρες βαίνεσκον ἀποσκεπέεσσι μέλεσσιν.
καὶ μετέπειτα δὲ τοῖσι θεὸς ἐφετμὰς ἀγορεύσας
δεῖξέ τινος δένδρου μὴ ψαῦσαι· τοὺς δὲ μάλ' αὐτὸς
ἐξαπάτησεν ὄφις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀπελθεῖν
τοῦ θανάτου γνῶσίν τε λαβεῖν ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε.
ἀλλὰ γυνὴ πρώτη προδότις τότε γίνετ' ἐκείνῳ,
ἣ δῶκεν, τοῦτον δ' ἀδαῆ πείθεσκεν ἁμαρτεῖν.
ὃς δὲ γυναικὸς ἔπεσσι πεπειθμένος ἐξελάθεσκεν
ἀθανάτου κτιστοῦ, σαφέων δ' ἀμέλησεν ἐφετμῶν.
τοὔνεκεν ἀντ' ἀγαθοῖο λάβον κακόν, οἷον ἔπραξαν.
καὶ τότε δὴ γλυκερῆς συκῆς πέταλ' ἀμπείραντες,
ἐσθῆτας τεύξαντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἔθηκαν
μήδεά τ' ἀμφεκάλυψαν, ἐπεί σφισιν ἧιεν αἰδώς.
τοῖσιν δ' ἀθάνατος κότον ἔνθετο κἄβαλεν ἔξω
ἀθανάτου χώρου. τόδε γὰρ τετελεσμένον ἦεν

35—37] Genes. 3, 1 38 sq.] Genes. 2, 17; 3, 3 39 sq.] Genes. 3, 4 42—49] Genes. 3, 6 sq. 50—55] Genes. 3, 23

35 ἀκρασίῃ] ἀκρσίῃ P, 'fortasse ἀφραδίῃ' Boissonade 36 ἄμφεχον] Alexandre, εἶχον Φ, ἄμφω εἶχον Ψ κραδίαις] Alexandre, κραδίης Φ Ψ, genetivum intellegens Meineke coniungendum censuit cum κακοῖο coll. III 634 φοβεροῖο δίκης, κραδίῃς Boissonade, κραδίην Auratus 37 χὡς] Volkmann, χ' ὡς Auratus, χώς Alexandre, καὶ ὡς Φ Ψ βαίνεσκον] anonymus Bernensis, δὴ βένεσκον Φ, ἀβαίνεσκον Ψ, δὴ βίνεσκον Castalio (unde olim Volkmann δὲ βίνεσκον coniecit) χὡς θῆρες βαίνεσκον] βαίνεσκόν θ' ὡς θῆρες Volkmann (in specimine editionis orac. Sibyll.). ἀποσκεπέεσσι] ἀπὸ σκοπέεσσι A, ἀπὸ σκοπίεσσι P B L, ἀποσκοπίεσσι F R μέλεσσιν] μέλεσσι F, μέλεσι L R, om. Φ
38 καὶ μετέπειτα δὲ τοῖσι θεὸς] Castalio, καὶ μετέπειτα δὲ θεὸς τοῖσι Φ (τοῖσιν A), τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα θεὸς Ψ (cf. I 104 τῶν δὴ καὶ μετέπειτα) ἀγορεύσας] ἀγορεὺς A 39 δεῖξε] δεῖξεν codd. τινος] dedi, τοῦ P B, τ' οὗ p, θ' οὗ A, οὗ Ψ, ἑοῦ M. Schmidt (qui etiam ἑνὸς [cf. μόνου Genes. 3, 11 et 17] et μέσου [cf. Genes. 3, 3] coniecit) μὴ ψαῦσαι· τοὺς δὲ] coniecit Alexandre, μὴ ψαυέμεν· τοὺς δὲ Ψ, μὴ ψαύσειν· τοὺς δὲ Φ, μὴ ψαυσέμεν· οὐδ' ἕ M. Schmidt (de futuro cf. I 338), sed cf. VIII 261 40 sq.] cf. VIII 261 sq. ὃν τ' ἐπλάνησεν ὄφις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀπελθεῖν | τοῦ θανάτου γνῶσίν τε λαβεῖν ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε τοὺς δὲ . . . ἐπὶ μοῖραν] ἀλλὰ . . . σφ' ἐπὶ μοῖραν anonymus (X) in Hilgenfeldii Theol. Zeitschr. 1861 p. 438 αὐτὸς] αὐτὸν Ψ ἐξαπάτησεν] ἐξηπάτησεν Ψ 42 γυνὴ—γίνετ'] scripsi, γυνὴ πρώτη προδότις γίνετ' Φ Ψ (sed γείνατ' Ψ), γυνὴ πρώτη προδότις γένετ' ἔκιοτ' Hartel, γυνὴ προδότις πρωτίστη γίνετ' Volkmann, γυνὴ πρώτη προδότις τις γίνετ' Castalio (πως pro τις Alexandre), γυνὴ πρώτη προδότειρα ἐγίνετ' Meineke, unde Nauck suspicatus est γυνὴ πρώτη προδοτείρη γίνετ' coll. Epigramm. gr. ex lapid. conlect. ed. Kaibel 312, 1 νὺξ ὑπροδοτείρη 43 τοῦτον δ' ἀδαῆ] τούτῳ δ' ἀδαεῖ Ψ (δ' om. L) ὃς—ἔπεσσι] Opsopoeus, ὃς δ' ἐπέεσσι γυναικὸς Φ, ὅς ῥ' ἐπέεσσι γυναικὸς Ψ πεπειθμένος] ipse correxi, πεπεισμένος Φ Ψ, sed cf. πεπειθμένοι II 266 κεκορυθμένοι I 77 al. ἐξελάθεσκεν] fortasse ἐκλελάθεσκεν scribendum est 45 ἀμέλησεν] ἠμέλησεν Ψ 46] cf. XIV 315 τοῖς κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ δώσει θεός
47 ἀμπείραντες] F, quod iure flagitavit Volkmann, ἐμπείραντες codd. cett. 48 τεύξαντες, ἐπ'] τεύξαντο καὶ Ψ 49 τ'] δ' Ψ 50 τοῖσιν δ'] τοῖσι (τῇσι L) δ' Ψ ἔνθετο] p auctore Opsopoeo (et sic Castalio in margine), ἔθετο Φ Ψ κἄβαλεν] κἄκβαλεν Ψ, καὶ βάλεν Volkmann edidit (in specimine), qui prius κἄβαλεν tuitus erat 51 τόδε] τοῦτο Ψ

I θνητῷ ἐνὶ χώρῳ μεῖναι, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξαν
ἀθανάτου μεγάλοιο θεοῦ λόγον εἰσαΐσαντες.
οἱ δ' ἄφαρ ἐξελθόντες ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
δάκρυσι καὶ στοναχαῖς δεύοντο· ἔπειτα δὲ τοῖσιν
ἀθάνατος θεὸς αὐτὸς ἔπος προφερέστερον εἶπεν·
'αὔξεσθε, πληθύνεσθ', ἐργάζεσθ' ἐπὶ γαίης
ἐνδελεχῶς, ἵν' ἔχητε τροφῆς κόρον ἱδρώοντες.'
ὣς φάτο· τῆς δ' ἀπάτης τὸν ἐπαίτιον ἑρπυστῆρα
νηδύι καὶ κενεῶνι ποιήσατο γαῖαν ἐρείδειν
πικρῶς ἐξελάσας· δεινὴν δ' ἔχθραν προΐαψεν
ἐν μέσῳ ἀλλήλων· καὶ ὃ μὲν κεφαλὴν προφυλάσσει
σῳζέμεν, ὃς δὲ πτέρναν, ἐπεὶ θάνατός γε πάρεστιν
πλησίον ἀνθρώπων τε καὶ ἰοβόλων κακοβούλων.
καὶ τότε δὴ γενεὴ πληθύνετο, ὡς ἐκέλευσεν
αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ αὔξετο ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
λαὸς ἀπειρέσιος. οἴκους δὲ μὲν ἐξήσκησαν
παντοίους ἠδ' αὖτε πόλεις καὶ τείχε' ἐποίουν
εὖ καὶ ἐπισταμένως· οἷσίν τε πολύχρονον ἦμαρ
ὤπασεν ἐς ζωὴν πολυήρατον· οὐ γὰρ ἀνίαις
τειρόμενοι θνῆσκον, ἀλλ' ὡς δεδμημένοι ὕπνῳ.
ὄλβιστοι μέροπες μεγαλήτορες, οὓς ἐφίλησεν

57] Genes. 1, 28 (cf. 8, 18; 9, 1) 58] Genes. 3, 19 59—64] Genes. 3, 14, sq. 65] Genes. c. 4 et 5 65—124] cf. Hesiod. Oper. 109—201; Henoch 6 sqq.

52 *θνητῷ ἐνὶ χώρῳ] ipse temptavi coll. I 215, 356 et Arat. 1019 αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ Kaibel Epigramm. gr. ex lapid. conl. 330, 6 (= C. I. G. 2211) Λέσβῳ ἐνὶ χώρῳ (eadem versus sede); θνητοῖς ἐν χώρῳ A, θνητοῖς ἐν χώρᾳ P B, θνητοῖσιν ἐν χώρᾳ Ψ, ἐν θνητῷ χώρῳ Volkmann praeeunte Castalione, qui in margine addidit 'f. (fortasse) ἐν θνητῇ (χώρᾳ)', θνητοῖσι(ν) χωρὶς Opsopoeus, θνητῶν ἐν χώρῳ suspicatus est Friedlieb* 53 *ἀθανάτου] ἀθανάτοιο Φ εἰσαΐσαντες] Alexandre, cf. I 171 εἰσαΐοντες, I 354 εἰσαΐσουσι; ἀίσαντες Φ, ἀείσαντος Ψ; εἰσαΐοντες Turnebus et Auratus ex I 171, ex Ψ fortasse ἀΐσαντος scribendum esse censuit Meineke (sed cf. LXX Genes. 3, 8 καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ); αἰὲν ἐόντος Opsopoeus coniecit* 54 *ἐπὶ—ἄρουραν] = IV 45*
55 *στοναχαῖς] στοναχαῖσι Ψ δεύοντο] δάοντο P, δεύοντο γαῖαν Ψ ἔπειτα δὲ τοῖσιν] τοῖσι δ' ἔπειτα Ψ* 56 *θεὸς αὐτὸς] Castalio, αὐτὸς θεὸς Φ Ψ ἔπος—εἶπεν] Opsopoeus, ἐπὶ προφερέστερον εἶπεν Φ Ψ, ἔπη προφερέστερ' ἔειπεν primitus scriptum fuisse censuit Volkmann* 57 *αὔξεσθε, πληθύνεσθ'] αὐξάνεσθε, πληθύνεσθε καὶ Ψ, αὔξετε (= αὔξεσθε coll. scriptura codicum αὔξανεν I 66), πληθύνεσθε Meineke, πληθύνεσθ', αὔξεσθε καὶ Volkmann. sed cf. LXX Genes. 8, 18; 9, 1, 7 et Orac. Sib. I 272 αὐξόμενοι πληθυνόμενοι* 58 *ἐνδελεχῶς] Alexandre, ἐντεχνέως Φ, ἐντέχνως Ψ, (an συνεχέως velut I 108?)* 59 *ἐπαίτιον] ὑπαίτιον Ψ* 60 *ἐρείδειν] ἐφέρπειν (coll. Genes. 3, 14) Volkmann*
63 *σῳζέμεν] scripsi, σώζειν Φ Ψ ὃς δὲ] ὁ δὲ Ψ* 64 *τε] addidi, om. Φ Ψ* 66 *αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ] = II 220 VIII 82 XI 8, cf. II 330 τοῖς καὶ ὁ παντοκράτωρ αὔξετο] ipse scripsi, an αὐξάνετ'? (cf. 65 πληθύνετο), αὔξανεν Φ Ψ* 67 *ἀπειρέσιος] ἀπειρεσίων Ψ οἴκους—παντοίους] cf. I 91 sq. τέχνας δὲ μὲν ἐξήσκησαν | παντοίας* 68 *ἠδ'] Ψ, ἤδ' A B, οἱ δ' P πόλεις καὶ τείχε'] an πύλας καὶ τείχε' ex Hom. Δ 34 X 99, 503?*
69 *οἷσίν τε πολύχρονον] Meineke, qui etiam οἷσιν πουλύχρονον suspicatus est; οἷσιν πολυχρόνιον Φ Ψ (sed οἷσι A Ψ)* 70 *ἐς] εἰς Φ Ψ* 71 *θνῆσκον—ὕπνῳ] cf. I 301 θνῆξονθ' ὡς ὕπνῳ βεβολημένοι* 72 *ὄλβιστοι] ipse temptavi, ὄλβιοι οἳ (οἱ P) Φ, ὄλβιοι Ψ*

I σωτὴρ ἀθάνατος βασιλεὺς θεός. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
ἤλιτον ἀφροσύνῃ βεβολημένοι. οἳ γὰρ ἀναιδῶς
ἐξεγέλων πατέρας καὶ μητέρας ἠτίμαζον,
γνωστοὺς δ' οὐ γίνωσκον ἀδελφειῶν ἐπίβουλοι.
ἦσαν δ' ἄρ μιαροὶ μεμορυγμένοι αἵματι φωτῶν
καὶ πολέμους ἐποίουν. ἐπὶ δ' αὐτοὺς ἤλυθεν ἄτη
ὑστάτη οὐρανόθεν βεβολημένη, ἣ βιότοιο
δεινοὺς ἐξεῖλεν· τοὺς δ' αὖθ' ὑπεδέξατο Ἅιδης·
Ἅιδην δ' αὖτ' ἐκάλεσσαν, ἐπεὶ πρῶτος μόλεν Ἀδὰμ
γευσάμενος θανάτου, γαίη δέ μιν ἀμφεκάλυψεν.
τοὔνεκα δὴ σύμπαντες ἐπιχθόνιοι γεγαῶτες
ἀνέρες εἰν Ἀίδαο δόμοις ἰέναι καλέονται.
ἀλλ' οὗτοι πάντες καὶ εἰν Ἀίδαο μολόντες
τιμὴν ἔσχηκαν, ἐπεὶ ἦ πρῶτον γένος ἦσαν.
  αὐτὰρ ἐπεὶ τούτους ὑπεδέξατο, δεύτερον αὖτις
[τῶν καταλειφθέντων τε δικαιοτάτων ἀνθρώπων]
ἄλλο γένος τεῦξεν πολυποίκιλον, οἷς ἐμεμήλει
ἔργ' ἐρατὰ σπουδαί τε καλαὶ καὶ ὑπείροχος αἰδὼς
καὶ πυκινὴ σοφίη· τέχνας δὲ μὲν ἐξήσκησαν
παντοίας εὑρόντες ἀμηχανίας ἐπινοίας.
καί τις μὲν γαίην ἀρότροις ἐξεῦρε γεωργεῖν,
ἄλλος τεκταίνειν, ἄλλῳ δὲ πλέειν μεμέλητο,
ἄλλῳ δ' ἀστρονομεῖν καὶ ὀνειροπολεῖν πετεηνά,

92 sq.] cf. Henoch 8, 1 (apud G. Syncellum) p. 82 Dillmann 95 sq.] Henoch 8, 3 (apud G. Syncellum) p. 83 Dillmann

75 ἐξεγέλων] *οὓς ἐγέλων in alio poeta correxisset Meineke* 76 γνωστοὺς] *χριστοὺς L, γνωτοὺς (fratres) Meineke* οὐ γίνωσκον] *Turnebus*, οὐκ ἐγίνωσκον Φ Ψ ἀδελφειῶν] ἀδελφεῶν Ψ 77 δ' ἄρ μιαροὶ] δ' ἅ μιαροὶ *(sic) P*, ἄρα μιαροί Ψ μεμορυγμένοι αἵματι] *anonymus Paris. assentientibus Volkmanno et Nauckio*, κεκορυθμένοι αἵματι Φ Ψ, μεμορυσμένοι αἵματι *Auratus*, κεκορυθμένοι αἵματα *(scil. ἐποίουν) Meineke coll. versu sequente et II 257* ἠδὲ φόνους ἐποίησαν 78 ἐπὶ—ἄτη] *Auratus, cf. XI 11* ἐπ' αὐτοὺς δ' ἤλυθεν ὀργή; ἴσση (ἴση Ψ) δ' αὐτοῖς ἤλυθεν ἄτη Φ Ψ; ἐπὶ δ' αὐτοῖς ἤλυθεν ἄτη *Alexandre*[2], αὐτοῖς δ' ἴση ἤλυθεν ἄτη *Boissonade (et Volkmann)*, ἴση αὐτοῖς δ' (ἤλυθεν ἄτη) *Castalio in margine* 79 βεβολημένη] βεβολημένοι Φ ἣ] *Opsopoeus*, ἡ Φ, καὶ Ψ 80 αὖθ'] *ipse correxi*, αὖ Φ Ψ 81 Ἅιδην] αἵδην *P* αὖτ' ἐκάλεσσαν] (ἐκάλεσαν *F*, αἰκάλεσσαν *L*) Ψ, αὖτε κάλεσσαν Φ 82 γαίη δέ μιν] *Volkmann et Meineke (cf. I 297 et Hilberg. Silbenwäg. 95)*, γαῖα δέ μιν Φ Ψ, καὶ γαῖά μιν? *Badt* 83 σύμπαντες] *Nauck*, πάντες οἱ Φ, πάντες Ψ, πάντες γ' οἱ *suspicatus est Badt* 84 εἰν] ἐν Ψ καλέονται] κελέονται *Meineke* 85 sq.] *cf. I 302* εἰν Ἀίδαο δόμοις ἀπελεύσονται καὶ ἐκεῖσε | τιμὴν ἕξουσιν καὶ—μολόντες] = *I 306* μολόντες] *Alexandre*, μολοῦντες Φ Ψ 86 ἔσχηκαν—πρῶτον] *ipse dedi Volkmanni coniectura* ἐπεὶ *recepta*, ἔσχηκαν, καὶ ἐπὶ πρῶτον Φ Ψ, ἔσχηκαν, καὶ ἐπεὶ πρῶτον *Hartel; vix scribendum* ἐσχήκασιν, ἐπεὶ πρῶτον 88] *ut interpolatum uncis inclusi, cf. I 121* καταλειφθέντων] καταληφθέντων *A* τε] γε *anonymus Paris.* 89 τεῦξεν] ἔτευξε Ψ πολυποίκιλον] *an* πάλι ποικίλον? 90 ἐρατὰ] ἐραστὰ Ψ 91 δὲ μὲν] γε μὲν *Auratus, sed cf. I 67* 92 ἀμηχανίας ἐπινοίας] *Turnebus*, μηχανίαις ἐπινοίαις Φ, ἀμηχανίας ἐπινοίαις Ψ, ἀμηχανίης ἐπινοίαις *anonymus Londin. (et Volkmann)* 95 ὀνειροπολεῖν] ὀνειροπωλεῖν *F* πετεηνά] *ipse scripsi*, τὰ πετεινά Φ Ψ

1 φαρμακίη δ' ἄλλῳ, αὐτὰρ μαγικὴ πάλιν ἄλλῳ·
ἄλλοι δ' ἄλλα ἕκαστα μεμηλότα τεχνώοντο,
γρήγοροι ἀλφηστῆρες ἐπωνυμίης μετέχοντες
ταύτης, ὅττι μετὰ φρέσ' ἀκοίμητον νόον εἶχον
ἄπλητόν τε δέμας· στιβαροὶ μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει
ἦσαν· ὅμως δ' ἔμολον ὑπὸ ταρτάριον δόμον αἰνὸν
δεσμοῖς ἀρρήκτοις πεφυλαγμένοι ἐξαποτῖσαι
ἐς γέεναν μαλεροῦ λάβρου πυρὸς ἀκαμάτοιο.
  τῶν δὴ καὶ μετέπειτα πάλιν γένος ὀβριμόθυμον
ἐξεφάνη τρίτατον, τό γ' ὑπερφιάλων ἀνθρώπων
δεινῶν, οἳ κακὰ πολλὰ παρὰ σφίσιν ἐξεπονοῦντο.
καὶ τούσδ' ὑσμῖναί τ' ἀνδροκτασίαι τε μάχαι τε
συνεχέως ὀλέκεσκον ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας.
  ἐκ τῶν δὴ μετὰ ταῦτα κατήλυθεν ὀψιτέλεστον
ὁπλότατον γένος ἄλλο μιαιφόνον ἀκριτόβουλον
ἀνδρῶν ἐν τετράτῃ γενεῇ· οἳ πολλὰ χέεσκον
αἵματα οὔτε θεὸν δειδιότες οὔτ' ἀνθρώπους
αἰδόμενοι· μάλα γάρ τοι ἐπ' αὐτοῖσιν βεβόλητο
οἰστρομανὴς μῆνις καὶ δυσσεβίη ἀλεγεινή.
καὶ τοὺς μὲν πόλεμοί τ' ἀνδροκτασίαι τε μάχαι τε
εἰς ἔρεβος προΐαψαν ὑπερθύμους περ ἐόντας

98] οἱ ἐγρήγοροι Henoch l. c.

97 ἄλλοι] ἄλλοις *malit Alexandre* μεμηλότα] *Volkmann*, μεμηλότε Φ (*sic etiam P*, *non* μεμηλότα, *sicut Volkmann legit*), μεμηνότες Ψ τεχνώοντο] τεχνώοντι *P*, ἐτεχνώοντο Ψ 98 ἀλφηστῆρες] ἀμφιστῆρες Φ 99 ταύτης—ἀκοίμητον] *scripsi*, ταύτης, ὅττι φρασὶν ἀκύμαντον *B*, ταύτης, ὅττι φασὶν ἀκύμαντον *P*, ταύτης, ὅττι φρεσσὶν (φρεσὶν *R*) ἀκύμαντον *A* Ψ, ταύτης. ὅττι ἐνὶ φρέσ' ἀκύμαντον *anonymus Londin.*, ταύτης. ὅττι φραδαῖσιν ἀκύμαντον (= πολυκύμαντον) *Meineke*, τοιαύτης, ὅτι, φασίν, ἀκοίμητον (*hanc vocem e viri cuiusdam docti coniectura*) *Alexandre* 100 ἄπλητον] *sic Hesiodi Theog. 153 codd. optimi, correxit Opsopoeus*, ἄπληστον Φ Ψ στιβαροὶ—εἴδει] *ex Hesiodi l. c. restitui*, στιβαροὶ μεγάλοι τ' ἐπὶ εἴδει Φ Ψ 101 ἦσαν·—ἔμολον] *ipse scripsi*, ἦσαν· ὁμῶς δ' ἐμόλοντ' *Auratus proposuit*, ἦσαν ὁμῶς· ἔμολον δ' *Opsopoeus*, ἦσαν ὁμόσσε μόλον Φ. ἦσαν· μόλον δ' Ψ 102 ἀρρήκτοις] ἀρήκτοις Ψ πεφυλαγμένοι ἐξαποτῖσαι] = *I 180* 103 ἐς] εἰς *codd.* γέεναν] γέενναν *A*, γένναν Ψ μαλεροῦ] μαλεροῖο *suspicatus est Alexandre in Cur. poster.*, μεγαλόρροιο Ψ λάβρου] λαύρου Φ 104 ὀβριμόθυμον] ὀμβριμόθυμον Φ 105 τρίτατον, τό γ'] *Hartel*, τρίτατόν γε (τρίτος τόν γε, δ' *post* τρίτος *deleto P*) Φ. τρίτατον Ψ 106 οἳ—ἐξεπονοῦντο] *cf. I 122* ἐπεὶ ἡ κακὰ πόλλ' ἐπονοῦντο κακὰ πολλὰ] *Castalio transposuit*, πολλὰ κακὰ Φ Ψ παρὰ] πὰρ *A*, περὶ Ψ 107 ὑσμῖναι] *Alexandre, cf. Hom. λ 612 Hesiod. Theog. 228*, ὑσμίνη (ἡ μήνη *A*) Φ Ψ τ'] *addidit Opsopoeus, om.* Φ Ψ τε μάχαι τε] τ' ἀλεγειναί Ψ *ex I 114* 108 ὀλέκεσκον] *ipse correxi ex Hom. T 135, (ubi libri meliores servarunt* ὀλέκεσκεν, *deteriores vero eandem exhibent corruptelam* ὤλεσκεν). ὤλεσκον Φ Ψ ὑπέρβιον—ἔχοντας] *cf. I 312* 110 γένος ἄλλο] *Castalio*, ἄλλο γένος Φ Ψ *ex I 120* 111 ἐν τετράτῃ γενεῇ] ἡ τετράτη γενεή *suspicatus est Hartel* τετράτῃ] τετάρτη Φ 112 δειδιότες] δεδιότες (*addito* γ' *L*, τ' *R*) Ψ. δεδοικότες *Nauck* 113 αἰδόμενοι] αἰδούμενοι Ψ τοι] *Opsopoeus*, οἱ Φ Ψ αὐτοῖσιν] αὐτοῖσι *A* Ψ βεβόλητο] ἐόλητο *Meineke, cui recte adversatus est Ludwich coll. I 79, 150 XI 12* 114 οἰστρομανὴς] οἰστρομανὶς Φ 115 πόλεμοί τ'] πόλεμοί τε *P* 116 ὑπερθύμους] *ipse temptavi, cf. Hesiodi Op. 154* ἐκπάγλους, ὀϊζυρούς Φ Ψ

I ἄνδρας δυσσεβέας. τοὺς δ' αὖ μετόπισθε χόλοισιν
οὐράνιος θεὸς αὐτὸς ἑοῦ μετεθήκατο κόσμου
Ταρτάρῳ ἀμφιβαλὼν μεγάλῳ ὑπὸ πυθμένι γαίης.
καὶ πάλιν ἄλλο γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
[ἀνδρῶν ποίησας, τοῖς οὐκ ἀγαθὸν μετέπειτα]
ἀθάνατος τεῦξεν, ἐπεὶ ἦ κακὰ πόλλ' ἐπονοῦντο.
οἵ γὰρ ὑβριστῆρες πολλῷ πλέον ἠέ γ' ἐκεῖνοι,
Γίγαντες σκολιοὶ μιαρῶς δύσφημα χέοντες.
μοῦνος δ' ἐν πάντεσσι δικαιότατος καὶ ἀληθὴς
ἦν Νῶε πιστότατος καλοῖς τ' ἔργοισι μεμηλώς.
καὶ τῷ μὲν θεὸς αὐτὸς ἀπ' οὐρανόθεν φάτο τοῖα·
'Νῶε, δέμας θάρσυνον ἑὸν λαοῖσί τε πᾶσιν
κήρυξον μετάνοιαν, ὅπως σωθῶσιν ἅπαντες.
ἢν δέ μευ οὐκ ἀλέγωσιν ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες,
πᾶν γένος ἐξολέσω μεγάλοις ὑδάτων κατακλυσμοῖς.
σοὶ δ' ὦκ' ἐν ῥίζῃσιν ἀδιψήτοισι τεθηλὸς
δουράτεον κέλομαι δῶμ' ἄφθιτον ἀσκήσασθαι.
θήσω δ' ἐν στήθεσσι νόον, πυκινὴν δέ τε τέχνην
καὶ μέτρον καὶ κόσμον· ἐμοὶ δέ τε πάντα μελήσει,
ὥς τέ σε σωθῆναι καὶ ὅσοι σὺν σοὶ ναίουσιν.

124 sq.] Genes. 6, 4—6 125] Genes. 6, 9 128—131] Genes. 6, 13 132—135] Genes. 6, 15 sq.

129] cf. Theophilum ad Autol. III 19 = p. 232 Otto: ... *Νῶε καταγγέλλων τοῖς τότε ἀνθρώποις μέλλειν κατακλυσμὸν ἔσεσθαι προεφήτευσεν αὐτοῖς λέγων· 'δεῦτε, καλεῖ ὑμᾶς ὁ θεὸς εἰς μετάνοιαν'*

118 αὐτὸς] αὐτοὺς Ψ μετεθήκατο] μεθεήκατο *anonymus Paris. coniecit* 120 χειρότερον] *supra* ει *eadem manu* οι *P* 121] *versum, quem melius afuturum esse recte monuit anonymus Paris., spurium duco* ἀνδρῶν—τοῖς] *fortasse legendum esse suspicatus est Volkmann,* ἀνθρώπων ποιήσας Φ, ἀνθρώπων ποίησεν οἷς Ψ, ἀνθρώπων ποίησ', οἷς *Alexandre,* ἀνθρώπων ποίησε καὶ *Auratus* 122 ἀθάνατος—ἦ] *coniecit Alexandre (cf. I 238, 303),* ἀθάνατος τεῦξεν, ἐπεὶ Ψ, ἀθάνατος θεὸς τεῦξεν, ἐπεὶ Φ, ἀθάνατος θεὸς εὗρεν, ἐπεὶ *Opsopoeus* πόλλ' ἐπονοῦντο] πόλλ' ἐπενοοῦντο *P,* πολλὰ πένοντο *Turnebus, sed cf. I 106* 123 ἠέ γ' ἐκεῖνοι] *ipse temptavi,* ἢ ὅτ' ἐκεῖνοι (ὅτε κεῖνοι *F*) Φ Ψ, ἤ περ ἐκεῖνοι *Meineke (nisi versus exciderit),* ἤ ποτ' ἐκεῖνοι *Volkmann,* ἠέτ' ἐκεῖνοι *Nauck coll. Hom. Δ 277; ceterum hic vir doctus fortasse nihil mutandum esse censuit coll. Hom. B 394* ὡς ὅτε 124 Γίγαντες] Τιτῆνες *substituere voluit Nauck, cui* ι *longa in vocabulo illo suspecta videbatur, sed cf. II 232* ἠδέ τε Γιγάντων *(quamvis etiam* χερσὶ γιγαντείῃσι *legatur VIII 100)* δύσφημα χέοντες] = *I 178 II 258* 126 Νῶε] νόε *L* πιστότατος] πιστώτατος *supra* ω *scripto* ο *A* μεμηλώς] *de dativo cum hoc participio apud poetas serioris aetatis coniuncto exposuit Nauck Mél. Gréco-Rom. IV 585* 129 κήρυξον μετάνοιαν] *transposuit Opsopoeus,* μετάνοιαν κήρυξον Φ Ψ 130 ἢν δέ μευ] *Nauck (an* μέ' = μέο*?), fortasse vero* σευ *scribendum est;* ἢν δέ γε Φ Ψ, ἢν δ' οὔ γ' *Turnebus* ἀναιδέα—ἔχοντες] = *III 40* 132] *cf. I 185 III 403* ἀέναον ῥίζαις ἐν ἀδιψήτοισι τεθηλός δ' ὦκ'] δ' ὦκ' *P,* δὲ ᾧ *A* ἐν—ἀδιψήτοισι] *Turnebus, cf. I 185 III 403,* ἐκ ῥίζης τίν' ἀδιψήτοιο Φ, ἐκ ῥίζης γε ἀδιψήτοιο Ψ (γε *om. L*), ἐκ ῥίζης τί γ' ἀδιψήτοιο *Volkmann* 133 δῶμ'] *Opsopoeus correxit,* δῶμα Ψ, δόμον Φ 134 δέ τε] δέ σε Ψ 135 καὶ μέτρον] *Opsopoeus,* καὶ μέτρα Φ Ψ καὶ κόσμον] *Klouček, cf. Hom. ϑ 492* ἵππου κόσμον ἄεισον | δουρατέου, καὶ κόλπον Φ Ψ, (καὶ μέτρα) κατὰ κόλπον *Volkmann* δέ] *A, om. codd. cett.* 136 σε] *om. B* Ψ

εἰμὶ δ' ἐγὼ ὅ γ' ἐών, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον,
οὐρανὸν ἐνδέδυμαι, περιβέβλημαι δὲ θάλασσαν,
γαῖα δέ μοι στήριγμα ποδῶν, κέχυται περὶ σῶμα
ἀὴρ ἠδ' ἄστρων με χορὸς περιδέδρομε πάντῃ.
ἐννέα γράμματ' ἔχω· τετρασύλλαβός εἰμι· νόει με.
αἱ τρεῖς αἱ πρῶται δύο γράμματ' ἔχουσιν ἑκάστη,
ἡ λοιπὴ δὲ τὰ λοιπὰ καί εἰσιν ἄφωνα τὰ πέντε·
τοῦ παντὸς δ' ἀριθμοῦ ἑκατοντάδες εἰσὶ δὶς ὀκτὼ
καὶ τρεῖς τρὶς δεκάδες σύν γ' ἑπτά. γνοὺς δὲ τίς εἰμι
οὐκ ἀμύητος ἔσῃ τῆς παρ' ἐμοὶ σοφίης.'
ὣς φάτο· τὸν δὲ τρόμος λάβε μυρίος, οἷον ἄκουσεν.
καὶ τότε δὴ νοερῶς τεχνησάμενος τὰ ἕκαστα
λαοὺς ἐλλιτάνευε, λόγων δ' ἐξήρχετο τοίων·
'ἄνδρες ἀπληστόκοροι, μεγάλῳ βεβολημένοι οἴστρῳ,
οὐ λήσει θεὸν ὅσσ' ἐπράξατε· πάντα γὰρ οἶδεν
ἀθάνατος σωτὴρ πανεπίσκοπος, ὅς μ' ἐκέλευσεν
ἀγγέλλειν ὑμῖν, ἵνα μὴ φρεσὶν ἐξαπόλησθε.
νήψατε, τὰς κακίας ἀποκόψατε, μηδὲ βιαίως
ἀλλήλοις μάρνασθε μιαιφόνον ἦτορ ἔχοντες,
αἵμασιν ἀνδρομέοις πολλὴν χθόνα ἀρδεύοντες.
αἰδέσθητε, βροτοί, τὸν ὑπερμεγέθη καὶ ἄτρεστον
οὐράνιον κτιστήν, θεὸν ἄφθιτον, ὃς πόλον οἰκεῖ,
καὶ τοῦτον πάντες λιτανεύσατε, χρηστὸς ὑπάρχει,

138 sq.] Es. 66, 1, cf. Psalm. 103, 2 149 sqq.] cf. Ioseph. Flav. Antiquit. Iud. I 3, 1 = vol. I p. 17, 23 sq. Niese

137 ἐγὼ] ἔγωγε Ψ ὅ γ'] Volkmann, ὁ Φ Ψ ἐών] Castalio, ὢν Φ Ψ σὺ δ'—νόησον] = I 330 139] om. Ψ κέχυται περὶ σῶμα] Volkmann, περὶ σῶμα κέχυται Φ, περὶ σῶμα κέχυνται (a χύνω derivandum) Meineke 140 ἀὴρ] Alexandre, ἀὴρ δ' Φ Ψ, quod tuebatur Volkmann χορὸς] χωρὸς (o supra ω) A περιδέδρομε] περιδέδραμαι Ψ πάντῃ] πάντα A Ψ 143 ἡ λοιπὴ] ἡ λοιποὶ P, αἱ λοιπαὶ B τὰ πέντε] δὲ πέντε Alexandre 144 ἀριθμοῦ] ἀριθμὸς Ψ 145 τρὶς δεκάδες] τρισκαιδεκάδες Ψ σύν γ' ἑπτά] Φ (sed P σὺν γὰρ ἑπτά), σὺν τοῖς ἑπτὰ Ψ, σὺν τοῖς δυσὶ (vel δισσοῖς) Alexandre, ut expleatur solutio aenigmatis a Cantero proposita θεὸς σωτήρ, quibus litteris satisfacit numerus 1692 146] pentameter aenigma claudit, ut saepe in epigrammatis, cf. Epigr. gr. ex lapid. conl. ed. Kaibel n. 609, 610, 614, 708, 156, 309, 316, 356 al. παρ' ἐμοὶ] παρ' ἐμοῦ Ψ 147 τρόμος] πόνος A λάβε μυρίος] μυρίος λάβε(ν) Ψ 148 τεχνησάμενος] τεχνασάμενος Ψ τὰ] om. Ψ 149 ἐλλιτάνευε] Opsopoeus correxit, cf. Hom. X 414, λιτάνευε Φ Ψ 150 ἀπληστόκοροι] Turnebo praeeunte emendavi ex XIV 5, 20: ἀπιστόκοροι Φ Ψ 151 λήσει] λήσεται (λήσετε R) Ψ ὅσσ' ἐπράξατε] ὅσσον ἐπράξατε Volkmann 152 ἀθάνατος—πανεπίσκοπος] cf. II 177 ὕψιστος πάντων πανεπίσκοπος V 351 αὐτὸν ἄνακτα θεὸν πανεπίσκοπον 153 ἐξαπόλησθε] ἐξαπολῆσθε Φ Ψ, correxit Alexandre, ἐξαπατᾶσθε Auratus 154 ἀποκόψατε] aut ἀπορίψατε coll. I 338 aut ἀπορύψατε scribendum esse censuit Nauck 156] cf. VII 47 αἵματι δ' ἀνδρομέῳ πολλὴν χθόνα φυρήσουσιν XI 60 Αἴγυπτος δάκρυσιν πολλὴν χθόνα ἀρδεύσειεν (sic Nauck) XI 310 καὶ δάκρυσιν βροτέοις ἤρδευσας ἀρούρας χθόνα ἀρδεύοντες] Nauck e ll. cc., γαῖαν ἀρδεύοντες Φ Ψ, γῆν ἀρδεύοντες Turnebus, γαῖαν δεύοντες Meineke 158 θεὸν—οἰκεῖ] cf. Fragm. I 11 θεὸν ἄμβροτον, ὃς πόλον οἰκεῖ

I τοῦτον ὑπὲρ ζωῆς πόλεων κόσμοιό τε παντὸς
τετραπόδων πτηνῶν θ᾽, ὡς ἵλεως ἔσσεθ᾽ ἅπασιν.
ἔσται γὰρ ὅτε κόσμος ὅλος ἀπερείσιος ἀνδρῶν
ὕδασιν ὀλλύμενος φοβερὴν ὀλολύξετ᾽ ἀυτήν.
ἔσται δ᾽ ἐξαπίνης ἀὴρ ἀκατάστατος ὑμῖν
καὶ χόλος οὐρανόθεν μεγάλου θεοῦ ἥξει ἐφ᾽ ὑμᾶς.
ἔσται δ᾽ ἀτρεκέως, ὅτ᾽ ἐς ἀνθρώπους προϊάψει
σωτὴρ ἀθάνατος, ἣν μὴ θεὸν ἱλάσκησθε
καὶ μετάνοιαν ἔχητ᾽ ἀπὸ νῦν· καὶ μηκέτι μηδὲν
δύσκολον ἠὲ κακόν γ᾽ ἀθεμίστως ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλῳ
πράξει᾽, ἀλλ᾽ ὁσίῳ βιότῳ πεφυλαγμένος εἴη.᾽
οἳ δέ μιν εἰσαΐοντες ἐμυκτήριζον ἕκαστος
ἔκφρονα κικλήσκοντες, ἀτὰρ μεμανημένον ἄνδρα.
καὶ τότε δ᾽ αὖ πάλιν αὖτις ἀνίαχε Νῶε ἀοιδήν·
‛ὦ μέγα δείλαιοι κακοήτορες ἄστατοι ἄνδρες,
αἰδοίην προλιπόντες, ἀναιδείην ποθέοντες,
ἁρπαλέοι τε τύραννοι ἁμαρτωλοί τε βίαιοι,
ψεῦσται ἀπληστόκοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς
λεκτροκλόποι θ᾽ εὐρεσσίλογοι δύσφημα χέοντες,

162] cf. Genes. 6, 17

160 πόλεων] πολλῶν *maluit Auratus* 161 τετραπόδων—ὡς] *Castalio (sed* τ᾽, *quod correxit Volkmann)*, τετραπόδων τε πτηνῶν, ὡς Φ, τετραπόδων τε πτηνῶν, ἵν᾽ Ψ, *unde* τετραπόδων πτηνῶν τε, ἵν᾽ *Alexandre* ἵλεως] ἵλεος *(vel* ἵλαος*) Auratus (postque eum Nauck)* ἔσσεθ᾽ ἅπασιν] ἔσσετ᾽ ἅπασιν *PB*, ἔσται πᾶσιν Ψ 162 ἔσται γὰρ ὅτε] ἔσται γὰρ τότε *Meineke* ἔσται] ἔσσεται *F*, ἔστε τε *L R* κόσμος ὅλος ἀπερείσιος ἀνδρῶν] *cf. I 189 II 21* κόσμος ὅλος περ ἀπειρεσίων ἀνθρώπων ἀπερείσιος] ἀπειρέσιος Ψ ἀνδρῶν] ἄρδην *Auratus, sed cf. ll. cc.* 163 φοβερὴν] *suspicatus est Alexandre*, φοβερὰν δ᾽ Φ Ψ; δ᾽ *Opsopoeus sustulit, retinuit Volkmann* ὀλολύξετ᾽] Ψ, ὀλολύξατ᾽ Φ 163 ἀυτήν] *anonymus Londin. (et Meineke)*, ἀοιδήν Φ Ψ 164 ἔσται δ᾽ ἐξαπίνης] *cf. I 344* ἔσσεται ἐξαπίνης *XIII 86, 108* ἔσσοντ᾽ ἐξαπίνης ἀκατάστατος] ἀκρακάταστος *L* 166 ἔσται—ἐς] ἥξει δ᾽ ἀτρεκέως, ὃν ἐς *Alexandre (in Cur. poster. ad XI 206) coll. XI 205 sq., ubi* ἔρχεται *similiter iteratur* 167 ἣν] *Ludwich*, ἂν Φ Ψ ἱλάσκησθε] *Ludwich*, ἱλάξησθε Φ Ψ, ἱλάσσησθε *Meineke* 168 ἔχητ᾽] ἔχετ᾽ Φ ἀπὸ νῦν] ἀπὸ τοῦ νῦν Ψ; *post hoc vocabulum colo interpunxi* 169 κακόν γ᾽] Φ, κακόν τ᾽ Ψ ἀθεμίστως] Φ, ἀθεμίστατον Ψ 170 πράξει᾽] *ipse temptavi*, πράττει Φ Ψ, πράττῃ *anonymus Londin.* ὁσίῳ βιότῳ] ὅσιος βίοτος *Opsopoeus* εἴη] ἦσιν *Volkmann* 171 εἰσαΐοντες] εἰσακούοντες Ψ 172 κικλήσκοντες] κυκλήσκοντες *P* ἄνδρα] ἄνερα *P* 173 καὶ—αὖτις] *an* καὶ τότε δὴ πάλιν αὖτις? αὖτις] *Turnebus*, αὖθις Ψ, *om.* Φ; *pro* πάλιν αὖτις *fortasse* πάλι τοῖσιν *substituendum esse censuit Turnebus, lacunae signum posuit post* πάλιν *(in specimine) Volkmann* ἀνίαχε] ἀνίαχεν Φ Ψ 175—178] *cf. VIII 184—187* 175 αἰδοίην προλιπόντες] αἰδῶ νῦν προλιπόντες *Turnebus*, αἰδῶ ἐκπρολιπόντες *anonymus Londin., sed cf. VIII 184* ἀναιδείην ποθέοντες] = *IV 36* ἀναιδείην] ἀναιδίην Ψ 176 ἁρπαλέοι τε τύραννοι] *Turnebus*, ἁρπασιαῖοι τύραννοι Φ Ψ, ἁρπάγιμοί τε τύραννοι *Auratus*, ἁρπαγιμαιοτύραννοι *coll. Hegesandro apud Athen. IV 162 Meineke*, ἅρπαγες ἠδὲ *(vel* ἠὲ*)* τύραννοι *Alexandre*[2], ἁρπασμοῖσι τύραννοι *Volkmann; VIII 185 legitur* ἀστασίῃσι τύραννοι *in codd.* 177 ἀπληστόκοροι] *ipse emendavi, cf. ad I 150;* ἀπιστόκοροι Φ Ψ *(hariolatur Gallaeus, qui in suo codice* ἀπιστόφυλοι *[cf. VIII 186] se legisse dicit)* οὐδὲν ἀληθεῖς] οὐδὲ ἀληθεῖς Φ 178 εὐρεσσίλογοι] εὐρεσσίλοχοι *coniecit Auratus* δύσφημα χέοντες] = *I 124 II 258*

I οὐ μήνιμα θεοῦ δειδιότες ὑψίστοιο,
ἐς γενεὴν πέμπτην πεφυλαγμένοι ἐξαποτῖσαι.
οὐ κλαίετ' ἄλλυδις ἄλλον, ἀπηνέες, ἀλλὰ γελᾶτε·
σαρδόνιον μείδημα γελάσσετε, ὁππότ' ἂν ἥξει
τοῦθ', ὃ λέγω, τὸ θεοῦ φοβερὸν καὶ ἐπήλυτον ὕδωρ,
ὁππότε κεν Εὔης μιαρὸν γένος ἐν χθονὶ δίῃ
ἀέναον ῥίζαις ἐν ἀδιψήτοισι τεθηλὸς
αὐτόπρεμνον ἄιστον ἰῇ ἐνὶ νυκτὶ γένηται,
αὐτάνδρους δὲ πόλεις σεισίχθων ἐννοσίγαιος
κευθμῶνος γαίης σκεδάσει καὶ τείχεα λύσει.
καὶ τότε κόσμος ὅλος περ ἀπειρεσίων ἀνθρώπων
θνήξεται. αὐτὰρ ἐγὼ πόσα πενθήσω, πόσα κλαύσω
οἴκῳ δουρατέῳ, πόσα δάκρυα κύμασι μίξω;
ἢν γὰρ ἐπέλθῃ τοῦτο θεοῦ κεκελευσμένον ὕδωρ,
πλεύσει γῆ, πλεύσειε δ' ὄρη, πλεύσει δὲ καὶ αἰθήρ,
ὕδωρ ἔσται ἅπαντα καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολεῖται.
στήσονται δ' ἄνεμοι καὶ δεύτερος ἔσσεται αἰών.
ὦ Φρυγίη, πρώτη δ' ἀναδύσεαι ὕδατος ἄκρου·
πρώτη δ' αὖ θρέψεις γενεὴν ἑτέρην ἀνθρώπων

179] *cf. VIII 183* οὐ μήνιμα θεοῦ δειδιότες. οὐδ' ἀνθρώπων   οὐ μήνιμα] *ipse dedi ex l. c.*, οὐκ ὀργήν τε (δὲ *Alexandre*) Φ Ψ   δειδιότες] δεδιότες *A* Ψ, δεδοικότες *Nauck*   180 ἐς] εἰς *codd.*   πεφυλαγμένοι ἐξαποτῖσαι] = *I 102*   181 κλαίετ'] κλάετ' Φ   ἄλλυδις] ἄλυδις Φ   182 σαρδόνιον] Ψ, σαρδώνιον Φ   γελάσσετε] *Alexandre*, γελάσετε Φ, γελάσεται Ψ   ὁππότ' ἂν] ὁππόταν Φ, ὁπόταν (ὁπότ' ἂν *R*) Ψ   ἥξει] *A superscripto* η. ἥξῃ *codd. cett.*   183] *cf. VII 7* οὐδ' ἀλέγειν τὸ θεοῦ φοβερὸν καὶ ἐπήλυτον ὕδωρ   τοῦθ' ὃ] *Meineke*, τοῦτο Φ Ψ   184—187] *cf. III 402—405*   184 κεν Εὔης] *scribendum esse censui coll. III 402* κεν Ῥείης; καινεῖ Φ Ψ   μιαρὸν] *ex III 402 restituendum esse suspicatus est Alexandre*, ἱερὸν (ἰρὸν *P*) *codd.*   ἐν χθονὶ] εὐχονὶ *A*   δίῃ] *ipse dedi (cf. l. c.)*, κῦμα *codd.*   185] = *III 403, cf. I 132* σοὶ δ' ὦκ' ἐν ῥίζῃσιν ἀδιψήτοισι τεθηλός   ἀέναον] ἀένναον Φ Ψ   ῥίζαις ἐν] *ipse dedi*, ῥίζης ἐν Ψ, ῥίζος ἐν Φ, *cf. I 132*, ῥίζῃσιν *Alexandre scripsit*   ἀδιψήτοισι] ἀδιψήτησι Φ, *sed cf. I 132 III 403*   186 αὐτόπρεμνον] *ex III 404 correxerunt anonymi Londin. et Paris.*, αὐτόπρυμνον Φ Ψ   ἰῇ] ἰῇ δ' *Turnebus*   ἐνὶ] *dedi*, ἐν *codd.*   187 αὐτάνδρους δὲ πόλεις] αὐτάνδρους τε πόλεις *Turnebus*, δὲ *scripsit Volkmann*; καὶ πόλεις αὐτάνδρους Φ Ψ, καὶ πόλιας αὐτάνδρους *ipse proposui coll. Hom.* ϑ *560* καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς, (*vide praeterea Hartelii Hom. Stud. III 12*), καὶ πόλις αὐτάνδρους *Opsopoeus, qua cum scriptura confert Meineke* κόρις *accusativum Anthol. Palat. IX 113*; (ει *monophthongi modo pronuntiatum esse censuit Alexandre Excurs. ad Sibyll. 605, cui ipse oblocutus sum Wiener Stud. 1882 p. 123*)   αὐτάνδρους] αὐτανδρασ *supra* α *scripto* ου *P*, αὐτάρδρους *F*   σεισίχθων ἐννοσίγαιος] σεισίχθων εἰνοσίγαιος Φ. σεισίγαιος ἐννοσίχθονος *F*, σεισίχθονος ἐννοσίγαιος *L R*   188] *cf. III 409* κευθμῶνας γαίης σκεδάσει καὶ τείχεα λύσει (ἐνοσίχθων)   κευθμῶνος] κευθμῶνας Ψ, κευθμῶνάς τε *Opsopoeus*   σκεδάσει—λύσει] *melius scribi posse* σκεδάσῃ *et* λύσῃ *monuit Alexandre*   189 κόσμος—ἀνθρώπων] = *II 21*; *cf. I 162* κόσμος ὅλος ἀπερείσιος ἀνδρῶν   καὶ—περ] *ipse scripsi*, καὶ τότε κόσμος ἅπας τε Φ. καὶ τότε κόσμος ἅπας Ψ; *an* καὶ τότε σύμπας κόσμος *scribendum?*   192 ἐπέλθῃ τοῦτο] Φ, ἐπέλθῃ τὸ Ψ, ἐπέλθῃσιν τὸ *suspicari licet coll. I 183*   κεκελευσμένον] κεκλυσμένον *Auratus*   193—195] = *VII 9—11*   193 πλεύσει] πλέυ *A*   πλεύσειε δ' ὄρη] *ex coniectura Meinekii in VII 9 emendavi*, πλεύσουσιν ὄρη Φ Ψ   καὶ] *om.* Ψ   196] *cf. VII 12* ὦ Φρυγίη. πρώτη δ' ἀναλάμψεις ὕδατος ἄκρου   ἀναδύσεαι] *ipse dedi*, ἀναδύσῃ ἀφ' *codd.* (ἀναδύσει *L*); *an* ἀναλάμψεις *e l. c.?*   197 δ' αὖ] δὲ αὖ *A*

I ἀρχομένην πάλιν αὖτις· ἔσῃ δὲ τροφὸς περὶ πάντων.
ἀλλ' ὅτε δὴ γενεῇ τὰ μάτην ἐλάλησεν ἀθέσμῳ,
ὕψιστος ὤφθη, πάλι δ' ἴαχε φώνησέν τε·
'καιρὸς ἔπεστ' ἤδη, Νῶε, τὰ ἕκαστ' ἀγορεύειν,
ὅσσα περ ἤματι τῷ σοὶ ὑπέστην καὶ κατένευσα,
πάντα μάλ', ὅσσα πάρος γενεαὶ κακὰ μυρί' ἔπραξαν,
ῥέξαι ἀπειρεσίῳ κόσμῳ διὰ λαὸν ἀπειθῆ.
ἀλλὰ τάχει ἔμβηθι σὺν υἱέσιν ἠδὲ δάμαρτι
καὶ νύμφαις. κάλεσον δ', ὁπόσοις κέλομαι ἀγορεύειν,
τετραπόδων μὲν φῦλα, καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά·
τοῖσιν δ' ἐν στήθεσσιν ἐγὼ μετέπειτα βαλοῦμαι
προφρονέως ἰέναι, ὁπόσων ζωὴν ἐπιτείλω'.
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ὃ βῆ, μέγα δ' ἴαχε φώνησέν τε.
καὶ τότε δ' αὖτ' ἄλοχός τε καὶ υἱέες ἠδέ τε νύμφαι
οἴκῳ δουρατέῳ ἐσελήλυθον· αὐτὰρ ἔπειτα
βῆσαν τἆλλα ἕκασθ', ὅσα περ θεὸς ἤθελε φράξαι.
ἀλλ' ὅτε δ' ἁρμονίῃ κληὶς περὶ πῶμ' ἐγενήθη,
ἐς πλάγι' ἁρμοσθεῖσα περιξεστῷ ἐνὶ χώρῳ,
δὴ τότ' ἐπουρανίοιο θεοῦ ἐτελείετο βουλή.
σὺν δ' ἔβαλεν νεφέλας, κρύψεν δὲ πυραυγέα δίσκον,
σὺν δ' ἄστροις μήνην τε καὶ οὐράνιον στεφάνωμα,

205] Genes. 7, 1 sq., cf. 6, 18 211—213] Genes. 7, 7—9 214] cf. Genes. 7, 16

198 πάλιν αὖτις· ἔσῃ] *anonymus Londin. (sed* αὖθις*)*, δ' αὖθις· ἔσσῃ Φ Ψ *(*ἔσῃ *F)*, αὖθις· ἔσσῃ *Castalio* 199 γενεῇ τὰ] γενεὴ τὰ Φ, δὴ ταῦτα πάντα Ψ ἀθέσμῳ] ἀθέσμων Ψ 200] ὕψιστος τότ' ὦπτο πάλιν ἴσχε φώνησέν τε φθόγγῳ Ψ ὕψιστος] ὑψιστός τ' Φ, τ' *voculam (quam etiam Volkmann pro suspecta habuit) omisi* πάλι δ' ἴαχε] πάλιν ἴαχε *Volkmann* 201 καιρὸς—Νῶε] *ipse temptavi, de* Νῶε̄ *cf. I 269;* ἤδη καιρὸς ἐπέστη, Νῶε Φ Ψ; ἤδη καιρὸς ἔπεστι, Νῶε *(*Νῶε̄*) anonymus Londin. coll. I 126, 241* 202 ὅσσα περ] *ipse scripsi,* ὅσσα τε Φ, ὅσσα τοι Ψ, ὁσσάτι' *Volkmann* σοὶ] *om.* Ψ 204 ῥέξαι] Ψ, ῥαῖξαι *(*ῥαῖξε *B)* Φ, ῥέξω *voluit anonymus Paris.* διὰ λαὸν ἀπειθῆ] = *VIII 301* λαὸν ἀπειθῆ] = *III 668 VI 11* 205 σὺν—νύμφαις] = *I 270 sq.* ἔμβηθι] βῆθι Ψ 207] *cf. VIII 364* φῦλα | τετραπόδων νηκτῶν τε καὶ ὀρνίθων πετεηνῶν τετραπόδων μὲν φῦλα] *Volkmann,* τετραπόδων φῦλα *(*φύλα*)* Φ Ψ, τετραπόδων τά τε φῦλα *Opsopoeus* καὶ—πετεηνά] *cf. clausulam versus I 277 II 234 III 28* καὶ ἑρπετὰ] *Opsopoeus,* καὶ ἑρπετῶν *(*ἑπετῶν *P)* Φ Ψ καὶ πετεηνά] *Alexandre,* καὶ πετεεινά *Opsopoeus scripserat,* καὶ πετεηνῶν Φ Ψ 208 τοῖσιν δ' ἐν] τοῖσι *(*τοῖσιν *F)* δ' ἐνὶ Ψ βαλοῦμαι] βεβαιοῦμαι Ψ 209 προφρονέως] *Opsopoeus,* προφανέως Φ Ψ 210] *post hunc versum nonnulla excidisse suspicatus est Volkmann* 211 αὖτ'] *ipse dedi,* αὖ Φ Ψ τε] *addidi, om.* Φ Ψ ἠδέ τε] ἠδέ γε Φ 212 ἐσελήλυθον] ἐσελήλυθεν Ψ *(*εἰσελήλυθεν *L R).* εἰσήλυθον *Struve* 213 τἆλλα] *Struve,* τ' ἄλλα Φ Ψ ἕκασθ', ὅσα περ] ἕκαστα περ ὅσσα *(*ὅσα *L)* Ψ ἤθελε φράξαι] *ipse temptavi,* ἤθελε ῥαῖξαι Φ, ἤθελε ῥέξαι Ψ, ἤθελ' ἔερξαι *Alexandre,* ἤθελε ῥῦσαι *anonymus Paris.,* ἤθελ' ἐρύξαι *Struve* 214 ἁρμονίῃ] ἁρμονία *codd.,* 'praestaret ἁρμοδία' *Alexandre coll. Theogn. 422 (*ἁρμοδίαι θύραι*)* κληὶς] κλειὶς Φ 215 ἐς] εἰς *codd.* πλάγι'] *Turnebus,* πλάγιον Φ, πλάσιν Ψ 216 ἐπουρανίοιο] ἀπουρανίοιο *(*ἀπ' οὐρ. *F)* Ψ 217 ἔβαλεν] ἔβαλε *A,* ἔβαλλον Ψ νεφέλας] νεφέλαι Ψ κρύψεν] κρύψε *A* Ψ *(*κρύψαι *L)* πυραυγέα δίσκον] = *I 240* δίσκον] καρδίαν Ψ 218 τε καὶ] *anonymus Londin. (Struve 'si cum alio scriptore res nobis esset'),* καὶ Φ Ψ

I πάντα περισκεπάσας, μεγάλ' ἔκτυπε, δεῖμα βροτοῖσιν,
πρηστῆρας πέμπων· συνεπηγείροντο δ' ἀῆται
πάντες καὶ ὑδάτων πᾶσαι φλέβες ἀλλύοντο
οὐρανόθεν μεγάλων ἀναοιγομένων καταρακτῶν
ἔκ τε μυχῶν γαίης καὶ ἀβύσσου ἀκαμάτοιο
ὕδατα μυριόεντα φάνη καὶ γῆ ἐκαλύφθη
πάντη ἀπειρέσιος. αὐτὸς δ' ἐπενήχετο ὄμβρῳ
οἶκος θεσπέσιος· πολλοῖσι δὲ κύμασι λάβροις
ῥηγνύμενος καὶ πλησσόμενος ἀνέμων ὑπὸ ῥιπῆς
ὤρνυτο δειμαλέως· ἔτεμεν δέ τε μυρίον ἀφρὸν
στείρῃ κινυμένων ὑδάτων κελαρυζομενάων.
ἀλλ' ὅτε κόσμον ἅπαντα θεὸς κατέκλυσσ' ὑετοῖσιν,
καὶ τότε δ' αὖ Νῶε φρεσὶν ἔνθετο, ὄφρ' ἐσαθρήσαι
ἀθανάτου βουλαῖς· ἤδη δ' ἔχε Νηρέος ἄδην.
ὦκα δὲ δῶμ' ἀνέῳξε περιξέστου ἀπὸ τοίχου
ἐμπείροις ἁρμοῖσι κατ' ἀντίον ἁρμοσθέντος.
καὶ λεύσας ὑδάτων μὲν ἀπειρεσίων πολὺ πλῆθος

221—224] Genes. 7, 11 224—229] Genes. 7, 17 sq. 230] Genes. 7, 19 233] Genes. 8, 6

219 *βροτοῖσιν] βροντοῖσιν Ψ* 220 *πρηστῆρας] πρηστῆρα L R συνεπηγείροντο] ἐπηγείροντο Ψ* 221 *πάντες καὶ] πάντες δ' ἅμα Ψ πᾶσαι—ἀλλύοντο] ipse temptavi (cf. Hom. β 109 ἀλλύουσαν β 105 ἀλλύεσκεν Apoll. Rhod. Δ 150 ἀνελύετ' υ vocali longa), φλέβες ἐλύοντο ἅπασαι Φ, φλέβαις (φλέβες R) λύοντο ἅπασαι Ψ, φλέβες ἐβλύοντο ἅπασαι anonymus Londin., φλέβες ἐξελύοντο ἅπασαι Opsopoeus maluit, φλέβες ἐλλύοντο ἅπασαι Auratus* 222 *οὐρανόθεν] οὐρανόθεν τε Ψ ἀναοιγομένων] ex Hom. Ω 455 (τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων) restituendum esse primus vidit Struve, ἀνεοιγομένων Φ, ἀνοιγομένων Ψ, διανοιγομένων Boissonade, ἐπανοιγομένων anonymus Londin.* 223 *ἔκ—γαίης] Auratus, καὶ μυχῶν γαίης Φ Ψ, καὶ μυχέων (a μυχή derivandum) γαίης Struve, καὶ γαίης τε μυχῶν Volkmann, καὶ μυχάτων γαίης Nauck* 224 *μυριόεντα] μυρίεντα Ψ, unde Meineke μυρήεντα coniecit* 225 *πάντη ἀπειρέσιος] ipse temptavi, πᾶσα ἀπειρέσιος Φ Ψ, πᾶσ' ἀπειρέσιος proponebat Volkmann collata codicum scriptura I 235, ubi corruptelam statuimus αὐτὸς δ'] δ' αὐτάρ τ' Ψ ἐπενήχετο ὄμβρῳ] ἐπινήχεται ὄμβρῳ Ψ* 227 *πλησσόμενος] ipse scripsi; νηχόμενος Φ Ψ, quod verbum videtur irrepsisse ex I 225 (ἐπενήχετο)* 228 *ὤρνυτο] ὄρνυτο Ψ ἔτεμεν] Betuleius, ἔτεμνεν Φ, ἔτεμνε Ψ δέ τε] ipse scripsi, δέ γε Φ, om. Ψ* 229 *στείρῃ κινυμένων] στείρᾳ κινυμένων Boissonade, στεῖρα κινυμένων P B, στεῖρα κινυμένων Ψ, στείρακι (sic) νηχομένων (ex v. 227) A, στείρῃ κινυμένων Alexandre (in Cur. poster.)*
229 *ὑδάτων κελαρυζομενάων] cf. III 440 κελαρύξεται ὕδωρ; de hoc genetivo cf. XI 184 ἐτέων περιτελλομενάων, Hesiod. Scut. 7 βλεφάρων ἀπὸ κυανεάων* 230 *κατέκλυσσ' ὑετοῖσιν] correxi, κατέκλυσ' ὑετοῖσι codd. praeter A, qui habet κατέκλυ . . . τοῖσι intervallo interposito* 231 *ἔνθετο] ἔθετο Φ ἐσαθρήσαι] Volkmann, ἐσαθρήση Φ Ψ* 232 *ἀθανάτου βουλαῖς· ἤδη δ' ἔχε] ipse suspicatus sum, ἀθανάτου (ἀθάνατον P) βουλῆσιν· ἔδν δέ τε Φ, ἀθανάτου βουλὴν ἰδὲ Ψ Νηρέος] νηρέως Ψ ἄδην] (ᾄδην A) Φ Ψ, ἄδην edd. vett.* 233 *δῶμ'] πῶμ' Opsopoeus (ex Hom. Π 221) περιξέστου] περὶ ξεστοῦ Φ Ψ ἀπὸ τοίχου] F, ἀπὸ τείχου cett. codd.* 234 *ἁρμοῖσι κατ' ἀντίον] ἁρμοῖς κατεναντίον suspicatus est Volkmann ἁρμοσθέντος] Opsopoeus, ἁρμοσθέντα Φ Ψ* 235 *καὶ λεύσας] Castalio, κελεύσας Φ Ψ ὑδάτων μὲν] Opsopoeus, ὑδάτων Φ Ψ*

I *πάντοσε Νῶε—τὸ δ᾽ ἔμμορ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι —*
δεῖμ᾽ ἔχε καὶ κραδίην πάλλεν μέγα. καὶ τότε δ᾽ ἀὴρ
βαιὸν στειλάμενος, ἐπεὶ ἤ κάμεν ἤμασι πολλοῖς
κόσμον ὅλον δεύων, † τότε διελὼν οἷά τε χλωρὸν
αἱματόεντα πόλον τε μέγαν τε πυραυγέα δίσκον
δεῖξεν κεκμηῶτα· μόλις δ᾽ εἶχεν Νῶε θάρσος.
καὶ τότε δὴ πελίην οἴην ἀπὸ νόσφι ποιήσας
ἔκβαλεν, ὄφρα κε γνοίη ἐνὶ φρεσίν, εἴ ποτε γαῖα
φαίνετ᾽ ἔτι στερεή. ἡ δὲ πτερύγεσσι καμοῦσα,
πάντα περιπταμένη, πάλιν ἐτρέπετ᾽· οὔτε γὰρ ὕδωρ
ἦν κοπάσαν· μάλα γάρ τε πεπληρώκει τὰ ἕκαστα.
αὐτὰρ ὅ γ᾽ ἡσυχάσας πάλιν ἤματα, πέμπε πέλειαν
αὖτις, ἵνα γνοίη, εἰ ἐπαύσατο ὕδατα πολλά.
ἡ δ᾽ ἄρα πωτήεσσα διέπτατο, βῆ δ᾽ ἐπὶ γαῖαν,
βαιὸν δ᾽ ἀμπαύσασα δέμας νοτερῇ ἐπὶ γαίῃ
ἂψ ἐπὶ Νῶε πάλιν αὖτις ἀνήλυθε κάρφος ἐλαίης
σῆμα φέρουσα μέγ᾽ ἀγγελίης. θάρσος δ᾽ ἔχε πάντας
καὶ μέγα χάρμ᾽, ὅτι γαῖαν ἐπελπίζεσκον ἀθρῆσαι.
καὶ τότε δὴ μετέπειτ᾽ ἄλλον μελανόπτερον ὄρνιν
ὡς τάχος ἐξαπέπεμπεν· ὃ δὲ πτερύγεσσι πεποιθὼς
προφρονέως πωτᾶτο, γαίῃ δ᾽ ἐλθὼν ἐπέμεινεν.

242—253] Genes. 8, 8—12 254—256] Genes. 7, 8 sq.

236 *Νῶε—τὸ δ᾽ ἔμμορ᾽ ἐν] ex Hartelii sententia scripsi; νῶε (μῶ P) ἔμορεν Φ, νόον ἔμαρε Ψ, Νῶε μόρον μόρεν Castalio, Νῶε μόρον μόρον anonymus Londin. (qui addidit: 'ἑβραΐζει οὗτος ὁ χρησμολόγος σιβυλλιῶν'), δ᾽ ἔμμορε Νῶε ἐν Volkmann, Νῶε μόρον μόνον Alexandre* 237 *κραδίην πάλλεν] cf. VIII 466 παλλομένη κραδίην* *πάλλεν] πάλλε Ψ* 238 *ἐπεὶ ἤ] Opsopoeus (ἐπειή), ἐπεὶ Φ Ψ* 239 *† τότε διελὼν] Φ Ψ, locus nondum sanatus; διελὼν τότε Opsopoeus, τότε δείελον Turnebus, τότε δηλῶν Hartel scribi posse monuit* 240 *πόλον τε] ipse scripsi, πόλον Φ Ψ, πόλοιο Opsopoeus* *πυραυγέα δίσκον] = I 217* 240 *αἱματόεντα—κεκμηῶτα] cf. VII 125 οὐρανὸν οὐκ ἄστροις, ἀλλ᾽ ἐν πυρὶ κεκμηῶτα* *δεῖξεν] Opsopoeus correxit, δεῖξε Φ Ψ* *κεκμηῶτα] Castalio, κεκμηκότα Φ (κεκληκότα R) Ψ* *εἶχεν] Castalio, ἔχε (ἔχεν P) Φ Ψ* 242 *πελίην] Ψ, πελιὴν Φ, quod tuebatur Volkmann* *οἴην] οἴην F* 243 *ὄφρα κε] ipse dedi, ὄφρα Φ, ἵνα Ψ* *γνοίη] Opsopoeus, γνῷ Φ Ψ* 244 *ἔτι στερεή] Auratus, ἐπὶ στερεῇ Φ Ψ* 245 *πάντα περιπταμένη, πάλιν ἐτρέπετ᾽] ipse scripsi, πάντα περιπτήσασα πάλιν τρέπετ᾽ Φ Ψ* 246 *ἦν] om. A* *τε] ex τότε correctum est in P, om. Ψ* 247 *ὅ γ᾽] ipse scripsi, ὃς Φ Ψ* *πάλιν ἤματα] πάλιν ἤματι Ψ, ἔπτ᾽ ἤματα Meineke* 248 *αὖτις] αὖθις Castalio* *ἵνα γνοίη, εἰ] Volkmann, ἵνα γνῷ, εἴπερ Φ, ἵνα γνῷ, εἰ Ψ* 249 *διέπτατο] διήπτατο L* 250 *βαιὸν δ᾽ ἀμπαύσασα] cf. XII 297 βαιὸν δ᾽ ἄμπαυσόν με III 3 βαιόν μ᾽ ἄμπαυσον* 251 *πάλιν αὖτις ἀνήλυθε] ipse scripsi, πάλιν δέ τε ἤλυθε Φ, πάλιν ἤλυθε Ψ, αὖθις πάλιν ἤλυθε anonymus Londin., πάλιν δ᾽ ἐπανήλυθε Volkmann et Meineke* *ἐλαίης] ipse dedi, ἐλαίας Φ Ψ* 253 *χάρμ᾽] χάρμα Ψ* *ἐπελπίζεσκον] ἐφελπίζεσκον Φ* 254 *μελανόπτερον] μελανοπτέρυγον A* 255 *ὡς τάχος ἐξαπέπεμπεν] ipse scripsi Turnebi coniectura ὡς τάχος usus; τάχος ὑπεξέπεμπεν Φ praeter P, qui τάχος ἐξέπεμπε habet, τάχος ὑπεξέπεμψεν Ψ, ὡς τάχος ἔξω πέμπεν Turnebus, ἦ τάχος ἐξυπέπεμψεν dubitans Meineke, τοίχου ὑπεξέπεμψεν Alexandre, qui postea Huetio (qui τεύχεος invenit) praeeunte τεύχεος ἐξαπέπεμψεν scripsit, αὐτίχ᾽ (vel εὐθὺς) ὑπέκπεμπεν Boissonade* 256 *πωτᾶτο] Ludwich, πέτατο Φ Ψ* *ἐπέμεινεν] primus Auratus postulavit, ἀπέμεινε codd.*

γνῶ δέ τε Νῶε ὅτι δὴ γαίη πέλετ' ἆσσον ἐοῦσα.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥοθίοις ἐπὶ κύμασιν ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀμβροσίη τέχνη ἐπενήχετο οἴδμασι πόντου,
πηγνυμένη ὀλίγῃσιν ἐπ' ἠόσιν ἐστήριχτο.
ἔστι δ' ἐνὶ Φρυγίοισιν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
ἠλίβατον τανύμηκες ὄρος· Ἀραρὰτ δὲ καλεῖται,
ὅττ' ἄρα σωθήσεσθαι ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔμελλον,
ἐν τούτῳ μεγάλη δὲ ποθὴ καταθύμιος ἦεν·
Μαρσύου ἔνθα φλέβες μεγάλου ποταμοῖο πέφυκαν.
τῇδε κιβωτὸς ἔμεινεν ἐφ' ὑψηλοῖο καρήνου
ληξάντων ὑδάτων, τότε δ' αὖ πάλιν οὐρανόθι πρὸ
θεσπεσίη μεγάλοιο θεοῦ ἐπανίαχε φωνὴ
τοῖον ἔπος· 'Νῶε πεφυλαγμένε πιστὲ δίκαιε,
θαρσαλέως ἔξελθε σὺν υἱέσιν ἠδὲ δάμαρτι
καὶ νύμφαις τρισσαῖς καὶ πλήσατε γαῖαν ἅπασαν
αὐξόμενοι πληθυνόμενοι τὰ δίκαια νέμοντες
ἀλλήλοις, γενεαῖς γενεῶν, ἄχρις ἐς κρίσιν ἥξει
πᾶν γένος ἀνθρώπων, ἐπεὶ ἦ κρίσις ἔσσεθ' ἅπασιν'.
ὣς ἔφατ' ἀμβροσίη φωνή. Νῶε ῥ' ἧς ἀπὸ κοίτης

260—266] Genes. 8, 4 sq. 267—272] Genes. 8, 15—17 275—280] Genes. 8, 18 sq.

257 ὅτι δὴ γαίη πέλετ'] *ipse scripsi (Νῶε per synizesin pronuntiandum velut I 201)*, ὅτι γαῖα πέλει πέλας Φ Ψ (πέλει *om.* L), ὅτι γαῖα πέλει *Opsopoeus*, ὅτι γαίη πέλει *Volkmann* 259 ἀμβροσίῃ τέχνῃ] *suspicatus est anonymus Paris., 'quo nempe suppleretur vox absens, ναῦς vel κιβωτός'*, ἀμβροσίη τέχνη Φ Ψ ἐπενήχετο] ἐπενήνετο *A* οἴδμασι πόντου] οἴδμασιν (*omisso* πόντου) Ψ 260 πηγνυμένη] *Opsopoeus*, ῥηγνυμένη Φ Ψ ὀλίγῃσιν ἐπ' ἠόσιν] ὀλίγαισιν ἐπ' ἠόσιν *dubitans Volkmann coniecit*, ὀλίγης (ὀλίγοις *A*) ἐπ' ἠμόνος Φ, ὀλίγης ἐπὶ ἠόνος Ψ 261 ἔστι δ'—ἐπ'] *ipse temptavi*, ἔστι δέ τις Φρυγίης ἐπ' Φ Ψ, ἔστι δέ τι Φρυγίης ἐπὶ (ἐπὶ *ex Castalionis scriptura*) *Alexandre* 262 τανύμηκες] *rubro adscriptum* ὑψηλόν *P S*, τανύμηκος Ψ ὄρος] ὄρος τ' Ψ 263 ὅττ' ἄρα] Φ, ὅττι ῥα *Meineke*, ὅτε γ' (τ' *R*) ἄρα Ψ ἐπ' αὐτῷ] ἐπ' αὐτὸ *P* 265 Μαρσύου—πέφυκαν] *Huetius*, ἔνθα φλέβες μεγάλου ποταμοῦ Μαρσύου πέφυκαν Φ, ἔνθα φλέβες μεγάλου ποταμοῦ Μαρσύου πεφύκασι Ψ; ἔνθα φλέβες μεγάλοιο πεφύκασι Μαρσύαο *Meineke* πέφυκαν] *cf. I 86* ἔσχηκαν *XIV 253* ἔοργαν 266 τῇδε] *Ludwich (nam sequentis vocabuli* κιβωτός *syllaba prima apud poetas serioris aetatis corripi potest)*, τῷδε Φ Ψ, τῇ *Volkmann*, τοῖσδε *Opsopoeus* ἐφ'—καρήνου] *anonymus Londin.*, ἐν ὑψηλοῖο (ὑψηλοῖς *L R*) καρήνῳ Φ Ψ, *suspicari possit quispiam* ἐν ὑψηλοῖσι καρήνοις; ἐν ὑψήεντι καρήνῳ *Alexandre* 267 πάλιν — 268 θεοῦ] *haec verba librarius (altero* πάλιν *falsus) in A B omisit, unde Volkmann perperam hoc modo v. 267 sq. conformavit:* ληξάντων ὑδάτων· τότε δ' αὖ πάλιν ἴαχε φωνὴ [θεσπεσίη μεγάλοιο θεοῦ πάλιν οὐρανόθι πρό] οὐρανόθι πρό] = *V 351, cf. III 256* οὐρανόθεν πρό 268 ἐπανίαχε] *ipse temptavi*, πάλιν ἴαχε Φ, ἴαχε (*omisso* πάλιν) Ψ 269 πεφυλαγμένε] πεφιλημένε *Auratus* 270 σὺν—νύμφαις] = *I 205 sq.* ἠδὲ δάμαρτι] *Turnebus, cf. I 205 (et 277)*, τε καὶ δάμαρτι Φ, καί τε δάμαρτι Ψ, σύν τε δάμαρτι *Auratus* 272 αὐξόμενοι πληθυνόμενοι] *cf. I 57* αὔξεσθε πληθύνεσθ' τὰ δίκαια νέμοντες] = *I 295, cf. II 49* τὰ δίκαια νέμουσιν αὐξόμενοι] αὐξανόμενοι Ψ 273 ἐς] εἰς Φ Ψ 274 ἐπεὶ ἦ] ἐπειὴ *anonymus Londin.*, ἐπεὶ Φ Ψ ἔσσεθ'] ἔσεθ' *F*, ἔσετ' Φ 275 ἀμβροσίη φωνή] Φ (*in* φωνή *e circumflexo acutus factus est in P*), ἀμβροσίη φωνῇ Ψ Νῶε ῥ' ἧς] *scripsi*, νοερῶς δ' Φ Ψ, Νῶε δ' ὡς *Opsopoeus*, Νῶε δ' ἀπὸ κοίτης *Alexandre*

I ἦξ' ἀποθαρσήσας ἐπὶ γῆς, υἱοὶ δὲ σὺν αὐτῷ
ἠδὲ δάμαρ νύμφαι τε καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνὰ
τετραπόδων θηρῶν τε γένη καὶ τἄλλ' ἅμα πάντα
οἴκου δουρατέου ἐξήεσαν εἰς ἕνα χῶρον.
καὶ τότε δή τοι Νῶε δικαιότατος ἀνθρώπων
ὄγδοος ἐξῆλθεν δὶς ἐείκοσι καὶ μίαν ἠῶ
πληρώσας ὑδάτεσσι θεοῦ μεγάλου διὰ βουλάς.
ἔνθ' αὖτις βιότοιο νέη ἀνέτειλε γενέθλη,
χρυσείη πρώτη, ἥ τις πέλεθ' ἕκτη, ἀρίστη,
ἐξ ὅτε πρωτόπλαστος ἀνὴρ γένετ'· οὔνομα δ' αὐτῇ
οὐρανίη, ὅτι πάντα θεῷ μεμελημένη ἔσται.
ὦ γενεῆς ἕκτης πρῶτον γένος, ὦ μέγα χάρμα,
ἧς ἔλαχον μετέπειθ', ὁπότ' ἔκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον
πολλὰ κλυδωνισθεῖσ' ἅμ' ἐμῷ πόσει ἠδὲ δαέρσιν
ἠδ' ἑκυρῷ θ' ἑκυρῇ θ' ὁμονύμφοις τ' αἰνὰ παθοῦσα.
ἄρτια δ' αἰνήσω· ἔσται πολυποίκιλον ἄνθος
ἐν συκῇ, μετόπισθε Κρόνος βασιλήιον ἀρχὴν

281] cf. Genes. 7, 17   283—306] cf. Hesiod. Oper. 90—92, 108—126

287 sq.] Constantini orat. ad sanct. coet. c. 18: *ἡ τοίνυν Ἐρυθραία Σίβυλλα φάσκουσα ἑαυτὴν ἕκτῃ γενεᾷ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν (fallitur scriptor) γενέσθαι, ἱέρεια ἦν τοῦ Ἀπόλλωνος*   288—290] Schol. ad Platon. Phaedr. p. 244 B: *Σίβυλλαι μὲν γεγόνασι δέκα, ὧν πρώτη ὄνομα Σαμβήθη· . . καὶ δὴ καὶ ἑνὶ τῶν παίδων τοῦ Νῶε εἰς γυναῖκα ἁρμοσθῆναι καὶ συνεισελθεῖν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἐν τῇ κιβωτῷ*

276 ἦξ'] *Alexandre, ἧς (ἦς P) Φ, αἷς Ψ, ἦλθ' Turnebus*   ἀποθαρσήσας] *ὑποθαρσήσας Ψ*   ἐπὶ] *ἀπὸ Ψ*   279] *om. P B*   280 τοι] *om. Ψ*   281 ἐξῆλθεν] *ἐξῆλθε Ψ*   δὶς ἐείκοσι] *Volkmann, δὶς εἴκοσι Φ Ψ, δίς ι' εἴκοσι olim ipse suspicatus sum*   283 αὖτις] *αὖθις Opsopoeus, ἄκοιτις Φ Ψ*   284 πέλεθ'] *πέλεται Φ (πέλει' B) Ψ*   285 ἐξ ὅτε] *ἐξότε Volkmann (et postea Meineke), ἐξ ὅτεν Φ, ἐξότου Ψ, ἐξ οὗ Castalio*   ἀνὴρ γένετ'] *γένετ' ἀνὴρ Φ*   286 μεμελημένη] *μεμελημένα Ψ, πεφιλημένη Auratus*   ἔσται] *ἦεν Auratus*   288 μετέπειθ', ὁπότ'] *Struve, μετέπειτ', ὅτε δ' Φ, μετέπειτα, ὅτε δ' Ψ, μετέπειτα, ὅτ' Alexandre*   ἔκφυγον] *ἔφυγον Ψ*   289 sq.] *cf. III 827 τοῦ μὲν ἐγὼ νύμφη καὶ ἀφ' αἵματος αὐτοῦ ἐτύχθην*   κλυδωνισθεῖσ'—πόσει] *Castalio, κλυδωνισθεῖσα σὺν ἐμῷ πόσει Φ Ψ, κλυδωνισθεῖσα πόσει σὺν Turnebus, κλυδωνισθεῖσ' ἅμ' ἐμῷ πόσι Meineke coll. ἐν φαὶ κοινῷ I 348 III 494*   ἠδὲ δαέρσιν] *M. Schmidt, καὶ δαέρεσσιν Φ Ψ*   290 ἑκυρῷ θ'] *ἑκυρῶ τ' Φ*   ἑκυρῇ θ'] *anonymus Londin. (postque eum Struve), ἑκυρῇ omisso θ' Ψ, ἑκυρῆ om. θ' Φ*   ὁμονύμφοις τ' αἰνὰ παθοῦσα] *ex Aurati coniectura ὁμονύμφοις αἰνὰ παθοῦσα scripsi; ὁμονύμφοις (ὁμονύμφης A) τε παθοῦσα Φ Ψ, ὁμονύμφοισίν τε παθοῦσα Opsopoeus*   291 ἄρτια δ' αἰνήσω] *Meineke, ἄρτι δὲ αἰνήσω Φ, ἄρτι δὲ ἐννήσω (ἐν νήσω) Ψ, cf. ad 292*   ἔσται] *om. Ψ*   πολυποίκιλον] *an πάλι ποικίλον?*   292] *duos versus mutilos in unum aeque mancum coivisse arbitratus est Ranconetus teste Opsopoeo; similiter Volkmanno post αἰνήσω et συκῇ singuli versus excidisse videbantur*   ἐν συκῇ] *ἐν σύκη Ψ, ἐν σάκη· σύκη P S, ἐν σύκη σύκη A, ἐν συήη σύκη B; (archetypus stirpis Φ ἐν συκῇ συκῇ vel simile quid habuisse videtur, unde Volkmann ἐν συκῇ συκῇ edidit lacunae signo post haec verba posito)*   μετόπισθε—ἕξει] *ipse temptavi Thorlacii et Alexandri coniecturis usus, cf. III 110, 113; μεσάσει δὲ χρόνος βασιλήιον (βασίλειον Φ, sed βασιλεῖον A) ἀρχὴν σκηπτροφόρον δέξη (δέξῃ A) Φ Ψ, μεσάσει δὲ Κρόνου βασιλήιος ἀρχὴ Thorlacius adnuente Bleekio, qui ipse σκηπτροφόρος δ' ἔσται adiunxit; pro μεσάσει δὲ codicum μετόπισθε scribendum esse monuit Alexandre, qui in editione altera μέσος εἶτα χρόνος βασιλήιον ἀρχὴν | σκηπτροφόρον δείξει in textum recepit; e librorum scriptura δέξη Turnebus δ' ἕξει eruit*

1 σκηπτροφόρον θ' ἕξει. τρεῖς γὰρ βασιλεῖς μεγάθυμοι,
ἄνδρε δικαιότατοι, διαδάσσονται τότε μοίρας,
πουλυετῆ δ' ἄρξουσι χρόνον τὰ δίκαια νέμοντες
ἀνδράσιν, οἷσι μέμηλε πόνος καὶ ἔργ' ἐρατεινά.
γαίη δ' αὖ καρποῖς ἐπαγάλλεται αὐτομάτοισιν
φυομένοις πολλοῖσιν ὑπερσταχύουσα γενέθλῃ.
οἱ δὲ τιθηνευτῆρες ἀγήραοι ἤματα πάντα
ἔσσονται νόσφιν νούσων κρυερῶν μαλεράων·
θνήξονθ' ὡς ὕπνῳ βεβολημένοι, ἐς δ' Ἀχέροντα
εἰν Ἀίδαο δόμοις ἀπελεύσονται καὶ ἐκεῖσε
τιμὴν ἕξουσιν, ἐπεὶ ἢ μακάρων γένος ἦσαν,
ὄλβιοι ἀνέρες, οἷς Σαβαὼθ νόον ἐσθλὸν ἔδωκεν,
αὐτὰρ καὶ τούτοισιν ἀεὶ συμφράσσατο βουλάς.
ἀλλ' οὗτοι μάκαρες καὶ εἰν Ἀίδαο μολόντες
ἔσσονται. τότε δ' αὖτε βαρὺ στιβαρὸν μετέπειτα
δεύτερον αὖ γένος ἄλλο χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Τιτήνων. ὅμοιος δὲ τύπος ἐπὶ πᾶσι κέκασται
εἶδός τε μέγεθός τε φυή τ'· αὐδὴ δὲ μί' ἔσται,
ὡς πάρος ἐκ πρώτης γενεῆς θεὸς ἐν στήθεσσιν

306—314] cf. Hesiod. Oper. 127—139

293 *sqq.*] *cf. III 114 sq.* τρισσαὶ δὴ μερίδες γαίης κατὰ κλῆρον ἑκάστου | καὶ βασίλευσεν ἕκαστος ἔχων μέρος 294 ἄνδρε δικαιότατοι] *P*, ἄνδρες δικαιότατοι *codd. cett.*, ἄνδρα δικαιότατον (μοίρῃ διαδηλήσονται) *dubitans* Volkmann (*'iustissimum virum calamitate afficient' coll. III 52*) διαδάσσονται τότε μοίρας] *ipse dedi, cf. Hesiod. Theog. 544;* μοίρας δέ τε δηλήσονται *P A*, μοίρας δειλήσονται *B*, μοίρας δή τε δηλήσονται *Ψ* (μοίρας δή τε δικάσονται *L m*[1]) 295 πουλυετῆ] *A*, πολυετῆ *codd. cett.* τὰ δίκαια νέμοντες] = *I 272, cf. II 49* τὰ δίκαια νέμουσιν 296 οἷσι] οἷσιν *P* 297 ἐπαγάλλεται] ἐπάλλεται *B* 298 φυομένοις] Volkmann, φυομένη *codd.* 299 οἱ δὲ τιθηνευτῆρες] (*vel* τιθηνητῆρες) *Meineke* (*'ich verstehe dies von den Pflegern der im vorhergehenden geschilderten Felder'*), οἱ δέ τε τηθευτῆρες *codd.*, οἱ δὲ τότ' ἰθυντῆρες (*'qui vero tunc dominabuntur'*) *Alexandre* ἀγήραοι] ἀγήραιοι *Φ* 300 νόσφιν νούσων] νόσφιν δὲ νόσων *Turnebus* μαλεράων] μαλαρέων *Ψ*. *an* μαλερῶν τε *scribendum?* 301 θνήξονθ'—βεβολημένοι] *cf. I 71* θνῆσκον, ἀλλ' ὡς δεδμημένοι ὕπνῳ θνήξονθ' ὡς] *ex Hesiodi Oper. 116 restituendum esse Auratus vidit (cf. I 71)*, θνήξονται *Φ Ψ*, θνήξονται δ' *suspicatus est Alexandre* Ἀχέροντα] *Turnebus*, ἀχέροντας *Φ Ψ*, *quod retinuit Alexandre ut* Τάρταρα *sic* Ἀχέροντας *poetam dicere potuisse ratus* 302 *sq.*] *cf. I 85* ἀλλ' οὗτοι πάντες καὶ εἰν Ἀίδαο μολόντες | τιμὴν ἔσχηκαν εἰν Ἀίδαο] ἐν ἀίδαο *Φ Ψ* καὶ] *om. Ψ* 303 ἐπεὶ ἢ] ἐπειὴ *Opsopoeus*, ἐπεὶ *Φ Ψ* γένος] παῖδες *Ψ* 304 ἀνέρες] μάκαρες *Ψ* οἷς] οἷσι *Ψ* ἔδωκεν] δῶκεν *Φ Ψ* 305 καὶ τούτοισιν] τούτοις (*omisso* καὶ) *Ψ* 306] *cf. I 85* ἀλλ' οὗτοι πάντες καὶ εἰν Ἀίδαο μολόντες εἰν] ἐν *Ψ* μολόντες] μολῶντες *Φ Ψ* 307 τότε δ' αὖτε] *A*, τότε δ' αὖ *codd. cett.* βαρὺ] *om. Ψ* 308 αὖ γένος ἄλλο] δεύτερον ἄλλο γένος *Ψ* 309 ὅμοιος—κέκασται] *Meineke*, ὅμοιος δὲ τύπος ἐπὶ πᾶσιν ἕκαστον *Φ Ψ*, *quod defendit Alexandre coll. Γ 180 ('*ἕκαστον *ad tria refertur* εἶδος, μέγεθος *et* φυήν, *quo modo construitur* ἀμφότερον *apud Homerum')*, ὅμοιος δὲ τύπος ἐπὶ πᾶσιν ἐπέσται *olim Volkmann, qui postea Alexandro adstipulatus est*, ὅμοιος δὲ τύπος ἐπὶ πᾶσιν ἑκάστου *Opsopoeus* 310 εἶδος—αὐδὴ] *ipse restitui coll. Hom. B 58 et Σ 419 Δ 430 β 268, 401 χ 206 ω 503, 548;* (εἶδός τε μέγεθός τε *etiam anonymus Londin. et Meineke scribendum esse viderunt*); εἶδος καὶ μέγεθός τε φυήν (φυή *Φ*)· φωνὴ *Φ Ψ*

I ἔνθετο. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες
ὕστατα βουλεύσονται ἐπειγόμενοι πρὸς ὄλεθρον
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐπ' οὐρανῷ ἀστερόεντι.
καὶ τότε δ' ὠκεανοῦ μεγάλου ῥύσις ἔσσετ' ἐπ' αὐτοῖς
μαινομένων ὑδάτων. ὁ μέγας Σαβαὼθ δὲ χολωθεὶς
εἴρξει κωλύων, ὅτι μὴ κατακλυσμὸν ὑπέστη
αὖτις ποιήσεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους κακοθύμους.
  ἀλλ' ὁπότ' ἂν ὑδάτων πολλῶν ἀπερείσιον οἶδμα
κύματος ὀρνυμένοιο ἐπ' ἄλλυδις ἄλλο ποιήσει
ὀργῆς παύεσθαι, εἰς ἄλλα τε βένθεα πόντου
μέτρ' ὀλιγώσειεν λιμέσιν καὶ τρηχέσιν ἀκταῖς
ἀμφὶ γαίῃ ὁρίσας ὁ μέγας θεὸς ὑψικέραυνος·
δὴ τότε καὶ μεγάλοιο θεοῦ πάϊς ἀνθρώποισιν
ἥξει σαρκοφόρος θνητοῖς ὁμοιούμενος ἐν γῇ·
τέσσαρα φωνήεντα φέρει, δύ' ἄφωνα δ' ἐν αὐτῷ
δισσὸν ἓν ἀγγέλλοντ'· ἀριθμὸν δ' ὅλον ἐξονομήνω·
ὀκτὼ γὰρ μονάδας, τόσσας δεκάδας δ' ἐπὶ ταύταις,
ἠδ' ἑκατοντάδας ὀκτὼ ἀπληστοκόροις ἀνθρώποις
οὔνομα δηλώσει· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον
ἀθανάτοιο θεοῦ Χριστὸν παῖδ' ὑψίστοιο.
αὐτὸς πληρώσει δὲ θεοῦ νόμον, οὐ καταλύσει,
ἀντίτυπον μίμημα φέρων, καὶ πάντα διδάξει.
τούτῳ προσκομίσουσ' ἱερεῖς χρυσὸν προφέροντες,

312—314] cf. Hesiod. Theog. 629—631, 665—670 316—319] Genes. 8, 21; 9, 15 332] Matth. 5, 17 334] Matth. 2, 11 (cf. Es. 60, 6)

312 ἔνθετο] ἔθετο *A Ψ* ὑπέρβιον—ἔχοντες] *cf. I 108* 314] *cf. XI 9* οὐρανῷ ἀντιφέροντες 315 ἐπ' αὐτοῖς] *anonymus Londin. (cf. ad I 78)*, ἐν αὐτοῖς *codd.* 316 ὁ μέγας] μέγα *Ψ* 318 ποιήσεσθαι ἐπ'] *ipse scripsi*, ποιήσειν ἐπὶ *Φ*, ποιήσειν ἐπ' *Ψ* 319 ἀπερείσιον] ἀπειρέσιον *Ψ* 320 ὀρνυμένοιο ἐπ' ἄλλυδις] ὀρνυμένου ἐπὶ ἄλλυδις *Φ* ποιήσει] ποιήσῃ *Alexandre* 321 εἰς—βένθεα] καὶ εἰς ἄλα βένθεα *Ψ* 322 ὀλιγώσειεν] *Alexandre*, ὀλιγωθείη *Φ Ψ* λιμέσιν—ἀκταῖς] λιμέσιν τραχέσιν τε καὶ ἀκταῖς *anonymus Londin.*, λιμέσιν καὶ τραχέσιν ἀκτῆς *Turnebus* λιμέσιν] λιμέσι *A* τρηχέσιν ἀκταῖς] *cf. III 777* τρηχέες ὄχθαι τρηχέσιν] τραχέσιν *Φ* 323 ἀμφὶ—ὁρίσας] ἀμφὶ γαίην ὁρίσει *Opsopoeus* 323] *lacunam maiorem post hunc subesse statuit Alexandre (ed. alt.)* πάϊς] *Struve (et Nauck)*, παῖς *Φ Ψ* 325 θνητοῖς] θνητοῖσιν *Ψ* 326 φέρει] φέρων *Ψ* δύ'—ἀγγέλλοντ'] *Struve*, τὰ δ' ἄφωνα δύ' αὐτῷ | δισσῶν ἀγγέλλων *Φ*, τὰ δ' ἄφωνα ὄντα ἐν αὐτῷ | δισσόν τ' ἀγγέλω *Ψ*, τὰ δ' ἄφωνα ἐν αὐτῷ | δισσὰ ἓν ἀγγέλλοντ'· *Alexandre*, τὰ δ' ἄφων' ὄντ' αὐτῷ | δισσά τοι ἀγγέλλω *Volkmann*, τὸ δ' ἄφωνον ἓν αὐτῷ | δισσόν· ἀπαγγέλλων *Ranconetus* 327 ἀριθμὸν δ' ὅλον] ἀριθμὸν (ἀριθμῶν *B*) δόλον *Φ* ἐξονομήνω] ἐξονόμηνα *Ranconetus* 328 δ' ἐπὶ ταύταις] ἐπὶ τούτοις *Φ* 329 ἀπληστοκόροις ἀνθρώποις] *cf. XIV 20* ἀπληστοκόρων ἀνθρώπων ἀπληστοκόροις] *ipse restitui*, ἀπιστοκόροις *Φ Ψ*, *cf. ad I 150* 330 σὺ δ' — νόησον] = *I 137* 331 παῖδ'] τὸν παῖδ' *Ψ* 332 πληρώσει δὲ] *Φ*, αὐτὸς πληρώσειε *olim dubitans proposuit Alexandre*, πληρώσει (πληρώσῃ *L*) *Ψ* 333 ἀντίτυπον—φέρων] = *VIII 270; vide ad I 33* καὶ—διδάξει] *cf. I 380* καὶ πάντα διδάξῃ 334 προσκομίσουσ'] προσκομίσουσιν *Ψ* προφέροντες] *Castalio*, προσφέροντες *Φ Ψ*

I σμύρναν, αὐτὰρ λίβανον· καὶ γὰρ τάδε πάντα ποιήσει.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν φωνή τις ἐρημαίης διὰ χώρης
ἥξει ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς καὶ πᾶσι βοήσει
εὐθείας ἀτραποὺς ποιησέμεν ἠδ' ἀπορίψαι
ἐκ κραδίης κακίας καὶ ὕδασι φωτίζεσθαι
πᾶν δέμας ἀνθρώπων, ἵνα γεννηθέντες ἄνωθεν
μηκέτι μηδὲν ὅλως γε παρεκβαίνωσι δικαίων·
τὴν δ' αὖ βαρβαρόφρων, πεπεδημένος ὀρχηθμοῖσιν,
ἐκκόψας δώσει μισθόν· τότε σῆμα βροτοῖσιν
ἔσσεται ἐξαπίνης, ὁπότ' ἂν πεφυλαγμένος ἥξει
ἐκ γῆς Αἰγύπτιοιο καλὸς λίθος· ἐν δ' ἄρα τούτῳ
λαὸς προσκόψει Ἑβραίων· ἔθνη δ' ἀγεροῦνται
αὐτοῦ ὑφηγήσει· καὶ γὰρ θεὸν ὑψιμέδοντα
γνώσονται διὰ τοῦδ' ἀτραπητόν τ' ἐν φαῒ κοινῷ.
δείξει γὰρ ζωὴν αἰώνιον ἀνθρώποισιν
ἐκλεκτοῖς, ἀνόμοις δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐποίσει.
καὶ τότε δὴ νοσεροὺς ἰήσεται ἠδ' ἐπιμώμους
πάντας, ὅσοι τούτῳ πίστιν ἐνιποιήσονται.
βλέψουσιν δέ τε τυφλοί, ἀτὰρ χωλοὶ βαδίσουσιν,
κωφοί τ' εἰσαΐσουσι, λαλήσουσ' οὐ λαλέοντες.

336 sqq.] Es. 40, 3 Matth. 3, 3 Marc. 1, 3 Luc. 3, 4 sqq. Ioann. 1, 23 339] Ioann. 1, 26 Matth. 3, 11 Marc. 1, 8 Luc. 3, 16 Acta Apost. 1, 5; 11, 16 340] Ioann. 3, 3 345] Matth. 2, 15 (Osee 11, 1); Petr. Epist. I 2, 4 (cf. I 2, 6 sq.) 351] Matth. 15, 30 353] Es. 35, 5 Matth. 11, 5

336 ἐρημαίης διὰ χώρης] *cf. I 356* ἐρημαίῳ ἐνὶ χώρῳ 336] *ante hunc lacunam subesse suspicatus est Alexandre in ed. altera* 337 ἥξει] ἥξη Ψ βοήσει] βοήση Ψ 338 ἀπορίψαι] ἀπορρίψη Ψ, ἀπορρῖψαι *suspicatus est Nauck* 339—341] *cf. VIII 315—317* 339 κραδίης] καρδίης *A* κακίας] κακίην Ψ καὶ] *om. A B* ὕδασι φωτίζεσθαι] *cf. VIII 247* ὕδασι φωτίζων *VIII 271* ὕδασι βαπτίζων ὕδασι] *ipse correxi ex ll. cc.,* ὕδασι Φ, ὕδασί (ὕδασσί *F*) τε Ψ 340 ἵνα—ἄνωθεν] = *VIII 316* γεννηθέντες] γεννηθέντος Ψ 341 γε] *om.* Ψ παρεκβαίνωσι] πάρος ἐκβαίνωσι Ψ 342 πεπεδημένος] ὁ πεπεισμένος Ψ πεπεδημένος ὀρχηθμοῖσιν] μεμελημένος ὀρχηθμοῖο *Ludwich coll. II 341, quem locum cf.* 344 ἔσσεται ἐξαπίνης] *ipse scripsi, cf. I 164 XIII 88, 108,* ἔσσεται ἐξαίφνης Ψ, ἔσται ἐξαίφνης Φ πεφυλαγμένος] πεφυλαγμέν *A* ἥξει] *Alexandre,* ἥξῃ Φ Ψ 345 Αἰγύπτιοιο καλὸς] *an* Αἰγύπτου καλὸς*?* καλὸς λίθος] *cf. VIII 254* τὸν λίθον, ὅν περ ὑπέστη 348 διὰ τοῦδ' ἀτραπητόν τ'] *correxit Volkmann,* διὰ τοῦδε ἀταρπητόν τ' Φ, διὰ τοῦδε καὶ ἀτραπὸν Ψ ἐν φαῒ κοινῷ] = *III 494 Fragm. I 18;* ἐν φάει κοινῷ Ψ, ἐν φάει *(omisso* κοινῷ*)* Φ, φαῒ *restituit Opsopoeus* 349 ζωὴν αἰώνιον] αἰώνιον ζωὴν Φ 350 ἀνόμοις—ἐποίσει] *cf. VIII 228* ἀνόμους δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐλέγξει ἐποίσει] *Castalio,* ἀποίσει Φ Ψ 351 καὶ—ἰήσεται] *cf. VI 13* νόσον ἀνθρώπων ἀπολύσει νοσεροὺς] νοσεροὺς τε Ψ 352 ὅσοι—ἐνιποιήσονται] *cf. III 74* ὅσοι τούτῳ πίστιν ἐνεποιήσαντο πίστιν ἐνιποιήσονται] πίστιν ἐνὶ ποιήσονται Φ, πίστιν τ' ἐνιποιήσονται Ψ 353 *sq.*] *cf. VIII 206 sq.* χωλῶν δὲ δρόμος ὠκύτατος καὶ κωφὸς ἀκούσει | καὶ τυφλοὶ βλέψουσι, λαλήσουσ' οὐ λαλέοντες βλέψουσιν] *P,* βλέψουσι *codd. cett.* δέ τε] δέ γε Ψ χωλοὶ βαδίσουσιν] *ipse scripsi,* βαδίσουσί τε χωλοί Φ, βαδιοῦσί τε (βαδισοῦσι *L*) χωλοί Ψ 354 εἰσαΐσουσι] Φ, εἰσαΐουσι *('praesente pro futuro posito') Volkmann,* εἰσακούσουσι Ψ λαλήσουσ'] *Betuleius in margine codicis P minio adscripsit (et edidit),* λαλήσ' *P in textu,* λαλήλουσι *A* Ψ οὐ λαλέοντες] δ' οὐ λαλέοντες Ψ, δ' *(superscripto* τ'*)* ἄφωνοι *A*

I δαίμονας ἐξελάσει, νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται·
κύματα πεζεύσει· καὶ ἐρημαίῳ ἐνὶ χώρῳ
ἐξ ἄρτων ἅμα πέντε καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο
χιλιάδας κορέσει πέντε, τὰ δὲ λείψανα τούτων
δώδεκα πληρώσει κοφίνους εἰς ἐλπίδα λαῶν.
καὶ τότε δ' Ἰσραὴλ μεμεθυσμένος οὐχὶ νοήσει,
οὐδὲ μὲν εἰσαΐσει βεβαρημένος οὔασι λεπτοῖς.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν Ἑβραίοις ἥξει χόλος ὑψίστοιο
οἰστρομανὴς καὶ πίστιν ἀπ' αὐτῶν ἐξαφελεῖται,
οὐρανίου ὅτι παῖδα θεοῦ διεδηλήσαντο·
καὶ τότε δὴ κολάφους καὶ πτύσματα φαρμακόεντα
Ἰσραὴλ δώσει μυσαροῖς ἐνὶ χείλεσι τούτῳ.
ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ ἐς ποτὸν ὄξος ἄκρατον
δυσσεβέως δώσουσι κακῷ βεβολημένοι οἴστρῳ
στήθεα καὶ κραδίην, ἀτὰρ ὄμμασιν οὐκ ἐσορῶντες
τυφλότεροι σπαλάκων, φοβερώτεροι ἑρπυστήρων
θηρῶν ἰοβόλων, βαρέι πεπεδημένοι ὕπνῳ.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐκπετάσῃ χεῖρας καὶ πάντα μετρήσῃ

355] Matth. 9, 28 Marc. 5, 1 Luc. 8, 26 νεκρῶν κτλ.] Matth. 11, 5 356] Matth. 14, 25 Marc. 6, 48 Ioann. 6, 19 357 sqq.] Matth. 14, 15 sqq., Marc. 6, 35 Luc. 9, 12 Ioann. 6, 5 365] Matth. 26, 67; 27, 30 Marc. 15, 19 367] Psalm. 68 (69), 22, cf. Matth. 27, 34 et 48 Ioann. 19, 29 et 37 369—371] cf. Es. 6, 9 sq. Matth. 13, 14 sq. Marc. 4, 12 Luc. 8, 10 Ioann. 12, 40 Acta Apost. 28, 26

355 ἐξελάσει] δ' ἐξελάσει *F* νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται] = *VIII 205* 356] *om. Ψ* κύματα πεζεύσει] = *VI 13* ἐρημαίῳ ἐνὶ χώρῳ] *cf. I 336* ἐρημαίης διὰ χώρης 357—359] *cf. VIII 275—278* 357 ἅμα] *supplevit Castalio ex VIII 275, om. codd.* ἰχθύος] ἰχθύων *Ψ* εἰναλίοιο] *in Ψ additum est* θρέψει *omisso* κορέσει *verbo in versu sequente (glossema ad* κορέσει *referendum)* 358 κορέσει] *om. Ψ* 359 δώδεκα] δέκα δύο *Ψ* εἰς ἐλπίδα λαῶν] *ex VIII 278 restitui,* εἰς παρθένον ἁγνήν *Φ Ψ, quod ex VIII 270 interpolatoris manu in textum videtur intrusum esse;* Δημήτερος ἁγνῆς *fortasse legi posse monuit Turnebus* 359] *post hunc versum in Ψ legitur:* εἶτα πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐπάγει ἡ Ἐρυθραία τὰ περὶ τῆς ἐκμανοῦς καὶ ἀσυγγνώστου τῶν (ὧν *F*) κυριοκτόνων τόλμης καὶ τῆς διὰ τοῦτο γεγοννίας (γενομένης *Alexandre*) κινήσεως τοῦδε τοῦ παντὸς καὶ τῆς τῶν νεκρῶν (ἐκ τῶν νεκρῶν *suspicatus est Alexandre*) ἀναβιώσεως λέγουσα τάδε· 361 εἰσαΐσει] *Auratus,* αὐδήσει *Φ Ψ, aut* αὖθ' ἀίσει *aut* εἰσαΐσει *aut* ἐνθήσει *scribendum proposuit Turnebus,* αὖ θήσει *Meineke* βεβαρημένος] μεμεθυσμένος *ex versu priore P* 362—364] *suspecti videntur esse; post 386 collocandos censuit Volkmann* 362 ἥξει] *A,* ἥξῃ *codd. cett.* 363 ἀπ' αὐτῶν] *ipse dedi; quam coniecturam etiam Alexandre in ed. altera protulit;* ἑαυτῶν *Φ,* ἐξ αὐτῶν *Ψ* ἐξαφελεῖται] ἐξαφέληται *Volkmann* 364 οὐρανίου] *ipse scripsi,* οὐράνιον *Φ Ψ, cf. I 118* ὅτι] θ' ὅτι *Ψ* 365 *sq.] cf. VIII 288 sq.* δώσουσιν δὲ θεῷ ῥαπίσματα χερσὶν ἀνάγνοις | καὶ στόμασιν μιαροῖς ἐμπτύσματα φαρμακόεντα 365—368] *ab interpolatore christiano Iudaeis infesto profectos esse suspicatus est Volkmann (praeeunte Alexandro in Cur. poster.)*

365 καὶ πτύσματα] καὶ ἐμπτύσματα *Ψ, cf. VIII 289; an* κἀμπτύσματα? 366 μυσαροῖς ἐνὶ] *an* μυσαροῖσιν? 367 *sq.] cf. VIII 303* ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ πιέμεν ὄξος ἔδωκαν ἐς δὲ] εἰς δὲ *codd.* ἐς ποτὸν] εἰς ποτὸν *codd.* 368 βεβολημένοι] βολημένοι *Φ* 369 οὐκ ἐσορῶντες] οὐκ εἰσορῶντες *super* ει *scripto* ε *P,* οὐκ εἰσορῶντες *R,* οὐδὲν ὁρῶντες *Volkmann* 370 τυφλότεροι σπαλάκων] τυφλότερ' ἀσφαλάκων (ἀσπαλάκων *L*) *Ψ* 371 βαρέι] τε βαρέι (βαρεῖ *F*) *Ψ* 372] *cf. VIII 302* ἐκπετάσει χεῖρας καὶ κόσμον ἅπαντα μετρήσει

καὶ στέφανον φορέσῃ τὸν ἀκάνθινον ἠδέ τε πλευρὰν
νύξωσιν καλάμοισιν, ὅτου χάριν ἤματι μέσσῳ
νὺξ ἔσται σκοτόεσσα πελώριος ἐν τρισὶν ὥραις·
καὶ τότε δὴ ναὸς Σολομώνιος ἀνθρώποισιν
σῆμα μέγ' ἐκτελέσει, ὁπότ' ἂν Ἀιδωνέος οἶκον
βήσεται ἀγγέλλων ἐπαναστασίην τεθνεῶσιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃ τρισὶν ἤμασιν ἐς φάος αὖτις
καὶ δείξῃ θνητοῖσι τύπον καὶ πάντα διδάξῃ,
ἐν νεφέλαις ἐπιβὰς εἰς οὐρανοῦ οἶκον ὁδεύσει
καλλείψας κόσμῳ εὐαγγελίης διάθημα.
τοῦ καὶ ἐπωνυμίῃ βλαστὸς νέος ἀνθήσειεν
ἐξ ἐθνῶν, μεγάλοιο νόμῳ καθοδηγηθέντες.
ἀλλά γε καὶ μετὰ ταῦτα σοφοὶ καθοδηγοὶ ἔσονται
καὶ τότε δὴ παῦσις ἔσται μετέπειτα προφητῶν.
  ἔνθεν ὅτ' ἂν Ἑβραῖοι τὸ κακὸν θέρος ἀμήσωνται,
πολλὸν δ' αὖ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἐξαλαπάξει
Ῥωμαῖος βασιλεύς. μετὰ δ' αὖ βασιληίδες ἄλλαι
συνεχέως ἔσσονται ἀπολλυμένων βασιλειῶν

373] Matth. 27, 29 374] Ioann. 19, 34 375] Marc. 15, 33 Matth. 27, 45 Luc. 23, 44 376] Matth. 27, 51 Marc. 15, 38 Luc. 23, 45 379] Luc. 24, 46 380] Luc. 24, 40 381] Luc. 24, 51 Marc. 16, 19 Acta Apost. 1, 9 387] cf. Paul. Galat. 6, 7

373 *καὶ ἀκάνθινον] cf. VIII 294 καὶ στέφανον φορέσει τὸν ἀκάνθινον VI 23 sq. ἀλλ' ἀπ' ἀκάνθης | ἔστεψας στεφάνῳ ἠδέ τε πλευρὰν—καλάμοισιν] cf. VIII 296 πλευρὰς νύξουσιν καλάμῳ τε] scripsi, γε codd. 374 νύξωσιν] νύξωσι A, νήξωσι P B, νύξουσι Ψ ὅτου χάριν] Castalio, ὁμοῦ χάριν Φ Ψ ἤματι—ὥραις] = VIII 305 sq., cf. XII 74 νὺξ ἔσται σκοτόεσσα μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ ἤματι μέσσῳ] e clausula versus proximi hic collocavi, cf. VIII 305 sq., ἐν τρισὶν ὥραις Φ Ψ 375 ἐν τρισὶν ὥραις] e clausula versus superioris transposui, ἤματι μέσσῳ Φ Ψ 376 καὶ τότε—ἐκτελέσει] cf. VIII 305 ναοῦ δὲ σχισθῇ τὸ πέτασμα ναὸς] λαὸς Ψ Σολομώνιος] σολομώνειος Ψ 377 ἐκτελέσει] ἐκτελέσῃ Ψ ὁπότ' ἂν—τεθνεῶσιν] cf. VIII 310 ἥξει δ' εἰς Ἀίδην ἀγγέλλων ἐλπίδα πᾶσιν | τοῖς ἁγίοις Ἀιδωνέος] αἰδῶ νεὼς F, αἰδῶν ἑώς R, ἐδῶν ἑώς L οἶκον] οἴκω Ψ 378 ἀγγέλλων] F L, ἀγγέλων Φ R, ἀγγελέων Castalio, cui adstipulatus est Meineke, sed cf. VIII 310 ἐπαναστασίην] Meineke, ἐπανάστασιν Φ, ἐπ' ἀνάστασιν Ψ τεθνεῶσιν] τεθνειῶσιν P 379] cf. VIII 312 sq. τρίτον ἦμαρ ὑπνώσας· | καὶ τότ' ἀπὸ φθιμένων ἀναλύσας ἐς φάος ἥξει ἐς] εἰς Alexandre 380 δείξῃ] A Ψ, δείξει P B θνητοῖσι] θνητοῖσιν Φ, om. Ψ τύπον] Ψ, ὕπνον Φ, quod placuit Opsopoeo, qui interpretatus est 'mortem Christi solum somnum fuisse' καὶ πάντα διδάξῃ] cf. I 333 καὶ πάντα διδάξει διδάξῃ] διδάξει superscripto η A 381 ἐν] καὶ Ψ οὐρανοῦ] οὐράνιον Ψ ὁδεύσει] A, ὁδεύσῃ codd. rett. 382] inde ab hoc versu usque ad III 106 omnia desiderantur in B, in quo libro aliquot folia interciderunt καλλείψας] Castalio, καλύψας Φ Ψ διάθημα] Castalio, cf. Lobeckium ad Phrynich. p. 249, διάστημα P, διάδημα codd. cett. 384 ἐξ ἐθνῶν . . . καθοδηγηθέντες] ἐξ ἐθνῶν . . . καθοδηγηθέντων Turnebus. an ἐξ ἔθνους . . . καθοδηγηθέντος? 385 γε καὶ] om. Ψ σοφοὶ] Meineke, quod Opsopoeus se in codice regio (R) legisse adnotavit oculis falsus, σόλοι Φ Ψ, Σόλοι (Hierosolyma) Opsopoeus, στόλοι (= ἀπόστολοι) Fabricius bibl. gr. tom. I p. 201 καθοδηγοὶ ἔσονται] = III 195 387 ἔνθεν ὅτ' ἂν] Ψ, 'an verius ἔνθ' ὁπότ' ἂν?' Alexandre coll. III 77; ἐντεῦθεν δ' ὅταν Φ τὸ] om. Ψ 388] = III 179 389 ἄλλαι] Opsopoeus, ἄλλοι Φ Ψ 390 βασιλειῶν] βασιλήων R*

I καὶ θλίψουσι βροτούς. μέγα δ' ἔσσεται ἀνδράσι κείνοις
πτῶμ', ὁπότ' ἂν ἄρξωνθ' ὑπερηφανίης ἀδίκοιο.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν ναὸς Σολομώνιος ἐν χθονὶ δίῃ
καππέσεται βληθεὶς ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων
χαλκεοθωρήκων, Ἑβραῖοι δ' ἀπὸ γῆς ἐλάσονται
πλαζόμενοι κεραϊζόμενοι, πολλὴν δέ τοι αἶραν
ἐν σίτῳ μίξουσι, κακὴ στάσις ἔσται ἅπασιν
ἀνδράσιν· αἱ δὲ πόλεις ὑβριζόμεναι παρ' ἕκαστα
ἀλλήλας κλαύσουσιν, ἐπεὶ κακὸν ἤλιτον ἔργον
δεξάμεναι μεγάλοιο θεοῦ χόλον ἐν κόλποισιν.

391 *sq.*] = *III 182 sq.* θλίψουσι] θλίψει Ψ 392 πτῶμ' ὁπότ' ἂν] πτῶμ' ὅταν *Castalio* ἄρξωνθ'] *correxi ex III 183*, ἄρξωνται Φ Ψ 393 ναὸς] νηὸς Ψ Σολομώνιος] σολομώνειος Ψ δίῃ] *scripsi*, δίᾳ *codd.* 394 καππέσεται βληθεὶς] *Alexandre*, καππεσσεῖται (καμπεσσεῖται *A*) βληθεὶς Φ, παππεσέηται βληθεὶς Ψ, βληθεὶς καππεσέηται *suspicati sunt anonymus Londin. et Volkmann* ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων] = *XIV 82*, (*cf. III 516* ἀνδρῶν βαρβαροφώνων *III 528* ὑπ' ἐχθρῶν βαρβαροφώνων); *correxit Meineke*, ὑπ' ἀνδρῶν βαρβαροφώνων Φ Ψ ἀνδρῶν] *an* ἐχθρῶν *ut III 528?* 395 χαλκεοθωρήκων] χαλκοθωρήκων *P*, χαλκοθωρήκτων Ψ ἐλάσονται] ἐλάσονται *P*, ἐλάσσονται *A*, ἐλάσωνται Ψ, ἐλαθῶσιν *proposuit Volkmann* 396 κεραϊζόμενοι] κερμιζόμενοι *A* αἶραν] αἴραν Φ 397 μίξουσι] μίξουσιν *A*, μίξωσι *coniecit Volkmann* κακὴ—ἀνδράσιν] *desunt in A* 399 ἀλλήλας κλαύσουσιν] *cf. I 181* οὐ κλαίετ' ἄλλυδις ἄλλον ἐπεὶ—ἔργον] *cf. II 304* ὅσον κακὸν ἤλιτον ἔργον ἤλιτον ἔργον] ἤμιτον ἔργον *P*, *om. A*, *qui nihil nisi* ἠ *habet*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

II Ἦμος δὴ κατέπαυσε θεὸς πάλι πάνσοφον ᾠδὴν
πολλὰ λιταζομένης, καί μοι πάλιν ἐν στήθεσσιν
ἔνθετο θεσπεσίων ἐπέων πολυγηθέα φωνήν.
πᾶν δέμας ἐκπληχθεῖσα τάδ᾽ ἕσπομαι· οὐδὲ γὰρ οἶδα
ὅττι λέγω, κέλεται δὲ θεὸς τὰ ἕκαστ᾽ ἀγορεύειν.
ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν ἐπὶ γῆς σεισμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ
βρονταί τ᾽ ἀστεροπαί τ᾽ ὄμβροι τε κακή τ᾽ ἐρυσίβη
καὶ μανίη θώων τε λύκων τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε
καὶ φθοραὶ ἀνθρώπων τε, βοῶν δέ τε μυκομενάων
τετραπόδων κτηνῶν τε καὶ οὐρήων ταλαεργῶν
ἠδ᾽ αἰγῶν οἴων τε· ἔπειτα δὲ χέρσος ἄρουρα
πολλὴ καλλειφθεῖσα γενήσεται ἐξ ἀμελείης
καὶ καρποὶ λείψουσιν, ἐλευθεροπρασία δ᾽ ἔσται
πλείστοις ἐν μερόπεσσι καὶ ἱεροσυλία ναῶν.

Λόγος δεύτερος] abest a codd.; attamen liber hic a priore discernitur interiecto indice: περὶ ἑλλήνων καὶ περὶ (hanc vocem om. A) θεοῦ καὶ περὶ ἁγίων καὶ περὶ κρίσεως (ἱερίων pro περὶ κρίσεως A) Φ; ὡσαύτως καὶ τοὺς πολυθείαν νοσοῦντας (γοοῦντας R) ἐλέγχει τούς τε (τ᾽ L) ἀδίκους καὶ ἁμαρτωλούς· καὶ συμβουλεύει (recte L m. rec., συμβασιλεύει Ψ) ὡς συγγενὴς (legendum cum Alexandro, συγγενεῖς Ψ) τὸν ἕνα καὶ μόνον σέβειν θεόν. εἶτα παροιμιάζει τὴν ἄθλησιν τῶν ἁγίων. καὶ τελευταῖον περὶ τοῦ φρικτοῦ βήματος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν φησι λέγουσα τάδε· Ψ 1] cf. III 295, 489 ἡνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον II 346 ἤδε δ᾽ ἐγὼ λίτομαί σε βαιὸν παῦσαί μέ γ᾽ ἀοιδῆς ἦμος δὴ] correxit Opsopoeus, cf. ἡνίκα δή III 295, 489 ἦμος δή Hesiod. Op. 414, 679 τῆμος δή Scut. 398 Hom. μ 441, ἦμος δὲ Φ Ψ κατέπαυσε] κατέπαυε P πάλι πάνσοφον] Meineke, πολυπάνσοφον Φ Ψ 3 ἔνθετο] κεύθετο Ψ θεσπεσίων ἐπέων] cf. XII 299 θεσπεσίοις ἔπεσιν 4 πᾶν] πᾶν δὲ Ψ ἐκπληχθεῖσα] πληχθεῖσα Ψ τάδ᾽ ἕσπομαι] τάδ᾽ ἔσπομαι Ψ, τάδε σπῶμ᾽ Φ οὐδὲ—λέγω] cf. XII 295 οὐδὲ γὰρ οἶδα | οἷα λέγω; vide Platon. Menon. p. 387 οὐδὲ] ex XII 295 dedi idque etiam Meineke probavit, οὔτε Φ Ψ 5 κέλεται—ἀγορεύειν] cf. I 5 κέλεταί με λέγειν θεός III 7 ὅσσα θεὸς κέλεταί μ᾽ ἀγορευέμεν ἀνθρώποισιν XIII 1 sq. θεσπέσιόν με λόγον κέλεται μέγαν αὖτις ἀείδειν | ἀθάνατος ἅγιος θεὸς ἄφθιτος; praeterea cf. III 298, 491 τὰ] τάδ᾽ Ψ 6 σεισμοὶ] σησμοὶ P 7 ἀστεροπαί—ἐρυσίβη] ipse temptavi, ἀστεροπαί τε γῆς ἐρυσίβη Φ, ἀστεροπαὶ καὶ γῆς ἐρυσίβη σεισμοὶ Ψ (σεισμοί ex versu antecedente); ἀστεροπαί τε καὶ ἐκ γαίης ἐρυσίβη Huetius, aut φλογμοὶ ex VIII 180 aut τ᾽ αὐχμοὶ ex III 753 supplendum esse censuit Alexandre 8 λύκων τ᾽] τ᾽ addidit Opsopoeus, om. Φ Ψ 9 τε, βοῶν δέ τε μυκομενάων] Turnebus, ἢ καὶ βοῶν μυκομενάων (μυκωμένων Ψ) Φ Ψ, ταύρων τε βοῶν τ᾽ ἐριμύκων anonymus Londin. 10 τετραπόδων] καὶ τετραπόδων Ψ ταλαεργῶν] ται . . αεργῶν (sic) P 11 οἴων τε] καὶ οἰῶν τε Ψ 12 καλλειφθεῖσα] Castalio, καλυφθεῖσα (καλλυφθεῖσα P) Φ Ψ ἀμελείης] ἀμελείας codd. 13 ἐλευθεροπρασία] ἐλευθεροπραξία Opsopoeus; (de α correpto cf. Alexandre Excurs. ad Sib. 603) 14 καὶ—ναῶν] = XIII 12 ἱεροσυλία] Castalio coniecit, ἱεροσυλίαι Φ, ἱεροσυλλίαι Ψ

II καὶ τότε δὴ γενεὴ δεκάτη μετὰ ταῦτα φανεῖται
ἀνθρώπων, ὁπότ' ἂν σεισίχθων ἀστεροπητὴς
εἰδώλων ζῆλον θραύσει λαόν τε τινάξει
Ῥώμης ἑπταλόφοιο, μέγας δέ τε πλοῦτος ὀλεῖται
δαιόμενος πυρὶ πολλῷ ὑπὸ φλογὸς Ἡφαίστοιο.
καὶ τότε δ' αἱματόεσσαι ἀπ' οὐρανόθεν καταβᾶσαι

* * *

αὐτὰρ κόσμος ὅλος περ ἀπειρεσίων ἀνθρώπων
ἀλλήλους κτενέουσι μεμηνότες, ἐν δὲ κυδοιμῷ
λιμοὺς καὶ λοιμοὺς θήσει θεὸς ἠδὲ κεραυνοὺς
ἀνθρώποις, οἳ ἄτερθε δίκης κρίνουσι θέμιστας.
λεῖψις δ' ἀνθρώπων ἔσται κατὰ κόσμον ἅπαντα,
ὡς, ἴχνος εἰ κατίδοι τις ἐπὶ χθονί, θαυμάσσειεν,
ἀνθρώπου. τότε δ' αὖτε μέγας θεὸς αἰθέρι ναίων
ἀνδρῶν εὐσεβέων σωτὴρ κατὰ πάντα γένηται.
καὶ τότε δ' εἰρήνη τε βαθεῖά τε σύνεσις ἔσται,
καὶ γῆ καρποφόρος καρποὺς πάλι πλείονας οἴσει
οὐδὲ μεριζομένη οὐδ' εἰσέτι λατρεύουσα.
πᾶς δὲ λιμήν, πᾶς ὅρμος ἐλεύθερος ἀνθρώποισιν
ἔσσεται, ὡς πάρος ἦεν, ἀναιδείη τ' ἀπολεῖται.
  καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσει·
λάμψει γὰρ στεφάνῳ λαμπρῷ παρομοίιος ἀστὴρ

15] *cf. III 108 XI 14 καὶ τότε δὴ δεκάτη γενεὴ μερόπων ἀνθρώπων* καὶ τότε δὴ] *ipse transposui,* δὴ τότε καὶ *codd.* 17 ζῆλον θραύσει] ζῆλος θραύση *Ψ* τινάξει] τινάξῃ *Ψ* 18 Ῥώμης ἑπταλόφοιο] = *XIV 108, cf. XIII 45 ἑπταλόφῳ Ῥώμῃ* πλοῦτος ὀλεῖται] = *III 270* 19 δαιόμενος] *Ψ,* δευόμενος *Φ* Ἡφαίστοιο] ὑφαίστοιο *P* 20] *cf. XII 56 sq. ἀπ' οὐρανοῦ αἱματόεσσαι | ῥεύσουσιν ψεκάδες XIV 89 sq. ψεκάδες ῥεύσουσ' ἐπὶ γαῖαν | πυκναὶ καὶ θαμέαι ἐξ οὐρανοῦ αἱματόεσσαι* αἱματόεσσαι] ἡματόεσσαι *Φ,* αἵματος ἕρσαι *coniecit anonymus Londin.* (ἕρσαι *proposuit etiam Turnebus*) ἀπ' οὐρανόθεν] *anonymus Londin., cf. II 39,* ἀπ' οὐραν(ου *Φ,* ἀπ' οὐρανοῦ *Ψ* 20] *unius versus lacuna subest, cuius initium fuisse* ῥεύσουσιν ψεκάδες *(cf. XII 57) suspicatus est Alexandre* 21 κόσμος—ἀνθρώπων] = *I 189, cf. I 162 κόσμος ὅλος ἀπερείσιος ἀνδρῶν* περ] *ipse conieci,* τε *Φ, om. Ψ* 22 ἀλλήλους κτενέουσι] = *XIV 93* κτενέουσι] *ipse correxi ex l. c.,* κτείνουσι *Φ Ψ* 23 λιμοὺς καὶ λοιμοὺς] *Ψ,* λοιμοὺς καὶ λιμοὺς *Φ, cf. III 332 λιμοῦ καὶ λοιμοῦ* 24 ἄτερθε] ἄτερ (ἄπερ *L*) *Ψ* 25 λεῖψις] λείψις *A,* λείψιν *P* 26 κατίδοι] κατίδῃ *Φ* θαυμάσσειεν] θαυμάσειεν *A Ψ,* θαυμάσσειασ *P* 27 αἰθέρι ναίων] = *II 177* 28 εὐσεβέων] εὐσαέων *P,* εὐσεβείων *S* 29] *cf. III 755 XI 79* βαθεῖά τε] βαθεῖα καὶ *Ψ* 30 sq.] *cf. II 319 sq. VIII 209 sq. γαῖα δ' ἴση πάντων, οὐ τείχεσιν, οὐ περιφραγμοῖς | ἐκπρομεριζομένη καρποὺς τότε πλείονας οἴσει* 30] *cf. XI 238 γῆ δὲ μελάμβωλος καρποὺς τότε πλείονας ἕξει* πάλι] *Castalio,* πάλιν *Φ Ψ* οὐδὲ μεριζομένη] οὐ διαμεριζομένη *Ψ* 33 ἔσσεται—ἦεν] = *III 294, cf. XIV 48 ἔσσεται, ὡς τὸ πρὶν ἦεν* ἔσσεται] ἔσσεθ' *Ψ* ὡς πάρος ἦεν] = *VII 145, cf. XI 77 ἣ πάρος ἦεν 214 ὡς τὸ πρὶν ἦσθα* ὡς] ὥσπερ *A* ἦεν] ἦεν καὶ *Ψ* 34] *cf. XIV 220 ἀλλ' ὁπότ' ἂν μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσῃ XIV 158 καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι βροτοῖσιν | οὐρανόθεν δείξει* μερόπεσσι] *ipse correxi ex l. c.,* μετέπειτα *Φ Ψ* 35 sq.] *cf. XII 30 sq. ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἀστὴρ παντείκελος ἠελίοιο | λαμπρὸς ἀπ' οὐρανόθεν προφανῇ ἐνὶ ἤμασι μέσσοις XIV 180 sq. οὐρανόθεν στέφανοι μεσσημβρίης τε καὶ ἄρκτου | ἀστράσι φαινομένοις πανομοίιοι ἀντείλωσιν* παρομοίιος] *an* πανομοίιος?

II λαμπρὸς παμφαίνων τε ἀπ' οὐρανοῦ αἰγλήεντος
ἤμασιν οὐκ ὀλίγοις· τότε γὰρ στέφος ἀνθρώποισιν
δείξει ἀπ' οὐρανόθεν ἐναγώνιον ἀθλεύουσιν.
καὶ τότε μὲν μέγας αὖτις ἀγὼν ἐσελαστικὸς ἔσται
ἐς πόλον οὐράνιον, οἰκουμενικὸς δέ τε πᾶσιν
ἔσσεται ἀνθρώποισιν ἔχων κλέος ἀθανασίης.
καὶ τότε δὴ πᾶς λαὸς ἐπ' ἀθανάτοισιν ἀέθλοις
ἀθλήσει νίκης περικαλλέος. οὐ γὰρ ἀναιδῶς
ἀργυρίου τις ἐκεῖ δύναται στέφος ὠνήσασθαι.
ἁγνὸς γὰρ Χριστὸς τούτοις τὰ δίκαια βραβεύσει
καὶ δοκίμους στέψει, αὐτὰρ θέμα μάρτυσι δώσει
ἀθάνατον ἐσάχρις θανάτου τὸν ἀγῶνα ποιοῦσιν.
παρθενικοῖς δὲ δραμοῦσι καλῶς ἄφθαρτον ἄεθλον
δώσει τοῦ θέματος καὶ τοῖς τὰ δίκαια νέμουσιν
ἀνθρώποις πᾶσίν τε καὶ ἔθνεσιν ἀλλοδαποῖσιν
τοῖς ὁσίως ζώουσι, θεὸν δ' ἕνα γινώσκουσιν.
οἳ δὲ γάμους ἀγαπῶσι γαμοκλοπιῶν τ' ἀπέχονται,
καὶ τοῖς πλούσια δῶρ', αἰώνιον ἐλπίδα δώσει.
πᾶσά τε γὰρ ψυχὴ μερόπων θεοῦ ἐστι χάρισμα,
κοὐ θέμις ἀνθρώπους τὴν πᾶσ' αἴσχεσσι μιαίνειν.

37] Paul. Corinth. I 9, 24 39] Paul. Hebr. 12, 1 45 sqq.] Paul. Timoth. II 4, 7 sq. 48] Paul. Corinth. I 9, 25

36 *λαμπρὸς παμφαίνων τε] ipse temptavi, λαμπρὸς παμφαίνων Φ, λαμπρῶς παμφαίνων Ψ ἀπ' οὐρανοῦ] (παμφαίνων) ἀπὸ οὐρανοῦ anonymus Londin., quem secutus est Alexandre 37 τότε γὰρ στέφος] τότε γὰρ στέφανος A, τὸ γὰρ στέφος Ψ; an τόδε γὰρ στέφος? ἀθλεύουσιν] ἀεθλεύουσι Ψ 39 καὶ τότε μὲν] ipse scripsi, καὶ τόθμαι P, καὶ τό . . θμαὶ A, καὶ τότε γὰρ Ψ, καὶ τότε δὴ Turnebus μέγας αὖτις ἀγὼν] Turnebus, μέγας γὰρ αἰὼν Φ, μέγας αἰὼν Ψ, μέγας οὗτος ἀγὼν Alexandre, μέγας ἆθλος. ἀγὼν Meineke ἐσελαστικὸς] corrigendum esse vidit Opsopoeus, εἰσελαστικὸς Φ (εἰσελευστικὸς P, α superscripto), εἰσελλαστικὸς Ψ 40 ἐς πόλον οὐράνιον] dedi praeeunte Volkmanno, cf. II 200 III 86 καὶ πόλον οὐράνιον. VIII 339 καὶ πόλος οὐράνιος; εἰς πόλιν οὐράνιον Φ, εἰς πόλιν οὐράνιόν γ' Ψ, εἰς πόλιν οὐρανίην suspicatus est Alexandre 41 ἔσσεται] ἔσσετ' Φ ἀθανασίης] voluit Alexandre (cf. II 150), ἀθανασίας Φ Ψ 42 καὶ—ἐπ'] anonymus Londin., καὶ τότε πᾶς λαὸς ἐπ' Ψ, καὶ τότε πᾶς λαὸς ἐπὶ Φ, καὶ σύμπας τότε λαὸς ἐπ' Nauck 43 περικαλλέος] περικαλέος Φ οὐ] εὐ P*
44 ἀργυρίου] ἀργύρεον Φ 47 ἐσάχρις θανάτου] ipse scripsi, ἄχρι καὶ θανάτου Φ, τ' ἄχρι θανάτου Ψ, καὶ ἄχρι (restituendum esset ἄχρις) θανάτου Opsopoeus ποιοῦσι] πο οῦσι (sine rasura, sed parvo intervallo inter utrumque o interposito) F 48 ἄφθαρτον] ἄφθαρτον τ' L R 49 τοῦ θέματος] τοῦτ' ἄθλον Ψ τὰ δίκαια νέμουσιν] cf. I 272. 295 τὰ δίκαια νέμοντες 50 πᾶσίν τε] πᾶσι τε Ψ, an πάντεσσι? 51 ζώουσι] Ψ, ζῶσίν τε Φ θεὸν δ'] θεόν θ' Bergk 52 οἳ—ἀγαπῶσι] ipse scripsi, ἠδ' ἀγαπῶσι γάμον (γάμον superscripto ων A) τε Φ Ψ, οἳ δ' ἀγαπῶσι γάμον τε Betuleius γαμοκλοπιῶν τ'] γαμοκλοποιῶν τ' L R, γαμοκλοπιῶν δ' Alexandre 53 καὶ τοῖς...δώσει] ipse transposui, δώσει...καὶ τοῖς Φ Ψ πλούσια δῶρ'] πλούσια δῶρα Φ (δῶρα elisit Alexandre), δῶρα γε (τε F) τήν τ' Ψ 54] an πᾶσαι γὰρ ψυχαὶ μερόπων θεοῦ εἰσι χάρισμα (et in versu proximo αὐτὰς)? 55 τὴν πᾶσ' αἴσχεσσι] ipse scripsi, τὴν ἄλγεσι πᾶσι Φ Ψ, ἄγεσι coniecit Castalio, unde quispiam τὴν πᾶσιν ἄγεσσι suspicetur; ἄγεσ' αὐτὴν πᾶσι anonymus Londin.

II [μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.
ἀρκεῖσθαι παρεοῦσι καὶ ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι.
ψεύδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντα φυλάσσειν.
μηδὲ μάτην εἴδωλα σέβου· τὸν δ' ἄφθιτον αἰεὶ
πρῶτα θεὸν τίμα, μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας.
πάντα δίκαια νέμειν, μηδ' εἰς ἄδικον κρίσιν ἔλθῃς.
μὴ ῥίψῃς πενίην ἀδίκως, μὴ κρῖνε προσώπῳ·
ἢν σὺ κακῶς δικάσῃς, σὲ θεὸς μετέπειτα δικάσσει.
μαρτυρίην ψευδῆ φεύγειν, τὰ δίκαι' ἀγορεύειν.
παρθενίην τηρεῖν· ἀγάπην δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν.
μέτρα νέμειν τὰ δίκαια· καλὸν δ' ἐπίμετρον ἅπασιν.
σταθμὸν μὴ κρούειν ἑτερόζυγον, ἀλλ' ἴσον ἕλκειν.
μὴ δ' ἐπιορκήσῃς μήτ' ἀγνὼς μήτε ἑκοντί·

62] Deuteron. 1, 17 (7, 10; 16, 19) Levit. 19, 15 Proverb. 24, 23 66] cf. Levit. 19, 36 Deuteron. 25, 14

56—148] *om.* Φ, *habet* Ψ; *sunt versus paene omnes e Pseudophocylideo carmine inserti, quos quidem Suidas a Phocylide Sibyllae surreptos esse tradidit* ('εἰσὶ δ' ἐκ τῶν Σιβυλλιακῶν κεκλεμμένα') 56] = *Pseudophoc.* 5 *B.*[4] 57] *cf. Pseudophoc.* 6 *B.*[4] παρεοῦσι καὶ] παρ' ἑοῖς, τῶν δ' *in Pseudophocylide scripsit Bergk ex Gregor. Cor.* 425 (*cf. Etym. M.* 635, 40 *not. et Favorin.* 197 *idem, nisi quod* παρ' ἑοῖσι), *e codicibus Pseudophocylidis habet Va (Vaticanus)* παρ' ἑοῖσι τῶν δ', *ceteri* παρεοῦσι καὶ *velut Sibyllini* 58] *cf. Pseudophoc.* 7 *B.*[4] ψεύδεα] ψεύδαια *L* πάντα φυλάσσειν] Ψ, πάντ' ἀγορεύειν *Pseudophoc.* 59] *de suo addidit Sibyllista, unde* πρῶτα *male post* τὸν δ' ἄφθιτον αἰεὶ *positum esse vidit Bernays Ueber d. phokyl. Gedicht p. XX* 60] = *Pseudophoc.* 8 δὲ] *Pseudophoc., om. codd. Sibyll. (ex Phocylideis A 3,* καὶ *II)* 61] *cf. Pseudophoc.* 9 πάντα] πᾶσι *edidit Bergk,* πάντα *pars codicum Pseudophoc.* νέμειν] νέμων *pars codd. Pseudophocyl.* μηδ'—ἔλθῃς] μηδὲ κρίσιν ἐς χάριν ἕλκε *Pseudophoc.* (ἕλκε *V a V 1 2 P,* ἕλκειν *ceteri)* εἰς ἄδικον κρίσιν] *ipse transposui,* εἰς κρίσιν ἄδικον Ψ εἰς—κρίσιν ἔλθῃς] *cf. II 94* ἐς κρίσιν ἐλθών 62] *cf. Pseudophoc.* 10 μὴ ῥίψῃς] μὴ ῥέψῃς *in Pseudophocylide scribendum coniecit Bergk* '*i. e. iudicem cavere oportet, ne praeter ius atque fas pauperis caussa superior fiat*' *coll. Exod.* 23, 3 καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει *Levit.* 19, 15 οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει, οὐ λήψῃ πρόσωπον πτωχοῦ, οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου; μὴ θλίψῃς *Bernays in Pseudophoc. (contra dicente Bergkio)* ἀδίκως, μὴ] ἀδίκως μὴ *ex codicum Pseudophoc. parte maiore amplexus est Bernays* προσώπῳ] πρόσωπων *Pseudophoc.* 63] = *Pseudophoc.* 11 σὲ θεὸς μετέπειτα] *Pseudophoc.,* μετέπειτα θεός σε Ψ δικάσσει] *pars codicum Pseudophoc.,* δικάσει Ψ *et ceteri Pseudophoc.* 64] = *Pseudophoc.* 12 ψευδῆ] *Pseudophoc.,* ψευδὴν Ψ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν] *pars codicum Pseudophoc.,* τὰ δίκαια δ' ἀγορεύειν Ψ *et ex Pseudophoc. unus M b,* τὰ δίκαια βραβεύειν *codices ceteri Pseudophoc. (M V B V 34), cf. Sib. II 45* τὰ δίκαια βραβεύσει 65] *cf. Pseudophoc.* 13 παρθενίην] Ψ *et Pseudophocylidei omnes,* παρθεσίην (= παραθήκην) *in Pseudophocyl. coniecit Bernays,* συνθεσίην *maluit Bergk, qui* παρθενίην *ex interpolatione natum esse censuit; in Sibyllinis vero nihil mutandum est* ἀγάπην] πίστιν *in Pseudophoc. edidit Bergk e codd. M V 134* ἐν] ἐπὶ *e codd. Pseudophocylideis B V 13* φυλάσσειν] φύλασσε *codd. Pseudophoc. B M a* 66] = *Pseudophoc.* 14 καλὸν δ' ἐπίμετρον] καλὸν δ' ἐπὶ μέτρον *codicum Pseudophoc. pars magna* ἅπασιν] ἁπάντων *codd. Pseudophoc. M B V 3 4,* ἅπαντα *T V 1 A 2,* ἅπασι *et* ἅπαντα *V a,* ἐπαντλεῖν *in Phocylide coniecit Bernays* καλὸν—ἅπασιν] καλῶν δ' ἐπίμετρον ἁπάντων *in Pseudophocyl. scribendum esse suspicatus est Goram* 67] = *Pseudophoc.* 15 68] = *Pseudophoc.* 16 μὴ δ'] μήτ' *volgo codd. Phocyl.* μητ' ἀγνὼς] μηθ' ἀγνὼς *F (Sibyll.),* μήθ' ἀγνῶς *e Pseudophoc. V 2* μήτε ἑκοντί] *in Sibyll. correxit Opsopoeus,* μήθ' ἑκοντί Ψ, *ex Pseudophoc. A 2 3,* μητ' ἑκοντί *M b A 1,* μήτ' ἐθελοντί *V 1;* μήτ' εἰκαῖος *audacter Bernays in Pseudophocylide coniecit*

II ψεύδορκον στυγέει θεός, ὅττι κεν ἄν τις ὀμόσσῃ.
ἐξ ἀδίκων ἔργων δῶρον χερὶ μή ποτε δέξῃ.
σπέρματα μὴ κλέπτειν· ἐπαράσιμος ὅς τις ἕληται
ἐς γενεὰς γενεῶν, ἐς σκορπισμὸν βιότοιο.
μὴ ἀρσενοκοιτεῖν, μὴ συκοφαντεῖν, μήτε φονεύειν.
μισθὸν μοχθήσαντι δίδου· μὴ θλῖβε πένητα.
ὀρφανικοῖς χήραις τ' ἐπιδευομένοις τε παράσχου.
γλώσσῃ νοῦν ἐχέμεν· κρυπτὸν λόγον ἐν φρεσὶν ἴσχειν.
μήτ' ἀδικεῖν ἐθέλοις μήτ' οὖν ἀδικοῦντας ἐάσῃς.
πτωχοῖς εὐθὺ δίδου μηδ' αὔριον ἐλθέμεν εἴπῃς.
ἱδρῶσιν σταχύων χειρὶ χρῄζοντι παράσχου.
ὃς δ' ἐλεημοσύνην παρέχει, θεῷ οἶδε δανείζειν.
ῥύεται ἐκ θανάτου ἔλεος, κρίσις ὁππότ' ἂν ἔλθῃ.

73 μὴ ἀρσενοκοιτεῖν] Paul. Corinth. I 6, 9 Timoth. I 1, 10 μὴ συκοφαντεῖν] Luc. 3, 14 74] Deuteron. 24, 14 Levit. 19, 13 75] Sirach. 21, 25 sq. 80] Proverb. 19, 17 81] Iacob. Epist. 2, 13

69] *cf. Pseudophoc. 17* ὅττι κεν ἄν τις] ἄμβροτος ὅς τις *Pseudophoc.* 70] *non legitur in carmine Pseudophocylideo; tamen eum qui versus in Sibyllina transtulerit hunc (vel similem) in suo libro repperisse censuit Bergk* ἐξ ἀδίκων ἔργων] = *II 272* χερὶ] *Opsopoeus,* χειρὶ *Ψ* 71] = *Pseudophoc. 18* σπέρματα] τέρματα *in Pseudophocylide primitus scriptum fuisse contendit Bernays coll. Deuteron. 27, 17* ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον; *Sibyllistam vero* σπέρματα *in exemplo suo invenisse ipse exposui* ἕληται] *codd. Pseudophoc. V a et P additum habent* γρ. ἀρεῖται; ἀρεῖται *(pro* ἕληται) *legitur in A 1 2 3 H,* ἄρηται *in M a* 72] *abest a Pseudophocylideis versus inficetus ab interpolatore ipso intrusus* ἐς γενεὰς] εἰς γενεὰς *codd.* ἐς σκορπισμὸν] ἐς *supplevi, om. Ψ,* διὰ *Alexandre metro claudicante* 73] *hunc quoque versum frigidum de suo addidit interpolator* μὴ ἀρσενοκοιτεῖν] *v. Pseudophocyl. 3* μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν; *cf. Sib. III 764* μοιχείαν πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκοιτον εὐνήν μὴ] *Alexandre,* μήτ' *Ψ* 74] = *Pseudophoc. 19* μὴ θλῖβε πένητα] *cf. III 630* καὶ μηδένα θλῖβε 75] *non legitur in Pseudophocylideis, fictus ad exemplum versus II 89; post 74 transposui, quod etiam Bergkio rectius videbatur esse; post sequentem (76) collocatum habet Ψ* χήραις τ' ἐπιδευομένοις τε] *ipse scripsi,* χήραις ἐπιδεομένοις δὲ *Ψ, alterum* τε *etiam Alexandre (in Cur. poster.) malebat, qui* ἐπιδευομένοις *restituit* 76] *cf. Pseudophoc. 20* ἐχέμεν· κρυπτὸν λόγον] ἐχέμεν κρυπτόν· λόγον *distinxit in Pseudophocylide Bergk sententiam esse hanc exponens: 'si loqueris, consilium tuum occulta; verba pectore sint recondita'* λόγον ἐν φρεσὶν] κλῃσὶν λόγον *fortasse germanam lectionem fuisse in Pseudophocylide arbitratus est Bergk,* κρύπτων λόγον ἐν φρεσὶν ἴσχῃ *in eodem carmine coniecit Bernays* 77] = *Pseudophoc. 21* ἐθέλοις] *duo codd. Pseudophoc. B V 2 (et ita recte scripserat in Pseudophocylide G. Hermann),* ἐθέλῃς *Ψ et nonnulli Phocylid. (M a b M A 1 3 V a),* ἐθελήσῃς *V 3,* ἔθελε *P (infra scriptum* ἐθέλοις), ἐθέλεις *A 2* οὖν] *om. Ψ et codd. Pseudophocylidei M V 1 3 4* ἀδικοῦντας] *Bergk in Pseudophocylide restituit,* ἀδικοῦντα *Ψ et Phocylidei omnes* 78] *cf. Pseudophoc. 22* πτωχοῖς] *Ψ,* πτωχῷ δ' *Pseudophoc.* μηδ'] μήτ' *Opsopoeus* 79] *aliter Pseudophoc. 23* πληρώσας σέο χεῖρ' ἔλεον χρῄζοντι παράσχου ἱδρῶσιν—παράσχου] *alium ante hunc versum excidisse suspicatus est Bergk de spicis legendis coll. Deuteron. 24, 19 Philon. II 390 Orac. Sibyll. III 245* ἱδρῶσιν] *cum Hesiodeo* ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ *Scut. 397 comparans non male explicavit Alexandre 'per aestatis sudores = messis tempore'; an* ἱδρώτων *an* ἱδρῶσ' ἐν? *cf. Hesiod. Oper. 415* καύματος ἰδαλίμου *Hesych.* ἴδεος *(*εἴδεος *cod.)*· θάλπους καύματος; εὐδώρῳ *(*χειρὶ*) Boissonade coniecit coll. VIII 498* εὐδώροις παλάμῃσι *('benefica manu spicas largire inopi')* χειρὶ] χερσὶν *fortasse scribendum, cf. Hilberg. Silbenwägung p. 95* χρῄζοντι παράσχου] = *II 89* 80—83] *de suo intrusit compilator, in Pseudophocylideis non extant*

II οὐ θυσίην, ἔλεος δὲ θέλει θεὸς ἀντὶ θυσίης.
ἔνδυσον γυμνόν, μετάδος πεινῶντι ἄρτων σῶν,
ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι καὶ τυφλὸν ὁδήγει.
ναυηγοὺς οἴκτειρον· ὁ γὰρ πλόος ἐστὶν ἄδηλος.
χεῖρα πεσόντι δίδου· σῶσον δ' ἀπερίστατον ἄνδρα.
κοινὰ πάθη πάντων, βίοτος τροχός, ἄστατος ὄλβος.
πλοῦτον ἔχων σὴν χεῖρα πενητεύουσιν ὄρεξον.
ὧν σοι ἔδωκε θεός, καὐτὸς χρήζοντι παράσχου.
κοινὸς πᾶς ὁ βίος μερόπων· ἄνισος δὲ τέτυκται.
μή ποτε δ' ἄνδρα πένητα ἰδὼν σκώψῃς ἐπέεσσιν
μηδὲ κακῶς γε προσείπῃς μωμητόν τινα φῶτα.
τὸ ζῆν ἐν θανάτῳ δοκιμάζεται· εἴ τις ἔπραξεν
ἔννομον ἢ δίκαιον, διακρίνεται ἐς κρίσιν ἐλθών.
μηδὲ φρένας βλάπτειν οἴνῳ μηδ' ἔκμετρα πίνειν.
αἷμα δὲ μὴ φαγέειν, εἰδωλοθύτων δ' ἀπέχεσθαι.
τὸ ξίφος ἀμφιβαλοῦ μὴ πρὸς φόνον, ἀλλ' ἐς ἄμυναν·
εἴθε δὲ μὴ χρήσῃ μήτ' ἔκνομα μήτε δικαίως·
κἂν γὰρ ἀποκτείνῃς ἐχθρόν, σέο χεῖρα μιαίνεις.
ἀγροῦ γειτονέοντος ἀπόσχεο, μηδ' ἄρ' ὑπερβῇς·

82] Matth. 9, 13; 12, 7 (Osee 6, 6) 83] Tob. 4, 16 84] Es. 58, 7 Levit. 19, 14 86] Levit. 25, 35 88 sq.] Deuteron. 15, 11, 14 96] Acta Apost 15, 20, 29; 21, 25 100—103] Exod. 22, 5 Deuteron. 19, 14

83 ἔνδυσον γυμνόν] *Alexandre*, ἔνδυσον οὖν γυμνόν Ψ μετάδος—σῶν] *cf.* *VIII 404* καὶ δὸς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἄρτων] ἀρτῶν Ψ 84] = *Pseudophoc. 24* τυφλὸν] πτωχὸν *habent codices Pseudophoc. V 2 T A 2* ὁδήγει] *Pseudophoc.*, ὡδήγει Ψ 85] *cf. Pseudophoc. 25* ὁ γὰρ] ἐπεὶ *Pseudophocyl.* πλόος] *restitui ex Pseudophocylide*, πλοῦς Ψ 86] = *Pseudophoc. 26* 87] *cf. Pseudophoc. 27* βίοτος] ὁ βίος *Pseudophocylidea, quod e Sibyllinis corrigendum puto* 88] = *Pseudophoc. 28* σὴν] τὴν *supra addito* ἢ σὴν *codex V a Pseudophocylidis* 89] *cf. Pseudophoc. 29* σοι] τοι *codd. Pseudophoc. V 1 3* καὐτὸς] *correxit Alexandre praeeunte Opsopoco, qui* κ' αὐτὸς *scripserat*, καὶ αὐτὸς Ψ, τούτων *Pseudophocylides* χρήζοντι παράσχου] = *II 79* χρήζοντι] Ψ *et codd. Phocylidei V 1 2 3*, χρήζουσι *codd. ceteri Phocylidei (P utrumque habet)* 90] *immutatus e Phocylidei carminis v. 30* ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος καὶ ὁμόφρονα πάντα 91—96] *non leguntur in Pseudophoc., intrusi sunt ab interpolatore* 91 μή ποτε δ' ἄνδρα] *scripsi*, δ' *om.* Ψ, μήποτε φῶτα *Nauck, sed cf. versus proximi clausulam* 94 ἐς] εἰς *codd.* 95 μηδ' ἔκμετρα πίνειν] *cum Boissonadio dedi*, μηδὲ πίνειν ἄμετρα Ψ, μηδ' ἄμετρα πίνειν *Alexandre metro claudicante* 96] *cf. Pseudophoc. 31, in quo carmine a Bergkio editus est cancellis saeptus e cod. V a, ubi interpolatus legitur post v. 32; neque vero e Sibyllinis oraculis versum hunc in Vaticanum librum translatum, sed interpolatorem oraculorum usum esse carminis Pseudophocylidei exemplo, quod ad recensionem Vaticanam prope accederet, contendit Bergk*[4] 97] *cf. Pseudophocyl. 32* φόνον] *ex Phocylideis restituendum censui*, φίλον Ψ ἐς] *Pseudophoc.*, ἐπ' Ψ 98] *cf. Pseudophoc. 33* χρήσῃ] Ψ, χρήζοις *Pseudophoc. (sed* χρήζῃς *codd. M A 2*, χρήζαις *V 1*, χρήζεις *V 2)* μήτ' ἔκνομα] Ψ, *corrupte Pseudophoc. codd.:* ἔννομα *H*, εὔνομα *B M b*, ἄνομα *T V a* μήτε δικαίως] μήτε ἀδίκως *pars codicum Pseudophoc. (V 3 4 A 1 3 M a), utrumque P* 99] *cf. Pseudophoc. 34* κἂν] ἢν *Pseudophoc.* μιαίνεις] *Pseudophoc.*, μιανεῖς Ψ 100] = *Pseudophoc. 35* γειτονέοντος] *Pseudophoc.*, γειτονεύοντος Ψ ἀπόσχεο] *maior pars codicum Pseudophoc.*, ἀπόσχου Ψ *et codd. Pseudophoc. M b M* μηδ' ἄρ' ὑπερβῇς] *Pseudophoc.*, μὴ τὸν δ' ἄρ' ὑπερβῇς Ψ, μηδ' ὑπεραμβῇς *primitus in Pseudophocylideis scriptum fuisse suspicatus est Bergk*

II πᾶς ὅρος ἐστὶ δίκαιος, ὑπερβασίη δ' ἀλεγεινή.
κτῆσις ὀνήσιμός ἐσθ' ὁσίων, ἀδίκων δὲ πονηρή.
μηδέ τιν' αὐξόμενον λωβήσῃ καρπὸν ἀρούρης.
ἔστωσαν δ' ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις·
πάντες γὰρ ξενίης πειρήσονται πολυμόχθου,
ὡς ξένοι ἀλλήλων· ξεῖνος δέ τοι οὔ τις ἐν ὑμῖν
ἔσσετ', ἐπεὶ πάντες βροτοὶ αἵματος ἐξ ἑνός ἐστε,
χώρη δ' οὔ τι βέβαιον ἔχει τόπον ἀνθρώποισιν.
μηδὲ θέλοις πλουτεῖν μηδ' εὔχεο· ἀλλὰ τόδ' εὔχου
ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων ἄδικόν περ μηδὲν ἔχοντα.
ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης.
μὴ πόθος ἐς χρυσὸν ἢ ἐς ἄργυρον· ἐν δ' ἄρα καὶ τοῖς
ἔσσεται ἀμφήκης θυμοφθόρος ἔνθα σίδηρος.
χρυσὸς ἀεὶ δόλος ἐστὶ καὶ ἄργυρος ἀνθρώποισιν.
χρυσὲ κακῶν ἀρχηγὲ βιοφθόρε πάντα χαλέπτων,
εἴθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν·
σεῦ γὰρ ἕκητι μάχαι τε λεηλασίαι τε φόνοι τε,
ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν ἀδελφειοί τε συναίμοις.

104—108] Levit. 19, 33 sq. 104 sq.] Exod. 22, 21; 23, 9 Levit. 19, 34; 24, 22

101] *cf. Pseudophoc. 36, quem Bergk*[4] *cancellis saepsit:* πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί; *pars codicum Pseudophoc. hunc versum post v. 69 exhibet, ubi eum ut loco satis commodo posuit Bergk; cf. Sib. II 142* 102] *cf. Pseudophoc. 37* χρῆσις ὀνήσιμός ἐστι, φίλων δ' ἀδίκων ἀνόνητος *Bergk*[4] *e cod. V a; idem malit* χρῆσις ὀνήσιμός ἐσθ' ἐσθλῶν, ἀδίκων δ' ἀνόνητος πονηρή] *dedi,* πονηρά Ψ 103] *cf. Pseudophoc. 38* μηδέ τιν' αὐξόμενον] *vel* μηδέ τευ αὐξόμενον *vel* μηδ' ἐπαεξόμενον *in Pseudophocylide scribere malit Bergk* λωβήσῃ—ἀρούρης] καρπὸν λωβήσῃ ἀρούρης *inverso ordine Pseudophoc.* 104] = *Pseudophoc. 39* 105] *cf. Pseudophoc. 40* πάντες γὰρ πενίης (ξενίης *Bernays ex Sib.)* πειρώμεθα τῆς πολυπλάγκτου, *quem immutatum amplificavit compilator de suo additis versibus duobus 106 sq.* ξενίης—πολυμόχθου] *scribendum esse puto,* ξενίης περιρήσσονται πολυμόχθου Ψ, πενίης πειρήσονται πολυμόχθου *Nauck et Bergk* 106 *sq.*] *non leguntur in Pseudophocylideo carmine a compilatore additi* 106 τοι] *ipse scripsi,* γε Ψ ὑμῖν] *Alexandre,* ἡμῖν Ψ 108] *cf. Pseudophoc. 41* χώρη] χώρης *codd. Pseudophoc. M V a V 1 4 M b A 1,* χώρις *L* ἔχει] *Pseudophoc.,* ἔχειν Ψ τόπον] Ψ, πέδον *Pseudophoc.* 109 *sq.*] *iniecit compilator ex Theognideis 1155 sq. B.*[4] *immutatos* θέλοις] *ipse scripsi, (optativus etiam Alexandro magis placuit),* θέλεις *F R,* θέλῃς *L* εὔχεο] *F,* εὔχου *L R* ἄδικον—ἔχοντα] *scripsi,* μηδέν τε ἔχοντα ἄδικον Ψ; *fortasse vero hoc quoque loco (velut I 146) pentametrum restitui posse scribendo* μηδὲν ἔχοντ' ἄδικον *(cf.* μηδὲν ἔχοντα κακόν *in epigrammate Anthol. Palat. X 113, 2) suspicatus est Alexandre* 111] = *Pseudophoc. 42; cf. VIII 17* ἀρχὴ πᾶσι κακῶν φιλοχρημοσύνη καὶ ἄνοια *III 235 sq.* φιλοχρημοσύνην, ἥ τις κακὰ μυρία τίκτει | θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον *III 641 sq.* ἔσται | ἡ φιλοχρημοσύνη κακὰ ποιμαίνουσα πόλεσσιν ἡ φιλοχρημοσύνη] = *III 642* 112 *sq.*] *de suo inseruit compilator* ἐς] εἰς Ψ ἢ ἐς] ἢ εἰς Ψ 113 ἔνθα] *suspectum, an* εἶτα? 114] = *Pseudophoc. 43* 115] = *Pseudophoc. 44* χρυσὲ κακῶν ἀρχηγέ] *cf. V 179* Μέμφι πόνων ἀρχηγέ *V 230* ὕβρι κακῶν ἀρχηγέ *V 241* κακῶν ἀρχηγὲ μεγίστων 116] = *Pseudophoc. 45* σε—πῆμα] σὺ μὴ θνητοῖσι γένοιο κτῆμα *in Pseudophocylide coniecit Goram coll. Libr. Sapient. 8, 5* 117] = *Pseudophoc. 46* σεῦ] *Pseudophoc. codd. V a V 1 3,* σοῦ Ψ *et ceteri codd. Pseudophoc.* μάχαι—φόνοι τε] = *XIII 87* 118] = *Pseudophoc. 47* ἀδελφειοί] *pars maior codicum Pseudophoc.,* ἀδελφεοί *F,* ἀδελφαῖοί *L,* ἀδελφοί *R, sic etiam Pseudophoc. P M H* συναίμοις] συνέμοις *L R*

II μηδὲ δόλους ῥάπτειν· μὴ πρὸς φίλον ἦτορ ὁπλίζειν.
μηδ' ἕτερον κεύθοις κραδίῃ νόον ἄλλ' ἀγορεύων·
μηδ', ὡς πετροφυὴς πολύπους, κατὰ χῶρον ἀμείβου.
πᾶσιν δ' ἁπλόος ἴσθι, τὰ δ' ἐκ ψυχῆς ἀγόρευε.
ὅς τις ἑκὼν ἀδικεῖ, κακὸς ἀνήρ· ὃς δ' ὑπ' ἀνάγκης,
οὐκ ἐρέω τὸ τέλος· βουλὴ δ' εὐθύνεθ' ἑκάστου.
μὴ γαυροῦ σοφίῃ μήτ' ἀλκῇ μήτ' ἐνὶ πλούτῳ·
εἷς θεός ἐστι σοφὸς δυνατός θ' ἅμα καὶ πολύολβος.
μηδὲ παροιχομένοισι κακοῖς τρύχου τεὸν ἦτορ·
οὐκ ἔτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον.
μὴ προπετὴς ἐς χεῖρα· χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν·
πολλάκι γὰρ πλήξας ἀέκων φόνον ἐξετέλεσσεν.
ἔστω κοινὰ πάθη, μηδὲν μέγα μηδ' ὑπέροπλον.
οὐκ ἀγαθὸν πλεονάζον ἔφυ θνητοῖσιν ὄνειαρ.
ἡ πολλὴ δὲ τρυφὴ πρὸς ἀμέτρους ἕλκετ' ἔρωτας.
ὑψαυχεῖ δ' ὁ πολὺς πλοῦτος καὶ ἐς ὕβριν ἀέξει.
θυμὸς ὑπερχόμενος μανίην ὀλοόφρονα τεύχει.
ὀργὴ δ' ἐστὶν ὄρεξις, ὑπερβαίνουσα δὲ, μῆνις.

125] Sirach. 1, 8 Hierem. 9, 23

119] *intrusus a compilatore, qui prius hemistichium e Phocyl. 4 deprompsit* μηδὲ] μήτε *Pseudophoc. 4* 120] *cf. Pseudophoc. 48* μηδ'] *Pseudophoc.*, μήθ' Ψ κεύθοις] *codd. Pseudophoc. B T H* (κέθοις *M B*), κεύθῃς *ceteri cum* Ψ κραδίῃ νόον] *Pseudophoc.*, κραδίην *omisso* νόον Ψ (*et Phoc. V 1*); *ceterum in Sibyllinis iam verum viderat Opsopoeus* 121] = *Pseudophoc. 49* χῶρον] *e cod. V 3 Bergk scripsit in Pseudophocylide, quem sequor*; χώραν Ψ *et pars codd. Pseudophoc.* (*utrumque*, χῶρον *et* χώραν *habet P*) ἀμείβου] *Pseudophoc.*, ἀμείβειν Ψ 122] *cf. Pseudophoc. 50* πᾶσιν δ'] πᾶσι δ' Ψ τὰ δ'] *Pseudophoc.*, τά τ' Ψ 123 *sq.*] *cf. Pseudophoc. 51 sq.* ὃς δ'] Ψ, εἰ δ' *Phocyl. V 1*, ἢν δ' *V 3 P*, ἂν δ' *V a*, ἀλλ' *M H* 124] *cf. Pseudophoc. 52* εὐθύνεθ'] Ψ. *varie codd. Pseudophoc.*: εὔθυν' ἐς *M m*¹, εὔθυνον *V a*, εὔθυνε *V 3*, ἴθυνε *V 2*, εὐθῦναι *P*, εὔθυνες *B*, εὐθύναι *H corr.*, εὐθύνεθ' *codd. Brunckii* 125] *cf. Pseudophoc. 53* ἐνὶ] Ψ *et codd. Pseudophoc.*, ἐπὶ *in Phoc. Schaefer, quod recepit Bergk*; *sed cf. Hierem. 9, 23* 126] = *Pseudophoc. 54* εἷς θεός· ἐστι] εἷς ἐστι θεὸς· ἐστὶ *L* θ' ἅμα] θ' *om. codd. aliquot Pseudophoc.* (δ' *B*, τ' *M corr.*) 127] = *Pseudophoc. 55* παροιχομένοισι] παρ' οἰχομένοισι *F* ἦτορ] Ψ *et pars Pseudophocyl.*, ἧπαρ *codd. Pseudophoc. M b M corr. B T, utrumque P*, ἦμαρ γρ. ἧπαρ *V a* 128] = *Pseudophoc. 56* 129] = *Pseudophoc. 57, v. etiam Append. Paroem. I 461 not.* προπετὴς] προπέσῃς *in Pseudophoc. Bernays* ὀργήν] ἄρην *in Pseudophoc. M B V 3 4, utrumque P V 1* 130] *cf. Pseudophoc. 58* πολλάκι] *plerique codd. Pseudophoc.*, πολλάκις Ψ *et ex Phoc. M b V 2 M pr.* ἐξετέλεσσεν] ἐξετέλεσε Ψ; *in Pseudophoc. M b*, ἐξετέλεσας *M T P*, ἐξετέλεσσας *V a V 1 2 3 4 A 1 H* 131] *cf. Pseudophoc. 59* ὑπέροπλον] ὑπέροφεν *in Pseudophoc. V 1, unde coll. Hesychio* ὑπέροφρυς· ὑπέροπτος *et* ὑπερόφρυς· ὑπερηφάνους *Bergk*⁴ *edidit* ὑπέροφρυ 132] *cf. Pseudophoc. 60* οὐκ] οὐδ' *in Pseudophoc. Bernays* 133] *cf. Pseudophoc. 61* τρυφὴ] τροφὴ *codd. aliquot Pseudophoc. ut T H*, τροφὴ *supra scripto* τρυφὴ *V a* ἀμέτρους] ἀσέμνους *codd. Pseudophoc. V 1 3, quod in textum receperunt Bernays et Bergk* 134] = *Pseudophoc. 62* 135] *cf. Pseudophoc. 63* ὑπερχόμενος] *Pseudophoc.*, ὑπαρχόμενος Ψ, σπερχόμενος *in Phocyl. Bernays*, ὑπερχύμενος *Bergk coniecerunt* τεύχει] τίκτει *cod. Pseudophoc. V 2, quod in textum recepit Bergk* 136] = *Pseudophoc. 64*

Π ζῆλος τῶν ἀγαθῶν ἐσθλός, φαύλων δέ τε φαῦλος.
τόλμα κακῶν ὀλοή, ἀγαθῶν δέ τε κῦδος ὀπάζει.
σεμνὸς ἔρως ἀρετῆς, ὁ δὲ Κύπριδος αἶσχος ὀφέλλει.
ἡδὺς ἄγαν ἄφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις.
ἐν μέτρῳ φαγέειν, πιέειν καὶ μυθολογεύειν·
πάντων μέτρον ἄριστον· ὑπερβασίη δ' ἀλεγεινόν.
μὴ φθονερός, μὴ ἄπιστος ἔσῃ, μὴ λοίδορος ἴσθι,
μηδὲ κακογνώμων, μὴ ψευδαπάτης ἀμέτρητος.
σωφροσύνην ἀσκεῖν, αἰσχρῶν δ' ἔργων ἀπέχεσθαι.
μὴ μιμοῦ κακότητα, δίκῃ δ' ἀπόλειψον ἄμυναν·
πειθὼ μὲν γὰρ ὄνειαρ, ἔρις δ' ἔριν ἀντιφυτεύει.
μὴ πίστευε τάχιστα, πρὶν ἀτρεκέως πέρας ὄψει.]
οὗτος ἀγών, ταῦτ' ἐστὶν ἀέθλια, ταῦτα βραβεῖα,
τοῦτο πύλη ζωῆς καὶ εἴσοδος ἀθανασίης,
ἣν θεὸς οὐράνιός γε δικαιοτάτοις ἀνθρώποις
ἔστησεν νίκης ἐπαέθλιον· οἳ δὲ λαβόντες
τὸ στέφος ἐνδόξως διελεύσονται διὰ ταύτης.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν τόδε σῆμα φανῇ κατὰ κόσμον ἅπαντα
ἐκ γενετῆς παῖδες πολιοκρόταφοι γεγαῶτες,

155] Hesiod. Oper. 181

137] *cf. Pseudophoc. 65* τῶν—ἐσθλὸς] τῶν ἐσθλῶν ἀγαθὸς *Bergk ex P V 1 in Pseudophoc.* δέ τε] *ipse scripsi,* δέ γε Ψ δέ τε φαῦλος] δ' ἀίδηλος *Bergk in Phocylide ex V 1, ubi legitur* δ' ὑποεργὸς *superscripto* ἀίδηλος, (ὑποεργὸς *P V 4 A 1 M b H,* ὑπέρογκος *M,* πονηρὸς γρ. ὑποεργὴς *V a),* δὲ κακοῦργος *Brunck* 138] *cf. Pseudophoc. 66* ἀγαθῶν—ὀπάζει] μέγα δ' ὠφελεῖ ἐσθλὰ πονεῦντα *Pseudophoc.* δέ τε] *ipse dedi,* δέ γε Ψ 139] = *Pseudophoc. 67* σεμνὸς] *L Pseudophoc.,* σεμνὸν *F R* 140] = *Pseudophoc. 68, quem uncis saepsit Bergk; ad v. 50 enim adscriptum olim fuisse censet* ἡδὺς ἄγαν ἄφρων] *Bergk in Pseudophoc. coll. Tim. lex. Plat.* ἡδύς· εὐήθης καὶ ἄφρων *Etym. M. 420, 42 Suid. v.* ἡδύς *schol. Plat. Gorg. 491 D, (explicat Bergk* ὁ ἄγαν ἄφρων κικλήσκεται ἡδύς. *Bernays vero* ὁ ἄγαν ἡδὺς κικλήσκεται ἄφρων); ἡδὺς ἀγανόφρων Ψ *et codd. Pseudophocylidei excepto M, qui* ἀγαννόφρων *habet,* μηδὲν ἄγαν σώφρον *Goram in Pseudophocylide* 141] *cf. Pseudophoc. 69* ἐν—πιέειν] Ψ, μέτρῳ ἔδειν, μέτρῳ δὲ πιεῖν *Bergk et Bernays in Pseudophoc. ex cod. M, qui habet* μέτρῳ φαγειν *superscr.* εδειν, μετρω πιειν *supersr.* δὲ; μέτρω φαγεῖν, μέτρω δὲ πιεῖν *M b;* μέτρῳ μὲν φαγέειν, πίνειν *Pseudophoc. vulgo* 142] *cf. Pseudophoc. 69 b; vide ad II 101* ὑπερβασίη δ' ἀλεγεινόν] ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί *Pseudophoc.,* ὑπερβασίη δ' ἀλεγεινή *II 101* 143 *sq.] non leguntur in Pseudophocylideis, additi sunt ab ipso compilatore, qui illos hic collocavit consulto omissis 70—75* μὴ φθονερὸς] *ex* μὴ φθονέοις *Pseudophoc. 70 mutavit compilator* 145] = *Pseudophoc. 76* σωφροσύνην] δ' *addunt codd. aliquot Pseudophoc.* 146] = *Pseudophoc. 77* μὴ μιμοῦ] *ex Pseudophocylide recepi,* μηδὲ μιμοῦ Ψ ἀπόλειψον] *codd. Pseudophocylidei M* (ἀπώλειψον *m*[1]) *B,* ἀπάλειψον Ψ *et ceteri codd. Pseudophocylidei* δίκη—ἄμυναν] δίκῃ δ' ἀπαλέξου ἀμύνων *Bernays in Phocylide coniecit* 147] = *Pseudophoc. 78* ὄνειαρ] ὄφελλος *aliquot codd. Pseudophoc. (B M V a V 3),* ὄφελος *V 1, 2 utrumque* (ὄνειαρ *et* ὄφελος) *P,* ὀφέλλει *Bergk olim in Phocylide coniecerat* ἀντιφυτεύει] *Pseudophoc.,* ἀντιφυτεύσει Ψ 148] = *Pseudophoc. 79* 149 οὗτος ἀγών] *cf. II 39* 150 ἀθανασίης] Φ, ἀθανασίας Ψ 151 οὐράνιός γε] γε *om.* Ψ 152 ἔστησεν] ἔστησε *P* 153 διελεύσονται] Φ, εἰσέλθωσι Ψ 155 πολιοκρόταφοι] πολυοκρόταφοι *P*

II *θλίψεις δ' ἀνθρώπων λιμοὶ λοιμοὶ πόλεμοί τε,*
καιρῶν δ' ἀλλαγίη πενθήματα δάκρυα πολλά,
αἳ ὁπόσων παῖδες χώραις ἔνι θρηνήσονται
οἶκτρ' ὀλοφυρόμενοι γονέας κἂν φάρεσι σάρκας
σὺν μέλεσιν θάψουσιν ἐπὶ χθονὶ μητέρι λαῶν
αἵματι καὶ κονίῃσι πεφυρμένοι. ὦ μέγα δειλοὶ
ὑστατίης γενεῆς φῶτες κακοεργέες αἰνοὶ
νήπιοι οὐδὲ νοοῦντες ὅθ', ἡνίκα φῦλα γυναικῶν
μὴ τίκτωσιν, ἔφυ τὸ θέρος μερόπων ἀνθρώπων.
ἡ δὲ συναίρεσις ἐγγύς, ὅτ' ἄν τινες ἀντὶ προφητῶν
ψευδαπάται πελάσωσιν ἐπὶ χθονὶ φημίζοντες.
καὶ Βελίαρ θ' ἥξει καὶ σήματα πολλὰ ποιήσει
ἀνθρώποις. τότε δὴ ὁσίων ἀκατάστασις ἀνδρῶν
ἐκλεκτῶν πιστῶν τε λεηλασίη τε γένηται
τούτων ἠδ' Ἑβραίων. δεινὸς δ' αὐτοῖς χόλος ἔσται,
ἡνίκα δωδεκάφυλος ἀπ' ἀντολίης λαὸς ἥξει
λαὸν ζητήσων, ὃν ἀπώλεσεν Ἀσσύριος κλών,
συμφύλων Ἑβραίων· ἔθνη δ' ἐπὶ τοῖσιν ὀλοῦνται.
ὕστερον αὖτ' ἄρξουσιν ὑπερμενέων ἀνθρώπων

163 sq.] Clem. Alex. Strom. III 6 = vol. II p. 272, 3—5 Dindorf 164] Marc. 13, 28 Matth. 24, 32 Luc. 21, 29 sq. 165 sq.] Matth. 24, 11 167] Ioann. Epist. I 2, 18 Apocal. 13, 14 Matth. 24, 24 Marc. 13, 22 (Paul. Corinth. II 6, 15)

156 *θλίψεις δ'] δ' om. Ψ λιμοὶ λοιμοὶ] Alexandre, λοιμοὶ λιμοὶ anonymus Londin. (et postea Struve), λοιμοὶ καὶ λιμοὶ Φ, τε λιμοὶ λοιμοὶ Ψ* 157 *καιρῶν δ' ἀλλαγίη] cf. VIII 214 ἀλλ' ὅτ' ἂν ἀλλάξῃ καιροὺς θεός ἀλλαγίη] ἄλλαξις fortasse scribendum esse censuit Meineke πενθήματα] Struve, πένθημά τε Φ, καὶ πένθιμα Ψ* 158 *αἳ—παῖδες] cf. XIV 344 αἳ ὁπόσοι φῶτες ὁπόσων] ὁπόσοι anonymus Londin. χώραις ἔνι] χώραις ἐνὶ Φ (χώρας ἐνὶ P), χώρης ἐνὶ Ψ (χῶρις ἐνὶ L) θρηνήσονται] Alexandre (ἐνιθρηνήσονται) Castalionis coniectura θρηνήσουσι usus; θοινήσονται Φ Ψ* 159 *οἶκτρ' ὀλοφυρόμενοι] cf. II 301 οἶκτρ' ὀλοφυρομένων γονέας] γονέων maluit anonymus Londin. κἂν] ipse scripsi, ἐν Φ Ψ, καὶ Alexandre* 160 *σὺν μέλεσιν] Φ, ἐνθέντες Ψ* 161 *αἵματι] restitui ex Hom. Π 796, αἵμασι Φ Ψ πεφυρμένοι] Ψ, πεφυρμέν' Φ* 163 *ὅθ', ἡνίκα] Ψ, ὃ νικᾷ (νικᾷ A) Φ* 164 *ἔφυ—ἀνθρώπων] = XIV 356* 165 *ἡ δὲ συναίρεσις] Alexandre, μηδὲ συναίρεσις Ψ, μὴ δὲ συναίρεσιν Φ ὅτ' ἂν—φημίζοντες] cf. VII 132 οἳ διὰ κέρδος | αἰσχρὰ προφητεύσουσι* 167 *καὶ—ἥξει] cf. III 63 ἥξει Βελίαρ μετόπισθεν Βελίαρ θ'] Ψ, Βελίας Φ καὶ—ἀνθρώποις] = III 66 sq. ποιήσει] πο ήσει (sic) F* 168 *τότε δὴ—170 Ἑβραίων] cf. III 68—70* 168 *δὴ] δ' Φ ἀκατάστασις] Volkmann; ἀποκατάστασις (quartum α in P non satis clare legi potest) Φ, ἀκαταστασί' Ψ, ἀπανάστασις dubitans Castalio λεηλασίη τε] = XIII 12, cf. II 117 XIII 87 λεηλασίαι τε* 169 *τε] om. R* 170 *τούτων ἠδ'] suspectum, τούτων δ' ἠδ' A αὐτοῖς] αὖ Ψ χόλος] χῶλος P ἔσται] ipse scripsi, ἥξει (e versu proximo) Φ Ψ* 171 *sq.] an scribendum ἡνίκα δὴ δεκάφυλος ἀπ' ἀντολίης λαὸς ἥξει | λαὸν ζητήσων? δωδεκάφυλος . . . λαὸς] cf. III 249 XI 36 λαὸς ὁ δωδεκάφυλος; δωδεκάφυλον cum λαὸν (v. 172) coniungendum Huetius scribi iussit ἀντολίης] ἀνατολίης Ψ* 172 *λαὸν ζητήσων] ipse transposui, ζητήσων λαὸν (θ' additum in Ψ) codd. κλών] κλῶν P* 173 *ἐπὶ τοῖσιν] τοῖσι δ' Ψ (τοῖσι F), ὑπὸ τοῖσιν suspicatus est Alexandre* 174 *αὖτ'] ipse dedi, αὖ Φ Ψ ἄρξουσιν—ἀνθρώπων] cf. XIV 127 ἄρξειεν ὑπερμενέων ἀνθρώπων (ubi cf.)*

II ἐκλεκτῶν πιστῶν Ἑβραίων καταδουλώσαντες
αὐτοὺς ὡς τὸ πάροιθεν, ἐπεὶ κράτος οὔ ποτε λείψει.
ὕψιστος πάντων πανεπίσκοπος αἰθέρι ναίων
ὕπνον ἐπ᾽ ἀνθρώποις σκεδάσει βλέφαρ᾽ ἀμφικαλύψας.
ὦ μάκαρες θεράποντες, ὅσους ἐλθὼν ἀγρυπνοῦντας
εὕροι ὁ δεσπόζων· τοὶ δ᾽ ἐγρήγορθαν ἅπαντες
πάντοτε προσδοκάοντες ἀκοιμήτοις βλεφάροισιν.
ἔσται γάρ τ᾽ ἠὼς ἢ δείλης ἢ μέσον ἦμαρ·
ἥξει δ᾽ ἀτρεκέως καὶ ἔσσεται ὡς ἀγορεύω,
ἔσσεται εὑδομένοις, ὅτ᾽ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἄστρα πρόπαντα μέσῳ ἐνὶ ἤματι πᾶσι φανεῖται
σὺν δισὶ φωστῆρσιν κατεπειγομένοιο χρόνοιο.
καὶ τόθ᾽ ὁ Θεσβίτης μὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἅρμα τιταίνων
αἰθέριον, γαίῃ δ᾽ ἐπιβάς, κακὰ σήματα τρισσὰ
κόσμῳ ὅλῳ δείξειεν ἀπολλυμένου βιότοιο.
αἲ ὁπόσαι κείνῳ ἐνὶ ἤματι φορτοφοροῦσαι
γαστέρι φωραθῶσιν, ὅσαι δέ τε νήπια τέκνα
γλακτοδοτοῦσιν, ὅσαι δ᾽ ἐπὶ κύματι ναιετάουσιν·
αἲ ὁπόσαι κείνην τὴν ἡμέραν ἀθρήσουσιν·
ἀχλὺς γὰρ ζοφερὴ σκεπάσει τὸν ἀπείρονα κόσμον

179] Matth. 24, 46 180—182] Luc. 12, 37; 12, 46 Matth. 24, 42 187] Matth. 17, 10 (Reg. IV 2, 11) 190 sqq.] Matth. 24, 19 Luc. 21, 23 194 sqq.] Marc. 13, 24 Matth. 24, 29 Luc. 21, 25

175 *ἐκλεκτῶν — Ἑβραίων] cf. II 169 ἐκλεκτῶν πιστῶν τε III 69 πιστούς τ᾽ ἐκλεκτούς θ᾽ Ἑβραίους: ἐκλεκτοὶ πιστοὶ Ἑβραῖοι Maranus* 177] *cf. Fragm. I 4 ὕψιστον γνώστην πανεπόπτην μάρτυρα πάντων ὕψιστος πάντων πανεπίσκοπος] cf. I 152 ἀθάνατος σωτὴρ πανεπίσκοπος V 352 αὐτὸν ἄνακτα θεὸν πανεπίσκοπον αἰθέρι ναίων] = II 27 III 81 V 298 Fragm. III 17* 178 *ἐπ᾽ ἀνθρώποις] ἐπ᾽ ἀνθρώπους dubitans coniecit Alexandre σκεδάσει] Castalio, σκεπάσει ΦΨ ἀμφικαλύψας] ἀμφὶ καλύψασ P* 179 *ὦ μάκαρες θεράποντες] ὦ μάκαρ ἐσθεράποντες P* 180 *ἐγρήγορθαν] Nauck coll. Hom. K 419 ἐγρηγόρθασι et Sib. I 86 ἔσχηκαν I 265 πέφυκαν XIV 253 ἔοργαν, ἐγρήγορθεν ΦΨ* 182 *ἔσται γάρ τ᾽] ipse correxi (an ἔσσεται ἢ ex Hom. Φ 111?), ἥξει γάρ τ᾽ Φ, ἥξει γὰρ ἢ Ψ ἠώς] ex Hom. l. c. recipiendum est; ἠῶος Φ, ἠοῦς Ψ δείλης] Φ, δήλης Ψ (cf. Hom. l. c. δείλης in cod. A Syr. Apoll. Soph. 85, 23 Etym. M. 261, 24 schol. K 252 Eustath. 1226, 29; δείλη Aristarchus codd. CD schol. Z 201 H 433 Θ 66)* 183 *καὶ] γε καὶ Ψ* 184 *ἀπ᾽ — ἀστερόεντος] = III 373 VIII 33 Fragm. III 49* 185 *ἄστρα πρόπαντα] ipse temptavi, ἄστρα τε πάντα ΦΨ ἐνὶ] τ᾽ ἐνὶ Ψ πᾶσι φανεῖται] ἀποφανεῖται Ψ* 186 *φωστῆρσιν] φωστῆρσι Ψ κατεπειγομένοιο χρόνοιο] cf. III 50 ἐπειγομένοιο χρόνοιο κατεπειγομένοιο] γε ἐπειγομένοιο Ψ* 187 *τόθ᾽ ὁ] τότ᾽ ὁ P, an τότε? Θεσβίτης] θεσβήτης A μὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ] ipse dedi, ἀπ᾽ οὐρανοῦ P, ἀπὸ οὐρανοῦ A, γε ἀπ᾽ οὐρανοῦ Ψ* 188 *αἰθέριον] ipse scripsi, οὐράνιον ΦΨ κακὰ] ipse conieci, τότε ΦΨ* 189 *δείξειεν] cum Alexandro et Volkmanno scripsi, δείξει τοῦ Φ, δείξει τε Ψ* 190 *αἲ ὁπόσαι] οὐαὶ ὅσαι Ψ* 191 *φωραθῶσιν] an φωρηθῶσιν?* 192 *γλακτοδοτοῦσιν] Struve et Meineke, γαλαδοτοῦσιν (γάλα δοτοῦσιν A) Φ, γαλουχοῦσιν Ψ, γλακτουχοῦσιν Alexandre ὅσαι] Volkmann locum intellegens de mulieribus puerperii caussa domum servantibus ὅσοι ΦΨ κύματι] κύμασι Ψ* 193 *αἲ ὁπόσαι] οὐαὶ ὅ σε Ψ, αἲ ὁπόσοι Alexandre κείνην] ἐκείνην Ψ ἡμέραν] similis correptio vocalis α II 13 sq. ἀθρήσουσιν] Ψ, ἀθροίσουσιν Φ*

II ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου.
καὶ τότε δὴ ποταμός τε μέγας πυρὸς αἰθομένοιο
ῥεύσει ἀπ' οὐρανόθεν καὶ πάντα τόπον δαπανήσει,
γαῖάν τ' ὠκεανόν τε μέγαν γλαυκήν τε θάλασσαν
λίμνας καὶ ποταμοὺς πηγὰς καὶ ἀμείλιχον Ἅιδην
καὶ πόλον οὐράνιον. ἀτὰρ οὐράνιοι φωστῆρες
εἰς ἓν συρρήξουσι καὶ ἐς μορφὴν πανέρημον.
ἄστρα γὰρ οὐρανόθεν γε θαλάσσια πάντα πεσεῖται.
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ βρύξουσιν ὀδοῦσιν
καιόμεναι ποταμῷ τε θεείου καὶ πυρὸς ὁρμῇ
ἐν δαπέδῳ μαλερῷ, τέφρη δέ τε πάντα καλύψει.
καὶ τότε χηρεύσει κόσμου στοιχεῖα πρόπαντα
ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πόλος ἤματα νύκτες·
κοὐκ ἔτι πωτήσονται ἐν ἠέρι ἄπλετοι ὄρνεις,
οὐ ζῷα νηκτὰ θάλασσαν ὅλως ἔτι νηχήσονται,
οὐ ναῦς ἔμφορτος ἐπὶ κύμασι ποντοπορήσει,
οὐ βόες ἰθυντῆρες ἀροτρεύσουσιν ἄρουραν,
οὐκ ἦχος λάβρων ἀνέμων ὕπο· ἀλλ' ἅμα πάντα
εἰς ἓν χωνεύσει καὶ ἐς καθαρὸν διαλέξει.

202] Matth. 24, 29 Marc. 13, 25 203] Matth. 13, 42 204] Joann. Apoc. 21, 8

195] = *XI 3, cf. III 26 VIII 321* ἀντολίην τε δύσιν τε μεσημβρίην τε καὶ ἄρκτον ἀντολίης] ἀνατολίης Ψ δύσιός τε] *scripsi*, δύσεώς τε ΦΨ μεσημβρίης] μεσημβρίας Φ 196 *sq.*] *cf. II 286* ἀκάματος ποταμὸς ῥεύσει πυρός *III 54* ὁππότ' ἂν οὐρανόθεν πύρινος ῥεύσῃ καταράκτης *III 84* ῥεύσει δὲ πυρὸς μαλεροῦ καταράκτης | ἀκάματος *VIII 243* ῥεύσει δ' οὐρανόθεν ποταμὸς πυρός δὴ] *om.* Ψ δὴ ποταμός τε μέγας] *an* δ' ἀκάματος ποταμὸς *scribendum ex II 286 III 84?* ποταμός τε] ποταμός θ' ὁ Ψ πυρὸς αἰθομένοιο] = *III 706 VIII 338* 197 δαπανήσει] διαπρήσει *anonymus Paris.* 198 γλαυκήν τε θάλασσαν] *cf. I 11* γλαυκὴν δ' ἥπλωσε θάλασσαν *VII 5* γλαυκῆς ποτε κῦμα θαλάσσης 199 καὶ] τε Ψ Ἅιδην] ἅδην *P*, ᾅδην *A* 200 καὶ πόλον οὐράνιον] = *III 86, cf. VIII 339* καὶ πόλος οὐράνιος, *II 40* ἐς πόλον οὐράνιον ἀτὰρ] τ' ἀτὰρ Ψ 201] = *VIII 340* ἐς] εἰς *codd.* 202] *vide VIII 341, cf. VIII 190* ἄστρα πεσεῖται ἅπαντα θαλάσσης ἀντίπρῳρα γε θαλάσσια] *Klouček*, τε θαλάσσῃ ΦΨ 203] = *VIII 350* πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ] = *III 558, 678; restitui ex ll. cc.*, ψυχαὶ δ' ἀνθρώπων πᾶσαι ΦΨ *hoc loco* ψυχαὶ βρύξουσιν ὀδοῦσιν] *cf. II 305* ἐπιβρύξουσι δ' ὀδοῦσιν | πάντες 204 ποταμῷ—ὁρμῇ] *cf. VIII 243* ποταμὸς πυρὸς ἠδὲ θεείου ποταμῷ τε θεείου] *ipse templavi*, ποταμῷ καὶ θείῳ ΦΨ 205 τέφρη δέ τε] *scripsi*, τέφρα δέ τε (τὲ φραδέ τε *P*) Φ, τέφρα δή τε Ψ 206] = *VIII 337, cf. III 80 sq.* τότε δὴ στοιχεῖα πρόπαντα | χηρεύσει κόσμου κόσμου στοιχεῖα πρόπαντα] *Castalio*, στοιχεῖα πρόπαντα τὰ κόσμου ΦΨ 207] *cf. VIII 338* ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πυρὸς αἰθομένοιο ἀὴρ] ὅ τ' ἀὴρ Ψ 208] *cf. VIII 342* κοὐκ ἔτι πωτήσονται ἐν ἠέρι εὔπτεροι ὄρνεις πωτήσονται] ποτ$^{\varepsilon}$ήσονται *F*, ποτήσονται *R* ἐν ἠέρι] Φ, δι' ἠέρος Ψ, ἐπ' ἠέρος *e codicum scriptura VIII 342 restitui iussit Volkmann* 209] *cf. VIII 347* ζῷά τε νηκτὰ τρέμοντα θαλάσσης πάντα θανεῖται ζῷα] ζῶα τε Ψ νηκτὰ] νυκτὰ *A* 210] *cf. VIII 348* καὶ ναῦς φόρτον ἔχουσ' ἐπὶ κύμασιν οὐκ ἔτι πλεύσει ἔμφορτος] ἔμφορτός τ' Ψ 212] *cf. VIII 345* κόσμος ἄτακτος ἐὼν οὐ χρήσιμον ἦχον ἀκούσει λάβρων] *Meineke, qui etiam* θ' ἀδρῶν *coniecit*; ἀνδρῶν Φ. τ' ἀνδρῶν Ψ, δένδρων *Castalio* πάντα] πάντας Φ 213] = *III 87, cf. VIII 412* χωνεύσω γὰρ ἅπαντα καὶ ἐς καθαρὸν διαλέξω ἐς] εἰς *codd.* διαλέξει] διαφλέξει *anonymus Londin.*, διαλήξει? *Struve; sed cf. ll. cc.*

II ἡνίκα δ' ἀθανάτου θεοῦ ἄφθιτοι ἀγγελτῆρες
Ἀρακιὴλ Ῥαμιὴλ Οὐριὴλ Σαμιὴλ Ἀζαὴλ τε
αὐτοὶ ἐπιστάμενοι ὅσα τις κακὰ πρόσθεν ἔρεξεν
ἀνθρώπων ψυχὰς τότ' ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἐς κρίσιν ἄξουσιν πάσας ἐπὶ βῆμα θεοῖο
ἀθανάτου μεγάλου· εἷς γὰρ μόνος ἄφθιτός ἐστιν
αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ, θνητῶν ὃ δικασπόλος ἔσται·
καὶ τότε νερτερίοις ψυχὰς καὶ πνεῦμα καὶ αὐδὴν
δώσει ἐπουράνιος καί τ' ὀστέα ἁρμοσθέντα
ἁρμοῖς παντοίοις σαρξίν, σάρκας τ' ἰδὲ νεῦρα
καὶ φλέβας ἠδέ τε δέρμα περὶ χροΐ καὶ πρὶν ἐθείρας·
ἀμβροσίως πηχθέντα καὶ ἔμπνοα κινηθέντα
σώματ' ἐπιχθονίων ἐνὶ ἤματι ἀνστήσονται.
καὶ τότ' ἀμειλίκτοιο καὶ ἀρρήκτου ἀδάμαντος
κλεῖθρα πέλωρα πυλῶν παγχαλκεύτων Ἀίδαο
ῥηξάμενος Οὐριὴλ μέγας ἄγγελος εὐθὺ βαλεῖται,
καὶ πάσας μορφὰς πολυπενθέας ἐς κρίσιν ἄξει,
εἰδώλων ῥα μάλιστα παλαιγενέων Τιτήνων

215] Henoch 6, 7 (Dillmann p. 82); *altera recensio (Ψ)*, ibid. 9, 1 (Dillmann p. 83) 218] Matth. 24, 31 221—226] Ezech. 37, 5—10

214 ἡνίκα] τηνίκα *Opsopoeus* 215] *duae versus recensiones in Φ et Ψ traduntur, de quarum fonte cf. supra; in Ψ enim legitur:* ἥξουσι μιχαὴλ τε γαβριὴλ ῥαφαὴλ τ' οὐριὴλ (τε *post* μιχαὴλ *delevit Alexandre, qui hanc recensionem in textum recepit)* Ἀρακιὴλ Ῥαμιὴλ] *ex Henoch 6, 7 Fabricio praeeunte (qui* Ἡρακιὴλ Ῥαμιὴλ *restitui iussit) corrigendum puto,* ἥκαρ' ἐρομιὴλ Φ Οὐριὴλ] Φ, *suspicetur quispiam* Τυριὴλ *ex l. c., sed cf. Sib. II 229* Σαμιὴλ] *ex Henoch dedi,* σαντὴλ Φ Ἀζαὴλ τε] Φ, *fortasse ex Henoch scribendum* Ἀζαλζὴλ *(om.* τε) 216 ὅσα] θ' ὅσα Ψ ἔρεξεν] ἔρρεξεν Ψ 217 ψυχὰς τότ' ἀπὸ] *ipse temptavi,* ψυχάς τε ἀπὸ Φ, ψυχὰς ἀπό τε Ψ ζόφου ἠερόεντος] ζώφου ἱερόεντος *P* 218 ἐς κρίσιν ἄξουσιν] *cf. II 230* ἐς κρίσιν ἄξει ἐς] εἰς *codd.* ἄξουσιν] ἄξουσι *R* 219 μεγάλου] μεγάλου γ' Ψ ἐστιν] ὢν Ψ, αἰεὶ *anonymus Londin.* 220] *om. R* αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ] = *I 66 VIII 82 XI 8* ὃ] *Alexandre,* ὁ Φ Ψ 221 αὐδὴν] Ψ, ἀοιδὴν Φ 222 ἐπουράνιος—ἁρμοσθέντα] ἐπουράνιος θεὸς ὀστέα θ' ἁρμοσθέντα Ψ 223 σαρξίν, σάρκας τ' ἰδὲ νεῦρα] *ipse dedi Volkmannum secutus, qui (in specim. edit.)* σαρξὶν σάρκας καὶ νεῦρα *proposuit;* σαρξὶ σάρκες καὶ νεῦρα περὶ χροΐ *(supra* περὶ *scriptum habet* σὺν *A)* Φ *(*περὶ χροΐ *e sequenti versu intrusum esse vidit Castalio),* σαρξὶν δέ τε πάσαις σάρκας Ψ, καὶ ἀμβροσίως πηχθέντα *Alexandre (ex v. 225)* 224] *ita versum conformavit Volkmann,* καὶ φλέβες ἠδέ τε δέρμα δ' *(*θ' *A)* αἱ πρὶν ἔθειραι Φ, νεύρεσι νεῦρά τε καί τε φλέβεσσιν ἁπάσαις αἷμα | δέρμα δέ γ' ἐν χθονὶ αἱ πρὶν αἴθειραι εἰσαῦθις φύσουσιν Ψ, *unde Alexandre scripsit 224* σαρξὶν δ' ἐν πάσαις σάρκες, νεύροισί τε νεῦρα | καὶ φλέβες ἠδέ τε δέρμα· περὶ χροΐ δ' αἱ πρὶν ἔθειραι | εἰσαῦθις φύσουσι 225 ἀμβροσίως πηχθέντα] *in v. 223 clausulam transtulit Alexandre (cum* ἁρμοῖς παντοίοις *in unum versum coniuncta)* ἔμπνοα] ἔμπνυσα *P* 226 ἐνὶ ἤματι] ἐνὶ ἤματ' Ψ, *correxit anonymus Bernensis,* μίαν ἡμέραν Φ, *quod frustra defendit Alexandre,* μιᾷ ἡμέρᾳ *Meineke* ἀνστήσονται] *Castalio,* ἀναστήσονται *(*ἀναγήσονται *A)* Φ Ψ 227 καὶ ἀρρήκτου] καὶ ἀρήκτου *P,* τε κἀρρήκτου Ψ 228 παγχαλκεύτων] *ipse scripsi,* τε ἀχαλκεύτου Φ, τε ἀχαλκεύτου τ' Ψ, εὐχαλκεύτου *Meineke dubitans,* ἀχαλκεύτων *Volkmann, qui prius* ἀχαλκεύτου *scribi posse putaverat* 229 ῥηξάμενος] ῥηξάμενός τ' Ψ μέγας] *om.* Ψ 230 πάσας] *an* πάντων*?* ἐς κρίσιν ἄξει] *cf. II 218* ἐς κρίσιν ἄξουσιν 231 ῥα] *ipse scripsi,* τὰ Φ Ψ Τιτήνων] τε Τιτάνων Ψ

II ἠδέ τε Γιγάντων καὶ ὅσας εἷλεν κατακλυσμός,
ὅσσας δ᾽ ἐν πελάγεσσιν ἀπώλεσε κῦμα θαλάσσης
ἠδ᾽ ὁπόσας θῆρές τε καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνὰ
θοινήσανθ᾽, ἀλέας ταύτας ἐπὶ βῆμα καλέσσει·
καὶ πάλιν, ὃς ἔφθειρεν ἐνὶ φλογὶ σαρκοφάγον πῦρ,
καὶ ταύτας ἐπὶ βῆμα θεοῦ στήσειεν ἀγείρας.
ἡνίκα δ᾽ ἀνστήσει νέκυας μοῖραν καταλύσας
καὶ καθίσει Σαβαὼθ Ἀδωναῖος ὑψικέραυνος
ἐς θρόνον οὐράνιον, μεγάλην δέ τε κίονα πήξει,
ἥξει δ᾽ ἐν νεφέλῃσι πρὸς ἄφθιτον ἄφθιτος αὐτὸς
ἐν δόξῃ Χριστὸς σὺν ἀμύμοσιν ἀγγελτῆρσιν
καὶ καθίσει μεγάλῳ ἐπὶ δεξιὰ βήματι κρίνων
εὐσεβέων βίοτον καὶ δυσσεβέων τρόπον ἀνδρῶν.
ἥξει καὶ Μωσῆς ὁ μέγας φίλος ὑψίστοιο
σάρκας δυσάμενος· Ἀβραὰμ δ᾽ αὐτὸς μέγας ἥξει,
Ἰσαὰκ ἠδ᾽ Ἰακώβ, Ἰησοῦς Δανιὴλ Ἠλίας,
Ἀμβακοὺμ Ἰωνᾶς τε καὶ οὓς ἔκτειναν Ἑβραῖοι.
τοὺς δὲ μετ᾽ Ἠρεμίαν ἐπὶ βήματι πάντας ὀλέσσει
κρινομένους Ἑβραίους, ἵνα ἄξια ἔργα λάβωσιν
καὶ τίσωσ᾽, ὅσα περ βιότῳ θνητῷ τις ἔπραξεν.
καὶ τότε δὴ πάντες διὰ δαιομένου ποταμοῖο

241 sqq.] Matth. 16, 27; 25, 31   248] Matth. 23, 34   251] Matth. 16, 27

252—254] cf. Lactant. div. inst. VII 21, 6 = vol. I p. 652, 2—6 Brandt: sed et iustos cum iudicaverit deus, etiam igni eos examinabit. tum quorum peccata vel pondere vel numero praevaluerint, perstringentur igni atque amburentur, quos autem plena iustitia et maturitas virtutis incoxerit, ignem illum non sentient

232 τε] om. Ψ   καὶ ὅσας εἷλεν] Φ (καὶ ὅσας εἷλε P), καὶ τότε ὅσους εἷλεν Ψ, an ὅσσας δέ θ᾽ ἕλεν?   233 ὅσσας δ᾽] ipse scripsi, καὶ τὰς Φ Ψ   234 ἠδ᾽] καί θ᾽ Ψ   τε καὶ] ipse scripsi, καὶ Φ Ψ   πετεηνὰ] πετεεινὰ A   235 θοινήσανθ᾽, ἀλέας] ipse temptavi, θοινήσαντο, ὅλας codd.   236 ἔφθειρεν ἐνὶ] ἔφθειρέ τε ἐν Ψ   238] cf. VIII 414 καὶ τότ᾽ ἀναστήσω νέκυας μοῖραν ἀναλύσας   ἀνστήσει] ipse dedi, ἀνστήσῃ Φ Ψ   μοῖραν] ex VIII 414 dedi, μοίρας Φ Ψ   239 καθίσει] Φ, καθίσῃ Ψ   Σαβαὼθ] σαβαὼθ τε Ψ   Ἀδωναῖος] Φ, ἀδωναὶ Ψ, Ἀδώναιος anonymus Londin.   240 μεγάλην] ipse correxi, τε μέγαν Φ, μέγαν Ψ   δέ] δή Ψ   πήξει] πήξει superscripto η F, πήξῃ LR   241 ἥξει] ἥξη Ψ   ἐν νεφέλῃσι] dubitans coniecit Alexandre, ἐν νεφέλῃ Φ Ψ   πρὸς ἄφθιτον] πρός τ᾽ ἄφθιτον Ψ   243 μεγάλῳ] μεγάλως Φ   ἐπὶ δεξιὰ] ἐπιδέξια Alexandre   244 εὐσεβέων] εὐσεβέων supra β scripto υ P   δυσσεβέων] δυσσευέων P   245 φίλος] φίλος θ᾽ Ψ   246 σάρκας δυσάμενος] = VII 70; sic P, σάρκα δυσάμενος A, σάρκ᾽ ἐπιειμένος Ψ   δ᾽] καὶ Ψ   ἥξει] ἥξη Ψ   247 ἠδ᾽] om. Ψ   Ἰησοῦς] ἰασοῦς P   Ἠλίας] ipse scripsi, τ᾽ ἠλίας Φ, ἠδ᾽ ἠλίας (ἠλίας F) Ψ   248 Ἀμβακοὺμ] ἀβακοὺμ A Ψ   Ἰωνᾶς] καὶ ἰωνᾶς Φ, καί τε ἰωνᾶς Ψ   τε καὶ] ipse scripsi, καὶ Φ, καί θ᾽ Ψ   ἔκτειναν] Volkmann, ἔκταν᾽ Φ, κτεῖναν Ψ   249 μετ᾽ Ἠρεμίαν] κατ᾽ Ἠρεμίαν ('die Zeitgenossen des Jeremias') proposuit Badt   Ἠρεμίαν] Ἱερεμίαν Alexandre suspicatus est (in Cur. poster.), sed cf. quae exposuit Badt Fleckeisen's Jahrb. 1874 p. 633 Ἠσαΐας formam allegans   ὀλέσσει] ὀλέσσει supra ει scripto η F, ὀλέσσῃ R   251 τίσωσ᾽ ὅσα περ] ipse scripsi, τίσουσ᾽ ὅσα περ Φ, τίσωσιν, ἅπερ Ψ   θνητῷ] an θνητός?   ἔπραξεν] ἔπρηξε FL   252—254] cf. VIII 410 sq. καρποὺς ἀθανάτους καὶ φῶς αἰώνιον ἕξεις καὶ ζωὴν ἀμάραντον, ὅτ᾽ ἂν πυρὶ πάντας ἐλέγξω   252 διὰ δαιομένου ποταμοῖο] = II

II καὶ φλογὸς ἀσβέστου διελεύσονθ᾽· οἵ τε δίκαιοι
πάντες σωθήσοντ᾽· ἀσεβεῖς δ᾽ ἐπὶ τοῖσιν ὀλοῦνται
εἰς αἰῶνας ὅλους, ὁπόσοι κακὰ πρόσθεν ἔρεξαν
ἠδὲ φόνους ἐποίησαν, ὅσοι δὲ συνίστορές εἰσιν,
ψεῦσται καὶ κλέπται δόλιοί τ᾽ οἰκοφθόροι αἰνοὶ
δειπνολόχοι καὶ κλεψίγαμοι δύσφημα χέοντες
δεινοί θ᾽ ὑβρισταί τ᾽ ἄνομοί τ᾽ εἰδωλολάτραι τε·
ἠδ᾽ ὁπόσοι μέγαν ἀθάνατον θεὸν ἐγκατέλειψαν,
βλάσφημοι δ᾽ ἐγένοντο καὶ εὐσεβέων κεραϊσταὶ
πιστολέται καὶ τῶν δικαίων φθισήνορες ἀνδρῶν·
ἠδ᾽ ὁπόσοι δολίοις καὶ ἀναιδέσιν ἀμφιπροσώποις
πρεσβύτεροι γεραροί τε διήκονες εἰσορόωσιν
εἰδόμενοι κρίνουσ᾽ ἀδίκως ἑτεροῖα ποιοῦντες,
ψευδαπάταις φήμῃσι πεπειθμένοι . . . .
παρδαλίων τε λύκων τ᾽ ὀλοώτεροι ἠδὲ κάκιστοι·
ἠδ᾽ ὁπόσοι μεγάλως ὑπερήφανοι· ἠδὲ τοκισταί,
οἳ τόκον ἐκ τοκετῶν συναθροίζοντες κατὰ οἴκους
ὀρφανικοὺς χήρας τε καταβλάπτουσιν ἑκάστα·
ἠδ᾽ ὁπόσοι χήρῃσι καὶ ὀρφανικοῖσι διδοῦσιν
ἐξ ἀδίκων ἔργων, ὁπόσοι δ᾽ ἰδίων ἀπὸ μόχθων
δόντες ὀνειδίζουσιν· ὅσοι δὲ γονεῖς ἐνὶ γήραι
κάλλιπον οὐ τίσαντες ὅλως, οὐ θρέπτρα γονεῦσιν

256 sqq.] cf. Ioann. Apoc. 21, 8; 22, 15 Paul. Corinth. I 6, 9 sq.

315 διὰ δαιομένου] correxi (an διὰ καιομένου?), διὰ αἰθομένου (αἰσθομένου P) Φ Ψ (αἰθομένου videtur irrepsisse ex II 196) 255 ἔρεξαν] ἔρρεξαν Ψ 256 ἠδὲ φόνους ἐποίησαν] cf. I 78 καὶ πολέμους ἐποίουν 257 sq.] cf. I 177 sq. ψεῦσται ἀπληστόχοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς | λεκτροκλόποι θ᾽ εὐρεσσίλογοι δύσφημα χέοντες VIII 186 sq. ψεῦσται ἀπληστόχοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς | πιστολέται ψευδέσσι λόγοις δύσφημα χέοντες αἰνοὶ] δεινοὶ Ψ 262 πιστολέται] cf. VIII 187 καὶ] τε καὶ A δικαίων] Φ, ἁγίων τε Ψ φθισήνορες] φθισίνορες Φ 263 ἀμφιπροσώποις] ἀμφὶ προσώποις A 264 διήκονες] Φ, διήκονοι anonymus Londin., διάκονοι Ψ 265 εἰδόμενοι] Klouček, qui εἰσορόωσιν dativum esse monuit, αἰδόμενοι Φ Ψ κρίνουσ᾽] Φ, γε κρίσιν τ᾽ Ψ ἑτεροῖα] Klouček, ἑτέροισι Φ Ψ ποιοῦντες] πονοῦντες superscripto οι A, ποοῦντες F 266 ψευδαπάταις—πεπειθμένοι] cf. XIV 260 ψευδαπάταις ὅρκοισι πεπειθμένοι ψευδαπάταις] Ψ, ψευδαπάται Φ; illud recte tuetur Ludwich praeeunte Alexandro (Cur. post. 'legerat ψευδαπάταις is qui scripsit lib. XIV v. 260' πεπειθμένοι] πεπεισμένοι Ψ, quam formam amplexi sunt Ludwich et Nauck; post lacuna in Φ, πλαζόμενοί τε Ψ, unde Ludwich ἁζόμενοί τε coniecit; αὐτὰρ ἐόντες suspicatus est Castalio 267 παρδαλίων τε λύκων τ᾽] = XIV 255 λύκων τ᾽] τ᾽ Castalio addidit, cf. Hom. N 103; om. Φ Ψ ὀλοώτεροι] ὀλοότεροι Ψ ἠδὲ] ἡ δὲ P 269 οἳ] καὶ Ψ ἐκ τοκετῶν] Volkmann, ἔκ γε τόκων Φ, ἐκ τόκων Ψ συναθροίζοντες κατὰ οἴκους] Φ Ψ (κατ[ὰ] οἳ οἴκους P), an συναθροίζοντες γε κατ᾽ οἴκους? κατὰ οἴκους] cf. III 726 270 χήρας] χῆρας Φ 271 χήρῃσι] χήρεσσι (χήρεσι P) Φ 272 ἐξ ἀδίκων ἔργων] = II 70 μόχθων] μοχθίων P 273 ἐνὶ] ἐν A 274 κάλλιπον] Castalio, κάλλειπον Φ, κάλιπον Ψ οὐ] Volkmann, οὔτε Φ Ψ τίσαντες] Φ, γε τιμήσαντες Ψ θρέπτρα] θρέπτα Φ γονεῦσιν] om. Ψ

II ἀντιπαρασχόντες, αὐτὰρ δ' ὅσοι ἠπείθησαν
ἠδὲ καὶ ἀντεῖπαν λόγον ἄγριον ἐς γενετῆρας·
ἠδ' ὁπόσοι πίστεις γε ἀπηρνήσαντο λαβόντες·
καὶ θεράποντες ὅσοι κατὰ δεσποτέων ἐγένοντο,
καὶ πάλιν οἳ τὴν σάρκα ἀσελγείῃ ἐμίηναν
ἠδ' ὁπόσοι ζώνην τὴν παρθενικὴν ἀπέλυσαν
λάθρῃ μισγόμενοι, ὅσσαι δ' ἐνὶ γαστέρι φόρτους
ἐκτρώσκουσιν, ὅσοι τε τόκους ῥίπτουσιν ἀθέσμως·
φαρμακέας καὶ φαρμακίδας σὺν τοῖσι καὶ αὐτοὺς
ὀργὴ ἐπουρανίοιο καὶ ἀφθάρτοιο θεοῖο
κίονι προσπελάσειεν, ὅπου περὶ κύκλον ἅπαντα
ἀκάματος ποταμὸς ῥεύσει πυρός· οὓς ἅμα πάντας
ἄγγελοι ἀθανάτου θεοῦ ἄφθιτοι, αἰὲν ἐόντος,
ἐν φλογίναις μάστιξι καὶ ἐν πυρίναις ἀλύσεσσιν
δεσμοῖς ἀρρήκτοισι περισφίγξαντες ὕπερθεν
δεινοτάτως κολάσουσιν· ἔπειτα δὲ νυκτὸς ἀμολγῷ
ἐν γεέννῃ θήρεσσ' ὕπο ταρταρίοισι βαλοῦνται
πολλοῖς δειμαλέοισιν, ὅπου σκότος ἔστιν ἄμετρον.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν πολλὰς κολάσεις ἐνιποιήσωνται
πᾶσιν, ὅσων κακὸν ἦτορ ἔην, ἀτὰρ ὕστερον αὖτε
ἐκ ποταμοῦ μεγάλου πύρινος τροχὸς ἀμφικατέρξει
αὐτούς, ὅττι ῥα τοῖσιν ἀτάσθαλα ἔργα μέμηλεν.
καὶ τότε θρηνήσουσιν ἐπ' ἄλλυδις ἄλλος ἄπωθεν

275 αὐτὰρ δ'] τε ἀτάρ θ' Ψ 276 ἀντεῖπαν] ἀντεῖπον A Ψ ἐς] εἰς codd. 277 ἠδ'] οἱ δ' P γε] scripsi, τε codd. 278 δεσποτέων] Alexandre, δεσποτῶν Φ, δεσποτέων (η supra) L, δεσποτύων R 279 ἀσελγείῃ ἐμίηναν] Alexandre, ἀσελγίῃ μιήναντες (μιαίναντες A) Φ, ἀσελγείαις μιάναντες Ψ, ἀσελγείῃ μιάναντες Struve 280 ἠδ'] οἱ δ' P ζώνην] ζωὴν Φ 281 ὅσσαι δ'] δ' ὅσσαι (vel ὅσαι) Ψ 282 ὅσοι τε τόκους] Meineke et Volkmann, ὅσοι τοκετοὺς Φ Ψ ἀθέσμως] post hanc vocem distinxit Alexandre 283 φαρμακέας καὶ φαρμακίδας] ipse scripsi, cf. III 225; φαρμακοὺς ἢ φαρμακίδας coniecit Volkmann coll. Hipponact. Fr. 5, 2 B.[4]; φαρμακοὶ ἢ καὶ φαρμακίδες P, φαρμακοὶ ἢ φαρμακίδες A, φαρμακίδες καὶ φαρμακοὶ Ψ 284 ἐπουρανίοιο] Alexandre dubitans, ἐπουρανίου Volkmann, ἀπουρανίοιο L R, ἀπ' οὐρανοῖο F, ἀπ' οὐρανίοιο Φ 285 προσπελάσειεν] προσπελάσεις γε F, προσπελάσειε γε L, προσπελάσεις τε R 286 ἀκάματος—πυρός] cf. ad II 196 ῥεύσει] Volkmann coll. III 54; ῥείει suspicatus est Huetius; ῥεῖ Φ, τε ῥέει Ψ οὓς] Alexandre, τοὺς δ' Φ, τοὺς Ψ 287 ἀθανάτου] dedi, ἀθάνατοι Φ (in P minio additum o Betulei manu), ἀθανάτοιο Ψ θεοῦ ἄφθιτοι] scripsi, cf. II 214, θεοῦ Φ, θεοῖο τε Ψ, θεοῦ τοῦ Castalio ἐόντος] ἐόντες A, ἐῶντες P 288 ἀλύσεσσιν] ἀλύσεσι P L R, ἀλύσεσσι F 289 ἀρρήκτοισι] ἀρήκτοις τε Ψ 290 δεινοτάτως] δεινοτάτω P κολάσουσιν] καλάσουσιν P 291 γεέννῃ] A, γεέννη codd. cett. θήρεσσ'] anonymus Londin., θηρσὶν Φ, θηρσὶ δ' Ψ ὕπο ταρταρίοισι] ὑποταρταρίοισι anonymus Londin. βαλοῦνται] καλοῦνται Ψ 293 ἐνιποιήσωνται] ἐνὶ ποιήσωνται Φ, ἐνὶ ποιήσονται Ψ, ἐκποιήσωνται Meineke dubitans 294 πᾶσιν, ὅσων] Castalio, πᾶσιν ὅσον Φ, πᾶσι τε οἷς Ψ, unde Alexandre πᾶσιν ὅσοις coniecit ἀτὰρ] αὐτὰρ P 295 ἀμφικατέρξει] Alexandre, ἀμφικατάρξει Φ, ἀμφὶ καθέξει Ψ 296 αὐτούς] αὐτὰρ Φ ὅττι ῥα] Meineke, ὅττ' ἄρα Φ Ψ ὅττι—μέμηλεν] cf. II 313 ὁπόσοις τε δίκη καλά τ' ἔργα μέμηλεν μέμηλεν] P, μεμήλει codd. cett. 297 ἐπ'] fortasse ἀπ' scribendum esse censuit Alexandre (in Cur. post.) ἄπωθεν] ἄποθεν P F

II οἰκτροτάτῃ μοίρῃ πατέρες καὶ νήπια τέκνα,
μητέρες ἠδέ τε τέκν' ὑπομάζια δακρυόεντα.
οὐδέ σφιν δακρύων κόρος ἔσσεται οὐδὲ μὲν αὐδὴ
οἴκτρ' ὀλοφυρομένων ἐσακούσεται ἄλλυδις ἄλλον,
ἀλλὰ μακρὸν ζοφόενθ' ὑπὸ Τάρταρον εὐρώεντα
τειρόμενοι βώσονται· ἐπ' οὐχ ὁσίοισι δὲ χώροις
τίσουσιν τρὶς τόσσον ὅσον κακὸν ἤλιτον ἔργον,
δαιόμενοι πυρὶ πολλῷ· ἐπιβρύξουσι δ' ὀδοῦσιν
πάντες τηκόμενοι δίψῃ μαλερῇ πείνῃ τε,
καὶ καλέσουσι καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν.
οὐκ ἔτι γὰρ θάνατος τούτους, οὐ νὺξ ἀναπαύσει.
πολλὰ δ' ἐρωτήσουσι μάτην θεὸν ὑψιμέδοντα
καὶ τότ' ἀποστρέψει φανερῶς τὸ πρόσωπον ἀπ' αὐτῶν.
ἑπτὰ γὰρ αἰώνων μετανοίης σήματ' ἔδωκεν
ἀνδράσι πλαζομένοις διὰ χειρῶν παρθένου ἁγνῆς.
τοὺς δ' ἄλλους, ὁπόσοις τε δίκη καλά τ' ἔργα μέμηλεν
ἠδὲ καὶ εὐσεβίη τε δικαιότατοί τε λογισμοί,
ἄγγελοι αἰρόμενοι διὰ δαιομένου ποταμοῖο
ἐς φάος ἄξουσιν καὶ ἐς ζωὴν ἀμέριμνον,
ἔνθα πέλει τρίβος ἀθάνατος μεγάλοιο θεοῖο
καὶ τρισσαὶ πηγαὶ οἴνου μέλιτός τε γλάγους τε.
γαῖα δ' ἴση πάντων, οὐ τείχεσιν, οὐ περιφραγμοῖς

305] cf. ad 203 307] Ioann. Apoc. 9, 6

305—310] *cf. ad* VIII 350—355

299 τε] *om. A*, γε Ψ δακρυόεντα] Φ, νηπιόεντα Ψ 300 ἔσσεται] ἔσται Φ αὐδὴ] αὐδὴν Ψ 301 ἐσακούσεται] εἰσακούσεται Ψ 302 μακρὸν] *Volkmann*, μακρὰν Φ Ψ, μάτην *Klouček* 303 βώσονται] Ψ, βοάσονται Φ 304 τίσουσιν] τίσουσι Φ Ψ τρὶς] τρεῖς *A* ὅσον—ἔργον] *cf. I 399* ἐπεὶ κακὸν ἤλιτον ἔργον ἔργον] ἔργον *A* 305 δαιόμενοι] δευόμενοι Φ ἐπιβρύξουσι δ' ὀδοῦσιν] *cf. II 203 VIII 350* ψυχαὶ βρύξουσιν ὀδοῦσιν 306—312] *cf. VIII 352—358* 306] *cf. VIII 352* τηκόμεναι δίψῃ λιμῷ λοιμῷ τε φόνοις τε τηκόμενοι] τειρόμενοι *A* δίψῃ] δίψει Ψ πείνῃ τε] *Meineke* (*cf.* δίψῃ λιμῷ *l. c.*), τε βίῃ τε Φ Ψ 307] *cf. praeter VIII 353 etiam XIII 118* φθέγξονται καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν 308 τούτους] Ψ; κείνους *VIII 354* Ω (*ubi* Φ τ' αὐτούς, Ψ αὐτούς *habent*); τούτοις *hoc loco* Φ 311 *sq.*] *ex interpolatione libri VIII una cum versibus genuinis, qui antecedunt, huc translati sunt; cf. ad l. c.* 311 σήματ'] *ex VIII 357 scripsi*, ἤματ' Φ Ψ μετανοίης] μετανοίας *codd.* 312 χειρῶν] *ex VIII 358 dedi*, χειρὸς Φ Ψ 313 ὁπόσοις τε] ὁπόσους τε Φ. *an* ὅσσοις τε? μέμηλεν] μεμήλει Ψ 314 δικαιότατοί τε λογισμοί] *cf. VII 75* δικαιοτάτοις τε λογισμοῖς *XIV 7* δικαίων τε λογισμῶν 315 διὰ δαιομένου ποταμοῖο] = *II 252* διὰ δαιομένου] *correxi, cf. l. c.* (*an* διὰ καιομένου?), διαχθομένου Φ, τε δι' ἀχθομένου Ψ, διὰ αἰθομένου *Castalio* 316 ἐς φάος] *ipse correxi*, εἰς φῶς Φ Ψ ἄξουσιν] *anonymus Londin.*, ἄξουσι Φ Ψ καὶ] τε καὶ Ψ ἐς] εἰς *codd.* 317 μεγάλοιο] μεγάλου *A* 318] *cf. VIII 211* πηγὰς δὲ γλυκεροῦ οἴνου λευκοῦ τε γάλακτος | καὶ μέλιτος οἴνου μέλιτός τε γλάγους τε] *ipse scripsi*; γάλατός τε *Meineke coll. Eustath. 1761, 38 et 1818, 24*; οἴνου τε· μέλιτος· γάλακτος *P*, οἴνου τε μέλιτος καὶ γάλακτος *A*, τ' οἴνου τε μέλιτος γάλακτος Ψ, οἴνου μέλιτός τε γάλακτος *Opsopoeus*

II *ἐκπρομεριζομένη καρποὺς τότε πλείονας οἴσει*
αὐτομάτη, κοινός τε βίος καὶ πλοῦτος ἄμοιρος.
οὐ γὰρ πτωχὸς ἐκεῖ, οὐ πλούσιος οὐδὲ τύραννος,
οὐ δοῦλος, οὔτ' αὖ μέγας, οὐ μικρός τις ἔτ' ἔσται,
οὐ βασιλεῖς, οὐχ ἡγεμόνες· κοινῶς ἅμα πάντες.
κοὐκ ἔτ' ἐρεῖ τις ὅλως 'νὺξ ἤλυθεν', οὐδὲ μὲν 'αὔριον',
οὐκ 'ἐχθὲς γέγονεν'· οὐκ ἤματα πολλὰ μερίμνης,
οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἄρ θέρος, οὐ μετόπωρον,
[οὐ γάμος, οὐ θάνατος, οὐ πράσεις, οὐδ' ἀγορασμοί,]
οὐ δύσις ἀντολίη· ποιήσει γὰρ μακρὸν ἦμαρ.
τοῖς καὶ ὁ παντοκράτωρ θεὸς ἄφθιτος ἄλλο παρέξει
εὐσεβέεσσ', ὁπότ' ἂν θεὸν ἄφθιτον αἰτήσωνται·
ἐκ μαλεροῖο πυρός τε καὶ ἀκαμάτων ἀπὸ βρυγμῶν
ἀνθρώπους σῶσαι δώσει· καὶ τοῦτο ποιήσει.
λεξάμενος γὰρ ἐσαῦτις ἀπὸ φλογὸς ἀκαμάτοιο,
ἄλλοσ' ἀποστήσας, πέμψει διὰ λαὸν ἑαυτοῦ
ἐς ζωὴν ἑτέρην καὶ αἰώνιον ἀθανάτοισιν,
Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ὅθι οἱ πέλε κύματα μακρὰ

319 *sq.*] = *VIII 209 sq., cf. II 30 sq. καὶ γῆ καρποφόρος καρποὺς πάλι πλείονας οἴσει | οὐδὲ μεριζομένη οὐδ' εἰσέτι λατρεύουσα VIII 28 sq. γαῖα θ' ὅρους ἕξει καὶ φρουροὺς πᾶσα θάλασσα | πᾶσι μεριζομένη δολίως τοῖς χρυσὸν ἔχουσιν XI 238 γῆ δὲ μελάμβωλος καρποὺς τότε πλείονας ἕξει* 320 *ἐκπρομεριζομένη] ipse templavi, cf. VIII 210, (an πᾶσι μεριζομένη ex VIII 29?) ἐκμεριζομένη P, ἐκμεριζομένου A, διαμεριζομένη Ψ, οὐδὲ μεριζομένη Alexandre (ex II 31 et Castalionis coniectura VIII 210) πλείονας] πίονας Meineke dubitans coniecit, sed cf. ll. cc.* 321] *cf. VIII 208 καὶ κοινὸς πάντεσσι βίος καὶ πλοῦτος ἐσεῖται XIV 354 κοινὰ δὲ πάντ' ἔσται καὶ φῶς ἴσον ἐν βιότοισιν κοινός τε βίος] restitui ex VIII 208, κοινοί τε βίοι Φ Ψ* 322—324] *cf. VIII 110 sq. οὐδεὶς δοῦλος ἐκεῖ, οὐ κύριος, οὐδὲ τύραννος, | οὐ βασιλεῖς, οὐχ ἡγεμόνες μάλα τῦφον ἔχοντες* 323 *οὐ δοῦλος] cf. XIV 351 οὐ δουλείη πολύμοχθος οὐ—μικρός] οὔτ' ἄρ δοῦλος δ' οὐ μέγας οὔτε μικρός Ψ* 324 *κοινῶς ἅμα] Φ, κοινῇ δ' ἅμα Ψ, κοινοὶ δ' ἅμα (= ἴσοι) dubitans Meineke* 325—328 *et* 330] *cf. VIII 424—427* 325] *cf. VIII 424 κοὐκ ἔτι λοιπὸν ἐρεῖς λυπούμενος 'αὔριον ἔσται' ἤλυθεν] Alexandre, ἦλθεν Φ Ψ οὐδὲ μὲν 'αὔριον'] (ἦλθεν) ἢ 'αὔριον ἔσται' Opsopoeus ex VIII 424; αὔριον ἔσται Volkmann ex eodem loco, οὐδὲ μὲν αὖρι (coll. ἔναντι = ἐναντίον) Meineke* 326 *sq.] praeter VIII 425 sq. cf. III 89 sq. οὐ νύξ, οὐκ ἠώς, οὐκ ἤματα πολλὰ μερίμνης | οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἄρ θέρος, οὐ μετόπωρον οὐκ ἐχθὲς] οὐδὲ χθὲς Boissonade dubitans οὐκ] δ' οὐκ Ψ, οὐχ (ἤματα) Φ μερίμνης] Volkmann correxit ex ll. cc., μεριμνᾶν Φ Ψ* 327] = *III 90 VIII 426; sic versum conformavi e scriptura codicum melioris notae Ω, quae extat VIII 426; οὐκ ἔαρ, οὐχὶ θέρος (θέρος γ' F, θέρος τ' L R), οὐ χειμών, οὐ μετόπωρον Φ Ψ hoc loco; sic III 90 VIII 426 in iisdem codicibus (Φ Ψ) scriptum* 328] *versum hunc cum Alexandro cancellis saepsi, non legitur in libro VIII (cf. ad 325 sqq.); Volkmann illum post 324 collocandum esse putavit οὐ γάμος, οὐ θάνατος, οὐ πράσεις, οὐδ' ἀγορασμοί] nominativos iam Opsopoeus restituendos esse censuit; οὐ γάμον, οὐ θάνατον (γ' inserit F, τ' L R), οὐ πράσεις, οὐδ' ἀγορασμούς Φ Ψ* 329 *δύσις ἀντολίη] Opsopoeus ex VIII 427, δύσιν ἀντολίην Φ Ψ (ἀνατολίην A R, ἀν τολίην eraso α F)*
330] *cf. ἀντίρρησιν, quam in fine huius libri habet Ψ* 331 *εὐσεβέεσσ'] scribendum videtur (cf. II 291 θήρεσσ' pro codicum θηρσίν), εὐσεβέσιν Φ, εὐσεβέσι θ' Ψ* 332 *ἐκ μαλεροῖο] ἐκ μαλεροῦ δὲ Volkmann τε καὶ ἀκαμάτων] ex Volkmanni scriptura καὶ ἀκαμάτων (cf. II 334) dedi, καὶ ἀθανάτων Φ, μακραιώνων τ' Ψ* 334 *ἐσαῦτις] ἐσαῦθις Nauck, εὐσταθεῖς Φ, τ' εὐσταθεῖς Ψ, ἕκαστον olim Alexandre* 335 *ἄλλοσ'] Huetius, ἄλλῳ Φ Ψ* 336 *ἐς] εἰς codd. ἑτέρην] scripsi, ἑτέραν codd.* 337 *πέλε] πέλει Ψ*

II λίμνης ἀενάου Ἀχερουσιάδος βαθυκόλπου.
αἲ αἲ ἐγὼ δειλή, τί γενήσομαι ἤματι τῷδε,
ἀνθ' ὧν δυσφροσύνῃσι πονησαμένη περὶ πάντων
ἤλιτον οὔτε γάμῳ μεμελημένη οὔτε λογισμοῖς·
ἀλλὰ καὶ ἐν μελάθροισιν ἐμοῦ πολυπάμμονος ἀνδρὸς
δευομένους ἀπέκλεισα· τὰ δ' ἔκνομα πρόσθεν ἔρεξα
εἰδυῖα. σὺ δέ, σῶτερ, ἐμῶν ἀπὸ μαστικτήρων
ῥῦσαι δή με κυνῶπιν, ἀναιδέα περ ῥέξασαν.
ἤδε δ' ἐγὼ λίτομαί σε βαιὸν παῦσαί μέ γ' ἀοιδῆς,
μαννοδότα ἅγιε, βασιλεῦ μεγάλης βασιλείης.

338 ἀενάου] A, ἀννάου P, ἀεννάου Ψ 339 sqq.] de hoc epilogo cf. VII 151 sqq. 339 cf. III 55 οἴ μοι, δειλαίη, πότ' ἐλεύσεται ἦμαρ ἐκεῖνο αἲ αἲ] αἶ αἶ Φ, αἶα δ' Ψ ἐγὼ δειλή] cf. VII 151 ἐμὲ τὴν λυγρήν ἐγὼ] Ψ, ἐγὼ δὲ Φ 340 δυσφροσύνῃσι] ipse temptavi, ἡ δύσφρων γε Φ, ἡ δύσφρων τε Ψ 341 οὔτε γάμῳ μεμελημένη] cf. VII 153 γάμος δ' οὐδεὶς ἐμελήθη γάμῳ] Nauck, cf. I 126 καλοῖς τ' ἔργοισι μεμηλώς (et quae exposuit vir doctus Mélanges Gréco-Romains IV p. 162 sq. et 585), γάμων A Ψ, γάμον P λογισμοῖς] Φ Ψ, λογισμῶν Opsopoeus (qui γάμων recepit), λογισμοῦ Alexandre contra dicente Nauckio l. c. 342 ἐμοῦ] ipse dedi, ἐμοῖς Φ Ψ πολυπάμμονος] Ψ, cf. Hom. Δ 433, πολυμάμμονος (πολυμμάμονος P) Φ, πολυπάμονος falso Alexandre 343 δευομένους ἀπέκλεισα] = VII 155 τὰ δ'—εἰδυῖα] cf. VII 151 sq. ὅσα γὰρ κακὰ πρόσθεν ἔρεξα | εἰδυῖ' ἔρεξα] ἔρρεξα Ψ 344 εἰδυῖα] nihil mutandum (cf. libellum meum Neue Beitr. zur Technik des nachhom. Hexam. p. 9) σὺ δέ] Ψ, οὐδέ τε Φ 345 κυνῶπιν] Castalio (sed falso accentu κύνωπιν), κύνωπι Φ, κύνωπα Ψ ἀναιδέα περ ῥέξασαν] ipse restitui, ἀναιδέα πρήξασαν Φ, ἀναιδέα πρήξασαν γε Ψ, ἀναιδέα τε πρήξασαν Meineke et Volkmann coniecerunt 346 ἤδε δ' ἐγὼ] Φ, cf. epitaphium Sibyllae a Pausania X 12, 6 servatum: ἅδ' ἐγὼ ἁ Φοίβοιο σαφηγορίς εἰμι Σίβυλλα; ἰδοὺ ἐγὼ Ψ, ἠνὶ δ' ἐγὼ Alexandre olim proposuit λίτομαι—ἀοιδῆς] λίτομαι βαιόν γέ με παῦσαι ἀοιδῆς Alexandre proposuit in Cur. poster., qui etiam λίτομαί σε βαιὸν παύσασθαι ἀοιδῆς coniecit σε] σέ γε Ψ παῦσαι μέ γ'] scripsi, παυσέμεν Φ, παῦσαι μ' Ψ (παῦσέ μ' L), παῦσαί με Alexandre 347 μαννοδότα ἅγιε] ipse transposui, ἅγιε μαννοδότα volgo μαννοδότα] A, μανονδόντα P, μανονδότα S p, μανοδότα Ψ βασιλείης] βασιλείας Φ 347] post hunc L R habent: ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου λόγου στίχοι ψνη (ψκ L); στι[χι] ψμς F, (qui ad libri III versus 1 sq. adscriptum habet 'ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου;' cf. adnotationem ad III 1); praeterea sequitur in Ψ: ἀντίρρησις εἰς τὸ 'τοῖς καὶ ὁ παντοκράτωρ' (II 330) versibus iambicis scripta:

ψευδῆ προφανῶς· οὐδὲ γὰρ λήξει ποτὲ
τὸ πῦρ κολάζον τοὺς κατακεκριμένους.
κἀγὼ γὰρ ἂν εὔξαιμι τοῦθ' οὕτως ἔχειν
οὐλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων ἐστιγμένος,
αἳ μείζονος χρῄζουσι φιλανθρωπίας.
ἀλλ' αἰσχυνέσθω φληναφῶν Ὠριγένης
πέρας γενέσθαι τῶν κολάσεων λέγων.

Varietas lectionis: 1 ψευδῆ] ψεύδη proposuit Boissonade 4 ἐστιγμένος] Cotelerius, ἐστιγμένοι Ψ 6 φληναφῶν] φλιναφῶν L Ὠριγένης] ὠριγένης Ψ

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

III *Ὑψίβρομος μάκαρ οὐράνιος, ὃς ἔχεις τὰ Χερουβὶμ*
ἱδρυμένος, λίτομαι, παναληθέα φημίξασαν
βαιόν μ' ἄμπαυσον· κέκμηκε γὰρ ἔνδοθεν ἦτορ.
ἀλλὰ τί μοι κραδίη πάλι πάλλεται ἠδέ γε θυμὸς
τυπτόμενος μάστιγι βιάζεται ἔνδοθεν αὐδὴν
ἀγγέλλειν πάντεσσιν; ἀτὰρ πάλι πάντ' ἀγορεύσω,
ὅσσα θεὸς κέλεταί μ' ἀγορευέμεν ἀνθρώποισιν.
ἄνθρωποι θεόπλαστον ἔχοντες ἐν εἰκόνι μορφὴν
τίπτε μάτην πλάζεσθε καὶ οὐκ εὐθεῖαν ἀταρπὸν
βαίνετε ἀθανάτου κτιστοῦ μεμνημένοι αἰεί;
εἷς θεός ἐστι μόναρχος ἀθέσφατος αἰθέρι ναίων
αὐτοφυὴς ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα·
ὃν χείρ γ' οὐκ ἐποίησε λιθοξόος οὐδ' ἀπὸ χρυσοῦ
τέχνης ἀνθρώπου φαίνει τύπος οὐδ' ἐλέφαντος·

1 sq.] Psalm. 79, 2; 98, 1

Inscriptio: πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ αὐτῆς τόμῳ τάδε φησὶν ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου περὶ θεοῦ Φ, πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ αὐτῆς τόμῳ τάδε φησίν: Ψ; additum in margine ad v. 1 ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου F, λόγος τρίτος R 1—3] *ad finem libri secundi pertinere suspicatus est Ewald* 1 *ὑψίβρομος] Volkmann, ὑψιβρεμέτα Φ Ψ οὐράνιος] Volkmann, οὐράνιε Φ, οὐράνι' Ψ (male ut videtur intellecto compendio) ὑψίβρομος μάκαρ οὐράνιος] an οὐράνιος ὑψιβρεμέτα scribendum? οὐράνι' ὑψιβρομῆτα μάκαρ Alexandre proposuit (in Cur. post.) τὰ] Ψ, τὸ Φ* 2 *ἱδρυμένος] Boissonade, ἱδρυμένον Φ Ψ λίτομαι] λίτομαί σε Ψ παναληθέα φημίξασαν] cf. V 7 XII 7 ἀληθέα φημιχθέντα* 3 *βαιόν μ' ἄμπαυσον] cf. XII 297 βαιὸν δ' ἄμπαυσόν με I 250 βαιὸν δ' ἀμπαύσασα βαιόν μ' ἄμπαυσον] ipse temptavi, ἄμπαυσον βαιόν με Meineke, παῦσον βαιόν με Φ, παῦσον βαιόν μ' ἢ F, παῦσον βαιόν μὴ L R, παῦσον βαιὸν ἐμὲ Hilberg κέκμηκε— ἦτορ] = XII 298 κέκμηκε] ipse correxi ex l. c., κέκμηκα Φ Ψ ἔνδοθεν ἦτορ] = XII 229 (praeter XII 298) ἔνδοθεν] cum Volkmanno scripsi e ll. cc., ἔνδοθι Φ Ψ* 4 *μοι] μου codd. πάλι πάλλεται] τ' αὖ πάλλεται Ψ, πάλιν ἄλλεται dubitans proposuit Alexandre* 5 *μάστιγι] μάστιξι Ψ ἔνδοθεν] δὲ ἔνδοθεν P, δὲ ἔνδοθι A* 6 *ἀγγέλλειν] ἐξαγγέλειν Ψ πάντεσσιν; ἀτὰρ πάλι] cum Meinekio dedi, πᾶσιν; αὐτὰρ (ἀτὰρ R) πάλι(ν) Φ Ψ ἀτὰρ πάλι] = III 16 πάλι] πάλιν Ψ* 8—11] *cf. Fragm. 1 sqq. ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σάρκινοι, οὐδὲν ἐόντες, | πῶς ταχέως ὑψοῦσθε βίου τέλος οὐκ ἐσορῶντες;* 9 *sq.] cf. Fragm. I 23 sq. τύφῳ καὶ μανίῃ δὲ βαδίζετε καὶ τρίβον ὀρθὴν | εὐθεῖαν προλιπόντες ἀπήλθετε τὴν δι' ἀκανθῶν | καὶ σκολόπων πλάζεσθε] πλάζεσθ^{ε}αι A ἀταρπὸν] ἀτραπὸν Ψ* 10 *βαίνετε] βαδίζετ' Ψ (cf. Fragm. I 23)* 11 *sq.] cf. Fragm. I 7 sq. εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει, ὑπερμεγέθης ἀγένητος, | παντοκράτωρ ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα* 13 *γ'] Castalio, τ' Φ. om. Ψ*

III ἀλλὰ ἄναξ ἀνέδειξεν αἰώνιος αὐτὸς ἑαυτὸν
ὄντα τε καὶ πρὶν ἐόντα, ἀτὰρ πάλι καὶ μετέπειτα.
τίς γὰρ θνητὸς ἐὼν κατιδεῖν δύναται θεὸν ὄσσοις;
ἢ τίς χωρήσει κἂν τοὔνομα μοῦνον ἀκοῦσαι
οὐρανίου μεγάλοιο θεοῦ κόσμον κρατέοντος;
ὃς λόγῳ ἔκτισε πάντα καὶ οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν
ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσαν
ἄστρα τε λαμπετόωντα, κραταιὴν μητέρα Τηθύν,
πηγὰς καὶ ποταμοὺς πῦρ ἄφθιτον ἤματα νύκτας.
αὐτὸς δὴ θεός ἐσθ' ὁ πλάσας τετραγράμματον Ἀδὰμ
τὸν πρῶτον πλασθέντα καὶ οὔνομα πληρώσαντα
ἀντολίην τε δύσιν τε μεσημβρίην τε καὶ ἄρκτον.
αὐτὸς δ' ἐστήριξε τύπον μορφῆς μερόπων τε
καὶ θῆρας ποίησε καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά.
οὐ σέβετ', οὐδὲ φοβεῖσθε θεόν, ματαίως δὲ πλανᾶσθε
προσκυνέοντες ὄφεις τε καὶ αἰλούροισι θύοντες
εἰδώλοις τ' ἄλλοις λιθίνοις τ' ἀφιδρύμασι φωτῶν,
καὶ ναοῖς ἀθέοισι καθεζόμενοι πρὸ θυράων·
τηρεῖτε τὸν ἐόντα θεόν, ὃς πάντα φυλάσσει,
τερπόμενοι κακότητι λίθων κρίσιν ἐκλελαθόντες

24] cf. 'Iustin.' Cohort. ad Gentil. c. 38 (vol. II p. 124 Otto[3]) .. *γνῶτε ὅτι τὸ παρ' ὑμῖν χρηστήριον ἀξιωθὲν ὑπό τινος ὕμνον τοῦ παντοκράτορος ἐκδοῦναι θεοῦ, οὕτως ἐν μέσῳ τοῦ ὕμνου ἔφη· ὃν (sic Hutchin, ὅτι codd., ὃς Otto) πρῶτον πλάσσας (πλάσας codd.) μερόπων, Ἀδὰμ δὲ καλέσσας*

15 *ἀλλὰ ἄναξ] ipse suspicatus sum, ἀλλ' αὐτὸς Φ Ψ. ἀλλ' αὐτοῖς (hominibus) Hartel αἰώνιος] ipse scripsi, αἰῶνος Φ, αἰώνιον Ψ 16 πάλι] πάλιν Ψ 17] cf. Fragm. I 10 sq. τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ | ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἄμβροτον, ὃς πόλον οἰκεῖ; γὰρ] hoc loco ineptum esse putavit Bleek κατιδεῖν] ἰδεῖν Ψ ὄσσοις] ὅσσοις Φ 18 μοῦνον] μόνον Ψ 19 οὐρανίου] οὐρανοῖο Ψ κρατέοντος] κρατοῦντος Ψ 20—28] cf. Fragm. III 3—14 22 τε] om. P λαμπετόωντα] λαμπετόοντα A κραταιὴν] ipse scripsi, κραταιὰν Φ Ψ Τηθύν] τιθὺν A, τιθὴν P 23 καὶ] om. P 26] = VIII 321, cf. II 195 XI 3 ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου μεσημβρίην] Boissonade, μεσημβρίαν Φ Ψ 27] = Fragm. V 2 Anonym. praef. 86; vide etiam VIII 366 αὐτὸς γὰρ μορφὰς ἀνδρῶν καὶ νοῦν ἐτέκνωσε; totum versum sic constituit Castalio: αὐτὸς στήριξεν μερόπων μορφήν τε τύπον τε αὐτὸς δ' ἐστήριξε] ipse scripsi ex Fragm. V 2, αὐτὸς ὃς ἐστήριξε (στήριξεν om. ὃς A) codd. τύπον μορφῆς] ex Fragm. V 2 temptavi, τύπον μορφὴν Ψ, μορφὴν τύπον Φ μορφῆς μερόπων τε] μερόπων ἀνθρώπων in Lactantio (ubi Fragm. V 2 legitur) suspicatus est Hartel μερόπων τε] μερόπεσσιν coniecit Struve 28] cf. Fragm. III 8 sqq. πετεηνά] πετεεινά A 29] deest in P οὐ—θεόν] cf. Fragm. I 3 οὐ τρέμετ', οὐδὲ φοβεῖσθε θεόν οὐ] Castalio, cf. l. c., ὃν A σέβετ'] σέβεσθ' Ψ 30] cf. Fragm. III 27 προσκυνέοντες ὄφεις κύνας αἰλούρους, ἀνόητοι, | καὶ πετεηνὰ σέβεσθε προσκυνέοντες] καὶ προσκυνέοντες A τε καὶ] δὲ Ψ 31 εἰδώλοις τ' ἄλλοις] εἰδώλοις ἄλλοις τε Ψ; cf. VII 14 ἄλλοις εἰδώλοις Fragm. III 31 ἄλλα τε πολλὰ μάταια; εἰδώλοις τ' ἀλαοῖς Boissonade, εἰδώλοις τ' ἀλάλοις (cf. IV 7) Alexandre dubitans coniecit λιθίνοις—φωτῶν] cf. IV 28 λίθων ἀφιδρύματα κωφῶν XIV 62 θεῶν ἀφιδρύματα χειροποιητῶν Fragm. III 29 καὶ λίθινα ξόανα τ'] θ' Φ, καὶ Ψ ἀφιδρύμασι] dedi, ἱδρύμασι (ἱερύμασι P) Φ Ψ 33] cf. Fragm. I 15 αὐτὸν τὸν μόνον ὄντα σέβεσθ' ἡγήτορα κόσμου τὸν ἐόντα θεόν] cf. I 137 ὃ γ' ἐών 34 κρίσιν ἐκλελαθόντες] ipse dedi, idque etiam Meineke scribendum senserat, κρίσιν ἐκλαθέοντες Φ Ψ; an κρίσιος λελαθόντες?*

III ἀθανάτου σωτῆρος, ὃς οὐρανὸν ἔκτισε καὶ γῆν.
αἲ γένος αἱμοχαρὲς δόλιόν τε κακόν τ' ἀσεβές τε
ψευδῶν διγλώσσων τ' ἀνδρῶν ἢ καὶ κακοηθῶν
λεκτροκλόπων εἰδωλολατρῶν δόλια φρονεόντων,
οἷς κακὸς ἐν στέρνοισιν ἔφυ μεμανημένος οἶστρος,
αὐτοῖς ἁρπάζοντες, ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες·
οὐδεὶς γὰρ πλουτῶν καὶ ἔχων ἄλλῳ μεταδώσει,
ἀλλ' ἔσται κακίη δεινὴ πάντεσσι βροτοῖσιν,
πίστιν δ' οὐ σχήσουσιν ὅλως χῆραί τε γυναῖκες
στέρξουσιν κρυφίως ἄλλους πολλαὶ διὰ κέρδος,
κοὐ σπάρτην κατέχουσι βίου ἀνδρῶν λελαχοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ Ῥώμη καὶ Αἰγύπτου βασιλεύσει
αἰὲν γ' εὐθύνουσα, τότ' ἄρ βασιλεία μεγίστη
ἀθανάτου βασιλῆος ἐπ' ἀνθρώποισι φανεῖται.
ἥξει δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων
εἰς αἰῶνας ἅπαντας ἐπειγομένοιο χρόνοιο.
καὶ τότε Λατίνων ἀπαραίτητος χόλος ἀνδρῶν·
τρεῖς Ῥώμην οἰκτρῇ μοίρῃ καταδηλήσονται.
πάντες δ' ἄνθρωποι μελάθροις ἰδίοισιν ὀλοῦνται,
ὁππότ' ἂν οὐρανόθεν πύρινος ῥεύσῃ καταράκτης.

35 ὃς—γῆν] = III 543, 786 36 αἲ] om. Ψ δόλιόν τε κακόν τ' ἀσεβές τε] scripsi, δόλιον κακὸν ἀσεβέων τε Φ, δόλιον κακῶν τ' ἀσεβέων τε Ψ 37 sq.] cf. I 177 sq. ψεῦσται ἀπληστόκοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς | λεκτροκλόποι θ' εὑρεσσίλογοι δύσφημα χέοντες VIII 186 sq. ψεῦσται ἀπληστόκοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς | πιστολέται ψεύδεσσι λόγοις δύσφημα χέοντες διγλώσσων—κακόηθων] ipse temptavi, ἢ διγλώσσων καὶ κακοηθῶν ἀνθρώπων Φ, ἢ διγλώσσων κακοηθῶν ἀνθρώπων Ψ, διγλώσσων ἀνθρώπων καὶ κακοηθῶν Castalio 38 λεκτροκλόπων] λευκτροκλόπων P 39 κακὸς] Castalio, κακὸν Φ Ψ. quod retinere voluit Volkmann, qui vertit: 'quibus malum h. e. peccatum in pectore est tamquam vesanus asilus' ἔφυν] scripsi, ἔνι Φ Ψ 40 αὐτοῖς] an αὑτοῖς? αὐτοῖς ἁρπάζοντες] Φ Ψ; vix scribendum αὐτοῖς δ' ἁρπάζουσιν, cf. I 176 ἁρπαλέοι τε τύραννοι ἀναιδέα—ἔχοντες] = I 130 41 γὰρ] om. Ψ πλουτῶν καὶ ἔχων] an πλοῦτόν περ ἔχων? 42 ἔσται] scripsi, ἔσσεται Ψ, ἔσεται Φ 44 στέρξουσιν] στέρξουσι Φ Ψ κρυφίως] κλυφίως P πολλαὶ] Φ Ψ, πολλὸν Volkmann, an πολλοὺς? πόρναι Hartel 45 κοὐ] Alexandre, οὐ codd. κατέχουσι] Alexandre, κατέχουσαι Φ Ψ (κατεχούσας R. κατεχοῦσας L) βίου ἀνδρῶν λελαχοῦσαι] βίου τ' ἀνδρῶν τε λαχοῦσαι Huetius βίου] τοῦ βίου Φ λελαχοῦσαι] Meineke, αἳ λαχοῦσαι Φ, αἱ λαχοῦσαι Ψ, γε λαχοῦσαι Alexandre 47—302] hos versus amplectebatur Ranconeti quaternio, cf. Opsopoei not. p. 29 et 36 47 αἰὲν γ' εὐθύνουσα] ipse temptavi, εἰς ἓν διθύνουσα P, εἰς ἓν δηθύνουσα A (cui patrocinatus est Gfroerer vertens 'longum prorogans imperium'), εἰς ἓν ἰθύνουσα Ψ, εἰς ἓν γ' ἰθύνουσα Alexandre τότ' ἄρ] Alexandre, qui praeterea τότ' αὖ coniecit, τότε δὴ Φ Ψ. τότ' ἂν Volkmann 49 sq.] cf. VIII 169 sq. καὶ τότε δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει | εἰς αἰῶνας ἅπαντας XIV 360 sq. καὶ τότε δ' ἁγνὸν ἔθνος πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει | εἰς αἰῶνας ἅπαντας 50 ἅπαντας] cum Nauckio et Hilbergio restitui ex ll. cc., πάντας Φ Ψ ἐπειγομένοιο χρόνοιο] cf. II 186 κατεπειγομένοιο χρόνοιο 51] cf. VIII 93 πρῶτα δὲ Ῥωμαίων ἀπαραίτητος χόλος ἔσται χόλος] χόρος R ἀνδρῶν] fortasse reponendum ἔσται ex l. c. 52 τρεῖς] τρὶς Ψ 54] cf. II 196 καὶ τότε δὴ ποταμός τε μέγας πυρὸς αἰθομένοιο | ῥεύσει ἀπ' οὐρανόθεν II 286 ἀκάματος ποταμὸς ῥεύσει πυρός III 84 ῥεύσει δὲ πυρὸς μαλεροῦ καταράκτης | ἀκάματος VIII 243 ῥεύσει δ' οὐρανόθεν ποταμὸς πυρός

III οἴ μοι, δειλαίη, πότ' ἐλεύσεται ἦμαρ ἐκεῖνο
καὶ κρίσις ἀθανάτοιο θεοῦ μεγάλου βασιλῆος;
ἄρτι δέ τοι κτίζεσθε πόλεις κοσμεῖσθέ τε πᾶσαι
ναοῖς καὶ σταδίοις ἀγοραῖς ξοάνοισί τε χρυσοῖς
ἀργυρέοις λιθίνοις τε, ἵν' ἔλθητ' ἐς πικρὸν ἦμαρ.
ἥξει γάρ, ὁπότ' ἂν θείου διαβήσεται ὀδμὴ
πᾶσιν ἐν ἀνθρώποισιν. ἀτὰρ τὰ ἕκαστ' ἀγορεύσω,
ὅσσαις ἐν πόλεσιν μέροπες κακότητα φέρουσιν.
* * *
ἐκ δὲ Σεβαστηνῶν ἥξει Βελίαρ μετόπισθεν
καὶ στήσει ὀρέων ὕψος, στήσει δὲ θάλασσαν
ἠέλιον πυρόεντα μέγαν λαμπράν τε σελήνην,
καὶ νέκυας στήσει καὶ σήματα πολλὰ ποιήσει
ἀνθρώποις· ἀλλ' οὐχὶ τελεσφόρα ἔσσετ' ἐν αὐτῷ,
ἀλλὰ πλάνα, καὶ δὴ μέροπας πολλούς τε πλανήσει
πιστούς τ' ἐκλεκτούς θ' Ἑβραίους ἀνόμους τε καὶ ἄλλους
ἀνέρας, οἵ τινες οὔ πω θεοῦ λόγον εἰσήκουσαν.

63—70] cf. Matth. 24, 24 Marc. 13, 22 Ioann. Apocal. 13, 14

66—69] 'Hippolytus' de consumm. mundi 23 p. 106, 14 sqq. Lagarde *(de Antichristo): μετὰ δὲ τούτων ἁπάντων σημεῖα ἐπιτελέσει καὶ θαύματα φοβερὰ ἀλλ' οὐκ ἀληθῆ, ἀλλ' ἐν πλάνῃ, ὅπως πλανήσῃ τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἀσεβεῖς· εἰ δυνατὸν γὰρ καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀποστήσει*

55] *cf. II 339 αἲ αἲ ἐγὼ δειλή, τί γενήσομαι ἤματι τῷδε* πότ'] *τότ' Volkmann* 56] = *VIII 213* 57—59 *sqq.*] *cf. XIII 64 sqq. νῦν κοσμεῖσθε, πόλεις Ἀράβων, ναοῖς σταδίοις τε | ἠδ' ἀγοραῖς πλατείαις τε καὶ ἀγλαοφεγγέι πλούτῳ | καὶ ξοάνοις χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι; praeterea v. VIII 123 XII 192 XIV 212 sqq.* 57 *ἄρτι δέ τοι*] *ἄρτι δέ τε A, ἄρτι δὲ τί L, αὐτὰρ νῦν Volkmann* *κοσμεῖσθε*] *κοσμεῖσθαι P F* 58 *ξοάνοισί τε χρυσοῖς*] *Meineke, χρυσοῖς (χρυσαῖς A) ξοάνοις τε Φ, χρυσοῖς τε ξοάνοις Ψ, an χρυσοῖς ξοάνοισιν?* 59 *λιθίνοις τε*] *λιθίνοισί θ' Meineke* *ἵν'—ἦμαρ*] = *VIII 124, cf. III 324 ὡς ἥξετε πικρὸν ἐς ἦμαρ XIII 68 ἵν' ἔλθητ' ἐς μέγα πένθος* *ἐς*] *εἰς codd.* 60 *θείου—ὀδμή*] *cf. VII 142 θείου δεινὴ περιβήσεται ὀδμή* 61 *ἐν*] *an ἐπ'?* *ἀνθρώποισιν. ἀτὰρ*] *A, ἀνθρώποισιν· αὐτὰρ P; ἀνθρώποις· ἀτὰρ Ψ* *ἀτὰρ—ἀγορεύσω*] *cf. III 210 τί δὴ καθ' ἓν ἐξαγορεύω* 62 *ὅσσαις*] *ὅσαις A* *πόλεσιν*] *πόλεσι Ψ* 62] *post hanc legitur in P: μετὰ τάδε προβαίνουσα τοῖς λόγοις περὶ τοῦ ἀπατεῶνος δαίμονος τοῦ ἀντιχρήστου φησὶν ὧδέ πῃ; in A (rubro scriptum): μετὰ τάδε προβαίνουσα τοῖς λόγοις περὶ τοῦ ἀπαταιῶνος φησὶν ἤγουν περὶ τοῦ ἀντιχρίστου ὧδε· nihil eiusmodi in Ψ; Castalio tertium hic librum incipere arbitratus est* 63—67] *cf. II 167 sq. καὶ Βελίαρ θ' ἥξει καὶ σήματα πολλὰ ποιήσει | ἀνθρώποις* 63 *δὲ*] *om. Ψ* *Βελίαρ*] *Βελίας Φ. cf. ad III 73* 64 *ὀρέων ὕψος*] *ὄρεα Ψ* *θάλασσαν*] *post hanc vocem αὐτός additum legitur in Ψ* 65 *τε*] *om. L* *λαμπράν*] *retinendum est, cf. Hesiod. Theog. 18* 66 *ποιήσει*] *ποιήσει F L* 67 *οὐχὶ*] *οὐ Ψ* 68 *πλάνα*] *Opsopoeus (cf. III 228), πλανᾶ (πλανᾷ A, πλανά L) Φ Ψ, an πλάνῃ (cf. III 231)?* *πολλούς τε πλανήσει*] *Alexandre, πολλοὺς πλανήσει Φ, τε καὶ πολλοὺς πλανήσει Ψ, πολλοὺς ἀπατήσει quispiam suspicetur, sed cf. 'Hippolytum' supra comm.* 69 *πιστοὺς—Ἑβραίους*] *cf. II 168 sq. ἐκλεκτῶν πιστῶν τε ... ἠδ' Ἑβραίων II 175 ἐκλεκτῶν πιστῶν θ' Ἑβραίων* *ἐκλεκτοὺς*] *ἐκκλεκτοὺς A* *θ'*] *τ' superscripto θ' A, τ' P, τε Ψ* 70 *οἵ τινες—εἰσήκουσαν*] *cf. I 53 ἀθανάτου μεγάλοιο θεοῦ λόγον εἰσαΐοντες* *οὔ πω θεοῦ λόγον*] *Φ (λόγον r teste Opsopoeo praebuit), οὔποθ' ὅλως θεοῦ Ψ (cui lectioni patrocinati sunt olim Alexandre et Volkmann, adversatus est Nauck Mél. Gréco-Rom. IV 496)*

III ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν μεγάλοιο θεοῦ πελάσωσιν ἀπειλαί,
καὶ δύναμις φλογόεσσα δι᾽ οἴδματος ἐς γαῖαν ἥξει,
καὶ Βελίαρ φλέξει καὶ ὑπερφιάλους ἀνθρώπους
πάντας, ὅσοι τούτῳ πίστιν ἐνεποιήσαντο.
καὶ τότε δὴ πᾶς κόσμος ὑπαὶ παλάμῃσι γυναικὸς
ἔσσεται ἀρχόμενος καὶ πειθόμενος περὶ παντός.
ἔνθ᾽ ὁπότ᾽ ἂν κόσμου παντὸς χήρη βασιλεύσῃ
καὶ ῥίψῃ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον εἰς ἅλα δῖαν
χαλκόν τ᾽ ἠδὲ σίδηρον ἐφημερίων ἀνθρώπων
ἐς πόντον ῥίψῃ, τότε δὴ στοιχεῖα πρόπαντα
χηρεύσει κόσμου, ὁπότ᾽ ἂν θεὸς αἰθέρι ναίων
οὐρανὸν εἱλίξῃ, καθ᾽ ἅπερ βιβλίον εἱλεῖται·
καὶ πέσεται πολύμορφος ὅλος πόλος ἐν χθονὶ δίῃ
καὶ πελάγει· ῥεύσει δὲ πυρὸς μαλεροῦ καταράκτης
ἀκάματος, φλέξει δὲ γαῖαν, φλέξει δὲ θάλασσαν
καὶ πόλον οὐράνιον νύκτ᾽ ἤματα καὶ κτίσιν αὐτὴν
εἰς ἓν χωνεύσει καὶ ἐς καθαρὸν διαλέξει.
κοὐκ ἔτι φωστήρων σφαιρώματα καγχαλόωντα,
οὐ νύξ, οὐκ ἠώς, οὐκ ἤματα πολλὰ μερίμνης,

72—74] cf. Ioann. Apocal. 20, 10 (cf. 19, 20) 75 sqq.] cf. Ioann. Apocal. 17, 3 sqq. 82] Es. 34, 4 (Ioann. Apocal. 6, 14) 83] cf. Matth. 24, 29

71] cf. III 97 ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν μεγάλοιο θεοῦ τελέωνται ἀπειλαί ἀπειλαὶ] ἀπειλὰσ P 72 δύναμις] δυνάμεις P φλογόεσσα] Struve, φλογέουσα Φ Ψ ἐς] εἰς codd. ἥξει] ἥξει (η superscr.) A, ἥξη Ψ 73 Βελίαρ] Ψ, βελίηρ Φ φλέξει] φλέξη P, φλέξει superscripto η A ὑπερφιάλους] ὑπερφυάλους P 74 ὅσοι—ἐνεποιήσαντο] cf. I 352 ὅσοι τούτῳ πίστιν ἐνιποιήσονται ἐνεποιήσαντο] ἐνιποιήσαντο Ψ (ἐνιποήσαντο L) 75] cf. VIII 200 θηλυτέρης μετέπειτα μέγα κράτος πᾶς κόσμος ὑπαὶ] Alexandre coniecit (cf. κόσμου παντός v. 77), κόσμος ὑπὸ ταῖς Φ, κόσμος ὑπὸ Ψ 77 ἔνθ᾽] Alexandre, ἣν δ᾽ Φ Ψ βασιλεύσῃ] βασιλεύσει L 79 χαλκόν τ᾽ ἠδὲ] Nauck, καὶ χαλκόν τε Φ Ψ ἐφημερίων] ἐφημερίων τ᾽ Φ 80 ἐς] εἰς codd. τότε—κόσμου] cf. II 206 VIII 337 καὶ τότε χηρεύσει κόσμου στοιχεῖα πρόπαντα 81 κόσμου] κόσμῳ Φ θεὸς αἰθέρι ναίων] = II 27 82 οὐρανὸν εἱλίξῃ] cf. VIII 233 οὐρανὸν εἱλίξει VIII 413 οὐρανὸν εἱλίξω εἱλίξῃ] ex ll. cc. restituit Volkmann, εἱλίσσει Φ, εἱλίσῃ (εἱλίσει R) Ψ καθ᾽ ἅπερ βιβλίον εἱλεῖται] εἱλισσομένην ἅτε βίβλον coll. Apollinar. Psalm. 101, 53 ἑλισσόμενοι ἅτε φᾶρος dubitans coniecit Volkmann εἱλεῖται] P, εἰλεῖται codd. cett. 83 καὶ πέσεται] Alexandre, καὶ πεσεῖται καὶ Ψ, πεσεῖται (πεσσεῖτε P, πεσσεῖται p) Φ ὅλος πόλος] πόλος ὅλος A ὅλος] ὅλως R ἐν χθονὶ δίῃ] = I 184 III 180, 402 XII 28 δίῃ] scripsi, δίᾳ Φ Ψ 84] cf. ad III 54 85 ἀκάματος] ἀκάμαντος F φλέξει—κτίσιν αὐτὴν] cf. II 197 sqq. καὶ πάντα τόπον δαπανήσει | γαῖάν τ᾽ ὠκεανόν τε μέγαν γλαυκήν τε θάλασσαν, | λίμνας καὶ ποταμοὺς πηγὰς καὶ ἀμείλιχον Ἅιδην | καὶ πόλον οὐράνιον 86] cf. VIII 339 καὶ πόλος οὐράνιος καὶ νὺξ καὶ ἤματα πάντα (II 207 ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πόλος ἤματα νύκτες) νύκτ᾽ ἤματα] ipse temptavi ex l. c. (cf. praeterea III 89), καὶ ἤματα Φ Ψ, καὶ σήματα (sidera) Hartel 87] = II 213, cf. VIII 412 χωνεύσει] χωνεύσῃ F ἐς] εἰς codd. διαλέξει] διαλέξῃ Ψ, διαφλέξει anonymus Londin., sed cf. ll. cc. 88 κοὐκ ἔτι] καὶ οὐκέτι Ψ φωστήρων] φοστήρων P σφαιρώματα καγχαλόωντα] = XIII 69 σφαιρώματα] σφαιρώματι R καγχαλόωντα] παμφανόωντα dubitans suspicatus est Alexandre 89 οὐκ ἠὼς] οὐχ ἠὼς P οὐκ ἤματα—μετόπωρον] = II 326 sq. VIII 425 sq.

III οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἄρ θέρος, οὐ μετόπωρον.
καὶ τότε δὴ μεγάλοιο θεοῦ κρίσις ἐς μέσον ἥξει
αἰῶνος μεγάλοιο, ὅτ' ἂν τάδε πάντα γένηται.

* * *

ὦ ὦ δὴ πλωτῶν ὑδάτων καὶ χέρσου ἁπάσης,
ἠελίου ἀνιόντος, ὅπου δὴ καὶ πάλι δύνει·
πάνθ' ὑπακούσονται κόσμον πάλιν εἰσανιόντι,
τοὔνεκ' ἄρ' αὐτὸς πρῶτος ἐπέγνω καὶ κράτος αὐτοῦ.

* * *

ἀλλ' ὁπότ' ἂν μεγάλοιο θεοῦ τελέωνται ἀπειλαί,

92] Matth. 5, 18 97—108] Genes. 11, 1—9

97—103. 105] Theophilus ad Autol. II 31 C = p. 146 sq. Otto: *Σίβυλλα μὲν οὕτως σεσήμακεν. καταγγέλλουσα ὀργὴν τῷ κόσμῳ μέλλειν ἔρχεσθαι· ἔφη δὲ οὕτως·* 97 '*ἀλλ'*'— 103 '*ὧρσαν*'; 105 '*αὐτὰρ*'—*ἀνθρώπων*' *adiuncto* VIII 5 '*εἰς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους.*' *καὶ τὰ ἑξῆς. ταῦτα μὲν οὖν ἐγενήθη ἐν γῇ Χαλδαίων* 97—110] Eusebius Chron. I p. 24 Schoene (Fragm. histor. Graec. ed. Müller II 502 sq.) e G. Sync. 80, 19: . . . *ἀλλὰ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ ὡς ἐκ Σιβύλλης τάδε φησί* . . *Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυΐστορος περὶ τῆς πυργοποιίας. Σίβυλλα δέ φησιν ὁμοφώνων ὄντων πάντων ἀνθρώπων τινὰς τούτων πύργον ὑπερμεγέθη οἰκοδομῆσαι, ὅπως εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβῶσι· τοὺς δὲ θεοὺς (τοῦ δὲ θεοῦ cod., correxit Goar) ἀνέμους ἐμφυσήσαντας (ἐμφυσήσαντος cod., corr. Aucher, ἀμφισείσαντας coni. Gutschmid) ἀνατρέψαι αὐτοὺς καὶ ἰδίαν ἑκάστῳ φωνὴν δοῦναι, διὸ δὲ Βαβυλῶνα τὴν πόλιν κληθῆναι. μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν Τιτᾶνα καὶ Προμηθέα γενέσθαι· καὶ τὰ μὲν τῆς πυργοποιίας Ἀλέξανδρος ταῦτα. secuti sunt Alexandrum Polyhistorem scriptores hi:* Iosephus Flavius Antiq. Iud. I 4, 3 = vol. I p. 28, 1—10 Niese: *περὶ δὲ τοῦ πύργου τούτου (Βαβὲλ) καὶ τῆς ἀλλοφωνίας τῶν ἀνθρώπων μέμνηται καὶ Σίβυλλα λέγουσα οὕτως· 'πάντων ὁμοφώνων ὄντων τῶν ἀνθρώπων πύργον ᾠκοδόμησάν τινες ὑψηλότατον, ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀναβησόμενοι δι' αὐτοῦ· οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέμψαντες ἀνέτρεψαν τὸν πύργον καὶ ἰδίαν ἑκάστῳ φωνὴν ἔδωκαν· καὶ διὰ τοῦτο Βαβυλῶνα συνέβη κληθῆναι τὴν πόλιν'* Abydenus (Eusebius Chron. I p. 34 Schoene = Fragm. histor. Graec. ed. Müller IV 282) ex Sync. 81, 11—82, 2 et Euseb. praep. evang. IX 14, 2 = vol. I p. 482, 9 Dind.: *Ἀβυδηνοῦ περὶ τῶν αὐτῶν· ἐν τῇ δ' (δὴ Euseb. praep. evang. et Sync., correxit Gutschmid) λέγουσι τοὺς πρώτους ἐκ γῆς (ἐκ γῆς om. Sync.) ἀνασχόντας ῥώμῃ τε καὶ μεγέθει χαυνωθέντας καὶ δὴ θεῶν καταφρονήσαντας ἀμείνονας εἶναι τύρσιν ἠλίβατον ἀείρειν. ἵνα (ᾗ Sync., ᾗ Schoene) νῦν Βαβυλών ἐστιν, ἤδη τε ἆσσον εἶναι τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τοὺς ἀνέμους θεοῖσι βωθέοντας ἀνατρέψαι περὶ αὐτοῖσι τὸ μηχάνημα· τοῦ δὴ τὰ ἐρείπια λέγεσθαι Βαβυλῶνα. τέως δὲ ὄντας ὁμογλώσσους ἐκ θεῶν πολύθροον φωνὴν ἐνείκασθαι (ἐνέγκασθαι Sync.). μετὰ δὲ Κρόνῳ (τε addit Sync.) καὶ Τιτῆνι συστῆναι πόλεμον (cf. quae ex Eupolemo 'ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων' affert Alexander Polyhistor apud Euseb. praep. evang. IX 17, 2, vol. I p. 484, 30 Dind. = Fragm. histor. Graec. ed. Müller III p. 211 sq., Alexandri fr. 3) cf.* Schol. ad Platon. Phaedr. p. 244 B: *ταύτην (Σίβυλλαν*

90] *sic versum restitui e scriptura codicum melioris notae Ω VIII 426, ubi videsis; οὐκ ἔαρ, οὐχὶ θέρος (θέρος τ' Ψ). οὐ χειμών, οὐ μετόπωρον Φ Ψ et hic et ll. cc. (cf. ad II 327)* 91] *cf. III 742 ἐς δὲ βροτοὺς ἥξει κρίσις ἀθανάτοιο θεοῖο ἐς] εἰς codd.* 92 *ὅτ' ἂν—γένηται] cf. III 570 μέχρι πάντα γένηται* 92] *lacuna indicatur intermisso spatio in Φ; λείπει ἡ ἀρχὴ additum habet P, λείπουσι στίχοι A in margine; similiter etiam in p r vacuo spatio notaque defectus versum 92 a reliquis disiunctum fuisse dicit Opsopoeus; in Ψ haece leguntur: ἐνταῦθα ζήτει τὰ λείποντα ἀπὸ τοῦ δευτέρου λόγου καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ τρίτου. Ranconetum hic tertium clausisse librum refert Opsopoeus, quartum incohasse* 93 *ὦ ὦ δὴ] ὦ δὴ Ψ, aut αὐτῷ δὴ aut ᾧ δὴ καὶ scribendum censuit Alexandre* 94 *πάλι] πάλιν Ψ* 95 *εἰσανιόντι] εἰς ἀνιόντι P, εἰσανιόντος Ψ* 96 *τοὔνεκ'] an οὕνεκ'? ἐπέγνω καὶ] A, ἐπέγνωκε P, ἐπέγνωκε τὸ Ψ, ἐπέγνω τὸ Alexandre* 97] *cf. III 71 ἀλλ' ὁπότ' ἂν μεγάλοιο θεοῦ πελάσωσιν ἀπειλαί*

III ἧς ποτ' ἐπηπείλησε βροτοῖς, ὅτε πύργον ἔτευξαν
χώρῃ ἐν Ἀσσυρίῃ· ὁμόφωνοι δ' ἦσαν ἅπαντες
καὶ βούλοντ' ἀναβῆναι ἐς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
αὐτίκα δ' ἀθάνατος μεγάλην ἐπέθηκεν ἀνάγκην
πνεύμασιν· αὐτὰρ ἔπειτ' ἄνεμοι μέγαν ὑψόθι πύργον
ῥίψαν καὶ θνητοῖσιν ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν·
τοὔνεκά τοι Βαβυλῶνα βροτοὶ πόλει οὔνομ' ἔθεντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πύργος τ' ἔπεσεν γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων
παντοδαπαῖς φωνῆσι διέστραφεν, αὐτίχ' ἅπασα
γαῖα βροτῶν πληροῦτο μεριζομένων βασιλειῶν.
καὶ τότε δὴ δεκάτη γενεὴ μερόπων ἀνθρώπων,
ἐξ οὗ περ κατακλυσμὸς ἐπὶ προτέρους γένετ' ἄνδρας.

Ἑβραΐαν) καὶ τὰ περὶ τῆς πυργοποιίας χρησμῳδῆσαί φασι καὶ ὅσα τοῖς τούτων συνέβη τολμήμασιν. χρησμῳδῆσαι δὲ πρὸ τῆς διαιρέσεως τῶν γλωσσῶν γενομένην γλώσσῃ φασὶ τὰ χρησμῳδηθέντα τῇ Ἑβραΐδι 105—146] *paucis mutatis ex hac parte carminis hausit* Moses Chorenensis histor. Armen. I cap. 6 (p. 15 Whiston = Langlois Collection des histor. de l'Arménie II p. 59 sq.) *his praemissis:* mihi vero libitum est narrationis meae initium ordiri a dilecta mea ceterisque veraciore Sibylla Berosiana, quae hoc dicit: 'ante turrim' *cet.* 108—113] Athenagoras supplic. pro Christian. c. 30 = p. 156 Otto: *Σίβυλλα (μέμνηται δ' αὐτῆς καὶ Πλάτων)·* 108 *'καὶ τότε'* — 113 *'ἀνθρώπων'* 108—111] Tertullianus ad nation. II 12 = vol. I p. 120, 10—16 Reifferscheid-Wissowa: ante enim Sibylla quam omnis litteratura extitit, illa scilicet Sibylla veri vera vates de cuius vocabulo daemoniorum vatibus induistis. ea senario versu in hunc sensum de Saturni prosapia et rebus eius exponit: 'decima', inquit, 'genitura hominum ex quo cataclysmus prioribus accidit, regnavit Saturnus et Titan et Iapetus (iamfetus A, *corr. Oehler*), Terrae et Caeli fortissimi filii'

98 *ποτ' ἐπηπείλησε] ποτε ἠπείλησε Ψ ὅτε] Theophilus, οἳ codd. Sibyll. ὅτε—ἀστερόεντα] cf. XI 9 sq. ἀνδρῶν, οἵ τ' οὐρανῷ ἀντιφέροντες | πύργον δωμήσαντ' ἐς ἀθέσφατον ὕψος* 100 *βούλοντ'] ἐβούλοντο codd. Ven. Bodl. Theophili ἀναβῆναι ἐς] Alexandre, ἀναβῆναι εἰς Ψ Theophilus, ἀναβῆν' εἰς Φ (quod Alexandro magis placuit in Cur. poster.)* 101 *αὐτίκα δ' ἀθάνατος] Theophilus, αὐτίκα ἀθάνατος Φ (sed αὐτίκά A), αὐτίκ' ἀθάνατος Ψ μεγάλην—ἀνάγκην] hemistichium servavit Theophilus, om. codd. Sibyll.; in P minio additum legitur 'λείπει'* 102 *αὐτὰρ] ἀτὰρ Ψ ἔπειτ'] ἔπειτα Theophili cod. Ven. μέγαν ὑψόθι] μέγαν ὑψόθεν Ψ* 103 *ῥίψαν] ἔριψαν Theophili codd. Ven. Bodl.; in Bodl. superscr. ἔρριψαν καὶ—ὦρσαν] cf. XI 13 οἳ δὲ κακήν γ' ἄρ' ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν III 119 ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν ἐπ' ἀλλήλους] ex ll. cc. scribendum, ἐπ' ἀλλήλοις Φ, ἐπ' ἄλλοις Ψ* 104] *om. Theophilus* 105] *om. A αὐτὰρ—ἔπεσεν] cf. VIII 4 ἐξ ὅτε δὴ πύργος τ' ἔπεσεν XI 12 ἦ πέσε πύργος τ' ἔπεσεν] τ' ἔπεσε Φ Ψ, τε ἔπεσεν Theophili codd. Ven. Bodl. γλῶσσαι—διέστραφεν] cf. VIII 4 γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων | ἐς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους XI 4 παντοδαπαῖς φωναῖς μεμερισμένα* 106] *huius loco Theophilus habet εἰς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους, qui versus est Orac. Sib. VIII 5* 106] *inde ab hoc versu Sibyllinorum codex B, in quo omnia desiderantur quae inter I 381 et III 106 interiacent, integrum praebet textum φωνῆσι] scripsi, φωνέεσσι P, φωναῖσι codd. cett. διέστραφεν] Hartel, διέστρεφον Φ Ψ αὐτίχ'] ipse correxi, αὐτὰρ Φ Ψ, cf. ad XII 147 αὐτίχ'—βασιλειῶν] cf. XI 15 μερίζετο γαῖα δ' ἅπασα | ἀλλοδαπῶν ἀνδρῶν καὶ παντοδαπῶν διαλέκτων* 107 *βασιλειῶν] Alexandre coniecit, βασιλήων Φ Ψ* 108] = *XI 14, cf. II 15 καὶ τότε δὴ γενεὴ δεκάτη μετὰ ταῦτα φανεῖται | ἀνθρώπων καὶ] δὴ pars codd. Athenagorae* 109] *cf. XI 6 ἐξ οὗ περ] ἐξ οὗ Ψ, ἐξ οὗ δὴ Athenagoras, ἐξ οὗ γὰρ Orac. Sib. XI 6 γένετ' ἄνδρας] γένετ' ἀνέρασ P, γένετ' ἀνθρώπους B, ἀνθρώπους (omisso γένετ') A, γένετ' ἀνθρώπους superscripto ἄνδρας S*

III καὶ βασίλευσε Κρόνος καὶ Τιτὰν Ἰαπετός τε·
Γαίης τέκνα φέριστα καὶ Οὐρανοῦ ἐξεκάλεσσαν
ἄνθρωποι, γαίης τε καὶ οὐρανοῦ οὔνομα θέντες,
οὕνεκά τοι πρώτιστοι ἔσαν μερόπων ἀνθρώπων.
τρισσαὶ δὴ μερίδες γαίης κατὰ κλῆρον ἑκάστου
καὶ βασίλευσεν ἕκαστος ἔχων μέρος οὐδ' ἐμάχοντο·
ὅρκοι γάρ τ' ἐγένοντο πατρὸς μερίδες τε δίκαιαι.
ἡνίκα δὴ πατρὸς τέλεος χρόνος ἵκετο γήρως
καί ῥ' ἔθανεν· καὶ παῖδες ὑπερβασίην ὅρκοισιν
δεινὴν ποιήσαντες ἐπ' ἀλλήλοις ἔριν ὦρσαν,
ὃς πάντεσσι βροτοῖσιν ἔχων βασιληίδα τιμὴν
ἄρξει· καὶ μαχέσαντο Κρόνος Τιτάν τε πρὸς αὐτούς.
τοὺς δὲ Ῥέη καὶ Γαῖα φιλοστέφανός τ' Ἀφροδίτη,
Δημήτηρ Ἑστίη τε εὐπλόκαμός τε Διώνη
ἤγαγον ἐς φιλίην συναγείρασαι βασιλῆας
πάντας ἀδελφειούς τε συναίμους τ' ἠδὲ καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους, οἵ τ' ἦσαν ἀφ' αἵματος ἠδὲ τοκήων·
καὶ κοῖναν βασιλῆα Κρόνον πάντων βασιλεύειν,
οὕνεκά τοι πρέσβιστος ἔην καὶ εἶδος ἄριστος.

110 sqq.] cf. Hesiod. Theog. 126—138, 455—457

110 sqq.] Lactantius div. inst. I 14, 8 = vol. I p. 54, 13—15 Brandt: haec historia *(de Saturno et Titanibus)* quam vera sit, docet Sibylla Erythraea eadem *(quae Ennius in Sacra historia, cf. Lactant. I 14, 1)* fere dicens, nisi quod in paucis quae ad rem non attinent discrepat 113] Tertullianus ad nation. II 12 = vol. I p. 120, 4—7 Reifferscheid-Wissowa: nihil allego de statu antiquitatis, qua ita rudes tunc agebantur et oculi et mentes hominum, ut cuiuslibet novi viri aspectu quasi divino commoverentur, nedum et regis et quidem primi 121] *cf. Abydenum ad III 97 laudatum*

110 καὶ βασίλευσε] *κἀβασίλευσε A* βασίλευσε Κρόνος] *sic etiam codd. Par. 1 (anni 914) et Argent. (saec. XIII) Athenagorae,* βασιλεὺς ὁ κρόνος *cett. Athenagorae* Τιτὰν] τιτᾶν *P B* 111 Οὐρανοῦ – τε καὶ] *om. A oculis librarii aberrantibus* Οὐρανοῦ ἐξεκάλεσσαν] οὐρανοῦ ἐξεκάλεσαν *(Betuleius* σσ *superscripsit) P,* οὐρανοῦ ἐκάλεσσαν *Ψ,* οὐρανοὺς ἐκάλεσσαν *codd. Athenagorae, unde Maranus* Οὐρανοῦ οὓς ἐκάλεσσαν, *Ducaeus* οὐρανίους ἐκάλεσσαν *coniecerunt* 112 γαίης—οὐρανοῦ] γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν *Athenagoras* οὔνομα] ὄνομα *A F* 113 οὕνεκά τοι] = *III 128* τοι] *ex l. c. scribendum censui cum Alexandro (Cur. post.),* οἱ *Φ Ψ* πρώτιστοι] *Athenagoras,* 'nedum et regis et quidem primi' *Tertullianus;* προφέριστοι *codd. Sibyll. (videtur ex v. 111 [φέριστα] irrepsisse)* 114 *sq.] cf. I 293 sq.* τρεῖς γὰρ βασιλεῖς μεγάθυμοι | ἄνδρες δικαιότατοι διαδάσσονται τότε μοίρας 115 καὶ βασίλευσεν] *Ψ,* κἀβασίλευσεν *Φ* οὐδ' ἐμάχοντο] οὐδὲ μάχοντο *P* 116 ὅρκοι – πατρὸς] *an transponendum* πατρὸς γάρ τ' ἐγένονθ' ὅρκοι*?* 117 ἡνίκα] ἠνίκα *Ψ* δὴ] δὲ *B* 118 ἔθανεν] ἔθανε *Ψ* ὅρκοισιν] ὅρκοις *Ψ; an* ἐπίορκοι *scribendum?* 119 ἐπ' ἀλλήλοις ἔριν ὦρσαν] *cf. ad III 103* 121 Τιτὰν] τιτᾶν *P* αὐτούς] *Φ,* αὐτοὺς *Opsopoeus,* ἑαυτούς *Ψ* 122 δὲ Ῥέη] *Alexandre,* δ' ἤρη *Φ Ψ (sed cf. 136)* 123 Δημήτηρ—εὐπλόκαμος] *ipse scripsi (de synizesi cf. Hom. B 537* πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν*),* δημήτηρ τε καὶ ἑστίη εὐπλόκαμος *Φ,* δημήτηρ ἑστία τε καὶ εὐπλόκαμος *Ψ,* Δημήτηρ Ἑστίη, εὐπλόκαμος *olim Volkmann* τε Διώνη] διώνη *(τε om.) Ψ* 125 ἠδὲ] τ' ἠδὲ *Ψ,* ἠὲ *Φ* ἄλλους] ἀλλήλους *F* 127 καὶ κοῖναν] *doctus quidam vir (cf. Alexandri Excurs. ad Sibyll. p. 602),* κἄκοιναν *olim Volkmann,* καί ῥ' ἔκριναν *Φ Ψ* 128 πρέσβιστος ἔην καὶ] *anonymus Parisin.,* πρέσβιστός τ' *om. A* ἦν γε καὶ *Φ,* πρέσβιστός τ' ἦν *(omissis* γε καὶ*) Ψ,* πρέσβιστος ἔην τε καὶ *Volkmann*

III *ὅρκοις δ' αὖτε Κρόνῳ μεγάλους Τιτὰν ἐπέθηκεν,*
μὴ θρέψαι ἄρσεν παίδων γένος, ὡς βασιλεύσῃ
αὐτός, ὅτ' ἂν γῆράς τε Κρόνῳ καὶ μοῖρα πέληται.
ὁππότε κεν δὲ Ῥέη τίκτῃ, παρὰ τῇδ' ἐκάθηντο
Τιτῆνες καὶ τέκνα διέσπων ἄρσενα πάντα,
θήλεα δὲ ζώοντ' εἴων παρὰ μητρὶ τρέφεσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τριτάτῃ γενεῇ τέκε πότνια Ῥείη,
τίχθ' Ἥρην πρώτην· καὶ ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
θῆλυ γένος, ᾤχοντο πρὸς αὐτοὺς ἄγριοι ἄνδρες
Τιτῆνες. καὶ ἔπειτα Ῥέη τέκεν ἄρσενα παῖδα,
τὸν ταχέως διέπεμψε λάθρῃ ἰδίῃ τε τρέφεσθαι
ἐς Φρυγίην τρεῖς ἄνδρας ἐνόρκους Κρῆτας ἑλοῦσα·
τοὔνεκά τοι Δί' ἐπωνομάσανθ', ὅτι ἡ διεπέμφθη.
ὣς δ' αὔτως διέπεμψε Ποσειδάωνα λαθραίως.
τὸ τρίτον αὖ Πλούτωνα Ῥέη τέκε δῖα γυναικῶν
Δωδώνην παριοῦσα, ὅθεν ῥέεν ὑγρὰ κέλευθα
Εὐρώπου ποταμοῖο καὶ εἰς ἅλα μίρατο ὕδωρ
ἄμμιγα Πηνειῷ, καί μιν στύγιον καλέουσιν.
ἡνίκα δ' ἤκουσαν Τιτῆνες παῖδας ἐόντας
λάθριον, οὓς ἔσπειρε Κρόνος τε Ῥέη τε σύνευνος,
ἑξήκοντα δέ τοι παῖδας συναγείρατο Τιτὰν
καί ῥ' εἶχ' ἐν δεσμοῖσι Κρόνον τε Ῥέην τε σύνευνον,
κρύψεν δ' ἐν γαίῃ καὶ ἐν ζωσμοῖς ἐφύλασσεν.
καὶ τότε δή μιν ἄκουσαν υἱοὶ κρατεροῖο Κρόνοιο

132—140] cf. Hesiod. Theog. 459—480

129 *μεγάλους] μεγάλοις A   Τιτὰν] τιτᾶν P*   130 *μὴ θρέψαι ἄρσεν] ipse correxi, an μὴ θρέψ' ἀρσενικῶν? (cf. III 596 ἀρσενικοὺς παῖδας), μὴ θρέψ' ἄρσενα καὶ Φ, μὴ θρέψ' ἄρρενα Ψ   βασιλεύσῃ] βασιλεύσει Φ*   131 *ὅτ' ἂν] ὁπόταν L   μοῖρα] κῆρα F   πέληται] A Ψ, πέπληται codd. cett.*   132 *δὲ] om. B   τίκτῃ] Volkmann, τίκτεν (τίκτε) Φ Ψ   τῇδ'] dubitans coniecit Alexandre, τήνδ' Φ Ψ*   133 *διέσπων] an διέσπαον?   ἄρσενα] Alexandre, ἄρρενα Φ Ψ   πάντα] om. Ψ*   134 *δὲ ζώοντ' εἴων] Meineke, δὲ ζῶντ' εἴων οἷ (οἵ A) Φ, δὲ ζῶντ' εἴων (omisso οἷ) Ψ, δὲ ζῶντ' εἴων ἧ olim dubitans Alexandre proposuit*   135 *δὴ] ipse scripsi, τῇ Φ Ψ (om. L)*
Ῥείη] ῥέη Ψ   136 *τίχθ'] τίκτ' Φ   ἴδον] εἶδον Φ*   137 *αὐτοὺς] an scribendum αὑτοὺς?*   139 *λάθρῃ ἰδίῃ τε] Struve, λάθρῃ ἰδίῃ δὲ Ψ, λαθρηιδίην (λαθρηδίην A) δὲ Φ*
141 *τοὔνεκά τοι] cf. οὕνεκά τοι III 113, 128; τοι correxit Alexandre ex ll. cc., τούνεκά οἱ Φ Ψ, τοὔνεκα καὶ Meineke   ἐπωνομάσανθ'] A, ἐπωνόμασαν (ἐπωνόμασάν) θ' codd. cett.   ὅτι ἡ] Alexandre suspicatus est in Cur. post., ὅτι οἱ Φ Ψ*   142 *Ποσειδάωνα] ποσειδῶνα Ψ*   145 *Εὐρώπου] εὐρότου L, falsa Εὐρώτου Castalio in textum intrusit   εἰς ἅλα] εἰς ἄλλα P   μίρατο] Alexandre, cui postea μίρετο magis placuit, μοίρατο Φ, μοῖρα τὸ Ψ*   146 *ἄμμιγα] ἄμιγγα Ψ   στύγιον καλέουσιν] Castalio, στυγιαῖον (γυγιαῖον A, στυγαῖον R) καλοῦσιν Φ Ψ*   147 *Τιτῆνες] τιτᾶνες Φ*
148 *λάθριον] λαθρίους Ψ*   149 *τοι] om. Ψ   Τιτὰν] τιτᾶν P*   150 *καί ῥ' εἶχ' ἐν] Φ, καί ῥ' εἶχε Ψ, an scribendum καί ῥ' ἔσχ' ἐν? καὶ εἶρξ' ἐν Volkmann   τε Ῥέην τε] ῥείην τε Ψ*   151 *κρύψεν] κρύψε Ψ   ζωσμοῖς] ζωδεσμοῖς (i. e. ζωσμοῖς superscr. δε) R*   152 *ἄκουσαν] ἤκουσαν Ψ*

III καί οἱ ἐπήγειραν πόλεμον μέγαν ἠδὲ κυδοιμόν.
αὕτη δ' ἔστ' ἀρχὴ πολέμου πάντεσσι βροτοῖσιν.
[πρώτη γάρ τε βροτοῖς αὕτη πολέμοιο καταρχή.]
  καὶ τότε Τιτήνεσσι θεὸς κακὸν ἐγγυάλιξεν.
καὶ πᾶσαι γενεαὶ Τιτήνων ἠδὲ Κρόνοιο
κάτθανον. αὐτὰρ ἔπειτα χρόνου περιτελλομένοιο
Αἰγύπτιον βασιλήιον ἵστατο, εἶτα τὸ Περσῶν
Μήδων Αἰθιόπων τε καὶ Ἀσσυρίης Βαβυλῶνος,
εἶτα Μακηδονίων, πάλιν Αἰγύπτου, τότε Ῥώμης.
  καὶ τότε μοι μεγάλοιο θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν
ἵστατο καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ πᾶσαν
γαῖαν καὶ βασιλεῦσι τά τ' ἐσσόμεν' ἐν φρεσὶ θεῖναι.
καί μοι τοῦτο θεὸς πρῶτον νόῳ ἐγγυάλιξεν,
ὅσσαι γ' ἀνθρώπων βασιλήιδες ἠγερέθονται.
  οἶκος μὲν γὰρ πρώτιστος Σολομώνιος ἔρξει
Φοινίκης Συρίης τ' ἐπιβήτορας ἠδὲ καὶ ἄλλων
νήσων, Παμφύλων τε γένος Περσῶν τε Φρυγῶν τε,
Καρῶν καὶ Μυσῶν Λυδῶν τε γένος πολυχρύσων.
  αὐτὰρ ἔπειθ' Ἕλληνες ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι,
εἶτα Μακηδονίης ἔθνος μέγα ποικίλον ἄρξει,
οἳ φοβερὸν πολέμοιο νέφος ἥξουσι βροτοῖσιν.
ἀλλά μιν οὐράνιος θεὸς ἐκ βυθοῦ ἐξαλαπάξει.

153 sq.] cf. Hesiod. Theog. 629—631   156—158] cf. Hesiod. Theog. 729 sq.

154] Theophilus ad Autol. II 31 = p. 150 Otto: *αὕτη ἀρχὴ ἐγένετο πρώτη τοῦ γίνεσθαι πολέμους ἐπὶ τῆς γῆς*   159—161] Lactantius div. inst. VII 15, 13 = vol. I p. 633, 2—4 Brandt: nam et Aegyptios et Persas et Graecos et Assyrios proditum est regimen habuisse terrarum: quibus omnibus destructis ad Romanos quoque rerum summa pervenit

155] *uncis seclusi ex Alexandri Meinekiique sententia*   τε] *om.* Ψ   156] *cf. III 199* πρῶτον Τιτήνεσσι θεὸς κακὸν ἐγγυαλίξει   Τιτήνεσσι] τιτάνεσσι Φ Ψ   157 Τιτήνων] τιτάνων Φ Ψ   158 χρόνου περιτελλομένοιο] *cf. III 289* χρόνοις περιτελλομένοισιν   159—161] *cf. VIII 6—9*   159 βασιλήιον ἵστατο] *ipse scripsi ex VIII 6,* βασίλειον ἐγείρατο Φ Ψ   160 Ἀσσυρίης Βαβυλῶνος] *cf. III 809*   161 Μακηδονίων] μακεδόνων Ψ   162—164] = *III 297—299, cf. III 490 sq.* καὶ πάλι μοι μεγάλοιο θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν ἵστατο καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ γαῖαν   162 τότε] πάλι *III 297, 490*   163 ἵστατο] *correxi ex ll. cc.,* ἵπτατο (ἵππατο A) Φ Ψ   164] *om. P*   τά τ'] *sic etiam III 299 codd.,* τ' *non mutandum est, cf. Homeri exemplum A 70*   165] *cf. III 300* καί μοι τοῦτο θεὸς πρῶτον νόῳ ἔνθετο λέξαι, | ὅσσα γε κτλ.   νόῳ] *ex l. c. restituendum, quod placuit Opsopoeo,* μόνος Φ, *om.* Ψ   166 ὅσσαι γ'] *ipse dedi,* ὅσσαι Φ Ψ, ὁππόσαι *suspicatus est Alexandre*   167 οἶκος—πρώτιστος] πρώτιστος μὲν γάρ τ' οἶκος *Volkmann*   πρώτιστος] πρώτιστα Ψ   Σολομώνιος] σολομώνειος P Ψ   ἔρξει] *ipse temptavi,* εἴρξει *Opsopoeus,* ἄρξει (e 172) Φ Ψ   168 Φοινίκης Συρίης τ'] *ipse scripsi;* Φοινίκης τ' Ἀσίης Φ Ψ   170] *cf. V 287* καὶ γένος Ἰώνων Καρῶν Λυδῶν πολυχρύσων   171 ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι] = *III 203*   ἄναγνοι] ἄνεγνοι Φ   172 εἶτα] *Volkmann reposuit ex 161,* ἄλλο Φ Ψ, ἀλλὰ *Alexandre*   Μακηδονίης] μακεδονίης A, μακεδονίης *codd. cett.*   173 ἥξουσι] θήσουσι *dubitans Meineke (qui antea* ἄξουσι *voluerat),* ἄξουσι *Alexandre,* ῥήξουσι *anonymus Londin.*   174 μιν] μὴν L

III αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλης βασιληίδος ἔσσεται ἀρχὴ
λευκὴ καὶ πολύκρανος ἀφ' ἑσπερίοιο θαλάσσης,
ἣ πολλῆς γαίης ἄρξει, πολλοὺς δὲ σαλεύσει,
καὶ πᾶσιν βασιλεῦσι φόβον μετόπισθε ποιήσει,
πολλὸν δ' αὖ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἐξαλαπάξει
πολλῶν ἐκ πόλεων· πάλι δ' ἔσσεται ἐν χθονὶ δίῃ
χρυσίον, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄργυρος ἠδέ τε κόσμος.
καὶ θλίψουσι βροτούς· μέγα δ' ἔσσεται ἀνδράσι κείνοις
πτῶμ', ὁπότ' ἂν ἄρξωνθ' ὑπερηφανίης ἀδίκοιο.
αὐτίκα δ' ἐν τούτοις ἀσεβείης ἔσσετ' ἀνάγκη,
ἄρσην δ' ἄρσενι πλησιάσει στήσουσί τε παῖδας
αἰσχροῖς ἐν τεγέεσσι καὶ ἔσσεται ἤμασι κείνοις
θλίψις ἐν ἀνθρώποις μεγάλη καὶ πάντα ταράξει,
πάντα δὲ συγκόψει καὶ πάντα κακῶν ἀναπλήσει
αἰσχροβίῳ φιλοχρημοσύνῃ, κακοκερδέι πλούτῳ,
ἐν πολλαῖς χώρῃσι, Μακηδονίῃ δὲ μάλιστα.
μῖσος δ' ἐξεγερεῖ καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτοῖς
ἄχρι πρὸς ἑβδομάτην βασιληίδα, ἧς βασιλεύσει
Αἰγύπτου βασιλεύς, ὃς ἀφ' Ἑλλήνων γένος ἔσται.
  καὶ τότ' ἔθνος μεγάλοιο θεοῦ πάλι καρτερὸν ἔσται,
οἳ πάντεσσι βροτοῖσι βίου καθοδηγοὶ ἔσονται.
ἀλλὰ τί μοι καὶ τοῦτο θεὸς νόῳ ἔνθετο λέξαι,
τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον κακὸν ἔσται
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, τίς τούτων ἔσσεται ἀρχή;
  πρῶτον Τιτήνεσσι θεὸς κακὸν ἐγγυαλίξει.

176 πολύκρανος] πολιόκρανος *Opsopoeus suspicatus est (ex VIII 52)* ἀφ'—θαλάσσης] = *XII 14* ἑσπερίοιο] *ex l. c. emendavi, cui lectioni etiam anonymus Parisin. faverat,* ἑσπερίου (ἑσπέρου *A*) τε Φ, ἑσπερίου Ψ 178 πᾶσιν] πᾶσι *A* Ψ μετόπισθε ποιήσει] μετόπισθεν ποιήσει *P*, μετόπισθεν ποίσει Ψ, μετόπισθεν ἐποίσει *suspicatus est Alexandre* 179] = *I 388* 180 πολλῶν ἐκ πόλεων] *ipse transposui, cf. Hom. I 544,* ἐκ πόλεων πολλῶν Φ Ψ πάλι] πάλιν *A* Ψ ἐν χθονὶ δίῃ] = *I 184 III 83, 402 XII 28* δίῃ] *ipse dedi,* δίᾳ Φ, *om.* Ψ 182 *sq.*] = *I 391 sq.* μέγα] *emendavi ex I 391,* μετὰ Φ Ψ 183 πτῶμ', ὁπότ' ἂν ἄρξωνθ'] *ipse scripsi, cf. l. c.,* πτῶμαθ' (πτῶμα θ' *F*), ὅταν ἄρξωνθ' (ἄρξωντ' *PA*) Φ Ψ, πτῶμ' ὁπόταν ἄρξωνται *codd. I 392 (ubi cf.),* πτῶμαθ', ὅταν γ' ἄρξωνθ' *anonymus Londin.* 184] *cf. III 101* ἀσεβείης] ἀσεβείας *codd.* 185 ἄρσην δ'] ἄρσην (*om.* δ') Ψ, ἄρσις δ' Φ, ἄρσης δ' *Betuleius* τε] δὲ Ψ 186 τεγέεσσι] τέγεσι Ψ ἔσσεται] ἔσται Φ Ψ 187 καὶ πάντα ταράξει] = *V 30 XII 82* 188] = *III 613* 189 φιλοχρημοσύνῃ] φιλοχρημοσύνης Ψ κακοκερδέι] *Castalio,* κακοκερδεῖ Φ, κάκερδεῖ Ψ 190 ἐν—χώρῃσι] *an* χώρῃσιν πολλῇσι? Μακηδονίῃ] *Alexandre,* μακεδονίῃ Φ Ψ 191 ἐξεγερεῖ] ἐξεγερεῖται Ψ καὶ—αὐτοῖς] *cf. XII 268* καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτῷ *XI 258* δόλος δέ τοι ἔσσεται αὐτῇ αὐτοῖς] αὐτῆς Ψ 192 *sq.*] *cf. III 608 sq.* ὁππότ' ἂν Αἰγύπτου βασιλεὺς νέος ἕβδομον ἄρχῃ | τῆς ἰδίης γαίης, ἀριθμούμενος ἐξ Ἑλλήνων | ἀρχῆς ἄχρι] ἄχρις Ψ 193 ὃς—ἔσται] = *XIV 138* γένος] γένους Ψ ἔσται] ἕξει *olim suspicatus est Alexandre* 194 πάλι] *Opsopoeus,* πάλιν Ψ, *om.* Φ 195 οἳ] Φ Ψ; *an* καὶ *scribendum?* καθοδηγοὶ ἔσονται] = *I 385* 196 ἔνθετο] ἔθετο Ψ 198] *om. P* τίς—ἀρχή] *restituit Alexandre,* τίς δ' ἀρχὴ τούτων ἔσται Φ, τίς δ' ἀρχή (*omissis ceteris*) Ψ, τίς δ' ἀρχὴ ἔσσεται αὐτῶν *Opsopoeus* 199] *cf. III 156* καὶ τότε Τιτήνεσσι θεὸς κακὸν ἐγγυάλιξεν Τιτήνεσσι] τιτάνεσσι Φ Ψ

III υἱοῖς γὰρ κρατεροῖο δίκας τίσουσι Κρόνοιο,
οὕνεκά τοι δῆσάν τε Κρόνον καὶ μητέρα κεδνήν.
δεύτερον αὖθ' Ἕλλησι τυραννίδες ἠδ' ἀγέρωχοι
ἔσσονται βασιλῆες ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι,
κλεψίγαμοι καὶ πάντα κακοί· κεῖτ' οὐκ ἔτι θνητοῖς
ἄμπαυσις πολέμοιο. Φρύγες δ' ἔκπαγλοι ὀλοῦνται
πάντες καὶ Τροίῃ κακὸν ἔσσεται ἤματι κείνῳ.
αὐτίκα δὴ Πέρσῃσι καὶ Ἀσσυρίοις κακὸν ἥξει
πάσῃ τ' Αἰγύπτῳ Λιβύῃ τ' ἠδ' Αἰθιόπεσσιν
Καρσί τε Παμφύλοις τε, κακὸν μετακινηθῆναι,
καὶ πάντεσσι βροτοῖσι. τί δὴ καθ' ἓν ἐξαγορεύω;
ἀλλ' ὁπότ' ἂν τὰ πρῶτα τέλος λάβῃ, αὐτίκα δ' ἔσται
δεύτερ' ἐπ' ἀνθρώπους. καί τοι πρώτιστα βοήσω.
  ἀνδράσιν εὐσεβέεσσ' ἥξει κακόν, οἳ περὶ ναὸν
οἰκείουσι μέγαν Σολομώνιον οἵ τε δικαίων
ἀνδρῶν ἔκγονοί εἰσιν. ὅμως καὶ τῶνδε βοήσω
φῦλον καὶ γενεὴν πατέρων καὶ δῆμον ἁπάντων
πάντα περιφραδέως, βροτὲ ποικιλόμητι δολόφρον.
  ἔστι πόλις . . . . κατὰ χθονὸς Οὖρ Χαλδαίων,

218] Genes. 11, 31

218] Eupolemus ap. Euseb. praep. evang. IX 17 = vol. I p. 485, 4—6 Dind. *ex Alexandri Polyhistoris fide* = Fragm. histor. Graec. ed. Müller III 212, Alexandri fr. 3: *δεκάτῃ δὲ γενεᾷ, φησίν, ἐν πόλει τῆς Βαβυλωνίας Καμαρίνῃ, ἥν τινας λέγειν πόλιν Οὐρίην· (εἶναι δὲ μεθερμηνευομένην Χαλδαίων πόλιν)*

200 *υἱοῖς] Badt, υἱοὶ Φ Ψ δίκας τίσουσι Κρόνοιο] cum Badtio scripsi (cf. Hom. γ 325 ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο α 397 αὐτὰρ ἐγὼ οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο), κρόνου τίσουσι δίκας Φ Ψ, Κρόνου τίσουσι δίκας γε Opsopoeus, Κρόνου τίσουσι δίκαια Meineke dubitans, Κρόνου τίσουσι θέμιστας suspicatus est Alexandre 200 sq.] mutili in L 202 δεύτερον] δεύτερον δ' Ψ τυραννίδες] τυραννίδος Ψ 203 ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι] = III 171 204 κεῖτ'] ipse scripsi, καὶ Φ Ψ 205 ἄμπαυσις πολέμοιο] cf. XII 127 XIII 27 ἄμπαυσις πολέμου Φρύγες—ὀλοῦνται] cf. XIII 32, 108 Σύροι δ' ἔκπαγλ' ἀπολοῦνται ἔκπαγλοι] ἔκπαυλοι P 206 κακὸν ἔσσεται] = III 265 ἔσσεται] ἔσται P Ψ 207] om. Ψ 208—210] cf. XI 53—55 208 δὴ] dedi ex XI 53, καὶ Φ Ψ ἥξει] ἔσται XI 53 πάσῃ] πᾶσι Ψ Λιβύῃ τ'] τ' addendum ex XI 54, om. Φ Ψ 209 Παμφύλοις] Ψ, παμφυλίοις Φ κακὸν] κακῶς Alexandre 210 καὶ—βροτοῖσι] cf. XI 55 ἠδ' ἄλλοις πᾶσι βροτοῖσι τί—ἐξαγορεύω] = Fragm. I 34 cf. III 517 τί δὴ κατὰ μοῖραν ἕκαστον ἐξαυδῶ; 212 καὶ—βοήσω] cf. XI 32, 108 τότε σοι πάλι ταῦτα βοήσω VII 111 τότε σοι τοιαῦτα βοήσω XI 119 αὐτὰρ πάλι ταῦτα βοήσω 213 εὐσεβέεσσ'] Castalio, εὐσεβέσ' Φ (excepto A), εὐσεβέσιν A Ψ, εὐσεβέσιν θ' Volkmann ναὸν] νηὸν F, καὸν L, κακὸν R 214 οἰκείουσι μέγαν Σολομώνιον] Alexandre (coll. ἐπαρχείων 243), οἰκοῦσιν (οἰκοῦσι Ψ) μέγαν εἰς (ἐς Ψ) σολομώνιον (σολομώνειον P F) Φ Ψ; fortasse οἶκον ἔχουσι μέγαν Σολομώνιον 215 ἔκγονοι] ἔγγονοι Φ 216 φῦλον] φύλων L 217 βροτὲ—δολόφρον] cf. III 624 βροτὲ ποικιλόμητι (κακόφρον codd. Sib., βράδυνε Clemens) I 6 ποικίλε θνητέ δολόφρον] δολόφρων superscripto o A, δολόφρων F 218] mutilus in codd.: sic olim eum conformare voluit Opsopoeus: ἔστιν ἀνὴρ πόλεως αὐτόχθων Οὖρ Χαλδαίων, | ἐξ οὗ δὴ γένος ἐστὶ ἔστι] ἔσται P B πόλις] lacuna subest post hanc vocem in Φ (P adnotatum habet in margine 'λείπει'), τε Ψ, Καμάρινα supplebat Alexandre coll. Eupolemo apud Euseb. praep.*

III ἐξ ἧς δὴ γένος ἐστὶ δικαιοτάτων ἀνθρώπων,
οἷσιν ἀεὶ βουλή τ' ἀγαθὴ καλά τ' ἔργα μέμηλεν.
οὔτε γὰρ ἠελίου κύκλου δρόμον οὔτε σελήνης
οὔτε πελώρια ἔργα μεριμνῶσιν κατὰ γαίης
οὔτε βάθος χαροποῖο θαλάσσης Ὠκεανοῖο,
οὐ πταρμῶν σημεῖ', οὐκ οἰωνῶν πετεηνῶν,
οὐ μάντεις, οὐ φαρμακέας, οὐ μὴν ἐπαοιδούς,
οὐ μύθων μωρῶν ἀπάτας ἐγγαστεριμύθων,
οὐδέ τε Χαλδαίων γε προμαντεῖ' ἀστρολογοῦσιν
οὐδὲ μὲν ἀστρονομοῦσι· τὰ γὰρ πλάνα πάντα πέφυκεν,
ὅσσα κεν ἄφρονες ἄνδρες ἐρευνῶσιν κατὰ ἦμαρ
ψυχὰς γυμνάζοντες ἐς οὐδὲν χρήσιμον ἔργον·
καί ῥα πλάνας ἐδίδαξαν ἀεικελίους ἀνθρώπους,
ἐξ οὗ δὴ κακὰ πολλὰ βροτοῖς πέλεται κατὰ γαῖαν
τοῦ πεπλανῆσθαι ὁδούς τ' ἀγαθὰς καὶ ἔργα δίκαια.
οἳ δὲ μεριμνώωσι δικαιοσύνην τ' ἀρετήν τε,
κοὐ φιλοχρημοσύνην, ἥ τις κακὰ μυρία τίκτει
θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον.

220 sqq.] Deuteron. 18, 10 sq.

228 sq.] Lactantius div. inst. II 16, 1 = vol. I p. 167, 1—7 Brandt: eorum inventa sunt astrologia et haruspicina et auguratio et ipsa quae dicuntur oracula et necromantia et ars magica et quidquid praeterea malorum exercent homines vel palam vel occulte: quae omnia per se falsa sunt, ut Sibylla Erythraea testatur: 228 'ἐπεὶ πλάνα' — 229 'ἦμαρ'

evang. IX 17 (vol. I 485 Dind.) Οὖρ Χαλδαίων] *Opsopoeus coniecit in margine exemplaris sui, postque eum Gfroerer,* οὐχάλδοιο Φ, εὐρυάγυια Ψ, Οὐρχαλδαίου *Ewald* 219 ἐξ ἧς δὴ] *Friedlieb,* ἐξ ἧς μοι Ψ, ἐξ ὧν δὴ Φ δικαιοτάτων ἀνθρώπων] *cf. I 280* δικαιότατος ἀνθρώπων 221 ἠελίου κύκλου] Ψ, ἠελίου κύκλιον *P,* ἠελίου κύκλον *A B,* ἡλιακοῦ κύκλου *Volkmann* 222 μεριμνῶσιν] μεριμνῶσι Φ Ψ 223 χαροποῖο θαλάσσης] *correxit Castalio,* χαροποιοῦ θαλάσσης *codd. praeter P, qui corrupte habet* χαροποιοῦσθαι ἄσσηρ 224 πταρμῶν σημεῖ'] παλμῶν σημεῖα Ψ οὐκ] Ψ, *om.* Φ οἰωνῶν] *ipse scripsi,* οἰωνοπόλων Φ Ψ πετεηνῶν] *ipse dedi,* πτηνῶν Ψ, τε *(om. B)* πετεινά Φ 225 φαρμακέας] *Dausqueius, cf. II 283,* φαρμακοὺς Φ Ψ 226 ἐγγαστεριμύθων] *ipse dedi,* ἐγγαστριμύθων Φ Ψ, ἐγγαστερομύθων *proposuit Alexandre* 227 οὐδέ τε] *ipse scripsi,* οὐδὲ τὰ Φ Ψ γε] *Alexandre dubitans (Cur. post.),* τὰ Φ, *om.* Ψ προμαντεῖ'] *Struve,* προμάντεια Ψ, προμάντια Φ 228 τὰ—πέφυκεν] ἐπεὶ πλάνα πάντα τάδ' ἐστίν *Lactantius* τὰ γὰρ] καὶ γὰρ Ψ 229 ὅσσα κεν] ὅσσα περ *Lactantius* ἐρευνῶσιν] Φ *Lactantius,* ἐρευνῶσι *L R,* ἐνεργοῦσι *F in textu,* γρ. ἐρευνῶσι *in margine* ἐρευνῶσιν κατὰ ἦμαρ] *an* ἐρευνώωσι κατ' ἦμαρ? *(ΕΡΕΥΝΩΟCΙ Lactanti cod. R, qui ΚΤΝΜΑΡ habet, ΚΑΤΕΜΑΡ etiam B[3])* 231 πλάνας] *Alexandre coniecit,* πλάνοις *P A,* πλάνης *B r,* πλάνην Ψ 232 ἐξ οὗ] ἐξ ὧν Ψ 234 μεριμνώωσι] *ipse temptavi, cf. homericum* μενοινώωσι *et Sibyllina* τεχνώοιντο *I 97* μηχανάαται *V 126;* μεριμνῶσι Ψ, μεριμνῶσιν τε Φ; *an scribendum* οἳ δὲ δικαιοσύνην τε μεριμνῶσιν ἀρετήν τε? 235 sq.] *om.* Ψ 235 sq.] *cf. II 111* ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης *VIII 17* ἀρχὴ πᾶσι κακῶν φιλοχρημοσύνη καὶ ἄνοια *III 641 sq.* ἔσται | ἡ φιλοχρημοσύνη κακὰ ποιμαίνουσα πόλεσσιν φιλοχρημοσύνην] *post* ἀρετήν τε *commate interpungens scripsi,* φιλοχρημοσύνη Φ ἥ τις] *Meineke,* τίς γ' ἥ Φ, *an* ἥ περ? *an* ἥ δὴ *ex Theogn. 389 B[1]?* τοῖς γ' ἥ *Alexandre (retento nominativo φιλοχρημοσύνη)*

III τοῖσι δὲ μέτρα δίκαια πέλει κατ' ἀγροὺς τε πόλεις τε
οὐδὲ κατ' ἀλλήλων νυκτοκλοπίας τελέουσιν
οὐδ' ἀγέλας ἐλάουσι βοῶν ὀίων τε καὶ αἰγῶν
οὐδέ θ' ὅρους γαίης γείτων τοῦ γείτονος αἴρει
οὐδὲ πολύπλουτός τις ἀνὴρ τὸν ἐλάσσονα λυπεῖ,
οὐ χήρας θλίβει, μᾶλλον δ' αὐτῇσι βοηθεῖ
αἰεὶ ἐπαρκείων σίτῳ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ·
αἰεὶ δ' ὄλβιος ἐν δήμῳ τοῖς μηδὲν ἔχουσιν,
ἀλλὰ πενιχρομένοισι, θέρους ἀπὸ μοῖραν ἰάλλει
πληρῶν τὴν μεγάλοιο θεοῦ φάτιν, ἔννομον ὕμνον·
πᾶσι γὰρ οὐράνιος κοινὴν ἐτελέσσατο γαῖαν.
 ἡνίκα δ' Αἴγυπτον λείψει καὶ ἀταρπὸν ὁδεύσει
λαὸς ὁ δωδεκάφυλος ἐφ' ἡγεμόσιν θεοπέμπτοις
ἐν στύλῳ πυρόεντι τὸ νυκτερινὸν διοδεύων
κὰν στύλῳ νεφέλης πᾶσαν τὴν ἤματος ὥρην,
τούτῳ δ' ἡγητῆρα καταστήσει μέγαν ἄνδρα
Μωσῆν, ὃν παρ' ἕλους βασίλισσ' εὑροῦσ' ἐκόμιζεν,
θρεψαμένη δ' υἱὸν ἐκαλέσσατο. ἡνίκα δ' ἦλθεν
λαῷ ὅδ' ἡγεμονῶν, ὃν ἀπ' Αἰγύπτου θεὸς ἦγεν,
ἐς Σινᾶ ὄρος αἰπύ, ἐὸν νόμον οὐρανόθεν πρὸ
δῶκε θεὸς γράψας πλαξὶν δυσὶ πάντα δίκαια
καὶ προσέταξε ποιεῖν· καὶ ἤν ἄρα τις παρακούσῃ

237] Levit. 19, 36 Deuteron. 25, 15 249] cf. Philon. Vita Mos. I 628 A 250 sq.] Exod. 13, 21 sq. 254—256] Exod. 19, 2 sq. 255] Exod. 20, 2 257] Exod. 31, 18 (34, 4)

239 *ὀίων τε καὶ αἰγῶν] cf. II 11 αἰγῶν ὀίων τε ὀίων] οἰῶν Φ Ψ* 240 *οὐδέ θ'] ipse correxi, οὐδὲ Φ Ψ* 241 *πολύπλουτος] Ψ, πολυπλούτων Φ τὸν ἐλάσσονα] ex Alexandri sententia (ed. I) dedi, τὸν ἐλάττονα Ψ, τὸ ἔλαττον Φ* 242] *(pro αὐτῇσι αὐταῖσι admittens) restituit Meineke, qui etiam sic scribi posse dixit: οὐδέ γε τὰς χήρας. μᾶλλον δ' αὐταῖσι βοηθεῖ; οὐδέ γε χήρας (χῆρας A) θλίβει, μᾶλλον δ' αὖτε βοηθεῖ Φ Ψ* 243] *om. A αἰεὶ] αἰὲν Volkmann ἐπαρκείων] ἐπαρκέων ἐν Φ (ἐν e versu sequente)* 245] *cf. II 79 ἱδρῶσιν σταχύων χειρὶ χρήζοντι παράσχου πενιχρομένοισι] πενιχρομένοις A, πενιχροτέροισι Nauck, fortasse rectius θέρους—ἰάλλει] cf. XIII 45 μοίρην ἀπόμοιραν ἰάλλοι ἰάλλει] ἰάλλειν Ψ* 246 *πληρῶν τὴν] Hartel, πληροῦντες Φ Ψ ὕμνον] ὕπνον Ψ* 247] *= III 261* 248 *καὶ ἀταρπὸν ὁδεύσει] cf. III 9 καὶ οὐκ εὐθεῖαν ἀταρπὸν | βαίνετε VIII 487 εὐσεβέης τε καὶ ἀτρεκίης βαίνοντες ἀταρπούς καὶ ἀταρπὸν] Ludwich e ll. cc., καὶ τερπνὸν Φ Ψ, καὶ ἔρημον Castalio (nuperque Nauck)* 249 *λαὸς ὁ δωδεκάφυλος] = XI 36; cf. II 171 δωδεκάφυλος . . λαός ἐφ'] Volkmann, ἐν Φ Ψ, ἅμ' Nauck dubitans ἡγεμόσιν] ἡγεμόσι A Ψ* 250 *στύλῳ] στύλλω P* 251 *κὰν] Alexandre ex Fragm. III 30, καὶ Φ, καὶ ἐν Ψ, κἐν Opsopoeus πᾶσαν—ὥρην] ipse suspicatus sum, πᾶν ἠὼς ἦμαρ ὁδεύσει Φ Ψ misere corrupti (ὁδεύσει ex v. 248 irrepsit)* 253 *Μωσῆν] μωυσῆν Ψ βασίλισσ'] Betuleius, βασιλεὺς Φ, βασιλὶς Ψ ἐκόμιζε] ἐκόμιζε superscripto σε F, ἐκόμισε R* 254 *υἱὸν ἐκαλέσσατο] υἱόν τ' ἐκαλέσσατο (τε καλέσσατο L) Ψ* 255 *λαῷ] ipse dedi, λαὸν Φ Ψ*
 256 *ἐς Σινᾶ ὄρος αἰπύ, ἐὸν] ipse scripsi, an ἐς Σινᾶ τὸ ὄρος, τόθ' ἐὸν? cf. Exod. 5, 12 et Hom. P 134 πεδίον τὸ Ἀλήιον; εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ (Σινὰ Ψ) καὶ τὸν Φ Ψ*
 οὐρανόθεν πρὸ] οὐρανόθεν πρὸς Φ, οὐρανόθι πρὸ anonymus Londin. velut I 267 V 352 257 *πλαξὶν] πλαξὶ Ψ* 258 *ποιεῖν] ποεῖν Ψ*

III ἠὲ νόμῳ τίσειε δίκην ἢ χερσὶ βροτείαις
ἠὲ λαθὼν θνητοὺς πάσῃ δίκῃ ἐξαπολεῖται.
[πᾶσι γὰρ οὐράνιος κοινὴν ἐτελέσσατο γαῖαν
καὶ πᾶσιν καὶ ἄριστον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.]
τοῖσι μόνοις καρπὸν τελέθει ζείδωρος ἄρουρα
ἐξ ἑνὸς εἰς ἑκατὸν τελέθοντό τε μέτρα θεοῖο.
ἀλλ' ἄρα καὶ τούτοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται
λοιμόν. καὶ σὺ δὲ καλλείπων περικαλλέα σηκὸν
φεύξῃ, ἐπεί σοι μοῖρα λιπεῖν πέδον ἁγνὸν ὑπάρχει.
ἀχθήσῃ δὲ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ νήπια τέκνα
ὄψει δουλεύοντα παρ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
ἠδ' ἀλόχους· καὶ πᾶς βίοτος καὶ πλοῦτος ὀλεῖται·
πᾶσα δὲ γαῖα σέθεν πλήρης καὶ πᾶσα θάλασσα·
πᾶς δὲ προσοχθίζων ἔσται τοῖς σοῖς ἐθίμοισιν·
γαῖα δ' ἔρημος ἅπασα σέθεν· καὶ βωμὸς ἐρυμνὸς
καὶ ναὸς μεγάλοιο θεοῦ καὶ τείχεα μακρὰ
πάντα χαμαὶ πεσέονται, ὅτι φρεσὶν οὐκ ἐπέθηκας
ἀθανάτοιο θεοῦ ἁγνὸν νόμον, ἀλλὰ πλανηθεὶς
εἰδώλοις ἐλάτρευσας ἀεικέσιν οὐδὲ φοβηθεὶς
ἀθάνατον γενετῆρα θεὸν πάντων ἀνθρώπων
οὐκ ἔθελες τιμᾶν, θνητῶν εἴδωλα δ' ἐτίμας.
ἀνθ' ὧν ἑπτὰ χρόνων δεκάδας γῆ καρποδότειρα

280] Hierem. 25, 12

259 *τίσειε] τίσεις B* 260 *θνητοὺς] βροτοὺς Ψ* 260] *post hunc versum lacuna statuenda est, quam interpolator quidam insertis qui secuntur versibus 261 et 262 videtur explevisse* 261 *sq.] ut interpolatos cancellis saepsi* 261] = *III 247 οὐράνιος] οὐρανίοις Φ Ψ, correxit Castalio e l. c.* 262] *cf. III 585 πᾶσιν] Φ, πᾶσι Ψ, πίστιν e l. c. Opsopoeus καὶ ἄριστον] ἄριστον omisso καὶ A* 263 *τελέθει] A Ψ, τελέθῃ codd. cett., τέλεθεν Alexandre proposuit (propter τελέθοντο v. 264)* 264 *θεοῖο] θεοῖς Ψ* 265] *cf. XI 45, 239 ἔσσεται] ἔσται P Ψ φύγονται] φυγοῦνται maluit Volkmann, quod in Ω legitur XI 45, 239 (cf. ad XI 45)* 266 *λοιμόν] cf. XI 46, 240 λιμὸν καὶ λοιμὸν δὲ καλλείπων] Alexandre, δὲ καταλιπὼν Φ, λοιπὸν Ψ* 267 *ὑπάρχει] ὑπάρχειν Φ* 268—270] *cf. XII 107—109 αἲ αἲ ἐπ' Ἀσσυρίους ἥξεις καὶ νήπια τέκνα | ὄψει δουλεύοντα παρ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν | σύν τ' ἀλόχοις, καὶ πᾶς βίοτος πλοῦτός τ' ἀπολεῖται* 270 *καὶ—ὀλεῖται] an πλοῦτός τ' ἀπολεῖται ex l. c.?* 273 *γαῖα—σέθεν] = III 333, cf. III 280 sq. γῆ καρποδότειρα | ἔσσετ' ἔρημος ἅπασα σέθεν ἐρυμνὸς] ἔρημος Dausquelus* 275 *πάντα χαμαὶ πεσέονται] cf. III 685 χαμαὶ πεσέονται ἅπαντα ἐπέθηκας] Betuleius, ἐπίθησας Φ, ἐπίθησαν Ψ, ἐπίθησας Volkmann 'parendi obsequendique' notione sumpsit coll. Hom. πιθήσας, quam ob rem in versu sequenti (276) ἁγνῷ νόμῳ coniecit* 276 *ἀθανάτοιο—νόμον] = III 600*
277 *οὐδὲ φοβηθεὶς] ex B m¹ restituit Alexandre, οὐδ' ἐφοβήθης Φ Ψ* 278] *cf. V 406 ἀλλὰ μέγαν γενετῆρα θεὸν πάντων θεοπνεύστων ἀθάνατον—δ' ἐτίμας] cf. III 604 sq. οὕνεκεν ἀθάνατον γενέτην πάντων ἀνθρώπων | οὐκ ἔθελον τιμᾶν ὁσίως, εἴδωλα δ' ἐτίμων | χειροποίητα σέβοντες θεὸν πάντων] Alexandre ex l. c., θεῶν πάντων τ' Φ Ψ; attamen esse possit formula epica, cf. Xenophan. Fragm. I, 1 M. εἷς θεὸς ἔν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος* 280 *ἀνθ'] ἀφ' superscripto ἀνθ' A καρποδότειρα] καρποδότηρα super η scripto ει A*

III ἔσσετ' ἔρημος ἅπασα σέθεν καὶ θαύματα σηκοῦ.
ἀλλὰ μένει σ' ἀγαθοῖο τέλος καὶ δόξα μεγίστη,
ὥς σοι ἐπέκρανεν θεὸς ἄμβροτος. ἀλλὰ σὺ μίμνε
πιστεύων μεγάλοιο θεοῦ ἁγνοῖσι νόμοισιν,
ὁππότε σεῖο καμὸν ὀρθὸν γόνυ πρὸς φάος ἄρῃ.
καὶ τότε δὴ θεὸς οὐρανόθεν πέμψει βασιλῆα
κρίνειν ἄνδρα ἕκαστον ἐν αἵματι καὶ πυρὸς αὐγῇ.
ἔστι δέ τις φυλὴ βασιλήιος, ἧς γένος ἔσται
ἄπταιστον· καὶ τοῦτο χρόνοις περιτελλομένοισιν
ἄρξει καὶ καινὸν σηκὸν θεοῦ ἄρξετ' ἐγείρειν.
καὶ πάντες Περσῶν βασιλεῖς ἐπικουρήσουσιν
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
αὐτὸς γὰρ δώσει θεὸς ἔννυχον ἁγνὸν ὄνειρον.
καὶ τότε δὴ ναὸς πάλιν ἔσσεται, ὡς πάρος ἦεν.

* * *

ἡνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἐνθέου ὕμνου,
καὶ λιτόμην γενετῆρα μέγαν παύσασθαι ἀνάγκης·
καὶ πάλι μοι μεγάλοιο θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν
ἵστατο καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ πᾶσαν
γαῖαν καὶ βασιλεῦσι τά τ' ἐσσόμεν' ἐν φρεσὶ θεῖναι.
καί μοι τοῦτο θεὸς πρῶτον νόῳ ἔνθετο λέξαι,

286] Dan. 7, 13 291 sq.] Esdr. 1, 4, 47—57 293] Esdr. 1, 3, 3 sqq.

281 *(γῆ) ἔσσετ'—σέθεν] cf. III 273, 333 ἔσσετ'] ἔσται Ψ θαύματα] καύματα anonymus Londin.* 282 *μένει σ'] Alexandre, μὲν εἰς Φ Ψ δόξα μεγίστη] δόξαν μεγίστην Ψ* 283 *ὥς θεὸς] Alexandre, ὥς σοι ἐπέκρανε θεὸς Ψ, ὡς ἐπέκρανε θεός σοι Φ, quod recepit Volkmann ἄμβροτος] Alexandre, καὶ βροτὸς Φ Ψ, ὁ καὶ βροτὸς Volkmann, qui haec protulit: 'verum is, qui eius (Iudaei Alexandrini) oracula continuavit inde a v. 295 Christianus iudaizans circa Antoninorum tempora potuit etiam antiquiorum scripturam praesertim in extremis versibus paululum immutare'* 285 *καμὸν] κἀμὸν F* 286] *cf. III 652 καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο θεὸς πέμψει βασιλῆα* 287 *κρίνειν] Nauck, κρινεῖ δ' Φ Ψ, κρίνει δ' Alexandre (sed cf. VIII 219) ἄνδρα] ἄνερα P ἐν] om. Ψ* 288 *ἔστι] ἐστὶ̈ A* 289 *χρόνοις περιτελλομένοισιν] A, χρόνοις περιτελλομένοις codd. cett.; an ex III 158 χρόνου περιτελλομένοιο?* 290 *καὶ καινὸν] καὶ κενὸν A σηκὸν θεοῦ] Castalio, θεοῦ σηκὸν Φ Ψ* 291 *ἐπικουρήσουσιν] ἐπικορήσουσι A, πικουρήσουσι(ν) Ψ* 292 *χαλκόν τε χρυσόν τε] cum Nauckio scripsi, cf. V 83 χαλκέους τε χρυσέους τε; χρυσόν τε χαλκόν τε codd. praeter A, qui habet χρυσὸν καὶ χαλκόν τε* 294 *ὡς—ἦεν] = II 33 VII 145, cf. XI 77 ἢ πάρος ἦεν XIV 214 ὡς τὸ πρὶν ἦσθα ἦεν] Opsopoeus, ἦν περ Φ, ἦν Ψ* 295] *novae partis initium in codd. nullo modo significatur* 295] *= III 489 μοι] ex l. c. correxi, μου Φ Ψ ἐπαύσατο] ἐπαύσατ' A, ἔπαυσε τὸν (ἔνθεον ὕμνον) olim Volkmann ἐνθέου ὕμνου] ipse correxi, ἔνθεον ὕμνον Φ Ψ* 296 *λιτόμην] λιπόμην Ψ (λοιπόμην L) γενετῆρα μέγαν] cf. V 406 μέγαν γενετῆρα μέγαν] om. B* 297—299] *= III 162—164, cf. III 490 sq.* 297 *πάλι] πάλιν Ψ, τότε III 162 ἐν] ἐνὶ Ψ* 299 *ἐσσόμεν' ἐν] restitui ex III 164, ἐσσόμενα Φ Ψ (ἐσόμενα F) φρεσὶ] φρεσσὶ F* 300] *cf. III 165 καί μοι τοῦτο θεὸς πρῶτον νόῳ ἐγγυάλιξεν ἔνθετο] ἔθετο Ψ, ἔνθεντο P*

III ὅσσα γε δὴ Βαβυλῶνι ἐμήσατο ἄλγεα λυγρὰ
ἀθάνατος, ὅτι οἱ ναὸν μέγαν ἐξαλάπαξεν.
αἶ αἶ σοι, Βαβυλὼν ἠδ' Ἀσσυρίων γένος ἀνδρῶν,
πᾶσαν ἁμαρτωλῶν γαῖαν ῥοῖζός ποθ' ἵκηται
καὶ πᾶσαν χώρην μερόπων ἀλαλαγμὸς ὀλέσσει
καὶ πληγὴ μεγάλοιο θεοῦ, ἡγήτορος ὕμνων.
ἠέριος γάρ σοι, Βαβυλών, ἥξει ποτ' ἄνωθεν,
αὐτὰρ ἀπ' οὐρανόθεν καταβήσεται ἐξ ἁγίων σοι,
καὶ θυμὸν τέκνοις αἰώνιος ἐξολοθρεύσει.
καὶ τότ' ἔσῃ, ὡς ἦσθα πρὸ τοῦ, ὡς μὴ γεγονυῖα·
καὶ τότε πλησθήσῃ πάλιν αἵματος, ὡς πάρος αὐτὴ
ἐξέχεας ἀνδρῶν ἀγαθῶν δικαίων θ' ἁγίων τε,
ὧν ἔτι καὶ νῦν αἷμα βοᾷ εἰς αἰθέρα μακρόν.
ἥξει σοι πληγὴ μεγάλη, Αἴγυπτε, πρὸς οἴκους
δεινή θ', ἣν οὔ πώ ποτ' ἐπήλπισας ἐρχομένην σοι.
ῥομφαίη γάρ τοι διελεύσεται ἂμ μέσα σεῖο,
σκορπισμὸς δέ τε καὶ θάνατος καὶ λιμὸς ἐφέξει
ἑβδομάτῃ γενεῇ βασιλήων, καὶ τότε παύσῃ.
αἶ αἶ σοι, χώρη Γὼγ ἠδὲ Μαγὼγ μέσον οὖσα
Αἰθιόπων ποταμῶν, πόσον αἵματος ἔκχυμα δέξῃ,

302 sqq.] Es. 21, 9 312] Psalm. 78 (79), 3 313] Genes. 4, 10 316 sq.] Ezech. 14, 17 317] Ezech. 14, 21 319] Ezech. 38, 2

316 sq.] Lactantius div. inst. VII 15, 11 = vol. I p. 632, 14 sq. Brandt: tum peragrabit gladius orbem metens omnia et tamquam messem cuncta prosternens

301 ὅσσα γε] *Volkmann*, ὅσσα κε Φ, ὅσσα καὶ Ψ δὴ] *ipse temptavi*, τῇ Φ, τοι Ψ Βαβυλῶνι] βαβυλῶν P, βαβυλὼν Ψ ἐμήσατο] ἐμήσατ' A 302 ἀθάνατος] ἀθάνατός θ' Ψ 302] *hic desiisse quaternionem Ranconeti testis est Opsopoeus* ὅτι—ναὸν] *Alexandre*, ὅτι θεοῦ ναὸν Φ, ὅτι οἱ ναὸν θεοῦ Ψ 303 αἶ—Βαβυλὼν] = *V 434 XI 204* 304 ἵκηται] *ipse correxi*, ἱκνεῖται Φ Ψ, *cf. III 780* 305 καὶ] *om.* Ψ χώρην] χώραν Φ Ψ 307 ἠέριος] *ipse scripsi*, ἀέριος Φ Ψ ποτ'] ποθ' A, πάντ' L 309 θυμὸν] *Volkmann*, θυμὸς Φ Ψ; *an* σ' ἅμα σοῖς? 310] *cf. VIII 42* πρὸ τοῦ] καὶ πρὸ τοῦ Ψ ὡς μὴ] μή πω *Nauck, sed cf. VIII 42* γεγονυῖα] Φ Ψ, *idem codd. VIII 42, sed III 814* Φ γεγαυῖαν, *ubi* Ψ γεγονυῖαν 311 πάλιν] *Nauck*, ἀπὸ Φ, ἀφ' Ψ ἀνδρῶν ἀγαθῶν δικαίων θ' ἁγίων τε] *ipse temptavi Volkmanni vestigiis insistens, qui coll. Apocal. 16, 6 coniecerat* ἁγίων ἀνδρῶν τ' ἀγαθῶν τε δικαίων; ἀνδρῶν τ' ἀγαθῶν τε δικαίων αἷμα Φ, ἀνδρῶν τ' ἀγαθῶν τε ἀνδρῶν δικαίων Ψ, ἀνδρῶν τ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν τε δικαίων *Alexandre* αἷμα βοᾷ] ἐπιβοᾷ Ψ 314 πρὸς οἴκους] = *III 772* 315 sq.] *cf. XIII 120 sq.* ἥξει γὰρ πληγή σοι ἀπ' ἰοβόλων ἀνθρώπων | δεινή, ἣν οὔ πώ ποτ' ἐπήλπισας ἐρχομένην σοι δεινή θ'] *ipse scripsi*, δεινή Φ Ψ πώποτ' ἐπήλπισας] πώποτ' (πώποτε A) ἤλπισας Φ 316] *sic Alexandre* (ῥομφαίη *ipse dedi; de* ἂμ μέσα *cf.* ἂμ μέσον *Hesiod. Scut. 209*), ῥομφαία γὰρ διελεύσεται διὰ μέσον (μέσον F R, μέσσου L) σεῖο Φ Ψ, ῥομφαῖαι γὰρ σοῦ διελεύσονται διὰ μέσσον *Volkmann*

317 σκορπισμὸς] ὁ σκορπισμὸς Ψ δὲ] με B τε] *om.* Ψ 319] *cf. III 512* αἶ αἶ σοι, Γὼγ ἠδὲ Μαγώγ χώρη] *scripsi*, χώρα Φ Ψ Γὼγ] γὼν (γὸν L) Ψ Μαγὼγ] μαγὼν Ψ μέσον οὖσα] μέσσον οὖσα P, μέσον οὖσαι B, ἡ οὖσα ἀνὰ μέσσων (μέσων R) Ψ 320 πόσον—δέξῃ] *cf. XI 106 sq.* πόσον ἔκχυμα δέξῃ | αἵματος ἀνδρομέου αἵματος] *om.* L

III καὶ κρίσεως οἴκησις ἐν ἀνθρώποισι κεκλήσῃ,
καὶ πίεταί σου γαῖα πολύδροσος αἷμα κελαινόν.
αἲ αἴ σοι, Λιβύη· αἲ αἲ δὲ θάλασσά τε καὶ γῆ·
θυγατέρες δυσμῶν, ὡς ἥξετε πικρὸν ἐς ἦμαρ.
ἥξετε καὶ χαλεποῖο διωκόμεναι ὑπ' ἀγῶνος
δεινοῦ καὶ χαλεποῦ· δεινὴ κρίσις ἔσσεται αὖτις,
καὶ κατ' ἀνάγκην πάντες ἐλεύσεσθε πρὸς ὄλεθρον,
ἀνθ' ὧν ἀθανάτοιο μέγαν διεδηλήσασθε
οἶκον ὀδοῦσι σιδηρείοις τ' ἐμασήσατε δεινῶς.
τοὔνεκα δὴ νεκρῶν πλήρη σὺν γαῖαν ἐπόψει,
τοὺς μὲν ὑπὸ πτολέμου καὶ πάσης δαίμονος ὁρμῆς,
λιμοῦ καὶ λοιμοῦ, ὑπὸ δ' ἐχθρῶν βαρβαροθύμων.
γαῖα δ' ἔρημος ἅπασα σέθεν καὶ ἔρμα πόληος.
ἐν δὲ δύσει ἀστὴρ λάμψει, ὃν ἐροῦσι κομήτην,
ῥομφαίης λιμοῦ θανάτοιό τε σῆμα βροτοῖσιν,
ἡγεμόνων τε φονῆς μεγάλων ἀνδρῶν τ' ἐπισήμων.
σήματα δ' ἔσσεται αὖτις ἐν ἀνθρώποισι μέγιστα·
καὶ γὰρ Μαιῶτιν λίμνην Τάναϊς βαθυδίνης
λείψει, κὰδ δὲ ῥόον βαθὺν αὔλακος ἔσσεται ὁλκὸς
καρποφόρου, τὸ δὲ ῥεῦμα τὸ μυρίον αὐχέν' ἐφέξει.
χάσματα δ' ἠδὲ βάραθρ' ἀχανῆ· πολλαὶ δὲ πόληες
αὔτανδροι πεσέονται· ἐν Ἀσιάδι μὲν Ἰασσὸς

323] cf. Ezech. 38, 5 329] cf. Psalm. 13 (14), 4, Dan. 7, 7 335] Ezech. 14, 21

321 ἀνθρώποισι] ἀνθρώποις Ψ 322 πολύδροσος] παλίδροσος A 323 αἴ αἴ δὲ] οἴ αἴ σοι Ψ, an αἲ σοί γε? γῆ] A, γᾶ P B, γαῖα Ψ 324 ὡς—ἦμαρ] cf. III 59 VIII 124 ἵν' ἔλθητ' ἐς πικρὸν ἦμαρ 325 καὶ] om. P διωκόμεναι] διωκόμενος B, διωκόμενοι F ἀγῶνος] ἀγχῶνος Ψ 327 ἐλεύσεσθε πρὸς ὄλεθρον] cf. I 313 ἐπειγόμεναι πρὸς ὄλεθρον ἐλεύσεσθε πρὸς] ex Alexandri sententia scripsi, ἐλεύσεσθ' εἰς Φ, ἐλεύσεσθε εἰς Ψ, ἐλεύσεσθ' εἰς τὸν (ἐς anonym. Londin.) Dausqueius, ἐλεύσονται ἐς Volkmann 329 σιδηρείοις τ'] σιδηρέοις Ψ 331 ὑπὸ πτολέμου] ὑπὸ πολέμου Ψ δαίμονος ὁρμῆς] δαίμονος ὀργῆς Alexandre coniecit 332 λιμοῦ καὶ λοιμοῦ] cf. II 23 λιμοὺς καὶ λοιμούς: λιμοῦ καὶ λιμοῦ A ὑπὸ—βαρβαροθύμων] cf. III 528 ὑπ' ἐχθρῶν βαρβαροφώνων (ubi vide) ὑπὸ δ' ἐχθρῶν] an ἐχθρῶν δ' ὕπο an τοὺς δ' ἐχθρῶν (scil. ὕπο)? βαρβαροθύμων] an βαρβαροφώνων? 333 γαῖα—σέθεν] = III 273; cf. III 281 γαῖα δ'] ex l. c. correxi, γαῖα Φ Ψ καὶ ἔρμα πόληος] ipse emendavi coll. Hom. Il 549 ψ 121, καὶ ἔρημα (ἔρημος L) πόληος Φ Ψ 334 sqq.] cf. VIII 191 sqq. καὶ ἀκτινόεντα κομήτην | ἄνθρωποι καλέουσι τότ' ἀστέρα, σῆμα πόνοιο | πολλοῦ ἐπερχομένου πολέμου καὶ δηιοτῆτος δύσει] δύση Ψ 335] cf. III 316 sq. ῥομφαίης] ῥομφαίας codd. 336 ἡγεμόνων τε φονῆς] ipse dedi, ἡγεμόνων τε φθορὰν Φ Ψ, καὶ φθορὰν ἡγεμόνων Volkmann μεγάλων ἀνδρῶν τ'] ipse transposui, ἀνδρῶν μεγάλων τ' Φ Ψ 337 αὖτις] αὖθις superscripto τ A, αὖθις codd. cett. 338 Μαιῶτιν λίμνην] Alexandre, μαιῶτις λίμνη Φ Ψ 339 κὰδ δὲ] καδδὲ Φ Ψ βαθὺν αὔλακος] αὔλακος βαθὺν R ὁλκὸς] ὅλκὸς P 340 τὸ—μυρίον] an τὰ δὲ ῥεύματα μυρίον? 341 χάσματα δ'] ipse scripsi, χάσματα Φ Ψ βάραθρ' ἀχανῆ] desideravit anonymus Bernensis verbum suppressum 342 πεσέονται] πεσσέονται Ψ Ἀσιάδι] Meineke, ἀσσηίδι Φ, ἀσσίδι F, ἀσίδι L R, Ἀσίδι γῆ Volkmann Ἰασσὸς] Alexandre, ἰασσίς Φ, ἡ ἀσσίς Ψ

III *Κεβρὴν Πανδονίη Κολοφὼν Ἔφεσος Νίκαια*
Ἀντιόχεια Σύαγρα Σινώπη Σμύρνα Μυρίνη
Γάζα πανολβίστη Ἱεράπολις Ἀστυπάλαια,
Εὐρώπης δὲ Τάναγρα Κλίτωρ Βασιλὶς Μερόπεια
Ἀντιγόνη Μαγνῆσσα Μυκήνη Οἰάνθεια.
ἴσθι τότ' Αἰγύπτου ὀλοὸν γένος ἐγγὺς ὀλέθρου,
καὶ τότ' Ἀλεξανδρεῦσιν ἔτος τὸ παρελθὸν ἄμεινον.
ὁππόσα δασμοφόρου Ἀσίης ὑπεδέξατο Ῥώμη,
χρήματά κεν τρὶς τόσσα δεδέξεται ἔμπαλιν Ἀσὶς
ἐκ Ῥώμης, ὀλοὴν δ' ἀποτίσεται ὕβριν ἐς αὐτήν.
ὅσσοι δ' ἐξ Ἀσίης Ἰταλῶν δόμον ἀμφεπόλευσαν,
εἰκοσάκις τοσσοῦτοι ἐν Ἀσίδι θητεύσουσιν
Ἰταλοὶ ἐν πενίῃ, ἀνὰ μυρία δ' ὀφλήσουσιν.
ὦ χλιδανὴ ζάχρυσε Λατινίδος ἔκγονε Ῥώμης
παρθένε, πολλάκι σοῖσι πολυμνήστοισι γάμοισιν
οἰνωθεῖσα λάτρις νυμφεύσεαι οὐκ ἐνὶ κόσμῳ.
πολλάκι δ' ἁβρὴν σεῖο κόμην δέσποιν' ἀποκείρῃ,
ἤ σε δίκην διέπουσα ἀπ' οὐρανόθεν ποτὶ γαῖαν

350—355] Lactantius div. inst. VII 15, 11 = vol. I p. 632, 15—19 Brandt: cuius vastitatis et confusionis haec erit causa, quod Romanum nomen, quo nunc regitur orbis — horret animus dicere, sed dicam quia futurum est — tolletur e terra et inperium in Asiam revertetur ac rursus oriens dominabitur atque occidens serviet

343 *Κεβρὴν*] *anonymus Londin., κέβρη (κίβρη B) Φ Ψ   Πανδονίη*] *fortasse Μυγδονίη legendum suspicatus est Alexandre ex VII 100*   344 *Σύαγρα*] *emendatum Alexandre et Meineke e versu 346 reposuerunt (permutata in codd. nomina Σύαγρα et Τάναγρα)   Σμύρνα*] *Alexandre, σμύρνη Φ Ψ   Μυρίνη*] *Alexandre, μάρος (μᾶρος P) Φ, μυροσύνη (μυροσύνη R) Ψ; an Μύριννα, forma aeolica, restituenda?*   345] *hoc loco recte posuit Alexandre versum, qui in codd. legitur post eum qui nunc est 347   πανολβίστη*] *πανολβίη Ψ   Ἱεράπολις*] *ἱερὰ πόλις A R   Ἀστυπάλαια*] *correxit Alexandre, ἀστυπαλεοῖο (ἀστυπαλέοιο A) Φ Ψ*   346 *Τάναγρα*] *ex 344 transposuit Alexandre, σκύαγρα Ψ, κύαγρα Φ   Κλίτωρ*] *ipse temptavi, κλίτος (κλέτος A) Φ Ψ; videtur esse Κλείτωρ Arcadiae*   347 *Ἀντιγόνη*] = *Ἀντιγόνεια, cf. Λαοδίκη = Λαοδίκεια Dionys. Perieg. 915   Μαγνῆσσα*] *scil. πόλις (Thessaliae) Meineke, (cf. Crit. ap. Athen. I 28 c Nicandr. ibid. XV 683 c), μαγνησία Φ Ψ, Μαγνησίη Dausqueius (in clausula Πάνθεια Μυκήνη suasit)   Μυκήνη Οἰάνθεια*] *Meineke, μυκήνη πάνθεια Φ Ψ, Πάνθεια Μυκήνη Dausqueius, Πανόπεια (= Πανοπεύς) Μυκήνη Alexandre coniecit*   348 *ἴσθι*] *ἴστι A   ὀλέθρου*] *an ὄλεθρος?*   350—352] *cf. IV 145—147 ἥξει δ' εἰς Ἀσίην πλοῦτος μέγας, ὅν ποτε Ῥώμη | αὐτὴ συλήσασα πολυκτέανον κατὰ δῶμα | θήκατο· καὶ δὶς ἔπειτα τοσαῦτα καὶ ἄλλ' ἀποδώσει | εἰς Ἀσίην*   350 *ὁππόσα δασμοφόρου*] *Alexandre, ὁππότε δασμοφόρους Φ Ψ*   351 *χρήματα*] *καὶ χρήματα Ψ   Ἀσὶς*] *ἀσσὶς Φ Ψ*   354 *εἰκοσάκις*] *εἰκοσσάκις P   τοσσοῦτοι*] *Alexandre, τοσσοῦτον (τοσοῦτον F R) Φ Ψ   Ἀσίδι*] *ἀσσίδι Φ   θητεύσουσιν*] *θητεύουσιν B*   355 *Ἰταλοὶ*] *οἱ ἰταλοὶ Ψ   ἐν πενίῃ*] *πενίην Ψ   ἀνὰ μυρία δ'*] *ἀνὰ μυρίαν Ψ   ὀφλήσουσιν*] *ὀφιλήσουσι B*   356 *ὦ χλιδανὴ ζάχρυσε*] *Castalionis et Opsopoei vestigiis insistens Alexandre, ὦ χλιδάνιζα χρυσὲ Φ, ὦ χλιδάνιζε χρυσὲ Ψ   Λατινίδος ἔκγονε Ῥώμης*] = *VIII 75*   357 *πολλάκι*] *πολλάκις Ψ   πολυμνήστοισι*] *πολυμνήστορσι Ψ*   358 *νυμφεύσεαι*] *Opsopoeus, νυμφεύσεται Φ Ψ   οὐκ ἐνὶ*] *οὐχ ἐνὶ Ψ*   359 *δέσποιν' ἀποκείρῃ*] *ipse scripsi, δέσποινά τε κείρει Φ, δέσποινα κείρει Ψ*   360 *ἤ σε*] *Volkmann, ἠδὲ (ἤδὲ P) Φ Ψ   ἀπ' οὐρανόθεν*] *Volkmann, τὰ οὐρανόθεν Φ, τὰ μὲν οὐρανόθεν Ψ*

ῥίψει, ἐκ δὲ γαίης πάλιν οὐρανὸν εἰς ἀνεγείρῃ,
διττὶ βροτοὶ φαύλου ζωῆς ἀδίκου τ' ἐνέχοντο.
  Σμύρνης δ' ὀλλυμένης οὐδεὶς λόγος ἔκδικος ἔσται,
ἀλλὰ κακαῖς βουλῇσι καὶ ἡγεμόνων κακότητι
ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος,
καὶ Ῥώμη ῥύμη· τὰ δὲ θέσφατα πάντα τελεῖται.
  εἰρήνη δὲ γαληνὸς ἐς Ἀσίδα γαῖαν ὁδεύσει.
Εὐρώπη δὲ μάκαιρα τότ' ἔσσεται, εὔβοτος αἰθὴρ
πουλυετὴς εὔρωστος ἀχείμαιος ἠδ' ἀχάλαζος
πάντα φέρων καὶ πτηνὰ καὶ ἑρπετὰ θηρία γαίης.
ὦ μακαριστὸς ἐκεῖνος ἐπὶ χθονὸς ἔσσεται ἀνὴρ
ἠὲ γυνή, μακάρων κενεήφατος ὅσσον ἔπαυλος·
εὐνομίη γὰρ πᾶσα ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἥξει ἐπ' ἀνθρώπους ἠδ' εὐδικίη, μετὰ δ' αὐτῆς
ἡ πάντων προφέρουσα βροτοῖς ὁμόνοια σαόφρων
καὶ στοργὴ πίστις φιλίη ξείνων· ἀπὸ δ' αὐτῶν
ἔλθῃ δυσνομίη μῶμος φθόνος ὀργὴ ἄνοια·
φεύξετ' ἀπ' ἀνθρώπων πενίη καὶ φεύξετ' ἀνάγκη
καὶ φόνος οὐλόμεναί τ' ἔριδες καὶ νείκεα λυγρὰ
καὶ νυκτοκλοπίαι καὶ πᾶν κακὸν ἤμασι κείνοις.

373—380] cf. Hesiod. Oper. 197—201

365 sq.] Tertullianus de pallio 2 = vol. I p. 921 Oehler: mutat et nunc localiter habitus cum situs laeditur, cum inter insulas nulla iam Delos, harenae Samos, et Sibylla non mendax 366] Lactantius div. inst. VII 25, 7 = vol. I p. 664, 20—23 Brandt: at vero cum caput illut orbis occiderit et ῥύμη esse coeperit, quod Sibyllae fore aiunt, quis dubitet venisse iam finem rebus humanis orbique terrarum?

361 ῥίψει] *an* ῥίψῃ (ῥίψει')? ἐκ δὲ] δ' ἐκ Ψ πάλιν] πάλιν δ' Ψ οὐρανὸν εἰς ἀνεγείρῃ] Ψ, οὐρανὸν ἐσανεγείρει A, οὐρανὸν εἰς ἀνεγείρει *codd. cett.* 362] *post 366 posuit Volkmann* 363 sq.] *huc translati a Volkmanno, leguntur in codd. post versum, qui nunc est 366* 363 sq.] '*vetus aliquod oraculum sive de Smyrna sive de alia civitate olim volgatum huc inseri*' *putavit Alexandre* ὀλλυμένης] ὀλυμένης P Ψ 364 βουλῇσι] *maluit Alexandre*, βουλαῖσι (βουλαῖς P) Φ Ψ ἡγεμόνων κακότητι] *cf.* V 17 XII 21 XIII 53 δι' ἡγεμόνων κακότητα VIII 162 ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος κακότητι] *Opsopoeus, cf. ll. cc.*, κακότησιν Φ Ψ 365 sq.] *cf.* VIII 165 *sq.* ἔσται καὶ Ῥώμη ῥύμη καὶ Δῆλος ἄδηλος | καὶ Σάμος ἄμμος IV 99 *sq.* καὶ Σάμον ἄμμος ἅπασαν ὑπ' ἠόνεσσι καλύψει. | Δῆλος δ' οὐκ ἔτι δῆλος, ἄδηλα δὲ πάντα τὰ Δήλου ἐσεῖται] ἐσσεῖται δὲ Ψ 367] *cf.* III 755 ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν III 780 πᾶσα γὰρ εἰρήνη ἀγαθῶν ἐπὶ γαῖαν ἵκηται ἐς—ὁδεύσει] = V 466 ἐς Ἀσίδα γαῖαν] *Ludwich, qui etiam* ἐπ' *scribi posse existimavit*, ἐν ἀσσίδι γαῖαν Φ, ἐν ἀσσίδι γαῖα Ψ 369 πουλυετὴς] *suspectum*, πολυετὴς P F εὔρωστος] εὔρωστος Φ Ψ. *correxi* ἀχείμαιος] *Castalio*, ἀχείμαστος Φ Ψ ἀχάλαζος] ἠδίχαζος A 370 φέρων καὶ πτηνὰ] *an* φύων πετεηνὰ? 371] = IV 192 ἐκεῖνος ἐπὶ χθονὸς] *ex IV 192 reposui*, ἐκεῖνον (ἐκεῖνος Ψ) ὃς ἐς χρόνον Φ Ψ ἔσσεται] ἔσσετ' Ψ 372 ἔπαυλος] *conieci*, ἄγραυλος *codd.* 373 ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος] = II 184 VIII 33 *Fragm.* III 49 374 ἥξει] *ipse dedi, (idem sensit Alexandre in Cur. post.).* ἥξετ' Φ Ψ, ἥξετ' *Alexandre edidit* ἠδ'] ἡ δ' L εὐδικίη] εὐδοκίη Ψ (εὐδοκείη L) 375 ὁμόνοια] ὁμόνοιαν A σαόφρων] σώφρων Ψ 376 ξείνων] ξένων Ψ 377 ἔλθῃ] *ipse temptavi, an* ἤλυθε? ἠδέ τε (ἡ δέ τε P) Φ Ψ; *putaverit quispiam* ἠδέ τε *in versus fine esse ponenda:* δυσνομίη μῶμος φθόνος ὀργή τ' ἠδέ τ' ἄνοια 378 πενίη καὶ] καὶ *om.* L R 379 φόνος] φθόνος A Ψ, *sed cf.* 377 380 καὶ νυκτοκλοπίαι] ἠδὲ νυκτοκλοπίαι F

III ἀλλὰ Μακηδονίη βαρὺ τέξεται Ἀσίδι πῆμα,
Εὐρώπῃ δὲ μέγιστον ἀνασταχυώσεται ἕλκος
ἐκ γενεῆς Κρονίδαο, νόθων δούλων τε γενέθλης.
κείνη καὶ Βαβυλῶνα πόλιν δεδομήσετ' ἐρυμνὴν
καὶ πάσης ὁπόσην ἐπιδέρκεται ἠέλιος γῆν
δεσπότις αὐδηθεῖσα κακαῖς ἄτῃσιν ὀλεῖται
οὔνομ' ἐν ὀψιγόνοισι πολυπλάγκτοισιν ἔχουσα.
ἥξει καί ποτ' ἄπυστος ἐς Ἀσίδος ὄλβιον οὖδας
ἀνὴρ πορφυρέην λώπην ἐπιειμένος ὤμοις
ἄγριος ἀλλοδίκης φλογόεις· ἤγειρε δὲ τοῦτον
πρόσθε κεραύνιος ἄνδρα· κακὸν δ' Ἀσίη ζυγὸν ἕξει
πᾶσα, πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα.
ἀλλὰ καὶ ὣς πανάιστον ἄνακτ' Ἀίδης ὀλοθρεύσει·
ὧν δή περ γενεὴν αὐτὸς θέλει ἐξαπολέσσαι,
ἐκ τῶν δὴ γενεῆς κείνου γένος ἐξαπολεῖται·
ῥίζαν ἴαν ἀναδούς, ἥν περ κόψει βροτολοιγὸς
ἐκ δέκα μὲν κεράτων, παρὰ δὴ φυτὸν ἄλλο φυτεύσει.

397] Dan. 7, 7 sq.

381—383] Strabo XVII 143 p. 814 = vol. III p. 1136, 2—4 Meineke: *περὶ δὲ τῆς εὐγενείας, (Ἀλεξάνδρου) καὶ τὴν Ἐρυθραίαν Ἀθηναΐδα* (cf. Strab. XIV p. 645, 34 = vol. III p. 900, 7—10 Meineke) *φησὶν ἀνειπεῖν· καὶ γὰρ ταύτην ὁμοίαν γενέσθαι τῇ παλαιᾷ Σιβύλλῃ τῇ Ἐρυθραίᾳ*

381] *cf. XI 186 ἔνθα Μακηδονίη πάλι τέξεται Ἑλλάδι πῆμα* Μακηδονίη] *μακεδονίη Ψ* τέξεται] *τεύξεται Meineke* Ἀσίδι] *ἀσσίδι Φ Ψ* 382] = *XI 200* Εὐρώπῃ] *cum Struvio et Volkmanno dedi ex l. c., Εὐρώπης Φ Ψ* δὲ] *ex l. c. correxi, τε Φ Ψ* ἀνασταχυώσεται ἕλκος] *praeter l. c. = XII 194* ἀνασταχυώσεται] *ἀνασταχυώσετ' Ψ* ἕλκος] *ex ll. cc. emendavi, ἄλγος Φ Ψ* 383] *cf. XI 198 πάντες ὁμῶς Κρονίδαο νόθον ὣς ἀντιπλάσονται* γενεῆς] *Ψ, γενετῆς Φ* Κρονίδαο] *Ψ, cf. l. c., κρονίδων (κρονιδῶν) τε Φ* νόθων δούλων τε] *Castalione praeeunte anonymus Bernensis, qui post Κρονίδαο interpunxit; νόθον δοῦλόν τε Φ Ψ, νόθως. δούλων δὲ Badt* 384 *sq.*] *cf. XI 201 sq. οὗτος καὶ Βαβυλῶνα πόλιν λωβήσεται αἰνῶς | καὶ πᾶσαν ὁπόσην ἐπιδέρκεται ἠέλιος γῆν* δεδομήσετ'] *δομήσεται Ψ* 385 ὁπόσην ... ἠέλιος γῆν] *ex XI 202 emendavi, ὁπόσης ... ἥλιος γαίης Φ (in P Betulei manu γ rubra linea deletum est) Ψ* 386 δεσπότις αὐδηθεῖσα] = *XI 205* 387 οὔνομ' ἐν] *restituendum esse censuit Klouček, οὐ νόμον Φ Ψ* ἔχουσα] *ἔχουσαι A* 388 ἄπυστος ἐς] *Volkmann, ἄπιστ' ἐξ Φ, ἄπιστόν τ' ἐξ Ψ, ἄπυστ' ('de improviso') εἰς Alexandre (etiam ἄπιστος ἐς suspicatus est Volkmann)* Ἀσίδος] *ἀσσίδος Φ Ψ* 389—392] *cf. XI 216—218* 389 πορφυρέην λώπην ἐπιειμένος ὤμοις] *cf. XII 38 πορφυρέην λώπην ἀμφειμένος ὤμοις* 390 ἄγριος ἀλλοδίκης] = *XI 216* δὲ τοῦτον] *ipse scripsi, γὰρ αὐτὸν Φ Ψ* 391 πρόσθε κεραύνιος ἄνδρα] *cf. XI 217 φεῦγε κεραύνιον ἄνδρα* κεραύνιος ἄνδρα] *ipse temptavi, κεραυνὸς φῶτα Φ Ψ* κακὸν—ὀμβρηθεῖσα] = *XI 217 sq.* Ἀσίη] *ἀσσίη Ψ* 392 πολὺν—ὀμβρηθεῖσα] *cf. III 322 καὶ πίεταί σου γαῖα πολύδροσος αἷμα κελαινόν* 393 πανάιστον] *πανένιστον (sic) A* ἄνακτ' Ἀίδης] *dedi, ἅπαντ' ἀίδης Ψ, ἅπαντα ἴδησ Φ* ὀλοθρεύσει] *Ludwich, coll. V 304 III 309 V 454, θεραπεύσει Ψ, θεραπεύσῃ Φ* 394 ἐξαπολέσσαι] *ἐξαπολέσθαι Ψ* 395 ἐκ τῶν] *ἐκ τῷ A* γένος] *om. B* γένος ἐξαπολεῖται] = *XI 245* 396—400] *cf. XI 250—253*
396 ἴαν ἀναδούς] *ipse scripsi, ἴαν γε διδούς Φ, ἴαν διδούς Ψ* ἥν περ] *ipse dedi, ἣν καὶ Φ Ψ* κόψει] *κόψοι F* 397 μὲν] *ipse scripsi, δὴ Φ Ψ* παρὰ—φυτεύσει] *cf. XI 251 πρὶν δὴ φυτὸν ἄλλο φυτεύσει* δὴ] *δὲ Φ*

III κόψει πορφύρεος γενέτης γενετῆρα μαχητὴν
καὐτὸς ὑφ' υἱωνοῦ ὀλοόφρων δήιος Ἄρης
φθεῖται· καὶ τότε δὴ παραφυόμενον κέρας ἄρξει.
ἔσται καὶ Φρυγίῃ τι φερεσβίῳ αὐτίκα τέκμαρ,
ὁππότε κεν Ῥείης μιαρὸν γένος ἐν χθονὶ δίῃ
ἀέναον ῥίζαις ἐν ἀδιψήτοισι τεθηλὸς
αὐτόπρεμνον ἄιστον ἰῇ ἐνὶ νυκτὶ γένηται
σὺν πόλει αὐτάνδρῳ σεισίχθονος ἐννοσιγαίου,
ἥν ποτε φημίξουσιν ἐπωνυμίην Δορύλαιον
ἀρχαίης Φρυγίης πολυδακρύτοιο κελαινῆς.
ἔστ' ἄρα καιρὸς ἐκεῖνος ἐπωνυμίην ἐνοσίχθων·
κευθμῶνας γαίης σκεδάσει καὶ τείχεα λύσει.
σήματα δ' οὐκ ἀγαθοῖο, κακοῖο δὲ φύσεται ἀρχή·
παμφύλου πολέμου δηλήμονας ἕξετ' ἀνάγκας,
Αἰνεάδαι, Ἴλου αὐτόχθονος ἐγγενὲς αἷμα.
ἀλλὰ μεταῦτις ἕλωρ ἔσῃ ἀνθρώποισιν ἐρασταῖς.

398] = *XI 250* πορφύρεος γενέτης] *ex l. c. reposui*, πορφυρέης γενεῆς Φ Ψ 399 καὐτὸς ὑφ' υἱωνοῦ] *cf. XI 251* καὐτὸς ὑφ' υἱῆος ὑφ' υἱωνοῦ—Ἄρης] *ipse scripsi*, ἀφ' υἱῶν ὧν ἐς ὁμόφρονα αἴσιον ἄρρης (ἄρης *A* Ψ) Φ Ψ, ὑφ' υἱῶν, ὧν ἔθ' (τόθ' *anonym. in Hilgenfeld. Theol. Zeitschr. 1861, 438*) ὁμόφρων ἄσσεται Ἄρης (*vel* δάιος Ἄρης) *M. Schmidt coll. Herod. VIII 3*, ἀφ' υἱῶν οἷσιν ὁμόφρονος αἴτιος ἀρχῆς *olim Alexandre, qui postea* ἀφ' υἱῶν, ὧν ἐς ὁμόφρονα δέξεται ἀρχὴν *sensum postulare censuit* 400 φθεῖται] *nihil mutandum, cf. scripturam codicum quorundam in Hom. λ 330, et Quint. Smyrn. III 17 XII 351* καὶ—ἄρξει] *cf. XI 253* τοῦ (τότε?) δὴ παραφυόμενον γένος ἔσται 401 τι] *ipse dedi*, δὲ Φ, *om.* Ψ 402—405] *cf. I 184—187* 402 κεν Ῥείης] Ψ, καὶ ῥείεις (ῥεῖης *A*) Φ μιαρὸν] μικρὸν *B* ἐν χθονὶ δίῃ] = *I 184 III 83, 180 XII 28* δίῃ] δίᾳ *Alexandre*, ῥεῦμα Φ Ψ 403] = *I 185, cf. I 132* ῥίζαις ἐν] *dedi, cf. ll. cc.*, ῥίζῃσιν *codd.* ἀέναον] ἀέννaον (ἀεννάου *A*) Φ Ψ 404] = *I 186* ἄιστον] *ex l. c. corrigendum cum editore Gallandiano et Struvio*, πανάιστον Φ (*ex 393*), ἀίσιωτον Ψ ἄιστον ἰῇ ἐνὶ] ἰῇ πανάιστον *Klausen* ἐνὶ] *dedi*, ἐν *codd.* 405] *cf. I 187* αὐτάνδρους δὲ πόλεις σεισίχθων ἐννοσίγαιος σὺν] *Volkmann*, ἐν Φ Ψ αὐτάνδρῳ] Φ, αὐτάνδρων Ψ, Ἀντάνδρῳ *perperam intrusit Betuleius* σεισίχθονος] *Castalio ex l. c.*, ἀτίσεις χθονὸς (*in B superscr. m. rec.* ὑπεργήσεις) Φ, ἀνήσεις χθονὸς Ψ 406] *ante hunc excidisse versum arbitratus est Klausen, quem hunc fere in modum constituendum censuit:* πληγῇσιν στυφελιζομένη κρατεροῖο θεοῖο ἥν] ὃν *A* ποτε] *Volkmann*, τότε Φ Ψ φημίξουσιν] φημαίζουσιν Ψ Δορύλαιον] Ψ, δορυλάων Φ, Δορύλαον *Klausen*, Ποσίδειον *fortasse legendum suspicatus est Alexandre* 407] *cf. I 261* ἔστι δ' ἐπὶ Φρυγίοισιν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης κελαινῆς] '*si verum est Sibyllam antiquum aliquod ethnicorum oraculum de Phrygia vulgatum suum in usum convertisse, non dubito, quin* κελαινῆς *v. 407 olim Celaenas urbem spectaverit*' *Volkmann praeeunte Klausenio (Aen. u. d. Penat. I 561): 'das Beiwort (*κελαινῆς*) spielt vielleicht auf Kelänä an'*; μελαίνης *ex l. c. scripsit editor Gallandianus* 408 ἔστ'] ἔς τ' *A*, ἔσσετ' Ψ ἄρα] ἄρα ἡμῖν Ψ ἐνοσίχθων] ἐννοσίχθων Ψ 409] *cf. I 188* κευθμῶνος γαίης σκεδάσει καὶ τείχεα λύσει 410 ἀγαθοῖο, κακοῖο δὲ] ἀγαθοῖς γε, κακοῖς δέ τε Ψ 411 πολέμου] πολέμοιο Φ δηλήμονας] *Klouček*, δαήμονας Φ Ψ, δυσδαίμονας *Hartel* ἕξετ'] Φ Ψ, ἕξει *Alexandre olim*, ἄξει *Friedlieb* ἀνάγκας] ἀναγκαίας Ψ 412 Αἰνεάδαι] *ipse scripsi*, αἰνεάδας δὲ Φ, αἰνεάδας Ψ, Αἰνεάδας γε (διδοὺς) *Alexandre* Ἴλου] *Klouček coniecit*, διδοὺς *corrupte* Φ Ψ αὐτόχθονος] αὐτόχθονας (Αἰνεάδας) *Alexandre* ἐγγενὲς] εὐγενὲς Ψ 413] *cf. III 447* ἀλλὰ μεταῦτις ἕλωρ ἔσῃ ἀνθρώποισιν ἐρασταῖς μεταῦτις] *ex l. c. reposui Klausenio praeeunte*, τε αὖθις (αὖτις *B*) Φ, τε καὶ αὖθις Ψ, ἀλλὰ καὶ αὖθις *Alexandre* ἔσῃ] (*scil.* ἐγγενὲς αἷμα) *e l. c. scripsi*, ἐπὶ Φ, ἐσσὶ Ψ

III Ἴλιον, οἰκτείρω σε· κατὰ Σπάρτην γὰρ Ἐρινὺς
βλαστήσει περικαλλὲς ἀείφατον ἔρνος ἄριστον
Ἀσίδος Εὐρώπης τε πολυσπερὲς οἶδμα λιποῦσα·
σοὶ δὲ μάλιστα γόους μόχθους στοναχάς τε φέρουσα
θήσει· ἀγήρατον δ' ἔσται κλέος ἐσσομένοισιν.
καί τις ψευδογράφος πρέσβυς βροτὸς ἔσσεται αὖτις
ψευδόπατρις· δύσει δὲ φάος ἐν ὀπῇσιν ἑῇσιν·
νοῦν δὲ πολὺν καὶ ἔπη θ' ἕξει ἔμμετρ' ἐπινοίαις
οὐνόμασιν δυσὶ μισγόμενος· Χῖον δὲ καλέσσει
αὐτὸν καὶ γράψει τὰ κατ' Ἴλιον, οὐ μὲν ἀληθῶς,
ἀλλὰ σοφῶς· ἐπέων γὰρ ἐμῶν μέτρων τε κρατήσει·

414 sqq.] Pausanias X 12, 2 (= vol. II p. 293 Schubart), *qui ex Alexandro Polyhistore videtur hausisse (cf. Maass, de Sibyll. indic. p. 20):* *ἡ δὲ Ἡροφίλη νεωτέρα μὲν ἐκείνης, φαίνεται δὲ ὅμως πρὸ τοῦ πολέμου γεγονυῖα καὶ αὕτη τοῦ Τρωικοῦ καὶ Ἑλένην τε προεδήλωσεν ἐν τοῖς χρησμοῖς ὡς ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τραφήσοιτο ἐν Σπάρτῃ καὶ ὡς Ἴλιον ἁλώσεται δι' αὐτὴν ὑπὸ Ἑλλήνων* Varro apud Lactantium div. inst. I 6, 9 = vol. I 21, 10—13 Brandt: quintam Erythraeam quam Apollodorus Erythraeus adfirmet suam fuisse civem eamque Grais Ilium petentibus vaticinatam et perituram esse Troiam et Homerum mendacia scripturum. *secuntur Varronem (Lactantium):* anonymus de Sibyll. 34: *πέμπτη ἡ Ἐρυθραία ἡ καὶ περὶ τοῦ Τρωικοῦ προειρηκυῖα πολέμου, περὶ ἧς Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐρυθραῖος διαβεβαιοῦται* scholiasta Platon. Phaedr. p. 244 B: *πέμπτη ἡ Ἐρυθραία, ἥτις καὶ τὰ κατὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον συνενεχθέντα προηγόρευσε* anecdoton Parisinum ed. Cramer I p. 332 *τετάρτη Ἐρυθραία ἀπὸ πόλεως Ἐρυθρᾶς καλουμένης ἐν Ἰωνίᾳ περὶ τοῦ Τρωικοῦ προειρηκυῖα πολέμου* Isidorus Hispal. orig. VIII 8, 4 Otto: quinta Erythraea, nomine Herophila in Babylone orta, quae Graecis Ilium petentibus vaticinata est et perituram Troiam et Homerum mendacia scripturum 419—424] Bocchus apud Solinum p. 38, 21—24 Mommsen: Delphicam autem Sibyllam ante Troiana bella vaticinatam Bocchus autumat, cuius plurimos versus operi suo Homerum inseruisse manifestat; cf. anecdoton Parisin. ed. Cramer I p. 332 *τρίτη ἡ Δελφίς, ἡ ἐν Δελφοῖς τεχθεῖσα· γέγονε δὲ αὕτη πρὸ τῶν Τρωικῶν καὶ ἔγραψε χρησμοὺς δι' ἐπῶν ἐν τοῖς χρόνοις τῶν Κριτῶν* Hesychius apud Suidam *(cf. Maass de Sibyll. indic. 53): Σίβυλλα Δελφίς, ἣν καὶ Ἄρτεμιν προσηγόρευσαν· γέγονε δὲ αὕτη πρὸ τῶν Τρωικῶν καὶ ἔγραψε χρησμοὺς δι' ἐπῶν.* Isidorus Hispal. orig. VIII 8, 4: tertia Delphica, in templo Delphici Apollinis genita, quae ante Troiana bella vaticinata est, cuius plurimos versus operi suo Homerus inseruit 424] scholion Townleianum ad Y 307: *οἱ μὲν διὰ Ῥωμαίους φασὶν ἅπερ εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ*

414] *cf. XI 125 Ἴλιον οἰκτείρω σε· ἀπὸ Σπάρτης γὰρ Ἐρινὺς | ἥξει* 416 *Ἀσίδος Εὐρώπης τε] cf. III 450 Εὐρώπης δ' Ἀσίης τε IV 1 Ἀσίης μεγαλαυχέος Εὐρώπης τε Ἀσίδος] ἀσσίδος Φ Ψ πολυσπερὲς] πολυπερὲς Ψ* 417 *σοὶ—θήσει] cf. XI 127 σοὶ δὲ μάλιστα πόνους μόχθους στοναχάς τε γόους τε | θήσει* 418 *ἀγήρατον—ἐσσομένοισιν] = XI 140 ἔσται] Nauck ex l. c., ἕξει Φ Ψ* 419—432] *cf. XI 163—171* 419] *cf. XI 163 καί τις πρέσβυς ἀνὴρ σοφὸς ἔσσεται αὖτις ἀοιδός αὖτις] A, αὖθις codd. cett.* 420 *δύσει δὲ] Alexandre (qui etiam λείψει δὲ coniecit), δυσειδέα Φ Ψ (δυσσειδέα A) ἐν ὀπῇσιν ἑῇσιν] Alexandre Castalionis coniectura usus, qui ἐν ἑῇσιν ὀπῇσι suaserat, ὀνοπῇσιν ἐν σὺν (ονοπῇσιν ἐν σὺν A, ἐν ἧσιν in marg. additum m. recentiore B), ἐνοπῇσιν ἐνήρει Ψ* 421] *cf. XI 166 γράψει γὰρ κεφάλαια καθ' ὧν δύναμιν ἐπινοιῶν καὶ ἔπη θ' ἕξει ἔμμετρ' ἐπινοίαις] ipse temptavi, ἔπος θ' ἕξει ἔμμετρον διανοίας Φ, ἔπος θ' ἕξει ἄμετρον διανοίας Ψ, καὶ ἔπος διανοίας ἔμμετρον ἕξει Castalio, καὶ ἔπος διανοίας εὔμετρον ἕξει suspicatus est Volkmann* 422 *οὐνόμασιν] οὐνόμασι Ψ μισγόμενος] dubitans temptavi, μισγόμενον Φ Ψ, quod suspectum visum est etiam Volkmanno; an μελπόμενος? Χῖον] χίον F* 423 *καὶ γράψει—κρατήσει] cf. XI 167 sq. καί τε σοφῶς γράψει μάλ' ἀθέσφατα ἄλλοτε ἄλλη | τοῖσιν ἐμοῖσι λόγοις μέτροις ἔπεσίν τε κρατήσας* 424 *σοφῶς] Alexandre, σαφῶς Φ Ψ ἐπέων γὰρ ἐμῶν] Volkmann, ἐπέεσσι (ἐπέεσσιν P) γὰρ Φ, ἔπεσι γὰρ ἐμοῖσι Ψ. ἔπεσι(ν) γὰρ ἐμοῖς Casta-*

III πρῶτος γὰρ χείρεσσιν ἐμὰς βίβλους ἀναπλώσει·
αὐτὸς δ᾽ αὖ μάλα κοσμήσει πολέμοιο κορυστάς,
Ἕκτορα Πριαμίδην καὶ Ἀχιλλέα Πηλεΐωνα
τούς τ᾽ ἄλλους, ὁπόσοις πολεμήια ἔργα μέμηλεν.
καί τε θεοὺς τούτοισι παρίστασθαί γε ποιήσει
ψευδογραφῶν κατὰ πάντα τρόπον, μέροπας κενοκράνους.
καὶ θανέειν μᾶλλον τοῖσιν κλέος ἔσσεται εὐρὺ
Ἰλίῳ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀμοιβαῖα λήξεται ἔργα.
    καὶ Λυκίη Λοκροῖο γένος κακὰ πολλὰ φυτεύσει.
Χαλκηδὼν στεινοῖο πόρον πόντοιο λαχοῦσα,
καί σε μολών ποτε παῖς Αἰτώλιος ἐξεναρίξει.
Κύζικε, καί σοι πόντος ἀπορρήξει βαρὺν ὄλβον.
καὶ σύ ποτ᾽, Ἄρηος Βυζάντιον, Ἀσίδι πέρσῃ
καὶ δὴ καὶ στοναχὰς λήψῃ καὶ ἀνήριθμον αἷμα.
σοῦ, Κράγος ὑψηλὸν Λυκίης ὄρος, ἐκ κορυφάων
χάσμασ᾽ ἀνοιγομένης πέτρης κελαρύξεται ὕδωρ,
μέχρι κε καὶ Παταρῶν μαντήια σήματα παύσῃ.
Κύζικος, οἰκήτειρα Προποντίδος οἰνοπόλοιο,
Ῥύνδακος ἀμφί σε κῦμα κορυσσόμενον σμαραγήσει.
καὶ σύ, Ῥόδος, πουλὺν μὲν ἀδούλωτος χρόνον ἔσσῃ,

τῶν Σιβύλλης χρησμῶν (cf. quae Diodorus V 66 refert de Daphne Tiresiae filia — Sibylla appellatur apud Suidam s. v. Σίβυλλα Θετταλή —: παρ᾽ ἧς φασι καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν); adde Theophilum ad Autol. III 2 = p. 188 Otto: *τί γὰρ ὠφέλησεν Ὅμηρον συγγράψαι τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον καὶ πολλοὺς ἐξαπατῆσαι;*

lio (qui praeterea ἐπέεσσί γ᾽ ἐμοῖς suspicatus est) μέτρων] Φ Ψ, *μέτροις Alexandre (postque eum Maass) contra dicente Volkmanno* κραιήσει] *κραιήσας (ex XI 168) Volkmann (obstat γάρ)* 425] *cf. XI 169 αὐτὸς γὰρ πρώτιστος ἐμὰς βίβλους ἀναπλώσει* ἀναπλώσει] *ex l. c. reposuit Maass*, ὀνομήνῃ *P*, ὀνομήνῃ *B*, ὀνομήνει *A Ψ*, ἀναπτύξῃ *Alexandre* αὖ] *εὖ suspicatus est Alexandre* πολέμοιο] *πολέμοι A* 427 *Πηλεΐωνα*] *πηλείωνα codd. praeter P, qui πηλείονα exhibet* 429] *bis scriptus in L* καί τε] *ipse dedi*, καί γε Φ Ψ θεοὺς] *Castalio*, θεοῖς Φ Ψ ποιήσει] *ποιήσει deleto ι F* 430 *ψευδογραφῶν*] *ψευδογράφων Ψ* 431 *τοῖσιν*] *τοῖσι Φ Ψ* 432 *Ἰλίῳ· ἀλλὰ*] *ipse dedi*, ἴλιον· ἀλλὰ Φ Ψ, Ἴλιον ἀμφί *Alexandre* ἀμοιβαῖα λήξεται] *Klouček*, ἀμοιβαῖα (ἀοίδιμα *Struve*) λέξεται Φ Ψ 433 *κακὰ*] *κακεὶ P*, κατὰ Ψ 434 *στεινοῖο*] *Alexandre*, στενοῖο Φ Ψ 435 *ποτε*] *maluit Alexandre*, τότε Φ Ψ *Αἰτώλιος*] *αἰτώλειος Ψ* *ἐξεναρίξει*] *ἐξεναρίξῃ (ἐξεναρήξῃ F, ἐξεναρίξῃ L)* 436 *καί σοι πόντος*] *σοὶ πόντος μὲν Klausen* σοι] *σε Ψ* βαρὺν] *βαθὺν Klausen* 437 *ποτ᾽, Ἄρηος*] *ipse suspicatus sum*, τότ᾽ ἄρη Φ, τότ᾽ ἄρα Ψ, τότε Θρήκης *scribendum esse censuit Volkmann*, τότ᾽ ἀρείῃ (Ἀσίδι) *Alexandre* Ἀσίδι] *ἀσσίδι Φ Ψ* πέρσῃ] *Ludwich coll. Hom. Ω 729*, στέρξῃ Φ, στέρξει Ψ, (Ἀσίδος) ἀρξεῖς *Volkmann* 439 *σοῦ*] *ipse correxi*, καὶ Φ Ψ *Κράγος*] *Meineke*, κράτος Φ Ψ *κορυφάων*] *Alexandre*, κορυφαίων (κορυφέων *A*) Φ Ψ 440 *χάσμασ᾽*] *scripsi*, χάσματ᾽ *codd.* *κελαρύξεται ὕδωρ*] *cf. I 229 ὑδάτων κελαρυζομενάων* *κελαρύξεται*] *κελαρύζεται Ψ* 441 *μέχρι κε*] *ipse dedi*, μέχρι τε Φ Ψ *Παταρῶν*] *Alexandre (coll. IV 112)*, πατέρων Φ Ψ *παύσῃ*] *παύσει Ψ* *Κύζικος, οἰκήτειρα*] *Volkmann*, κυζίκω (κυζίκῳ *A*) κήτειρα Φ Ψ, Κύζικ᾽ ὦ οἰκήτειρα *Opsopoeus* 443 *Ῥύνδακος*] *ῥαίδακος P*, an *Ῥυνδάκου scribendum?* 444 *σύ*] *σὺ μὲν Ψ* *πουλὺν μὲν*] *πολὺν Ψ* *ἀδούλωτος*] *ἀδούλευτος Φ* *ἔσσῃ*] *ἔσῃ Ψ*

III ἠμερίη θυγάτηρ, πουλὺς δέ τοι ὄλβος ὄπισθεν
ἔσσεται, ἐν πόντῳ δ' ἕξεις κράτος ἔξοχον ἄλλων.
ἀλλὰ μεταῦτις ἕλωρ ἔσῃ ἀνθρώποισιν ἐρασταῖς,
κάλλεσι δ' ἠδ' ὄλβῳ δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ.
Λύδιος αὖ σεισμὸς δὲ τὰ Περσίδος ἐξεναρίξει,
Εὐρώπης δ' Ἀσίης τε λεὼς ῥίγιστά † περ ἄλγη.
Σιδονίων δ' ὀλοὸς βασιλεὺς κατὰ φύλοπιν αἰνὴν
ποντοπόροις Σαμίοις οἰκτρὸν τεύξειεν ὄλεθρον.
αἷμα μέλαν δαπέδῳ κελαρύξεται εἰς ἅλα φωτῶν
ὀλλυμένων· ἄλοχοι δὲ σὺν ἀγλαοφαρέσι κούραις
ὕβριν ἀεικελίην ἰδίην ἀποθρηνήσουσιν,
ταὶ μὲν ὑπὲρ νυφίων, ταὶ δ' ὀλλυμένων ὑπὲρ υἱῶν.
σημεῖον Κύπρου· σεισμὸς φθίσειε φάλαγγας,
καὶ πολλὰς ψυχὰς Ἀίδης ὁμοθυμαδὸν ἕξει.
Τράλλις δ' ἡ γείτων Ἐφέσου σεισμῷ καταλύσει
τείχεά τ' εὐποίητ' ἀνδρῶν τ' ὄλβον βαρυθύμων·
ἀμβρύσει δέ τε γαῖα ὕδωρ ζεστόν· πυρὶ δ' αὐτοὺς
γαῖα βαρυνομένους πίεται, ὀδμῇ δέ τε θείου.
καὶ Σάμος ἐν καιρῷ βασιλήια δώματα τεύξει.

445 ἠμερίη] Ἠελίου *olim Alexandre* πουλὺς] πολὺς Ψ 446 πόντῳ] πότω Ψ 447] *cf. III 413* ἀλλὰ μεταῦτις ἕλωρ ἔσῃ ἀνθρώποισιν ἐρασταῖς μεταῦτις] μετ' αὖτις *A*, μετ' αὖθις *P*, μεταῦθις *cett.* ἔσῃ] *Castalio*, ἐσσὶ Φ Ψ 448 κάλλεσι δ'] *dedi*, κάλλεσιν Φ Ψ δεινὸν—θήσῃ] *cf. XIII 94* πάλι δὲ ζυγὸν αὐχένι θήσῃ *VIII 126* κοὐκ ἔτι σοι δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει *XI 67* ὑπὸ δὲ ζυγὸν αὐχένα θήσεις *XI 76* καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει *XIV 308* δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει δεινὸν—θήσῃ] *Alexandre*, δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσει Φ Ψ, καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσεις *Nauck* 449 δὲ τὰ] *an* τά τε? ἐξεναρίξει] ἐξεναρήξει Φ 450 Εὐρώπης—λεὼς] *cf. IV 1* λεὼς Ἀσίης μεγαλαύχεος Εὐρώπης τε Εὐρώπης δ' Ἀσίης τε] *cf. III 416* Ἀσίδος Εὐρώπης τε δ'] *ipse dedi*, τ' *codd.*, *om. A* τε λεὼς] *om.* Ψ ῥίγιστά † περ ἄλγη] Ψ, ῥίγιστα περ ἄλγη Φ. λεῷ ῥίγιστά περ ἄλγη *scil.* ἔσται *Boissonade, qui etiam* ῥίγιστά περ ἀλγεῖ *scribi posse arbitratus est; an* ῥίγιστ' ἀλγήσει? 451 κατὰ φύλοπιν αἰνὴν] *ipse restitui*, καὶ φύλοπις ἄλλων Φ Ψ 452 ποντοπόροις] *ipse emendavi*, ποντοφόρον Φ, ποντοπόρον (-ον *R*) Ψ οἰκτρὸν τεύξειεν] *scripsi*, *cf. V 381*, ὀλοὸν δ' ἴξουσιν (ἴξουσιν *A*) Φ, ὀλοὸν δ' ἥξουσιν Ψ, ὀλοὸν δείξουσιν *Castalio* 453 αἷμα μέλαν δαπέδῳ] *ex mea coniectura dedi*, αἵματι μὲν δάπεδον Φ Ψ αἷμα . . . κελαρύξεται] *cf. III 440* κελαρύξεται ὕδωρ εἰς ἅλα] εἰς ἄλλα *P* φωτῶν] φώτων Φ 454 ὀλλυμένων] ὀλομένων *P* 455 ἀποθρηνήσουσιν] *Struve*, ἀποθωρήξουσιν Φ Ψ, ἀποθρηνήξουσιν *Castalio*, ἀποθωύξουσιν *Alexandre* 456] *lacunam ante hunc statuebat Klausen* ταὶ μὲν] *Opsopoeus*, τὰς μὲν Φ Ψ ταὶ μὲν ὑπὲρ νυφίων] *ipse temptavi*, τὰς μὲν ὑπὲρ νεκύων Φ Ψ, τοὶ μὲν ὑπὲρ νυῶν *dubitans Meineke; an* ταὶ μὲν ὑπὲρ γονέων? ταὶ δ'] *Opsopoeus*, τὰς δ' Φ Ψ 457 σημεῖον Κύπρου·] *hic distinxit Volkmann* σεισμὸς φθίσειε] *in textum admisi*, σεισμῷ δὲ φθίσει Φ Ψ, σεισμῷ· φθίσει δὲ *Opsopoeus*, σεισμὸς φθίσει δὲ *Volkmann;* φθίσειε *scribendum esse iam Alexandre putavit* φάλαγγας] φάλαγγα Φ 459 Τράλλις] Τράλις Φ 460 τείχεα] *Castalio*, τεύχεα Φ Ψ εὐποίητ'] εὐποίητα Ψ τ' ὄλβον] *Meineke*, τ' ὀλοῶν Φ Ψ, ὀλοῶν *voluit Alexandre* 461 ἀμβρύσει] *Meineke*, ὀμβρήσει Φ Ψ τε] *om.* Ψ γαῖα ὕδωρ] *an* γαῖ' (γαίη) ὕδωρ? πυρὶ] *conieci*, ποτὶ *codd.* αὐτοὺς] *Opsopoeus*, αὐτοῖς Φ Ψ 462 γαῖα] *an* χάσμα? βαρυνομένους] *B*, βαρυνομένη *cett.* ὀδμῇ δέ τε θείου] *cf. III 60* θείου . . . ὀδμὴ *VII 142* θείου δεινὴ . . . ὀδμὴ ὀδμῇ] *restitui, cf. ll. cc.*, ὀσμὴ Φ Ψ 463 βασιλήια] βασιλεία Φ, βασίλεια Ψ τεύξει] τεῦξαι Ψ

III Ἰταλίη, σοὶ δ' οὔ τις Ἄρης ἀλλότριος ἥξει,
ἀλλ' ἐμφύλιον αἷμα πολύστονον οὐκ ἀλαπαδνὸν
πουλυθρύλλητον σέ γ' ἀναιδέα περ κεραΐξει.
καὶ δ' αὐτὴ θερμῇσι παρὰ σποδιῇσι ταθεῖσα,
ἀπροϊδῆ στήθεσσιν ἑοῖς, ἐναρίξεαι αὐτήν.
ἔσσῃ δ' οὐκ ἀνδρῶν μήτηρ, θηρῶν δὲ τιθήνη.
ἀλλ' ὅτ' ἀπ' Ἰταλίης λυμάντης ἥξεται ἀνήρ,
τῆμος, Λαοδίκεια, καταπρηνὴς ἐριποῦσα,
Καρῶν ἀγλαὸν ἄστυ, Λύκον παρὰ θέσκελον ὕδωρ,
σιγήσεις μεγάλαυχον ἀποιμώξασα τοκῆα.
Θρήικες δὲ Κρόβυζοι ἀναστήσονται ἀν' Αἷμον.
Καμπανοῖς ἄραβος πέλεται διὰ τὸν πτολίπορθον
λιμόν· πουλυετῆ δέ τ' ἀποιμώξασα τοκῆα
Κύρνος καὶ Σαρδὼ μεγάλαις χειμῶνος ἀέλλαις
καὶ πληγαῖς ἁγίοιο θεοῦ κατὰ βένθεα πόντου
δύσονται, μέγα θαῦμα θαλασσαίοις τεκέεσσιν.
αἲ αἲ παρθενικὰς ὁπόσας νυμφεύσεται Ἅιδης,
κούρους δ' ἀκτερέας ὁπόσους βυθὸς ἀμφιπολεύσει·
αἲ αἲ νήπια τέκν' ἁλινηχέα καὶ βαρὺς ὄλβος.
Μυσῶν γαῖα μάκαιρα, γένος βασιλήιον ἄφνω

464 οὔ τις Ἄρης] *Castalio*, οὗτος ἄρης *codd. praeter* A, *qui in textu habet* σοὶ δ' ἄρης οὗτος *additis supra litteris* β *et* α, *quibus rectus ordo indicatur, in margine* γρ. σοὶ δ' οὗτος ἄρης ἥξει] ἕξει F 466 πουλυθρύλλητον] πολυθρύλλητον Ψ σέ γ'] *ipse scripsi*, τε Φ, *om.* Ψ περ] *ipse temptavi*, τε Φ Ψ, σε *Volkmann (retento priore* τε*)* 467 θερμῇσι] θέρμῃσι Φ παρὰ σποδιῇσι] *Alexandre*, παρὰ σπουδῇσι Φ, παρὰ σπιδιῇσι Ψ 468 ἀπροϊδῆ] *Ewald et Volkmann*, ἃ προιδῆ P, ἃ προιδῆ A, ἃ προίδῃ Ψ στήθεσσιν ἑοῖς] Ψ, στήθεσσιν *spatio post hanc vocem relicto* Φ ἐναρίξεαι] *Alexandre*, ἐναρίζεται (ἐναρίξεται) δ' Φ, ἐναρίζετ' Ψ αὐτήν] αὐτὴν *Ewald et Volkmann* 469 ἀνδρῶν] *Volkmann et Meineke*, ἀγαθῶν Φ Ψ μήτηρ] δημήτηρ F 470 ἀλλ' ὅτ'] *Alexandre (olim) et Volkmann*, ἄλλος Φ Ψ λυμάντης] λυμάντης (λυμαίτης A) πάλιν Φ, λιμέτης πάλιν Ψ; πάλιν *iam Castalio proscripsit*, λυμεὼν πάλιν *Meineke* ἥξεται] A, ἥξεται *vel* ἥξετ' *codd. cett.* 471 τῆμος] *malim* τλῆμον *ex IV 107* ἐριποῦσα] *Struve*, ἔρπουσα Φ Ψ, ἔρρουσα *Alexandre* 472 Καρῶν] *haud ita procul a Laodicea Phrygiae abesse Cariae fines monuit Volkmann, quam ob rem nihil mutandum* ἀγλαὸν] ἀγλαῶν Ψ ἄστυ, Λύκον] A, αὐστολύκου P, ἀστυλύκου B, ἀστυλίσκου Ψ 473 σιγήσεις] ῥιγήσεις *Meineke dubitans* ἀποιμώξασα τοκῆα] = III 476 474 Θρήικες δὲ Κρόβυζοι] *Meineke (cf. Strab. VII 319)*, θρῆκες ἀκρόβυζοι Φ Ψ ἀναστήσονται ἀν' Αἷμον] *Alexandre*, ἄλλων στήσονται ἀνέμων Φ Ψ, ἄνω στήσονται ἀν' Αἷμον *Meineke*, ἄλλον στήσονται ἄεθλον *anonymus Parisin.*, ἀναστήσονται ἀπ' ἄλλων *Dausqueius* 475 ἄραβος] *anonymus Parisin.*, ἀράβων (ἀραβῶν B *superscripto m. rec.* ἠχῶν) Φ Ψ πτολίπορθον] *Castalio*, πολύκαρπον Φ Ψ 476 πουλυετῆ δέ τ'] *ipse dedi*, πουλυετῆ δὲ χρόνον Ψ, πουλυετὴς (πολυετὴς A) δὲ Φ ἀποιμώξασα τοκῆα] = III 473 477 Κύρνος] κύρνος Φ μεγάλαις] Φ, μεγάλαις Ψ 478 καὶ—θεοῦ] *ex antiquiore oraculo immutatum esse (ubi ἁλίοιο θεοῦ dictum erat) viderunt Bleek et Meineke* πληγαῖς] πηγῆς B ἁγίοιο] ἁγίοις Ψ 479 μέγα θαῦμα] *Meineke*, κατὰ κῦμα Φ Ψ θαλασσαίοις] *Meineke*, θαλασσείοις Φ, θαλασσίοις Ψ 480 νυμφεύσεται Ἅιδης] *Struve*, νυμφεύσετ' ἀίδης Φ Ψ 481 κούρους δ' ἀκτερέας ὁπόσους] *ipse temptavi*, κούρους τοὺς (*om.* B) ἀκτερέας Φ Ψ, καὶ κούρους τοὺς ἀκτερέας *Castalio*, καὶ κούρους τε τότ' ἀκτερέας *Volkmann* 482 καὶ βαρὺς ὄλβος] *scripsi*, καὶ βαρὺν ὄλβον Ψ, βασιλήιον ἄμφω (*sic*) *e versu sequente* Φ 483 ἄφνω] Ψ, ἄμφω Φ

III † τεύξεται. οὐ μὴν πουλὺν ἐπὶ χρόνον ἔσσετ' ἀληθῶς
Χαλκηδών. Γαλάταις δὲ πολύστονος ἔσσεται οἶκτος.
ἥξει καὶ Τενέδῳ κακὸν ἔσχατον, ἀλλὰ μέγιστον·
καὶ Σικυὼν χαλκέοισιν ὑλάγμασι καὶ σύ, Κόρινθε,
αὐχήσεις ἐπὶ πᾶσιν, ἴσον δὲ βοήσεται αὐλός.

* * *

ἡνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἐνθέου ὕμνου,
καὶ πάλι μοι μεγάλοιο θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν
ἵσταιο καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ γαῖαν.
αἶ αἶ Φοινίκων γένει ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
καὶ παράλαις πολίεσσιν ἁπάσαις· οὐδὲ μί' ὑμῶν
πρὸς φάος ἠελίοιο παρέσσεται ἐν φαῒ κοινῷ
οὐδ' ἔτι τῆς ζωῆς ἀριθμὸς καὶ φῦλον ἐπέσται
ἀντ' ἀδίκου γλώσσης ἀνόμου τε βίου καὶ ἀνάγνου,
ὃν κατέτριψαν ἅπαντες ἀνοίγοντες στόμ' ἄναγνον,
καὶ δεινοὺς διέθεντο λόγους ψευδεῖς τ' ἀδίκους τε
κἄστησαν κατ' ἔναντι θεοῦ μεγάλου βασιλῆος
κήρυξαν ψευδῶς μυσαρὸν στόμα. τοὔνεκ' ἄρ' αὐτοὺς
ἐκπάγλως πληγῇσι δαμάσσειεν κατὰ πᾶσαν
γαῖαν καὶ πικρὴν μοῖραν πέμψει θεὸς αὐτοῖς
ἐξ ἐδάφους φλέξας πόλιας πολέων τε θέμεθλα.
αἶ αἶ σοι, Κρήτη, πολυώδυνος ἐς σέ περ ἥξει

484 † τεύξεται] corrupte Φ Ψ. φεύξεται 'subito interibit' Volkmann, παύσεται Alexandre πουλὺν] Opsopoeus, πουλὺς Φ, πολὺν Ψ 485 Χαλκηδών] Meineke, Καρχηδών Φ Ψ 486] cf. IV 101 VIII 160 ἥξει καὶ Ῥοδίοις κακὸν ὕστατον, ἀλλὰ μέγιστον 487 Σικυὼν] σικύων P F χαλκέοισιν ὑλάγμασι] Alexandre, χάλκειος ὑλάγμασιν Φ Ψ, χαλκοῖο σελάγμασι Volkmann σύ] Alexandre, σὲ Φ Ψ 488 αὐχήσεις] Volkmann, αὐχήσει Φ Ψ, αὐλήσεις Alexandre, an αὐδήσεις? αὐλός] fortasse Αὐλίς scribendum censuit Meineke 489 sqq.] haec carminis pars a praecedente in codd. nullo modo distinguitur 489] = III 295 θυμὸς] θεὸς A θυμὸς—πάλι μοι] om. B ἐνθέου ὕμνου] hic quoque correxi, ἔνθεον ὕμνον Φ Ψ 490 sq.] cf. III 162 sqq. III 297 sqq. καὶ πάλι (τότε III 162) μοι μεγάλοιο θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν | ἵστατο. καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ πᾶσαν | γαῖαν καὶ πάλι] καί τε πάλιν Ψ μεγάλοιο θεοῦ] θεοῦ μεγάλοιο Ψ 492 γένει] Volkmann, γένος Φ Ψ 493 καὶ παράλαις πολίεσσιν ἁπάσαις] ipse temptavi, καὶ πάσαις παραλίαις πόλεσιν Φ Ψ, καὶ πάσαις πόλεσιν παραλίαις Castalio, καὶ πάντες πολίεσσι παραλίσιν (γένος vocativo v. 492 retento) Meineke, fortasse vero πᾱραλίαις (potuit imitari Sibyllista Homericum illud παρειπών = παρϝειπών Z 62) τε πόλεσσιν ἁπάσαις suspicari licet οὐδὲ μί'] ex P F dedi, οὐδεμί' codd. cett. 494 ἐν φαῒ κοινῷ] = I 348 Fragm. I 18 φαῒ] φαι accentu om. P B, φάει superscripto ι A, φάει Ψ 495 οὐδ' ἔτι] Castalio, οὐδέ τι Φ, οὐδ' ἐπὶ Ψ ἐπέσται] ipse scripsi, ἔτ' ἔσται Φ Ψ 496 γλώσσης] olim Alexandre, γλώττης Φ Ψ ἀνάγνου] ἄναγνυ Φ; an ἀθέσμου? 497 ἅπαντες] Hilberg, πάντες Φ Ψ στόμ'] στόμα Ψ 498 τ'] τε Ψ 499 κἄστησαν] κᾔστησαν A, καὶ ἔστησαν Ψ κατ' ἔναντι] F, κατέναντι vulgo 500 κήρυξαν] κήρυξαν A μυσαρὸν] μισαρὸν A τοὔνεκ' ἄρ'] τοὔνεκα γὰρ Ψ 501 πληγῇσι] ipse dedi, πληγέσσι P, πλήγεσι B, πληγαῖσι codd. cett. δαμάσσειεν] δαμάσειεν A, δαμάσειε Ψ κατὰ] ipse scripsi, παρὰ Φ Ψ μοῖραν] hoc loco reponendum, cf. 517, μοίρην Φ Ψ 503 φλέξας] πλέξας Φ πόλιας] πόλεας Φ πολέων τε] Klouček, καὶ πολλὰ Φ Ψ 504 πολυώδυνος] Volkmann, πολυώδυνε codd. ἐς] εἰς codd. περ] fortasse ποθ'

III πληγὴ καὶ φοβερῶς σ' αἰώνιος ἐξαλαπάξει·
καί σε καπνιζομένην πᾶσα χθὼν ὄψεται αὖτις
κοὔ σε δι' αἰῶνος λείψει πῦρ, ἀλλὰ καίσῃ.
αἲ αἴ σοι, Θρῄκη, ζυγὸν ὡς ἐς δούλιον ἥξεις,
ἡνίκα σύμμικτοι Γαλάται τοῖς Δαρδανίδῃσιν
Ἑλλάδ' ἐπεσσυμένως πέρσουσι, τό σοι κακὸν ἔσται·
γαίῃ δ' ἀλλοτρίῃ δώσεις πολὺ οὐδέ τι λήψῃ.
αἲ αἴ σοι, Γὼγ ἠδὲ Μαγώγ, καὶ πᾶσιν ἐφεξῆς
Μάρδοις ἠδὲ Δαοῖς, ὅσα σοι κακὰ μοῖρα πελάζει.
αἲ αἲ καὶ Λυκίων υἱοῖς Μυσῶν τε Φρυγῶν τε.
πολλὰ δὲ Παμφύλων ἔθνη Λυδῶν τε πεσεῖται
Καρῶν Καππαδόκων τε καὶ ἀνδρῶν βαρβαροφώνων
Αἰθιόπων τ' Ἀράβων τε. τί δὴ κατὰ μοῖραν ἕκαστον
ἐξαυδῶ; πᾶσιν γάρ, ὅσα χθόνα ναιετάουσιν,
ὕψιστος δεινὴν ἐπιπέμψει' ἔθνεσι πληγήν.
Ἕλλησιν δ' ὁπότ' ἂν πάλι βάρβαρον ἔθνος ἐπέλθῃ,
πολλὰ μὲν ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν ὀλέσειε κάρηνα·
πολλὰ δὲ πίονα μῆλα βροτῶν διαδηλήσονται
ἵππων θ' ἡμιόνων τε βοῶν τ' ἀγέλας ἐριμύκων·
δώματα δ' εὐποίητα πυρὶ φλέξουσιν ἀθέσμως·
πολλὰ δὲ σώματα δοῦλα πρὸς ἄλλην γαῖαν ἀνάγκῃ

505 | φοβερῶς σ'] *ipse temptavi*, φοβερὰ Φ Ψ; φοβερή· σε δ' *Volkmann* 506 αὖτις] *A*, αὖθις *codd. cett.* 507 λείψει] λήψει Φ, λείψεται Ψ, *correxit Castalio* 508 Θρῄκη] θράκη *A* ἐς] εἰς Φ, *om.* Ψ ἥξεις] εἴξῃ Ψ 509 Γαλάται τοῖς] Γαλάταις καὶ Ψ Δαρδανίδῃσιν] *ipse dedi*, δαρδανίδεσσιν Φ, δαρδανίδαισιν Ψ 510 Ἑλλάδ'] ἑλλάδ' *P*, ἑλλάδ *A*, ἔλαδ' (ἄλλα δ' *L*) Ψ πέρσουσι, τό] *ipse temptavi*, πορθέοντες τότε Φ Ψ, πόρθουν τότε *Volkmann*, πορθεῦντες *Alexandre* 511 γαίῃ δ' ἀλλοτρίῃ] *cf. III 643* χώρῃ ἐν ἀλλοτρίῃ δ' ἀλλοτρίῃ] *Castalio*, δ' ἐν ἀλλοτρίῃ Φ Ψ πολὺ οὐδέ τι] *ipse temptavi Ewaldum secutus, qui* πολὺ μηδέ τι *suspicatus est*, ἠδέ τι Φ, ἠδ' ἔτι Ψ, κακὸν ἠδέ τι *Castalio sensu incerto* 512 | *cf. III 319* αἲ αἴ σοι χώρη Γὼγ ἠδὲ Μαγώγ αἲ—ἐφεξῆς] *sic versum ipse conformavi*, αἲ αἴ σοι γὼγ καὶ πᾶσιν ἐφεξῆς ἅμα μαγώγ Φ Ψ, αἲ ἅμα σοι Γὼγ ἠδὲ Μαγὼγ καὶ πᾶσιν ἐφεξῆς *Volkmann*, αἲ αἲ Γὼγ καὶ πᾶσιν ἐφεξείης ἅμα Μαγώγ *Alexandre* 513 Μάρδοις ἠδὲ Δαοῖς] *ipse temptavi*, μαρσῶν ἠδ' ἐγγὼν Φ, μαρσῶν ἠδεγὼν Ψ, Μαρσῶν ἠδὲ Δαγῶν *Ewald*, Μάρδων ἠδὲ Δαῶν *Alexandre (Cur. post.)*, *qui in ed. alt.* Μαρσῶν ἠ Δάκων *scripsit* 514 *sq.*] *cf. III 169 sq.* Παμφύλων τε γένος Περσῶν τε Φρυγῶν τε. | Καρῶν καὶ Μυσῶν Λυδῶν τε γένος πολυχρύσων 514 | *an sic constituendus:* πολλὰ δὲ καὶ Λυκίων τε γένη Μυσῶν τε Φρυγῶν τε? αἲ αἲ] *ipse temptavi*, πολλὰ δὲ *e versu sequente* Φ Ψ 515 Παμφύλων] παμφυλίων Φ 516 Καρῶν Καππαδόκων τε] *ipse temptavi, cf. ad v. proximum;* μαύρων τ' (τε *F*) αἰθιόπων τε Φ Ψ, Καρῶν τ' Αἰθιόπων τε *olim Opsopoeus coll. III 170 V 288* ἀνδρῶν βαρβαροφώνων] *cf. I 394 XIV 82* ἀνδρῶν ἄπο βαρβαροφώνων ἀνδρῶν] *ipse correxi e ll. cc.*, ἐθνῶν (*e v. 515*) Φ Ψ 517 Αἰθιόπων τ' Ἀράβων τε] *scripsi, cf. ad 516*, καππαδοκῶν τ' ἀράβων τε Φ Ψ τί—ἐξαυδῶ;] *cf. III 210 Fragm. I 34* τί δὴ καθ' ἓν ἐξαγορεύω; κατὰ] τὰ κατὰ *F* ἕκαστον] ἑκάστου Ψ 518 πᾶσιν] πᾶσι Ψ ὅσα] *Badt*, ὅσοι Φ, ὅσσοι Ψ 519 ἐπιπέμψει'] *Alexandre*, ἐπιπέμψει Φ Ψ 520 Ἕλλησιν] *Betuleius*, ἕλλησι Φ Ψ ὁπότ' ἂν—ἐπέλθῃ] = *XIV 313* πάλι βάρβαρον] *Nauck, cf. l. c.*, πολυβάρβαρον Φ Ψ, πολὺ βάρβαρον *Struve* 521 ὀλέσειε] ὀλέσεις *P*, ὀλέσει Ψ 523 βοῶν—ἐριμύκων] *cf. III 564* βοῶν ταύρων τ' ἐριμύκων *V 354* μόσχων τ' αἰγῶν τ' ἐριμύκων δώματα δ' εὐποίητα] *cf. III 685* τείχεα δ' εὐποίητα 524 δ'] *olim Alexandre*, τ' Φ Ψ 525 δοῦλα] *om.* Ψ

III ἄξουσιν καὶ τέκνα βαθυζώνους τε γυναῖκας
ἐκ θαλάμων ἁπαλὰς τρυφεροῖς ποσὶ πρόσθ' ἑρπούσας·
δήσονται δεσμοῖσι δ' ὑπ' ἐχθρῶν βαρβαροφώνων
πᾶσαν ὕβριν δεινὴν πάσχοντες· κοὐκ ἔσετ' αὐτοῖς
μόχθον ἐπαρκείων πολέμου ζωῆς τ' ἐπαρωγός.
ὄψονταί τ' ἰδίας κτήσεις καὶ πλοῦτον ἅπαντα
ἐχθρὸν καρπίζοντα· τρόμος δ' ὑπὸ γούνασιν ἔσται.
φεύξονται δ' ἑκατόν, εἷς δ' αὐτοὺς πάντας ὀλέσσει·
πέντε δὲ κινήσουσι βαρὺν λόχον· οἳ δὲ πρὸς αὐτοὺς
αἰσχρῶς φυρόμενοι πολέμῳ δεινῷ τε κυδοιμῷ
οἴσουσιν ἐχθροῖσι χαράν, Ἕλλησι δὲ πένθος.
δούλειος δ' ἄρα τοι ζυγὸς ἔσσεται Ἑλλάδι πάσῃ·
πᾶσι δ' ὁμοῦ πόλεμός τε βροτοῖς καὶ λοιμὸς ἐπέσται
χάλκειόν τε μέγαν τεύξει θεὸς οὐρανὸν ὑψοῦ
ἀβροχίην τ' ἐπὶ γαῖαν ὅλην, αὐτὴν δὲ σιδηρέην.
αὐτὰρ ἔπειτα βροτοὶ δεινῶς κλαύσουσιν ἅπαντες
ἀσπορίην καὶ ἀνηροσίην· καὶ πῦρ ἐπὶ γαίης
κατθήσει πολύμοχθον, ὃς οὐρανὸν ἔκτισε καὶ γῆν·
πάντων δ' ἀνθρώπων τὸ τρίτον μέρος ἔσσεται αὖτις.

533 sq.] Es. 30, 17 (Deuteron. 32, 30) 539 sq.] Deuteron. 28, 23 (11, 17) 542] Psalm. 104 (105), 32 544] Zachar. 13, 8

544] Lactantius div. inst. VII 16, 14 = vol. I p. 638, 4 sq.: de cultoribus etiam dei duae partes interibunt et tertia quae fuerit probata remanebit

526 sqq.] cf. III 268 καὶ νήπια τέκνα | ὄψει δουλεύοντα παρ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν | ἠδ' ἀλόχους ἄξουσιν] ἄξουσι Ψ βαθυζώνους—ἑρπούσας] cum ἄξουσιν coniungi iussit Volkmann 527 ἁπαλὰς] ἁπαλοῖς Ψ πρόσθ' ἑρπούσας] Meineke invenit, πρόσθε πεσούσας Φ Ψ 528 δήσονται] ipse temptavi, ὄψονται codd. ex v. 531, cf. Hom. K 443 δήσαντες νηλέι δεσμῷ, an ἅψονται? cf. Platon. Crat. 417 E τὸ ἅπτειν καὶ τὸ δεῖν ταὐτόν ἐστι δεσμοῖσι δ'] ipse scripsi, δεσμοῖσιν (δεσμοῖς A) codd. ὑπ'—βαρβαροφώνων] cf. III 332 ὑπὸ δ' ἐχθρῶν βαρβαροθύμων I 394 XIV 82 ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων III 516 ἀνδρῶν βαρβαροφώνων 529 δεινὴν πάσχοντες] ipse dedi, (ὄψονται) πάσχοντας δεινὴν Φ, πάσχοντας χαλεπὴν Ψ, δεινὴν πάσχοντας Volkmann, πάσχοντας ἀεικέα Alexandre, πασχούσας δεινήν anonym. Londin. κοὐκ ἔσετ'] Opsopoeus, κοὐκ ἔστ' Φ, κοὐκέτ' Ψ 530 μόχθον] ipse temptavi (an μῶλον?), μικρὸν Φ Ψ ἐπαρκείων] Volkmann, ἐπαρκέσων Ψ, ἐπαρκέσσων Φ πολέμου] πόλεμον P 533 πάντας] ἅπαντας Ψ 534 λόχον] Castalio, χόλον Φ Ψ 535 φυρόμενοι] φερόμενοι P B 536 ἐχθροῖσι] ἐχθροῖς A 537] cf. III 508 ζυγὸν ὡς ἐς δούλιον ἥξεις δ' ἄρα τοι] ipse scripsi, δ' ἄρα Φ Ψ, ἄρα δὴ Volkmann ἔσσεται] Alexandre, ἔσται Φ Ψ 538 πᾶσι δ'] Meineke, πάντα δ' Φ Ψ πόλεμος . . . καὶ λοιμός] cf. III 603 Fragm. III 20 πόλεμον καὶ λοιμόν ἐπέσται] Meineke, ἔτ' ἔσται codd. praeter P, qui om. ἔτ' 540 αὐτὴν δὲ σιδηρέην] αὐτὴν δὲ σιδηρᾶν Volkmann, αὐτὴ (αὕτη P) δὲ σιδηρᾶ Φ Ψ 541 δεινῶς] om. Ψ ἀσπορίην] ἀπορίην F, ἀπορίαν L R 543 κατθήσει] olim Alexandre, καὶ θήσει Φ Ψ πολύμοχθον] dubitans suspicatus sum, πολὺν ἱστὸν Φ Ψ. an πολύκαυστον sensu activo? ὃς—γῆν] = III 35, 786 544] cf. V 103 ὥς τε μένειν μοῖραν τριτάτην δειλοῖσι βροτοῖσιν μέρος] Alexandre, γένος Φ Ψ αὖτις] A, αὖθις codd. cett.

III Ἑλλὰς δή, τί πέποιθας ἐπ' ἀνδράσιν ἡγεμόνεσσιν
θνητοῖς, οἷς οὐκ ἔστι φυγεῖν θανάτοιο τελευτήν;
πρὸς τί τε δῶρα μάταια καταφθιμένοισι πορίζεις
θύεις τ' εἰδώλοις; τίς τοι πλάνον ἐν φρεσὶ θῆκεν
ταῦτα τελεῖν προλιπεῖν τε θεοῦ μεγάλοιο πρόσωπον;
οὔνομα παγγενέταο σέβας ἔχε, μηδὲ λάθῃ σε.
χίλια δ' ἔστ' ἔτεα καὶ πένθ' ἑκατοντάδες ἄλλαι,
ἐξ οὗ δὴ βασίλευσαν ὑπερφίαλοι βασιλῆες
Ἑλλήνων, οἳ πρῶτα βροτοῖς κακὰ ἡγεμόνευσαν
πολλὰ θεῶν εἴδωλα καταφθιμένων ἀναθέντες,
ὧν ἕνεκεν τὰ μάταια φρονεῖν ὑμῖν ὑπεδείχθη.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν μεγάλοιο θεοῦ χόλος ἔσσεται ὑμῖν,
δὴ τότ' ἐπιγνώσεσθε θεοῦ μεγάλοιο πρόσωπον.
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ μεγάλα στενάχουσαι
ἄντα πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἀνασχόμεναι χέρας αὐτῶν
ἄρξονται βασιλῆα μέγαν ἐπαμύντορα κλῄζειν
καὶ ζητεῖν ῥυστῆρα χόλου μεγάλοιο, τίς ἔσται.
  ἀλλ' ἄγε καὶ μάθε τοῦτο καὶ ἐν φρεσὶ κάτθεο σῇσιν,
ὅσσα περιπλομένων ἐνιαυτῶν κήδε' ἐπέσται.

545. 547—549] Lactantius div. inst. I 15, 15 = vol. I p. 57, 18 — p. 58, 2 Brandt: ob hanc vanitatem Sibylla sic eos *(Graecos)* increpat: 545 '‘Ἑλλὰς'— 'ἡγεμόνεσσιν' 547 'πρὸς τί'— 549 'πρόσωπον;'

545 δή] δὲ *P (in marg. Betulei manu additum rubro δὴ), δὲ etiam cod. Lactanti S, om. Ψ. τὴ Meineke* 546] *om. Lactantius* θανάτοιο τελευτήν] = *XI 157* 547] *cf. Fragm. I 22* δαίμοσι γὰρ θυσίας ἐποιήσατε τοῖσιν ἐν Ἅιδῃ τε] *om. B, δὲ suspicatus est Alexandre* 548] *cf. Fragm. I 25* τί πλανᾶσθε βροτοί τίς] τί *P (in marg. Betulei manu addita Lactantii scriptura secundum edit. Aldinam) B* τοι] σοι *Lactantius* πλάνον ἐν φρεσὶ] πλάνων ἐνὶ φρεσὶ Ψ 549] *cf. VIII 263* ὥς τε θεὸν προλιπόντα λατρεύειν ἤθεσι θνητοῖς *VIII 381* τὸν κτιστὴν προλιπόντες ἀσελγείαις ἐλάτρευσαν *Fragm. I 20* θεὸν προλιπόντες ἀληθινὸν ἀέναόν τε προλιπεῖν τε] *ipse conieci, idemque Brandt invenit,* προλιπόντα *Lactanti codd. (ΠΡΟΛΕΙΠΟΝΤΑ P, ΠΡΟΛΕΙΝΟΝΤΑ S),* προλιποῦσα Φ, προλιποῦσι Ψ, προλιπόντι *Opsopoeus, cf. VIII 263* θεοῦ—πρόσωπον] = *III 557* 550] *cf. Fragm. I 15* αὐτὸν τὸν μόνον ὄντα σέβεσθ' ἡγήτορα κόσμου παγγενέταο] *Alexandre,* παγγενέτασ τε Φ, παγγενέτας Ψ σέβας ἔχε] *Alexandre,* σέβας δ' ἔχε Φ Ψ, *an* σεβάσσαο? 551 χίλια δ' ἔστ' ἔτεα] χίλιά δ' ἔτεα *A,* χίλια δ' ἔστ' ἔτη Ψ, χίλια δ' ἔστιν ἔτη *Volkmann; sed cf. Hesiod. Oper. 130* ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα 552 δὴ βασίλευσαν] δὴ ἐβασίλευσαν Ψ 553 βροτοῖς κακὰ ἡγεμόνευσαν] βροτοῖσι κάχ' ἡγεμόνευσαν *maluit Meineke* 554 θεῶν εἴδωλα καταφθιμένων] *cf. III 723* εἰδώλων ξοάνων τε καταφθιμένων ἀνθρώπων *III 588* θεῶν εἴδωλα καμόντων *Fragm. I 22* δαίμοσι . . . τοῖσιν ἐν Ἅιδῃ καταφθιμένων] *Volkmann,* καταφθιμένοις Φ Ψ ἀναθέντες] *Alexandre,* θανεόντων Φ Ψ 555] *cf. Fragm. III 30* ταῦτα σέβεσθε | ἄλλα τε πολλὰ μάταια, ἃ δή κ' αἰσχρὸν ἀγορεύειν ἕνεκεν] ἕνεκα Ψ ὑπεδείχθη] ἀπεδείχθη *P* 556] *cf. I 165* καὶ χόλος οὐρανόθεν μεγάλου θεοῦ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς 557 θεοῦ—πρόσωπον] = *III 549* μεγάλοιο] μεγάλοι *P* 558 πᾶσαι—ψυχαὶ] = *II 203 III 678 VIII 350* 559 ἀνασχόμεναι] *Volkmann,* ἀνασχόμενοι Φ Ψ χέρας] χεῖρας Ψ 560 μέγαν] μέγαν τ' *Volkmann* ἐπαμύντορα] ἐπαμήντο *P* 562 ἀλλ' ἄγε] ἀλλά γε *F* 563 περιπλομένων ἐνιαυτῶν] = *IV 73* κήδε' ἐπέσται] *ipse temptavi,* κήδεα ἔσται Φ Ψ, *an* κήδε' ἐσεῖται?

III ὅσσον θ' Ἑλλὰς ἔρεξε βοῶν ταύρων τ' ἐριμύκων
πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεοῦ ὁλοκαρπώσασα,
ἐκφεύξῃ πολέμοιο δυσηχέος ἠδὲ φόβοιο
καὶ λοιμοῦ καὶ δοῦλον ὑπεκφεύξῃ ζυγὸν αὖτις.
ἀλλὰ μέχρις τούτου γ' ἀσεβῶν γένος ἔσσεται ἀνδρῶν,
ὁππότε δὴ καὶ τοῦτο λάβῃ τέλος αἴσιμον ἦμαρ.
οὐ γὰρ μὴ θύσητε θεῷ, μέχρι πάντα γένηται,
ὅσσα θεός γε μόνος βουλεύσεται οὐκ ἀτέλεστα
πάντα τελεσθῆναι· κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη.
εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν ἱερὸν γένος ἔσσεται αὖτις,
βουλαῖς ἠδὲ νόῳ προσκείμενοι ὑψίστοιο,
οἳ ναὸν μεγάλοιο θεοῦ περικυδανέουσιν
λοιβῇ τε κνίσσῃ τ' ἠδ' αὖθ' ἱεραῖς ἑκατόμβαις
ταύρων ζατρεφέων θυσίαις κριῶν τε τελείων
πρωτοτόκων οἴων τε καὶ ἀρνῶν πίονα μῆλα
βωμῷ ἐπὶ μεγάλῳ ἁγίως ὁλοκαρπεύοντες.
ἐν δὲ δικαιοσύνῃ νόμον ὑψίστοιο λαχόντες
ὄλβιοι οἰκήσουσι πόλεις καὶ πίονας ἀγρούς.
αὐτοῖς δ' ὑψωθέντες ὑπ' ἀθανάτοιο προφῆται
ἔσσονται μέγα χάρμα βροτοῖς πάντεσσι φέροντες.
μούνοις γάρ σφιν δῶκε θεὸς μέγας εὔφρονα βουλὴν
καὶ πίστιν καὶ ἄριστον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
οἵ τινες οὐκ ἀπάτῃσι κεναῖς οὐδ' ἔργ' ἀνθρώπων

586—588. 590—594] Clemens Alex. Protrept. VI 70 = vol. I p. 76, 1 Dindorf: *γεωμετρίαν παρ' Αἰγυπτίων μανθάνεις, ἀστρονομίαν παρὰ Βαβυλωνίων. ἐπῳδὰς τὰς*

564 ὅσσον θ' Ἑλλὰς ἔρεξε] *ipse scripsi*, καὶ τοὺς Ἑλλὰς ἔρεξε Φ, τοὺς Ἑλλάς τ' ἔρεξε Ψ   βοῶν—ἐριμύκων] *cf. III 523* βοῶν τ' ἀγέλας ἐριμύκων   565] *iterum legitur post 573 in Ψ*   ναὸν] νηὸν *altero loco (post 573) Ψ*   ὁλοκαρπώσασα] *an* ὁλοκαρπεύσασα? *cf. III 579*   566 ἐκφεύξῃ] ἐκφεύξει *Alexandre*   567 δοῦλον ... ζυγὸν] *cf. VIII 326 sq.* ζυγὸν ... δοῦλον   ὑπεκφεύξῃ] ὑπεμφεύξῃ *P*, ὑπεκφεύξει *Alexandre*   αὖτις] *A*, αὖθις *cett. codd.*   568 μέχρις τούτου γ'] *ipse dedi*, μέχρις γε σε τοῦδ' Φ, μέχρι γέ σε τόδ' Ψ, μέχρις γε τοσοῦδ' *Alexandre*   569] = *III 741*   δὴ καὶ τοῦτο λάβῃ] *restitui ex l. c.*, κεν τοῦτο προλάβῃ Φ Ψ   αἴσιμον] αἴσιον Ψ   570 μέχρι—γένηται] *cf. III 92* ὅτ' ἂν τάδε πάντα γένηται   571] *cf. III 699* τόδε δ' ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστον | οὐδ' ἀτελεύτητον   ὅσσα—ἀτέλεστα] *scripsi*, ὅσσα μόνος βουλεύσεται οὐκ ἀτέλευτα (ἀτέλεστα *superscripto* ευτ, *i. e.* ἀτέλευτα *A*) θεός γε Φ, ὅσσα μόνος βουλεύεται θεὸς οὐκ ἀτέλεστα Ψ, ὅσσα θεός γε μόνος βουλεύσεται οὐκ ἀτέλευτα *Volkmann*, ὅσσα μόνος γε θεὸς βουλεύεται οὐκ ἀτέλευτα (*vel* ἀτέλεστα, *quod iam Huetius maluit*) *Alexandre*   572] *cf. XIV 357* ταῦτα τελεσθῆναι κρατερὴ ἐπικείσετ' ἀνάγκη   573 δ'] *addidit Volkmann, om.* Φ Ψ   573] *post hunc v. 565 iterum scriptum habet* Ψ. *cf. ad l. c.*   574 βουλαῖς ἠδὲ] *anonym. Parisin. et Struve*, βουλαῖσιν (βουλαῖσι *P B*) δὲ Φ Ψ   νόῳ] *anonymus Parisin.*, νῶ οἱ *P*, νῷ οἱ *A B*, νόοι Ψ, νόμῳ *Castalio*   προσκείμενοι] προσκείμενον *Struve*   576 τε] *om.* Ψ   578 οἴων] *Castalio (sed* οἰῶν*)*, οἰῶν Ψ, υἱῶν Φ (υ *in ras. A*)   580 νόμον] νόμον Ψ   581 πόλεις] Φ, πόλις Ψ, *an* πόλιας *ex Hom.* θ *560?*   582 αὐτοῖς] *suspicatus est Alexandre*, αὐτοὶ Φ Ψ   ὑπ' ἀθανάτοιο προφῆται] *cf. III 781* θεοῦ μεγάλοιο προφῆται   583 ἔσσονται] *substituit Alexandre*, καὶ Φ Ψ; *P in marg. additum habet* λείπει; ζήσονται *Friedlieb*   584 δῶκε] δῶ Ψ   585] *cf. III 262 interpolatum:* καὶ πᾶσιν καὶ ἄριστον ἐνὶ στήθεσσι νόημα   586 οὐδ' ἔργ'] οὐδὲ ἔργα *Clemens*

III χρύσεα καὶ χάλκεια καὶ ἀργύρε' ἠδ' ἐλέφαντος
καὶ ξυλίνων λιθίνων τε θεῶν εἴδωλα καμόντων
[πήλινα μιλτόχριστα, ζωογραφίας τυποειδεῖς,]
τιμῶσιν, ὅσα πέρ τε βροτοὶ κενεόφρονι βουλῇ·
ἀλλὰ μὲν ἀείρουσι πρὸς οὐρανὸν ὠλένας ἁγνάς
ὄρθριοι ἐξ εὐνῆς αἰεὶ χέρας ἁγνίζοντες
ὕδατι καὶ τιμῶσι μόνον τὸν ἀεὶ μεδέοντα
ἀθάνατον καὶ ἔπειτα γονεῖς· μετὰ δ' ἔξοχα πάντων
ἀνθρώπων ὁσίης εὐνῆς μεμνημένοι εἰσίν·
κοὐδὲ πρὸς ἀρσενικοὺς παῖδας μίγνυνται ἀνάγνως,
ὅσσα τε Φοίνικες Αἰγύπτιοι ἠδὲ Λατῖνοι
Ἑλλάς τ' εὐρύχορος καὶ ἄλλων ἔθνεα πολλὰ
Περσῶν καὶ Γαλατῶν πάσης τ' Ἀσίης παραβάντες
ἀθανάτοιο θεοῦ ἁγνὸν νόμον, ὅν περ ἔδωκεν.
ἀνθ' ὧν ἀθάνατος θήσει πάντεσσι βροτοῖσιν
ἄτην καὶ λιμὸν καὶ πήματά τε στοναχάς τε

ὑγιεῖς παρὰ Θρᾳκῶν λαμβάνεις, πολλά τε καὶ Ἀσσύριοι πεπαιδεύκασι, νόμους δὲ τοὺς ὅσοι ἀληθεῖς καὶ δόξαν τὴν θεοῦ παρ' αὐτῶν ὠφέλησαι τῶν Ἑβραίων 586 *'οἵ τινες'* — 588 *'καμόντων'*, 590 *'τιμῶσιν'* — 594 *'ἀθάνατον' (reliqua huius versus neglexit Clemens)* 599] *huc (vel ad III 509) respexit fortasse* Lactantius 'tertio ad Probum volumine' (Hieronym. comm. in epist. ad Galatas II) vol. II p. 287 Fritzsche: Galli, inquit *(Lactantius)*, antiquitus a candore corporis Galatae nuncupabantur. et Sibylla sic eos appellat

587 *καὶ χάλκεια] χάλκεια omisso καὶ P, καὶ χάλκεα Clemens ἀργύρε'] Φ (sed ἀργυρέ' A), ἀργύρεα Ψ, ἀργύρου Clemens ἐλέφαντος] Clemens, ἐλέφαντα (ἐλέφαντας deleto σ P addito in margine Betulei manu εἴδωλα) Φ Ψ* 588] *cf. Fragm. III 29 καὶ λίθινα ξόανα καὶ ἀγάλματα χειροποίητα III 722 sq. ἔργα τε χειροποίητα γεραίρομεν ἄφρονι θυμῷ | εἰδώλων ξοάνων τε καταφθιμένων ἀνθρώπων θεῶν—καμόντων] cf. III 554 θεῶν εἴδωλα καταφθιμένων θεῶν] βροτῶν Clemens, sed cf. l. c. καμόντων] θανόντων Clemens* 589] *om. Clemens; versus suspectus μιλτόχριστα, ζωογραφίας] A, de correptione ω vocalis cf. II 209 οὐ ζῷα νηκτά; μιλτόχριστα (ἔτι καὶ addit Ψ) ζωγραφίας codd. cett., μιλτόχριστ' ἢ Volkmann τυποειδεῖς] vix sanum, ῥυποέσσας suspicatus est Volkmann* 590 *τιμῶσιν] Clemens, τιμῶντες codd. Sibyll. ὅσα πέρ τε] Clemens, ὅσα κέν τε Φ, ὅσα κεν Ψ* 591 *μὲν] μιν Φ, γὰρ Clemens ἀείρουσι] de α producta cf. IV 165 ἐπαείραντες; vix ἐξαίρουσι ὠλένας ἁγνάς] = VIII 251, de correpta syllaba ας cf. Hesiod. Theog. 534 βουλὰς ὑπερμενέϊ Κρονίωνι 804 κούρας ῥαιόφρονας Empedocl. 374 Stein μυρίας ὥρας al. et quae dixi Dial. d. Hesiod. p. 401, ὠλένας (ab ὠλήν derivatum) ἁγνούς olim maluit Alexandre* 592 *αἰεὶ χέρας] ἀεὶ χεῖρας Ψ, ἀεὶ χρόα Clemens, cui scripturae patrocinatus est etiam Gfroerer* 593 *ὕδατι] ὕδασι Clemens καὶ τιμῶσι—γονεῖς] cf. II 60 πρῶτα θεὸν τίμα, μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας μόνον—μεδέοντα] Clemens, θεὸν τὸν ἀεὶ μέγαν ὄντα codd. Sibyll.* 594 *καί—πάντων] μετὰ δ' ἔπειτα (δέπειτα F) γονεῖς ἔξοχα πάντων F L in textu; γρ. καὶ ἔπειτα γονεῖς μετὰ δ' ἔξοχα πάντων F marg., et sic R in textu καὶ ἔπειτα] καὶ om. A* 595 *ἀνθρώπων] ἀνθρώπῳ P* 596] *cf. III 185 ἄρσην δ' ἄρσενι πλησιάσει πρὸς] πρὸς τοὺς Ψ ἀρσενικοὺς] ἄρσενας A μίγνυνται] ἀναμίγνυνται Φ ἀνάγνως] ἀνέγνως P B* 597 *Αἰγύπτιοι] κἀγύπτιοι Badt* 598 *εὐρύχορος] Opsopoeus, εὐρύχωρος Ψ, ευχωρος Φ* 599 *πάσης τ'] Alexandre, πάσης δ' Φ Ψ* 600 *ἀθανάτοιο—νόμον] = III 276 ὅν περ ἔδωκεν] scribendum censeo, coll. III 257 νόμον οὐρανόθεν πρὸ | δῶκε θεός; ὃν παρέβησαν (ex versus superioris clausula) Φ Ψ, ὃν παρέλυσαν Alexandre, ὅν περ ἔλυσαν Meineke* 601 *ἀθάνατος] ἀθάνατος θεὸς Φ* 602 *λιμὸν] λοιμὸν F καὶ πήματα] πήματα Ψ*

III καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα·
οὕνεκεν ἀθάνατον γενέτην πάντων ἀνθρώπων
οὐκ ἔθελον τιμᾶν ὁσίως, εἴδωλα δ' ἐτίμων
χειροποίητα σέβοντες, ἃ ῥίψουσιν βροτοὶ αὐτοὶ
ἐν σχισμαῖς πετρῶν κατακρύψαντες δι' ὄνειδος,
ὁππότ' ἂν Αἰγύπτου βασιλεὺς νέος ἕβδομος ἄρχῃ
τῆς ἰδίης γαίης ἀριθμούμενος ἐξ Ἑλλήνων
ἀρχῆς, ἧς ἄρξουσι Μακηδόνες ἄσπετοι ἄνδρες·
ἔλθῃ δ' ἐξ Ἀσίης βασιλεὺς μέγας, αἰετὸς αἴθων,
ὃς πᾶσαν σκεπάσει γαῖαν πεζοῖς τε καὶ ἵπποις,
πάντα δὲ συγκόψει καὶ πάντα κακῶν ἀναπλήσει·
ῥίψει δ' Αἰγύπτου βασιλήιον· ἐκ δέ τε πάντα
κτήμαθ' ἑλὼν ἐποχεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καὶ τότε δὴ κάμψουσι θεῷ μεγάλῳ βασιλῆι
ἀθανάτῳ γόνυ λευκὸν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ἔργα δὲ χειροποίητα πυρὸς φλογὶ πάντα πεσεῖται.
καὶ τότε δὴ χάρμην μεγάλην θεὸς ἀνδράσι δώσει·
καὶ γὰρ γῆ καὶ δένδρα καὶ ἄσπετα ποίμνια μήλων
δώσουσιν καρπὸν τὸν ἀληθινὸν ἀνθρώποισιν
οἴνου καὶ μέλιτος γλυκεροῦ λευκοῦ τε γάλακτος
καὶ σίτου, ὅ περ ἐστὶ βροτοῖς κάλλιστον ἁπάντων.

606 sq.] Es. 2, 18 sq. 611—613] cf. Deuteron. 28, 49 sqq.

618] Lactantius div. inst. VII 19, 9 = vol. I p. 647 1 sq. Brandt: Erythraea quoque idem spopondit: 618 'ἔργα' — 'θεῶν κατακαυθήσονται' 619—623] Lactantius div. inst. VII 24, 13 = vol. I p. 662, 4—9 Brandt: et alio loco *(ait Erythraea)* de ubertate rerum: 619 'καὶ τότε' — 623 'ἁπάντων'

603] = *Fragm. III 20* λοιμὸν] λιμὸν *in* λοιμὸν *corr. P* ἰδ'] ἠδ' *Ψ*
604 *sq.*] *cf. III 278 sq.* ἀθάνατον γενετῆρα θεὸν πάντων ἀνθρώπων | οὐκ ἔθελες τιμᾶν, θνητῶν δ' εἴδωλα ἐτίμας 604 οὕνεκεν] οὕνεκ' *A* 606 ἃ—αὐτοὶ] *cf. VIII 224* ῥίψουσιν δ' εἴδωλα βροτοί *XI 88* εἴδωλα δὲ ῥίψει ῥίψουσιν] ῥίψουσι *codd. praeter A, qui* ῥέξουσι *habet* 607 κατακρύψαντες] κρύψαντες *Ψ* 608 *sq.*] *cf. III 192* ἄχρι πρὸς ἑβδομάτην βασιληίδα, ἧς βασιλεύσει | Αἰγύπτου βασιλεύς, ὃς ἀφ' Ἑλλήνων γένος ἔσται
ἕβδομος] *Alexandre,* ἕβδομον *Φ Ψ* 609 γαίης] γενεῆς *Castalio* 610 Μακηδόνες] *A,* μακεδόνες *codd. cett.* 611 αἰετὸς αἴθων] = *XIV 224* 612 πεζοῖς τε καὶ ἵπποις] *ipse correxi (cf. Hom.* ξ *267* ρ *436),* πεζῶν τε καὶ ἱππέων *Φ Ψ ex III 805*
613] = *III 188* 614 Αἰγύπτου βασιλήιον] = *III 159 VIII 6* 615 ἐποχεῖται] *Φ, cf. Meineke Phil. VIII 582 sqq. Herm. II 189,* ὀχεῖται *Ψ,* ἀποχεῖται *Alexandre*
617 ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ] = *XIII 136* 618 ἔργα δὲ χειροποίητα] *cf. III 722* ἔργα τε χειροποίητα πυρὸς—πεσεῖται] θεῶν κατακαυθήσονται *Lactantius* πυρὸς] *om. Ψ* 619 δὴ] *ΔΕ Lactanti cod. B* θεὸς] *om. Ψ* 620—623] *sq. III 744 sq.* γῆ γὰρ παγγενέτειρα βροτοῖς δώσει τὸν ἄριστον | καρπὸν ἀπειρέσιον σίτου οἴνου καὶ ἐλαίου 620 ποίμνια μήλων] θρέμματα γαίης *Lactantius* ποίμνια] πόμνια *P*
621 δώσουσιν] *Lactantius,* δώσουσι *codd. Sibyll. (in P rubro Betulei manu additum ν)*
622—640] *iterum scripti inveniuntur in A post v. 725* 622 καὶ μέλιτος] μέλιτος *P,* καὶ *minio superscriptum Betulei manu*

III ἀλλὰ σὺ μὴ μέλλων, βροτὲ ποικιλόμητι, βράδυνε,
ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας θεὸν ἱλάσκοιο.
θῦε θεῷ ταύρων ἑκατοντάδας ἠδὲ καὶ ἀρνῶν
πρωτοτόκων αἰγῶν τε περιπλομένῃσιν ἐν ὥραις.
ἀλλά μιν ἱλάσκου, θεὸν ἄμβροτον, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος.
τὴν δὲ δικαιοσύνην τίμα καὶ μηδένα θλῖβε.
ταῦτα γὰρ ἀθάνατος κέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
ἀλλὰ σὺ τοῦ μεγάλοιο θεοῦ μήνιμα φύλαξαι,
ὁππότε κεν πάντεσσι βροτοῖς λοιμοῖο τελευτὴ
ἔλθῃ καὶ φοβεροῖο δίκης τετύχωσι δαμέντες,
καὶ βασιλεὺς βασιλῆα λάβῃ χώρην τ' ἀφέληται,
ἔθνη δ' ἔθνεα πορθήσῃ καὶ φῦλα δυνάσται,
ἡγεμόνες δὲ φύγωσιν ἐς ἄλλην γαῖαν ἅπαντες,
ἀλλαχθῇ δέ τε γαῖα βροτῶν καὶ βάρβαρος ἀρχὴ
Ἑλλάδα πορθήσῃ πᾶσαν καὶ πίονα γαῖαν
ἐξαρύσῃ πλούτοιο καὶ ἀντίον εἰς ἔριν αὐτῶν
ἔλθωσιν χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου εἵνεκεν — ἔσται
ἡ φιλοχρημοσύνη κακὰ ποιμαίνουσα πόλεσσιν —
χώρῃ ἐν ἀλλοτρίῃ· ἄταφοι δέ τε πάντες ἔσονται,
καὶ τῶν μὲν γῦπές τε καὶ ἄγρια θηρία γαίης

629] Deuteron. 4, 36 Es. 45, 5, 21, 23

624 sq.] Clemens Alex. Protrept. VII 74 = vol. I 81, 1 Dindorf: *οὕτως μὲν δὴ Ὀρφεύς· χρόνῳ δέ ποτε συνῆκεν πεπλανημένος·* 624 'ἀλλὰ' — 625 'ἱλάσκοιο'

624 *μέλλων] Clemens, πολλὴν codd. Sibyll. βροτὲ ποικιλόμητι] = III 217, cf. I 6 ποικίλε θνητέ βράδυνε] Clemens, κακόφρον codd. Sibyll. (κακόφρων superscripto ο A)* 625 *παλίμπλαγκτος] Clemens, λιπὼν πλοῦτον codd. Sibyll.* 626 *ταύρων—αἰγῶν τε] cf. III 576 sq. ταύρων . . . θυσίαις . . . πρωτοτόκων ὀίων τε καὶ ἀρνῶν πίονα μῆλα καὶ] om. P* 627 *περιπλομένῃσιν] dedi, περιπλομέναισιν Φ, περιπλομέναις Ψ* 629] *= III 760, cf. VIII 377 μοῦνος γὰρ θεός εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς ἄλλος (cf. ad h. v.) αὐτὸς] ipse dedi ex l. c., οὗτος Φ Ψ κοὐκ] καὶ οὐκ Ψ* 630 *καὶ μηδένα θλῖβε] cf. II 74 μὴ θλῖβε πένητα* 631 *δειλοῖσι βροτοῖσιν] = III 662, 759* 632 *φύλαξαι] φύλαξε Ψ* 633 *βροτοῖς] βροτοῖσι Ψ λοιμοῖο τελευτὴ] θανάτοιο τελευτὴ Nauck, sed cf. Gfroerer Phil. II 155 'nicht das Ende der Pest, sondern ihre Vollendung'* 634 *φοβεροῖο δίκης] cf. I 322 III 777, Φοβεροῖο (θεοῦ) δίκης Gfroerer δίκης] δίκη P, δίκην A B τετύχωσι] Meineke et Nauck coll. Hom. Δ 116 var. lect. εἴ περ τετύχησι (τε τύχησι volgo) Maxim. π. καταρχ. 577 τετύχησι Maneth. III 299 τετύχοιεν* 635 *χώρην] χώραν Φ Ψ* 636 *πορθήσῃ] Opsopoeus, πορθήσει Φ Ψ* 637 *ἡγεμόνες] ἡγεμόνας superscripto ες A ἐς] εἰς Ψ* 638 *ἀλλαχθῇ δέ] Alexandre, ἀλλάχθη γε Φ Ψ* 639 *πορθήσῃ] Opsopoeus, πορθήσει Φ Ψ* 640 *ἐξαρύσῃ] Opsopoeus, ἐξαρύσει Φ, ἐξαρρύσει Ψ* 641 *ἔλθωσιν] ἔλθωσι Ψ, ἔλθουσιν A, ἔλθουσι P B εἵνεκεν] ἕνεκεν Ψ* 642] *cf. II 111 ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης VIII 17 ἀρχὴ πᾶσι κακῶν φιλοχρημοσύνη καὶ ἄνοια III 235 φιλοχρημοσύνην, ἥ τε κακὰ μυρία τίκτει | θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον κακὰ—πόλεσσιν] Alexandre, κακὰ ποιμένουσα πόλεσσι Φ, κακὰ πημαίνουσα πόλεσσι Ψ, κακὰ πημαίνουσα πόληας Nauck* 643 *χώρῃ ἐν ἀλλοτρίῃ] cf. III 511 γαίῃ δ' ἀλλοτρίῃ δέ τε πάντες] ipse scripsi, δὲ ἅπαντες Φ Ψ* 644 *τῶν] τὰ Ψ*

III σάρκας δηλήσονται· ἐπὴν δὴ ταῦτα τελεσθῇ,
λείψανα γαῖα πέλωρος ἀναλώσειε θανόντων.
αὐτὴ δ᾽ ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἔσται ἅπασα
κηρύσσουσα τάλαινα μύσος μιαρῶν ἀνθρώπων
πολλὰ χρόνων μήκη περιτελλομένων ἐνιαυτῶν,
πέλτας καὶ θυρεοὺς γαισοὺς παμποίκιλά θ᾽ ὅπλα·
οὐδὲ μὲν ἐκ δρυμοῦ ξύλα κόψεται ἐς πυρὸς αὐγήν.
καὶ τότ᾽ ἀπ᾽ ἠελίοιο θεὸς πέμψει βασιλῆα,
ὃς πᾶσαν γαῖαν παύσει πολέμοιο κακοῖο,
τοὺς μὲν ἄρα κτείνας, τοῖς δ᾽ ὅρκια πιστὰ τελέσσας.
οὐδέ γε ταῖς ἰδίαις βουλαῖς τάδε πάντα ποιήσει,
ἀλλὰ θεοῦ μεγάλοιο πιθήσας δόγμασιν ἐσθλοῖς.
ναὸς δ᾽ αὖ μεγάλοιο θεοῦ περικαλλέι πλούτῳ
βεβριθώς, χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδέ τε κόσμῳ
πορφυρέῳ· καὶ γαῖα τελεσφόρος ἠδὲ θάλασσα
τῶν ἀγαθῶν πλήθουσα. καὶ ἄρξονται βασιλῆες
ἀλλήλοις κοτέειν ἐπαμύνοντες κακὰ θυμῷ.
ὁ φθόνος οὐκ ἀγαθὸν πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
ἀλλὰ πάλιν βασιλῆες ἐθνῶν ἐπὶ τήνδε γε γαῖαν
ἄθροοι ὁρμήσονται ἑαυτοῖς κῆρα φέροντες·
σηκὸν γὰρ μεγάλοιο θεοῦ καὶ φῶτας ἀρίστους
πορθεῖν βουλήσονται. ὁπηνίκα γαῖαν ἵκωνται,
θήσουσιν κύκλῳ πόλεως μιαροὶ βασιλῆες
τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων καὶ λαὸν ἀπειθῆ.

649—651] Ezech. 39, 9 sq. 652 sqq.] Dan. 7, 13 sq. 663 sqq.] Hierem. 1, 15

652 sq.] Lactantius div. inst. VII 8, 7 = vol. I p. 643, 5—7 Brandt: item alia *(Sibylla)*: 652 ʽκαὶ τότ᾽ʼ — 653 ʽκακοῖοʼ

645 *σάρκας] cum Gfroerero scribendum censui, σαρκῶν Φ Ψ ἐπὴν δὴ] ἐπὰν δὴ Volkmann, ἐπὰν (ἐπ᾽ ἂν P) δὲ Φ Ψ, ἐπεὶ δ᾽ ἂν Alexandre* 646—675 *incl.] desunt in A nullo lacunae indicio, librarii ut videtur incuria qui totam paginam triginta versuum neglexit* 646 *πέλωρος] πελώρη Hesiod. Theog. 159 ἀναλώσειε] Ψ, ἀνηλώσειε P, ἀναλώσεις B* 648 *μιαρῶν] Castalio, μυρίων Φ Ψ, μώρων Meineke, μελέων Alexandre* 649—651] *cf. III 728, 729, 731* 650 *γαισοὺς] γαισσοὺς Φ, κόρυθας III 729 παμποίκιλά θ᾽] ex l. c. Alexandre, παμποίκιλα (om. θ᾽) Φ Ψ* 651 *μὲν] τις Gfroerer, qui 649—651 uncis includi iussit, γὰρ Gallaeus ex III 731* 654 *τοὺς μὲν] ipse dedi, οὓς μὲν Φ Ψ τοῖς δ᾽] ipse scripsi, οἷς δ᾽ Φ Ψ* 655 *ποιήσει] πο ήσει (parvo spatio inter ο et η intermisso) F* 657 *ναὸς] Meineke, λαὸς Φ, λαοὺς Ψ περικαλλέι] περικαλλεῖ P Ψ* 658 *κόσμῳ πορφυρέῳ] lapidem πορφυρίτην esse recte intellexit Meineke, qui ναὸς censuit esse scribendum πορφυρέῳ] πορφυρόει P B* 661 *κοτέειν] κοτείειν L κακὰ] κακῷ Ψ* 662] *ut suspectum Gfroerer cancellis includere voluit δειλοῖσι βροτοῖσιν] = III 631, 759* 663 *τήνδε γε] ipse scripsi, τήνδε τε Φ, τήν γέ τε Ψ* 664 *ἑαυτοῖς] ἑαυτοῖσι P* 665 *φῶτας ἀρίστους] = V 109* 666 *ἵκωνται] Alexandre, ἵκονται Φ Ψ* 667 *θήσουσιν κύκλῳ] ipse correxi ex Hierem. 1, 15: θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα; θύσουσι κύκλῳ Φ, κυκλωθήσωσιν Ψ* 668 *ἀπειθῆ] an ἄβουλον? cf. III 734*

III καί ῥα θεὸς φωνῇ μεγάλῃ πρὸς πάντα λαλήσει
λαὸν ἀπαίδευτον κενεόφρονα· καὶ κρίσις αὐτοῖς
ἔσσεται ἐκ μεγάλοιο θεοῦ καὶ πάντες ὀλοῦνται
χειρὸς ὕπ' ἀθανάτοιο. ἀπ' οὐρανόθεν δὲ πεσοῦνται
ῥομφαῖαι πύρινοι κατὰ γαῖαν· λαμπάδες αὐγαὶ
ἵξονται μεγάλαι λάμπουσαί γ' ἐς μέσον ἀνδρῶν.
γαῖα δὲ παγγενέτειρα σαλεύσεται ἤμασι κείνοις
χειρὸς ὕπ' ἀθανάτοιο, καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ πόντον,
πάντα δὲ θηρία γῆς πετεηνῶν τ' ἄσπετα φῦλα,
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
φρίξει ὑπ' ἀθανάτοιο προσώπου καὶ φόβος ἔσται.
ἠλιβάτους κορυφάς τ' ὀρέων βουνούς τε πελώρους
ῥήξει, κυάνεόν τ' ἔρεβος πάντεσσι φανεῖται.
ἠέριαι δὲ φάραγγες ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν
ἔσσονται πλήρεις νεκύων· ῥεύσουσι δὲ πέτραι
αἵματι καὶ πεδίον πληρώσει πᾶσα χαράδρη.
τείχεα δ' εὐποίητα χαμαὶ πεσέονται ἅπαντα
ἀνδρῶν δυσμενέων, ὅτι τὸν νόμον οὐκ ἔγνωσαν
οὐδὲ κρίσιν μεγάλοιο θεοῦ, ἀλλ' ἄφρονι θυμῷ
πάντες ἐφορμηθέντες ἐφ' ἱερὸν ἤρατε λόγχας.
καὶ κρινέει πάντας πολέμῳ θεὸς ἠδὲ μαχαίρῃ
καὶ πυρὶ καὶ ὑετῷ τε κατακλύζοντι· καὶ ἔσται
θεῖον ἀπ' οὐρανόθεν, αὐτὰρ λίθος ἠδὲ χάλαζα
πολλὴ καὶ χαλεπή· θάνατος δ' ἐπὶ τετράποδ' ἔσται.

675] Psalm. 17, 8 676—684] Ezech. 38, 20 689—692] Ezech. 38, 21 sq.

672 sq.] *fortasse huc respexit* Lactantius div. inst. VII 19, 5 = vol. I p. 645, 8 sq.: cadet repente gladius e caelo

672 ὕπ'] *ipse scripsi,* ἀπ' Φ Ψ 673 ῥομφαῖαι πύρινοι] *cf. III 634* φοβεροῖο δίκης λαμπάδες αὐγαὶ] *Meineke (*λαμπάδες *adiectivum esse monens, ut Soph. Oed. Col. 1048* λαμπάδες ἀκταί *legitur),* λαμπάδες αὖ γε Φ, αὖ γε *om.* Ψ 674 ἵξονται] Ψ, ἥξονται Φ, *an* ἔσσονται? λάμπουσαί γ'] *ipse dedi,* λάμπουσαι Φ Ψ, λάμπουσαί τ' *Meineke, an* λάμψουσι δέ τ'? ἐς] εἰς Φ Ψ 675] = *III 714, cf. III 751* οὐδὲ βαρὺ στενάχουσα σαλεύσεται οὐκέτι γαῖα 676] *cf. ad III 646* ὕπ'] *ipse scripsi,* ἀπ' Φ Ψ πόντον] πάντων Ψ 677] *sic ipse versum conformavi,* πάνδε δὲ θηρία γαίης κἄσπετα (κἄσπετα *A)* φῦλα πετεινῶν Φ, πάντα δὲ θηρία γαίης ἠδ' ἄσπετα φῦλα πετεινῶν Ψ. πάντα δὲ θηρία γῆς ἠδ' ἄσπετα φῦλα πετεινῶν *Alexandre* 678 πᾶσαι—ψυχαὶ] = *II 203 III 558 VIII 350* 680 πελώρους] *ipse correxi,* πελώρων Φ Ψ 683 ῥεύσουσι αἵματι] *cf. III 804* αἱματικαῖς σταγόνεσσι πετρῶν ἄπο σῆμα γένηται 684 χαράδρη] χαράδρα *codd.* 685 τείχεα δ' εὐποίητα] *cf. III 524* δώματα δ' εὐποίητα τείχεα] τεύχεα Ψ χαμαὶ—ἅπαντα] *cf. III 275* πάντα χαμαὶ πεσέονται 686 ἔγνωσαν] *an* ἔγνωτε? (*cf.* ἤρατε 688) 687 ἄφρονι θυμῷ] = *III 722* 689 κρινέει] *ipse dedi,* κρίνει Φ, κρινεῖ Ψ 690 ὑετῷ τε κατακλύζοντι] *nihil mutandum, cf. Ezech. 38, 22* τε] *om.* F 691 αὐτὰρ] ἀτὰρ Ψ λίθος ἠδὲ χάλαζα] *cf. XIV 112* νιφὰς ἠδὲ χάλαζα

III καὶ τότε γνώσονται θεὸν ἄμβροτον, ὃς τάδε κραίνει·
οἰμωγὴ δ', ἀλαλαγμὸς ὁμοῦ κατ' ἀπείρονα γαῖαν
ἔσσεται ὀλλυμένων ἀνδρῶν· καὶ πάντες ἄναγνοι
αἵματι λούσονται· πίεται δέ τε γαῖα καὶ αὐτὴ
αἵματος ὀλλυμένων, κορέσονται θηρία σαρκῶν.
  αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς μέγας ἀέναός τε
εἶπε προφητεῦσαι. τόδε δ' ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστον
οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅτι κεν μόνον ἐν φρεσὶ θήῃ·
ἄψευστον γὰρ πνεῦμα θεοῦ πέλεται κατὰ κόσμον.
  υἱοὶ δ' αὖ μεγάλοιο θεοῦ περὶ ναὸν ἅπαντες
ἡσυχίως ζήσοντ' εὐφραινόμενοι ἐπὶ τούτοις
οἷς δώσει κτιστής τε δικαιοκρίτης τε μόναρχος.
αὐτὸς γὰρ σκεπάσειε μέγας μεγαλωστὶ παραστάς,
κύκλοθεν ὡς εἰ τεῖχος ἔχων πυρὸς αἰθομένοιο.
ἀπτόλεμοι δ' ἔσσονται ἐν ἄστεσιν ἠδ' ἐνὶ χώραις.
οὐ χεὶρ γὰρ πολέμοιο κακοῦ, μάλα δ' ἔσσεται αὐτοῖς
αὐτὸς ὑπέρμαχος ἀθάνατος καὶ χεὶρ ἁγίοιο.
καὶ τότε δὴ νῆσοι πᾶσαι πόλιές τ' ἐρέουσιν,
ὁππόσον ἀθάνατος φιλέει θεὸς ἄνδρας ἐκείνους·
πάντα γὰρ αὐτοῖσιν συναγωνιᾷ ἠδὲ βοηθεῖ,
οὐρανὸς ἠέλιός τε θεήλατος ἠδὲ σελήνη.
[γαῖα δὲ παγγενέτειρα σαλεύσεται ἤμασι κείνοις.]
ἡδὺν ἀπὸ στομάτων λόγον ἐξήσουσιν ἐν ὕμνοις·
'δεῦτε, πεσόντες ἅπαντες ἐπὶ χθονὶ λισσώμεσθα
ἀθάνατον βασιλῆα, θεὸν μέγαν ἀέναόν τε.

693] Ezech. 38, 23   716] Psalm. 94, 6

693 κραίνει] Opsopoeus, κρίνει (κρίνει ex κρήνει corr. P) Φ L, κρινεῖ F R   694 δ', ἀλαλαγμὸς ὁμοῦ] scripsi Meinekio duce, qui κ' ἀλαλαγμὸς ὁμοῦ coniecit, τε καὶ ἀλαλαγμὸς Φ, καὶ ἀλαλαγμὸς Ψ   ἀπείρονα γαῖαν] cf. II 194 ἀπείρονα κόσμον   695 ἔσσεται] Gfroerer, ἥξεται Ψ, ἥξεται Φ   ἄναγνοι] Meineke, ἄναυδοι Φ Ψ   696 δέ τε] δὲ Ψ   698] cf. III 162 sq., 298 sq., 491; praeterea v. VIII 359 αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέδειξεν   θεὸς μέγας ἀέναός τε] cf. III 717 θεὸν μέγαν ἀέναόν τε   ἀέναος] ἀέννaος P   699] cf. III 571 ὅσσα θεός γε μόνος βουλεύσεται οὐκ ἀτέλεστα   τόδε—ἀτέλεστον] ipse correxi suadente Nauckio (pluralis falso ex Hom. Δ 168 natus videtur esse), τάδε δ' (τάδ' P, τὸ δὲ A) ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα Φ Ψ   700 οὐδ' ἀτελεύτητον] ipse scripsi, cf. Hom. Α 527, οὐδ' ἀτελεύτητα Φ Ψ   ἐν φρεσὶ θήῃ] ipse dedi, ἐν φρεσὶ θείῃ Φ Ψ, ἐν φρεσὶ θείῃ Meineke, ὀφρύσι νεύσῃ ex Hom. l. c. Nauck   701 ἄψευστον] ἄψευδον Φ   ζήσοντ'] Castalio, ζήσονται Φ Ψ   704 κτιστής τε] ipse scripsi, κτίστης ὁ Φ Ψ   705 μέγας] Canter, μόνος Φ Ψ   μεγαλωστὶ] Meineke, μεγάλως τε Φ Ψ   706 κύκλοθεν] Opsopoeus, κύκλωθ' Φ, κύκλωθεν Ψ   αἰθομένοιο] αἰσθομένοιο P   707 ἐνὶ] Castalio, ἐν Φ Ψ   710 πόλιες] cum Meinekio scripsi, πόλεες Φ, πόλεις Ψ   τ'] τε P F   711 θεὸς] Meineke, τοὺς Φ Ψ   712] om. P   αὐτοῖσιν] B S, αὐτοῖσι A Ψ   714] ex III 675 falso huc translatum esse vidit Opsopoeus   σαλεύσεται] σαλεύεται B   715 λόγον] λόγων Ψ   ἐξήσουσιν ἐν ὕμνοις] ipse conieci, ἄξουσι δ' ἐν ὕμνοις Φ, ἀέξουσιν ἤμασι κείνοις Ψ (ex v. 714), ἄξουσιν δ' ἐνὶ ὕμνοις Opsopoeus   716 λισσώμεσθα] λισσώμεθα P   717 θεὸν μέγαν ἀέναόν τε] cf. III 698 θεὸς μέγας ἀέναός τε   ἀέναόν τε] ὕψιστόν τε Ψ

III πέμπωμεν πρὸς ναόν, ἐπεὶ μόνος ἐστὶ δυνάστης·
καὶ νόμον ὑψίστοιο θεοῦ φραζώμεθα πάντες,
ὅς τε δικαιότατος πέλεται πάντων κατὰ γαῖαν.
ἡμεῖς δ' ἀθανάτοιο τρίβον πεπλανημένοι εἰμὲν
ἔργα τε χειροποίητα γεραίρομεν ἄφρονι θυμῷ
εἰδώλων ξοάνων τε καταφθιμένων ἀνθρώπων.'
ταῦτα βοήσουσιν ψυχαὶ πιστῶν ἀνθρώπων·
'δεῦτε, θεοῦ κατὰ δώματ' ἐπὶ στομάτεσσι πεσόντες
τέρψωμεν ὕμνοισι θεὸν γενετῆρα κατ' οἴκους,
ἐχθρῶν ὅπλα πορίζόμενοι κατὰ γαῖαν ἅπασαν
ἑπτὰ χρόνων μήκη περιτελλομένων ἐνιαυτῶν,
πέλτας καὶ θυρεοὺς κόρυθας παμποίκιλά θ' ὅπλα,
πολλὴν καὶ τόξων πληθὺν βελέων ἀκίδων τε·
οὐδὲ γὰρ ἐκ δρυμοῦ ξύλα κόψεται ἐς πυρὸς αὐγήν.'
ἀλλά, τάλαιν' Ἑλλάς, ὑπερήφανα παῦε φρονοῦσα·
λίσσεο δ' ἀθάνατον μεγαλήτορα καὶ προφύλαξαι.
στεῖλον δὴ ἐπὶ τήνδε πόλιν πάλι λαὸν ἄβουλον,
ὅς τε μὲν ἐξ ὁσίης γαίης πέλεται μεγάλοιο.

728—731] Ezech. 39, 9

721—723] 'Iustinus' cohort. ad gentil. c. 16 = vol. II p. 64 Otto[3]: εἶτ' ἀλλαχοῦ που οὕτως (λέγει Σίβυλλα)· 721 'ἡμεῖς' — 723 'ἀνθρώπων' 727—731] Lactantius div. inst. VII 26, 4 = vol. I p. 666, 9—11 Brandt: tum per annos septem perpetes intactae erunt silvae nec excidetur de montibus lignum, sed arma gentium comburentur

718 μόνος] μόνον *Ψ* 721] *cf. Fragm. I 23* καὶ τρίβον ὀρθὴν | εὐθεῖαν προλιπόντες τρίβον] *Ψ, om. Φ,* τρίβους *'Iustini' codd.* εἰμὲν] *'Iustini' codd. A B D G, quod recepit Otto:* ἦμεν *'Iustini' codd. C E F,* ἦμεν *codd. Sibyll.* 722 *sq.*] *cf. Fragm. III 28 sq.* σέβεσθε . . καὶ λίθινα ξόανα καὶ ἀγάλματα χειροποίητα *III 588* καὶ ξυλίνων λιθίνων τε θεῶν εἴδωλα καμόντων . . . τιμῶσιν *III 554* πολλὰ θεῶν εἴδωλα καταφθιμένων ἀναθέντες ἔργα τε χειροποίητα] *cf. III 618* ἔργα δὲ χειροποίητα τε] δὲ *'Iustinus'* γεραίρομεν] *'Iustinus',* σεβάσμεθα *Φ,* σεβάσθημεν *Ψ,* σεβαζόμεθ' *Alexandre* ἄφρονι θυμῷ] = *III 687* θυμῷ] μύθῳ *'Iustini' codd. praeter F* 723] εἴδωλα ξοάνων τε (τε *superscr.*) καταφθιμένων ἀνθρώπων *'Iustini' cod. F,* εἴδωλα · ξοάνων καταφθιμένων τ' ἀνθρώπων *'Iustini' codd. A B C,* εἴδωλα ξοάνων τε καταφθιμένων τ' ἀνθρώπων *'Iustini' codd. D G,* εἴδωλα ξοανά τε καταφθιμένων ἀνθρώπων *coniecit Otto in 'Iustino'* 724] *om. P* βοήσουσιν] βοήσουσι *Φ Ψ* 725 δώματ'] *Hartel,* δῆμον *Φ Ψ,* νηὸν *Meineke* 725] *post hunc undeviginti versus, qui supra leguntur v. 622—640 iterum scriptos exhibet A addita in margine adnotatione:* περιττοὶ στίχοι ἐννεακαίδεκα 726 τέρψωμεν—θεὸν] *Castalio,* ὕμνοισιν τέρψωμεν θεὸν *Φ,* ὕμνοισι πέμψωμεν θεὸν *Ψ,* ὕμνοισιν τέρψωμεν ἐὸν *Meineke* κατ' οἴκους] *cf. II 269,* κατ' οἶκον *Gfroerer* 727—731] *uncis saepsit Gfroerer* 728 *sq.*] *cf. III 649 sq.* ἐνιαυτῶν] αὐτῶν *P* 729 θ'] τ' *Φ,* τε *Ψ. θ' restituit Opsopoeus* 730 πολλὴν—πληθὺν] *ipse scripsi.* πολλὰ δὲ καὶ τόξων πληθὺν *Φ Ψ,* πολλὰ δὲ καὶ τόξων πλήθη *Alexandre* ἀκίδων] *Meineke,* ἀδίκων *Φ Ψ* 731] = *III 651* οὐδὲ γὰρ] οὐδὲ μὲν *III 651,* οὐδέ τις *hic quoque Gfroerer* ἐκ δρυμοῦ] ἐν χειρὶ ἐκ δρυμοῦ *Ψ* κόψεται] κόψεται *superscripto* ε *A,* κόψετε *P* ἐς] *P,* εἰς *codd. cett.* 732 τάλαιν'] *Ψ (sed* ταλέν' *L),* ἀλὲν *P,* ἀλὲν *B, om. A spatio relicto* 734 στεῖλον δὴ] στεῖλαι μὴ *Bleek,* στεῖλον μὴ *Ewald,* μὴ στεῖλαι *Gfroerer v. 735 serius insertum esse arbitratus post corruptum initium versus 734* ἐπὶ τήνδε πόλιν] ἐπὶ τήνδε (τὴν δὲ *A*) τε τὴν πόλιν *Φ,* ἐπὶ τήνδε πόλιν *Ψ* πάλι] *ipse suppleci, om. codd.,* τὸν *Castalio* 735 ὅς τε μὲν] *Volkmann,* ὅστε (ὅς τέ) μιν *Φ Ψ* μεγάλοιο] *genuinum?*

III *μὴ κίνει Καμάριναν· ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων·*
πάρδαλιν ἐκ κοίτης, μή τοι κακὸν ἀντιβολήσῃ.
ἀλλ' ἀπέχου, μηδ' ἴσχ' ὑπερήφανον ἐν στήθεσσιν
θυμὸν ὑπερφίαλον, στείλασ' ἐς ἀγῶνα κραταιόν.
καὶ δούλευε θεῷ μεγάλῳ, ἵνα τῶνδε μετάσχῃς·
ὁππότε δὴ καὶ τοῦτο λάβῃ τέλος αἴσιμον ἦμαρ,
[ἐς δὲ βροτοὺς ἥξει κρίσις ἀθανάτοιο θεοῖο,]
ἥξει ἐπ' ἀνθρώπους μεγάλη κρίσις ἠδὲ καὶ ἀρχή.
γῆ γὰρ παγγενέτειρα βροτοῖς δώσει τὸν ἄριστον
καρπὸν ἀπειρέσιον σίτου οἴνου καὶ ἐλαίου·
αὐτὰρ ἀπ' οὐρανόθεν μέλιτος γλυκεροῦ ποτὸν ἡδὺ
δένδρεά τ' ἀκροδρύων καρπὸν καὶ πίονα μῆλα
καὶ βόας ἔκ τ' οἴων ἄρνας αἰγῶν τε χιμαίρας·
πηγάς τε ῥήξει γλυκερὰς λευκοῖο γάλακτος·
πλήρεις δ' αὖτε πόλεις ἀγαθῶν καὶ πίονες ἀγροὶ
ἔσσοντ'· οὐδὲ μάχαιρα κατὰ χθονὸς οὐδὲ κυδοιμός·
οὐδὲ βαρὺ στενάχουσα σαλεύσεται οὐκ ἔτι γαῖα·
οὐ πόλεμός τ' οὐδ' αὖτε κατὰ χθονὸς αὐχμὸς ἔτ' ἔσται,
οὐ λιμὸς καρπῶν τε κακορρέκτειρα χάλαζα·
ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν,

749] cf. Es. 35, 6

736 *μὴ κίνει Καμάριναν*] *proverbium affert* Zenobius V 18 = paroemiogr. Graec. vol. I p. 123, 1 Leutsch; Gregorius Cyprius IV 41 = vol. II p. 123, 3 Apostolius XI 49 = vol. II 527, 17 741—743] Lactantius div. inst. VII 20, 1 sq. = vol. I p. 647, 6—10 Brandt: de quo iudicio et regno aput Erythraeam Sibyllam sic invenitur:

736 *Καμάριναν*] *Καμαρίναν Φ* 736 *μή τοι*] *μή τι Ψ* *ἀντιβολήσῃ*] *Volkmann, ἀντιβολήσῃς Φ Ψ* 738 *ἴσχ'*] *ἴσχε Ψ* 739 *στείλασ' ἐς*] *Alexandre, στείλας πρὸς Φ Ψ* 741] = *III 569* *δὴ καὶ τοῦτο λάβῃ*] *Lactantius, καὶ τοῦτο (δὴ et λάβῃ om.) codd. Sibyll.* *αἴσιμον*] *Lactantius, αἴσιον codd. Sibyll.* 742] *uncis inclusi versum a Lactantio traditum, codicibus Sibyllinis ignotum; altera est recensio versus 743 (cf. III 154 sq.)* *ἐς*] *εἰς Lactantius* 743] *cf. III 784 αὕτη γὰρ μεγάλοιο θεοῦ κρίσις ἠδὲ καὶ ἀρχή* 743] *uncis inclusit Alexandre* *μεγάλη—ἀρχή*] *Lactantius, ἀγαθοὺς μεγάλοιο κατ' ἀρχήν (καταρχήν Φ) codd. Sibyll., ἀγαθοῦ μεγάλοιο καταρχή Volkmann* 744 *sq.*] *cf. III 620—623 καὶ γὰρ γῆ καὶ δένδρα καὶ ἄσπετα ποίμνια μήλων | δώσουσιν καρπὸν τὸν ἀληθινὸν ἀνθρώποισιν | οἴνου καὶ μέλιτος γλυκεροῦ λευκοῦ τε γάλακτος | καὶ σίτου, ὅ περ ἐστὶ βροτοῖς κάλλιστον ἁπάντων VIII 211 sq. (γαῖα) . . . πηγὰς δὲ γλυκεροῦ οἴνου λευκοῦ τε γάλακτος | καὶ μέλιτος δώσει II 318 καὶ τρισσαὶ πηγαὶ οἴνου μέλιτός τε γλάγους τε* 746 *αὐτὰρ*] *ἀτὰρ F* 747 *ἀκροδρύων*] *ἀκροδρύω P* 748 *ἔκ τ' οἴων*] *Volkmann, ἔκ τ' ἀρνῶν Φ Ψ* *χιμαίρας*] *Volkmann et Alexandre, χειμάρρους P, χιμάρρους A, χιμάρους Ψ* 750 *αὖτε*] *αὖ L R* 751 *χθονὸς*] *χθονὸς αὐχμὸς (e v. 753) Ψ* *οὐδὲ κυδοιμός—753 κατὰ χθονὸς incl.*] *om. A versu 751 sic contaminato: ἔσσοντ' οὐδὲ μάχαιρα κατὰ χθονὸς αὐχμὸς ἔτ' ἔσται* 752] *cf. III 675, 714 γαῖα δὲ παγγενέτειρα σαλεύσεται ἤμασι κείνοις* 753 *πόλεμός τ'*] *τ' om. Ψ* *αὖτε*] *Meineke, αὖ γε Φ, αὖ Ψ* *ἔτ' ἔσται*] *ἔσται Ψ, an ἐπέσται sicut III 538?* 754 *λιμὸς*] *λοιμὸς Ψ* *κακορρέκτειρα*] *Dausqueius et Schneider, κακορρήτειρα Φ, κακορήτειρα Ψ, καταρρήκτειρα Meineke* 755] *cf. III 780 πᾶσα γὰρ εἰρήνη ἀγαθῶν ἐπὶ γαῖαν ἵκηται XI 79 ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα* *μὲν*] *Alexandre, μιν Φ, μὴν Ψ*

III καὶ βασιλεὺς βασιλῆι φίλος μέχρι τέρματος ἔσται
αἰῶνος, κοινόν τε νόμον κατὰ γαῖαν ἅπασαν
ἀνθρώποις τελέσειεν ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι
ἀθάνατος, ὅσα πέπρακται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος·
αὐτὸς καὶ πυρὶ φλέξειεν χαλεπὸν μένος ἀνδρῶν.
  ἀλλὰ κατάστρεψον μὲν ἑὰς φρένας ἐν στήθεσσιν,
φεῦγε δὲ λατρείας ἀδίκους· τῷ ζῶντι λάτρευε·
μοιχείας πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκριτον εὐνήν·
τὴν δ' ἰδίην γένναν παίδων τρέφε μηδὲ φόνευε·
ταῦτα γὰρ ἀθάνατος κεχολώσεται ὅς κεν ἁμάρτῃ.
  καὶ τότε δὴ ἐξεγερεῖ βασιλήιον εἰς αἰῶνας
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἅγιον νόμον ὅς ποτ' ἔδωκεν
εὐσεβέσιν, τοῖς πᾶσαν ὑπέσχετο γαῖαν ἀνοίξειν
καὶ κόσμον μακάρων τε πύλας καὶ χάρματα πάντα
καὶ νόον ἀθάνατον αἰώνιον εὐφροσύνην τε.
πάσης δ' ἐκ γαίης λίβανον καὶ δῶρα πρὸς οἴκους
οἴσουσιν μεγάλοιο θεοῦ· κοὐκ ἔσσεται ἄλλος

760] cf. ad III 629   772 sq.] Psalm. 71, 10 sq.

741 'ὁππότε' — 743 'ἀρχή'   763—766] Lactantius de ira div. 22 = vol. II p. 244 Fritzsche: rursus alio loco enumerans quibus maxime facinoribus incitetur deus haec intulit: 763 'φεῦγε' — 766 'ἁμάρτῃ'

756 βασιλῆι] βασιλεῖ F   758 ἀνθρώποις] *Castalio*, ἀνθρώπους Φ Ψ   759 ὅσα] θ' ὅσα Ψ   δειλοῖσι βροτοῖσιν] = *III 631, 662*   760] = *III 629, cf. VIII 377* μοῦνος γὰρ θεός εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς ἄλλος   κοὐκ] καὶ οὐκ *hoc loco* Φ Ψ, *cf. l. c.*   761 φλέξειεν χαλεπὸν μένος] φλέξει χαλεπῶν γένος Ψ   762 κατάστρεψον μὲν ἑὰς] *ipse temptavi*, καταπεύσαντες ἐμὰς Φ Ψ   764 φεῦγε δὲ] *Lactantius* (ΦΕΥΘΗ ΔΕ *cod. Par.*), φεύγετε Φ Ψ   λατρείας] ΛΑΤΡΙΑϹ *cod. Bon.*, ΛΑΘΡΙΑϹ *cod. Par. Lactanti*   ἀδίκους] *Castalio*, ἀδίκου Φ Ψ, ἀνόμους (ΑΝΩΜΩΥϹ *cod. Par.*) *Lactantius*   τῷ ζῶντι] Φ Ψ, ΤΟΖΟΝΤΙ *cod. Bon.*, ΘΩ ΖΩΘΩΝΤΙ *cod. Par. Lactanti*, θεῷ ζῶντι *Lactanti editt. vett.*   λάτρευε] *Lactantius* (ΛΑΘΡΕΥΕ *cod. Par.*), λατρεύετε *codd. Sibyll.*   764] *cf. V 430* οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων Κύπρις ἄθεσμος *V 166* μοιχεῖαι παρά σοι καὶ παίδων μίξις ἄθεσμος *IV 33 sq.* οὐδ' ἄρ' ἐπ' ἀλλοτρίῃ κοίτῃ πόθον αἰσχρὸν ἔχοντες | οὐδέ τ' ἐπ' ἄρσενος ὕβριν ἀπεχθέα τε στυγερήν τε   μοιχείας] (ΜΟΙΧΙΑϹ *cod. Bon.*, ΜΩΙΧΙΑϹ *cod. Par.*) *Lactantius, cf. V 166*, μοιχείαν Φ Ψ   πεφύλαξο] τε φύλαξαι (ΘΕ ΦΥΛΑΞΕ *cod. Bon.*, ΘΕ ΦΥΛΑΞΑΙ *cod. Par.*) *Lactantius*   καὶ—εὐνήν] *II 73* μὴ ἀρσενοκοιτεῖν   ἄρσενος—εὐνήν] *Lactantius* (ΑΡϹΕΝΑϹ ΑΚΡΙΘΩΝ ΕΥΝΗΝ *cod. Par.*), ἀκρίτου ἄρσενος εὐνήν *codd. Sibyll.*, ἄκριτον ἄρσενος εὐνήν *Opsopoeus*   765 ἰδίην] *dedi*, ἰδίαν Φ Ψ *Lactantius*   γένναν] Φ Ψ *Lactantius, an* γενεήν?   τρέφε] ΘΡΙΦΗ *cod. Par. Lactanti*   φόνευε] *Lactantius* (ΦΩΝΝΕΥΕ *cod. Par.*), φονεύσῃς *codd. Sibyll.*   766 ταῦτα] *Lactantius* (ΘΑΥΘΑ *cod. Par.*), τοῖσδε *codd. Sibyll.*   ἀθάνατος] θάνατος A   κεν] κἂν Φ   767 δὴ ἐξεγερεῖ] P Ψ, δὲ ἐξεγερεῖ B, δὴ ἐγερεῖ A   εἰς αἰῶνας] εἰς τοὺς αἰῶνας Φ   768] *spurium esse censuit Bleek*   ὅς ποτ'] *Alexandre*, ὁππότ' Φ Ψ   769 εὐσεβέσιν] εὐσεβέσι Ψ   πᾶσαν] *Gfroerer*, πᾶσιν Φ Ψ   770 καὶ—πύλας] Ψ, καὶ κόσμον τε πύλας μακάρων Φ; *fortasse* καὶ κόσμοιο πύλας μακάρων   771 νόον] *ipse dedi*, νοῦν Φ Ψ   772 πρὸς οἴκους] = *III 314, cf. III 726* κατ' οἴκους; πρὸς οἶκον *maluit Gfroerer*   773 οἴσουσιν] οἴσουσι Ψ   κοὐκ] καὶ οὐκ Φ Ψ, κ' οὐκ *Opsopoeus, correxit Alexandre*   ἔσσεται] ἔσετ' A

III οἶκος ἐπ' ἀνθρώποισι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
ἀλλ' ὃν ἔδωκε θεὸς πιστοῖς ἄνδρεσσι γεραίρειν·
ναὸν γὰρ καλέουσι βροτοὶ μεγάλοιο θεοῖο.
καὶ πᾶσαι πεδίοιο τρίβοι καὶ τρηχέες ὄχθαι
οὔρεά θ' ὑψήεντα καὶ ἄγρια κύματα πόντου
εὔβατα καὶ ἐυπλωτά περ ἔσσεται ἤμασι κείνοις·
πᾶσα γὰρ εἰρήνη ἀγαθῶν ἐπὶ γαῖαν ἵκηται·
ῥομφαίην δ' ἀφελοῦσι θεοῦ μεγάλοιο προφῆται·
αὐτοὶ γὰρ κριταί εἰσι βροτῶν βασιλεῖς τε δίκαιοι.
ἔσται δὴ καὶ πλοῦτος ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος·
αὕτη γὰρ μεγάλοιο θεοῦ κρίσις ἠδὲ καὶ ἀρχή.
εὐφράνθητι, κόρη, καὶ ἀγάλλεο· σοὶ γὰρ ἔδωκεν
εὐφροσύνην αἰῶνος, ὃς οὐρανὸν ἔκτισε καὶ γῆν.
ἐν σοὶ δ' οἰκήσει· σοὶ δ' ἔσσεται ἀθάνατον φῶς·
ἠδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ἐν οὔρεσιν ἄμμιγ' ἔδονται
χόρτον παρδάλιές τ' ἐρίφοις ἅμα βοσκήσονται·
ἄρκτοι σὺν μόσχοις νομάδεσσ' αὐλισθήσονται·

777—779] Es. 40, 3 sq. 785] Es. 12, 6 Zachar. 2, 10 788—795] Es. 11, 6—9

775] Lactantius div. inst. IV 6, 5 = vol. I p. 289, 5 sq. Brandt: et rursus in fine *(ait Sibylla Erythraea)*: 775 'ἄλλον' — 'γεραίρειν'. *expilavit Lactantium* Pseudoaugustinus c. quinque haeres. vol. III append. p. 3 G: audiamus quid etiam Sibylla vates eorum (Graecorum *Brandt*) de eodem dicat. alium, inquit, dedit deus fidelibus hominibus (*var. lect.* filiis hominum) colendum 788—791. 794] Lactantius div. inst. VII 24,

774 ἐσσομένοισι] ἐσσομένοις Ψ 775 ἀλλ' ὃν] ἄλλον *Lactantius (cum Pseudoaugustino), a quo versum hunc a contextu carminis solutum ad aliam sententiam deflexum esse recte monuit Brandt (codd. Lactanti ΑΛΛΟΝ coniunctim, ΑΜΟΝ S P)* 'alium' *Pseudoaugustinus,* 'alterum' *Sedulius verterunt,* 'sed quem' *interpretatio latina codicis P,* 'sed quem alterum' *interpr. cod. S Lactanti* πιστοῖς ἄνδρεσσι] *Lactantius,* πιστὸν ἄνδρα *codd. Sibyll.* 776] *versus suspectus visus est Gfroerero et Hilgenfeldio* ναὸν] *Alexandre,* υἱὸν Φ Ψ, *quam interpolationem Christianam esse manifestum est* θεοῖο] θεοῦ *P* 777 τρηχέες ὄχθαι] *cf. I 322* τρηχέσιν ἀκταῖς; τρηχέος ὄχθαι Ψ 778 οὔρεά θ' ὑψήεντα] = *Fragm. III 6* ὑψήεντα] ὑψόεντα Ψ καὶ ἄγρια κύματα πόντου] *cf. Fragm. III 5* καὶ ὕδατος οἴδματα πόντου 779 εὔβατα] *Opsopoeus,* εὔβοτα *codd. praeter P, qui* ἄβοτα *exhibet* καὶ ἐυπλωτά περ] *ipse scripsi,* δὴ καὶ εὔπλοτα Φ, καὶ εὔπλωτα (εὔπλοτα *L*) γε Ψ 780] *cf. III 755* ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν *XI 79* ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα ἵκηται] *ipse correxi,* ἱκνεῖται Φ Ψ, *cf. III 304* 781 ῥομφαίην] *dedi,* ῥομφαίαν *codd.* δ'] τ' Ψ θεοῦ μεγάλοιο προφῆται] *cf. III 582* ὑπ' ἀθανάτοιο προφῆται ὑψωθέντες 782 κριταί εἰσι] *restitui cum Volkmanno et Meinekio,* κριταὶ ἐπὶ Φ Ψ 783 ἔσται δὴ] ἐσσεῖται δέ γε Ψ 784] *cf. III 743* ἥξει ἐπ' ἀνθρώπους μεγάλη κρίσις ἠδὲ καὶ ἀρχή 784] *hoc loco non esse genuinum censuit Bleek* κρίσις ἠδὲ καὶ] *Alexandre ex Lactantio (III 743),* κρίσις ἔσσεται Φ Ψ, κρίσεως ἔσετ' (ἀρχή) *Volkmann (κρίσεως etiam Gfroerer requisiverat)* 786 αἰῶνος] αἰώνιον Ψ ὃς—γῆν] = *III 35, 543* 788 ἠδὲ λύκοι] *Lactantius,* ἐν δὲ λύκοι *codd. Sibyll.,* ἔνθα λύκοι *Volkmann,* σὺν δὲ λύκοις *Meineke* ἄμμιγ' ἔδονται] *Lactantius,* ἄμμις ἔδονται Φ, ἅμα ἔδονται Ψ 789 παρδάλιες] παρδάλεες Φ βοσκήσονται] βοσκηθήσονται Ψ 790] *om. A* σὺν—αὐλισθήσονται] σὺν μόσχοις νομάδεσσιν ἀλισθήσονται *Meineke,* σὺν μόσχοισιν ὁμοῦ καὶ πᾶσι βροτοῖσιν *Lactantius* νομάδεσσ'] *ipse scripsi Meinekium secutus,* νομάδες Φ, νομάδιον Ψ

III σαρκοβόρος τε λέων ἄχυρον φάγεται ἐπὶ φάτνῃ
ὡς βοῦς· καὶ παῖδες μάλα νήπιοι ἐν δεσμοῖσιν
ἄξουσιν· πηρὸν γὰρ ἐπὶ χθονὶ θῆρα ποιήσει.
σὺν βρέφεσίν τε δράκοντες ἅμ' ἀσπίσι κοιμήσονται
κοὐκ ἀδικήσουσιν· χεὶρ γὰρ θεοῦ ἔσσετ' ἐπ' αὐτούς.
 σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, ὥς τε νοῆσαι,
ἡνίκα δὴ πάντων τὸ τέλος γαίηφι γένηται.
ὁππότε κεν ῥομφαῖαι ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι
ἐννύχιαι ὀφθῶσι πρὸς ἕσπερον ἠδὲ πρὸς ἠῶ,
αὐτίκα καὶ κονιορτὸς ἀπ' οὐρανόθεν προφέρηται
πρὸς γαῖαν πᾶσαν, καὶ δὴ σέλας ἠελίοιο
ἐκλείψει κατὰ μέσσον ἀπ' οὐρανοῦ ἠδὲ σελήνης
ἀκτῖνες προφανοῦσι καὶ ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἵκωνται·
αἱματικαῖς σταγόνεσσι πετρῶν ἄπο σῆμα γένηται·
ἐν νεφέλῃ δ' ὄψεσθε μάχην πεζῶν τε καὶ ἱππέων,
οἷα κυνηγεσίην θηρῶν ὁμίχλῃσιν ὁμοίην.
τοῦτο τέλος πάντων τελέει θεὸς οὐρανὸν οἰκῶν.
ἀλλὰ χρὴ πάντας θύειν μεγάλῳ βασιλῆι.

800] Deuteron. 28, 24 801] Joel 2, 10, 30 sq.; 3 (4), 15

12 = vol. I p. 661, 19 — 662, 3 Brandt: Erythraea vero sic ait: 788 'ἠδὲ λύκοι' — 791 'φάτνῃ'; 794 'σὺν' — 'κοιμήσονται'

791 *ἄχυρον φάγεται] ἄχυρον φάγετ' Φ Ψ. correxit Opsopoeus, φάγεται ἄχυρον Lactantius ἐπὶ φάτνῃ] dedi ex Hom. λ 411, ἐν φάτνῃ Φ, ἐπὶ φάτνης Ψ, παρὰ φάτνῃ Lactantius 792 sq.] om. Lactantius, tamen vix videntur esse interpolati, cf. Esaiam 11, 6 sq.: 'καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνὸς καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς· καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα' ὡς βοῦς] in fine versus antecedentis habet Φ 793 ἄξουσιν] ἄξουσι Ψ, cf. Esaiam l. c.; ἕξουσιν (ἔξουσιν P) Φ πηρὸν] πυρρὸν Ψ ποιήσει] ποήσει F L, πτοήσει Φ 794 σὺν βρέφεσίν τε] Lactantius, καὶ βρεφέεσσι Φ, βρεφέεσσί τε (om. καὶ) Ψ ἅμ' ἀσπίσι] correxit Stadtmueller ex Esaia 11, 8 'καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων καὶ ἐπὶ κοίτην ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ'; ἅμα σφίσι codd. Sibyll., AMATHCI codd. B S,* amustesi *cod. H Lactanti, unde ἀκηδέσι Brandt temptavit, ἀμάτορσι(ν) (quod in ἀμήτορσιν mutabat Alexandre), κείσονται Boissonade κοιμήσονται] κοιμηθήσονται Ψ 795] neglectus a Lactantio, sed cf. Esaiam 11, 9 'καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν οὐδὲ μὴ δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα' κτλ. κοὐκ] οὐκ Ψ ἀδικήσουσιν] P. ἀδικήσουσι codd. cett. θεοῦ] Ψ, κυρίου Φ (κῦ' P) 796 τοι] Ψ, σοι Φ 797] cf. III 807 τοῦτο τέλος πάντων τελέει θεὸς οὐρανὸν οἰκῶν 798 ἕσπερον] Meineke, ἑσπέραν codd., cf. II 193 ἡμέραν 801 πρὸς— πᾶσαν] suspectum πᾶσαν] Alexandre, ἅπασαν Φ Ψ δὴ] Gfroerer, οἱ Φ Ψ 802 μέσσον] μέσον Ψ 803 προφανοῦσι] προφανῶσι Alexandre ἵκωνται] Alexandre, ἵκονται Φ Ψ 804] cf. III 683 ῥεύσουσι δὲ πέτραι | αἵματι αἱματικαῖς σταγόνεσσι] restitui cum Alexandro (adn. ed. prior. ad XII 75), αἵματι καὶ σταγόνεσσι Φ, αἵματι καὶ σταγόνες Ψ πετρῶν ἄπο] ipse scripsi, πετρῶν δ' ἀπὸ Φ Ψ, πετρῶν δ' ἄπο Alexandre 805 ὄψεσθε] ὄψεσθαι (superscripto ε A) Φ πεζῶν τε καὶ ἱππέων] cf. III 612 πεζοῖς τε καὶ ἵπποις τε] om. Φ Ψ, addidit Betuleius ἱππέων] ἱππείων Φ 807] cf. III 797 ἡνίκα δὴ πάντων τὸ τέλος γαίηφι γένηται πάντων τελέει] ipse restitui, cf. 797, πάντων θήσει malit Nauck, πολέμοιο τελεῖ Φ Ψ οὐρανὸν οἰκῶν] αἰθέρι ναίων suspicatur Nauck 808 μεγάλῳ] μεγάλῳ θεῷ Ψ*

III *ταῦτά σοι Ἀσσυρίης Βαβυλῶνος τείχεα μακρὰ*
οἰστρομανὴς προλιποῦσα ἐς Ἑλλάδα πεμπόμενον πῦρ
πᾶσι προφητεύουσα θεοῦ μηνίματα φαίνω,

* * *

ὥς τε προφητεῦσαί με βροτοῖς αἰνίγματα θεῖα.
καὶ καλέσουσι βροτοί με καθ' Ἑλλάδα πατρίδος ἄλλης,
ἐξ Ἐρυθρῆς γεγανῖαν, ἀναιδέα· οἱ δέ με Κίρκης
μητρὸς καὶ Γνωστοῖο πατρὸς φήσουσι Σίβυλλαν
μαινομένην ψεύστειραν· ἐπὴν δὲ γένηται ἅπαντα,
τηνίκα μου μνήμην ποιήσετε κοὐκ ἔτι μ' οὐδεὶς
μαινομένην φήσειε, θεοῦ μεγάλοιο προφῆτιν.

ὃς γὰρ ἐμοὶ δήλωσεν, ἃ πρὶν γενετῆρσιν ἐμοῖσιν·
ὅσσα τὰ πρῶτ' ἐγένοντο, τά μοι θεὸς ἐγκατέδειξεν,
τῶν μετέπειτα δὲ πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέθηκεν,
ὥς τε προφητεύειν με τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα
καὶ λέξαι θνητοῖς. ὅτε γὰρ κατεκλύζετο κόσμος

809—814] Lactantius div. inst. I 6, 13 = vol. I p. 23, 2—5 Brandt: suntque *(libri Sibyllini)* confusi nec discerni ac suum cuique adsignari potest nisi Erythraeae quae et nomen suum verum carmini inseruit et Erythraeam se nominatuiri praelocuta est, cum esset orta Babylone 809 sq.] cf. 'Iustinum' cohort. ad gentil. 37 = vol. II p. 118 Otto[3]: *ταύτην δὲ (τὴν Σίβυλλαν) ἐκ μὲν Βαβυλῶνος ὡρμῆσθαί φασι* 815—819] Lactantius div. inst. IV, 15, 29 = vol. I p. 336, 10—15 Brandt: denique Erythraea fore ait ut diceretur insana et mendax. ait enim: 815 '*φήσουσι*' — 819 '*προφῆτιν*'

809 *Ἀσσυρίης Βαβυλῶνος] = III 160 VIII 7 Ἀσσυρίης] ἀσσυρίοις A Βαβυλῶνος] Opsopoeus scribendum proposuit ex ll. cc., βαβυλώνια Ψ, βαβυλώνεα Φ* 810 *ἐς] εἰς Ψ* 811 *πᾶσι προφητεύουσα] = VIII 3 προφητεύουσα] προφυτεύουσα A θεοῦ—φαίνω] = VIII 2 μηνίματα] Castalio ex l. c., μηνύματα Ψ, μιμήματα Φ φαίνω] ipse restitui ex l. c., θνητοῖς Φ, βροτοῖς Ψ* 811] *post hunc excidit aliquid; lacuna indicatur in margine P: λείπει δύο στίχοι; in marg. S: λείπει δύο στίχη (sic); similiter in codice Pithoei (p) duos versus desiderari notatum fuisse monet Opsopaeus; in A duorum versuum spatium relictum est* 813 *καλέσουσι] Lactantius (cf. supra):* 'Erythraeam se nominatuiri', *καλέουσι Φ Ψ* 814 *γεγανῖαν] Φ, γεγονυῖαν Ψ, cf. ad III 310* 815 *Γνωστοῖο] Γλαύκοιο maluit Bleek ex Verg. Aen. VI 36* Deiphobe Glauci, *cf. anonym. de Sibyll. 38* 816 *ψεύστειραν] ψεύστριαν Ψ ἐπὴν] ἐπ' ἦν P (ἐπὰν minio Betuleius in marg. addidit), ἐπὰν Lactantius* 817 *μου μνήμην] Lactantius, μνήμην μου codd. Sibyll. (in P Betuleius supra additis numeris rectum verborum ordinem indicavit) ποιήσετε] Φ, ποιήσουσι Ψ, ΠΟΙΗΣΑΤΕ codd. RP, ΠΟΙΗΣΟΝΤΕ cod. B, ΠΟΙΗΣΤΕ cod. S, ΠΟΙΝΣΤΗΤΑΙ cod. V Lactanti, ΠΟΙΕΣΤΗΤΑΙ Sedulius (ποιήσεται in Lactantio Struve) κοὐκ ἔτι] κ'οὐκέιι F, ΚΟΥΚΕΤΙ cod. B, ΚΕΥΚΕΤΙ cod. P, ΚΑΙΟΥΚΕΤΙ cod. V cum Sedulio, ΟΚΕΤΙ cod. S Lactanti (οὐκέτι Struve) μ' οὐδεὶς] δ' οὐδεὶς Ψ* 818 *μαινομένην] ΤΕΝ ΜΕΝΟΜΕΝΗΝ Sedulius φήσειε] φήσεις B, ΦΗΣΕΤΕ cod. S, ΦΗΣΕΙΤΕΝ V Lactanti μεγάλοιο] Lactantius, μεγάλην δὲ codd. Sibyll.* 819—829] *alius originis esse nemo non videt* 819 *ὃς] Castalio, οὐ Φ Ψ δήλωσεν] Castalio, δηλώσει Φ Ψ* 820 *ὅσσα—ἐγένοντο] cf. III 828 τῷ τὰ πρῶτ' ἐγένοντο τὰ πρῶτ'] ipse restitui ex v. l., τε πρῶτ' Φ Ψ τά—ἐγκατέδειξεν] cf. III 359 αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέδειξεν ἐγκατέδειξεν] ex l. c. restituit Meineke, κατέλεξε Φ Ψ, ἐγκατέλεξε Castalio* 821 *sq.] cf. III 698 sq. αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς μέγας ἀέναός τε | εἶπε προφητεῦσαι* 822 *ὥς τε προφητεύειν με] cf. III 812 ὥς τε προφητεῦσαί με* 823 *θνητοῖς. ὅτε γὰρ] θνητοῖσι γάρ ὡς (ωἱ F) Ψ*

III *ὕδασι καί τις ἀνὴρ μόνος εὐδοκίμιμος ἐλείφθη*
ὑλοτόμῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐπιπλώσας ὑδάτεσσιν
σὺν θηρσὶν πτηνοῖσί θ', ἵν' ἐμπλησθῇ πάλι κόσμος·
τοῦ μὲν ἐγὼ νύμφη καὶ ἀφ' αἵματος αὐτοῦ ἐτύχθην,
τῷ τὰ πρῶτ' ἐγένοντο, τὰ δ' ἔσχατα πάντ' ἀπεδείχθη·
ὥς τ' ἀπ' ἐμοῦ στόματος τάδ' ἀληθινὰ πάντα λελέχθω.

823—827] anonymus praef. de Sibyll. 27: *πρώτη οὖν ἡ Χαλδαία ἤγουν ἡ Περσίς, ἡ κυρίῳ ὀνόματι καλουμένη Σαμβήθη ἐκ τοῦ γένους οὖσα τοῦ μακαριωτάτου Νῶε, unde hausit* scriptor anecdoti Parisini ed. Cramer I p. 332: *πρώτη ἡ καὶ Χαλδαία καὶ Περσίς, ἡ καὶ πρός τινων Ἑβραία ὀνομαζομένη, ἧς τὸ κύριον ὄνομα Σαμβήθη, ἐκ τοῦ γένους τοῦ μακαριωτάτου Νῶε*

824 *καὶ—ἐλείφθη*] *cf. VII 8 Νῶέ τις ἐκ πάντων μοῦνος φυγὰς ἤλυθεν ἀνδρῶν* *καί τις*] *χεῖς τις suspicatus est Meineke* *μόνος*] *ὃς ἂν Ψ* *ἐλείφθη*] *Castalio,* *ἐλήφθη codd.* 825 *ἐνὶ*] *ἐνὶ P* 826 *θηρσὶν*] *θηρσὶ Φ Ψ* *πάλι κόσμος*] *πάλιν κόσμος P B, κόσμος πάλιν Ψ* 827 *ἐτύχθην*] *A, cf. VIII 472 Fragm. I 16; ἐτέχθην codd. cett.* 828 *τῷ—ἐγένοντο*] *cf. III 820 ὅσσα τὰ πρῶτ' ἐγένοντο* 829] *cf. VIII 360 καὶ δι' ἐμοῦ στόματος τὰ λελεγμένα πάντα τελέσσαι* *λελέχθω*] *λελέχθων Gallaeus* 829] *subscriptio: ἐκ δὲ τοῦ τρίτου λόγου στίχοι αλδ R, στίχοι αλδ F L*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

IV *Κλῦθι, λεὼς Ἀσίης μεγαλαύχεος Εὐρώπης τε,*
ὅσσα πολυφθόγγοιο διὰ στόματος μεγάροιο
μέλλω ἀφ' ἡμετέρου παραληθέα μαντεύεσθαι·
οὐ ψευδοῦς Φοίβου χρησμηγόρος, ὅν τε μάταιοι
ἄνθρωποι θεὸν εἶπον, ἐπεψεύσαντο δὲ μάντιν·
ἀλλὰ θεοῦ μεγάλοιο, τὸν οὐ χέρες ἔπλασαν ἀνδρῶν
εἰδώλοις ἀλάλοισι λιθογλύπτοισιν ὅμοιον.
οὐδὲ γὰρ οἶκον ἔχει νηῷ λίθον ἑλκυσθέντα
κωφότατον νωδόν τε, βροτῶν πολυαλγέα λώβην·
ἀλλ' ὃν ἰδεῖν οὐκ ἔστιν ἀπὸ χθονὸς οὐδὲ μετρῆσαι
ὄμμασιν ἐν θνητοῖς, οὐ πλασθέντα χερὶ θνητῇ·

4—7] Clemens Alex. Protrept. IV 50 = vol. I p. 55, 1—6 Dindorf: *διδάσκαλον δὲ ὑμῖν παραθήσομαι τὴν προφῆτιν Σίβυλλαν* 4 'οὐ ψεῦδος' — 7 'ὅμοιον'

Inscriptio: σιβύλλης λόγος ι Q, ἐκ τῶν προφητικῶν σιβύλλης λόγος ῑ V H (λόγος ι in marg. sinistro V), λόγος τέταρτος· περὶ θεοῦ καὶ διαφόρων χωρῶν καὶ νήσων P, περὶ θεοῦ καὶ διαφόρων χωρῶν καὶ νήσων A, λόγος τέταρτος Ψ κλῦθι] ipse scripsi, cf. IV 22 λεὼς ὑπάκουε, κλῦτε (κλύτε Q) Ω, κλαῦτε Φ Ψ, κλῦε Opsopoeus λεὼς—τε] cf. III 450 Εὐρώπης δ' Ἀσίης τε λεώς λεὼς] λεῷ retento κλῦτε Volkmann Ἀσίης—τε] cf. III 416 Ἀσίδος Εὐρώπης τε Ἀσίης] βασιλείης Ω μεγαλαύχεος] Ω, μεγαλαύχευ Φ, μεγάλαυχε Ψ 2 ὅσσα] ὅσα Ω πολυφθόγγοιο] Ω, μελιφθέκτοιο (μελιφθέγκτοιο A) Φ, μελιφθίτοιο Ψ μεγάροιο] Mendelssohn, μεγάλοιο codd. 3 sqq.] de hoc loco vix recte Badt: 'ich glaube . . ἀφ' ἡμετέρου μεγάλοιο als zusammengehörig auf θεοῦ (v. 6) beziehen zu müssen, dergestalt, dass der Dichter, der Anfangs ἀφ' ἡμετέρου μεγάλοιο θεοῦ hatte sagen wollen, sich unterbrechend sagt ἀφ' ἡμετέρου — οὐ ψευδοῦς Ἀπόλλωνος... κτλ. — ἀλλὰ θεοῦ μεγάλοιο' 3 ἀφ' ἡμετέρου] ἄρ' ἡμετέρου Meineke παραληθέα μαντεύεσθαι] cf. III 2 παραληθέα φημίξασαν 4 sq.] signis parentheseos includendos esse censuit Badt 4 ψευδοῦς Φοίβου χρησμηγόρος] Alexandre, ψευδοῦς φοίβου χρησμήτορος Φ, ψευδῆ φοίβου χρησμήτορος Ψ, φοίβου ψευδηγόρου (om. voce prima) Ω, ψεῦδος Φοίβου χρησμήγορον Clemens, ψευδοῦς Φοίβου χρησμηγόρου Schneider, ψευδοῦς Φοίβου ψευδηγόρου Badt; an scribendum χρησμοὺς Φοίβου ψευδηγόρου?
5 δὲ] τε Struve μάντιν] μάντις V H, μάντεις Q 6 τὸν—ἀνδρῶν] cf. IV 11 οὐ πλασθέντα χερὶ θνητῇ VII 95 τὸν μὴ χέρες ἐργάσσαντο 7 εἰδώλοις ἀλάλοισι] cf. VIII 379 ἐπ' εἰδώλοισιν ἀναύδοις ἀλάλοισι] ἄλλοισι Ω. ἀλαοῖσι Badt λιθογλύπτοισιν] restituit Alexandre, λίθοις (λύθοισ H) γλυπτοῖσιν Ω, λιθοξέστοισιν (λιθοξέστοις A) Φ Ψ Clemens (cuius codd. λιθοξέστοις habent) 8 οὐδὲ] Ω, οὔτε Φ Ψ νηῷ] ναῷ Φ Ω, ναὸν Ψ ἑλκυσθέντα] Q, ἑλκισθέντα V H, ἱδρυθέντα (ἱερυθέντα P) Φ Ψ 10 sq.] cf. Fragm. I 9 sq. αὐτὸς δ' οὐ βλέπεται θνητῆς ὑπὸ σαρκὸς ἁπάσης. | τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ | ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἄμβροτον οὐδὲ μετρῆσαι] οὐδ' ἐσαθρῆσαι? Badt 11 ἐν] οὐ Ω, μὲν Badt οὐ—θνητῇ] οὐ πλασθέντα χειρὶ θνητῇ Ω (χερὶ restituit Alexandre), οὐδ' ἐπέλασε (ἔπλασε Ψ) χεὶρ θνητῶν Φ Ψ (ex IV 6); χεὶρ θνητῶν δ' οὐδ' ἐπέλασσεν Badt

IV ὃς καθορῶν ἅμα πάντας ὑπ' οὐδενὸς αὐτὸς ὁρᾶται·
οὗ νὺξ τε δνοφερὴ καὶ ἡμέρη ἠέλιός τε
ἄστρα σεληναίη τε καὶ ἰχθυόεσσα θάλασσα
καὶ γαίη ποταμοί τε καὶ ἀενάων στόμα πηγῶν,
κτίσματα πρὸς ζωήν, ὄμβροι θ' ἅμα καρπὸν ἀρούρης
τίκτοντες καὶ δένδρα καὶ ἄμπελον, αὐτὰρ ἐλαίην.
οὗτός μοι μάστιγα διὰ φρενὸς ἤλασεν εἴσω
ἀνθρώποις, ὅσα νῦν τε καὶ ὁππόσα ἔσσεται αὖτις
ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἑνδεκάτην ἀφικέσθαι,
ἀτρεκέως καταλέξαι· ἅπαντα γὰρ αὐτὸς ἐλέγξει
ἐξανύων. σὺ δὲ πάντα, λεώς, ὑπάκουε Σιβύλλῃ
ἐξ ὁσίου στόματος φωνὴν προχεούσῃ ἀληθῆ.
ὄλβιοι ἀνθρώπων κεῖνοι κατὰ γαῖαν ἔσονται,
ὅσσοι δὴ στέρξουσι μέγαν θεὸν εὐλογέοντες
πρὶν πιέειν φαγέειν τε πεποιθότες εὐσεβίῃσιν·
οἳ νηοὺς μὲν ἅπαντας ἀπαρνήσονται ἰδόντες
καὶ βωμούς, εἰκαῖα λίθων ἀφιδρύματα κωφῶν,
[καὶ λίθινα ξόανα καὶ ἀγάλματα χειροποίητα]

24—30] 'Iustinus' cohort. ad gentil. c. 16 = vol. II p. 64 Otto³: *καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ που οὕτως (λέγει Σίβυλλα)· 24 'ὄλβιοι' — 30 'κῦδος'. ταῦτα μὲν οὖν ἡ Σίβυλλα* 27—30] Clemens Alex. Protrept. IV 62 = vol. I p. 67, 21 — p. 68, 4 Dindorf: *ὄλβιοι μόνοι τοίνυν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὁμοθυμαδὸν ἐκεῖνοι πάντες κατὰ τὴν Σίβυλλαν· 27 'οἳ ναοὺς' — 30 'τετραπόδων διπόδων πτηνῶν θηρῶν τε φόνοισιν'*

12] *cf. Fragm. I 8 ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα* ὑπ'—αὐτὸς] *αὐτὸς ὑπ' οὐδενὸς Ψ* 13 οὗ] *οὐ Ω* νὺξ—ἡμέρη] *Boissonade, νὺξ τε δνοφερή (δνοφερῇ P) τε καὶ ἡμέρη Φ Ψ, νὺξ δ' ὥρα τεθέαται καὶ ἡμέρη Ω, unde quispiam νυκτὸς ὥρη τε καὶ ἡμέρη conicere possit* 14 σεληναίη] *Ω, σελήνη Φ Ψ* 15 καὶ γαίη ποταμοί τε] *Nauck, καὶ γῆ καὶ ποταμοί τε Ω Φ, καὶ γῆ καὶ ποταμοὶ Ψ; an καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα ex Hom. Γ 278?* καὶ—πηγῶν] *= Fragm. III 6* ἀενάων] *Η P, ἀεννάων codd. cett.* στόμα] *Ω, πόμα Φ Ψ* 16 κτίσματα πρὸς ζωήν] *suspectum* ὄμβροι θ'] *Φ Ψ, ὄμβρον Ω* 17 τίκτοντες] *P Ψ, κτίζοντες Ω A B* ἄμπελον] *ἄμπελοι Φ Ψ* αὐτὰρ] *Ω, ἠδέ τ' Φ Ψ* ἐλαίην] *Ω (sed ἐλέην superscripto αι et deleto ε Q), ἐλαῖαι (ἐλαίαι P) Φ Ψ* 18 οὗτος] *οὕτως Ω* 19 ὅσα—αὖτις] *cf. I 3 ὁππόσα πρὶν γέγονεν, ὅσα δ' ἐστίν, ὁπόσσα δὲ μέλλει | ἔσσεσθαι V 114 τὸ παρὸν τό τε μέλλον ἔσεσθαι* ὅσα] *ὅσσα Ω* ὁππόσα] *ὁπόσα Ψ* ἔσσεται] *Ω, γίνεται Φ Ψ* αὖτις] *A, αὐτοῖς Ω, αὖθις codd. cett.* ἄχρις—ἀφικέσθαι] *Q V (ἄχρι V), ἄχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι Η Φ, μέχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι Ψ, ἄχρις ἑνδεκάτης ἐφικέσθαι (praeter ἄχρις ἑνδεκάτην ἀφικέσθαι) scribi posse censuit Boissonade, ἄχρις ἐς δεκάτην ἀφικέσθαι Alexandre (coll. IV 47, 86) contra dicente Badtio l. c. p. 6* 21 ἐλέγξει] *Ω, ἔλεξεν Φ Ψ* 22 λεὼς ὑπάκουε] *cf. IV 1 κλῦθι λεώς* ὑπάκουε] *Ω, ἐπάκουε Φ Ψ* Σιβύλλῃ . . . προχεούσῃ] *scribendum esse suspicatus est Volkmann, σιβύλλης . . . προχέουσαν Ω, σιβύλλης . . . προχέοντος Φ Ψ* 24 sqq.] *cf. III 573 sqq.* 24 ἀνθρώπων] *ἄνθρωποι 'Iustinus'* 25 ὅσσοι] *ὅσοι Η* μέγαν θεὸν] *Ω 'Iustinus', θεὸν μέγαν Φ Ψ* 26 πιέειν φαγέειν τε] *φαγέειν πιέειν τε 'Iustinus'* τε] *om. Ψ et cod. B 'Iustini' (in cod. A 'Iustini' τε alia manu superscriptum est)* 27 οἳ νηοὺς] *Φ F R 'Iustinus', οἳ ναοὺς L Clemens, οὕνους Ω* μὲν] *om. codd. Clementis* ἅπαντας] *Φ Ψ 'Iustinus', πάντας Ω Clemens* ἀπαρνήσονται] *Ω 'Iustinus' Clemens, ἀποστρέψουσιν Φ Ψ* 28 βωμούς—ἀφιδρύματα] *'Iustinus', βωμοὺς εἰκαῖα λίθων ἱδρύματα Ψ Clemens, βωμοὺς οἰκεῖα λίθων ἱδρύματα Φ, βωμοῖσι καὶ ἀλίθων (καὶ ἀλίθων V) ἀμφιδρύματα Ω* λίθων—κωφῶν] *cf. III 31 λιθίνοις τ' ἀφιδρύμασι φωτῶν* κωφῶν] *φώτων Ω* 28 b] *hoc loco vix genuinum solus habet Clemens, qui videtur ad Fragm. III 29 respexisse, ubi versus integer legitur; om. codd. Sibyll.*

IV αἵμασιν ἐμψύχων μεμιασμένα καὶ θυσίῃσιν
τετραπόδων· λεύσουσι δ᾽ ἑνὸς θεοῦ ἐς μέγα κῦδος
οὔτε φόνον ῥέξαντες ἀτάσθαλον οὔτε κλοπαῖον
κέρδος ἀπεμπολέοντες, ἃ δὴ ῥίγιστα τέτυκται,
οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ ἀλλοτρίῃ κοίτῃ πόθον αἰσχρὸν ἔχοντες
οὐδέ τ᾽ ἐπ᾽ ἄρσενος ὕβριν ἀπεχθέα τε στυγερήν τε.
ὧν τρόπον εὐσεβίην τε καὶ ἤθεα ἀνέρες ἄλλοι
οὔ ποτε μιμήσονται ἀναιδείην ποθέοντες·
ἀλλ᾽ αὐτοὺς χλεύῃ τε γέλωτί τε μυχθίζοντες
νήπιοι ἀφροσύνῃσιν ἐπιψεύσονται ἐκείνοις,
ὅσσ᾽ αὐτοὶ ῥέζουσιν ἐπίψογα καὶ κακὰ ἔργα.
δύσπιστον γὰρ ἅπαν μερόπων γένος. ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν δὴ
κόσμου καὶ θνητῶν ἔλθῃ κρίσις, ἣν θεὸς αὐτὸς
ποιήσει κρίνων ἀσεβεῖς θ᾽ ἅμα εὐσεβέας τε·
καὶ τότε δυσσεβέας μὲν ὑπὸ ζόφον ἔμπαλι πέμψει,

33 sq.] Clemens Alex. Paedag. II 10, 99 = vol. I p. 297, 23—25 Dindorf: *ἔμπαλιν δὲ ἄγαται τοὺς σώφρονας (ἡ παρ᾽ ἡμῖν ποιητική)·* 33 *'οὔτε'* — 34 *'στυγερήν τε'*   40—43] Lactantius div. inst. VII 23, 4 = vol. I p. 656, 15 — p. 657, 6 Brandt: Sibylla dicit haec: 40 *'δύσπιστον'* — 43 *'πέμψει'* *adiunctis* IV 187 *et* 189

29 *αἵμασιν ἐμψύχων] codd. Sib. cum 'Iustino', αἵματι ἐμψύχων Clemens   μεμιασμένα] μεμιαμμένα P B F   θυσίῃσιν] θυσίῃσι Q et 'Iustini' cod. C, θυσίην V H, θυσίεσσι Φ et cod. A 'Iustini', θυσίαισι(ν) Ψ Clemens et cett. codd. 'Iustini' (B D G, θυσίαισσι F)*   30] *huic in Ω antecedit versus: τετραπόδων διπόδων πτηνῶν θηρῶν τε φόνοισι, quem Clemens illius (30) loco tradit; utramque lectionem hunc in modum coniungere voluit Alexandre: μεμιασμένα καὶ θυσίῃσι | τετραπόδων διπόδων πτηνῶν θηρῶν τε φόνοισι | ⟨παντοίων⟩· λεύσουσι δ᾽ ἑνὸς θεοῦ εἰς μέγα κῦδος*   30] *sic codd. Sibyll. omnes cum 'Iustino', apud Clementem versum aliter conformatum legi modo diximus   λεύσουσι δ᾽] Alexandre, λεύσουσιν Ω, βλέψουσι δ᾽ Φ Ψ (βλέπουσι F) 'Justinus'   ἐς] 'Iustinus', εἰς codd. Sibyll.*   31] *post 32 collocatus est in Ω   ῥέξαντες] ῥέξοντες H   ἀτάσθαλον] om. Ω*   32 *ἀπεμπολέοντες] Ω, ἄπειρον ἑλόντες Φ Ψ   ἃ δὴ ῥίγιστα] ἀδηρίγιστα Ω*   33 *sq.] cf. III 764 μοιχείας πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκριτον εὐνήν V 430 οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων Κύπρις ἄθεσμος*   33 *οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽] οὐδ᾽ ἐπὶ Ω, οὔτε ἐπ᾽ Clemens, οὔτ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ Badt   ἀλλοτρίῃ κοίτῃ] ἀλλοτρίᾳ κοίτῃ Clemens, ἀλλοτρίης κοίτης Ω Φ Ψ   ἔχοντες] ἔχοντας Clemens*   34] *om. Ω   οὐδέ τ᾽ ἐπ᾽] ipse scripsi, οὐδὲ ἐπ᾽ Clemens, οὔτ᾽ ἐπὶ Φ, οὔτ᾽ ἐπ᾽ Ψ, οὔτ᾽ αὖ ἐπ᾽ Badt   ἄρσενος ὕβριν] ἄρσενα κύπριν coniecit Alexandre ex Pseudophocylide 3 B⁴, fortasse rectius (cf. V 430)   ἄρσενος] ἄρρενος Clemens   τε στυγερήν] στυγερήν P Ψ*   35 *ὧν] P, ὧν superscripto δ A, ὃν Ω Ψ*   36 *ἀναιδείην ποθέοντες] = I 175*   37 *αὐτοὺς] αὐτοὺς Q   μυχθίζοντες] μοχθίζοντες* (υ *superscripto*) *A, μοχθίζοντες Ω*   38 *ἀφροσύνῃσιν] ἀφροσύνην V H*   39 *ὅσσ᾽] ὡς Ω   ῥέζουσιν—ἔργα] huc pertinere quae Clemens e Sibylla afferat Paedag. III 3, 15 arbitratus est Dindorf, sed cf. ad 154 sq.   ῥέζουσιν] Ω, ῥέξουσιν Φ Ψ   ἐπίψογα] Ω, ἀτάσθαλα (ἀτάσθεα P) Φ Ψ*   40 *ἅπαν] ἅπασι Ψ   ὁπότ᾽ ἂν δὴ] Ω, ὅταν ἤδη Φ Ψ Lactantius*   41 *ἔλθῃ] ἥξῃ Ψ*   42 *κρίνων] κρίνως Ψ   ἀσεβεῖς θ᾽ ἅμα] Lactantius, ἀσεβεῖς ἅμα τ᾽ codd. Sibyll. (in P post ἀσεβεῖς ex Lactantio θ᾽ adscripsit minio Betuleius)   εὐσεβέας] εὐσεβείας V H*   43] *cf. IV 184 sq. ὅσσοι δ᾽ ὑπὸ δυσσεβίῃσιν ἥμαρτον, τοὺς δ᾽ αὖτε χυτὴ κατὰ γαῖα καλύψει   καὶ τότε] Ω Lactantius, καὶ τοὺς Φ Ψ (καὶ τότε lectionem Lactantianam in P adscripsit Betuleius)   ὑπὸ] ἐπὶ Lactantius (hanc quoque scripturam in P adnotavit Betuleius)   ἔμπαλι] ἔμπαλιν Q Ψ, ἐν πυρὶ Lactantius (idque addidit in P Betuleius)   πέμψει] πέμπει H*

IV [καὶ τότ' ἐπιγνώσονται, ὅσην ἀσέβειαν ἔρεξαν·]
εὐσεβέες δὲ μενοῦσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
πνεῦμα θεοῦ δόντος ζωήν θ' ἅμα καὶ χάριν αὐτοῖς.
ἀλλὰ τὰ μὲν δεκάτῃ γενεῇ μάλα πάντα τελεῖται·
νῦν δ' ὅσ' ἀπὸ πρώτης γενεῆς ἔσται, τάδε λέξω.
πρῶτα μὲν Ἀσσύριοι θνητῶν ἄρξουσιν ἁπάντων
ἓξ γενεὰς κόσμοιο διακρατέοντες ἐν ἀρχῇ,
ἐξ οὗ μηνίσαντος ἐπουρανίοιο θεοῖο
αὐτῇσιν πολίεσσι καὶ ἀνθρώποισιν ἅπασιν
γῆν ἐκάλυψε θάλασσα κατακλυσμοῖο ῥαγέντος.
οὓς Μῆδοι καθελόντες ἐπαυχήσουσι θρόνοισιν
ἐς γενεὰς δύο μούνας· ἐφ' ὧν τάδε γ' ἔσσεται ἔργα·
νὺξ ἔσται σκοτόεσσα μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ·
ἄστρα δ' ἀπ' οὐρανόθεν λείψει καὶ κύκλα σελήνης·
γῆ δὲ κλόνῳ σεισμοῖο τινασσομένη μεγάλοιο
πολλὰς πρηνίξει πόλιας καὶ ἔργ' ἀνθρώπων·
ἐκ δὲ βυθοῦ τότε νῆσοι ὑπερκύψουσι θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτ' ἂν Εὐφρήτης μέγας αἵματι πλημμύρηται,

51—53] Lactantius de ira div. c. 23 = vol. II p. 244 Fritzsche: alia quoque *(Sibylla)* per indignationem dum adversus iniustos cataclysmum priore saeculo factum esse dixit, ut malitia generis humani extingueretur: 51 'ἐξ οὗ' — 53 'ῥαγέντος'

44] *om.* Ω, *neglexit Lactantius; ut suspectum uncis inclusi* ἀσέβειαν] εὐσέβειαν P 45 *sq.*] *horum versuum loco similes 187 et 189 adiunxit Lactantius eis (40—43) quos affert* 45] *cf.* IV 187 ὅσσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσοντ' ἐπὶ γαίης εὐσεβέες] εὐσενέες (β *supra* ν *Betulei qui Lactanti lectionem adscripsit manu addito*) P μενοῦσιν] μένουσιν Q, μένουσι V H ἐπὶ—ἄρουραν] = I 54 46] = IV 189 θεοῦ] Ω, τε Φ, *om.* Ψ (*cf. l. c.*) δόντος] δόντες Ψ ζωήν] καὶ ζωὴν Φ (τιμὴν *Lactantius l. c.*) χάριν] Ω, βίον Φ Ψ (βίον *Lactantius l. c.*) 47 τὰ μὲν δεκάτῃ] τὰ δ' ἐνδεκάτῃ *Fabricio praeeunte Bleek scribendum esse censuit (sed cf. Badtium l. c. p. 6)* μάλα πάντα] πάντα μάλα Ψ πάντα τελεῖται] = VII 31 VIII 215 XIV 299 48 ὅσ'] ὅσα Ω ἔσται] Ω, ἔσσεται P, ἔσεται *codd. cett.* 49 θνητῶν] τε βροτῶν Ω, *an* γε βροτῶν? ἁπάντων] ἅπαντες V H 50 ἓξ γενεὰς] ἐκ γενέης Ω διακρατέοντες] διακρατέοντος A, διακρατοῦντος Ψ 51 ἐπουρανίοιο] ἀπουρανίοιο (ἀπ' οὐρανίοιο F) Ψ, ΕΠΙΟΥΡΑΝΙΟΙΟ *cod. Bon. Lactanti* 52 αὐτῇσιν] Ψ, αὐταῖσιν Φ *Lactantius*, αὐταῖς σὺν Ω πολίεσσι] ΠΟΛΕΙΕCCΕΙ *cod. Bon.*, ΠΩΛΙΕCΙ *cod. Par. Lactanti*, πόλεσι Ω, πόλεσίν τε Φ Ψ 53 κατακλυσμοῖο] κατακλυσμοῦ P ῥαγέντος] ῥαγέντες H 54 θρόνοισιν] χρόνοις Ω 55 ἐς—μούνας] *cf.* XI 49 ἐς μούνας πέντε τετράδας ἐς—μούνας] εἰς γενεὰς δύο μούνας Ω, οἷς γενεαὶ δύο μοῦναι Φ Ψ; εἰς γενεὰς δύο μοῦνον *Alexandre* μούνας] *de correpta syllaba* ας *cf.* ὠλένας ἀγνάς III 591 VIII 251 ἐφ' ὧν] ἐφ' ᾧ *Alexandre maluit* τάδε γ'] *ipse dedi*, τάδε A Ψ, τάδ' Ω P B, ταῦτ' *Volkmann* 56] *cf.* I 374 *sq.* VIII 305 *sq.* ἤματι μέσσῳ | νὺξ ἔσται σκοτόεσσα πελώριος *Fragm.* VI 2 πῦρ ἔσται ψολόεν μέσσῃ ἐνὶ νυκτὶ μελαίνῃ μέσῃ ἐνὶ] μέσῃ ἐν P B, [illegible] Ω 57] *om.* Ω 57] *cf.* VIII 204 λείψει δ' ἄστρα πόλον V 347 οὐδὲ σεληναίης λαμπρὸν φάος ἔσσεται αὖτις κύκλα] κύκλος L, κῦμα B 58 κλόνῳ] κλόνοι Ω, κλονήσει Ψ, κλόνοις *suspicatus est Alexandre* σεισμοῖο . . . μεγάλοιο] σεισμοῖσι . . . μεγάλοισιν Ω 59 πολλὰς—πόλιας] *cf.* IV 84 πολλὰς πρηνίξουσι πόλεις πρηνίξει πόλιας] Ω, πρηνίξειε πόλεις Φ Ψ 60 δὲ] *om.* L νῆσοι] νοῦσοι Ω 61 Εὐφρήτης] Φ, εὐφράτης Ω Ψ

IV καὶ τότε δὴ Μήδοις Πέρσῃσί τε φύλοπις αἰνὴ
στήσεται ἐν πολέμῳ· Περσῶν δ' ὑπὸ δούρασι Μῆδοι
πίπτοντες φεύξονται ὑπὲρ μέγα Τίγριδος ὕδωρ.
Περσῶν δὲ κράτος ἔσται ὅλου κόσμοιο μέγιστον,
οἷς γενεὴ μία κεῖται ἀνακτορίης πολυόλβου.
ἔσται δ' ὅσσα κεν ἄνδρες ἀπεύξονται κακὰ ἔργα,
φυλόπιδές τε φόνοι τε διχοστασίαι τε φυγαί τε
πύργων τε πρηνισμοὶ ἀναστασίαι τε πολήων,
Ἑλλὰς ὅτ' ἂν μεγάλαυχος ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
πλεύσει Φρυξὶ βαρεῖαν ἰδ' Ἀσίδι κῆρα φέρουσα.
αὐτὰρ ἐς Αἴγυπτον πολυαύλακα φαῦλος ἐπέλθῃ
λιμὸς ἀκαρπίῃ τε περιπλομένων ἐνιαυτῶν
εἴκοσι φοιτήσει, σταχυητρόφος ἡνίκα Νεῖλος
ἄλλοθί που ὑπὸ γαῖαν ἀποκρύψει μέλαν ὕδωρ.
ἥξει δ' ἐξ Ἀσίης βασιλεὺς μέγας ἔγχος ἀείρας
νηυσὶν ἀμετρήτοισι, τὰ μὲν βυθοῦ ὑγρὰ κέλευθα
πεζεύσει, πλεύσει δὲ ταμὼν ὄρος ὑψικάρηνον·
ὃν φυγάδ' ἐκ πολέμου δειλὴ ὑποδέξεται Ἀσίς.
Σικελίην δὲ τάλαιναν ἐπιφλέξει μάλα πᾶσαν
χεῦμα πυρὸς μεγάλοιο ἐρευγομένης φλογὸς Αἴτνης·
ἠδὲ Κρότων πέσεται μεγάλη πόλις ἐς βαθὺ χάσμα.
ἔσται δ' Ἑλλάδι νεῖκος· ἐν ἀλλήλοις δὲ μανέντες

62 δὴ] τοῖς Ω   Πέρσῃσί τε] ipse dedi, πέρσαισί τε Φ, πέρσαις τε Ω, καὶ πέρσαις τε Ψ   φύλοπις] φίλοπις A   63] om. A   δούρασι] δούρατι Ω   Τίγριδος] V H, τίγρητος Q, τίγριος Φ Ψ   65 δὲ] Ω, δὴ Φ Ψ   ὅλου] ὑπὲρ (ex 64) Ω   κόσμοιο] κόσμου Ψ   μέγιστον] μεγίστου Ω   66 πολυόλβου] πολυσιόλβου H, πολυόρβου F   67 ἔσται δ'] ἔσσεται Ω   ὅσσα] ὅσα H   ἀπεύξονται] V, ἐπεύξονται Q H (in H bis scriptum), ἀπεύχονται Φ Ψ, ἀπεύχωνται Badt   68 φυλόπιδες] φιλόπιδες P   φυγαί τε] πολήων ex v. sequente omissis quae interiacent A; φρΓύαί V, φγΓαί H   69 πύργων τε πρηνισμοὶ] Alexandre, πύργων πρηνισμοί τε Φ, πύργων πρηνισμοὶ Ψ, πύργων τ' ἐμπρησμοὶ Ω   ἀναστασίαι τε] καὶ ἀναστασίαι Ω   70 ὅτ' ἂν] ὅτε superscripto αν A   71 πλεύσει] Ω, πλεύσῃ codd. cett.   Φρυξὶ] βρύξει Φ Ψ   βαρεῖαν ἰδ' Ἀσίδι] βαρεῖαν ἠδ' ἀσίδι Ω, ἰδ' restituit Volkmann (et Alexandre), δ' ἀσσίδι βαρεῖαν Φ, βαρεῖαν τῇ (βαρεῖ αὐτῇ L R) δ' ἀσσίδι γε Ψ   72 ἐς] εἰς A Ψ   πολυαύλακα] πολυαύλακα H   φαῦλος ἐπέλθῃ] Ω, πυροφόρον (πυρφόρον P) τε Φ, πυρροφόρον τε Ψ   73 περιπλομένων ἐνιαυτῶν] = III 563   74 σταχυητρόφος] Ω (sed σταχυήτροφος Q H), σταχυηφόρος Φ, σταχυοφόρος Ψ   ἡνίκα—ὕδωρ] cf. IV 151 ὅτ' ἂν Μαίανδρος ὑποκρύψῃ μέλαν ὕδωρ   76] cf. IV 138 XIII 122 ἥξει καὶ Ῥώμης ὁ φυγὰς μέγα ἔγχος ἀείρας   ἥξει] Ω, ἑλλάδι Φ Ψ (ἀλλὰ δὴ L)   μέγας] om. B   μέγας, ἔγχος] μέγα δ' ἔγχος (ἄγχος H) Ω   77 νηυσὶν] ναυσὶν (ναυσὶ H) Ω   τὰ μὲν] ταμὼν Ω ex versu sequente   78 πεζεύσει, πλεύσει δὲ] πλεύσει, πεζεύσει τε Ω   ταμὼν ὄρος ὑψικάρηνον] Ω, τε (τε om. A) μοῦνος ἃ ποσσὶ (ποσὶ Ψ) πατεῖται Φ Ψ   79 δειλὴ] δειλὴ Klouček   Ἀσίς] P, ἄσις Ω, ἀσσίς codd. cett.   80 sq.] cf. VII 6 Σικελίη, φλέξει σε τὸ καιόμενον κατὰ σοῦ πῦρ   Σικελίην] σικελίαν Ω   81 ἐρευγομένης] Ω, ἐρευξαμένης (ἐρεξαμένης B) Φ, ῥευξάμενον Ψ   φλογὸς] πυρὸς Ψ   Αἴτνης] ἔτνης S, αἴγλης Ω   82 ἠδὲ] Ω, ἡ δὲ Φ Ψ   Κρότων] Ω, κροτὼν Ψ, βροτῶν Φ   πέσεται μεγάλη] Ω, μεγάλη πέσεται Alexandre, μεγάλη πεσεῖται Φ Ψ (om. L)   ἐς] εἰς codd.   χάσμα] Meineke, χεῦμα e versu superiore Ω Φ Ψ, κῦμα Alexandre coniecit   83 ἐν] Ω, ἐπ' Φ Ψ   ἀλλήλοις] ἀλλήλοισι A

IV πολλὰς πρηνίξουσι πόλεις, πολλοὺς δ' ὀλέσουσιν
μαρνάμενοι· τὸ δὲ νεῖκος ἰσόρροπον ἀλλήλοισιν.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐς δεκάτην γενεὴν μερόπων γένος ἔλθῃ,
καὶ τότε Πέρσῃσιν ζυγὰ δούλια καὶ φόβος ἔσται.
αὐτὰρ ἐπεὶ σκήπτροισι Μακηδόνες αὐχήσουσιν,
ἔσται καὶ Θήβῃσι κακὴ μετόπισθεν ἅλωσις,
Κᾶρες δ' οἰκήσουσι Τύρον, Τύριοι δ' ἀπολοῦνται.
καὶ Βαβυλὼν μεγάλη μὲν ἰδεῖν, μικρὴ δὲ μάχεσθαι,
στήσεται ἀχρήστοισιν ἐπ' ἐλπίσι τειχισθεῖσα.
Βάκτρα κατοικήσουσι Μακηδόνες· οἱ δ' ἀπὸ Βάκτρων
καὶ Σούσων φεύξονται ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἅπαντες.
ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης
ἠιόνα προχέων ἱερὴν ἐς νῆσον ἵκηται.
καὶ Κιβύρη πέσεται καὶ Κύζικος, ἡνίκα γαίης
βρασσομένης σεισμοῖσιν ὀλισθαίνωσι πόληες.
καὶ Σάμον ἄμμος ἅπασαν ὑπ' ἠιόνεσσι καλύψει.

95 sq.] Strabo I 3, 7 p. 53 C = vol. I p. 68, 31 — p. 69, 2 Meineke (= Oracula ed. Hendess 185): *ὧν (χειμάρρων) ἐστι καὶ ὁ Πύραμος ὁ τῇ Κιλικίᾳ πολὺ μέρος προσθείς, ἐφ' οὗ καὶ λόγιον ἐκπέπτωκέ τι τοιοῦτον·* 95 'ἔσσεται' — 96 'ἐς Κύπρον ἵκηται' XII 2, 4 p. 536 C = vol. II p. 753, 20—25 Meineke: *διεκβαίνων δὲ τὰ ὄρη τοσαύτην κατάγει χοῦν ἐπὶ θάλατταν, τὴν μὲν ἐκ τῆς Καταονίας, τὴν δὲ ἐκ τῶν Κιλίκων πεδίων, ὥστε ἐπ' αὐτῷ καὶ χρησμὸς ἐκπεπτωκὼς φέρεται τοιοῦτος·* 95 'ἔσσεται' — 96 'ἐς Κύπρον ἵκηται'; *e Strabone hauserunt* Eustathius ad Dionys. Perieg. 867 = p. 269, 16—20 Bernhardy: *διὸ καὶ χρησμὸς ἐξέπεσεν ἐν ὑπερβολῇ τοιοῦτος·* 95 'ἔσσεται' — 96 'ἵκηται' Tzetzes Chiliad. VII 572—575 = p. 261 Kiessling: *περὶ δὲ τῆς τοῦ Κίλικος ἐλεύσεως εἰς Κύπρον | ἡ σοφωτάτη γυναικῶν οὕτω κατ' ἔπος λέγει·* | 95 'ἔσσεται' — 96 'ἵκηται'

84 *πολλὰς—πόλεις] cf. IV 59 πολλὰς πρηνίξει πόλιας*   *πρηνίξουσι] πρηνίζουσι H*   86] *om. Ψ*   *ἐς δεκάτην γενεὴν] cf. IV 47 τὰ μὲν δεκάτῃ γενεῇ*   *ἐς δεκάτην] ἐσδεκάτην P*   *γένος] Ω, χρόνος Φ Ψ*   87 *Πέρσῃσιν] πέρσῃσι Ω, μὲν πέρσαις Φ Ψ*   *δούλια] δούλεια Ω R*   *φόβος] φόνος Meineke*   88] *cf. VIII 8 εἶτα Μακηδονίης τῦφον μέγαν αὐχησάσης*   *ἐπεὶ] ἐπὶ Ω*   *Μακηδόνες] μακέδονες Ψ*   *αὐχήσουσιν] ἕσουσιν Ω*   89] *= VIII 161*   *ἔσται . . . μετόπισθεν ἅλωσις] = XI 279*   *Θήβῃσι] θηβήσι Ω, θήβεσσι P, θήβαισι codd. cett.*   *ἅλωσις] ἄλωσις H*   90 *Κᾶρες δ'] κάρες om. δ' Ω (κάρες F)*   90] *post hunc leguntur in codd. duo versus quos post 98 reieci, Alexandre post 94 collocavit*   91 *μικρὴ] Ω, μικρὰ Φ Ψ*   *μάχεσθαι] Φ Ψ, μάχαισιν Ω*   92 *sq.] om. Ψ*   92 *ἐπ'] ἐφ' Ω*   93 *οἱ δ'] οὐδ' A*   94 *ἐς] Ω, ἐφ' Φ Ψ*   *ἅπαντες] ἅπασιν Ω*   95 *sq.] ex antiquioribus oraculis desumptos esse nemo non videt, cf. Strabonem supra commemoratum*   *ἔσσεται ἐσσομένοις] = XI 162; sic Ω Strabo cum Eustathio et Tzetza, om. Φ Ψ; adscriptum in margine P: λείπει ἡ ἀρχή, relictum in A vacuum spatium*   *ὅτε] ὅτε γε F*   *Πύραμος ἀργυροδίνης] = XIII 133*   *ἀργυροδίνης] ἀργυροδείνης P, εὐρυοδίνης codd. Strab. (tamen ἀργυροδίνης epitom. Strab., cf. Meineke vindic. Strabon. p. 6) cum Eustathio et Tzetza; post hanc vocem versus explendi caussa πρόσθ' ἁλὸς δίης interpolatum habet Ψ*   96 *ἐς] εἰς Φ*   *νῆσον] Κύπρον Strabo utroque loco cum Eustathio et Tzetza*   97 *Κιβύρη πέσεται] Κιβύρα coniecit Alexandri editionis censor, σύβαρις πέσεται Ω, σύβαρις πεσεῖται Φ Ψ, σὺ Βάρις πέσεαι Badt*   *ἡνίκα] εἵνεκα Q V, ἕνεκα H*   98 *βρασσομένης] βρασσομένοις Ω*   *σεισμοῖσιν] κλυσμοῖσιν Ω*   *ὀλισθαίνωσι] Alexandre, ὀλισθαίνουσι Q, ὀλεισθαίνουσι V H, πίπτουσιν Φ Ψ, κλόνῳ πίπτωσι Meineke*   *πόληες] αἱ πόλεις Φ Ψ*   99 *sq.] huc transposui, cf. ad 90; post v. 94 collocari voluit Alexandre, ex antiquiore oraculo ductos esse monuit Meineke; cf. III 363 ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος VIII 165 sq. ἔσται καὶ Ῥώμη ῥύμη καὶ Δῆλος ἄδηλος | καὶ Σάμος ἄμμος*   99 *ἠιόνεσσι] ἠιόνεσι H, ἠόνεσσι P*

IV *Δῆλος δ' οὐκ ἔτι δῆλος, ἄδηλα δὲ πάντα τὰ Δήλου.*
ἥξει καὶ Ῥοδίοις κακὸν ὕστατον, ἀλλὰ μέγιστον.
οὐδὲ Μακηδονίης ἔσται κράτος· ἀλλ' ἀπὸ δυσμῶν
Ἰταλὸς ἀνθήσει πόλεμος μέγας, ᾧ ὕπο κόσμος
λατρεύσει δούλειον ἔχων ζυγὸν Ἰταλίδησιν.
καὶ σύ, τάλαινα Κόρινθε, τεὴν ποτ' ἐπόψει ἅλωσιν.
Καρχηδών, καὶ σεῖο χαμαὶ γόνυ πύργος ἐρείσει.
τλῆμον Λαοδίκεια, σὲ δὲ τρώσει ποτὲ σεισμὸς
πρηνίξας, στήσῃ δὲ πάλιν πόλις ἱδρυνθεῖσα.
ὦ Λυκίης Μύρα καλά, σὲ δ' οὔ ποτε βρασσομένη χθὼν
στηρίξει· πρηνὴς δὲ κάτω πίπτουσ' ἐπὶ γαίης
εἰς ἑτέρην εὔξῃ προφυγεῖν χθόνα, οἷα μέτοικος,
ἡνίκα δὴ Πατάρων ὅμαδόν ποτε δυσσεβίῃσιν
βρονταῖς καὶ σεισμοῖσιν ἁλὸς παύσει μέλαν ὕδωρ.
Ἀρμενίη, καὶ δή σε μένει δούλειος ἀνάγκη·
ἥξει καὶ Σολύμοισι κακὴ πολέμοιο θύελλα
Ἰταλόθεν, νηὸν δὲ θεοῦ μέγαν ἐξαλαπάξει.
ἡνίκα δ' ἀφροσύνῃσι πεποιθότες εὐσεβίην τε
ῥίψουσιν στυγεροὺς τε τελοῦσι φόνους περὶ νηόν,

101] Pausanias II 7, 1 = vol. I p. 118 Schubart: *ἐκάκωσε δὲ (σεισμὸς) καὶ περὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν τὰς πόλεις, καὶ Ῥοδίοις μάλιστα ἡ νῆσος, ὥστε καὶ τὸ λόγιον τετελέσθαι Σιβύλλῃ τὸ ἐς τὴν Ῥόδον ἔδοξεν*

100 *δ'*] *δὲ* Ω *πάντα τὰ Δήλου*] *an Δήλου ἅπαντα?* *τὰ*] *om.* Ω Ψ *Δήλου*] *δηλοῦν* Ω 101] = *VIII 160, cf. III 486 ἥξει καὶ Τενέδῳ κακὸν ἔσχατον, ἀλλὰ μέγιστον* 102 *οὐδὲ*] *dedi, οὔτε codd.* *Μακηδονίης*] *μακεδονίης* Ω Ψ *ἔσται*] Ω, *αἰεὶ* Φ, *ἀεὶ* Ψ 103 *ἀνθήσει*] *ἀρθήσει* Ω *ᾧ*] *ὃν θ'* Ω *ὕπο κόσμος*] *Castalio, ὑπὸ κόσμον* Ω, *ὑπόκωμος* Φ 104 *δούλειον*] *δούλιον P* *Ἰταλίδησιν*] *ἰταλίδεσιν* Ω 105] *hoc loco legitur in* Ω, *post 108 in* Φ, *post 107 in* Ψ *σύ*] *σοὶ* Ω *τάλαινα Κόρινθε*] Ω, *κόρινθε τάλαινα* Φ Ψ *τεὴν—ἅλωσιν*] *cf. IV 89 VIII 161 ἔσται … κακὴ μετόπισθεν ἅλωσις* *τεὴν ποτ' ἐπόψει ἅλωσιν*] *(ἐπ' ὄψει P)* Φ, *τεὴν ὄψει ἅλωσιν* Ψ, *τεὴν πόλιν ὄψει ἁλώσει* Ω, *quod vix in τεὴν πόλιν ὄψει ἁλοῦσαν mutandum erit* 106 *γόνυ*] Ω, *πᾶς* Φ, *om.* Ψ *πύργος*] *V*, *πυρὸς Q H*, *πῦργος* Φ, *πῦργός τε* Ψ *ἐρείσει*] Φ Ψ, *ἐρεῖσαι Q H*, *ἐρεῖσθαι V*, *ἐρείψει Alexandre olim proposuit* 107 *τλῆμον Λαοδίκεια*] *cf. III 471 τῆμος Λαοδίκεια* *σὲ δὲ*] *an σὲ δ' αὖ? σε δὴ?* 108 *στήσῃ*] *Friedlieb, στήσει* Ω Φ Ψ *πάλιν*] *om. B*, *πόλιν* Ω *πόλις ἱδρυνθεῖσα*] *V H*, *πόλις ἱδρυθεῖσα Q*, *πόλιν εὐρυάγυιαν* Φ Ψ 109 *Λυκίης*] Ψ, *λύκιες* Ω, *λυβίης* Φ, *sed λιβύης A in ras.* *Μύρα καλά*] *om. V H*, *σμύραινα Q* *δ' οὔ ποτε*] *δὲ οὔποτε* Ω *βρασσομένη*] *βράσσει* Ω 110 *στηρίξει*] Ω, *πρηνίξει* Φ Ψ *κάτω*] Ω, *χλόνῳ* Φ Ψ *ἐπὶ γαίης*] Ω, *ἐπὶ γαῖαν* Φ Ψ 111 *ἑτέρην*] Ω, *ἑτέραν* Φ Ψ *προφυγεῖν*] *πρὸς φυγὴν H* 112 *sq.*] *desunt in* Φ Ψ 113 *ἁλὸς παύσει*] *ἀποσκεδάσει Alexandre* *ἁλὸς*] *Badt, ἄλλος* Ω *παύσει*] *Klouček e III 441, πετάσει codd.* 114 *Ἀρμενίη*] *ἀρμενίη P*, *ἁρμονίη A* *καὶ δή σε μένει*] *ipse temptavi, καὶ σὲ δὲ μένει* Ω, *δέ τε καὶ σὲ μένει* Φ, *δὲ καὶ σοὶ μένει* Ψ, *καὶ σὴ δὲ μενεῖ Badt, καὶ σ' ἥδε μένει Hartel* 115] *om.* Φ Ψ 116 *Ἰταλόθεν, νηὸν*] *Ἰταλίηθε νεὼν Meineke dubitans* *νηὸν*] *ναὸν* Ω 117 *ἡνίκα δ'*] *ἡνίκ' ἂν* Ω *τε*] Ω, *μὲν* Φ Ψ 118 *ῥίψουσιν*] *ῥίψουσι codd.* *στυγεροὺς—νηόν*] *ipse dedi, στυγεροὺς τε φόνους olim etiam Alexandre suasit, στυγεροὺς στεφάνους τελέουσι πρὸ νηῶν* Ω, *στυγερὸν δὲ φόνον τελέουσι πρινήων* Φ, *στυγηρὸν (sic) δὲ φόνον τελέσουσι πρινήων* Ψ; *στυγεροὺς δὲ (retento μὲν in v. antecedente) τελοῦσι φόνους περὶ νηὸν Alexandre (in ed. alt.)*

IV καὶ τότ' ἀπ' Ἰταλίης βασιλεὺς μέγας οἷά τε δρήστης
φεύξετ' ἄφαντος ἄπυστος ὑπὲρ πόρον Εὐφρήταο,
ὅς ποτε δὴ μητρῷον ἄγος στυγεροῖο φόνοιο
τλήσεται ἄλλα τε πολλὰ κακίστῃ χειρὶ πιθήσας.
πολλοὶ δ' ἀμφὶ θρόνῳ Ῥώμης πέδον αἱμάξουσιν
κείνου ἀποδρήσαντος ὑπὲρ Παρθηίδα γαῖαν.
ἐκ Συρίης δ' ἥξει Ῥώμης πρόμος, ὃς πυρὶ νηὸν
συμφλέξας Σολύμων, πολλοὺς δ' ἅμα ἀνδροφονήσας
Ἰουδαίων ὀλέσει μεγάλην χθόνα εὐρυάγυιαν.
καὶ τότε δὴ Σαλαμῖνα Πάφον θ' ἅμα σεισμὸς ὀλέσσει,
Κύπρον ὅτ' ἂν πολύκλυστον ὑπερκλονέῃ μέλαν ὕδωρ.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν χθονίης ἀπὸ ῥωγάδος Ἰταλίδος γῆς
πυρσὸς ἀπαστράψας εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἵκηται,
πολλὰς δὲ φλέξῃ πόλιας καὶ ἄνδρας ὀλέσσῃ,
πολλὴ δ' αἰθαλόεσσα τέφρη μέγαν αἰθέρα πλήσῃ,
καὶ ψεκάδες πίπτωσιν ἀπ' οὐρανοῦ οἷά τε μίλτος,
γινώσκειν τότε μῆνιν ἐπουρανίοιο θεοῖο,
εὐσεβέων ὅτι φῦλον ἀναίτιον ἐξολέσουσιν.

135 sq.] *huc fortasse respexit* Lactantius div. inst. VII 15, 5 = vol. I p. 631, 18—20 Brandt: necesse est universas nationes id est orbem totum caelestibus plagis verberari ut iustus et cultor dei populus liberetur

119 *οἷά τε δρήστης*] *Struve (sed δράστης) coll. Hesych. δρῆσται· δραπέται; οἷά τε δράστηρ eodem sensu Badt; οἷά τε δράτης* Φ Ψ. *οἷά τε ἀστὴρ* Ω *(cf. ad XII 266), οἷά τε δρώπτης M. Schmidt coll. Hesych. δρώπτης· πλανήτης πτωχός; οἷος ἀποδρὰς Volkmann coll. IV 124* 120 *φεύξετ'*] *φεύξεται V ἄπυστος*] Ω, *ἄπιστος* Φ Ψ *Εὐφρήταο*] *anonymus Londin., εὐφράταο* Ω, *εὐφρήτοιο* Φ, *εὐφράτοιο* Ψ 121 *ὅς – ἄγος*] *ὅς ποτε restituit Badt, ὁππότε δὴ μητρῷον ἄγος P B* Ψ. *ὁππότε δήμῃ ζώων ἄγος A. οἷς ποινὴν μητρώαν ἀπὸ* Ω 122 *κακίστῃ χειρὶ*] *ipse temptavi, κακῇ σὺν χειρὶ* Ω Φ. *σὺν χειρὶ* Ψ *πιθήσας*] Φ Ψ *(cf. Homer. Δ 235), τιθήσας* Ω. *ποιήσας Volkmann* 123 *ἀμφὶ θρόνῳ*] Ω, *ἀμφ' ἱερὸν* Φ Ψ *αἱμάξουσιν*] *(ἀμφ' ἱερὸν Ῥώμης πέδον) αἰάζουσιν vel οἰμώζουσιν Meineke ratione non habita lectionis codicum optimorum* 124 *ἀποδρήσαντος*] Ω, *ἀποδράσαντος* Φ Ψ *Παρθηίδα*] *Alexandre (Cur. post.) et Meineke, παθηίδα* Ω, *τὴν παθίδα* Φ, *παθίδα* Ψ 125 *ἐκ Συρίης*] *ipse correxi, ἀσυρίης* Ω, *εἰς (ἐς F) συρίην* Φ Ψ *Ῥώμης πρόμος*] *cf. VII 48 Ἰταλίης δὲ πρόμος πρόμος*] Ω, *τρόμος* Φ Ψ *πυρὶ*] *περὶ* Ω 126 *Σολύμων*] Ω *(in Q bis scriptum), πολέμων* Φ, *πτολέμων* Ψ *δ' ἅμα*] Ω, *δορὶ* Φ Ψ *ἀνδροφονήσας*] *ipse correxi, ἀνδροφονῆας* Ω, *ἀνδροφονήσει (ἀνδροφοινήσει L R m*[1]*)* Φ Ψ 127 *ὀλέσει*] *δ' ὀλέσει codd., δ' delevi μεγάλην*] *om.* Ω *χθόνα*] *an πόλιν? εὐρυάγυιαν*] *εὐράναν Q, εὐράγναν H* 128] *cf. V 451 sqq. Πάφον θ' ἅμα*] Φ, *πάφον δ' ἅμα* Ω, *πάφω ἅμα* Ψ *ὀλέσσει*] *ὀλέσει H* 129 *πολύκλυστον*] Ω, *πολύκλυστον supra ολυ scripto ερι A, περίκλυσιον P B* Ψ *ὑπερκλονέῃ*] *ὑπερφρονέσῃ* Ω *μέλαν*] *μέγαν* Ψ 130 *ἀπὸ ῥωγάδος*] *ἀπορρωγάδος* Ω *Ἰταλίδος γῆς*] *ἰταλίης τε* Ω 131 *πυρσὸς*] Ω, *πυρὸς* Φ Ψ *ἀπαστράψας*] *olim Alexandre, ἀποστραφθεὶς* Ω, *ὑποστρέψας* Φ Ψ, *ἐπαστράψας Badt, ἀπαστραφθεὶς Alexandre in ed. alt. ἵκηται*] Ω, *ἱκάνῃ* Φ Ψ 132] *cf. IV 84 πολλὰς πρηνίξουσι πόλεις, πολλοὺς δ' ὀλέσουσιν φλέξῃ*] *φλέξει* Φ *πόλιας*] *πόληας V H καὶ ἄνδρας*] *κἄνδρας* Ψ, *an καὶ φῶτας? ὀλέσσῃ*] *ὀλέσῃ H* 133 *αἰθαλόεσσα*] *ἠθαλόεσσα* Φ 134] *cf. XII 56 ἀπ' οὐρανοῦ αἱματόεσσαι | ῥεύσουσιν ψεκάδες XIV 89 ψεκάδες δ' ἥξουσ' ἐπὶ γαῖαν | πυκναὶ καὶ θαμέαι ἐξ οὐρανοῦ αἱματόεσσαι ψεκάδες*] *ψεχάδες* Ω *πίπτωσιν*] *πίπτουσιν* Φ 135 *ἐπουρανίοιο*] *ἀπουρανίοιο (ἀπ' οὐρανίοιο F)* Ψ 136 *φῦλον*] *φίλον* Ω *ἐξολέσουσιν*] Ω, *ἐξολέκουσιν* Φ Ψ

IV ἐς δὲ δύσιν τότε νεῖκος ἐγειρόμενον πολέμοιο,
ἥξει καὶ Ῥώμης ὁ φυγάς, μέγα ἔγχος ἀείρας,
Εὐφρήτην διαβὰς πολλαῖς ἅμα μυριάδεσσιν.
τλῆμον Ἀντιόχεια, σὲ δὲ πτόλιν οὔ ποτ' ἐροῦσιν,
ἡνίκ' ἂν ἀφροσύνῃσι τεαῖς περὶ δούρασι πίπτῃς.
καὶ Σκῦρον τότε λοιμὸς ὀλεῖ καὶ φύλοπις αἰνή.
αἲ αἴ, Κύπρε τάλαινα, σὲ δὲ πλατὺ κῦμα θαλάσσης
κρύψει χειμερίῃσιν ἀναρριφθεῖσαν ἀέλλαις.
ἥξει δ' εἰς Ἀσίην πλοῦτος μέγας, ὅν ποτε Ῥώμη
αὐτὴ συλήσασα πολυκτέανον κατὰ δῶμα
θήκατο· καὶ δὶς ἔπειτα τοσαῦτα καὶ ἄλλ' ἀποδώσει
εἰς Ἀσίην, τότε δ' ἔσται ὑπέρκτησις πολέμοιο.
Καρῶν δὲ πτολίεθρα παρ' ὕδασι Μαιάνδροιο,

140—143] Tzetzes Chiliad. VII 564—570 = p. 261 Kiessling: *ἡ Σίβυλλα δὲ εἶπε. | κἂν μέχρι τὴν ἀπόβασιν λάβωσιν οὐ νοῶνται, | περὶ τῆς Κύπρου τε αὐτῆς καὶ τῆς Ἀντιοχείας, | καὶ πῶς νῦν ὁ Λεβούνιος ἐλεύσεται ἐς Κύπρον. | περὶ τῆς Κύπρου οὕτω μὲν καὶ τῆς Ἀντιοχείας·* (143) *'αἶ αἶ Κύπρε τάλαινα, σὲ δὲ μέγα κῦμα καλύψει'. |* (140 sq.) *'δούρασι δ' ἐν τεοῖς Ἀντιόχεια τάλαιν' ὀλλῦσαι'* 140 sq.] Anecdota Paris. ed. Cramer I p. 334, 11—16: *καὶ μέντοι καὶ περὶ τῶν γενησομένων ἕως τῆς συντελείας, ἐν οἷς καὶ περὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας παλίμφημα τινὰ προφητεύει (Σίβυλλα), τῆς μὲν ὡς πολέμῳ πεσουμένης καὶ μηκέτ' ἀναστησομένης, τῆς δὲ νήσου ὑποβρυχίου γενησομένης· φησὶ γάρ·* 140 *'τλῆμον'* — 141 *'πίπτεις'* 143 sq.] Anecdota Parisin. ed. Cramer I p. 334, 17—19: *καὶ ἑξῆς* (cf. ad 140)· 143 sq. *'αἶ αἶ Κύπρε τάλαινα, σὲ δὲ μέγα κῦμα καλύψει | ἤμασι χειμερίοισιν ὀρινομένη τε θάλασσα'* 145 sqq.] *cf. quae adnotavi ad* III 350 sqq.

137 *ἐγειρόμενον] Ω. ἐγειρομένου Φ, ἐγειρομένοιο Ψ* 138 *sq.] = XIII 122 sq.* 138 *μέγα ἔγχος ἀείρας] cf. IV 76 μέγας ἔγχος ἀείρας ἀείρας] Ω, ἀείρων Φ Ψ* 139 *Εὐφρήτην] Φ, εὐφράτην Ω Ψ μυριάδεσσιν] (μυριάδεσιν H) Ω, μυριάσ' ἀνδρῶν Φ, μυριάσι Ψ* 140 *sq.] = XIII 125 sq.; δούρασι δ' ἐν τεοῖς Ἀντιόχεια τάλαιν' ὀλλῦσαι Tzetzes* 140 *τλήμων Ἀντιόχεια] = XIII 59 τλήμων] τλῆμον Ψ Anecd. Paris. ed. Cramer σὲ δὲ πτόλιν] Φ Anecd. Paris. ed. Cramer, σὲ δὲ πόλιν Ω Ψ, σὲ δὴ πόλιν Meineke XIII 125 οὔ ποτ'] Ω A Anecd. Paris. ed. Cramer, οὐκ ἔτ' P, οὐκέτ' B Ψ ἐροῦσιν] ἐρέουσιν Ψ* 141 *ἡνίκ' ἂν ἀφροσύνῃσι] ἡνίκα ἂν ἀφροσύνῃσι V H, εἵνεκεν (εἵνεκ' A) ἀφροσύνης Φ, εὖτε κακοφροσύνῃσι Anecd. Paris. ed. Cramer, ὁππότ' ἂν ἀφροσύνῃσι XIII 126 τεαῖς] Ω Anecd. Paris. ed. Cromer, ἰταλοῖς Φ Ψ περὶ] Ω Anecd. Paris. ed. Cramer, ὑπὸ Φ Ψ, sic Ω XIII 126 πίπτῃς] Ω, πίπτεις Φ Anecd. Paris. ed. Cramer, πίπτοις Ψ* 142 *Σκῦρον] (σκύρον A Ψ) Φ Ψ, quod corruptum videtur; κύπρον (e versu sequente) Ω, Συρίην suspicatus est Alexandre λοιμὸς] λιμὸς Ω A ὀλεῖ] Ω, ἕλοι (ἕλει A) Φ, ἕλῃ Ψ φύλοπις αἰνή] = IV 62 φύλοπις] φίλοπις F* 143] *cf. VII 5 Κύπρε, σὲ δ' ἐξολέσει γλαυκῆς ποτε κῦμα θαλάσσης αἲ αἴ] αἶ αἶ Ω Anecd. Paris. ed. Cramer Tzetzes δὲ] om. Ψ πλατὺ κῦμα θαλάσσης] μέγα κῦμα θαλάσσης Anecd. Paris. ed. Cramer, μέγα κῦμα καλύψει Tzetzes* 144] *ἤμασι χειμερίοισιν (correxerunt Alexandre et Nauck, χειμερίῃσιν cod.) ὀρινομένη τε θάλασσα Anecd. Paris. ed. Cramer κρύψει] Ω, ῥίψει Φ Ψ χειμερίῃσιν ἀναρριφθεῖσαν] χειμερίῃσι καταρριφθεῖσαν Meineke, fortasse rectius ἀναρριφθεῖσαν] ἀνερρειφθεῖσαν F* 145—148] *cf. III 350—352* 145 *εἰς Ἀσίην] ἐξ ἀσίης Ω ὅν ποτε] ὁππότε Φ Ψ* 146 *αὐτὴ συλήσασα] Friedlieb, αὐτὴ συλλήσασθαι Ω, αὐτῆς ἐξ ὕλης Φ, αὐτῆς ἐξ ὕλης γε Ψ πολυκτέανον] πουλυκτέανον P B* 147 *τοσαῦτα καὶ ἄλλ' ἀποδώσει] Bodl. τοσαυτὰ κ' ἄλλ' ἀποδώσει H, τοσαυτάκ (sic) ἄλλ' ἀποδώσει Q V, τοσαυτάκις ἄλλα παρέξει Φ Ψ (ἄλα F)* 148] *om. Φ Ψ* 149 *Καρῶν] καίνων Φ, βαίνων Ψ πτολίεθρα] πόλις ῥεῖθρα Q, πόλις θρα V H παρ' — Μαιάνδροιο] = V 321*

IV ὅσσα πεπύργωνται περικαλλέα, πικρὸς ὀλέσσει
λιμός, ὅτ' ἂν Μαίανδρος ὑποκρύψῃ μέλαν ὕδωρ.
  ἀλλ' ὅτ' ἂν εὐσεβίη μὲν ἀπ' ἀνθρώπων ἀπόληται,
πίστις δ' ἠδὲ δίκαιον ἀποκρυφθῇ ἐνὶ κόσμῳ,
. . . παλίμβολοι . . . ἐπ' οὐχ ὁσίῃσι δὲ τόλμαις
ζῶντες ὕβριν ῥέξωσιν, ἀτάσθαλα καὶ κακὰ ἔργα,
εὐσεβέων δ' οὐδεὶς ποιῇ λόγον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
πάντας ὑπ' ἀφροσύνης μέγα νήπιοι ἐξολέσωσιν
ὕβρεσι χαίροντες καὶ ἐφ' αἵμασι χεῖρας ἔχοντες·
καὶ τότε γινώσκειν θεὸν οὐκ ἔτι πρηῢν ἐόντα,
ἀλλὰ χόλῳ βρύχοντα καὶ ἐξολέκοντα γενέθλην
ἀνθρώπων ἅμα πᾶσαν ὑπ' ἐμπρησμοῦ μεγάλοιο.
  ἆ μέλεοι, μετάθεσθε, βροτοί, τάδε μηδὲ πρὸς ὀργὴν
παντοίην ἀγάγητε θεὸν μέγαν· ἀλλὰ μεθέντες
φάσγανα καὶ στοναχὰς ἀνδροκτασίας τε καὶ ὕβρεις

152 sqq.] *fortasse huc respexit* Lactantius div. inst. VII 15, 9 = vol. I p. 832, 7—11 Brandt: non fides in hominibus, non pax, non humanitas, non pudor, non veritas erit atque ita neque securitas neque regimen neque requies a malis ulla   154 sq.] Clemens Alex. Paedag. III 3, 15 = vol. I p. 338, 3—6 Dindorf: *ἐπ' οὐχ ὁσίοις δὲ τόλμαις ζῶντες (ζῶντας codd. aliquot) οἱ παλίμβολοι ῥέζουσιν ἀτάσθαλα καὶ κακὰ ἔργα, φησὶν ἡ Σίβυλλα*   156—158] *hinc fortasse* Lactantius div. inst. VII 15, 8 = vol. I p. 832, 1—3 Brandt: ita enim iustitia rarescet, ita inpietas et avaritia et cupiditas et libido crebrescet, ut si qui forte tum fuerint boni, praedae sint sceleratis ac divexentur undique ab iniustis   159—161] Lactantius de ira div. 23 = vol. II p. 245 Fritzsche: simili modo deflagrationem postea futuram vaticinata est *(Sibylla)*, qua rursus inpietas hominum deleatur: 159 '*καὶ*' — 161 '*μεγάλοιο*'   162 sq.] Lactantius de ira div. 23 = vol. II p. 245 Fritzsche: eadem autem placari eum poenitentia factorum et sui emendatione contestans haec addidit: 162 '*ἆ μέλεοι*' — 163 '*μέγαν*'

150 *πεπύργωνται] πεπύργωται coniecit Alexandre in Cur. poster.   πικρὸς ... λιμός] λιμὸς ... πικρὸς A   ὀλέσσει] ὀλέσει Ψ   151 ὅτ' ἂν—ὕδωρ] cf. IV 74 sq. ἡνίκα Νεῖλος ἄλλοθί που ὑπὸ γαῖαν ἀποκρύψει μέλαν ὕδωρ   ὑποκρύψῃ] Ω, ἀποκρύψῃ (ἀποκρύψει P) Φ Ψ   152 εὐσεβίη] εὐσεβίης Φ   ἀπ'] Ω, ὑπ' Φ Ψ   ἀπόληται] ἀπολῆται Φ, ἀπολεῖται Ψ, ὀλεῖται Ω   153 δ' ἠδὲ] ipse temptavi, καὶ τὸ codd.   ἀποκρυφθῇ ἐνὶ κόσμῳ] Ω (sed ἐν, quod correxit Alexandre), ἐπ' οὐχ ὁσίαισι δὲ τόλμαις e versu proximo Φ Ψ   154] ita Clemente, qui παλίμβολοι solus suppeditat, auxilium ferente scripsi; Badt versum sic conformavit: ⟨οἱ δὲ⟩ παλίμβολοι ⟨ἄνδρες⟩ ἐπ' οὐχ ὁσίαισί τε τόλμαις   ἐπ'—τόλμαις] om. Ω, cum priore hemistichio versus antecedentis (πίστις καὶ τὸ δίκαιον) in unum coniuncta habent Φ Ψ   ὁσίῃσι] ipse dedi, ὁσίαισι Φ, ὁσίαις Ψ, ὁσίοις Clemens   δὲ] Clemens, τε Φ Ψ, an γε?   155 ῥέξωσιν] Badt, ῥέξουσιν Ω, ῥέζουσιν Clemens, ἔχουσιν Φ, ἔχωσιν Ψ   ἀτάσθαλα—ἔργα] Ω Clemens, ἀτάσθαλον ἄλλα τε πολλά Φ Ψ   156 ποιῇ] Ψ, ποιεῖ Ω Φ   157 ἐξολέσωσιν] Friedlieb, ἐξολέσουσιν Ω, ἐξολέκουσιν Φ, ἐξολέσκωσιν Ψ   158 ὕβρεσι] ὕβρησι Q   159 πρηῢν] Ψ, πραῢν Ω, αἰὲν Φ   160 χόλῳ] Ω Lactantius, χρόνῳ Φ Ψ   βρύχοντα] Ω, βρίθοντα Lactantius (BPIΘΩNΘA codd. Bon. Par.), χραίνοντα Φ Ψ   γενέθλην] Ω, τε γένναν Lactantius, γενεάν Φ Ψ   161 ἅμα] Ω Lactantius (NAMA cod. Par.), μάλα Φ Ψ   ὑπ' ἐμπρησμοῦ] ὑπὸ πρησμοῦ Φ   162 ἆ μέλεοι] Ψ Lactantius, ἀμέλεοι Ω, ἃ μέλεοι P, ὦ μέλεοι A   μετάθεσθε] om. Ψ   βροτοὶ] om. Ω   τάδε] τότε Lactanti codd. habere videntur (ΘΩΘH cod. Par., TE cod. Bon.)   μηδὲ—μέγαν] om. P B verbis ἀλλὰ μεθέντες (e versu proximo) cum priore illius versus hemistichio in unum coalescentibus   μηδὲ] μὴ Ω   163 ἀγάγητε] ἀγάγετε Ψ   μεθέντες] μεθέοντας Ω   164 στοναχὰς] στομαχὰς H*

IV ἐν ποταμοῖς λούσασθε ὅλον δέμας ἀενάοισιν,
χεῖρα δ' ἐπαείραντες ἐν αἰθέρι τῶν πάρος ἔργων
συγγνώμην αἰτεῖσθε καὶ εὐλογίαις ἀσέβειαν
πικρὴν ἱλάσκεσθε· θεὸς δώσει μετάνοιαν
οὐδ' ὀλέσει· παύσει δὲ χόλον πάλιν, ἥν περ ἅπαντες
εὐσεβίην περίτιμον ἐνὶ φρεσὶν ἀσκήσητε.
εἰ δ' οὔ μοι πείθησθε κακόφρονες, ἀλλ' ἀπόνοιαν
στέργοντες τάδε πάντα κακαῖς ἀκοαῖς δέξησθε,
πῦρ ἔσται κατὰ κόσμον ὅλον καὶ σῆμα μέγιστον
ῥομφαίῃ σάλπιγγί θ' ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι·
κόσμος ἅπας μύκημα καὶ ὄβριμον ἦχον ἀκούσει.
φλέξει δὲ χθόνα πᾶσαν, ἅπαν δ' ὀλέσει γένος ἀνδρῶν,
καὶ πάσας πόλιας ποταμούς θ' ἅμα ἠδὲ θάλασσαν·
ἐκκαύσει δέ τε πάντα, κόνις δ' ἔσετ' αἰθαλόεσσα.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἤδη πάντα τέφρη σποδόεσσα γένηται

165 sqq.] Es. 1, 16

169 sq.] Lactantius de ira div. 23 = vol. II p. 245 Fritzsche: item paullo post: 169 'οὐδ' ὀλέσει' — 170 'ἀσκήσητε' 171 sqq.] *hinc fortasse* Iustinus Apol. I 20 = vol. I 1 p. 62 sq. Otto[3]: *καὶ Σίβυλλα δὲ καὶ Ὑστάσπης γενήσεσθαι τῶν φθαρτῶν ἀνάλωσιν διὰ πυρὸς ἔφασαν* Pseudo-Iustinus quaest. et respons. ad orthod. (resp. 74) = vol. III 2 p. 108 Otto[3]: *εἰ τῆς παρούσης καταστάσεως τὸ τέλος ἐστὶν ἡ διὰ τοῦ πυρὸς κρίσις τῶν ἀσεβῶν, καθά φασιν αἱ γραφαὶ προφητῶν τε καὶ ἀποστόλων, ἔτι δὲ καὶ τῆς Σιβύλλης* 179—185. 187. 189—190] Constitutiones Apostolorum V 7 = p. 135, 11 sqq. Lagarde: *εἰ δὲ χλευάζουσιν Ἕλληνες ἀπιστοῦντες ταῖς ἡμετέραις γραφαῖς, πιστωσάτω αὐτοὺς κἂν ἡ αὐτῶν προφῆτις Σίβυλλα οὕτω πως λέγουσα κατὰ λέξιν·*

165 *λούσασθε ὅλον δέμας*] *λούσασθ' ὅσιον δέμας Meineke* *λούσασθε*] *λούσασθαι* (ε *supra*) *A* *ἀενάοισιν*] *ἀεννάοισι(ν) Ω Ψ* 166 *χεῖρα—αἰθέρι*] *cf. III 591 ἀλλὰ μὲν ἀείρουσι πρὸς οὐρανὸν ὠλένας ἁγνάς* *χεῖρα δ' ἐπαείραντες*] *ipse temptavi, cf. de α longa l. c., χεῖρας ἐπαείραντες (ἐπαείραντας Π) Ω, χεῖράς τ' ἐκτανύσαντες Φ Ψ* *ἐν αἰθέρι*] *Ω, εἰς αἰθέρα Φ Ψ, (ἐκτανύσαντες) ἐς αἰθέρα Alexandre* *τῶν πάρος ἔργων*] *τὸν πάρος ἔργω Q V* 167 *αἰτεῖσθε*] *αἰτεῖσθαι* (ε *supra*) *A* *εὐλογίαις*] *Ω, εὐσεβείαις (εὐσεβίαις A) Φ Ψ* 168 *πικρὴν*] *dedi, πικρὸν Ω, πικρὰν Φ Ψ* *ἱλάσκεσθε*] *Ω, ἱάσασθε (ἱάσασθαι A) Φ Ψ* *θεὸς δώσει*] *Volkmann, θεὸς δὲ δώσει Ω. θεὸς δ' ἕξει Ψ, θεοῦ δ' ἕξει Φ* 169 *οὐδ' ὀλέσει*] *om. Ω* *χόλον πάλιν*] *πάλιν χόλον Lactanti cod. Bon., om. Par.* *ἥν περ ἅπαντες*] *ἣν ἄρα πάντες Lactantius* *ἥν περ*] *Ω (ἥνπερ Π), εἴπερ Φ Ψ* 170 *περίτιμον*] *Ω Lactantius (ΠΕΡΙΤΙΜΩΝ cod. Bon., ΡΗΡΙΘΙΜΩ* (Π *supra*) *[Π m[1]] Par.), περίψιμον P B, περίφημον A, ἐρίτιμον Ψ* *ἀσκήσητε*] *ACXЄCAΙτδι Lactanti cod. Bon., ACKHCHΘH cod. Par., ἀσκήσαντες Ω* 171 *πείθησθε*] *Alexandre suspicatus est, πείθεσθε Ω, πείθοισθε Φ Ψ* *ἀπόνοιαν*] *Ω, ἀσέβειαν Φ Ψ* 172 *ἀκοαῖς δέξησθε*] *ipse scripsi Volkmannum secutus, qui ἀκοαῖς δέξαισθε proposuit, δέξασθε ἀκουαῖς Ω. δέξησθε ἀκουαῖς Φ, δέξησθε ἀκοαῖς Ψ* 173 *κατὰ—μέγιστον*] *Ω, κατὰ κόσμον, ἐν ᾧ τόδε σῆμα τέτυκται Φ Ψ, κατὰ γαῖαν, ἐν ᾧ τόδε σῆμα τέτυκται Alexandre* 174 *ῥομφαίῃ σάλπιγγί θ'*] *ipse scripsi, ῥομφαίᾳ (ῥομφαία V H) σάλπιγγι Ω, ῥομφαῖαι σάλπιγγες Φ Ψ* *ἅμ'*] *αἷμ' V* *ἠελίῳ ἀνιόντι*] *ἠελίοιο ἀνιόντος Ψ* 175 *ὄβριμον*] *ὄμβριμον codd.* *ἦχον*] *ἦκον A* *ἀκούσει*] *Ψ, ἀκούει Ω Φ* 176 *ἅπαν*] *Ω. ἐπὰν Φ Ψ (ἐπ' ἂν P)* *ὀλέσει*] *ὀλέσῃ P Ψ* 177 *πάσας πόλιας*] *πάσας τε πόλεις Ω* *ποταμούς θ' ἅμα*] *ποταμοὺς ἅμα Ω* *θάλασσαν*] *Ω, θαλάσσας Φ Ψ* 178 *ἐκκαύσει*] *ἐκκαύσῃ Ψ* *δέ τε*] *Ω, τάδε Φ Ψ* *κόνις—αἰθαλόεσσα*] *κόνις δ' ἔσσετ' αἰθαλόεσσα Q V, κόνις δ' ἔσσεται θαλόεσσα H, κόνις ἔσει' (ἔσσετ' P) αἰθαλόεσσα Φ Ψ* 179 *sqq.*] *v. 179—185, 187, 189—190 leguntur in Excerptis cod. Paris. 1043,*

IV καὶ πῦρ κοιμίσσῃ θεὸς ἄσπετον, ὥς περ ἀνῆψεν,
ὀστέα καὶ σποδιὴν αὐτὸς θεὸς ἔμπαλιν ἀνδρῶν
μορφώσει, στήσει δὲ βροτοὺς πάλιν, ὡς πάρος ἦσαν.
καὶ τότε δὴ κρίσις ἔσσετ', ἐφ' ᾗ δικάσει θεὸς αὐτὸς
κρίνων ἔμπαλι κόσμον· ὅσοι δ' ὑπὸ δυσσεβίῃσιν
ἥμαρτον, τοὺς δ' αὖτε χυτὴ κατὰ γαῖα καλύψει
[Τάρταρά τ' εὐρώεντα μυχοὶ στυγίῃ τε γέεννα.]
ὅσσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσοντ' ἐπὶ γαίης
[ἀθανάτου μεγάλοιο θεοῦ καὶ ἄφθιτον ὄλβον]
πνεῦμα θεοῦ δόντος ζωήν θ' ἅμα καὶ χάριν αὐτοῖς
[εὐσεβέσιν· πάντες δὲ τότ' εἰσόψονται ἑαυτοὺς
νήδυμον ἠελίου τερπνὸν φάος εἰσορόωντες.
ὢ μακαριστὸς ἐκεῖνος ἐπὶ χθονὸς ἔσσεται ἀνήρ.]

179 'ἀλλ' ὁπότ' — 185 'καλύψει' 187 'ὅσσοι' — 'κόσμῳ' 189 'πνεῦμα' — 190 'ἑαυτούς'. εἰ τοίνυν καὶ αὕτη τὴν ἀνάστασιν ὁμολογεῖ καὶ τὴν παλιγγενεσίαν οὐκ ἀρνεῖται, διακρίνει δὲ τοὺς εὐσεβεῖς ἐκ τῶν ἀσεβῶν, μάτην ἄρα τοῖς ἡμετέροις ἀπιστοῦσι 187. 189] Lactantius div. inst. VII 23, 4 = vol. I p. 657, 5 sq. Brandt *adiunctos habet versibus* IV 40—43: 187 'ὅσσοι'—'γαίης' 189 'πνεῦμα'—'αὐτοῖς'; cf. ad IV 40—43

fol. 76 (verso) desumpti e Constitutionibus Apost. 179 ὅτ' ἂν] ὁπότ' *Constit. Apost. (tamen* ὁπότ' ἂν *cod. x = Vindob. h. gr. 46 saec. XIV Excerpta,* ὅτ' *cod. w = Petropol. gr. 254); fortasse altera lectio fuit* ὁπότ' ἂν δὴ *cf. IV 40* ἤδη] θείη *Excerpt. Paris.* τέφρη] τέφρα *Constit. Apost.* τέφρη σποδόεσσα] ἔρμα *Excerpt. Paris.* 180 κοιμίσσῃ] *P,* κοιμίσῃ Ω, κοιμήσσει *superscripto* ι *A,* κοιμήσῃ Ψ θεὸς] κ̅ς̅ (= κύριος) *Q* ἄσπετον] ἄφθιτος *Constit. Apost.* (ἄφθετος *Excerpt. Paris.)* ὥς περ] *Castalio,* ὅπερ Ω Ψ *codd. w y Constit.,* ὥσπερ Φ *cod. y Constit. Apost. Excerpt. Paris.* 181 σποδιὴν] σπονδιὴν *V H P* ἔμπαλιν ἀνδρῶν) Ω *Constit. Apost.,* ἔμπαλι(ν) κόσμον *(ex initio v. 184)* Φ Ψ *(cf. ad h. v.)* 181 ἔμπαλιν — 184 κρίνων] *om.* Φ Ψ; *lacuna in P indicatur adscripta ad 184 voce* 'λείπει' 182 ὡς πάρος ἦσαν] *cf. ad II 33* ὡς πάρος] ὥσπερ *cod. w. Constit.* ἦσαν] *Constit. Apost.,* εἶεν Ω 183 ἔσσετ'] Ω, ἔσται *Constit. Apost.* 184 ἔμπαλι] ἔμπαλιν *Q H* Ψ, ἔμπαλι *in ras. A* ὅσοι—καλύψει] *cf. IV 43* καὶ τότε δυσσεβέας μὲν ὑπὸ ζόφον ἔμπαλι πέμψει ὅσοι δ' ὑπὸ δυσσεβίῃσιν] Ω *Constit. Apost.,* ὅσσοι δ' ἂν ἐπὶ δυσσεβίῃσιν (δυσσεβίησι *S)* Φ, ὅσσοι δ' αὖ ἐπὶ δυσσεβίῃσι πονηροῖς τ' ἄλλοις Ψ 185 ἥμαρτον—κατὰ] ἥμαρτον θνητοί. τούσδ' αὖ πάλι *Constit. Apost.,* τοὺς δ' αὖτε χυτὴ πάλι *Alexandre* γαῖα] γαῖαν Ω *A* 186] *spurium esse censeo, versum habet* Ω, *om.* Φ *(in S nota lacunae* 'λείπει') Ψ *Constit. Apost. (cum Excerpt. Paris.)* Τάρταρά τ' εὐρώεντα] *cf. II 302* Τάρταρον εὐρώεντα τε γέεννα] *scribi posse monuit Volkmann, quod amplexus est Badt,* δέ τε γέεννα Ω. δὲ γέεννα *suasit Alexandre,* δέ τε γέννα *coll. VII 93 (praeter* τε γέεννα) *proposuit Volkmann* 187] *cf. IV 45* εὐσεβέες δὲ μενοῦσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν ὅσσοι] ὅσοι *H* εὐσεβέουσι] εὐσεβέσι *cod. w Constitut. Apost.* ἐπὶ γαίης] *Lactantius,* ἐπὶ γαῖαν Φ Ψ, ἐπὶ κόσμον Ω, ἐνὶ κόσμῳ *Constitut. Apost.* 188] *e textu eiciendus; versum exhibet* Ω, *om.* Φ Ψ *Lactantius Constitut. Apost.* 189] = *IV 46* δόντος ζωὴν] ζωὴν δόντος *S* δόντος] ζῶντος *Excerpt. Paris.* ζωήν θ'] Φ Ψ *Constitut. Apost. cum Excerpt. Paris.* (θ' *om. cod. w),* ζωὴν δ' Ω, τιμήν θ' *Lactantius* χάριν] Ω *Constitut. Apost.,* βίον Φ Ψ *Lactantius* καὶ χάριν αὐτοῖς] κἄφθιτον ὄλβον *Badt e v. 188* 190—192] *vix genuinos esse dixerim, quam ob rem cancellis eos saepsi* 190 εὐσεβέσιν] εὐσεβέσι *Q V,* εὐσεβέσει *H,* εὐσεβείη (εὐσεβίῃ *A)* Φ, εὐσεβίῃ Ψ, οἱ εὐσεβεῖς *cod. w Constitut. Apost.* τότ'—ἑαυτούς] *Constitut. Apost.,* τότε κόψονται *(super* αι *scripto* εσ *Q)* ἑαυτούς Ω, τότ' οἴσονται ἑαυτούς Ψ, τότ' εἴσονται χάριν αὐτοῖς (αὐτοῖς *P)* Φ 191] *habet* Ω, *om.* Φ Ψ 192] = *III 371, unde illum huc translatum esse censuit iam Opsopoeus* ἐκεῖνος] Ω Ψ, ἐκεῖνον Φ ἐπὶ χθονὸς] Ω, ὃς ἐς χρόνον Φ Ψ ἔσσεται] ἔσεται *V H* 192] *subscriptio:* ἐκ τοῦ τετάρτου λόγου στίχοι ρπα' *R,* στίχοι ρπα' *F L*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

V Ἀλλ' ἄγε μοι στονόεντα χρόνον κλύε Λατινιδάων.
ἤ τοι μὲν πρώτιστα μετ' ὀλλυμένους βασιλῆας
Αἰγύπτου, τοὺς πάντας ἴση κατὰ γαῖα φέρεσκεν,
καὶ μετὰ τὸν Πέλλης πολιήτορα, ᾧ ὕπο πᾶσα
ἀντολίη βεβόλητο καὶ ἑσπερίη πολύολβος,
ὃν Βαβυλὼν ἤλεγξε, νέκυν δ' ὤρεξε Φιλίππῳ,
οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα φημιχθέντα,
καὶ μετὰ τὸν γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο,
ὃς μόλεν ἐκ Τροίης, ὅς τις πυρὸς ἔσχισεν ὁρμήν,
πολλοὺς δ' αὖ μετ' ἄνακτας, ἀρηιφίλους μετὰ φῶτας,
καὶ μετὰ νηπιάχους, θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο,
ἔσσετ' ἄναξ πρώτιστος, ὅ τις δέκα δὶς κορυφώσει
γράμματος ἀρχομένου· πολεμῶν δ' ἐπὶ πουλὺ κρατήσει·
ἕξει δ' ἐκ δεκάδος πρῶτον τύπον· ὥς τε μετ' αὐτὸν

Inscriptio: λόγος πέμπτος Φ Ψ; λείπει στίχος iuxta additum habet P 1—11] *conferendi in his versibus etiam codd. classis Ω (Q V H) initio libri XII, cuius exordium totum ex libro quinto desumptum est* 1 ἀλλ' ἄγε] ἀλλά γε Ω *XII 1* στονόεντα] Φ, στονέοντα Ψ, στενόεντα Ω *XII 1* κλύε Λατινιδάων] *ipse scripsi ex XII 1, ubi* κλυαλατιναδάων *in* Ω *legitur;* κλεινῶν τε λατίνων Φ Ψ (τε *om. L*), *quod suum locum habet XII 34* 2] *ante hunc vacuum spatium (unius versus) invenitur in A* ἤ τοι] ἢ ὅτι Ω *XII 2,* οἵ τοι *Castalio* μετ' ὀλλυμένους] Ω *XII 2,* μετ' ἐσσομένους (μετεσσομένους *P*) Φ, μετωνομασμένους Ψ 3 πάντας] πάντες *Q XII 3* ἴση—φέρεσκεν] ἢ κατὰ γαῖαν φέρεσκον Ω *XII 3* γαῖα] γαῖαν Ψ 4 πολιήτορα] πελιήτορα Ω *XII 4,* πολυήτορα *A* ᾧ] Ω *XII 4,* τῷ Φ Ψ ὕπο] *Opsopoeus,* ὑπὸ *codd.* 5 ἀντολίη] ἀνατολίη Ψ βεβόλητο] Ω *XII 5,* δεδίμαστο Φ Ψ ἑσπερίη] ἑσπερία Ψ 6 ἤλεγξε] ἤλεξε(ν) Ω *XII 6* νέκυν] Ω *XII 6,* νέην Φ, ναίειν Ψ 7] *praeter XII 7 cf. XI 197* οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα τοῦτον ἐροῦσιν ἀληθέα φημιχθέντα] *cf. III 2* παναληθέα φημίξασαν *XI 316* ἀληθέα φημίξουσιν ἀληθέα] Ω *XII 7,* ἀληθῆ Φ Ψ 8] *cf. praeter XII 8 etiam XI 144* ἄρξει δ' ἐκ γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο καὶ μετὰ τὸν] Ω *XII 8 (sed* τῶν *V H),* ἔσσονται Φ Ψ Ἀσσαράκοιο] *Castalio,* ἀσάρκοιο Ω *XII 8,* ἐκ σαρακοῖο *P A,* ἐνσάρκοιο *B,* ὡς σαρκός τε *F R,* ἀσαρακός τε *L* 9 ὃς—Τροίης] Ω *XII 9,* ἃς ἕξει Τροίην Φ, ὅσθ' ἕξει Τροίην Ψ, οὓς τέξει *(vel* τεύξει*) Castalio, quem secutus est Alexandre* Τροίης *ab Huetio inventum in textum admittens (ipse olim* οὓς τ' ἄξει Τροίηθεν *dubitanter temptaverat)* ὅς τις—ὁρμήν] *praeter XII 9 = XI 150* 10 ἀρηιφίλους] ἀρηιφίλους Ψ 11 καὶ μετὰ νηπιάχους] Ω *XII 11,* καὶ μετὰ θηρὸς τέκνα Φ Ψ *(*καὶ θηρὸς μετὰ τέκνα *voluit Hilberg)* θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο] Ω *XII 11,* τὰ δίπλοα μηλοφάγοιο Φ Ψ 12] *ante hunc duos versus excidisse veri simile fit coll. XII 12 sq.* ἔσσει' ἄναξ πρώτιστος] = *XII 14* ἔσσετ'] *e l. c. correxi,* ἔσται Φ Ψ ὅ τις] Φ, ὅστις Ψ 13 γράμματος ἀρχομένου] = *XI 18* πολεμῶν] *Alexandre suspicatus est,* πολέμων Φ Ψ πουλὺ] *P,* πολὺ *codd. cett.* 14 ἕξει] ἥξει *B* Ψ πρῶτον] πρῶτα Ψ

V ἄρχειν, στοιχείων ὅς τις λάχε γράμματος ἀρχήν·
ὃν Θρήκη πτήξει καὶ Σικελίη, μετὰ Μέμφις,
Μέμφις πρηνιχθεῖσα δι' ἡγεμόνων κακότητα
ἠδὲ γυναικὸς ἀδουλώτου ἐπὶ κῦμα πεσούσης.
καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς καὶ πάνθ' ὑποτάξει·
ἐν μακρῷ δὲ χρόνῳ ἑτέρῳ παραδώσεται ἀρχήν,
ὅς τε τριηκοσίων ἀριθμῶν κεραίην ἐπὶ πρώτην
ἕξει καὶ ποταμοῦ φίλον οὔνομα, ὅς τ' ἐπὶ Πέρσας
ἄρξει καὶ Βαβυλῶνα· βαλεῖ δορὶ δὴ τότε Μήδους.
εἶτα τριῶν ἀριθμῶν κεραίην ὅς τις λάχεν ἄρξει.
δὶς δέκα δ' ὅς τις ἔπειθ' ἕξει κεραίην ἐπὶ πρώτην,
ἔσσετ' ἄναξ· κεῖνος δὲ καθ' ὕστατον Ὠκεανοῖο
ἵξεθ' ὕδωρ ἄμπωτιν ὑπ' Αὐσονίοισι δαΐξας.
πεντήκοντα δ' ὅ τις κεραίην λάχε, κοίρανος ἔσται,
δεινὸς ὄφις φυσῶν πόλεμον βαρύν, ὅς ποτε χεῖρας
ἧς γενεῆς τανύσας ὀλέσει καὶ πάντα ταράξει
ἀθλεύων ἐλάων κτείνων καὶ μυρία τολμῶν·
καὶ τμήξει τὸ δίκυμον ὄρος λύθρῳ τε παλάξει·
ἀλλ' ἔσται καὶ ἄιστος ὁ λοίγιος· εἶτ' ἀνακάμψει
ἰσάζων θεῷ αὐτόν· ἐλέγξει δ' οὔ μιν ἐόντα.
τρεῖς δὲ μετ' αὐτὸν ἄνακτες ὑπ' ἀλλήλων ἀπολοῦνται.
εἶτά τις εὐσεβέων ὀλετὴρ ἥξει μέγας ἀνδρῶν,

15 ἄρχειν — λάχε] *cf.* XII 16 ἀρχὴν στοιχείων ὅς τις λάχε   ἄρχειν] ἀρχὴν Ψ   ὅς τις—ἀρχήν] *cf.* XIV 205 ὅς τ' ἔλλαχε γράμματος ἀρχήν   ὅς τις λάχε] *Castalio*, ὅς τις λάχῃ Φ Ψ; *an* ὅς τ' ἔλλαχε *ex* XIV 126, 205 *scribendum?*   ἀρχήν] *ex l. c. corrigendum (iam Castalio divinarat)*, ἄρχει Φ Ψ   16—19] = XII 20—23   16 Θρήκη] *e l. c. correxi*, Θράκη Φ Ψ   μετὰ] *e l. c. correxi*, καὶ Φ Ψ   17 δι' ἡγεμόνων κακότητα] = XII 21 XIII 53, *cf.* VIII 162 ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος   18 ἐπὶ κῦμα] *an* ὑπὸ δουρὶ *ex* XII 22?   19] = (*praeter* XII 23) VIII 13   καὶ—θήσει] = XIV 56   καὶ θεσμοὺς] καὶ τέλους θεσμοὺς Φ   πάνθ'] πάντ' *L R*   21] = XII 39   ὅς τε] ὥς τε Ψ   κεραίην] Ψ, κερέην Φ   22 ἕξει] ἥξει Φ   οὔνομα] ὄνομα Ψ   23 βαλεῖ] βάλλη Ψ (βάλη *L*)   δορὶ] δουρὶ *P*   24 κεραίην] κερέην Φ   ἄρξει] ἄρχει *superscripto* ξ *A*, ἥξει Ψ   25 δὶς] *Opsopoeus*, ἐς Φ Ψ   δ'] *ipse addidi, om.* Φ Ψ   ὅς τις] *Opsopoeus*, ὃς Φ Ψ   ἔπειθ' ἕξει] *Opsopoeus*, ἔπειτ' (ἔπειτα *A*, ἐπεὶ δ' *L*) ἄρξει Φ Ψ   κεραίην] *Alexandre*, κερέην Φ Ψ   26 ἔσσετ'] ἔσσεται *A* Ψ   δὲ] δή γε *F*   κεῖνος—δαΐξας] *cf.* XII 88 ἀπὸ δ' Ὠκεανοῖο ῥοάων | ἵξεθ' ὕδωρ ἄστειπτον ὑπ' Αὐσονίοισι δαΐξας   26 καθ' ὕστατον] Ψ, βαθύτατον Φ   26 ἄμπωτιν] Ψ, ἄμπωσιν Φ   ὑπ' Αὐσονίοισι] *Alexandre e* XII 89, αὐσονίην Φ, αὐσονίσιν Ψ   δαΐξας] *ipse suspicatus sum*, ἀΐξας Φ Ψ   28] *cf.* XII 78   ὅ τις] *Alexandre*, ὅστις Φ Ψ   κεραίην] κερέην Φ   λάχε] λαχὼν Ψ   29—34] *cf.* XII 81—86   29 δεινὸς—βαρύν] *cf.* XII 264 δεινὸς ὄφις πόλεμόν τε βαρύς   δεινὸς ὄφις] = XI 41 (*praeter ll. cc.*)   φυσῶν] φυσσῶν Φ Ψ   30 ἧς γενεῆς] *aut* ᾗ γενεῇ *aut* ἣν γενεὴν *scribendum proposuit Boissonade*   ὀλέσει] ὀλέσας *P*, ὀρέξει Ψ   καὶ πάντα ταράξει] = III 187 (*praeter* XII 82)   31 ἐλάων] *ex* XII 83 *restituit Alexandre*, λαὸν Φ Ψ   32 δίκυμον] *ex* XII 84 *Friedlieb*, δίκυμον Φ, δίαιμον Ψ   ὄρος] *ex* XII 84 *reposui*, ὕδωρ Φ Ψ   λύθρῳ τε παλάξει] *ex l. c. correxit Alexandre*, ἄθρω (ἄρθρῳ Ψ) τε πατάξει Φ Ψ   33 ὁ λοίγιος] *Alexandre*, ὀλοίγιος Φ, ὁ λόγιος Ψ, ὀλοίιος *ex* XII 85 *reponere voluit Friedlieb*   34 ἰσάζων θεῷ] ἰσσάζων θεῷ Φ, θεῷ ἰσάζων Ψ   αὐτὸν] αὑτὸν *F m*¹   36] = XII 99   εὐσεβέων] ἀσεβέων *P B*

V ἑπτάκις ὃν δεκάτη κεραίη δείκνυσι πρόδηλον.
τοῦ δέ, τριηκοσίης κεραίης ὅ τι πρῶτον ἐλέγχων,
παῖς κράτος ἐξαφελεῖ. μετὰ δ' αὐτὸν κοίρανος ἔσται
τετράδος ἐκ κεραίης θυμοφθόρος. αὐτὰρ ἔπειτα
πεντήκοντ' ἀριθμῶν γεραρὸς βροτός. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ,
ὅς τε τριηκοσίης κεραίης λάχεν ἔντυπον ἀρχήν,
Κελτὸς ὀρειοβάτης σπεύδων ἐπὶ δῆριν ἀγῶνος
μοῖραν ἀεικελίην οὐ φεύξεται, ἀλλὰ καμεῖται·
ὃν κόνις ἀλλοτρίη κρύψει νέκυν, ἀλλὰ Νεμείης
ἄνθεος οὔνομ' ἔχουσα. μετ' αὐτὸν δ' ἄλλος ἀνάξει
ἀργυρόκρανος ἀνήρ· τῷ δ' ἔσσεται οὔνομα πόντου·
ἔσται καὶ πανάριστος ἀνὴρ καὶ πάντα νοήσει.
καὶ ἐπὶ σοί, πανάριστε πανέξοχε κυανοχαῖτα,
καὶ ἐπὶ σοῖσι κλάδοισι τάδ' ἔσσεται ἤματα πάντα.
τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν· ὁ δὲ τρίτος ὀψὲ κρατήσει.
  τείρομαι ἡ τριτάλαινα κακὴν φάτιν ἐν φρεσὶ θέσθαι,
Ἴσιδος ἡ γνωστή, καὶ χρησμῶν ἔνθεον ὕμνον.
πρῶτον μὲν περὶ σεῖο βάσιν ναοῦ πολυκλαύστου
μαινάδες ἀίξουσι, καὶ ἐν παλάμῃσι κακῇσιν
ἔσσεαι ἤματι τῷδε, ὅτ' ἂν Νεῖλός ποτε δεύσῃ
γαῖαν ὅλην Αἴγυπτον ἕως πηχῶν δέκα καὶ ἕξ,
ὃς κλύσσει γῆν πᾶσαν, ἐπαρδεύσει δὲ βροτοῖσιν·

54] Lactantius div. inst. VII 15, 10 = vol. I p. 632, 10 sq. Brandt: et prima omnium Aegyptus stultarum superstitionum luet poenas

37] = *XII 101* ὃν—κεραίη] *ipse correxi*, ὃς δεκάτην κεραίην (κερέην Φ) Φ Ψ 38 κεραίης] *om.* Φ, *bis scriptam vocem habet F* 39 μετὰ—ἔσται] = *XII 142* κοίρανος] *ipse restitui ex l. c.*, μόρσιμον Φ Ψ, μόρσιμος *Alexandre* 40 τετράδος ἐκ κεραίης] = *XII 125* ἐκ] τ' ἐκ Ψ κεραίης] κερέης (*idem 42*) Φ θυμοφθόρος] *Alexandre*, τ' ἔφθος (τέφθος *L*) μόρος (μόρος *om. A*) *codd.*; *an* δημοφθόρος? 41 πεντήκοντ'—βροτός] = *XII 143* πεντήκοντ' ἀριθμῶν] *ipse correxi ex l. c.*, πεντήκοντ' ἀριθμὸς Φ Ψ, πεντηκοντάριθμος *Alexandre* αὐτὰρ] αὐτὰσ *P* 42] *cf. XII 148* ὅς τε τριηκοσίων ἀριθμῶν λάχεν ἔντυπον ἀρχήν 43—47] = *XII 160—164* 43 ὀρειοβάτης] ὀρειβάτης Ψ ἀγῶνος] *reposui ex l. c.*, ἑῶαν Φ, ἑῴαν Ψ 45 κρύψει] κρύψεις *A* ἀλλὰ Νεμείης] *Scaliger*, ἀλλὰ Νεμείου *Opsopoeus adscripsit in marg. exempli editionis suae, quod in bibl. caes. Vindobonensi asservatur (sign. 36 C 32)*, ἀλλ' ἀνεμείης Φ, ἀλλ' ἀνεμήεις Ψ 47] *cf. VIII 52* ἔσσετ' ἄναξ πολιόκρανος ἔχων πέλας οὔνομα πόντου 49 καὶ ἐπὶ σοί] κἀπὶ σοί Ψ κυανοχαῖτα] κυανοχαίτα Φ 50 καὶ] *om.* Ψ σοῖσι κλάδοισι] σοῖς κλάδοισι *R*, κυκλάδοισι *L* 51] = *XII 176* τὸν—ἄρξουσιν] = *VIII 65 XII 95 XIV 58 (praeter XII 176)* τὸν μέτα] *ipse supplevi e l. c., om.* Φ Ψ ὁ δὲ—κρατήσει] *ipse correxi ex XII 176*, ὁ δὲ τρίτος ὀψὲ κρατήσει πάντων Φ (ἁπάντων *Opsopoeus*), ὁ δὲ τρίτατος σφῶν ὀψέ τε κρατήσει Ψ, *quod* τε *omisso in textum admisit Alexandre* 52 τριτάλαινα] τάλαινα *A* 53 ἔνθεον ὕμνον] *cf. III 295, 489* ἐνθέον ὕμνου 55 ἀίξουσι] *Alexandre*, αἴξουσι *F*, ἄνξουσι *L R*, αὔξουσιν (αὔξουσι *A*) Φ παλάμῃσι κακῇσιν] *Alexandre suspicatus est*, παλάμαισι κακαῖσιν Φ Ψ 56 ἔσσεαι] *Alexandre maluit*, ἔσσεται Φ, ἔσσεται δ' Ψ Νεῖλός ποτε δεύσῃ] *ipse scripsi*, ποτὲ Νεῖλος ὁδεύσῃ Φ Ψ 57 καὶ] Φ, πρὸς Ψ 58 κλύσσει] *ipse dedi*, κλύσει *Opsopoeus*, κλύσε Ψ, κλαῦσεν Φ, κεύσει *censor editionis Alexandri* γῆν πᾶσαν] γαῖαν ἅπασαν Ψ ἐπαρδεύσει] *Opsopoeus*, ἐπαρδεῦσαι Φ, ἐπάρδευσε Ψ

V σιγήσει δὲ χάρις γαίης καὶ δόξα προσώπου.
 Μέμφι, σὺ μὲν κλαύσῃ ὑπὲρ Αἰγύπτοιο μάλιστα·
πρόσθε γὰρ ἡ μεγάλως γαίης κρατέουσα γενήσῃ
λυπρή, ὥς τε βοῆσ᾽ αὐτὸν τὸν τερπικέραυνον
οὐρανόθεν φωνῇ μεγάλῃ· ʽμεγαλόσθενε Μέμφι,
ἡ τὸ πάλαι δειλοῖσι βροτοῖς αὐχοῦσα μέγιστα
κλαύσεαι ἀργαλέη καὶ πάμμορος, ὥς τε νοῆσαι
αὐτὴν ἀίδιον θεὸν ἄμβροτον ἐν νεφέεσσιν.
ποῦ σοι λῆμα κραταιὸν ἐν ἀνθρώποισι τέτυκται;
ἀνθ᾽ ὧν ἐξεμάνης ἐς ἐμοὺς παῖδας θεοχρίστους
καὶ κακίην ὤτρυνας ἐπ᾽ ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖσιν,
ἕξεις ἀντὶ τόσων τοῖον τρόπον εἵνεκα ποινῆς.
οὐκ ἔτι σοι φανερῶς θέμις ἔσσεται ἐν μακάρεσσιν·
ἐξ ἄστρων πέπτωκας, ἐς οὐρανὸν οὐκ ἀναβήσῃ᾽.
 ταῦτα μὲν Αἰγύπτῳ θεὸς ἔννεπεν ἐξαυδῆσαι
ὑστατίῳ καιρῷ, ὅτε πάγκακοι ἄνδρες ἔσονται.
ἀλλὰ ταλαιπωροῦσι κακοὶ κακότητα μένοντες
ὀργὴν ἀθανάτοιο βαρυκτύπου οὐρανίωνος,
ἀντὶ θεοῦ δὲ λίθους καὶ κνώδαλα θρησκεύοντες
πολλὰ μάλ᾽ ἄλλυδις ἄλλα φοβούμενοι, οἷς λόγος οὐδείς,
οὐ νόος, οὐκ ἀκοή, ἅ γέ μοι θέμις οὐδ᾽ ἀγορεύειν,
εἰδώλων τὰ ἕκαστα, βροτῶν παλάμαις γεγαῶτα·
ἐξ ἰδίων δὲ κόπων καὶ ἀτασθαλιῶν ἐπινοιῶν
ἄνθρωποι δέξαντο θεοὺς ξυλίνους λιθίνους τε

66] Dan. 7, 13

60 Αἰγύπτοιο μάλιστα] *ipse correxi*, Αἰγύπτιον τὰ μέγιστα Φ Ψ (μέγιστα *ex v. 64 irrepsit*) 61 ἡ] *an* ᾖ? κρατέουσα] A Ψ, κραταίουσα *codd. cett.* 62 βοῆσ᾽ αὐτὸν τὸν] *Volkmann (ne caesura careret versus)*, βοῆσαι καὐτὸν Φ, βοῆσαι καὶ αὐτὸν Ψ 63 φωνῇ μεγάλῃ] φωνὴ μεγάλη P 65 κλαύσεαι] κλαύσειαι (κλαύσετε L) Ψ ὥς τε—νεφέεσσιν] *cf.* V 351 *sq.* ὥς τε νοῆσαι | αὐτὸν ἄνακτα θεὸν πανεπίσκοπον οὐρανόθι πρό αὐτὴν] αὐτὸν A, αὐτόν τ᾽ *vel* αὐτόν γ᾽ *Alexandre suspicatus est* νεφέεσσιν] νεφέσι P 67 ποῦ σοι] = V 189 VIII 44 (79) σοι] *correxit Alexandre ex* VIII 44, 79, σοῦ Φ Ψ λῆμα] B, λῆμμα *codd. cett.* 68 ἐς] εἰς Ψ 69 κακίην] *Badt*, τε κάκην B F, τε κακὴν *codd. cett.* (τε κακὴν *Alexandre qui Romam intellexit* ἐπ᾽ ἀνδράσι *scribendum ratus*) ἐπ᾽] *Alexandre*, ἐς Φ Ψ ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖσιν] *vix* ἀνθρώποις ἀγαθοῖσιν τοῖον τρόπον] *Hartel temptavit*, (*an* τοῖον τρόμον?), τοίαν τροφὸν (τροφὴν Ψ) *codd.* 71 οὐκ ἔτι] ἧς οὐκέτι Ψ ἔσσεται] *Alexandre*, ἔσται Φ Ψ 73 μὲν] μὲν ἐν *codd.*, ἐν *sustulit Castalio* ἔννεπεν] ἔνεπεν Ψ 75 ταλαιπωροῦσι] ταλαιπωρήσει Ψ κακοὶ κακότητα] καί τε (γε L R) κακῇ κακότητι Ψ 76 βαρυκτύπου] βαρυκτύποιο Ψ οὐρανίωνος] μένοντες *e versu praecedente* Ψ 77 ἀντὶ θεοῦ δὲ] *Castalio*, ἀντιθέους δὲ Φ Ψ, *an* ἀντὶ θεοῖο? 78 ἄλλυδις] ἄλυδις P, ἄλυδις A ἄλλα] ἀλλὰ *codd.* φοβούμενοι, οἷς] *Opsopoeus*, φοβούμενοι οὐ Φ, φοβουμένοιο Ψ 79 νόος] *ipse scripsi*, νοῦς *codd.* ἅ γε] ἃ Ψ οὐδ᾽] οὐκ Ψ 80 τὰ] *anonymus Parisin.*; τε Φ Ψ 81] *om.* R δὲ] A F, τε *cett.* ἀτασθαλιῶν ἐπινοιῶν] *Volkmann*, ἀτασθαλίων (ἀτασθάλων A) ἐπινοιῶν Φ Ψ 82 δέξαντο] ἐδέξαντο Ψ θεοὺς—τε] *cf.* V 495 λιθίνοισι καὶ ὀστρακίνοισι θεοῖσιν V 356 λιθίνοισι θεοῖσιν ξυλίνους λιθίνους τε] πυξίνους λίθους τε Ψ

V *χαλκέους τε χρυσέους τε καὶ ἀργυρέους, ματαίους δὲ*
ἀψύχους κωφούς τε καὶ ἐν πυρὶ χωνευθέντας
ποιήσαντο μάτην τούτοισι πεποιθότες . . .
Θμοῦις καὶ Ξοῦις θλίβεται καὶ κόπτεται αὐλὴ
Ἡρακλέους τε Διός τε καὶ Ἑρμείαο ⟨ἄνακτος⟩.
καὶ σὲ δ', Ἀλεξάνδρεια, κλυτὴ θρέπτειρα ⟨πολήων⟩
οὐ λείψει πόλεμος, οὐ ⟨λοιμός⟩ . . . .
τῆς ὑπερηφανίης δώσεις, ὅσα πρόσθεν ἔρεξας.
σιγήσεις αἰῶνα πολὺν καὶ νόστιμον ἦμαρ

* * *

κοὐκ ἔτι σοι ῥεύσει τρυφερὸν πόμα . . . .

* * *

ἥξει γὰρ Πέρσης ἐπὶ σὸν νάπος ὥς τε χάλαζα
καὶ γῆν πᾶσαν ὀλεῖ ἅμα τ' ἀνθρώπους κακοτέχνους
αἵματι καὶ νεκύεσσι . . . ἱεροῖς παρὰ βωμοῖς

84] Levit. 19, 5

83 *χαλκέους τε χρυσέους τε*] *ipse temptavi, χαλκοῦς τε χρυσοῦς τε Φ, χρυσοῦς τε χαλκοῦς τε Ψ* *ματαίους δὲ*] *ipse temptavi, τε ματαίως Φ, τε ματαίους Ψ, an εἰκαίους?* 84 *τε καὶ*] *scribendum censeo, καὶ Φ Ψ* *χωνευθέντας*] *χωνεύοντες Ψ* 85 *τούτοισι πεποιθότες*] *ipse temptavi, τούτοις omissis ceteris Φ (in P minio adnotatum: λείπει τὸ πλέον τοῦ στίχου), γε πεποιθότες ἐν τοιούτοις Ψ* 86 *καὶ κόπτεται*] *Opsopoeus, κόπτεται (καὶ omisso) Φ Ψ* *αὐλὴ*] *Alexandre, βουλῇ (βουλῆ A) codd.* 87 *Ἡρακλέους*] *an Ἡρακλέος?* *ἄνακτος*] *supplevit Alexandre, desideratur in codd.* 88] *cf. XI 234 καὶ σὲ δ' Ἀλεξάνδρεια, κλυτὴ θρέπτειρα πολήων* *κλυτὴ*] *κλητὴ P* *θρέπτειρα πολήων*] = *XI 302* *πολήων*] *e ll. cc. supplevit Alexandre, deest in Φ Ψ* 89 *οὐ λείψει*] *οὐκ ἀπολείψει Ψ* *οὐ*] *ipse scripsi, τ' (τὲ A) οὐ Φ, τοῦ Ψ* *λοιμός*] *supplendum esse vidit Alexandre (qui clausulam καὶ σὺ δίκας γε addere voluit)* 90 *τῆς*] *Ψ, om. Φ, an σῆς?* *δώσεις*] *Alexandre, δ' ὥς (vel ὡς) codd.* *ὅσα—ἔρεξας*] *cf. V 192 ὅσσα τὸ πρόσθεν ἔρεξας* *ὅσα*] *ὅσσα γε Ψ* *ἔρεξας*] *ἔρρεξας Ψ* 91] *lacunam post hunc statui;* *νόστιμον ἦμαρ*] = *V 519* 92] *post hunc in P lacuna ut videtur trium versuum indicatur, ter enim in margine adscriptum invenitur λείπει; in A Ψ spatium vacuum non est* 93—111] *leguntur (excepto v. 97, aliter conformatis et in unum contractis 98 sq.) in Excerpto Sibyllino, quod invenitur in cod. Parisino 1043 (fol. 76 verso) cum altero versus IV 179—190 continente (cf. ad h. l.); post sequitur interpretatio hunc in modum scripta: ἑρμηνεία· ἰδοὺ εἰς αὐτὴν τὸν Πέρσην λέγει ἔρχεσθαι σὺν τῷ ἀντιχρίστῳ ἕως δυσμῶν μολύνοντα αἵματι καὶ νεκροῖς τὸν ἀέρα καὶ τὰ θυσιαστήρια σὺν πλήθει ψαμμαθίδων ὅμοιον ψάμμου. καὶ λέγει πᾶσαν τὴν γῆν θρηνεῖν τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων καὶ μετὰ τὸ ὑποστρέψαι τὸν Πέρσην ἀπὸ δυσμῶν (ἀποδυσμῶν cod.) καὶ ἔρχεσθαι εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν σὺν τῷ ἀντιχρίστῳ καὶ μετὰ τὸ πᾶσαν τὴν γῆν ἐρημῶσαι κἀκεῖ καταργεῖσθαι ὑπὸ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. λέγει γὰρ προνομὴν ποιῆσαι εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τὸν κύριον (τοῦ κυρίου Alexandre) εἰς κρίσιν δικαίαν ('suppl. ποιῆσαι seu ποιήσειν τὸν κύριον' Alexandre) ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ* 93] *deest in codd. Sibyll., servatus est in Excerpt. Paris.* *γὰρ Πέρσης*] *Excerpt. Paris. (δ' ἠέριος Alexandre perperam legerat)* *νάπος*] *ipse temptavi, δἄπ (sic) Excerpt. Paris., δάπος (= δάπεδον) Alexandre coll. V 343* 94] *sic conformari voluit Volkmann: κἄνθρωπος σὴν πᾶσαν ὀλεῖ γαῖαν κακότεχνος* *καὶ—ὀλεῖ*] *cf. V 219* *καὶ—ὀλεῖ*] *ipse scripsi, καὶ σὴν πᾶσαν ὀλεῖ γαῖαν Φ Ψ, καὶ γῆν ὀλεῖται πᾶσαν Excerpt. Paris., καὶ σὴν πᾶσαν ὀλεῖ γαῖαν Castalio* *ἅμα—κακοτέχνους*] *ipse temptavi, καὶ ἀνθρώπους κακοτέχνους Ψ, ἀνθρώπους κακοτέχνους (om. καὶ) Φ, ἅμ' ἀνδρῶν κακοτέχνω Excerpt. Paris.* 95 . . . *ἱεροῖς παρὰ βωμοῖς*] *ipse erui e corruptela Excerpt. Paris.: παρεῖ ἔρει καὶ παρὰ βωμοῖς, quam interpres falso explicare videtur 'μολύνοντα αἵματι*

V βαρβαρόφρων σθεναρὸς πολυαίματος ἄφρονα λυσσῶν,
παμπληθεὶ ψαμαθηδὸν ἐπαιγίζων ἐς ὄλεθρον.
καὶ τότ' ἔσῃ, πόλεων πολύολβος, πολλὰ καμοῦσα.
κλαύσεται Ἀσὶς ὅλη δώρων χάριν, οἷς ἀπὸ σεῖο
στεψαμένη κεφαλὴν ἐχάρη, πίπτουσ' ἐπὶ γαίης.
αὐτὸς δ' ὡς Περσῶν ἔλαχεν γαῖαν πολεμίξει
κτείνας τ' ἄνδρα ἕκαστον ὅλον βίον ἐξαλαπάξει,
ὥς τε μένειν μοῖραν τριτάτην δειλοῖσι βροτοῖσιν.
αὐτὸς δ' ἐκ δυσμῶν ἐσπτήσεται ἅλματι κούφῳ
σύμπασαν γαῖαν πολιορκῶν καὶ κατερημῶν.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ὕψος ἔχῃ κρατερὸν καὶ θάρβος ἀηδές,
ἥξει καὶ μακάρων ἐθέλων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
καί κέν τις θεόθεν βασιλεὺς πεμφθεὶς ἐπὶ τοῦτον
πάντας ὀλεῖ βασιλεῖς μεγάλους καὶ φῶτας ἀρίστους.
εἶθ' οὕτως κρίσις ἔσται ὑπ' ἀφθίτου ἀνθρώποισιν.

107—110] Lactantius div. inst. VII 18, 5 sq. = vol. I p. 642, 3 — p. 643, 4 Brandt: Sibyllae quoque non aliter fore ostendunt quam ut dei filius a summo patre mittatur, qui et iustos liberet de manibus inpiorum et iniustos cum tyrannis saevientibus deleat. e quibus una sic tradit: 107 'ἥξει' — 110 'ἀνθρώποισιν'

καὶ νεκροῖσι τὸν ἀέρα καὶ τὰ θυσιαστήρια'; παρ' ἐκπάγλοισί τε βωμοῖς Φ, παρ' ἐκπάγλοις (παρεκπάγλοις F) τε βωμοῖς Ψ 96 *σθεναρὸς] στεναρὸς A πολυαίματος] Excerpt. Paris. (cf. V 462), πολυδείματος Φ Ψ* 97 *παμπληθεὶ] παμπληθὴ Φ, συνπλήθει Excerpt. Paris. ψαμαθηδὸν] A, ψαμμαθηδὸν codd. cett. Sibyll., ψαμμαθιδῶν Excerpt. Paris. ἐπαιγίζων ἐς ὄλεθρον] ipse temptavi, ἐμπαίζων σὸν ὄλεθρον Excerpt. Paris., ἀπαίξων σὸν ὄλεθρον Φ Ψ, ἐπαΐξων σὸν ὄλεθρον Volkmann, ἀπάξων ἐς σὸν ὄλεθρον dubitans Alexandre* 98] *om. Excerpt. Paris. πόλεων πολύολβος] πολύολβε πόλεως Ψ, an πολύολβε πολήων?* 98 *sq.] horum loco habent Excerpta Paris.: πᾶσα δὲ χθὼν θρηνήσει. βασιλείαν πολύκλυστον* 99 *Ἀσὶς] ἀσσὶς Φ Ψ χάριν, οἷς] ipse temptavi, χαρίνων Φ, χαοίνων Ψ, χάριν, ὧν Alexandre ἐχάρη] Alexandre, ἀχαρῆ Φ Ψ* 101 *αὐτὸς δ'] P, αὐτὸς δὲ Excerpt. Paris., αὐτός θ' codd. cett. ὡς—πολεμίξει] Excerpt. Paris., ὃς Περσῶν λάχεν Αἴγυπτον πτολεμίξαι Φ Ψ (unde πτολεμίξει Opsopoeus scripserat)* 102 *κτείνας τ'] Excerpt. Paris., κτείνας Φ Ψ ἐξαλαπάξει] ἐξαπαλλάξει Excerpt. Paris.* 102] *post hunc in codd. Sibyll. intrusus est versus, qui infra legitur (108), ex parte corruptus καὶ κισσὶς θεόθεν βασιλεὺς πεμφθεὶς ἐπὶ τοῦτον* 103] *cf. III 544 πάντων δ' ἀνθρώπων τὸ τρίτον μέρος ἔσσεται αὖτις μοῖραν] μύραν Excerpt. Paris. δειλοῖσι] δειλοῖς ἐν Ψ* 104 *ἐσπτήσεται] εἰσπτήσεται (εἰσπτίσεται L) Φ Ψ, ἐκστήσεται Excerpt. Paris. ἅλματι] αἵματι P, ὅρματι Excerpt. Paris.* 105 *σύμπασαν γαῖαν] an γαῖαν σύμπασαν transponendum? καὶ κατερημῶν] Excerpt. Paris., πᾶσαν ἐρημῶν Φ Ψ* 106] *in hoc versu desinit R reliquis a librario neglectis (inanes sunt paginae ceterae) ἔχῃ] ἔχοι Excerpt. Paris.* 107 *καὶ] Excerpt. Paris. Lactantius, δ' αὖ Φ Ψ μακάρων] μακρο Excerpt. Paris. ἐθέλων πόλιν] πόλιν ἐθέλων Ψ ἐξαλαπάξαι] ἐξαλαπάξας Excerpt. Paris.* 108] *cf. quae ad 102 adnotavi καί κέν τις] Lactantius, κἀκεῖ (κἀκεῖ A) τις Excerpt. Paris. Φ Ψ hoc loco, καὶ κισσὶς Φ Ψ in versu post 102 intruso βασιλεὺς—τοῦτον] sic habent Φ Ψ in versu supra interpolato, Excerpt. Paris. Lactantius, σθεναρὸς (e V 96 intrusum) βασιλεὺς ἐκπεμφθεὶς Φ Ψ hoc loco* 109] *cf. V 380 πάντας ὁμοῦ τ' ὀλέσει βασιλεῖς καὶ φῶτας ἀρίστους μεγάλους] om. Lactanti cod. B φῶτας ἀρίστους] = III 665 V 380, cf. V 144 φῶτες ἄριστοι φῶτας] Lactantius (ΦΟΤΑΣ cod. B, ΡΩΤΑС codd. S P Lactanti), πάντας Excerpt. Paris., ἄνδρας Φ Ψ* 110 *οὕτως] οὕτω Alexandre κρίσις—ἀφθίτου] Lactantius (ΑΦΘΙΘΙΤΩΝ cod. P Lactanti), κρίσις ἔσται ἀπαμφοῖτον Excerpt. Paris., τέλος ἔσται ἄφθιτον Φ Ψ (unde olim Alexandre τέλος ἔσσεται ἄφθιτον coniecerat, qui postea ἔσται τέλος ἄφθιτον suspicatus est) ἔσται] an ἔσσεθ'?*

V αἲ αἴ σοι, κραδίη δειλή, τί με ταῦτ' ἐρεθίζεις
δηλοῦν Αἰγύπτου πολυκοιρανίην ἀλεγεινήν;
βαῖνε πρὸς ἀντολίην, Περσῶν γενεὰς ἀνοήτων,
καὶ δήλου τοῖσιν τὸ παρὸν τό τε μέλλον ἔσεσθαι.
Εὐφρήτου ποταμοῦ ῥεῖθρον κατακλυσμὸν ἐποίσει
καὶ Πέρσας ὀλέσει καὶ Ἴβηρας καὶ Βαβυλῶνας
Μασσαγέτας τε φιλοπτολέμους τόξοισί τε πιστούς.
Ἀσὶς ὅλη πυρίφλεκτος ἕως νήσων σελαγήσει.
Πέργαμος ἡ τὸ πάλαι σεμνὴ βαθρηδὸν ὀλεῖται
καὶ Πιτάνη πανέρημος ἐν ἀνθρώποισι φανεῖται.
Λέσβος ὅλη δύσει βαθὺν ἐς βυθόν, ὥς τ' ἀπολέσθαι.
Σμύρνα κατὰ κρημνῶν εἰλισσομένη κατακλαύσει,
ἡ τὸ πάλαι σεμνὴ καὶ ἐπώνυμος ἐξαπολεῖται.
Βιθυνοὶ κλαύσουσιν ἑὴν χθόνα τεφρωθεῖσαν
καὶ Συρίην μεγάλην καὶ Φοινίκην πολύφυλον.
αἲ αἴ σοι, Λυκίη, ὅσα σοι κακὰ μηχανάαται
πόντος ἀπ' αὐτομάτου ἐπιβὰς χώρης ἀλεγεινῆς,
ὃς κλύσσει σεισμῷ τε κακῷ καὶ νάμασι πικροῖς
τὴν Λυκίης ἄμυρον καὶ τὴν μυρίπνουν ποτὲ χέρσον.
ἔσται καὶ Φρυγίῃ δεινὸς χόλος εἵνεκα λύπης,
ἧς χάριν ἡ Διὸς ἦλθε Ῥέη κἀκεῖ προσέμεινεν.
πόντος Κενταύρων γενεὴν καὶ βάρβαρον ἔθνος

111 αἲ αἴ] αἴ αἴ Excerpt. Paris. κραδίη] καρδίοι Excerpta Paris., quae hoc versu clauduntur 112 δηλοῦν] δηλοῦσ' Ψ 113 ἀντολίην] ἀνατολίην A ἀνοήτων] scripsi, ἀνοήτους codd. 114 τοῖσιν—ἔσεσθαι] cf. I 3 ὁππόσα πρὶν γέγονεν, ὅσα δ' ἐστίν, ὁπόσσα δὲ μέλλει | ἔσσεσθαι IV 19 ὅσα νῦν τε καὶ ὁππόσα ἔσσεται αὖτις τοῖσιν τὸ παρὸν] τοῖσιν παρὸν P, τοῖσι τὸ παρὸν A, τί σοι τὸ παρὸν Ψ τό—ἔσεσθαι] Castalio, τὸ μέλλον ποτ' ἔσεσθαι P, μέλλον πότ' ἔσεσθαι codd. cett. 115 Εὐφρήτου] εὐφράτου Ψ ἐποίσει] ποιήσει Ψ 116] cf. XIII 33 Ἰνδοί τ' Ἀρμένιοί τ' Ἄραβες Πέρσαι Βαβυλῶνες 117 Μασσαγέτας τε φιλοπτολέμους] cf. XIV 176 Μασσαγέτας σκολιούς Μασσαγέτας] μασαγέτας A τε] τε καὶ Ψ τόξοισί τε πιστούς] Meineke, τόξοισί τε πάντας Φ Ψ, τόξοισί τ' ἐπαρικέας (vel τ' ἐπαρτεῖς) Ludwich, τόξοις μεμαῶτας Alexandre 118 Ἀσὶς] ἀσσὶς codd. σελαγήσει] Meineke, σταλαγήσει Φ Ψ 119 Πέργαμος] πέρμαγος P ἡ—ὀλεῖται] cf. V 123 σεμνὴ] σεμνὴ καὶ ἐπώνυμος (e v. 123 huc delatum) Φ βαθρηδὸν] temptavit Alexandre, βοτρυδὸν (βοτρυσὶ B, βοτριδὸν L) Φ Ψ, βαθμηδὸν ipse suspicatus sum 121 βαθὺν ἐς βυθόν] βαθὺν εἰς βύθον Φ, βυθὸν εἰς βαθύν Ψ 122 κρημνῶν] κρυμνῶν P εἰλισσομένη] εἰλισσομένη (ἑλισσομένη F) ποτὲ Ψ κατακλαύσει] κατακαύσει P 123] cf. V 119 ἡ] an καὶ? 124] cf. V 315 εἶθ' ὅτ' ἂν ἀλάξωσιν ἑὴν χθόνα τεφρωθεῖσαν Βιθυνοὶ] A, βιθύνιοι codd. cett. ἑὴν] κατὰ Ψ 125 Φοινίκην] φοινικίην Ψ πολύφυλον] Dausqueius, πολύφυιον Φ Ψ 126 αἲ αἴ] αἴ αἴ P κακὰ μηχανάαται] cf. V 172 τί δὲ μηχανάαται μηχανάαται] Struve, cf. Hesiodi Oper. 241, μηχανᾶται Φ Ψ πόντος ἀπ' αὐτομάτου] Canter (adnuentibus Opsopoeo et Struvio), πάντας ἐπ' αὐτὸ μίτους (αὐτομίτους A) Φ. πάντας ἐπ' αὐτομάτους Ψ χώρης] χώρας Ψ 128 ὃς κλύσσει] ipse temptavi coll. V 58, ὡς κλύσσαι Struve, ὡς κλαῦσαι Φ. ὥστε κλαῦσαι Ψ 129 ἄμυρον . . . μυρίπνουν] ἄπυρον . . . πυρίπνουν suspicatus est Struve, sed cf. IV 109, ad Myra enim Lyciae pertinere videtur versus 130 sq.] primitus post III 201 positos fuisse suspicatus est Ewald 130 ἔσται καὶ] ἔσται γὰρ καὶ Ψ εἵνεκα] A, ἕνεκα codd. cett λύπης] λύσσης Struve 131 Ῥέη] om. B superscripto m. recentiore Ἥρη 132 πόντος] Alexandre, πόντον Φ Ψ Κενταύρων] ipse temptavi, ὀλεῖ Ταύρων Φ Ψ

V ἐξολέσας Λαπιθῶν δάπεδον κατὰ γῆς ἀπορήξει.
Θεσσαλίην χώρην ἀπολεῖ ποταμὸς βαθυδίνης
Πηνειὸς βαθύρους μάρψας θνητοὺς ἀπὸ γαίης.
Ἠριδανὸς† φάσκων θηρῶν μορφάς† ποτε γεννᾶν.
Ἑλλάδα τὴν τριτάλαιναν ἀναιάξουσι ποιηταί,
ἡνίκ' ἀπ' Ἰταλίης ἰσθμοῦ πλήξειε τένοντα
τῆς μεγάλης Ῥώμης βασιλεὺς μέγας, ἰσόθεος φώς,
ὅν, φασ', αὐτὸς Ζεύς τ' ἔτεκεν ἰδὲ πότνια Ἥρη·
ὅς τις παμμούσῳ φθόγγῳ μελιηδέας ὕμνους
θεατροκοπῶν ἀπολεῖ πολλοὺς σὺν μητρὶ ταλαίνῃ.
φεύξεται ἐκ Βαβυλῶνος ἄναξ φοβερὸς καὶ ἀναιδής,
ὅν πάντες στυγέουσι βροτοὶ καὶ φῶτες ἄριστοι·
ὤλεσε γὰρ πολλοὺς καὶ γαστέρι χεῖρας ἐφῆκεν,
εἰς ἀλόχους ἥμαρτε καὶ ἐκ μιαρῶν ἐτέτυκτο.
ἥξει δ' ἐς Μήδων καὶ Περσῶν παμβασιλῆας,
πρώτους οὓς ἐπόθησε καὶ οἷς κλέος ἐγκατέθηκεν
φωλεύων μετὰ τῶνδε κακῶν εἰς ἔθνος ἀηδές·
καὶ ναὸν θεότευκτον ἕλεν καὶ ἔφλεξε πολίτας
λαούς τ' εἰσανιόντας, ὅσους ὕμνησα δικαίως·
τούτου γὰρ προφανέντος ὅλη κτίσις ἐξετινάχθη
καὶ βασιλῆες ὄλοντο, καὶ ἐν τοῖσιν μένεν ἀρχή,

150 sq.] Pseudolactantius de mort. persecut. 2 = vol. II p. 249 Fritzsche: ut erat exsecrabilis ac nocens tyrannus *(Nero)*, prosilivit ad excidendum caeleste templum delendamque iustitiam et primus omnium persecutus dei servos

133 ἐξολέσας Λαπιθῶν] *supplevi*, καὶ Λαπίθας Φ Ψ; ἐξολέσας *in* ὀλεῖ *corruptum irrepsisse videtur in versum 132*; καὶ Λαπίθας ἰδὲ Κενταύρους *(om.* δάπεδον*) Alexandre* κατὰ γῆς] *Friedlieb*, κατὰ γῆν Φ Ψ ἀπορήξει] *ipse scripsi*, ἐναρήξει *codd. praeter A. qui* ἐναρίξει *habet* 134 χώρην] χώραν Ψ ποταμὸς βαθυδίνης] *cf. V 372* ποταμῶν βαθυδινῶν 135 Πηνειὸς] πτηνειὸς *P* βαθύρους] βαθύρρους Ψ μάρψας θνητοὺς] *ipse temptavi*, μορφὰς θηρῶν Φ Ψ. μέροπας *Castalio*, σύρων *Alexandre coniecerunt* 136 Ἠριδανὸς] *quae in codd. secuntur foede partim ex versu priore corrupta sunt:* φάσκων *(*χάσκων *legendum?)* θηρῶν *(*θηρὸς Ψ*)* μορφάς ποτε γενναν *(*γεννᾶν *A)* 137 ἀναιάξουσι] *Alexandre e V 312*, ἀνηίξουσι Φ. ἀναίξουσι Ψ 138 πλήξειε] πλήξεις *B* 139 βασιλεὺς] τελεώς Ψ ἰσόθεος] ἰσσόθεος *(*ἰσ^σ^όθεος *A)* Φ 140 ὅν, φασ'] *ipse dedi*, ὅν φασὶν *A S B*, ὅν *(om.* φασὶν*) P*, βασιλέα ὅν φασιν Ψ αὐτὸς Ζεὺς] *P B S*. αὐτὸς ὁ Ζεὺς *A*, ὁ Ζεὺς Ψ τ' ἔτεκεν ἰδὲ] *ipse correxi*, τέκεν ἠδὲ *(*ἡ δὲ *P)* Φ. ἔτεκε καὶ Ψ. τέκεν ἠδ' ἡ *Opsopoeus* Ἥρη] ἥρα Ψ 142 θεατροκοπῶν] θεατροσκόπων Ψ σὺν μητρὶ—145 γὰρ πολλοὺς] *om. A, versu 142 e duobus hemistichiis librarii incuria contaminato* 144 βροτοὶ] βροτοὶ ἄλλοι Ψ φῶτες ἄριστοι] *cf. V 109, 380* φῶτας ἀρίστους φῶτες] *ipse scripsi*, πάντες Φ Ψ. *cf. ll. cc. et Hom.* Σ 230 145 ἐφῆκεν] *Meineke*, ἔθηκεν Φ Ψ 146 μιαρῶν] *Castalio*, μιηρῶν *F*, μιχρῶν *codd. cett.* ἐς—παμβασιλῆας] *ipse correxi*, εἰς Μήδων καὶ Περσῶν πρὸς βασιλῆας Φ Ψ, εἰς Μήδους καὶ Περσῶν πρὸς βασιλῆας *Alexandre* 150 καὶ] *Castalio*, εἰς Φ Ψ, ὃς *Alexandre* ἕλεν] ἔλεν *P*, εἷλε Ψ ἔφλεξε] ἔφλεξεν *P* 151 λαούς τ'] τ' *addidi*, ναόνδ' *Alexandre* εἰσανιόντας] εἰς ἀνιόντας Ψ ὕμνησα] *Alexandre*, ὕμνησε Φ Ψ 152 προφανέντος] *Alexandre et Volkmann (cf. XIII 90 al.)*, φανέντος Φ Ψ ὅλη] *Alexandre*, ἡ Φ Ψ ἐξετινάχθη] ἐξετινέχθη *A* 153 βασιλῆες ὄλοντο] *ipse correxi*. βασιλεῖς ὤλοντο Φ Ψ τοῖσιν μένεν] Φ. τοῖσι μεῖνεν Ψ

V ἐξόλεσαν μεγάλην τε πόλιν λαόν τε δίκαιον.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐκ τετράτου ἔτεος λάμψῃ μέγας ἀστήρ,
ὃς πᾶσαν γαῖαν καθελεῖ μόνος εἵνεκα τιμῆς,
ἣν τὸ πρῶτον ἔθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι·
ἥξει δ' οὐρανόθεν ἀστὴρ μέγας εἰς ἅλα δεινὴν
καὶ φλέξει πόντον τε βαθὺν καὐτὴν Βαβυλῶνα
Ἰταλίης γαῖάν θ', ἧς εἵνεκα πολλοὶ ὄλοντο
Ἑβραίων ἅγιοι πιστοὶ καὶ λαὸς ἀληθής.
ἔσσεαι ἐν θνητοῖσι κακοῖς κακὰ μοχθήσασα,
ἀλλὰ μενεῖς πανέρημος ὅλους αἰῶνας ἐπ' αὐτῆς
[ἔσσεται, ἀλλὰ μενεῖ εἰς αἰῶνας πανέρημος,]
σὸν στυγέουσ' ἔδαφος, ὅτι φαρμακίην ἐπόθησας,
μοιχεῖαι παρὰ σοὶ καὶ παίδων μίξις ἄθεσμος,
θηλυγενὴς ἄδικός τε, κακὴ πόλι, δύσμορε πασῶν.
αἲ αἲ πάντ' ἀκάθαρτε πόλι Λατινίδος αἴης,
μαινὰς ἐχιδνοχαρής, χήρη καθεδῇ ὑπὲρ ὄχθας
καὶ ποταμὸς Τίβερίς σε κλαύσεται, ἣν παράκοιτιν,
ἥ τε μιαιφόνον ἦτορ ἔχεις, ἀσεβῆ δέ τε θυμόν.
οὐκ ἔγνως, τί θεὸς δύναται, τί δὲ μηχανάαται;

159—161] Lactantius div. inst. VII 15, 18 = vol. I p. 634, 12—15 Brandt: Sibyllae tamen aperte interituram esse Romam (= *Βαβυλῶνα*) locuntur et quidem indicio dei, quod nomen eius habuerit invisum et inimica institiae alumnum veritatis populum trucidarit   165 sq.] Clemens Alex. Paedag. II 10, 99 = vol. I p. 297, 19—22 Dindorf: *καὶ μὴν καὶ ἡ παρ' ἡμῖν ποιητικὴ ὀνειδίζουσά πως γράφει·* 165 '*μοιχεῖαι*' — 166 '*κακὴ πόλι, πάντ' ἀκάθαρτε*'

154 *ἐξόλεσαν*] *Alexandre, ἐς δ' ὄλεσαν A, ἐς δ' ὤλεσαν codd. cett.*   155 *τετράτου*] *τετάρτου P Ψ*   *λάμψῃ—ἀστήρ*] *cf. II 35 λάμψει γὰρ στεφάνῳ λαμπρῷ παρομοίιος ἀστήρ*   156 *μόνος*] *om. Ψ*   *εἵνεκα τιμῆς*] = *XIV 188, 229*   156] *potest hic versus etiam sic conformari: ἣν τὰ πρῶτ' ἐδάσαντο Ποσειδάωνι ἄνακτι*   *ἣν τὸ*] *ipse scripsi, ἥν τοι Opsopoeus, αὐτοὶ Φ Ψ*   *πρῶτον—ἄνακτι*] *ipse temptavi, πρῶτον ἔθηκάν (ἔθεικάν P) τ' εἰναλίῳ Ποσειδῶνι Φ Ψ (εἰναλίῳ glossema est)*   158 *οὐρανόθεν*] *Ψ, οὐρανόθεν τ' Φ*   *εἰς ἅλα δεινήν*] = *V 294*   *δεινήν*] *δῖαν primitus scriptum fuisse veri simile est*   159 *πόντον—καὐτήν*] *ipse temptavi, πόντον βαθὺν αὐτήν τε Φ, πόντον βαθὺν καὶ αὐτὴν Ψ*   160 *Ἰταλίης*] *Ἰταλίην Ψ*   *θ', ἧς*] *Opsopoeus, τ' ἧς A, τῆσ P, ἧς Ψ*   *εἵνεκα*] *ἕνεκα A Ψ*   161 *λαὸς*] *ipse erui ex Lactantiano* 'alumnum veritatis populum', *ναὸς Φ Ψ*   162 *ἔσσεαι*] *ἔσσειαι Ψ*   *θνητοῖσι*] *θνητοῖς F*   163 *μενεῖς*] *Ψ, μένεις Φ*   164] *versus spurius*   *ἔσσεται*] *ἔσεαι A, ἔσσεαι Alexandre*   *μενεῖ*] *Φ Ψ, μενεῖς Alexandre*   *αἰῶνας*] *αἰῶνα L*   165 *σὸν*] *ὃν Ψ*   *ἔδαφος*] *ἔδαφός γ' Ψ*   166] *cf. V 430 οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων Κύπρις ἄθεσμος III 764 μοιχείας πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκριτον εὐνήν IV 33 sq. οὐδ' ἄρ' ἐπ' ἀλλοτρίῃ κοίτῃ πόθον αἰσχρὸν ἔχοντες | οὐδέ τ' ἐπ' ἄρσενος ὕβριν ἀπεχθέα τε στυγερήν τε*   *μοιχεῖαι*] *μοιχεία Ψ*   *καὶ παίδων*] *τε καὶ ἀνδρῶν Clemens*   *μίξις ἄθεσμος*] *μίξεις ἄθεσμοι codd. Clementis, quod Sylburg ex Orac. Sibyll. correxit*   167 *δύσμορε πασῶν*] *πάντ' ἀκάθαρτε Clemens e v. 167, quem ab illo lectum fuisse inde apparet*   169 *καθεδῇ ὑπὲρ*] *Struve (sed καθεδεῖ, quod mutavit Alexandre), καθεδεῖο παρ' Φ, καθεδεῖς παρ' Ψ*   170 *Τίβερις*] *τίμερις F*   *κλαύσεται, ἣν*] *Alexandre, κλαύσει καὶ σὴν Φ Ψ, κλαύσει ἑὴν Castalio*   171 *ἥ τε*] *Castalio, οὔτε Φ Ψ*   *μιαιφόνον*] *μιέφονον L*   172 *τί δὲ μηχανάαται*] *cf. V 126 κακὰ μηχανάαται*   *μηχανάαται*] *Φ, μηχανᾶται Ψ*

V ἀλλ' ἔλεγες, 'μόνη εἰμί, καὶ οὐδείς μ' ἐξαλαπάξει.'
νῦν δέ σε καὶ σοὺς πάντας ὀλεῖ θεὸς αἰὲν ὑπάρχων,
κοὐκ ἔτι σου σημεῖον ἔτ' ἔσσεται ἐν χθονὶ κείνῃ,
ὡς τὸ πάλαι, ὅτε σὰς ὁ μέγας θεὸς εὕρατο τιμάς.
μεῖνον, ἄθεσμε, μόνη, πυρὶ δὲ φλεγέθοντι μιγεῖσα
ταρτάρεον οἴκησον ἐν Ἅιδου χῶρον ἄθεσμον.
νῦν δὲ πάλιν, Αἴγυπτε, τεὴν ὀλοφύρομαι ἄτην·
Μέμφι, πόνων ἀρχηγέ, ἔσῃ πλησθεῖσα θανόντων·
ἐν σοὶ πυραμίδες φωνὴν φθέγξονται ἀναιδῆ.
Πυθών, ἡ τὸ πάλαι δίπολις κληθεῖσα δικαίως,
αἰῶσιν σίγησον, ὅπως παύσῃ κακότητος.
ὕβρι κακῶν θησαυρὲ πόνων, μαινὰς πολύθρηνε
αἰνοπαθὴς πολύδακρυ, μενεῖς χήρη διὰ παντός.
πουλυετὴς ἐγένου σὺ μόνη κόσμοιο κρατοῦσα·
ἀλλ' ὁπότ' ἂν Βάρκη τὸ κυπάσσιον ἀμφιβάληται
λευκὸν ἐπὶ ῥυπαρῷ, μήτ' εἴην μήτε γενοίμην.
ὦ Θήβη, ποῦ σοι τὸ μέγα σθένος; ἄγριος ἀνὴρ
ἐξολέσει λαόν· σὺ δὲ εἵματα φαιὰ λαβοῦσα
θρηνήσεις, δύστηνε, μόνη, καὶ πάντ' ἀποτίσεις,
ὅσσα τὸ πρόσθεν ἔρεξας ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα.
καὶ κοπετὸν ὄψονται ἀθέσμων εἵνεκα ἔργων.
Συήνην δ' ὀλέσειε μέγας φὼς Αἰθιοπήων·

177 *μεῖνον*] *Castalio*, μοῦνον (μόνον A) Φ, μόνη Ψ φλεγέθοντι] φλογέθοντι Ψ 178 ταρτάρεον] Ψ, ταρτάρεόν τ' (ταρτάρεοντ' P) Φ, *an* ταρταρόεντ' *scribendum?* οἴκησον] οἴκησιν L ἐν] *correxi, idque etiam Badtio melius videbatur;* ἐς Φ Ψ 179] *bis scriptus in P* 179] *cf.* V 73 ταῦτα μὲν Αἰγύπτῳ θεὸς ἔννεπεν ἐξαυδῆσαι Αἴγυπτε] αἴγυπτ' B τεὴν] τ' ἐὴν τ' P, ἐήν τ' B, τεήν τ' L 180 Μέμφι πόνων ἀρχηγέ] *cf.* II 115 χρυσὲ κακῶν ἀρχηγέ V 231 ὕβρι κακῶν ἀρχηγέ V 242 κακῶν ἀρχηγὲ μεγίστων ἀρχηγέ, ἔσῃ] *ipse dedi,* ἀρχηγέ σέ τε (σύ τε B m²) Φ, ἀρχηγέ, σύ Ψ, ἀρχηγὸς ἔσῃ *Alexandre* θανόντων] *Alexandre*, τέκοντος Φ Ψ 182 Πυθών] πυθῶν Φ; *an* Θῆβαι (Θήβη) *scribendum est? quam ad urbem si versus pertinet, fortasse poeta adiectivo* δίπολις *etiam nomen alterum Thebarum* Δίπολις (= Διόσπολις) *significat; cf. quae monuit Letronne, Journal des Savants 1841 p. 694* κληθεῖσα] Ψ, κτησθεῖσα P, κισθεῖσα B, κτηθεῖσα A 183 αἰῶσιν] B, αἰῶσι *codd. cett.* 184 ὕβρι—πόνων] *cf.* V 231 ὕβρι κακῶν ἀρχηγέ πολύθρηνε] πολύθρυνε P 185 αἰνοπαθὴς] Φ Ψ, *an* αἰνοπαθές? πολύδακρυ, μενεῖς] Ψ, πολυδακρυμανὴς Φ χήρη] *olim suspicatus est Alexandre,* χήρα Φ, χώρα Ψ 186] *cf.* V 435 πουλυετὴς βασίλεια, μόνη κόσμοιο κρατοῦσα πουλυετὴς] πολυέτης Ψ 187 ὁπότ' ἂν] *ipse correxi,* ὅταν ἡ Φ Ψ κυπάσσιον] *Struve*, κυπάστιον Φ, κυπάθιον Ψ 188 γενοίμην] *ipse dedi,* γενοίμαν Φ Ψ 189 Θήβη] *Castalio*, θῆβαι Ψ (*sed cf.* VII 115), θῆ· καὶ (θῆ, καὶ A) Φ ποῦ σοι] = V 67 VIII 44, 79 ποῦ σοι] *ipse correxi ex ll. cc.,* ποῦ σον Φ F, ποῖον τὸ L 190 ἐξολέσει] ἐξολέσῃ B λαβοῦσα] F *in textu,* βαλοῦσα *in margine,* βαλοῦσα *codd. cett.* 191—227 *incl.*] *om.* A *nullo spatio intermisso* 191 καὶ πάντ' ἀποτίσεις] = XI 50, 286, *cf.* VIII 119 XI 62 πάντ' ἀποτίσεις XII 227 πάντ' ἀποτίσει 192] *cf.* XI 63 ὅσσα πάρος πεποίηκας ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα ἔρεξας] ἔρρεξας F ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα] *ipse correxi et huc transposui e clausula versus sequentis, ubi* Φ Ψ ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσαν *exhibent, quod Boissonade in* ἀ. θ. ἔχοντες, *Alexandre in* ἀ. θ. ἐχούσης *mutare voluerunt;* ἀθέσμων εἵνεκα ἔργων Φ Ψ, *quod hemistichium locum mutare iussi cum illo (cf. XI 63)* 193 ἀθέσμων—ἔργων] ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσαν Φ Ψ, *cf. quae ad versum 192 adnotavi* 194 φὼς] φῶς P Αἰθιοπήων] Ψ, αἰθιόπων τε Φ

V Τεύχειρ' οἰκήσουσι βίῃ μελανόχροες Ἰνδοί.
Πεντάπολι, καύσει σὲ δ' ὅλην μεγαλόσθενος ἀνήρ.
σοῦ, Λιβύη πάγκλαυστε, τίς ἐξηγήσεται ἄτας;
τίς δέ σε, Κυρήνη, μερόπων ἐλεεινὰ δακρύσει;
οὐ παύσῃ θρήνου στυγεροῦ πρὸς καιρὸν ὀλέθρου.
ἔσσεται ἐν Βρετανοῖσι καὶ ἐν Γάλλοις πολυχρύσοις
ὠκεανὸς κελαδῶν πληρούμενος αἵματι πολλῷ·
καὐτοὶ γὰρ κακότητα θεοῦ τέκνοις ἐποίησαν,
ἡνίκα Σιδονίων βασιλεὺς Φοῖνιξ Γαλικανὸν
ἤγαγεν ἐκ Συρίης πλῆθος πολύ· καί σε φονεύσει,
αὐτήν, Ῥαβέννη, καὶ ἐς φόνον ἡγεμονεύσει.
Ἰνδοὶ ὁμοῦ ταρβεῖτε καὶ Αἰθίοπες μεγάθυμοι·
ἡνίκα γὰρ τούτοις τροχὸς ἄξονος Αἰγοκέρωτος
Ταῦρός τ' ἐν Διδύμοις μέσον οὐρανὸν ἀμφιελίξῃ,
Παρθένος εἶτ' ἀναβᾶσα καὶ Ἥλιος ἀμφὶ μετώπῳ
πηξάμενος ζώνην περίπαν πόλον ἡγεμονεύσῃ·
ἔσσεται ἐμπρησμὸς μέγας αἰθέριος κατὰ γαῖαν,
ἄστροις δ' ἐν μαχίμοις καινὴ φύσις, ὥς τ' ἀπολέσθαι

200 sqq.] Procopius de bello Goth. I 24 p. 372 D = vol. II 118, 10 Dindorf: *τῶν γὰρ Σιβύλλης λογίων τὴν διάνοιαν πρὸ τοῦ ἔργου ἐξευρεῖν ἀνθρώπῳ οἶμαι ἀδύνατα εἶναι. αἴτιον δέ, ἅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω ἐκεῖνα ἀναλεξάμενος ἅπαντα, ἡ Σίβυλλα οὐχ ἅπαντα ἑξῆς τὰ πράγματα λέγει οὐδὲ ἁρμονίαν τινὰ ποιουμένη τοῦ λόγου, ἀλλ' ἔπος εἰποῦσα ὅ τι δὴ ἀμφὶ τοῖς Λιβύης κακοῖς ἀπεπήδησεν εὐθὺς ἐς τὰ Περσῶν ἤθη.. ἐνθένδε τε Ῥωμαίων ἐς μνήμην ἐλθοῦσα μεταβιβάζει ἐς τοὺς Ἀσσυρίους τὸν λόγον. καὶ πάλιν ἀμφὶ Ῥωμαίοις μαντευομένη προλέγει τὰ Βρεττανῶν πάθη. ταύτῃ τε ἀδύνατά ἐστιν ἀνθρώπῳ ὁτῳοῦν πρὸ τοῦ ἔργου τῶν Σιβύλλης λόγων ξυνιέναι*

195 *Τεύχειρ' οἰκήσουσι*] *ipse scripsi, τεύχαριν οἰκήσουσι Φ Ψ, Τέντυριν οἰκήσουσι Alexandre βίῃ] βίᾳ Alexandre μελανόχροες] μελανόχροοι olim Volkmann, sed cf. Hom. N 589* 196 *Πεντάπολι] Alexandre, πεντεπόλει Φ Ψ καύσει σὲ δ' ὅλην] ipse temptavi, κλαύσει δὲ σόης Φ, κλαύσει γὰρ σόη Ψ; an Πεντάπολιν κλαύσειε δ' ὅλην scribendum? κλαῦσαί σε ποιεῖ Alexandre* 197 *σοῦ] ipse dedi, ὦ codd. τίς—ἄτας] (τί P) Φ, τίς σὰς ἐξηγήσεται ἄτας Ψ, retento ὦ initio versus τίς ἂς ἐξάσεται ἄτας Meineke* 199 *παύσῃ] παύσει P θρήνου στυγεροῦ] θρηνοῦσα στυγερὸν (στυγηρὸν) Ψ πρὸς καιρὸν ὀλέθρου] ipse correxi, πρὸς καιρὸν ὄλεθρον (ὄλεθρον πρὸς καιρὸν L) codd. (cf. ad XI 35)* 200 *Βρετανοῖσι] ipse temptavi, βρύτεσσι Φ Ψ, vel Βριτεῦσι vel Βριτέεσσι scribendum esse suspicatus est Alexandre; an Βρίττεσσι? Γάλλοις] γάλοις Ψ* 203 *Σιδονίων] scripsi, σιδονίοις Φ Ψ, Σιδόνιος Alexandre Γαλικανὸν] γαλλικανῶν Ψ; malim Γαλατάων* 205 *αὐτήν] ipse dedi, αὕτη Φ Ψ, αὐτή Alexandre; an αὐτός temptandum? καὶ ἐς] ipse scripsi, τε καὶ εἰς Φ Ψ ἡγεμονεύσει] Alexandre, ἡγεμόνευσεν (ἡγεμόνευσε P) Φ Ψ* 206 *ὁμοῦ ταρβεῖτε] ipse emendavi, μὴ ταρβεῖτε Φ Ψ, δὴ ταρβεῖτε Castalio, μὲν ταρβεῖτε olim Alexandre, qui postea μὴ θαρσεῖτε edidit καὶ] om. Ψ*
207 *τούτοις] ipse temptavi, τούτους Φ Ψ Αἰγοκέρωτος] Castalio suspicatus est, αἰγοκερίτης (αἰγοκαιρίτης P) Φ Ψ, αἰγοκεράτης Meineke* 208 *ἀμφιελίξῃ] P, ἀμφιελίξει codd. cett.* 209 *εἶτ' ἀναβᾶσα] ipse temptavi, ἐξαναβᾶσα codd. μετώπῳ] μετόπῳ Ψ περίπαν πόλον] Boissonade, περιπάμπολον (περιπάμπιλον L) Φ Ψ, περὶ τὸν πόλον Volkmann* 211 *ἐμπρησμὸς] ἐμπρισμὸς supra ισ scripto ισ L* 212 *ἄστροις δ' ἐν μαχίμοις] cf. V 514 ἄστρα μάχην ὤδινε ἄστροις] ipse scripsi, ἄστρων Φ Ψ μαχίμοις] μαχήμοις P*

V ἐν πυρὶ καὶ στοναχῇσιν ὅλην γῆν Αἰθιοπήων.
μύρεο καὶ σύ, Κόρινθε, τὸν ἐν σοὶ λυγρὸν ὄλεθρον·
ἡνίκα γὰρ στρεπτοῖσι μίτοις Μοῖραι τριάδελφοι
κλωσάμεναι φεύγοντα δόλῳ ἰσθμοῖο παρ' ἀμφὴν
ἄξουσιν μετέωρον, ἕως ἐσίδωσιν ἅπαντες
τὸν πάλαι ἐκκόψαντα πέτρην πολυήλατι χαλκῷ,
καὶ σὴν γαῖαν ὀλεῖ καὶ κόψει, ὡς προτέθειται.
τούτῳ γάρ τοι δῶκε θεὸς μένος ἐς τὸ ποιῆσαι
οἷά τις οὐ πρότερος τῶν συμπάντων βασιλήων.
πρῶτα μὲν ἐκ τρισσῶν κεφαλῶν σὺν πληγάδι ῥίζας
σχισσάμενος μεγάλως δώσει ἑτέροισι πάσασθαι,
ὥς τε φαγεῖν σάρκας γονέων βασιλῆας ἀνάγνους.
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισι φόνος καὶ δείματα κεῖται
εἵνεκα τῆς μεγάλης πόλεως λαοῦ τε δικαίου
σῳζομένου διὰ παντός, ὃν ἔξοχον εἶχε πρόνοια.
ἄστατε καὶ κακόβουλε, κακαῖς περικείμενε κῆραις,
ἀρχὴ καὶ καμάτοιο καὶ ἀνθρώποις μέγα τέρμα
βλαπτομένης κτίσεως καὶ σῳζομένης πάλι μοίρης,

224] Levit. 26, 23

222 sq.] 'Hippolytus' de Christo et Antichristo 52 = p. 27, 7 sqq. Lagarde: *οὗτος οὖν τοῖς τότε καιροῖς ἀναδειχθεὶς ὑπαρτεῖ καὶ κρατήσας ἐν παρατάξει πολέμου τῶν τριῶν κεράτων ἐκ τῶν δέκα καὶ ἐκριζώσας αὐτά, ὅ περ ἐστὶν Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιόπων λαβὼν τὰ σκῦλα καὶ τὰ λάφυρα ὑποταγέντων αὐτῷ καὶ τῶν λοιπῶν κεράτων τῶν περιβλαπτομένων, ἄρξει ὑψοῦσθαι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπαίρεσθαι κατὰ τοῦ θεοῦ πάσης τῆς οἰκουμένης κρατῶν*

213 *στοναχῇσιν—Αἰθιοπήων] στοναχαῖς Ἰνδῶν γῆν Αἰθιόπων τε Castalio e coniectura   στοναχῇσιν ὅλην] ipse scripsi, στοναχαῖσιν ὅλην Φ, στοναχαῖσιν ὀλοὴν Ψ   Αἰθιοπήων] Alexandre (cf. 194), αἰθιόπων τε Φ, αἰθιόπων Ψ*   214 *μύρεο] correxi (cf. V 260, 317, 440), μύρον Φ Ψ   τὸν ἐν σοὶ] suspectum, an σὸν ὄψει?*   216 *ἰσθμοῖο] ἰστίῳ Ψ*   217 *ἄξουσιν] ἄξουσι Ψ, ἄρξουσιν Φ   ἐσίδωσιν ἅπαντες] Alexandre, ἐσίδωσί σε πάντες Φ Ψ*   219 *προτέθειται] προτέθηται P*   220 *τούτῳ] τοῦτο Ψ   δῶκε] Φ Ψ, ἔδωκε maluit Alexandre   μένος] Meineke, μόνος Φ Ψ, μόνῳ Alexandre   ἐς τὸ] Φ Ψ, ὥς τε Alexandre   ποιῆσαι] ποῆσαι F*   222 *σὺν] Φ Ψ, an ἅμα?   πληγάδι] πλαγάδι Ψ (cf. Hesych. πληγάς· δρέπανος)   ῥίζας] Ewald, ῥίζης Φ Ψ, ῥίζαν olim Alexandre*   223 *σχισσάμενος] ipse temptavi, στησάμενος Φ Ψ, σπασσάμενος Alexandre, σπασσάμενοι Ewald   μεγάλως] μεγάλας Ewald, μεγάλων Hilgenfeld   δώσει ἑτέροισι πάσασθαι] ipse scripsi, ἑτέρης δώσεις πάσασθαι Ψ, ἑτέροις δώσει σπάσασθαι Φ, ἑτέροις δώσειε πάσασθαι Alexandre*   224] *cf. V 468 καὶ τότ' ἀθεσμοβόροι μέροπες κατέδουσι γονῆας   βασιλῆας ἀνάγνους] Alexandre, βασιλῆος ἀνάγνου Φ, βασιλῆος ἁγνοῦ Ψ*   226 *τῆς μεγάλης πόλεως] Castalio, τῆς πόλεως τῆς μεγάλης (τε addit B) Φ Ψ*   227 *ἔξοχον] ipse scribendum censui, ἔξοχος Φ Ψ*   228—237] *iterum leguntur post 245 in F L; ex quibus vv. 228—230 F in ima exhibet pagina, L om. 230*   228 *καὶ] om. Ψ   κακαῖς] κακαῖσιν Φ   κῆραις] κῆραις superscripto κέρε habet F in versu infra repetito, κηρσίν Dausqueius hoc loco suspicatus est*   229 sq.] *= V 244 sq.   καὶ καμάτοιο] καὶ om. hic Ψ, habet infra in versu repetito   καμάτοιο] e V 244 correxit Opsopoeus, καμάτοισι Φ Ψ*   230 sq.] *hoc loco desunt in Ψ, leguntur in versibus infra repetitis*   230 *κτίσεως] κρίσεως A   πάλι] πάλιν Ψ (in versu infra scripto)   μοίρης] μοίραις Alexandre*

V ὕβρι κακῶν ἀρχηγὲ καὶ ἀνθρώποις μέγα πῆμα,
τίς σε βροτῶν ἐπόθησε; τίς ἔνδοθεν οὐ χαλέπηνεν;
ἐν σοί τις βασιλεὺς σεμνὸν βίον ὤλεσε ῥιφθείς.
πάντα κακῶς διέθηκας ὅλον τε καλὸν κατέκλυσσας,
καὶ διὰ σοῦ κόσμοιο καλαὶ πτύχες ἠλλάχθησαν.
εἰς ἔριν ἡμετέρην τυχὸν ἄστατα ταῦτα προβάλλου·
πῶς δὲ λέγεις, 'πείσω σε', καὶ 'εἴ τί με μέμφεαι, αὔδα';
ἦν ποτ' ἐν ἀνθρώποις λαμπρὸν σέλας ἠελίοιο
σπειρομένης ἀκτῖνος ὁμοσπόνδοιο προφητῶν·
γλῶσσα μέλι στάζουσα καλὸν πόμα πᾶσι βροτοῖσιν
φαίνετο καὶ προέβαινε καὶ ἡμέρα πᾶσιν ἔτελλεν.
τοῦδ' ἕνεκεν, στενόβουλε κακῶν ἀρχηγὲ μεγίστων,
καὶ ῥαμφὴ καὶ πένθος ἐλεύσεται ἤματι κείνῳ.
ἀρχὴ καὶ καμάτοιο καὶ ἀνθρώποις μέγα τέρμα
βλαπτομένης κτίσεως καὶ σῳζομένης πάλι μοίρης,
κλῦθι πικρῆς φήμης δυσαρασχέτου, ἀνδράσι πῆμα.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν γῇ Περσὶς ἀπόσχηται πολέμοιο
λοιμοῦ τε στοναχῆς τ', ἀρθήσεται ἤματι κείνῳ
Ἰουδαίων μακάρων θεῖον γένος οὐρανιώνων,

249] Lactantius div. inst. IV 20, 11 = vol. I p. 366, 8—12 Brandt: domum autem Iuda et Israhel uon utique Iudaeos significat, quos abdicavit, sed nos, qui ab

231—245 *incl.*] *om. A (librario similitudine versuum 230 et 245 decepto)* 231 ὕβρι κακῶν ἀρχηγὲ] *cf. II 115* χρυσὲ κακῶν ἀρχηγέ *V 242* κακῶν ἀρχηγὲ μεγίστων ἀρχηγὲ] *Nauck e ll. cc.*, καὶ πῆμα *Φ Ψ* πῆμα] *Nauck*, τέρμα *Φ Ψ (ex 229)* 232 βροτῶν] *Ψ in versu infra repetito*, βροτός τ' *hoc loco*; βροτὸς *Φ* 232 οὐ] οἱ *P B* χαλέπηνεν] *Alexandre proposuit*, χαλεπήνει *Φ Ψ*, χαλεπαίνει *edidit Alexandre* 233 τις] *Klouček*, τίς *codd.* ῥιφθείς] *B*, ῥιφείς *codd. cett.* 234 διέθηκας] διέλυσας *Ψ* καλὸν] *ipse dedi*, κακὸν *Φ*, κακῶς *Ψ*, *in versu repetito* βροτὸν *Ψ* κατέκλυσσας] κατέκλυσας *Opsopoeus*, κατακλύσας *Φ Ψ* 235 διὰ σοῦ] *suspectum* καλαὶ] πάλαι *olim suspicatus est Alexandre* πτύχες] πτύχαις *P (sic L in versu repet.)* 236 ἄστατα] ἵστατα *L et in versu repet. Ψ* προβάλλου] προυβάλλου *in versu repet. F* 237 εἴ τί με μέμφεαι] *Alexandre*, εἴ τί σε μέμφομαι *codd.* αὔδα] *Alexandre*, αὐδῶ *Φ Ψ* 239 ὁμοσπόνδοιο] ὁμοσπούδοιο *Struve* 240 μέλι στάζουσα] *ipse temptavi*, μὲν σταγέουσα *Φ*. μὲν στυγέουσα *Ψ*, μελισταγέουσα *Alexandre* πόμα πᾶσι] βρῶμα *superscripto manu eadem* πό *(i. e.* πόμα*) omisso* πᾶσι *P* 241 προέβαινε] *ipse scripsi*, προύβαινε *Φ*. πρόβαινε *Ψ* ἡμέρα] *cf. II 13 sq.* 242 ἕνεκεν] ἕνεκα *Ψ* κακῶν ἀρχηγὲ μεγίστων] *cf. V 231* ὕβρι κακῶν ἀρχηγέ 243 ῥαμφὴ] ῥάμφη *Φ*, ῥ' ὀμφὴ *F*, ῥομφὴ *L* 244 *sq.*] = *V 229 sq.* 244 ἀρχὴ] ἀρχὴν *P* 245 σῳζομένης] *e v. 230 correxit Alexandre*, βλαπτομένης *iterum Φ Ψ* πάλι] πάλιν *F* 245] *de versibus post hunc in Ψ iteratis vide ad 228*
246 κλῦθι] κλῆθι *B*, κλῦε *Ψ* πικρῆς] *scripsi*, πικρᾶς *codd.* δυσαρασχέτου] *ipse temptavi*, δυσσηχέος *(*δυσηχέος *superscripto altero σ A) Φ*, δυσηχέος *Ψ*, δῡσηχέος *Alexandre (in Cur. post.) analogia vocis* σῡνεχέως *defendebat, cuius longe alia est ratio*
ἀνδράσι πῆμα] *cf. V 231* ἀνθρώποις μέγα πῆμα 247 γῇ—πολέμοιο] *Nauck*, περσὶς γαῖ' ἀπόσχοιτο πτολέμοιο *(*πολέμου *A) Φ*, περσίης *(unde* Περσὶς γῇ *Alexandre)* ἀπόσχοιτο πολέμοιο *Ψ* τ' ἀρθήσεται] *ipse temptavi*, τε *(om. A)* τότ' ἔσσεται *Φ Ψ*
249 μακάρων] *ΜΑΚΑΡΙΩΝ cod. B*, *ΜΑΚΑΡΙΟΝ codd. S P V Lactanti* θεῖον] *ΘΕΙΩΝ cod. B Lactanti* γένος] *Lactantius*, μένος *codd. Sibyll. (in P Betuleius litterae* μ *superscripsit* γ, *unde editio eius* γένος *exhibet)* οὐρανιώνων] *ΟΥΡΑΝΙΩΝ Lactanti codd. R S*, *ΟΥΡΑΝΙΟΝ ΤΕ Lactanti cod. B*

V οἳ περιναιετάουσι θεοῦ πόλιν ἐν μεσογαίοις,
ἄχρι δὲ καὶ Ἰόπης τεῖχος μέγα κυκλώσαντες
ὑψόσ' ἀείρωνται ἐσάχρις νεφέων ἐρεβεννῶν.
οὐκ ἔτι συρίξει σάλπιγξ πολεμόκλονον ἦχον
οὐδ' ἐπιμαινομέναις παλάμαις ἐχθροῦ διολοῦνται·
ἀλλά γ' ἀναστήσουσι κακῶν αἰῶνι τρόπαια.
εἷς δέ τις ἵξεται αὖτις ἀπ' αἰθέρος ἔξοχος ἀνήρ,
οὗ παλάμας ἥπλωσεν ἐπὶ ξύλου ἀγλαοκάρπου
Ἑβραίων ὄχ' ἄριστος, ὃς ἠέλιόν ποτε στῆσεν
φωνήσας ῥήσει τε καλῇ καὶ χείλεσιν ἁγνοῖς.
μηκέτι τείρεο θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι μαχαίρῃ,
θειογενὴς πάμπλουτε, μόνῳ πεποθημένον ἄνθος,
φῶς ἀγαθὸν σεμνόν τε θάλος, πεφιλημένον ἔρνος,
Ἰουδαίη χαρίεσσα, καλὴ πόλις, ἔνθεος ὕμνων.
οὐκ ἔτι βακχεύσει περὶ σὴν χθόνα ποὺς ἀκάθαρτος
Ἑλλήνων, οἳ ἄθεσμον ἐνὶ στήθεσσιν ἔχον νοῦν·
ἀλλά σε κυδάλιμοι παῖδες περιτιμήσουσιν
[καὶ μούσαις γλώσσαις ἁγίαισιν ἐπιστήσονται]

256 sqq.] Exod. 17, 12 Ios. 10, 12

eo convocati ex gentibus, in illorum locum adoptione successimus et appellamur filii Iudaeorum: quod declarat Sibylla cum dicit: 249 "Ἰουδαίων' — 'οὐρανιώνων'

251 Ἰόπης] ἰόππης B 252 ἀείρωνται] scripsi, ἀείρονται codd. (ex ἀείροντεσ correctum P, alterum α in rasura A) ἐσάχρις] ipse scripsi; ἄχρι καὶ Φ Ψ, quod videtur e versu superiore irrepsisse, an καὶ ἄχρις? ἐρεβεννῶν] ἐρεβενῶν Ψ 253 συρίξει] συρίγξει A πολεμόκλονον] Struve, πολεμόκτονον Φ Ψ 254 ἐχθροῦ] Alexandre, ἐχθροὺς Φ Ψ 255 ἀλλά γ'] ipse dedi, ἀλλὰ (ἀλλ' A) Φ Ψ ἀναστήσουσι] ipse scripsi, ἐπιστήσει τε Φ Ψ, πέριξ στήσουσι Mendelssohn κακῶν] κακῶ Ψ 256 ἵξεται] ipse scripsi, ἔσσεται Φ Ψ, ἔσσυται Gutschmid (Litt. Centralblatt 1861 n. 28) αὖτις] αὖθις superscripto τ A, αὖθις codd. cett. 257 οὗ] ὃς Alexandre ξύλου] P, ξύλον codd. cett. ἀγλαοκάρπου] Mendelssohn, πολύκαρπον codd., an ὠλεσικάρπου? 258 ὄχ' ἄριστος] cf. XI 129 ὄχ' ἄριστοι ὄχ'] Meineke, ὁ Φ Ψ ποτε στῆσεν] (στῆσε Ψ) Φ Ψ, quod defenderunt Nauck et Mendelssohn (cf. Ios. 10, 12) ποτ' ἔδησεν Ludwich coll. Hom. δ 380 259 χείλεσιν ἁγνοῖς] χείλεσσι μάχαιρα e versu sequente A 260] om. A praeter vocabulum μάχαιρα, quod in locum vocis ἁγνοῖς (in v. antecedente) retractum est τείρεο] τεῖρε B ἐνὶ στήθεσσι μαχαίρῃ] Volkmann (sed μαχαίρᾳ), μὴ στήθεσσι μάχαιρα Φ, ἢ στήθεσι μάχαιραν Ψ (unde ἢ ἐν στήθεσσι Alexandre suspicatus est), μὴ στήθεσσι μέγαιρε Opsopoeus 261 θειογενὴς] Φ, θειογενὲς Ψ, fortasse rectius μόνῳ] Φ ('uni' deo Bleek), μόνον Ψ; θεῷ Opsopoeus coniecit, quod praeferre malim 262] suspectus visus est Gfroerero τε θάλος] Opsopoeus, τε τέλος Φ Ψ πεφιλημένον] Alexandre proposuit, πεποθημένον e versu antecedente Φ Ψ ἔρνος] Bleek adnuente Gfroerero, ἁγνος Φ Ψ, ἁγνόν Meineke, an ἄγνος? 263 χαρίεσσα] χαρήεσσα A 264 περὶ σὴν] Struve, περσῶν Φ Ψ (περ σῶν F) πούς] ποῦσ P, παῖς Castalio 265 οἳ—ἔχον] ipse temptavi, ὁμόθεσμον ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων Φ Ψ, παράθεσμον ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων anonymus Parisin.; librorum scripturam defendit Volkmann interpretatus 'eidem legi tecum addictum': sperare Sibyllam fore ut omnes Graeci eandem fidem amplectantur 266 κυδάλιμοι] κυδάλιμον Ψ παῖδες] παῖδε A 267] ut magnopere suspectum uncis inclusi; καὶ μούσαις γλώσσαις ἁγίαισιν ἐπιστήσονται Φ, addito τράπεζαν Ψ; καὶ μούσαις ἁγίαισιν ἐπιστήσουσι τράπεζαν Alexandre; μουσῶν corrigebat Gfroerer

V παντοίαις θυσίῃσι καὶ εὐχῇσιν θεοτίμοις.
ἐκ μικρῆς στενότητος ὅσοι καμάτους ὑπέμειναν,
πλείονα καὶ χαρίεντα καλῶς ἕξουσι δίκαιοι·
οἱ δὲ κακοὶ στείλαντες ἐπ᾽ αἰθέρα γλῶσσαν ἄθεσμον
παύσονται λαλέοντες ἐναντίον ἀλλήλοισιν,
αὐτοὺς δὲ κρύψουσιν, ἕως ἀλλαχθῇ ὁ κόσμος.
ἔσται δ᾽ ἐκ νεφέων ὄμβρος πυρὸς αἰθομένοιο·
κοὐκ ἔτι καρπεύσουσι βροτοὶ στάχυν ἀγλαὸν ἐκ γῆς·
πάντα μὲν ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα, ἄχρι νοῆσαι
τὸν πρύτανιν πάντων θεὸν ἄμβροτον αἰὲν ἐόντα
ἀνθρώπους θνητοὺς καὶ μηκέτι θνητὰ γεραίρειν
μηδὲ κύνας καὶ γῦπας, ἅ τ᾽ Αἴγυπτος κατέδειξεν
σεμνύνειν στομάτεσσ᾽ ἐνεοῖς καὶ χείλεσι μωροῖς.
εὐσεβέων δὲ μόνων ἁγίη χθὼν πάντα τάδ᾽ οἴσει,
νᾶμα μελισταγέος ἀπὸ πέτρης ἠδ᾽ ἀπὸ πηγῆς
καὶ γλάγος ἀμβρόσιον ῥεύσει πάντεσσι δικαίοις·
εἰς ἕνα γὰρ γενετῆρα θεὸν μόνον ἔξοχον ὄντα
ἤλπισαν εὐσεβίην μεγάλην καὶ πίστιν ἔχοντες.
ἀλλὰ τί δή μοι ταῦτα νόος σοφὸς ἐγγυαλίζει;
ἄρτι δέ σε, τλήμων Ἀσίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς
καὶ γένος Ἰώνων Καρῶν Λυδῶν πολυχρύσων.

281—283] Lactantius div. inst. VII 24, 14 = vol. I p. 663, 1—4 Brandt: et alia *(Sibylla)* eodem modo: 281 'εὐσεβέων' — 283 'δικαίοις'

268 *θυσίῃσι] θυσίαισι codd. εὐχῇσιν θεοτίμοις] Struve (sed εὐχαῖσιν), εὐχαῖς ἐνθεοτίμοις Φ, εὐχαῖς ταῖς θεοτίμοις Ψ 269 μικρῆς] μικρᾶς codd. 270 καὶ] om. Ψ καλῶς] temptavi, καλὸν codd. ἕξουσι] dedi, ἄρξουσι Φ Ψ (καλὰ πρήξουσι Alexandre) 271 κακοὶ] Φ, κακὴν Ψ ἄθεσμον] Φ, ἄθεσμοι Ψ 273 ἀλλαχθῇ ὁ κόσμος] ipse transposui, ἕως κόσμος ἀλλαγῇ (ἀλαγῇ L) Φ Ψ (ἀλλαχθῇ iam Boissonade requisivit, qui etiam ἕως κτίσις ἀλλαχθείη scribi posse monuit) 276 ἄχρι—ἐόντα] cf. V 65 sq. ὥς τε νοῆσαι | αὐτὴν ἀίδιον θεὸν ἄμβροτον ἐν νεφέεσσιν νοῆσαι] Alexandre e l. e., νοήσῃ (νοήσῃ A) Φ, νοήσει Ψ 277 τὸν πρύτανιν πάντων] = V 499 πάντων] πάντα B θεὸν ἄμβροτον] = V 66 Fragm. I 11 αἰὲν ἐόντα] = V 360, 500 279] cf. Fragm. III 27 sq. προσκυνέοντες ὄφεις κύνας αἰλούρους ἀνόητοι | καὶ πετεηνὰ σέβεσθε γῦπας] γύπας A F ἅ τ᾽] ipse dedi, ἃς A, ἃ codd. cett. 280 στομάτεσσ᾽ ἐνεοῖς] Struve, στομάτεσσι νέοις Φ. στομάτεσσι νόοις Ψ, στομάτεσσιν ἑοῖς Alexandre, an στομάτεσσι λάλοις? 281 εὐσεβέων—χθὼν] Lactantius (sed ἁγία), ἑβραίων δὲ χθὼν ἁγία ἔστι (ἐστὶ A) Φ, ἑβραίων δὲ μόνων ἡ χθὼν ἁγία ἐστὶ Ψ πάντα τάδ᾽ οἴσει] A Lactantius, πάντα δ᾽ οἴσει cett. codd. Sibyll. 282 μελισταγέος] μελισταγέης Lactantius videtur scripsisse (ΜΕΛΙϹΤΑΓΕΗϹ cod. B, ΜΕΛΙϹΤΑΤΑΙΗϹ codd. S P,* melistacees *cod. H Lactanti), μελισταγέουσ᾽ Alexandre ἠδ᾽ ἀπὸ πηγῆς] Lactantius, καὶ διὰ γλώσσης (διαγλώσσησ P) Φ Ψ, quam corruptelam ex Hom. A 249 τοῦ μὲν ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή ortam monuit Alexandre; εὖτ᾽ ἀπὸ πηγῆς Volkmann 283 γλάγος] in Lactantio Struve restituit, ΤΑΛΑΤΟϹ codd. S P,* galas *cod. H, om. cod. B Lactanti; γάλα δ᾽ Φ, μάλα τ᾽ Ψ ἀμβρόσιον] ἀμβροσίης Lactantius (ΑΜΒΡΟϹΙΗΠ cod. B) πάντεσσι] om. Lactanti codd. S P 284 θεὸν—ὄντα] μόνον τ᾽ ἔξοχον ἐόντα Ψ 285 πίστιν] πίστην L 286 δή] om. Ψ ἐγγυαλίζει] ἐγγυαλίξει A Ψ 287] cf. VII 114 XIII 119 ἄρτι δέ σε, τλήμων Συρίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς XI 122 ἄρτι δέ σε, τλήμων Φρυγίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς 288] cf. III 170 Καρῶν καὶ Μυσῶν Λυδῶν τε γένος πολυχρύσων*

V αἲ αἴ σοι, Σάρδεις· αἲ αἲ πολυήρατε Τράλλις·
αἲ αἴ, Λαοδίκεια, καλὴ πόλι· ὡς ἀπολεῖσθε
σεισμοῖς ὀλλύμεναί τε καὶ ἐς κόνιν ἀλλαχθεῖσαι.
Ἀσίδι δὲ δνοφερῇ . . . .
Ἀρτέμιδος σηκὸς Ἐφέσου πηγνύμενος . . .
χάσμασι καὶ σεισμοῖσί ποθ' ἵξεται εἰς ἅλα δεινὴν
πρηνής, ἠύτε νῆας ἐπικλύζουσιν ἄελλαι.
ὕπτια δ' οἰμώξει Ἔφεσος κλαίουσα παρ' ὄχθαις
καὶ ναὸν ζητοῦσα τὸν οὐκ ἔτι ναιετάοντα.
καὶ τότε θυμωθεὶς θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων
οὐρανόθεν πρηστῆρα βαλεῖ κατὰ κρατὸς ἀνάγνου.
ἀντὶ δὲ χειμῶνος θέρος ἔσσεται ἤματι τῷδε.
καὶ τότε δὴ μέγα πῆμ' ἔσται ἄνδρεσσι βροτοῖσιν·
ἐξολέσει γὰρ πάντας ἀναιδέας ὑψικέραυνος
βρονταῖς τε στεροπαῖς τε κεραυνοῖς τε φλεγέθουσιν
ἄνδρας δυσμενέας, καὶ ὡς ἀσεβεῖς ὀλοθρεύσει,
ὥς τε μένειν νέκυας κατὰ γῆς πλέονας ψαμάθοιο.
ἥξει γὰρ καὶ Σμύρνα ἑὸν κλαίουσα Λυκοῦργον
εἰς Ἐφέσοιο πύλας καὶ αὐτὴ μᾶλλον ὀλεῖται.
Κύμη δ' ἡ μωρὴ σὺν νάμασιν οἷς θεοπνεύστοις
ἐν παλάμαις ἀθέων ἀνδρῶν ἀδίκων καὶ ἀθέσμων

293 sq., 296 sq.] Clemens Alex. Protrept. IV 50 = vol. I p. 55, 7—11 Dindorf: *αὕτη (Σίβυλλα) μέντοι ἐρείπια τοὺς νεὼς προσαγορεύει, τὸν μὲν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος 'χάσμασι καὶ σεισμοῖς' καταποθήσεσθαι προμηνύουσα οὕτως·* 296 *'ὕπτια'* — 297 *'ναιετάοντα'*

289 *αἲ αἴ σοι, Σάρδεις*] *cf.* V *126 αἲ αἴ σοι, Λυκίη,* V *317 αἲ αἴ σοι, Κόρκυρα* V *434 αἲ αἴ σοι, Βαβυλών XI 33 αἲ αἴ σοι, Μέμφι* *σοι*] *Meineke et Nauck e ll. cc. suppleverunt, om.* Φ Ψ *αἲ—Τράλλις*] *Meineke (Τράλλις etiam Volkmann), αἲ αἲ καὶ πολυήρατε τράλλις* Φ, *αἲ αἲ πολυήρατοι τράλλεις* Ψ, *αἲ αἲ πολυήρατε Τράλλεις Nauck* 290 *αἲ αἴ, Λαοδίκεια*] = *XII 280* *καλὴ πόλι*] = V *317; καλὴ πόλις Boissonade* 291 *ἐς*] *εἰς codd.* 292 *Ἀσίδι*] *Volkmann, ἀσσία (ἀσία A) codd., Ἀσσίδι Alexandre* *δὲ*] *Volkmann, τῇ* Φ Ψ *δνοφερῇ*] *Klouček, δνοφερῇ* Φ Ψ; *lacunam statuit Alexandre, in codd. sequitur Λυδῶν τε πολυχρύσων perperam e v. 288 huc delatum (Λυδῶν τε γένει πολυχρύσων e III 170 olim Volkmann)* 293] *in clausula οὔδει supplendum esse censet Klouček* 294 *χάσμασι*] Ψ *Clemens, χάσματι* Φ *ἵξεται*] *A, ἥξεται P, ἥξετε* Ψ (*εἰς ἅλα δεινὴν*] = V *158 cf. ad h. v.)* 295 *πρηνής*] *πρηνεῖς* Ψ *ἠύτε*] *ipse scripsi, ἤδ' ὅτε* Φ, *ἤ τοι ὅτε* Ψ, *ὡς ὅτε Castalio* *νῆας*] *νῆες* Ψ *ἄελλαι*] *Castalio, ἀέλλαις* Φ Ψ 296 *οἰμώξει*] *οἰμώξεις* Ψ 297 *ναὸν*] *νηὸν codd.* *ναιετάοντα*] *ναιετάονται A* 298 *θεὸς—ναίων*] = *XII 132, cf. II 27 μέγας θεὸς αἰθέρι ναίων* *ἄφθιτος*] *ἄφθιτος καὶ P* 299 *κρατὸς*] *κράτος (κράτους B)* Φ *ἀνάγνου*] *ἀνάγνους* Φ 300] *cf. VIII 215 XIV 299 χεῖμα θέρος ποιῶν* 301 *τότε*] *τόδε Friedlieb* *μέγα πῆμ'*] *ipse conieci, μετέπειτ'* Φ Ψ *ἔσται*] *ἔσσεται (ἔσεται A)* Φ 302 *γὰρ πάντας*] *πάντας γὰρ* Ψ 303 *βρονταῖς*] *βροντῇ* Φ *τε στεροπαῖς*] *ἀστεροπαῖς* Ψ, *cf. Hesiod. Theog. 691, 707* 304 *ἄνδρας δυσμενέας*] *Opsopoeus addito τε, ἀνδράσι δυσμενέεσσι* Φ Ψ, *quod tuebatur Alexandre* *ὡς*] *ὧς F* *ὀλοθρεύσει*] *ἐξολοθρεύσει* Ψ 306 *γὰρ*] *om. A* *Σμύρνα*] *σμῦρνα A* *κλαίουσα*] *κλέουσα P L* *Λυκοῦργον*] *Σάμβρον Alexandre* 308 *δ' ἡ*] *an δή?* *ἡ μωρὴ*] *ἡ μωρὰ codd.; an αἰνομόρος?* *νάμασιν οἷς*] *scripsi, νάμασι τοῖς* Φ Ψ 309 *παλάμαις ἀθέων*] *Klausen, παλάμαισι θεῶν* Φ, *παλάμῃσι θεῶν* Ψ *ἀνδρῶν*] *τ' addidit Alexandre, qui θεῶν retinuit*

V ῥιφθεῖσ᾽ οὐκ ἔτι τόσσον ἐς αἰθέρα ῥῆμα προδώσει·
ἀλλὰ μενεῖ νεκρὴ ἐνὶ νάμασι Κυμαίοισιν.
καὶ τότ᾽ ἀναιάξουσιν ὁμοῦ κακότητα μένοντες.
εἰδήσει σημεῖον ἔχων, ἀνθ᾽ ὧν ἐμόγησεν,
Κυμαίων δῆμος χαλεπὸς καὶ φῦλον ἀναιδές.
εἶθ᾽ ὅτ᾽ ἂν αἰάξωσιν ἑὴν χθόνα τεφρωθεῖσαν,
Λέσβος ὑπ᾽ Ἠριδανοῦ αἰώνιον ἐξαπολεῖται.
  αἲ αἴ σοι, Κόρκυρα, καλὴ πόλι, παύεο κώμον.
καί, Ἱεράπολι, γαῖα μόνη πλούτῳ μιχθεῖσα,
ἕξεις, ὃν πεπόθηκας ἔχειν, χῶρον πολύδακρυν
ἐς γῆν χωσαμένη παρὰ χεύμασι Θερμώδοντος.
πετροφυὴς Τρίπολις, σὲ παρ᾽ ὕδασι Μαιάνδροιο
κύμασι νυκτερινοῖσιν ὑπ᾽ ἠόνα κληρωθεῖσαν
ἄρδην ἐξολέσειε θεοῦ κότος ἠδὲ πρόνοια.
  μή μ᾽ ἐθέλουσαν ἑλεῖν Φοίβου τὴν γείτονα χώρην·
Μίλητον τρυφερὴν ἀπολεῖ πρηστήρ ποτ᾽ ἄνωθεν,
ἀνθ᾽ ὧν εἵλετο τὴν Φοίβου δολόεσσαν ἀοιδὴν
τήν τε σοφὴν ἀνδρῶν μελέτην καὶ σώφρονα βουλήν.
  ἵλαθι, παγγενέτωρ, τραφερῇ χθονὶ τῇ πολυκάρπῳ
Ἰουδαίῃ μεγάλῃ, ἵνα σὰς γνώμας ἐπίδωμεν.
ταύτην γὰρ πρώτην ἔγνως, θεός, ἐν χαρίτεσσιν

310 ῥιφθεῖσ᾽] *cum Klausenio scripsi,* ῥιφεῖσ᾽ Φ, ῥιφεῖσα Ψ τόσσον] *Klausen,* τόσον F, τὸν σὸν A, τὸ σὸν *codd. cett.* ῥῆμα] *ipse temptavi,* ἅρμα Φ Ψ, ἅλμα (κοῦφον *pro* τόσσον) *Castalio,* ῥῦμα *Klausen,* χάρμα *Alexandre* 311 μενεῖ νεκρὴ ἐνὶ] *ipse scripsi,* μενεῖ νεκρὰ ἐν Φ Ψ, μενοῦσι νεκροὶ ἐν *Volkmann* Κυμαίοισιν] *Opsopoeus,* κυμήοισι Φ, κυμείοισι Ψ 312 ἀναιάξουσιν] *Alexandre,* ἂν ἕξουσιν Φ Ψ μένοντες] *codd., an* φυγόντες *cf. Hom.* ψ 238 313 *sq.*] *fortasse 314 ante 313 collocandus quo facto initio v. 314 legendum esset* Κυμέων (*cf. Steph. Byz.* Κυμεύς) γὰρ *scriptura codicum melioris notae* (Φ) *paullulum mutata* 313 εἰδήσει] εἰδήσῃ Φ ἔχων] ἔχον A 314 Κυμαίων] Ψ, κύμων γὰρ Φ, Κυμῶν γὰρ *Opsopoeus* φῦλον ἀναιδές] = *V 359* ἀναιδές] *ipse scripsi,* ἀηδές Φ Ψ 315] *cf. V 124* Βιθυνοὶ κλαύσουσιν ἑὴν χθόνα τεφρωθεῖσαν ὅτ᾽ ἂν αἰάξωσιν] *Alexandre,* ὅταν ἕξουσι (ἕξουσιν A F) Φ Ψ ἑὴν] *ipse correxi e l. c.,* κακὴν Φ Ψ 316 ὑπ᾽ Ἠριδανοῦ] *an* ἐπ᾽ Ἠριδανὸν?
317 αἲ—Κόρκυρα] *cf. ad V 289* Κόρκυρα] *Opsopoeus correxit;* κόρχυρα (*in P* χ *ex* κ *factum est, in marg. additum* ἴσως κέρκυρα, *in A supra* χ *scriptum* κ) Φ, κέρκυρα Ψ καλὴ πόλι] = *V 290* καλὴ] κακὴ *fortasse auctorem dixisse suspicatus est Opsopoeus, cf. V 394* κώμον] *olim Alexandre* (κῶμον *Huetius*), κώμην Φ, κώμη Ψ
318 καὶ] καὶ σὺ Ψ Ἱεράπολι, γαῖα] ἱερὰ πολυγαῖα Φ μόνη] μόνη ἡ Ψ μόνη πλούτῳ μιχθεῖσα] *Ludwich,* μόνη πλούτῳ μιγεῖσα Φ Ψ, μόνη πλούτῳ γε μιγεῖσα *Volkmann, fortasse scribendum erit* μόνον πλούτοιο μέλουσα 319 πεπόθηκας] *Castalio,* πεποίηκας (πεποίηκα P) *codd.* πολύδακρυν] πολύδακρυ Ψ 321 πετροφυὴς] πτεροφυὴς F Τρίπολις, σὲ] *ipse correxi,* Τρίπολίς τε *codd.* παρ᾽ ὕδασι Μαιάνδροιο] = *IV 149* 322 ὑπ᾽ ἠόνα] Ψ, ὑπ᾽ ἠόνι (ἰόνι A) Φ κληρωθεῖσαν] *scripsi,* κληρωθεῖσα *codd.;* πληρωθεῖσα *Castalio* 323 ἐξολέσειε] *ipse conieci,* ἐξολέσει σε *codd.* θεοῦ κότος] *dedi,* θεοῖο ποθὴ Φ Ψ ἠδὲ πρόνοια] *scripsi praeeunte Alexandro,* τε πρόνοια (προνοίᾳ *P B*), ἤ τ᾽ ἀπόνοια *edidit Alexandre* 324 χώρην] χώραν *codd.* 326 δολόεσσαν] δολέεσσαν Φ ἀοιδὴν] *Alexandre,* ἀνδὴν Φ Ψ, ἀυτήν *anonymus Londin.* 328 τραφερῇ] *Struve,* τρυφερῇ (*e v. 325*) Φ Ψ χθονὶ] *om. B* τῇ] *om.* Ψ 329 Ἰουδαίῃ μεγάλῃ] ἰουδαίᾳ μεγάλῃ (ἰουδαῖα μεγάλη A) *codd.* μεγάλῃ, ἵνα σὰς] μεγάλ᾽ ἥνασσας F ἐπίδωμεν] *accentum correxit Struve,* ἐπιδῶμεν Φ Ψ 330 ἔγνως] *Alexandre,* ἔγνω Φ Ψ

V ἐς τὸ δοκεῖν προχάρισμα τεὸν πάντεσσι βροτοῖσιν
εἶναι καὶ προσέχειν, οἷον θεὸς ἐγγυάλιξεν.
ἱμείρω τριτάλαινα τὰ Θρῃκῶν ἔργα ἰδέσθαι
καὶ τεῖχος διθάλασσον ὑπ' ἠέρος ἐν κονίῃσιν
στρόμενον ποταμηδὸν ἐπ' ἰχθυόεντι κολύμβῳ.
Ἑλλήσποντε τάλαν, ζεύξει ποτέ σ' Ἀσσυρίων παῖς·
εἶσι μάχη Θρῃκῶν καί σου σθένος ἐξαλαπάξει.
γῆς τε Μακηδονίης βασιλεὺς Αἰγύπτιος ἄρξει
καὶ κλίμα βαρβαρικὸν ῥίψει σθένος ἡγεμονήων.
Λυδοὶ καὶ Γαλάται, Πάμφυλοι σὺν Πισίδῃσιν
πανδημεὶ κρανέουσι κακὴν ἔριν ὁπλισθέντες.
Ἰταλίη τριτάλαινα, μενεῖς πανέρημος ἄκλαυστος
ἐν γαίῃ θαλερῇ ὀλοῷ δάκει ἐξαπολέσθαι.
ἔσται δ' αἰθέριόν ποτ' ἀν' οὐρανὸν εὐρὺν ὕπερθεν
βροντηδὸν κελάδημα θεοῦ φωνὴν ἐπακοῦσαι.
ἠελίου δ' αὐτοῦ φλόγες ἄφθιτοι οὐκ ἔτ' ἔσονται
οὐδὲ σεληναίης λαμπρὸν φάος ἔσσεται αὖτις
ὑστατίῳ καιρῷ, ὁπότ' ἂν θεὸς ἡγεμονεύσῃ.
πᾶσαν δ' ὀρφναίη σκοτίη ἔσται κατὰ γαῖαν,
καὶ τυφλοὶ μέροπες θῆρές τε κακοὶ καὶ ὀιζύς·
ἔσσεται ἦμαρ ἐκεῖνο χρόνον πολύν, ὥς τε νοῆσαι
αὐτὸν ἄνακτα θεὸν πανεπίσκοπον οὐρανόθι πρό.
αὐτὸς δυσμενέας δ' ἄνδρας τότε δὴ οὐκ ἐλεήσει,

331 ἐς τὸ] cf. ad V 220 332 καὶ] τε Ψ οἷον θεὸς ἐγγυάλιξεν] cf. III 165 θεὸς — νόῳ ἐγγυάλιξεν θεὸς] τ' Ψ 334 ἠέρος] correxi, ἀέρος codd. 335 στρόμενον] Ψ, στρῶ μὲν Φ 336] ex antiquiore oraculo ductus videbatur Alexandro coll. Herod. VII 6 ὁ δὲ . . . ἔλεγε τόν τε Ἑλλήσποντον ὡς ζευχθῆναι χρεὼν εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω 336 Ἑλλήσποντε τάλαν] Alexandre, ἑλλήσποντε τάλαινα Φ, ἑλλήσποντόν τε τάλαιναν Ψ ζεύξει ποτέ σ'] ζεύξει σ' (ζεύξ' εἰς P) om. ποτέ Φ. ζεύξει ποτὲ (om. σ') Ψ, unde veram scripturam restituit Alexandre Ἀσσυρίων] ἀσσυρίης Ψ 337 εἶσι] Nauck, εἰς σὲ Φ Ψ μάχη] μάχην Ψ 338 γῆς τε Μακηδονίης] ipse scripsi, τήν τε Μακηδονίην (μακεδονίην Ψ) Φ Ψ ἄρξει] ipse temptavi, αἱρεῖ Φ Ψ 339 καὶ κλίμα] de correpta priore syllaba cf. quae exposuit Nauck Mélanges Gréco-Rom. III 322 sq.; an κλῖμα δὲ? ἡγεμονήων] ἡγεμόνων Ψ 340 Πάμφυλοι σὺν] olim Alexandre (cf. III 169, 209, 515 XI 55), παμφύλιοι ἐν Φ Ψ Πισίδῃσιν] πισίδεσσι Φ Ψ, correxit Alexandre ex Opsopoei coniectura Πισίδαισι 341 κρανέουσι] coniecit Alexandre, κραιέουσι Φ Ψ 342 Ἰταλίη τριτάλαινα] cf. V 137 Ἑλλάδα τὴν τριτάλαιναν 343 ὀλοῷ δάκει] scripsi, ὀλοὸν δάκος Φ, ὀλοὸν δάκος Ψ 344 αἰθέριόν ποτ' ἀν'] ipse dedi, αἰθέριον Ψ, αἰθέρος Φ, αἰθέριον ἀνὰ Alexandre οὐρανὸν εὐρὺν] Alexandre, οὐρανὸς εὐρὺς Φ, οὐρανοῦ εὐρὺ Ψ 346 ἄφθιτοι] Ψ, ἄθικτ' Φ 347 αὖτις] A, αὖθις codd. cett. 349 πᾶσαν δ' ὀρφναίη σκοτίη] ipse temptavi (an πάντη?), πάντα μελαιναίη (μελαινέη superscripto αι A, μελαναίη B) σκοτίη (σκοτιὴ Φ) δ' Φ Ψ; πάντα μελανθείη· σκοτίη δ' Alexandre 350 τε] om. Ψ 351 ὥς τε — πρό] cf. V 65 sq. ὥς τε νοῆσαι | αὐτὴν ἀίδιον θεὸν ἄμβροτον ἐν νεφέεσσιν 352 αὐτὸν — πανεπίσκοπον] cf. I 152 ἀθάνατος σωτὴρ πανεπίσκοπος II 177 ὕψιστος πάντων πανεπίσκοπος πανεπίσκοπον] πάλιν ἐπίσκοπον Ψ οὐρανόθι πρό] = I 267 353 αὐτὸς] αὐτὸν Ψ δυσμενέας δ'] Φ, δυσμενέας Ψ τότε δὴ οὐκ] ipse scripsi, τότε δ' οὐκ Ψ, τότε οὐκ Φ

V ἀρνῶν ἠδ' οἰῶν μόσχων τ' αἰγῶν τ' ἐριμύκων
ἐκθυσιάζοντας ταύρων τ' ἀγέλας κεροχρύσων,
ἀψύχοις θ' Ἑρμῆσιν ἰδὲ λιθίνοισι θεοῖσιν.
ἡγείσθω δὲ θέμις σοφίης καὶ δόξα δικαίων·
μή ποτε θυμωθεὶς θεὸς ἄφθιτος ἐξαπολέσσῃ
πᾶν γένος ἀνθρώπων βιότου καὶ φῦλον ἀναιδές,
δεῖ στέργειν γενετῆρα θεὸν σοφὸν αἰὲν ἐόντα.
ἔσσεται ὑστατίῳ καιρῷ περὶ τέρμα σελήνης
κοσμομανὴς πόλεμος καὶ ἐπίκλοπος ἐν δολότητι.
ἥξει δ' ἐκ περάτων γαίης μητροκτόνος ἀνὴρ
φεύγων ἠδὲ νόῳ ὀξύστομα μερμηρίζων,
ὃς πᾶσαν γαῖαν καθελεῖ καὶ πάντα κρατήσει
πάντων τ' ἀνθρώπων φρονιμώτερα πάντα νοήσει·
ἧς χάριν ὤλετό τ' αὐτός, ἑλεῖ ταύτην παραχρῆμα.

358—360] Lactantius de ira div. 23 = vol. II p. 245 Fritzsche: deinde Sibylla caelestium terrenorumque genitorem diligi oportere denuntiat, ne ad perdendos homines indignatio eius insurgat: 358 'μή ποτε' — 360 'αἰὲν ἐόντα' 363 sq.] Pseudolactantius (Caecilius) de mort. persecut. 2 = vol. II p. 250 Fritzsche: unde illum quidam deliri credunt esse translatum ac vivum reservatum Sibylla dicente matricidam profugum a finibus terrae esse venturum, ut quia primus persecutus est, idem etiam novissimus persequatur et antichristi praecedat adventum, quod nefas est credere. Lactantius div. inst. VII 16, 3 = vol. I p. 635, 9—17 Brandt: tum repente adversus eos hostis potentissimus ab extremis finibus plagae septentrionalis orietur, qui tribus ex eo numero deletis qui tunc Asiam obtinebunt, adsumetur in societatem a ceteris ac princeps omnium constituetur. hic insustentabili dominatione vexabit orbem, divina et humana miscebit, infanda dictu et exsecrabilia molietur, nova consilia in pectore suo volutabit, ut proprium sibi constituat imperium, leges commutet et suas sanciat, contaminabit diripiet spoliabit occidet

354 ἀρνῶν] ἀνδρῶν A *μόσχων—ἐριμύκων] cf. III 564 βοῶν ταύρων τ' ἐριμύκων III 523 βοῶν τ' ἀγέλας ἐριμύκων* *τ' αἰγῶν τ'] ipse temptavi, τ' ἀγέλας Φ Ψ* *ἐριμύκων] ἐριμήκων P* 354 *ἐκθυσιάζοντας] A, ἐκθυσιάζοντα P B, ἐκθυσιάζοντες Ψ* *ταύρων τ' ἀγέλας] Struve, μόσχων μεγάλων (μεγάλω Ψ) Φ Ψ, quod in locum verborum deperditorum substituendum esse vidit ille vir doctus* *κεροχρύσων] κερωχρύσων Ψ* 356] *cf. Fragm. III 30 κὰν παρόδοισι λίθων συγχώματα* *θ' Ἑρμῆσιν ἰδὲ] ipse temptavi. θ' Ἑρμαῖς καὶ τοῖς Opsopoeus, δ' ὁρμαῖς καὶ τοῖς Φ Ψ* *λιθίνοισι θεοῖσιν] cf. V 495 λιθίνοισι καὶ ὀστρακίνοισι θεοῖσιν V 82 θεοὺς ξυλίνους λιθίνους τε* *λιθίνοισι] λιθίνοις Ψ* 357 *ἡγείσθω] ἡγεί L* *δόξα] δόξαι A* 358 *μή ποτε] ΚΑΙ ΠΟΤϵ cod. Bon. Lactanti* *ἐξαπολέσσῃ] ἐξαπολέσῃ Ψ, ἐξαπολέσει supra addito altero σ et η A, ἐξαπολέσῃς (in marg. P Betuleius adnotavit ἐξ ἀπολέσσῃ) cett. codd. Sibyll., ϵΞϵΟΛϵϹΑΙ Lactanti cod. B, ΗΖΑΠΩΛϵϹ cod. Par.* 359 *sq.] hoc ordine versus tradit Lactantius; in codd. Sib. sedem invicem mutarunt* 359 *πᾶν] Lactantius, μὴ Φ Ψ* *βιότου] ipse scripsi, βίοτον Φ Ψ Lactantius, ΒΙΩΤΩΝ cod. Par.* *φῦλον ἀναιδές] = V 314; sic Lactantius, πάντας ὀλέσσῃ (e v. 358) Φ Ψ* 360 *αἰὲν ἐόντα] ΑϵΝΑΩΝϵϵ Lactanti cod. Par. (unde fortasse ἀέναόν τε suspicari possit quispiam)* 361 *περὶ τέρμα σελήνης] cf. V 476 κατὰ τέρμα | ἠελίου δύνοντος* 362 *κοσμομανὴς πόλεμος] = V 462* *κοσμομανὴς] οἰστρομανὴς suspicatus est Opsopoeus* 363 *ἥξει—φεύγων] cf. VIII 70 sq. ὅτ' ἂν γ' ἐπανέλθῃ | ἐκ περάτων γαίης ὁ φυγὰς μητροκτόνος ἀνήρ* 364 *φεύγων] φεύγον P* *ἠδὲ] ἢ δὲ P* *νόῳ] νόων B, νόον codd. cett., correxit Alexandre* *ὀξύστομα] coniunctim Alexandre, ὀξὺ στόμα Φ Ψ* 365 *ὃς—καθελεῖ] = V 156* *καὶ πάντα κρατήσει] cf. V 416 καὶ πάντων ἐκράτησε* 366 *τ'] om. Ψ* 367 *ὤλετό τ' αὐτός] ὦλετ' αὐτός A Ψ*

V ἄνδρας τ' ἐξολέσει πολλοὺς μεγάλους τε τυράννους
πάντας τ' ἐμπρήσει, ὡς οὐδέ ποτ' ἄλλος ἐποίει,
τοὺς δ' αὖ πεπτηῶτας ἀνορθώσει διὰ ζῆλον.
ἔσται δ' ἐκ δυσμῶν πόλεμος πολὺς ἀνθρώποισιν,
ῥεύσει δ' αἷμα κατ' ὄχθον ἕως ποταμῶν βαθυδινῶν.
†τῆς τε Μακηδονίης στάξει χόλος ἐν πεδίοισιν
συμμαχίην †δῶ δ' ἐκ δυσμῶν, βασιλῆι δ' ὄλεθρον.
καὶ τότε χειμερίη πνοιὴ πνεύσει κατὰ γαῖαν,
καὶ πεδίον πολέμοιο κακοῦ πλησθήσεται αὖτις.
πῦρ γὰρ ἀπ' οὐρανίων δαπέδων βρέξει μερόπεσσιν
σύν τε καὶ αἷμ' ὕδωρ πρηστὴρ γνόφος οὐρανίη νὺξ
καὶ φθίσις ἐν πολέμῳ καὶ ἐπὶ σφαγίῃσιν ὀμίχλη
πάντας ὁμοῦ τ' ὀλέσει βασιλεῖς καὶ φῶτας ἀρίστους.
εἶθ' οὕτως πολέμοιο πεπαύσεται οἰκτρὸς ὄλεθρος.
κοὐκ ἔτι τις ξίφεσιν πολεμίξεται οὐδὲ σιδήρῳ
οὐδ' αὐτοῖς βελέεσσιν, ἃ μὴ θέμις ἔσσεται αὖτις.
εἰρήνην δ' ἕξει λαὸς σοφός, ὅς περ ἐλείφθη,
πειρηθεὶς κακότητος, ἵν' ὕστερον εὐφρανθείη.
μητρολέται, παύσασθε θράσους τόλμης τε κακούργου,
οἳ τὸ πάλαι παίδων κοίτην ἐπορίζετ' ἀθέσμως
καὶ τέγεσιν πόρνας στήσασθε κόρας πάρος ἁγνὰς
ὕβρεσι καὶ κολάσει κἀσχημοσύνῃ πολυμόχθῳ.
ἐν σοὶ γὰρ μήτηρ τέκνῳ μίχθη ἀθεμίστως,

368 πολλοὺς — 369 ἐμπρήσει incl.] *desunt in A* 369 ὡς—ἐποίει] *cf. V 220 sq.* ἐς τὸ ποιῆσαι | οἷά τις οὐ πρότερος τῶν συμπάντων βασιλήων οὐδέ ποτ' ἄλλος] *Badt*, δήποτε ἄλλος Φ, δήποτ' ἄλλος Ψ, δήποτε ἄλλοτ' *Bleek*, μήποτε ἄλλος *Alexandre (qui in Cur. post. etiam* οὔ ποτε *suspicatus est)* 371 πολὺς] *fortasse* βαρὺς *suspiceris* 372 αἷμα κατ' ὄχθον] *Castalio*, αἷμα τά τ' ὄχθον (αἵματά τ' ὄχθον *A*) Φ, αἵματος ὄχθος Ψ βαθυδινῶν] βαθυδίνων *codd.* 373 *sq.*] *versus misere inquinati* 373 † τῆς τε] *corrupte* Φ, τοῖς τε Ψ, *fortasse* γῆς δὲ Μακηδονίης] μακεδονίης Ψ στάξει] *Alexandre*, στάζει Φ Ψ, *locus necdum sanatus* 374 † δῶ δ'] Φ, δώσουσιν Ψ βασιλῆι δ'] *ipse temptavi*, βασιλεῖ δ' (δὲ *P*) Φ Ψ, βασιλεῦσι δ' *Alexandre* 375 πνοιὴ] πνοὴ Ψ 376 αὖτις] *Opsopoeus*, αὐτῆς Φ Ψ, αὖθις *Alexandre* 377 βρέξει] βρέξι *P*; *an* ἥξει? 378 σύν τε καὶ αἷμ'] *ipse temptavi*, πῦρ τε καὶ αἷμα Φ Ψ 379 σφαγίῃσιν] *ipse dedi (cf.* ἀλλαγίῃ *II 157); idque etiam Alexandre dubitans suspicatus erat;* σφαγῇσι Φ Ψ ὀμίχλη] ὀμίχλης Φ 380] *cf. V 109* πάντας ὀλεῖ βασιλεῖς μεγάλους καὶ φῶτας ἀρίστους καὶ φῶτας ἀρίστους] *cf. V 144* καὶ φῶτες ἄριστοι φῶτας] *e V 109 correxi*, τοὺς τότ' (τότ' *om.* τοὺς *A*) Φ Ψ 381] *cf. III 752* οὐ πόλεμος ... ἔσται 382 *sq.*] *cf. III 727—729* 382 κοὐκ ἔτι — πολεμίξεται] *cf. III 751* οὐδὲ μάχαιρα κατὰ χθονὸς 382 ξίφεσιν] *A*, ξίφεσι *codd. cett.* πολεμίξεται] πτολεμίξεται *B* 383 αὖτις] *A*, αὐτοῖς Ψ, αὖθις *cett. codd.* 384] *cf. III 755* ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν 385 πειρηθεὶς] *dedi*, πειραθεὶς *codd.* κακότητος] Ψ, κακότητα Φ ἵν'] ἦν *L* 386 μητρολέται] μετρολέται *A* παύσασθε] παύσασθαι *A* 387 ἐπορίζετ'] *A* Ψ, ἐμπορίζετ' *P B*, ἐνυβρίζετ' *olim Alexandre* ἀθέσμως] *ipse conieci, cf. V 430* παίδων Κύπρις ἄθεσμος; ἀνάγνως *e versus sequentis clausula ortum* Φ Ψ 388 στήσασθε—ἁγνὰς] *ipse temptavi*, ἐστήσατε (ἐστήσατο *P*) τὰς πάλαι ἁγνάς Φ Ψ (πάλαι *e v. superiore irrepsit*) 389 ὕβρεσι] *an* ὕβρει? κἀσχημοσύνῃ] κἀσχημοσύνη *A*, καὶ ἀσχημοσύνη Ψ 390 *sq.*] *cf. VII 43 sqq.* ἕξει γὰρ μήτηρ ἑὸν υἱέα καὶ πόσιν· υἱὸς | μητέρα δηλήσει· θυγάτηρ δ' ἐπὶ πατρὶ κλιθεῖσα | βάρ-

V καὶ θυγάτηρ γενετῆρι ἑῷ συζεύξατο νύμφη·
ἐν σοὶ καὶ βασιλεῖς στόμα δύσμορον ἐξεμίηναν,
ἐν σοὶ καὶ κτηνῶν εὗρον κοίτην κακοὶ ἄνδρες.
σίγησον, πανόδυρτε κακὴ πόλι, κῶμον ἔχουσα·
οὐκ ἔτι γὰρ παρὰ σοί γ' ἱερῆς φιλοθρέμμονος ὕλης
παρθενικαὶ κοῦραι πῦρ ἔνθεον ὠρήσουσιν·
ἔσβεσται παρὰ σοὶ τὸ πάλαι πεποθημένος οἶκος,
ἡνίκα δεύτερον εἶδον ἐγὼ ῥιπτούμενον οἶκον
πρηνηδὸν πυρὶ τεγγόμενον διὰ χειρὸς ἀνάγνου,
οἶκον ἀεὶ θάλλοντα, θεοῦ τηρήμονα ναόν,
ἐξ ἁγίων γεγαῶτα καὶ ἄφθιτον αἰὲν ἐόντα,
ἐκ ψυχῆς ἐλπιζόμενον καὶ σώματος αὐτοῦ.
οὐ γὰρ ἀκηδέστως αἰνεῖ θεὸν ἐξ ἀφανοῦς γῆς
οὐδὲ πέτρην ποίησε σοφὸς τέκτων παρὰ τούτοις,
οὐ χρυσὸν κόσμου ἀπάτην ψυχῶν τ' ἐσεβάσθη,
ἀλλὰ μέγαν γενετῆρα θεὸν πάντων θεοπνεύστων
ἐν θυσίαις ἐγέραιρ' ἁγίαις καλαῖς θ' ἑκατόμβαις.
νῦν δέ τις ἐξαναβὰς ἀφανὴς βασιλεὺς καὶ ἄναγνος
ταύτην ἔρριψεν καὶ ἀνοικοδόμητον ἀφῆκεν
σὺν πλήθει μεγάλῳ καὶ ἀνδράσι κυδαλίμοισιν.
αὐτὸς δ' ὤλετο χέρσον ἔπ' ἀθανάτης ἐπιβὰς γῆς.
κοὐκ ἔτι σῆμα τοιοῦτον ἐπ' ἀνθρώποισι τέτυκτο,
ὥς τε δοκεῖν ἑτέρους μεγάλην πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἦλθε γὰρ οὐρανίων νώτων ἄπ' ἀνὴρ μακαρίτης
σκῆπτρον ἔχων ἐν χερσίν, ὅ οἱ θεὸς ἐγγυάλιξεν,
καὶ πάντων ἐκράτησε καλῶς πᾶσίν τ' ἀπέδωκεν
τοῖς ἀγαθοῖς τὸν πλοῦτον, ὃν οἱ πρότεροι λάβον ἄνδρες.

βαρον ὑπνώσει τοῦτον νόμον 390 μίχθη ἀθεμίστως] ipse dedi, ἀθεμίστως μίγη Φ Ψ, ἐμίγη ἀθεμίστως Dausqueius praeeunte Opsopoeo, qui μίγη ἀθεμίστως proposuerat, ἀθέμιστος ἐμίγη Alexandre 391 γενετῆρι] γενετῆρ' Ψ 392 ἐξεμίηναν] Castalio correxit, ἐξαίμηναν P, ἐξαίμηναν A, ἐξείμιναν B, ἐξέμηναν Ψ 395 παρὰ σοί γ' ἱερῆς] ipse temptavi, παρὰ σοῖο (σοῦ A) τὴν τῆς Φ, παρὰ σεῖο τῆς Ψ, παρὰ σοὶ ἐκ (vel ἀπὸ) τῆς Alexandre proposuit; (παρὰ σεῖο) τὸ τῆς Castalio, (παρὰ σεῖο) τεῆς Struve, an παρὰ σοί γε τεῆς? φιλοθρέμμονος] φιλοθρέμονος Ψ 396 ὠρήσουσιν] Opsopoeus invenit, εὑρήσουσιν Φ Ψ 397 παρὰ σοὶ τὸ πάλαι] ipse emendavi, παρὰ σεῖο πάλαι Φ Ψ 398 ἡνίκα] ἡνίκα δὲ Ψ 404 ποίησε] ποιῆσαι P σοφὸς] θεὸς Ψ 405 κόσμου] Castalio, κόσμον Φ, καὶ κόσμον Ψ τ'] om. Ψ 406] cf. III 278 ἀθάνατον γενετῆρα θεὸν πάντων θεοπνεύστων μέγαν γενετῆρα] cf. III 296 γενετῆρα μέγαν μέγαν] μέγα A θεὸν] Ψ, θεῶν Φ 407 ἐγέραιρ'—καλαῖς θ'] ipse conieci, ἐγέραιρον καὶ ἁγίαις Φ Ψ 409 ἔρριψεν] ἐξέρριψε Ψ 410 καὶ] Φ Ψ, an τε καὶ? 411 χέρσον ἔπ'—γῆς] Bleek, qui etiam χέρσον ἀπ' ἀθανάτης ἀποβὰς γῆς scribi posse censuit; χέρσον ἀπ' ἀθανάτην ἐπιβὰς γῆν Φ Ψ; an potius scribendum χερσὶν ἐπ' ἀθανάτης ἐπιβὰς γῆς? 414 νώτων ἄπ'] ipse dedi, νώτων γε Ψ, νώτων Φ 415 ἔχων] ἔχον P (Betulei manu ω minio superscriptum est) ὅ—ἐγγυάλιξεν] cf. V 511 ὅ οἱ] οἵ οἱ P θεὸς] πατὴρ θεὸς Ψ 416 πᾶσίν τ'] πᾶσιν A, πᾶσί τ' Ψ τοῖς—πλοῦτον] an πλοῦτον τοῖς ἀγαθοῖσιν? πρότεροι] πρότερον Ψ λάβον] λαβόντες P Ψ

V πάσας δ' ἐκ βάθρων εἷλεν πόλιας πυρὶ πολλῷ
καὶ δήμους ἔφλεξε βροτῶν τῶν πρόσθε κακούργων
καὶ πόλιν, ἣν ἐπόθησε θεός, ταύτην ἐποίησεν
φαιδροτέρην ἄστρων τε καὶ ἡλίου ἠδὲ σελήνης
καὶ κόσμον κατέθηχ' ἅγιόν τ' οἶκον ἐποίησεν
ἔνσαρκον καθαρὸν περικαλλέα ἠδέ τ' ἔπλασσεν
πολλοῖς ἐν σταδίοισι μέγαν καὶ ἀπείρονα πύργον
αὐτῶν ἁπτόμενον νεφέων καὶ πᾶσιν ὁρατόν,
ὥς τε βλέπειν πάντας πιστοὺς πάντας τε δικαίους
ἀιδίοιο θεοῦ δόξαν, πεποθημένον εἶδος.
ἀντολίαι δύσιές τε θεοῦ κλέος ἐξύμνησαν.
οὐκ ἔτι γὰρ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖς τότε δεινά,
οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων Κύπρις ἄθεσμος,
οὐ φόνος οὐδὲ κυδοιμός, ἔρις δ' ἐν πᾶσι δικαίη.
ὕστατος ἔσθ' ἁγίων καιρός, ὅτε ταῦτα περάνῃ
θεὸς ὑψιβρεμέτης, κτιστὴς ναοῖο μεγίστου.
αἲ αἴ σοι, Βαβυλὼν χρυσόθρονε χρυσοπέδιλε,
πουλυετὴς βασίλεια μόνη κόσμοιο κρατοῦσα,
ἡ τὸ πάλαι μεγάλη καὶ πάμπολις, οὐκ ἔτι κείσῃ
οὔρεσιν ἐν χρυσέοις καὶ νάμασιν Εὐφρήταο·
στρωθήσῃ σεισμοῖο κλόνῳ. Πάρθοι δέ σε δεινοὶ
πάντα παθεῖν ἐποίησαν. ἔχε στόμ' ἄφημον, ἀνάγνη

420 sq.] Lactantius div. inst. VII 23, 6 = vol. I p. 659, 9—15 Brandt: post cuius adventum congregabuntur iusti ex omni terra peractoque iudicio civitas sancta constituetur in medio terrae, in qua ipse conditor deus cum iustis dominationibus commoretur. quam civitatem Sibylla designat cum dicit: 420 'καὶ πόλιν' — 421 'σελήνης'

418 εἷλεν πόλιας] *Volkmann*, εἷλεν (εἷλε Ψ) πόλεις (πόλεις *superscripto* ι P, πόλις A) ἐν Φ Ψ 419 τῶν] *om.* Ψ 420 ἐποίησεν] ἐπόησε Ψ 421 φαιδροτέρην] φαιδροτέραν *codd. Sibyll.*, λαμπροτέραν *Lactantius* τε καὶ] ἠδ' *Lactantius* 422 ἅγιόν τ' οἶκον] *ipse conieci*, ἅγιόν τε (τ' A) Φ, ἅγιόν ποτ' Ψ; ἅγιόν τε ναόν *Castalio, quod Alexandre in* ἅγιόν τε νεών *mutavit* 423 καθαρὸν] *ipse scripsi*, καλὸν Φ Ψ, *quod iuxta* περικαλλέα *ferri non potest* περικαλλέα] περικαλέα F ἠδέ τ' ἔπλασσεν] *ipse temptavi*, ἠδὲ πλάσε Φ Ψ, ἠδ' ἔπλασε *Alexandre* 425 αὐτῶν] αὐτὸν P 427 ἀιδίοιο θεοῦ δόξαν] *ipse transposui*, δόξαν ἀιδίοιο (ἀιδίου Φ) θεοῦ Φ Ψ πεποθημένον εἶδος] *cf.* V 261 πεποθημένον ἄνθος πεποθημένον] πεπορθημένον Φ 428 ἀντολίαι δύσιές τε] *cf.* III 26 VIII 321 XIV 189 ἀντολίην τε δύσιν τε 429 βροτοῖς τότε δεινά] *ipse dedi*, βροτοῖσι (βροτοῖσιν A) δεινὰ Φ Ψ, βροτοῖσι τὰ δεινὰ *Castalio* 430] *cf.* V 166 μοιχεῖαι παρὰ σοὶ καὶ παίδων μίξις ἄθεσμος III 764 μοιχείας πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκριτον εὐνήν IV 33 sq. οὐδ' ἄρ' ἐπ' ἀλλοτρίῃ κοίτῃ πόθον αἰσχρὸν ἔχοντες | οὐδέ τ' ἐπ' ἄρσενος ὕβριν ἀπεχθέα τε στυγερήν τε 431 οὐ—κυδοιμὸς] *cf.* III 753 οὐ πόλεμος φόνος] φθόνος Ψ 432 ὅτε ταῦτα] *Alexandre*, ὅτι αὐτὰ Φ Ψ περάνῃ] *ipse dedi*, παραινεῖ Φ Ψ, περαίνει *Castalio* 434 αἲ αἴ σοι, Βαβυλὼν] = III 303 XI 204 χρυσόθρονε] χρυσόθρονε καὶ Ψ 435] *cf.* V 186 πουλυετὴς ἐγένου σὺ μόνη κόσμοιο κρατοῦσα πουλυετὴς] πουλιετὴς P, πολυετὴς Ψ μόνη] μούνη Ψ 437 Εὐφρήταο] *correxit Alexandre*, εὐφρήτοιο Φ, εὐφράτοιο Ψ 438 στρωθήσῃ] *Huetius*, στρωθείσῃ (σιρωθείσῃ A) Φ Ψ κλόνῳ] *ipse restitui, cf.* IV 58; χρόνῳ Φ Ψ 439 παθεῖν] *Volkmann*, κρατεῖν Φ Ψ στόμ' ἄφημον] *Alexandre*, στόμα φιμὸν Φ Ψ ἀνάγνη] *Opsopoeus (cf.* VII 107*)*, ἀνάγκης Φ Ψ

V *Χαλδαίων γενεή· μηδ' εἴρεο μηδὲ μερίμνα,*
πῶς Περσῶν ἄρξεις ἢ πῶς Μήδων δὲ κρατήσεις·
εἵνεκα γὰρ τῆς σῆς ἀρχῆς, ἣν ἔσχες, ὅμηρα
ἐς Ῥώμην πέμψασα καὶ Ἀσίδι θητεύουσα,
τὸ πρὶν μὲν καὐτὴ βασιλὶς φρονέουσ', ἐπὶ κρῖμα
ἀντιδίκων ἥξεις, ὧν εἵνεκα λυγρὰ πέπονθας·
δώσεις δ' ἀντὶ λόγων σκολιῶν πικρὸν χόλον ἐχθροῖς.
ἔσται δ' ὑστατίῳ καιρῷ ξηρός ποτε πόντος
κοὐκ ἔτι πλωτεύσουσιν ἐς Ἰταλίην ποτὲ νῆες,
Ἀσὶς δ' ἡ μεγάλη τότε πάμμορος ἔσσεται ὕδωρ,
καὶ Κρήτη πεδίον. Κύπρος δ' ἕξει μέγα πῆμα
καὶ Πάφος αἰάξει δεινὸν μόρον, ὥς τε νοῆσαι
καὶ Σαλαμῖνα πόλιν μεγάλην μέγα πῆμα παθοῦσαν·
νῦν μὲν χέρσος, ἄκαρπος ἐπ' ᾐόνος ἔσσεται ἄμμος.
ἀκρὶς δ' οὐκ ὀλίγη χθόνα Κύπριον ἐξολοθρεύσει.
ἐς Τύρον, αἰνόμοροι μέροπες, κλαύσεσθε βλέποντες.
Φοινίκη, δεινός σε μένει χόλος, ἄχρι πεσεῖν σε
πτῶμα κακόν, Σειρῆνες ὅπως κλαύσωνται ἀληθῶς.
ἔσται δ' ἐν πέμπτῃ γενεῇ, ὅτ' ἐπαύσατ' ὄλεθρος
Αἰγύπτου, βασιλῆες ὅτ' ἂν μιχθῶσιν ἀναιδεῖς,
Παμφύλων γενεαὶ δ' εἰς Αἴγυπτον καθεδοῦνται,
ἔν τε Μακηδονίῃ καὶ ἐν Ἀσίδι καὶ Λιβύεσσιν
κοσμομανὴς πόλεμος πολυαίματος ἐν κονίῃσιν,
ὃν παύσει Ῥώμης βασιλεὺς δυσμῶν τε δυνάσται.

439 sq.] Es. 47, 5 sq.

440 *Χαλδαίων*] *χαλδεῶν L* *μηδ' εἴρεο*] *ipse dedi, μήτ' εἴρεο Φ, μὴ τείρεο Ψ* *μηδὲ*] *μὴ δὲ P F* *μερίμνα*] *μέριμνα P* 441 *Μήδων δὲ*] *ipse temptavi, Μήδων τε Φ Ψ* 442 *ἣν*] *ipse scripsi, ἧς Φ Ψ* *ἔσχες*] *Alexandre, ἔσχεν Φ Ψ* 443 *ἐς*] *εἰς codd.* *Ἀσίδι*] *F, ἀσσίδι cett.* *θητεύουσα*] *Alexandre, θητεύοντας codd.* 444 *τὸ πρὶν μὲν*] *ipse temptavi, τοιγάρτοι Φ Ψ* *ἐπὶ κρῖμα*] *cum Boissonadio scripsi, ἐπὶ κρίσιν Alexandre, εἰς κρίσιν Φ Ψ: fortasse ἐπὶ βῆμα* 445 *ἀντιδίκων*] *Volkmann (sed ἀντιδικῶν), ἀττικῶν Φ Ψ, ἀδικιῶν Alexandre, ἀθεμίτων Boissonade* *λυγρὰ πέπονθας*] *cf. XI 282 λυγρὰ παθοῦσα* *λυγρὰ*] *Castalio, λύτρα Φ Ψ* *πέπονθας*] *πέπομφας A Ψ* 446 *δώσεις*] *δώσει Ψ* *χόλον*] *λόγον A* 448 *κοὐκ ἔτι*] *P, κοὐκέτι codd. cett.* *Ἰταλίην*] *ἰταλίαν Ψ* 449 *Ἀσὶς*] *ἀσσὶς Φ Ψ* *τότε πάμμορος*] *ipse temptavi, τότε πάμφορος Φ Ψ, ποτὲ πάμφορος Alexandre suspicatus est* 450 *Κρήτη*] *L, κρήτης codd. cett.* 451 *αἰάξει*] *Alexandre, αἴξει Φ Ψ* *ὥς τε νοῆσαι*] *= V 65, 351* 453 *ᾐόνος*] *Castalio, ἠιόνος Φ Ψ* *ἄμμος*] *ipse conieci, αὖθις Φ Ψ* 454 *χθόνα—ἐξολοθρεύσει*] *cf. XII 102 Ἀσσυρίην ὀλοθρεύσει* 455 *ἐς*] *εἰς codd.* 456 *δεινός σε*] *σε om. B* *μένει*] *μένη P, an μενεῖ?* 457 *κλαύσωνται*] *κλαύσονται L Alexandre* 458 *ὅτ' ἐπαύσατ'*] *Betuleius, ὅτ' ἐπαύσετ' P Ψ, ὅτε παύσετ' A* 459 *ἀναιδεῖς*] *suspicatus est Alexandre (cf. V 314, 359), ἀηδεῖς Φ Ψ* 460 *δ' εἰς*] *ipse dedi, κεὶς Φ, καὶ εἰς Ψ, εἰς Volkmann* 461 *Μακηδονίῃ*] *μακεδονίῃ Ψ* *ἐν Ἀσίδι*] *ἐν (om. A) ἀσσίδι Φ, ἐν ἀσίῃ Ψ* *Λιβύεσσιν*] *Alexandre, λυκίοισι Φ Ψ* 462 *κοσμομανὴς πόλεμος*] *= V 362* *κοσμομανὴς*] *e l. c. correxit Alexandre (rectam scripturam in suo codice hoc loco legisse hariolatus est Gallaeus); κοσμοχαρὴς Φ, κοσμοβαρὴς Ψ* 463 *βασιλεὺς*] *βασιλεῖς Ψ*

V χειμερίη, ὁπότ' ἂν ῥιπὴ στάξῃ χιονώδης
πηγνυμένου μεγάλου ποταμοῦ λιμνῶν τε μεγίστων,
εὐθὺς βάρβαρος ὄχλος ἐς Ἀσίδα γαῖαν ὁδεύσει
καὶ Θρῃκῶν ὀλέσει δεινῶν γένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
καὶ τότ' ἀθεσμοβόροι μέροπες κατέδουσι γονῆας
λιμῷ τειρόμενοι καὶ ἔγκατα λαφάσσονται.
πάντων δ' ἐκ μελάθρων θῆρες κατέδουσι τράπεζαν,
αὐτοί τ' οἰωνοί τε βροτοὺς κατέδουσιν ἅπαντας.
ὠκεανὸς νεκύων πλησθήσεται ἐκ ποταμοῖο
αἱματόεις σαρξίν τε καὶ αἵματι τῶν ἀνοήτων.
εἶθ' οὕτως ὀλιγηπελίη ἔσται κατὰ γαῖαν,
ὥς τε νοεῖν ἀνδρῶν τ' ἀριθμὸν μέτρον τε γυναικῶν.
μυρία δ' οἰμώξει δειλὴ γενεὴ κατὰ τέρμα
ἠελίου δύνοντος, ἵν' ἔμπαλι μηκέτ' ἀνέλθοι,
ὠκεανοῦ μείνας ἵν' ἐφ' ὕδασι βαπτισθείη·
πολλῶν γὰρ μερόπων εἶδεν κακότητας ἀνάγνους.
ἔσται δὲ σκοτόμαινα περὶ μέγαν οὐρανὸν αἰνή,
ἀχλὺς δ' οὐκ ὀλίγη κόσμου πτύχας ἀμφικαλύψει
δεύτερον· αὐτὰρ ἔπειτα θεοῦ φάος ἡγεμονεύσει
ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖσιν, ὅσοι θεὸν ἐξύμνησαν.
Ἶσι, θεὰ τριτάλαινα, μενεῖς ἐπὶ χεύμασι Νείλου
μούνη, μαινὰς ἄτακτος ἐπὶ ψαμάθοις Ἀχέροντος,

484 sq.] Clemens Alex. Protrept. IV 50 = vol. I p. 55, 12—15 Dindorf: *τὸν δὲ Ἴσιδος καὶ Σαράπιδος ἐν Αἰγύπτῳ κατενεχθήσεσθαί φησι (Σίβυλλα) καὶ ἐμπρησθήσεσθαι: 484 "Ἶσι — 485 Ἀχέροντος"*

465 *πηγνυμένου—ποταμοῦ] an πηγνυμένων μεγάλων ποταμῶν?* 466 *ἐς—ὁδεύσει] = III 367* 467 *Θρῃκῶν] Θρᾳκῶν codd. δεινῶν] Φ, δεινὸν Ψ οὐκ ἀλαπαδνόν] = III 465 οὐκ] correxi, ὡς Φ Ψ* 468] *cf. V 224 ὥς τε φαγεῖν σάρκας γονέων βασιλῆας ἀνάγνους τότ' ἀθεσμοβόροι] coniecit Nauck coll. ἀθεσμοφάγοι Maneth. IV 564, τότε θυμοβόροι Φ Ψ γονῆας] γονέας Ψ* 469 *ἔγκατα] ipse conieci, ἐδέσματα codd., αἵματα Mendelssohn, ἀθέσφατα (atrocia) Klouček λαφάσσονται] φάσσονται superscripto manu recentiore λαιμάσσονται ἀντὶ τοῦ ἐσθίουσι B, λαφάξονται Alexandre suspicatus est* 470 *κατέδουσι τράπεζαν] κατέδουσιν ἅπαντας Ψ verbis κατέδουσι—βροτοὺς omissis* 472 *νεκύων] ipse emendavi, τε κακῶν Φ Ψ ἐκ ποταμοῖο] magnopere suspectum; fortasse ἐκκλυσθέντων, cui ἐκ ποταμοῖο adscriptum in textum irrepsit* 473 *σαρξίν τε καὶ αἵματι] correxi, σάρκας τε καὶ αἵματα Φ Ψ* 473 *ὀλιγηπελίη] anonymi Londinensis et Parisinus correxerunt (cf. VII 63), ὀλίγη πελιὴ A, ὀλίγη ποελιὴ P, ὀλίγη πολιή S B, ὀλίγη πολιῆς Ψ ἔσται] ipse dedi, ἔσσεται Φ Ψ, ἔσεται Castalio* 475 *ἀριθμὸν] ἀριθμῶν F κατὰ τέρμα | ἠελίου] cf. V 361 περὶ τέρμα σελήνης* 477 *ἀνέλθοι] dedi, ἀνέλθῃ Φ Ψ* 478 *ἵν'] ἵνα F βαπτισθείη] βαπτισθείῃ A* 479 *εἶδεν] οἶδε Ψ* 480 *ἔσται δὲ σκοτόμαινα] cf. I 375 VIII 306 XII 74 νὺξ ἔσται σκοτόεσσα αἰνή] ipse temptavi, αὐτόν Φ Ψ, ἁγνόν Meineke* 482 *δεύτερον] post hanc vocem recte interpunxit Castalio* 483 *ἀνδράσι τοῖς] an ἀνθρώποις? ὅσοι—ἐξύμνησαν] = V 491* 484 *Ἶσι] Clemens, ἴσση (ἰσ̣σ̣η superscr. ση P) Φ, ἴση Ψ μενεῖς] Clemens (μένεις Clementis cod. P = Paris. 451 saec. X, μὲν εἰς cod. N), μενεῖς δ' codd. Sibyll. ἐπὶ χεύμασι Νείλου] cf. XI 176, 254 XIV 329 παρὰ χεύμασι Νείλου ἐπὶ] an παρὰ e ll. cc.? χεύμασι] sic Clementis cod. V, χεύματι Clementis codd. cett.* 485 *ἄτακτος] ἄναυδος Clemens ψαμάθοις] ψαμμάθοις P*

V κοὐκ ἔτι σου μνείη γε μενεῖ κατὰ γαῖαν ἅπασαν.
καὶ σύ, Σάραπι λίθους ἀργοὺς ἐπικείμενε πολλούς,
κείσῃ πτῶμα μέγιστον ἐν Αἰγύπτῳ τριταλαίνῃ.
ὅσσους δ' Αἰγύπτου πόθος ἤγαγεν ἔς σέ γ', ἅπαντες
κλαύσονταί σε κακῶς· νοῦν δ' ἄφθιτον ἐν φρεσὶ θέντες
γνώσονταί σε τὸ μηδέν, ὅσοι θεὸν ἐξύμνησαν.
καί ποτέ τις ἐρέει ἱερεὺς λινόστολος ἀνήρ·
'δεῦτε, θεοῦ τέμενος καλὸν στήσωμεν ἀληθές·
δεῦτε, τὸν ἐκ προγόνων δεινὸν νόμον ἀλλάξωμεν,
τοῖο χάριν λιθίνοισι καὶ ὀστρακίνοισι θεοῖσιν
πομπὰς καὶ τελετὰς ποιούμενοι οὐκ ἐνόησαν.
στρέψωμεν ψυχὰς θεὸν ἄφθιτον ἐξυμνοῦντες,
αὐτὸν τὸν γενετῆρα, τὸν ἀίδιον γεγαῶτα,
τὸν πρύτανιν πάντων, τὸν ἀληθέα, τὸν βασιλῆα,
ψυχοτρόφον γενετῆρα, θεὸν μέγαν αἰὲν ἐόντα.'
καὶ τότ' ἐν Αἰγύπτῳ ναὸς μέγας ἔσσεται ἁγνὸς
κεὶς αὐτὸν θυσίας οἴσει λαὸς θεότευκτος.
κείνοισιν δώσει θεὸς ἀφθάρτως βιοτεύειν.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐκπρολιπόντες ἀναιδέα φῦλα Τριβαλλῶν
Αἰθίοπες μέλλωσιν ἑὴν Αἴγυπτον ἀροῦσθαι,
ἄρξονται κακότητος, ἵν' ὕστερα πάντα γένηται.
ναὸν γὰρ καθελοῦσι μέγαν Αἰγυπτιάδος γῆς·
ἐν δὲ θεὸς βρέξει κατὰ γῆς δεινὸν χόλον αὐτοῖς,
ὥς τ' ὀλέσαι πάντας τε κακοὺς πάντας τ' ἀνοήτους.

501 sq.] Es. 19, 19 et 21

487 sq.] Clemens Alex. Protrept. IV 50 = vol. I p. 55, 16 Dindorf: *εἶτα ὑποβᾶσα (Σίβυλλα)·* 487 *'καὶ σύ'* — 488 *'τριταλαίνῃ'*

486 *μνείη γε μενεῖ] μνεία γε μένει codd., an μνεία μενέει?* 487 *Σάραπι] Clemens, σέραπι codd. Sibyll.* *λίθους—πολλούς] Clemens, λίθοις ἐπικείμενε πολλὰ μογήσεις codd. Sibyll.* 488 *κείσῃ] κεῖσαι Clementis codd.* 489 *ὅσσους—ἤγαγεν] ipse scripsi, ὅσσοι δ' Αἰγύπτου πόθον ἤγαγον Φ Ψ* *ἔς σέ γ'] ipse correxi, εἰς σέ Φ Ψ* 490 *νοῦν δ'] δ' addidit anonymus Londin., om. Φ Ψ* *φρεσὶ] χερσὶ Ψ* 491 *ὅσοι—ἐξύμνησαν] = V 483* 492 *καί—ἱερεὺς] ipse emendavi, καί τις ἐρεῖ τῶν ἱερέων (ἱερῶν Ψ) Φ Ψ* *λινόστολος] Dausqueius (idem Huetius et postea Struve), quibus Castalio praeiverat vertens 'amictus lino'; λινσόσσιος (λισόσσιος p auctore Opsopoeo) Φ, λινσύσσιος Ψ* 493 *στήσωμεν] στήσομεν P* 494 *τὸν] τῶ A* 495 *τοῖο χάριν] Volkmann, τοῦ χάρις ἢ (οἳ A) Φ Ψ, τοῦ χάριν ἢ Opsopoeus* *λιθίνοισι—θεοῖσιν] cf. V 356 λιθίνοισι θεοῖσιν V 82 θεοὺς ξυλίνους λιθίνους τε* *λιθίνοισι καὶ] ipse scripsi, λιθίνοις καὶ Φ Ψ, (ἢ) λιθίνοις ἢ Alexandre* *ὀστρακίνοισι] ὀστρακίνοις Ψ* 497 *στρέψωμεν] στέψωμεν A* *θεὸν—ἐξυμνοῦντες] cf. V 483, 491 ὅσοι θεὸν ἐξύμνησαν* 498 *τὸν γενετῆρα] suspectum propter v. 500* 499 *τὸν πρύτανιν πάντων] = V 277* 500 *ψυχοτρόφον] τὸν ψυχοτρόφον Φ, ψυχοτρόφον τὸν Ψ, restituit Castalio* 501 *ἔσσεται] Castalio, ἔσται Φ Ψ* 502 *αὐτὸν] Ψ, αὐτὰς Φ* *θεότευκτος] A Ψ, θεότακτος P B S* 503 *κείνοισιν] κείνοισι A Ψ* *ἀφθάρτως] ipse correxi, ἀφθίτως (e v. 497) Φ Ψ* 504 *Τριβαλλῶν] τρυβαλλῶν P* 505 *μέλλωσιν] scripsi, μείνωσιν Ψ, μείνωσ' Φ, μέλλωσ' Alexandre* *ἑὴν Αἴγυπτον] transposui, Αἴγυπτον ἑὴν Ψ, Αἴγυπτον ἑήν τε Φ, Αἰγύπτου γαῖαν Alexandre* 506 *ἄρξονται] ἄρξοντα A* *ὕστερα πάντα] ὕστερον ἅπαντα Ψ* 507 *ναὸν] νηὸν codd.* 509 *τ' ἀνοήτους] scripsi, τ' ἀνόμους τε Φ Ψ, γ' ἀνόμους τε Opsopoeus, τ' ἀνομοῦντας anonymus Londin.*

V κοὐκ ἔτι δὴ φειδώ τίς γ' ἔσσεται ἐν χθονὶ κείνῃ,
ἀνθ' ὧν οὐκ ἐφύλαξαν, ὅ περ θεὸς ἐγγυάλιξεν.
'Ηελίου φαέθοντος ἐν ἀστράσιν εἶδον ἀπειλὴν
ἠδὲ Σεληναίης δεινὸν χόλον ἐν στεροπῇσιν·
ἄστρα μάχην ὤδινε· θεὸς δ' ἐπέτρεψε μάχεσθαι.
ἀντὶ γὰρ 'Ηελίου μακραὶ φλόγες ἐστασίαζον·
Φωσφόρος ἦρχε μάχης ἐπιβὰς ἐς νῶτα Λέοντος·
ἠδὲ Σεληναίη δίκερων ἠλλάξατο εἶδος·
Αἰγόκερως ἔπληξεν ὁμοῦ Ταύροιο τένοντα·
Ταῦρος δ' Αἰγοκέρωτος ἀφήρπασε νόστιμον ἦμαρ.
καὶ Ζυγὸν 'Ωαρίων ἀπενόσφισε μηκέτι μεῖναι·
Παρθένος ἐν Κριῷ Διδύμων ἠλλάξατο μοῖραν·
Πλειὰς δ' οὐκ ἔτ' ἔφαινε· Δράκων δ' ἠρνήσατο Ζώνην·
'Ιχθύες εἰσεδύοντο κατὰ ζωστῆρα Λέοντος.
Καρκίνος οὐκ ἐπέμεινεν, ἔδεισε γὰρ 'Ωαρίωνα·
Σκορπίος οὐρῇ ἐπῆλθε κατὰ δεινοῖο Λέοντος·
ἠδὲ Κύων ὤλισθεν ἀπὸ φλογὸς 'Ηελίοιο·
'Υδροχόος δ' ἐπύρωσε μένος κρατεροῖο Φαεινοῦ.
ὦρτο μὲν Οὐρανὸς αὐτός, ἕως ἐτίναξε μαχητάς·
θυμωθεὶς δ' ἔρριψε καταπρηνεῖς ἐπὶ γαῖαν.
ῥίμφα μὲν οὖν πληγέντες ἐπ' 'Ωκεανοῖο λοετρὰ
ἧψαν γαῖαν ἅπασαν· ἔμεινε δ' ἀνάστερος αἰθήρ.

531] *hinc fortasse* Lactantius div. inst. VII 16, 10 = vol. I p. 636, 19 sq. Brandt: ut caelum omne caecum sine ullis luminibus appareat

510 *δὴ] σοι Ψ φειδώ τις] φειδωλὴ Ψ γ' ἔσσεται] γ' ἔσετ' Ψ* 511 *ὧν] ὧν δ' P ἐφύλαξαν] ἐφύλαξαν (αν ex εν corr.) P, ἐφύλαξας Ψ ὅ περ θεὸς ἐγγυάλιξεν] cf.* Γ *415 ὅ οἱ θεὸς ἐγγυάλιξεν ὅ περ] ipse dedi, ὅ μιν Φ Ψ* 513 *ἐν στεροπῇσιν] ἀστεροπῇσιν L* 514 *μάχην] Castalio, μάλ' ἦν (μελλὴν B) codd.* 516 *ἦρχε μάχης] anonymus Parisin., ἔσχε μάχης (μάχην A) Φ, ἴσχε μάχην Ψ ἐς] εἰς Ψ* 517 *ἠδὲ] ἡδὲ Ψ Σεληναίη δίκερων ἠλλάξατο εἶδος] ipse templavi (cf. 521), σεληναίης δίκερος (δίκερως F, δίκαιρος L) ἠλλάξατ' ὀιζύς Φ Ψ, Σεληναίης δίκερως ἠλλάξατο ἴτυς Alexandre* 518 *Αἰγόκερως] Ψ, αἰγόκερος Φ ἔπληξεν] δ' ἔπληξε A, πλήξειε F ὁμοῦ] ipse suspicatus sum, νέον Φ Ψ* 519 *ἀφήρπασε] ἐφήρπασε F νόστιμον ἦμαρ] =* Γ *91* 520 *'Ωαρίων] Nauck dubitans, ὠρίων Φ Ψ* 521 *Διδύμων] διδύμω (διδύμῳ A) Φ* 524 *Καρκίνος] καρκῖνος Φ Ψ ἐπέμεινεν] scripsi, ἐνέμεινεν Φ Ψ 'Ωαρίωνα] Nauck dubitans, ὠρίωνα Φ Ψ* 525 *οὐρῇ ἐπῆλθε] ipse templavi, οὐρὰν ἐπῆλθε Φ Ψ, οὐρὰν ἐπῆλθε coniecit Alexandre κατὰ] ipse dedi, διὰ codd.* 526 *ἠδὲ] A, ἡ δὲ codd. cett. (cf.* Γ *513) κύων] κύων A ὤλισθεν] ὠλίσθησεν Ψ* 528 *αὐτός] αὐτούς Ψ* 531] *ἧψαν] ῥίψαν A Ψ* 531] *additum: στίχοι φλη in F L*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ

VI *Ἀθανάτου μέγαν υἱὸν ἀοίδιμον ἐκ φρενὸς αὐδῶ,*
ᾧ θρόνον ὕψιστος γενέτης παρέδωκε λαβέσθαι
οὔ πω γεννηθέντι· ἐπεὶ κατὰ σάρκα δοθεῖσαν
ἠγέρθη, προχοαῖς ἀπολουσάμενος ποταμοῖο
Ἰορδάνου, ὃς φέρεται γλαυκώπιδα κύματα σύρων,
ἐκ πυρὸς ἐκφεύξας πρῶτος θεοῦ ὄψεται ἡδὺ
πνεῦμ' ἐπιγινόμενον λευκῆς πτερύγεσσι πελείης.
ἀνθήσει δ' ἄνθος καθαρόν, βρύσουσι δὲ πηγαί.
δείξει δ' ἀνθρώποισιν ὁδούς, δείξει δὲ κελεύθους
οὐρανίας· πάντας δὲ σοφοῖς μύθοισι διδάξει.
ἥξει δ' ἔς τε δίκην καὶ πείσει λαὸν ἀπειθῆ

2] Psalm. 109, 1 Luc. 1, 32 6] Sapient. Salom. 7, 22; 12, 1 7] Matth. 3, 16 Marc. 1, 10 Luc. 3, 22 8] Ezech. 47, 1 sqq.

7] Lactantius div. inst. IV 15, 3 = vol. I p. 329, 20— p. 330, 1 Brandt: et descendit super eum spiritus dei formatus in specie columbae candidae 8] Lactantius div. inst. IV 13, 21 = vol. I p. 322, 4—7 Brandt: Iesse autem fuit pater David, ex cuius radice ascensurum esse florem praelocutus est, eum scilicet, de quo Sibylla dicit: 8 'ἀνθήσει δ' ἄνθος καθαρόν'

Inscriptio: ἐκ τῶν προφητικῶν σιβύλλης λόγος (λόγον *Π*) ϑ̄ *V Π (rubricatis litteris Π); nihil habet M, Q hoc loco lacer et detritus;* λόγος ἕκτος *addito* ἑτέρας εἶναι ταῦτα δοκεῖ (δοκεῖ ταῦτα *Α*) *Φ (cf. Lactantium div. inst. IV 15, 25 = I p. 335, 3 Brandt, qui alius Sibyllae esse dicit VI 13 sqq. atque VIII 273 sq.);* λόγος ἕκτος *F L* 1—9] *pauca ex his versibus legi possunt in Q hic partim lacero, partim magnopere detrito* 1 ἐκ] ἐν *P* 2 γενέτης] *om. Ω, additum in margine m² in Π* 3 οὔ πω γεννηθέντι] *Ω,* μή που γεννηθέντος (γενηθέντος *Α*) *Φ Ψ* ἐπεὶ] ἐπὶ *L* κατὰ] *Ω,* διὰ *Φ, om. Ψ* σάρκα] σάρκασ *P* δοθεῖσαν] *Ω,* τὸ δισσὸν *Φ Ψ* 4 προχοαῖς— Ἰορδάνου] *cf. VII 67 sq.* ὅς ποτ' ἔλουτο | Ἰορδάνου ἐν προχοῇσι προχοαῖς] προχοαῖς δ' *Φ Ψ* 5 γλαυκώπιδα κύματα] *ipse temptavi,* γλαυκώπιδι κύματι (κύμασι *V*) *Ω,* γλαυκῷ ποδὶ κύματα *Φ,* γλαυκῷ ποδὶ κῦμα *Ψ* 6 ἐκ] *Φ Ψ,* ὃς *Ω* ἐκφεύξας] *Ω,* ἐκ (ἐν *P*) πρώτου *Φ Ψ* ἐκ πυρὸς ἐκφεύξας] *cf. VII 84* δι' οὗ πυρὸς ἐξεφαάνθης θεοῦ ὄψεται ἡδὺ | πνεῦμ' ἐπιγινόμενον] *Fabricius,* θεὸν ὄψεται ἡδὺν πνεύματι γεννηθέντα *(corruptum ex v. 3) Ω,* θεὸς ὅς τε καὶ ἡδὺν πνεύματι γινόμενον *Φ,* θεὸς ὅτε ἡδὺν πνεύματι γινόμενον *Ψ* 7 λευκῆς πτερύγεσσι πελείης] *Fabricius,* 'columbae candidae' *Lactantius; cf. Evang. infantiae arabicum 54 = Evang. apocrypha ed. Tischendorf p. 201:* 'praesente spiritu suo in forma columbae candidae'; λευκαῖς πτερύγεσσι πελείης (πελίης *F*) *Ω Φ Ψ* 8 καθαρόν] *ΚΑΘΑΡΩΝ Sedulius* βρύσουσι] *Ω,* βρύουσι *Φ Ψ* πηγαί] *Ω,* πάντα *Φ Ψ* 10 οὐρανίας] *Ω,* οὐρανίους *Φ Ψ* μύθοισι] μύθοις *P* 11 ἥξει] *Ω,* ἄξει (ὤξει *Α*) *Φ Ψ* καὶ πείσει] *Φ Ψ,* καὶ πιάσει (πιάσει *Π*) *Ω* λαὸν ἀπειθῆ] *eadem versus sede I 204 III 668 VIII 301* ἀπειθῆ] *coniecit Alexandre,* ἀπεχθῆ *Ω Φ Ψ*

VI αἰνετὸν αὐχήσας πατρὸς γένος οὐρανίδαο.
κύματα πεζεύσει, νόσον ἀνθρώπων ἀπολύσει,
στήσει τεθνηῶτας, ἀπώσεται ἄλγεα πολλά·
ἐκ δὲ μιῆς πήρης ἄρτου κόρος ἔσσεται ἀνδρῶν.
οἶκος δι' ἂν Δαυὶδ φύῃ φυτόν· ἐν χερὶ δ' αὐτοῦ
κόσμος ὅλος καὶ γαῖα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα.
ἀστράψει δ' ἐπὶ γῆν, οἷόν ποτε φῶτα φανέντα
εἶδον ἀπ' ἀλλήλων πλευρῶν δύο γεννηθέντε.
ἔσσεται, ἡνίκα γαῖα χαρήσεται ἐλπίδι παιδός.
σοὶ δὲ μόνῃ, Σοδομῖτι γαίῃ, κακὰ πήματα κεῖται·
αὐτὴ γὰρ δύσφρων τὸν σὸν θεὸν οὐκ ἐνόησας
παίζοντα θνητοῖσι νοήμασιν· ἀλλ' ἀπ' ἀκάνθης

21] Es. 1, 9 Hierem. 23, 14 Ezech. 16, 48 Ioann. Apocal. 11, 8

13—15] Lactantius div. inst. IV 15, 25 = vol. I p. 335, 3—6 Brandt: et rursus alia *(Sibylla)*, quae dicit: 13 'κύματα' — 15 'ἀνδρῶν' 22—24] Lactantius div. inst. IV 18, 20 = vol. I p. 354, 8— p. 355, 1—3 Brandt: et alia Sibylla Iudaeam terram his increpat versibus: 22 'αὐτὴ' — 24 'ἐκέρασσας', *unde hausit* Augustinus de civ. dei 18, 23 = vol. II p. 287, 28 sqq. Dombart: ipsa enim insipiens tuum deum non intellexisti ludentem mortalium mentibus, sed et spinis coronasti et horridum fel miscuisti

12 *αὐχήσας] αὐχησ . . Q, αὐχείσας καὶ V, αὐχεῖ καὶ H* 13 *κύματα πεζεύσει] = I 356 πεζεύσει, νόσον ἀνθρώπων] Lactantius (sic Sedulius, sed ΠΑΥΖЄΥϹΙ), πεζεύσει, νόμους δ' ἀνδρῶν Ψ, πεζεύσειε νόμοις (νόμους suprascripto οις M) τ' ἀνθρώπους Ω, πεζεύσειε (πεζεύσεις P), νόσους δ' ἀνδρῶν Φ, πεζεύσει, νούσους δ' ἀνδρῶν Castalio, πεζεύσειε, νόσους δ' ἀνδρῶν Alexandre coniecit νόσον—ἀπολύσει] cf. I 351 καὶ τότε δὴ νοσεροὺς ἰήσεται ἀπολύσει] ἀπολύει Ω* 14 *στήσει τεθνηῶτας] cf. I 355 VIII 205 νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται τεθνηῶτας, ἀπώσεται] Lactantius, τεθνηῶτας (τεθνιῶτας H, with η written above), ἀποίσεται Ω, τεθνεότας, κἀπώσεται P, τεθνεώτας (supra ω scripto ο), κἀπώσεται A, τεθνεῶτας κἀπώσεται Ψ πολλά] Ω Lactantius, λυγρά Φ Ψ* 15] *cf. I 357 sq. VIII 275 sq. μιῆς] μιᾶς Ψ πήρης] Lactantius (qui praeterea div. inst. IV 27 = vol. I p. 385, 16 Brandt sic ait:* 'at illi quinque panes et dues pisces in pera se habere dixerunt'), *ΠΗΤΗϹ cod. V Lactanti Sedulius; σπείρης Ω, ῥίζης Φ Ψ*
16 *Δαυὶδ] Ψ, δᾶδ Ω Φ χερὶ] χειρὶ Q M L* 17 *κόσμος ὅλος] = I 162, 189 II 21 καὶ - θάλασσα] cf. III 20 καὶ οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν* 18 *γῆν] Ω, γῆς Φ Ψ φῶτα] Ω, πρῶτα Φ Ψ φανέντα] φανέντος Ω* 19—21] *cum priore versus 22 hemistichio evanuerunt in Q* 19 *εἶδον] εἶδος Ω γεννηθέντε] anonymus Paris., γεννηθέντα Ω (excepto H, qui exhibet γεννηθέντι) Φ Ψ, γεννηθέντες Alexandre* 20 *ἔσσεται] Ω, ἔσται Φ Ψ χαρήσεται] χαρίσεται Ω* 21 *Σοδομῖτι] σοδομῆτι Ω, σοδομίτι Φ Ψ, Σολυμῖτι anonymus Londin. γαίῃ] om. Ω κακὰ—κεῖται] cf. VI 25 κακὰ πήματα τεύξει κεῖται] κείσεται Ω* 22 *αὐτὴ] αὕτη Ω δύσφρων] δύσφρον Ψ, ΆΦΡΩΝ cod. S Lactanti, ϹΥΝΦΡΩΝ eiusdem cod. V, ϹΙΝΦΡΩΝ Sedulius τὸν - ἐνόησας] cf. VII 53 ὅτι δὴ θεὸν οὐκ ἐνόησαν VII 66 οὐκ ἔγνως τὸν σὸν θεόν τὸν σὸν] τόσσον Ω, σὸν (om. τὸν) codd. S P Lactanti, ΤΩΝ ΣΟΝ Sedulius θεὸν] Ω Lactantius,* 'tuum deum' *Augustinus, νόμον Φ Ψ οὐκ ἐνόησας] Φ Ψ Lactantius,* 'non intellexisti' *Augustinus, οὐκ ἐνόησεν Ω* 23 *παίζοντα—νοήμασιν] Lactantius (ΠЄΖΟΝΤΑ ΘΝΗΤΟΙΟ codd. S P, ΠЄΞΟΝΤΑ ΘΝΗΤΟΙϹ cod. V, ΠΑΙΖΟΝΤΑ ΘΝΗΤΟΙΟ B R, ΠЄΞΟΝΤΑ ΘΝΗΤΟΥϹ ΝΟΗΜΑϹΙΝ Sedulius),* 'ludentem mortalibus mentibus' *Augustinus, παίζοντ' ἐν θνητοῖο νοήμασιν Struve, πταίοντα θνητοῖσι νοήμασιν Φ Ψ, ἐλθόντα θνητοῖσιν ἐν ὄμμασιν (ἐννόμασιν H, with μ written above) Ω ἀλλ'—στεφάνῳ] cf. VIII 294 sq. ἐκ γὰρ ἀκανθῶν | τὸ στέφος ἐκλεκτῶν ἁγίων αἰώνιον ἥξει ἀλλ' ἀπ' ἀκάνθης] ἀλλ' ἐπ' ἀκάνθης Φ, ΑΛΛΑ ΑΚΑΝΘΗϹ Sedulius, ΑΛΛΑ ΑΚΑΝΘЄϹ Lactanti cod. S*

VI ἔστεψας στεφάνῳ, φοβερὴν δὲ χολὴν ἐκέρασσας
εἰς ὕβριν καὶ πνεῦμα· τό σοι κακὰ πήματα τεύξει.
ὦ ξύλον ὦ μακαριστόν, ἐφ᾽ οὗ θεὸς ἐξετανύσθη·
οὐχ ἕξει σε χθών, ἀλλ᾽ οὐρανὸν οἶκον ἐσόψει,
ἡνίκ᾽ ἂν ἀστράψειε τὸ σόν, θεός, ἔμπυρον ὄμμα.

24] Psalm. 68, 22   28] Ioann. Apocal. 19, 12

26] Sozomenus hist. eccles. II 1 = p. 43 Valesius: *καὶ θαυμαστὸν οὔπω τοσοῦτον, ὅπου γε καὶ πρὸς αὐτῶν Ἑλλήνων συνωμολόγηται Σιβύλλης εἶναι τοῦτο·* 26 *'ὦ ξύλον' — 'ἐξετανύσθη'. τοῦτο γὰρ καὶ σπουδάζων τις ἐναντίος εἶναι οὐκ ἂν ἀρνηθείη· προὐσήμαινεν οὖν τὸ τοῦ σταυροῦ ξύλον καὶ τὸ περὶ αὐτοῦ σέβας* Anecdota Paris. ed. Cramer I p. 334, 20—24: *προέλαβε δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν αὕτη ἡ Σίβυλλα ἔτη δισχίλια, ἧς ἐστι καὶ τοῦτο τὸ ἔπος τὸν τίμιον σταυρὸν προμηνύον·* 26 *'ὦ ξύλον' — 'ἐξετανύσθη'* Gregorius Nazianz. Carm. II 2, 7 (ad Nemesium) 246 = vol. II p. 1084 Caillau: *σταυρὸν δὲ σέβοι μέτροισι Σίβυλλα*

24 sq. φοβερὴν—πνεῦμα] cf. I 367 ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ ἐς ποτὸν ὄξος ἄκρατον | δυσσεβέως δώσουσι VIII 303 ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ πιέμεν ὄξος ἔδωκαν   δὲ] τε Lactantius   ἐκέρασσας] Lactantius (ЄΚЄΡΑCΑC codd. B P, ЄΡΑCΑC S), ἐκέρασας Φ Ψ, ἐκεέρασας Ω   25 εἰς—πνεῦμα] an ἐς βρῶσιν καὶ πῶμα?   εἰς] εἰ V H   πνεῦμα· τό σοι] scripsi. πνεύματος οἵ (οἳ H) Ω, πνεύματός σοι Ψ, πνεῦμα (πνεύμα A) τί σοι Φ, πῶμα· τό σοι Alexandre; vix conicere licet πῆμα· τό σοι et βρῶμα· τό σοι (ex I 367 VIII 303)   26 ὦ—μακαριστόν] ὦ μακάριστόν γ᾽ ὦ ξύλον Ψ, ὦ ξύλον μακαριστόν Sozomenus   ἐφ᾽ οὗ] Ω Sozomenus, ὑφ᾽ οὗ Anecd. Paris. ed. Cramer, ἐφ᾽ ᾧ Φ, ᾧ Ψ   27 οὐχ ἕξει σε χθών] Castalio, οὐχ ἕξει σ᾽ (ἕξεις P) οὐ χθὼν Φ, οὐχ ἕξεις οὐκέτι χθὼν Ψ, οὐχ ἕξεις ἐχθρόν Ω   οὐρανὸν] fortasse οὐρανοῦ scribendum est   28 ἡνίκ᾽ ἂν ἀστράψειε] Alexandre dubitans coniecit, ἡνίκα δ᾽ ἀστράψει Ω, ἡνίκα ἀστράψῃ (ἀστράψει superscripto η A) Φ, ἡνίκ᾽ ἀστράψεις Ψ   τὸ σόν, θεός] ex Ω restituendum esse monuit Alexandre, τόσον (τόσσον M) θεός (θσ superscripta ῡ H) Ω, τὸ νέον θεοῦ Φ Ψ   ἔμπυρον] ἔμπειρον L   28] subscriptio: στίχοι ξη F L; in Ω interstitio nullo sequitur versus, quem Alexandre in capite libri septimi collocavit (1 ὦ 'Ρόδε κτλ.); tum ad acrostichidem Christi (VIII 218 sqq.) transitur

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

VII Ὦ Ῥόδε, δειλαίη σύ· σὲ γὰρ πρώτην, σὲ δακρύσω·
ἔσσῃ δὲ πρώτη πόλεων, πρώτη δ' ἀπολέσσῃ,
ἀνδρῶν μὲν χήρη, βιότου δέ τε πάμπαν ἀδευνής.
Δῆλε, σὺ μὲν πλεύσεις καὶ ἐφ' ὕδατος ἄστατος ἔσσῃ·
Κύπρε, σὲ δ' ἐξολέσει γλαυκῆς ποτε κῦμα θαλάσσης·
Σικελίη, φλέξει σε τὸ καιόμενον κατὰ σοῦ πῦρ.
* * *
οὐδ' ἀλέγειν τὸ θεοῦ φοβερὸν καὶ ἐπήλυτον ὕδωρ.
* * *
Νῶέ τις ἐκ πάντων μοῦνος φυγὰς ἤλυθεν ἀνδρῶν.
* * *
πλεύσει γῆ, πλεύσειε δ' ὄρη, πλεύσει δὲ καὶ αἰθήρ.
ὕδωρ ἔσται ἅπαντα καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολεῖται.
στήσονται δ' ἄνεμοι καὶ δεύτερος ἔσσεται αἰών.
ὦ Φρυγίη, πρώτη δ' ἀναλάμψεις ὕδατος ἄκρου·
πρώτη δ' εἰς ἀσέβειαν ἀπαρνήσῃ θεὸν αὐτὸν
ἄλλοις εἰδώλοις κεχαρισμένη, ὅσσα σε, δειλή,

Inscriptio: ἐκ τοῦ ἑβδόμου λόγου Φ F L 1] *hic versus in fine libri sexti legitur in* Ω, *unde eum huc transtulit Alexandre; deest in* Φ Ψ ὦ Ῥόδε] ὦ ροδε Q, ὦ ροδε M, ὤροδε V H δειλαίη σύ, σε] *Alexandre,* δειλαίη σε σὲ M V, δειλαίησ σέ H. δειλαίη σὲ Q 2 ἀπολέσσῃ] *Alexandre,* ἀπολεῖ σε Φ Ψ 3 χήρη] χείρη A δέ τε] *ipse dedi, idque olim etiam Alexandro placuit,* δέ τι S, δέ P A, δέ γε Ψ. *utramque particulam om.* B ἀδευνής] *Meineke,* ἀδευκής Φ Ψ 4 ἔσσῃ] ἔσῃ Ψ 5] *cf. IV* 143 αἶ αἶ, Κύπρε τάλαινα, σὲ δὲ πλατὺ κῦμα θαλάσσης | κρύψει; *praeterea cf. IV* 129 γλαυκῆς . . . θαλάσσης] *cf. I* 11 γλαυκὴν . . . θάλασσαν *II* 198 γλαυκήν τε θάλασσαν γλαυκῆς] *Nauck,* γαμικῆς Φ Ψ 6] *cf. IV* 80 Σικελίην δὲ τάλαιναν ἐπιφλέξει μάλα πᾶσαν | χεῦμα πυρὸς μεγάλοιο 6] *post hunc et sequentes versus lacunas statuendas esse nemo non videt* 7] *cf. I* 183 τοῦθ' ὃ λέγω, τὸ θεοῦ φοβερὸν καὶ ἐπήλυτον ὕδωρ ἐπήλυτον] *emendavi ex I* 183, ἐπήρατον Φ Ψ 8] *cf. I* 125 μοῦνος δ' ἐν πάντεσσι δικαιότατος καὶ ἀληθὴς | ἦν Νῶε τις] τίς σ' A ἤλυθεν] ἦλθεν F 9—11] = *I* 193—195 9 γῆ] γῆν Ψ πλεύσειε δ' ὄρη] *Meineke,* πλεύσει δὲ ὄρη Φ Ψ, (πλεύσουσιν ὄρη *codd. I* 193, *quod hic praetulit Volkmann*) ἔσται ἅπαντα] *an* ἔσσεθ' ἅπαντα? 10 ἅπαντα] *ex I* 194 *restituendum,* πάντα Φ Ψ ἀπολεῖται] ἀπολεῖται αἰὼν A *ex versu proximo* 11] *om.* A, *excepta voce* αἰών, *quae versui superiori appicta est* στήσονται] καὶ στήσονται L 12] *cf. I* 196 ὦ Φρυγίη, πρώτη δ' ἀναδύσεαι ὕδατος ἄκρου 13 αὐτὸν] *ipse dedi,* αὐτὴ Φ Ψ 14 ἄλλοις εἰδώλοις] *cf. III* 31 εἰδώλοις τ' ἄλλοις (*Fragm. III* 31 ἄλλα τε πολλὰ μάταια); εἰδώλοις ἀλάλοις *coll. IV* 7 *VIII* 379 *Meineke et dubitans olim Alexandre* κεχαρισμένη] κεχαρημένη *Meineke, fortasse rectius* ὅσσα σε] ὅσα γε Ψ δειλή] *coniecit Castalio,* δείλη F, δήλη *codd. cett.*

VII ἐξολέσει πολλῶν περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
Αἰθίοπες δύστηνοι ὑπ' ἄλγεος οἰκτρὰ παθόντες
ῥομφαίαις πλήξονται ἐπὶ χθόνα πεπτηῶτες.
τὴν λιπαρὴν Αἴγυπτον ἀεὶ σταχύεσσι μέλουσαν,
ἣν Νεῖλος νηκτοῖς ὑπὸ χεύμασιν ἑπτὰ μεθύσκει,
ἀλλήλων ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις· ἔνθεν ἀέλπτως
ἀνέρες ἐξελάσουσι τὸν οὐ θεὸν ἀνδράσιν Ἆπιν.
αἲ αἴ, Λαοδίκεια, σὺ δὴ θεὸν οὔ ποτ' ἰδοῦσα
ψεύσῃ, τολμηρή· κλύσσει δέ σε κῦμα Λύκοιο.

* * *

αὐτὸς ὁ γεννηθεὶς ὁ μέγας θεός, ὃς τέρα πολλὰ
ποιήσει, κρεμάσειε δι' αἰθέρος ἄξονα μέσσον,
στήσει δ' ἀνθρώποισι μέγαν φόβον ὑψόσ' ἰδέσθαι
κίονα † μετρήσας μεγάλῳ πυρί, οὗ ῥαθάμιγγες
ἀνθρώπων ὀλέσουσι γένη κακὰ τολμησάντων.
ἔσται γάρ ποτε κοινὸς ἄναξ χρόνῳ, ἔνθα δὲ φῶτες
ἐξιλάσουσι θεόν, ἀλλ' οὐ παύσουσιν ἀνίας
ἀκράντους. Δαυὶδ δὲ δι' οἴκου πάντα τελεῖται.
τῷ γάρ τ' αὐτὸς ἔδωκε θεὸς κράτος ἐγγυαλίξας·
οἱ δὲ διαγγελτῆρες ὑπαὶ ποσὶ κοιμήσονται,
οἵ τε πυρὰς ἅπτουσι καὶ οἳ ποταμοὺς φαίνουσιν,
οἵ τ' ἄστη σῴζουσι καὶ οἳ πέμπουσιν ἀήτας.

34] Ioann. Apocal. 16, 4 sq.

15 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν] — *III 649* 16 ὑπ' ἄλγεος] *Alexandre*, ὑπ ἄλγεα Φ Ψ 17 ἐπὶ χθόνα] *Klouček*, ὑπὸ χρόα (χρῶα *P*) *codd.* 18 τὴν] *an* γῆν? λιπαρὴν] λιπαρὰν *A* μέλουσαν] μέλλουσαν Φ Ψ, *correxit Alexandre*, βρύουσαν *proposuit Castalio* 19 ἣν] ἢ *A* νηκτοῖς] *om.* Ψ χεύμασιν] *suspicatus est Alexandre*, κύμασιν *codd.*, *cf. V 484* ἐπὶ χεύμασι Νείλου *XI 176, 254 XIV 329* παρὰ χεύμασι Νείλου 20 ὀλεῖ στάσις] *dubitans coniecerat Alexandre, probavit Nauck coll. oraculo, quod legitur apud Cassium Dionem 57, 18 et 62, 18*, ἐλεῖ στάσις Ψ, ἐλεηδάσις Φ ἔνθεν] σέθεν *F* 21 οὐ θεὸν ἀνδράσιν] *volde suspectum, fortasse* οὔλιον ἀνδράσιν Ἆπιν] ἄπιν *F* 22 αἲ αἴ, Λαοδίκεια] = *V 290* σὺ δὴ θεὸν] *ipse scripsi*, σὺ δ' οὐ θεὸν Φ Ψ, *cf. v. 20* 23 κλύσσει] *correxi*, κλύσει *Alexandre*, καύσει Φ Ψ, κεύσει *censor editionis Alexandri* σε] *om.* Ψ Λύκοιο] λύκοισιν Φ 23] *lacunam subesse manifestum* 24 ὁ γεννηθεὶς] ὁ γεννητὴς *Bleek* ὃς τέρα] *Alexandre*, ἄστρ' ὃς Φ, ὃς ἄστρα Ψ; ποιήσει *ex initio versus sequentis huc retraxit F* 25 ποιήσει] ποιήσει *priori versui adsutum F* κρεμάσειε] *ipse temptavi*, κρεμάσει δὲ Φ Ψ μέσσον] μέσον Φ 26 ἀνθρώποισι] ἀνθρώποις Ψ ὑψόσ'] ὕψος Ψ 27 † μετρήσας] *corruptum* 28 τολμησάντων] *Klouček*, δηλησάντων (δηλωσάντων *L*) *codd.* 29 κοινὸς ἄναξ χρόνῳ] *Klouček*, καινὸς ἄναξ χρόνος *codd.*, κοινοῦ ἄναξ θρόνου *Bleek* ἔνθα δὲ] Φ Ψ, ἔνθα γε *coniecit Alexandre* 30 ἐξιλάσουσι] ἐξιλάσσουσι *P* θεόν] θεόν γ' *Opsopoeus* 31 ἀκράντους] *Friedlieb dubitans*, ἀχράντους *codd.*, *an* ἀκράτους? Δαυὶδ δὲ δι' οἴκου] *cf. VI 16* οἶκος . . . Δαυίδ Δαυὶδ] *F*, δᾱὶδ *P*, δαβὶδ *A B* πάντα τελεῖται] = *IV 47 VIII 215 XIV 299* 32 τ' αὐτὸς] αὐτῷ (*om.* τ') *A*, αὐτὸς Ψ κράτος] *ipse scripsi ex Hom. Λ 192*, χρόνος *P*, χρόνον (*e v. 29*) *codd. cett.*, θρόνον *Castalio* 33 διαγγελτῆρες] δὴ ἀγγελτῆρες *olim proposuit Volkmann* ὑπαὶ] ὑπὸ Ψ κοιμήσονται] κοιμηθήσονται Ψ 34 ἅπτουσι] *ipse conieci (cf. VIII 387)*, φαίνουσι Φ Ψ ποταμοὺς] *A*, ποταμοῖς *codd. cett.* φαίνουσιν] ἐμφαίνουσιν Ψ 35 ἄστη] ἄστυ *A*

VII πολλοῖς δ' αὖ χαλεπὸς βίος ἀνθρώποισιν ἔπεισιν
ἐσδύνων ψυχῇσι καὶ ἀλλάσσων φρένας ἀνδρῶν.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐκ ῥίζης βλαστὸς νέος ὄμματα φύσῃ,
τὴν κτίσιν, ἥ ποτε πᾶσι τροφὴν διέδωκε περισσήν,

* * *

καὶ τὸ μὲν ἀμφὶ χρόνοις ἔσται πλέον. ἀλλ' ὅτ' ἂν ἄλλοι
ἄρξωνται, Περσῶν μαχίμων φῦλ', αὐτίκα δεινοὶ
ἔσσονται θάλαμοι νυμφῶν διὰ δύσνομα ἔργα.
ἕξει γὰρ μήτηρ ἑὸν υἱέα καὶ πόσιν· υἱὸς
μητέρα δηλήσει· θυγάτηρ δ' ἐπὶ πατρὶ κλιθεῖσα
βάρβαρον ὑπνώσει τοῦτον νόμον. ὕστερα δ' αὐτοῖς
ἐκλάμψει Ῥωμαῖος Ἄρης πολλῆς ἀπὸ λόγχης·
αἵματι δ' ἀνδρομέῳ πολλὴν χθόνα φυρήσουσιν.
Ἰταλίης δὲ πρόμος τότε φεύξεται ἐκ δορὸς ἀλκῆς.
λείψουσιν δ' ἐπὶ γῆς χρυσῷ κεχαραγμένον ἔγχος,
ὃ πρόμαχοι φορέουσ' αἰεὶ σημήιον ἀρχῆς.
ἔσται μάν, ὅτε πᾶσι κακὴ καὶ δύσμορος οἰκτρῶς
Ἰλιὰς ἐκτελέσει τάφον, οὐ γάμον, ἔνθα βαρεῖα
κλαύσουσιν νύμφαι, ὅτι δὴ θεὸν οὐκ ἐνόησαν,
ἀλλ' αἰεὶ τυπάνοις καὶ κόρτοις ἦχον ἔδωκαν.
μαντεύου, Κολοφών· μέγα σοι κρέμαται φοβερὸν πῦρ.

36 *χαλεπὸς—ἔπεισιν] Huetius, χαλεπὸς βίος ἀνθρώπων τε πείσει ΦΨ, (χαλεπὸν βίον) ἀνθρώποισιν ἐποίσει Castalio* 37 *ἐσδύνων] ἐς δύνων A, εἰσδύνων Ψ ψυχῇσι] scripsi, ψυχαῖσι codd.* 38 *ὄμματα φύσῃ] Reichelt, ὄμματα λύσῃ codd., an ἀνθήσειεν ex I 383?* 39 *τὴν κτίσιν] ΦΨ, τέκνοις Alexandre ἥ ποτε πᾶσι] Ψ, ἥν ποτε πᾶσα A S, ἥν ποτε πᾶσαν PB διέδωκε] ἔδωκε Ψ* 40] *lacunam ante hunc versum ipse indicavi τὸ μὲν] ipse dedi, τὰ μὲν codd.* 41 *ἄρξωνται] ἄρξονται PB Περσῶν μαχίμων φῦλ', αὐτίκα δεινοί] ipse scripsi, Πέρσαι μαχίμων φῦλον αὐτίκα δεινοὶ Φ, Πέρσαι μάχιμον φῦλον ἀντιδεινοὶ Ψ, Πέρσαι μάχιμον γένος, αὐτίκα δεινοὶ Nauck, Πέρσαι, μάχιμον φῦλον, τότε δεινοί Volkmann* 42 *νυμφῶν] νυμφώνων Ψ διὰ δύσνομα ἔργα] ipse conieci, διὰ δύσνομα φῦλα codd.* 43 *sqq.] cf. V 390 sq. ἐν σοὶ γὰρ μήτηρ τέκνῳ μίχθη ἀθεμίστως | καὶ θυγάτηρ γενετῆρι ἑῷ συνεζεύξατο νύμφη* 44 *δηλήσει] δηλήσῃ P ἐπὶ πατρὶ κλιθεῖσα] cf. VII 160 ἐπ' ἐμῷ γὰρ πατρὶ κλιθεῖσα ἐπὶ] ὑπὸ Meineke κλιθεῖσα] κληθεῖσα P* 46 *ἐκλάμψει] ἐκλάμψης Ψ ἀπὸ λόγχης] ἀπολόγης B, an μετὰ λόγχης scribendum?* 47] *cf. I 156 αἵμασιν ἀνδρομέοις πολλὴν χθόνα ἀρδεύοντες* 48 *πρόμος] τρόμος Ψ* 49 *λείψουσιν] A, λείψουσι codd. cett., an λείψειεν? κεχαραγμένον] κεχαρισμένον A ἔγχος] Castalio, ἄνθος ΦΨ, ἔντος Meineke*
50 *ὃ—αἰεὶ] ipse temptavi, ἐκπρομολόντα φέρουσ' αἰεὶ Φ, ἐκπρομολόντα φέρον γε ἀεὶ Ψ, ἐν προμάχοις τὸ φέρουσ' αἰεὶ Alexandre, ἐκπρομόλον τὸ φέρουσ' αἰεὶ olim Volkmann, ἐκπρομολὼν τὸ φέρησ' αἰεὶ (schemate Ibyceo, vel φέρων scil. ἐστί) Meineke σημήιον ἀρχῆς] Alexandre adnuente Volkmanno, σημεῖον ἀνάγκης ΦΨ, (ἐκπρομολὼν τὸ φέρησ' αἰεὶ) σημήιον Ἄρης Meineke* 51 *μάν] μὲν A, μὴν Ψ πᾶσι] ipse correxi, πᾶσα ΦΨ*
52 *ἐκτελέσει] ipse temptavi, ἐκπίεται ΦΨ, εἰσίεται Alexandre βαρεῖα] ipse dedi, cf. de hoc neutrius generis plurali Hesiod. Scut. 348 ὀξεῖα κρέμισαν Arat. Phaen. 1068 θήλεια δὲ μῆλα C. I. G. 2448 III 29 θήλεια: βαθεῖα Φ, βαθεῖαι Ψ, βαρεῖαι ('gravi dolore oppressae') Meineke* 53 *κλαύσουσιν] κλαύσουσι ΦΨ ὅτι—ἐνόησαν] cf. VI 22 τὸν σὸν θεὸν οὐκ ἐνόησας VII 66 οὐκ ἔγνως τὸν σὸν θεόν* 54 *τυπάνοις] Alexandre, τυμπάνοις Ψ, καὶ τυμπάνοις Φ καὶ κόρτοις] Meineke coll. Diogen. Proverb. III 97 γραῦς ἀνακορτήσασα; καὶ κρότοις ΦΨ, τε κρότοισί τε Alexandre τυπάνοις καὶ κόρτοις] τυπάνοισι κρότοισίν τ' Volkmann, τυμπάνοισι κρότοισί τε anonymus Londin.* 55 *σοι] om. Ψ*

VII Θεσσαλίη δύσνυμφε, σὲ δ' ὄψεται οὐκ ἔτι γαῖα,
οὐδὲ τέφρην, πλεύσῃ δὲ μόνη φυγὰς ἠπείροιο·
οὕτως, ὦ τλῆμον, σκύβαλον πολέμου λυγρὸν ἔσσῃ
ὠκυρόοις ποταμοῖς καὶ ῥομφαίῃσι πεσοῦσα.
ὦ τλῆμόν γε Κόρινθε, σὺ δ' ἀμφ' αὐτὴν βαρὺν Ἄρην
δέξῃ, δειλαίη, καὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀπολεῖσθε.
Τῦρε, σύ, δειλαίη, λείψῃ μόνη· εὐσεβέων γὰρ
ἀνδρῶν χηρεύουσ' ὀλιγηπελίῃ διολέσσῃ.
ἆ Συρίη κοίλη, Φοινίκων ὑστάτη ἀνδρῶν,
οἷς ἐπερευγομένη χεῖται Βηρυτιὰς ἅλμη,
τλήμων, οὐκ ἔγνως τὸν σὸν θεόν, ὅς ποτ' ἔλουτο
Ἰορδάνου ἐν προχοῇσι — καὶ ἔπτατο πνεῦμα πρὸς αὐτόν, —
ὃς πρὶν καὶ γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
αὐθέντης γεγένητο λόγος πατρί, πνεύματι δ' ἁγνῷ
σάρκας δυσάμενος ταχὺς ἵπτατο πατρὸς ἐς οἴκους.
τρεῖς δ' αὐτῷ πύργους μέγας οὐρανὸς ἐστήριξεν,
ἐν τοῖς δὴ ναίουσι θεοῦ νωμήτορες ἐσθλοί,
ἐλπίς τ' εὐσεβίη τε σεβασμοσύνη τε ποθεινή,
οὐ χρυσῷ χαίρουσαι ἢ ἀργύρῳ, ἀλλὰ σεβασμοῖς
ἀνθρώπων θυσίαις τε δικαιοτάτοις τε λογισμοῖς.

67] Matth. 3, 16 Marc. 1, 10 Luc. 3, 22

57 *τέφρην*] *τεφρὴν (τε φρὴν A) Φ, τ' ἀφρὸν Ψ πλεύσῃ δὲ*] *Opsopoeus, πλεύσῃ τε (πλεύσει τὲ A) Φ, πλεύσεται Ψ* 58 *οὕτως*] *Alexandre, αὐτοῖς ΦΨ σκύβαλον—ἔσσῃ*] *cf. XI 185* 59 *ὠκυρόοις ποταμοῖς*] *ipse restitui coll. Hom. E 598, ὦ κυσὶ καὶ ποταμοῖς ΦΨ. ὠκύσι (!) (ὠκέσι Alexandre) καὶ ποταμοῖς Castalio ῥομφαίῃσι*] *Opsopoeus, ῥομφαίαισι (ῥομφαίαι σοι A) ΦΨ* 60 *ὦ*] *ἆ Ψ* 61 *ἐπ'*] *Alexandre, ἐν ΦΨ ἀλλήλοις*] *ἄλλοις A ἀπολεῖσθε*] *ἀπολεῖσθαι L* 62 *δειλαίη, λείψῃ*] *ipse temptavi, δ' ἡλίκα λήψῃ Φ, δ' ἡλίκον λήψῃ Ψ μόνη*] *μούνη A* 63 *χηρεύουσ'*] *Mendelssohn coll. Hom. ι 124, χώρης εἰς Φ. χώρησις Ψ, χώρης σῆς Alexandre ὀλιγηπελίῃ*] *Mendelssohn ex Alexandri coniectura ὀλιγηπελίῃ, ὀλίγη φανίη (ὀλιγηφανίη A) Φ, ὀλίγη φρενίη Ψ διολέσσῃ*] *Mendelssohn, σε διοίσει ΦΨ* 64 *ἆ Συρίη*] *Alexandre, ἀσσυρίη ΦΨ ὑστάτη*] *dedi, ὕστατον Meineke de situ Coelesyriae intellegens, ὕπατον Φ, ὕπατε Ψ, ὑψόθεν Alexandre* 65 *χεῖται*] *Alexandre, κεῖται ΦΨ Βηρυτιὰς*] *Alexandre, βάρη . . ιας (βάρη . . ιὰς A) Φ, βάρη κοιλίας Ψ* 66 *τλήμων*] *A, τλῆμον codd. cett. οὐκ—θεόν*] *cf. VI 22 τὸν σὸν θεὸν οὐκ ἐνόησας cf. VII 53 ὅτι δὴ θεὸν οὐκ ἐνόησαν* 66 *ὅς*] *Maranus, ὃν ΦΨ ἔλουτο*] *ipse scripsi, ἔλουσεν ΦΨ ἔλουτο | Ἰορδάνου ἐν προχοῇσι*] *cf. VI 4 sq. προχοαῖς ἀπολουσάμενος ποταμοῖο | Ἰορδάνου* 67 *Ἰορδάνου*] *ἰορδάνης Ψ προχοῇσι*] *προχοαῖσι ex VI 4 Fabricius, προχοῇσι Alexandre, τριτάτοισι ΦΨ, ποταμοῖσι Maranus, ὑδάτεσσι Friedlieb ἔπτατο*] *correxit Castalio, ἑπτὰ τὸ ΦΨ πνεῦμα πρὸς αὐτόν*] *ipse temptavi, πνεῦμα πολλῷ ΦΨ, πνεύματι πολλῷ Alexandre, πνεῦμα ἐπ' αὐτῷ Fabricius* 69 *γεγένητο λόγος πατρί*] *Alexandre, γένετο λόγῳ πατρός Φ, ἐγένετο λόγῳ πατρός Ψ* 70 *σάρκας δυσάμενος*] *= II 246; sic ipse correxi (cf. VII 134 δυσάμενοι προβάτων λασιότριχα ῥινά), σάρκα τε δυσάμενος Φ, σάρκα γε ἐνδυσάμενος Ψ. σάρκ' ἐνδυσάμενος Alexandre ἵπτατο*] *an ἔπτατο?* 72 *ἐν τοῖς*] *Alexandre, ἐν τῷ ΦΨ θεοῦ νωμήτορες ἐσθλοί*] *Friedlieb, θεοῦ νῦν (om. Ψ) μητέρες ἐσθλαί ΦΨ, νόου νῦν μητέρες ἐσθλαί Ewald ('die drei Mütter des göttlichen Sinnes'), an θεοῦ νωμητρίδες ἐσθλαί?* 73 *ἐλπίς τ'*] *ἐλπὶς Ψ σεβασμοσύνη τε ποθεινή*] *Ψ, τε ποθεινὴ σεβασμοσύνη Φ* 74 *χαίρουσαι*] *Meineke, χαίρουσα ΦΨ σεβασμοῖς*] *σεβάσμοις Φ* 75 *δικαιοτάτοις τε λογισμοῖς*] *cf. II 314 δικαιότατοί τε λογισμοί XIV 7 δικαίων τε λογισμῶν δικαιοτάτοις τε*] *Alexandre, δικαιοτάτων τε Ψ, δικαιοτάτων Φ*

VII θύσεις δ' ἀθανάτῳ μεγάλῳ τε θεῷ ἀγερώχῳ
οὐ χόνδρον τήξας λιβάνου πυρὶ οὐδὲ μαχαίρῃ
ἀρνειὸν κόψας λασιότριχα, ἀλλ' ἅμα πᾶσιν,
οἳ τεὸν αἷμα φέρουσι, λαβὼν ἀγρηνὰ πετεινὰ
εὐξάμενος πέμψεις εἰς οὐρανὸν ὄμματα πήξας·
ὕδωρ δὲ σπείσεις καθαρῷ πυρὶ τοῖα βοήσας·
'ὥς σε λόγον γέννησε πατήρ, πάτερ, ὄρνιν ἀφῆκα
ὀξὺν ἀπαγγελτῆρα λόγων, λόγε, ὕδασιν ἁγνοῖς
ῥαίνων σὸν βάπτισμα, δι' οὗ πυρὸς ἐξεφαάνθης.'
οὐδὲ θύρην κλείσεις, ὅτε τίς σοι ἐπήλυτος ἄλλος
ἥξει δευόμενος πενίης ἀπὸ λιμὸν ἐρύκειν.
ἀλλὰ λαβὼν κεφαλὴν τοῦδ' ἀνέρος ὕδατι ῥάνας
εὖξαι τρίς· τῷ σῷ δὲ θεῷ μάλα τοῖα βόησον·
'οὐκ ἔραμαι πλούτου· λιτός ποτε λιτὸν ἐδέγμην
ἀμφαδίην· σὺ πάτερ, σὺ χορηγητήρ, ἐπάκουσον.'
εὐξάμενος δώσεις οἱ· ἀπήγαγεν ἔκτοτε δ' ἀνήρ·

* * *

μὴ θλίψῃς με, θεοῦ ἱερὸν σέβας ἠδὲ δίκαιον,
ἀγνὸν ἀδούλωτον περὶ γένναν ἐλεγχθέν . . . .
τλήμονά μου κραδίην στῆσον, πάτερ· ἐς σὲ δέδορκα,
ἐς σὲ τὸν ἄχραντον, τὸν μὴ χέρες ἐργάσσαντο.

71] cf. Hermae Past. I, 3, 2; III 9, 1

76 *μεγάλῳ—ἀγερώχῳ] ipse scripsi, θεῷ μεγάλῳ ἀγερώχῳ Φ, τε θεῷ πατρὶ μεγάλῳ ἀγερώχῳ Ψ, μεγάλῳ θεῷ ἠδ' ἀγερώχῳ Castalio* 77 *οὐδὲ] οὐδὲν F* 78 *ἀρνειὸν] ἄρνειον P F, ἀρνεῖον codd. cett. κόψας] Opsopoeus, κόψεις Φ Ψ* 79 *οἳ τεὸν] οἵ τινες ἑὸν Ψ φέρουσι] φέρουσιν A ἀγρηνὰ πετεινά] suspectum ἀγρηνὰ] ἀγρίηνα Φ Ψ* 80 *εἰς—πήξας] cf. VII 162 ἐς οὐρανὸν ὄμματα πήξω πήξας] ipse correxi, τείνας Φ Ψ (errore librarii ex ultima versus superioris voce πετεινά ortum)* 81 *σπείσεις] σπείσῃς B, πείσεις Ψ* 82 *ὥς] Alexandre, ὅς Φ Ψ λόγον] λόγος Ψ πάτερ, ὄρνιν ἀφῆκα] πνεῦμ' ὄρνιν ἀφῆκε Maranus (et Otto) λόγε] ipse temptavi, λόγον codd.* 84 *ῥαίνων] ῥάνων A? πυρὸς ἐξεφαάνθης] cf. VI 6 πυρὸς ἐκφεύξας; πυρόεις ἐφαάνθης Struve* 85 *οὐδὲ θύρην κλείσεις] fortasse μηδὲ θύρην κλείσῃς scribendum esse suspicatus est Boissonade κλείσεις] A, κλείσῃς codd. cett. ἐπήλυτος] Dausqueius (et L. Dindorf), ἐπήλυδος Φ Ψ ἄλλος] ἀνήρ maluit Boissonade* 86 *πενίης—ἐρύκειν] ex Hom. ε 166 Alexandre, πενίην λιμόν τ' ἀπερύκειν Dausqueius, πενίης ἐπερυκέμεν λιμῷ Φ Ψ. πενίης (vel λιμοῦ) ἀπερυκέμεν ἄχθος et πενίην ἀπερυκέμεν (debebat conicere ἀπερυκέμεν, recte monente Alexandro) αὐτὴν Boissonade* 88 *τοῖα βόησον] cf. VII 81 τοῖα βοήσας* 89 *ποτε] τε ποτὲ A, δέ τε Ψ ἐδέγμην] ἐδάγμην Ψ* 90 *ἀμφαδίην] ipse temptavi, ἀμφεδὸς P, ἀμφοδὸς A, ἄμφωδος B, ἀμφωδὸς Ψ, ἀμφοτέρων Alexandre σὺ πάτερ] Alexandre, οὐ πάτερ Φ, οὗ πάτερ Ψ σὺ χορηγητήρ] Ψ, συγχωρηγητήρ Φ* 91 *εὐξάμενος δώσεις οἱ] Alexandre, εὐξαμένῳ δώσει σοι Φ Ψ ἀπήγαγεν] ἀπήγαγε δ' A ἔκτοτε] ἐξότε Alexandre olim proposuit, ὁππότε in ed. altera ('sublata in fine distinctione') δ' ἀνήρ] Betuleius, δ' ἀήρ codd. praeter A, qui ἀήρ habet* 91] *post hunc versum lacunam subesse vidit Ewald* 92 *μὴ θλίψῃς] cf. II 74 μὴ θλῖβε; μὴ λείψῃς (= μὴ λίπῃς) proposuit Alexandre θλίψῃς] θλήψεις P ἠδὲ] Alexandre, ἐκ δὲ Φ, ἐκ θεοῦ Ψ* 93 *ἐλεγχθέν] ἐλεχθὲν Φ* 93] *versus truncus est in codd.; in P additum 'λείπει'* 94 *ἐς σὲ δέδορκα] εἰς σὲ δέδορκα A Ψ, εἰς σέδορκα P, εἴ σε δέδορκα B* 95 *τὸν—ἐργάσσαντο] cf. IV 6 τὸν οὐ χέρες ἔπλασαν ἀνδρῶν IV 11 οὐ πλασθέντα χερὶ θνητῇ ἐς] εἰς codd. ἐργάσσαντο] ἐργάσαντο Φ Ψ*

VII Σαρδώ, νῦν σὺ βαρεῖα, μεταλλάξῃ ἐς τέφρην.
ἔσσῃ δ' οὐκ ἔτι νῆσος, ὅτ' ἂν δέκατος χρόνος ἔλθῃ.
ζητήσουσι πλέοντες ἐν ὕδασι σ' οὐκ ἔτ' ἐοῦσαν,
ἀλκυόνες δ' ἐπὶ σοὶ οἰκτρὸν γόον αἰάξουσιν.
Μυγδονίη τρηχεῖα, δυσέκβατε πυρσὲ θαλάσσης,
αὐχήσεις αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶν' ἀπολέσσῃ
θερμῷ πνεύματι πᾶσα, μανήσῃ δ' ἄλγεσι πολλοῖς.
Κελτὶ γαίη, τόσσον κατ' ὄρος, παρὰ δύσβατον Ἄλπιν,
ψάμμος ὅλην χώσει σε βαθύς· φόρον οὐκ ἔτι δώσεις,
οὐ στάχυν, οὐ βοτάνας· πανέρημος ἔσῃ δ' ἀπὸ λαῶν
αἰεί, κρυμαλέοις δὲ παχυνομένη κρυστάλλοις
λώβην ἐκτίσεις, ἣν οὐκ ἐνόησας, ἄναγνε.
Ῥώμη καρτερόθυμε, Μακηδονίην μετὰ λόγχην
ἀστράψεις ἐς Ὄλυμπον· θεὸς δέ σε πάμπαν ἄπυστον
ποιήσει, ὁπότ' ἂν δοκέῃς πολὺ κρεῖσσον ἐς ὄμμα
ἑδραίη μίμνειν. τότε σοι τοιαῦτα βοήσω.
ὀλλυμένη φθέγξῃ λυπρῶς τότε μορμύρουσα·
δεύτερά σοι, Ῥώμη, μέλλω πάλι δεύτερα φωνεῖν.
ἄρτι δέ σε, τλήμων Συρίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς.
Θῆβαι δύσβουλοι, ὑμῖν κακὸς ἦχος ἐπέστη
αὐλῶν φθεγγομένων, ὑμῖν σάλπιγξ κακὸν ἦχον
ἠχήσει, ὄψεσθε δ' ἀπολλυμένην χθόνα πᾶσαν.
αἲ αἴ σοι τλήμων, αἲ αἲ κακόθυμε θάλασσα.
βρωθήσῃ πυρὶ πᾶσα καὶ ἅλμῃ λαὸν ὀλέσσεις.

96 βαρεῖα] βαρεῖαν Ψ μεταλλάξῃ ἐς] A, μεταλλάξει ἐς P B, ἐναλλάξειας Ψ τέφρην] an ὕδωρ scribendum? (quo facto μεταλλαχθήσῃ ἐς ὕδωρ corrigendum esset) 97 δέκατος] Nauck coll. IV 20, δεκάδος Φ Ψ 98 πλέοντες] πλέονες B, σε πλέοντες F ὕδασι σ'] ipse scripsi, ὕδασιν codd. 99 αἰάξουσιν] Alexandre, αἰάσουσιν anonymus Londin., αἴξουσιν (—ι) Φ Ψ 100 δυσέκβατε] δυσέβακτε P πυρσὲ] πῦρ σε L 101 εἰς αἰῶν'] coniecit Alexandre, αἰώνων Φ Ψ ἀπολέσσῃ] Alexandre, ἀπολεῖ σε Φ Ψ 103 Κελτὶ γαίη] κέλτι γαίη B, κελτιγενὴ P, κελτιγένη A, κέλτι γένη Ψ, Κέλτι γένη Dausquєius τόσσον] aegre temptavi, τὸ δὲ σὸν Φ Ψ Ἄλπιν] Ψ, ἄλπην Φ (cf. Dionys. Perieg. 295 Ἄλπιος ἀρχή) 104 ὅλην] Castalio, ὅλη Φ Ψ βαθύς· φόρον] βαθύσφορον A F 106 κρυμαλέοις δὲ] κρυμαλέοισι Ψ κρυστάλλοις] κρυστάλλοισι B, κρυστάλοις F 108 Μακηδονίην] μακηδονίη Ψ λόγχην] Castalio, λόχμην Φ Ψ 110 δοκέῃς] A Ψ, δοκέεις P B 111 ἑδραίη] ἑδραία Alexandre in utraque editione, ἑδραίη in Cur. post. praeferebat τότε—βοήσω] cf. XI 32, 108 τότε σοι πάλι ταῦτα βοήσω τοιαῦτα] Φ Ψ, an πάλι ταῦτα scribendum ex ll. cc.? 112 λυπρῶς τότε μορμύρουσα] Volkmanni coniecturam dubitans recepi, λαμπρόν ποτε καὶ μαρμάρεν σε Φ, λαμπρόν ποτε καὶ μαρμαῖρον Ψ, quod Alexandro placuit, λαμπρόν ποτε μαρμαρέον τε Castalio 113 Ῥώμη, μέλλω] μέλλω Ῥώμη A πάλι] A, πάλιν codd. cett. 114] = XIII 119, cf. V 287 ἄρτι δέ σε, τλήμων Ἀσίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς XI 122 ἄρτι δέ σε, τλῆμον Φρυγίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς σε, τλήμων Συρίη] ex XIII 119 scripsi, cf. V 287, σε, τλῆμον Συρίη Nauck, σε Συρίη τλῆμον Ψ, σοι Συρίη τλῆμον Φ 115 δύσβουλοι] δύσμορλοι Ψ κακὸς — 116 ὑμῖν] om. A priore hemistichio v. 115 et posteriore v. 116 contaminatis 116 φθεγγομένων] φθεγγομένων γε Ψ 118] cf. III 323 αἲ αἴ σοι Λιβύη· αἲ αἲ δὲ θάλασσά τε καὶ γῆ τλήμων] τλῆμον Φ 119 καὶ—ὀλέσσεις] ipse scripsi (corruptela orta ex VII 121), καὶ ἐξολέσεις (ἐξολέσῃς P) λαὸν ἅλμῃ Φ Ψ

VII ἔσται γὰρ τοσσοῦτον ἐπὶ χθονὶ μαινόμενον πῦρ,
ὅσσον ὕδωρ ῥεύσει καὶ ἐξολέσει χθόνα πᾶσαν.
φλέξει ὄρη, καύσει ποταμούς, πηγὰς δὲ κενώσει.
ἔσται κόσμος ἄκοσμος ἀπολλυμένων ἀνθρώπων.
καιόμενοι δὲ κακῶς τότε τλήμονες ἐμβλέψουσιν
οὐρανόν, οὐκ ἄστροις, ἀλλ' ἐν πυρὶ κεκμηῶτα.
οὐδὲ θοῶς ὀλέσονται, ἀπολλύμενοι δ' ὑπὸ σαρκῶν,
πνεύματι καιόμενοι εἰς αἰώνων ἐνιαυτοὺς
αἰεὶ δυσβασάνιστα θεοῦ νόμον εἰδήσουσιν
οὐκ ἀπαφητὸν ἐόντα· βιαζομένη δ' ἄρα γαῖα,
ἥν τινα τολμήσασα θεὸν ἐπεδέξατο βωμοῖς,
ψευδομένη κάπνωσε δι' αἰθέρος ἀλλαχθέντος·
κεῖνοι δὲ τλήσονται ἄγαν πόνον, οἳ διὰ κέρδος
αἰσχρὰ προφητεύσουσι κακὸν χρόνον ἀλδαίνοντες.
οἳ μὲν δυσάμενοι προβάτων λασιότριχα ῥινὰ
Ἑβραῖοι ψεύσονται, ὃ μὴ γένος ἔλλαχον αὐτοί,
ἀλλὰ λόγους λαλέοντες ἐπ' ἄλγεσι κερδαντῆρες,
οἳ βίον ἀλλάξουσι καὶ οὐ πείσουσι δικαίους,
οἵ τε θεὸν πάμπιστα διὰ φρενὸς ἱλάσκονται.
ἐν δὲ τρίτῳ κλήρῳ περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
ὀγδοάτης πρώτης ἄλλος πάλι κόσμος ὁρᾶται.
νὺξ ἔσται πάντη . . . . . . μακρὴ καὶ ἀφεγγής.
καὶ τότε μὲν θείου δεινὴ περιβήσεται ὀδμὴ

134 Matth. 7, 15

123] Lactantius div. inst. VII 16, 13 = vol. I p. 637, 10 — p. 638, 1 Brandt: his et aliis pluribus malis solitudo fiet in terra et erit deformatus orbis atque desertus: quod in carminibus Sibyllinis ita dicitur: 123 'ἔσται' — 'ἀνθρώπων'

120 γὰρ τοσσοῦτον] ipse scripsi, idque etiam Alexandre in Cur. poster. praesenserat; γὰρ τοσοῦτον Ψ, γάρ τε τοσοῦτον Φ 121 ὅσσον] ὅσον Ψ ῥεύσει καὶ] P, ῥεύσει δὲ καὶ codd. cett. 123] cf. XIII 147 καὶ πάλι κόσμος ἄκοσμος ἀπολλυμένων ἀνθρώπων; cf. III 363 VIII 165 ἀπολλυμένων ἀνθρώπων] = XIII 95 125] cf. I 240 sq. αἱμαιόεντα πόλον τε μέγαν τε πυραυγέα δίσκον | δείξεν κεκμηῶτα 126 ὀλέσονται] scripsi, ὀλέκονται codd. 129 βιαζομένη δ' ἄρα γαῖα] βιαζομένης ἄρα γαίης Alexandre adversante Ludwichio Fleckeisens Jahrb. 1878 p. 243) 130 θεὸν] θεῶν Ψ βωμοῖς] Alexandre, βωμούς Φ Ψ 131 κάπνωσε — ἀλλαχθέντος] Ludwich (qui etiam κάπνωσε δι' αἰθέρος ἀλλαχθέντα scribi posse monuit), καπνὸν δὲ δι' αἰθέρος ἄλγεα θέντα (ἀλγηθέντα Ψ) Φ Ψ 132 πόνον] Meineke, πόθον Φ, πον θ' οἳ Ψ διὰ κέρδος] = III 14 VIII 422; correxi cum Alexandro, διὰ κέρδους Φ Ψ 133 κακὸν — ἀλδαίνοντες] cf. VIII 174 ἐπαυξήσῃ κακὸν ἦμαρ 134 δυσάμενοι] δυσσάμενοι P, δασάμενοι A, δαισάμενοι Ψ 135 ἔλλαχον] ipse temptavi, ἔκλαβον Φ, ἔλαβον Ψ, ἔλλαβον Alexandre 136 λόγους λαλέοντες] Alexandre, λόγοις λαλέοντες Φ, λόγοισι λαλοῦντες Ψ 137 ἀλλάξουσι καὶ οὐ] Struve, ἀλλάξουσιν κοὐ Φ, ἀλλάξουσι κοὐ Ψ 138 οἵ τε] ὅτε A πάμπιστα] Castalio, πάμπαυστα codd. 139 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν] = III 649 140 ὀγδοάτης πρώτης] ὀγδοάτης γενεῆς Thorlacius videtur voluisse, ὀγδοάτου πρώτης Bleek dubitans proposuit ('tertio anno octavi mensis die prima') πάλι] πάλιν Ψ 141] lacuna in medio versu statuenda in codicibus non indicatur excepto P, qui adscriptum habet 'λείπει'; fortasse πάντη κατὰ γῆν (vel πᾶσαν κατὰ γῆν) supplendum ἀφεγγής] Volkmann, ἀπειθής Φ, ἀπειθής τε Ψ, ἀπευθής ('eine Nacht, durch die Nichts erkundet werden kann') Meineke 142 θείου — ὀδμὴ] cf. III 60 θείου δ' ἐμβρίσειεν ὀδμή

VII ἀγγέλλουσα φόνους, ὁπότ' ἂν κεῖνοι ἀπόλωνται
νυκτί τε καὶ λιμῷ. τότε γεννήσει καθαρὸν νοῦν
ἀνθρώπων, στήσει δὲ θεὸς γένος, ὡς πάρος ἦεν·
οὐκ ἔτι τις κόψει βαθὺν αὔλακα γυρῷ ἀρότρῳ·
οὐ βόε δ' ἰθυντῆρε κάτω βάψουσι σίδηρον·
κλήματα δ' οὐκ ἔσται οὐδὲ στάχυς· ἀλλ' ἅμα πάντες
μάννην τὴν δροσερὴν λευκοῖσιν ὀδοῦσι φάγονται.
σὺν δ' αὐτοῖς ἔσται τότε καὶ θεός, ὅς τε διδάξει,
ὡς ἐμὲ τὴν λυγρήν. ὅσα γὰρ κακὰ πρόσθεν ἔρεξα
εἰδυῖ', ἄλλα τε πολλὰ κακῶς ἐπόνησ' ἀμελοῦσα.
μυρία μέν μοι λέκτρα, γάμος δ' οὐδεὶς ἐμελήθη·
πᾶσι δ' ἐγὼ παράπιστος ἐπήγαγον ἄγριον ὅρκον.
δευομένους ἀπέκλεισα καὶ ἐν προμολοῦσιν ἰοῦσα
εἴκελον εἰς αὐλῶνα θεοῦ φάτιν οὐκ ἐνόησα.
τοὔνεκα πῦρ μ' ἔφαγεν καὶ βρώσεται· οὐδὲ γὰρ αἰεὶ
ζήσομαι, ἀλλ' ὀλέσει με κακὸς χρόνος, ἔνθα τάφον μοι
ἄνθρωποι τεύξουσιν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
καί με λίθοις ὀλέσουσ'· ἐπ' ἐμῷ γὰρ πατρὶ κλιθεῖσα
υἷα φίλον μετέδωκα. βάλοιτε, βάλοιτέ με πάντες·
οὕτω γὰρ ζήσω καὶ ἐς οὐρανὸν ὄμματα πήξω.

158—160] Arnobius adv. nation. I 62 = p. 42, 23 sqq. Reifferscheid: si quo tempore Sibylla praesagia oracula illa depromens fundebat vi ut dicitis Apollinis plena ab impiis esset caesa atque interempta latronibus: numquid Apollo diceretur in ea esse occisus?

143 *ἀγγέλλουσα] ἀγγέλουσα P ἀπόλωνται] ἀπόλλωνται Ψ* 144 *λιμῷ] A, λοιμῷ codd. cett., in F ex λιμῷ correctum* 145 *θεὸς] olim Alexandre, τὲ P, τεὸν codd. cett. ('legi posset δ' ἕτερον γένος vel ἑτεὸν γένος' Alexandre in Cur. post.) ὡς πάρος ἦεν] = II 33 III 294, cf. XI 77 ἧ πάρος ἦεν XIV 48 ὡς τὸ πρὶν ἦεν ἦεν] ipse correxi, ἦν σοι Φ Ψ; ἦν περ Alexandre coniecit* 146 *αὔλακα] ἄλακα P* 147 *οὐ βόε δ' ἰθυντῆρε] cf. II 211 οὐ βόες ἰθυντῆρες βόε δ' ἰθυντῆρε] ipse scripsi, βόες ἰθυντῆρε Meineke, βόες ἰθυντῆρα Φ Ψ* 148 *κλήματα] Betuleius, κτήματα Φ Ψ ἔσται] ἐστ' Φ στάχυς] Alexandre, στάχυες Φ Ψ* 149 *μάννην] μάνην Φ, μήνην Ψ λευκοῖσιν] Φ, λευκοῖς ὑπ' Ψ* 150 *θεός, ὅς τε] Ψ, θοὴ ὥστε Φ* 150 *ὅς τε διδάξει] ὅς σφε διδάξει Klouček, obiectum desideravit Bleek* 151 *sqq.] cf. II 339 sqq.* 151 *ὅσα—εἰδυῖ'] cf. II 343 sq. τὰ δ' ἔκνομα πρόσθεν ἔρεξα | εἰδυῖα ἔρεξα] ἔρρεξα Ψ* 152 *εἰδυῖ'] Opsopoeus, εἰδυῖα Φ Ψ ἄλλα—ἀμελοῦσα] cf. II 340 sq. δυσφροσύνῃσι πονησαμένη περὶ πάντων | ἤλιτον* 153—155] *om. L librarii incuria* 153 *μοι] τοι F γάμος—ἐμελήθη] cf. II 341 οὔτε γάμῳ μεμελημένη* 154] *cf. III 816 μαινομένην ψεύστειραν παράπιστος] Alexandre, cf. πάμπιστα VII 138, παράπυστος Φ Ψ* 155 *δευομένους ἀπέκλεισα] = II 343 δευομένους] δευομένης Φ ἀπέκλεισα] ἀπέκλυσα Φ προμολοῦσιν] προμολῆσιν super μο scripto βο F* 156 *εἴκελον] ἴκελον (ἴκελον A) Φ* 157 *μ' ἔφαγεν καὶ] Φ, μ' ἔφαγε καὶ Ψ βρώσεται] Ψ, βρώσεως Φ, βρώσιες Opsopoeus αἰεὶ] ipse scripsi, αὐτὴ Φ Ψ* 159 *τεύξουσιν] A, τεύξουσι P B, om. Ψ ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης] ipse temptavi, ἐπανερχόμενοί με θαλάσσῃ Φ, παρερχόμενοί με θαλάσσῃ Ψ* 160 *ὀλέσουσ'—κλιθεῖσα] Opsopoeus suspicatus est coll. VII 44, ὀλέσουσιν, ἐπεί μοι (ἔπειμι Ψ) γὰρ πατρὶ λελοῦσα Φ Ψ ἐπ'—κλιθεῖσα] cf. VII 44 θυγάτηρ δ' ἐπὶ πατρὶ κλιθεῖσα ἐπ'] ὑπ' Meineke hoc quoque loco coniecit* 161 *μετέδωκα] μετέδωκε Φ βάλοιτε—πάντες] Ψ, βάλοιτέ με, βάλλετε (βάλετε A) πάντες P A S, βαλεῖτε πάντες B (versu truncato)* 162 *ἐς—πήξω] cf. VII 80 εἰς οὐρανὸν ὄμματα πήξας ἐς] εἰς Ψ ὄμματα] ὄμμα Ψ* 162] *post hunc: στίχοι ρξα F L (nam versus primus ὦ 'Ρόδε aliunde adiectus est); praeterea subscriptionem habet F: τέλος τῶν σιβυλλιακῶν ἐκλογῶν (octavus enim liber in Ψ ordine primus legitur, ceteri omnino desunt)*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

VIII *Ἐρχομένης μεγάλης ὀργῆς ἐπὶ κόσμον ἀπειθῆ*
ἔσχατον εἰς αἰῶνα θεοῦ μηνίματα φαίνω
πᾶσι προφητεύουσα κατὰ πτόλιν ἀνθρώποισιν.
ἐξ ὅτε δὴ πύργος τ' ἔπεσεν γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων
ἐς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους,
πρῶτα μὲν Αἰγύπτου βασιλήιον ἵστατο, Περσῶν
Μήδων Αἰθιόπων τε καὶ Ἀσσυρίης Βαβυλῶνος,
εἶτα Μακηδονίης τῦφον μέγαν αὐχησάσης,
πέμπτη ἔπειτ' Ἰταλῶν κλεινὴ βασιλείη ἄθεσμος

1] Paul. Thess. I 1, 10 (cf. Matth. 3, 7 Luc. 3, 7) 3] cf. Ioann. Apoc. 10, 11

1—3] Lactantius de ira div. 23 = vol. II p. 244 Fritzsche: Cumaeae quidem volumina, quibus Romanorum fata conscripta sunt, in arcanis habentur: ceterarum tamen fere omnium libelli, quominus in usu sint omnibus, non vetantur. ex quibus alia denuntians universis gentibus iram dei ob impietatem hominum hoc modo exorsa est: 1 'ἐρχομένης' — 3 'ἀνθρώποισιν' 1] Theophilus ad Autol. II 31 = p. 146 Otto *huc respiciens* (cf. Orac. Sib. III 97 sq.): *Σίβυλλα μὲν οὕτως σεσήμακεν καταγγέλλουσα ὀργὴν τῷ κόσμῳ μέλλειν ἔρχεσθαι* (*laudantur* vv. III 97—103 *adiuncto* VIII 5) 5] *hunc* Theophilus ad Autol. II 31 = p. 148 Otto *subiunctum Sibyllae versibus* III 97—103 *habet*: 'εἰς' — 'διαλέκτους' (*cf. ad l. c.*); *paullo ante* (p. 146 Otto) *idem dicit*: *πρὸ τοῦ τὰς διαλέκτους μερισθῆναι αὗται αἱ προγεγραμμέναι ἐγενήθησαν πόλεις*; *versum legit* Eusebius praepar. evang. IX 14 = vol. I p. 482, 4—6 Dindorf: *πάλιν Μωσέως περὶ τῆς τοῦ πύργου κατασκευῆς καὶ ὡς ἀπὸ μιᾶς γλώττης εἰς πολλὰς συνεχύθησαν διαλέκτους ἱστορήσαντες κτλ.* 6—9] Lactantius div. inst. VII 15 = vol. I p. 633, 2 sqq. Brandt: nam et Aegyptios et Persas et Graecos et

Inscriptio: λόγος ὄγδοος Φ; versus 1—9 etiam in V H inveniuntur post librum XIV additi praemissa inscriptione σιβύλλης λόγος (όγος H, λ rubricatum evanuit) ιε; in Ψ hic liber primus omnium collocatus est (cf. ad I 1 et VIII 501) 1 ἐρχομένης μεγάλης ὀργῆς] cf. XI 11 sq. ἐπ' αὐτοὺς δ' ἤλυθεν ὀργὴ | ὑψίστοιο θεοῦ μεγάλης ὀργῆς] V H Φ Ψ, ὀργῆς μεγάλης Lactantius ἐπὶ κόσμον ἀπειθῆ] cf. I 204 λαὸν ἀπειθῆ 2 ἔσχατον] V H Lactantius, ὕστατον Φ Ψ θεοῦ μηνίματα φαίνω] = III 811 μηνίματα] V H Φ Lactanti cod. Par., μηνύματα Ψ Lactanti cod. Bon. φαίνω] φωνὴ V H 3 πᾶσι προφητεύουσα] = III 811 προφητεύουσα] προφητεύσασα Lactantius πτόλιν] πόλιν V H Lactantius 4 sq.] cf. III 105 sq. αὐτὰρ ἐπεὶ πύργος τ' ἔπεσεν γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων | παντοδαπαῖς φωνῇσι διέστρεψεν XI 10 sq. ἁπάντων | γλῶσσαι δ' αὖτ' ἐλύθησαν XI 12 ἢ πέσε πύργος 4 πύργος τ'] πῦργος τ' Φ, πύργος F ἔπεσεν] ἔπεσε codd. 5 πολλὰς θνητῶν] πολλὰ ἔθνη τῶν V H 6—9] cf. III 158—161 6 ἵστατο] V H, εἶτα τὸ Φ Ψ, cf. III 159 7] = III 160 Αἰθιόπων τε] V H, cf. III 160 (unde Castalio τε suppleverat), Αἰθιόπων Φ Ψ Ἀσσυρίης] ἀσυρίης F 8 Μακηδονίης—αὐχησάσης] cf. IV 88 ἐπεὶ σκήπτροισι Μακηδόνες αὐχήσουσιν Μακηδονίης] V H A, μακεδονίης codd. cett. αὐχησάσης] V H, αὐδήσασα Φ Ψ 9 πέμπτη] ipse temptavi, πέμπτον (πέμπον B) Φ, πέμπομαι Ψ; corrupta voce πομπο . . . desinit

VIII ἑστιάτιον πᾶσιν δείξει κακὰ πολλὰ βροτοῖσιν
καὶ πάσης γαίης ἀνδρῶν μόχθους δαπανήσει.
ἄξει δ' ἀδμῆτας βασιλεῖς ἐθνῶν ἐπὶ δυσμὰς
καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς καὶ πάνθ' ὑποτάξει.
ὀψὲ θεοῖο μύλοι ἀλέουσι τὸ λεπτὸν ἄλευρον.
πῦρ τότε πάντ' ὀλέσει καὶ χνοῦν λεπτὸν ἀποδώσει
ὑψικόμων ὀρέων κορυφὰς καὶ σαρκὸς ἁπάσης.
ἀρχὴ πᾶσι κακῶν φιλοχρημοσύνη καὶ ἄνοια.
χρυσοῦ γὰρ δολίοιο καὶ ἀργυρίου πόθος ἔσται·
οὐδὲν γὰρ τούτων θνητοὶ μεῖζον προέκριναν,
οὐ φάος ἠελίου, οὐκ οὐρανόν, οὐδὲ θάλασσαν,
οὐ γαῖαν πλατύνωτον, ὅθεν φύουσιν ἅπαντα,
οὐ τὸν πάντα διδόντα θεόν, γεννήτορα πάντων,
οὐ πίστιν τούτων καὶ εὐσεβίην προέκριναν.
πηγὴ δυσσεβίης καὶ ἀταξίης προοδηγός,
μηχανίη πολέμων, εἰρήνης τ' ἐχθρὴ ἄνοια
ἐχθραίνουσα τέκνοις γονέας καὶ τέκνα γονεῦσιν.
κοὐδὲ γάμος ἅμα χρυσῷ ὅλως ποτὲ τίμιος ἔσται.
γαῖα θ' ὅρους ἕξει καὶ φρουροὺς πᾶσα θάλασσα
πᾶσι μεριζομένη δολίως τοῖς χρυσὸν ἔχουσιν·
ὡς αἰῶσι θέλοντες ἔχειν πολυθρέμμονα γαῖαν

Assyrios proditum est regimen habuisse terrarum: quibus omnibus destructis ad Romanos quoque rerum summa pervenit (*cf. ad* Orac. Sib. III 159—161) 14] Macarius VI 85 = Paroemiogr. Graec. vol. II p. 199, 8 Leutsch, Appendix proverb. = ibidem vol. I p. 444, 6 sq.: *'ὀψὲ θεῶν ἀλέουσι μύλοι, ἀλέουσι δὲ λεπτά'*

fragmentum, quod in V II extat; in II additum 'λείπει' ἔπειτ'] ipse temptavi, εἷς Φ Ψ κλεινὴ βασιλείη ἄθεσμος] scripsi, κλεινὴν βασιλείαν ἄθεσμον Φ Ψ 10 *ἑστιάτιον] ἕστατον ἢ (retento accusativo κλεινὴν βασιλείαν ἄθεσμον) Alexandre πᾶσιν δείξει] δείξει πᾶσιν A* 12 *ἄξει] ἕξει Ψ ἀδμῆτας] scripsi, ἀδμήτους anonymus Paris., ἀκμῆτας (ἀκμῆτας* [οὓς] *P, ἀκμῇ τὰς A, ἀκμητάς B) Φ Ψ, αἰχμητὰς Alexandre* 13] = *V 19 XII 23 καὶ θεσμοὺς θήσει]* = *XIV 56* 14 *θεοῖο μύλοι ἀλέουσι] ipse correxi, θεοῦ μῦλοι ἀλέουσι Φ, θεοῦ μῦλοι γ' ἀλέουσι (ἀλέσουσι superscriptum manu recentiore L) Ψ* 15 *ὀλέσει] ὀλέσει suspicatus est Alexandre χνοῦν λεπτὸν] Mendelssohn, λεπτὸν χνοῦν codd.* 17] *cf. III 641 sq. ἔσται | ἡ φιλοχρημοσύνη κακὰ ποιμαίνουσα πόλεσσιν II 111 ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης III 235 φιλοχρημοσύνην, ἥ τις κακὰ μυρία τίκτει | θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον ἀρχὴ] ἄχρι B* 18] *cf. III 640 sq. ἀντίον εἰς ἔριν αὐτῶν | ἔλθωσιν χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου εἵνεκεν ἀργυρίου] ἀργύρου Ψ* 20 *ἠελίου] ἠελίοιο A* 21 *φύουσιν ἅπαντα] φύουσι πάντα F R m[1]* 22 *οὐ—διδόντα] αὐτὸν πάντα δῶντα B* 24 *ἀταξίης] ἀταξίας Ψ προοδηγός] Betuleius, προοδηγοί Φ Ψ* 25 *μηχανίη] Ψ, μηχανίης Φ τ' ἐχθρὴ] ipse scripsi, ἐχθρά τ' Ψ, ἔχθρας τ' Φ, an τ' ἔχθος? ἄνοια] ἀνοία Φ, ἀνθρώπεια Ψ* 26] *cf. VIII 84 κοὔτε γονεῖς τέκνοισι φίλοι, οὐ τέκνα γονεῦσιν II 118 ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν ἀδελφειοί τε συναίμοις ἐχθραίνουσα] Castalio, ἐχθραίνοντας Φ, ἐχθραίνοντα Ψ* 27 *ἅμα] θ' ἅμα Ψ χρυσῷ] χρυσοῦ Ψ ὅλως] Alexandre, ὅλος Φ Ψ* 28 *sq.] cf. II 319 sq. VIII 209 sq. γαῖα δ' ἴση πάντων οὐ τείχεσιν, οὐ περιφραγμοῖς | ἐκπρομεριζομένη καρποὺς τότε πλείονας οἴσει* 28 *θ' ὅρους] φόρους L, θ' ὅρουσ' R πᾶσι θάλασσα] πᾶσα δὲ (δὲ linea rubra delevit Betuleius) θάλασσα P* 30 *θέλοντες] Klouček, θέλοντας codd.*

VIII προσθήσουσι πένητας, ἵν' αὐτοὶ πλείονα χῶρον
προσπορίσαντες ἀλαζονίῃ καταδουλώσωσιν.
κεἰ μὴ γαῖα πέλωρος ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
τὸν θρόνον εἶχε μακρήν, οὐκ ἦν ἴσον ἀνδράσι φέγγος,
ἀλλ' ἀγοραζόμενον χρυσῷ πλουτοῦσιν ὑπῆρχεν
καὶ πτωχοῖς αἰῶν' ἕτερον θεὸς ἡτοίμαζεν.
ἥξει σοί ποτ' ἄνωθεν ἴση, ὑψαύχενε Ῥώμη,
οὐράνιος πληγὴ καὶ κάμψεις αὐχένα πρώτη
κἀξεδαφισθήσῃ καὶ πῦρ σ' ὀλοὸν δαπανήσει
κεκλιμένην ἐδάφεσσιν ἑοῖς καὶ πλοῦτος ὀλεῖται
καὶ σὰ θέμεθλα λύκοι καὶ ἀλώπεκες οἰκήσουσιν.
καὶ τότ' ἔσῃ πανέρημος ὅλως, ὡς μὴ γεγονυῖα.
ποῦ τότε Παλλάδιον; ποῖός σε θεὸς διασώσει,
χρύσεος ἢ λίθινος ἢ χάλκεος; ἢ τότε ποῦ σοι
δόγματα συγκλήτου; ποῦ Ῥείης ἠὲ Κρόνοιο
ἠὲ Διὸς γενεὴ καὶ πάντων, οὓς ἐσεβάσθης
δαίμονας ἀψύχους, νεκύων εἴδωλα καμόντων,
ὧν Κρήτη καύχημα τάφους ἡ δύσμορος ἕξει
θρησκεύουσα θρόνοισιν ἀναισθήτοις νεκύεσσιν;
ἀλλ' ὅτε σοι βασιλεῖς χλιδανοὶ τρὶς πέντε γένωνται
κόσμον δουλώσαντες ἀπ' ἀντολίης μέχρι δυσμῶν,
ἔσσετ' ἄναξ πολιόκρανος ἔχων πέλας οὔνομα πόντου,
κόσμον ἐποπτεύων διερῷ ποδί, δῶρα πορίζων,

47 sq.] Lactantius div. inst. I 11, 46 sq. = vol. I p. 44, 23 — p. 45, 8 Brandt: et sepulchrum eius *(Iovis)* est in Creta in oppido Gnosso et dicitur Vesta hanc urbem creavisse; in quo sepulchro eius est inscriptum antiquis litteris Graecis *ΖΑΝ ΚΡΟΝΟΥ*, id est Latine Iuppiter Saturni *(haec quidem ex Ennio)*. hoc certe non poetae tradunt sed antiquarum rerum scriptores quae adeo vera sunt, ut ea Sibyllinis versibus

32 καταδουλώσωσιν] καταδουλώσουσιν *super* ω *scripto* ου *F*, καταδουλώσουσι *L R* 33 κεἰ] κ' εἰ *Opsopoeus*, καὶ εἰ *Φ Ψ* ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος] = *II 184 III 373 Fragm. III 49* 36 ἡτοίμαζεν] ἠτοίμαζεν *Φ* 37 ἴση] *offendit Alexandrum, sed cf. V 3 VIII 107* ὑψαύχενε Ῥώμη] = *XII 230* 39 κἀξεδαφισθήσῃ] καὶ ἐξεδαφισθήσῃ *Ψ* σ' ὀλοὸν] *Nauck*, σε ὅλην *Φ Ψ* 40 ἐδάφεσσιν ἑοῖς] ἐδάφεσσι νεοῖς *P*, ἐδάφεσιν *(supra* οι *scripto* ες*)* ἑοῖς *A*, ἐδάφεσιν ἑοῖς *Ψ*, ἐδάφεσσι τεοῖς *voluit Huetius* 41 θέμεθλα] *Castalio*, θεμείλια *A Ψ*, θεμέλια *codd. cett.* λύκοι καὶ] *Ψ*, λύκοι *omisso* καὶ *Φ* 42] *cf. III 340* καὶ τότ' ἔσῃ, ὡς ἦσθα πρὸ τοῦ, ὡς μὴ γεγονυῖα ἔσῃ] ἔσσῃ *Φ* 44 χρύσεος] *scripsi*, χρυσοῦς *Φ Ψ* 46 οὓς] *Klouček*, ὧν *codd.* ἐσεβάσθης] ἐσευάσθης *Φ* 47 νεκύων] *Lactantius*, νεκρῶν *Φ Ψ* 48 καύχημα τάφους] *Lactantius*, καύχημα τάφῳ *Ψ*, τάφον καύχημα *Φ* 50] *cf. VIII 138* ὁππότ' ἂν Αἰγύπτου βασιλεῖς τρὶς πέντε γένωνται χλιδανοὶ] χλιδὰν ἢ *P*, χλιδὰν ἢ *B L*, χλιδανὴ *F R* γένωνται] γένονται *P B R* 51 ἀντολίης] ἀνατολίης *Ψ* (ἀνατωλίης *R*) 52] *cf. XII 163 sq.* μετ' αὐτὸν δ' ἄλλος ἀνάξει | ἀργυρόκρανος ἀνήρ· τοῦ δ' ἔσσεται οὔνομα πόντου 52 ἔσσετ'] ἔσσεται *Ψ* πολιόκρανος] πελόκρανος *Meineke; metri vitium subesse putarunt Struve et Alexandre, sed vide quae disputavit Hartel Hom. Stud. III 12; cf. Hom. B 811* ἔστι δέ τις προπάροιθε πόληος αἰπεῖα κολώνη *(praeterea Hom. Φ 567 Θ 560, 574)* οὔνομα] ὄνομα *Ψ* 53 sq.] *cf. XII 167 sq.* κόσμον ἐποπτεύων ἰδίῳ ποδί, δῶρα κομίζων | χρυσόν τ' ἤλεκτρόν τε πολὺν πολλοῖσι παρέξει 53 διερῷ] *fortasse scribendum esse censuit Meineke*, μιαρῷ *codd.*, ἰδίῳ *XII 167*

VIII χρυσὸν μὲν πάμπλειστον ἔχων καὶ ἄργυρον ἐχθρὸν
πλείονα συλήσας καὶ γυμνώσας ἀναλέξει.
καὶ μαγικῶν ἀδύτων μυστήρια πάντα μεθέξει,
παῖδα θεὸν δεικνύσει, ἅπαντα σεβάσματα λύσει,
κεῖτ' ἀρχαῖα πλάνης μυστήρια πᾶσιν ἀνοίξει.
αἴλινος ἔκτοτε καιρός, ὅτ' αἴλινος αὐτὸς ὀλεῖται.
καί ποτε δῆμος ἐρεῖ· 'μέγα σὸν κράτος, ἄστυ, πεσεῖται,'
εἰδὼς εὐθὺ τὸ μέλλον ἐπερχόμενον κακὸν ἦμαρ.
καὶ τότε πενθήσουσιν ὁμοῦ τὴν σὴν προβλέποντες
οἰκτροτάτην μοῖραν πατέρες καὶ νήπια τέκνα·
αἲ αἲ θρηνήσουσι λυγραῖς παρὰ Θύβριδος ὄχθαις.
τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσι πανύστατον ἦμαρ ἔχοντες,
οὔνομα πληρώσαντες ἐπουρανίοιο θεοῖο,
οὗ τὸ κράτος καὶ νῦν καὶ εἰς αἰῶνας ἅπαντας.
εἷς μὲν πρέσβυς ἐὼν σκήπτρων ἐπὶ πουλὺ κρατήσει,
οἰκτρότατος βασιλεύς, ὃς χρήματα κόσμου ἅπαντα
δώμασιν ἐγκλείσει τηρῶν, ἵν', ὅτ' ἂν γ' ἐπανέλθῃ
ἐκ περάτων γαίης ὁ φυγὰς μητροκτόνος ἀνήρ,
ταῦτά γ' ἅπασι διδοὺς πλοῦτον μέγαν Ἀσίδι θήσει.
καὶ τότε πενθήσεις πλατυπόρφυρον ἡγεμονήων
φῶς ἐκδυσαμένη καὶ πένθιμον εἷμα φοροῦσα.
ὦ βασιλὶς μεγάλαυχε, Λατινίδος ἔκγονε Ῥώμης·
οὐκ ἔτι σοι τῆς σῆς μεγαλαυχενίης κλέος ἔσται,

confirmentur, qui sunt tales: 47 'δαίμονας' — 48 'ἕξει'; *conferendus* Theophilus ad Autol. I 9 = p. 28 Otto: *καὶ τὰ μὲν ὀνόματα ὧν φὴς σέβεσθαι θεῶν ὀνόματά ἐστιν νεκρῶν ἀνθρώπων* ibid. 10 = p. 32 Otto: *καὶ ὁ μὲν Ζεύς, παῖς Κρόνου, βασιλεὺς Κρητῶν γενόμενος ἔχει τάφον ἐν Κρήτῃ*

54 *sq.*] *cf. XII 50 sqq.* μὲν] *om.* Ψ ἐχθρὸν] ἐχθρῶν (συλλέξας) *Castalio* 55 πλείονα — γυμνώσας] *cf. XIII 127* πάντα δὲ συλήσας καὶ γυμνώσας συλήσας] *e l. c. restituendum censui*, συλλέξας Φ Ψ ἀναλέξει] *ipse dedi*, ἀναλύσει Φ Ψ 56] *cf. XII 169 sq.* οὗτος καὶ μαγικῶν μυστήρια πάντα καθέξει | ἐξ ἀδύτων 57 δεικνύσει] *Opsopoeus*, δείκνυσιν Φ Ψ 58 κεῖτ' ἀρχαῖα πλάνης] *ipse temptavi*, κἀξ (κὰξ A) ἀρχῆς τὰ πλάνης Φ, καὶ ἐξ ἀρχῆς τὰ πλάνης Ψ 59 αἴλινος] αἴλι//ος (ν *eraso*) F αἴλινος αὐτὸς] *anonymus Paris.* (*et postea Alexandre*), ὅτι λίνος (λῖνος A Ψ) αὐτὸν Φ Ψ (*in F eadem manu additum* εἶδος ᾠδῆς, λῖν) 60 μέγα σὸν] *Alexandre*, μέγας ὢν Φ Ψ 61 εὐθὺ] εὐθὺς Ψ 64 αἲ αἲ] αἲ αἲ P, αἲ αὐτὰ Ψ (*'fortasse pro αἴλινα' Alexandre*) Θύβριδος] θρύβριδος P, θύμβριδος A S Ψ 65 τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσι] = *V 51, XII 95, 176 XIV 58* 67 καὶ νῦν] νῦν Φ καὶ εἰς] *scripsi*, καὶ εἰς τοὺς Φ Ψ, κεἰς τοὺς *Alexandre* 68 σκήπτρων — κρατήσει] = *XII 24* ἐπὶ πουλὺ] ἐπὶ πολὺ A Ψ 69 ἅπαντα] πάντα Φ Ψ, *correxit Betuleius* 70 ὅτ' ἂν γ'] ὅτ' ἂν Ψ 71] *cf. V 363* ἥξει δ' ἐκ περάτων γαίης μητροκτόνος ἀνὴρ | φεύγων ἀνήρ] *ipse reposui ex l. c.*, ἐλθὼν Φ Ψ, *quae corruptela e clausula versus antecedentis orta est* 72 ταῦτά γ' ἅπασι] *scripsi*, ταῦθ' ἅπασι (ταῦτ' ἅπασι P B) Φ, ταῦτα πᾶσι Ψ Ἀσίδι] Ψ, ἀσσίδι Φ, θήσει] θύσει P 73 ἡγεμονήων] ἡγεμόνων Ψ 74 καὶ πένθιμον] δὲ πένθημον L 75 βασιλὶς] *Alexandre*, βασιλεῦ Φ Ψ Λατινίδος ἔκγονε Ῥώμης] — *III 356* ἔκγονε] ἔγγονε Φ 76 σῆς] *om. B* μεγαλαυχενίης] μεγαλαυχείης *Struve* (*qui etiam* μεγαλαυχίης *proposuit*)

VIII οὐδ' ὀρθωθήσῃ ποτὲ δύσμορος, ἀλλὰ κλιθήσῃ.
καὶ γὰρ ἀητοφόρων λεγεώνων δόξα πεσεῖται.
ποῦ τότε σοι τὸ κράτος; ποίη γῆ σύμμαχος ἔσται
δουλωθεῖσα τεαῖς ματαιοφροσύνῃσιν ἀθέσμως;
πάσης γὰρ γαίης θνητῶν τότε σύγχυσις ἔσται,
αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ ὅτ' ἂν ἔλθῃ βήματι κρῖναι
ζώντων καὶ νεκύων ψυχὰς καὶ κόσμον ἅπαντα.
κοὔτε γονεῖς τέκνοισι φίλοι, οὐ τέκνα γονεῦσιν
ἔσσονται διὰ δυσσεβίην καὶ θλῖψιν ἄελπτον.
ἔκτοτέ σοι βρυγμὸς καὶ σκορπισμὸς καὶ ἅλωσις,
πτῶσις ὅτ' ἂν ἔλθῃ πόλεων καὶ χάσματα γαίης.
    πυρφόρος ὅσσε δράκων ὁπότ' ἂν ἐπὶ κύμασιν ἔλθῃ
γαστέρι πλῆθος ἔχων καὶ θλίψῃ σεῖο τὰ τέκνα,
ἐσσομένου λιμοῦ τε καὶ ἐμφύλου πολέμοιο,
ἐγγὺς μὲν κόσμοιο τέλος καὶ ἔσχατον ἦμαρ
καὶ δοκίμοις κλητοῖς κρίσις ἀθανάτοιο θεοῖο.
πρῶτα δὲ Ῥωμαίων ἀπαραίτητος χόλος ἔσται,
αἱμοπότης καιρὸς καὶ δύστηνος βίος ἥξει.
αἲ αἲ σοι, ἰταμὴ χώρη, μέγα βάρβαρον ἔθνος,
οὐκ ἐνόησας, ὅθεν γυμνὴ καὶ ἀνάξιος ἦλθες
πρὸς φάος ἠελίοιο, ἵν' εἰς αὐτὸν πάλι χῶρον
γυμνὴ χωρήσῃς καὶ ὕστερον ἐς κρίσιν ἔλθῃς,

88 sqq.] cf. Ioann. Apoc. 12, 2 sqq.

81—83] Lactantius div. inst. VII 24, 1 = vol. I p. 658, 4—9 Brandt: veniet igitur summi et maximi dei filius ut vivos et mortuos iudicet Sibylla testante atque dicente: 81 'πάσης' — 83 'ἅπαντα'

78 ἀητοφόρων] Alexandre; cf. Arat. Phaen. 315 Ἀητόν 691 Αἰητός 522 Αἰητοῦ; ἀετοφόρων Φ Ψ, ἀεθλοφόρων dubitans coniecit Struve 79 ποῦ—κράτος] cf. V 189 ποῦ σοι τὸ μέγα σθένος ποίη] ποία codd. 80 δουλωθεῖσα τεαῖς] δουλωθεῖσα τεοῖς Φ, correxit Opsopoeus, δουλωθείσῃ (δουλωθήσει L) ταῖς Ψ 81 θνητῶν τότε] τότε θνητῶν Lactantius 82 sq.] cf. VIII 218 sq. ἥξει δ' οὐρανόθεν βασιλεὺς αἰῶσιν ὁ μέλλων | σάρκα παρὼν πᾶσαν κρῖναι καὶ κόσμον ἅπαντα 82 αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ] = I 66 II 220 XI 8 ὁ] Lactantius, om. Φ Ψ (sed cf. ll. cc.) ἔλθῃ βήματι κρῖναι] Lactantius, ἐλθὼν βήμασι κρίνῃ Φ Ψ βήματι—ψυχὰς] cf. VIII 222 ψυχὰς ἐπὶ βήματι κρίνει 84] cf. VIII 26 ἐχθραίνουσα τέκνοις γονέας καὶ τέκνα γονεῦσιν II 118 ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν ἀδελφειοί τε συναίμοις τέκνοισι] τεκέεσσι L m. recenti 85 ἔσσονται] ἔσονται A δυσσεβίην] δυσσευίην P 88 ὅσσε] amicus quidam Muellenhoffii (cf. Deutsche Alterthumskunde V 1 p. 12 sq.), qui etiam ὡς σέ (= πρὸς σέ) scribi posse monuit; ὥστε Φ, τὲ Ψ 89 θλίψῃ] Alexandre, θρέψει Φ Ψ σεῖο τὰ] σοῖο τὰ P B, σου τὰ σὰ Ψ 90 λιμοῦ] an λοιμοῦ? ἐμφύλου] Alexandre assentiente Nauckio, cf. VII 20 ἀλλήλων ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις; ἐμφυλίου Φ Ψ πολέμοιο] πολέμου P B 91 μὲν] μὲν γὰρ F R, γὰρ L κόσμοιο] ipse scripsi, κόσμου τὸ Φ Ψ 93] cf. III 51 καὶ τότε Λατίνων ἀπαραίτητος χόλος ἀνδρῶν Ῥωμαίων] Ῥωμαίοις Alexandre, sed cf. l. c. 95 σοι] om. Φ ἰταμὴ] Ἰταλὴ Opsopoeus ἵν' εἰς] κεὶς Ψ (καὶ εἰς L in margine) πάλι] πάλιν P Ψ 98 χωρήσῃς] P A F, χωρήσεις B L R ἐς κρίσιν ἔλθῃς] cf. II 61 εἰς ἄδικον κρίσιν ἔλθῃς

VIII ὡς ἀδίκως κρίνουσα . . . .
χερσὶ γιγαντείῃσι μόνη κατὰ κόσμον ἅπαντα
ἐξ ὕψους ἐλθοῦσα κατοικήσεις ὑπὸ γαῖαν.
νάφθῃ κἀσφάλτῳ καὶ θείῳ καὶ πυρὶ πολλῷ
ἐξαφανισθήσῃ καὶ ἔσῃ κόνις αἰώνεσσιν
αἰθομένη· καὶ πᾶς ὁ βλέπων μυκηθμὸν ἀκούσει
πένθιμον ἐξ Ἀίδαο μέγαν καὶ βρυγμὸν ὀδόντων
καὶ ταῖς σαῖς παλάμαις ἄθεα στήθη παταγοῦσαν.
  πᾶσιν ὁμοῦ νὺξ ἐστιν ἴση τοῖς πλοῦτον ἔχουσιν
καὶ πτωχοῖς· γυμνοὶ δ' ἀπὸ γῆς, γυμνοὶ πάλιν ἐς γῆν
ᾄξαντες λήγουσι βίου χρόνον ἐκτελέσαντες.
οὐδεὶς δοῦλος ἐκεῖ, οὐ κύριος, οὐδὲ τύραννος,
οὐ βασιλεῖς, οὐχ ἡγεμόνες μάλα τῦφον ἔχοντες,
οὐ νομικὸς ῥήτωρ, οὐκ ἄρχων χρήμασι κρίνων·
οὐ θυσιῶν σπονδαῖς ἐπὶ βωμοῖς αἷμα χέουσιν·
τύμπανον οὐκ ἠχεῖ, οὐ κύμβαλον . . . .
οὐκ αὐλὸς πολύτρητος ἔχων φρενοπληγέ' ἀυτήν,
οὐ σκολιοῦ σύριγμα φέρων μίμημα δράκοντος,
οὐ σάλπιγξ πολέμων ἀγγέλτρια βαρβαρόφωνος·
οὐ κώμοις μεθύοντες ἀθέσμοις, οὐχὶ χορείαις·
οὐ φθόγγος κιθάρης, οὐ μηχανίη κακοεργός·
οὐκ ἔρις, οὐκ ὀργὴ πολυποίκιλος, οὐδὲ μάχαιρα
ἔστι παρὰ φθιμένοις· ἀλλ' αἰὼν κοινὸς ἅπασιν

114 sqq.] cf. Ioann. Apoc. 19, 22

99 κρίνουσα] post hanc vocem lacunam habet Φ, quae in P indicatur addito 'λείπει'; in Ψ vero versus expletur verbis τε χερσὶ γιγαντέῃσι (sic) ex initio versus proximi huc retractis 100 χερσὶ] χερσὶν L m. rec. γιγαντείῃσι] Opsopoeus, γιγαντίῃσι Φ, γιγαντέῃσι Ψ μόνη] μούνη Ψ 102 νάφθῃ] νάφθῃ Φ Ψ κἀσφάλτῳ] κ' ἀσφάλτῳ Castalio (correxit Alexandre), τε καὶ ἀσφάλτῳ Φ Ψ 104 αἰθομένη] αἰσθομένη Φ 105 καὶ βρυγμὸν ὀδόντων] cf. VIII 231 καὶ βρυγμὸς ὀδόντων 106 ταῖς σαῖς] Φ, ἑαῖς Ψ, an σῇσιν scribendum est? παταγοῦσαν] Opsopoeus, παταγοῦσα Φ Ψ 107 ἴση] ἔση B 108 ᾄξαντες] Alexandre, αὔξοντες Φ Ψ, ἥξαντες Volkmann 110] cf. II 322 sq. οὐ γὰρ πτωχὸς ἐκεῖ, οὐ πλούσιος, οὐδὲ τύραννος, | οὐ δοῦλος οὐδεὶς δοῦλος ἐκεῖ] cf. XIV 351 οὐ δουλείη πολύμοχθος οὐδεὶς] οὐδεὶς δὲ Ψ 111 οὐ βασιλεῖς, οὐχ ἡγεμόνες] = II 324 τῦφον] τύφον P 114] cf. VII 54 ἀλλ' αἰεὶ τυπάνοις καὶ κόρτοις ἦχον ἔδωκαν 114] mutilus in codd.; in P addito 'λείπει' indicatur lacuna, quam coll. VII 54 sic explere voluit Volkmann: οὐ κύμβαλον ⟨αὖτε κροτεῖται⟩ 115 φρενοπληγέ' ἀυτήν] ipse scripsi, an φρενόπληκτον? τε φρενοβλάβον αὐδήν Φ, φρενοβλάβον αὐδήν Ψ φέρων] φέρον Ψ; respexisse Sibyllam nomum tibialem Pythium monuit Volkmann, de cuius parte quinta Strabo IX p. 421 docet σύριγγας vocatam fuisse sibilum Pythonis occidentis exprimentem: σύριγγας δὲ τὴν ἔκλειψιν τοῦ θηρίου μιμουμένων ὡς ἂν καταστρέφοντος ἐσχάτους τινὰς συριγμούς 117 βαρβαρόφωνος] βαρβαρόφονος P 118 κώμοις] κώμαις Ψ οὐχὶ] an οὐδὲ scribendum? χορείαις] τορείαις Φ 121 παρὰ φθιμένοις] παραφθιμένοις P ἀλλ' αἰὼν κοινὸς ἅπασιν] cf. II 324 κοινῶς ἅμα πάντες

VIII κλειδοφύλαξ εἱρκτῆς μεγάλης ἐπὶ βῆμα θεοῖο.

* * *

χρυσοῖς τε ξοάνοισι καὶ ἀργυρέοις λιθίνοις τε
ὡραῖαι γίνεσθε, ἵν' ἔλθῃτ' ἐς πικρὸν ἦμαρ
σὴν πρώτην κόλασιν, Ῥώμη, καὶ βρυγμὸν ὁρῶσαι.
κοὐκ ἔτι σοι δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει
οὐ Σύρος, οὐχ Ἕλλην, οὐ βάρβαρος, οὐκ ἔθνος ἄλλο.
ἐκπορθηθήσῃ κἀκπραχθήσῃ ὅσ' ἔπραξας,
δώσεις τ' οἰμώξασα φόβῳ, μέχρι πάντ' ἀποτίσεις·
καὶ σὺ θρίαμβος ἔσῃ κόσμῳ καὶ ὄνειδος ἁπάντων.
ἔκτοτε Λατίνων ἕκτη γενεὴ βασιλήων
ὑστάτιον βίον ἐκτελέσει καὶ σκῆπτρα προλείψει.
τῆς αὐτῆς γενεῆς ἕτερος βασιλεὺς βασιλεύσει,
ὃς πάσης γαίης ἄρξει καὶ σκῆπτρα κρατήσει·
αὐτοκρατεῖς δ' ἄρξουσι θεοῦ βουλῇσι μεγίστου
παῖδες καὶ παίδων τούτου γενεὴ ἀσαλεύτων·
ὡς γὰρ θέσφατόν ἐστι περιπλομένοιο χρόνοιο,
ὁππότ' ἂν Αἰγύπτου βασιλεῖς τρὶς πέντε γένωνται.
ἔνθεν ὅτ' ἂν φοίνικος ἐπέλθῃ τέρμα χρόνοιο,
ἥξει πορθήσων λαῶν γένος, ἄκριτα φῦλα,

122 κλειδοφύλαξ] κλαδοφύλαξ *P*, κλυδοφύλαξ *A* 122] *post hunc versum lacuna subest; quam ex III 57 sic expleri posse censuit Alexandre:* ἄρτι δὲ τοι κτίζεσθε πόλεις κοσμεῖσθέ τε πᾶσαι 123] *cf. III 58 sq.* ναοῖς καὶ σταδίοις ἀγοραῖς χρυσοῖς ξοάνοισιν | ἀργυρέοις λιθίνοις τε *XII 192 sq.* κοσμήσει χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι, ἔν τ' ἀγοραῖς ναοῖς τε *XIII 66* καὶ ξοάνοις χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι χρυσοῖς τε] *an* χρυσέοισιν *scribendum?* ξοάνοισι καὶ] *Alexandre*, ξοάνοισιν Φ Ψ λιθίνοις τε] *Alexandre ex III 59*, λιθίνοισιν Φ Ψ 124 ὡραῖαι] ὡραῖε *P* ἵν'—ἦμαρ] = *III 59* ἔλθῃτ'] ἔλθητε Ψ (*sed* ἔλθητε *F*) ἐς] εἰς Φ Ψ 125 πρώτην] πρότερον Ψ ὁρῶσαι] ὁρῶσα Φ 126 κοὐκ ἔτι] οὐκέτι *L* δούλειον—θήσει] *cf. XIV 308* τοῖς γὰρ δὴ δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει, *praeterea cf. XI 67, 76 III 448 XIII 94* 128 ἐκπορθηθήσῃ] ἐκπορθηθείσῃ *P* κἀκπραχθήσῃ] κἀκπραχθήσῃ *A*, καὶ ἐκραχθήσῃ (καὶ 'κπραχθήσῃ *L*) Ψ ὅσ'] ὡς Ψ 129 τ'] θ' *F R* μέχρι πάντ' ἀποτίσεις] *cf. XI 62* ἄχρι πάντ' ἀποτίσεις πάντ' ἀποτίσεις] = *V 191 XI 50, 286, cf. XII 227* πάντ' ἀποτίσει πάντ'] *ipse correxi ex ll. cc.*, πᾶν Φ Ψ 131—133] *cf. XIV 280 sq.* καὶ τότε Λατίνων γενεὴ πύματος βασιλήων | ἔσται, καὶ βασιλεία μετ' αὐτὴν ἐξαναφύσει Λατίνων] *ex l. c. dedi, quod etiam Alexandre scribi posse senserat*, δ' αὖ λατίνων Φ, γε λατίνων Ψ ἕκτη γενεὴ] *Opsopoeus coniecit*, ἕκτη γενεῶν Φ, ἐκτηγενέων *F*, ἕκτη γονέων *L R* 132 ὑστάτιον] ὕστατον Ψ καὶ σκῆπτρα προλείψει] *cf. XI 47* καὶ σκῆπτρα προλείψῃ 133—136] *uncis inclusit Alexandre* 134] *cf. VIII 169 XIV 360* πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει σκῆπτρα κρατήσει] *cf. VIII 68* σκήπτρων ἐπὶ πουλὺ κρατήσει 135 αὐτοκρατεῖς δ' ἄρξουσι] *ipse conieci.* ἄρξει δ' αὐτοκέραστα Φ Ψ, ἄρξει δ' αὐτοκρατής τε *Volkmann* βουλῇσι] *ipse dedi*, βουλαῖσι Φ Ψ 136] *cf. XIV 282* παῖδες καὶ παίδων γενεὴ ἀσάλευτος ὑπάρξει 137 ὡς] ὥς Φ περιπλομένοιο χρόνοιο] *cf. III 158* χρόνου περιτελλομένοιο 138] *cf. VIII 50* ἀλλ' ὅτε σοὶ βασιλεῖς χλιδανοὶ τρὶς πέντε γένωνται ὁππότ' ἂν] ὁππόταν *A*, ὁπότ' ἂν *F*, ὁπόταν *codd. cett.* Αἰγύπτου] αἰγύπτοιο Ψ τρὶς] τρεῖς *R*

139] *cf. XI 272* ἀλλ' ὁπότ' ἂν λυκάβαντας ἐπέλθῃς τέρμα χρόνοιο φοίνικος] φοίνικα *Mendelssohn* ἐπέλθῃ] ἐπέλθῃ *superscripto* οι *P*, ἐπέλθοι *A* τέρμα χρόνοιο] *ipse emendavi ex l. c., idemque suasit Mendelssohn, cf. etiam XI 94*, πενταχρόνοιο Φ Ψ

140 ἥξει] ἄξει *suspicatus est Gutschmid (Litt. Centralbl. 1861 n. 28)* πορθήσων] Φ Ψ, πορθῆσον (ἔθνος) *Alexandre coniecit (ad XI 75)*

VIII Ἑβραίων ἐχθρός. τότ' Ἄρης Ἄρεα προνομεύσει·
Ῥωμαίων δ' ὑπέροπλον ἀπειλὴν αὐτὸς ὀλέσσει.
ὤλετο γὰρ Ῥώμης ἀρχὴ τότε τηλεθόωσα
ἀρχαίη πολέεσσι περικτιόνεσσιν ἄνασσα.
οὐκ ἔτι νικήσειε πέδον Ῥώμης ἐριθήλου,
ὁππότ' ἂν ἐξ Ἀσίης κρατέων ἔλθῃ σὺν Ἄρηι.
ταῦτα δὲ πάντ' ἔρξας ἥξει μετόπισθεν ἐς ἄστυ.
τρὶς δὲ τριηκοσίους καὶ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ
πληρώσεις λυκάβαντας, ὅτ' ἄν σοι δύσμορος ἥξῃ
μοῖρα βιαζομένη τεὸν οὔνομα πληρώσασα.
  οἴ μοι ἐγὼ τριτάλαινα, πότ' ὄψομαι ἦμαρ ἐκεῖνο
σοί γ' ὀλοόν, Ῥώμη, πᾶσιν δὲ μάλιστα Λατίνοις;
† κωμάζει βουλῇσι τὸν ἐγκρυφίῃσι λοχείαις
Ἀσίδος ἐκ γαίης ἐπὶ Τρωικὸν ἅρμ' ἐπιβάντα,
θυμὸν ἔχοντ' αἴθωνος. ὅτ' ἂν δ' ἰσθμὸν διακόψῃ
παπταίνων, ἐπὶ πάντας ἰών, πέλαγος διαμείψας,
καὶ τότε θῆρα μέγαν μετελεύσεται αἷμα κελαινόν.
τὸν δὲ λέοντ' ἐδίωξε κύων ὀλέκοντα νομῆας.
σκῆπτρα δ' ἀφαιρήσουσι καὶ εἰς Ἀίδαο περήσει.
  ἥξει καὶ Ῥοδίοις κακὸν ὕστατον, ἀλλὰ μέγιστον.
ἔσται καὶ Θήβῃσι κακὴ μετόπισθεν ἅλωσις.
Αἴγυπτος δ' ἀπολεῖται ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος.
ὃς δὲ καὶ ὣς μετόπισθ' ἔφυγεν βροτὸς αἰπὺν ὄλεθρον,

141 ἐχθρός] dedi, ἔθνος Φ, γένος F in margine addito ἔθνος, ἔθνος addito γένος L R, ὄλεθρος Alexandre προνομεύσει] προνομεύσῃ (προμονεύσῃ L) Ψ 142 δ'] ipse addidi, om. Φ Ψ ὑπέροπλον ἀπειλὴν] ἀπειλὴν ὑπέροπλον Ψ ὀλέσσει] ὀλέσει P B 143 γὰρ] supplevi, om. Φ Ψ, τῆς Opsopoeus Ῥώμης] ῥώμη F R τηλεθόωσα] τῆλε θέουσα (θέουσαι B) Φ Ψ, correxit Opsopoeus (attamen τηλεθέωσα in textu eius legitur) 145 νικήσειε] Ψ, νικήσεις τὸ Φ 146 ὁππότ' ἂν] ὁπότ' ἂν F, ὁπόταν codd. cett. κρατέων—Ἄρηι] ἔλθῃ σὺν ἄρει κρατέων Ψ 147 μετόπισθεν] Dausqueius (et postea Alexandre coll. III 63), χρίπισθεν Φ Ψ. χρηπισθὲν 'fundatum' (verbum inusitatum) voluit Huetius ἐς] om. Ψ 148 τρὶς] τρεῖς superscripto ις A, τρεῖς P L τριηκοσίους] τριακοσίους Ψ καὶ ὀκτὼ] ὀκτὼ Ψ 149 sq.] cf. XI 272 sq. 151] cf. III 55 οἴ μοι, δειλαίη, πότ' ἐλεύσεται ἦμαρ ἐκεῖνο πότ'] πότε Ψ 152 σοί γ' ὀλοόν] ipse scripsi, cf. ὀλέθριον ἦμαρ Hom. T 294; σεῖό ποτε Φ Ψ πᾶσιν] πᾶσι A Ψ 153 † κωμάζει βουλῇσι] κώμαζ' εἰ βούλει σὺ suspicatus est Alexandre κωμάζει] corrupte codd. βουλῇσι] scripsi, βουλαῖσι codd. τὸν] Ψ, τὴν Φ ἐγκρυφίῃσι λοχείαις] ἐν κρυφίαισι λοχείαις A, ἐνκρυφίαισι λοχείαις F; fortasse ἐγκρυφίοις λοχεοῖσι scribendum est (cf. Hesiod. Theog. 178 ἐκ λοχεοῖο) 154 Ἀσίδος] Ψ, ἀσσίδος Φ 155 θυμὸν ἔχοντ' αἴθωνος] cf. XI 180 θυμὸν ἔχων θηρός ἔχοντ'] Alexandre, ἔχων Φ Ψ 156] = XI 181 156 παπταίνων] cf. XII 90 ἀμφὶ δὲ παπταίνων 157 μετελεύσεται αἷμα κελαινόν] cf. XIV 347 158] = XIV 17 λέοντ'] λέοντα A ἐδίωξε] ex l. c. restituit Alexandre, ἔδωκε Φ Ψ 160] = IV 101, cf. III 486 ἥξει καὶ Τενέδῳ κακὸν ἔσχατον, ἀλλὰ μέγιστον ὕστατον] an ἔσχατον sicut III 486? 161] = IV 89 ἔσται καὶ Θήβῃσι κακὴ] ipse restitui e l. c., καὶ Θήβαισι κακή γε (γε om. Ψ) μένει Φ Ψ (simile interpolationis exemplum cf. V 51) ἔσται . . . μετόπισθεν ἅλωσις] = XI 279 162 Αἴγυπτος] αἴγυπτον P B ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος] cf. V 17 XII 21 XIII 53 δι' ἡγεμόνων κακότητα 163 ὃς—βροτὸς] ipse restitui, ὡς δὲ καὶ οἱ μετόπισθ' ἔφυγον βροτοὶ Φ Ψ; aut οἳ δὲ καὶ ὣς μετόπισθ'

VIII τρὶς μακαριστὸς ἔην καὶ τετράκις ὄλβιος ἀνήρ.
ἔσται καὶ Ῥώμη ῥύμη καὶ Δῆλος ἄδηλος
καὶ Σάμος ἄμμος . . . .
ὕστερον αὖ μετέπειτα καὶ ἐς Πέρσας κακὸν ἥξει
ἀνθ' ὑπερηφανίης, ἀπολεῖται δ' ὕβρις ἅπασα.
καὶ τότε δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει
εἰς αἰῶνας ἅπαντας ἀποφθιμένους ἀνεγείρας.
τρὶς Ῥώμη ὕψιστος ἄγοι οἰκτρὴν τότε μοίρην
πᾶσίν τ' ἀνθρώποις, ἔργοις δ' ἰδίοισιν ὀλοῦνται·
ἀλλ' οὐ μὴ πεισθῶσιν, ὅ κεν πολὺ λώιον εἴη.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ πᾶσιν ἐπαυξήσῃ κακὸν ἦμαρ
λιμοῦ καὶ λοιμοῦ δυσανασχέτου ἠδὲ κυδοιμοῦ,
καὶ τότ' ἔπειτ' αὖτις κρείων ἔμπροσθεν ὁ τλήμων
συγκαλέσας βουλὴν βουλεύσεται, ὡς ἀπολέσσει.

* * *

ξηρὰ μὲν ἀνθήσουσιν ὁμοῦ φύλλοισι φανέντα·
οὐράνιον δ' ἔδαφος δείξει στερεῇ ἐπὶ πέτρῃ

175] cf. Matth. 24, 7

165] Lactantius div. inst. VII 25, 7 = vol. I p. 664, 20—23 Brandt: at vero cum caput illut orbis occiderit et *ῥύμη* esse coeperit, quod Sibyllae fore aiunt, quis dubitet venisse iam finem rebus humanis orbique terrarum? *(cf. ad III 364)* 178—181] Lactantius div. inst. VII 16, 6 = vol. I p. 635, 23—636, 4 Brandt: aer enim vitiabitur et corruptus ac pestilens fiet modo inportuuis imbribus modo inutili siccitate, nunc frigoribus nunc aestibus nimiis, nec terra homini dabit fructum: non

ἔφυγον βροτοὶ aut ὃς δὲ καὶ ὡς μετόπισθε φύγοι βροτὸς legendum esse censuit Alexandre 164 *τρὶς μακαριστὸς] scripsi, an τρὶς μάκαρ οὗτος? cf. Hesiod. Fragm. 102, 1 R. Orac. ed. Hendess 45, 1 (Hom. ε 306 Orac. ed. Hendess 142, 1); τρὶς μακάριστος (τρισμακάριστος P) Φ Ψ* 165 sq.] *cf. III 363 sq. ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται Δῆλος ἄδηλος | καὶ Ῥώμη ῥύμη IV 99 sq. καὶ Σάμον ἄμμος ἅπασαν ὑπ' ἠιόνεσσι καλύψει· | Δῆλος δ' οὐκ ἔτι δῆλος, ἄδηλα δὲ πάντα τὰ Δήλου* 166 *καὶ Σάμος ἄμμος] haec in F versui antecedenti appicta sunt: lacunam Alexandre (Cur. poster.) e IV 99 sic posse expleri dixit: καὶ Σάμον ἄμμος ἅπασαν ὑπ' ἠιόνεσσι καλύψει* 167 *αὖ μετέπειτα καὶ ἐς] Alexandre (sed εἰς), αὖ καὶ ἔπειτά γε τοὺς Φ, αὖτε καὶ ἔπειτα εἰς Ψ* 168 *δ'] addidit Alexandre, om. Φ Ψ* 169 *καὶ—ἅπαντας] cf. III 49 sq. ἥξει δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων | εἰς αἰῶνας ἅπαντας XIV 360 sq. καὶ τότε δ' ἁγνὸν ἔθνος πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει | εἰς αἰῶνας ἅπαντας* 169 *δ'] supplevi ex XIV 360, om. Φ Ψ* 170 *ἀποφθιμένους] Alexandre, τοὺς φθιμένους Φ, αἰώνων φθιμένους Ψ* 171 sq. *τρὶς—ἀνθρώποις] cf. XIV 261 sq. τρὶς τοίνυν ὕψιστος ἄγοι μοίρην τότε δεινήν, | πάντας δ' ἀνθρώπους ἰδίοις ἔργοισιν ὀλέσσει* 171] *cf. XIV 303 τρὶς τοίνυν ὕψιστος ἄγοι μοίρην τότε δεινήν* *τρὶς] ipse scripsi ex ll. cc., τοῖς Φ Ψ* *Ῥώμη] an τοίνυν edendum ex ll. cc.? quo facto in versu proximo scribendum esset πάντεσσ' ἀνθρώποις* *ὕψιστος] ὑψίστοις B* *οἰκτρὴν . . . μοίρην] an μοίρην . . . δεινήν?* *μοίρην] non temptandum* 172 *πᾶσίν τ'] Alexandre, πᾶσιν δ' Φ Ψ* *ἀνθρώποις. ἔργοις δ' ἰδίοισιν] ipse restitui. cf. XIV 265; ἀνθρώποισιν. ὅροις ἐπὶ τοῖσιν Φ Ψ* 173 *εἴη] dubitans primus proposuit Alexandre, necessarium esse vidit Nauck, ἔστιν Φ Ψ* 174 *ἐπαυξήσῃ κακὸν ἦμαρ] cf. VII 133 κακὸν χρόνον ἀλδαίνοντες* 175 *λοιμοῦ] $\overset{οι}{λ}$ιμοῦ P* *ἠδὲ] Nauck, τε Φ Ψ* 176 *αὖτις] αὖθις superscripto τ A, αὖθις codd. cett.* 177] *post hunc versum lacunam subesse primus statuit Castalio* 179 *οὐράνιον] οὐρανὸν Ψ* *στερεῇ ἐπὶ πέτρῃ] στερεὰ ἐπὶ πέτρῃ P, στερεᾷ ἐπὶ πέτρῃ codd. cett.*

VIII ὄμβρον τε φλογμόν τε πολύπνοιάν τ' ἐπὶ γαῖαν
καὶ σπορίμων πληθὺν ἰῶν κατὰ γαῖαν ἅπασαν.
ἀλλὰ πάλιν πράξουσιν ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες,
οὐ μήνιμα θεοῦ δειδιότες οὐδ' ἀνθρώπων,
αἰδοίην προλιπόντες, ἀναιδείην ποθέοντες,
ἁρπαλέοι τε τύραννοι ἁμαρτωλοί τε βίαιοι
ψεῦσται ἀπληστόκοροι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς
πιστολέται ψευδέσσι λόγοις δύσφημα χέοντες·
οὐδέ σφιν πλούτου κόρος ἔσσεται· ἀλλά τ' ἀναιδῶς
πλείονα συλήσουσι· τυραννωθέντες ὀλοῦνται.
ἄστρα πεσεῖται ἅπαντα θαλάσσης ἀντίπρωρα,
πάντα μάλ' ἑξείης, ἀτὰρ ἀκτινόεντα κομήτην
ἄνθρωποι λεύσουσιν ἀν' αἰθέρα, σῆμα πόνοιο
πολλοῦ ἐπερχομένου, πολέμου καὶ δηιοτῆτος.
μή ποτ' ἐγὼ ζῴην, ὅτ' ἂν ἡ ἱλαρὴ βασιλεύσῃ,

190 sq.] Matth. 24, 9 Ioann. Apoc. 8, 10 194] cf. Ioann. Apoc. 17, 3 sq.

seges quicquam, non arbor, non vitis feret, sed cum in flore spem maximam dederint, in fruge decipient 190—194] Lactantius div. inst. VII 16, 8 = vol. I p. 636, 8—11 Brandt: prodigia quoque in caelo mirabilia mentes hominum maximo terrore confundent et crines cometarum et solis tenebrae et color lunae et cadentium siderum lapsus. nec tamen haec usitato modo fient, sed existent subito ignota et invisa oculis astra; ibid. p. 636, 18 sq.: stellae vero creberrimae cadent

180 *τε φλογμόν τε] Castalio coniecit, τε φλόγιόν τε Φ, φλόγεον τε Ψ* 181 *ἰῶν] Castalio (qui tamen vocem falso de 'telis' intellexit), οἰῶν Φ Ψ κατὰ γαῖαν ἅπασαν] = III 727 ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες] = I 130 III 40 XI 113* 183 *οὐ] οὔτε δὲ Ψ μήνιμα] μήνυμα Ψ δειδιότες] δειδοικότες Nauck οὐδ'] Nauck, οὔτ' Φ Ψ* 184—187] *cf. I 175—178* 184] *= I 175 ἀναιδείην ποθέοντες] reposui ex I 175, ἀναιδείην δέ τ' ἑλοῦνται (ι' ἑλοῦνται A, τελοῦνται B) Φ, ἀναιδείην δέ γ' ἑλοῦνται Ψ, ἀναιδείην δὲ τελοῦντες Alexandre, cui assensus est Nauck, qui fortasse φιλοῦντες scribendum esse censuit* 185] *= I 176* 185 *ἁρπαλέοι τε τύραννοι] dedi e coniectura, quam Turnebus protulit in libri I v. 176, ἀστασίῃσι τύραννοι codd. praeter A, qui ἀστασίη τύραννοι habet, (ἁρπασιαῖοι τύραννοι codd. corrupte I 176), ἅρπαγες ἠδὲ τύραννοι suspicatus est Alexandre* 186] *= I 177 ἀπληστόκοροι] ex I 177 emendavi, ἀπιστόφιλοι Ψ, ἀπιστόφυλοι Φ* 187 *πιστολέται ψευδέσσι λόγοις] cf. I 178 λεκτροκλόποι θ' εὑρεσσίλογοι πιστολέται] cum Volkmanno ex II 262 scripsi, πιστοπορθεῖς (πιστοπορθοῖς P) Φ Ψ, πιστοπραθεῖς dubitans Alexandre* 187 *ψευδέσσι] ψευδέσι Ψ δύσφημα χέοντες] = I 178 χέοντες] restituit Castalio ex l. c., ἔχοντες Φ Ψ* 188 *οὐδέ—συλήσουσι] cf. XII 51 sq. κοὐκ αὐτῷ πλούτου κόρος ἔσσεται· ἀλλά τ' ἀναιδῶς | πλείονα συλήσας κτλ.* 188 *ἀλλά τ' ἀναιδῶς] correxi ex l. c., ἀλλὰ ἀναιδῶς P B, ἀλλ' ἀναιδῶς A Ψ πλείονα συλήσουσι] cf. VIII 55 πλείονα συλήσας* 189 *συλήσουσι] ipse correxi ex l. c., συλλέξουσι Φ Ψ* 190] *cf. II 202 ἄστρα γὰρ οὐρανόθεν εἰς πόντον πάντα πεσεῖται ἅπαντα] Mendelssohn, πάντα codd., cf. II 202 VIII 341; Lactantius:* 'stellae vero creberrimae' 191] *interpolatus legitur XIV 270 πάντα μάλ' ἑξείης, ἀτὰρ] ipse temptavi coll. Hom. λ 134, πολλὰ μὲν ἑξῆς ἄστρα καὶ Φ Ψ, ὀλλύμεν' (ἀλλόμεν'? πάλλομεν'?) ἑξείης καὶ coniecit Mendelssohn* 191 *sq.] cf. III 334 ἐν δὲ δύσει ἀστὴρ λάμψει, ὃν ἐροῦσι κομήτην | ῥομφαίης λιμοῦ θανάτοιό τε σῆμα βροτοῖσιν ἀκτινόεντα] ἀκτιόεντα Φ, αἰγλήεντα et αἱματόεντα suspicatur Mendelssohn λεύσουσιν ἀν' αἰθέρα] Mendelssohn, καλέουσι τὸν ἀστέρα Φ Ψ σῆμα] Castalio, cf. III 335, πῆμα Φ Ψ* 193] *= XIV 271* 194 *ὅτ' ἂν] Alexandre proposuit, ὅτε Φ Ψ ἡ ἱλαρὴ] scripsi, ἡ ἱλαρὰ Ψ, ἱλαρὰ Φ, ἡ 'Ιταλὰ ('Ιταλὴ Alexandre) anonymus Bernensis, ἡ ὀργὴ anonymus Paris.; an (ὅτε) θηλυτέρη restituendum ex v. 200? βασιλεύσῃ] dedi, βασιλεύσει codd.*

VIII ἀλλὰ τότ', οὐρανίη ὁπότ' ἂν χάρις ἐμβασιλεύσῃ,
καὶ ὁπότ' ἂν δὴ παῖς ἱερὸς δηλήμον' ἁπάντων
ἐξολέσῃ δεσμοῖς ὀλοόφρονα, βυσσὸν ἀνοίγων,
αἰφνίδιος δὲ βροτοὺς ξύλινος δόμος ἀμφικαλύψῃ.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δεκάτῃ γενεῇ δόμον Ἄιδος εἴσω,
θηλυτέρης μετέπειτα μέγα κράτος· ἧ κακὰ πολλὰ
αὐξήσει θεὸς αὐτός, ὅτ' ἂν βασιληίδα τιμὴν
στεψαμένη τεύχῃ· σύμπας δὲ τότ' αἴσυλος αἰών.
ἥλιος μὲν ἀμαυρὰ βλέπων νύκτωρ ἀναφαίνει·
λείψει δ' ἄστρα πόλον· πολλῇ δέ τε λαίλαπι τυφῶν
γαῖαν ἐρημώσει· νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται·
χωλῶν δὲ δρόμος ὠκύτατος καὶ κωφὸς ἀκούσει
καὶ τυφλοὶ βλέψουσι, λαλήσουσ' οὐ λαλέοντες,
καὶ κοινὸς πάντεσσι βίος καὶ πλοῦτος ἐσεῖται.
γαῖα δ' ἴση πάντων, οὐ τείχεσιν, οὐ περιφραγμοῖς

196] Ioann. Apoc. 20, 1—3 200 sq.] Ioann. Apoc. 17, 4 sq.

204] Lactantius div. inst. VII 16, 10 = vol. I p. 636, 18 sq. Brandt: stellae vero creberrimae cadent, ut caelum omne caecum sine ullis luminibus appareat 205—207] Lactantius div. inst. IV 15, 15 = vol. I p. 332, 5—8 Brandt: sed et Sibylla eadem cecinit his versibus: 205 'νεκρῶν' — 207 'λαλέοντες'

195] om. B οὐρανίη] οὐρανίην Φ ὁπότ' ἂν χάρις] ipse dedi, ὅταν χάρις Ψ, ὅταν ἡ χάρις Φ ἐμβασιλεύσῃ] βασιλεύσῃ (βασιλεύσει L) Ψ 196 ὁπότ' ἂν] ὅταν (ὅτ' ἂν F) Ψ τις—ἁπάντων] παιδὸς ἱεροῦ χόλος ὄφιν ἄπλητον suspicatur Mendelssohn δὴ παῖς] scripsi, παῖς τις Alexandre, παῖς ποθ' Φ Ψ δηλήμον' ἁπάντων] ipse restitui, δολοφὼν (δολοφῶν Ψ) ἁπάντων Φ Ψ 197 βυσσὸν] βύσσον Φ 198] cf. XI 135 βροτοὺς] Dausqueius (cf. l. c., postque eum Alexandre), βροτοῖς Φ Ψ ἀμφικαλύψῃ] Alexandre, ἀμφικαλύψει Φ Ψ 199 ὁπότ' ἂν] ipse scripsi, ὅταν ἡ Φ Ψ εισω] Φ Ψ, suspiceris εἶσιν 200 θηλυτέρης μετέπειτα μέγα κράτος] cf. III 75 sq. καὶ τότε δὴ πᾶς κόσμος ὑπαὶ παλάμῃσι γυναικὸς | ἔσσεται ἀρχόμενος καὶ πειθόμενος περὶ παντός κακὰ πολλὰ] πολλὰ κακὰ Ψ 201 βασιληίδα τιμὴν] = III 120 202 τεύχῃ] Meineke, τε τύχῃ Ψ, τεύχῃ Φ σύμπας δὲ τότ'] ipse temptavi, σύμπαν δ' ἔτος Φ Ψ αἴσυλος] ipse suspicatus sum, ἤπιος Φ, ἤπιος εἶχεν Ψ, ἠλίκος Alexandre αἰών] ἐών Ψ 203 ἀμαυρὰ βλέπων] ipse temptavi (an ἀμαυρὰ δρακών?), αὐχμηρὰ (ἀχμηρὰ B) τρέχων Φ Ψ, ἀμυδρὰ τρέχων Alexandre νύκτωρ ἀναφαίνει] ipse dedi, νυκτερινὰ φαίνει Φ Ψ, νυχθήμερα φαίνει Alexandre 204 πολλῇ] πολλῆς Φ λαίλαπι] λέλαπι superscripto αι Δ τυφῶν] Alexandre, θύων Φ Ψ 205 ἐρημώσει] ἐρυμώσει P νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται] = I 355, cf. XI 117, 121; hemistichium servavit Lactantius, om. Φ Ψ, in P adnotatum 'λείπει' δ' ἐπανάστασις] ΔΕΙΤΑΝΑCΤΑCΙC (i. e. δ' ἐπανάστασις) Lactanti cod. B, ΔΕΤΑΝΑCΤΑCΙC R, ΔΕΠΑΝΑCΤΑCΙC, sed ΠΑ deleto m.³ P, ΔΕ|ΑΝΑCΤΑCΙC V, ΔΕ ΑΝΑCΤΑCΙC S et (sine accentu) Sedulius; δ' ἀνάστασις (ex I 355) Struve et Volkmann coniecerunt 206 sq.] cf. I 353 sq. βλέψουσιν δέ τε τυφλοί, ἀτὰρ χωλοὶ βαδίσουσιν, | κωφοί τ' εἰσαΐουσι, λαλήσουσ' οὐ λαλέοντες 206 χωλῶν δὲ] καὶ χωλῶν Lactantius ἀκούσει] ΑΚΟΥCΕΙ Sedulius 207 τυφλοὶ] ΤΥΦΛΟΥ Sedulius βλέψουσι] ΒΛΕΨΟΥCΙΝ Sedulius, ΑΝΑΒΛΕΨΟΥCΙ Lactanti cod. S λαλήσουσ' οὐ λαλέοντες] λαλήσουσι δὲ μὴ λαλέοντες Ψ λαλήσουσ' οὐ] ΛΑΛΗCΟΥCΙ ΔΟΥ Lactanti cod. B, ΛΑΛΗCΟΥCΙΟΥ codd. R P Lactanti, ΛΑΛΗCΟΥCΙ om. οὐ S Lactanti, ΛΑΛΑΛΕC COY Sedulius λαλέοντες] ΛΑΛΑΛΟΙ Lactanti cod. S 208] cf. II 321 κοινός τε βίος καὶ πλοῦτος ἄμοιρος XIV 354 κοινὰ δὲ πάντ' ἔσται καὶ φῶς ἴσον ἐν βιότοισιν καὶ πλοῦτος] om. Φ ἐσεῖται] ἐσσεῖται Φ, ἔσται Ψ 209 sq.] = II 319 sq., cf. II 30 sq. καὶ γῆ καρποφόρος καρποὺς πάλι πλείονας οἴσει | οὐδὲ μεριζομένη οὐδ' εἰσέτι λατρεύ-

VIII ἐκπρομεριζομένη καρποὺς τότε πλείονας οἴσει.
πηγὰς δὲ γλυκεροῦ οἴνου λευκοῦ τε γάλακτος
καὶ μέλιτος δώσει . . . .

* * *

καὶ κρίσις ἀθανάτοιο θεοῦ ⟨μεγάλου βασιλῆος⟩.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἀλλάξῃ καιροὺς θεὸς . . . .
χεῖμα θέρος ποιῶν, τότε θέσφατα ⟨πάντα τελεῖται⟩.
ἀλλ' ὅτε κόσμος ὄλωλεν . . . .

* * *

210—212] Lactantius div. inst. VII 24, 7 = vol. I p. 660, 4—7 Brandt: terra vero aperiet fecunditatem suam et uberrimas fruges sua sponte generabit, rupes montium melle sudabunt, per rivos vina decurrent et flumina lacte inundabunt *(cf. ad III 619 sqq.)* 215] Lactantius div. inst. VII 16, 9 = vol. I p. 636, 15—17 Brandt: ut non sit homini promptum aut siderum cursus aut rationem temporum agnoscere: fiet enim vel aestas in hieme vel hiemps in aestate 217—250] Constantini oratio ad sanctorum coetum c. 18 = pag. 382 sqq. Heinichen: *αὕτη τοίνυν (ἡ Ἐρυθραία Σίβυλλα) εἴσω τῶν ἀδύτων ποτὲ τῆς ἀκαίρου δεισιδαιμονίας προαχθεῖσα καὶ θείας ἐπινοίας ὄντως γενομένη μεστὴ δι' ἐπῶν περὶ τοῦ θεοῦ τὰ μέλλοντα προεθέσπισε σαφῶς ταῖς προτάξεσι τῶν πρώτων γραμμάτων, ἥτις ἀκροστιχὶς λέγεται, δηλοῦσα τὴν ἱστορίαν τῆς τοῦ Ἰησοῦ κατελεύσεως. ἔστι δὲ ἡ ἀκροστιχὶς αὕτη· Ἰησοῦς Χριστὸς θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός· τὰ δ' ἔπη αὐτῆς ταῦτα·* 217 'ἱδρώσει' — 250 'ἡμῶν'. 'Iustinus' cohort. ad gentil. c. 38 = vol. II p. 124 Otto[3]: *πλὴν ἀλλ' ἐπειδήπερ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, οὐκ ἐν ποιητικοῖς μέτροις τὰ τῆς ἀληθοῦς θεοσεβείας πράγματα οὐδὲ ἐν τῇ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμούσῃ παιδεύσει, ἀφέμενοι λοιπὸν τῆς τῶν μέτρων καὶ λόγων ἀκριβείας τοῖς ὑπ' αὐτῆς (τῆς Σιβύλλης) εἰρημένοις ἀφιλονείκως προσέχοντες γνῶτε πόσων ὑμῖν ἀγαθῶν αἰτία ἔσται, τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἄφιξιν σαφῶς καὶ φανερῶς προαγορεύουσα*

ουσα VIII 28 sq. γαῖά θ' ὅρους ἕξει καὶ φρουροὺς πᾶσα θάλασσα | πᾶσι μεριζομένη δολίως τοῖς χρυσὸν ἔχουσιν XI 238 γῆ δὲ μελάμβωλος καρποὺς τότε πλείονας ἕξει 209—212] *cf. III 620—622 καὶ γὰρ γῆ καὶ δένδρα καὶ ἄσπετα ποίμνια μήλων (θρέμματα γαίης Lactantius) | δώσουσιν καρπὸν τὸν ἀληθινὸν ἀνθρώποισιν | οἴνου καὶ μέλιτος γλυκεροῦ λευκοῦ τε γάλακτος III 744 sq. γῆ γὰρ παγγενέτειρα βροτοῖς δώσει τὸν ἄριστον | καρπὸν ἀπειρέσιον σίτου οἴνου καὶ ἐλαίου* 209 *γαῖα δ'] Opsopoeus, γαίη δ' Φ Ψ οὐ τείχεσιν] τείχεσιν om. οὐ Φ* 210 *ἐκπρομεριζομένη] ipse temptavi, (cf. II 320), an πᾶσι μεριζομένη ex VIII 29 scribendum? ἐκ δὲ μεριζομένη Φ. ἐκδιαμεριζομένη Ψ, οὐδὲ μεριζομένη Castalio (ex II 31) τότε] Castalio, ποτὲ Φ. τε Ψ οἴσει] ποιήσει Ψ* 211 *sq.] cf. (praeter III 622) II 318 καὶ τρισσαὶ πηγαὶ οἴνου μέλιτός τε γλάγους τε* 211 *λευκοῦ] γλαυκοῦ Ψ* 212] *mutilus in codd., 'λείπει' additum in P; lacunam subesse nemo non videt*
213] *cf. III 55 sq. οἴ μοι δειλαίη, πότ' ἐλεύσεται ἦμαρ ἐκεῖνο | καὶ κρίσις ἀθανάτοιο θεοῦ, μεγάλου βασιλῆος; unde eundem versum ac III 55 ante hunc (213) in textu fuisse veri simile est κρίσις] scripsi ex III 56, κρίσιν Φ Ψ μεγάλου βασιλῆος] supplevi ex III 56, om. Φ Ψ* 214] *cf. II 157 καιρῶν δ' ἀλλαγίη ἀλλάξῃ] ἀλλέξῃ P, ἀλέξῃ A καιροὺς θεὸς] Castalio, θεὸς καιροὺς inverso ordine Φ Ψ; lacunam, quae post haec verba in codd. invenitur, addito εἶαρ ὀπώρην Meineke, subiuncto ἤματα νύκτας Alexandre explebant* 215] *= XIV 299 χεῖμα θέρος ποιῶν] cf. V 300 ἀντὶ δὲ χειμῶνος θέρος ἔσσεται ἤματι τῷδε πάντα τελεῖται] ex XIV 299 supplenda esse viderunt Alexandre et Meineke; om. Φ Ψ* 216 *κόσμος] κόσμον P ὄλωλεν] ὄλωλε Ψ; deest hemistichium alterum, desiderantur quaedam*

ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΕΙΣΤΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ ΣΩΤΗΡ ΣΤΑΥΡΟΣ

VIII *Ἱδρώσει δὲ χθών, κρίσεως σημεῖον ὅτ' ἔσται.*
Ἥξει δ' οὐρανόθεν βασιλεὺς αἰῶσιν ὁ μέλλων,
Σάρκα παρὼν πᾶσαν κρῖναι καὶ κόσμον ἅπαντα.
Ὄψονται δὲ θεὸν μέροπες πιστοὶ καὶ ἄπιστοι

217—243] Augustinus de civit. dei XVIII 23 = vol. II p. 285, 6 Dombart: haec sane Erythraea Sibylla quaedam de Christo manifesta conscripsit; quod etiam nos prius in Latina lingua versibus male Latinis et non stantibus legimus per nescio cuius interpretis imperitiam, sicut post cognovimus. nam vir clarissimus Flaccianus, qui etiam proconsul fuit, homo facillimae facundiae multaeque doctrinae cum de Christo conloqueremur, Graecum nobis codicem protulit carmina esse dicens Sibyllae Erythraeae, ubi ostendit quodam loco in capitibus versuum ordinem litterarum ita se habentem, ut haec in eo verba legerentur: Ἰησοῦς Χρειστὸς θεοῦ υἱὸς σωτήρ, quod est latine Iesus Christus dei filius salvator. hi autem versus, quorum primae litterae istum sensum quem diximus reddunt, sicut eos quidam Latinis et stantibus versibus est interpretatus, hoc continent:

I Iudicii signum tellus sudore madescet, (217)
H E caelo rex adveniet per saecla futurus
Σ Scilicet ut carnem praesens, ut iudicet orbem.
O Unde deum cernent incredulus atque fidelis (220)
Y Celsum cum sanctis aevi iam termine in ipso.
Σ Sic animae cum carne aderunt, quas iudicat ipse,
X Cum iacet incultus densis in vepribus orbis,
P Reicient simulacra viri, cunctam quoque gazam.
E Exuret terras ignis pontumque polumque (225)
I Inquirens taetri portas effringet Averni.
Σ Sanctorum sed enim cunctae lux libera carni
T Tradetur, sontes aeterna flamma cremabit.
O Occultos actus retegens tunc quisque loquetur
Σ Secreta atque deus reserabit pectora luci. (230)
Θ Tunc erit et luctus, stridebunt dentibus omnes.
E Eripitur solis iubar et chorus interit astris.
O Volvetur caelum, lunaris splendor obibit,
Y Deiciet colles, valles extollet ab imo.
Y Non erit in rebus hominum sublime vel altum. (235)
I Iam aequantur campis montes et caerula ponti
O Omnia cessabunt, tellus confracta peribit:
Σ Sic pariter fontes torrentur fluminaque igni.
Σ Sed tuba tum sonitum tristem demittet ab alto
Ω Orbe, gemens facinus miserum variosque labores, (240)
T Tartareumque chaos monstrabit terra dehiscens.
H Et coram hic domino reges sistentur ad unum.
P Reccidet e caelo ignisque et sulphuris amnis. (243)

ΙΗΣΟΥΣ κτλ.] *acrostichis Christi quam (praeter Φ Ψ) cum parte sequenti (vv. 218—428 incl. omisso v. 217) etiam Ω (= Q M V H) habet adiunctam libro sexto versu quem in capite libri septimi collocatum legis (= VII 1) interposito; F in margine addidit: ἀκροστιχὶς τῶν ἐπ· (=ἐπομένων) μ' στίχων; initia versuum 217—250 rubricatis et grandioribus litteris scripta sunt in Φ Ψ* *ΙΗΣΟΥΣ—ΣΤΑΥΡΟΣ*] *acrostichidis inscriptionem minusculis litteris pictam exhibent Φ Ψ, om. Ω* *ΙΗΣΟΥΣ*] *ῑς P* *ΧΡΕΙΣΤΟΣ*] *χ͞ς P, χριστὸς codd. cett., sed cf. VIII 225* 217] *om. Ω* *ἱδρώσει*] *ἱδρῶσι P B* *δὲ*] *γὰρ Constant. oratio ad sanct. coet., unde γὰρ in margine codicis P rubricatis litteris adscripsit Betuleius* 218 *αἰῶσιν*] *θεόθεν Ψ* 219 *παρὼν*] *Ω Constant. oratio, πάρος Φ Ψ, in marg. P παρὼν additum manu Betulei* *πᾶσαν κρῖναι*] *Φ (sed κρίναι) Ψ Constant. oratio, πᾶσαν κρίνειν Ω* *καὶ κόσμον ἅπαντα*] *= VIII 302* *κόσμον*] *κόρμον P, correctum Betulei manu* 220 *ὄψονται*] *ὕψιστον ex initio versus proximi Ω*

VIII Ὕψιστον μετὰ τῶν ἁγίων ἐπὶ τέρμα χρόνοιο.
Σαρκοφόρων δ᾽ ἀνδρῶν ψυχὰς ἐπὶ βήματι κρίνει,
Χέρσος ὅτ᾽ ἄν ποτε κόσμος ὅλος καὶ ἄκανθα γένηται.
Ῥίψουσιν δ᾽ εἴδωλα βροτοὶ καὶ πλοῦτον ἅπαντα.
Ἐκκαύσει δὲ τὸ πῦρ γῆν οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν
Ἰχνεῦον· φρύξει δὲ πύλας εἱρκτῆς Ἀίδαο.
Σὰρξ τότε πᾶσα νεκρῶν ἐς ἐλευθέριον φάος ἥξει
Τῶν ἁγίων· ἀνόμους δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐλίξει.

224] Es. 2, 18

in his latinis versibus de Graeco utcumque translatis ibi non potuit ille sensus occurrere, qui fit, cum litterae quae sunt in eorum capitibus, conectuntur, ubi Y littera in Graeco posita est, quia non potuerunt Latina verba inveniri, quae ab eadem littera inciperent et sententiae convenirent. hi autem sunt versus tres, quintus et octavus decimus et nonus decimus. denique si litteras quae sunt in capitibus omnium versuum conectentes horum trium quae scripta sunt non legamus, sed pro eis Y litteram, tamquam in eisdem locis ipsa sit posita recordemur, exprimitur in quinque verbis: Iesus Christus dei filius salvator; sed cum Graece hoc dicitur, non Latine, et sunt versus viginti et septem, qui numerus quadratum ternarium solidum reddit. tria enim ter ducta fiunt novem; et ipsa novem si ter ducantur, ut ex lato in altum figura consurgat, ad viginti septem perveniunt. horum autem Graecorum quinque verborum, quae sunt *Ἰησοῦς Χρειστὸς θεοῦ υἱὸς σωτήρ*, quod est Latine Iesus Christus dei filius salvator, si primas litteras iungas, erit *ἰχθύς*, id est piscis, in quo nomine mystice intellegitur Christus, eo quod in huius mortalitatis abysso velut in aquarum profunditate vivus, hoc est sine peccato, esse potuerit 224] Lactantius div. inst. VII 19, 9 = vol. I p. 646, 9—13 Brandt: non colentur ulterius dii manu facti, sed a templis ac pulvinaribus suis deturbata simulacra igni dabuntur et cum donis suis mirabilibus ardebunt: quod etiam Sibylla cum prophetis congruens futurum esse praedixit: 224 ‘*ῥίψουσιν*’ — ‘*ἅπαντα*’ 225 sq.] *inde fortasse* Firmicus Maternus de error. prof. relig. 15, 4 = p. 98, 26 sq. Halm: ignis iste scrutatur abdita, quaerit abscondita

221 *μετὰ*] *μέγα Ω* 222 *σαρκοφόρων*] *σαρκοφόρων supra ω addito ο rubricato Betulei manu P, σαρκοφόρον F Constant. oratio δ᾽ ἀνδρῶν ψυχὰς*] *ἀνδρῶν ψυχὰς (ψυχὴν H) Ω, ψυχάς τ᾽ ἀνδρῶν Constant. oratio, ψυχὰς δ᾽ ἀνθρώπων Ψ, ψυχὰς ἀνθρώπων Φ ἐπὶ βήματι*] *βήματι (om. ἐπὶ) Φ, ἐπὶ βήματος Ω κρίνει*] *Ω Ψ*, ‘iudicat’ *Augustinus, κρινεῖ Constant. oratio, κρίνων Φ (in P Betuleius litteris rubricatis κρινεῖ e Constant. oratione adscripsit), an κρίνῃ?* 223] *in margine additum habet Ω litteris miniatis: ἀκροστιχίς ποτε*] *τότε Ω κόσμος ὅλος*] *= I 162, 189 II 21* 224 *ῥίψουσιν— βροτοὶ*] *cf. III 606 ἃ (εἴδωλα) ῥίψουσιν βροτοὶ αὐτοί XI 88 εἴδωλα δὲ ῥίψει ῥίψουσιν*] *Φ (in P supra ου addidit miniatum ω e Lactantio Betuleius), ῥίψουσι Ω Ψ*, ‘reicient’ *Augustinus, ῥίψωσιν in Lactantio Brandt (ΡЄΙΨΩCΙΝ B, ΤΡЄΙΨΩCΙΝ P*, tripsosin *H, ΤΡΙΨΩCЄΙΝ Sedulius*, ‘conterent’ *interpretationes latinae in codd. B P et apud Sedulium) coll. scriptoris verbis (p. 646, 11)* ‘deturbata simulacra igni dabuntur’ *coniunctivum in quadam loci recensione a proximo ὅταν (v. 223) pependisse ratus, ῥίψωσι Constant. oratio δ᾽*] *τ᾽ Constant. oratio βροτοὶ*] *ΒΡΟΤΟΥ Sedulius* (‘homines’ *eiusdem interpretatio latina) πλοῦτον*] *κόσμον F, addito in margine πλοῦτον cum signo correctionis* 225] *non legitur in Constant. oratione hic versus, quo ΧΡΕΙΣΤΟΣ scriptura firmatur: cf. Irenaeum I 12: τὸ γὰρ ΥΙΟΣ ὄνομα γραμμάτων ἐστὶ τεσσάρων, τὸ δὲ ΧΡΕΙΣΤΟΣ ὀκτώ, ἅ τινα συντεθέντα τὸ τῆς δωδεκάδος ἐπέδειξεν μέγεθος* 226 *ἰχνεῦον*] *Φ Ψ, ἰχνεύων Ω φρύξει δὲ*] *Mai (in edit. Mediolanensi), φρύξειε (φρύξει ε unius litterae spatio intermisso M, unde Mai illud coniecit) Ω, ῥήξει τε Constant. oratio*, ‘effringet’ *Augustinus, φλέξει δὲ Φ Ψ εἱρκτῆς*] *εἱρκταῖς V H;* ‘taetri . . . Averni’ *Augustinus, unde auctorem versionis στυγεροῦ Ἀίδαο (ex Hom. Θ 368) legisse veri simile est* 227 *τότε*] *ὅτε M H (in Q haec vox evanuit) πᾶσα*] *om. Ψ νεκρῶν*] *Ω Constant. oratio, βροτῶν Φ Ψ ἐς*] *Ω, ἐπ᾽ Φ (in P ἐπελευθέριον coniunctim scriptum est) Ψ* 228] *om. A τῶν ἁγίων*] *τοὺς ἁγίους Constant. oratio ἀνόμους—ἑλίξει*] *cf. I 350 ἀνόμοις δὲ*

VIII Ὁππόσα τις πράξας ἔλαθεν, τότε πάντα λαλήσει·
Στήθεα γὰρ ζοφόεντα θεὸς φωστῆρσιν ἀνοίξει.
Θρῆνος δ᾽ ἐκ πάντων ἔσται καὶ βρυγμὸς ὀδόντων.
Ἐκλείψει σέλας ἠελίου ἄστρων τε χορεῖαι.
Οὐρανὸν εἱλίξει· μήνης δέ τε φέγγος ὀλεῖται.
Ὑψώσει δὲ φάραγγας, ὀλεῖ δ᾽ ὑψώματα βουνῶν,
Ὕψος δ᾽ οὐκ ἔτι λοιπὸν ἐν ἀνθρώποισι φανεῖται.
Ἶσα δ᾽ ὄρη πεδίοις ἔσται καὶ πᾶσα θάλασσα
Οὐκ ἔτι πλοῦν ἕξει. γῆ γὰρ φρυχθεῖσα τότ᾽ ἔσται
Σὺν πηγαῖς ποταμοί τε καχλάζοντες λείψουσιν.
Σάλπιγξ οὐρανόθεν φωνὴν πολύθρηνον ἀφήσει
Ὠρύουσα μύσος μελέων καὶ πήματα κόσμου.
Ταρτάρεον δὲ χάος δείξει τότε γαῖα χανοῦσα.

232—235] Ioann. Apoc. 6, 12—14, cf. Es. 34, 4   232 sq.] Matth. 24, 29   234] Es. 40, 3 Luc. 3, 5   237 sq.] cf. Ioann. Apoc. 8, 7 sq.   239] cf. Matth. 24, 31 Paul. Cor. I 15, 52 Thess. I 4, 16   241] cf. Psalm. 17, 16

232 sq.] *cf. ad* VIII 190—194   234—237] Lactantius div. inst. VII 16, 11 = vol. I p. 636, 20 sq. Brandt: montes quoque altissimi decident et planis aequabuntur, mare innavigabile constituetur   239] Lactantius div. inst. VII 16, 11 = vol. I p. 636, 21 sqq Brandt: ac ne quid malis hominum terraeque desit, audietur e caelo tuba: quod hoc modo Sibylla denuntiat: 239 '*σάλπιγξ*' — '*ἀφήσει*'. itaque trepidabunt omnes et ad luctuosum illum sonitum contremescent   241 sq.] Lactantius div. inst. VII 20, 3 = vol. I p. 648, 1—3 Brandt: deinde aput aliam *(Sibyllam)*: 241 '*ταρταρόεν*' — 242 '*ἅπαντες*'

τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐποίσει   ἀνόμους] Φ Ψ Constant. oratio, 'sontes' *Augustinus, ἀνόμων Ω   ἐλίξει] Ω. ἐλέγξει P Ψ Constant. oratio, φλέξει B.* 'cremabit' *Augustinus*   229 *ὁππόσα] ὁπόσα Η F L, χὠπόσα (χ' ὡπόσα A) Φ   ἔλαθεν] ἔλαθε Η Ψ*   230 *ζοφόεντα] ζοφώεντα F   φωστῆρσιν] σωτῆρσιν Ω*   231 *δ'] τ' Constant. oratio   ἔσται] Ω Constant. oratio, ἥξει Φ Ψ   καὶ βρυγμὸς ὀδόντων] cf. VIII 105 καὶ βρυγμὸν ὀδόντων*   232] *sic Constant. oratio,* 'eripitur solis iubar et chorus interit astris' *Augustinus, ἐκλείψει (ἐκκλείψει M) σέλας ἠελίοιο ἄστρων δὲ χαρίεν χάριεν Q M) Ω, ἐκλείψει δὲ φάος σέλας ἠελίοιο ἄστρων τε χῶραι Ψ, ἐκλείψει δὲ φάος σέλας ἠελίοιο καὶ ἄστρων Φ   ἄστρων τε χορεῖαι] cf. VIII 451 χορὸς ἄστρων I 140 ἄστρων . . χορός*   233 *οὐρανὸν εἱλίξει] cf. VIII 413 οὐρανὸν εἱλίξω III 82 οὐρανὸν εἱλίξῃ   οὐρανὸν] οὐρανὸς Ω   εἱλίξει] εἱλήξει V H*   234 *δὲ] om. Ψ*   235 *λοιπὸν] anonymus Paris., λυγρὸν Ω Φ Ψ Constant. oratio, quod interpres apud Augustinum non videtur legisse, cum dicat* 'non erit in rebus hominum sublime vel altum'   236 *ἶσα] ἴσσα P B   δ'] Ω, τ' Φ Ψ Constant. oratio   καὶ—ἕξει] cf. II 210 οὐ ναῦς ἔμφορτος ἐπὶ κύμασι ποντοπορήσει*   237 *οὐκ ἔτι πλοῦν ἕξει] οὐκ εἰς πλοῦν ἥξει Constant. oratio   γῆ—ἔσται]* 'tellus confracta peribit', *Augustinus, unde veterem interpretem ῥηχθεῖσα in recensione sua invenisse arbitratus est Alexandre   τότ' ἔσται] Ω, κεραυνῷ Φ Ψ Constant. oratio*   238 *ποταμοί τε] Constant. oratio, ποταμοῖς τε Ω (in Q extrema vocis ποταμοῖς littera ς evanuit), ποταμοὶ δὲ (δέκα P) Φ Ψ   καχλάζοντες] κοχλάζοντες Ψ*   239—241] *in Q non omnia accurate legi possunt*   239 *σάλπιγξ] σάλπιξ V H   οὐρανόθεν] Ω Lactantius, δ' οὐρανόθεν Φ Ψ*   240 *ὠρύουσα] ὠρύουσα V H (Q?)   μύσος] μῦσος Ω   μύσος μελέων] cf. III 648 μύσος μιαρῶν (sic Castalio, μελέων ex hoc loco Alexandre scribere voluit)   μελέων] Φ (praeter A, qui corrupte λεόντων habet) Ψ,* '(facinus) miserum' *Augustinus, μᾶλλον Ω, τὸ μέλλον codd. orationis Constantini, μελεὸν Castalio   πήματα κόσμου]* 'variosque labores' *Augustinus, unde suspiceris interpretem veterem legisse aut πήματα πάντα aut πήματα πολλά*   241] *cf. III 681 κνάνεόν τ' ἔρεβος πάντεσσι φανεῖται   ταρτάρεον] ταρταρόεν Constant. oratio et Lactanti cod. B, ταρτάρεον cum codd. Sibyllinis ceteri codices (S P H) Lactanti; cf. ad V 178   δὲ] om. codd. Constant.*

VIII Ἥξουσιν δ' ἐπὶ βῆμα θεοῦ βασιλῆες ἅπαντες.
Ῥεύσει δ' οὐρανόθεν ποταμὸς πυρὸς ἠδὲ θεείου.
Σῆμα δέ τοι τότε πᾶσι βροτοῖς σφρηγὶς ἐπίσημος,
Τὸ ξύλον ἐν πιστοῖς, τὸ κέρας τὸ ποθούμενον ἔσται,
Ἀνδρῶν εὐσεβέων ζωή, πρόσκομμα δὲ κόσμου,
Ὕδατι φωτίζον κλητοὺς ἐν δώδεκα πηγαῖς·
Ῥάβδος ποιμαίνουσα σιδηρείη γε κρατήσει.
Οὗτος ὁ νῦν προγραφεὶς ἐν ἀκροστιχίοις θεοσήμοις
Σωτὴρ ἀθάνατος βασιλεύς, ὁ παθὼν ἕνεχ' ἡμῶν·
ὃν Μωσῆς ἐτύπωσε προτείνας ὠλένας ἁγνὰς
τὸν Ἀμαλὴκ νικῶν πίστει, ἵνα λαὸς ἐπιγνῷ
ἐκλεκτὸν παρὰ πατρὶ θεῷ καὶ τίμιον εἶναι
τὴν ῥάβδον Δαυὶδ καὶ τὸν λίθον, ὅν περ ὑπέστη,
εἰς ὃν ὁ πιστεύσας ζωὴν αἰώνιον ἕξει.

244] Matth. 24, 30 245] Luc. 1, 69, cf. Psalm. 131, 17 Reg. 1, 2, 10 246] Petr. Ep. I 2, 7 Es. 8, 14 Paul. Rom. 9, 33 248] Psalm. 2, 9 Ioann. Apoc. 12, 5; 19, 15; 2, 27 251 sq.] Exod. 17, 11 sqq. 254 sq.] Petr. Ep. I 2, 6 sq., cf. Psalm. 117 (LXX), 22 Matth. 21, 42 Acta 4, 11 255] Ioann. 3, 36; cf. 3, 15 sq.; 6, 47

251 sqq.] cf. Firmicum Maternum de error. prof. relig. 21, 6 = p. 111, 18 Halm: ut Amalech vinceretur, extensis manibus Moyses haec *(crucis)* imitatus est cornua, ut facilius impetraret quod magnopere postulabat, crucem sibi fecit ex virga

orationis δείξει τότε] *Ω Lactantius*, δείξει ποτὲ *codd. Constant. orationis*, τότε δείξει *Φ Ψ* γαῖα χανοῦσα] = *XII 281* 242 ἥξουσιν] *Φ Lactantius Constant. oratio*, ἥξουσι *Ω Ψ* βασιλῆες] *Ω Φ Ψ Constant. oratio*. 'reges sistentur' *Augustinus*; βασιλῆος *Lactantius (quod Betulei manu adscriptum est in P)* 243 ῥεύσει—πυρὸς] *cf. II 286* ἀκάματος ποταμὸς ῥεύσει πυρός *III 54* ὁππότ' ἂν οὐρανόθεν πύρινος ῥεύσῃ καταράκτης *III 84* ῥεύσει δὲ πυρὸς μαλεροῦ καταράκτης | ἀκάματος ποταμὸς—θεείου] *cf. II 204* ποταμῷ τε θεείου καὶ πυρὸς ὁρμῇ πυρὸς] πῦρ *Φ* ἠδὲ θεείου] ἠδὲ θεοίου *Ω*, ἠδέ τε θείου *Ψ*, ἠδέ γε θείου *Constant. oratio*, 'ignisque et sulphuris amnis' *Augustinus*, ἠδέ τε θεῖον *Φ* 243] *in hoc versu subsistit versio vetus, quae invenitur apud Augustinum* 244 τοι] *Constant. oratio*, σοι *Ω*, *om. Φ Ψ* τότε πᾶσι] *Ω*, πᾶσι *(om.* τότε*) Φ Ψ*, πότε πᾶσι *Constant. oratio* βροτοῖς] *Constant. oratio*, βροτοῖσι *Φ Ψ*, *om. Ω* σφρηγὶς ἐπίσημος] *Ω*, σφραγίς (σφαγὶς *A*) *Φ Ψ*, ἀριδείκετον οἷον *Constant. oratio* 246 εὐσεβέων] εὐσεβῶν *Ω*, δ' εὐσεβέων *Mai* δὲ] τε *Constant. oratio* 247 ὕδατι φωτίζον] *cf. VIII 271* ὕδατι βαπτίζων (φωτίζων *Φ Ψ*) *I 339* ὕδατι φωτίζεσθαι ὕδατι] *V H*, ὕδασι *codd. cett.* φωτίζον] *Constant. oratio*, φωτίζων *Ω Φ Ψ* κλητοὺς] κλειτοὺς *supra* ει *scripto* η *M*, πιστοὺς *Constant. oratio* 248 ῥάβδος] ῥᾶβδος (ῥᾶβδος *H*) *Ω* σιδηρείη] *Constant. oratio*, σιδηρίη *Ω*, σιδηρά *P B*, σιδηρᾶ *A Ψ* γε] *Constant. oratio*, τε *Ω Φ Ψ* 249 ὁ νῦν] οὖν *M* προγραφεὶς] προσγραφεὶς *Q* ἀκροστιχίοις] *Ω Constant. oratio*, ἀκροστίχοισι *Ψ*, ἀκροστιχίσιν (ἀκροστιχίσι *A*) *Φ* θεοσήμοις] *ipse correxi*, θεοσημείοις *Ω*, θεὸς ἡμῶν *Φ Ψ Constant. oratio (e v. 250 clausula natum)* 250 ἕνεχ] εἵνεχ' *Ψ* 251 Μωσῆς] μωυσῆς *Φ* ὠλένας ἁγνάς] = *III 591*, *cf. quae ibi adnotavi* 252—255] *in Ω hoc ordine leguntur: 254, 253, 252, 255* 252 τὸν Ἀμαλὴκ νικῶν] *ipse inverti, cf. Neue Beitr. zur Technik d. nachhom. Hexam. p. 109*, νικῶν (κινῶν *V H*) τὸν Ἀμαλὴκ *Ω Φ Ψ* πίστει] *Φ Ψ*, χριστὸν *Ω* 253 ἐκλεκτὸν] ἐκλεκτῶν *Φ* 254 Δαυὶδ] δᾶδ *Ω P*, δαβὶδ *A* ὅν περ ὑπέστη] *Ω*, εἰς ὃν ἐπέστη *Φ Ψ* 255—428] *in Ω sic dispositi inveniuntur: 264—269, 259—263, 270—286, 324—336, 256—258, 287—323, 345, 349, 350, 353—370, 373—375, 377—382, 387, 383, 389—413, 416—428*

VIII οὐδὲ γὰρ ἐν δόξῃ, ἀλλ' ὡς βροτὸς ἐς κτίσιν ἥξει
οἰκτρὸς ἄτιμος ἄμορφος, ἵν' οἰκτροῖς ἐλπίδα δώσει·
καὶ σαρκὶ φθαρτῇ μορφὴν καὶ πίστιν ἀπίστοις
οὐράνιον δώσει καὶ μορφώσει τὸν ἀπ' ἀρχῆς
ἄνθρωπον πλασθέντα θεοῦ παλάμαις ἁγίῃσιν,
ὅν τ' ἐπλάνησεν ὄφις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀπελθεῖν
τοῦ θανάτου γνῶσίν τε λαβεῖν ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε,
ὥς τε θεὸν προλιπόντα λατρεύειν ἤθεσι θνητοῖς.

256] cf. Ioann. 9, 39

257] Lactantius div inst. IV 16, 17 = vol. I p. 312, 12 sq. Brandt: et Sibylla eodem modo: 257 'οἰκτρὸς' — 'δώσει'; *cf.* ibidem IV 26, 30 = vol. I p. 382, 5—7 Brandt: primum, quod is qui humilis advenerat, ut humilibus et infirmis opem ferret et omnibus spem salutis ostenderet . . . 259—263] 'Iustinus' cohort. ad gentil. 38 = vol. II. p. 123 sq. Otto[3]: *ὃς τοῦ θεοῦ ὑπάρχων λόγος ἀχώρητος δυνάμει, τὸν κατ' εἰκόνα θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν πλασθέντα ἀναλαβὼν ἄνθρωπον, τῆς τῶν ἀρχαίων ἡμᾶς προγόνων ἀνέμνησε θεοσεβείας, ἣν οἱ ἐξ αὐτῶν γενόμενοι ἄνθρωποι καταλιπόντες διδασκαλίᾳ βασκάνου δαίμονος ἐπὶ τὴν τῶν μὴ θεῶν ἐτράπησαν θρησκείαν* 260—262] Lactantius div. inst. II 12, 20 = vol. I p. 159, 2—7 Brandt: mors itaque secuta est hominem secundum dei sententiam quod etiam Sibylla in carmine suo docet dicens: 260 '*ἄνθρωπον*' — 262 '*κακοῦ τε*'

256 *ἀλλ' ὡς*] *Ω, ἄλλως Φ Ψ βροτὸς—ἥξει] haec versus pars desideratur in Φ Ψ, lacuna in P significatur addito* '*λείπει*' *ἐς κτίσιν ἥξει*] = *VIII 269 ἐς*] *εἰς Ω Lactantius κτίσιν*] *Mendelssohn, κρίσιν codd. (cf. III 86)* 257 *ἄτιμος ἄμορφος*] *ΑΜΟΡΦΟϹ ΑΤЄΙΜΟϹ Lactanti cod. B, ΑΜΟΡΦΟϹ ΑΜΟΡΦΙ C Lactanti cod. P ἄμορφος, ἵν'*] *ΑΜΟΡΦΟϹΙΝ Sedulius ἵν'—δώσει*] *habent Ω Lactantius, om. Φ Ψ (Betuleius in margine P adscripsit hemistichium e Lactantio sumptum) ἵν'*] *ἐν M* *οἰκτροῖς*] *Lactantius (ΟΙΚΤΡΟϹ cod. B, ΟΙΚΤΟΟΙ͂Ϲ cod. S, ΟΚΤΡΟΙϹ cod. V, ΟΚΤΡΟΙϹ Sedulius, vocem om. cod. P), οἴκτοις V H M, οἶκτος Q δώσει*] *δώσει litteris ει in η mutatis H* 258 *σαρκὶ φθαρτῇ*] *transposuit Nauck, φθαρτῇ σαρκὶ Ω. φθαρταῖς σαρξὶν ipse olim suspicatus sum; φθαρτῆς σαρκὸς Φ Ψ μορφὴν*] *μορφῇ Φ Ψ καὶ πίστιν ἀπίστοις*] *desiderantur in Φ Ψ* 259 *οὐράνιον δώσει*] *οὐράνιοι δ' ὦσι Ω μορφώσει τὸν ἀπ' ἀρχῆς*] *Ω. om. Φ Ψ ex initio versus proximi ἄνθρωπον πλασθέντα huc retracto (ut v. 259 hunc in modum conformatus legatur: οὐράνιον δώσει καὶ ἄνθρωπον πλασθέντα) μορφώσει*] *Alexandre, μόρφωσαν Ω* 260 *ἄνθρωπον πλασθέντα*] *Lactantius; in Φ Ψ haec duo vocabula cum priore versus 259 parte coniuncta sunt; οὐράνιον (ex initio versus antecedentis) ἄνθρωπον πλασθέντα Ω θεοῦ παλάμαις ἁγίῃσιν*] *om. Φ Ψ παλάμαις ἁγίῃσιν*] *παλάμαις ἁγίαισιν coll. VIII 406 ἁγναῖς παλάμῃσι in Lactantio restituit Brandt e codicum scripturis: ΠΑΛΑΜΑΙϹ ΑΓΙЄϹϹΙΝ B, ΠΑΛΑΜΑΙϹ ΑΤΑΙϹΙΝ R, ΠΑΛϹΜΑΙϹ ΑΙΤЄϹΙΝ P, ΠΑΛΑΜΑΙϹ ЄΤЄϹϹЄΙΝ (T ex I ut videtur) V,* palamestin *H; παλάμῃσιν (omissa voce ultima) Ω; an ἁγναῖς παλάμῃσιν praeferendum? παλάμαις αὐταῖσιν Struve, παλάμαισιν ἐν αὐταῖς Opsopoeus coniecerunt* 261 *sq.] cf. I 39 sqq. τοὺς δὲ μάλ' αἰνὸς | ἐξαπάτησεν ὄφις δολίως ἐπὶ μοῖραν ἀπελθεῖν | τοῦ θανάτου γνῶσίν τε λαβεῖν ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε* 261 *ὅν τ' ἐπλάνησεν*] *Φ, ὅν κ' ἐπλάνησεν Q V H: sic etiam Lactantius videtur scripsisse (cf. codd. scripturas ΟΝΚЄΠΛΑΝΗϹЄΝ (—ϹΙΝ P) B R P, ΚΑΠΙΑΑΝΘϹЄΝ V), in quo Hartel ὅν γ' ἐπλάνησεν, Brandt ὅν ῥ' ἐπλάνησεν, Struve ὃν πεπλάνηκεν coniecerunt. ὃν οὐκ ἐπλάνησεν M, ὃν καὶ ἐπλάνησεν Ψ δολίως*] *δόλιος Ψ ἀπελθεῖν*] *ἐλθεῖν Ω, ἀνελθεῖν Lactantius (ΑΝЄΛΘЄΙΝ B R P, ΑΝЄΛΘΗΙΝ V), 'aegre retinui ut fortasse a Lactantio scriptum' Brandt* 262 *ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε*] *ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ P* 263] *cf. VIII 381 τὸν κτιστὴν προλιπόντες ἀσελγείαις ἐλάτρευσαν III 550 ταῦτα τελεῖν προλιπεῖν τε (προλιπόντα Lactant. codd.) θεοῦ μεγάλοιο πρόσωπον ὥς τε—λατρεύειν*] *Φ Ψ, καί τε θεὸν προλιπόντες ἐλάτρευον (ex VIII 381 corruptum) Ω λατρεύειν ἤθεσι θνητοῖς*] *cf. VIII 317 μηκέτι δουλεύωσιν ἀθέσμοις ἤθεσι κόσμου λατρεύειν*] *an λατρευέμεν? ἤθεσι*] *Ω Ψ, ἔθνεσι Φ*

VIII αὐτὸν γὰρ πρώτιστα λαβὼν σύμβουλον ἀπ᾿ ἀρχῆς
εἶπεν ὁ παντοκράτωρ· ʽποιήσωμεν, τέκνον, ἄμφω
εἰκόνος ἡμετέρης ἀπομαξάμενοι βροτὰ φῦλα·
νῦν μὲν ἐγὼ χερσίν, σὺ δ᾿ ἔπειτα λόγῳ θεραπεύσεις
μορφὴν ἡμετέρην, ἵνα κοινῇ ἀναστήσωμεν.᾿
γνώμης οὖν ταύτης μεμνημένος ἐς κτίσιν ἥξει
ἀντίτυπον μίμημα φέρων εἰς παρθένον ἁγνήν,
ὕδατι βαπτίζων διὰ πρεσβυτέρων ἅμα χειρῶν,
πάντα λόγῳ πράσσων, πᾶσαν δὲ νόσον θεραπεύων.
τοὺς ἀνέμους παύσειε λόγῳ, στορέσει δὲ θάλασσαν
μαινομένην ποσὶν εἰρήνης πίστει τε πατήσας.
ἐκ δ᾿ ἄρτων ἅμα πέντε καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο

264] cf. Es. 9, 6 265 sq.] Genes. 1, 26 271] Ioann. 4, 2 272] Matth. 15, 30 273 sq.] Matth. 14, 24 sq. Marc. 6, 48 Ioann. 6, 18 sq. 274] cf. Es. 52, 7 275—278] Matth. 14, 17 sqq. Ioann. 6, 7 sqq. Marc. 6, 38 sqq.

264 sqq.] Lactantius div. inst. IV 6, 9 = vol. I p. 291, 7—10 Brandt: idcirco illum Trismegistus *δημιουργὸν τοῦ θεοῦ* et Sibylla *σύμβουλον* appellat, quod tanta sapientia et virtute sit instructus a deo patre, ut consilio eius et manibus uteretur in fabricatione mundi. *hinc* Pseudo-Augustinus c. quinque haereses vol. VIII append. p. 4 *A* Maur.: alio loco filium dei *σύμβουλον* appellat *(Sibylla)* id est consilium vel consiliarium *(cf. ad VIII 440)* 272] Lactantius div. inst. IV 15, 9 = vol. I p. 330, 20 — 331, 3 Brandt: et haec omnia non manibus aut aliqua medella sed verbo ac iussione faciebat, sicut etiam Sibylla praedixerat: 272 ʽ*πάντα*᾿ — ʽ*θεραπεύων*᾿ 273 sq.] Lactantius div. inst. IV 15, 24 = vol. I p. 334, 17 — 335, 2 Brandt: quarum *(Sibyllarum)* una, cuius supra fecimus mentionem, sic ait: 273 ʽ*τοὺς*᾿ — 274 ʽ*πατήσας*᾿ 275—278] Lactantius div. inst. IV 15, 18 = vol. I p. 333, 8—12: at id futurum Sibylla cecinerat olim, cuius versus tales feruntur: 275 ʽ*ἐκ τ᾿ ἄρτων*᾿ — 278 ʽ*λαῶν*᾿

264] *cf. VIII 440 sq.* σοῖς παῖς πρὸ κτίσεως πάσης στέρνοισι πεφυκὼς | σύμβουλος πλάστης μερόπων κτιστής τε βίοιο 264 πρώτιστα λαβὼν] λαβὼν πρώτιστα *Q legitimo ordine litteris (α, β) superscriptis significato;* πρώτιστα λαβεῖν *M* 265 *sq.*] *cf. VIII 444 sq.* ποιήσωμεν ἰδοὺ πανομοίιον ἀνέρα μορφῇ | ἡμετέρῃ τέκνον] τέκος *proposuit Castalio* 266] *cf. I 23* εἰκόνος ἐξ ἰδίης ἀπομαξάμενος νέον ἄνδρα ἡμετέρης] *Ω*, ἐξ ἰδίης *Φ Ψ* ἀπομαξάμενοι] πωμαξάμενος *Ω* 267 χερσίν] *Φ*, χερσί *Ω Ψ* 268] *om. Q* μορφὴν ἡμετέρην] *cf. VIII 443* μορφῇ | ἡμετέρῃ κοινῇ] *scripsi*, καινὸν *Ω (in Q versus deest)*, κοινὸν *Φ Ψ* ἀναστήσωμεν] *ipse scripsi*, ἀνάστημα δώσ᾿ εἰσ *V*, ἀνάστημα δώσεις *super* ει *scripto* η *H*, ἀνάστημα δώσεις *M*, ἀνάστημα (ἀνάσταμαι *P*) δῶμεν *Φ Ψ*, *(*κοινὸν*)* ἀνάσταμα δῶμεν *Alexandre* 269 ἐς κτίσιν ἥξει] = *VIII 256* κτίσιν] *Mendelssohn*, κρίσιν *codd.* ἥξει] ἕξει *Q V H*, ἴξει *M* 270 ἀντίτυπον μίμημα φέρων] = *I 333* ἀντίτυπον μίμημα] = *I 33* φέρων] φέρον *P* εἰς παρθένον ἁγνήν] *idem Φ Ψ I 359, ubi* εἰς ἐλπίδα λαῶν *(ex VIII 278) restituendum esse censui* 271 ὕδατι βαπτίζων] *cf. VIII 247* ὕδατι φωτίζον *I 339* ὕδατι φωτίζεσθαι βαπτίζων] *Q V*, βαπτίζειν *H M*, φωτίζων *(cf.* φωτίζον *VIII 247) Φ Ψ, quod praetulit Alexandre* 272 πᾶσαν-θεραπεύων] = *VIII 286, cf. I 351* καὶ τότε δὴ νοσεροὺς ἰήσεται δὲ νόσον] *Ω*, τε νόσον *Lactantius*, νοῦσον *Φ*, νόσον *Ψ* 273 ἀνέμους] *Φ Lactantius*, ἀνόμους *Ω Ψ* παύσειε] παύσεις *B*, ΠΑΥCI ЄN *Sedulius* λόγῳ] *ante hanc vocem distinguit Φ* στορέσει δὲ θάλασσαν] *cf. I 356 VI 13* κύματα πεζεύσει στορέσει δὲ] *Φ*, στορέσειε (στορέσεις *R*) δὲ *Ψ*, στρώσει δὲ *Lactantius*, παύσει δὲ *(iterato ex priore hemistichio verbo) Ω* 274 μαινομένην] *MЄNOMЄNHN Lactanti codd. fere omnes cum Sedulio* εἰρήνης] *Lactantius*, εἰρήνην *Ω*, εἰρήνη (εἰρήνη// *littera in fine erasa P) Φ*, εἰρήνῃ *Ψ* πίστει τε πατήσας] *Φ Ψ Lactantius (cuius cod. B ΠICTЄI TЄ KPATHCAC exhibet)*, ποτὶ δὲ κρατήσει *Ω* 275—288] *hoc loco leguntur in Ω, post 302 collocati sunt in Φ Ψ* 275—278] *cf. I 357—359* ἐξ ἄρτων ἅμα πέντε καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο | χιλιάδας κορέσει πέντε, τὰ δὲ λείψανα τούτων | δώ-

VIII ἀνδρῶν χιλιάδας ἐν ἐρήμῳ πέντε κορέσσει
καὶ τὰ περισσεύοντα λαβὼν τότε κλάσματα πάντα
δώδεκα πληρώσει κοφίνους εἰς ἐλπίδα λαῶν.
καὶ καλέσει ψυχὰς μακάρων, οἰκτροὺς δ' ἀγαπήσει,
οἳ κακὸν ἀντὶ καλοῦ χλευαζόμενοι πράξουσιν
τυπτόμενοι μαστιζόμενοι πενίην ποθέοντες.
πάντα νοῶν καὶ πάντα βλέπων καὶ πάντ' ἐπακούων
σπλάγχνα κατοπτεύσει καὶ γυμνώσει πρὸς ἔλεγχον·
αὐτὸς γὰρ πάντων ἀκοὴ καὶ νοῦς καὶ ὅρασις
καὶ λόγος ὁ κτίζων μορφάς, ᾧ πάνθ' ὑπακούει,
καὶ νέκυας σώζων, πᾶσαν δὲ νόσον θεραπεύων.
εἰς ἀνόμων χεῖρας καὶ ἀπίστων ὕστερον ἥξει,
δώσουσιν δὲ θεῷ ῥαπίσματα χερσὶν ἀνάγνοις

288 sq.] Matth. 26, 67; 27, 30 Marc. 14, 65; 15, 19

287—290] Lactantius div. inst. IV 18, 15 = vol. I p. 352, 1—6 Brandt: Sibylla quoque eadem futura monstravit: 287 'εἰς ἀνόμους' — 290 'νῶτον'. *hinc* Augustinus de civit. dei XVIII 23 = vol. II p. 287, 16 Dombart: inserit etiam Lactantius operi suo quaedam de Christo vaticinia Sibyllae, quamvis non exprimat cuius. sed quae ipse singillatim posuit, ego arbitratus sum coniuncta esse ponenda, tanquam unum sit prolixum, quae ille plura commemoravit et brevia: in manus iniquas, inquit, infidelium postea veniet; dabunt autem deo alapas manibus incestis et inpurato ore exspuent venenatos sputus; dabit vero ad verbera simpliciter sanctum dorsum

δεκα πληρώσει κοφίνους εἰς ἐλπίδα λαῶν 275 sq.] cf. VI 15 ἐκ δὲ μιῆς πήρης ἄρτων κόρος ἔσσεται ἀνδρῶν 275 ἐκ δ'] ἐξ B. ἔκ τ' Lactantius (ЄΞ Sedulius) καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο] Ω Lactantius (ΚΑΙ ΙΧΘΥΗCΙΝΛΛΙΟΥ P, ΚΛΙΙΧΘΥЄCΙΝΑΛ . ΙΟΙC V, ΟΜΟΥ ΙCΛΙΪ ΧΘΥΩΝΘΑΛΛΑΤΤΙΩΝ S, ΙΧΘΙЄCΙΝ ΛΛΙΟΙC Sedulius), ἰχθυαλίοιο P, ἰχθυαλίοιο B, ἰχθυαλίοιο A, ἰχθύων ἀλίοιο Ψ 276 ἀνδρῶν] ΑΝΘΡΩΠΩΝ Lactanti cod. S κορέσσει] κορσσει superscripto ε manu Betulei P, κορέσει Ψ et cod. V Lactanti, ΚΟΡЄCCΙ codd. B P S Lactanti cum Sedulio 277 περισσεύοντα] Lactantius (ΠΗΡΙCΗΥΟΝ ΤΑ ΠЄΡΙCCЄΥΩΝΤΑ Sedulius, ΤЄ ΡΙCCЄΥЄΝΤΑ cod. B), περιττεύοντα Ω, περισσεύσαντα (περισεύσαντα A) Φ, περισσεύματα Ψ λαβὼν] λαβεῖν M, ΛΑΒΩ cod. V Lactanti et Sedulius τότε] Ω, ἅμα Φ Ψ, μετὰ Lactantius 278 λαῶν] ΑΛΛΩΝ cod. V, ΑΛΛΩΝ cod. P Lactanti, ΛΑΟΝ Sedulius 279 οἰκτροὺς δ' ἀγαπήσει] om. Φ Ψ; in P additum 'λείπει' οἰκτροὺς] Alexandre ex VIII 257, ἐχθροὺς Ω δ'] τ' Alexandre 280 κακὸν ἀντὶ καλοῦ] Ω, καλὸν ἀντὶ κακοῦ Φ Ψ πράξουσιν] πρήξουσιν Ω, om. Φ Ψ 282 πάντα βλέπων καὶ πάντ' ἐπακούων] cf. VIII 368 βλέπων καὶ ἀκούων πάντ' ἐπακούων] Ω, πάντα ἀκούων Φ, παντὸς ἀκούων Ψ 283 γυμνώσει] γυμνάσει Ω 284 ὅρασις] ὅρασις P, ἔλεγχος (ex 283) Ψ 285 ὑπακούει] ὑπακούῃ A, ὑπακούσει Q 286 καὶ νέκυας σώζων] cf. VI 14 στήσει τεθνηῶτας I 355 VIII 205 νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται πᾶσαν δὲ νόσον θεραπεύων] = VIII 272 287 ἀνόμων χεῖρας καὶ ἀπίστων] ἀνόμους (ΑΝΟΜΙΟΙC S, ΑΝΟΜΟΥ P) χεῖρας καὶ ἀπίστων Lactantius, unde Augustinus 'in manus iniquas infidelium'; *fortasse in recensione, quam sequebatur Lactantius, primitus scriptum erat ἀνόμους χεῖρας παναπίστων ὕστερον] Ω Lactantius, ὕστατον Φ Ψ 288 sq.] cf. I 365 sq. καὶ τότε δὴ κολάφους καὶ πτύσματα φαρμακόεντα | Ἰσραὴλ δώσει μυσαροῖς ἐνὶ χείλεσι τούτῳ 288 δώσουσιν δὲ] Lactantius (ΔΩCΟΥCΙ B, ΔΡΩCΟΥCΙΝ R), δώσουσι δὲ Ω, δώσουσι Ψ, καὶ δώσουσι Φ ῥαπίσματα] ЄΜΠΤΥCΜΑΤΑ cod. S Lactanti (e versu sequente) ἀνάγνοις] ΑΝΑΓΝΟΥC Sedulius*

VIII καὶ στόμασιν μιαροῖς ἐμπτύσματα φαρμακόεντα.
δώσει δ' ἐς μάστιγας ἁπλῶς ἁγνὸν τότε νῶτον·
[αὐτὸς γὰρ κόσμῳ παραδώσει παρθένον ἀνήρ.]
καὶ κολαφιζόμενος σιγήσει, μή τις ἐπιγνῷ,
τίς τίνος ἢ πόθεν ἦλθεν, ἵνα φθιμένοισι λαλήσει.
καὶ στέφανον φορέσει τὸν ἀκάνθινον· ἐκ γὰρ ἀκανθῶν
τὸ στέφος ἐκλεκτὸν αἰώνιόν ἐστιν ἄγαλμα.
πλευρὰς νύξουσιν καλάμῳ διὰ τὸν νόμον αὐτῶν·
ἐκ καλάμων γὰρ σειομένων ὑπὸ πνεύματος ἄλλου
προσκλίματα ψυχῆς ἐτράφη, ὀργῆς καὶ ἀμοιβῆς.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ ταῦτα τελειωθῇ, ἅ περ εἶπον,

292] cf. Es. 53, 7 Marc. 14, 61   294] Matth. 27, 29   296] Ioann. 19, 34

289] Inventio sanctae crucis p. 30 Holder: *καὶ τὸν διὰ πτυέλου φωταγωγήσαντα ὑμᾶς ἐμπτύσμασι μιαροῖς ἐνεπτύσατε αὐτόν*, ibid. p. 3, 76: eum qui sputo oculos vestros inluminavit inmundis spiritibus iniuriati estis   292—294] Lactantius div. inst. IV 18, 17 = vol. I p. 353, 4 Brandt: et Sibylla supra dicta: 292 'καὶ' — 294 'ἀκάνθινον'; *unde hausit* Augustinus de civit. dei XVIII c. 23 = vol. II p. 287, 24 Dombart: et colaphos accipiens tacebit ne quis agnoscat, quod verbum vel unde venit, ut inferis loquatur et corona spinea coronetur   294 sq.] Lactantius div. inst. IV 26, 21 = vol. I p. 380, 16—18 Brandt: nam corona spinea capiti eius inposita id declarabat fore ut divinam sibi plebem de nocentibus congregaret   299 sq.] Lactantius div. inst. IV 17, 4 = vol. I p. 344, 3—7 Brandt: illa enim prior lex quae per Moysen data est, non in monte Sion, sed in monte Choreb data est; quam Sibylla fore ut a filio dei solveretur ostendit: 299 'ἀλλ'' — 300 'νόμος'

289—302] *post v. 274 leguntur in Φ Ψ*   289 καὶ στόμασιν μιαροῖς] *Lactantius (sed CTOMACI cod. V, MIΛPOICIN Sedulius)*, καὶ στόμασι μιαροῖς (μιεροῖς *V*) *Ω, om. Φ Ψ*   ἐμπτύσματα φαρμακόεντα] *Ω Ψ Lactantius (ЄΝΠΤΥCΜΑΤΑ B R P, ΠΤΟΥCΜΑΤΑ Sedulius)*, ἐμπτύσματα *legit etiam auctor Invent. sanctae crucis*; εἰς ἐκπτύσματα φαρμακόεντα παρειὰς αὐτοῦ *Φ*   290 δώσει δ' ἐς] δώσει δ' εἰς *Ω Lactantius (sed ΔΩCΩ B)* 'dabit vero' *Augustinus*, δώσει κ' εἰς (κεὶς *A*) *Φ*, δώσει τ' εἰς *Ψ*   ἁπλῶς ἁγνὸν τότε] *Lactantius (ΑΠCΟC ΟΤΝΟΝΤΟΙЄ cod. R, ΑCΑ | ΠΛΩCΑΓΝΟΝ ΤΩΤЄ P)*, 'simpliciter sanctum' *Augustinus*, ἀναπλώσας τότε *Ω*, ἁπλώσει θ' ἁγνὸν *Φ Ψ*   291] *uncinis includendum esse iam Bleek censuit, om. Ω, ignorant Lactantius Augustinus; cf. quae adnotarunt Struve Opusc. I 78 et Brandt in edit. Lactanti I p. 353*   αὐτὸς] αὐτὸν *perperam Alexandre*   292 μή] *MЄ codd. B S, MN cod. V Lactanti*   293 τίς τίνος ἢ] *Ω*, τίς τίνος ὢν *Φ*, τίς τίνος ὃς *Ψ*, τίς λόγος ἢ *Lactantius*, 'quod verbum vel unde venit' *Augustinus*   λαλήσει] *L Lactantius (cf. ἵνα—δώσει VIII 257)*, λαλήσῃ *codd. Sibyll. cett.*   294] *cf. I 373* καὶ στέφανον φορέσῃ τὸν ἀκάνθινον, *vide etiam VI 23 sq.*   φορέσει] φορέσῃ *Φ Ψ*   295 ἐκλεκτὸν—ἄγαλμα] *Ω* (ἀγώνιον *V*), ἐκλεκτῶν (ἐκκλεκτῶν *A*) ἁγίων αἰώνιον ἥξει *Φ Ψ*   296] *cf. I 373 sq.* ἠδέ τε πλευρὰν | νύξωσιν καλάμοισιν   πλευρὰς] *Ω* (πλευρᾶς *Q*), πλευρά (πλευρᾷ *A*) τε *Φ*, πλευράν τε *Ψ*   νύξουσιν] *Φ Ψ* (νήξουσιν *A*, νύξουσι *P Ψ*). νύξουσι *supra* ου *scripto* ω *M*, νύξωσι *supra* ω *scripto* ου *Q V H*   298 προσκλίματα] *Alexandre*, πρὸς κλίματα *Ω*, πρὸς κρίματα *Φ Ψ*   ἐτράφη] *Φ*, ἐγράφη *Ω*, ἐστράφη *Ψ*   299—304] *Alexandre hoc ordine edidit: 302—304, 299—301*   299] = *XI 172 XII 201*   ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ ταῦτα] *ipse restitui ex ll. cc.*, ἀλλ' ὅτε ταῦτα πάντα *Ω Ψ*, ἀλλ' ὅτε ταῦτά γε πάντα *Φ*, ἀλλ' ὅτε δὴ ταῦτα πάντα *Lactantius corrupte (ΑΛΛ' "ΟΤЄ ΔΗ ΤΑΥΤΑΠΑΝΤΑ S, ΑΜΟΓЄ ΑΝΤΑΥΤΑ. ΠΑΝΤΑ P, ΑΛΛΟΤЄ ΑΤΧΥΤΑΑΠΑΝΤΑ V, ΑΛΛ' (ex ΑΜΑ) ΤΟΤЄ ΔЄ ΤΑΥΤΑ ΠΑΝΤΑ Sedulius, ΑΜΑΤЄΤΑΥΤΑΑΠΑΝΤΑ B)*, ἀλλ' ὅτε δὴ τάδ' ἅπαντα *Struve*, ἀλλ' ὅτε ταῦτα ἅπαντα *Brandt temptaverunt*

VIII εἰς αὐτὸν τότε πᾶς λύεται νόμος, ὅς τις ἀπ᾽ ἀρχῆς
δόγμασιν ἀνθρώπων ἐδόθη διὰ λαὸν ἀπειθῆ.
ἐκπετάσει χεῖρας καὶ κόσμον ἅπαντα μετρήσει.
ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ πιέμεν ὄξος ἔδωκαν·
τῆς ἀφιλοξενίης ταύτην δείξουσι τράπεζαν.
ναοῦ δὲ σχισθῇ τὸ πέτασμα καὶ ἤματι μέσσῳ
νὺξ ἔσται σκοτόεσσα πελώριος ἐν τρισὶν ὥραις.
κοὐκ ἔτι γὰρ ναῷ κρυφίῳ τε νόμῳ τε λατρεῦσαι
φαντασίαις κόσμου κεκαλυμμένῳ αὖτις ἐδείχθη
αὐθέντου καταβάντος ἐπὶ χθονὸς ἀενάοιο.
ἥξει δ᾽ εἰς Ἀίδην ἀγγέλλων ἐλπίδα πᾶσιν
τοῖς ἁγίοις τέλος αἰώνων καὶ ἔσχατον ἦμαρ,
καὶ θανάτου μοῖραν τελέσει τρίτον ἦμαρ ὑπνώσας·

303] Psalm. 68 (69) 22, Matth. 27, 34 et 48, Ioann. 19, 29 et 37 305] Matth. 27, 51 Marc. 15, 38 Luc. 23, 45 306] Matth. 27, 45 Marc. 15, 33 Luc. 23, 44 312 sq.] Osee 6, 2

302] Lactantius div. inst. IV 26, 36 = vol. I p. 383, 7 sq. Brandt: extendit ergo in passione manus suas orbemque dimensus est 303 sq.] Lactantius div. inst. IV 18, 19 = vol. I p. 354, 4—7 Brandt: idem hoc futurum etiam Sibylla contionata est: 303 'εἰς δὲ' — 304 'τράπεζαν'; *unde* Augustinus de civit. dei XVIII 23 = vol. II p. 287, 26 Dombart· ad cibum autem fel et ad sitim acetum dederunt; inhospitalitatis hanc monstrabunt mensam 305 sq.] Lactantius div. inst. IV 19, 5 = vol. I p. 361, 7—9 Brandt: et Sibylla: 305 'ναοῦ' — 306 'ὥραις'; *hinc* Augustinus de civit. dei XVIII 23 = vol. II p. 287, 30 Dombart: templi vero velum scindetur et medio die nox erit tenebrosa nimis in tribus horis 312—314] Lactantius div. inst. IV 19, 10 = vol. I p. 363, 8—12 Brandt: et ideo Sibylla inpositurum esse morti terminum dixit post tridui somnum: 312 'καὶ θανάτου' — 314 'ὑποδείξας'; *unde* Augustinus de civit. dei XVIII 23 =

300 *τότε—νόμος*] *Φ Lactantius (sed ΤΥ ΛΙΙΑC V, ΤΥ ΠΑCΛ· ΥЄΤΑΙ Sedulius, ΤΟΙCΙΠЄΛЄΤЄ B), τότε πᾶς τε νόμος λύεται Ω, τε πᾶς (παῖς F) λύεται νόμος Ψ ὅς τις ἀπ᾽ ἀρχῆς] τὶς ἀπ᾽ ἀρχῆς Ω* 301 *ἀνθρώπων] Φ Ψ, ἀνθρώποις Ω διὰ λαὸν ἀπειθῆ] = I 204* 302] *cf. I 372 ἀλλ᾽ ὅτ᾽ ἂν ἐκπετάσῃ χεῖρας καὶ πάντα μετρήσῃ ἐκπετάσει χεῖρας] Ω, καὶ ἐκπετάσει χεῖρας Ψ, ἐκπετάσει δὲ χέρας Φ καὶ κόσμον ἅπαντα] om. M καὶ κόσμον ἅπαντα] = VIII 219* 303] *cf. I 367 sq. ἐς δὲ τὸ βρῶμα χολὴν καὶ ἐς ποτὸν ὄξος ἄκρατον | δυσσεβέως δώσουσι VI 24 φοβερὴν δὲ χολὴν ἐκέρασσας ἐς] εἰς codd. καὶ πιέμεν] ipse temptavi, καὶ πιεῖν Ω Φ Ψ, κεἰς δίψαν (ΚΑΙ ЄΙCΛΙΑΝ R, ΚΑΙ ЄΙCΛΙΨΑΝ V Sedulius) Lactantius, καὶ ἐς ποτόν I 367 ἔδωκαν] ἐπέδωκαν Ψ* 304 *τῆς ἀφιλοξενίης] Ω Lactantius, τῆς δὲ φιλοξενίης Φ, τῆς φιλοξενίης Ψ ταύτην δείξουσι] Lactantius (ΔЄΙΞΩCΙ B, ΔЄΙΞΟΙCΙ P, ΑΙΞΟΙCΙ V, ΔΙΞΟΙCΙ Sedulius),* 'hanc monstrabunt (mensam)' *Augustinus, ταύτης τίσουσι (τίσουσιν P) Ω Φ Ψ* 305] *cf. I 376 sq. καὶ τότε δὴ ναὸς Σολομώνιος ἀνθρώποισιν | σῆμα μέγ᾽ ἐκτελέσει δὲ σχισθῇ] Ω, ΔЄCΧΙCΘΗ Lactanti codd. B R S P, ΔЄ . CΧΙCΘΗ Sedulius, ΔЄCΧΙ CЄΝ Lactanti cod. V, σχισθῇ Φ, τε σχισθῇ Ψ,* 'templi vero velum scindetur' *Augustinus; δ᾽ ἐσχίσθη coniecit Struve, sed cf. ὀφθῇ VIII 318 τὸ πέτασμα καὶ] Lactantius,* 'velum . . . et' *Augustinus, τὰ πετάσματα Ω, τὸ καταπέτασμα καὶ Φ Ψ ἤματι—ὥραις] = I 374 sq., cf. XII 74 νὺξ ἔσται σκοτόεσσα μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ μέσσῳ] μέσω Π ἔσται σκοτόεσσα] ЄCΤΑΙΗΚΟΤΟC cod. S Lactanti* 307 *κοὐκ ἔτι] Ω, οὐκέτι Φ Ψ ναῷ] νηῷ Ω κρυφίῳ τε νόμῳ τε] Φ, κρυφίῳ νόμῳ τε Ω Ψ (τε om. L) λατρεῦσαι] ipse dedi, λατρεύσει Ω, λατρεύειν Φ Ψ* 308 *κεκαλυμμένῳ] ipse scripsi, κεκαλυμμένα Ω. κεκαλυμμένον (κεκαλυμένον P) Φ Ψ αὖτις] A, αὖθις codd. cett.* 309 *ἀενάοιο] Φ, ἀεννάοιο Ω Ψ* 310 *ἥξει—ἦμαρ] cf. I 377 ὁπότ᾽ ἂν Ἀιδωνέος οἶκον | βήσεται ἀγγέλλων ἐπαναστασίην τεθνεῶσιν ἀγγέλλων] A, ἀγγέλων codd. cett.* 311 *sq.] om. Φ Ψ*

VIII καὶ τότ' ἀπὸ φθιμένων ἀναλύσας ἐς φάος ἥξει
πρῶτος ἀναστάσεως κλητοῖς ἀρχὴν ὑποδείξας,
ἀθανάτου πηγῆς ἀπολουσάμενος ὑδάτεσσιν
τὰς πρότερον κακίας, ἵνα γεννηθέντες ἄνωθεν
μηκέτι δουλεύσωσιν ἀθέσμοις ἤθεσι κόσμου.
πρῶτα δὲ τοῖς ἰδίοις φανερῶς τότε κύριος ὀφθῇ
σάρκινος, ὡς πάρος ἦν, χερσίν τε ποσίν τ' ἐπιδείξει
τέσσαρα τοῖς ἰδίοις ἴχνη πηχθέντα μέλεσσιν,
ἀντολίην τε δύσιν τε μεσημβρίην τε καὶ ἄρκτον·
τόσσαι γὰρ κόσμου βασιληίδες ἐκτελέουσιν
πρᾶξιν τὴν ἀθέμιστον ἐπίψογον ἐς τύπον ἡμῶν.
χαῖρ', ἁγνὴ θύγατερ Σιών, μάλα πολλὰ παθοῦσα·
αὐτός σου βασιλεὺς ἐπιβὰς ἐπὶ πῶλον ἐπάσσει,
ὅς ῥά κε πραῢς ἰδοὺ ἥξει, ἵνα τὸν ζυγὸν ἡμῶν

316] Ioann. 3, 3 et 7 319 sq.] Luc. 24, 37—39 Ioann. 20, 19 (cf. 21, 14) 324—326] Zachar. 9, 9 (Matth. 21, 5 Ioann. 12 15) 326 sq.] Es. 9, 4

vol. II p. 287, 31 Dombart: et morte morietur tribus diebus somno suscepto; et tunc ab inferis regressus ad lucem veniet primus resurrectionis principio revocatis ostenso 326—328] Lactantius div. inst. VII 18, 8 = vol. I p. 643, 8 — p. 644, 2 Brandt: et rursus alia *(Sibylla)*: 326 'ὅς ῥά κε' — 328 'βιαίους'

313] *cf. I 379 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃ τρισὶν ἤμασιν ἐς φάος αὖτις* τότ'] *τότε M Sedulius* ἀπὸ φθιμένων] *ἀποφθιμένων H* ἀναλύσας] *Φ Ψ Lactantius*, 'regressus' *Augustinus, ἀναστήσας (ἀνάστασις M) Ω (ex ἀναστάσεως in v. sequente ortum)* ἐς] *εἰς volgo, EN cod. B Lactanti* φάος] *ΠΛΟΟC Sedulius* ἥξει] *ЄΞЄΙ cod. P Lactanti* 314 *κλητοῖς ἀρχὴν ὑποδείξας*] *Φ Ψ Lactantius (ΥΛΗΤΟΙC S P, ΚΛΝΤΟΙC V, ΘΝΗΤΟΙC B, ΚΛΗΤΟΥC Sedulius)* 'resurrectionis principio revocatis ostenso' *Augustinus, ἀρχὴν θνητοῖς ἐπιδείξας Ω* 315] *cf. VI 4 sq. προχοαῖς ἀπολουσάμενος ποταμοῖο | Ἰορδάνου* ἀπολουσάμενος—κακίας] *cf. I 338 sqq. ἠδ' ἀπορίψαι | ἐκ κραδίης κακίας καὶ ὕδατι φωτίζεσθαι | πᾶν δέμας ἀνθρώπων* ἀπολουσάμενος] *Ω, ἀπολουσάμενοι Φ, ἀπολουσαμένης Ψ, ἵνα λουσάμενοι perperam Alexandre* 316 *ἵνα γεννηθέντες ἄνωθεν*] *= I 340; sic Ω, ἀναγεννηθέντες ἄνωθεν Φ Ψ, sed cf. Ioann. 3, 3 γεννηθῇ ἄνωθεν 3, 7 γεννηθῆναι ἄνωθεν* 317] *cf. I 341 μηκέτι μηδὲν ὅλως γε παρεκβαίνωσι δικαίων* δουλεύσωσιν] *Ω, δουλεύωσιν Ψ, δουλεύσουσιν Φ praeter P, qui δουλεύουσιν habet* 318 φανερῶς—ὀφθῇ] *Ω, φανερὸς τότε κύριος ἔσται Φ, φανερὸς κύριος ἔσται τότε Ψ* ὀφθῇ] *cf. σχισθῇ VIII 305* 319 σάρκινος] *καρκῖνος Ω* ὡς πάρος ἦν] *cf. II 33 III 294 VII 145 ὡς πάρος ἦεν* ἦν] *εἶεν Ω* χερσίν τε ποσίν τ'] *Φ, χερσί τε ποσίν τ' Ψ, χερσίν ποσίν τ' V H, χερσὶ ποσί τ' Q, χερσὶ ποσίν τ' M, an χερσὶν ποσσίν τ'?* ἐπιδείξει] *ἐπιδείξῃ ex ἐπιδείξει correctum P* 320 ἴχνη πηχθέντα μέλεσσιν] *Castalio in margine coniecit, ἔθνη πηχθέντα μέλεσσιν (μέλεσιν Q H) Ω, ἴχνεσι πηχθέντα μέλεσσιν Ψ, πηχθέντα ἴχνεσιν (ἴχνεσσι A) μέλεσιν (μέλεσσιν A) Φ* 321] *= III 26, cf. II 195 XI 3 ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου* ἀντολίην τε] *ἀντολίην om. τε P, ἀνατολίην Ψ* μεσημβρίην] *μεσημβρίαν Φ Ψ* 322 τόσσαι] *Ω, τοσσάδε Φ, τόσσα (τόσα L) Ψ* κόσμου] *Φ Ψ, κόσμῳ Ω* ἐκτελέουσιν] *Ω, ἐκτελέσουσι (ἐκτελέουσι supra addito σ̃ manu eadem P) Φ Ψ* 323 ἀθέμιστον] *Ω, ἀθέμιτον Φ Ψ* ἐπίψογον] *ἐπὶ ψόγον V H* ἐς] *εἰς codd.* ἡμῶν] *ἕλκων Ω* 324 χαῖρ'] *χαῖρε Φ Ψ* Σιών] *μέμνη Ω, sed cf. Zachar. 9, 9 θύγατερ Σιών* μάλα πολλὰ] *ipse scripsi ex Hom. I 492, πολλὰ Ω Φ Ψ, καὶ πολλὰ Betuleius* 325 ἐπάσσει] *Nauck, εἰσάγει Ω Ψ, ἐσάγει Φ* 326 ὅς ῥά κε] *ipse temptavi; Lactanti codices haec habent: ΟΡΑCЄ P, ΟΠΑCЄ S O, praese H, ΟΦΡΑCЄ B (apud Sedulium nihil nisi clausula versus); Sibyllini vero: πραὺν Ω, πρᾶος Φ Ψ; θάρσει Stadtmueller (ex Ioann. 12, 15 μὴ φοβοῦ), ὄφρα κε Sauppe in Lactantio coniecerunt* πραῢς ἰδοὺ ἥξει] *Brandt, in Lactanti codd.*

VIII δοῦλον δυσβάστακτον ἐπ' αὐχένι κείμενον ἄρῃ
καὶ θεσμοὺς ἀθέους λύσῃ δεσμούς τε βιαίους.
αὐτόν σου γίνωσκε θεόν, θεοῦ υἱὸν ἐόντα·
τοῦτον δοξάζουσα καὶ ἐν στέρνοισιν ἔχουσα
ἐκ ψυχῆς ἀγάπα καὶ τοὔνομα βάστασον αὐτοῦ.
τοὺς πρότερον δ' ἀπόθου καὶ λούσῃ ἀφ' αἵματος αὐτῶν·
οὐ γὰρ σαῖς οἴμαις ἱλάσκεται οὐδὲ λιταῖσιν,
οὐ θυσίαις προσέχει φθαρταῖς ἄφθαρτος ὑπάρχων·
ἀλλ' ὕμνον στομάτων συνετῶν ἅγιον προφέρουσα
γνῶθι, τίς ἔσθ' οὗτος, καὶ τὸν γενετῆρα τότ' ὄψει.

* * *

καὶ τότε χηρεύσει κόσμου στοιχεῖα πρόπαντα,
ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πυρὸς αἰθομένοιο·
καὶ πόλος οὐράνιος καὶ νὺξ καὶ ἤματα πάντα
εἰς ἓν συρρήξουσι καὶ ἐς μορφὴν πανέρημον.
ἄστρα γὰρ οὐρανόθεν φωστήρων πάντα πεσεῖται.

333—335] cf. Osee 6, 6 Matth. 9, 13; 12, 7 336] Ioann. 14, 9 341] Matth. 24, 30

329] Lactantius div. inst. IV 6, 5 = vol. I p. 290, 1 sq. Brandt: et alia Sibylla praecipit hunc oportere cognosci: 329 'αὐτόν' — 'ἐόντα'; *unde hausit* Pseudo-Augustinus c. quinque haeres. vol. VIII append. p. 4 A (cf. 4 C) Maur.: item Sibylla dicit: ipsum tuum cognosce deum (dominum *pars codd.*) dei filium esse 341] Lactantius div. inst. VII 16, 10 = vol. I p. 636, 18 sq. Brandt: stellae vero creberrimae cadent

haec leguntur: ΠΡΑΥ CΙΔΟΥЄΝΘЄ P, prausiasunti xi . . *Π, ΠΡΑΥC CΙΑCΟΥΝΤЄ S, ΠΑΡ ΟЄCΙΑΟΥΝΤЄ B, in Sibyllinis: πρᾶος ἕξει Ω, πᾶσι φανεὶς Φ Ψ; πράως δυστυχέων in Lactantio suspicatus est Sauppe ἵνα τὸν ζυγὸν ἡμῶν] Ω, ἵνα τὸ ζυγὸν ἡμῶν Lactantius, (ΖΥΓΙΝ Sedulius,* zyconche mon *Π), ἵνα τοι ζυγόν, ὅνπερ ὑπῆμεν Φ Ψ, θνητῶν ζυγὸν ἡμῶν Sauppe* 327 *δοῦλον] Lactantius (ΔΟΥΛΟΝ B, ΔΟΛ̃Ο S, ΛΟΥΛΟ̃ P) Φ Ψ, δούλειον Ω δυσβάστακτον] ΔΥCΒΑCΤΑΚΑΤΟ̃ Lactanti cod. P, ΔΥCΒΑCΤΑΚΝΟΝ Sedulius,* dysbastanton *Lactanti cod. Π ἄρῃ] αἴρῃ Q (Α ΙΡΗ cod. P Lactanti), αἴρῃ M V H* 328 *ἀθέους] Ω Lactantius, ἀθέσμους Φ Ψ λύσῃ] λύσει Lactantius (ΛΥ̓CΙ B, ΛΥCЄΙ S P, ΛΙCЄΙ Sedulius,* 'solvet' *interpr. latina in P et apud Sedulium) L δεσμούς] θεσμούς F τε] Φ Ψ Lactantius, δὲ Ω* 329 *σου] συ M, COI Lactanti cod. S γίνωσκε] ΓЄΙΝΩCΚЄ Lactanti codd. R S, ΤЄΙΝΩCΚΕ Lactanti cod. P θεόν] ΘЄΩΝ Sedulius θεοῦ υἱὸν ἐόντα] ЄΥΥΤΟΝ ЄΟΝ ΔΙ̃ ΤΑ Lactanti cod. S* 330 *τοῦτον] Ω, αὐτὸν Φ Ψ ἔχουσα] ἔχοντα Φ* 332 *πρότερον] Ω, προτέρους Φ Ψ ἀπόθου] ἀπωθοῦ Q V, ἀπωθου H, ἄπωθον M λούσῃ ἀφ'] ipse temptavi, λούσομαι Ω, λῦσον ἀφ' Φ Ψ, λοῦσον ἀφ' Huetius αὐτῶν] ipse temptavi, αὐτοῦ (ex versu superiore, ut videtur, corruptum) Ω Φ Ψ*
333 *σαῖς οἴμαις] Ω, σοι μέθοισιν Φ, σοι ἐθίμοις Ψ οὐδὲ] Ω, οὔτε Φ Ψ*
335 *ὕμνον στομάτων συνετῶν] Ω, ἁγίου στόματος θυμῷ Φ Ψ ἅγιον προφέρουσα] ipse scripsi, τότε ἐκπροφέροντες Ω (τότε ex versu sequente videtur irrepsisse), προφέροντες ἴασιν (ἴασι A) Φ Ψ, χάριν ἐκπροφέρουσα (γνῶθι v. 336) Alexandre*
336 *γνῶθι] Φ Ψ, γνώσῃ Ω ἔσθ'] ἐστιν Ψ γενετῆρα] γεννήτορα Ψ* 336] *post hunc versum lacunam subesse vidit Alexandre* 337—345] *om. Ω* 337] = *II 206, cf. III 80 sq. τότε δὴ στοιχεῖα πρόπαντα | χηρεύσει κόσμου* 337] *sic versum ipse conformavi e collatis II 206 III 80 sq., χηρεύσει τότε πάντα χρόνῳ στοιχεῖα τὰ (τοῦ addit Ψ) κόσμου Φ Ψ* 338 *sq.] cf. II 207 ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πόλος ἤματα νύκτες πυρὸς αἰθομένοιο] = II 196 III 706 αἰθομένοιο] αἰσθομένοιο P* 339 *καὶ πόλος οὐράνιος] cf. καὶ πόλον οὐράνιον II 200 III 86 ἐς πόλον οὐράνιον II 40 πάντα] πάντ' ἀπολεῖται Ψ*
340] = *II 201 συρρήξουσι] e II 201 in textum recepi idque iam Opsopoeo placuit, πῦρ ῥήξουσι Φ Ψ* 341] *cf. II 202, vide III 190 ἄστρα πεσεῖται ἅπαντα θαλάσσης ἀντίπρωρα*

VIII κοὐκ ἔτι πωτήσονται ἐν ἠέρι εὔπτεροι ὄρνεις,
οὐδὲ βάσις γαίης· θῆρες γὰρ ἅπαντες ὀλοῦνται.
κοὐκ ἀνδρῶν φωναί, οὐ θηρῶν, οὐ πετεηνῶν.
κόσμος ἄτακτος ἐὼν οὐ χρήσιμον ἦχον ἀκούσει·
ἠχήσει δὲ βαθὺς πόντος μέγαν ἦχον ἀπειλῆς
ζῷά τε νηκτὰ τρέμοντα θαλάσσης πάντα θανεῖται·
καὶ ναῦς φόρτον ἔχουσ' ἐπὶ κύμασιν οὐκ ἔτι πλεύσει.
μυκήσει δὲ χθὼν αἱμασσομένη πολέμοισιν·.
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ βρύξουσιν ὀδοῦσιν
[τῶν ἀνόμων ψυχῶν ὀλολυγμοῖσίν τε φόβῳ τε]
τηκόμεναι δίψῃ λιμῷ λοιμῷ τε φόνοις τε
καὶ καλέσουσι καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν·
οὐκ ἔτι γὰρ θάνατος κείνους, οὐ νὺξ ἀναπαύσει.
πολλὰ δ' ἐρωτήσουσι μάτην θεὸν ὑψιμέδοντα
καὶ τότ' ἀποστρέψει φανερῶς τὸ πρόσωπον ἀπ' αὐτῶν.

350] Marc. 8, 12; 13, 42 Luc. 13, 28 (cf. Matth. 24, 30 Ioann. Apoc. 1, 7) 353 sq.] Ioann. Apoc. 9, 6

342—344] Lactantius div. inst. VII 16, 8 = vol. I p. 636, 7, sq. Brandt: propter haec deficient et in terra quadrupedes et in aere volucres et iu mari pisces 350—356] Lactantius div. inst. VII 16, 12 = vol. I p. 637, 3—10 Brandt: tum vero per iram dei adversus homines qui iustitiam non adgnoverint, saeviet ferrum ignis fames morbus et super omnia metus semper inpendens. tunc orabunt deum et non exaudiet, optabitur mors et non veniet. ne nox quidem requiem timori dabit nec

342] *cf. II 208 κοὐκ ἔτι πωτήσονται ἐν ἠέρι ἄπλετοι ὄρνεις κοὐκ ἔτι πωτήσονται] ex l. c. restituendum esse vidit Nauck, κοὐκέτι δὴ πτήσονται Φ, οὐκέτι πετήσονται Ψ ἐν ἠέρι] ex l. c. restituit Nauck, ἐπ' ἀέρος Φ Ψ 343 οὐδὲ] scripsi, οὔτε codd. γαίης] γαίης ἐστί Ψ 344 κοὐκ] καὶ οὐκ Ψ οὐ πετεηνῶν] ipse scripsi, οὐ πετεεινῶν A, οὔτε πετεηνῶν P, οὔτε πετεινῶν Ψ 345] cf. IV 174 κόσμος ἅπας μύκημα καὶ ὄβριμον ἦχον ἀκούσει II 212 οὐκ ἦχος λάβρων ἀνέμων ὕπο ἦχον] Castalio, ἦχος Ω, οἶκον Φ Ψ ἀκούσει] ἀκούσῃ F, ἀκούει Ω 346—348] om. Ω 346 βαθὺς πόντος] πόντος βαθὺς Φ 347] cf. II 209 οὐ ζῷα νηκτὰ θάλασσαν ὅλως ἔτι νηχήσονται πάντα θανεῖται] Φ, πάντ' ἀπολεῖται Ψ, cf. similem exitum VIII 343 ἅπαντες ὀλοῦνται 348] cf. II 210 οὐ ναῦς ἔμφορτος ἐπὶ κύμασι ποντοπορήσει VIII 236 sq. καὶ πᾶσα θάλασσα | οὐκ ἔτι πλοῦν ἕξει ἔχουσ'] ἔχουσα P 349 αἱμασσομένη] aut ἱμασσομένη aut τινασσομένη (ι producta) scribendum esse censuit Meineke 350—358] cf. II 305—313 350] = II 203 πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ψυχαὶ] = III 558, 678 βρύξουσιν ὀδοῦσιν] cf. II 306 ἐπιβρύξουσι δ' ὀδοῦσιν 351 sq.] om. Ω 351] uncinis saepsi ut interpolatum, ignoratur II 305 sq. et II 203 sq. ψυχῶν] corruptum, fortasse interpolator φυλῶν scripserat ex Matth. 24, 30 Ioann. Apocal. 1, 7; an ψογερῶν τ'? ψυχαὶ Castalio ὀλολυγμοῖσίν τε] ὀλολυγμοῖσι τε Castalio, ὀλολυγμῷ τε Φ Ψ 352] cf. II 307 πάντες τηκόμενοι δίψῃ μαλερῇ πείνῃ τε τηκόμεναι] Φ (cf. II 203 sq. ψυχαὶ . . . καιόμεναι), τηκόμενοι Ψ δίψῃ λιμῷ] Alexandre, δίψει λιμῷ Ψ, δὲ λιμῷ (θυμῷ superscripto λι A) δίψῃ Φ 353 sq.] = II 307 sq. 353] cf. praeter II 307 etiam XIII 118 φθέγξονται καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν καὶ καλέσουσι] Φ (sed κακαλέσουσι P), καὶ καλέουσι Ω Ψ καλὸν τὸ θανεῖν] τὸ θανεῖν καλὸν Ω, an θανεῖν καλόν? φεύξετ'] φεύξεται P 354 κείνους] Ω, τ' αὐτούς Φ, αὐτούς Ψ, τούτους (τούτοις Φ) II 308 codd. 355—358] = II 309—312 355 μάτην θεὸν] Ω, cf. II 309 (unde versum emendaverat Castalio), θεὸν Ψ, θεὸν γὰρ τὸν Φ, θεόν γε τὸν perperam Alexandre ὑψιμέδοντα] αἰὲν ἐόντα temere Alexandre 356 τότ' ἀποστρέψει] τότε ἀποστρέφει Ω, τότ' ἀποτρέψει falso Alexandre[2]*

VIII ἑπτὰ γὰρ αἰώνων μετανοίης σήματ' ἔδωκεν
ἀνδράσι πλαζομένοις διὰ χειρῶν παρθένου ἁγνῆς.
αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέδειξεν
καὶ δι' ἐμοῦ στόματος τὰ λελεγμένα πάντα τελέσσει·
'οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης,
οἶδα μυχοὺς γαίης καὶ Τάρταρον ἠερόεντα,
οἶδ' ἀριθμοὺς ἄστρων καὶ δένδρεα καὶ πόσα φῦλα
τετραπόδων νηκτῶν τε καὶ ὀρνίθων πετεηνῶν
καὶ μερόπων ὄντων τε καὶ ἐσσομένων νεκύων τε·
αὐτὸς γὰρ μορφὰς καὶ νοῦν ἀνδρῶν ἐτύπωσα,
καὶ λόγον ὀρθὸν ἔδωκα ἐπιστήμην τ' ἐδίδαξα·
ὀφθαλμοὺς ὁ πλάσας καὶ ὦτα, βλέπων καὶ ἀκούων
καὶ πᾶν ἐνθύμημα νοῶν καὶ πᾶσι συνίστωρ
ἐντὸς ἐὼν σιγῶ καὶ ὕστερον αὐτὸς ἐλέγξω
[κἀκπράξων, ὅσα περ λελαθών γε βροτῶν τις ἔπραξεν,
ἐλθὼν καὶ ἐπὶ βῆμα θεοῦ θνητοῖσι λαλήσων.]

368] cf. Psalm. 93 (94), 9

ad oculos somnus accedet, sed animas hominum sollicitudo ac vigilia macerabit, plorabunt et gement et dentibus strident, gratulabuntur mortuis et vivos plangent 361] Oraculum Pythiao apud Herodotum I 47 = Oracula ed. Hendess 94, 1: *ἡ Πυθίη ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει τάδε·* 361 *'οἶδα' — 'θαλάσσης'*

357 *sq.*] *cancellis inclusit Alexandre* *μετανοίης*] *μετανοίας codd.* *σήματ'*] *Ω, ἤματ' Φ Ψ* 358 *χειρῶν*] *χειλῶν Klouček (sic etiam II 312), χειρὸς Alexandre* 359] *cf. III 698 αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς μέγας ἀέναός τε | εἶπε προφητεῦσαι III 820 τά μοι θεὸς ἐγκατέδειξεν III 821 τῶν μετέπειτα δὲ πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέθηκεν* *νόῳ ἐγκατέδειξεν*] *Ω, χοίνας κατέλεξε Φ Ψ* 360] *cf. III 829 ὥς τ' ἀπ' ἐμοῦ στόματος τάδ' ἀληθινὰ πάντα λελέχθω* *λελεγμένα*] *λεγόμενα Ψ* *τελέσσει*] *τελέσει Ω P* 361] *versus ex Pythiae oraculo, quod legitur apud Herodot. I 47, 1 desumptus, cf. supra* 361 *δ'*] *Ω A Herodotus, om. codd. Sibyll. cett.* *ψάμμου τ' ἀριθμὸν*] *Ω (ἀριμθὸν V) Herodotus, ψάμμων τ' ἀριθμοὺς Φ Ψ* 362 *μυχοὺς*] *Ω Ψ, μάχας Φ* *Τάρταρον ἠερόεντα*] *cf. IV 186* 363—365] *in codd. hoc ordine scripti inveniuntur: 365, 363, 364, rectum vidit Alexandre* 363 *δένδρεα*] *an δένδρων legendum?* *φῦλα*] *Ψ, φύλα V Π, φύλλα in textu, in marg. γρ. φύλα Q, φύλλα M, φῦλλα Φ* 364] *cf. I 207 τετραπόδων μὲν φῦλα καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά* *τετραπόδων νηκτῶν τε*] *cf. I 161 τετραπόδων πτηνῶν τε* *νηκτῶν*] *νυκτῶν Q Π* *πετεηνῶν*] *πετεεινῶν A Ψ* 365 *ἐσσομένων*] *ἐσομένων A* 366 *sq.*] *uncis inclusit Friedlieb* 366] *cf. III 27 Fragm. V 2 αὐτὸς δ' ἐστήριξε τύπον μορφῆς μερόπων τε* *καὶ νοῦν ἀνδρῶν*] *ipse scripsi, καὶ νοῦν ἀνων (i. e. ἀνθρώπων) Ω, ἀνδρῶν καὶ νοῦν Φ Ψ* *ἐτύπωσα*] *correxit Alexandre, ἐτύπωσε (—εν) Ω Φ Ψ* 367 *ἔδωκα*] *Alexandre, ἔδωκεν Ω Φ Ψ* *ἐδίδαξα*] *Alexandre, ἐδίδαξεν (vel —ε) Ω Φ Ψ* 368 *βλέπων καὶ ἀκούων*] *cf. VIII 282 πάντα βλέπων καὶ πάντ' ἐπακούων* *βλέπων*] *Φ Ψ, ἔχων Ω* 369 *καὶ πᾶσι*] *Ω, πάντων τε Φ Ψ* 370 *ἐντὸς*] *Ω (in Q ἐν in rasura), αὐτὸς Φ Ψ* *ἐὼν*] *Φ Ψ, ἐγὼ Ω* *σιγῶ*] *Ω, σιγῶν Φ Ψ* *ἐλέγξω*] *Ω, ἐλέγχων Φ Ψ* 371 *sq.*] *om. Ω, habent Φ Ψ; uncis secludendi sunt (ex VIII 229 ducti videntur esse)* 371 *κἀκπράξων*] *primitus scriptum fuisse censuit Alexandre, καὶ ἐκπράξων Φ, καὶ ἐκπράξεων Ψ* *ὅσα—τις*] *ita fortasse interpolator scripsit, quamvis verba etiam sic conformare possis: ὅσα κεν λελαθὼν θνητῶν τις; ὅσσα λαθών γε βροτῶν τις Φ, ὅς τις τὲ βροτῶν λαθών τι Ψ; πάνθ' ὅσσα λαθών γε βροτῶν τις in Cur. poster., ὅσα κέν γε λαθὼν θνητῶν τις in edit. altera proposuit Alexandre, ὅσα δὴ λελαθὼν in medio versu Mendelssohn* 372 *καὶ*] *om. Ψ* *θνητοῖσι*] *θνητοῖς Ψ*

VIII καὶ κωφοῦ ξυνίημι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω
καὶ πόσον ἐστὶ τὸ πᾶν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ὕψος,
ἀρχὴν καὶ τέλος οἶδα, ὃς οὐρανὸν ἔκτισα καὶ γῆν.
[πάντα γὰρ ἐξ αὐτοῦ, τὰ ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος οἶδε.]
μοῦνος γὰρ θεός εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς ἄλλος.
εἰκόνα θεσπίζουσιν ἐμὴν πλασθεῖσαν ἀφ' ὕλης,
χειρὶ δὲ μορφώσαντες ἐπ' εἰδώλοισιν ἀναύδοις
δοξάζουσι λιταῖς καὶ θρησκείῃσιν ἀνάγνοις.
τὸν κτιστὴν προλιπόντες ἀσελγείαις ἐλάτρευσαν.
† πάντερα φῶτες ἔχοντες ἀχρήστοις δῶρα διδοῦσιν
ὡς ἐς ἐμὰς τιμὰς τάδε χρήσιμα πάντα δοκοῦντες,
θοίνῃ κνισσοῦντες, ὡς τοῖς ἰδίοις νεκύεσσιν.

375] Sap. Salom. 7, 17 sq.

373] Oraculum Pythiae apud Herodotum I 47 = Oracula ed. Hendess 94, 2: 373 'καὶ' — 'ἀκούω' 377] Lactantius div. inst. I 6, 16 = vol. I p. 25, 1—3 Brandt: item alia Sibylla quaecumque est cum perferre se ad homines vocem dei diceret, sic ait: 377 'μοῦνος' — 'ἄλλος' 378 sqq.] cf. Iustinum Apol. I 9 = vol. I 1 p. 28 Otto³: ἀλλ' οὐδὲ θυσίαις πολλαῖς καὶ πλοκαῖς ἀνθῶν τιμῶμεν οὓς ἄνθρωποι μορφώσαντες καὶ ἐν ναοῖς ἱδρύσαντες θεοὺς προσωνόμασαν, ἐπεὶ ἄψυχα καὶ νεκρὰ ταῦτα γινώσκομεν καὶ θεοῦ μορφὴν μὴ ἔχοντα (οὐ γὰρ τοιαύτην ἡγούμεθα τὸν θεὸν ἔχειν τὴν μορφήν, ἥν φασί τινες εἰς τιμὴν μεμιμῆσθαι)· ἀλλ' ἐκείνων τῶν φανέντων κακῶν δαιμόνων καὶ ὀνόματα καὶ σχήματα ἔχειν 378—381] *hinc* Lactantius div. inst. IV 1, 2 = vol. I p. 274, 10—12 Brandt: coeperunt enim relicto parente et constitutore omnium deo insensibilia digitorum suorum figmenta venerari

373] *ex Pythiae oraculo desumptus, quod invenitur apud Herodotum I 47, cf. supra* ξυνίημι] *Ω Herodotus,* ξυνιεὶς *Φ,* ξυνίων *Ψ* οὐ λαλέοντος] μὴ λαλέοντος *Euseb. praep. evang. V 34, 21,* οὐ φωνεῦντος *Herodotus* ἀκούω] *Ω Herodotus,* ἀκούων *Φ Ψ* 374 πόσον] *Φ Ψ,* πῶς *Ω* 375 οἶδα] *Ω,* οἶδεν *Φ (*εἶδεν *B) Ψ* ἔκτισα] *Alexandre,* ἔκτισε (—εν) *Ω Φ Ψ* 376] *om. Ω, habent Φ Ψ, uncis seclusit primus Alexandre; inepte confictus est versus ex Fragm. III 16* ἀλλ' αὐτὸς μόνος οἶδεν ὁ ποιήσας τάδ' ἀπ' ἀρχῆς γὰρ ἐξ] *Φ,* δ' ἐξ *Ψ* οἶδε] οἶδα *perperam scripsit Alexandre* 377] *cf. III 629, 760* αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος *Fragm. V 1* ὃς μόνος ἐστὶ θεός *Fragm. I 7* εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει *Fragm. III 3* ἀλλὰ θεὸς μόνος εἷς πανυπέρτατος *Fragm. I 15* αὐτὸν τὸν μόνον ὄντα σέβεσθ' ἡγήτορα κόσμου, | ὃς μόνος εἰς αἰῶνα καὶ ἐξ αἰῶνος ἐτύχθη μοῦνος] *ΜΟΝΟϹ Lactanti codd. omnes praeter R* εἰμι] *Ω Lactantius,* ἐστι *Φ Ψ* ἔστιν] *P Lactantius,* ἔστι *codd. cett. Sibyll.* 378 θεσπίζουσιν ἐμὴν] *Ω,* θεσπίζων (θεσπίζω *P)* θείαν *Φ Ψ* πλασθεῖσαν] *Ω,* ληφθεῖσαν *Φ Ψ* 379 χειρὶ δὲ μορφώσαντες] *Ω,* χερσί τε μορφώσας γε (τέ γε *B) Φ,* χερσί τε μορφώσαντα *Ψ* ἐπ'—ἀναύδοις] *cf. IV 7* εἰδώλοις ἀλάλοισιν *VIII 389 Fragm. III 45* ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις ἐπ' εἰδώλοισιν ἀναύδοις] *Ω (*εἰδώλοισιν *super οι scripto αι M),* τεαῖς εἴδωλον ἄναυδον *Φ,* ἑαῖς εἴδωλον ἄναυδον *Ψ* 380 δοξάζουσι] *Φ Ψ,* δοξάσουσι *Ω* λιταῖς] *Φ Ψ,* λίθοισι *Ω* 381] *cf. VIII 263* ὥς τε θεὸν προλιπόντα λατρεύειν ἤθεσι θνητοῖς τὸν κτιστὴν προλιπόντες] *= VIII 396, cf. Fragm. I 20* ὅτι θεὸν προλιπόντες προλιπόντες] *Φ Ψ,* λιπόντες *Ω* 382 *sq.] uncis inclusit Alexandre, vix recte* 382 † πάντερα φῶτες] *corrupte Ω (*πάντ' ἕνα *M),* πάντες δ' αὐτοῦ *Φ,* πάντες γὰρ αὐτοῦ *Ψ* ἀχρήστοις] *Ω (sed* ἀχρήστοιο *Q),* ἀχρήσιμα *(ex versu sequente) Φ Ψ* διδοῦσιν] δίδουσιν *Ω.* θύουσιν *Φ Ψ* 383] *inter 387 et 389 (omisso 388) legitur in Ω* ὡς] *ipse dedi,* καὶ ὡς *Ω Ψ,* χ' ὡς *Φ* ἐς] *ipse supplevi, om. codd.* ἐμὰς τιμὰς] *Ω,* αὐτοῦ τιμὰς *Φ Ψ* τάδε] τὰ δὲ *Φ,* τότε *Ω* δοκοῦντες] *Ω,* δοκοῦσιν *Φ Ψ* 384 κνισσοῦντες] κνισσῶντες *Castalio* νεκύεσσιν] νεκύεσσι ποιοῦσι *Ψ*

VIII σάρκας γὰρ καίουσι καὶ ὀστέα μυελόεντα
θύοντες βωμοῖς καὶ δαίμοσιν αἷμα χέουσιν
καὶ λύχνους ἅπτουσιν ἐμοὶ τῷ φῶτα διδόντι
χὠς διψῶντι θεῷ θνητοὶ σπένδουσι τὸν οἶνον
εἰς οὐδὲν μεθύοντες ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις.
οὐ χρήζω θυσίης ἢ σπονδῆς ὑμετέρηφιν,
οὐ κνίσσης μιαρῆς, οὐχ αἵματος ἐχθίστοιο.
ταῦτα γὰρ ἐς μνήμην βασιλήων ἠδὲ τυράννων
δαίμοσι ποιήσουσι νεκροῖς, ὡς οὐρανίοισιν,
θρησκείην ἄθεον καὶ ὀλέθριον ἐκτελέοντες.
καὶ καλέουσι θεοὺς ἄθεοι τὰς εἰκόνας αὐτῶν
τὸν κτιστὴν προλιπόντες, ἀπ' αὐτῶν ἐλπίδα πᾶσαν
καὶ ζωὴν νομίσαντες ἔχειν, κωφοὶ καὶ ἄναυδοι,
ἐς τὸ κακὸν πιστοί, ἀγαθὸν δέ θ' ὅλως ἀγνοοῦσιν.
αὐτὸς ὁδοὺς προέθηκα δύο, ζωῆς θανάτου τε,

387 sq.] Lactantius div. inst. VI 2, 1, = vol. I p. 481, 14 Brandt: mactant igitur opimas ac pingues hostias deo quasi esurienti, profundunt vina tamquam sitienti, accendunt lumina velut in tenebris agenti: ibid. VI 2, 3 = vol. I p. 482: vel si caeleste lumen quod dicimus solem contemplari velint, iam sentient, quam non indigeat lucernis eorum deus, qui ipse in usum hominis tam claram, tam candidam lucem dedit 391] *conferendus* Athenagoras supplic. pro Christ. 13 = p. 59 Otto: ὁ τοῦδε τοῦ παντὸς δημιουργὸς καὶ πατὴρ οὐ δεῖται αἵματος οὐδὲ κνίσσης οὐδὲ τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθῶν καὶ θυμιαμάτων εὐωδίας 397] Lactantius div. inst. V 13, 21 = vol. I p. 443, 8—14 Brandt: sed hi vanarum religionum cultores eadem stultitia id obiciunt qua verum deum non intellegunt: quos Sibylla Erythraea κωφούς et ἀνοήτους vocat, surdos scilicet et excordes, qui nec audiant divina nec sentiant, sed terram digitis suis imaginatam metuant et adorent

385] *sic versum constituit Nauck*, σάρκας γάρ τε καὶ ὀστέα μυελόεντα καίουσι Φ, σάρκας (σάρκα L) τε καὶ ὀστέα μυελόεντα καίουσι Ψ, καίουσιν σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα *Volkmann*, σάρκας γάρ τε καίουσι καὶ ὀστέα μυελόεντα *Alexandre* 386 θύοντες] θύοντές τε Ψ 387 καὶ λύχνους ἅπτουσιν] *cf. VIII 490* οὐδὲ μὲν αὐγαῖς λαμπτήρων καὶ] Ω, ἠδὲ Φ Ψ ἅπτουσιν ἐμοὶ] Ω, ἅπτουσι θεῷ Φ Ψ φῶτα διδόντι] Φ Ψ, φῶτα διδοῦντι Ω 388] *om.* Ω, *in eius sede collocatum habet 383* 388 χὠς] χ' ὡς A P, καὶ ὡς Ψ τὸν] Φ Ψ, *an* μοι *scribendum? (cf.* αἷμα *386 sine articulo)* 389 ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις] = *Fragm. III 45, cf. VIII 379* ἐπ' εἰδώλοισιν ἀναύδοις ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις] *ipse correxi e Fragm. III 45*, ἐπ' ἀχρήστοις εἰδώλοισιν Ω, ἐπ' ἀχρήστοισι θεοῖσιν Φ Ψ 390] *om.* Q χρήζω] Ω (= V H M), χρήζει Φ Ψ θυσίης] Ω, θυσιῶν Φ Ψ ἢ] Ω Φ Ψ, οὐ *Alexandre* σπονδῆς] Ω, σπονδῶν Φ Ψ ὑμετέρηφιν] *coniecit Alexandre*[1] *(cf.* γαίηφι *III 797)*, ἡμετέρησιν Ω (= V H M), ἡμετέρων τε Φ Ψ, ὑμετεράων (σπονδῶν) *Castalio* 391 κνίσσης] κνίσης P μιαρῆς] μιαρᾶς Ω 392 μνήμην] Ω, μανίας Φ Ψ βασιλήων] βασιλείων L ἠδὲ] Ω *(in Q vox evanuit)*, ἠὲ Φ, ἢ Ψ 393 δαίμοσι—νεκροῖς] *cf. VIII 47* δαίμονας ἀψύχους *Fragm. I 22* δαίμοσι ... τοῖσιν ἐν Ἅιδῃ δαίμοσι—οὐρανίοισιν] Ω *(*νεκροῖς ὡς *in Q evanuit)*, δαίμοσι (δαίμονες A) ποιοῦσιν νεκρῶν ὡς οὐρανίδεσσι Φ, δαίμοσι ποιοῦσι νεκρῶν ὡς οὐρανίδαισιν Ψ 394 θρησκείην] θρησκείαν *codd.* ἄθεον] Φ Ψ, θεὸν Ω ἐκτελέοντες] Ω, ἐκπονέοντες Φ Ψ 395 καλέουσι] καλέσουσι Ψ ἄθεοι] Ω, λιθίνους Φ Ψ 396 τὸν κτιστὴν προλιπόντες] = *VIII 381, cf. Fragm. I 20* ὅττι θεὸν προλιπόντες τὸν κτιστὴν] τὸν κτίσιν F L, τοῦ κτίστου R 397 καὶ] ὡς Ω νομίσαντες] ἐλπίσαντες Ψ κωφοὶ καὶ ἄναυδοι] κωφοὶ ἀνόητοι *(cf. supra;* ΑΝΕϹΘΗΤΟΥϹ *B*, ΑΝΟϹΙΟΥϹ *R) Lactantius videtur legisse*, κ' ἀνόητοι *proposuit Opsopoeus* 398 ἀγαθὸν δέ θ' ὅλως ἀγνοοῦσιν] *scripsi*, ἀγαθὸν ὅλως ἀγνοοῦσιν Ω, ἀγαθὸν δὲ ὅλως ἀγνοοῦσιν *Alexandre*, τ' ἀγαθὸν (τἀγαθὸν A) δ' ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν Φ, ἀγαθὸν ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν Ψ 399 προέθηκα] *Alexandre*, προέθηκε Φ Ψ, προέηκα Ω

VIII καὶ γνώμην προέθηκ' ἀγαθὴν ζωὴν προελέσθαι·
αὐτοὶ δ' ἐς θάνατον καὶ πῦρ αἰώνιον ἦξαν·
εἰκὼν ἔστ' ἄνθρωπος ἐμὴ λόγον ὀρθὸν ἔχουσα.
τούτῳ μὲν καθαρὴν θὲς ἀναίμακτόν τε τράπεζαν
πληρώσας ἀγαθῶν καὶ δὸς πεινῶντι τὸν ἄρτον
καὶ διψῶντι ποτὸν καὶ εἵματα σώματι γυμνῷ
ἐκ μόχθων ἰδίων πορίσας ἁγναῖς παλάμῃσιν.
θλιβόμενον κτίσσαι καὶ τῷ κάμνοντι παράστα
καὶ θυσίην ζώουσαν ἐμοὶ τῷ ζῶντι πόριζε
σπείρων εὐσεβίην, ἵνα σοι κἀγώ ποτε δώσω
καρποὺς ἀθανάτους, καὶ φῶς αἰώνιον ἕξεις
καὶ ζωὴν ἀμάραντον, ὅτ' ἂν πυρὶ πάντας ἐλέγξω.
χωνεύσω γὰρ ἅπαντα καὶ ἐς καθαρὸν διαλέξω,
οὐρανὸν εἱλίξω, γαίης κευθμῶνας ἀνοίξω,
καὶ τότ' ἀναστήσω νέκυας μοῖραν ἀναλύσας

408] Paul. Rom. 12, 1   409] Osee 10, 12   409 sq.] Ioann. 4, 36

402] Lactantius div. inst. II 10, 4 = vol. I p. 147, 11—13 Brandt: denique Plato humanam formam *θεοειδῆ* esse ait et Sibylla quae dicit: 402 'εἰκὼν' — 'ἔχουσα'   410 sq.] Lactantius div. inst. VII 21, 6 = vol. I p. 652, 2—6 Brandt: sed et iustos cum iudicaverit deus, etiam igni eos examinabit. tum quorum peccata vel pondere vel numero praevaluerint, perstringentur igni atque amburentur, quos autem plena iustitia et maturitas virtutis incoxerit, ignem illum non sentient   413—416] Lactantius div. inst. VII 20, 4 = vol. I p. 648, 4—9 Brandt: et alio loco aput eandem *(Sibyllam)*: 413 'οὐρανὸν' — 416 'ἀνδρῶν'

400 *γνώμην*] *Ω*, *γνώμη Φ Ψ*   *προέθηκ' ἀγαθὴν*] *προέθηκα γαθὴν Π*   *προέθηκ'*] *προέθηκεν Ψ*   401 *αὐτοὶ*] *αὐτοῖς Φ Ψ*   *αἰώνιον ἦξαν*] *correxit Alexandre, (de ἦξαν cf. I 276 VIII 109), αἰώνιον ἧψαν (ἦψαν Π) Ω, αἰῶσιν ἔρριψεν (ἔριψεν A B) Φ Ψ*   402 *εἰκών—ἐμὴ*] *cf. VIII 266 εἰκόνος ἡμετέρης*   *ἔστ'*] *Ω Φ, ἐστιν Ψ, ЄCI Lactanti codd. R P, ЄΙΙ V, ΛΙCΙ B,* est *Π*   *ἄνθρωπος ἐμὴ*] *ἄνθρωπος ἡμὴ Ψ (εἰ μὴ L), ἀνθρώποις μὴ Ω*   403 *τούτῳ μὲν καθαρὴν θὲς*] *ipse temptavi, τούτῳ (τούτων V Π) καθαρὰν καὶ Ω, τούτῳ θὲς σὺ καθαρὰν καὶ Φ, τούτῳ θὲς καθαρὰν καὶ Ψ, τούτῳ θὲς καθαράν τε Alexandre*   *τε τράπεζαν*] *Alexandre, σοι τράπεζαν Ω, σου τράπεζαν Ψ, τράπεζαν Φ*   404 *καὶ—ἄρτον*] *cf. II 83 μετάδος πεινῶντ' ἄρτων σῶν, unde quispiam corrigere malit καὶ δὸς πεινῶντ' ἄρτων σῶν*   *δὸς*] *Φ Ψ, δοὺς Ω*   *τὸν*] *an σὸν scribendum?*   405 *διψῶντι*] *διψόντι P*   *εἵματα*] *αἵματι Ω*   406 *ἐκ*] *καὶ Π*   *ἁγναῖς παλάμῃσιν*] *cf. VIII 260 παλάμαις ἁγίῃσιν*   *παλάμῃσιν*] *παλάμαισι Φ*   407 *θλιβόμενον*] *θλιβόμενοι V Π*   *κτίσσαι*] *ipse temptavi, κτίσαι Ω, κτῆσαι Φ Ψ*   *παράστα*] *Φ Ψ, παριστᾶν Ω*   408 *θυσίην ζώουσαν ἐμοὶ*] *ipse scripsi, ζωὴν θυσίαν ἐμοὶ Ω, ζῶσαν θυσίαν ταύτην Φ Ψ*   *σπείρων εὐσεβίην*] *scribendum esse suspicatus est Klouček, σπεῖρον ἐπ' εὐσεβίῃ Φ, σπεῖρον εὐσεβίην Ψ, σπείρων νῦν ἐς ὕδωρ Ω*   *κἀγώ ποτε*] *Ω (κἠγώ Π), κύριος τάδε Φ Ψ, κἀγὼ τόδε contaminavit Alexandre*   *δώσω*] *Ω, δώσῃ Ψ Α, δώσει Φ (praeter A)*   411 *πάντας*] *πάντα L R*   *ἐλέγξω*] *Alexandre, ἐλέγχω Ω, ἐλέγξῃ Φ Ψ*   412] *cf. II 213 III 87 εἰς ἓν χωνεύσει καὶ ἐς καθαρὸν διαλέξει*   *χωνεύσω*] *V Π, χωνεύσων Q M, χωνεύσει Φ Ψ*   *ἅπαντα καὶ*] *Ω, καὶ πάντ' Φ, καὶ solum Ψ*   *ἐς*] *εἰς codd. praeter. V, qui εἰ habet*   *διαλέξω*] *Ω, cf. ad II 213, διατάξει Φ Ψ*   413 *οὐρανὸν εἱλίξω*] *cf. VIII 233 οὐρανὸν εἱλίξει III 82 οὐρανὸν εἱλίξῃ*   *εἱλίξω*] *M Lactantius, εἱλήξω Q V Π, εἱλίξει Φ Ψ*   *κευθμῶνας*] *κεθμῶνας Φ*   *ἀνοίξω*] *Ω Lactantius, ἀνοίξει Φ Ψ*   414 *sq.*] *om. Ω, habent Φ Ψ cum Lactantio*   414] *cf. II 238 ἡνίκα δ' ἀνστήσει νέκυας, μοῖραν καταλύσας*   *ἀναστήσω*] *Lactantius, ἀναστήσει Φ Ψ*   *νέκυας*] *Φ Ψ, νεκροὺς Lactantius*   *ἀναλύσας*] *Lactantius, καταλύσας Φ Ψ*

VIII καὶ θανάτου κέντρον, καὶ ὕστερον ἐς κρίσιν ἥξω
κρίνων εὐσεβέων καὶ δυσσεβέων βίον ἀνδρῶν·
καὶ κριὸν κριῷ καὶ ποιμένι ποιμένα θήσω
καὶ μόσχον μόσχῳ πέλας ἀλλήλων ἐς ἔλεγχον·
οἵ τινες ὑψώθησαν ἐλεγχόμενοι ὑπ' ἐλέγχῳ
καὶ στόμα παντὸς ἔφραξαν, ἵν' αὐτοὶ ζηλώσαντες
τοὺς ὁσίως πράσσοντας ἴσως καταδουλώσουσιν
σιγᾶν προστάσσοντες, ἐπειγόμενοι διὰ κέρδος,
οὐ δόκιμοι παρ' ἐμοὶ τότε χωρήσουσιν ἅπαντες.
οὐκ ἔτι λοιπὸν ἐρεῖς λυπούμενος 'αὔριον ἔσται',
οὐκ 'ἐχθὲς γέγονεν'· οὐκ ἤματα πολλὰ μερίμνης,
οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἄρ θέρος, οὐ μετόπωρον,
οὐ δύσις ἀντολίη· ποιήσω γὰρ μακρὸν ἦμαρ.
ἐς δ' αἰῶνα τὸ φῶς μεγάλου πεποθημένον ἔσται
[Χριστὸς Ἰησοῦς, αἰώνων] . . . .

* * *

αὐτογένητος ἄχραντος ἀληθινὸς ἀέναός τε
οὐρανόθεν ἰσχυῖ μετρῶν πυρόεσσαν ἀυτμήν,

415] Osee 13, 14 Paul. Cor. I 16, 55 416 sq.] Ezech. 34, 17 et 20; 20, 37 417] Matth. 25, 32 sq.

415 ἐς] εἰς codd. et *Lactantius* ἐς κρίσιν ἥξω] *cf. VIII 99* ὕστερον ἐς κρίσιν ἔλθῃς ἥξω] *Struve*, ἄξω *Lactantius*, ἥξει Φ Ψ 416 κρίνων] Φ Ψ *Lactantius*, κρίνω Ω βίον] *om.* Ω 417 ποιμένι ποιμένα] ποιμένα ποιμένι *P* θήσω] Ω, θήσει Φ Ψ 418 πέλας ἀλλήλων] Φ Ψ, πελάσας ἄλλους Ω ἐς] *correxit Castalio*, εἰς *codd.* 419 ἐλεγχόμενοι] Φ Ψ, ἐλεγχομένοις Ω ὑπ' ἐλέγχῳ] Ω, ὑπ' ἐλέγχων Φ Ψ 420 στόμα] στόματα *M* 421 ὁσίως] ὁσίους Φ καταδουλώσουσιν] Ω, *cf. ad VIII 257*, καταδουλώσωσι Φ Ψ 422 σιγᾶν] σιγὰν *P* προστάσσοντες] ε *ex* α *correctum P* 423 οὐ] *Klouček*, καὶ *codd.* δόκιμοι παρ' ἐμοὶ] Ω, δοκίμοις πιστοῖς Φ Ψ 424—427] *cf. II 325—327 et 329* 424] *cf. II 325* κοὐκ ἔτ' ἐρεῖ τις ὅλως 'νὺξ ἤλυθεν'. οὐδὲ μὲν 'αὔριον'. οὐκ 'ἐχθὲς γέγονεν' οὐκ ἔτι] κοὐκέτι *V II* ἐρεῖς] *Friedlieb*, ἔρις Ω Φ Ψ, ἐρεῖ *Opsopoeus (ex II 325)* λυπούμενος] λυπουμένοις Ω αὔριον] Φ Ψ, ἀρεῖον Ω 425] = *II 326* ἐχθὲς] *Castalio ex l. c.*, ἔχθος Ω, ἐχθρὸς Φ Ψ οὐκ — μερίμνης] = *III 89* οὐκ ἤματα] οὐχ ἤματα Ω πολλὰ μερίμνης] Ω, μικρὰ μερίμνης Φ, μακρὰ (*ex VIII 427*) μερίμνης Ψ 426] *cf. II 327 III 90* 426] *sic* Ω (*sed* οὔτε? *pro* οὔτ' ἄρ *M*), οὐκ ἔαρ οὐχὶ θέρος οὐ (οὐχὶ Ψ) χειμὼν οὐ μετόπωρον Φ Ψ, *id quod legitur in eisdem codd. II 327 III 90* 427] *cf. II 329* οὐ] καὶ *V II* ἀντολίη] ἀνατολίη Ψ ποιήσω] ποιήσει Ψ γὰρ] γὰρ πᾶν Ω 428 ἐς] εἰ *V*, εἰς *codd. cett.* αἰῶνα] αἰῶνας Ω τὸ φῶς] Ω, φωτὸς Φ Ψ μεγάλου] *om.* Ω, μέγα καὶ *Alexandre* 429 Χριστὸς Ἰησοῦς αἰώνων] *om.* Ω, *habent* Φ Ψ; *uncis inclusi hemistichium, quod etiam Bleekio interpolatum visum est; Dausqueius versum additis* πρωτόσπορος ἀρχή *explere voluit* αἰώνων] *nihil iam sequitur in* Φ Ψ; *lacuna in P significatur verbo* 'λείπει' 430—501] *non leguntur in* Ω 430 αὐτογένητος ἄχραντος] *cf. Fragm. I 17* αὐτογενὴς ἀγένητος αὐτογένητος] αὐτογέννητος Ψ (*correxit Opsopoeus*), ἀγέννητος Φ ἄχραντος] ἄναρχος *coniecit Nauck, fortasse rectius* ἀληθινὸς ἀέναός τε] *ipse temptavi ex Fragm. I 20 Fragm. III 46* ἀληθινὸν ἀέναόν τε; ἀένναος ἀίδιός τε Φ Ψ, ἀίδιος ἀέναός τε *Nauck coniecit* 431 οὐρανόθεν] *ipse dedi, cf. Theophil. ad Autol. I 6*, οὐρανοῦχος Φ Ψ, οὐράνιος *Castalio*, οὐρανίη *Alexandre* ἰσχυῖ] ἰσχύι Φ Ψ *edd.* μετρῶν] *ex* μεμετρῶν *corr. in P*; κρατέων *olim Alexandre* ἀυτμήν] ἀτμήν Φ Ψ

VIII καὶ πατάγου σκῆπτρον κατέχεις σὺν ἀπηνέι πυρσῷ
πρηΰνεις τε βαρυκτυπέων δουπήματα βροντῶν,
γῆν δὲ κλονῶν κατέχεις ῥοιζήματα . . . . .
κἀστεροπῶν μάστιγας ἀπαμβλύνεις πυριφεγγεῖς,
ὄμβρων δ' ἄσπετα χεύματ' ὀπωρινῆς τε χαλάζης
κρυμαλέης τε βολῆς νεφελῶν καὶ χείματος ὁρμῆς.
αὐτῶν μὲν γὰρ ἕκαστα νόῳ διατεκμαίρονται,
ὅσσα περ αὐτῷ σοι δοκέει πρήσσειν τ' ἐπινεύει
σοῖς παῖς πρὸ κτίσεως πάσης στέρνοισι πεφυκὼς
σύμβουλος, πλάστης μερόπων κτιστής τε βίοιο.
ὃν πρώτῃ στόματος γλυκερῇ προσφθέγξαο φωνῇ·
'ποιήσωμεν ἰδοὺ πανομοίιον ἀνέρα μορφῇ
ἡμετέρῃ καὶ δῶμεν ἔχειν ζωαρκέα πνοιήν·
ᾧ θνητῷ περ ἐόντι τὰ κοσμικὰ πάντα λατρεύσει
καὶ χοϊκῷ πλασθέντι τὰ πάνθ' ὑποτάξομεν αὐτῷ.'
ταῦτα δ' ἔφησθα λόγῳ, τῇ σῇ φρενὶ πάντα δ' ἐτύχθη·
πάντα δ' ὁμοῦ στοιχεῖα κελεύσματι πείθετο τῷ σῷ,
καὶ κτίσις ἀίδιος συνετάσσετο πλάσματι θνητῷ,
οὐρανὸς ἀὴρ πῦρ χθὼν ἠδέ τε χεῦμα θαλάσσης,

439] cf. Ioann. 1, 2 sq. 440] Paul. Coloss. 1, 15 443—446] Genes. 1, 26

440 sq.] cf. Theophilum ad Autol. II 22 = p. 118 Otto: *πρὸ γάρ τι γίνεσθαι τοῦτον εἶχεν σύμβουλον, ἑαυτοῦ νοῦν καὶ φρόνησιν ὄντα· ὁπότε δὲ ἠθέλησεν ὁ θεὸς ποιῆσαι ὅσα ἐβουλεύσατο, τοῦτον τὸν λόγον ἐγέννησεν προφορικόν, πρωτότοκον πάσης κτίσεως*

432 *πατάγου*] Ψ, *πάταγον* Φ *κατέχεις*] *Ewald proposuit*, *κατέχει* Φ Ψ 433 *πρηΰνεις*] *Ewald*, *πρηύνει* Ψ, *πραΰνει* (*πρεύνει P*) Φ *βαρυκτυπέων*] Ψ (*βαρυκτηπέων F R*), *βαρυκτυπέα* Φ 434 *γῆν δὲ κλονῶν*] *ipse temptavi*, *γῆν κλονῶν* Ψ, *γῆν κλονέων* Φ *κατέχεις*] *Ewald (verbum suspectum videtur)*, *κατέχει codd. praeter A, qui κατέχοι habet* *ῥοιζήματα*] *οἰζήματα B; post hanc vocem lacuna invenitur in* Φ Ψ; *δεινὰ θαλάσσης Alexandre*, *ἠελίοιο Friedlieb supplebant* 435 *κἀστεροπῶν*] Φ, *καὶ ἀστεροπῶν* Ψ, *καὶ στεροπῶν Castalio* *ἀπαμβλύνεις*] *Ewald*, *ἀπαμβλύνει* Φ Ψ *πυριφεγγεῖς*] *Struve*, *πυροφεγγεῖς* Φ Ψ *χεύματ' ὀπωρινῆς*] *ipse scripsi*, *χεύματα ἠρακινῆς* Φ, *χεύματα ἐρικινῆς* Ψ, *χεύματα εἰαρινῆς Struve* *τε*] *Alexandre*, *δὲ* Φ Ψ 437 *τε βολῆς νεφελῶν*] *ipse scripsi*, *νεφελῶν τε βολῆς Opsopoeus*, *νεφελῶν* (*νεφελέων F*) *βουλῆς* Φ Ψ 438 *αὐτῶν*] *coniecit Alexandre*, *αὐτοὶ codd.* *μὲν γὰρ ἕκαστα*] Φ, *γὰρ ἕκαστα* Ψ, *γὰρ τὰ ἕκαστα suspicatus est Alexandre* 439 *αὐτῷ*] *αὐτός* Ψ *δοκέει*] *δοκέειν* Ψ *πρήσσειν*] *πράσσειν L, om. R* *ἐπινεύει*] *ipse dedi*, *ἐπινεύεις* Φ Ψ 440 *sq.] cf. VIII 264 αὐτὸν γὰρ πρώτιστα λαβὼν σύμβουλον ἀπ' ἀρχῆς* 440] *sic ipse versum constitui coniecturis usus Huetii et Volkmanni; σῷ παιδὶ πρὸ κτίσεως πάσης* (*πᾶσι* Ψ) *στέρνοις ἴσοισι πεφυκώς* (*πεφυκὼς* Φ) Φ Ψ; *πρὸ κτίσεως πάσης σὸς παῖς Huetius suasit, quem secutus Volkmann scribendum esse censuit σὸς παῖς πρὸ κτίσεως στέρνοισιν σοῖσι πεφυκώς* 441 *κτιστής*] *Alexandre (sed κτίστης)*, *κριτής* Φ Ψ 442 *προσφθέγξαο*] *Alexandre*, *προσεφθέγξατο* Ψ, *προὐφθέγξατο* Φ 443 *sq.] cf. VIII 265 sq. ποιήσωμεν, τέκνον, ἄμφω | εἰκόνος ἡμετέρης ἀπομαξάμενοι βροτὰ φῦλα* *ἰδοὺ*] *Alexandre*, *ἴδιον* Φ Ψ *πανομοίιον*] *πανομοιοιον* Ψ 444 *ἡμετέρῃ*] *ἡμέτερα* Ψ 446 *ὑποτάξομεν*] *ὑποτάξωμεν* Ψ 447 *δ' ἔφησθα*] *γὰρ ἔφης* Ψ 448 *πείθετο*] *Castalio*, *πείθεται* Φ Ψ 449 *ἀίδιος*] *om.* Ψ *συνετάσσετο*] *συντάσσετο A* 450 *χθὼν ἠδέ τε*] *ipse temptavi*, *χθὼν γῆ καὶ* Φ, *χθὼν γῆ* Ψ, *χθών τε καὶ Alexandre*, *χθών γε καὶ Friedlieb*, *καὶ χθὼν καὶ Volkmann; ipse etiam χειμὼν γῆ scribendum esse putavi*

VIII ἠέλιος μήνη χορὸς ἄστρων οὔρεα . . . .
εὐφρόνη ἦμάρ θ', ὕπνος ἔγερσις, πνεῦμα καὶ ὁρμή,
ψυχὴ καὶ σύνεσις, τέχνη ῥώμη τε καὶ ἀλκή,
ζῴων τ' ἄγρια φῦλ' ἅμα νηκτῶν καὶ πετεηνῶν,
πεζῶν τ' ἀμφιβίων τε καὶ ἑρπηστέων διφυῶν τε·
πάντα γὰρ αὐτομάτως συνετάσσετο σῇ ὑπ' ἀγωγῇ.
ὑστατίοις δὲ χρόνοις χθόν' ἀμείψαο καὶ βραδὺς ἐλθὼν
παρθένου ἐκ Μαρίης λαγόνων ἀνέτειλε νέον φῶς,
οὐρανόθεν δὲ μολὼν βροτέην ἐνεδύσαο μορφήν.
πρῶτα μὲν οὖν Γαβριὴλ σθεναρὸν δέμας ἁγνὸν ἐδείχθη·
δεύτερα καὶ κούρην αὐτάγγελος ἔννεπε φωνῇ·
'δέξαι ἐν ἀχράντοισι θεὸν σοῖς, παρθένε, κόλποις.'
ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε θεοῦ χάριν ἡδεῖ κούρῃ·
τὴν δ' ἄρα τάρβος ὁμοῦ θάμβος θ' ἕλεν εἰσαΐουσαν,
στῆ δ' ἄρ' ὑποτρομέουσα· νόος δέ οἱ ἐπτοίητο
παλλομένη κραδίην ὑπ' ἀνωίστοισιν ἀκουαῖς.

460 sqq.] Luc. 26 sqq.

451 οὔρεα] *lacuna post hoc vocabulum indicanda; in codd. versus integer videtur esse attracto* τ' ἦμαρ *ex initio proximi in* Φ, εὐφρόνη *in* Ψ; *attamen deesse aliquid significatur in P verbo* 'λείπει' (*falso ad v. 452 adscripto*); οὔρεα μακρὰ *supplebat Alexandre* 452 εὐφρόνη ἦμάρ θ'] *ipse scripsi,* τ' ἦμαρ | εὐφρόνη (*illud in exitu versus superioris*) Φ, τ' ἠμέρη εὐφρόνη (*utraque vox in fine versus praecedentis*) Ψ, ἦμάρ τ' εὐφρόνη *Alexandre* 453 τέχνη—ἀλκή] *ipse temptavi,* τέχνη φωνή τε καὶ ἀλκή Φ Ψ; *an* φωνή, τέχνη τε καὶ ἀλκή? 454 sq.] *cf. VIII 361* τετραπόδων νηκτῶν τε καὶ ὀρνίθων πετεηνῶν *I 207* τετραπόδων μὲν φῦλα καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά 454 φῦλ' ἅμα] *ipse temptavi,* φῦλα τὰ Φ Ψ πετεηνῶν] Ψ, πετεεινῶν *A*, πετεινῶν *codd. cett.* 455 πεζῶν] παιζῶν *P* ἑρπηστέων] *ipse conieci* (*cf. Nicandr. Ther. 397* ἑρπηστῶν βασιλῆα), ἑρπετέων Φ, ἑρπετῶν Ψ 456 αὐτομάτως] *scripsi,* αὐτός σοι Φ, αὐτὸς σὺ Ψ; αὐτῷ σοι *Alexandre olim,* αὐτῷ οἱ *postea* συνετάσσετο] *cf. VIII 449; sic Opsopoeus,* συντάσσετο *A*, συντάσσεο *P B F*, συνετάσσεο *L R* σῇ ὑπ' ἀγωγῇ] *Castalio,* σῇ ὑπαγωγῇ *A*, σῇ ὑπ' ἀναγωγῇ *codd. cett.* 457 δὲ] *Alexandre,* τε Φ Ψ χθόν' ἀμείψαο] *Alexandre,* χθόνα ἠμείψατο Φ Ψ καὶ—ἐλθὼν] *ad versus proximi initium attracta leguntur in* Φ Ψ, *in P adiectum est* 'λείπει' βραδὺς] *ipse scripsi,* βραχὺς *codd., an* βρέφος? 458 Μαρίης] *ipse scripsi,* Μαρίας *codd.* λαγόνων] λαγόνων τε Φ, λαγώνων Ψ ἀνέτειλε νέον φῶς] *haec verba in* Φ *proximum efficiunt versum, in* Ψ *initio sequentis leguntur* ἀνέτειλε] Ψ, ἐξανέτειλε Φ 459 βροτέην—μορφήν] *novum in* Ψ *versum efficiunt* ἐνεδύσατο] ἀνεδύσατο *L* 460 ἐδείχθη] δείχθη *A. cf. VIII 478* βρέφος δείχθη 461 αὐτάγγελος] Φ, ἀρχάγγελος Ψ ἔννεπε φωνῇ] ἔνεπε φώνει Ψ 462 δέξαι ἐν ἀχράντοισι] *Alexandre coniecit* (*qui etiam* δέξεαι ἀχράντοισι *scribi posse monuit*), δέξαι ἀχράντοισι Φ, τέξῃ (τέξει *L*) ἀχράντοισι Ψ, δέξαι ἀχράντοισι *Meineke* 463 ἔμπνευσε] Φ, ἐπένευσε Ψ θεοῦ] *Alexandre adnuente Ludwichio,* θεὸς Φ Ψ ἡδεῖ κούρῃ] *Ludwich coll. Hom. μ 369* ἡδὺς ἀυτμή *Theocr. 20, 8* ἁδέα χαίταν *Mosch. 3, 83* ἁδέα πόρτιν; ἥδ' (ἡ δ' Ψ) αἰεὶ κούρη Φ Ψ, ἡ δ' ἀκούρη *dubitans Alexandre protulit,* ἡ δ' ἄρα κούρη *Volkmann,* ἡ δέ τε κούρη *Meineke* 464 τὴν δ' ἄρα] *Ludwich,* τὴν ἄρα Φ Ψ, τὴν τότε *Volkmann* ὁμοῦ] *om. A* ἕλεν] Ψ, εἷλεν Φ εἰσαΐουσαν] *Alexandre,* ἐξιοῦσαν *P*, ἐσιοῦσαν *A*, ἰοῦσαν Ψ 465 ἄρ'] ἄρ *A* νόος] *A*, νέος *P B*, νεώς Ψ ἐπτοίητο] ἐπτόητο Ψ 466 παλλομένη κραδίην] *ipse scripsi, cf. Hom. X 461:* παλλομένης κραδίης Φ Ψ, παλλομένης κραδίην *Hartel* ὑπ' ἀνωίστοισιν ἀκουαῖς] *Meineke,* ὑπ' ἀγνώστοισιν ἀκουαῖς Φ, ὑπ' ἀγνώστησιν ἀκοαῖς Ψ, ὑπὸ ἀγνώστοισιν ἀκουαῖς *Alexandre, vix transponendum* ὑπ' ἀκουαῖς ἀγνώστοισιν

VIII *αὖτις δ' εὐφράνθη καὶ ἰάνθη κέαρ αὐδῇ,*
κουρίδιον δ' ἐγέλασσεν, ἑὴν δ' ἐρύθηνε παρειὴν
χάρματι τερπομένη καὶ θελγομένη φρένας αἰδοῖ.
καί οἱ θάρσος ἐπῆλθεν. ἔπος δ' εἰσέπτατο νηδύν,
σαρκωθὲν δὲ χρόνῳ καὶ γαστέρι ζῳογονηθὲν
ἐπλάσθη βροτέην ἰδέην καὶ κοῦρος ἐτύχθη
παρθενικοῖς τοκετοῖς· τόδε γὰρ μέγα θαῦμα βροτοῖσιν,
ἀλλ' οὐδὲν μέγα θαῦμα θεῷ πατρὶ καὶ θεῷ υἱῷ.
τικτόμενον δὲ βρέφος ποτὶ δέξατο γηθοσύνη χθών,
οὐράνιος δ' ἐγέλασσε θρόνος καὶ ἀγάλλετο κόσμος.
καινοφανὴς δὲ μάγοισι σεβάσθη θέσφατος ἀστήρ,
σπειρωθὲν δὲ βρέφος δείχθη θεοπειθέσι φάτνῃ
βουπελάταις τε καὶ αἰγονόμοις καὶ ποιμέσιν ἀρνῶν·
καὶ λόγου ἡ Βηθλεὲμ πατρὶς θεόκλητος ἐλέχθη.

* * *

ἐν κραδίῃ τε ταπεινοφρονεῖν πικρά τ' ἔργματα μισεῖν,
καὶ πάντως ἀγαπᾶν τὸν πλησίον, ὥς περ ἑαυτόν·
καὶ θεὸν ἐκ ψυχῆς φιλέειν, αὐτῷ δὲ λατρεύειν.
τοὔνεκ' ἄρ' ἐξ ὁσίης ἡμεῖς Χριστοῖο γενέθλης
οὐρανίου πεφυῶτες ἐπικλεόμεσθα σύναιμοι

470 sq.] Ioann. 1, 14 477] Matth. 2, 2 478 sq.] Luc. 2, 7 sqq.

482, 484 sq.] Lactantius div. inst. VI 10, 4 = vol. I p. 514, 20 sq. Brandt: nam si ab uno homine quem deus finxit omnes orimur, certe consanguinei sumus et ideo maximum scelus putandum est odisse hominem vel nocentem

467 *αὖτις*] *A, αὖθις codd. cett.* *δ' εὐφράνθη*] *Opsopoeus, δ' ἐφράνθη Ψ, δ' ἐφράσθη Φ* *καὶ*] *Φ Ψ, τε καὶ Boissonade* *αὐδῇ*] *αὐδὴ Ψ* 468 *ἐγέλασσεν, ἑὴν*] *A, ἐγέλασεν, ἑὴν codd. cett., ἐγέλασσε, νέην Alexandre* 469 *τερπομένη καὶ θελγομένη*] *Ψ, τερπομένην καὶ θελγομένην Φ* *φρένας*] *Ψ, φρένα Φ* *αἰδοῖ*] *Φ, αἰδοῦς Ψ* · 470 *καί οἱ θάρσος*] *καί οἱ θάρσον P B, αἰδοῖ· καί οἱ θάρσος (αἰδοῖ repetitum ex versu superiore) A* *εἰσέπτατο νηδύν*] *εἰσέπτατον ἡδύν A, εἰσέπτατον ἡδήν B* 471 *γαστέρι ζῳογονηθὲν*] *γαστέρι ζωογενηθὲν A* 472 *ἐτύχθη*] *Φ, cf. III 827 Fragm. I 16, ἐτέχθη Ψ* 473 *γὰρ*] *om. Ψ* 474 *θεῶ πατρὶ*] *θεῷ καὶ πατρὶ P* 475 *ποτὶ δέξατο*] *ποτεδέξατο Alexandre, ποτὶ δ' ἔφθατο Φ, ποτὶ δ' ἔπτατο Ψ* *γηθοσύνη*] *γηθοσύνῃ A, quod praetulit Opsopoeus* 476 *ἐγέλασσε*] *ἐγέλασε P* 478 *σπειρωθὲν*] *Mendelssohn, σπαργόμενον ipse conieci (cf. σπάρξαν Hymn. Hom. Apoll. Del. 121), cf. τικτόμενον 475, σπαργανωθὲν Ψ, σπαργανωθεὶς Φ* 479 sq.] *inverso ordine collocavi, in codd. versum 480 excipit 479*
479 *βουπελάταις*] *Struve, βουτελάταις Φ Ψ* 480 *καὶ—Βηθλεὲμ*] *an ἠδὲ λόγου Βηθλεὲμ?* *ἡ Βηθλεὲμ*] *Φ (ἡ βιθλεὲμ A), βηθλεὲμ (om. ἡ) Ψ, ἡ Βηθλὲμ Alexandre*
ἐλέχθη] *ἐδείχθη dubitans Alexandre retento versuum (479 sq.) ordine priore* 481 *τε*] *om. Ψ* *ταπεινοφρονεῖν*] *Alexandre, ταπεινόφροσιν (—ι) Φ Ψ* *τ' ἔργματα*] *Alexandre, τέρματα Φ, τόρματα Ψ, κέρματα Meineke* 482 *πάντως*] *Castalio, πάντων Φ Ψ* 483 *καὶ—φιλέειν*] *cf. II 60 πρῶτα θεὸν τίμα* 484 *ἐξ ὁσίης ἡμεῖς*] *ipse scripsi, ἡμεῖς καὶ ὁσίης Φ, ἡμεῖς τε καὶ ὁσίοιο Ψ, ἐξ restituit anonymus Paris.* 485 *οὐρανίου*] *scripsi, οὐρανίης codd.* *πεφυῶτες*] *πεφυότες P* *ἐπικλεόμεσθα*] *ἐπικλεόμεθα Ψ, correxit Opsopoeus, ἐπικλέμεθα Φ* *σύναιμοι*] *Ψ, σὺν ἐμοί γε Φ*

VIII *μνῆσιν ἐυφροσύνης ἐπὶ θρησκείην κατέχοντες,*
εὐσεβίης τε καὶ ἀτρεκίης βαίνοντες ἀταρπούς.
οὔ ποτε πρὸς νηῶν ἀδύτοις ἐώμεσθα πελάζειν,
οὐ ξοάνοις σπένδειν, οὐδ' εὐχωλῇσι γεραίρειν,
οὐδ' ὀδμαῖς ἀνθῶν πολυτερπέσιν οὐδὲ μὲν αὐγαῖς
λαμπτήρων, ἀτὰρ οὐδ' ἀργοῖς ἀναθήμασι κοσμεῖν,
οὐ λιβάνου ἀτμοῖσιν ἀνιεῖσιν φλόγα βωμῶν·
οὐδ' ἐπὶ ταυροθύτοις μηλοσφάγου αἵματα λώβης
λυθροχαρεῖς πέμπειν, χθονίης μειλίγματα ποινῆς·
οὐδ' ἀπὸ σαρκοβόροιο πυρῆς κνισσώδεϊ καπνῷ
καὶ μιαραῖς πνοιῇσι μιαίνειν αἰθέρος αὐγήν·
ἀλλ' ἁγναῖς πραπίδεσσι γεγηθότες εὔφρονι θυμῷ
ἀφνειαῖς τ' ἀγάπῃσι καὶ εὐδώροις παλάμῃσιν,
μειλιχίοις ψαλμοῖσι θεοπρεπέεσσί τε μολπαῖς
ἄφθιτον ἐξυμνεῖν σε καὶ ἄψευστον κελόμεσθα,
παγγενετῆρα θεόν, πινυτόφρονα . . . .

* * *

486 *μνῆσιν ἐυφροσύνης*] *Alexandre, qui antea male μνηστὺν εὐφροσύνης proposuerat, μνηστὴν εὐφροσύνης Φ Ψ, μνηστὺν ἐυφροσύνης Boissonade (et postea Volkmann)* *ἐπὶ θρησκείην κατέχοντες*] *Φ (ἐπιθρησκείην A), ἐπὶ θρησκείῃσιν ἔχοντες Ψ* 487—501] *non extant in Φ; subscriptio: Δόξα τῷ ἁγίῳ θεῷ, τῷ δόντι τέλος τῶν σιβυλλιακῶν χρησμῶν: P S; τέλος τῶν σιβυλλιακῶν χρησμῶν B; subscriptio nulla in A* 487 *ἀταρπούς*] *restituit anonymus Londin., ἀτραπούς Ψ, ἀταρποῖς proposuit Alexandre* 488 *οὔ ποτε πρὸς νηῶν*] *coniecit Opsopoeus, οὐδέποτε πρὸς νηῶν Ψ, aut οὐδέποτε νηῶν aut οὐδέποτε πρὸς νεῶν scribendum esse censuit Alexandre* *ἀδύτοις*] *Alexandre, ἀδύτοισιν Ψ* *ἐώμεσθα*] *ἐώμεθα F* 489 *ξοάνοις*] *Alexandre, ξοάνοισι Ψ* 490 *μὲν*] *Alexandre, μὴν Ψ* 491 *ἀτὰρ*] *Opsopoeus correxit, αὐτὰρ Ψ* *ἀργοῖς*] *ipse temptavi, ἄρα τοὺς Ψ. ἄρτους Meineke ('die heiligen Schaubrote sollen nicht mit Blumen geschmückt werden'), ἀγρῶν Klouček* 492 *ἀτμοῖσιν ἀνιεῖσιν*] *Opsopoeus, ἀτμίῃσιν ἀνεθεῖσι Ψ* *βωμῶν*] *Alexandre, βωμόν Ψ* 493 *μηλοσφάγου αἵματα λώβης*] *coniecit dubitans Alexandre, μηλόσφαγα αἵματος λώβης Ψ, μηλοσφαγίας μετὰ λώβης Opsopoeus* 494 *λυθροχαρεῖς*] *anonymus Paris., quem Alexandre secutus est, λυτροχαρεῖς Ψ* *χθονίης*] *χθονίας Ψ* *μειλίγματα*] *ex Alexandri sententia scripsi (cf. oracul. Bacidis apud Pausan. IX 17), αἰνίγματα Ψ* 495 *ἀπὸ σαρκοβόροιο*] *Alexandre, ἀποσκοβόροιο Ψ* *πυρῆς*] *Opsopoeus, πύρνης Ψ* 496 *πνοιῇσι*] *Opsopoeus, πνοαῖσι Ψ* 497 *γεγηθότες*] *Alexandre, γεγηθότας Ψ* *εὔφρονι θυμῷ*] = *XIV 353, cf. III 687, 722 ἄφρονι θυμῷ*

501] *mutilus; addita sunt haec (cf. ad VIII 1): στίχοι φβ ἐκ τοῦ πρώτου λόγου F, Ἐκ τοῦ πρώτου λόγου στίχοι φβ' R, Στίχοι φβ: † ἐκ τοῦ λόγου τοῦ πρώτου L (numerus [502] expletur adiecto acrostichidis titulo, qui versu continetur)*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

XI *Κόσμε πολυσπερέων ἀνδρῶν καὶ τείχεα μακρὰ* (IX)
καὶ πόλιες ἄπλετοί τε ἰδ' ἔθνεα μυριόεντα
ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου
παντοδαπαῖς φωναῖς μεμερισμένα καὶ βασιλείαις·
ἄλλα περ εἰς ὑμᾶς μέλλω τὰ κάκιστ' ἀγορεύειν.
ἐξ οὗ γὰρ κατακλυσμὸς ἐπὶ προτέρους γένετ' ἄνδρας
καὶ γενεὴν κείνην ἐξώλεσεν ὕδασι πολλοῖς
αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ, ἕτερον δὲ γένος πόρεν ἄλλο
ἀκαμάτων ἀνδρῶν· οἵ τ' οὐρανῷ ἀντιφέροντες
πύργον δωμήσαντ' ἐς ἀθέσφατον ὕψος· ἁπάντων
γλῶσσαι δ' αὖτ' ἐλύθησαν· ἐπ' αὐτοὺς δ' ἦλθεν ὀργὴ

6 sq.] Genes. 7, 10 9 sq.] Genes. 11, 4 11 sqq.] Genes. 11, 7 sqq.

Inscriptio: Σιβύλλης λόγος ιᾶ (minio picta in Q, rubricatis initialibus in V H); sequitur liber undecimus in his codicibus post librum quartum, qui in eis appellatur decimus (λόγος ι̅); totus liber cum duodecimo et tertio decimo non invenitur in M, quam ob rem in adnotatione critica, quae ad illos pertinet, Ω littera consensum codicum Q V H significat 1 καὶ τείχεα μακρὰ] = III 274, cf. τείχεα μακρά III 809 2 ἄπλετοι] Meineke, ἄπλησιοι Ω τε ἰδ' ἔθνεα] ipse scripsi, ἠδ' ἔθνεα Meineke, δ' ἔθνεά τε (τι V) Ω, (retento ἄπληστοι) ἰδ' ἔθνεα Alexandre 3] = II 195, cf. III 26 VIII 321 ἀντολίην τε δύσιν τε μεσημβρίην τε καὶ ἄρκτον δύσιος] scripsi, δύσεως Ω 4 παντοδαπαῖς φωναῖς μεμερισμένα] cf. III 106 παντοδαπαῖς φωνῇσι διέστρεφεν βασιλείαις] Mai, βασιλείας Ω 5 ἄλλα περ εἰς ὑμᾶς] ἄλλα περ Hartel, εἰς ὑμᾶς ipse temptavi; ἀλλ' ἅπερ ὑμῶν Ω, ἀλλὰ περὶ ὑμῶν perperam Alexandre, ἀλλ' ἅπερ ὑμῶν μέλλω ⟨ἐγὼ⟩ dubitans Meineke μέλλω—ἀγορεύειν] cf. III 6 αὐτὰρ πάλι πάντ' ἀγορεύσω ἀγορεύειν] Q, ἀγορεύσειν V H 6] = III 109 ἐξ οὗ γὰρ] ἐξ οὗ περ III 109 7 κείνην] ipse temptavi, πενίην Ω, δεινὴν Alexandre ex V 476 (qui etiam δειλὴν et πολλὴν coniecit), πέμπτην coll. XI 14 M. Schmidt; an προτέρην coll. Hom. Ψ 790? ὕδασι πολλοῖς] cf. I 248 ὕδατα πολλά I 319 ὑδάτων πολλῶν 8 αὐτὸς ὁ παντοκράτωρ] = I 66 II 220 VIII 82 ἕτερον—ἄλλο] cf. I 89 ἄλλο γένος τεῦξεν I 120 καὶ πάλιν ἄλλο γένος ... ποίησ' γένος ἄλλο] = I 110 9 οἵ τ'] ipse dedi, idque iam Alexandre (in ed. priore) suspicatus erat, οἳ Ω ἀντιφέροντες | πύργον δωμήσαντ'] an ἀντιφέριζον | πύργον δώμησάν τ'? οὐρανῷ ἀντιφέροντες] cf. III 98 et 100 ὅτε πύργον ἔτευξαν ... καὶ βούλοντ' ἀναβῆναι ἐς οὐρανὸν ἀστερόεντα I 313 sq. ὕστατα βουλεύσονται ... | ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐπ' οὐρανῷ ἀστερόεντι οὐρανῷ] Q, οὐρανῶν V H 10 (οἵ τ') ... πύργον δωμήσαντ'] cf. III 98 οἳ πύργον ἔτευξαν δωμήσαντ' ἐς] Alexandre coll. III 97 sqq., δομήσαντες Ω ἁπάντων] ipse suspicatus sum, ἀπ' ἄλλων Ω 11 γλῶσσαι δ' αὖτ' ἐλύθησαν] cf. III 104 sq. γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων | παντοδαπαῖς φωνῇσι διέστρεφεν VIII 4 sq. γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων | ἐς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους ἐπ'—βεβολημένη] cf. I 78 sq. ἐπὶ δ' αὐτοὺς ἦλθεν

XI ὑψίστοιο θεοῦ βεβολημένη, ᾗ πέσε πύργος (IX)
ἄσπετος· οἳ δὲ κακὴν γ' ἄρ' ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν.
καὶ τότε δὴ δεκάτη γενεὴ μερόπων ἀνθρώπων,
ἐξ οὗ ταῦτ' ἐγένοντο· μερίζετο γαῖα δ' ἅπασα
ἀλλοδαπῶν ἀνδρῶν καὶ παντοδαπῶν διαλέκτων,
ὧν ἀριθμοὺς λέξω καὶ ἀκροστιχίοις ὀνομήνω
γράμματος ἀρχομένου καὶ τοὔνομα δηλώσαιμι.
πρώτη δ' Αἴγυπτος βασιληίδα δέξεται ἀρχὴν
ἔξοχον ἠδὲ δίκαιον· ἔπειτα δὲ φῶτες ἐν αὐτῇ
πολλοὶ ἐπάρξουσιν βουληφόροι· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄρξει δεινὸς ἀνὴρ κρατερώτερος ἀγχιμαχητής·
οὔνομα δὲ σχήσειεν ἀκροστιχίου τόδε γράμμα,
φάσγανα δ' ἐκτανύσειε κατ' εὐσεβέων ἀνθρώπων.
σημεῖον δ' ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος
γαίῃ ἐν Αἰγύπτῳ, ἥ τις μέγα κυδαίνουσα
ὀλλυμένας ψυχὰς λιμῷ τότε σιτοδοτήσει·
ἀντολίην θρέψει ἠδ' Ἀσσυρίων γένος ἀνδρῶν
αὐτὸς δεσμώτης ὁ δικασπόλος· οὔνομα δ' αὐτοῦ
ἴσθι . . . . . . μέτρον δεκάτου ἀριθμοῖο.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δεκάπληγος ἀπ' οὐρανοῦ αἰγλήεντος

15] Genes. 11, 9 25 sqq.] Genes. 41, 54 sqq.

ἄτη | ὑστάτη οὐρανόθεν βεβολημένη VIII 1 ἐρχομένης μεγάλης ὀργῆς XI 314 ὅτι σοι θεοῦ ἤλυθεν ὀργή XII 110 ὀργὴ γάρ τε θεοῦ ἐπελεύσεται ἤλυθεν—ᾗ] fortasse ἤλυθον ὀργαί . . . βεβολημέναι, αἷς scribi posse suspicatus est Ludwich, sed cf. ll. cc.
12 ὑψίστοιο] Alexandre correxit, ὑψίστου Ω βεβολημένη] Friedlieb (ex I 79), βεβολημέναι Ω ᾗ πέσε πύργος] cf. III 105 ἐπεὶ πύργος τ' ἔπεσεν VIII 4 ἐξ ὅτε δὴ πύργος τ' ἔπεσεν ᾗ πέσε] Ludwich, κάππεσε Ω, κἄπεσε dubitans Alexandre, καὶ πέσε Volkmann 13 οἳ δὲ—ὦρσαν] cf. III 103 καὶ θνητοῖσιν ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν III 119 ἐπ' ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν γ' ἄρ'] ipse correxi, γὰρ Ω 14] = III 108, cf. II 15 καὶ τότε δὴ γενεὴ δεκάτη μετὰ ταῦτα φανεῖται | ἀνθρώπων καὶ τότε δὴ δεκάτη] ex III 108 correxi, δὴ τότε καὶ δεκάτη Ω, καὶ τότε δὴ ἑβδομάτη coll. I 284 χρυσείη πρώτη, ἥ τις πέλεθ' ἕκτη, ἀρίστη M. Schmidt, (cf. ad XI 7), qui de synizesi contulit Hom. μ 399 ο 477 ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ 15 ἐξ οὗ] = III 109 μερίζετο—διαλέκτων] cf. III 106 sq. αὐτίχ' ἅπασα | γαῖα βροτῶν πληροῦτο μεριζομένων βασιλειῶν VIII 4 sq. γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων | ἐς πολλὰς θνητῶν ἐμερίσθησαν διαλέκτους μερίζετο] μερίζεται Q 17 ὀνομήνω] ὀνομήσω Q 18 γράμματος ἀρχομένου] = V 13 δηλώσαιμι] δηλώσωμι Meineke 19 βασιληίδα] Alexandre, βασιλίδα Ω δέξεται] correxit Alexandre, δέξετ' Ω (δέξατ' Π) 21 ἐπάρξουσιν] ἐπάρξουσι Ω 23 οὔνομα δὲ σχήσειεν] = XI 91, 153 XII 258, cf. XII 121 τοὔνομα δὲ σχήσειε XI 141 τοὔνομα δὲ σχήσει σχήσειεν ἀκροστιχίου τόδε] ipse dedi, σχήσει τοῦ ἀκροστιχίου τὸ Ω, σχήσει τοῦ ἀκροστιχίοιο τὸ Alexandre 25] = XII 72; cf. XII 214 XIV 98, 179 σῆμα δέ τοι ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος σημεῖον δ' ἔσται φοβερὸν] e XII 72 correxi, σῆμα δ' ἔσται ἐκείνῳ μέγα Ω, σῆμα δ' ἐσεῖται ἐκεῖνο μέγα Alexandre 27 ψυχὰς] ψυχῆς Q 28 ἀντολίην] Alexandre, ἀντολίη Ω 29 αὐτὸς δεσμώτης] αὐτὸς ὁ δεσμώτης suspicatus est Alexandre οὔνομα δ' αὐτοῦ] = XII 49 30 ἴσθι] scripsi, idque Alexandre suasit, qui etiam ἐστίν proposuit, ἴσθιν Ω; lacuna in codd. spatio relicto indicatur (in II totius versus spatium invenitur) 31 ὁπότ' ἂν δεκάπληγος] Alexandre et Volkmann, ὁπόταν ὁ δεκάπληγος Ω, ὅταν ἡ δεκάπληγος legi posse monuit Alexandre ἀπ' οὐρανοῦ αἰγλήεντος] = II 36

XI ἥξει ἐπ' Αἴγυπτον, τότε σοι πάλι ταῦτα βοήσω. (IX)
αἶ αἴ σοι, Μέμφι, αἶ αἴ, μεγάλη βασιλείη·
λαόν σου πολὺν ἐξολέσει Ἐρυθραία θάλασσα.
ἔνθ' ὁπότ' ἂν προλίπῃσι πέδον πολύκαρπον ὀλέθρου
λαὸς ὁ δωδεκάφυλος ὑπ' ἀθανάτοιο κελευσθείς,
καὶ νόμον αὐτὸς ἄναξ δώσει θεὸς ἀνθρώποισιν.
Ἑβραίοις δ' ἄρ' ἔπειτα μέγας βασιλεὺς μεγάθυμος
ἄρξει ἀπ' Αἰγύπτου ψαμαθώδεος οὔνομ' ἔχων τι,
ψευδόπατρις Θηβαῖος ἀνήρ· Μέμφιν δ' ἀγαπήσει,
δεινὸς ὄφις, καὶ πολλὰ φυλάξεται ἐν πολέμοισιν.
δωδεκάκις δεκάτης δ' ἐπιτελλομένης βασιλείης
ἑπτ' ἐπὶ καὶ δεκάτης εἵως ἑκατοντάδος, ἄλλων
πάντ' ἐπιλειπομένων, τότε δὴ Περσηίδος ἀρχή.
καὶ τότ' Ἰουδαίοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται
λιμὸν καὶ λοιμὸν δυσανάσχετον ἤματι κείνῳ.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρξῃ Πέρσης καὶ σκῆπτρα προλείψῃ
υἱωνοῦ υἱὸς περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
ἐς μούνας πέντε τετράδας, ἑκατὸν δ' ἐπὶ ταύταις,
ἐννεάδας τελέσεις ἑκατὸν καὶ πάντ' ἀποτίσεις·

33 sq.] Exod. 14, 28 36] Exod. 20, 2 37] Exod. 31, 18 39] Exod. 2, 10

32 τότε—βοήσω] = XI 108, cf. XI 119 ἀτὰρ πάλι ταῦτα βοήσω πάλι] πάλιν Ω, correxit Alexandre 33 αἶ αἴ σοι Μέμφι] cf. ad V 289 αἶ αἴ σοι] Alexandre, αἶ αἶ σὺ Ω Μέμφι] Μέμφις Volkmann αἶ αἴ] Alexandre, αἶ αἶ σὺ Ω (σὺ omittendum esse vidit etiam Volkmann) 34 λαόν σου πολὺν ἐξολέσει] Ludwich, ἐξολέσειε λαόν σου πολὺν Ω Ἐρυθραία] cf. II 13 sq., ἐρυθραῖα (ἐρυθραῖ V) Ω, accentum mutavit Alexandre 35 sq.] cf. III 248 sq. ἡνίκα δ' Αἴγυπτον λείψει καὶ ἀταρπὸν ὁδεύσει | λαὸς ὁ δωδεκάφυλος 35 ἔνθ'] Alexandre, ἐν δ' Ω προλίπῃσι] ipse dedi (cf. XI 47 προλείψῃ), λείψωσι Ω, an λείψῃσι scribendum? ὀλέθρου] ipse scripsi (cf. ad V 199), ὄλεθρον Ω 36 λαὸς ὁ δωδεκάφυλος] = III 249, cf. II 171 δωδεκάφυλος . . . λαός ὑπ' ἀθανάτοιο] = III 582 ὑπ'] Alexandre, ἀπ' Ω 37] cf. III 256 sq. καὶ ἑὸν νόμον οὐρανόθεν πρὸ | δῶκε θεός 37 νόμον] Alexandre ex III 256 restituit, μόνος Ω αὐτὸς] bis legitur in V 38 sq.] cf. III 252 sq. τούτῳ δ' ἡγητῆρα καταστήσει μέγαν ἄνδρα| Μωσῆν δ' ἄρ'] δ' ἄρχ' V II βασιλεὺς μεγάθυμος] cf. XI 99, 211 βασιλεῖς μεγάθυμοι 39 ἀπ' Αἰγύπτου] Alexandre, ἐπ' αἴγυπτον Ω ψαμαθώδεος] II, ψαμμαθώδεος Q V ἔχων τι] Mai, ἔχοντι Ω δεινὸς ὄφις] = V 29 XII 81, 264 42 δωδεκάκις δεκάτης δ' ἐπιτελλομένης] Alexandre, δωδεκάτην δεκάδος δὲ περιτελλομένης Ω, δωδεκάτης δεκάδος περιτελλομένης Friedlieb et Ewald βασιλείης] βασιλείας Ω 43 καὶ] om. Q εἵως] Alexandre, ἐς ἕω Ω 44 Περσηίδος] Alexandre, περσίδος Ω, καὶ Περσίδος Friedlieb 45 sq.] = XI 239 sq., cf. III 265 sq. ἀλλ' ἄρα καὶ τούτοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται | λοιμόν τότ' Ἰουδαίοις] τότε Ἰουδαίοις male Friedlieb, cf. ad 239 κακὸν] ipse scripsi ex ll. cc., σκότος Ω φύγονται] dedi coll. III 265, φυγοῦνται Ω, cf. ad XI 239 46 λιμὸν καὶ λοιμὸν] = XI 248, cf. III 332 λιμοῦ καὶ λοιμοῦ XII 114 λιμοὶ καὶ λοιμοὶ II 23 λιμοὺς καὶ λοιμούς κείνῳ] Mai, ἐκείνῳ Ω 47 ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρξῃ] cf. XIV 185 ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρχῃ XI 261 ἀλλ' ὅτ' ἂν ἄρξωνται καὶ σκῆπτρα προλείψῃ] cf. VIII 132 καὶ σκῆπτρα προλείψει 48 υἱωνοῦ υἱός] ipse scripsi, υἱὸς υἱωνοῖο Ω, υἱωνοῖο υἱὸς Volkmann περιτελλομένων] περιτελλομένων δ' Ω, δ' delevit Mai 49 ἑκατὸν δ' ἐπὶ ταύταις] Alexandre (ἐπὶ ταύταις ex XI 102), δεκατεύσει δὲ ταύτας Ω . 50 τελέσεις] Alexandre, τελεθεὶς Ω καὶ πάντ' ἀποτίσεις] = V 191 XI 286, cf. XII 227 καὶ πάντ' ἀποτίσει VIII 129 μέχρι πάντ' ἀποτίσεις XI 62 ἄχρι πάντ' ἀποτίσεις πάντ'] πέντ' V II

XI καὶ τότ' ἔσῃ Πέρσῃσι λάτρις Μήδοις τε δοθεῖσα, (IX)
ὀλλυμένη πληγῇσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
αὐτίκα δὴ Πέρσῃσι καὶ Ἀσσυρίοις κακὸν ἔσται
πάσῃ τ' Αἰγύπτῳ, Λιβύῃ τ' ἠδ' Αἰθιόπεσσιν
Καρσί τε Παμφύλοισί τ' ἰδ' ἄλλοις πᾶσι βροτοῖσιν.
καὶ τότε δ' υἱωνοῖς δώσει βασιλήιον ἀρχήν,
οἳ πάλι πορθήσουσι γένη πολλοῖσι λαφύροις
γαῖαν ἀφαρπάζοντες ὅλην, μὴ συμπαθέοντες.
αἴλινα θρηνήσουσι λυγροὶ παρὰ Τίγριδι Πέρσαι,
Αἴγυπτος δάκρυσιν πολλὴν χθόνα ἀρδεύσειεν.
καὶ τότε σοι, Μηδὶς γαίη, κακὰ πολλὰ ποιήσει
Ἰνδογενὴς πολύολβος ἀνήρ, ἄχρι πάντ' ἀποτίσεις,
ὅσσα πάρος πεποίηκας ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα.
αἲ αἴ σοι, Μήδειον ἔθνος, μετέπειτα λατρεύσεις
ἀνδράσιν Αἰθιόπεσσιν ὑπὲρ Μεροηίδα χώρην·
ἑπτ' ἐπὶ τοῖς προσθεῖσ' ἑκατὸν λυκάβαντας ἀπ' ἀρχῆς
πληρώσεις δύστην', ὑπὸ δὲ ζυγὸν αὐχένα θήσῃ.
καὶ τότε κυανόχρως πολιοπλόκαμος μεγάθυμος

51 *Μήδοις τε*] *ipse restitui*, *Μήδοισι* Ω 52] *versum ipse restitui*, *πληγαῖς ὀλλυμένη διά τε κρατερὰς (κρατέρας Q V) ὑσμίνας* Ω *διὰ κρατερὰς ὑσμίνας*] = *XI 70, 124 XIII 34*; *διά τε κρατερᾶς ὑσμίνας (ὑσμίνης Friedlieb) Mai* 53—55] *cf. III 207—209* 53 *Πέρσῃσι*] *ex III 208 correxi*, *πέρσαισι* Ω *ἔσται*] *ἥξει III 208*, *fortasse rectius* 54 *τ' ἠδ'*] *correxerunt Alexandre et Friedlieb*, *τῆδ' Q V*, *τῇ δ' Π* 55 *Καρσί τε Παμφύλοισί τ'*] *ipse correxi ex III 209 (Καρσί τε etiam Alexandre in ed. priore suspicatus erat)*, *καὶ πᾶσι παμφύλοισιν* Ω, *unde πᾶσί τε Παμφυλίοισιν Volkmann*, *πᾶσί τε Παμφύλοισιν Alexandre legerunt (πᾶσι ex πάσῃ [v. 54] irrepsisse manifestum est)* *ἰδ'*] *Alexandre et Volkmann*, *ἠδ'* Ω *βροτοῖσιν*] *Alexandre*, *βροτοῖς* Ω 56 *καὶ τότε δ' υἱωνοῖς*] *ipse scripsi*, *καὶ τότε υἱωνοῖς* Ω. *καὶ τότ' Ἰουδαίοις fortasse scribendum esse censuit Alexandre* *δώσει βασιλήιον ἀρχήν*] *cf. XI 285 βασιλήιον ἀρχὴν* | *δώσεις* *βασιλήιον*] *Alexandre et Friedlieb*, *βασίλειον* Ω 57 *πάλι*] *Alexandre*, *πάλιν* Ω *πολλοῖσι*] *suspicatus est Alexandre*, *πολλοῖς τε* Ω 59] *cf. VIII 64 αἲ αἲ θρηνήσουσι λυγραῖς παρὰ Θύβριδος ὄχθαις* *αἴλινα*] *αἰλίνα Π, an αἲ αἴ scribendum ex VIII 64?* *λυγροὶ*] *λιγροὶ* Ω 60 *δάκρυσιν—ἀρδεύσειεν*] *cf. XI 310 καὶ δάκρυσιν βροτέοις ἤρδευσας ἀρούρας I 156 αἵμασιν ἀνδρομέοις πολλὴν χθόνα (sic Nauck, γαῖαν codd.) ἀρδεύοντες* *δάκρυσιν—ἀρδεύσειεν*] *Nauck, (qui etiam πολλὴν χθόνα δάκρυσιν ἀρδεύσειεν scribi posse dixit)*, *δακρύσει. πολλὴν χθόνα δ' ἀρδεύσειεν* Ω 61 *Μηδὶς γαίη*] *cf. XI 106 Περσὶς γαίη (VI 21 Σοδομῖτι γαίη VII 103 Κελτὶ γαίη)* *Μηδὶς*] *ipse scripsi*, *μηδία* Ω *γαίη*] *Alexandre*, *τεῇ* Ω *κακὰ πολλὰ ποιήσει*] *cf. III 66 σήματα πολλὰ ποιήσει* 62 *Ἰνδογενὴς—ἀνήρ*] *cf. XI 40 ψευδόπατρις Θηβαῖος ἀνήρ* *ἀνήρ*] *supplevit Alexandre, om.* Ω, *ἄναξ Volkmann* *ἄχρι πάντ' ἀποτίσεις*] *cf. VIII 129 μέχρι πάντ' ἀποτίσεις et quae ad XI 50 adnotata sunt* *ἄχρι πάντ'*] *correxerit quispiam ἐσάχρις ἅπαντ' neglecto quod supplevit Alexandre ἀνήρ, sed cf. ll. cc.* 63] *cf. V 192 ὅσσα τὸ πρόσθεν ἔρεξας ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα* *ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα*] = *XI 293 (praeter V 192)*; *cf. I 130 III 40 VIII 182 XI 113 ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες* 65 *Μεροηίδα χώρην*] *Μεροηίδα χώραν Nauck*, *μεροειδέα χῶρον* Ω 66 *προσθεῖσ'*] *Alexandre*, *προσθεὶς Q*, *προσθε' ἰς V*, *προσθ' εἰς Π* *λυκάβαντας*] *λυκάβασ Q*, *λικάβαντας Π* *ἀρχῆς*] *Alexandre*, *ἄρκτον* Ω 67 *ὑπὸ—θήσῃ*] *cf. XI 76 καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει VIII 126 XIV 308 δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει III 448 δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ XIII 94 πάλι δὲ ζυγὸν αὐχένι θήσῃ* *θήσῃ*] *dedi*, *θήσεις* Ω *δύστην', ὑπὸ δὲ*] *ipse scripsi*, *δύστηνε καὶ ὑπὸ* Ω. *δύστηνε χὐπὸ Volkmann*, *δύστηνε χ' ὑπὸ Nauck* 68 *κυανόχρως*] *κυανοχρόως Q* *πολιοπλόκαμος*] *πολυοπλόκαμος Π*

XI Ἰνδὸς ἄναξ μετέπειτα γενήσεται, ὃς κακὰ πολλὰ (IX)
θήσει ἐπ' ἀντολίῃσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
καὶ σέ γε λωβήσει μᾶλλον καὶ πάντας ὀλέσσει.
ἀλλ' ὅτ' ἂν εἰκοστὸν δέκατόν τ' ἔτος ἐμβασιλεύσῃ,
ἑπτ' ἐπὶ καὶ δέκατον, τότε δὴ βασιληίδος ἀρχῆς
πᾶν ἔθνος οἰστρήσει καὶ ἐλευθερίην ἀναδείξει
λεῖψαν δούλιον αὖ μ' ἐπὶ τρεῖς μονάδας ἐνιαυτῶν.
ἀλλὰ πάλιν ἥξει καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει
πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κρατερῶν πάλιν, ἧ πάρος ἦεν
δουλεῦον βασιλεῖ καὶ ἑκούσιον αὖθ' ὑποτάξει.
ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα.
  καὶ τότε δ' Ἀσσυρίοις βασιλεὺς μέγας, ἔξοχος ἀνήρ,
ἄρξει καὶ πάντας πείσει καταθύμια βάζειν,
ὅσσα θεὸς νομίμως διετάξατο· καὶ τότε τοῦτον
φρίξουσιν πάντες βασιλεῖς κομόωντες ἀκωκαῖς
δειμαλέοι καὶ ἄναυδοι, ὑπερμενέες τε τοπάρχαι
τούτῳ δουλεύσουσι θεοῦ μεγάλου διὰ βουλάς·
πείσει γὰρ τὰ ἕκαστα λόγῳ καὶ πάνθ' ὑποτάξει
καὶ ναὸν μεγάλοιο θεοῦ καὶ βωμὸν ἐραννὸν
αὐτὸς δωμήσει κρατερῶς, εἴδωλα δὲ ῥίψει·
φῦλα δὲ καὶ γενεὴν πατέρων καὶ νήπια τέκνα
εἰς ἓν συγκομίσας οἰκήτορας ἀμφιβαλεῖται·
οὔνομα δὲ σχήσειε διηκοσίων ἀριθμοῖο,
ὀκτωκαιδεκάτης γραμμῆς σημήια δείξει.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δεκάσιν περιτελλομένῃσι κρατήσῃ

70 ἐπ' ἀντολίῃσι] *Alexandre olim suspicatus est*, ἐπ' ἀντολίης Ω διὰ κρατερὰς ὑσμίνας] *cf. ad XI 52* 71 καὶ] *scripsi*, παρὰ Ω 72 δέκατόν τ' ἔτος ἐμβασιλεύσῃ] *Volkmann*, ἔτος καὶ δέκατον βασιλεύσῃ Ω, καὶ ἔτος δέκατον βασιλεύσῃ *Alexandre* 73 δέκατον] *dubitans scripsi*, δεκάκις Ω βασιληίδος ἀρχῆς] *rectius ex usu Sibyllino scribi monuit Alexandre, cf. XII 259 XIII 6 XIV 77, 96*; βασιλείου ἀρχῆς Ω, βασιληίου ἀρχῆς *coniecerunt Alexandre et Friedlieb* 74 ἐλευθερίην] *Alexandre*, ἐλευθέριον Ω 75 λεῖψαν] *ipse correxi*, λείψας Ω δούλιον] *Alexandre*, δούλειον Ω 76 ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει] *cf. ad XI 67* κρατερῶν] *edidit Friedlieb*, κρατερῶς Ω (*falso Friedlieb* κρατερῶν *in* Ψ *inveniri dicit*) ἧ πάρος ἦεν] *cf. II 33 III 294 VII 145* ὡς πάρος ἦεν 78 δουλεῦον] Ω, δουλεύων *Mai perperam in textum intrusit* καὶ ἑκούσιον αὖθ'] *ipse temptavi*, ἑκουσίως Ω 79] *cf. III 755* ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν 80 μέγας] *om. Q* ἔξοχος ἀνήρ] = *V 256*; ἔξοχος *ex l. c. correxit Mendelssohn*, ἔσσεται Ω 83 φρίξουσιν] φρίξουσι Ω 84 τε τοπάρχαι] *Mendelssohn, qui praeterea aut* τε στρατηγοί *aut* τε τύραννοι *scribi posse monuit*; τ' ἐρατωποί Ω, τεραωποί *L. Dindorf* 85 τούτῳ] *Alexandre*, τοῦτον Ω θεοῦ μεγάλου διὰ βουλὰς] = *I 282* 86 τὰ ἕκαστα] *scripsi, idemque coniecerat Alexandre in ed. priore*, τὰ πάντα Ω, τά τε πάντα *edidit Alexandre* καὶ πάνθ' ὑποτάξει] = *V 19 VIII 13 XII 23, 261* 87 καὶ—θεοῦ] *cf. III 274* καὶ ναὸς μεγάλοιο θεοῦ *III 565* πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεοῦ ἐραννὸν] *Alexandre*, ἐρανὸν Ω 88 δωμήσει] *Alexandre*, δομήσει Ω εἴδωλα δὲ ῥίψει] *cf. VIII 224* ῥίψουσιν δ' εἴδωλα βροτοί *III 606* ἃ (εἴδωλα) ῥίψουσιν βροτοὶ αὐτοί 91 οὔνομα δὲ σχήσειε] = *XI 23, 153 XII 258, cf. XI 141* τοὔνομα δὲ σχήσει *XII 121* τοὔνομα δὲ σχήσειε διηκοσίων] *scripsi*, διακοσίων Ω 92 σημήια] *Alexandre et Volkmann*, σημεῖα Ω 93 δεκάσιν] δεκάσι *Alexandre*, δεκάτην Ω

XI ταῖς δύο καὶ πέντε προμολὼν ἐπὶ τέρμα χρόνοιο, (IX)
ἔσσονται τόσσοι βασιλεῖς, ὅσα φῦλ' ἀνθρώπων,
ὅσσαι φῆτραι, ὅσαι δὲ πόλεις, ὅσσαι δέ τε νῆσοι
ἤπειροί τ' ἀγροί τ' ἠδ' ἀγλαόκαρποι ἄρουραι.
εἷς ἔσται δὲ μέγας τούτων βασιλεὺς ἀγὸς ἀνδρῶν·
εἴξουσιν δ' αὐτῷ πολλοὶ βασιλεῖς μεγάθυμοι
καὶ τούτῳ παισίν τε καὶ υἱωνοῖς πολυόλβοις
δώσουσιν μοίρας βασιληίδος εἵνεκεν ἀρχῆς.
ἐς δεκάδας δεκάδων, ὀκτὼ μονάδας ἐπὶ ταύταις
ἄρξουσιν ἐτέων καὶ ἐς ὕστατον ἀντελέουσιν.
  ἡνίκα θὴρ βριαρὸς δ' ἥξει σὺν Ἄρηι κραταιῷ,
καὶ τότε σοι, βασίλισσα γαίη, χόλος ἐξαναφύσει.
  αἲ αἴ σοι, Περσὶς γαίη, πόσον ἔκχυμα δέξῃ
αἵματος ἀνδρομέου, ὁπότ' ἂν ἥξει σοι ἐκεῖνος
ὀβριμόθυμος ἀνήρ· τότε σοι πάλι ταῦτα βοήσω.
  ἀλλ' ὅτ' ἂν Ἰταλίη προφύῃ, μέγα θαῦμα βροτοῖσιν,
νηπιάχων μινυρίσματ' ἀκηρασίῃ παρὰ πηγῇ,
ἄντρῳ ἐπὶ σκιερῷ θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο,
οἵ τινες ἀνδρωθέντες ἐφ' ἑπτὰ λόφοισι κραταιοῖς
πολλοὺς πρηνίξουσιν ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες.

94 ταῖς] Alexandre, τοῖς Ω δύο] δυσὶ fortasse scribendum esse censuit Alexandre προμολὼν] Nauck, προσελθὼν Ω, προσελὼν (= προσθεὶς scil. πέντε ἔτη) Meineke (qui etiam ταῖς δύ' ἔτη πέντε προσελὼν vel ταῖς δύο πέντ' ἔτεα προσελὼν scribi posse putavit) τέρμα χρόνοιο] = VIII 139 XI 272 χρόνοιο] χρόνοισ Ω 95 ἔσσονται] Q, ὅσσονται V H τόσσοι] coniecit Alexandre, qui δὲ τόσοι edidit, δὲ τοῖς οἱ Ω φῦλ' ἀνθρώπων] ipse scripsi, φυτὰ τὰ θνητῶν Ω, φῦλα τὰ θνητῶν Alexandre, an φῦλα θανόντων? 96 ὅσσαι—πόλεις] Alexandre (sed φρῆτραι), ὅσσαι δὲ φητραῖος αἱ δὲ πόλεις Ω. φῆτραι ὅσαι. ὅσσαι τε πόλεις Volkmann δέ τε] Alexandre, δὲ Ω 97 ἤπειροι] ἤπηροι Q τ' ἀγροί τ'] ipse temptavi, μακάρων Ω ἠδ'] ἡδ' Q, ἧδ' V, ἧδ' H 98 μέγας τούτων] invertit Alexandre, τούτων μέγας Ω 99 εἴξουσιν] Ludwich, ἄρξουσι Ω, ἄρξονται Alexandre βασιλεῖς μεγάθυμοι] = XI 211 100 παισίν] παισί Ω 101 δώσουσιν] δώσουσι Ω βασιληίδος] Alexandre, βασιλίδος Ω 103 ἄρξουσιν ἐτέων] scripsi, ἐξ ἐτέων ἄρξει corrupte Ω ἀντελέουσιν] ipse dedi, ἀντειλοῦσιν Ω 104 ἡνίκα θὴρ] ἡνίκ' ἀνὴρ olim suspicatus sum coll. XI 108 Ἄρηι] Alexandre et Volkmann, scripserunt ἄρη Ω 105 βασίλισσα γαίη] Alexandre, βασιλεῖς ἀγανοί Ω χόλος] fortasse χόλον scribendum esse monuit Alexandre 106 αἲ αἴ] αἶ αἶ Ω Περσὶς] περσὴς H γαίη] ipse restitui, γῆ Ω πόσον—δέξῃ] cf. III 320 πόσον αἵματος ἔκχυμα δέξῃ πόσον ἔκχυμα δέξῃ] Alexandre et Volkmann coniecerunt, ὅσσα ἐκχύματα (ἐκχύματοσ Q) δέξῃ Ω, (γῆ), ὅσσ' ἐκχύματα δέξῃ Alexandre edidit 107 αἵματος ἀνδρομέου] cf. VII 47 αἵματι δ' ἀνδρομέῳ I 156 αἵμασιν ἀνδρομέοις 108 ὀβριμόθυμος ἀνήρ] = XII 100 ὀβριμόθυμος] scripsi, ὀμβριμόθυμος Ω τότε—βοήσω] = XI 32, cf. XI 119 III 212 VII 111 πάλι] Alexandre, πάλιν Ω 109 προφύῃ] Alexandre, προφυῆ Ω μέγα θαῦμα βροτοῖσιν] = VIII 473 110 sq.] cf. V 11 XII 11 καὶ μετὰ νηπιάχους. θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο 110 νηπιάχων μινυρίσματ'] ipse dedi, νηπιάχων μινύρισμα H, νηπιάχων (supra ω scripto ο) μινύρισμα V, νηπίαχον μινύρισμα Q ἀκηρασίῃ] Alexandre, ἀκερασίῃ Ω παρὰ πηγῇ] Alexandre, παρὰ πληγῇ Q, παραπληγῇ H et accentu supra alterum α eroso V 111 θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο] = V 11 XII 11 112 ἐφ' ἑπτὰ λόφοισι] = XI 115 113 ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες] = I 130 III 40 VIII 182

XI ἀμφότεροι ἀριθμῶν ἑκατόν, ὧν οὔνομα δείξει (IX)
σῆμα μέγ᾽ ἐσσομένοισιν· ἐφ᾽ ἑπτὰ λόφοισι δὲ τείχη
καρτερὰ δωμήσουσι καὶ ἀμφ᾽ αὐτοῖς βαρὺν Ἄρη
στήσουσιν. τότε δ᾽ αὖτ᾽ ἔσται ἐπανάστασις ἀνδρῶν
φυομένη περὶ σοῦ, μεγάλη καλλίσταχυ γαῖα,
Αἴγυπτε μεγάθυμε· ἀτὰρ πάλι ταῦτα βοήσω.
καὶ προσέτι πληγὴν μεγάλην οἴκοις ὑποδέξῃ·
καὶ πάλι σοι ἰδίων ἔσται ἐπανάστασις ἀνδρῶν.
ἄρτι δέ σε, τλήμων Φρυγίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς·
ἥξει γάρ σοι ἅλωσις ἀφ᾽ Ἑλλάδος ἱπποδάμοιο
καὶ πόλεμος λοιμός τε διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἴλιον, οἰκτείρω σε· ἀπὸ Σπάρτης γὰρ Ἐρινὺς
ἥξει σοῖς μελάθροις δλοῷ κεκερασμένη οἴστρῳ·
σοὶ δὲ μάλιστα γόους μόχθους στοναχάς τε γόους τε
θήσει, ἐπὴν ἄρξωσι μάχης εὖ εἰδότες ἄνδρες,
Ἑλλήνων ἥρωες ἀρηιφίλων ὄχ᾽ ἄριστοι.
τούτων δ᾽ εἷς ἔσται βασιλεὺς κρατερὸς αἰχμητής·
ἀμφὶ κασιγνήτῳ μετελεύσεται ἔργα κάκιστα.
αὐτοὶ δ᾽ αὖτ᾽ ὀλέσουσι Φρυγῶν κλυτὰ τείχεα Τροίης·

114 *ἀμφότεροι] Ω, ἀμφοτέροις Alexandre ὧν] scripsi, οἷς Ω* 115 *ἐσσομένοισιν] ipse correxi, cf. III 418 XI 140, ἐσσομένων Ω ἐφ᾽] ipse correxi ex XI 112, καὶ Ω (e versu sequente) ἑπτὰ λόφοισι] ἑπταλόφοισι Ω τείχη] τύχη Q* 116 *καρτερὰ] κρατερὰ H δωμήσουσι] Alexandre, δομήσουσι Ω* 117 *στήσουσιν] στήσουσι Ω ἔσται ἐπανάστασις ἀνδρῶν] = XI 121, cf. XIV 141 Σκυθίης ἐπανάστασις ἔσται I 355 VIII 205 νεκρῶν δ᾽ ἐπανάστασις ἔσται ἔσται] ex l. c. correxerunt Alexandre et Volkmann, ἔστ᾽ Ω ἐπανάστασις] μετανάστασις suspicatus est Alexandre, sed cf. ll. cc. περὶ σοῦ] ipse temptavi, περὶ σέ Ω* 119 *ἀτὰρ—βοήσω] cf. od XI 32 πάλι] Alexandre, πάλιν Ω* 120 *καὶ προσέτι] Alexandre, πρὸς σ᾽ ἐπὶ Q, πρὸς ἐπὶ V H, ἀνδρὸς ἐπὶ Volkmann* 121 *πάλι] Alexandre, πάλιν Ω ἔσται ἐπανάστασις ἀνδρῶν] = XI 117* 122] *cf. V 287 ἄρτι δέ σε, τλήμων Ἀσίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς VII 114 XIII 119 ἄρτι δέ σε, τλήμων Συρίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς τλήμων] ipse dedi, cf. ad XIII 119, τλῆμον Ω* 123 *ἥξει γάρ σοι ἅλωσις] cf. IV 89 VIII 161 ἔσται . . . κακὴ μετόπισθεν ἅλωσις IV 105 τεὴν ποτ᾽ ἐπόψει ἅλωσιν* 124 *πόλεμος λοιμός τε] ipse restitui, cf. III 538, 603 Fragm. III 20, πόλεμος δεινός τε Ω, λιμὸς λοιμός τε Mendelssohn διὰ κρατερὰς ὑσμίνας] cf. od XI 52* 125] *cf. III 414 Ἴλιον οἰκτείρω σε· κατὰ Σπάρτην γὰρ Ἐρινύς Ἐρινύς] ἐριννύς Ω* 126 *σοῖς] coniecit Alexandre, σοι Ω δλοῷ κεκερασμένη οἴστρῳ] cf. I 150 μεγάλῳ βεβολημένοι οἴστρῳ I 368 κακῷ βεβολημένοι οἴστρῳ III 39 οἷς κακὸς ἐν στέρνοισιν ἔφυ μεμανημένος οἶστρος κεκερασμένη] Alexandre, κεκερασμένῳ Ω οἴστρῳ] Ludwich, ἄστρῳ Ω* 127] *cf. III 417 σοὶ δὲ μάλιστα γόους μόχθους στοναχάς τε φέρουσα | θήσει σοὶ] ex III 417 cum Alexandro (adnot. ad ed. prior.) corrigendum, σοὺς Ω μόχθους] μοχλοὺς H* 128 *ἐπὴν] ipse dedi, ἐπὰν Ω μάχης] ex Hom. H 232 corrigendum est (sic iam Alexandre), μάχην Ω εὖ] ipse scripsi, εἰ Ω* 129 *Ἑλλήνων ἥρωες] rectum verborum ordinem restituit Alexandre, ἥρωες ἑλλήνων Ω ἀρηιφίλων] ἀριφίλων Ω, quod correxit Moi, ἀρηίφιλοι mire Alexandre ὄχ᾽ ἄριστοι] cf. V 258 ὄχ᾽ ἄριστος* 130 *βασιλεὺς κρατερὸς αἰχμητής] ipse scripsi (cf. XII 37, 124); βασιλεὺς κρατερός τ᾽ αἰχμητής (vel κλειτός τ᾽ αἰχμητής) Ludwich, βασιλεὺς κλυτὸς αἰχμητής Ω, βασιλεὺς κλυτὸς ὢν αἰχμητής Nauck, βασιλεὺς κλειτὸς αἰχμητής Alexandre, βασιλεὺς κλυτὸς αἰχμητάων olim Volkmann κρατερὸς αἰχμητής] = XII 37, 124* 130] *post hunc (corrupte) ex Hom. Γ 179 insertum habet Q: ἀμφότερόν τ᾽ ἀγαθός τε μέγας τε κρατερός τ᾽ αἰχμητής*

XI ἡνίκα δὶς πέντε περιτελλομένων ἐνιαυτῶν (IX)
πληρωθῇ πολέμοιο μιαιφόνα ἔργ' ἀγρίοιο,
αἰφνίδιος δὲ βροτοὺς ξύλινος δόλος ἀμφικαλύψει,
καὶ τοῦτον δέξῃ ἐπὶ γούνασιν οὐχὶ νοοῦσα
ἔγκυον Ἑλλήνων λόχον ἔμμεναι, ὦ βαρυπενθής.
αἲ αἴ ἰῇ ἐνὶ νυκτὶ πόσους ὑποδέξεται Ἅιδης
ἠδὲ λάφυρα πόσα πολυδακρύτοιο γέροντος
ἄξει· ἀγήρατον δ' ἔσται κλέος ἐσσομένοισιν.
τοὔνομα δὲ σχήσει βασιλεὺς μέγας ἐκ Διὸς ἀνὴρ
στοιχείου ἀρχομένοιο· †ἐπὶ νόστοιο στοιχήσει.
καὶ τότε δὴ πέσεται δολίης ἐν χειρὶ γυναικός.
ἄρξει δ' ἐκ γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο
παῖς κλυτὸς ἡρώων, κρατερός τε καὶ ἄλκιμος ἀνήρ.
ἥξει δ' ἐκ Τροίης μεγάλῳ πυρὶ δῃωθείσης
πατρίδος ἐκφεύγων φοβερὸν διὰ μῶλον Ἄρηος·
βαστάζων ὤμοισιν ἑὸν πρέσβυν γενετῆρα,
υἱὸν δ' ἐν παλάμῃ κατέχων νόμον εὐσεβὲς ἔργον
ῥέξει, παπταίνων, ὅς τις πυρὸς ἔσχισεν ὁρμὴν
αἰθομένης Τροίης, καὶ ἐπειγόμενος δι' ὁμίλου
δειμαίνων περάσει γαῖαν φοβερήν τε θάλασσαν.

133 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν] = III 649, 728 134 πληρωθῇ] Alexandre coniecit, πληρώσει Ω, κληρώσει Meineke ἔργ' ἀγρίοιο] ipse temptavi; an ὀλοοῖο? ἔργα χρόνοιο Ω; πληρώσει codicum scripturam retinens Mendelssohn coniecit ἔργα Κρονίων 135] cf. VIII 198 αἰφνίδιος δὲ βροτοὺς ξύλινος δόμος ἀμφικαλύψῃ δὲ] om. V H ξύλινος] ξύλιν Q δόλος] Ω, δόμος ex l. c. Alexandre ἀμφικαλύψει] Ω, an ἀμφικαλύψῃ ex VIII 198? 137 λόχον] Meineke, χόλον Ω ὦ βαρυπενθής] cf. XII 105, 110 ἡ βαρυπενθής ὦ] ipse temptavi, ἣ Ω, ἡ Alexandre ex ll. cc. βαρυπενθής] Alexandre, βαρὺ πένθη Ω 138 αἲ αἴ] Alexandre, αἶ αἶ Ω ἰῇ ἐνὶ νυκτὶ] = I 186 III 404 ἰῇ ἐνὶ νυκτὶ] ἰῇ ἐν νυκτὶ ex ll. cc. Volkmann, ἐν νυκτὶ μιᾷ Ω, νυκτὶ μιᾷ (πόσσους) Alexandre πόσους ὑποδέξεται Ἅιδης] cf. III 480 παρθενικὰς ὁπόσας νυμφεύσεται Ἅιδης 140 ἀγήρατον—ἐσσομένοισιν] = III 418 ἐσσομένοισιν] ex III 418 corrigendum viderunt Alexandre et Nauck, ἑσπομένοισι Ω 141 τοὔνομα δὲ σχήσει] cf. ad XI 91 142 στοιχείου ἀρχομένοιο] = XI 196 XIV 183, cf. XI 154 XII 271 στοιχείου ἀρχομένου στοιχείου] Mai correxit, στοιχεῖον Ω † ἐπὶ νόστοιο στοιχήσει] graviter corruptum Ω, στοιχήσει ex versus initio (στοιχείου) alius vocabuli loco intrusum est: fortasse στοιχείου ἀρχομένου νόστον δέ τ' ἔπειτ' ἀπολέσσει vel νόστος δέ οἱ οὔ ποτ' ἐτύχθη vel simile quid primitus scriptum fuit; ἐπὶ νόστον δ' ἀτυχήσει haud probabiliter coniecit Alexandre 143 καὶ τότε δὴ] ipse correxi, δὴ τότε καὶ Ω πέσεται] Alexandre, πεσεῖται Ω 144 γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο] = V 8 XII 8 ἐκ γενεῆς] restituit Klausen (cf. ll. cc.), ἐκ γενέτης Ω, ἐκ γενετῆς Alexandre Ἀσσαράκοιο] correxit Mai, ἀσάρκοιο Ω 145 τε καὶ] ipse dedi, καὶ Ω 146 ἥξει δ' ἐκ Τροίης] cf. V 9 XII 9 ὃς μόλεν ἐκ Τροίης Τροίης] suspicatus est Alexandre, cf. ll. cc. et XI 151, ταύτης Ω μεγάλῳ πυρὶ] invertit Klausen, πυρὶ μεγάλῳ Ω 147 πατρίδος ἐκφεύγων] ipse temptavi, φεύγων ἔκπατρις Ω, φεύγων ἔκπατρις Klausen μῶλον Ἄρηος] = XI 187 XIII 148 μῶλον] Mai, μῶμον Ω Ἄρηος] ἄρεος V H 148 ὤμοισιν] ὤμοισι H 149 νόμον] ipse conieci, idque etiam Klausenio placuerat, νόμον Q V, νόμων H, μόνον Alexandre 150 ῥέξει] Klausen, ῥήξει Ω ὅς τις πυρὸς ἔσχισεν ὁρμὴν] V 9 XII 9 151 ἐπειγόμενος] Klausen, ἐπειγομένης Ω 152 περάσει γαῖαν] Alexandre, παῖδας εἰς (ἐς H) γαῖαν Ω

XI οὔνομα δὲ σχήσειε τρισύλλαβον, οὐ γὰρ ἄσημον (IX)
στοιχείου ἀρχομένου δηλοῖ τὸν ὑπέρτατον ἄνδρα.
καὶ τότ᾽ ἀναστήσειε πόλιν κρατεροῖσι Λατίνοις.
πέντε δὲ καὶ δεκάτῳ ἔτεϊ ἐνὶ βένθεσιν ἅλμης
ὕδασιν ὀλλύμενος σχήσει θανάτοιο τελευτήν.
ἀλλά μιν οὐδὲ θανόντ᾽ ἐπιλήσεται ἔθνεα φωτῶν·
ἄρξει γὰρ γενεὴ τούτου μετόπισθεν ἁπάντων
ἄχρις ἐπ᾽ Εὐφρήτου ποταμοῦ Τίγριός τ᾽ ἀνὰ μέσσον
χώρης Ἀσσυρίων, ὅππη μηκύνετο Πάρθος.
ἔσσεται ἐσσομένοις, ὁπότ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται.
  καί τις πρέσβυς ἀνὴρ σοφὸς ἔσσεται αὖτις ἀοιδός,
ὃν πάντες καλέουσι σοφώτατον ἐν μερόπεσσιν,
οὗ κόσμος πραπίδεσσιν ὅλος παιδεύσεται ἐσθλαῖς·
γράψει γὰρ κεφάλαια καθ᾽ ὧν δύναμιν ἐπινοιῶν.
καί τε σοφῶς γράψει μάλ᾽ ἀθέσφατα ἄλλοτε ἄλλη
τοῖσιν ἐμοῖσι λόγοις μέτροις ἐπέεσσι κρατήσας·
αὐτὸς γὰρ πρώτιστος ἐμὰς βίβλους ἀναπλώσει
καὶ κρύψει μετὰ ταῦτα καὶ ἀνδράσιν οὐκ ἔτι δείξει
ἐς τέλος οὐλομένου θανάτου βιότου τε τελευτήν.
  ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν δὴ ταῦτα τελειωθῇ, ἅ περ εἶπον,

153 οὔνομα δὲ σχήσειε] = XI 23, 91 XII 121   σχήσειε] *ipse temptavi*, σχήσει τὸ Ω   154 στοιχείου ἀρχομένου] = XII 271; *cf. ad* XI 142   155 καὶ τότ᾽ ἀναστήσειε] *Volkmann*, καὶ τότε δ᾽ ἀναστήσειε Ω, καὶ τότε δ᾽ ἀνστήσειε *Alexandre*   κρατεροῖσι Λατίνοις] *ipse dedi*, κρατερήν τε Λατίνων Ω   156 πέντε δὲ καὶ δεκάτῳ ἔτεϊ] *ipse scripsi, (de productione syllabae ultimae ante vocalem cf. libellum meum 'Neue Beiträge zur Technik des nachhom. Hexameters p. 30)*, πέντ᾽ ἐπὶ δεκάτῳ ἔτει Ω, καὶ *suppleverat Alexandre*   ἐνὶ] *ipse correxi*, ἐπὶ Ω   157 ὀλλύμενος] ὀλλυμένοις Ω, *correxit Alexandre*   θανάτοιο τελευτήν] = III 546   158 μιν] *coniecit olim Alexandre*, μὴν V H, μὲν Q   οὐδὲ θανόντ᾽] *Alexandre et Friedlieb (de accusativo cf.* III 31 κρίσιν ἐκλελαθόντες*)*, οὐδὲ θάνατόν τ᾽ Ω   160 Εὐφρήτου ποταμοῦ Τίγριός τ᾽] *ipse scripsi*, Εὐφράτου Τίγριος ποταμῶν Ω. *an* Εὐφρήτου Τίγριος ποταμοῦ τε *scribendum?*
161 χώρης Ἀσσυρίων] *cf.* III 99 χώρῃ ἐν Ἀσσυρίῃ   χώρης] *Klausen*, χωρὶς Ω
162 ἔσσεται ἐσσομένοις] = IV 95   ὁπότ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται] *cf.* III 92 ὅτ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται   163 *sqq.*] *cf.* III 419 *sqq.*   163] *cf.* III 419 καί τις ψευδογράφος πρέσβυς βροτὸς ἔσσεται αὖτις   164 σοφώτατον] σοφώτατ᾽ Ω, *correxerunt Alexandre et Volkmann*   165] *cf.* III 421 νοῦν δὲ πολὺν . . . ἕξει   166 γράψει γὰρ κεφάλαια] *cf.* III 423 γράψει τὰ κατ᾽ Ἴλιον   καθ᾽ ὧν δύναμιν ἐπινοιῶν] *ipse temptavi*, δύναμίν τ᾽ ἐπίνοιαν Ω, κατὰ δύναμίν τ᾽ ἐπίνοιαν *Alexandre*   167 καί τε] *Alexandre*, καὶ τότε Ω (*ex* XI 155)   σοφῶς γράψει] *cf.* III 423 *sq.* γράψει . . . οὐ μὲν ἀληθῶς, | ἀλλὰ σοφῶς   σοφῶς] *scripsi, idemque suasit Mendelssohn*, σαφῶς Ω   γράψει μάλ᾽ ἀθέσφατα] ῥάψει καλὰ θέσφατα *Mendelssohn*   ἄλλοτε ἄλλη] *ipse conieci idemque scribendum esse sensit Mendelssohn*, ἄλλοτε κάλλη Ω   168 τοῖσιν ἐμοῖσι λόγοις] *Alexandre*, καὶ τοῖσιν ἐμοῖς λόγοις Ω   μέτροις ἐπέεσσι κρατήσας] *cf.* III 424 ἐπέων γὰρ ἐμῶν μέτρων τε κρατήσει   μέτροις ἐπέεσσι] Ω. *an* μέτροις τ᾽ ἔπεσίν τε *scribendum?*   169] *cf.* III 425 πρῶτος γὰρ χείρεσσιν ἐμὰς βίβλους ἀναπλώσει
170 ἀνδράσιν] ἀνδράσι H   171 ἐς] Ω. εἰς *Friedlieb*   οὐλομένου θανάτου] *cf.* XIII 4 οὐλομένου θανάτοιο   βιότου τε τελευτήν] *ipse scripsi*, βιότοιο τελευτῆς Ω   172] = VIII 299 XII 201   τελειωθῇ, ἅ περ εἶπον] *rectum verborum ordinem ex ll. cc. restituit Volkmann*, ἅπερ εἶπον τελειωθῇ (τελεωθῇ Q) Ω

XI Ἕλληνες πάλιν αὖτις ἐπ' ἀλλήλους μαχέονται· (IX)
Ἀσσύριοί τ' Ἄραβές τε φαρετροφόροι τ' ἔτι Μῆδοι,
Πέρσαι καὶ Σικελοὶ Λυδοί τ' ἐπαναστήσονται,
Θρῇκες Βιθυνοί τε καὶ οἳ παρὰ χεύμασι Νείλου
ναίουσιν γαίην καλλίσταχυν· ἐν δὲ κυδοιμὸν
πᾶσιν ὁμοῦ θήσει θεὸς ἄφθιτος. ἀλλὰ μάλ' αὐτῶς
ἀνὴρ Ἀσσύριος νόθος αἶθοψ ἵξεται ἄφνω
θυμὸν ἔχων θηρὸς καὶ πάντ' ἰσθμὸν διακόψει
παμφαίνων, ἐπὶ πάντας ἰών, πέλαγος διαμείψας.
καὶ τότε σοι μάλα πολλὰ γενήσεται, Ἑλλὰς ἄπιστε.
αἲ αἴ σοι, τλήμων Ἑλλάς, ὅσα δεῖ σ' οἰμῶξαι·
ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντ' ἐτέων περιτελλομενάων
παμφύλου φοβεροῦ πολέμου σκύβαλον λυγρὸν ἔσσῃ.
ἔνθα Μακηδόνιος πάλι τέξεται Ἑλλάδι πῆμα
καὶ Θρῄκην ὀλέσει πᾶσαν καὶ μῶλον Ἄρηος
νήσοις ἠπείροις τε φιλοπτολέμοις τε Τριβαλλοῖς

* * *

ἔσσετ' ἐνὶ προμάχοισι, τὸ δ' οὔνομα τοῦτο μεθέξει,
πεντήκοντ' ἀριθμῶν δεκάκις στοιχεῖον ὃ δηλοῖ.
ἀρχὴν ὠκύμορος δὲ γενήσεται· ἀλλὰ μεγίστην

173 αὖτις] Ω, αὖθις Alexandre 174 Ἀσσύριοί τ'] τ' ex Alexandri sententia addidi, om. Ω φαρετροφόροι] φαρετροιφόροι Q 175 τ'] δ' Ω, correxit Alexandre 176 παρὰ χεύμασι Νείλου] = XI 254 XIV 329, cf. V 484 ἐπὶ χεύμασι Νείλου χεύμασι] ipse correxi ex ll. cc., ῥεύμασι Ω 177 ναίουσιν] ναίουσι Ω ἐν] Ω, ἣν falso Mai 179 αἶθοψ] Badt ('fervido ingenio'), αἰθίοψ Ω, Αἰθίοψ Mai ἵξεται] Alexandre, ἵκεται Ω 180 sq.] cf. VIII 155 sq. θυμὸν ἔχοντ' αἴθωνος, ὅτ' ἂν δ' ἰσθμὸν διακόψῃ | παμφαίνων, ἐπὶ πάντας ἰών, πέλαγος διαμείψας πάντ' ἰσθμὸν] Alexandre, cf. l. c., πάνθ' ἰσμὸν Ω 181 ἐπὶ πάντας ἰών] ex l. c. correxi, ἐπὶ πᾶσιν ἰὼν Ω, ἐπὶ πᾶσιν ἰὼν Alexandre διαμείψας] restitui ex l. c., διαπλεύσει Ω 182 μάλα] κακὰ coniecit Alexandre 183 αἲ αἴ] αἶ αἶ Ω, correxit Alexandre σοι] om. Q τλήμων Ἑλλάς] cf. III 732 τάλαιν' Ἑλλάς τλήμων] ipse dedi (id etiam Alexandro magis placuerat), τλῆμον Ω οἰμῶξαι] Meineke, ἀνοιμῶξαι Ω, ὀλολύξαι suspicatus est Alexandre, ἀναιάξαι Volkmann 184 ἑπτὰ καὶ] Nauck, ἕπτ' ἐπὶ Ω ὀγδοήκοντ' ἐτέων] ipse scripsi, ὀγδοήκοντα ἐτῶν Ω, ὀγδώκοντα ἐτῶν Alexandre περιτελλομενάων] Nauck, ἐπιτελλομενάων Ω; de hac forma genetivi plur. neutrius generis cf. I 229 ὑδάτων κελαρυζομενάων et quae disputavit Nauck, Mélanges Gréco-Rom. IV 164
185 πολέμου—ἔσσῃ] cf. VII 58 σκύβαλον πολέμου λυγρὸν ἔσσῃ πολέμου σκύβαλον] an hic quoque σκύβαλον πολέμου restituendum? 186] cf. III 381 ἀλλὰ Μακηδονίη βαρὺ τέξεται Ἀσίδι πῆμα Μακηδόνιος] ipse scripsi, Μακηδονίων Ω πάλι τέξεται] dedi ex l. c., πάλιν ἔσσεται Ω μῶλον Ἄρηος] cf. ad XI 147 188 φιλοπτολέμοις] φιλοπολέμοις Ω, correxit Alexandre Τριβαλλοῖς] ipse restitui coll. XII 70, ἱεράτοις corrupte Ω 188] versum excidisse puto ἔσσετ' ἐνὶ] Ω, an ἔσται δ' ἐν? 190 πεντήκοντ' ἀριθμῶν δεκάκις] ipse dedi (idem iam Alexandro olim in mentem venerat, attamen 'minus placebat'), δεκάκις πεντήκοντα ἀριθμῶν (ἀριθμὸν H) Ω στοιχεῖον ὃ δηλοῖ] = XII 38; correxit Alexandre, στοιχεῖ' ἐν (στοιχεῖ ἐν V) ᾧ δηλοῖ Ω
191 ἀρχὴν ὠκύμορος δὲ γενήσεται] Friedlieb coniecit, ἀρχὴν ὠκύμορός τε γενήσεται Ω

XI καλλείψει βασιλείαν ἀπειρεσίην κατὰ γαῖαν. (IX)
αὐτὸς δ' αὖ πέσεται ὑπὸ δορυφόρου κακοβούλου
ζῆσαι ἐν ἡσυχίῃ ἡγούμενος οἷά περ οὐδείς.
ἄρξει δ' αὖ μετέπειτα πάις τούτου μεγάθυμος
στοιχείου ἀρχομένοιο· γένος δὲ διέξοδον ἔσται.
οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα τοῦτον ἐροῦσιν,
πάντες ὅμως Κρονίδαο νόθον ὡς ἀντιπλάσονται.
πολλῶν δ' αὖ μερόπων ἀνδρῶν πόλιας ἀλαπάξει·
Εὐρώπῃ δὲ μέγιστον ἀνασταχυώσεται ἕλκος.
οὗτος καὶ Βαβυλῶνα πόλιν λωβήσεται αἰνῶς
καὶ πᾶσαν ὁπόσην ἐπιδέρκεται ἥλιος γῆν,
ἀντολίην τε δύσιν τε καταπλεύσει μόνος αὐτός.
αἲ αἴ σοι, Βαβυλών, θριαμβείῃσι λατρεύσεις,
δεσπότις αὐδηθεῖσα· κατ' Ἀσίδος ἔρχεται Ἄρης,
ἔρχεται ἀτρεκέως καὶ σφάξει σου τέκνα πολλά.
καὶ τότε δ' ἐκπέμψεις τὸν σὸν βασιλήιον ἄνδρα
τετράδος ἐξ ἀριθμοῖο ἐπώνυμον ἐγχεσίμωρον
δεινὸν τοξοβόλον τε μετὰ κρατερῶν πολεμιστῶν.
καὶ τότε δὴ Κιλίκων τε καὶ Ἀσσυρίων μέσον ἕξει
λιμὸς καὶ πόλεμος· αὐτὰρ βασιλεῖς μεγάθυμοι

192 ἀπειρεσίην κατὰ γαῖαν] cf. I 224 sq. κατὰ γαῖαν] correxi (idque olim etiam Alexandre suasit), τε καὶ αἶαν Ω, τε κατ' αἶαν edidit Alexandre 193 κακοβούλου] κακοβόλου Q 194 ζῆσαι ἐν ἡσυχίῃ] restituit Ludwich (qui ἡσυχίᾳ dedit) coll. III 703 ἡσυχίως ζήσοντ'; ζήσας ἐν συρίᾳ Q, ζήσας ἐν ἀσσυρίᾳ (—α Π) V Π, ζῆσαι ἐν εὐπορίᾳ Alexandre οἷά περ οὐδείς] = XIV 249, cf. XIV 243 οἷά περ οὔ τις οὐδείς] an οὔ τις ex XIV 243? 195 δ' αὖ] Alexandre et Friedlieb, δ' οὐ Ω πάις] παῖς Ω 196 στοιχείου ἀρχομένοιο] = XI 142, cf. στοιχείου ἀρχομένου XI 151 XII 271 ἀρχομένοιο] Alexandre et Volkmann ex l. c., ἀρχομένου Ω γένος δὲ] Alexandre et Volkmann, γένος Ω 197] cf. V 7 XII 7 οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα φημιχθέντα 198] cf. III 383 ἐκ γενεῆς Κρονίδαο νόθων δούλων τε γενέθλης πάντες ὅμως] Ω, πάντες ὁμῶς! Alexandre ὡς] scripsi, δ' ὡς Ω ἀντιπλάσονται] correxi, ἀνταπλάσονται Ω, ἀναπλάσονται metro fracto Alexandre 199 πόλιας ἀλαπάξει] dedi (olim πόλιας ἐξαλαπάξει scribendum censueram coll. Hom. Θ 560), πόλεις ἐξαλαπάξει Ω, quod ferri posse correpta ει diphthongo putavit Alexandre, πόλιάς τ' ἀλαπάξει Volkmann 200] = III 382 ἀνασταχυώσεται ἕλκος] = XII 194 201 sq.] cf. III 384 sq. κείνη καὶ Βαβυλῶνα πόλιν δεδομήσετ' ἐρυμνήν | καὶ πάσης ὁπόσην ἐπιδέρκεται ἥλιος γῆν | δεσπότις αὐδηθεῖσα κτλ. 201 λωβήσεται αἰνῶς] Ludwich, λωβήσεται λοιμῷ Ω, λωβήσεται, οἴμοι dubitans suspicatus est Meineke 203 ἀντολίην τε δύσιν τε] = III 26 VIII 321 XIV 189 τε δύσιν τε] ipse correxi ex ll. cc., κόσμον τε Ω μόνος] μόνον Ω, correxit Alexandre 204 αἲ αἴ σοι, Βαβυλών] = III 303 V 434 αἲ αἴ] αἶ αἶ Ω σοι] Alexandre et Friedlieb, καὶ Ω θριαμβείῃσι] ipse scripsi, θριαμβίεσσι (θριαμβίεσι Π) Ω, θριαμβευθεῖσα Alexandre 205 δεσπότις αὐδηθεῖσα] = III 386 κατ' Ἀσίδος] ipse dedi, idemque Mendelssohn coniecit; καὶ ἀσίδος Ω; an πρὶν Ἀσίδος cum δεσπότις αὐδηθεῖσα coniungendum? 207 βασιλήιον] Alexandre et Friedlieb, βασίλειον Ω 208 ἐξ ἀριθμοῖο] Alexandre et Volkmann, ἐξαρίθμου Q Π, ἐξ ἀριθμοῦ V ἐπώνυμον] flagitavit Alexandre, συνώνυμον Ω 209 τοξοβόλον τε] deest in Q hoc loco lacero 210 δὴ] Alexandre, δ' ἡ Ω, τὴν dubitans T. Mommsen, qui μέσον praepositionem cum genetivo coniunctam esse censuit τε] addidi, om. Ω 211 λιμὸς] fortosse λοιμὸς, cf. III 538, 603 Fragm. III 20 αὐτὰρ] Alexandre, ἀτὰρ Ω βασιλεῖς μεγάθυμοι] = XI 99

XI θυμοβόρου ἔριδος δεινὴν στάσιν ἀμφιβαλοῦσιν. (IX)
ἀλλὰ σὺ μὲν φεύγων πρότερον βασιλῆα λίπ' αὐτός,
μηδὲ θέλῃς μενέειν μηδ' αἴδεο δειλὸς ὑπάρχειν·
δεινὸς γάρ σε λέων ἐπιάξεται, ὠμοβόρος θήρ,
ἄγριος ἀλλοδίκης λώπην ἀμφειμένος ὤμοις.
φεῦγε κεραύνιον ἄνδρα. κακὸν δ' Ἀσίῃ ζυγὸν ἕξει
πᾶσα, πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα.
ἀλλ' ὅτ' ἐν Αἰγύπτῳ μεγάλην πόλιν ὀλβοδότειραν
στηρίξει Πελλαῖος Ἄρης, αὐτῷ δ' ὀνομήνῃ,
μοῖραν καὶ θάνατον, προδοθεὶς δολίως ὑφ' ἑταίρων

* * *

Ἰνδοὺς γὰρ προλιπόντα καὶ ἐς Βαβυλῶνα μολόντα
βάρβαρος ἐξολέσει τοῦτον φόνος ἀμφὶ τραπέζαις.
ἄρξουσιν μετέπειτ' ἄλλοι κατὰ φῦλον ἕκαστος
δημοβόροι βασιλῆες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι
εἰν ὀλίγοις ἐτέεσσιν· ἀτὰρ μεγάθυμος ἀγήνωρ,
Εὐρώπην ὃς ἅπασαν ἐπικαλαμήσει' ἐρυμνήν,
ἐξ ὅτε πᾶσα χθὼν πίεται παμφύλιον αἷμα,

212 ἀμφιβαλοῦσιν] ἀμφιβολοῦσιν Ω, correxerunt Alexandre et Friedlieb 213 μὲν] om. Q φεύγων—αὐτός] ipse restitui, φύγε πέρον τὸν (πέρον τον V, περόντον H) βασιλῆα. λεῖπε δ' αὐτόν Ω, φύγε τὸν πρότερον βασιλέα. λιπὲ δ' αὐτόν Alexandre πρότερον βασιλῆα] = XII 145 214 μηδὲ θέλῃς] cf. II 109 μενέειν] Ω, an μεῖναι? μηδ' αἴδεο δειλὸς] correxit Mendelssohn coll. oraculo, quod legitur apud Herodotum I 55 καὶ τότε, Λυδὲ ποδαβρέ, πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον | φεύγειν μηδὲ μένειν μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι; μηδὲ δούλειος Ω corrupte 216 ἄγριος ἀλλοδίκης] = III 390 ἀλλοδίκης] ex l. c. corrigendum esse vidit Alexandre, ἀντὶ δίκης Ω λώπην ἀμφειμένος ὤμοις] = XII 38, cf. III 389 λώπην ἐπιειμένος ὤμοις λώπην] ex l. c. Alexandre, λώβην Q, λώβης V H ἀμφειμένος] ἀμφείμενος H, ἀφειμένος Q, an ἐπιειμένος ex l. e. reponendum? 217 sq.] cf. III 390 sqq. ἤγειρε δὲ τοῦτον | πρόσθε κεραύνιος ἄνδρα· κακὸν δ' Ἀσίῃ ζυγὸν ἕξει | πᾶσα, πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα Ἀσίῃ] ἀσί V H, (Ἀσίῃ scil. ἥξει Mai) ἕξει] correxi ex l. c., ἥξει Ω 218 πᾶσα, πολὺν δὲ] reposui ex l. c., καὶ πᾶσα πᾶσα Ω, καὶ πάλι πᾶσα Meineke, καὶ περίπασα Alexandre (in notis ed. prioris), καὶ περὶ πᾶσα Alexandre in textu ὀμβρηθεῖσα] ipse correxi, ὀμβρήεντα Ω 219 ὅτ' ἐν Αἰγύπτῳ] ipse scripsi, ὁπόταν Αἴγυπτος Ω, ὅταν Αἰγύπτῳ Alexandre στηρίξει] non temptandum 220 Ἄρης] Alexandre olim ἀνήρ suspicatus est ὀνομήνῃ] Q, ὀνομήσῃ V H 221 προδοθεὶς δολίως ὑφ' ἑταίρων] cf. XII 141 δολίως ληφθεὶς ὑφ' ἑταίρου XIV 91 προδοθεὶς ὑφ' ἑταίρων δολίως] Ω, δολίων Alexandre, sed cf. l. c. 221] post hunc lacunam unius versus recte indicavit Alexandre 222 μολόντα] μολῶντα Ω, correxit Alexandre 223 βάρβαρος] Alexandre, βάρβαρον Ω φόνος] φόνον H τραπέζαις] Alexandre, τραπέζης Ω 224 ἄρξουσιν μετέπειτ' ἄλλοι] = XII 117 XIV 21 ἄρξουσιν] ἄρξουσι Ω ἕκαστος] Meineke, ἕκαστον Ω (etiam ἕκαστοι ferri posse monuit Meineke) 225 βασιλῆες] ipse correxi, βασιλεῖς καὶ Ω 226 εἰν] Alexandre et Volkmann, ἐν Ω ὀλίγοις ἐτέεσσιν· ἀτὰρ] ipse scripsi, ὀλίγοις ἔτεσιν· αὐτὰρ Ω 227 Εὐρώπην ὃς ἅπασαν] scripsi, ὃς πᾶσιν Εὐρώπην addito in margine ἅπασαν Q, ὃς ἅπασαν εὐρώπην H, ὃς πᾶσιν εὐρώπην V, aut πᾶσαν ὃς Εὐρώπειαν aut ὃς πάλιν Εὐρώπειαν scribendum esse censuit Meineke ἐπικαλαμήσει' ἐρυμνήν] Meineke, ἐπικαλαμήσεται γυμνήν Ω 228] cf. XII 218 πᾶσα, πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα et quae ibi adnotata sunt

XI λείψει ἄφαρ βίοτον μοίρην ἰδίην ἀναλύσας. (IX)
ἔσσονται δ' ἄλλοι βασιλεῖς δὶς τέσσαρες ἄνδρες
ἐκ γενεῆς τούτου, οἷς οὔνομα πᾶσι τὸ αὐτό.
ἔσται δ' Αἰγύπτου νύμφη τότε κοιρανέουσα
δῖα πόλις μεγάλη τε Μακηδονίοιο ἄνακτος,
πότνι' Ἀλεξάνδρεια, κλυτὴ θρέπτειρα πολήων,
κάλλεΐ τε στίλβουσα μόνη μητρόπτολις ἔσται.
καὶ τότε μεμφέσθω Μέμφις τοῖς κοιρανέουσιν.
εἰρήνη δ' ἔσται βαθέη κατὰ κόσμον ἅπαντα·
γῆ δὲ μελάμβωλος καρποὺς τότε πλείονας ἕξει.
καὶ τότ' Ἰουδαίοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται
λιμὸν καὶ λοιμὸν δυσανάσχετον ἤματι κείνῳ·
ἀλλὰ μελάμβωλος καλλίσταχυς ἡ νεόκοσμος
πολλὸν ἀλωομένους ὑποδέξεται ἀμβροσίη χθών.
ἀλλ' ὀκτὼ βασιλῆες ἑλώδεος Αἰγύπτοιο
πληρώσουσ' ἐτέων ἀριθμοὺς τρεῖς καὶ τριάκοντα
πρός τε διηκοσίους. αὐτὰρ γένος ἐξαπολεῖται
αὐτῶν οὐ πάντων, ῥίζη δέ τοι ἐξαναφύσει
θηλυτέρη βροτολοιγὸς ἑῆς προδότις βασιλείης.
ἀλλ' αὐτοὶ κακότητι κατ' αὐτῶν ἔργα πονηρὰ
ῥέξουσιν μετέπειτα καὶ ἄλλυδις ἄλλος ὀλεῖται·

229 ἄφαρ] ipse temptavi, ἀτὰρ Ω βίοτον] correxi, sic legi posse etiam Alexandre sensit in Cur. poster.; βιότου Ω μοίρην ἰδίην ἀναλύσας] = XII 175, cf. VIII 414 μοῖραν ἀναλύσας (v. XIV 69) μοίρην] Alexandre, μορφὴν Ω ἰδίην] ipse scripsi, ἰδίαν Ω ἀναλύσας] ipse correxi ex ll. cc., ἀναλώσας Ω, καταλύσας coniecit Alexandre

230 δὶς τέσσαρες] διστέσσαρες Ω, seiunxit Alexandre 232 Αἰγύπτου] ipse scripsi, Αἴγυπτος Ω 233] = XIII 49 δῖα—τε] ex XIII 49 restitui, καὶ πόλις ἡ μεγάλη τε Ω Μακηδονίοιο ἄνακτος] = XII 270 (praeter XIII 49) Μακηδονίοιο] Μακεδονίοιο Ω, correxerunt Alexandre et Volkmann 234] cf. V 88 καὶ σὲ δ' Ἀλεξάνδρεια, κλυτὴ θρέπτειρα πολήων πότνι'] πότνει' H θρέπτειρα πολήων] = XI 302 κάλλεΐ] restitui, κάλλει Ω μητρόπτολις] μητρόπολις Ω, correxit Alexandre 237] cf. XII 87 εἰρήνη δ' ἔσται βαθέη τούτου κρατέοντος III 755 ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν XI 79 ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα βαθέη] Alexandre, βαθεῖα Ω, an βαθείη? κατὰ κόσμον ἅπαντα] = II 25 VIII 100 XIII 11 κατὰ κόσμον] κατακόσμον H 238] cf. II 30 καὶ γῆ καρποφόρος καρποὺς πάλι πλείονας οἴσει II 320 sq. VIII 209 sq. γαῖα ... καρποὺς τότε πλείονας οἴσει μελάμβωλος] correxit Alexandre, μελάμβολος Ω 239 sq.] = XI 45 sq.; cf. III 265 sq. ἀλλ' ἄρα καὶ τούτοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται | λοιμόν 239 τότ' Ἰουδαίοις] Alexandre, τότε Ἰουδαίοις Ω φύγονται] scripsi ex III 265, φυγοῦνται Ω λιμὸν καὶ λοιμὸν] = XI 46; cf. ad h. l. 240 δυσανάσχετον] correxit Alexandre, δυσανασχέτῳ Ω 241 μελάμβωλος] Alexandre, μελάμβολος Ω 242 πολλὸν ἀλωομένους] Meineke, ἀλωμένους πολλοὺς Ω, ὀλλυμένους πολλοὺς Alexandre 243 βασιλῆες ἑλώδεος] Alexandre, βασιλεῖς ἑλώδεος Ω. βασιλεῖς ἰλυώδεος (correpta ι vocali) dubitans coniecit Meineke 244 πληρώσουσ' ἐτέων] scripsi ex Mendelssohnii coniectura πληρώσουσιν ἐτῶν; πληρώσουσιν Ω; Alexandre post τρεῖς addendum esse censuit ἅμα 245 γένος ἐξαπολεῖται] = III 395

246 τοι] ipse scripsi, γε Ω, an μὲν legendum? 248 κακότητι κατ' αὐτῶν] Meineke, κακότητι καὶ αὐτῶν V H, κακότητα καὶ αὐτῶν superscripto οὺσ Q 249 ῥέξουσιν] ῥέξουσι V, ῥαίξουσι H, ῥέξουσι superscripto αισ Q καὶ—ὀλεῖται] cf. XII 97 καὶ ἐπ' ἄλλυδις ἄλλος ὀλεῖται XIV 11 καὶ ἐπ' ἄλλυδις ἄλλον ὀλέσσει ἄλλυδις ἄλλος ὀλεῖται]

XI κόψει πορφύρεος γενέτης γενετῆρα μαχητὴν (IX)
καὐτὸς ὑφ' υἷος, πρὶν δὴ φυτὸν ἄλλο φυτεύσει,
ἐκλείψει· ῥίζη δ' ἀναθηλήσει μετέπειτα
αὐτοφυής· τοῦ δὴ παραφυόμενον γένος ἔσται.
ἔσται γὰρ χώρης βασιλὶς παρὰ χεύμασι Νείλου
ἑπταπόροις στομάτεσσιν ἐπερχομένοιο θαλάσσης,
εἰκοστοῦ δ' ἀριθμοῦ πολυήρατον οὔνομα ταύτῃ·
μυρία δ' αἰτήσει καὶ χρήματα πάντα συνάξει
χρυσοῦ τ' ἀργυρίου τε· δόλος δέ τοι ἔσσεται αὐτῇ
ἐξ ἰδίων ἀνδρῶν. τότε σοι πάλι, γαῖα μέλαινα,
ἔσσονται πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
ἀλλ' ὅτ' ἂν ἄρξωνται πολλοὶ Ῥώμης ἐριθήλου,
οὔ τί γε μὴν μακάρων προδεδειγμένοι, ἀλλὰ τύραννοι,
χιλιάδων δ' ἀρχοὶ καὶ μυριάδων γεγαῶτες
καὶ νομίμων ἀγορῶν οἱ ἐπίσκοποι ἠδὲ μέγιστοι
Καίσαρες ἄρξουσιν δυσδαίμονες ἤματα πάντα·
τούτων δ' ὑστάτιος ἄρξει δεκάτου ἀριθμοῖο
† ὑστάτιος Καίσαρος ἐπὶ χθονὶ γυῖα τιταίνων,
Ἄρηι δεινῷ βεβλημένος ἀνδρὸς ὑπ' ἐχθροῦ,
ὃν παῖδες Ῥώμης ἰδίαις παλάμῃσι φέροντες
εὐσεβέως θάψουσ', ἐπὶ δ' αὐτῷ σῆμα χέονται

ipse scripsi ex XII 97, ἄλλος ἄλλον ὀλέσσει Ω. ἄλλος ἀπ' ἄλλον ὀλέσσει dubitans Meineke, ἄλλος γ' ἄλλον ὀλέσσει Alexandre edidit 250—253] *cf. III 398—400* 250] = *III 398* πορφύρεος] πορφύρος *Π* μαχητὴν] μαχητὸν *Π* 251 καὐτὸς ὑφ' υἷος] = *III 399* πρὶν—φυτεύσει] *cf. III 397* παρὰ δὴ φυτὸν ἄλλο φυτεύσει φυτεύσει] φυτεῦσαι *legi posse censuit Alexandre* 252 ῥίζη δ' ἀναθηλήσει] *cf. XI 246* ῥίζη δέ τοι ἐξαναφύσει ῥίζη] *Alexandre ex l. c.*, ῥίζα Ω 253 τοῦ—ἔσται] *cf. III 400* καὶ τότε δὴ παραφυόμενον κέρας ἄρξει τοῦ] *fortasse* τότε *ex III 400 in textum recipiendum esse monuit Alexandre* ἔσται] *scripsi, quod etiam Alexandre amplexus est*, ἐστίν Ω 254 παρὰ χεύμασι Νείλου] = *XI 176 XIV 329, cf. V 484* ἐπὶ χεύμασι Νείλου παρὰ] καὶ *Π* 255 ἐπερχομένοιο θαλάσσης] Ω, *an* ἐπερχομένοιο θάλασσαν*?* 257 χρήματα πάντα συνάξει] *cf. VIII 69 sq.* ὃς χρήματα κόσμου ἅπαντα | δώμασιν ἐγκλείσει 258 δέ τοι ἔσσεται] *ipse scripsi*, δὴ ἔσσεται Ω, *an ex ll. cc.* πᾶς ἔσσεται*?* δόλος—αὐτῇ] *cf. III 191* καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτοῖς *XII 268* καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτῷ 259 τότε σοι πάλι, γαῖα μέλαινα] ποτέ σοι, γαίη, πάλι μακροὶ *G. Dindorf* μέλαινα] *ipse temptavi, cf. XIV 120;* μακρά Ω, μάκαιρα *Alexandre, qui olim etiam* γαῖ' ἀπαρά *coniecerat* 260] *XIV 154, cf. XIII 9* πολλοὶ γὰρ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε ἔσσονται] ἔσονται Ω 261 Ῥώμης ἐριθήλου] = *VIII 145* 262 μακάρων] παιέρων *dubitans Meineke* τύραννοι] Ω? τυράννου *V Π* 264 οἱ ἐπίσκοποι] (ἐπίσκεπτοι *supra ε scripto ο Q*) *codd., an* παρεπίσκοποι*?* 265 ἄρξουσιν] ἄρξουσι Ω δυσδαίμονες] *Hartel*, διζήμενοι *codd.* 267 † ὑστάτιος Καίσαρος] Ω; *locus gravi mendo laborans;* ὑστάτιος *e versu antecedente*, Καίσαρος *e v. 265 intrusa videntur esse;* ὑστάτιος Καῖσαρ. ὃς *Alexandre* ἐπὶ χθονὶ γυῖα τιταίνων] *Alexandre*, ἐπιχθόνια γυῖα κτείνων Ω, ἐπὶ χθονὶ γυῖ' ἐκτείνων *Meineke* 268 Ἄρηι δεινῷ] *cf. XII 98, 249, 275 XIII 146 XIV 51, 115* Ἄρηι κρατερῷ Ἄρηι] *Alexandre*, ἄρη (ἀρῆ *Π*) Ω 269 παῖδες Ῥώμης] Q, Ῥώμης παῖδες *V Π* ἰδίαις] ἰδίῃς *Meineke*, τε μιῆς Ω 270 θάψουσ'· ἐπὶ] *ipse cum Meinekio correxi*, θάψουσι· περὶ Ω χέονται] *ipse scripsi*, χέουσιν Ω

XI ἧς φιλίης ἕνεκεν μνήμησι χάριν παρέχοντες. (IX)
ἀλλ' ὁπότ' ἂν λυκάβαντας ἐπέλθῃς τέρμα χρόνοιο
δίς τε τριηκοσίους καὶ δὶς δέκα πληρώσασα,
ἐξ ὅτε σου κτιστής, θηρὸς πάις, ἡγεμόνευσεν,
οὐκ ἔτι δικτάτωρ ἔσται μεμετρημένος ἄρχων·
ἀλλὰ ἄναξ βασιλεύς τε γενήσεται ἀντίθεος φώς.
ἴσθι τότ', Αἴγυπτέ, σοι ἐπερχόμενον βασιλῆα·
ἥξει δ' ἀτρεκέως φοβερὸς κορυθαίολος Ἄρης.
καὶ τότε σοι, χήρη, ἔσται μετόπισθεν ἅλωσις·
δεινοὶ γὰρ μαλεροί τε τεῆς περὶ τείχεα γαίης
ἔσσονται πόλεμοι κακοεργέες. ἐν πολέμοις δὲ
αὐτὴ λυγρὰ παθοῦσα νεοτρώτων καθύπερθεν
φεύξῃ δειλαίη· μετέπειτα δέ τ' ἐς λέχος ἥξεις
αὐτῷ τῷ φοβερῷ· ὁ γάμος τέλος ἐστὶ σύνευνος.
αἶ αἴ σοι, δύσνυμφε κόρη, βασιλήιον ἀρχὴν
δώσεις Ῥωμαίῳ βασιλεῖ καὶ πάντ' ἀποτίσεις,
ὅσσα πάρος παλάμῃσιν ἐν ἀνδρείῃσιν ἔπραξας·
δώσεις γαῖαν ὅλην ἐμπροίκιον ἀνδρὶ κραταιῷ
ἄχρις ἔσω Λιβύης καὶ ἀνδρῶν κυανοχρώων.
ἔσσῃ δ' οὐκ ἔτι χήρα, συνοικήσεις δὲ λέοντι
ἀνδροβόρῳ φοβερῷ τε, ἐνυαλίῳ πολεμιστῇ.

271 ἕνεκεν] *ipse dedi*, ἕκατι Ω, ἕνεκα *olim Alexandre dubitans* μνήμησι] *ipse scripsi*, μνήμη Ω, μνήμη τε *Alexandre* παρέχοντες] *Alexandre coniecit*, μετέχοντες Ω, κατέχοντες *Friedlieb* 272] *cf. VIII 139* ἔνθεν δ' ἂν φοίνικος ἐπέλθῃ τέρμα χρόνοιο λυκάβαντας] *Alexandre*, λυκάβαντος Ω ἐπέλθῃς] *fortasse legendum censuit Alexandre*, ἐπέλθῃ Ω τέρμα χρόνοιο] = *XI 94* 273 τε] *Alexandre*, δὲ Ω τριηκοσίους] *Alexandre*, διηκοσίων Ω 274 πάις] παῖς Ω 276 ἀλλὰ ἄναξ] = *III 15 XI 322 XIII 172* ἀλλὰ] *correxit Alexandre*, ἀλλ' Ω φώς] φῶς Ω, *accentum restituit Alexandre* 277 ἴσθι τότ', Αἴγυπτέ, σοι ἐπερχόμενον] *Mendelssohn*, εἰς (εἰ *V*) δὲ τότ' Αἰγύπτῳ ἐπερχόμενον Ω, εἰς δὲ τότ' Αἰγύπτῳ ἐπιερχόμενον *Alexandre* 278 ἥξει δ' ἀτρεκέως] *cf. XI 206* ἔρχεται ἀτρεκέως; ἥξεται *Alexandre suspicatus est in Cur. poster., qui* ἥξει *edidit* 279 σοι, χήρη, ἔσται μετόπισθεν ἅλωσις] *ipse scripsi coll. XI 290*, σοι χειρὶ ἔσσεται μετόπισθεν ἅλωσις Ω, σῇ σπείρῃ ἔσται μετόπισθεν ἅλωσις *Meineke*, σοι χείριστ' ἔσεται μετόπισθεν ἅλωσις *Alexandre*, σοι χείριστ' ἔσεται μετόπισθεν ἀλούσῃ *Mendelssohn* ἔσται μετόπισθεν ἅλωσις] *cf. IV 89 VIII 161* ἔσται . . . κακὴ μετόπισθεν ἅλωσις 280 μαλεροί] *Alexandre*, μελελοί Ω τε τεῆς] *ipse temptavi*, τε βίῃ Ω, *an* τ' ἰδίης? 281 ἔσσονται πόλεμοι] = *XI 260* ἔσσονται] ἔσονται Ω, *correxit Alexandre* κακοεργέες] κακοεργὲς Ω, *correxit Alexandre* 282 αὐτὴ] *Alexandre*, αὕτη Ω 283 φεύξῃ] *ipse scripsi*, φεύξει Ω μετέπειτα δέ τ' ἐς λέχος ἥξεις] *ipse dedi*, μετέπειτα δὲ εἰς λέχος ἥξει Ω 284 τῷ] *Q V*, τε *H* αἶ αἴ σοι] *Alexandre*, αἶ αἶ σὺ Ω δύσνυμφε] *Q*, δυσνύμφη *V H* βασιλήιον] *Alexandre et Friedlieb*, βασίλειον Ω βασιλήιον ἀρχὴν] = *XI 56 XII 36, 93, 299* 286 καὶ πάντ' ἀποτίσεις] *cf. ad V 191* 287 παλάμῃσιν ἐν ἀνδρείῃσιν] *Mendelssohn*, πολέμοισιν ἀνδρείῃσιν Ω, πολέμοισιν ἀνανδρείῃσιν *Alexandre* 288 δώσεις γαῖαν ὅλην ἐμπροίκιον] *Mendelssohn coll. Appian. Bell. Civ. I 10 p. 574, 4* προύφερον τὴν γῆν παισὶν ἐμπροίκιον δεδομένην *Mithrid. 75 p. 513, 24* λέγεται δ' ἡ πόλις ἐμπροίκιον ὑπὸ Διὸς τῇ Κόρῃ δοθῆναι; ὡς εἰς (εἰ *V*) ἓν προικίων ὅλην γῆν Ω 289 Λιβύης] λιβίης *H* καὶ] τε καὶ *Alexandre coniecit* 290 ἔσσῃ] *Alexandre*, ἔσῃ Ω οὐκ ἔτι χήρα] *nihil mutandum, cf.* ἠμέραν *II 193* 291 ἀνδροβόρῳ] Ω, ἀνδροκόρῳ *in textum intrusit Moi* ἐνυαλίῳ] καὶ ἰναλίῳ *H*

XI καὶ τότε δειλαίη καὶ ἐν ἀνθρώποισιν ἄφαντος (IX)
πᾶσιν ἔσῃ· λείψεις γὰρ ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα·
καὶ λάβεται σεμνήν σε περίδρομος † οἴχεται τύμβος
ζῶσαν ἔσω † . . υ . σπλην ἐφάρμοσιος κορυφῇσιν
καλὸς δαιδάλεος, πουλὺς δέ σε κλαύσεται ὄχλος
καὶ βασιλεὺς ἐπὶ σοὶ δεινὸς στοναχήσεται οἰκτρῶς.
καὶ τότε δ' Αἴγυπτος λάτρις ἔσσεται ἡ πολύμοχθος,
ἡ πολλοῖς ἐτέεσσι τροπαιοφοροῦσα κατ' Ἰνδῶν·
δουλεύσει δ' αἰσχρῶς, ποταμῷ δ' ἐπὶ δάκρυα μίξει
καρποφόρῳ Νείλῳ, ὅτι δὴ κεκτημένη ὄλβον
καὶ πάντων πλῆθος ἀγαθῶν, θρέπτειρα πολήων,
θρέψει μηλοφάγον γενεὴν φοβερῶν ἀνθρώπων.
αἳ ὁπόσοις θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενήσῃ,
Αἴγυπτε πολύολβε, θεμιστεύουσα δὲ λαοῖς·
τὸ πρὶν καὶ βασιλεῦσιν ἀγαλλομένη μεγάλοισιν
λαοῖς δουλεύσεις τλήμων διὰ λαὸν ἐκεῖνον,
ὃν πάρος εὐσεβέοντα μετήγαγες ἐς πολὺ πῆμα
μόχθων καὶ κοπετῶν, ἐπὶ δ' αὐχένα θῆκας ἄροτρον
αὐτοῦ καὶ δάκρυσιν βροτέοις ἤρδευσας ἀρούρας.
τοὔνεκά σ' αὐτὸς ἄναξ, θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων,
ἐξαλαπάξει ὅλην καὶ ἐς κοπετὸν προϊάψει·

292 καὶ τότε δειλαίη καὶ] *ipse scripsi*, καὶ τότε δειλαία Ω, καὶ τότ' ἔσῃ, δειλαίη *Alexandre* 293 πᾶσιν ἔσῃ] *ipse dedi*, πᾶσιν Ω, πᾶσιν ὁμοῦ *Alexandre ex XI 178 (cf. VIII 107)* ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα] = *V 192 XI 63, cf.* ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες *I 130 al.* 294 λάβεται] *cf. futura* φάγεται *III 791* φάγονται *VII 149* ἔδονται *III 788* κατθάνεται *XII 36* φύγονται *III 265 (XI 45, 239)* σε] *ipse conieci*, ὁπότε *Q*, ὁπο *V H*, ὁ *Alexandre* † οἴχεται] *corrupte Q*, ἴχεται *V*, ἴχετα *H*, *fortasse* ἔκτοτε *scribendum*, οἴκοθι *Alexandre* 295 ζῶσαν] *Alexandre*, ζῶσα Ω † . . υ . σπλην] *corrupte* Ω, πολλαῖσιν *Alexandre*, *an* δασπλῇσιν? κορυφῇσιν] κορυφαῖσιν *Alexandre*, κορυφαῖος Ω 296 καλὸς δαιδάλεος] *ex Hom. α 131 restitui*, δαιδάλεος καλὸς *olim proposuit Alexandre*; δαιδάλεος (*om.* καλὸς) Ω κλαύσεται ὄχλος] *ipse conieci*, κλαύσεται (καύσεται *H*) λαὸς Ω, *an* κλαύσεθ' ὅμιλος? 297 δεινὸς] *ipse temptavi*, δεινὸν Ω στοναχήσεται οἰκτρῶς] *cf. XI 122* κατοδύρομαι οἰκτρῶς οἰκτρῶς] *ipse scripsi ex l. c.*, οἰκτρὸν Ω, οἶκτον (δεινὸν) *Alexandre* 298 Αἴγυπτος λάτρις] *Alexandre*, αἰγυπτολάτρις Ω 299 πολλοῖς ἐτέεσσι] *Alexandre scribendum censuit*, πολλοῖς ἔτεσι Ω τροπαιοφοροῦσα] *Alexandre*, τροπαιοφορέουσα Ω 302 πάντων πλῆθος] *ipse conieci*, πᾶν μὲν μεγέθους Ω, πάντων μέγεθος *Alexandre* θρέπτειρα πολήων] = *V 88 XI 234* θρέπτειρα] θρεπτῆρα Ω, *correxit Alexandre* μηλοφάγον γενεὴν] *cf. V 11 XI 111 XII 11* θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο μηλοφάγον] *olim suspicatus est Alexandre*, μηλοφάγων Ω 304 αἳ] αἱ Ω, *correxit Alexandre* ὁπόσοις] *Alexandre et Friedlieb*, ὁπόσοι Ω θήρεσσιν] θήρεσι Ω, *correxit Alexandre* ἕλωρ] *ipse restitui ex Hom. ε 473*, λάτρις Ω, *quod ex XI 298 intrusum esse nemo non videt* 305 πολύολβε] *Mai*, πουλύολβε Ω, *cf. XII 5* δὲ] *Alexandre*, ἰδὲ (ἴδε *H*) Ω 306 τὸ πρὶν καὶ] *ipse scripsi*, ἡ πρὶν καὶ *V H*, ἡ πρὶν *Q*, ἡ τὸ πρὶν *Alexandre* 308 μετήγαγες] *Alexandre et Friedlieb*, μετήγαγεν Ω 309 ἐπὶ—αὐτοῦ] *cf. XI 67* 310 καὶ—ἀρούρας] *cf. XI 60* δάκρυσιν πολλὴν χθόνα ἀρδεύσειεν *I 156* αἵμασιν ἀνδρομέοις πολλὴν χθόνα ἀρδεύοντες δάκρυσιν] δάκρυσι Ω ἤρδευσας] *V H*, ἤρδευσας *Q* 311 τοὔνεκά σ'] *ipse dedi*, τοὔνεκεν Ω θεὸς—ναίων] = *V 298* 312 ὅλην] ὅλην σε *retento* τοὔνεκεν *coniecit Alexandre* ἐς] *H*, εἰς *Q V*

XI καὶ τίσεις ἀνθ' ὧν σὺ πάρος ποίησας ἀθέσμως, (IX)
ὕστατα δὲ γνώσῃ, ὅτι σοὶ θεοῦ ἤλυθεν ὀργή.
αὐτὰρ ἐγὼ Πυθῶνα καὶ εὔπυργον Πανοπῆα
βήσομαι· ἔνθα με πάντες ἀληθέα φημίξουσιν
μάντιν χρησμῳδόν, αὐτὰρ μεμανηότι θυμῷ
ἄγγελον . . . . . ἐπὴν βίβλοις δὲ προσέλθῃ,
μὴ τρέσσῃ, καὶ πάντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα
γνώσετ' ἀφ' ἡμετέρων ἐπέων· τότε τὴν θεόληπτον
οὐκ ἔτι τις μάντιν καλέσει χρησμῳδὸν ἀνάγκης.
ἀλλά, ἄναξ, νῦν παῦσον ἐμὴν πολυήρατον αὐδὴν
οἶστρον ἀπωσάμενος καὶ ἐτήτυμον ἔνθεον ὀμφὴν
καὶ μανίην φοβερήν, δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.

313] *cf.* XI 62 πάντ' ἀποτίσεις, | ὅσσα πάρος πεποίηκας ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα 314 ὅτι—ὀργή] *cf.* XI 11 sq. ἐπ' αὐτοὺς δ' ἤλυθεν ὀργὴ | ὑψίστοιο θεοῦ 315 Πυθῶνα] *Alexandre et Friedlieb*, πιθῶνα Ω 316 ἀληθέα φημίξουσιν] *cf.* III 2 παραληθέα φημίξασαν, V 7 XII 7 ἀληθέα φημιχθέντα φημίξουσιν] *Friedlieb*, φημίζουσι Ω 317 μάντιν χρησμῳδόν, αὐτὰρ] *Friedlieb coll.* XI 321, μάντιν χρησμῶ, αὐτὰρ Ω, μάντιν ἰδὲ χρησμῳδόν, ἀτὰρ *Alexandre* αὐτὰρ μεμανηότι θυμῷ] *cf.* I 172 ἀτὰρ μεμανημένον ἄνδρα 318 ἄγγελον] *post hanc vocem versus hiat in* Ω 319 τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα] = III 822 320 ἡμετέρων ἐπέων] = XIII 173 τότε—ἀνάγκης] *cf.* III 817 sq. κοὐκ ἔτι μ' οὐδεὶς | μαινομένην φήσειε, θεοῦ μεγάλοιο προφῆτιν 321 μάντιν . . . χρησμῳδόν] *cf.* XI 317 322] *cf.* XIII 172 ἀλλά, ἄναξ, βασιλεῦ κόσμου, θεέ, παῦσον ἀοιδήν XII 293 sqq. νῦν δέ, ἄναξ κόσμου, βασιλεῦ πάσης βασιλείης | . . . παῦσον λόγον ἀλλά, ἄναξ] *cf. ad* XI 276 ἀλλά] *correxit Alexandre*, ἀλλ' Ω παῦσον—αὐδήν] *cf.* II 346 λίτομαί σε βαιὸν παῦσαί μέ γ' ἀοιδῆς αὐδήν] *Alexandre*, ἀοιδήν Ω 324 φοβερήν] *scripsi*, φοβεράν Ω δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν] = XIII 173 δὸς] δὸς δὸς V II ἱμερόεσσαν ἀοιδήν] = XII 297 (*praeter* XIII 173)

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ

XII Ἀλλ' ἄγε μοι στονόεντα χρόνον κλύε Λατινιδάων· (X)
ἤτοι μὲν πρώτιστα μετ' ὀλλυμένους βασιλῆας
Αἰγύπτου, τοὺς πάντας ἴση κατὰ γαῖα φέρεσκεν,
καὶ μετὰ τὸν Πέλλης πολιήτορα, ᾧ ὕπο πᾶσα
ἀντολίη βεβόλητο καὶ ἑσπερίη πολύολβος,
ὃν Βαβυλὼν ἤλεγξε, νέκυν δ' ὤρεξε Φιλίππῳ,
οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα φημιχθέντα,
καὶ μετὰ τὸν γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο,
ὃς μόλεν ἐκ Τροίης, ὅς τις πυρὸς ἔσχισεν ὁρμήν,
πολλοὺς δ' αὖ μετ' ἄνακτας, ἀρηιφίλους μετὰ φῶτας,
καὶ μετὰ νηπιάχους, θηρὸς τέκνα μηλοφάγοιο,
καὶ μετὰ τὰς ἐτέων ἑκατοντάδας ἓξ διαβῆναι
καὶ δισσὰς δεκάδας Ῥώμης δικτατορεούσης
ἔσσετ' ἄναξ πρώτιστος ἀφ' ἑσπερίοιο θαλάσσης
Ῥώμης κοιρανέων μεγάλ' ἄλκιμος ἠδὲ μαχητής,
ἀρχὴν στοιχείων ὅς τις λάχε καί σε πεδήσας
Ἄρεος ἀνδροφόνου πλησθήσεται, ἀγλαόκαρπε·

Inscriptio: σιβύλλης λόγος ιβ̅ Ω *(litteris rubricatis Q V, initialibus miniatis H)* 1—11] *desumptum exordium ex V 1—11* 1 ἀλλ' ἄγε] ἀλλά γε Ω. *correxit Mai* στονόεντα] *ex V 1 scripsit Alexandre*, στενόεντα Ω κλύε Λατινιδάων] *Alexandre restituit*, κλυελατιναδάων Ω, *cf. ad V 1*, κλυτολατινιδάων *sensu expers Friedlieb* 2 ἤ τοι] *ex V 2 restituit Alexandre*, ἢ ὅτι Ω 3 πάντας] *V H*, πάντες *Q* ἴση] *ex V 3 correxit Alexandre*, ἣ Ω γαῖα] *restituit Alexandre ex V 3*, γαῖαν Ω φέρεσκεν] *Alexandre ex V 3*, φέρεσκον Ω 4 πολιήτορα] *ex V 4 Alexandre*, πελιήτορα Ω ᾧ ὕπο] ᾧ ὑπὸ Ω, *accentum correxit Alexandre* 5 βεβόλητο] δεδάμαστο *V 5 codd.* 6 ἤλεγξε] *Alexandre ex V 6*, ἤλεξε *Q*, ἤλεξεν *V H* 7] *(praeter V 7) cf. XI 197* οὐ Διός, οὐκ Ἄμμωνος ἀληθέα τοῦτον ἐροῦσιν ἀληθέα φημιχθέντα] *(praeter V 7) cf. III 2* παναληθέα φημίξασαν *XI 316* ἀληθέα φημίξουσιν 8] *(praeter V 8) cf. XI 144* ἄρξει δ' ἐκ γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο καὶ μετὰ τὸν] ἔσσονται *V 8 codd.* τὸν] τῶν *V H* Ἀσσαράκοιο] *Mai*, ἀσάρκοιο Ω 9 ὃς μόλεν ἐκ Τροίης] *(praeter V 9) cf. XI 116* ἥξει δ' ἐκ Τροίης ὅς τις—ὁρμήν] = *XI 150 (praeter V 9)* 11] = *XI 111 (praeter V 11)* 12 ἐτέων] *Alexandre*, ἑτάρων Ω 13 δισσὰς] *Alexandre*, δύο τὰς Ω δικτατορεούσης] *Alexandre coniecit*, δικτάτωρος οὔσης Ω, δικτάτορος οὔσης *edidit Alexandre* 14 ἔσσετ' ἄναξ πρώτιστος] = *V 12* ἀφ' ἑσπερίοιο θαλάσσης] = *III 176* 15 Ῥώμης] *suspicatus est Alexandre*, Ῥώμην Ω 16 ἀρχὴν—λάχε] *cf. V 15* ἄρχειν. στοιχείων ὅς τις λάχε γράμματος ἀρχήν 17 ἀνδροφόνου πλησθήσεται] *ipse temptavi, (cf. V 376)*, ἀνδροφόνοιο πατήσεται Ω

XII λώβην ἐκτίσεις, ἥν περ προέηκας ἑκοῦσα· (X)
αὐτὸς γὰρ μεγάθυμος ἀριστεύσει πολέμοισιν·
ὃν Θρήκη πτήξει καὶ Σικελίη, μετὰ Μέμφις,
Μέμφις πρηνιχθεῖσα δι᾽ ἡγεμόνων κακότητα
ἠδὲ γυναικὸς ἀδουλώτου ὑπὸ δουρὶ πεσούσης·
καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς καὶ πάνθ᾽ ὑποτάξει·
κῦδος ἔχων κρατερὸν σκήπτρων ἐπὶ πουλὺ κρατήσει·
οὐ γὰρ ὑπερθήσει ὀλίγον χρόνον οὐδέ ποτ᾽ ἄλλος
σκηπτοῦχος βασιλεὺς τούτου πλέον, οὐ μίαν ὥρην,
Ῥωμαίων, ὅτι πάντα θεὸς κατένευσ᾽ ἐπὶ τούτῳ,
καὶ δὴ καὶ καιροὺς ἐπεδείξατο ἐν χθονὶ δίῃ
θεσπεσίους μεγάλους, ἐπὶ δ᾽ αὐτοῖς σήματ᾽ ἔδειξεν.
  ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν ἀστὴρ παντείκελος ἠελίοιο
λαμπρὸς ἀπ᾽ οὐρανόθεν προφανῇ ἐνὶ ἤμασι μέσσοις,
καὶ τότε δὴ κρύφιος ἥξει λόγος ὑψίστοιο
σαρκοφόρος θνητοῖσιν ὁμοίιος· ἀλλὰ σὺν αὐτῷ
αὐξήσει τὸ κράτος Ῥώμης κλεινῶν τε Λατίνων.
αὐτὸς δ᾽ αὖθ᾽ ὁ μέγας βασιλεὺς ἰδίης ὑπὸ μοίρης
κατθάνεται παραδοὺς ἑτέρῳ βασιλήιον ἀρχήν.
  καί τις δ᾽ αὖ μετὰ τοῦτον ἀνήρ, κρατερὸς αἰχμητής,

30 sqq.] Matth. 2, 9

18 λώβην—ἑκοῦσα] *cf. XI 313* καὶ τίσεις ἀνθ᾽ ὧν σὺ πάρος ποίησας ἀθέσμως λώβην] λώβην δ᾽ *Alexandre suspicatus est* 19 ἀριστεύσει πολέμοισιν] *Alexandre et Friedlieb*, ἀριστεύουσι πολέμοις Ω 20—23] = *V 16—19* 20 ὃν] *ex V 16 correxit Alexandre*, ἡ Ω Θρήκη] Ω, Θρᾴκη *codd. V 16* μετὰ] Ω, καὶ *codd. V 16* 21 δι᾽ ἡγεμόνων κακότητα] = *V 17 XIII 53. cf. III 364* ἡγεμόνων κακότητι *VIII 162* ὑφ᾽ ἡγεμόνων κακότητος κακότητα] *ex ll. cc. restitui*, κακότητος Ω 22 ἀδουλώτου] *ex V 18 correxi*, ἀδουλεύτου Ω ὑπὸ δουρὶ] ἐπὶ κῦμα *V 18 codd.* 23] = *V 19 VIII 13* καὶ θεσμοὺς θήσει] = *XIV 56* θεσμοὺς] *ipse correxi ex ll. cc. (idque olim etiam Alexandro magis placuit)*, δεσμοὺς Ω 24 σκήπτρων ἐπὶ πουλὺ κρατήσει] = *VIII 68* πουλὺ] *Alexandre*, πολὺ Ω 25 οὐδέ ποτ᾽ ἄλλος] *Alexandre*, οὐδ᾽ ὁπότ᾽ ἄλλοις Ω ὥρην] *Q*, ὥραν *V H* 27 κατένευσ᾽] *Alexandre*, κάτευσ᾽ *V H*, κατεὺσ . . *Q* 28 ἐν χθονὶ δίῃ] = *I 184 III 83, 180, 402* 29 σήματ᾽] σῆματ᾽ *H* 30 *sq.*] *cf. II 35 sq.* λάμψει γὰρ στεφάνῳ λαμπρῷ παρομοίιος ἀστὴρ | λαμπρὸς παμφαίνων τε ἀπ᾽ οὐρανοῦ αἰγλήεντος | ἤμασιν οὐκ ὀλίγοις ἀστὴρ] *bis scriptum in Q* παντείκελος] *ipse scripsi*, πανείκελος Ω, *an* παρομοίιος *coll. XIV 181?* 31 ἐνὶ ἤμασι μέσσοις] *cf. I 374 VIII 305* ἤματι μέσσῳ *XII 74* μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ ἤμασι] ἤματι Ω 32 *sq.*] *cf. I 324 sq.* δὴ τότε καὶ μεγάλοιο θεοῦ πάις ἀνθρώποισιν | ἥξει σαρκοφόρος θνητοῖς ὁμοιούμενος ἐν γῇ 33 σαρκοφόρος] *Maio duce (in Addendis edit. Roman. p. 217) scripsi, cf. (praeter I 325) VIII 222* σαρκοφόρων δ᾽ ἀνδρῶν; σαρκοφάγων Ω, σάρκα φέρων *Alexandre* ὁμοίιος] *ipse scripsi (cf. I 325* ὁμοιούμενος*)*, ὁμοίιον Ω 34 αὐξήσει τὸ κράτος] *an* αὐξήσειε κράτος*?* κλεινῶν τε Λατίνων] *cf. XIV 40* κλεινοί τε Λατῖνοι 35 αὖθ᾽] αὖ *H* ἰδίης ὑπὸ μοίρης] = *XII 77 XIV 103* 36 κατθάνεται] *cf. quae adnotavi ad XI 294* βασιλήιον ἀρχήν] = *XI 56, 285 XII 93, 299* βασιλήιον] *Alexandre*, βασίλειον Ω 37] = *XII 124* κρατερὸς αἰχμητής] = *XI 130 (praeter XII 124)* κρατερὸς] *ipse dedi*, κρατερός τ᾽ Ω

XII ἄρξει πορφυρέην λώπην ἀμφειμένος ὤμοις, (X)
ὅς τε τριηκοσίων ἀριθμῶν κεραίην ἐπὶ πρώτην
ἐξολέσει Μήδους καὶ ἰοβόλους ἅμα Πάρθους·
αὐτὸς δ' ὑψίπυλον καθελεῖ πόλιν ἐν κράτεϊ ᾧ·
καὶ πάλιν Αἰγύπτῳ κακὸν ἔσσεται Ἀσσυρίοις τε
Κόλχοις Ἡνιόχοις καὶ τοῖς παρὰ χεύμασι Ῥήνου
Γερμανοῖς ναίουσιν ὑπὲρ ψαμαθώδεας ἀκτάς.
αὐτὸς πορθήσειε καὶ ὑψίπυλον μετόπισθεν
ἐγγύθεν Ἠριδανοῖο πόλιν κακὰ μητιόωσαν.
καὶ τότε δὴ πέσεται πληγεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
ἄρξει δ' αὖ μετέπειτ' ἄλλος δολιοπλόκος ἀνήρ,
τῶν τρισσῶν ἀριθμῶν ὅς τις λάχεν, οὔνομα δ' αὐτοῦ
δηλώσει κεραίῃ· χρυσὸν δὲ πολὺν συναθροίσει·
κοὐκ αὐτῷ πλούτου κόρος ἔσσεται, ἀλλά τ' ἀναιδῶς
πλείονα συλήσας θήσει κατὰ γαῖαν ἅπαντα.
εἰρήνη δ' ἔσται, πολέμων δ' ἀναπαύσεται Ἄρης·
πολλὰ δὲ δηλώσει ἐπὶ μαντοσύνῃσι μεγίστων

38 ἄρξει] Alexandre, αὔξει Ω πορφυρέην—ὤμοις] cf. III 389 πορφυρέην λώπην ἐπιειμένος ὤμοις λώπην ἀμφειμένος ὤμοις] = XI 216 λώπην] ex ll. cc. correxit Alexandre, δὲ λαβὼν Ω ἀμφειμένος] ἀμφειμένος V H, ἀμφίμενος Q 39] = V 21 ὅς τε] ex v. c. correxerunt Alexandre et Friedlieb, ὥστε Ω ἀριθμῶν] ἀριθμὸν Q κεραίην] ex l. c. restituit Alexandre, κεραὴν (κεράην H) Ω 40] cf. V 22 sq. ὅς τ' ἐπὶ Πέρσας | ἄρξει καὶ Βαβυλῶνα· βαλεῖ δορὶ δὴ τότε Μήδους 41 ὑψίπυλον καθελεῖ πόλιν] cf. XII 45 sq. κράτεϊ] κράτει Ω 42 καὶ—ἔσσεται] cf. XI 45, 239 καὶ τότ' Ἰουδαίοις κακὸν ἔσσεται πάλιν Αἰγύπτῳ] ipse restitui, πόλει Αἰγύπτῳ Ω, πολὺ δ' Αἰγύπτῳ suspicatus est Alexandre (in nota ed. prior.), qui πολὺ Αἰγύπτῳ in textum admisit, πόλει Αἰγύπτου Friedlieb 43 Κόλχοις—ναίουσιν] cf. XI 176 Θρῆκες Βιθυνοί τε καὶ οἳ παρὰ χεύμασι Νείλου | ναίουσιν γαίην καλλίσταχυν Κόλχοις Ἡνιόχοις] cf. XIV 166 Κόλχοις θ' Ἡνιόχοις τε καὶ τοῖς παρὰ χεύμασι Ῥήνου Γερμανοῖς ναίουσιν] cf. XII 150 sq. κρατεροὺς δ' ὀλέσει παρὰ χεύμασι Ῥήνου | Γερμανοὺς ναίοντας παρὰ χεύμασι Ῥήνου] cf. XI 176, 254 XIV 329 παρὰ χεύμασι Νείλου παρὰ χεύμασι] παραχεύμασι Ω, correxit Alexandre Ῥήνου] ex XII 150 restituit Alexandre, νείλου Ω (ex XI 176 ortum) ναίουσιν] scribendum esse vidit Alexandre coll. XI 176 XII 151; ἄγουσιν Ω ὑπὲρ ψαμαθώδεας ἀκτάς] cf. XIV 345 ἐπὶ ψαμαθώδεας ἀκτάς ψαμαθώδεας] ψαμμαθώδεας Ω, correxit Alexandre 45 πορθήσειε] scripsi, πορθήσει Ω ὑψίπυλον—πόλιν] cf. XII 41 μετόπισθεν] μετ' ὄπισθεν H 46 μητιόωσαν] correxit Alexandre, μητιόωσα Ω 47] cf. XIV 125 αὐτὸς δ' αὖ πέσεται προδοθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ XIII 145 sq. ταχὺ δ' αὖτε πεσεῖται | Ἄρηι κρατερῷ βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ XII 248 sq. ἠδὲ πεσεῖται | Ἄρηι κρατερῷ, βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ XIII 20, 101 καππέσετ' ἐν τάξει τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ πληγεὶς αἴθωνι σιδήρῳ] cf. praeter ll. cc. XII 275 δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ XIV 162 δαμεὶς αἴθωνι σιδήρῳ αἴθωνι] αἴθονι Ω, correxit Mai 48 ἄρξει δ' αὖ μετέπειτ'] = XI 195 ἄλλος] correxit Alexandre, ἄλλοις Ω 49 οὔνομα δ' αὐτοῦ] = XI 29 50 κεραίῃ] correxit Alexandre, κεράῃ Ω 51 sq.] cf. VIII 188 οὐδέ σφιν πλούτου κόρος ἔσσεται· ἀλλά τ' ἀναιδῶς | πλείονα συλήσουσι κοὐκ αὐτῷ πλούτου κόρος ἔσσεται] correxi ex l. c., κοὐκ ἔσται πλούτου πουλὺς (πολλὺς Q) κόρος Ω 52 πλείονα συλήσας] = VIII 55 συλήσας] συλλήσας Ω, correxit Alexandre 53 εἰρήνη δ' ἔσται] cf. III 756 ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν XI 79 ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα 54 δηλώσει] Ω, δηλήσει Alexandre

XII πευθόμενος βιότου ζωῆς χάριν· αὐτὰρ ἐπ᾽ αὐτῷ (X)
ἔσται σῆμα μέγιστον· ἀπ᾽ οὐρανοῦ αἱματόεσσαι
ῥεύσουσιν ψεκάδες κατ᾽ ἀπολλυμένου βασιλῆος.
πολλὰ δὲ ποιήσει ἄνομα, περὶ δ᾽ αὐχένα θήσει
ἄλγεα Ῥωμαίοις ἐπὶ μαντοσύνῃσι πεποιθώς·
συγκλήτου δ᾽ ὀλέσει κεφαλάς. λιμὸς δὲ καθέξει
Καππάδοκας Θρῇκάς τε Μακηδόνας Ἰταλιῆτας.
μούνη δ᾽ Αἴγυπτος θρέψει πολυπληθέα φῦλα·
παρθενικὴν δὲ κόρην μυστήριον ἐξαπατήσας
αὐτὸς ἄναξ ὀλέσει δολίως· τὴν δ᾽ αὖ πολιῆται
ἀχνύμενοι θάψουσι· χόλον δ᾽ ἐπ᾽ ἀνάκτορι πάντες
κατθέμενοι δολίως τοῦτον διαλωβήσονται.
ἀνθούσης κρατερῆς Ῥώμης κρατερός περ ὀλεῖται.
δὶς δεκάτου δ᾽ ἀριθμοῦ ἄρξει πάλι κοίρανος ἄλλος·
καὶ τότε Σαυρομάταις πόλεμοι καὶ κήδεα λυγρὰ
ἥξει καὶ Θρῃξὶν καὶ ἀκοντιστῆσι Τριβαλλοῖς·
καὶ πάντας Ῥωμαῖος Ἄρης διαδηλήσηται.
σημεῖον δ᾽ ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος
Ἰταλικῶν γαίης καὶ Παννονίων· περὶ δ᾽ αὐτὰς
νὺξ ἔσται σκοτόεσσα μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ
καὶ λάινος ὑετὸς τότ᾽ ἀπ᾽ οὐρανοῦ· αὐτὰρ ἔπειτα
κοίρανος ἴφθιμός γε δικασπόλος Ἰταλιήων

56 ἀπ᾽ οὐρανοῦ—ψεκάδες] cf. II 20 καὶ τότε δ᾽ αἱματόεσσαι ἀπ᾽ οὐρανόθεν καταβᾶσαι . . . XIV 89 sq. ψεκάδες ῥεύσουσ᾽ ἐπὶ γαῖαν | πυκναὶ καὶ θαμέαι ἐξ οὐρανοῦ αἱματόεσσαι IV 134 καὶ ψεκάδες πίπτωσιν ἀπ᾽ οὐρανοῦ, οἷά τε μίλτος αἱματόεσσαι] αἱματόεσσα Ω, correxit Mai 57 ῥεύσουσιν] ῥεύσουσι Ω κατ᾽] scripsi, καὶ Ω ἀπολλυμένου βασιλῆος] cf. V 2 XII 2 ἀπολλυμένου] Q, ἀπολλυμένη V II ἐπὶ μαντοσύνῃσι] = XII 54 ἐπὶ] ipse scripsi, ἐν Ω μαντοσύνῃσι] Alexandre ex l. c., μαντοσύναισι Ω 60 λιμὸς] Alexandre, λοιμὸς Ω 61 Καππάδοκας] ipse correxi, καππανοὺς Ω, Καμπανοὺς Alexandre Θρῇκας] θράκας Ω 63 κόρην] correxit Alexandre, κάρην Ω μυστήριον] restituit Alexandre, μυστηρίων Ω 65 ἀχνύμενοι θάψουσι] cf. XI 270 εὐσεβέως θάψουσι 65 δ᾽ ἐπ᾽ ἀνάκτορι] Meineke, δὲ παράκτορι Ω, δὲ ἀνάκτορι Alexandre 67 ἀνθούσης κρατερῆς Ῥώμης] coniecerunt Alexandre et Friedlieb, ἀνθούσῃ κρατερῇ Ῥώμῃ Ω κρατερός περ ὀλεῖται] Alexandre, κρατεροῖς ὀλιεῖται Ω, an κρατεροῖς ἀπολεῖται? 68 πάλι κοίρανος] Nauck (et Meineke) cf. 78, πολυκοίρανος Ω 69 πόλεμοι καὶ κήδεα λυγρά] = XII 217 πόλεμοί τε ὁμοῦ καὶ κήδεα λυγρά κήδεα] κύδεα Q 70 Θρῃξὶν] θραξὶ Ω ἀκοντιστῆσι Τριβαλλοῖς] ἀκοντισταῖσι Τριβαλλοῖς Alexandre, ἀκοντιστὰς Τριβάλλους Ω 71 Ῥωμαῖος] restituit Alexandre, Ῥωμαίους Ω διαδηλήσηται] Alexandre, διαδηλήσεται Ω 72] = XI 25, cf. XII 214 XIV 98, 179 σῆμα δέ τοι ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος 73 Παννονίων] παρονίων Ω, correxit Alexandre 74] cf. I 374 sq. VIII 305 sq. ἤματι μέσσῳ | νὺξ ἔσται σκοτόεσσα πελώριος ἐν τρισὶν ὥραις 75 καὶ λάινος ὑετὸς] cf. XIV 235 καὶ λάινοι ὑετοί καὶ λάινος] Alexandre, κελαινὸς Ω, καὶ λίθινος suspicatus est Meineke correpta in λάινος α vocali permotus; Alexandre etiam αἱμαλέος et αἱματικός coniecit τότ᾽ ἀπ᾽ οὐρανοῦ] Hartel coniecit, κἀπ᾽ οὐρανοῦ Q V, κἀπουρανοῦ II; Meineke κἀπ᾽ οὐρανοῦ retinendum ratus fortasse αἱματόεσσαι | πεσσοῦνται σταγόνες . . . (debebat dicere ῥεύσουσιν ψεκάδες ex XII 57) excidisse putavit 76 Ἰταλιήων] Ἰταλιητῶν olim suspicatus est Alexandre

XII βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις ἰδίης ὑπὸ μοίρης. (X)
πεντήκοντ᾽ ἀριθμῶν πάλιν ἄλλος ἐλεύσεται ἀνὴρ
δεινὸς καὶ φοβερός· πολλοὺς δ᾽ ἀστοὺς ἀπολέσσει
ἐκ πασῶν πόλεων ὄλβῳ γεγαῶτας ἀρίστους
δεινὸς ὄφις φυσῶν πόλεμον βαρύν, ὅς ποτε χεῖρας
ἧς γενεῆς τανύσας ὀλέσει καὶ πάντα ταράξει
ἀθλεύων ἐλάων κτείνων καὶ μυρία τολμῶν·
καὶ τμήξει τὸ δίκυμον ὄρος, λύθρῳ δὲ παλάξει.
ἀλλ᾽ ἔσται καὶ ἄιστος ὁ λοίγιος· εἶτ᾽ ἀναλύσει
ἰσάζων θεῷ αὐτόν, ἐλέγξει δ᾽ οὔ μιν ἐόντα·
εἰρήνη δ᾽ ἔσται βαθέη τούτου κρατέοντος
χοὐ τρόμοι ἀνθρώπων· ἀπὸ δ᾽ Ὠκεανοῖο ῥοάων
ἄξεθ᾽ ὕδωρ ἄστειπτον ὑπ᾽ Αὐσονίοισι δαΐξας·
ἀμφὶ δὲ παπταίνων θήσει τ᾽ ἀθλεύματα λαοῖς
πολλὰ μάλ᾽ ἠδ᾽ αὐτὸς ἐναγώνιος ἀθλεύσειεν
φωνῇ καὶ κιθάρῃ, νευρῇ μέλπων ἅμ᾽ ἀοιδήν·
ὕστερον αὖ φύγεται λείψας βασιλήιον ἀρχήν,
ὀλλύμενος δὲ κακῶς ἀποτίσεται, ὅσσα ἔοργεν.

77 βήσεται—δόμοις] = XII 146 XIV 184 εἰν Ἀίδαο δόμοις] εἰν ἀίδαο δόμοισι Ω, correxit Alexandre ἰδίης ὑπὸ μοίρης] = XII 35, 205 XIV 103 ἰδίης] δίης Ω, correxit Alexandre 78] cf. V 28 78 ἐλεύσεται—πολλοὺς] desunt in Q versu e ceteris verbis contaminato 79 δεινὸς καὶ φοβερός] = XIV 173, cf. ad XIII 165 ἀστοὺς] Meineke, αὐτοὺς V, αὐτὸς Q H 80 ἐκ πασῶν πόλεων] an πασῶν ἐκ πόλεων? 81—86] cf. V 29—34 δεινὸς ὄφις] = XII 264 (praeter V 29) φυσῶν πόλεμον βαρὺν] ex V 29 restitui, cf. XII 264 πόλεμόν τε βαρύς: φύσεως. ὁ βραχὺς λόγος corrupte Ω; Alexandri sententiam, qui huius loci auctorem corrupto libri quinti codice usum turbasse contextum arbitratus est, improbandam censeo: videntur enim corruptelae originem duxisse ex archetypo librorum Ω male scripto; ceterum idem vir doctus aut ὁ βαρύφθογγος aut θυμοφθόρος legendum esse existimavit ὅς ποτε] ex V 29 corrigendum vidit Alexandre, ὁπότε Ω 82 ἧς γενεῆς] ipse scripsi ex V 30, ἡγεμόνας Ω τανύσας ὀλέσει] ex V 30 restitui, τανύσει καὶ ὀλεῖ Ω καὶ πάντα ταράξει] = III 187 (praeter V 30) πάντα ταράξει] reposui ex V 30, πολλὰ τελέσσει Ω 83 sq.] Q hoc loco lacer 83 ἐλάων κτείνων] λαὸν κτείνων e corruptela versus V 31 in contextum admitti posse putavit Friedlieb 84 τμήξει] e V 32 restituit Friedlieb, τμήσει Ω καὶ ἄιστος ὁ λοίγιος] recepi ex V 33, καὶ δισσὸς ὀλοίιος Ω; frustra Alexandre (in notis ed. prior.) καὶ δισσὸς defendebat εἶτ᾽ ἀναλύσει] restituit Mendelssohn coll. V 33 εἶτ᾽ ἀνακάμψει; ἰταλίδεσσιν Q V, ἰταλίδεσιν H 86 δ᾽ οὔ μιν ἐόντα] scripsi ex V 34, δῆμον ἑκόντα Ω. δ᾽ ἠλὸν ἐόντα (vel δ᾽ ἠλεὸν ὄντα) suspicatur Mendelssohn coll. Hom. O 128 φρένας ἠλέ 87 εἰρήνη βαθέη] = XI 237 βαθέη] Alexandre, βαθεῖα Ω, an βαθείη? τούτου κρατέοντος] = XI 25 XII 72, 214 XIV 98, 179 88 χοὐ τρόμοι] temptavi, καὶ τρόμοι Ω; nimis audacter Alexandre in ed. priore: 'τρόμοι ἀνθρώπων videntur esse gentium subditarum obsequia metu expressa' ἀπὸ—δαΐξας] cf. V 26 sq. κεῖνος δὲ καθ᾽ ὕστατον Ὠκεανοῖο | ἄξεθ᾽ ὕδωρ ἄμπωτιν ὑπ᾽ Αὐσονίοισι δαΐξας ἀπὸ δ᾽ Ὠκεανοῖο ῥοάων] ex versus sequentis clausula huc transposui, cf. V 26 sq. ἀπὸ δ᾽] ipse dedi, ἀπ᾽ Ω 89 ἄξεθ᾽] Alexandre ex V 27, εἶξεν Ω ἄστειπτον] ipse temptavi, ἄπονον Ω ὑπ᾽ Αὐσονίοισι δαΐξας] ipse scripsi hemistichio ex versu superiore huc retracto, cf. V 26 sq., ὑπὸ αὐξονίοισι δ᾽ ἀίξας Ω (Αὐσονίοισι iam Alexandre restituerat) 90 τ᾽] Alexandre, δ᾽ Ω 91 ἐναγώνιος] Alexandre, ἐνάγων Ω 92 ἅμ᾽] ἅμα Q 93 βασιλήιον ἀρχήν] = XI 56, 285 XII 36 βασιλήιον] βασίλειον Ω, correxerunt Alexandre et Friedlieb 94 ἀποτίσεται. ὅσσα ἔοργεν] cf. ad XI 313

XII τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν ἐπωνυμίῃσι λαχόντες (X)
ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμὸν δύο κοίρανοι, εἷς δ᾽ ἐπὶ τούτοις
στοιχείου τριτάτου· καὶ ἐπ᾽ ἄλλυδις ἄλλος ὀλεῖται
Ἄρηος κρατεροῖο ὑπὸ στιβαρῶν παλαμάων.
εἶτά τις εὐσεβέων ὀλετὴρ ἥξει μέγας ἀνδρῶν
κοίρανος, ὀβριμόθυμος ἀνήρ, ἐγχέσπαλος Ἄρης,
ἑπτάκις ὃν δεκάτη κεραίη δείκνυσι πρόδηλον·
Φοινίκην ὀλέσειε καὶ Ἀσσυρίην ὀλοθρεύσει.
ἥξει ῥομφαίῃ ἱερὴν Σολυμηίδα γαῖαν
ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίης καμπῆς Τιβεριάδος ἅλμης.
αἲ αἴ, Φοινίκη, ὅσα τλήσεαι ἢ βαρυπενθὴς
σφιγκτοῖσιν τροπαίοις, καὶ πᾶν ἔθνος σε πατήσει.
αἲ αἲ ἐπ᾽ Ἀσσυρίους ἥξεις καὶ νήπια τέκνα
ὄψει δουλεύοντα παρ᾽ ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
σύν τ᾽ ἀλόχοις, καὶ πᾶς βίοτος πλοῦτός τ᾽ ἀπολεῖται·
ὀργὴ γάρ σε θεοῦ ἐπελεύσεται ἡ βαρυπενθής.

95 τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν] = V 51 VIII 65 XII 176 XIV 58 τὸν] τὸν δὲ Ω, correxit Alexandre ex ll. cc. 96 ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμόν] cf. XIII 157 XIV 28 ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμῶν ἑβδομήκοντ᾽] Ω, quod retinendum esse praeter ll. cc. etiam titulis metricis probatur, cf. Kaibelii Epigr. Graec. ex lapid. conl. n. 305, 2 (tit. Smyrnaeus saec. II p. Chr.) ἑπτὰ ἐπὶ ἑβδομήκοντ᾽ ἔτεσιν καὶ ἴσαις ἐπὶ βύβλοις, n 459 a (Syriacus) καὶ ζήσαντα καλῶς ἑβδομήκοντα ἔτη; unde ἑβδ^{ο}μήκοντα pronuntiatum fuisse suspicor; ἑβδομάκοντ᾽ scripsit Alexandre, ἐπτήκοντ᾽ formam dubitans inducere voluit Meineke εἷς—τριτάτου] cf. XIII 157 ὃς δὲ τριτάτου ἀριθμοῖο δ᾽ ἐπὶ τούτοις] δὲ πρὸ τούτων suspicatus est Alexandre 97 καὶ—ὀλεῖται] cf. XI 249 καὶ ἄλλυδις ἄλλος ὀλεῖται XII 134 XIV 11 καὶ ἐπ᾽ ἄλλυδις ἄλλον ὀλέσσει ἐπ᾽ ἄλλυδις] ἐπάλλυδις Ω 98] sic versum ipse restitui coll. XII 226 ὑπ᾽ Ἄρηος παλαμάων; ἄρη κρατερῷ ὑπὸ στρατιῆς παλαμάων Ω; Ἄρηι κρατερῷ ex XII 249, 275, ὑπὸ στρατιῆς παλαμάων ex XIV 124 corruptum videtur esse (de στρατιῆς perperam scripto cf. ad XII 116); Ἄρηι κρατερῷ χὐπὸ στρατιῆς παλαμάων Meineke 99] = V 36 τις] ex l. c. correxit Alexandre, τὸ Ω ὀλετὴρ ἥξει] ipse reposui ex l. c., ἥξει ὀλέτης Ω 100 ὀβριμόθυμος ἀνήρ] = XI 108 ὀβριμόθυμος] ipse correxi, ὀμβριμόθυμος Ω ἐγχέσπαλος Ἄρης] Alexandre, ἀγχίπαλος ἀνήρ Ω 101] cf. V 37 ἑπτάκις ὃν δεκάτη κεραίη δείκνυσι πρόδηλον ἑπτάκις ὃν] correxi, cf. l. c., ἑπτάκι τῳ Ω δεκάτη—πρόδηλον] ipse correxi, δεκάδες κέραι δείξουσι πρόδηλον Ω 102 ὀλέσειε—ὀλοθρεύσει] ipse correxi, ὀλέσει καὶ Λυδίαν ἐξολοθρεύσει Ω (pro Λυδίαν Alexandre Συρίαν legendum proposuit) 103 ῥομφαίῃ ἱερὴν Σολυμηίδα] ipse restitui, καὶ ῥομφαῖα ἐπ᾽ ἱεροσολυμηίδα (ἐπὶ ἱεροσολυμηίδα Q) Ω, καὶ ῥομφαία ἐπὶ Σολυμηίδα Alexandre 104 ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίης] cf. I 2 ἄχρις ἐπ᾽ ἐσχατίῃσι ἐπ᾽ ἐσχατίης] Alexandre, ἐπεσχατίας Ω Τιβεριάδος ἅλμης] correxit Alexandre, τιβερίδος ἄλλης Ω 105 αἲ αἴ] αἶ αἶ Ω. accentum correxit Alexandre τλήσεαι] restituit Alexandre, τλήσεται Ω ἢ βαρυπενθής] = XII 110, cf. XI 137 ἢ] an melius ὦ? 106 σφιγκτοῖσιν] Alexandre, σφικτῇσι Ω τροπαίοις] ipse scripsi, τροπαίῃσι Ω 107—109] cf. III 268—270 ἀχθήσῃ δὲ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ νήπια τέκνα | ὄψει δουλεύοντα παρ᾽ ἀνδράσι δυσμενέεσσιν | ἠδ᾽ ἀλόχους· καὶ πᾶς βίοτος καὶ πλοῦτος ὀλεῖται 107 αἲ αἲ] Alexandre, αἶν᾽ Ω ἐπ᾽ Ἀσσυρίους ἥξεις] ipse dedi, ἐπ᾽ ἀσσυρίους (ἐπασσυρίους Q) ἥξει Ω, ἐπ᾽ Ἀσσυρίοις ἵξῃ Alexandre; an scribendum αἲ αἲ ἐπ᾽ Αὐσονίους ἥξεις? 109 πᾶς βίοτος πλοῦτός τ᾽] ipse scripsi, cf. III 270; παντὶ βίῳ, πλοῦτος δ᾽ Ω πλοῦτός τ᾽ ἀπολεῖται] cf. II 18 μέγας δέ τε πλοῦτος ὀλεῖται 110 ὀργὴ—ἐπελεύσεται] cf. XI 11 ἐπ᾽ αὐτοὺς δ᾽ ἤλυθεν ὀργή XI 314 ὅτι σοι θεοῦ ἤλυθεν ὀργή VIII 1 ἐρχομένης μεγάλης ὀργῆς σε] ipse scripsi, τε Ω ἡ βαρυπενθής] cf. ad XII 105

XII ὅττι μὲν οὐκ ἐφύλαξαν ἑὸν νόμον, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν (X)
εἰδώλοις ἐλάτρευσαν ἀεικελίῃσι τέχνῃσιν.
πολλοὶ δ' αὖ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε
λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων.
ἐς δὲ τὸ τέρμα βίου γεραρὸς βασιλεὺς μεγάθυμος
αὐτὸς ἀριστεύων πέσεται κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης.
ἄρξουσιν μετέπειτ' ἄλλοι δύο φῶτες ἄνακτες
στέργοντες μνήμην πατέρος μεγάλου βασιλῆος,
πολλὰ δὲ κυδιάοντες ἐν ἀντιπάλοισι μαχηταῖς.
ἔσται δ' ἐκ τούτων ἐσθλὸς καὶ κοίρανος ἀνήρ,
τοὔνομα δὲ σχήσειε τριηκοσίων· ἀτὰρ οὗτος
καππέσεται δολίως, οὐκ ἐν στρατιῇσι τανυσθείς,
βληθεὶς δ' ἐν δαπέδῳ Ῥώμης ἀμφήκεϊ χαλκῷ.
καί τις δ' αὖ μετὰ τοῦτον ἀνήρ, κρατερὸς αἰχμητής,
τετράδος ἐκ κεραίης ἄρξει μεγάλης βασιλείης,
ὃν πάντες στέρξουσι βροτοὶ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ τότε γ' ἄμπαυσις πολέμου κατὰ κόσμον ἅπαντα
ἔσται. ἀτὰρ τούτῳ κεν ἀφ' ἑσπερίης μέχρις ἠοῦς
πάντες δουλεύσουσιν ἑκούσιοι, οὐδ' ὑπ' ἀνάγκης,
αὐτόματοι δὲ πόλεις ὑποχείριοι ἠδ' ὑπόδουλοι
ἔσσονται. μάλα γάρ μιν ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἐποίσει
οὐράνιος Σαβαώθ, θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων.
καὶ τότε Παννονίην καὶ Κελτίδα γαῖαν ἅπασαν

111 ὅττι] correxit Alexandre, ὅτι Ω μὲν] suspicatus est Friedlieb, μιν Ω ἑὸν νόμον] Alexandre, νέον νόμον Ω 112 ἀεικελίῃσι] Friedlieb, ἀεικελίης Ω 113 sq.] cf. XIII 106 sq. καὶ τότε δὴ λιμοὶ λοιμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ | καὶ πόλεμοι δεινοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων XIII 9 sq. πολλοὶ γὰρ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε | λιμοὶ καὶ λοιμοί, σεισμοὶ μαλεροί τε κεραυνοί ἀκαταστασίαι] ἀκαταστασί V H 115 ἐς—βίου] = XII 204 ἐς] εἰς Alexandre, εἷς Ω 116 κρατερῆς] Alexandre olim suspicatus est, στρατιῆς Ω, qua de corruptela cf. ad XII 98 117] = XIV 21 ἄρξουσιν] ἄρξουσι Ω μετέπειτ' ἄλλοι] Alexandre restituit ex XII 48, μετέπειτα Ω 119 κυδιάοντες] κυδιόωντες malit Alexandre ἀντιπάλοισι] ipse restitui, ἀγχιπάλοισι Ω 121 τοὔνομα δὲ σχήσειε] cf. XI 23, 91, 153 XII 258 οὔνομα δὲ σχήσειε τοὔνομα] vix scripseris οὔνομα, cf. XI 141 σχήσειε] Alexandre ex l. c., σχήσει Ω τριηκοσίων] ipse dedi, τριακοσίων Ω ἀτὰρ] Alexandre, αὐτὰρ Ω 122 καππέσεται δολίως] cf. XII 142 καππέσεται τρωθείς οὐκ ἐν] suspicatus est Alexandre, κελαινῇ Ω στρατιῇσι] στρατιῆσι Ω, accentum correxit Alexandre 123 ἐν δαπέδῳ Ῥώμης] = XII 215 ἀμφήκεϊ] correxit Alexandre, ἀμφίκει Ω 124] = XII 37 κρατερὸς αἰχμητής] = XI 130 κρατερὸς αἰχμητής] Q V, κρατερὸς καὶ αἰχμητής H; κρατερός τ' αἰχμητής hic quoque Ludwich 125 τετράδος ἐκ κεραίης] = V 40 κεραίης] ex l. c. scripsi, κερέας Ω, κεραίας Alexandre, κεράης Friedlieb μεγάλης βασιλείης] = II 347 126 κατ' ἀπείρονα γαῖαν] = III 694 127 γ' ἄμπαυσις] Alexandre et Friedlieb, γαμπεύσεις Ω ἄμπαυσις πολέμου] = XIII 27, cf. ἄμπαυσις πολέμοιο III 205 κατὰ κόσμον ἅπαντα] = II 25 VIII 100 XI 237 XIII 11 128 ἀτὰρ] Alexandre correxit, αὐτὰρ Ω τούτῳ] restituit Alexandre, τοῦτο Ω 130 αὐτόματοι δὲ πόλεις] ipse transposui, cf. I 187; καὶ πόλις αὐτόματοι Ω, καὶ πόλεις αὐτόματοι Alexandre ὑποχείριοι] ὑποχείριοι δ' Ω, δ' delevit Alexandre 131 ἔσσονται] ἔσονται Ω 132 θεὸς—ναίων] = V 298 133 Παννονίην] παννοίην H

XII μειώσει λιμὸς καὶ ἐπ' ἄλλυδις ἄλλον ὀλέσσει. (X)
ἔσσεται Ἀσσυρίοις, οὓς περ παρακλύζει Ὀρόντης,
κτίσματα καὶ κόσμος κεἴ που ἔτι μεῖζον ὁρᾶται.
καὶ τούτους βασιλεὺς στέρξει μέγας ἠδ' ἀγαπήσει
ἔξοχα τῶν ἄλλων † πολλοί τινες· ἀλλὰ μὲν αὐτὸς
δέξεται ὠτειλὴν μεγάλην ἐν στήθεϊ μέσσῳ
ἔς τε τέλος βίοτον δολίως ληφθεὶς ὑφ' ἑταίρου
οἴκῳ ἔνι ζαθέῳ μεγάλης βασιληίδος αὐλῆς
καππέσεται τρωθείς· μετὰ δ' αὐτὸν κοίρανος ἔσται
πεντήκοντ' ἀριθμῶν γεραρὸς βροτός, ὃς περὶ πάντα
πολλοὺς ἐξολέσει Ῥώμης ἀστοὺς πολιήτας·
ἀλλ' ὀλιγαρχήσει· διὰ γὰρ πρότερον βασιλῆα
βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις τρωθεὶς μετόπισθεν.
  αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλος βασιλεύς, κρατερὸς αἰχμητής,
ὅς τε τριηκοσίων ἀριθμῶν λάχεν ἔντυπον ἀρχήν,
ἄρξει καὶ Θρηκῶν γαίην πολυποίκιλον οὖσαν
ἐκπέρσει, κρατεροὺς δ' ὀλέσει παρὰ χεύμασι Ῥήνου
Γερμανοὺς ναίοντας διστοβόλους τ' Ἴβηρας.
αὐτὰρ Ἰουδαίοις κακὸν ἔσσεται ἄλλο μέγιστον,

134 καὶ—ὀλέσσει] = XIV 11, *cf. quae adnotavi ad XII 97* ἐπ' ἄλλυδις ἄλλον] *ipse restitui ex ll. cc.*, ἐπ' ἀλλήλοισιν Ω 135 ἔσσεται] Ω, *an* ἔσται δ'? οὓς—Ὀρόντης] *cf. XIII 132* ὅσους δὲ Λύκος παρακλύζει οὓς περ παρακλύζει] *ipse dedi praeeunte Meinekio, qui* ὧν περ παρακλύζετ' *legi iussit*, ὥσπερ παρ' ἐκβλύζετ' Ω Ὀρόντης] ὀρρόντης Q κτίσματα καὶ κόσμος] *cf. III 57* ἄρτι δέ τοι κτίζεσθε πόλεις κοσμεῖσθέ τε πᾶσαι 136 κτίσματα καὶ κόσμος] *ipse scripsi*, κτίσμασι καὶ κόσμος Ω, κτίσμασι καὶ κόσμοις *Alexandre* κεἴ που ἔτι μεῖζον] *Meineke*, καὶ εἴ που τι μεῖζον Ω, κεἴ πού τι μέγιστον *dubitans coniecit Alexandre* 138 † πολλοί τινες] *corrupte* Ω, πολλούς τινας *Alexandre* 139 στήθεϊ] *Alexandre et Friedlieb*, στήθεσι Ω 140 ἔς] εἰς Ω τε] *ipse temptavi*, τὸ Ω βίοτον] βίοτον τε Ω, τε *delevit Alexandre* δολίως ληφθεὶς ὑφ' ἑταίρου] *cf. XI 221* προδοθεὶς δολίως ὑφ' ἑταίρων ὑφ'] ὑπ' Ω, *correxit Mai* 141 οἴκῳ ἔνι ζαθέῳ] *dedi*, εἴσω ἐνὶ ζαθέῳ (ξαθέῳ Q V) Ω, οἴκῳ ἐν ἠγαθέῳ *Alexandre* μεγάλης βασιληίδος αὐλῆς] *Alexandre*, μεγάλῳ βασιληίδος οἴκῳ Ω μετὰ—ἔσται] = V 39, *cf. XII 178* μετὰ δ' αὐτὸν κοίρανος ἄλλος αὐτὸν] αὐτοῦ Q H 143 πεντήκοντ'—βροτός] = V 41 πεντήκοντ'] πεντήκοντα Q H ἀριθμῶν] *Alexandre*, ἀριθμὸν Ω γεραρὸς] γεραιὸς H 144 ἀστοὺς] Q, ἀστεύτους V, ἀστάτους H πολιήτας] *Nauck*, τε πολίτας Ω 145 διὰ—βασιλῆα] *cf. XIII 80, 88* διὰ πρεσβύτερον βασιλῆα βήσεται—δόμοις] = XII 77 XIV 184 147 αὐτὰρ ἔπειτ'] = III 175 αὐτὰρ] *ipse scripsi*, αὐτίκ' Ω, *cf. ad III 106 et XII 152* βασιλεύς, κρατερὸς αἰχμητής] = XI 130 κρατερὸς] *ipse restitui ex l. c.*, ἔστ' Ω, ἔσται *Alexandre* 148] *cf. V 42* ὅς τε τριηκοσίης κεραίης λάχεν ἔντυπον ἀρχήν ἀριθμῶν] *Alexandre*, ἀριθμὸν Ω 149 Θρηκῶν] Θρακῶν Ω, Δακῶν *maluit Alexandre, qui tamen in notis ed. prior. ipse monuit 'sed vicinae satis gentes facile confundi potuerunt'* 150 κρατεροὺς—ναίοντας] *cf. XII 43 sq.* καὶ τοῖς παρὰ χεύμασι Ῥήνου Γερμανοῖς ναίουσιν κρατεροὺς—χεύμασι] *ipse temptavi*, καὶ τοὺς ἐπὶ ἔσχατα βάρβαρα Ω Ῥήνου] Ῥήνουσ V H 151 Γερμανοὺς] γερανοὺς H διστοβόλους τ' Ἴβηρας] *cf. XIV 175* φαρετροφόρους τ' Ἴβηρας διστοβόλους] *correxit Alexandre*, οἰστροβόλους Ω τ' Ἴβηρας] δ' ἴβηρας Q V, δήβηρας H, *correxit Alexandre*
152 αὐτὰρ] *ipse scripsi (cf. ad XII 147 et III 106)*, αὐτίκα καὶ Ω, αὐτίκ' *Alexandre* κακὸν—μέγιστον] *cf. III 486* κακὸν ἔσχατον, ἀλλὰ μέγιστον IV 101 VIII 160 κακὸν ἔσχατον, ἀλλὰ μέγιστον

XII Φοινίκη δ' ἐπὶ τοῖς πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα· (X)
τείχεα δ' Ἀσσυρίων πέσεται πολλοῖς πολεμισταῖς.
καὶ πάλιν ἐξολέσει τούτους θυμοφθόρος ἀνήρ.
ἔσσονται δὴ ἔπειτα θεοῦ κραίνοντος ἀπειλαί,
σεισμοὶ καὶ λοιμοὶ μεγάλοι κατὰ γαῖαν ἅπασαν
καὶ νιφετοὶ παρὰ καιρόν, ἀτὰρ μαλεροί τε κεραυνοί.
καὶ τότε δὴ βασιλεὺς ὁ μέγας διὰ μῶλον Ἄρηος
Κελτὸς ὀρειοβάτης σπεύδων ἐπὶ δῆριν ἀγῶνος
μοῖραν ἀεικελίην οὐ φεύξεται, ἀλλὰ καμεῖται·
ὃν κόνις ἀλλοτρίη κρύψει νέκυν, ἀλλὰ Νεμείης
ἄνθεος οὔνομ' ἔχουσα. μετ' αὐτὸν δ' ἄλλος ἀνάξει
ἀργυρόκρανος ἀνήρ, τῷ δ' ἔσσεται οὔνομα πόντου,
ἀρχὴν στοιχείου προφέρων τετρασύλλαβος Ἄρης.
οὗτος καὶ ναοὺς πόλεσιν πάσαις ἀναθήσει
κόσμον ἐποπτεύων ἰδίῳ ποδί, δῶρα κομίζων,
χρυσόν τ' ἤλεκτρόν τε πολὺν πολλοῖσι παρέξει·
οὗτος καὶ μαγικῶν μυστήρια πάντα καθέξει
ἐξ ἀδύτων· καὶ μὴν πολὺ φέρτερον ἀνθρώποισιν
θήσει κοιρανέοντα . . . . κεραυνός·
εἰρήνη μεγάλη δὲ γενήσεται, ὁππότ' ἂν ἔσται
οὗτος ἄναξ· ἔσται δὲ καὶ ἀγλαόφωνος ἀοιδὸς

153] *cf.* III 392 XI 218 πολὺν δὲ χθὼν πίεται φόνον ὀμβρηθεῖσα ὀμβρηθεῖσα] *ipse restitui ex ll. cc.*, ὀμβρήεντα Q, ὀμβρίεντα V, ὀμβριόεντα H 154 τείχεα] *ipse dedi*, τείχη Ω 155 θυμοφθόρος] θυμοφθόρους Q 156] *cf.* III 71 ἀλλ' ὁπότ' ἂν μεγάλοιο θεοῦ πελάσωσιν ἀπειλαί III 97 ἀλλ' ὁπότ' ἂν μεγάλοιο θεοῦ τελέωνται ἀπειλαί ἔσσονται] ἔσονται Ω, *correxit Alexandre* δὴ ἔπειτα] *ipse scripsi*, δήπειτα V H, δ' ἔπειτα Q, δ' ἤπειτα *Alexandre* θεοῦ] τούτου *metro claudicante Friedlieb, fortasse* (ἔπειτ') αὐτοῦ *legendum esse suspicatus est Alexandre* 157 λοιμοὶ] H, λοιμοὶ *supra* οι *scripto* ι V, λιμοὶ Q κατὰ γαῖαν ἅπασαν] = III 754 158 ἀτὰρ] *Alexandre*, αὐτὰρ Ω 159 διὰ μῶλον Ἄρηος] = XI 147, *cf.* XI 187 160—164] = V 43—47 ὀρειοβάτης] *ex* V 43 *corrigendum*, ἀρειοβάτης Ω δῆριν] δειρὶν Ω, *correxit Alexandre ex* V 43 ἀγῶνος] ἑῷαν *codd.* V 43 161 μοῖραν] μοίρην Q καμεῖται] *ex* V 44 *restituendum*, φανεῖται Ω, θανεῖται *Alexandre*, κανεῖται *Hartel* 162 ὃν κόνις] *scribendum ex* V 45, εἰκόνες Ω ἀλλοτρίη] *ex* V 45 *restituit Friedlieb*, ἀλλότριον Ω ἀλλὰ Νεμείης] *ex* V 45 *correxi*, οὔνομα δ' εἴη Ω 163 οὔνομ'] οὔνομα V H δ'] δὲ Ω, *correxit Mai* ἀνάξει] ἀνέξει Q 164] (*praeter* V 46) *cf.* VIII 52 ἔσσετ' ἄναξ πολιόκρανος ἔχων πέλας οὔνομα πόντου ἀργυρόκρανος] *ex* V 47 *correxit Alexandre*, ἀργεὺς κεῖνος Ω τῷ] *restitui ex* V 47, τοῦ Ω 166 οὗτος καὶ] *Nauck coll. initio v.* 169, θύτους καὶ Ω πόλεσιν] πόλεσι Ω 167 *sq.*] *cf.* VIII 53 *sq.* κόσμον ἐποπτεύων διερῷ ποδί, δῶρα πορίζων, | χρυσὸν μὲν πάμπλειστον ἔχων καὶ ἄργυρον ἐχθρὸν κτλ. 168 ἤλεκτρόν τε] Q, ἤλεκτρον (*om.* τε) V H πολλοῖσι] πολλοῖς Ω, *correxit Alexandre* 169 οὗτος—ἐξ ἀδύτων] *cf.* VIII 56 καὶ μαγικῶν ἀδύτων μυστήρια πάντα μεθέξει 170 μὴν] μιν *suspicatus est Alexandre* κοιρανέοντα] *lacuna post hanc vocem spatio relicto indicatur in* Ω 172 εἰρήνη—γενήσεται] *cf.* III 754 ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη XI 79 ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη εἰρήνη μεγάλη δὲ γενήσεται] *ipse scripsi e ll. cc.*, εἰρήνη δὲ μακρὰ γενήσεται Ω, εἰρήνη δὲ μάκαιρα γενήσεται *Alexandre*; εἰρήνη δὲ μακρά γε γενήσεται *Meineke* ὁππότ' ἂν] ὁπόταν H 173 οὗτος] οὗτος δ' Ω, δ' *delevit Alexandre* δὲ καὶ] Ω, τε καὶ *suspicatus est Friedlieb, qui in textu* γε *edidit*

XII καὶ νομίμων μέτοχός τε θεμιστοπόλος τε δίκαιος· (X)
αὐτὸς δ' αὖ πέσεται μοίρην ἰδίην ἀναλύσας.
τὸν μετὰ τρεῖς ἄρξουσιν, ὁ δὲ τρίτος ὀψὲ κρατήσει
τρεῖς δεκάδας κατέχων· αὐτὰρ μονάδος πάλι πρώτης
ἄλλος ἄναξ ἄρξει· μετὰ δ' αὐτὸν κοίρανος ἄλλος
ἐκ δεκάδων ἑπτά· τοῖς δ' οὐνόματ' ἔσσεται ἐσθλά·
αὐτοὶ δ' αὖτ' ὀλέσουσι πολυστίκτους ἀνθρώπους,
Βρεττανοὺς Μαύρους μεγάλους Δάκας Ἄραβάς τε.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν τούτων ὁ νεώτατος ἐξαπολεῖται,
δὴ τότε Πάρθοισιν πάλιν αὖτ' ἐπελεύσεται Ἄρης
δεινός, ὁ πρὶν τρώσας, καὶ ἐς τέλος ἐξαλαπάξει.
καὶ τότε δ' αὐτὸς ἄναξ πέσεται δολίου ὑπὸ θηρὸς
γυμνάζων παλάμας· πρόφασις δ' αὕτη θανάτοιο.
τὸν μετὰ γ' ἄλλος ἀνὴρ ἄρξει σοφὰ πολλά τε εἰδώς,
τοὔνομ' ἔχων καὐτὸς πρώτου κρατεροῦ βασιλῆος
ἐκ μονάδος πρώτης· ἔσται δ' ἀγαθός τε μέγας τε·
πολλὰ δ' ἂν ἐκτελέσῃ κρατερὸς μεγάλοισι Λατίνοις
μνήμης εἵνεκα πατρός· ἐς αὐτίκα τείχεα Ῥώμης
κοσμήσει χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι
ἔν τ' ἀγοραῖς ναοῖς τε μολὼν σὺν φωτὶ κραταιῷ.
καί ποτε Ῥωμαίοισιν ἀνασταχυώσεται ἕλκος
δεινότατον πολέμοις· χώρην δὲ μὲν ἐξαλαπάξει
πᾶσαν Γερμανῶν, ὁπότ' ἂν μέγα σῆμα θεοῖο
οὐρανόθεν προφανῇ καί τ' ἄνδρας χαλκοκορυστὰς
τρυχομένους σώσειε δι' εὐσεβίην βασιλῆος·

174 *μέτοχός τε] Alexandre, μέτοχος Ω 175 αὐτὸς δ' αὖ πέσεται] = XI 193 XIV 125 μοίρην ἰδίην ἀναλύσας] = XI 229, cf. VIII 414 μοῖραν ἀναλύσας (v. XIV 69) μοίρην ἰδίην] ipse scripsi, idque olim etiam Alexandre praeferebat, qui tamen μοίρῃ ἰδίῃ edidit, μοίρῃ δίῃ Ω ἀναλύσας] ipse correxi, καταλύσας Ω 176] = V 51 τὸν μετὰ τρεῖς ἄρξουσιν] = VIII 65 XII 95 XIV 58 (praeter V 51) τὸν] Alexandre, τὸν δὲ Ω 177 αὐτὰρ] Alexandre, ἀτὰρ Ω πάλι] πάλιν Ω, correxit Alexandre πρώτης] Alexandre, πρώτη Ω 179 τοῖς δ'] ipse scripsi coll. V 47 XII 164, τοῖς Ω 181 Δάκας] Ω, an Δάκας τ'? 183 Πάρθοισιν πάλιν αὖτ'] ipse scripsi, παρθία πάλιν V H, παρθενία πάλιν Q, Παρθίᾳ πάλιν αὖτ' Meineke (qui etiam Παρθίᾳ αὖτε πάλιν coniecit) 184 ἐς] εἰς Ω 186 αὕτη] Alexandre, αὐτῇ Ω, αὐτῷ Friedlieb 187 ἄλλος ἀνὴρ ἄρξει] cf. XIV 137 188 τοὔνομ' ἔχων] = XII 270 καὐτὸς] supplevit Alexandre, om. Ω lacuna nullo modo indicata 190 δ' ἂν] Ω, κ' ἂν falso edidit Mai κρατερὸς μεγάλοισι] Ω, fortasse vero aut κρατερὸς μεγαλωστὶ aut κρατερῶς μεγάλως τε scribendum est; κρατερὸς μεγάροισι Mai in textum intrusit 193 sq.] cf. III 57 ἄρτι δέ τοι κτίζεσθε πόλεις κοσμεῖσθέ τε πάσαις | ναοῖς καὶ σταδίοις, ἀγοραῖς ξοάνοισί τε χρυσοῖς XIII 64 sq. νῦν κοσμεῖσθε, πόλεις Ἀράβων, ναοῖς σταδίοις τε | ἠδ' ἀγοραῖς πλατείαις τε καὶ ἀγλαοφεγγέι πλούτῳ | καὶ ξοάνοις. χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι XIV 212 sq. καὶ ἐν κόσμῳ προτερήσεις | κτήμασι καὶ ναοῖς ἀγοραῖς πλούτοις σταδίοις τε μολὼν] μολῶν Ω 194 ἀνασταχυώσεται ἕλκος] = III 382 XI 200 195 δὲ μὲν] coniecit Alexandre, δέ μιν Ω, γε μὲν ipse scribendum suspicor 196 θεοῖο] θεοῖς H 197 τ' ἄνδρας] Alexandre, τότ' ἄνδρας Ω*

XII αὐτῷ γὰρ θεὸς οὐράνιος μάλα πάνθ' ὑπακούσας (X)
εὐξαμένῳ βρέξει παρακαίριον ὄμβριον ὕδωρ.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ ταῦτα τελειωθῇ, ἅ περ εἶπον,
καὶ τότε δὴ βασιλεία κλυτὴ μεγάλοιο ἄνακτος
εὐσεβέος λείψει περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς·
ἐς δὲ τὸ τέρμα βίου τὸν ἑὸν γόνον ἀντιαναδείξας
ἐς βασιλεῖ' ἀνιόντα θανεῖτ' ἰδίης ὑπὸ μοίρης
ξανθῷ κοιρανέοντι λιπὼν βασιλήιον ἀρχήν,
ὃς δεκάδων μὲν ἔχων δύο τοὔνομα παιρὸς ἑοῖο
ἐκ γενετῆς βασιλεὺς γεγαὼς διαδέξεται ἀρχήν.
οὗτος ἀνὴρ σχήσειε περισσοτέροισι λογισμοῖς
πάντα· ἀτὰρ μεγάθυμον ὑπέρβιον Ἡρακλῆα
ζηλώσει καὶ ὅπλοισιν ἀριστεύσει κρατεροῖσιν
ἔν τε κυνηγεσίῃσι καὶ ἱππείῃσι μέγιστον
κῦδος ἔχων· σφαλερῶς δὲ βιώσεται οἰόθεν οἶος.
σῆμα δέ τοι ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος·
ἐν δαπέδῳ Ῥώμης ἔσται μεγάλη τότ' ὀμίχλη,
ὡς ἕτερον μὴ ὁρᾶν μερόπων τὸν πλησίον αὐτοῦ.
καὶ τότε δὴ πόλεμοί τε ὁμοῦ καὶ κήδεα λυγρά,
ὁππότ' ἂν αὐτὸς ἄναξ μάλ' ἐρωτομανὴς ἀμενηνὸς
ἥξει ἐπαισχύνων τὸ νέον γένος ἐν λεχέεσσιν
αἰσχρὸς ἀβουλεύτοισιν ἐπ' οὐχ ὁσίοις ὑμεναίοις.

199 ὑπακούσας] *ipse scripsi*, ὑποθήσει *suprascripto* ακου Ω, ὑπακούσει *edidit Mai* 200 εὐξαμένῳ] *Alexandre*, εὐξάμενος Ω παρακαίριον] *Alexandre*, παρὰ καιρὸν Ω 201] = *VIII 299 XI 172* 202 βασιλεία κλυτὴ] *invertit Alexandre*, κλυτὴ βασιλεία Ω: *de correpta* α *vocali cf. II 13, 14* 203 περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς] *an* περιτελλομένων ἐνιαυτῶν? 204 ἐς δὲ τὸ τέρμα βίου] = *XII 115* ἐς] εἰς Ω τὸν ἑὸν γόνον] *Meineke*, τὸν νέον γόνον Ω, (βίοιο) νέον γόνον *Alexandre* ἀντιαναδείξας] *Meineke*, ἀμφαναδείξας Ω 205 ἐς βασιλεῖ' ἀνιόντα] *Hartel*, εἰς βασίλειον ναίοντα Ω *corrupte*, εἰς βασίλειον ἰόντα *Alexandre* θανεῖτ'] *Alexandre*, θανάτῳ Ω ἰδίης ὑπὸ μοίρης] = *XII 35, 77 XIV 103* 206 βασιλήιον ἀρχήν] *cf. ad XI 56* βασιλήιον] *Alexandre*, βασίλειον Ω 207 ὃς] *Alexandre*, ὡς Ω μὲν ἔχων] *ipse temptavi*, ἓξ ἢ δύο Ω, ἕξει *Alexandre* 208 βασιλεὺς γεγαὼς] δὲ γεγὼς βασιλεὺς *suspicatus est Alexandre* ἀρχήν] *Alexandre*, ἄρης Ω 209 σχήσειε περισσοτέροισι λογισμοῖς] *ipse scripsi*, ἕξει περισσοτέρῳ τε λογισμῷ Ω, σχήσειε περισσοτέρῳ τε λογισμῷ *Alexandre coniecit* 210 πάντα· ἀτὰρ] Ω, *vix* πάντ'· αὐτὰρ *scripseris* 211 ὅπλοισιν] ὅπλησιν Π 212 κυνηγεσίῃσι] *scripsi*, κυνηγεσίαισι Ω ἱππείῃσι] *dedi*, ἱππίαισι Ω, ἱππείαισι *Alexandre* 213 οἰόθεν] οἰόθεν Ω 214] = *XIV 98, 179, cf. XI 25 XII 72* σημεῖον δ' ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος δέ τοι] *correxi ex ll. cc.*, δέ οἱ Ω 215 ἐν δαπέδῳ Ῥώμης] = *XII 123* ἔσται μεγάλη τότ' ὀμίχλη] *ipse scripsi*, ἔσται μεγάλη ὀμίχλη τε Ω, ἔσται μεγάλη τις ὀμίχλη *Alexandre*, σκοτίη μεγάλη ὀμίχλη τε *coll. V 348 Mendelssohn, quae cum* ἔσται *versus superioris coniungenda censuit: attamen ferri potest alterum* ἔσται. *cf. XII 72 et 74* 217 πόλεμοί τε—λυγρά] *cf. XII 69* πόλεμοι καὶ κήδεα λυγρά πόλεμοί τε ὁμοῦ] *Alexandre et Friedlieb* (πόλεμός τε *coniecit Alexandre in Cur. poster.*), *an* πολέμοισιν ὁμοῦ? πόλεμόν τε ὁμοῦ Ω 218 ὁππότ' ἂν αὐτὸς ἄναξ μάλ'] *ipse scripsi*, ὁππόταν (ὁπόταν Π) αὐτὸς ἄναξ Ω. *an* ὁππότ' ἀνάκτωρ αὐτὸς *legendum est?* ἀμενηνὸς] *ipse temptavi*, ὁ μεμηνὼς Ω 219 ἐπαισχύνων] ἐπεσχύνων Π 220 ἀβουλεύτοισιν] *Alexandre*, ἀβουλεύτοις Ω οὐχ ὁσίοις] οὐχ (χ *ex* κ *correctum*) ὁσίοις V, οὐχοσίοις Π, οὐκ ὁσίοις Q

XII δὴ τότε χηροσύνῃ κρυφθεὶς μέγας οὔλιμος ἀνὴρ (X)
μῆνιν ὑποσχόμενος κακὰ πείσεται ἐν βαλανείῳ
Ἄρης ἀνδροφόνος δολίαις μοίρῃσι πεδηθείς.
ἴσθι τότε Ῥώμης ὀλοὸν μόρον ἐγγὺς ἐόντα
ζήλου κοιρανίης ἕνεκεν· πολλοὶ δ' ἀπολοῦνται
παλλαδίοισι δόμοισιν ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.
καὶ τότε χηρεύσει Ῥώμη καὶ πάντ' ἀποτίσει,
ὅσσα πάρος μούνη πολέμοις πολλοῖσιν ἔδρασεν.
κλαίει μοι κραδίη, κλαίει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ·
ἐξ ὅτε γὰρ πρῶτος βασιλεύς, ὑψαύχενε Ῥώμη,
σοὶ νόμον ἐσθλὸν ἔθηκεν ἐπιχθονίοις τ' ἀνθρώποις
καὶ λόγος ἀθανάτου μεγάλου θεοῦ ἤλυθεν ἐς γῆν,
ἐννεακαιδεκάτης βασιληίδος ἄχρι τελευτῆς
δὶς ἑκατὸν δὶς ἐείκοσι δὶς δύο πληρώσειεν
πρὸς τοῖς ἓξ μησὶν ἔτεα Κρόνος· εἶτα γενέθλην
χήρην εἰκοστὸς βασιλεύς, ὅτε σοῖσι μελάθροις
φασγάνῳ αἷμα χέῃ βεβολημένος ὀξέι χαλκῷ,
θήσει, ὀγδοήκοντ' ἀριθμῶν στοιχεῖον ὃ δηλοῖ
οὔνομα καὶ βαρὺ γῆρας ἔχων· χήρην δὲ ποιήσει
ἐν ὀλίγῳ καιρῷ, ὁπότ' ἂν πολλοὶ πολεμισταὶ
πολλοὶ πορνισμοί τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε
οὐλόμεναί τ' ἔριδες καὶ διζύες εἵνεκα νίκης

221 δὴ τότε χηροσύνῃ] δὴ τότ' ἐρημοσύνῃ coniecit Alexandre (sed cf. XII 236, 239 χήρην = ἐρήμην) οὔλιμος] Alexandre coll. Hesychio οὔλιμος· ὀλέθριος; οὐλαμὸς Ω, an οὔλιος? 222 κακὰ πείσεται] ipse temptavi, κακὰ χώσεται Ω 223 Ἄρης ἀνδροφόνος] ipse restitui, ἀνὴρ ἀνδροφόνος Ω μοίρῃσι] dedi, μοίρεσι V Π, μοίραισι Q 224] cf. III 348 ἴσθι τότ' Αἰγύπτιον ὀλοὸν γένος ἐγγὺς ὀλέθρου μόρον] Nauck, θρόνον Ω, χρόνον Alexandre 225 κοιρανίης ἕνεκεν] = XII 251 226 ὑπ' Ἄρηος παλαμάων] cf. XII 98 Ἄρηος κρατεροῖο ὑπὸ στιβαρῶν παλαμάων 227 καὶ πάντ' ἀποτίσει] cf. V 191 XI 50, 286 καὶ πάντ' ἀποτίσεις VIII 129 μέχρι πάντ' ἀποτίσεις XI 62 ἄχρι πάντ' ἀποτίσεις ἀποτίσει] ἀπαιτίσει Π 228] cf. XI 287 ὅσσα πάρος παλάμῃσιν ἐν ἀνδρείῃσιν ἔπραξας XI 63 ὅσσα πάρος πεποίηκας ἔδρασεν] rectius videtur esse ἔπραξεν coll. II 251 XI 287 229 ἔνδοθεν ἦτορ] = III 3 XII 298 230 ὑψαύχενε Ῥώμη] ex VIII 37 correxit Alexandre, ὑψαυχένου Ῥώμης Ω 231 σοὶ] οἷς Ω, ipse correxi τ'] addidi, om. Ω 232] cf. XII 32 καὶ τότε δὴ κρύφιος ἥξει λόγος ὑψίστοιο ἤλυθεν] ἦλθεν Ω, correxit Alexandre 234 δὶς] de syllabae productione cf. Hesiod. Oper. 596 Oracul. ed. Hendess 205; et quae exposui Neue Beitr. zur Techn. des nachhom. Hexam. 118 δὶς ἐείκοσι δὶς δύο] ipse correxi, δὶς εἴκοσι δὶς δύο Ω; καὶ δὶς δέκα καὶ δύο Alexandre in notis coniecit, 'ut annorum ratio constaret'
235 ἔτεα Κρόνος] dubitans temptavi, ἕτερον χρόνον Ω, ἑτεὸν χρόνον suspicatus est Alexandre 236 μελάθροις] μαλάθροις Q, μαλάχροις V Π, correxit Alexandre
237 χέῃ] χέει Ω, correxit Alexandre βεβολημένος ὀξέι χαλκῷ] cf. I 150 μεγάλῳ βεβολημένοι οἴστρῳ 238] sic versum conformavi, ὀγδοήκοντ' ἀριθμὸν ἔτεος στοιχεῖον ὃ δηλοῖ Ω, ὀγδώκοντ' ἀριθμῶν ἕτερον στοιχεῖον ὃ δηλοῖ Alexandre, qui e v. 239 ποιήσει (scil. χήρην) supplendum esse existimavit 241 πορνισμοί—τε] cf. XI 260 πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε 242 διζύες] ὀνζύος Ω, correxit Alexandre

XII ἔσσονται πολλοί τ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες (X)
ἐν δαπέδῳ παλάμῃσι δαϊζόμενοι πεσέονται.
καὶ τότε δ' ἄλλος ἀνὴρ ἄρξει δεκάτου ἀριθμοῖο
οὔνομα τοῦ σημεῖον ἔχων καὶ πολλὰ ποιήσει
ἄλγεα καὶ στοναχάς, πολλοὺς δέ τοι ἐξαλαπάξει·
ὠκύμορος δ' αὐτὸς πάλιν ἔσσεται ἠδὲ πεσεῖται
Ἄρηι κρατερῷ βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
ἄλλος πεντήκοντ' ἀριθμῶν ἥξει πολεμιστὴς
κοιρανίης ἕνεκεν τότ' ἀπ' ἀντολίης ἐπεγερθείς·
μέχρι δὲ καὶ Θρήκης ἥξει πολεμήιος Ἄρης·
καὶ φεύγεται μετέπειτ' ἰδὲ Βιθυνῶν πέδον ἥξει
καὶ Κιλίκων δάπεδον· ταχὺ δ' αὐτὸν χάλκεος Ἄρης
Ἀσσυρίοις πεδίοις θυμοφθόρος ἐξαλαπάξει.
καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξει δολίως ἀπατήλια εἰδὼς
ἀνὴρ ποικιλόμητις ἀφ' ἑσπερίης ἐπεγερθείς,
οὔνομα δὲ σχήσειε διηκοσίων ἀριθμοῖο.
σημεῖον πάλιν ἄλλο· ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς
στήσει πόλεμόν τε κατ' Ἀσσυρίων ἀνθρώπων
συλλέξας πᾶσαν στρατιὴν καὶ πάνθ' ὑποτάξει.
Ῥωμαίοις δ' ἄρξειεν ἀνὰ κράτος· ἐν φρεσὶ δ' αὐτοῦ
πολλὴ μηχανίη, ὀλοόφρονος Ἄρεος ὀργή·
δεινὸς ὄφις πόλεμόν τε βαρύς, ὃς πάντας ὀλέσσει

243 ἔσσονται] *ipse conieci, cf. XI 260, 280 XIII 108*, κοιρανίης Ω, *quod ex 251 videtur intrusum esse* πολλοί τ' ἐπιμὶξ] πολλοί τ' ἔριδες ἐπιμὶξ Q (ἔριδες *ex 242 irrepsit*) 244 ἐν δαπέδῳ] = *XII 215* παλάμῃσι δαϊζόμενοι] *Mendelssohn*, πολέμοισιν ἀεξόμενοι Ω, πολέμοισι δαϊζόμενοι *Alexandre*, πολέμοιο δαϊζόμενοι *Hartel*, πολέμοισιν ἀλεξόμενοι *Meineke* πεσέονται] πεσσέονται Ω 245 ἄρξει] *scripsi*, ἥξει Ω, *cf. XII 250* 247 ἄλγεα καὶ στοναχάς] *cf. III 417 XI 127* πολλοὺς δέ τοι ἐξαλαπάξει] *cf. XII 195* 248 ὠκύμορος—ἔσσεται] *cf. XI 191* ἀρχὴν ὠκύμορος δὲ γενήσεται 249] = *XIII 146, cf. XII 275* Ἄρηι κρατερῷ δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ Ἄρηι] ἄρη Ω, *correxit Alexandre* βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ] *desunt in Q hoc loco lacero* αἴθωνι] αἴθονι *V H, correxit Mai* 250 ἀριθμῶν] *Q*, ἀριθμὸν *V H* ἥξει] *an hic quoque* ἄρξει? 251 κοιρανίης ἕνεκεν] = *XII 225* τότ'] *ipse supplevi, om.* Ω ἀπ' ἀντολίης ἐπεγερθείς] *cf. XII 257* ἀφ' ἑσπερίης ἐπεγερθείς ἀπ'] ἀπὸ (*om.* τότ') *Alexandre* 252 πολεμήιος] *correxit Alexandre*, πολέμιος Ω 253 μετέπειτ' ἰδὲ] *ipse scripsi*, μετέπειτα καὶ εἰς *Q V*, μετέπειτα καὶ ἐκ *H* πέδον] πέδων *H* 256 καὶ—ἄρξει] = *XIV 27, 116, 224* τότε δ' αὖτ' ἄρξει] *Mendelssohn*, τότε κρατῆσαι Ω, τότε κρατήσει *Alexandre* ἀπατήλια] *Mendelssohn coll. Hom.* ξ *288*, ἐπιτήδεια Ω 257 ἀφ' ἑσπερίης ἐπεγερθείς] *cf. XII 251* ἀπ' ἀντολίης ἐπεγερθείς 258 οὔνομα δὲ σχήσειε] = *XI 23, 91, 153* σχήσειε] *Alexandre*, σχήσει Ω διηκοσίων] *scripsi*, διακοσίων Ω ἀριθμοῖο] *correxit Alexandre*, ἀριθμοίων Ω 259] *inde ab hoc versu usque ad initium libri XIII deficit Q; secuntur spatio non intermisso libri XIII v. 7 cett., quam ob rem siglo* Ω *hac in parte consensus codicum V H significatur* πάλιν ἄλλο] *Mendelssohn, qui post* ἄλλο *interpunxit*, πολὺ μᾶλλον Ω βασιληίδος] *Mai*, βασιλῆος Ω στήσει πόλεμόν τε κατ'] *ipse scripsi*, στήσει πολέμων κατ' Ω, στήσει πόλεμον κατὰ *Alexandre* 261 καὶ πάνθ' ὑποτάξει] = *V 19 VIII 13 XII 23* 262 ἄρξειεν ἀνὰ κράτος] *dubitans coniecit Mendelssohn*, ἄρξειε μέγα κράτος Ω 263 μηχανίη] *Alexandre*, μηχανῇ Ω ὀλοόφρονος] κ' ὀλοόφρονος *suspicatus est Mendelssohn* Ἄρεος] *correxit Mai*, ἄρηος Ω 264 δεινὸς ὄφις πόλεμόν τε βαρύς] *cf. V 29 XII 81* δεινὸς ὄφις, φυσῶν πόλεμον

XII ὑψηλοὺς γεγαῶτας ἐπιχθονίους ἀνθρώπους, (X)
ἐσθλοὺς δὲ κτείνας πλούτου χάριν, οἷά τε ληστής,
συλήσας χθόνα πᾶσαν ἀπολλυμένων ἀνθρώπων,
βήσετ' ἐπ' ἀντολίην· καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτῷ.

* * *

ἔνθ' ὅτε νηπίαχος Καῖσαρ σὺν τῷ βασιλεύσῃ
τοὔνομ' ἔχων βριαροῖο Μακηδονίοιο ἄνακτος
στοιχείου ἀρχομένου· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλον ἐπάξας
ἐκφύγεται δόλον αἰπὺν ἐπερχομένου βασιλῆος
ἐν κόλποις στρατιῆς· ὁ δὲ βαρβαρικοῖσιν ἐθισμοῖς
ἄρχων ἐξαπίνης ὁ νεωκόρος ἐξαπολεῖται
Ἄρηι κρατερῷ δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ·
τὸν καὶ τεθνηῶτα λαὸς διαδηλήσηται.
καὶ τότε δὴ βασιλεῖς Περσῶν ἐπαναστήσονται·
κ . . . . . Ῥωμαῖος Ἄρης Ῥωμαῖον ἄνακτα.
καὶ Φρυγίη σεισμοῖσι πάλιν μελέη στοναχήσει.
αἲ αἲ Λαοδίκεια, αἲ αἲ Ἱεράπολι τλήμων·
ὑμᾶς γὰρ πρώτας ποτ' ἐδέξατο γαῖα χανοῦσα.
Ῥώμης . . . . . πελώριος Αὐσ . . . . . .

βαρύν πόλεμόν τε βαρύς] λοιμός τε βαρύς 'ein grausamer Unhold' Mendelssohn; si quid mutandum, παλάμας τε βαρύς scripserim πόλεμον] correxit Alexandre, πόλεμος Ω 266 ἐσθλοὺς δὲ κτείνας] Alexandre, ἐσθλοὺς καί τινας Ω; fortasse ἐσθλοὺς δ' ἐκκόψας (vel ἐκθλίψας) scribendum est; ἐκδὺς (= ἐκδύσας) κἀκτίσας (= κἀκτισάμενος) suspicatus est Meineke οἷά τε ληστής] cf. IV 119 οἷά τε δρήστης ληστής] Ludwich, ἀστήρ Ω, μαστήρ Meineke (cf. quae contra disputavit Ludwich, Jahrb. f. Philol. 1878 p. 245) 267 συλήσας] συλλήσας Ω, correxit Alexandre ἀπολλυμένων ἀνθρώπων] = VII 123 XII 284 XIII 95, 147 268 βήσετ'] ipse dedi, θήσει Ω, cf. IV 120 φεύξετ' ... ὑπὲρ πόρον Εὐφρήταο καὶ—αὐτῷ] cf. III 191 καὶ πᾶς δόλος ἔσσεται αὐτοῖς XI 258 δόλος δέ τοι ἔσσεται αὐτῇ αὐτῷ] ipse correxi, idque etiam Alexandro magis placuit, αὐτοῖς (cf. III 191) Ω 268] complurium versuum lacunam hic subesse nemo non videt, quam versibus libri XIV 69—75 eo quo nunc leguntur loco remotis et huc transpositis expleri posse censuit Ewald (cf. ad XIV 69 sqq.) 269 ἔνθ' ὅτε] Alexandre, cf. XI 35 XIII 89, ἦν δ' ὅτε Ω 270 τοὔνομ' ἔχων] = XII 188 Μακηδονίοιο ἄνακτος] = XI 233 XIII 49 Μακηδονίοιο] V, μακεδονίοιο II 271 στοιχείου ἀρχομένου] = XI 154, cf. XI 142, 196 μῶλον] Alexandre, μῶλος Ω ἐπάξας] dedi, ἀπάξας Ω 275] cf. XII 249 XIII 146 Ἄρηι κρατερῷ βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ Ἄρηι] ἄρη Ω, correxit Alexandre δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ] cf. XIV 162 δαμεὶς αἴθωνι σιδήρῳ δμηθεὶς] ipse correxi, τμηθεὶς Ω, cf. ad XIV 162 αἴθωνι] αἴθονι Ω, correxit Mai 276] cf. XIV 169 ὃν καὶ τεθνηῶτα νέκυν διαδηλήσονται τεθνηῶτα] restituit Mai, τεθνηότα Ω λαὸς διαδηλήσηται] an νέκυν διαδηλήσονται ex l. c.? διαδηλήσηται] Alexandre (cf. XIV 169 XIII 29), διαδηλήσεται Ω 278] lacuna spatio intermisso in codd. indicatur; V nihil habet nisi κ . . . . unde Alexandre καὶ τρώσει, καὶ θραύσει, καὶ κόψει supplebat; κ . . . om. H Ῥωμαῖος Ἄρης] = XIII 35 279 πάλιν μελέη] temptavi, πολυμήλη Alexandre, πολυμήλης Ω 280 αἲ αἲ Λαοδίκεια] = V 290 αἲ αἲ] αἶ αἶ Ω, correxit Alexandre αἲ αἲ Ἱεράπολι] Alexandre, cf. V 318, αἶ αἶ ἱερᾷ πόλει Ω 281 γαῖα χανοῦσα] = VIII 241 282—284] versus lacunis scatentes 282 Ῥώμης] hiat post hanc vocem versus; in Ω spatio non intermisso 'πελώρια αὐσ . .' adiuncta sunt; in II ante Ῥώμης spatium relictum est; totum versum sic refingebat Alexandre: Ῥώμη δὲ πτολίεσσι (olim δ' ἐν πολίεσσι) πελώριος Αὐσονίῃσι πελώριος] Alexandre, πελώρια Ω

XII πάνθ' ὅσα . . . . (X)
οἰμώξει . . . . ἀπολλυμένων ἀνθρώπων
Ἄρεος ἐν παλάμῃσι· κακὴ δέ τοι ἔσσεται αἶσα
ἀνδρῶν· αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἀντολίης δι' ὁδοῖο
σπεύδων Ἰταλίην κατιδεῖν αἴθωνι σιδήρῳ
γυμνωθεὶς πέσεται διὰ μητέρα μῖσος ἀγείρας.
ὧραι γὰρ παντοῖαι· ἑκάστῃ δ' ἄλλο καθέξει
αἰθομένου . . . . . τὸ δ' οὐχ ἅμα πάντες ἴσασιν·
οὐ γὰρ πάντων πάντα, μόνοι δ' ἐπὶ τέρψιν ἔσονται,
οἳ θεὸν ἀσκήσουσι καὶ εἰδώλων ἐλάθοντο.
νῦν δέ, ἄναξ κόσμου, βασιλεῦ πάσης βασιλείης
ἄψευστ' ἀθάνατε, — σὺ γὰρ εἰς ἐμὸν ἦτορ ἔθηκας
αὐδὴν ἀμβροσίην — παῦσον λόγον· οὐδὲ γὰρ οἶδα,
οἷα λέγω· σὺ γὰρ εἶ ἐν ἐμοὶ ὁ τὰ πάντ' ἀγορεύων.
βαιὸν δ' ἄμπαυσόν με καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
κάτθες ἐμῆς κραδίης· κέκμηκε γὰρ ἔνδοθεν ἦτορ
θεσπεσίοις ἔπεσιν προλέγον βασιλήιον ἀρχήν.

283 πάνθ' ὅσα] *lacunam maiorem statuit Alexandre: in Ω omnia quae continentur versibus 283 et 284 in unum contracta leguntur hunc in modum:* πάνθ' ὅσα οἰμώξει ἀπολλυμένων ἀνθρώπων: *idem vir doctus non male explebat versum sic:* πάνθ' ὅσα πρόσθεν ἔρεξεν ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα *(cf. V 192)* 284 οἰμώξει] *post* οἰμώξει *Alexandre suppleri iussit* πολύδακρυς; *idem olim* οἰμώξεις *et* οἰμώξῃ *coniecit: incerta omnia* ἀπολλυμένων ἀνθρώπων] = *cf. ad XII 267* 285 τοι] *ipse temptavi,* σοι Ω. οἱ *Alexandre suspicatus est* 286 ἔπειτα] . . . . τα *(relicto ante vacuo spatio)* V, ... τῳ *II; restituit Alexandre* δι' ὁδοῖο] διδοῖο *II* 287 αἴθωνι σιδήρῳ] = *XII 249, 275 XIII 146 XIV 162* αἴθωνι] αἴθονι Ω. *correxit Mai* 288 πέσεται] πέσε . . . Ω, *restituit Alexandre* ἀγείρας] ἄγε . . ασ . . Ω, *restituit Alexandre* 289 παντοῖαι· ἑκάστῃ] *recte suspicatus est Alexandre; cf. Hesiodi Oper. 824 sqq.;* πάντα . . . . τάρτη *(spatio vacuo intermisso)* Ω 290 αἰθομένου . .] αἰθομένοιο χρόνοιο *('ut sumatur* αἴθομαι *fervendi seu properandi sensu, insolenter tamen') suspicatus est Alexandre, qui olim* αἰθομένου κόσμοιο *scribendum proposuerat* τὸ δ'] τόδ' *II* οὐχ] οὐκ Ω 291 ἐπὶ τέρψιν] *Alexandre,* ἐπίτερψιν Ω 293 νῦν δέ—λόγον] *cf. XIII 172 sq.* ἀλλά, ἄναξ, βασιλεῦ κόσμου, θεέ, παῦσον ἀοιδὴν | ἡμετέρων ἐπέων δέ, ἄναξ] *correxit Alexandre,* δ' ἄναξ Ω βασιλεῦ πάσης βασιλείης] *cf. II 348* βασιλεῦ μεγάλης βασιλείης βασιλεῦ] *ipse scripsi ex ll. cc.,* βασιλεὺς Ω βασιλείης] βασιλείας Ω, *quod correxi* 295 αὐδὴν] *Alexandre,* ἀοιδὴν Ω *ex 297* λόγον] *ipse dedi,* λόγοι Ω, λόγου *Mai* οὐδὲ—λέγω] *cf. II 4 sq.* οὐδὲ γὰρ οἶδα | ὅττι λέγω 296 εἶ ἐν] *Friedlieb,* εἶεν Ω. αἰὲν *Alexandre* ἐμοὶ ὁ] *an* ἐμοί γ' ὁ *scribendum?* 297 βαιὸν—με] *cf. III 3* βαιόν μ' ἄμπαυσον *I 250* βαιὸν δ' ἀμπαύσασα ἄμπαυσον] ἂν παῦσον Ω, *correxit Alexandre* ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν] = *XI 324 XIII 173* ἱμερόεσσαν] ἡμερόεσσαν *II* 298 κάτθες] κατάθες *II* κέκμηκε—ἦτορ] *cf. III 3* κέκμηκε γὰρ ἔνδοθεν ἦτορ θεσπεσίοις ἔπεσιν] *cf. II 3* θεσπεσίων ἐπέων θεσπεσίοις ἔπεσιν] *ipse conieci,* θεσπεσίων ἐπέων Ω προλέγον] *Alexandre,* προλέγων Ω βασιλήιον ἀρχήν] *cf. ad XI 56; sic ipse scripsi,* βασιληίδος ἀρχῆς Ω, βασιληίδας ἀρχάς *Alexandre*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ

XIII *Θεσπέσιόν με λόγον κέλεται μέγαν αὖτις ἀείδειν* (XI)
ἀϑάνατος ἅγιος ϑεὸς ἄφϑιτος, ὃς βασιλεῦσιν
δῶκε κράτος καὶ ἀφεῖλατ᾽ ἰδὲ χρόνον ὥρισεν αὐτοῖς
ἀμφότερον, ζωῆς τε καὶ οὐλομένου ϑανάτοιο.
καὶ τὰ μὲν οὐράνιός με ϑεὸς ἀέκουσαν ἐπείγει
ἀγγέλλειν βασιλεῦσιν ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς.

* * *

καὶ δόρυ ϑοῦρος Ἄρης· ὑπὸ δ᾽ αὐτοῦ πάντες ὀλοῦνται,
νηπίαχος γεραός τε ϑεμιστεύων ἀγορῇσιν·
πολλοὶ γὰρ πόλεμοί τε μάχαι τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε
λιμοὶ καὶ λοιμοὶ σεισμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ
Ἀσσυρίων τε πόροι πολλοὶ κατὰ κόσμον ἅπαντα

Inscriptio: σιβύλλης λόγος (όγος II) ιγ̄ miniatus in V, rubra σ initiali in II; deest in Q, qui liber etiam versibus 1—6 caret, cf. ad XII 259 1—6] *desiderantur in Q* 1 *ϑεσπέσιον—ϑεὸς] cf. I 5 πρῶτον δὴ κέλεταί με λέγειν ϑεός III 7 ὅσσα ϑεὸς κέλεταί μ᾽ ἀγορευέμεν ἀνϑρώποισιν ϑεσπέσιον—ἀείδειν] sic versum conformandum censui; ϑεὸν ἀείδειν με λόγον κέλεται μέγαν Ω, ἀείδειν με λόγον κέλεται μέγαν ⟨ἀνϑρώποισιν⟩ Alexandre, qui ϑεὸν codicum scripturam glossema vocis λόγον esse ratus est, ... ἀείδειν με λόγον κέλεται μέγαν αὖϑις Friedlieb, ἔνϑεον ἀείδειν με λόγον κέλεται μέγαν αὖτις Hartel, ϑήιον ἀείδειν με λόγον κέλεται μέγας αἰεί Meineke suspicati sunt ϑεσπέσιον . . λόγον] cf. II 3 ϑεσπεσίων ἐπέων XII 299 ϑεσπεσίοις ἔπεσιν* 2 *ἀϑάνατος ἅγιος] cum Meinekio transposui, ἅγιος ἀϑάνατος Ω, cf. ad II 347 ἀφεῖλατ᾽ ἰδὲ] scripsi, idque sibi placere etiam Alexandre monuerat, ἀφείλατο δὴ Ω, ἀφεῖλαϑ᾽ ὃ δὴ Meineke* 4 *ἀμφότερον] Meineke, ἀμφοτέρων Ω οὐλομένου ϑανάτοιο] cf. XI 171 οὐλομένου ϑανάτου* 5 *με] Alexandre, τε Ω ἀέκουσαν] correxit Alexandre, ἐκοῦσαν Ω ἐπείγει] Nauck, ἐπάγει Ω* 6 *ἀγγέλλειν βασιλεῦσιν] cf. III 6 ἀγγέλλειν πάντεσσιν III 299 βασιλεῦσι τά τ᾽ ἐσσόμεν᾽ ἐν φρεσὶ ϑεῖναι ἀγγέλλειν] Alexandre ex III 6, ἀγγελίην Ω* 6] *post hunc quaedam desiderari manifestum est* 7] *in Q post XII 258 sequitur omissis qui interiacent lacuna nullo modo indicata καὶ δόρυ ϑοῦρας] καὶ δορύϑουρος Alexandre; an καὶ δορὶ ϑοῦρος?* 8 *νηπίαχος γεραός τε] Alexandre, νηπίαχος γεγαώς τε Q, νηπίαχος γεγαῶτες V II ϑεμιστεύων] Alexandre, ϑεμιστεύει Ω ἀγορῇσιν] ἀγοραῖσιν Ω* 8] *lacunam unius versus subesse ratus est Friedlieb* 9 *sq.] cf. XII 113 sq. πολλοὶ δ᾽ αὖ πόλεμοί τε μάχαι τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε | λιμοὶ καὶ λοιμοί, ἀκαταστασίαι τε πολήων XIII 106 sq. καὶ τότε δὴ λιμοὶ λοιμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ | καὶ πόλεμοι δεινοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων | ἔσσοντ᾽ κτλ.*
11 *κατὰ κόσμον ἅπαντα] = II 25 VIII 180 XI 237 XII 127 ἅπαντα] correxit Alexandre, ἅπαντες Ω*

XIII *ἠδὲ λεηλασίη τε καὶ ἱεροσυλία ναῶν.* (XI)
καὶ τότε δὴ Περσῶν ἐπανάστασις ἀλφηστήρων
Ἰνδῶν τ' Ἀρμενίων τ' Ἀράβων θ' ἅμα· καὶ πάλι τούτοις
Ῥωμαῖος πελάσει βασιλεὺς πολέμου ἀκόρητος
αἰχμητὰς ἐπάγων καὶ ἐπ' Ἀσσυρίους, νέος Ἄρης,
ἄχρις ἐπ' Εὐφρήτην τε βαθύρροον ἀργυροδίνην
ἐκτανύσει λόγχην ὀλοὴν πολεμήιος Ἄρης
† ιδετεωσ ἕνεκεν· καὶ γὰρ προδοθεὶς ὑφ' ἑταίρου
καππέσετ' ἐν τάξει τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
αὐτίκα δ' αὖτ' ἄρξει φιλοπόρφυρος αἰχμητής τε
ἐκ Συρίης προφανείς, Ἄρεος φόβος, ἠδὲ καὶ υἱὸς
Καῖσαρ καὶ πέσει πᾶσαν χθόνα· τοὔνομα δ' αὐτοῖς
ἓν πέλετ' ἀμφοτέροισιν· ἐπὶ πρώτου κεἰκοστοῦ
πένθ' ἑκατοντάδες εἰσὶ τεθειμέναι. ἡνίκα δ' οὗτοι
ἐν πολέμοις ἄρξουσι, θεμιστονόμοι δὲ γένωνται,
ἄμπαυσις πολέμου βαιὸν ἔσσεται, οὐκ ἐπὶ δηρόν·
ἀλλ' ὁπότ' ἂν ποίμνῃ λύκος ὅρκια πιστώσηται
πρὸς κύνας ἀργιόδοντας, ἔπειτα δὲ δηλήσηται
βλάψας εἰροπόκους ὄιας, παρὰ δ' ὅρκια ῥίψει·
καὶ τότε δῆρις ἄθεσμος ὑπερφιάλων βασιλήων
ἔσσεται ἐν πολέμοισι, Σύροι δ' ἔκπαγλ' ἀπολοῦνται,
Ἰνδοί τ' Ἀρμένιοί τ' Ἄραβες Πέρσαι Βαβυλῶνες

12 *καὶ ἱεροσυλία ναῶν*] = *II 14* 13] *cf. XIII 110 αὐτίκα δὴ Περσῶν ἐπανάστασις ἀλφηστήρων XII 277 καὶ τότε δὴ βασιλεῖς Περσῶν ἐπαναστήσονται* 13 *ἐπανάστασις*] *correxit Alexandre, ἐπανάστασιν Ω* 14 *Ἰνδῶν τ' Ἀρμενίων τ' Ἀράβων θ' ἅμα*] *cf. XIII 33 Ἰνδοί τ' Ἀρμένιοί τ' Ἄραβες Ἰνδῶν τ' Ἀρμενίων τ'*] *dedi ex l. c., Ἰνδῶν Ἀρμενίων Ω πάλι*] *ipse restitui, περὶ Ω* 15 *πολέμου ἀκόρητος*] = *XIII 92* 16 *αἰχμητὰς*] *Q, αἰχμητής V H* 17 *Εὐφρήτην*] *Εὐφράτην Ω* 18 *λόγχην ὀλοὴν πολεμήιος Ἄρης*] *ipse dedi, cf. XIV 128, πέμψας ὀλόγην πολέμιος ἄρης Ω, πέμψας ὀλίγην πολεμήιον ἀλκὴν Alexandre* 19 *† ιδετεωσ*] *corrupte Q, ἴδετε ὡς V H, φιδίτεω? Hartel; aut δυσσεβίης aut αἰδέσεως ('in suam contumeliam') Alexandre ἕνεκεν*] *ipse correxi, ἕνεκα Ω* 20] = *XIII 101 αἴθωνι*] *αἴθονι Ω, correxit Mai* 21 *αὐτίκα δ' αὖτ'*] *an αὐτὰρ ἔπειτ' scribendum?* 22 *ἐκ Συρίης προφανείς*] = *XIII 90, 152 προφανεὶς*] *προφανὴς H ἠδὲ καὶ υἱὸς | Καῖσαρ*] *ipse scripsi, ἕν τε καὶ υἱῷ | Καίσαρι Ω* 23 *πέσει*] *Alexandre, qui praeterea πέρσει coniecit, πείσει Ω τοὔνομα δ' αὐτοῖς*] *cf. XI 256* 24 *ἓν πέλετ'*] *Alexandre, qui recte vidit Philippos Augustum et Caesarem hic significari, ἐκπέλετ' Ω κεἰκοστοῦ*] *κ' εἰκοστοῦ edidit Alexandre* 25 *πένθ' ἑκατοντάδες*] *πέντ' ἑκατοντάδες Ω, correxit Alexandre* 26 *θεμιστονόμοι*] *θεμιστόνομοι Ω, accentum correxit Alexandre* 27 *ἄμπαυσις πολέμου*] = *XII 127, cf. ἄμπαυσις πολέμοιο III 205 ἄμπαυσις*] *ἀνάπαυσις Ω, correxit Alexandre* 28] *cf. XIV 348 ἀλλ' ὅτ' ἂν αὖτε λύκοι κυσὶν ὅρκια πιστώσωνται* 29 *ἀργιόδοντας*] *ἀργειόδοντας Ω, correxit Alexandre δηλήσηται*] *δηλήσεται Ω, restituit Alexandre* 30 *ὄιας*] *οἷς Ω, correxit Alexandre παρὰ*] *coniecit Alexandre dubitans (olim ἀπό), περὶ Ω* 31 *ἄθεσμος*] *correxit Alexandre, ἀθέσμων Ω* 32 *Σύροι δ' ἔκπαγλ' ἀπολοῦνται*] = *XIII 108, cf. III 205 Φρύγες δ' ἔκπαγλοι ὀλοῦνται* 33 *Ἰνδοί τ' Ἀρμένιοί τ' Ἄραβες*] *cf. XIII 14 Ἰνδῶν τ' Ἀρμενίων τ' Ἀράβων θ' ἅμα Ἀρμένιοι*] *ἀρμενίοις Ω, correxit Alexandre Πέρσαι Βαβυλῶνες*] *cf. V 116 καὶ Πέρσας . . . . καὶ Βαβυλῶνας*

XIII ἀλλήλους ὀλέσουσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας. (XI)
ἀλλ' ὁπότ' ἂν Ῥωμαῖος Ἄρης Γερμανὸν ὀλέσσῃ
Ἄρεα νικήσας θυμοφθόρον ὠκεανοῖο,
δὴ τότε καὶ Πέρσῃσιν ὑπερφιάλοις ἀνθρώποις
πουλυετὴς πόλεμος, νίκη δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς·
ὡς γὰρ ἐφ' ὑψηλῆς πολυδειράδος ἠνεμοέσσης
ἠλιβάτου πέτρης ἰχθὺς οὐ νήχετ' ἐπ' ἄκρης
οὐδὲ χέλυς πέταται, αἰετὸς δ' οὐκ ἔρχετ' ἐς ὕδωρ,
οὕτω καὶ Πέρσαι μακρόθεν νίκης γεγάασιν
ἤματι τῷ, ἐφ' ὅσον τε φίλη τροφὸς Ἰταλιήων
κειμένη ἐν πεδίῳ Νείλου παρὰ θέσφατον ὕδωρ
ἑπταλόφῳ Ῥώμῃ μοίρην ἀπόμοιραν ἰάλλοι.
ταῦτα δέ τοι πέλεται· ὅσσον δέ τοι οὔνομα Ῥώμῃ
εἰν ἀριθμοῖς σχήσειε περιπλομένοιο χρόνοιο,
τοσσούτους λυκάβαντας ἑκοῦσά γε σιτομετρήσει
δῖα πόλις μεγάλη τε Μακηδονίοιο ἄνακτος.
ἄλλο δ' ἄχος πολύμοχθον Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω
ὀλλυμένοις διὰ δῆριν ἀεικελίων ἀνθρώπων.
ἄρσενες· οἱ πρότερον δεινοὶ τότ' ἀνάλκιδες ὄντες
εἰρήνην στέρξουσι δι' ἡγεμόνων κακότητα.
καὶ χόλος Ἀσσυρίοις ἥξει μεγάλοιο θεοῖο
αὐτούς τ' ἐξολέσει ποταμὸς χείμαρρος, ὃς ἐλθὼν
Καίσαρος ἐς πτολίεθρα Χαναναίους ἀδικήσει.

34 διὰ κρατερὰς ὑσμίνας] = XI 52, 70, 121 κρατερὰς] κρατερᾶς Π 35 Ῥωμαῖος Ἄρης] = XII 278 38 πουλυετὴς] πολυετὴς Ω, correxit Alexandre νίκη δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς] = XIV 14, 334 40 πέτρης] πέτρος Π νήχετ'] νήχεται Ω, correxit Alexandre 41 αἰετὸς] ἀετὸς Alexandre ἔρχετ'] ipse scripsi, νήχετ' Ω ex versu superiore 42 γεγάασιν] γεγαῶσιν Ω, correxit Alexandre 43 φίλη τροφὸς Ἰταλιήων] cf. XIV 284 φίλη τροφὸς ἀνθρώποισιν 45 ἑπταλόφῳ Ῥώμῃ] cf. II 18 XIV 108 Ῥώμης ἑπταλόφοιο μοίρην ἀπόμοιραν ἰάλλοι] cf. III 245 θέρους ἀπὸ μοῖραν ἰάλλει 46 τοι πέλεται] ipse temptavi, τε πέταται Ω, τ' ἐκτέταται Alexandre ὅσσον δέ] fortasse ὅσσον γε melius scribi censuit Alexandre τοι οὔνομα] V Π, τ' οὔνομα Q Ῥώμῃ] Ῥώμης Alexandre 47 εἰν ἀριθμοῖς] Friedlieb, εἰναρίθμοις Ω, εἰναρίθμως Alexandre σχήσειε περιπλομένοιο] ipse temptavi (ex VIII 137), ἔσχεν ψηφιζόμενοι Ω, ἕξει ψηφιζομένοιο Alexandre περιπλομένοιο χρόνοιο] = VIII 137 48 γε] ipse dedi, τε Ω 49] = XI 233 μεγάλη τε] ipse correxi ex l. c., μεγάλη Ω, μεγάλοιο coll. XII 270 olim coniecit Alexandre, qui tamen in Cur. poster. idem, quod edidi, praesenserat Μακηδονίοιο ἄνακτος] = XII 270 (praeter XI 233) 50] cf. XIV 296 νῦν δὲ τέλος πολύμοχθον Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω ἄλλο δ' ἄχος] Alexandre, ἄλλο ἄλλος Q V, ἄλλος ἄλλος Π Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω] = XIII 74 (praeter XIV 296)

51 ἀεικελίων ἀνθρώπων] cf. III 231 ἀεικελίους ἀνθρώπους ἀεικελίων] ἀεικελλίων Q 52 δεινοὶ τότ'] Alexandre, δεινοὶ καὶ Ω; ceterum etiam δειλοὶ καὶ scribi posse monuit ille vir doctus 53 δι' ἡγεμόνων κακότητα] = V 17 XII 21, cf. VIII 162 ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος 54] cf. XIII 109 ἥξει γὰρ τούτοισι μέγας χόλος ὑψίστοιο χόλος] Q, χόλους V Π Ἀσσυρίοις ἥξει] Alexandre (cf. XIII 109), Ἀσσυρίους ἕξει Ω 55 ποταμὸς χείμαρρος] ipse scripsi, cf. Hom. N 138; ποταμοῖο χείμαρρος (χείμαρος Π) Ω, ποταμοῦ χείμαρρους Alexandre ὃς] V Π, ὡς Q 56 ἐς πτολίεθρα] Alexandre, ἐμπτολίεθρα Ω Χαναναίους] Q, σαταναίους V Π, unde Σεληναίους praeposuit Alexandre coll. XIII 96

XIII Πέργαμος ἀρδεύσει Μόψου πόλιν, ἔνθα πεσοῦνται (XI)
Αἰγαῖοι διὰ δῆριν ὑπερμενέων ἀνθρώπων.
τλῆμον Ἀντιόχεια, σὲ δ' οὐ λείψει βαρὺς Ἄρης
Ἀσσυρίου πολέμοιο ἐπειγομένου περὶ σεῖο·
σοῖς γὰρ ἐνὶ μελάθροισι κατοικήσει πρόμος ἀνδρῶν,
ὃς Πέρσας μὲν ἅπαντας ὀιστοβόλους πολεμήσει,
αὐτὸς ὁ Ῥωμαίων λελαχὼν βασιληίδος ἀρχῆς.
νῦν κοσμεῖσθε, πόλεις Ἀράβων, ναοῖς σταδίοις τε
ἠδ' ἀγοραῖς πλατείαις τε καὶ ἀγλαοφεγγεῖ πλούτῳ
καὶ ξοάνοις χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι·
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα μαθηματική περ ἐοῦσα
Βόστρα Φιλιππόπολίς τε, ἵν' ἔλθῃς ἐς μέγα πένθος·
οὐδέ σ' ὀνήσειεν σφαιρώματα καγχαλόωντα
ζῳδιακοῦ κύκλου, Κριὸς Ταῦρος Δίδυμοί τε
ἠδ' ὁπόσοι σὺν τοῖσιν ἐν οὐρανῷ ἰνδάλλονται
ἀστέρες ὡρονόμοι· τλῆμον, πολλοῖσι πέποιθας,
ὁππότ' ἀνὴρ ἄρ' ἐκεῖνος † τὸ σὸν μετόπισθε πελάσσῃ.
νῦν δὲ φιλοπτολέμοισιν Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω
δεινοτάτους πολέμους· πουλὺς δ' ἄρα λαὸς ὀλεῖται
ἀστῶν ὀλλυμένων περ ὑπ' ἀντιπάλων πολιητῶν
μαρναμένων στυγερῆς ἔριδος χάριν, ἀμφὶ δὲ τούτοις
ἀίξας φοβερωπὸς Ἄρης λήξει πολέμοιο.

57 Πέργαμος] πῦρ ἄμος Q 58 Αἰγαῖοι] Alexandre, αἴγιοι Ω διὰ—ἀνθρώπων] cf. XIII 151 διὰ δῆριν ἀεικελίων ἀνθρώπων ὑπερμενέων ἀνδρώπων] = XIV 127 59 τλῆμον Ἀντιόχεια] = IV 140 XIII 125 τλῆμον] τλήμων supra ω scripto ο Q, τλῆμον Mai σὲ δ'—Ἄρης] cf. V 89 σὲ δ' . . . οὐ λείψει πόλεμος 62 ὀιστοβόλους] correxit Alexandre, οἰστροφόλους Q, οἰστροφόλους V H 63 λελαχὼν] ipse scripsi, (λελαχὼς coniecit Alexandre), γεγαὼς Ω 64 sq.] cf. III 57 sqq. ἄρτι δέ τοι κτίζεσθε πόλεις κοσμεῖσθέ τε πᾶσαι | ναοῖς καὶ σταδίοις ἀγοραῖς ξοάνοισί τε χρυσοῖς | ἀργυρέοις λιθίνοις τε XII 192 sq. (τείχεα Ῥώμης) κοσμήσει χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι | ἔν τ' ἀγοραῖς ναοῖς τε XIV 212 sq. καὶ ἐν κόσμῳ προτερήσεις | κτήμασι καὶ ναοῖς ἀγοραῖς πλούτοις σταδίοις τε ναοῖς σταδίοις τε] Alexandre coll. III 58 (cf. etiam XIV 213), ναοῖς τε (δὲ H) διοίσει Ω 65 sq. ἀγλαοφεγγέι—τε καὶ] desunt in Q ceteris verbis in unum contractis hunc in modum ἠδ' ἀγοραῖς πλατείαις τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι 68 Βόστρα] βάστρα V H Φιλιππόπολίς τε] Alexandre, φιλιππόπολιν Q H, φιλιππόπολι V ἵν'—πένθος] cf. III 59 ἵν' ἔλθητ' ἐς πικρὸν ἦμαρ ἔλθῃς] an ἔλθητ'? ἐς] εἰς Ω 69 οὐδέ σ' ὀνήσειεν] ipse temptavi, οὐ γάρ σ' ὀνήσει Ω. οὐ γὰρ ὀνήσειεν Mendelssohn, οὐ γὰρ ὀνήσει σε Alexandre σφαιρώματα καγχαλόωντα] = III 88 70 ζῳδιακοῦ] ζωδιακοῦ Ω, ι subscriptum addidit Alexandre Δίδυμοί τε] Mai, cf. Arat. 549, δίδυμός τε Ω 72 τλῆμον] τλῆμον Mai 73] versus nondum emendatus ὁππότ'] ὁπότ' H ἄρ' ἐκεῖνος † τὸ σὸν] ἄρ' ἐκεῖνο τὸ σὸν V H, ἄρ' ἐκεῖνο τοσὸν Q, ἄρ' ἐκεῖνος ὅσον Alexandre, qui in Cur. poster. ἐκεῖνός σοι scribi posse putavit μετόπισθε] μετόπισθεν Ω, correxit Alexandre πελάσσῃ] Alexandre, παλάσσῃ Ω 74 φιλοπτολέμοισιν] φιλοπολέμοισιν H Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω] = XIII 50 XIV 296 75 πουλὺς—ὀλεῖται] cf. XIV 171 76 ὀλλυμένων] suspectum περ ὑπ'] περ supplevi, cf. XIV 359, ὑπ' Ω, ὑπὸ Alexandre πολιητῶν] ipse scripsi, τε πολήων Ω 77 ἔριδος] Alexandre, ἕδους Ω 78 λήξει] ipse conieci, στήσει Ω

XIII καὶ τότε δ' αὖ μεγάθυμος ἐῷ σὺν παιδὶ κραταιῷ (XI)
καππέσεται δολίως διὰ πρεσβύτερον βασιλῆα.
τὸν μέτα δ' αὖτ' ἄρξει κρατερῶς Ῥώμης ἐριθήλου
ἄλλος ἄναξ μεγάθυμος ἐπιστάμενος πολεμίζειν,
Δακῶν ἐξαναδὺς τριηκοσίων ἀριθμοῖο·
ἔσσεται ἐκ τετράδος κεραίης, πολλοὺς δ' ἀπολέσσει,
καὶ τότε δὴ μάλα πάντας ἀδελφειούς τε φίλους τε
ἐξολέσει βασιλεὺς καὶ ἀποφθιμένων βασιλήων,
αὐτίκα δ' αὖτε μάχαι τε λεηλασίαι τε φόνοι τε
ἔσσοντ' ἐξαπίνης διὰ πρεσβύτερον βασιλῆα.
ἔνθ' ὁπότ' ἂν δολόμητις ἀνὴρ ἐπίκλητος ἐπέλθῃ,
λῃστὴς ἐκ Συρίης προφανεὶς Ῥωμαῖος ἄδηλος,
καὶ περάσει δολίως ἐς Καππαδόκων γένος ἀνδρῶν
καὶ πολιορκήσας πιέσει πολέμου ἀκόρητος.
δὴ τότε σοι, Τύαν' ἰδὲ Μάζακα, ἔσσεθ' ἅλωσις·
λατρεύσεις, δεινὸν δὲ πάλιν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ.
καὶ Συρίη κλαύσειεν ἀπολλυμένων ἀνθρώπων
οὐδὲ Σεληναίη τότε ῥύσεται ἱερὸν ἄστυ.
ἡνίκα δ' ἐκ Συρίης φθάμενος προφύγῃσιν ἀσελγὴς
Ῥωμαίους, περάσῃ δὲ δι' Εὐφρήταο ῥοάων,
οὐκ ἔτι Ῥωμαίοις ἐναλίγκιος, ἀλλ' ἀγερώχοις

80 διὰ πρεσβύτερον βασιλῆα] cum Friedliebio scripsi, cf. XIII 88, διὰ πρεσβύτερον βασιλείαν Ω 81 τὸν—ἄρξει] cf. XIII 144 μετὰ δ' αὖτ' ἄρξει δ' αὖτ'] Friedlieb et Alexandre, ταῦτ' Ω κρατερῶς] ipse correxi, κρατερᾶς Ω 82 ἄλλος ἄναξ μεγάθυμος] cf. XIV 53 ἄναξ] ἀνὴρ Alexandre e l. c. τριηκοσίων ἀριθμοῖο] fortasse scribendum est ἀριθμοῖο τριηκοσιοστοῦ 84 κεραίης] Alexandre ex usu Sibyllino, γενεῆς Ω δ'] τ' Alexandre δ' ἀπολέσσει—ἀδελφειοὺς] incuria omisit Mai in editione sua versibus 84 sq. male contaminatis (ἔσσεται ἐκ τετράδος γενεῆς· πολλούς τε φίλους τε) 85 δὴ] Q, om. V H μάλα] in H contextui superscriptum ἀδελφειοὺς] ἀδελφιούς Ω, correxit Friedlieb 87 αὖτε μάχαι] ipse scripsi ex II 117, αὖ πίπτων Ω, αὖ πόλεμοι Alexandre μάχαι—φόνοι τε] = II 117 ἔσσοντ' ἐξαπίνης] = XIII 108, cf. I 344 ἔσσεται ἐξαπίνης I 164 ἔσται δ' ἐξαπίνης ἔσσοντ'] ἔσοντ' Q διὰ πρεσβύτερον βασιλῆα] = XIII 80 διὰ πρεσβύτερον] ipse scripsi, γε διὰ πρότερον Ω 89 ἔνθ'] Alexandre, ἣν δ' Q, ἦν δ' V H ὁπότ' ἂν] ὁπόταν Q, ὁποίαν V, ὁποῖαν H δολόμητις] Alexandre, δολιόμητις V, δολιομήτης H, δολιόμητιν Q ἐπίκλητος ἐπέλθῃ] ipse temptavi, ἐπὶ κλίνης ἔλθῃ Q V. ἐπι κλήνης ἔλκη H, aut ἀπὸ εἰκάδος aut ἐπικαίριος ἔλθῃ scribendum censuit Alexandre 90 ἐκ Συρίης προφανεὶς] = XIII 22, 152 προφανεὶς] προφανὴς H 91 περάσει] dedi, πελάσει Ω ἐς] Alexandre, ἐκ Ω 92 πιέσει] coniecit Alexandre, πέσεται Ω πολέμου ἀκόρητος] = XIII 15 93 σοι] maluit Alexandre, σου Ω Τύαν' ἰδὲ] ipse dedi, τύαννα καὶ Ω, Τύανα καὶ Alexandre ἔσσεθ' ἅλωσις] cf. IV 89 VIII 161 XI 279 ἔσται . . . ἅλωσις ἔσσεθ' ἅλωσις] ἔσσετ' ἅλωσις Ω, correxit Alexandre 94 δεινὸν δὲ πάλιν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ] ipse scripsi, τούτῳ δὲ πολύζυγον αὐχένα θήσει Ω δεινὸν—θήσῃ] cf. III 448 δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ, cf. ad h. l. 95 ἀπολλυμένων ἀνθρώπων] = VII 123 XII 267, 284 XIII 147 97 ἡνίκα δ'] ipse scripsi, ἡνίκα ἂν Ω, ἡνίκ' ἂν Alexandre προφύγῃσιν ἀσελγὴς] ipse dubitans scripsi, περιφυξανασέλγην Q, περιφυξανασέλγειν V H, περὶ φύξιν ἀσελγῆ | Ῥωμαῖος Hartel 98 περάσῃ δὲ δι'] ipse conieci, προφυγὼν διὰ δ' Ω Εὐφρήταο] Εὐφράταο Mai 99 ἀγερώχοις] Alexandre, ἀγέρωχος Ω

XIII ἰοβόλοις Πέρσαις, τότε κοίρανος Ἰταλιήων (XI)
καππέσει' ἐν τάξει τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ
πότμον ἀναπλήσας· ἐπὶ δ' αὐτῷ παῖδες ὀλοῦνται.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν γ' ἄλλος βασιλεὺς Ῥώμης βασιλεύσῃ,
καὶ τότε Ῥωμαίοις ἀκατάστατα ἔθνε' ἐπέλθῃ,
οὖλος Ἄρης σὺν παιδὶ νόθῳ ἐπὶ τείχεα Ῥώμης·
καὶ τότε δὴ λιμοὶ λοιμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ
καὶ πόλεμοι δεινοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων
ἔσσοντ' ἐξαπίνης· Σύροι δ' ἔκπαγλ' ἀπολοῦνται·
ἥξει γὰρ τούτοισι μέγας χόλος ὑψίστοιο·
αὐτίκα δὴ Περσῶν ἐπανάστασις ἀλφηστήρων,
Ῥωμαίους δ' ὀλέσουσι Σύροι Πέρσῃσι μιγέντες·
ἀλλ' οὐ νικήσουσι νόμους θεοκράντορι βουλῇ.
αἲ ὁπόσοι φεύξονται ἀπ' ἀντολίης γεγαῶτες
σὺν κτεάτεσσιν ἑοῖσιν ἐς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους·
αἲ ὁπόσων ἀνδρῶν πίεται χθὼν αἷμα κελαινόν·
ἔσται γὰρ χρόνος οὗτος, ἐν ᾧ ποτε τοῖς τεθνεῶσιν
οἱ ζῶντες μακαρισμὸν ἀπὸ στομάτων ἐνέποντες
φθέγξονται καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν.
ἄρτι δὲ σέ, τλήμων Συρίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς·
ἥξει γὰρ πληγή σοι ἀπ' ἰοβόλων ἀνθρώπων
δεινή, ἥν οὔ πώ ποτ' ἐπήλπισας ἥξουσάν σοι.

118] Ioann. Apoc. 9, 6

100 Ἰταλιήων] *ipse scripsi*, ἰταλίη χθὼν Ω, Ἰταλιητῶν *Alexandre* 101] = *XIII 20* καππέσει' ἐν τάξει] *ex l. c. correxit Nauck*, καππέσεται πατάξει Ω, καππέσεται παταγεὶς *Alexandre* τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ] *ex l. c. transposuit Mai*, αἴθωνι σιδήρῳ τυφθείς *V H; in Q his verbis omissis ex versu antecedente iteratur clausula* πέρσαις κοίρανος ἰταλίη χθών 102 πότμον ἀναπλήσας] *ex Hom. Δ 264 scripsi (an* ὃν πότμον πλήσας?*)*, οὐ κόσμον ἐάσας Ω: ὃν κόσμον ἐάσας *Alexandre* 103 γ' ἄλλος] *Q (cf. XII 187)*, γἄλλος *V H*, Γάλλος *edd.* 104 ἔθνε' ἐπέλθῃ] *ipse temptavi*, ἔθνεα ἔλθῃ *Q*, ἔθνη ἔλθῃ *V H* 105 Ἄρης] ἀνὴρ *fortasse corrigendum esse censuit Alexandre* τείχεα Ῥώμης] = *XIV 165* 106 *sqq.*] *cf. XII 113 sq.* πολλοὶ δ' αὖ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε | λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων *XIII 9 sq.* πολλοὶ γὰρ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε | λιμοὶ καὶ λοιμοὶ σεισμοὶ μαλεροί τε κεραυνοί 108 ἔσσοντ' ἐξαπίνης] *cf. ad XIII 88*; ἔσσοντ' ἐξαπιναῖα *Meineke* Σύροι δ' ἔκπαγλ' ἀπολοῦνται] = *XIII 32; hoc loco suspectum videtur, cf. XIII 111* 109] *cf. XIII 54* καὶ χόλος Ἀσσυρίοις ἥξει μεγάλοιο θεοῖο τούτοισι] *Alexandre*, τούτοις Ω 110] *cf. XIII 13* καὶ τότε δὴ Περσῶν ἐπανάστασις ἀλφηστήρων ἀλφηστήρων] *ex l. c. correxit Alexandre*, ἀμφίστησιν Ω 112 θεοκράντορι] *correxit Alexandre*, θεοκράτορι Ω 113 αἲ ὁπόσοι] = *XIII 131* αἲ] αἶ Ω, *correxit Alexandre* 115] *cf. XI 228* ἐξ ὅτε πᾶσα χθὼν πίεται παμφύλιον αἷμα αἲ ὁπόσων] = *II 158* αἲ] αἶ Ω, *correxit Alexandre* 116 τεθνεῶσιν] τεθνῶσιν *Alexandre* 118] *cf. II 307 VIII 353* καὶ καλέσουσι καλὸν τὸ θανεῖν καὶ φεύξετ' ἀπ' αὐτῶν 119] = *VII 114; cf. V 286* ἄρτι δέ σε, τλήμων Ἀσίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς *XI 122* ἄρτι δέ σε, τλήμων Φρυγίη, κατοδύρομαι οἰκτρῶς τλήμων] Ω, τλῆμον *Mai* 120 ἥξει γὰρ πληγή σοι] *cf. III 314* ἥξει σοι πληγὴ μεγάλη πληγὴ] πληγῇ *V H* ἀπ' ἰοβόλων] *Alexandre*, ἀμφιοβόλων Ω 121] *cf. III 315* δεινή θ', ἥν οὐ πώ ποτ' ἐπήλπισας ἐρχομένην σοι ἥν οὔ πώ ποτ'] *ex l. c. restitui, idque etiam Alexandre suspicatus est*; ἥν τοι οὔποτ' Ω

XIII ἥξει καὶ Ῥώμης ὁ φυγάς, μέγα ἔγχος ἀείρας, (XI)
Εὐφρήτην διαβὰς πολλαῖς ἅμα μυριάδεσσιν,
ὅς σε καταφλέξει, καὶ πάντα κακῶς διαθήσει.
τλήμων Ἀντιόχεια, σὲ δὲ πτόλιν οὔ ποτ' ἐροῦσιν,
ὁππότ' ἂν ἀφροσύνῃσι τεαῖς ὑπὸ δούρασι πίπτῃς·
πάντα δὲ συλήσας καὶ γυμνώσας σε προλείψει
ἄστεγον ἀοίκητον· ἄφνω δέ σε κλαύσεθ' ὁρῶν τις.
καὶ σὺ θρίαμβος ἔσῃ, Ἱεράπολι, καὶ σύ, Βέροια·
Χαλκίδι συγκλαύσητε νεοτρώτοις ἐπὶ τέκνοις.
αἲ ὁπόσοι ναίουσι κατὰ Κασίου ὄρος αἰπὺ
ἠδ' ὁπόσοι κατ' Ἀμανόν, ὅσους δὲ Λύκος παρακλύζει,
Μαρσύας δ' ὁπόσους καὶ Πύραμος ἀργυροδίνης·
ἄχρις γάρ τ' Ἀσίης περάτων θήσουσι λάφυρα
ἄστεα γυμνώσαντες, ὁμοῦ δ' εἴδωλ' ἀφελοῦνται
καὶ ναοὺς ῥίψουσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
καί ποτε Γάλλοισιν καὶ Παννονίοις μέγα πῆμα
Μυσοῖς Βιθυνοῖς θ', ὁπότ' ἂν ἥξει πολεμιστής.
ὦ Λύκιοι, Λύκιοι, λύκος ἔρχεται αἷμα λιχμῆσαι,
Σάννοι ὅτ' ἂν ἔλθωσι σὺν Ἄρηι πτολιπόρθῳ
καὶ Κάρποι πελάσωσιν ἐπ' Αὐσονίοισι μάχεσθαι.
καὶ τότε δὴ νόθος υἱὸς ἐξ ὑπ' ἀναιδέι τόλμῃ

122 sq.] = IV 138 sq. μέγα ἔγχος ἀείρας] cf. IV 76 μέγας. ἔγχος ἀείρας μέγα] μέγας Q, μέγε V H, correxit Mai 123 Εὐφρήτην] dedi cf. IV 139, εὐφράτην Ω 124 καὶ πάντα κακῶς διαθήσει] cf. XIV 79 καὶ πάντα καλῶς διαθήσει V 234 πάντα κακῶς διέθηκας 125 sq.] = IV 140 sq. 125 τλήμων Ἀντιόχεια] cf. ad XIII 59 τλήμων] τλῆμον Mai σὲ δὲ πτόλιν] ipse scripsi ex IV 140, σε δὴ πόλιν Meineke, σὲ δ' ἐς πόλιν Ω 126 ὁππότ' ἂν] ἡνίκ' ἂν IV 140 τεαῖς] Q, τεῆς V H; τεαῖς IV 140 Ω ὑπὸ] περὶ IV 140 Ω 127 πάντα—γυμνώσας] cf. VIII 55 πλείονα συλήσας καὶ γυμνώσας συλήσας] συλλήσας Ω, correxit Alexandre προλείψει] Alexandre, προλήψει Ω 128 κλαύσεθ'] κλαύσει' Ω, correxit Alexandre 129 καὶ σὺ θρίαμβος ἔσῃ] = VIII 130 Ἱεράπολι] Alexandre, ἱερὰ πόλις Ω Βέροια] Mai, βέρροια Ω 130 συγκλαύσητε] ipse temptavi, συγκλαύσεται (συκλαύσεται H) Ω. συγκλαύσεσθε Alexandre 131 αἲ ὁπόσοι] = XIII 113 αἲ ὁπόσοι] correxit Alexandre, αἶ αἶ ὁπόσοι Ω, αἲ αἲ ὅσοι Meineke ναίουσι κατὰ Κασίου ὄρος αἰπὺ] ipse scripsi; de α (in κατά) producta cf. Neue Beiträge zur Techn. d. nachhom. Hexam. p. 21 sq. ναίουσι κατὰ Κάσιον ὄρος αἰπὺ Meineke, (qui etiam ναίουσιν ὄρος κατὰ Κάσσιον αἰπὺ protulit), ναίουσι Κάσιον ὄρος αἰπὺ Ω, ναίουσιν ὑπὸ (vel περὶ) Κάσιον ὄρος αἰπὺ Alexandre 132 κατ' Ἀμανόν] ipse scripsi, καὶ ἄμωνον Q, καὶ ὤμωμον V H, Ἄμανον (sic, sine καὶ) Mai ὅσους δὲ Λύκος παρακλύζει] cf. XII 135 οὓς περ παρακλύζει Ὀρόντης 133 δ' ὁπόσους] ipse dedi, δὲ ὅσους Ω Πύραμος ἀργυροδίνης] = IV 95 134 ἄχρις γάρ τ'] ipse temptavi, ἄχρι τε γὰρ Ω Ἀσίης] ἀσίη Q, ἀσίησι V H, correxit Alexandre περάτων] Alexandre, τεράτων Ω θήσουσι] θύσουσι H 135 ὁμοῦ δ'] ipse scripsi, ὅλα Ω 136 ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ] = III 617 et quae ibi adnotata sunt 137 Γάλλοισιν καὶ Παννονίοις] ipse scripsi, γαλλίῃ καὶ παννονίῃ Ω, Γαλλίῃ καὶ Παννονίῃ Alexandre 139 λιχμῆσαι] λικμῆσαι Ω, correxit Mai 140 ἔλθωσι] ἔλθωσιν V H Ἄρηι] ἄρει Q πτολιπόρθῳ] ipse scripsi, πολιπόρθῳ Alexandre, πολυπάρθῳ Ω 141 Κάρποι] Καρποὶ Friedlieb 142 ἐξ ὑπ' ἀναιδέι τόλμῃ] = XIII 166 ἀναιδέι] ἀναιδίῃ Ω, correxit Alexandre

XIII ἐξολέσει βασιλῆα, παραυτίκα δ' αὐτὸς ὀλεῖται (XI)
δυσσεβίης ἕνεκεν. μετὰ δ' αὖτ' ἄρξει πάλιν ἄλλος
ἀρχὴν οὐνόματος προφέρων· ταχὺ δ' αὖτε πεσεῖται
Ἄρηι κρατερῷ βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
καὶ πάλι κόσμος ἄκοσμος ἀπολλυμένων ἀνθρώπων
λοιμῷ καὶ πολέμῳ. Πέρσαι δ' ἐπὶ μῶλον Ἄρηος
αὖτις ἐπορμήσουσι μεμηνότες Αὐσονίοισιν.
καὶ τότε Ῥωμαίων φυγὴ ἔσσεται· αὐτὰρ ἔπειτα
ἀρητὴρ ἥξει ὁ περίκλυτος ἡλιόπεμπτος
ἐκ Συρίης προφανεὶς καὶ πάντα δόλῳ διαπράξει.
καὶ τότε δ' ἠελίου πόλις εὔξεται· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῇ
Πέρσαι Φοινίκων φοβερὰς τλήσονται ἀπειλάς.
ἡνίκα δ' αὖτ' ἄρξουσιν ὑπερμενέων Ῥωμαίων
ἄνδρες ἀρήιθοοι δύο κοίρανοι· ὃς μὲν ἐφέξει
ἑβδομήκοντ' ἀριθμῶν, ὃς δὲ τριτάτου ἀριθμοῖο·
καὶ τότε δ' ὑψαύχην ταῦρος σκάπτων ὀνύχεσσιν
γαῖαν καὶ κεράεσσι κόνιν δισσοῖσιν ἐγείρων,
ἑρπυστὴν κυανόχροον δράσει κακὰ πολλὰ
ὁλκὸν σύροντα φολίσιν· ἐπὶ δ' αὐτὸς ὀλεῖται.
ἠύκερως δ' ἔλαφος μετὰ τόνδ' ἥξει πάλιν ἄλλος
πεινάων κατ' ὄρη μεμαὼς ἐν γαστρὶ πάσασθαι
ἰοβόλους θῆρας· τότ' ἐλεύσεται ἡλιόπεμπτος
δεινός τις φοβερός τε λέων πνείων φλόγα πολλήν.

144 *δυσσεβίης ἕνεκεν] cf. XII 251 ἄρξει πάλιν ἄλλος] = XIV 163* 145 *προφέρων] restituit Alexandre ex XIV 106, φέρων Ω αὖτε πεσεῖται] αὖτ' ἄρξει πάλιν ἄλλος πεσεῖται Q aberrantibus oculis librarii ad versum praecedentem* 146] = *XII 249, cf. XII 275 Ἄρηι κρατερῷ δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ Ἄρηι] ἄρῃ καὶ Ω, correxit Alexandre αἴθωνι] αἴθονι Ω, correxit Mai* 147] *cf. VII 123 ἔσται κόσμος ἄκοσμος ἀπολλυμένων ἀνθρώπων πάλι] πάλιν Ω, correxit Alexandre* 148 *λοιμῷ καὶ πολέμῳ] cf. III 603 Fragm. III 20* 151 *ὁ περίκλυτος] ipse temptavi (cf. XIV 210), ὁ πανύστατος Ω*
152 *ἐκ Συρίης προφανεὶς] = XIII 22, 90 προφανεὶς] προφανὴς H* 153 *ἠελίου] ἡλίου H εὔξεται] ipse temptavi, ἔσσεται Ω, ᾄσεται Hartel αὐτῇ] V H, αὐτοῦ Q* 154 *Πέρσαι] Alexandre, πᾶσαι Ω* 155—157] *cf. XII 95—97 τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν ἐπωνυμίῃσι λαχόντες | ἑβδομήκοντ' ἀριθμὸν δύο κοίρανοι· εἷς δ' ἐπὶ τούτοις, στοιχείου τριτάτου* 155] *cf. II 174 ὕστερον αὖτ' ἄρξουσιν ὑπερμενέων ἀνθρώπων XIV 52 καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξειεν ὑπερμενέων Ῥωμαίων XIV 78 εἷς δ' ἄρξει μεγάθυμος ὑπερμενέων Ῥωμαίων ἄρξουσιν] Q, ἄρξουσι V H* 156 *sq.] cf. XII 96 sq.*
157 *ἑβδομήκοντ'] cf. quae adnotavi ad XII 96, ἑβδομάκοντ' Alexandre ἑβδομήκοντ' ἀριθμῶν] = XIV 28 ἀριθμῶν] dedi, ἀριθμὸν Ω ὃς δὲ] ipse scripsi, ὁ δὲ Ω*
159 *κεράεσσι κόνιν] Alexandre, κεράσι κόνιν Ω, κέρασιν κονίην olim suspicatus sum*
160 *δράσει] καὶ δράσει Ω, καὶ delevit Alexandre* 161 *ὁλκὸν σύροντα φολίσιν] Alexandre, ὁλκὸν σύροντα φολῆσιν (φολῇσιν superscripto ι V) Ω, σύροντα φολίσιν ὁλκὸν maluit Hilberg ἐπὶ] Alexandre, ἐπεὶ Ω* 162 *ἠύκερως δ' ἔλαφος] cf. XIII 167 ἠυκέρωτ' ἔλαφον ἠύκερως] ἠνκερως (sic) Ω, correxit Friedlieb, εὐκέραος Alexandre, qui olim etiam εὐκέρεως suspicatus est* 165 *δεινός τις φοβερός τε λέων] ipse temptavi, cf. Hom. Ρ 542 αἱματόεις ὥς τίς τε λέων Ρ 133 ἑστήκει ὥς τίς τε λέων; δεινὸς καὶ φοβερός τε Ω; etiam aliis coniecturis locus hic sanari possit: δεινός τε φοβερός τε λέων,*

XIII καὶ τότε δ' αὖτ' ὀλέσειεν ἑῇ ὑπ' ἀναιδέι τόλμῃ (XI)
ἠυκέρωτ' ἔλαφόν τε θοὸν καὶ θῆρα μέγιστον
ἰοβόλον φοβερὸν συρίγματα πόλλ' ἀφιέντα
λοξοβάτην τε τράγον, ἐπὶ δ' αὐτῷ κῦδος ὀπηδεῖ·
αὐτὸς δὴ ὁλόκληρος ἀλώβητος καὶ ἄπλητος
ἄρξει Ῥωμαίων, Πέρσαι δ' ἔσσοντ' ἀλαπαδνοί.
ἀλλὰ ἄναξ, βασιλεῦ κόσμου, θεέ, παῦσον ἀοιδὴν
ἡμετέρων ἐπέων, δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.

δειμαλέος φοβερός τε λέων (cf. II 293); δεινωπὸς φοβερός τε λέων; δεινὸς δὴ φοβερός τε λέων   δεινός τις φοβερός τε] cf. XII 79 XIV 173 δεινὸς καὶ φοβερός   166] cf. XIII 142 sq. καὶ τότε δὴ νόθος υἱὸς ἑῇ ὑπ' ἀναιδέι τόλμῃ | ἐξολέσει βασιλῆα   καὶ τότε δ' αὖτ'] ipse scripsi, δὴ τότ' αὖτ' Ω   ὀλέσειεν ἑῇ ὑπ'] ipse correxi ex l. c., ὀλέσει πολλῇ καὶ Ω   167 ἠυκέρωτ' ἔλαφον] cf. XIII 162 ἠύκερως δ' ἔλαφος   ἠυκέρωτ'] ipse scripsi, εὐκεραώτ' Ω, εὐκεράωτ' Alexandre   θοὸν] θωὸν Ω, correxit Alexandre   168 συρίγματα πόλλ' ἀφιέντα] inverso verborum ordine Mendelssohn, ἀφιέντα (ἀμφιέντα Q) συρίγματα (συρίγματα μ littera in γ mutata Ψ, συρίγγατα Q) πολλά codd.   169 λοξοβάτην] coniecit Alexandre, τοξοβάτην Ω, ὑψιβάτην Meineke, an ὀξυβελῆ?   170 ἄπλητος] Mendelssohn, (qui etiam ἄπληκτος scribi posse monuit), ἄπληστος Ω   171 δ' ἔσσοντ'] δ' ἔσονται Ω, correxit Alexandre   172] cf. XI 322 ἀλλά, ἄναξ, νῦν παῦσον ἐμὴν πολυήρατον αὐδήν XII 293 sqq. νῦν δέ, ἄναξ κόσμου, βασιλεῦ πάσης βασιλείης | . . . παῦσον λόγον   ἀλλά, ἄναξ] ἀλλ' ἄναξ Ω, correxit Alexandre; cf. ad XI 276   παῦσον ἀοιδὴν] cf. II 346 παῦσαί με γ' ἀοιδῆς   173 δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν] = XI 324   ἱμερόεσσαν ἀοιδήν] = XII 297 (praeter l. c.)   ἱμερόεσσαν] ex l. c. correxit Alexandre, ἡμέραν πᾶσιν Ω

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΛΟΓΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ

XIV Ἄνθρωποι, τί μάτην ὡς ἀθάνατοί περ ἐόντες (XII)
καὶ βραχὺ κοιρανέοντες ἄγαν ὑψηλὰ φρονεῖτε
καὶ βασιλεύειν πάντες ὑπὲρ θνητοὺς ἐθέλοντες,
οὐχὶ νοοῦντες, ὅτι φιλοκοιρανίην θεὸς αὐτὸς
ἐχθαίρει, τὰ μάλιστα δ᾽ ἀπληστοκόρους βασιλῆας
δεινοὺς δυσσεβέας, σκότιον δ᾽ ἐπὶ τοῖσιν ἐγείρει·
οὕνεκεν ἀντ᾽ ἀγαθῶν ἔργων δικαίων τε λογισμῶν
φάρεα πορφύρεα χλαίνας προεκρίνατε πάντες
ὑσμίνας ποθέοντες ὀιζυράς τε φόνους τε·
ὠκυμόρους θήσει θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων
τούτους ἐκπέρσας καὶ ἐπ᾽ ἄλλυδις ἄλλον ὀλέσσει.
ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν ταύρων ὀλετὴρ ἐῇ ἀλκὶ πεποιθὼς
ἠύκομος βλοσυρός θ᾽ ἥξει καὶ πάντας ὀλέσσει,
καὶ νομέας θραύσῃ, νίκη δ᾽ οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς,
εἰ μὴ ἄφαρ ταχυτῆτι ποδῶν σκύλακες διὰ βήσσας
εἰς ἔριν ἀντήσουσι διωκόμεναι μεμαῶτες·

Inscriptio: σιβύλλης λόγος ιδ Ω *(rubricatis litteris Q, initialibus miniatis V H, sed H όγος λ littera rubricata evanida)* 1 *sq.*] *cf. Fragm.* III 21 ἄνθρωποι, τί μάτην ὑψούμενοι ἐκριζοῦσθε *Fragm.* I 1 *sq.* ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σάρκινοι, οὐδὲν ἐόντες | πῶς ταχέως ὑψοῦσθε, βίου τέλος οὐκ ἐσορῶντες; 4 οὐχὶ νοοῦντες, ὅτι] *cf.* II 163 οὐδὲ νοοῦντες, ὅθ᾽ ὅτι] *de producta ultima cf. libellum meum Neue Beitr. z. Technik des nachhom. Hexam. p. 38 sq.* 5 ἐχθαίρει] *Q M,* ἐχθαίροι *V H* δ᾽] δὲ *Q* ἀπληστοκόρους βασιλῆας] *cf.* I 329 ἀπληστοκόροις ἀνθρώποις ἀπληστοκόρους] *Q M,* ἀπληστοκόρον *V H* 6 δεινοὺς] δυσνοὺς *M,* δύσνους *Mai* σκότιον] σκοτίαν *malit Alexandre* 7 ἀντ᾽ ἀγαθῶν] ἀνταγῶν *H* δικαίων τε λογισμῶν] *cf.* II 314 δικαιότατοί τε λογισμοί VII 75 δικαιοτάτοις τε λογισμοῖς 8 φάρεα] φάρσα *V H* προεκρίνατε] *ipse correxi, cf.* VIII 19, 23 προέκριναν; προυκρίνατε Ω 9 ὑσμίνας ποθέοντες ὀιζυράς τε] *ipse restitui coll. Hom.* λ 612 *et* Γ 112, τοὺς πολέμους ποθέοντες ὀιζύας τε Ω; τοὺς πολέμους *e glossemate ortum esse patet, quo facto* ὀιζυράς *in* ὀιζύας *(υ vocali male producta) transiit* 10 θεὸς . . . αἰθέρι ναίων] = II 27 III 81 11 καὶ—ὀλέσσει] = XII 134 ὀλέσσει] ὀλέσει *M* 12 ἐῇ] *ipse scripsi,* ῇ *Mai,* ἣ Ω ἀλκὶ πεποιθὼς] = XIV 18 13 ἠύκομος βλοσυρός θ᾽] *cf.* XIV 138 εὐχαίτῃ βλοσυρῷ θ᾽ ἠύκομος] ηυκομος *Q,* ἠύκοσμον *V H, correxit Mai* βλοσυρός θ᾽] βλοσυρὸς Ω, τ᾽ *addidit Mai, quod in* θ᾽ *mutavit Alexandre* ὀλέσσει] *Mai,* ὀλέσσῃ *Q V,* ὀλέσῃ *M H* θραύσῃ, νίκη] *ipse scripsi,* θραύσῃ, βίῃ Ω, θραύσειε, βίῃ *Alexandre* νίκη δ᾽ οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς] = XIII 38 XIV 334 15 εἰ μὴ ἄφαρ ταχυτῆτι] *ipse correxi, cf. Xenophan. Eleg. Fragm.* II 17 *B.*[4] οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν: εἰ μὴ ἄρ᾽ ὠκύτητι Ω διὰ βήσσας] διὰ βίσσας *V,* διαβίσσας *H,* διὰ βήσσης *suspicatus est Alexandre* 16 εἰς ἔριν ἀντήσουσι] *cf.* XIV 73 εἰς ἔριν ὁρμήσουσιν ἀντήσουσι] ἀντίσουσι *H*

XIV τὸν δὲ λέοντ᾽ ἐδίωξε κύων ὀλέκοντα νομῆας. (XII)
καὶ τότε δ᾽ ἔσσετ᾽ ἄναξ τετρασύλλαβος ἀλκὶ πεποιθώς,
ἐκ μονάδος προφανείς· ταχὺ δ᾽ αὐτὸν χάλκεος Ἄρης
ἐξολέσει διὰ δῆριν ἀπληστοκόρων ἀνθρώπων.
ἄρξουσιν μετέπειτ᾽ ἄλλοι δύο φῶτες ἄνακτες,
ἄμφω τεσσαράκοντ᾽ ἀριθμῶν· μεγάλη δ᾽ ἐπὶ τούτοις
ἔσσεται εἰρήνη κόσμῳ ἔνι παντί τε δήμῳ
καὶ θέμις ἠδὲ δίκη· τοὺς δ᾽ αὖ κορυθαίολοι ἄνδρες
χρυσοῦ δευόμενοι καὶ ἀργύρου εἵνεκα τούτων
δυσσεβέως κτενέουσιν ἑαῖς παλάμῃσι λαβόντες.
καὶ τότε δ᾽ αὖτ᾽ ἄρξει δεινὸς νέος ἀγχιμαχητὴς
κοίρανος ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμῶν, θυμοφθόρος αἴθων,
ὃς λαὸν Ῥώμης ἀσεβῶς στρατιῇ παραδώσει
κτεινόμενον κακότητι διὰ μῆνιν βασιλήων
πρηνίξας πᾶσάν τε πόλιν κλισίην τε Λατίνων.
Ῥώμην δ᾽ οὐκ ἔτ᾽ ἄρ᾽ ἔστιν ἰδεῖν οὐδ᾽ ἔστιν ἀκοῦσαι,
οἵην περ πρώην εἶδεν ἄλλος παροδίτης·
πάντα γὰρ ἐν σποδιῇ τάδε κείσεται οὐδέ τις ἔργων
ἔσται φειδωλή· ὀλοὸς γὰρ ἐλεύσεται αὐτὸς
οὐρανόθεν, πρηστῆρας ἀπ᾽ αἰθέρος ἠδὲ κεραυνοὺς
ἀνθρώποις πέμψει θεὸς ἄμβροτος· οὓς μὲν ὀλέσσει
σκηπτοῖς αἰθομένους, οὓς δ᾽ αὖ μαλεροῖσι κεραυνοῖς.

17] = *VIII 158* νομῆας] νομήσας *H* 18 τότε δ᾽ ἔσσετ᾽ ἄναξ] *scripsi*, τότε ἔσσετ᾽ ἄναξ *edidit Mai*, τότ᾽ (τότε *H*) ἔσσεται ἄναξ Ω, *an* τότ᾽ ἄναξ ἔσται? ἀλκὶ πεποιθώς] = *XIV 12* 19 ταχὺ—ἐξολέσει] = *XIV 56 sq.* ταχὺ δ᾽ αὐτὸν χάλκεος Ἄρης] = *XII 254* 20 ἀπληστοκόρων ἀνθρώπων] *cf. I 329* ἀπληστοκόροις ἀνθρώποις 21] = *XII 117* ἄρξουσιν] ἄρξουσι Ω μετέπειτ᾽] μετέπειτα Ω, *correxit Mai* 22 μεγάλη . . . εἰρήνη] *cf. III 755* ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν *XI 79* ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα *XIV 186 sq.* ἔσται κατὰ γαῖαν ἅπασαν | εἰρήνη μεγάλη πολυήρατος 23 κόσμῳ ἔνι] *olim Alexandre suspicatus est*, κόσμοιο Ω, κόσμοιό τε *Mai*, *cf. XIV 198* κόσμῳ ἔνι παντί 25 εἵνεκα τούτων] *ipse scripsi*, οὕνεκα τούτους Ω, *an* εἵνεκα πλούτου *in textum admittendum?* 26 κτενέουσιν] *ipse correxi*, *cf. XIV 39* (*et II 22*), κτείνουσιν Ω ἑαῖς παλάμῃσι λαβόντες] *cf. XIV 256* παλάμαις ἰδίῃσι λαβόντες ἑαῖς παλάμῃσι] *ipse temptavi*, *fortasse* κτενέουσ᾽ ἰδίαις (*ex ll. cc.*), παλάμῃσι *scribendum*; ἐν παλάμῃσι Ω, ἐνὶ παλάμῃσι *Mai* 27 καὶ τότε δ᾽ αὖτ᾽ ἄρξει] = *XII 256 XIV 116, 224, cf. XIV 52, 172* αὖτ᾽ ἄρξει] *restituit Alexandre ex l. c.*, ἄρξει Ω, ἐξάρξει *Mai*, δὴ ἄρξει *olim Alexandre coniecit* νέος] *om. H* 28 ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμῶν] = *XIII 157, cf. XII 96* ἑβδομήκοντ᾽ ἀριθμόν ἑβδομήκοντ᾽] *cf. ad XII 96*, ἑβδομάκοντ᾽ *Alexandre* θυμοφθόρος] θυμοφόρος *Q* 31 κλισίην τε] *Hartel suspicatus est*, χώρην τε *ipse conieci*, κλίνην τε Ω 32 Ῥώμην] *Alexandre coniecit in Cur. poster.*, ῥώμη Ω οὐκ ἔτ᾽ ἄρ᾽] *ipse correxi*, οὐκέτ᾽ *V H M*, οὐκέτι *Q*, οὐκέτ᾽ ἔτ᾽ *suspicatus est Mendelssohn; vix transponendum erit* οὐκ ἔτι Ῥώμην ἰδεῖν] *Mai*, ἔτι Ω ἔστιν ἀκοῦσαι] *correxit Mai*, ἔστ᾽ ἀκοῦσαι Ω 33 οἵην] *scripsi*, οἵαν Ω ἄλλος παροδίτης] *ipse temptavi*, *cf. XIV 358* ἄλλος ὁδίτης, τοίαν παροδίτης Ω, πᾶς τις *Hartel*, *an* διερὸς παροδίτης? 34 σποδιῇ] σποδίῃ *Q M H*, σπονδίῃ *V*; *accentum restituit Alexandre* οὐδέ τις] Ω, οὐ κέ τις *temere Mai in ed. Rom. scripsit* 35 ὀλοὸς] *Alexandre*, ὅλος Ω, οὖλος *Mai* 38 σκηπτοῖς] *Nauck*, σκήπτρων Ω, σκήπτων *Mai* μαλεροῖσι] *dubitans coniecit Nauck; recte, cf. II 6 XII 158 XIII 10, 106*; χρυσεροῖσι Ω

XIV καὶ τότε δὴ κτενέουσιν ἀναιδέα κοίρανον αὐτὸν (XII)
ἠμίαχοι Ῥώμης κρατεροὶ κλεινοί τε Λατῖνοι.
οὔ τοι τεθνηῶτι κόνις περικείσετ' ἐλαφρή,
ἀλλὰ κυσὶν μέλπηθρα καὶ οἰωνοῖς τε λύκοις τε
ἔσσεται, οὕνεκα δῆμον Ἀρήιον ἐξενάριξεν.
τὸν μέτα τεσσαράκοντ' ἀριθμῶν ἄρξει κλυτὸς ἄλλος
Παρθολέτης Γερμανολέτης θῆρας καταλύσας
δεινοὺς ἀνδροφόνους, οἳ ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοῇσιν
ἠδὲ καὶ Εὐφρήταο διηνεκέως ἐφέπουσιν.
καὶ τότε δὴ Ῥώμη πάλιν ἔσσεται ὡς τὸ πρὶν ἦεν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι μέγας λύκος ἐν δαπέδοις σοῖς,
κοίρανος ἐκ δυσμῶν ἐπιβὰς μετέπειτα θανεῖται
Ἄρει ὕπο κρατερῷ δεδαϊγμένος ὀξέι χαλκῷ.
καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξειεν ὑπερμενέων Ῥωμαίων
ἄλλος ἀνὴρ μεγάθυμος ἀπ' Ἀσσυρίης ἀναδειχθεὶς
γράμματος ἀρχομένου πολέμοισί τε πάνθ' ὑποτάξει
αὐτὸς καὶ στρατιῇσιν ὁμοῦ ἀρχὴν ἐπιδείξει
καὶ θεσμοὺς θήσει· ταχὺ δ' αὐτὸν χάλκεος Ἄρης
ἐξολέσει δολίῃσιν ἐνὶ στρατιῇσι πεσόντα.
τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες,
ὃς μὲν ἔχων ἀριθμὸν μονάδος, δεκάδων δέ τε τρισσῶν
εἷς, ἕτερος δὲ ἄναξ τε τριηκοσίοισι μεθέξει,
σχέτλιοι, οἳ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἐν πυρὶ πολλῷ
χωνεύσουσι θεῶν ἀφιδρύματα χειροποιήτων

39 κτενέουσιν] *Mai in edit. Mediol. (cf. XIV 93)*, κτανέουσιν *Q V H*, κτεανέουσιν *M* 40 κρατεροὶ κλεινοί τε] *ipse suspicatus sum*, κρατερᾶς Ῥώμης τε *Ω*, κρατερῆς Ῥώμης τε *Alexandre coniecit*, κρατερᾶς λαοί τε *scripsit Mai in ed. Mediol.* 41 οὔ τοι] οὗτοι *Q V H*, οὔ τι *M*, *correxit Alexandre* τεθνηῶτι] *Mai (sed falso accentu)*, τεθνηότι *Ω* περικείσετ'] περικείσσετ' *M* 42 κυσὶν] κυσὶ *Ω* μέλπηθρα] μέλπιθρα *Ω*, *correxit Mai* 43 ἐξενάριξεν] ἐξενάριζεν *M* 44 τὸν] τῶν *Ω*, *correxit Mai* ἀριθμῶν] ἀριθμὸν *M* 47 Εὐφρήταο] *ipse dedi*, Εὐφράταο *Ω* 48 Ῥώμη πάλιν] *transposuit Alexandre*, πάλιν ῥώμη *Ω* ἔσσεται, ὡς τὸ πρὶν ἦεν] *cf. II 33 III 294* ἔσσεται, ὡς πάρος ἦεν ὡς τὸ πρὶν ἦεν] *cf. XIV 214* ὡς τὸ πρὶν ἦσθα 49 *sq.*] *in Q praeter* θανεῖται *verba discerni non possunt* ἐπὴν ἔλθῃσι] *V H M*, ἐπεξέλθῃσι *in textum intrusit Mai (in ed. Mediol.), qui postea (in ed. Rom.)* ἐπεξέλθῃ σε *scripsit* 51 Ἄρει ὕπο] *ipse scripsi*, ἄρει καὶ *Ω*, Ἄρῃ *Alexandre* δεδαϊγμένος] δεδεγμένος *Ω*, *correxit Alexandre* 52 *sq.*] *cf. XIII 81 sq.* τὸν μέτα δ' αὖτ' ἄρξει κρατερῶς Ῥώμης ἐριθήλου ἄλλος ἀνὴρ μεγάθυμος 52] *cf. XIII 155* ἡνίκα δ' αὖτ' ἄρξουσιν ὑπερμενέων Ῥωμαίων *XIV 127* Ῥωμαίων ἄρξειεν ὑπερμενέων ἀνθρώπων ἄρξειεν] *ipse scripsi (cf. XIV 127)*, ἄρξει καὶ *V H M*, ἄρξουσι καὶ *(cf. XIII 155) Q* ὑπερμενέων Ῥωμαίων] = *XIV 78 (praeter XIII 155)* ἀνὴρ] *olim recte Alexandre (cf. XIII 82 et XIV 56)*, ἄρης *Ω* ἀναδειχθεὶς] ἀναδειχθὴς *Q* 54 γράμματος ἀρχομένου] = *V 13* πάνθ' ὑποτάξει] = *V 19* 55 ἀρχὴν] *Alexandre*, ἀρχῆς *Ω* 56 καὶ θεσμοὺς θήσει] = *V 19 VIII 13 XII 23* 56 ταχὺ—ἐξολέσει] = *XIV 19 sq.* 57 ἐξολέσει] ἐξολέσι *H* δολίῃσιν] *ipse correxi*, δολίοισιν (δολίοσιν *H*) *Ω* 58 τὸν μέτα τρεῖς ἄρξουσιν] = *V 51 VIII 65 XII 95. 176* 60 δὲ] δὴ *Mai* τε τριηκοσίοισι] *Alexandre in contextum recepit*, τε τριηκοσίοις *Ω* 61 σχέτλιοι] *Mai*, σχέτλιον *Ω* οἳ] *supplevit Mai, om. Ω* χρυσόν τε καὶ ἄργυρον] = *III 78* ἐν πυρὶ πολλῷ χωνεύσουσι] *cf. V 84* ἐν πυρὶ χωνευθέντες 62 χωνεύσουσι] *Q*, χωνεύουσι *V H M* θεῶν ἀφιδρύματα χειρο-

XIV καὶ στρατιαῖς δώσουσιν ὁπλιζόμενοι περὶ νίκης (XII)
χρήματα δασσάμενοι κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά·
ἀλκῆς δὲ μεμαῶτες ἴσως διαδηλήσονται
ἰοβόλους Πάρθους τε βαθυρρόου Εὐφρήταο
καὶ Μήδους ἐχθρούς τε καὶ ἁβροκόμους πολεμιστὰς
Μασσαγέτας Πέρσας τε, φαρετροφόρους ἀνθρώπους.
ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν βασιλεὺς ἰδίην μοίρην ἀναλύσει
λείψας ὁπλοτέροις σκῆπτρον βασιλήιον υἱοῖς
καὶ θέμιν ἀντιβολῶν, οἱ δ᾽ αὐτίκα πατρὸς ἐφετμῶν
λησάμενοι καὶ χεῖρας ἐφοπλίσσαντες Ἄρηι
εἰς ἔριν ὁρμήσουσιν ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς.
καὶ τότε μοῦνος ἄναξ ἀριθμοῦ τριτάτου πάλιν ἄλλος
ἄρξει καὶ ταχὺ μοῖραν ἐπόψεται ἄορι βληθείς.
τὸν μέτα πολλοὶ ἔπειτα ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ὀλοῦνται
ἴφθιμοί περ ἐόντες ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς.
εἷς δ᾽ ἄρξει μεγάθυμος ὑπερμενέων Ῥωμαίων
πρέσβυς ἄναξ τειράδος καὶ πάντα καλῶς διαθήσει.
καὶ τότε Φοινίκῃ πόλεμος καὶ δῆρις ἐπέσται,
ἡνίκ᾽ ἂν ἰοβόλων ἔλθῃ πέλας ἔθνεα Περσῶν·
αἲ πόσα προσπέσεται ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων.
Σιδὼν καὶ Τρίπολις Βηρυτός θ᾽ ἡ μεγάλαυχος

ποιήτων] cf. IV 28 λίθων ἀφιδρύματα κωφῶν θεῶν ἀφιδρύματα] ipse scripsi ex l. c., ναῶν ἱδρύματα Ω 64 δασσάμενοι] Alexandre, δασσόμενοι Ω 65 ἀλκῆς δὲ] ipse temptavi, αἴσχεά τε Ω 66 Εὐφρήταο] ipse correxi, Εὐφράταο Ω 67 ἐχθρούς τε] Ω, fortasse κρατεροὺς scribendum ἁβροκόμους] ἀβροκόμους Q V H, ἀκροκόμους Meineke 68 Μασσαγέτας] μασαγέτας Ω, correxit Alexandre 69—75] primitus fortasse post XII 268 collocatos fuisse putavit Ewald 69 βασιλεὺς ἰδίην μοίρην ἀναλύσει] ipse dedi, βασιλευση δίη μοίρη καταλύσει Ω (in Q haec discerni non possunt), βασιλεὺς ἰδίῃ μοίρῃ Mai ἰδίην μοίρην ἀναλύσει] cf. XI 229 XII 175 71 ἀντιβολῶν] Mai, ἀντοβόλων (ἀντοβολῶν H) Ω οἳ δ᾽—ἀρχῆς] cf. III 118–121 καὶ παῖδες ὑπερβασίην ὅρκοισιν | δεινὴν ποιήσαντες ἐπ᾽ ἀλλήλους ἔριν ὦρσαν |, ὃς πάντεσσι βροτοῖσιν ἔχων βασιληίδα τιμὴν | ἄρξει 72 ἐφοπλίσσαντες] ἐφοπλίσαντες Ω, correxit Alexandre 73 εἰς ἔριν ὁρμήσουσιν] cf. XIV 16 εἰς ἔριν ἀντήσουσι ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς] = XII 259 XIII 6 XIV 77 74 ἀριθμοῦ τριτάτου] ipse conieci, cf. XIII 157 τριτάτου ἀριθμοῖο; ἀπὸ τριτάτων Ω πάλιν ἄλλος | ἄρξει] cf. XIII 144 XIV 163 ἄρξει πάλιν ἄλλος πάλιν ἄλλος] ipse correxi ex ll. cc., πόλει ἄλλῳ Ω, πολὺ μᾶλλον Alexandre 75 ἐπόψεται] ἐφόψεται Ω, correxit Alexandre ἄορι βληθείς] ipse scripsi, δουρὶ βοληθείς Ω (correpta syllaba ultima verbi ἐπόψεται ante δουρί!) 76 πολλοὶ] Mai, πολὺ Ω 77 ἴφθιμοί περ ἐόντες] ipse restitui coll. Hom. Π 260, ἴφθιμοι μέροπές τε Ω ὑπὲρ βασιληίδος ἀρχῆς] cf. ad XIV 73 78 ὑπερμενέων Ῥωμαίων] = XIII 155 XIV 52 καὶ πάντα καλῶς διαθήσει] cf. XIII 124 καὶ πάντα κακῶς διαθήσει 80] cf. III 538 πᾶσι δ᾽ ὁμοῦ πόλεμός τε βροτοῖς καὶ λοιμὸς ἐπέσται ἐπέσται] ipse correxi, ἔσσεται Ω, ἐσεῖται Mai 82 προσπέσεται] προπέσεται Ω, correxit Mai ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων] = I 394, cf. III 516 ἀνδρῶν βαρβαροφώνων III 528 ὑπ᾽ ἐχθρῶν βαρβαροφώνων ἀνδρῶν ὕπο] ipse transposui, ὑπό τ᾽ ἀνδρῶν Ω βαρβαροφώνων] βαρβαροφόνων Q M, βαρβαροφρόνων V H, correxit Mai 83 Βηρυτός] βιρυτός H θ᾽ ἡ μεγάλαυχος] τ᾽ ἡ μεγάλαυχος Mai (θ᾽ restituit Alexandre), δέ τε ἡ μεγάλαυχος Ω, an τε μεγάλαυχος scribendum est?

XIV *ἀλλήλας ὄψονται ἐν αἵματι καὶ νεκύεσσιν.* (XII)
τλήμων Λαοδίκεια, σὺ δ' ἀμφ' αὐτῇ μέγαν αἴρῃ
ἄπρηκτον πόλεμον διὰ δυσσεβίας ἀνθρώπων.
ἆ μέλεοι Τρῶες, τὸ κακὸν θέρος ἀμήσεσθε·
ὁππότ' ἂν ἠέλιος φαεσίμβροτος ἤματι λείψῃ,
δίσκος δ' οὐ φαίνῃ, ψεκάδες ῥεύσουσ' ἐπὶ γαῖαν
πυκναὶ καὶ θαμέαι ἐξ οὐρανοῦ αἱματόεσσαι.
καὶ τότε δὴ φθάνεται βασιλεὺς προδοθεὶς ὑφ' ἑταίρων.
πολλοὶ δ' αὖ μετὰ τοῦτον ἀναιδέες ἡγεμονῆες
ἀλλήλους κτενέουσι κακὴν ἔριδα προφέροντες.
καὶ τότε δ' αὖτ' ἔσται γεραρὸς πολύμητις ἀνάκτωρ
οὔνομα πέντ' ἀριθμῶν μεγάλαις στρατιῇσι πεποιθώς,
ὃν μέροπες στέρξουσι χάριν βασιληΐδος ἀρχῆς·
τοὔνομα δ' ἐσθλὸν ἔχων ἐσθλοῖς ἔργοισι προσάψει.
σῆμα δέ τοι ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος
μεσσηγὺς Ταύρου τε νιφοβλήτοιό τ' Ἀμανοῦ.
ἐκ Κιλίκων γαίης νέα τις πόλις ἐξαπολεῖται
καλή τε βριαρή τε βαρυσθενέσιν ποταμοῖσιν.
πολλοὶ δ' αὖ σεισμοί τε Προποντίδι καὶ Φρυγίοισιν
ἔσσονται. βασιλεὺς δὲ κλυτὸς ἰδίῃς ὑπὸ μοίρῃς
τηκεδανῷ θανάτοιο νόσῳ ψυχὴν ἀπολέσσει.
ἄρξουσιν μετὰ τόνδε δύω βασιλῆες ἄνακτες,
ὃς μὲν τριηκοσίων ἀριθμὸν προφέρων, ὁ δὲ τρισσῶν·

84 *αἵματι καὶ νεκύεσσιν*] = V 95 85 *τλήμων Λαοδίκεια*] *cf. IV 107 τλῆμον Λαοδίκεια* *τλήμων*] *τλῆμον Mai* *αἴρῃ*] *αἴρη Ω, correxit Mai* 86 *διὰ δυσσεβίας ἀνθρώπων*] = *I 4* *δυσσεβίας*] *δυσσεβείας Ω, correxit Alexandre* 87 *ἆ*] *ipse scripsi, αἶ Ω, αἲ Mai* *τὸ—ἀμήσεσθε*] *cf. I 387 τὸ κακὸν θέρος ἀμήσωνται* *τὸ*] *ipse correxi ex l. c., δὲ Ω* 88 *ὁππότ' ἂν*] *ὁπόταν Η* 89 *ψεκάδες—αἱματόεσσαι*] *cf. XII 56 ἀπ' οὐρανοῦ αἱματόεσσαι | ῥεύσουσιν ψεκάδες IV 134 καὶ ψεκάδες πίπτωσιν ἀπ' οὐρανοῦ, οἷά τε μίλτος* *ψεκάδες ῥεύσουσ' ἐπὶ γαῖαν*] *scripsi, ἐπεὶ ψεκάδες δ' ἥξουσιν ἐπὶ γαῖαν Ω, ψεκάδες δ' ἥξουσ' ἐπὶ γαῖαν Mai* 90 *θαμέαι*] *θαμίαι Q* 91 *φθάνεται*] *fortasse πέσεται scribendum est* *προδοθεὶς ὑφ' ἑταίρων*] *cf. XIII 19 προδοθεὶς ὑφ' ἑταίρου* *προδοθεὶς*] *om. M* 92 *sq.*] *cf. XIV 195 ἄλλοι δ' αὖ μετέπειτα πάλιν κρατεροὶ πολεμισταὶ | ἀλλήλους κόψουσι κακὴν ἔριδα προφέροντες* 93 *ἀλλήλους κτενέουσι*] = *II 22* 94 *αὖτ'*] *αὖ Mai* 95 *στρατιῇσι*] *Friedlieb, στρατίαισσι M, στρατίεσσι V H, στρατιέσσι Q, στρατιαῖσι Alexandre* 97 *ἔργοισι προσάψει*] *ipse temptavi (an ἔργοισι προκόψει?), ἔργοις (ἔργοι Q) προϊάψει* 98] = *XII 214 XIV 179* *φοβερὸν*] *ipse correxi ex ll. cc., μέγα τοῦ Ω* 99 *μεσσηγὺς*] *μεσηγὺς M* *Ταύρου*] *ταυροῦ M* *νιφοβλήτοιο*] *νιφηβλήτοιο Ω, correxit Mai* *τ' Ἀμανοῦ*] *ταμάνου Ω* 101 *βαρυσθενέσιν ποταμοῖσιν*] *ipse temptavi, βαρυσθενέος ποταμοῖο Ω* 102 *αὖ*] *αὖτε (αὖτ' M) Ω, correxit Mai* *Προποντίδι*] *προυποντίδι Q* *Φρυγίοισιν*] *dubitans coniecit Lobeck (qui etiam Φρυγέεσσιν suspicatus est), φρυγίεσσιν (φρυγίεσιν H) Ω, 'an Φρυγίῃσιν vel Φρυγίαισιν ob plures Phrygias?' olim Alexandre* 103 *ἔσσονται*] *ἔσονται M H* *βασιλεὺς δὲ κλυτὸς*] *ipse scripsi, βασιλεὺς κλυτὸς Ω. βασιλεὺς κλειτός τ' Mai* *κλυτός*] *quae post hanc vocem usque ad v. 140 incl. secuntur cod. Q in folio 387 b habet incipiente verbis . . . . ὑπὸ μοίρῃς (nam ἰδίῃς periit)* 104 *τηκεδανῷ*] *Lobeck, θηλεδανῷ Ω. τηλεδαπῷ Schneider coniecit* *ἀπολέσσει*] *ἀπολέσει H* 105 *ἄρξουσιν*] *ἄρξουσι Ω* *δύω*] *Mai, δύο Ω* 106 *τριηκοσίων*] *de synizesi cf. XIV 126* *τρισσῶν*] *τρισσὸν suprascripto ω̃ Q*

XIV τοὔνεκα καὶ πολλοὺς ὑπὲρ ἄστεος ἐξολοθρεύσει (XII)
Ῥώμης ἑπταλόφοιο διὰ κρατερὴν βασιλείην.
καὶ τότε συγκλήτῳ κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φυγεῖται
χωομένου βασιλῆος ἐπ' αὐτῇ θυμὸν ἔχοντος.
σῆμ' ἔσται δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις·
πλειότεροι δ' ἔσσονθ' ὑετοί, νιφὰς ἠδὲ χάλαζα
ἐξολέσει λήιων καρποὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
αὐτοὶ δ' αὖ πεσέονται ἐνὶ πτολέμοισι δαμέντες
Ἄρηι κρατερῷ πολέμου χάριν Ἰταλιήων.
καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξει βασιλεὺς πολυμήχανος ἄλλος
συλλέξας πᾶσαν στρατιὴν καὶ χρήματα νείμας
χαλκεοθώρηξιν πολέμου χάριν· αὐτὰρ ἔπειτα
Νεῖλος ὑπὲρ Λιβύης πουλύσταχυς ἠπείροιο
ἀρδεύσει δύ' ἔτη τὸ μέλαν πέδον Αἰγύπτοιο
χώρην τ' ἀροσίμην· λιμὸς δὲ τὰ πάντα καθέξει
καὶ πόλεμος λῃσταί τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
πολλαὶ δ' αὖτε πόληες ὑπ' ἀνθρώπων πολεμιστῶν
πρηνισμοῖς ἀπολοῦνται ὑπὸ στρατιῆς παλαμάων·
αὐτὸς δ' αὖ πέσεται προδοθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
τὸν μέτα τριηκοσίων ἀριθμῶν ὅς τ' ἔλλαχεν ἀρχὴν
Ῥωμαίων ἄρξειεν, ὑπερμενέων ἀνθρώπων·
ἐκτανύσει λόγχην θυμοφθόρον Ἀρμενίοισιν
Πάρθοις Ἀσσυρίοισι μενεπτολέμοισί τε Πέρσαις.
καὶ τότε δ' αὖ Ῥώμης κτίσις ἔσσεται ἀγλαοτεύκτου

108 Ῥώμης ἑπταλόφοιο] = II 18, *cf.* XIII 45 ἑπταλόφῳ Ῥώμῃ ἑπταλόφοιο] *Alexandre ex l. c.*, ἑπταλόφου δὲ Ω βασιλείην] βασιλείαν Ω 109 κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φυγεῖται] *cf.* III 265 XI 45, 239 κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται 111 δ' ἄρα] *ipse dedi*, ἄρα Ω 112] *versum ipse restitui, de clausula cf. Hom.* O 170 νιφὰς ἠὲ χάλαζα; πλειότεροι θ' ὑετοὶ νιφάδες ἔσονται χάλαζαι Ω (χάλαζα *Mai*) νιφὰς ἠδὲ χάλαζα] *cf.* III 691 λίθος ἠδὲ χάλαζα 114 αὖ πεσέονται] *ipse correxi, cf.* XIV 240, αὖτε πεσοῦνται Ω πτολέμοισι] *Mai*, πολέμοισι Ω 115 Ἄρηι κρατερῷ] = XII 249, 275 XIII 146 πολέμου χάριν] = XIV 118 Ἰταλιήων] ἰταληίων Ω, Ἰταλιητῶν *olim suspicatus est Alexandre* 116 καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξει] *cf. ad* XIV 27 118 χαλκεοθώρηξιν] *Mai*, χάλκεος θώρηξιν Ω 119 Λιβύης] λιβύην Ω, *correxit Mai* πουλύσταχυς] πολύσταχυς Ω, *correxit Mai* 121 δὲ τὰ πάντα] *an rectius* δέ τε πάντα *scribendum?* 123 πόληες ὑπ'] *Meineke et Nauck*, πόλεις ὑπ' Ω. πόλεις ὑπὸ *Mai* 124 πρηνισμοῖς] πρηνισμοῖο *M* 125 πέσεται—σιδήρῳ] *cf.* XIII 144 *sq.* πεσεῖται … βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ αἴθωνι] αἴθονι Ω. *correxit Mai* 126 τριηκοσίων] *de synizesi cf.* XIV 106 ἀριθμῶν] *Mai*, ἀριθμὸν Ω ὅς τ'] *Alexandre*, οἷς Ω ἔλλαχεν] ἔλαχεν *Q V H* ἀρχὴν] *V*, ἄρχειν *Q M H, sed cf.* V 15 *et* XIV 205 ὅς τ' ἔλλαχε γράμματος ἀρχήν 127] *cf.* II 174 ἄρξουσιν ὑπερμενέων ἀνθρώπων XIV 52 ἄρξειεν ὑπερμενέων Ῥωμαίων XIII 155 ἄρξουσιν ὑπερμενέων Ῥωμαίων ἄρξειεν] *ipse correxi ex l. c.*, ἄρξει καὶ Ω 128 θυμοφθόρον] δημοφθόρον *olim Alexandre coniecit (sed cf.* II 113 θυμοφθόρος .. σίδηρος) 129 Πάρθοις Ἀσσυρίοισι] *rectius fortasse* Πάρθοις τ' Ἀσσυρίοις τε *scribendum est* μενεπτολέμοισί τε] *Q V H*, μενεπτολέμοις τε *M*, μενεπτολέμοις δέ τε *Mai*

XIV χρυσῷ τ' ἠλέκτρῳ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι (XII)
κόσμῳ ἐπαιρομένης· πουλὺς δέ τε λαὸς ἐν αὐτῇ
ἀντολίης πάσης ἠδ' ἑσπερίης πολυόλβου
οἰκήσει· βασιλεὺς δὲ νόμους ἑτέρους ἐπὶ ταύτῃ
θήσει· τὸν μετὰ δ' αὖτις ἀπειρεσίῃ ἐνὶ νήσῳ
δέξεται οὐλόμενος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
ἄρξει δ' ἄλλος ἀνὴρ τριάδων δέκα θηρὶ ἐοικὼς
εὐχαίτῃ βλοσυρῷ θ', ὃς ἀφ' Ἑλλήνων γένος ἔσται.
καὶ τότε δὴ Φθίης πουλυτρόφου ἄστυ Μολοσσοῦ
καὶ Λάρισσα κλιθήσετ' ἐπ' ὀφρύσι Πηνειοῖο·
καὶ τότε δ' ἱπποβότου Σκυθίης ἐπανάστασις ἔσται.
καὶ πόλεμος δεινὸς Μαιώτιδος ἐγγύθι λίμνης
ἔσται ἐπὶ προχοῇσι παρ' ἐσχάτιον στόμα πηγῆς
Φάσιδος ὑγροκόμοιο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα·
πολλοὶ δὴ πεσέονται ὑπὸ κρατερῶν πολεμιστῶν.
αἷ μαλεροῦ χαλκοῖο πόσους παραλήψεται Ἄρης.
καὶ τότε δὴ βασιλεὺς Σκυθικὸν γένος ἐξαλαπάξας
θνήξεται εἰν ἰδίῃ μοίρῃ βίοτον ἀναλύσας.
ἄλλος δ' αὖτ' ἄρξει τετράδος μετέπειτ' ἀναδειχθεὶς
δεινὸς ἀνήρ, ὃν πάντες, ὅσοι πίνουσιν ἄριστον
Ἀρμένιοι κρύσταλλον ἄγαν ῥείοντος Ἀράξεω,
δείσουσιν πολέμοισιν, ἀτὰρ Πέρσαι μεγάθυμοι.
μεσσηγὺς Κόλχων τε πολυσθενέων τε Πελασγῶν

131] = XIV 211 τ' ἠλέκτρῳ] correxi ex l. c., ἠλέκτρῳ om. τ' Ω 132 ἐπαιρομένης] Alexandre, ἐπαιρομένῃ Ω 133 ἠδ'] ἦδ' M 134 δὲ] dedi, τε Ω 136 οὐλόμενος θάνατος] XIV 194 κραταιή] κρατεή Ω 138 εὐχαίτῃ βλοσυρῷ θ', ὃς] ipse restitui, cf. XIV 13 ἠύκομος βλοσυρός θ'; ἐν χαίτῃ βλοσυρωτὸς M, ἐν χαίτῃ βλοσυρωπὸς Q V H; εὐχαίτῃ etiam Meineke scribi iussit ὃς—ἔσται] = III 193 γένος ἔσται] ex l. c. correxit Alexandre, γενήσεται Ω 139 Φθίης] φθεῖται coll. III 400 Mendelssohn, qui in versu proximo κλιθεῖσα legit πουλυτρόφου] Mai, πουλύτροφος Ω, πουλυστρόφου (Μολοσσοῦ fluminis) dubitans coniecit Mendelssohn Μολοσσοῦ] suspicatus est Mendelssohn coll. XIV 216, Μολοσσῶν Ω 140 κλιθήσετ'] ipse scripsi, cf. VIII 77 κλιθήσῃ; κλυτὴ καὶ Ω; κλιθεῖται (= κλιθήσεται) Meineke; ceterum κλυτὴ καὶ fortasse retinendum et lacunam (unius versus) statuendam esse censuit idem vir doctus; κλιθεῖσα Mendelssohn; πεσεῖται olim Alexandre Πηνειοῖο] Alexandre (Πηνίοιο Mai), πίνοιο Ω 141 τότε δ'] τότε om. δ' perperam Friedlieb ἱπποβότου] Alexandre, ἱπποδότου Ω ἐπανάστασις ἔσται] I 355 VIII 205 142 ἐγγύθι] Meineke, ὕδασι Ω 143 ἔσται] ἔσται δ' H προχοῇσι] ipse dedi, προχοαῖσι Ω στόμα πηγῆς] cf. IV 15 Fr. III 6 στόμα πηγῶν στόμα] Meineke ex IV 15, πόμα Ω 144 κατ' ἀσφοδελὸν] κατὰ σφοδελὸν Ω, correxit Mai 145 πεσέονται] Nauck coll. III 275, 342, 685 XII 244 al., πεσοῦνται Ω, πεσσοῦνται Mai 146 αἷ μαλεροῦ] αἷ μαλεοῦ V H, αἷμα λεοῦ Q M, correxit Mai πόσους] ὁπόσους Ω, correxit Mai 147—167] om. Q, qua in parte Ω consensum codicum V H M significat 147 ἐξαλαπάξας] scripsi, ἐξαλαπάξει Ω 148 βίοτον] βιότου V H εἰν—ἀναλύσας] cf. XIV 69 ἰδίην μοίρην καταλύσει ἀναλύσας] Ω, καταλύσας suspicatus est Alexandre 150 πίνουσιν ἄριστον] ipse dedi, πίνουσι πάνιστον Ω, πίνουσι πάγιστον Alexandre, πίνουσι πάνηστον ('omnino iucundum') Boissonade 151 κρύσταλλον] κρύσταλον H 152 δείσουσιν] δείσουσι Ω, an δείσουσ' ἐν? πολέμοισιν, ἀτὰρ] commendavit Nauck; πολέμοισιν, αὐτὰρ Ω; πολέμοις, αὐτὰρ Mai 153 μεσσηγὺς] μεσηγὺς M H

XIV ἔσσονται πόλεμοί τε μάχαι τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε. (XII)
καὶ Φρυγίης γαίης τε Προποντίδος ἄστε᾽ ἔχοντες
φάσγανά θ᾽ ἐκ κολεῶν ἀμφήκεα γυμνώσαντες
κόψουσ᾽ ἀλλήλους διὰ δυσσεβίας ἀλεγεινάς.
καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι βροτοῖσιν
οὐρανόθεν δείξει περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς,
φάλκην, ἐσσομένοιο τέρας πολέμοιο κακοῖο.
καὶ τότε δὴ βασιλεὺς κρατερὴν οὐ φεύξετ᾽ ἀνάγκην,
ἀλλὰ θανεῖθ᾽ ὑπὸ χειρὶ δαμεὶς αἴθωνι σιδήρῳ.
τὸν μέτα πεντήκοντ᾽ ἀριθμῶν ἄρξει πάλιν ἄλλος
ἐξ Ἀσίης προφανείς, δεινὸς φόβος, ἀγχιμαχητής·
καὶ στήσει πόλεμον καὶ ἐπ᾽ ἀγλαὰ τείχεα Ῥώμης
Κόλχοις θ᾽ Ἡνιόχοις τε γαλακτοπόταις τ᾽ Ἀγαθύρσοις
Εὐξείνῳ πόντῳ, Θρῄκης ψαμαθώδεϊ κόλπῳ.
καὶ τότε δὴ βασιλεὺς κρατερὴν οὐ φεύξετ᾽ ἀνάγκην,
ὃν καὶ τεθνηῶτα νέκυν διαδηλήσονται·
καὶ τότε δὴ βασιλῆος ὀλωλότος ἔσσετ᾽ ἐρήμη
Ῥώμη κυδιάνειρα, πολὺς δέ τε λαὸς ὀλεῖται.
καὶ τότε δ᾽ αὖτ᾽ ἄρξειεν ἀπ᾽ Αἰγύπτιοιο μεγίστης
δεινὸς καὶ φοβερός, Πάρθους δ᾽ ὀλέσει μεγαθύμους
Μήδους Γερμανούς τε βοοσποράδας τ᾽ Ἀγαθύρσους

154] = XI 260, cf. XIII 9 πόλεμοί τε μάχαι τ᾽] ipse scripsi, e ll. cc., πόλεμοι δεινοί; δεινοὶ ex XIV 142 videtur irrepsisse, cf. similem corruptelam XI 124 155 καὶ Φρυγίης—ἔχοντες] ipse restitui, καὶ φρυγίη γαίη (hanc vocem om. M) τε Προποντίδος ἄστεα γαίης (γέης M) Ω 156 φάσγανά θ᾽] ipse correxi, φάσγανά τ᾽ Ω ἀμφήκεα] ἀμφίκεα M 157 κόψουσ᾽ ἀλλήλους] cf. XIV 196 ἀλλήλους κόψουσι κόψουσ᾽ ἀλλήλους] cum Meinekio dedi, ἀλλήλας κόψουσι Ω ex XIV 196; ἀλλήλους iam Mai restituerat δυσσεβίας ἀλεγεινάς] δυσσεβείας ἀλγεινάς Ω, correxit Alexandre 158 sq.] cf. II 34 καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσῃ XIV 220 ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσῃ περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς] Ω, an περιτελλομένων ἐνιαυτῶν? 160 ἐσσομένοιο] correxi, ἐσσομένην δὲ Ω, ἐσσομένην τὸ Hartel 161] = XIV 168; post hunc v. 169 intrusit Mai deceptus lacuna codicis Q κρατερὴν οὐ φεύξετ᾽ ἀνάγκην] ipse temptavi, στρατιῆς οὐ φεύξεται χεῖρας Ω (sicut infra 168); an στρατιῆς οὐ φεύξεται αἰχμάς (φεύξετ᾽ ἀκωκάς?) scribendum? 162 θανεῖθ᾽] θάνηθ᾽ (θάμηθ᾽ II) Ω, correxit Mai δαμεὶς αἴθωνι σιδήρῳ] cf. XII 275 δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ XII 249 XIII 146 βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ δαμεὶς] Nauck, ταμεὶς Ω αἴθωνι] αἴθονι Ω, correxit Mai 163 ἄρξει πάλιν ἄλλος] — XIII 144, cf. XIV 72 164 ἐξ Ἀσίης προφανεὶς] cf. XIII 22, 90, 152 ἐκ Συρίης προφανεὶς δεινὸς φόβος ἀγχιμαχητής] cf. XIV 27 δεινὸς νέος ἀγχιμαχητής φόβος] an νέος ex l. c. corrigendum? ἀγχιμαχητής] ipse correxi ex l. c., ἀντιμαχητής Ω 165 στήσει] ipse dedi, θήσει Ω ἐπ᾽ — Ῥώμης] XIV 247 166 Κόλχοις θ᾽ Ἡνιόχοις τε] cf. XII 43 Κόλχοις Ἡνιόχοις γαλακτοπόταις τ᾽] τ᾽ addidi ex Alexandri coniectura, om. Ω Ἀγαθύρσοις] ἀγάθυρσις M 167 ψαμαθώδεϊ] ψαμμώδεϊ M 168 sq.] om. M librarii oculis similitudine hemistichii prioris versuum 168 et 170 deceptis 168] = XIV 161 κρατερὴν οὐ φεύξετ᾽ ἀνάγκην] ipse temptavi, cf. ad XIV 161; στρατιῆς οὐ φεύξεται χεῖρας Ω 169] cf. XII 276 τὸν καὶ τεθνηῶτα λαὸς διαδηλήσηται 169 νέκυν] Alexandre, νέην Ω 172 ἄρξειεν ἀπ᾽] Meineke, ἄρξει ἀπ᾽ Ω, ἄρξει ἀπὸ Mai 173 δεινὸς καὶ φοβερός] = XII 79, cf. XIII 165 δεινός τις φοβερός τε

XIV Ἰερναίους Βρεττανούς τε φαρετροφόρους τ' Ἴβηρας (XII)
Μασσαγέτας σκολιούς Πέρσας θ' ὑπερηνορέοντας.
  καὶ τότε δ' Ἑλλάδα πᾶσαν ἐσόψεται ἀγλαὸς ἀνὴρ
ἐχθαίρων Σκυθίῃ καὶ Καυκάσῳ ἠνεμόεντι.
σῆμα δέ τοι ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος·
οὐρανόθεν στέφανοι μεσσημβρίης τε καὶ ἄρκτου
ἀστράσι φαινομένοις παρομοίιοι ἀντείλωσιν.
καὶ τότε παιδὶ ἑῷ λείψει βασιλήιον ἀρχὴν
στοιχείου ἀρχομένοιο, ἐπὴν ἰδίῃ ἐνὶ μοίρῃ
βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις βασιλεὺς ἀγαπήνωρ.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρχῃ τούτου πάις ἐν χθονὶ Ῥώμης
ἐκ μονάδος προφανείς, ἔσται κατὰ γαῖαν ἅπασαν
εἰρήνη μεγάλη πολυήρατος, ὅν τε Λατῖνοι
στέρξουσιν βασιλῆα ἑοῦ πατρὸς εἵνεκα τιμῆς·
ὃν σπεύδοντα μολεῖν καὶ ἐπ' ἀντολίην τε δύσιν τε
Ῥωμαῖοι σχήσουσι καὶ οὐκ ἐθέλοντα πρὸς οἴκους
Ῥώμης κοιρανέονθ', ὅτι δὴ φίλος ἔπλετο πᾶσιν
θυμὸς ὑπὲρ βασιλῆος ἀγακλειτοῖο ἄνακτος.
ἀλλὰ μινυνθάδιόν μιν ἀφαρπάξει βιότοιο
οὐλόμενος θάνατος προδοθέντ' ἰδίῃ ἐνὶ μοίρῃ.
  ἄλλοι δ' αὖ μετέπειτα πάλιν κρατεροὶ πολεμισταὶ

175 Ἰερναίους Βρεττανούς τε] *ipse scripsi*, βρεττανοὺς περμανίους Ω, Βρεττανοὺς Περνούς τε *Mai*, Βρεττανοὺς Ἰερνούς τε *suspicatus est Alexandre* φαρετροφόρους τ' Ἴβηρας] *cf. XII 151* ὀιστοβόλους τ' Ἴβηρας 176 Μασσαγέτας] μασαγέτας Ω, *correxit Alexandre* θ'] *ipse restitui*, δ' Ω ὑπερηνορέοντας] ὑπερινορέοντας Ω, *correxit Mai* 177 τότε δ'] *ipse scripsi*, δ' *om.* Ω ἀγλαὸς] ἀγλαοὺσ *Q* 179] = *XII 214 XIV 98, cf. XI 25 XII 72* σημεῖον δ' ἔσται φοβερὸν τούτου κρατέοντος φοβερὸν] *ipse restitui*, κρατερὸν (*e sequente verbo* κρατέοντος *ortum*) Ω 180 *sq.*] *cf. II 35* λάμψει γὰρ στεφανῷ λαμπρῷ παρομοίιος ἀστήρ 180 στέφανοι μεσσημβρίης] *Alexandre*, στεφάνοιο μεσημβρίης Ω; *fortasse vero* στεφάνωμα μεσημβρίης *et in versu sequente* παρομοίιον ἀντείλειεν *scribendum est* (*cf. I 218* οὐράνιον στεφάνωμα), στεφάνοιο μεσημβρίης *retentis Mai in versu proximo dedit* παρομοιίου ἀντείλαντος μεσσημβρίης τε καὶ ἄρκτου] *cf. II 195 XI 3* παρομοίιοι] παρομοίοι Ω, *correxit Alexandre* 183 στοιχείου ἀρχομένοιο] = *XI 142, 196, cf. XI 154 XII 271* στοιχείου ἀρχομένου ἀρχομένοιο] ἀρχομένου γὰρ Ω, *correxit Alexandre* ἐπὴν ἰδίῃ] *V H*, ἐπ' ἠ/ἰδίη *Q*, ἐπ' ἰνδίη *M*, ἐπεὶ ἰδίῃ *Mai* ἰδίῃ ἐνὶ μοίρῃ] *XIV 194, cf. XII 35, 77, 205* ἰδίης ὑπὸ μοίρης 184 βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις] *XII 77, 146* 185 ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρχῃ] *cf. XI 47* ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἄρξῃ *XI 261* ἀλλ' ὅτ' ἂν ἄρξωνται ἄρχῃ] *Alexandre*, ἄχρι Ω, *an* ἄρξῃ *scribendum ex ll. cc.?* πάις] παῖς Ω, *correxit Nauck* 186 προφανείς] προφανής *Q* (*in corr.*) *V H* ἔσται—μεγάλη] *cf. III 755* ἀλλὰ μὲν εἰρήνη μεγάλη κατὰ γαῖαν ἅπασαν *XI 79* ἔσσεται εἰρήνη μεγάλη κατὰ κόσμον ἅπαντα *XII 172* εἰρήνη μεγάλη δὲ γενήσεται 188 στέρξουσιν] στέρξουσι Ω βασιλῆα] *Alexandre*, βασιλῆε *Q*, βασιλῆ *V H*, βασιλεῖ· *M* ἑοῦ] *Alexandre praeeunte Maio*, καὶ ἐς *V H M*, *om. Q* εἵνεκα τιμῆς] = *V 156 XIV 229* 189 ἐπ' ἀντολίην τε δύσιν τε] *cf. III 26 VIII 321* ἀντολίην τε δύσιν τε ἀντολίην τε] τε *addidit Alexandre*, *om.* Ω 190 οὐκ ἐθέλοντα] *Mai*, οὐ θέλοντα Ω 191 δὴ] *om. M* 192 ἀγακλειτοῖο] *correxit Alexandre*, ἀγακλυτοῖο Ω 194 οὐλόμενος θάνατος] = *XIV 136* προδοθέντ'] *Alexandre*, προδοθεὶς Ω ἰδίῃ ἐνὶ μοίρῃ] *XIV 183* 195 *sq.*] *cf. XIV 92 sq.* πολλοὶ δ' αὖ μετὰ τοῦτον ἀναιδέες ἡγεμονῆες | ἀλλήλους κτενέουσι κακὴν ἔριδα

XIV ἀλλήλους κόψουσι κακὴν ἔριδα προφέροντες, (XII)
οὐ βασιλῆι᾽ ἔχοντες ἀνάκτορος, ἀλλὰ τύραννοι.
πολλὰ δὲ δὴ τελέσουσι κακὰ κόσμῳ ἔνι παντί,
Ῥωμαίοις δὲ μάλιστα μέχρις τριτάτου Διονύσου,
ἄχρις ἀπ᾽ Αἰγύπτου κεκορυθμένος ἵξεται Ἄρης,
ὃν Διόνυσον ἄνακτα μετωνυμίην καλέουσιν.
ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν φόνιός τε λέων φονίη τε λέαινα
πορφύρεον ῥήξουσι κλυτὸν βασιλήιον εἷμα,
†πνεύμονι συμμάρψουσιν ἀμειβομένης βασιλείης·
καὶ τότε δ᾽ ἁγνὸς ἄναξ, ὅς τ᾽ ἔλλαχε γράμματος ἀρχήν,
ἐχθροὺς ἡγεμονῆας ἐπειγόμενος περὶ νίκης
φέρβεσθαι σκυλάκεσσι καὶ οἰωνοῖσι μεθήσει.
αἲ αἴ σοι, πυρίκαυστε πόλις, μεγαλόσθενε Ῥώμη,
ὁππόσα δεῖ σε παθεῖν, ὁπότ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται.
ἀλλὰ μέγας βασιλεὺς ὁ περίκλυτος ἀμφὶς ἔπειτα
χρυσῷ τ᾽ ἠλέκτρῳ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ᾽ ἐλέφαντι
ἐξεγερεῖ πᾶσάν σε, καὶ ἐν κόσμῳ προτερήσεις
κτήμασι καὶ ναοῖς ἀγοραῖς πλούτοις σταδίοις τε·
καὶ τότε δ᾽ αὖτις ἔσῃ πᾶσιν φάος, ὡς τὸ πρὶν ἦσθα.
ἆ μέλεοι Κέκροπες Καδμεῖοί τ᾽ ἠδὲ Λάκωνες,

προφέροντες 195 ἄλλοι—πάλιν] πάλιν δ᾽ αὖ μετέπειτα ἄλλοι Ω, rectum verborum ordinem restituit Mai 196 ἀλλήλους κόψουσι] cf. XIV 157 κόψουσ᾽ ἀλλήλους 197 βασιλῆι᾽] ipse correxi, βασιλεῖ Ω, βασίλεια Mai. βασίλειον Alexandre ἀνάκτορος, ἀλλὰ τύραννοι] ipse scripsi, ἀνακτόρων. ἀλλὰ τυράννων Ω, ἀνάκτων. ἀλλὰ τυράννων Alexandre ἀλλὰ τύραννοι] = XI 262 198 sqq.] in folio 385 b habet Q 198 τελέσουσι] τελέουσι V H κόσμῳ ἔνι] = XIV 23 199 μέχρις] μέχρι Ω 200 ἀπ᾽] Mai, ἐπ᾽ Ω ἵξεται] correxit Alexandre, ἥξεται Ω 201 μετωνυμίην] μετωνυμίαν M 202 φονίη] φρονίη V H 203 †πνεύμονι] Ω. πνεύμονα Friedlieb συμμάρψουσιν] συμμάρψαντες Alexandre coniecit ἀμειβομένης] dedi, cf. ad 206, ἐπειγομένης Ω 205 ὅς τ᾽ ἔλλαχε γράμματος ἀρχήν] cf. V 15 ὅς τις λάχε γράμματος ἀρχήν XIV 126 τριηκοσίων ἀριθμῶν ὅς τ᾽ ἔλλαχεν ἀρχήν τ᾽ ἔλλαχε] correxit Alexandre, τε ἔλαβε Q V H, τ᾽ ἔλλαβε M γράμματος] Alexandre ex l. c., τραύματος Ω 206 ἐπειγόμενος] restitui ex Hom. Ψ 437, ἀμειψάμενος Ω 207 φέρβεσθαι] Q, φέρφεσθαι M, φόρεσθαι V H σκυλάκεσσι] σκυλάκεσι H οἰωνοῖσι] οἰονοῖσι H 208 αἲ αἴ σοι] correxit Alexandre, αἶ αἶ σὺ Ω μεγαλόσθενε Ῥώμη] cf. V 63 μεγαλόσθενε Μέμφι 209 ὁππόσα] ὁπόσα H ὁπότ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται] cf. III 92 ὅτ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται 211] = XIV 131, cf. XII 192 XIII 66 χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ᾽ ἐλέφαντι τ᾽] θ᾽ Ω, correxit Alexandre τε] om. V H 212 προτερήσεις] Alexandre, προτερήσει Ω 213] cf. III 58 ναοῖς καὶ σταδίοις ἀγοραῖς ξοάνοισί τε χρυσοῖς XIII 64 sq. ναοῖς σταδίοις τε | ἠδ᾽ ἀγοραῖς πλατείαις τε καὶ ἀγλαοφεγγέι πλούτῳ | καὶ ξοάνοις σταδίοις τε] σταδίησ τε V H 214] cf. XIV 48 καὶ τότε δὴ Ῥώμη πάλιν ἔσσεται, ὡς τὸ πρὶν ἦεν πᾶσιν] πᾶσι Ω φάος] ipse scripsi, φῶς Ω ὡς τὸ πρὶν ἦσθα] cf. II 33 III 294 VII 145 ὡς πάρος ἦεν XI 77 ᾗ πάρος ἦεν IV 182 ὡς πάρος ἦσαν 215 ἆ μέλεοι Κέκροπες] cf. XIV 87 ἆ μέλεοι Τύριοι ἆ μέλεοι] ipse scripsi, αἲ μέλεοι Mai, αἰμάλεοι V H, αἰμαλέοι Q, αἷμα | λέοι M Κέκροπες] cf. Κεκρόπων Epigr. graec. ex lapid. conl. ed. Kaibel 969, 5; 120, 3; 168, 2 Κεκρόπεσσι ibid. 969, 3; vide praeterea Βαβυλῶνες XIII 33 V 116 Καδμεῖοί τ᾽ ἠδὲ] ipse conieci, καὶ δαρεῖοι ἠδὲ Ω, καὶ Δαύλιοι ἠδὲ Mai, καὶ Ἀργεῖοι ἠδὲ metro claudicante Alexandre

XIV οἳ περὶ Πηνειόν τε βαθύσχοινόν τε Μολοσσὸν (XII)
Τρίκην Δωδώνην τε καὶ ὑψίδμητον Ἰθώμην
αὐχένα Πιερικόν τε περὶ ῥίον Οὐλύμποιο
Ὄσσαν Λάρισσάν τε καὶ ὑψίπυλον Καλυδῶνα.
　ἀλλ' ὁπότ' ἂν μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσῃ,
ἡμερίην σκοτόεσσαν ἀμολγαίην περὶ κόσμον,
καὶ τότε σοι, βασιλεῦ, τέλος ἔσσεται, οὐδὲ φύγοις ἂν
ὀξὺ κασιγνήτοιο βέλος βεβολημένον ἐς σέ.
　καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξει θυμοφθόρος αἰετὸς αἴθων
ἐκ γενετῆς βασιλῆος, ὃς Αἰγύπτου γένος ἕξει,
ὁπλότερος μέν, πολλὸν ἀρειότερος δὲ συναίμου,
ὀγδοήκοντ' ἀριθμῶν ὅς τ' ἔλλαχεν ἔντυπον ἀρχήν.
καὶ τότε δ' ἀθανάτοιο θεοῦ θυμαλγέα μῆνιν
κόσμος ἅπας κόλποις ὑποδέξεται εἵνεκα τιμῆς·
ἔσσοντ' ἄρ μερόπεσσιν ἐφημερίοις ἀνθρώποις
λιμοὶ καὶ λοιμοὶ πόλεμοί τ' ἀνδροκτασίαι τε
καὶ σκότος ἀκάματόν περ ἐπὶ χθόνα μητέρα λαῶν
ἠδ' ἀκαταστασίη καιρῶν καὶ ἀμείλιχος ὀργὴ
οὐρανόθεν σεισμοί τε κεραυνοί τε φλεγέθοντες
καὶ λάιτοι ὑετοί τ' ἠδὲ ψεκάδες αὐχμηραί.

216 *Πηνειόν*] *πηνιόν* Ω, *correxit Alexandre*　*βαθύσχοινον*] *βεχύσχοινον* Q　*τε Μολοσσὸν*] *τ' Ἀχελῷον* (*Acheloum Thessaliae*) *malit Alexandre*　217 *Τρίκην*] *Τρίκκην* Mai　*ὑψίδμητον*] *Meineke, qui etiam ὑψίκμητον et ὑψίκρημνον proposuit*; *ὑψίτμητον* Ω　218] *sic versum conformavit Meineke clausula ex Hom.* Θ 25 *correcta; qui antea* (*Phil.* XVII 560) *coniecerat αὐχένα Πιερικοῦ τε μέγα ῥίον Οὐλύμποιο*; *αὐχένα τε πιερικοῦ τε μέγαν περὶ ῥίον ὀλύμπου* Ω. *αὐχένα τε Πιέρου τε* (*vel Πιέροιο*) *μέγαν περὶ ῥίον Ὀλύμπου Alexandre*　220] *cf.* II 34 *καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσει* XIV 158 *καὶ τότε δὴ μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι βροτοῖσιν οὐρανόθεν δείξει*　221 *περὶ κόσμον*] *dubitans Alexandre coniecit*. *περὶ κόσμου* Ω　222] *cf.* III 265 *ἀλλ' ἄρα καὶ τούτοις κακὸν ἔσσεται οὐδὲ φύγονται*　223 *βέλος*] *Meineke*, *βιὸν* Ω　*βεβολημένον*] *βεβολημένοσ* Ω, *correxit Mai*　224 *καὶ τότε δ' αὖτ' ἄρξει*] *cf. ad* XIV 27　*θυμοφθόρος . . . αἴθων*] = XIV 28　*αἰετὸς αἴθων*] = III 611　*αἰετὸς*] *ipse correxi ex l. c. et Hom.* Ο 690, *ἄσπετος* Ω　225 *ἐκ γενετῆς*] *ἐκ γετῆς* M　*βασιλῆος—ἕξει*] *cf.* III 193 *Αἰγύπτου βασιλεύς, ὃς ἀφ' Ἑλλήνων γένος ἔσται*　*ἕξει*] *Alexandre et Friedlieb*, *ἥξει* Ω. *an ἔσται ex l. c.?*　226 *πολλὸν*] *ipse scripsi*, *πολλῶν* Ω, *πολλῷ* Mai　*ἀρειότερος*] *Alexandre*, *ἀριστερὸς* Ω　227 *ὀγδοήκοντ'*] *ὀγδώκοντ' Alexandre*　*ὀγδοήκοντ' ἀριθμῶν*] = XII 238　*ὅς τ' ἔλλαχεν ἔντυπον ἀρχήν*] *cf.* XIV 205 *ὅς τ' ἔλλαχε γράμματος ἀρχήν et quae ad h. l. adnotata sunt*　*ὅς τ'*] *correxit Alexandre*, *ὃς* Ω, *ὅς γ'* Mai (*in ed. Mediol.*)　*ἔλλαχεν*] *ἔλαχεν* Q V H　228 *sq.*] *cf.* I 400 *δεξάμεναι μεγάλοιο θεοῦ χόλον ἐν κόλποισιν*　228 *θυμαλγέα*] *θυμαλγέαν* Ω, *correxit Mai* (*sed pravo accentu*)　229 *κόλποις*] *Alexandre ex l. c.*, *κόσμοις* Ω　*ὑποδέξεται*] *ὑποδείξεται* Q　*εἵνεκα τιμῆς*] = V 156 XIV 188　230 *ἔσσοντ' ἄρ*] *ipse correxi*, *ἔσται γὰρ* Ω, *an ἔσσονται?*　*μερόπεσσιν*] *μερόπεσιν* H　230 *sq.*] *cf.* XI 260 *ἔσσονται πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε* XII 113 *sq.* *πολλοὶ δ' αὖ πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε | λιμοὶ καὶ λοιμοί* XIII 106 *sqq.* *καὶ τότε δὴ λιμοὶ λοιμοὶ μαλεροί τε κεραυνοὶ | καὶ πόλεμοι δεινοὶ ἀκαταστασίαι τε πολήων | ἔσσοντ' ἐξαπίνης*　231 *λοιμοὶ*] *λιμοὶ* M　232 *περ*] *ipse scripsi*, *καὶ* Ω　*μητέρα*] *μητέρα* Q V H　233 *ἠδ'*] *ἡ δ'* M　234 *σεισμοί τε κεραυνοί τε φλεγέθοντες*] *cf.* II 6 *σεισμοὶ μαλεροί τε κεραυνοί*　*κεραυνοί τε*] *τε supplevit Mai*, *om.* Ω　235 *καὶ λάιτοι ὑετοί*] *cf.* XII 75 *καὶ λάιτος ὑετός*　*καὶ λάιτοι*] *Alexandre*,

XIV σείετο δ' αὖ Φρυγίης γαίης αἰπεινὰ κάρηνα, (XII)
σείοντο Σκυθικῶν ὀρέων πόδες, ἔτρεμεν ἄστη,
ἔτρεμε δὲ χθὼν πᾶσα ἐπ' ὀφρύσιν Ἑλλάδος αἴης.
πολλαὶ δ' αὖτε πόλεις τε θεοῦ μέγα θυμήναντος
πρηνισμοῖσι πέσονται ὑπ' αἰθαλόεσσι κεραυνοῖς
καὶ κοπετοῖς κοὐκ ἔστι φυγεῖν χόλον οὐδ' ὑπαλύξαι.
καὶ τότε δ' αὖ πέσεται βασιλεὺς κρατερῆς ὑπὸ χειρὸς
βληθεὶς οἷά περ οὔ τις ὑπὸ σφετέρων ἀνθρώπων.
τὸν μέτα Λατίνων πολλοὶ πάλιν ἐξεγεροῦνται
ἄνδρες πορφυρέην λώπην ἀμφειμένοι ὤμοις,
οἳ κλήρῳ στέρξουσι λαβεῖν βασιλήιον ἀρχήν.
καὶ τότε τρεῖς βασιλῆες ἐπ' ἀγλαὰ τείχεα Ῥώμης
ἔσσονται, δύο μὲν πρῶτον κατέχοντες ἀριθμόν,
εἷς δὲ φέρων νίκης τὸ ἐπώνυμον οἷά περ οὐδείς.
στέρξουσιν Ῥώμην αὐτοὶ καὶ κόσμον ἅπαντα
κηδόμενοι μερόπων· ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς·
οὐ γὰρ ἔφυ κόσμῳ θεὸς ἵλαος οὐδὲ μὲν ἔσται
ἤμερος ἀνθρώποις, ὅτι δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργαν.
τοὔνεκεν αὖ βασιλεῦσιν ἀεικέα θυμὸν ἐποίσει
παρδαλίων τε λύκων τ' ἔτι χείρονα· τοὺς γὰρ ἀφειδῶς
χαλκεοθώρηκες παλάμαις ἰδίῃσι λαβόντες
ἀπρήκτως δμηθέντας ἀνάλκιδας οἷα γυναῖκας
ἐξολέσουσιν ἄνακτας ἐπὶ σκήπτροισιν ἑοῖσιν.
ἆ μέλεοι Ῥώμης ἐρικυδέος ἔξοχοι ἄνδρες,

κελαινοὶ Ω, an καὶ λίθινοι? cf. l. c. ὑετοί τ' ἠδὲ ψεκάδες αὐχμηραί] ipse temptavi, θ' ὑετοὶ καὶ αὐχμηραὶ (αὐχηραὶ M) ψεκάδες Ω 237 ἄστη] Meineke, ἄστιν Ω 238 ἐπ' ὀφρύσιν] conieci, μετὰ σφίσιν Ω (σφησιν Q) αἴης] Alexandre, ἄρης Ω 239 πόλεις τε θεοῦ] Ω, an θεοῖο πόλεις? θυμήναντος] θυμαίναντος M 240 πρηνισμοῖσι πέσονται] Meineke, πρηνισμοῖς πέσωνται Q V H, πρηνισμοῖς πέσονται H, πρηνισμοῖς πεσέονται Alexandre, πρηνισμοῖς πέσσονται Mai 241 κοὐκ ἔστι] correxit Alexandre, κοὐκέτι Q V M, κοὐκ ἔτι H. οὐκ ἔστι Mai; ceterum Alexandre in Cur. post. etiam οὐδ' ἔστι legi posse monuit 242 κρατερῆς ὑπὸ χειρὸς] ipse correxi, στρατιῆς ἀπὸ χειρός Ω, cf. XIV 161, 168 243 οἷά περ οὔ τις] cf. XI 194 XIV 249 οἷά περ οὐδείς 244 τὸν μέτα] τῶν μέτα H ἐξεγεροῦνται] ἐξεγειροῦνται Ω, correxit Mai 245] cf. XII 38 πορφυρέην λώπην ἀμφειμένος ὤμοις III 389 πορφυρέην λώπην ἐπιειμένος ὤμοις λώπην ἀμφειμένοι ὤμοις] cf. XI 216 λώπην] correxit Alexandre ex ll. cc., λώβην Ω 246 βασιλήιον] βασίλειον Ω, correxit Mai 247 βασιλῆες ἐπ'] Alexandre, βασιλεῖς ἐπ' Ω ἐπ'—Ῥώμης] = XIV 165 248 πρῶτον κατέχοντες ἀριθμόν] Nauck, πρῶτον ἀριθμῶν κατέχοντες Ω, πρῶτον ἀριθμὸν κατέχοντες Mai 249 νίκης τὸ ἐπώνυμον] ipse scripsi, cf. XIV 309 ἐλευθερίῃσιν ἐπώνυμος; νεῖκος τὸ μετώνυμον Ω, νῖκος τὸ μετώνυμον Alexandre οἷά περ οὐδείς] = XI 194, cf. XIV 249 οἷά περ οὔ τις 250 στέρξουσιν] στέρξουσι Ω 251 ἄνυσις] ex Homero restituit Meineke, ἄνεσις Ω 252 μὲν] Alexandre, μιν Ω 253 ἔοργαν] cf. I 265 πέφυκαν

255 παρδαλίων τε λύκων τ'] = II 267 παρδαλίων] παρδαλίω M τ' ἔτι] ipse scripsi, πολὺ Ω χείρονα] Alexandre χεῖρον Ω τοὺς] Mai, αὐτοὺς Ω 256 ἰδίῃσι λαβόντες] cf. XIV 26 ἑαῖς παλάμῃσι λαβόντες ἰδίῃσι] scripsi, ἰδίαισι Ω 257 δμηθέντας] Meineke, τμηθέντας Ω ἀνάλκιδας] ἀνάλκιδες M V H γυναῖκας] M, γυναῖκες super ε scripto α Q, γυναῖκες V H 258 σκήπτροισιν] σκήπτροις Ω, correxit Mai 259 ἆ μέλεοι] = IV 161

XIV ψευδαπάταις ὅρκοισι πεπειθμένοι ἐξαπόλησθε. (XII)
καὶ τότε δὴ πολλοὶ δορυκοίρανοι οὐ κατὰ κόσμον
φῶτες ἐφορμηθέντες ἀφαιρήσουσι γενέθλην
αἵματι πρωτογόνων ἀνδρῶν . . . .
τοὺς τοίνυν Ὕψιστος ἄγοι μοίρην τότε δεινήν,
πάντας δ' ἀνθρώπους ἰδίοις ἔργοισιν ὀλέσσει.
ἀλλὰ πάλιν θεὸς ἄξει ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντας
ἐς κρίσιν ἐλθέμεναι, ὅσσοι κακὰ τεκμήραντο·
αὐτοὶ δὲ φράσσονται ἐν ἀλλήλοισι βαλόντες
† αὐτὴν εἰσοίκρισιν ἐφιέμενοι κακότητος·

* * *

πάντα μάλ' ἐξείης, ἀτὰρ ἀκτινόεντα κομήτην

* * *

πολλοῦ ἐπερχομένου, πολέμου καὶ δηιοτῆτος.
ἡνίκα δ' αὖ χρησμοὺς συνάγῃ πολλοὺς περὶ νήσων
φράζοντας ξείνοισι μάχην καὶ δηιοτῆτα,
ἀργαλέην τ' ἄτην ἱερῶν, λέξει δὲ τάχιστα
πυροὺς καὶ κριθὰς συνάγειν ἐν δώμασι Ῥώμης
εἰς ἄφενον σπεύδοντι ἐπὶ δυοκαίδεκα μῆνας.

XIV 335 ἆ μέλεοι] *ipse dedi*, αἶ μελέοι? *M*, αἶ μελέα *Q*, αἶ μελαία (*e* μελέα *correctum*) *V*, αἶ μελαία *H*, αἶ μέλεοι *Mai* ἐρικυδέος] ἐρυκυδέος *V H M* 260 ψευδαπάταις ὅρκοισι πεπειθμένοι] *cf. II 266* ψευδαπάταις φήμῃσι πεπειθμένοι ὅρκοισι] ὅρκισι *H* πεπειθμένοι] *ipse dedi ex l. c.*, πεπεισμένοι *Ω*, *sic edd.* 261 πολλοὶ] πολλὰ *H* δορυκοίρανοι] δορικοίρανοι *Q* οὐ κατὰ κόσμον] *correxerunt Alexandre et Meineke*, οἱ κατὰ κόσμον *Ω* 262 γενέθλην] *Alexandre scripsit*, γενέθλαι *Ω*, *an* γενέθλας? 263 ἀνδρῶν] *desideratur clausula in codd.* 264 *sq.*] *cf. VIII 171 sq.* τοὺς Ῥώμη Ὕψιστος ἄγοι οἰκτρὴν τότε μοίρην | πᾶσίν τ' ἀνθρώποις, ἔργοις δ' ἰδίοισιν ὀλοῦνται 264] = *XIV 303* τοὺς τοίνυν] *ipse correxi ex l. c.*, δὶς τοίην *Ω* Ὕψιστος ἄγοι] *ipse restitui ex ll. cc.*, δ' οὐ πρῶτον ἄγειν *Ω* μοίρην τότε δεινήν] *correxi ex XIV 303*, οἰκτρὴν (*cf. VIII 171*) τότε δαίμων *Ω*, μοίρην ποτὲ δαίμων *Alexandre* 266 πάλιν θεὸς] θεὸς πάλιν *Alexandre* ἄξει] *Alexandre*, αὔξει *Ω* ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντας] *cf. I 130 III 40* ἔχοντας] ἔχοντα *Ω*, *correxit Alexandre* 267 ἐς] εἰς *Ω* ὅσσοι] ὅσοι *Ω*, *quod correxi*, ὁπόσοι *Mai* κακὰ τεκμήραντο] *ex Hom. Z 349 restituit Meineke*, κατατεκμήραντο *Ω* 268 αὐτοὶ δὲ φράσσονται] *ipse temptavi*, αὐτοὶ ἐπιφράσσονται *Ω*, ὅσσ' αὐτοὶ φράσσονται *coll. IV 39 Alexandre* βαλόντες] βάλλοντες *Q* 269 † αὐτὴν εἰσοίκρισιν] (εἰζοικρίσιν *M*) *Q M*, αὐτὴν εἰς κρίσιν *V H*: *lacuna quae in priore versus hemistichio suberat inepta interpolatione ex initio versuum qui praecedunt 268* (αὐτοί) *et 267* (εἰς κρίσιν) *expleta videtur esse* 270 *sq.*] = *VIII 191 et 193; mancus hic locus integer legitur VIII 190—193* 270 πάντα μάλ' ἐξείης, ἀτὰρ] *restitui, cf. VIII 191*; πολλὰ μὲν ἐξῆς ἄστρα καὶ *hoc quoque loco codd.* 271 πολλοῦ] πολλοὺσ *H* 272 δ' αὖ συνάγῃ] *Alexandre, qui fortasse* δ' ἂν . . . συνάγῃ *scribendum esse suspicatus est*, δ' αὖ . . . . . . συνάγει *Ω* περὶ νήσων] *Ω*, *locus mendo laborans*, περὶ νήσους *coniecit Alexandre, fortasse* περικλειτοὺς (χρησμούς) *scribere licet* 273 φράζοντας] *ipse temptavi*, φραζομένους *Friedlieb (et olim Alexandre dubitans)*, φραζόμενοι *Ω*, φραζόμενος *Alexandre edidit* 274 ἀργαλέην] καὶ ἀργαλέην *Q* τ' ἄτην] *ipse scripsi*, τε ἄτην *Ω* ἱερῶν] *Alexandre*, ἱερόν *Q M*, ἱεράν *V H* λέξει] λέξῃ *malit Alexandre* 276 ἐπὶ δυοκαίδεκα μῆνας] *de productione syllabae exeuntis ante* δυοκαίδεκα *cf. libellum meum 'Neue Beiträge z. Techn. d. nachhom. Hexam. 12'* 277 πόλις ἔσσεται]

XIV καί τε ταλαίπωρος πόλις ἔσσεται ἤμασι κείνοις, (XII)
εὐθὺς δ' εὐδαίμων πάλιν ἔσσεται οὐ κατὰ μικρόν·
ἡσυχίη δ' ἔσται, ὁπότ' ἂν τὸ κρατοῦν ἀπόληται.
καὶ τότε Λατίνων γενεὴ πύματος βασιλήων
ἔσται καὶ βασιλεία μετ' αὐτὴν ἐξαναφύσει,
παῖδες καὶ παίδων γενεὴ ἀσάλευτος ὑπάρξει·
ἔσται γὰρ γνωστή, ἐπεὶ ἦ θεὸς αὐτὸς ἀνάσσει.
ἔστι δέ τις γαίη φίλη τροφὸς ἀνθρώποισιν
κειμένη ἐν πεδίῳ, περὶ δ' αὐτὴν Νεῖλος ὁρίζει
πᾶσαν ἀπονρίζων Λιβύην ἠδ' Αἰθιοπίην.
καὶ Σύροι ἁρπάξουσιν ἐφήμεροι ἄλλοθεν ἄλλος
πᾶσαν ἀπαρτίην τῆσδ' ἐκ γῆς· οἷς μέγας ἔσται
κεδνὸς ἄναξ βασιλεὺς † παίδων καὶ φώτεσι πέμπων,
καὶ δεινὸν φρονέων † περὶ δεινοτάτοις ἐπὶ πᾶσιν
Ἰταλίης πάσης μεγαλόφρονος ἥσει ἀρωγὸν
καρτερόν. ἡνίκα δ' Ἀσσυρίης ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἔλθῃ καὶ Φοίνικας ἑοῖς οἴκοις ἀλαπάξει
δῃσόμενος πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνήν,
τῶν δύο κοιρανιῶν γαίης εἷς κοίρανος ἔσται.
νῦν δὲ τέλος πολύμοχθον Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω·
αἳ ἱερὴν Αἴγυπτον ἀπήμονα γῆν ἀσάλευτον
βάρβαροι οἰκήσουσιν, ὅτ' ἂν θεόθεν χόλος ἔλθῃ.

* * *

χεῖμα θέρος ποιῶν, τότε θέσφατα πάντα τελεῖται.

ἔσσεται πόλις Q V H ἤμασι] ἤμασι H 279 τὸ κρατοῦν] rectius fortasse ὁ κρατῶν ἀπόληται] ἀπολῆται Ω, correxit Alexandre 280] cf. VIII 131 ἔκτοτε Λατίνων ἔκτη γενεὴ βασιλήων βασιλήων] correxit Alexandre, βασιλεύων Ω 281 βασιλεία] βασιλεῖα Mai 282] cf. VIII 136 παῖδες καὶ παίδων τούτου γενεὴ ἀσαλεύτων ὑπάρξει] Alexandre, ὑπάρχει Ω 283] interpolatum esse suspicor γνωστή, ἐπεὶ ἦ] ipse dedi, γνωστή οἱ (σι M), ἐπεὶ Ω 284 φίλη—ὁρίζει] cf. XIII 43 sq. φίλη τροφὸς Ἰταλιήων | κειμένη ἐν πεδίῳ Νεῖλον παρὰ θέσφατον ὕδωρ 285 πεδίῳ] παιδίω M αὐτὴν] αὐτὸν V H 286 ἀπονρίζων] Dindorf, ἐπουρίζων Ω Αἰθιοπίην] scripsi, Αἰθοπίαν Ω 287 ἁρπάξουσιν] Alexandre, ἀπάρξουσιν Ω 288 ἀπαρτίην] Alexandre, ἁμαρτίην Q V H, ἁμαρτίαν M τῆσδ' ἐκ γῆς] sanavit Alexandre, τῆς δεκτῆς Ω οἷς] coniecit Friedlieb, σοὶ Q V H, οἱ M, ᾗ Alexandre † παίδων καὶ φώτεσι πέμπων] Ω. locus gravi mendo laborans; παίδων ἕνα φῶτ' ἐπιπέμπων inepte Alexandre 290 φρονέων] φρονέον superscripto ω M † περὶ δεινοτάτοις ἐπὶ πᾶσιν] corrupte Ω, an ἐπὶ δεινοτάτοισιν ἅπασιν scribendum? 291 ἥσει] ipse temptavi, οἶσιν Ω, οἴσει Alexandre 292 Ἀσσυρίης] Ἀσσυρίας V M, Ἀσσυρίοις olim coniecit Alexandre 293 οἴκοις] οἴκοις δ' Ω, δ' delevi, quod etiam Alexandre olim melius abesse arbitratus est ἀλαπάξει] ἀλαπάξῃ olim suspicatus est Alexandre 294 δῃσόμενος] Mai, δῃσόμενον Ω. λυσόμενος Alexandre 295 γαίης] ἐπὶ γῆς Alexandre 296] cf. XIII 50 ἄλλο δ' ἄχος πολύμοχθον Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω Ἀλεξανδρεῦσιν ἀείσω] = XIII 74 (praeter l. c.) 297 αἳ] ipse scripsi, οἱ δ' Ω γῆν] ipse dedi, τὴν Ω 298 βάρβαροι] Alexandre, βάρβαρον Ω θεόθεν χόλος] ipse temptavi, φθόνος ἔκποθεν Ω 299] = VIII 215; excidit ante hunc versus, qui est VIII 214 ποιῶν] ipse correxi ex l. c., ποιεῖ Ω

XIV ἀλλ' ὁπότ' ἂν τρεῖς παῖδες Ὀλύμπια νικήσωσιν (XII)
κἂν μὲν φραζομένοισι θεόκλυτα θέσφατα λέξῃ
αἵματι τετράποδος γαλαθηνοῦ πρῶτα καθῆραι,
τοῖς τοίνυν ὕψιστος ἄγοι μοίρην τότε δεινήν,
ὅς γ' ἂν πενθαλέον μακρὸν δόρυ πᾶσι τινάσσῃ·
αἷμα πολὺ ῥεύσει τότε βάρβαρον ἐν κονίῃσιν,
ξείνοις ἀξείνοισιν ὅτ' ἂν πόλις ἐξαλαπαχθῇ.
ὄλβιος ὃς τέθνηκε καὶ ὄλβιος ὅς τις ἄτεκνος·
τοῖς γὰρ δὴ δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει
ὃ πρὶν ἐλευθερίῃσιν ἐπώνυμος ἡγεμονεύσας
βουλὰς ἔμπροσθεν μέγ' ἀοίδιμος οὐκ ἔθ' ἑλίσσων·
τοίην δουλοσύνην θήσει πολύδακρυν ἀνάκτωρ.
καὶ τότε δὴ Σικελῶν στρατὸς αὐτίκα δύσμορος ἥξει,
δεῖμα φέρων, ὁπότ' ἂν πάλι βάρβαρον ἔθνος ἐπέλθῃ·
καρπόν, ἐπὴν φύῃσι, διαμήξουσιν ἀρούρῃς.
τοῖς κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ δώσει θεὸς ὑψικέραυνος·
ξεῖνος ξεῖνον ἀεὶ προνομεύσει χρυσὸν ἀπεχθῆ.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντες ἐπόψονθ' αἷμα λέοντος
ὠμοβόρου φονίῃ θ' ἥξει ἐπὶ σῶμα λέαινα

301 φραζομένοισι] *ipse correxi, quod etiam Alexandro olim in mentem venerat:* δὴ φράζωσι *Q M*, δὴ φράζωσοι *V H*, *de commutatione generum verbi cf. XIV 273* 302 καθῆραι] *Alexandre*, καθήρῃ *V H M*, καθαίρῃ *Q* 303] = *XIV 264, cf. VIII 171* τοῖς Ῥώμῃ ὕψιστος ἄγοι οἰκτρὴν τότε μοίρην ἄγοι] *correxit Alexandre*, ἄγει *Ω* μοίρην] *e VIII 171 restituit Gutschmid*, δειρὴν *Ω*, δῆριν *Friedlieb* 304 ὅς γ' ἂν] *ipse scripsi*, οὐ γ' ἂν *V M*, οὐγ ἂν *H*, οὐ γὰρ *Q*, οὗ γ' ἂν *Mai*, εὖτ' ἂν *Alexandre* μακρὸν δόρυ πᾶσι] *Nauck*, δόρυ μακρὸν ἐπὶ πᾶσι *Ω*, δόρυ μακρὸν πᾶσι *Mai*, δόρυ μακρὸν ἅπασι *Hilberg* τινάσσῃ] *ipse correxi ex Hom. M 298 χ 149*, τανύσῃ *Ω*, τανύσσῃ *Alexandre* 306 ξείνοις] *Alexandre*, κεῖνοις *Q*, κενοῖς *V H M* ἀξείνοισιν ὅτ' ἂν] ἀξείνοισιν. ὁπόταν *Q*; *an* ἀξείνοις ὁπότ' ἂν *scribendum?* 308] *cf. VIII 126* κοὐκ ἔτι σοι δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει *XI 67* ὑπὸ δὲ ζυγὸν αὐχένα θήσῃ *XI 76* καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει *III 448* δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ *XIII 94* δεινὸν δὲ πάλιν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ τοῖς] *ipse temptavi*, τὸν *Ω* 309 ὃ] *Alexandre*, ὃς *Ω* ἐπώνυμος] ἐπώνυμον *Ω*, *correxit Mai* ἡγεμονεύσας] *ipse scripsi*, ἡγεμόνησας *Mai*, *quod Alexandre in* ἡγεμονήσας *mutavit*, εἰς (εἷς *M*) ἐμονεύσεις *Ω* 310 μέγ'] *Meineke*, μὲν *Ω* ἀοίδιμος] *Mai*, ἀοίδιμον *Ω*; *suspectum videtur, fortasse primitus* μὲν ἀναίτιος *scriptum erat* οὐκ ἔθ'] *Alexandre coniecit (qui praeterea* οὔτοι *protulit)*, οὗτος *Q V H*, οὕτως *M*, *an* αὐτός? 311 πολύδακρυν] *ipse temptavi*, πολύεδρον *Ω*, πολύεδρος (= πολύθρονος) *Meineke*, *an* πολύηρος *an* πολύιδρις? ἀνάκτωρ] *Meineke*, ἀνάκτων *Ω* 312 Σικελῶν] Σκυθέων *suspicatus est Alexandre; fortasse vero* Σικελοῖς *legendum est* 313 ὁπότ' ἂν—ἐπέλθῃ] = *III 520* πάλι] *Mai*, πάλιν *Ω* βάρβαρον ἔθνος] *Nauck (cf. l. c.) praeeunte Alexandro in Cur. post.*, βάρβαρος (*om.* ἔθνος) *Ω*, πολυβάρβαρον ἔθνος *Alexandre edidit* 314 ἐπὴν] *ipse dedi*, ἐπὰν *Q M*, ἐπ' ἂν *V H* φύῃσι] *ipse scripsi*, φύσωσι *Ω*, φύσῃσι *Alexandre* ἀρούρῃς] *Alexandre*, ἀρούρας *Ω* 315] *cf. I 46* τοὔνεκεν ἀντ' ἀγαθοῖο λάβον κακόν (*VIII 280*) ἀντ' ἀγαθοῦ] ἀντὶ κακοῦ *Alexandre* θεὸς ὑψικέραυνος] = *I 323* 316 προνομεύσει] *ipse temptavi*, προνομεύσας *Ω* ἀπεχθῆ] *retento* προνομεύσας *Alexandre* ἀπέλθῃ *scripsit* 317 ἐπὴν] ἐπὰν *Mai* ἐπόψονθ'] ἐπόψοντ' *Q M*, ἐπόψοι' *V H*, *correxit Alexandre* λέοντος ὠμοβόρου] *cf. XI 215* λέων . . . ὠμοβόρος θήρ 318 ὠμοβόρου] *Nauck ex l. c.*, θυμοβόρου *Ω* φονίῃ] φονία (φόνια *Q*) *Ω*, *an* φόνιον? θ' ἥξει ἐπὶ σῶμα] *Alexandre*, τ' ἐπὶ σώματι ἥξει *Ω*

XIV †αὐτοῦ κὰκ κεφαλῆς σκῆπτρον δ' ἀπορίψει ἀπ' αὐτοῦ. (XII)
ὡς δ' ὁπότ' ἂν ἐν δαιτὶ φίλῃ γεύσωνται ἅπαντες
λαοὶ ἐν Αἰγύπτῳ, τελέουσι δὲ καρτερὰ ἔργα,
ἄλλος δ' ἄλλον ἔρυκε, πολὺς δ' ἀλαλητὸς ἐν αὐτοῖς·
ὣς αὔτως καὶ τάρβος ἐπέσσεται ἀνθρώποισιν
μαινομένης ἔριδος, πολλοὶ δ' ἀπόλοιντο καὶ ἄλλοι
ἀλλήλους κτείνοντες ὑπὸ κρατερῆς ὑσμίνης.
καὶ τότε κυανέαις φολίσιν πεπυκασμένος ἥξει·
ἥξουσιν δύω ἄλλοι ὁμόρροθοι ἀλλήλοισιν
καὶ τρίτατος αὐτοῖς κριὸς μέγας ἐκ Κυρήνης,
ὃν πρὶν ἔλεξα φυγόντα μάχῃ παρὰ χεύμασι Νείλου·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἄπρηκτον ὁδὸν τελέουσιν ἅπαντες.
καὶ τότε μὲν μεγάλων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
ἔσσονται μῆκη πολυήσυχα· αὐτὰρ ἔπειτα
στήσετ' ἐν Αἰγύπτῳ πόλεμος πάλι δεύτερος αὐτοῖς,
ναυμαχίη δ' ἔσται, νίκη δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς.
ἆ μέλεοι, χείρωμ' ἔσται πόλεως ἐπισήμου
καὶ πολέμου σκύλευμα γενήσεται οὐκ ἐπὶ δηρόν.
καὶ τότε δὴ χώρης πολλῆς ὁμοτέρμονες ἄνδρες
φεύξονται δειλοί, δειλοὺς δ' ἄξουσι τοκῆας.
καὶ πάλιν ἐγκύρσουσι πέδῳ μέγα νῖκος ἔχοντες,
Ἰουδαίους δ' ὀλέσουσι, μενεπτολέμους ἀνθρώπους,
ἄχρις ἁλὸς πολιῆς κεραΐζοντες πολέμοισιν,

319 † αὐτοῦ] suspectum; etiam κὰκ κεφαλῆς vix sanum est ἀπορίψει] Mai, ἀπορρίψει Ω 320 γεύσωνται] Q, γεύσονται V H M 321 καρτερὰ] κρατερὰ Q M 322 ἄλλος δ' ἄλλον ἔρυκε] Alexandre, ἄλλον δ' ἄλλον εὕρυκε Q, ἄλλον δ' ἄλλον νεύρυκε M, ἄλλον δ' ἄλλον εὕρηκε V H 323 καὶ] Alexandre, ἐπεὶ Ω 325 ἀλλήλους κτείνοντες] cf. XIV 93 ἀλλήλους κτενέουσι 326 φολίσιν] φολίσι Ω 327 ἥξουσιν] ἥξουσι Ω δύω ἄλλοι] Meineke, δύο ἄλλοι Ω, δύο γ' ἄλλοι olim suasit Alexandre ὁμόρροθοι] Meineke, μωρόθεοι Ω, ἀπρόσφιλοι Alexandre 328 αὐτοῖς κριὸς] αὐτοῖσι κριὸς Ω, correxit Meineke; praesenserat olim Alexandre, qui tamen nihil mutavit 329 μάχῃ] Alexandre, μάχης Ω παρὰ χεύμασι Νείλου] = XI 176, 254, cf. V 484 ἐπὶ χεύμασι Νείλου XII 43 παρὰ χεύμασι Ῥήνου 330 ἀλλ' οὐδ' ὣς] ἀλλὰ καὶ ὣς Alexandre suspicatus est τελέουσιν] an τελέσουσιν? 331 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν] = III 649, 728 333 στήσετ' ἐν Αἰγύπτῳ πόλεμος] cf. IV 62 sq. φύλοπις αἰνὴ | στήσεται ἐν πολέμῳ XIV 165 καὶ στήσει πόλεμον στήσετ'] Meineke, idque etiam Alexandre olim suspicatus erat (ceterum Meineke praeterea θύσει vel θύσετ', Alexandre ἔσσετ' coniecerunt), θήσετ' Ω πάλι] πάλιν Ω, correxit Mai 334 ναυμαχίη] Q V H, καυχίη M, cui patrocinatus est Ewald νίκη δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς] = XIII 38 XIV 14 νίκη] ipse scripsi ex XIII 38, νῖκος (νίκος H) Ω (ex 338) δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς] ex XIII 38 correxit Alexandre, δ' αὐτοῖσιν οὐκ ἔσται Ω 335 ἆ μέλεοι] = IV 161 XIV 259 ἆ] suspicatus est Alexandre, ὦ Ω χείρωμ' ἔσται] Friedlieb adnuente Meinekio, χείρων ἔσται Ω, χειμὼν ἔσται Ewald, χειρώνακτες Alexandre 336 πολέμου] ipse scripsi, πολέμοις Ω 338 δειλοὺς] Alexandre, δολίους Ω, quod tuebatur Ewald 339 ἐγκύρσουσι] ἀγκύρσουσι V H πέδῳ μέγα] ipse temptavi; παῖδα μέγα Ω; πόλει μέγα Alexandre, qui in ed. altera πάλιν δ' αὖ coniecit, υἱοὶ μέγα Ewald, ποσὶ μέγα Mai νῖκος] νίκος H 340 Ἰουδαίους δ'] ipse dedi, Ἰουδαίους (om. δ') Ω

XIV ἀμφότερον, προμάχους περὶ πατρίδος ἠδὲ τοκήων. (XII)
† θήσει δὲ φθιμένοισι τροπαιοφόρων γένος ἀνδρῶν.
αἳ ὁπόσοι φῶτες περὶ κύματα νηχήσονται·
πολλοὶ γὰρ κείσονται ἐπὶ ψαμαθώδεας ἀκτάς·
ξανθὰ κάρηνα πέσονται ἐπ' Αἰγυπτίων πετεηνῶν.
καὶ τότε δὴ Ἄραβας μετελεύσεται αἷμα βρότειον.
ἀλλ' ὅτ' ἂν αὖτε λύκοι κυσὶν ὅρκια πιστώσωνται
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, τότε πύργου ἀνάστασις ἔσται,
ἄνδρες δ' οἰκήσουσι πόλιν μάλα πολλὰ παθοῦσαν.
οὐκ ἔτι γὰρ δόλιος χρυσὸς οὐδ' ἄργυρος ἔσται,
οὐ κτῆσις γαίης, οὐ δουλείη πολύμοχθος·
ἀλλὰ μίη φιλότης τε καὶ εἷς τρόπος εὔφρονι θυμῷ·
κοινὰ δὲ πάντ' ἔσται καὶ φῶς ἴσον ἐν βιότοισιν.
ἐκ γαίης κακίη καταδύσεται εἰς ἅλα δῖαν.
καὶ τότε δ' ἐγγὺς ἔφυ τὸ θέρος μερόπων ἀνθρώπων.
ταῦτα τελεσθῆναι κρατερὴ ἐπικείσετ' ἀνάγκη.
οὐ λέξει τότε τις συμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης,
ὥς ῥά ποτ' ἀμπαύσει μερόπων γένος ὀλλυμένων περ.
καὶ τότε δ' ἁγνὸν ἔθνος πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει
εἰς αἰῶνας ἅπαντας ἅμ' ἰφθίμοισι τέκεσσιν.

356] Marc. 13, 28 Matth. 24, 32 Luc. 21, 29 sq.

342 *ἀμφότερον, προμάχους] ipse temptavi, ποιμένες ἀμφότεροι Ω* 343 *† θήσει] corrupte Ω* 344 *αἳ] Mai, αἳ αἳ M, αἲ αἲ V H αἳ ὁπόσοι φῶτες] cf. II 158 αἳ ὁπόσων παῖδες* 345 *ἐπὶ ψαμαθώδεας ἀκτάς] cf. XII 44 ὑπὲρ ψαμαθώδεας ἀκτάς* 346 *sqq.] in folio 392 b habet Q* 346 *πέσονται] M Mai, πεσῶνται Q, πέσωνται V H* 347] *cf. VIII 157 καὶ τότε θῆρα μέγαν μετελεύσεται αἷμα κελαινόν καὶ τότε δὴ Ἄραβας] restitui, καὶ δὴ τότε τῶν ἀράβων Q, δὴ τότε τῶν ἀράβων V H M* 348] *cf. XIII 28 ἀλλ' ὁπότ' ἂν ποίμνη λύκος ὅρκια πιστώσηται πιστώσωνται] Ω, πιστώσονται Mai* 349 *νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ] correxit Meineke ex Hom. praeeunte Alexandro (in notis ed. prior.), νήσῳ ἀμφὶ ῥυτῇ Ω πύργου ἀνάστασις] Mai, πύργων ἀνάστασις Ω, πύργων ἄνστασις Alexandre* 350 *ἄνδρες δ'] ipse scripsi, ἄνδρες (om. δ') Ω, ἀνέρες Alexandre edidit, qui olim etiam ἄνδρες τ' scribi posse putarat μάλα] ipse dedi, τὴν Ω, an ἣν?* 352 *οὐ κτῆσις] Mai, οὐ κτίσις V H M, οὐκ τίσις Q οὐ δουλείη πολύμοχθος] cf. II 329 οὐ δοῦλος VIII 110 οὐδεὶς δοῦλος ἐκεῖ* 353 *ἀλλὰ μίη] ἀλλὰ μόνον Nauck coll. Empedocl. 38 ἀλλὰ μόνον μῖξίς τε εὔφρονι θυμῷ] = VIII 497, cf. III 687, 722 ἄφρονι θυμῷ θυμῷ] ipse scripsi, δήμῳ Ω* 354] *cf. II 324 κοινῶς ἅμα πάντες II 321 κοινός τε βίος καὶ πλοῦτος ἄμοιρος VIII 208 καὶ κοινὸς πάντεσσι βίος καὶ πλοῦτος ἐσεῖται ἴσον ἐν βιότοισιν] Meineke, ἴσον ἐν βιότοιο Ω, ἴσον βιότοιο Alexandre* 355 *ἐκ γαίης] Mai, ἐν γαίῃ Ω εἰς ἅλα δῖαν] = III 78* 356 *ἐγγὺς ἔφυ] ipse correxi ex II 164, ἐγγὺς ἦεν Ω, ἐγγὺς ἔην Alexandre ἔφυ τὸ θέρος μερόπων ἀνθρώπων] — II 161* 357] *cf. III 572 πάντα τελεσθῆναι· κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη ἐπικείσετ'] ἐπικείσεται Q V H* 358 *οὐ λέξει τότε τις] cf. II 325 κοὐκ ἔτ' ἐρεῖ τις συμβλήμενος] restitui ex Hom. λ 127, μεμνημένος Ω ἄλλος] correxit Alexandre, ἀλὸς Ω* 359 *ὥς ῥα] ὡς δή ῥα Ω, correxit Mai* 360 *sq.] cf. VIII 169 sq. καὶ τότε δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσει | εἰς αἰῶνας ἅπαντας III 49 sq. ἥξει δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων | εἰς αἰῶνας ἅπαντας πάσης] correxit Alexandre, ἁπάσης Ω* 361 *εἰς αἰῶνας ἅπαντας] = VIII 67 τέκεσσιν] ipse scripsi, τοκεῦσιν Ω, τέκνοισιν olim suspicatus est Alexandre* 361] *post hunc in V H secuntur libri VIII vv. 1—9 praemissis σιβύλλης λόγος ιε, cf. ad VIII 1; de subscriptione codicis H cf. praefationem*

ΤΩΝ ΣΙΒΥΛΛΙΑΚΩΝ ΧΡΗΣΜΩΝ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ

Α

I Ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σάρκινοι, οὐδὲν ἐόντες,
πῶς ταχέως ὑψοῦσθε βίου τέλος οὐκ ἐσορῶντες;
οὐ τρέμετ' οὐδὲ φοβεῖσθε θεόν, τὸν ἐπίσκοπον ὑμῶν,
ὕψιστον γνώστην πανεπόπτην μάρτυρα πάντων
παντοτρόφον κτιστήν, ὅς τις γλυκὺ πνεῦμ' ἐν ἅπασιν
κάτθετο χἠγητῆρα βροτῶν πάντων ἐποίησεν;
εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει, ὑπερμεγέθης ἀγένητος

I 1] Psalm. 77, 39

I 1—35] Theophilus ad Autolycum II 36 = p. 162 Otto: *Σίβυλλα δὲ ἐν Ἕλλησιν καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν γενομένη προφῆτις ἐν ἀρχῇ τῆς προφητείας αὐτῆς ὀνειδίζει τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος λέγουσα·* 1 '*ἄνθρωποι*' — 35 '*ὑπάρχει*' 1] Clemens Alex. Strom. III 3, 14 = vol. II p. 252 Dindorf: *λέγει δὲ καὶ Σίβυλλα·* 1 '*ἄνθρωποι*'—'*ἐόντες*' 5 sq.] Lactantius div. inst. IV 6, 5 = vol. I p. 288, 4— p. 289, 4 Brandt: Sibylla Erythraea in carminis sui principio quod a summo deo exorsa est, filium dei ducem et imperatorem omnium his versibus praedicat: 5 '*παντοτρόφον*' — 6 '*ἐποίησεν*'; cf. inst. epit. 37, 6 = vol. I p. 713, 10 sq. Brandt: Sibylla Erythraea⟩ quoque deum dicit ducem omnium a deo factum 7—9] 'Iustinus' cohort. ad gentil. 16 = vol. II p. 64 Otto[3]: *τίνα δὲ καὶ τὴν ἀρχαίαν καὶ σφόδρα παλαιὰν Σίβυλλαν, ἧς καὶ Πλά-*

I—III] V = Theophili codex Venetus saec. XI
B = Theophili codex Bodleianus gr. 25 saec. XV

I] fragmenta I et III prooemii loco ponenda censuit Betuleius, ut 'caput truncum' restitueretur 1 sqq.] cf. III 8—11 ἄνθρωποι, θεόπλαστον ἔχοντες ἐν εἰκόνι μορφήν, τίπτε μάτην πλάζεσθε καὶ οὐκ εὐθεῖαν ἀταρπὸν | βαίνετε, ἀθανάτου κτιστοῦ μεμνημένοι αἰεί; XIV 1 sq. ἄνθρωποι, τί μάτην, ὡς ἀθάνατοί περ ἐόντες | καὶ βραχὺ κοιρανέοντες ἄγαν ὑψηλὰ φρονεῖτε; ἐόντες] Clemens, ἐῶντες codd. Theophili 2 πῶς ταχέως ὑψοῦσθε] cf. Fr. III 21 ἄνθρωποι, τί μάτην ὑψούμενοι ἐκριζοῦσθε; 3 οὐ—θεόν] cf. III 29 οὐ σέβετ' οὐδὲ φοβεῖσθε θεόν οὐδὲ] Gesner, οὐ codd. τὸν ἐπίσκοπον ὑμῶν] cf. I 152 ἀθάνατος σωτήρ, πανεπίσκοπος 4] cf. II 177 ὕψιστος πάντων πανεπίσκοπος αἰθέρι ναίων πανεπόπτην] Castalio, παντεπόπτην codd. Theophili 5 παντοτρόφον] ΠΑΝΤΟΝΤΡΟΦΟΝ Lactanti codd. H P, ΠΑΤΟΤΡΟΦΟΝ cod. V Lactanti, ΠΑΝΤΩΝΤΡΟΦΟΝ Sedulius, παντότροφον Theophili codd. παντοτρόφον κτιστήν] cf. Fr. III 17 ἄφθαρτος κτιστής I 158 οὐράνιον κτιστήν I 45 III 10 ἀθανάτου κτιστοῦ Fr. V 1 κτιστὴς ἀκράτητος παντοτρόφον κτιστήν] παντοτρόφον, κτίστην Struve distinxit κτιστήν] Lactantius, κτίστιν codd. Theophili γλυκὺ] ΓΛΥΚΥΝ Sedulius πνεῦμ' ἐν ἅπασιν] πνεῦμα ἅπασιν Lactantius (ΠΝЄΥΜΑδΠΑCΙΝ cod. B, ΠΝЄΥΜΑΤΠΑCЄΙΝ cod. V Lactanti) 6 κάτθετο] Castalio, κατέθετο Theophili codd.; Lactantiani haec habent: ΚΑΤЄΘЄΤΟ cod. V cum Sedulio, ΚΑΘΗΤΟ cod. B, ΚΑЄΘЄΤΟ cod. R, ЄΘЄΤΟ cod. S, ΚΑ . ΘЄΤΟ cod. P χἠγητῆρα—ἐποίησεν] cf. Fr. III 13 πάντων θ' ἡγητῆρα κατέστησεν θεότευκτον χἠγητῆρα] ΚΑΙΗΓΗΤΗΡΑ cod. R, ΚΑΙΗΓΗΤΟΡΑ cod. S (B), ΚΑΙΗ ΓΗΤΟΡΑ cod. P, ΚΑΥΗΓΗΤΟΡΑΤ cod. V Lactanti, ΚΑΙ ΗΓΗΤΟΡΑΝ Sedulius βροτῶν] θεὸν Lactantius (ΘЄΩΝ codd. R V Sedulius), cf. inst. epit. 37, 6 supra coll., βροτὸν coniecit Auratus ('hominem Iesum') 7 sq.] cf. III 11 sq. εἷς θεός ἐστι μόναρχος ἀθέσφατος αἰθέρι ναίων | αὐτοφυὴς ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα 7] = Anonym. praef. 81 εἷς θεός, ὃς μόνος

1 *παντοκράτωρ ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα,*
αὐτὸς δ' οὐ βλέπεται θνητῆς ὑπὸ σαρκὸς ἁπάσης·
τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἄμβροτον, ὃς πόλον οἰκεῖ;
ἀλλ' οὐδ' ἀκτίνων κατ' ἐναντίον ἠελίοιο
ἄνθρωποι στῆναι δυνατοί, θνητοὶ γεγαῶτες
ἀνέρες, ἐν ὀστοῖσι φλέβες καὶ σάρκες ἐόντες.
αὐτὸν τὸν μόνον ὄντα σέβεσθ' ἡγήτορα κόσμου,
ὃς μόνος εἰς αἰῶνα καὶ ἐξ αἰῶνος ἐτύχθη
αὐτογενὴς ἀγένητος ἅπαντα κρατῶν διὰ παντός,

10] cf. Deuteron. 5, 26

των καὶ Ἀριστοφάνης καὶ ἕτεροι πλείους ὡς χρησμῳδοῦ μέμνηνται. διὰ χρησμῶν ὑμᾶς διδάσκειν περὶ ἑνὸς καὶ μόνου θεοῦ συμβαίνει. ἀναγκαῖον ὑπομνῆσαι· λέγει δὲ οὕτως· 7 '*εἷς*' — 9 '*ἁπάσης*' 7] Lactantius div. inst. I 6, 15 = vol. I p. 23, 16—18 Brandt: in his ergo versibus quos Romam legati adtulerunt de uno deo haec sunt testimonia: 7 '*εἷς*' — '*ἀγένητος*' 10—13] Clemens Alex. Protrept. VI 71 = vol. I 77, 4 Dindorf: *πόθεν ἄρα ὁ τοῦ Γρύλλου σοφίζεται ἢ δηλαδὴ παρὰ τῆς προφήτιδος τῆς Ἑβραίων θεσπιζούσης ὧδέ πως·* 10 '*τίς γὰρ*' — 13 '*γεγαῶτες*'. Strom. V 14, 108 = vol. III p. 89, 7 Dindorf: 10 '*τίς γὰρ*' — 13 *γεγαῶτες' προεῖπεν ἡ Σίβυλλα· unde hausit* Eusebius praep. evang. XIII 13, 35 = vol. II p. 209, 8—11 Dindorf 15 sq.] Lactantius div. inst. I 6, 16 = vol. I p. 24, 4—7 Brandt: qui quoniam solus sit aedificator mundi et artifex rerum vel quibus constat vel quae in eo sunt solum coli oportere testatur: 15 '*αὐτὸν*' — 16 '*ἐτύχθη*' 17] Lactantius div. inst. I 7, 13 = vol. I p. 28, 11—15 Brandt: verum qui fieri non potest quin id quod sit aliquando esse coeperit, consequens est ut quoniam nihil ante illum fuit ipse ante omnia ex se ipso sit procreatus, ideoque ab Apolline *αὐτοφυής*, a Sibylla *αὐτογενής* et *ἀγένητος* et *ἀποίητος* nominatur

ἄρχει] *Lactantius, εἷς θεὸς μόνος ἄρχει codd. Theophili. εἷς θεὸς μόνος ἐστίν 'Iustini' codd. meliores (A B C F), εἷς δὲ θεὸς μόνος ἐστίν (deteriores D G)* 8 *ὁρῶν μόνος*] *ὁρώμενος 'Iustinus' (cf. Orph. Fragm. IV, 10 Abel αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται), quod praefert Mendelssohn* 9 *ὑπὸ*] *'Iustinus', δ' ὑπὸ Theophili codd.* 10 *sq.*] *cf. III 17 τίς γὰρ θνητὸς ἐὼν κατιδεῖν δύναται θεὸν ὄσσοις;* 10 *τίς γὰρ σὰρξ δύναται*] = *Fragm. III 15* *ἐπουράνιον*] *οὐράνιον cod. B Theophili* 11 *ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν*] *ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν codd. Clementis Protrept. praeter vetustissimum P (anni 914), qui ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν exhibet; 'ὀφθαλμοῖς recte habebit, si ἰδέειν scribatur' Dindorf* *ὃς πόλον οἰκεῖ*] *cf. III 807 οὐρανὸν οἰκῶν* 13 *ἄνθρωποι*] *ἀντωποὶ M. Schmidt coll. Anthol. Pal. XII 196, 3 XV 6, 3* *στῆναι*] *fortasse βλέψαι legi posse monuit anonymus (X.) in Hilgenfeldii Theol. Zeitschr. 1861, p. 437 ex epigrammate Anthol. Pal. XII 196, 3* *δυνατοὶ*] *Clemens Eusebius, δύνανται Theophili codd.* 14 *ἀνέρες, ἐν ὀστοῖσι*] *praeeunte Turnebo, qui ἐν ὀστοῖσι legi iusserat, correxit Nauck, ἄνδρες ἑνὸς τήεσσι V, ἄνδρες ἑνὸς πέεως B Theophili, ἄνδρες ἐν ὀστήεσσι Gesner et Opsopoeus, ἄνδρες ἐνὶ στήθεσσι ('viri, qui in pectoribus venae et carnes sunt') Maranus* 15 *μόνον ὄντα*] *MONONTA Lactanti codd. H M* *σέβεσθ' ἡγήτορα*] *Lactanti codd. haec. habent: CЄBЄCЄNΓETOΓPA B, CЄBЄCΘHΓHOPA R, COΛITЄTЄ ('i. e. colite ex interpretatione lat.' Brandt) CЄBЄCΘ; HHITOPA S, CЄBЄCONTHOPA H M, CЄBЄCΘЄTHTOPA P* *σέβεσθ'*] *σέβεσθε Theophili codd.* 16 *ἐτύχθη*] *ἐτέχθη cod. B Theophili, ЄΥΤΥΧΘΗ Lactanti cod. B, ЄΤΎΘΗ Lactanti cod. S, ЄΥΧΟΝ Lactanti codd. H M* 17] *hunc apud Lactantium div. inst. I 6, 16 post versus, qui ibi commemorantur (Fragm. I 15 sq.) excidisse existimat Brandt 'ita tamen ut pro ἀγένητος legatur ἀποίητος' ex Lactanti div. inst. I 7, 13; nam ἀγένητος librario tribuendum esse censet 'non solum propter languidam vocis ἀγένητος repetitionem sed maxime propterea, quia ἀποίητος oraculorum Sibyll. quae quidem tradita sunt nullo loco invenitur'; contra ἀποίητος Brandt e Lactanti textu eiciendum censuit, Opsopoeus ἀποίητος Lactantium pro διὰ παντός legisse suspicatus est*

I πᾶσι βροτοῖσι νέμων τὸ κριτήριον ἐν φαῒ κοινῷ.
τῆς κακοβουλοσύνης δὲ τὸν ἄξιον ἕξετε μισθόν,
ὅττι θεὸν προλιπόντες ἀληθινὸν ἀέναόν τε
δοξάζειν αὐτῷ τε θύειν ἱερὰς ἑκατόμβας
δαίμοσι τὰς θυσίας ἐποιήσατε τοῖσιν ἐν Ἅιδῃ.
τύφῳ καὶ μανίῃ δὲ βαδίζετε καὶ τρίβον ὀρθὴν
εὐθεῖαν προλιπόντες ἀπήλθετε καὶ δι' ἀκανθῶν
καὶ σκολόπων ἐπλανᾶσθε. βροτοί, παύσασθε, μάταιοι,
ῥεμβόμενοι σκοτίῃ καὶ ἀφεγγέι νυκτὶ μελαίνῃ
καὶ λίπετε σκοτίην νυκτός, φωτὸς δὲ λάβεσθε.
οὗτος ἰδοὺ πάντεσσι σαφὴς ἀπλάνητος ὑπάρχει·
ἔλθετε, μὴ σκοτίην δὲ διώκετε καὶ γνόφον αἰεί.
ἠελίου γλυκυδερκὲς ἰδοὺ φάος ἔξοχα λάμπει.
γνῶτε δὲ κατθέμενοι σοφίην ἐν στήθεσιν ὑμῶν·
εἷς θεός ἐστι βροχὰς ἀνέμους σεισμοὺς ἐπιπέμπων
ἀστεροπὰς λιμοὺς λοιμοὺς καὶ κήδεα λυγρὰ
καὶ νιφετοὺς κρύσταλλα. τί δὴ καθ' ἓν ἐξαγορεύω;
οὐρανοῦ ἡγεῖται, γαίης κρατεῖ, Ἅιδος ἄρχει.

23—25, 27] Clemens Alex. Protrept. II 27 = vol. I p. 28, 10 Dindorf: *τὰ δὲ καὶ ὅσα γεγενῆσθαι ὑπείληπται, ταῦτα δὲ περὶ ἀνθρώπων αἰσχρῶν καὶ ἀσελγῶς βεβιωκότων ἀναγέγραπται·* 23 '*τύφῳ*' — 25 '*μάταιοι*', 27 '*καλλίπετε*' — '*λάβεσθε*' 28—35] Clemens Alex. Protrept. VIII 77 — vol. I p. 83, 25 p. 84, 8 Dindorf: *αὐτίκα γοῦν ἡ προφῆτις ἡμῖν ᾀσάτω πρώτη Σίβυλλα τὸ ᾆσμα τὸ σωτήριον·* 28 '*οὗτος*' — 35 '*ὑπάρχει*' 28] Clemens Alex. Strom. V 14, 115 = vol. III p. 96, 8 Dindorf: 28 '*οὗτος*' — 35 '*ὑπάρχει*', *ὥς φησιν ἡ Σίβυλλα. unde hausit* Eusebius praep. evang. XIII 13, 42 = vol. II p. 212, 30 Dindorf 30] *fortasse huc respexit* Lactantius div. inst. III 30, 7 = vol. I p. 272, 15 sq. Brandt: vox ecce de caelo veritatem docens et nobis sole ipso clarius lumen ostendens

18 *βροτοῖσι νέμων*] *Maranus, βροτοῖσιν ἐνὼν Theophili codd., quod amplexus est Gfroerer, βροτοῖς συνεὼν Turnebus ἐν φαῒ κοινῷ*] = *I 348 III 494 φαῒ*] *φάει V* 19 *τὸν ἄξιον*] *ἀνάξιον V* 20 *ὅττι θεὸν προλιπόντες*] *cf. VIII 263 ὥς τε θεὸν προλιπόντα VIII 381, 396 τὸν κτιστὴν προλιπόντες ὅττι*] *Castalio, ὅτι codd. ἀληθινὸν ἀέναόν τε*] — *Fragm. III 46; cf. VIII 430 ἀληθινὸς ἀέναός τε* 22] *cf. VIII 393 sq. ταῦτα … δαίμοσι ποιήσουσι νεκροῖς ὡς οὐρανίοισιν | θρησκείην ἄθεον καὶ ὀλέθριον ἐκτελέοντες ἐν Ἅιδῃ*] *ἐν Ἅιδου Opsopoeus* 23 *sq.*] *cf. III 9 sq. τίπτε μάτην πλάζεσθε καὶ οὐκ εὐθεῖαν ἀταρπὸν | βαίνετε ἀθανάτου κτιστοῦ μεμνημένοι αἰεί;* 24 *καὶ — μάταιοι*] *Theophilus, τὴν δι' ἀκανθῶν καὶ σκολόπων. τί πλανᾶσθε, βροτοί; παύσασθε, μάταιοι Clemens* 26] *om. Clemens* 27 *καὶ λίπετε*] *καλλίπετε Clemens* 28 *πάντεσσι*] *πάντες οἱ cod. V Theophili, πάντ' ἐστί Clemens in Protrept.* 29 *γνόφον*] *ζόφον Clemens* 31 *κατθέμενοι*] *Clemens (cuius cod. vetustissimus P καθέμενοι exhibet litteris θε in rasura positis, κατεθμενοι (sic) cod. V Theophili, καταθέμενοι eiusdem cod. B στήθεσιν*] *στήθεσσιν codd. Theophili* 32 *εἷς θεός ἐστι*] = *III 11 σεισμοὺς*] *σεισμούς τ' Clemens* 33 *λιμοὺς λοιμοὺς*] *cf. II 23* 34 *κρύσταλλα*] *κρύσταλλά τε Clemens, in P vero τε erasum est; καὶ τἄλλα coniecit Cobet τί δὴ καθ' ἓν ἐξαγορεύω;*] = *III 210* 35 *γαίης — ἄρχει*] *γαίης κράτος αὐτὸς ὑπάρχει Arcerius Ἅιδος ἄρχει*] *Schwartz adnuentibus Barthio et Turnebo, cf. Paul. ad Phil. 2, 10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων; αὐτὸς ὑπάρχει Theophilus Clemens, ἀχλύος ἄρχει M. Schmidt, αἰὲν ὑπάρχει Badt*

Β

II Εἰ δὲ θεοὶ γεννῶσι καὶ ἀθάνατοί γε μένουσιν,
πλείονες ἀνθρώπων γεγενημένοι ἂν θεοὶ ἦσαν
οὐδὲ τόπος στῆναι θνητοῖς οὐκ ἄν ποθ' ὑπῆρξεν.

Γ

III Εἰ δὲ γεννητὸν ὅλως καὶ φθείρεται, οὐ δύναται ἀνδρὸς
ἐκ μηρῶν μήτρας τε θεὸς τετυπωμένος εἶναι·
ἀλλὰ θεὸς μόνος εἷς πανυπέρτατος, ὃς πεποίηκεν
οὐρανὸν ἠέλιόν τε καὶ ἀστέρας ἠδὲ σελήνην
καρποφόρον γαῖάν τε καὶ ὕδατος οἴδματα πόντου
οὔρεά θ' ὑψήεντα καὶ ἀενάων στόμα πηγῶν.

II 1—3] Theophilus ad Autolycum II 3 = p. 50 Otto: *εἰ γὰρ ἐγεννῶντο θεοί, ἔχρῆν καὶ ἕως τοῦ δεῦρο γεννᾶσθαι, καθάπερ γὰρ καὶ ἄνθρωποι γεννῶνται . μᾶλλον δὲ καὶ πλείονες θεοὶ ὤφειλον εἶναι τῶν ἀνθρώπων, ὥς φησιν Σίβυλλα·* 1 'εἰ δὲ' — 3 'ὑπῆρξεν' Constantini oratio ad sanctorum coetum c. 4 = p. 343 Heinichen: *εἰ δ' ἀθάνατοι οἱ γεννώμενοι, γεννῶνται δ' ἀεί, πλημμυρεῖν ἀνάγκη ⟨αὐτῶν⟩ τὸ γένος. προσθήκης δ' ἐπιγενομένης τίς οὖν οὐρανός, ποία δὲ γῆ, τοσοῦτον σμῆνος ἐπιγιγνόμενον θεῶν ἐχώρησε;*

III 1—49] Theophilus ad Autolycum II 36 = p. 168 Otto: *καὶ πρὸς τοὺς λεγομένους ἔφη (Σίβυλλα)·* 1 'εἰ δὲ' — 49 'ἀστερόεντος' 1 sq.] Lactantius div. inst. I 8, 3 = vol. I p. 29, 10—17 Brandt: unde mihi de tanta maiestate saepius cogitanti qui deos colunt interdum videri solent tam caeci, tam incogitabiles, tam excordes, tam non multum a mutis animalibus differentes, qui credant eos qui geniti sint maris ac feminae coitu aliquid maiestatis divinaeque virtutis habere potuisse, cum Sibylla Erythraea dicat: 1 'οὐ δύναται' — 2 'εἶναι' Constantini oratio ad sanctorum coetum c. 4 = p. 343 Heinichen: *τὰ δ' ἐκ γενέσεως φθαρτὰ πάντα· μορφὴν δὲ χρόνος ἀμαυροῖ. πῶς οὖν ἂν οἱ ἐκ γενέσεως φθαρτῆς εἶεν ἀθάνατοι;* 1] Origenes Philosoph. 16 = p. 131, 41 sqq. Miller: *εἰ γάρ τι, φησί, γεννητὸν ὅλως καὶ φθείρεται, καθάπερ καὶ Σιβύλλῃ δοκεῖ, μόνοι δέ φησιν, ἡμεῖς οἱ τὴν ἀνάγκην τῆς γενέσεως ἐγνωκότες καὶ τὰς ὁδούς, δι' ὧν εἰσελήλυθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ἀκριβῶς δεδιδαγμένοι διελθεῖν καὶ περάσαι τὴν φθορὰν μόνοι δυνάμεθα* 3—5] Lactantius div. inst. I 6, 15 = vol. I p. 23, 19— p. 24, 3 Brandt: hunc esse solum summum deum, qui caelum fecerit luminibusque distinxerit: 3 'ἀλλὰ' — 5 'πόντου'

II] fragmentum hoc inter I et III ponendum esse iam Opsopoeus vidit 2 *γεγενημένοι] γεγεννημένοι codd. Theophili, correxit Opsopoeus* *ἂν] ipse scripsi, οἱ δὲ codd. Theophili, οἱ Opsopoeus*

III] 1 ὅλως] ὁμῶς Badt *ἀνδρὸς] Lactantius, ἄνδρες codd. Theophili* 2 *τε θεὸς] ΟΘΕΟΣ cod. R Lactanti, om. cod. B Lactanti* 3—6] = *Anonym. praef. 82—84* 3 *μόνος] deest in V Theophili, ΜΟΝ cod. B Lactanti* *εἷς] ΙΣ codd. H M Lactanti* *πανυπέρτατος] om. cod. B Theophili* 4 *ἠέλιον] ΗΛΙΟΝ codd. B H V Lactanti* 5 *καὶ ὕδατος οἴδματα πόντου] cf. III 778 καὶ ἄγρια κύματα πόντου* *οἴδματα πόντου] cf. I 259 οἴδμασι πόντου* *οἴδματα] οἶδμα Theophili cod. V, ΟΣΛΙΜΑΤΑ codd. H M Lactanti, ΟΙΛΕΜΑΤΑ codd. P V Lactanti* *πόντου] πάντα Auratus, sed cf. ll. cc.* 6 *οὔρεά θ' ὑψήεντα] = III 778* *καὶ ἀενάων στόμα πηγῶν] = IV 15* *ἀενάων στόμα] correxi ex l. c., ἀέναα χεύματα Theophili codd., ἀενάων πόμα anonymus Londin.*

III τῶν τ' ἐνύδρων πάλι γεννᾷ ἀνηρίθμων πολὺ πλῆθος,
ἑρπετὰ δ' ἐν γαίῃ κινούμενα ψυχοτροφεῖται
ποικίλα τε πτηνῶν λιγυροθρόα τραυλίζοντα
ξουθὰ λιγυπτερόφωνα ἐρέσσοντ' ἠέρα ταρσοῖς.
ἐν δὲ νάπαις ὀρέων ἀγρίων γένναν θέτο θηρῶν
ἡμῖν τε κτήνη ὑπετάξατο πάντα βροτοῖσιν·
πάντων θ' ἡγητῆρα κατέστησεν θεότευκτον,
ἀνδρὶ δ' ὑπαίταξεν παμποίκιλα, οὐ καταληπτά.
τίς γὰρ σὰρξ δύναται θνητῶν γνῶναι τάδ' ἅπαντα;
ἀλλ' αὐτὸς μόνος οἶδεν ὁ ποιήσας τάδ' ἀπ' ἀρχῆς,
ἄφθαρτος κτιστὴς αἰώνιος αἰθέρι ναίων,
τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὸν προφέρων πολὺ πλείονα μισθόν,
τοῖς δὲ κακοῖς ἀδίκοις τε χόλον καὶ θυμὸν ἐγείρων
καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα.
ἄνθρωποι, τί μάτην ὑψούμενοι ἐκριζοῦσθε;
αἰσχύνθητε γαλᾶς καὶ κνώδαλα θειοποιοῦντες.
οὐ μανίη καὶ λύσσα φρενῶν αἴσθησιν ἀφαιρεῖ,
εἰ λοπάδας κλέπτουσι θεοί, συλοῦσι δὲ χύτρας;
ἀντὶ δὲ χρυσήεντα πόλον κατὰ πίονα ναίειν

17—19] Lactantius de ira div. c. 22 = vol. II p. 244 Fritzsche: aput hanc (Sibyllam Erythraeam) de summo conditore rerum deo huius modi versus reperiuntur: 17 'ἄφθαρτος' — 19 'ἐγείρων'

7 τ'] τε *Theophili codd.* πάλι] πάλιν *B* γεννᾷ] γεννᾶν *codd.* ἀνηρίθμων] *ipse scripsi,* ἀνήριθμον *codd.* 8 ἑρπετὰ—κινούμενα] ἄσπετα δ' ἐν χειῇσι κινώπετα *M. Schmidt* δ' ἐν γαίῃ] *dedi,* δὲ γαίης *codd.,* τ' ἐν γαίῃ *Auratus,* δ' ἐκ γαίης *Turnebus,* τῆς γαίης *anonymus Londin.,* δὴ γαίης *Wolf* ψυχοτροφεῖται] *Gfroerer,* ψυχοτροφεῖτε *V,* ψυχοτροφεῖτε *B?* ψυχοτροφεῖ τε *Opsopoeus,* ψυχοτροφῆ τε *videtur sensisse Clauser, qui vertit 'et qui frigido nutriuntur'* 9 πτηνῶν] κτηνῶν *vulgo, quem errorem Thienemann vidit* 10 λιγυπτερόφωνα] *Opsopoeus,* λιγυροπτερόφωνα *V,* λιγυροτρόφωνα *B* ἐρέσσοντ'] *Mendelssohn praeeuntibus Struvio et M. Schmidtio, qui* τ' ἐρέσσοντ' *coniecerunt,* ταράσσοντε *Theophili codd.,* ταράσσοντ' *Castalio* ἠέρα] *dedi,* ἀέρα *codd.* 11 ἀγρίων] *temptavi,* ἀγρίαν *codd.* γένναν] *an* γενεὴν? 12 ὑπετάξατο πάντα] *Mendelssohn, cf. XI 82,* ὑπέταξεν πάντα *codd.,* ὑπέταξεν ἅπαντα *dubitans Hilberg, cui recte adversatus est Ludwich* 13 θ'] *Opsopoeus,* δ' *codd.* ἡγητῆρα] *Castalio,* ἡγήτορα *codd.* 14 ὑπαίταξεν] *Opsopoeus,* ὑπέταξεν *codd.,* ὑπαὶ τάξεν *Wolf,* ὕπαι τάξεν *Boissonade* οὐ καταληπτά] *ipse scripsi,* κοὐ καταληπτά *Castalio,* εὐκατάληπτα *codd.* 15 τίς γὰρ σὰρξ δύναται] = *Fragm. I 10* 16 τάδ'] τάδε *V* 17 ἄφθαρτος κτιστὴς] *cf. ad Fragm. I 5* αἰθέρι ναίων] = *II 27, 177 III 11, 81 V 298 XI 311 XII 132 XIV 10* αἰθέρι ναίων] *Chr. Wolf, cf. ll. cc.,* αἰθέρα ναίων *Lactantius,* αἰθέρεν αἰῶν *Theophili cod. V,* αἰθεραι ναίων *Theophili cod. B* 18 ἀγαθοῖς ἀγαθὸν] ΑΓΑΘΟΝ *cod. Bon. Lactanti* πλείονα] *Theophilus,* μείζονα *Lactantius* 19 ἐγείρων] ἀγείρων *'colligens' Aldus* 20] *III 603* ἰδ'] *restituit Opsopoeus,* ἠδ' *codd.* 21] *cf. XIV 1 sq.* ἄνθρωποι, τί μάτην, ὡς ἀθάνατοί περ ἐόντες | καὶ βραχὺ κοιρανέοντες ἄγαν ὑψηλὰ φρονεῖτε; ἐκριζοῦσθε] ἐκφυσιοῦσθε *Auratus (et postea Gfroerer),* ἐκγαυριοῦσθε (?) *Opsopoeus adnuente Boissonadio* 22 αἰσχύνθητε] *accentum correxit Struve, legebatur* αἰσχυνθῆτε γαλᾶς] *Opsopoeus* (γάλας *Gesner*), τάλας *codd.* θειοποιοῦντες] θεοποιοῦντες *V* 23 αἴσθησιν ἀφαιρεῖ] *Alexandre,* καὶ ἐστήσια φάρη *corrupte Theophili codd.,* κ' αἴσθησις ἀφαυρή *Auratus* 24 εἰ λοπάδας] *Turnebus et Auratus,* ἐλλοπάδας *codd.* συλοῦσι] συλλοῦσι *codd.* 25] *Auratus commendavit:* ἀντὶ δὲ χρυσείοιο πόλου κατὰ πίονα νηόν χρυσήεντα] χρυσίεντα *B* πόλον—ναίειν] *an* πέλειν κατὰ πίονα νηόν? κατὰ πίονα] καταποίονα *B*

III σητόβρωτα δέδορκε, πυκναῖς δ' ἀράχναις δεδίασται·
προσκυνέοντες ὄφεις κύνας αἰλούρους, ἀνόητοι,
καὶ πετεηνὰ σέβεσθε καὶ ἑρπετὰ θηρία γαίης
καὶ λίθινα ξόανα καὶ ἀγάλματα χειροποίητα
κἀν παρόδοισι λίθων συγχώματα· ταῦτα σέβεσθε
ἄλλα τε πολλὰ μάταια, ἃ δὴ καἰσχρὸν ἀγορεύειν·
εἰσὶ θεοὶ μερόπων δηλήτορες οὗτοι ἀβούλων,
τῶν δὴ κὰκ στόματος χεῖται θανατηφόρος ἰός.
οὗ δ' ἔστιν ζωή τε καὶ ἄφθιτον ἀέναον φῶς
καὶ μέλιτος γλυκεροῦ γλυκερώτερον ἀνδράσι χάρμα
ἐκπροχέει δικαίοις, τῷ δὴ μόνῳ αὐχένα κάμπτε
καὶ τρίβον αἰώνεσσιν ἐν εὐσεβέεσσ' ἀνάκλινε.
ταῦτα λιπόντες ἅπαντα, δίκης μεστόν γε κύπελλον,
ζωρότερον στιβαρὸν βεβαρημένον εὖ μάλ' ἄκρητον
εἱλκύσατ' ἀφροσύνῃ μεμανηότι πνεύματι πάντες.
κοὐ θέλετ' ἐκνῆψαι καὶ σώφρονα πρὸς νόον ἐλθεῖν
καὶ γνῶναι βασιλῆα θεόν, τὸν πάντ' ἐφορῶντα.
τοὔνεκεν αἰθομένοιο πυρὸς σέλας ἔρχετ' ἐφ' ὑμᾶς,
λαμπάσι καυθήσεσθε δι' αἰῶνος τὸ πανῆμαρ
ψεύδεσιν αἰσχυνθέντες ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις.
οἱ δὲ θεὸν τιμῶντες ἀληθινὸν ἀέναόν τε

46—48] Lactantius div. inst. II 12, 19 = vol. I p. 158, 14—22 Brandt: tum deus sententia in peccatores data eiecit hominem de paradiso, ut victum sibi labore conquireret ipsumque paradisum igni circumvallavit, ne homo posset accedere, donec

26 δεδίασται] δεδίαστε V   27] *cf. III 30* προσκυνέοντες ὄφεις τε καὶ αἰλούροισι θύοντες   28 πετεηνὰ] V, πετεινὰ B? πετεεινὰ *Castalio*   29] = *IV 28 b*   30 κἀν] *Opsopoeus (sed κἂν)*, κὲν V, καὶ ἐν B   παρόδοισι] *Opsopoeus*, παρόδοις *codd.*, τριόδοισι *Nauck, fortasse rectius*   31 καἰσχρὸν] καὶ αἰσχρὸν V, κ' αἰσχρὸν B, κἄσχιστ' *suasit Volkmann*   ἀγορεύειν] ἀναγορεύειν *codd.*   32] *Morellus versum sic conformavit:* καὶ γὰρ (γε *Ducaeus*) θεοὶ μερόπων δολοήτορες εἰσὶν ἀβούλων; *an scribendum* ἀλλὰ θεοὶ μερόπων δηλήτορες εἰσὶν ἀβούλων?   εἰσὶ θεοὶ] εἰσὶ γὰρ θεοὶ *codd., correxit Opsopoeus*, καί γε θεοί *Ducaeus*   δηλήτορες] *Alexandre*, δολοήτορες *codd.*   οὗτοι] *supplevit Turnebus, om. codd.*   33 κὰκ] κἀκ *Opsopoeus* (κ' ἀκ *Castalio*), καὶ ἐκ *codd.; legendum esse existimo* ἀπὸ   χεῖται] *Castalio*, κεῖται *codd., an* χέεται?   34 οὗ δ'] *Castalio (in Erratis p. 334)*, οὐδὲ *codd.*   35 μέλιτος γλυκεροῦ] = *III 746*   γλυκεροῦ] *supplevit Opsopoeus, om. codd.*   χάρμα] κρᾶμα *maluit Auratus ('dilutam potionem')*   36] *an temptandum* ἐκπροχέει. τῷ δὴ σὺ μόνῳ τεὸν αὐχένα κάμπτε (*et* ἀνακλίνοις *in versu sequente*)? ἐκπροχέει, τῷ δεῖ θνητοὺς μόνῳ αὐχένα κάμπτειν *anonymus Parisin.*, ἐκπροχέει. τῷ δεῖ μούνῳ πάντ' αὐχένα κάμπτειν *anonymus Londin.*   ἐκπροχέει δικαίοις] *ipse temptavi*, ἐκπροχέει *omissa voce altera codd.*, ἐκλεκτικοῖς προχέει *et* ἐκπροχέει χάριτος *coniecit Alexandre*   τῷ—κάμπτε] *codd.*, τῷ δεῖ μόνῳ αὐχένα κάμπτειν *Opsopoeus*   37 εὐσεβέεσσ'] εὐσεβέες V   ἀνάκλινε] *ipse dedi*, ἀνακλινοῖ *codd.*, ἀνακλῖναι (*et* κάμπτειν *in v. superiore*) *Alexandre*, ἀνακλίνειν *Wolf*   38 μεστόν γε] *scripsi*, μεστόν τε *codd.*, μεστὸν τὸ *Opsopoeus*   μάλ' ἄκρητον] *Auratus*, μάλακρατῶν V, μάλα κρατῶν B   40 ἀφροσύνῃ μεμανηότι πνεύματι] *Gesner, cf. XI 317*, ἀφροσύνη μεμανη ὅτι πνεύματι V, ἀφροσύνη μεμάνη ὅτι πνεύματι B, ἀφροσύνῃσι μεμηνότι πνεύματι *Opsopoeus*   41 κοὐ] κ' οὐ *Castalio*, καὶ οὐ *codd.*   45 ἐπ' εἰδώλοισιν ἀχρήστοις] = *VIII 389, cf. VIII 379* ἐπ' εἰδώλοισιν ἀναύδοις   ἐπ'] ἐπὶ V   46 ἀληθινὸν ἀέναόν τε] = *Fragm. I 20, cf. VIII 430* ἀληθινὸς ἀέναός τε   ἀέναόν τε] *Theophili codd.*,

III *ζωὴν κληρονομοῦσι, τὸν αἰῶνος χρόνον αὐτοὶ*
οἰκοῦντες παραδείσου ὁμῶς ἐριθηλέα κῆπον,
δαινύμενοι γλυκὺν ἄρτον ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

Δ

IV *Κλῦτε δέ μου, μέροπες, βασιλεὺς αἰώνιος ἄρχει.*

Ε

V *Ὃς μόνος ἐστὶ θεὸς κτιστὴς ἀκράτητος ὑπάρχων·*
αὐτὸς δ' ἐστήριξε τύπον μορφῆς μερόπων τε —
αὐτὸς ἔμιξε φύσιν πάντων, γενέτης βιότοιο.

summum iudicium faciat in terra et iustos viros cultores suos in eundem locum revocet morte sublata, sicut sacrae voces docent et Sibylla Erythraea cum dicit: 46 'οἱ δὲ' — 48 'κῆπον'.

IV] Lactantius div. inst. VII 24, 2 = vol. I p. 658, 13 sq. Brandt: quod alia Sibylla vaticinans furensque proclamat: 'κλῦτε' — 'ἄρχει'.

V 1—3] Lactantius div. inst. II 11, 18 = vol. I p. 154, 20— p. 155, 1 Brandt: Sibylla hominem dei opus esse testatur: 1 'ὃς μόνος' — 3 'βιότοιο'

quibuscum conspirat e Lactantianis V (ΛΕΝΛΟΝΤΕ); reliqui Lactantiani haec exhibent: ΛΕΝΛΟΝΤΛ B, ΑΙΕΝΕΟΝΤΛ R, CΛΙΝΛΟΝΤΕ P, auenaonte *H* 47 *κληρονομοῦσι] Lactantius (sed ΚΛΝΡΟΝΟΜΟΥCΕΙ cod. V,* clareona musi . . *cod. H), κληρονομήσουσιν Theophili codd. αἰῶνος] ΛΙΩΝΟΣ cod. B Lactanti αὐτοὶ] ΑΥΤΟΥ (alterum Υ ex Ι ut videtur) cod. V Lactanti* 48] *versum sic conformari iussit Volkmann: οἰκοῦντες μοῦνοι Παραδείσου ἐριθηλέα κῆπον παραδείσου—κῆπον] cf. I 26 παραδείσου ἐριθηλέι κήπῳ παραδείσου] Theophilus, παράδεισον Lactantius, ut videtur, scripsit (ΠΑΡΑΛΕΙCΟΝ cod. P, ΠΑΡΑΛΙCΟΝΩΝ B, ΠΑΡΑΛΕΟΙΟΝ R, ΠΑΛΙCΟΝ V ὁμῶς] Lactantius servavit, om. Theophili codd. ἐριθηλέα] ΕΡΙΘΗΛΕ . Λ Lactanti cod. B, ΕΡΙΟΝΛΕΛ R, ΗΡΙΘΗΛΗΛ V,* erotede a . . *H* 49 *γλυκὺν] γλυκὺ V ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος] = II 184 III 373 VIII 33*

IV μου] ΜΟΥC Lactanti cod. B βασιλεὺς] ΒΑCΙΛΕC cod. B αἰώνιος] eoni *cod. H ἄρχει]* archi *cod. H*

V 1—3] = Anonym. praef. 85—87 1 *μόνος] ΜΟΝΟΝ Lactanti cod. P ἐστὶ] ΙCΤΙ B θεὸς] ΘΙΟC B κτιστὴς]* ectistes *H* 2] *= III 27; cf. VIII 366 αὐτὸς γὰρ μορφὰς καὶ νοῦν ἀνδρῶν ἐτύπωσα αὐτὸς δ' ἐστήριξε] Lactantius, (ΑΥΤΟC ΙCΤΕΡΙΞΙ cod. B), αὐτὸς ὃς ἐστήριξε codd. III 27, αὐτὸς στήριξε codd. Anonymi praef.*

τύπον—τε] τύπον μορφὴν μερόπων τε Ψ III 27, μορφὴν τύπον μερόπων τε Φ III 27, μορφῆς τε τύπον μερόπων τε codd. Anonym. praef.; aut μερόπων μορφήν τε τύπον τε aut τύπον μορφῆς μερόπεσσι legendum censuit Struve, τύπον μερόπων ἀνθρώπων coniecit Hartel τύπον] om. cod. P Lactanti μορφῆς] ΜΟΡΦΑΙC B, ΦΗC P

μερόπων τε] post hunc consulto a Lactantio omissum esse versum qui subsequitur III 28 καὶ θῆρας ποίησε καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά probavit Brandt 3 *αὐτὸς ἔμιξε] αὐγὰς μῖξε codd. Anonym. praef. corrupte φύσιν] ΠΥCΙΝ B πάντων] ΠΑΝΤΕ B γενέτης] Stadtmueller, ΓΕΝΕΗC R P V, ΓΕΝΕΟC (duae litterae erasae vel evanidae) B,* teneas *H, γενεῆς edd. βιότοιο] ΒΙΤΙΟΤΟΙΟ P, ΒΙΟΤΟΥΟ V,* bitio *H*

F

VI Ὁππότ' ἂν ἔλθῃ,
πῦρ ἔσται ψολόεν τι μέσῃ ἐνὶ νυκτὶ μελαίνῃ.

Z

VII Ἡ γοῦν Ἐρυθραία πρὸς τὸν θεόν· τί δή μοι, φησίν, ὦ δέσποτα, τὴν τῆς μαντείας ἐπισκήπτεις ἀνάγκην καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἀπὸ τῆς γῆς μετέωρον ἀρθεῖσαν διαφυλάττεις ἄχρι τῆς μακαριωτάτης σῆς ἐλεύσεως ἡμέρας;

VI 1 sq.] Lactantius div. inst. VII 19, 2 = vol. I p. 644, 8— p. 645, 2 Brandt: tum aperietur caelum medium intempesta et tenebrosa nocte, ut in orbe toto lumen descendentis dei tamquam fulgur appareat: quod Sibylla his versibus elocuta est: 1 'ὁππότ' ἂν' — 2 'μελαίνῃ'

VII] Constantini oratio ad sanctorum coetum cap. 21 = p. 394 Heinichen: 'ἡ γοῦν' — 'ἡμέρας;'

VI] fragmentum ad librum octavum pertinere (paullo ante acrostichidem ponendum) existimavit Bleek 1 *sq.] interpretatio latina in B P:* cum venerit ignis tenebrosa media in nocte; *apud Sedulium:* cum venerit ignis erunt tenebrae in media nocte obscura 1 ἔλθῃ] ΕΛΘΕ *S*, ΕΛ *P*, ΕΛΘΕ' *Sedulius*, elte *H* πῦρ—τι] πῦρ ἔσται σκοτόεν τι *coniecit Struve* 2 πῦρ ἔσται] *spatio relicto om. P* ἔσται] ΕϹΤΕ *B Sedulius* ψολόεν] *Stadtmueller*, ϹΚΤΟΕΝ *B*, ϹΚΟΤΟΕΝ *P S*, ϹΚΟΤΟϹ *Sedulius*, s coton en *H*. σκῆπτον *suspicatus est Brandt* μέσῃ ἐνὶ νυκτὶ μελαίνῃ] *cf. IV 56* μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ τι μέσῃ ἐνὶ] ΕΝ . ΜΕϹΕ | *Sedulius* μέσῃ] ΜΕϹΕ *B*, ΜΗϹΗ *P* ἐνὶ] ΝΙ *P S*, en *H* νυκτὶ μελαίνῃ] = *Fragm. I 26* μελαίνῃ] ΜΕ-ΛΕΝΗ *Sedulius*, ΜΕΛΑΙΝΗ *P*, mulene *H*

VII] fragmentum dubium; cf. III 295 sq. ἡνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον | καὶ λιτάνευον γενετῆρα μέγαν παύσασθαι ἀνάγκης *et III 55 sq.* οἴ μοι δειλαίη, πότ' ἐλεύσεται ἦμαρ ἐκεῖνο | καὶ κρίσις ἀθανάτοιο θεοῦ μεγάλου βασιλῆος;

Memoriae Homericae et Hesiodeae

aliorumque poetarum epicorum loci similes

(Loci asterisco * insignes eadem versus sede leguntur)

I

I 1	πρώτης γενεῆς	Hom. Ψ 790 προτέρης γενεῆς*
	μερόπων ἀνθρώπων	Hom. Α 250*
2	ἐπ᾽ ἐσχατίῃσι	Hom. β 391 ἐπ᾽ ἐσχατιῇ*
	τὰ ἕκαστα	Hom. Λ 706
3	ὁππόσα πρὶν γέγονεν, ὅσα δ᾽ ἐστίν, ὁπόσσα δὲ μέλλει | ἔσσεσθαι	Hom. Α 70 ὃς ᾔδει τά τ᾽ ἐόντα τά τ᾽ ἐσσόμενα πρό τ᾽ ἐόντα Empedocl. 104 (Stein) πάνθ᾽ ὅσα τ᾽ ἦν ὅσα τ᾽ ἔστι καὶ ἔσται Orphic. Fragm. 124, 3 (Abel) ὅσσα τ᾽ ἔην γεγαῶτα καὶ ὕστερον ὁππόσ᾽ ἔμελλε
5	κέλεταί με λέγειν θεός, ὡς ἐγενήθη | ἀτρεκέως κόσμος	Hom. Κ 534 κέλεται δέ με θυμός Hesiod. Theog. 33 καί με κέλονθ᾽ ὑμνεῖν (cf. Hesiod. Theog. 108 sqq.)
7	ἐμῶν ἐφετμῶν	Hom. Ε 818 σέων . . . ἐφετμέων
	ἐμῶν ἐφετμῶν ἀμελήσῃς	Hom. Ρ 697 ἐφημοσύνης ἀμέλησεν
8	ὕψιστον βασιλῆα	Nonn. Paraphr. Ο 65 παρ᾽ ὑψίστου βασιλῆος
10	φῶς γλυκύ	Hom. π 23 γλυκερὸν φάος
	αὐτὸς ἔδωκεν	Hom. Β 827*
11	γλαυκὴν . . . θάλασσαν	Hom. Π 34 γλαυκὴ . . . θάλασσα*
15	νέφεα δροσόεντα	Hom. Μ 157 νέφεα σκιόεντα Apoll. Rhod. Argon. Δ 1282 πεδία δροσόεντα
	τιθεὶς δ᾽ ἄρα καὶ γένος ἄλλο	Hesiod. Oper. 143 sq. ἄλλο γένος . . . ποίησ᾽
16	ἐν πελάγεσσι	Hom. ε 335*
17	θῆρας λασιαύχενας	Hymn. Hom. VII 46 ἄρκτον . . . λασιαύχενα
18	πάνθ᾽ ὅσα νῦν κατὰ γαῖαν ὁρᾶται	Empedocl. 131 (Stein) τὰ νῦν ἐσορώμενα πάντα
20	ὦκα καὶ ἀτρεκέως	Hom. Τ 317 αἶψα καὶ ὀτραλέως*
21	οὐρανόθεν καθορῶν	Hom. Λ 337 ἐξ Ἴδης καθορῶν*

22 καὶ τότε δή	=	Hom. Α 92*
23 νέον ἄνδρα		Hom. γ 24
24 καλὸν θεσπέσιον		Hom. Χ 314 καλὸν δαιδάλεον*
25 καλὰ ἔργα μεμήλοι		Hom. ε 67 θαλάσσια ἔργα μέμηλεν*
καλὰ ἔργα		Hom. Ι 595 κακὰ ἔργα
26 αὐτὰρ ὅ μοῦνος ἐών		Hom. Δ 231 αὐτὰρ ὅ πεζὸς ἐών* Ρ 94 μοῦνος ἐών
ἐριθηλέι κήπῳ	=	Maxim. 353*
28 αὐτὸς ἀπούρας	=	Hom. Α 356*
30 κουριδίην ἄλοχον	=	Hom. Τ 298*
31 μέγα . . | θαῦμ'		Hom. Ο 286 μέγα θαῦμα
32 θαῦμ' ἔχεν		Hom. κ 326 θαῦμά μ' ἔχει
33 ἀντίτυπον μίμημα	=	Nonn. Paraphr. Α 117 Γ 29*
σοφοῖς δ' ἠμείβετο μύθοις		Hom. μ 278 στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ*
		Nonn. Paraphr. Α 161 σοφῷ μειλίξατο μύθῳ*
34 πάντ' ἐμεμήλει		Hom. ζ 65 πάντα μέμηλεν*
36 ἀπάνευθε κακοῖο		Hesiod. Oper. 115 κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων
38 τοῖσι δὲ καί	=	Hom. Β 336*
39 αὐτὸς | . . ὄφις	=	Hesiod. Fragm. 33, 6 R.
41 ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε		Hom. θ 63 ἀγαθόν τε κακόν τε*
		Hymn. Hom. Cer. 256 sq. οὔτ' ἀγαθοῖο . . . οὔτε κακοῖο
		Gregor. Naz. Carm. I 1, 8, 108 ἐσθλοῦ τ' ἠδὲ κακοῖο
45 ἀμέλησεν ἐφετμῶν		cf. ad I 7
46 τοὔνεκεν ἀντ' ἀγαθοῖο λάβον κακόν		Hesiod. Theog. 585 τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο
47 συκῆς πέταλ' ἀμπείραντες		Hom. Β 426 σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες (var. lect. ἐμπείραντες schol. ad Α 591 Eust. 136, 18)
51 τόδε γὰρ τετελεσμένον ἦεν		Hom. Α 212 τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται*
53 ἀθανάτου . . . θεοῦ		Hom. Φ 380 ἀθάνατον θεόν
54 ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν	=	Hom. Θ 486*
55 δάκρυσι καὶ στοναχαῖς		Hom. ε 83 δάκρυσι καὶ στοναχῇσι*
δάκρυσι . . . δεύοντο		Hom. Ψ 15 sq. δεύοντο | . . . δάκρυσι
56 ἀθάνατος θεός		Hom. ω 447 ἀθάνατος δὲ θεός*
θεὸς αὐτός		Hom. Ι 497 θεοὶ αὐτοί
ἔπος προφερέστερον εἶπεν		Hom. Ε 683 ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν*

I 59 ὡς φάτο	=	Hom. *P* 567*
62 ἐν μέσῳ ἀλλήλων		Hom. *Y* 159 ἐς μέσον ἀμφοτέρων*
		Σ 264 ἐν μέσῳ*
64 πλησίον ἀνθρώπων		Hom. *Γ* 115 πλησίον ἀλλήλων*
65 ὡς ἐκέλευσεν	=	Hom. *I* 660*
66 ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ		Hom. *O* 684 ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον
68 πόλεις καὶ τείχε'		Hom. *Δ* 34 πύλας καὶ τείχεα*
69 εὖ καὶ ἐπισταμένως		Hom. *K* 265*
		Hesiod. Oper. 107*
69 sq. οἷσίν τε πολύχρονον ἦμαρ | ὤπασεν ἐς ζωὴν πολυήρατον		Hesiod. Oper. 113 sq. οὐδέ τι δειλὸν γῆρας ἐπῆν
70 sq. οὐ γὰρ ἀνίαις | τειρόμενοι		Hesiod. Oper. 112 νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ ὀϊζύος
		Hom. η 192 ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
71 θνῆσκον, ἀλλ' ὡς δεδμημένοι ὕπνῳ		Hesiod. Oper. 116 θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι
		Hom. η 318 δεδμημένος ὕπνῳ*
72 sq. ὄλβιστοι μέροπες μεγαλήτορες, οὓς ἐφίλησεν | σωτὴρ ἀθάνατος βασιλεὺς θεός		Hesiod. Oper. 120 ἀφνειοὶ μήλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσιν
μέροπες μεγαλήτορες		Hom. *Θ* 523 Τρῶες μεγαλήτορες*
73 ἀλλὰ καὶ αὐτοί		Hom. *K* 70
75 ἐξεγέλων πατέρας καὶ μητέρας ἠτίμαζον		Hesiod. Oper. 185 sq. αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας· | μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι
76 γνωστοὺς δ' οὐ γίνωσκον ἀδελφειῶν ἐπίβουλοι		Hesiod. Oper. 184 οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ
77 sq. ἦσαν δ' ἂρ μιαροὶ μεμορυγμένοι αἵματι φωτῶν | καὶ πολέμους ἐποίουν		Hesiod. Oper. 145 sq. οἷσιν Ἄρηος | ἔργ' ἔμελεν στονόεντα καὶ ὕβριες
αἵματι φωτῶν	=	Hom. *M* 430*
78 sqq. ἐπὶ δ' αὐτοὺς ἤλυθεν ἄτη | ὑστάτη οὐρανόθεν βεβολημένη, ἣ βιότοιο | δεινοὺς ἐξεῖλεν· τοὺς δ' αὖθ' ὑπεδέξατο Ἅιδης		Hesiod. Oper. 152 sqq. καὶ τοὶ μὲν ... | βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο | νώνυμνοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἐόντας | εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο
82 γαίη δέ μιν ἀμφεκάλυψεν		Hom. *E* 68 θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψεν*
		Hesiod. Oper. 156 κατὰ γαῖα κάλυψεν*

I 83 ἐπιχθόνιοι γεγαῶτες		Hom. Α 272 βροτοί . . . ἐπιχθόνιοι
83 sq. σύμπαντες ἐπιχθόνιοι γεγαῶτες | ἀνέρες εἰν Ἀίδαο δόμοις ἰέναι καλέονται		Hesiod. Oper. 141 sq. τοὶ μὲν ἐπιχθόνιοι (var. lect. ὑποχθόνιοι) μάκαρες θνητοῖς (Peppmüller; codd. θνητοὶ) καλέονται
84 εἰν Ἀίδαο δόμοις		Hom. Χ 52 εἰν Ἀίδαο δόμοισιν κ 512 εἰς Ἀίδεω ἰέναι δόμον
85 εἰν Ἀίδαο	=	Hom. λ 211*
εἰν Ἀίδαο μολόντες		Hesiod. Oper. 153 βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀίδαο
86 τιμὴν ἔσχηκαν		Hesiod. Oper. 142 ἀλλ᾽ ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ
πρῶτον γένος		Hesiod. Oper. 109 πρώτιστα γένος
87 αὐτὰρ ἐπεί	=	Hom. Α 267*
δεύτερον αὖτις	=	Hom. Α 513*
		Hesiod. Oper. 127 δεύτερον αὖτε
89 ἄλλο γένος	=	Hesiod. Oper. 143
90 ἔργ᾽ ἐρατά	=	Hesiod. Theog. 879*
		Hom. Γ 64 δῶρ᾽ ἐρατά
91 sq. τέχνας . . . | παντοίας		Hom. ζ 234 τέχνην παντοίην
93 καί τις	=	Hom. ι 142
99 μετὰ φρεσ᾽ ἀκοίμητον νόον εἶχον		Hom. Σ 419 τῇς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσίν
100 ἄπλητόν τε δέμας· στιβαροὶ μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει		Hesiod. Theog. 153 ἰσχὺς δ᾽ ἄπλητος κρατερὴ μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει
102 δεσμοῖς ἀρρήκτοις		Hom. θ 274 sq. δεσμοὺς | ἀρρήκτους
103 μαλεροῦ λάβρου πυρός		Hom. Ι 242 μαλεροῦ πυρός
πυρὸς ἀκαμάτοιο		Hom. Ο 597 sq. πῦρ | . . . ἀκάματον
		Hesiod. Theog. 563 (567) πυρὸς . . . ἀκαμάτοιο
104 καὶ μετέπειτα	=	Hom. ξ 403
104—107 γένος ὀβριμόθυμον | ἐξεφάνη τρίτατον, τό γ᾽ ὑπερφιάλων ἀνθρώπων | δεινῶν, οἳ κακὰ πολλὰ παρὰ σφίσιν ἐξεπονοῦντο		Hesiod. Oper. 143 sqq. Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων | χάλκειον ποίησ᾽ . . . | . . . δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρηος | ἔργ᾽ ἔμελεν στονόεντα καὶ ὕβριες . . . | . . . ἀλλ᾽ ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν
105 ὑπερφιάλων ἀνθρώπων		Hom. ι 106 Κυκλώπων . . . ὑπερφιάλων ο 376 ἄνδρες ὑπερφίαλοι
106 κακὰ πολλά	=	Hom. Γ 99*

I 107	*καὶ τούσδ'*	Hesiod. Oper. 161 *καὶ τοὺς μέν**
107	*ὑσμῖναί τ' ἀνδροκτασίαι τε μάχαι τε*	Hom. *λ* 612 *ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε* Hesiod. Theog. 228 *Ὑσμίνας τε Φόνους τε Μάχας τ' Ἀνδροκτασίας τε*
108	*συνεχέως ὀλέκεσκον*	Hom. *T* 135 *Ἀργείους ὀλέκεσκεν**
	ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας	Hesiod. Theog. 139* Hom. *δ* 321* *ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας**
109	*ἐκ τῶν δή*	Hom. *Θ* 296 *ἐκ τοῦ δή** *γ* 319 *ἐκ τῶν**
	δὴ μετὰ ταῦτα	Hymn. Hom. Merc. 126*
109 sq.	*ὀψιτέλεστον* | *ὁπλότατον*	Hom. *B* 325 *ὄψιμον ὀψιτέλεστον*
110	*γένος ἄλλο*	cf. ad I 89
112 sq.	*οὔτε θεὸν δειδιότες οὔτ' ἀνθρώπους* | *αἰδόμενοι*	Hesiod. Oper. 136 sqq. *ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο* | *ἀλλήλων ἀπέχειν οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν* | *ἤθελον*
	θεὸν δειδιότες	Hom. *ι* 274 *θεοὺς . . . δειδίμεν*
	ἀνθρώπους | *αἰδόμενοι*	Hom. *β* 65 *αἰδέσθητε . . . ἀνθρώπους*
113	*μάλα γάρ*	Hom. *κ* 171
115	*καὶ τοὺς μὲν πόλεμοι ἀνδροκτασίαι τε μάχαι τε*	Hesiod. Oper. 161 *καὶ τοὺς μὲν πόλεμος** Hom. *Ω* 548 *μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε* Hesiod. Theog. 228 *Μάχας τ' Ἀνδροκτασίας τε* (praeterea cf. ad I 107)
116	*εἰς ἔρεβος προΐαψαν*	Hymn. Hom. Cer. 335 *εἰς Ἔρεβος πέμψεν* Hom. *A* 3 *Ἄϊδι προΐαψεν*
	ὑπερθύμους περ ἐόντας	Hesiod. Oper. 154 *ἐκπάγλους περ ἐόντας**
118	*οὐράνιος θεός*	Hymn. Hom. Cer. 55 *θεῶν οὐρανίων*
	ὑπὸ πυθμένι γαίης	Hom. *ψ* 204 *ὕπο πυθμέν' ἐλαίης* Apoll. Rhod. Arg. *Δ* 946 *ὑπὸ πυθμένι πόντου*
120	*καὶ πάλιν ἄλλο γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν*	Hesiod. Oper. 127 *δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν*
	ἄλλο γένος	cf. ad I 89
121	*ἀνδρῶν ποιήσας*	Hesiod. Oper. 128 *ἀργύρεον ποίησαν*

I 125 μοῦνος δ' ἐν πάντεσσι	Hom. χ 13 μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι*
127 ἀπ' οὐρανόθεν	Hom. Θ 365*
130 ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες	Orphic. Fragm. 281, 2 (Abel)*
133 δῶμ' ἄφθιτον	Hom. Σ 369 sq. δόμον . . . ἄφθιτον N 21 sq. δώματα . . . | ἄφθιτα
134 θήσω δ' ἐν στήθεσσι νόον	Hom. N 732 ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον
ἐν στήθεσσι νόον	Hom. ν 255 ἐνὶ στήθεσσι νόον*
135 ἐμοὶ δέ τε πάντα μελήσει	Hom. ρ 601 αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα . . . μελήσει
137 σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον	Hom. Υ 310 σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον* Α 297 σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι
137—140 εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ γ' ἐών, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον· | οὐρανὸν ἐνδέδυμαι, περιβέβλημαι δὲ θάλασσαν, | γαῖα δέ μοι στήριγμα ποδῶν, κέχυται περὶ σῶμα | ἀὴρ ἠδ' ἄστρων με χορὸς περιδέδρομε πάντη	Oraculum Sarapidis (Macrob. Saturn. I 20, 16) Orac. ed. Hendess 147: εἰμὶ θεὸς τοιόσδε μαθεῖν οἷόν κ' ἐγὼ εἴπω· | οὐράνιος κόσμος κεφαλή, γαστὴρ δὲ θάλασσα, | γαῖα δέ μοι πόδες εἰσί, τὰ δ' οὔατ' ἐν αἰθέρι κεῖται | ὄμμα τε τηλαυγὲς λαμπρὸν φάος ἠελίοιο Orphic. Fragm. 4, 17 (cf. 5, 24 sqq. et 6, 29 sqq.) Abel: οὗτος γὰρ χάλκειον ἐς οὐρανὸν ἐστήρικται | χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ, γαίης δ' ἐπὶ ποσσὶ βέβηκε, | χεῖρά τε δεξιτερὴν ἐπὶ τέρματος ὠκεανοῖο | πάντοθεν ἐκτέτακεν· περὶ γὰρ τρέμει οὔρεα μακρὰ | καὶ ποταμοὶ πολιῆς τε βάθος χαροποῖο θαλάσσης
141—146 ἐννέα γράμματ' ἔχω· τετρασύλλαβός εἰμι· νόει με. | αἱ τρεῖς αἱ πρῶται δύο γράμματ' ἔχουσιν ἑκάστη, | ἡ λοιπὴ δὲ τὰ λοιπὰ καί εἰσιν ἄφωνα τὰ πέντε· | τοῦ παντὸς δ' ἀριθμοῦ ἑκατοντάδες εἰσὶ δὶς ὀκτὼ | καὶ τρεῖς τρὶς δεκάδες, σὺν γ' ἑπτά· γνοὺς δὲ τίς εἰμι | οὐκ ἀμύητος ἔσῃ τῆς παρ' ἐμοὶ σοφίης	Titulus Nicomediae (sepulcrum Diliporidis) ed. a Mordtmanno, Mittheil. des d. archaeol. Inst. in Athen IV p. 18 sq. et VII p. 256, v. 7—12 ἐννέα γράμματ' ἔχω, [τε]τρασ[ύλλ]αβός εἰμι, νόει σύ. | αἱ τρεῖς αἱ πρῶται δύο γράμματ' ἔχουσιν ἑκάστη, | ἡ [λ]ο[ιπ]ὴ δὲ τὰ τρεῖα καί εἰσιν ἄφωνα τὰ πέντε. | ἐστὶ δ' ἀριθμὸς πένθ' ἑκατοντάδες [ἠ]δὲ δὶς ἑπτά. | τοῦτ' οὖν ζητ[ή]σας καὶ γνοὺς ὅς τίς περ ὁ γράψας | γν[ω]στὸς ἔσῃ Μούσαις καὶ σοφίης μέτοχος

I 147	ὣς φάτο· τὸν δέ	=	Hom. Γ 181 (sed τὸν δ')*
	τρόμος λάβε		Hom. Γ 34 τρόμος ἔλλαβε
	τρόμος λάβε μυρίος, οἷον ἄκουσεν		Hom. Z 166 χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσεν*
148	τὰ ἕκαστα		cf. ad I 2
149	λαοὺς ἐλλιτάνευε		Hom. X 414 πάντας δ' ἐλλιτάνευε*
152	ὅς μ' ἐκέλευσεν		Hom. X 101 ὅς μ' ἐκέλευε
155	ἀλλήλοις μάρνασθε		Hesiod. Theog. 629 et 631 μάρναντο . . . ἀλλήλοισι
	μιαιφόνον ἦτορ ἔχοντες		Hom. δ 321 ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες*
156	αἵμασιν ἀνδρομέοις		Hom. χ 19 αἵματος ἀνδρομέοιο*
	πολλὴν χθόνα ἀρδεύοντες		Hom. N 655 δεῦε δὲ γαῖαν (αἷμα)
161	ἵλεως ἔσσεθ' ἅπασιν		Hom. A 583 ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν
167	θεὸν ἱλάσκησθε		Hom. A 386 θεὸν ἱλάσκεσθαι* A 472 θεὸν ἱλάσκοντο* Hymn. Hom. Cer. 274 νόον ἱλάσκησθε
169	ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ		cf. ad I 66
170	πεφυλαγμένος εἴη		Hom. Ψ 343 πεφυλαγμένος εἶναι*
173	πάλιν αὖτις	=	Hom. B 276*
179	θεοῦ . . . ὑψίστοιο		Nonn. Paraphr. Γ 97 ὑψίστου θεοῦ
180	ἐς γενεὴν πέμπτην		Hom. ξ 325 ἐς δεκάτην γενεήν
181	ἄλλυδις ἄλλον	=	Hom. ξ 35
187	σεισίχθων ἐννοσίγαιος		Hom. N 59 γαιήοχος ἐννοσίγαιος* A 751 κρείων ἐνοσίχθων
189	καὶ τότε	=	Hom. ι 251*
	ἀπειρεσίων ἀνθρώπων		Hom. τ 173 sq. ἄνθρωποι | . . . ἀπειρέσιοι
197	γενεὴν ἑτέρην ἀνθρώπων		Hom. A 250 γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
199	ἀλλ' ὅτε δή	=	Hom. H 186*
200	πάλι δ' ἴαχε		Hom. Ψ 216 μέγα δ' ἴαχε*
	φώνησέν τε	=	Hom. A 333*
201	τὰ ἕκαστ'		cf. ad I 2
202	ἤματι τῷ	=	Hom. E 210
	ὑπέστην καὶ κατένευσα		Hom. Δ 267*
203	πάντα μάλ'	=	Hom. ι 238*
204	λαὸν ἀπειθῆ		Nonn. Paraphr. I 183 ἀπειθέα λαόν
208	τοῖσιν δ'	=	Hom. H 347*
	ἐν στήθεσσιν	=	Hom. A 83
210	ὣς ἔφατ'· αὐτάρ	=	Hom. O 113*
	αὐτὰρ ὃ βῆ	=	Hom. Δ 385

I 210 *μέγα δ' ἴαχε*	Hom. Ψ 216
φώνησέν τε	cf. ad I 200
211 *ἄλοχός τε καὶ υἱέες ἠδέ τε νύμφαι*	Hom. χ 221 sq. *οὐδέ τοι υἷας . . . οὐδὲ θύγατρας | οὐδ' ἄλοχον*
214 *ἀλλ' ὅτε*	Hom. Θ 180*
215 *περιξεστῷ ἐνὶ χώρῳ*	Hom. α 426 *περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ**
216 *δὴ τότ'*	Hom. Ε 114*
ἐπουρανίοιο θεοῦ	Nonn. Paraphr. Α 134*
θεοῦ ἐτελείετο βουλή	Hom. Α 5 *Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή**
217 *σὺν δ' ἔβαλεν*	Hom. Μ 181 *σὺν δ' ἔβαλον*
κρύψεν δέ	Hom. λ 244
πυραυγέα δίσκον	Hymn. Hom. VIII 6 *πυραυγέα κύκλον*
219 *δεῖμα βροτοῖσιν*	Hom. λ 287 *θαῦμα βροτοῖσιν**
222 *μεγάλων ἀναοιγομένων καταρακτῶν*	Hom. Ω 455 *ἀναοίγεσκον μεγάλην κλη-ῖδα θυράων*
226 *κύμασι λάβροις*	Hom. Ο 624 sq. *κῦμα . . . | λάβρον*
227 *ἀνέμων ὑπὸ ῥιπῆς*	Hom. Ο 171 *ὑπὸ ῥιπῆς Βορέαο*
229 *κινυμένων ὑδάτων*	Hom. κ 556 *κινυμένων δ' ἑτάρων*
231 *φρεσὶν ἔνθετο*	Hom. α 361 *ἔνθετο θυμῷ*
232 *ἀθανάτου βουλαῖς*	Hom. Ν 524 *Διὸς βουλῇσιν*
233 *δῶμ' ἀνέῳξε*	Hom. Π 221 *πῶμ' ἀνέῳγε*
236 *ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι*	Hom. Γ 306*
237 *κραδίην πάλλεν μέγα*	Hom. Χ 461 *παλλομένη κραδίην*
239 *οἷά τε χλωρόν*	Hom. λ 536 *οἷά τε πολλά*
240 *πυραυγέα δίσκον*	cf. ad I 217
243 *ἐνὶ φρεσίν*	Hom. Κ 232*
εἴ ποτε	Hom. Α 39
245 *πάλιν ἐτρέπετ'*	Hom. Σ 138 *πάλιν τράπεθ'* Ν 3 *πάλιν τρέπεν*
246 *μάλα γάρ*	cf. ad I 113
τὰ ἕκαστα	cf. ad I 2
247 *αὐτὰρ ὅ γ'*	Hom. Ε 308
248 *ἵνα γνοίη εἴ*	Hom. Ψ 487 *ἵνα γνώῃς (γνοίῃς)*
249 *βῆ δ' ἐπὶ γαῖαν*	Hom. Σ 416 *βῆ δὲ θύραζε*
ἐπὶ γαῖαν	Hom. λ 18
251 *ἂψ ἐπὶ Νῶε*	Hom. Π 395 *ἂψ ἐπὶ νῆας**
253 *μέγα χάρμ'*	Hom. Ω 706 *μέγα χάρμα*
254 *μελανόπτερον ὄρνιν*	Hesiod. Oper. 212 *τανυσίπτερος ὄρνις**
255 *ὃ δὲ πτερύγεσσι πεποιθώς*	Hom. Ο 267 *ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς** Apoll. Rhod. Arg. Δ 1465 *υἷε δύω πτε-ρύγεσσι πεποιθότε*

I 257 ἄσσον ἐοῦσα	Hom. Χ 92 ἄσσον ἰόντα
258 ῥοθίοις ἐπὶ κύμασιν	Hom. ε 411 sq. κῦμα . . . ῥόθιον
ἔνθα καὶ ἔνθα	= Hom. Η 156*
259 οἴδμασι πόντου	Hymn. Hom. Cer. 14 οἶδμα θαλάσσης*
	Hymn. Hom. Cer. 38 βένθεα πόντου
261 ἔστι δ' ἐνὶ	Hom. Ν 32 ἔστι δέ τι*
ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης	Hymn. Hom. VII 22*
	Hom. ξ 97 οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης*
	Hymn. Hom. Cer. 130 δι' ἠπείροιο μελαίνης*
262 ἠλίβατον τανύμηκες ὄρος	Hom. Ο 273 ἠλίβατος πέτρη
	Π 472 τανύηκες ἄορ
264 καταθύμιος ἦεν	Hom. Ρ 201 καταθύμιός ἐστιν*
265 μεγάλου ποταμοῖο	Hom. Φ 329 μέγας ποταμός
267 οὐρανόθι πρό	Hom. Γ 3*
268 ἐπανίαχε φωνῇ	Hymn. Hom. Cer. 20 ἰάχησε . . . φωνῇ
	Nonn. Paraphr. Β 84 ἴαχε φωνήν*
269 τοῖον ἔπος	Hom. Υ 250 ἔπος, τοῖον
274 γένος ἀνθρώπων	Hom. Ζ 180
275 ὣς ἔφατ'	Hom. Ο 113*
ἀμβροσίῃ φωνῇ	Nonn. Paraphr. Δ 59 ἀμβροσίῃ τινὶ φωνῇ
279 εἰς ἕνα χῶρον	Hom. Δ 446 ἐς χῶρον ἕνα
280 δικαιότατος ἀνθρώπων	Hom. Ν 6 δικαιοτάτων ἀνθρώπων
	Λ 832 δικαιότατος Κενταύρων
282 θεοῦ μεγάλου διὰ βουλάς	Hom. ϑ 82 Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς*
284 χρυσείη πρώτη	Hesiod. Oper. 109 χρύσεον μὲν πρώτιστα
287 μέγα χάρμα	cf. ad I 253
288 ἔκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον	Hom. ι 286 ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον*
290 αἰνὰ παθοῦσα	Hom. Χ 431*
294 ἄνδρε δικαιότατοι	cf. ad I 280
διαδάσσονται τότε μοίρας	Hesiod. Theog. 544 διεδάσσαο μοίρας
296 μέμηλε πόνος καὶ ἔργ' ἐρατεινά	Hom. μ 116 πολεμήια ἔργα μέμηλε
ἔργ' ἐρατεινά	Hesiod. Theog. 879 ἔργ' ἐρατά
297 sq. γαίη δ' αὖ καρποῖς ἐπαγάλλεται αὐτομάτοισιν | φυομένοις πολλοῖσιν	Hesiod. Oper. 117 sq. καρπὸν δ' ἔφερεν ζείδωρος ἄρουρα | αὐτομάτη, πολλόν τε καὶ ἄφθονον

299 *ἀγήραοι ἤματα πάντα*	Hom. Θ 539 *ἀγήραος ἤματα πάντα**
300 *νόσφιν νούσων κρυερῶν μαλεράων*	Hesiod. Oper. 91 sq. *νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο* | *νούσων τ' ἀργαλέων*
301 *θνήξονθ' ὡς ὕπνῳ βεβολημένοι*	cf. ad I 71
301 sq. *ἐς δ' Ἀχέροντα* | . . . *ἀπελεύσονται*	Epigr. gr. ed. Kaibel 260, 3 (III vel II saec. a. Chr.) *εἰς Ἀχέροντα μολοῦσα*
302 *εἰν Ἀίδαο δόμοις*	cf. ad I 84
303 *τιμὴν ἕξουσιν*	Hesiod. Oper. 142 *τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ* Hom. λ 302 *τιμὴν . . . ἔχοντες* Hymn. Hom. Cer. 366 *τιμὰς δὲ σχήσεισθε*
304 *ὄλβιοι ἀνέρες*	Hom. σ 218 *ὀλβίου ἀνδρός*
νόον ἐσθλόν	Hom. *Ν* 732 sq.
305 *συμφράσσαιο βουλάς*	Hom. *Α* 537*
306 *εἰν Ἀίδαο μολόντες*	cf. ad I 85
307 sq. *τότε δ' αὖτε βαρὺ στιβαρὸν μετέπειτα* | *δεύτερον αὖ γένος ἄλλο χαμαιγενέων ἀνθρώπων*	Hesiod. Oper. 127 *δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν* Hesiod. Oper. 143 *Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων*
χαμαιγενέων ἀνθρώπων	Hesiod. Theog. 879* Hymn. Hom. Ven. 108*
310 *εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ'*	Hom. *Β* 58*
311 *πρώτης γενεῆς*	cf. ad I 1
ἐν στήθεσσιν	cf. ad I 208
312 *ἀλλὰ καὶ αὐτοί*	Hom. *Κ* 70
ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες	cf. ad I 108
314 *ἀντίβιον μαχέσασθαι*	Hom. *Γ* 20*
οὐρανῷ ἀστερόεντι	Hom. *Δ* 44*
319 *ἀλλ' ὁπότ' ἄν*	Hom. ζ 303
320 *ἄλλυδις ἄλλο*	Hom. *Λ* 486 *ἄλλυδις ἄλλος*
321 *βένθεα πόντου*	Hymn. Hom. Cer. 38*
322 *λιμέσιν καὶ τρηχέσιν ἀκταῖς*	Hom. *Μ* 284 *λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς*
324 *θεοῦ πάις*	Hom. ϑ 488 *Διὸς πάις*
330 *σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον*	cf. ad I 137
331 *ἀθανάτοιο θεοῦ*	cf. ad I 53
335 *σμύρναν, αὐτὰρ λίβανον*	Empedocl. 410 (Stein) *σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους*

I		Orac. ap. Porphyr. ed. Wolff p. 130, 78 σμύρνης καὶ στύρακος λιβάνοιό τε μίγματα τρίψας
	καὶ γάρ	= Hom. *B* 377
	τάδε πάντα	Hom. *O* 159 πάντα τάδε
	336 ἀλλ' ὁπότ' ἄν	cf. ad I 319
	339 sq. καὶ ὕδατι φωτίζεσθαι | πᾶν δέμας ἀνθρώπων	Nonn. Paraphr. *Α* 120 sq. ὅς τις ἐμὲ προέηκε παλιγγενέων δέμας ἀνδρῶν | βαπτίζειν ἀπύροισι καὶ ἀπνευσίοισι λοετροῖς
	343 σῆμα βροτοῖσιν	= Hom. *N* 244
	344 ἔσσεται ἐξαπίνης	Hom. *E* 91 ἐλθόντ' ἐξαπίνης*
	πεφυλαγμένος ἥξει	Hom. *Ψ* 343 πεφυλαγμένος εἶναι*
	345 ἐν δ' ἄρα	Hom. *N* 689*
	348 ἐν φαΐ	Hom. *φ* 429 ἐν φάει *N* 286 ἐν δαΐ
	353 βλέψουσιν δέ τε τυφλοί, αὐτὰρ χωλοὶ βαδίσουσιν	Gregor. Nazianz. Carm. I 1,21,17 Caillau: τυφλοὺς δ' αὖ χωλούς τε ἰήσατο ἐγγύθι νηοῦ
	356 ἐρημαίῳ ἐνὶ χώρῳ	Hom. *K* 520 χῶρον ἔρημον *Γ* 344 διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ
	368 sq. κακῷ βεβολημένοι οἴστρῳ | στήθεα καὶ κραδίην	Nonn. Paraphr. *Z* 201 νόον δεδονημένος οἴστρῳ
	374 βαρέι πεπεδημένοι ὕπνῳ	Hom. *K* 2 μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ*
	377 σῆμα μέγ'	Hom. *ψ* 188 μέγα σῆμα
	379 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃ	Hom. *λ* 192 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι*
	388 χρυσόν τε καὶ ἄργυρον	Hom. *κ* 35*
	393 ἐν χθονὶ δίῃ	Hom. *Ω* 532 ἐπὶ χθόνα δῖαν
	394 ἀνδρῶν ὕπο βαρβαροφώνων	Hom. *B* 867 Καρῶν . . . βαρβαροφώνων
	400 μεγάλοιο θεοῦ	cf. ad I 262

II

II	1 ἦμος δή	Hesiod. Oper. 414, 679* Hom. *μ* 441 τῆμος δή*
	2 καί μοι	= Hom. *Ξ* 470*
	5 κέλεται δὲ θεός	Hom. *K* 534 κέλεται δέ με θυμός
	τὰ ἕκαστ'	cf. ad I 2
	τὰ ἕκαστ' ἀγορεύειν	Hom. *M* 176 ταῦτα . . . πάντ' ἀγορεῦσαι

11 6 *ἐπὶ γῆς*	—	Hom. *μ* 27*
6 sq. *κεραυνοὶ* | *βρονταί τ᾽ ἀστεροπαί τ᾽*		Hesiod. Theog. 690 sq. *οἱ δὲ κεραυνοὶ* | *ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο*
		Apoll. Rhod. Arg. *Α* 510 sq. *κεραυνῷ* | *βροντῇ τε στεροπῇ τε*
8 *θώων τε λύκων τ᾽*		Hom. *Ν* 103 *θώων παρδαλίων τε λύκων τε*
		Theocr. I 115 *ὦ λύκοι ὦ θῶες*
ἀνδροκτασίαι τε	—	Hom. *Ω* 548*
9 *βοῶν δέ τε μυκομενάων*		Hom. *κ* 413 *(βόες) . . . μυκώμεναι*
10 *οὐρήων ταλαεργῶν*		Hesiod. Oper. 796 *οὐρῆας ταλαεργούς**
		Oper. 46 *ἡμιόνων ταλαεργῶν**
		(Hom. *δ* 636 *ἡμίονοι ταλαεργοί*)*
11 *ἠδ᾽ αἰγῶν*	=	Hom. *Α* 41
αἰγῶν οἴων τε		Hom. *ξ* 519 *οἴων τε καὶ αἰγῶν*
15 *γενεὴ δεκάτη*		Hom. *ξ* 325 *δεκάτην γενεήν*
16 *σεισίχθων ἀστεροπητής*		Hom. *Α* 580 *Ὀλύμπιος ἀστεροπητής**
19 *δαιόμενος πυρὶ πολλῷ*		Hom. *Υ* 316 sq. *μαλερῷ πυρὶ . . . δαιομένη*
πυρὶ πολλῷ		Hom. *Φ* 362
ὑπὸ φλογὸς Ἡφαίστοιο		Hom. *Ι* 468 *διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο**
22 *ἀλλήλους κτενέουσι*		Hom. *Ι* 593 *ἄνδρας μὲν κτείνουσι**
		Λ 530 *ἀλλήλους ὀλέκουσιν**
ἐν δὲ κυδοιμῷ		Hom. *Λ* 52 *ἐν δὲ κυδοιμόν**
23 *λιμοὺς καὶ λοιμούς*		Hesiod. Oper. 243 *λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν*
24 *ἄτερθε δίκης κρίνουσι θέμιστας*		Hesiod. Oper. 221 *σκολιῇς δὲ δίκῃς κρίνωσι θέμιστας**
		Hom. *Π* 387 *εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας*
27 *αἰθέρι ναίων*	—	Hom. *Β* 412*
32 *πᾶς δὲ λιμήν, πᾶς ὅρμος*		Hom. *δ* 358 *ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος**
33 *ὡς πάρος ἦεν*		Hom. *σ* 162 *ἢ πάρος ἦεν**
34 *μέγα σῆμα*		cf. ad I 377
35 sq. *ἀστὴρ λαμπρὸς παμφαίνων*		Hom. *Ε* 5 sq. *ἀστέρ᾽ . . ., ὅς τε μάλιστα* | *λαμπρὸν παμφαίνησι*
		Δ 75 et 77 *ἀστέρα . . . λαμπρόν*
36 *ἀπ᾽ οὐρανοῦ αἰγλήεντος*		Hom. *Ν* 243 *ἀπ᾽ αἰγλήεντος Ὀλύμπου*
		Apoll. Rhod. Arg. *Δ* 958 sq. *αἰγλήεντος ὕπερθεν* | *οὐρανοῦ*
42 *πᾶς λαός*		Hom. *Ο* 506 *λαὸν ἅπαντα*
43 *νίκης περικαλλέος*		Hom. *κ* 347 *περικαλλέος εὐνῆς*
οὐ γάρ	=	Hom. *Ρ* 502*

<table>
<tr><td>II 45 τὰ δίκαια βραβεύσει</td><td></td><td>Pseudophoc. 12 τὰ δίκαια βραβεύειν*</td></tr>
<tr><td>52 γαμοκλοπιῶν τ' ἀπέχονται</td><td></td><td>Pseudophoc. 3 B[1] μήτε γαμοκλοπέειν</td></tr>
<tr><td>54 πᾶσά τε γὰρ ψυχὴ μερόπων θεοῦ ἐστι χάρισμα</td><td></td><td>Pseudophoc. 106 B[1] πνεῦμα γάρ ἐστι θεοῦ χρῆσις θνητοῖσι καὶ εἰκών</td></tr>
<tr><td>55 τὴν πᾶσ' αἴσχεσσι μιαίνειν</td><td></td><td>Pseudophoc. 4 B[1] μήθ' αἵματι χεῖρα μιαίνειν</td></tr>
<tr><td>κοὐ θέμις</td><td></td><td>Hom. Ξ 386 οὐ θέμις</td></tr>
<tr><td>56—148</td><td></td><td>plurimi versus ex Pseudophocylideo carmine interpolati</td></tr>
<tr><td>56—58</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 5—7 B[1]</td></tr>
<tr><td>59 ἄφθιτον αἰεί</td><td>=</td><td>Hom. Ξ 238*</td></tr>
<tr><td>60—69</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 8—17</td></tr>
<tr><td>64 τὰ δίκαι' ἀγορεύειν</td><td>=</td><td>Hesiod. Oper. 280* (cod. M ἀγορεῦσαι)</td></tr>
<tr><td>70 ἐξ ἀδίκων ἔργων</td><td></td><td>Hesiod. Oper. 334 ἔργων ἀντ' ἀδίκων</td></tr>
<tr><td>71</td><td></td><td>Pseudophoc. 18</td></tr>
<tr><td>73 μὴ ἀρσενοκοιτεῖν</td><td></td><td>Pseudophoc. 3 μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν</td></tr>
<tr><td>74</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 19</td></tr>
<tr><td>75 ἐπιδευομένοις τε παράσχου</td><td></td><td>Pseudophoc. 29 χρῄζουσι παράσχου
21 χρῄζοντι παράσχου</td></tr>
<tr><td>76—79</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 20—23</td></tr>
<tr><td>84—89</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 24—29</td></tr>
<tr><td>90 κοινὸς πᾶς ὁ βίος μερόπων· ἄνισος δὲ τέτυκται</td><td></td><td>Pseudophoc. 30 ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος καὶ ὁμόφρονα πάντα</td></tr>
<tr><td>97—105</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 32—40</td></tr>
<tr><td>101 ὑπερβασίη δ' ἀλεγεινή</td><td>=</td><td>Hesiod. Fr. 273 R.*</td></tr>
<tr><td>107 αἵματος ἐξ ἑνός ἐστε</td><td></td><td>Hom. Τ 105 αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσιν</td></tr>
<tr><td>108</td><td>=</td><td>Pseudophoc. 41</td></tr>
<tr><td>109 sq. μηδὲ θέλοις πλουτεῖν μηδ' εὔχεο· ἀλλὰ τόδ' εὔχου | ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων ἄδικόν περ μηδὲν ἔχοντα</td><td></td><td>Theognis 1155 sq. B[1]: οὐκ ἔραμαι πλουτεῖν οὐδ' εὔχομαι, ἀλλά μοι εἴη | ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν
Anthol. Pal. X 113 οὐκ ἐθέλω πλουτεῖν οὐκ εὔχομαι· ἀλλά μοι εἴη | ζῆν ἐκ τῶν ὀλίγων μηδὲν ἔχοντα κακόν</td></tr>
</table>

II 111	Pseudophoc. 42
112 ἐν δ' ἄρα καὶ τοῖς	Hom. *N* 689 ἐν δ' ἄρα τοῖσιν*
114—118	Pseudophoc. 43—47
119 μηδὲ δόλους ῥάπτειν	Pseudophoc. 4 μήτε δόλους ῥάπτειν*
120—142	Pseudophoc. 48—69 b
128 οὐκ ἔτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον	Theogn. 583 sq. B[4] ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν, ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι | ἀεργά
	Simon. Cei fr. 69 τὸ γὰρ γεγενημένον οὐκέτ' ἄρεκτον | ἔσται
143 μὴ φθονερός	Pseudophoc. 70 μὴ φθονέοις*
145—148	Pseudophoc. 76—79
151 δικαιοτάτοις ἀνθρώποις	cf. ad I 280
154 τόδε σῆμα φανῇ	Hom. *H* 89 τόδε σῆμα
	B 308 ἐφάνη μέγα σῆμα
155 ἐκ γενετῆς παῖδες πολιοκρόταφοι γεγαῶτες	Hesiod. Oper. 181 εὖτ' ἂν γιγνόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσι
ἐκ γενετῆς	Hom. *Ω* 535*
156 λιμοὶ λοιμοὶ πόλεμοί τε	cf. ad II 23
	Hom. *A* 61 πόλεμος . . . καὶ λοιμός
157 δάκρυα πολλά	Hom. *δ* 522 sq. πολλὰ | δάκρυα
159 οἶκτρ' ὀλοφυρόμενοι	Hom. *ω* 59 οἶκτρ' ὀλοφυρόμεναι*
160 ἐπὶ χθονὶ μητέρι λαῶν	Hom. *Γ* 89 ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
	ο 226 μητέρι μήλων*
161 αἵματι καὶ κονίῃσι	Hom. *Π* 796*
αἵματι καὶ κονίῃσι πεφυρμένοι	Hom. *ι* 397 πεφυρμένον αἵματι πολλῷ
ὦ μέγα δειλοί	Hom. *υ* 351 ἆ δειλοί
163 νήπιοι οὐδέ	Hom. *P* 497 νήπιοι οὐδ'*
	B 38 νήπιος οὐδέ*
φῦλα γυναικῶν	Hom. *I* 130*
164 μερόπων ἀνθρώπων	cf. ad I 1
167 σήματα πολλά	Hom. *Θ* 192 σήματα πάντα
169 ληλασίῃ τε	Pseudophocyl. 46 B[4] ληλασίαι τε*
170 δεινὸς . . . χόλος	Hymn. Hom. Cer. 354 αἰνὸν . . . χόλον
174 ὑπερμενέων ἀνθρώπων	Hom. *Θ* 236 ὑπερμενέων βασιλήων*
176 ὡς τὸ πάροιθεν	Hom. *α* 322 ἢ τὸ πάροιθεν*
177 αἰθέρι ναίων	cf. ad II 27

II	178	*βλέφαρ᾽ ἀμφικαλύψας*	=	Hom. *ε* 493*
	179	*ὦ μάκαρες*		Hom. *Γ* 182 *ὦ μάκαρ**
	180	*τοὶ δ᾽ ἐγρήγορθεν*		Hom. *K* 419 *οἳ δ᾽ ἐγρηγόρθασι*
	181	*ἀκοιμήτοις βλεφάροισιν*		Nonn. Paraphr. *P* 54 *βλεφάροισιν ἀκοιμήτοισι*
	182	*ἔσται γάρ τ᾽ ἠὼς ἢ δείλης ἢ μέσον ἦμαρ*		Hom. *Φ* 111 *ἔσσεται ἢ ἠὼς ἢ δείλης* (sic cod. A Syr. Townl. Apoll. Soph. 85, 23 Etym. Mag. 261, 24 schol. *K* 252 Suid. *I* 2, 866, 3 Eustath. 1226, 29; *δείλη* Aristarch. teste Didymo codd. CD schol. *Z* 201, *H* 433, *Θ* 66 Phot. Lex. 62 Cram. Ep. 175, 12) *ἢ μέσον ἦμαρ*
	183	*ἔσσεται, ὡς ἀγορεύω*		Hom. *Θ* 523 *ἔστω . . . ὡς ἀγορεύω**
	184	*ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἀστερόεντος*	=	Hom. *T* 130*
	185	*μέσῳ ἐνὶ ἤματι*		Hom. *ε* 132 *μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ*
	187	*ἅρμα τιταίνων*	=	Hom. *B* 390*
	188	*γαίῃ δ᾽ ἐπιβάς*		Hom. *E* 328 *ἵππων ἐπιβάς*
	191	*νήπια τέκνα*	=	Hom. *B* 311*
	192	*ἐπὶ κύματι ναιετάουσιν*		Hom. *ζ* 153 *ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν**
	194	*ἀπείρονα κόσμον*		Hom. *H* 446 *ἀπείρονα γαῖαν** *Λ* 350 *ἀπείρονα πόντον* (Aristarchus)
	195	*ἀντολίης δύσιός τε*		Arat. 62 *δύσιές τε καὶ ἀντολαί*
		ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου	—	Anthol. Pal. app. Planud. (XVI Dübner) 369, 1
	196	*πυρὸς αἰθομένοιο*	=	Hom. *K* 246*
	197	*ἀπ᾽ οὐρανόθεν*		cf. ad I 127
	198	*γαῖάν τ᾽ ὠκεανόν τε μέγαν*	=	Hesiod. Theog. 20*
		γλαυκήν τε θάλασσαν		cf. ad I 11
	199	*καὶ ποταμοὺς πηγάς*		Hom. *Y* 9 *καὶ πηγὰς ποταμῶν*
		ἀμείλιχον Ἅιδην		Hom. *I* 158 *Ἀίδης τοι ἀμείλιχος*
	204	*πυρὸς ὁρμῇ*	=	Hom. *Λ* 157*
	205	*ἐν δαπέδῳ*	=	Hom. *λ* 577
		πάντα καλύψει		Hom. *Ω* 20 *πάντα κάλυπτεν* (v. l. *κάλυψεν*)*
	207	*ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πόλος ἤματα νύκτες*		Orphic. Fragm. 123, 10 (Abel): *πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ*
	211	*ἀροτρεύσουσιν ἄρουραν*		Hymn. Hom. Cer. 308 *ἄροτρα . . . εἷλκον ἀρούραις*

II 212 *ἅμα πάντα*	Hom. *N* 729
217 *ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος*	Hymn. Hom. Cer. 337*
	Hom. *Φ* 56 *ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος**
221 *πνεῦμα καὶ αὐδήν*	Hesiod. Theog. 31 *ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδήν*
224 *περὶ χροΐ*	Hom. *Π* 207*
227 *ἀμειλίκτοιο καὶ ἀρρήκτου ἀδάμαντος*	Hesiod. Theog. 658 *ἀμειλίκτων ἀπὸ δεσμῶν*
	Hom. *Θ* 274 sq. *δεσμοὺς | ἀρρήκτους*
	Aeschyl. Prom. 25 *ἀδαμαντίνων δεσμῶν | ἐν ἀρρήκτοις πέδαις*
228 *πυλῶν παγχαλκεύτων*	Hesiod. Theog. 732 sq. *πύλας . . . χαλκείας*
πυλῶν . . . Ἀίδαο	Hom. *Ι* 312 *Ἀίδαο πύλῃσιν*
231 *παλαιγενέων Τιτήνων*	Hymn. Hom. Cer. 113 *παλαιγενέων ἀνθρώπων**
240 *ἐς θρόνον*	Hom. *α* 130
μεγάλην δέ τε κίονα	Hom. *χ* 466 *κίονος . . . μεγάλης*
253 *φλογὸς ἀσβέστου*	Hom. *Ρ* 88 sq. *φλογὶ . . | ἀσβέστῳ*
255 *κακὰ πρόσθεν ἔρεξαν*	Hom. *β* 72 *κάκ᾽ ἔρεξεν*
259 *δεινοί θ᾽ ὑβρισταί τ᾽ ἄνομοί τ᾽*	Hesiod. Theog. 307 *δεινόν θ᾽ ὑβριστήν τ᾽ ἄνομόν θ᾽* codd. optim. (v. l. *ἄνεμον*)*
267 *παρδαλίων τε λύκων τ᾽*	Hom. *Ν* 103
λύκων τ᾽ ὀλοώτεροι	Hom. *Γ* 365 *θεῶν ὀλοώτερος*
269 *κατὰ οἴκους*	Hom. *α* 375*
272 *ἐξ ἀδίκων ἔργων*	cf. ad II 70
ἰδίων ἀπὸ μόχθων	Pseudophoc. 153 B^4 *ἐργάζευ μόχθων ὡς ἐξ ἰδίων βιοτεύσῃς*
273 sq. *ὅσοι δὲ γονεῖς ἐνὶ γήραι | κάλλιπον οὐ τίσαντες ὅλως*	Hesiod. Oper. 185 *αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας*
274 sq. *οὐ θρέπτρα γονεῦσιν | ἀντιπαρασχόντες*	Hesiod. Oper. 187 sq. *οὐδέ κεν οἵ γε | γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν*
	Hom. *Δ* 477 sq. *οὐδὲ τοκεῦσι | θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε*
276 *ἠδὲ καὶ ἀντεῖπαν λόγον ἄγριον ἐς γενετῆρας*	Hesiod. Oper. 186 *μέμψονται δ᾽ ἄρα τοὺς (τοκῆας) χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι*
	Hesiod. Oper. 331 *ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ | νεικείῃ χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν*

II 280 ζώνην τὴν παρθενικὴν ἀπέλυσαν		Hom. λ 245 λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην
281 λάθρῃ μισγόμενοι		Hom. σ 430 ὅς ἐμίσγετο λάθρῃ
281 sq. ὅσσαι δ' ἐνὶ γαστέρι φόρτους | ἐκτρώσκουσιν		Pseudophoc. 184 μηδὲ γυνὴ φθείροι βρέφος ἔμβρυον ἔνδοθε γαστρός
282 ὅσοι τε τόκους ῥίπτουσιν ἀθέσμως		Pseudophoc. 185 μηδὲ τεκοῦσα κυσὶν ῥίψῃ καὶ γυψὶν ἕλωρα
285 περὶ κύκλον	=	Hom. δ 792*
286 ἀκάματος ποταμὸς ῥεύσει πυρός		Hom. Ε 4 ἀκάματον πῦρ
287 αἰὲν ἐόντος		Hom. Α 290 αἰὲν ἐόντες*
289 δεσμοῖς ἀρρήκτοισι		cf. ad I 102
290 νυκτὸς ἀμολγῷ	=	Hom. Ο 324*
296 ὅττι ῥα		Hom. Ζ 177
ἀτάσθαλα ἔργα μέμηλεν		Hom. Ε 876 ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν*
297 ἄλλυδις ἄλλος		Hom. Λ 486*
298 νήπια τέκνα		cf. ad II 191
299 τέκν' . . . δακρυόεντα		Hom. Χ 499 δακρυόεις . . . πάις
300 δακρύων κόρος		Hom. δ 103 κόρος κρυεροῖο γόοιο
οὐδὲ μέν		Hom. Β 703
301 οἴκτρ' ὀλοφυρομένων		cf. ad II 159
ἄλλυδις ἄλλου		cf. ad I 320
302 ζοφόενθ' ὑπὸ Τάρταρον εὐρώεντα		Hom. Θ 13 ἐς Τάρταρον ἠερόεντα* Hesiod. Theog. 814 πέρην Χάεος ζοφεροῖο
304 τρὶς τόσσον		Hom. Ε 136*
305 δαιόμενοι πυρί		Hom. Σ 225 sqq. πῦρ | δαιόμενον
πυρὶ πολλῷ		cf. ad II 19
313 τοὺς δ' ἄλλους		Hom. Ω 497*
καλά τ' ἔργα μέμηλεν		cf. ad I 25
316 ἐς φάος		Hesiod. Theog. 157
319 sqq. γαῖα δ' ἴση πάντων, οὐ τείχεσιν, οὐ περιφραγμοῖς | ἐκπρομεριζομένη καρποὺς τότε πλείονας οἴσει | αὐτομάτη		Hesiod. Oper. 117 sq. καρπὸν δ' ἔφερεν ζείδωρος ἄρουρα | αὐτομάτη, πολλόν τε καὶ ἄφθονον
321 κοινός τε βίος καὶ πλοῦτος ἄμοιρος		Hesiod. Oper. 116 sq. ἐσθλὰ δὲ πάντα | τοῖσιν ἔην
324 ἅμα πάντες	=	Hom. Α 424

II 327	οὐχ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἂρ θέρος, οὐ μετόπωρον		Hom. η 118 οὔ ποτε . . . χείματος οὔτε θέρευς μ 76 οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ δ 566 οὐ νιφετὸς οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος
329	δύσις ἀντολίη		cf. ad II 195
332	μαλεροῖο πυρός		Hom. Ι 242 μαλεροῦ πυρός
334	φλογὸς ἀκαμάτοιο		Hom. Ψ 52 ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
337	Ἠλυσίῳ πεδίῳ		Hom. δ 563 ἐς Ἠλύσιον πεδίον
	κύματα μακρά		Hom. ε 109*
	Ἀχερουσιάδος βαθυκόλπου		Hom. Σ 122 Δαρδανίδων βαθυκόλπων*
339	αἲ αἲ ἐγὼ δειλή		Hom. Σ 54 ὤ μοι ἐγὼ δειλή*
	ἤματι τῷδε		Hom. Φ 584
342	ἐν μελάθροισιν ἐμοῦ		Hom. Ι 203 ἐμῷ . . . μελάθρῳ
	πολυπάμμονος ἀνδρός		Hom. Δ 433
345	δή με κιχῶπιν		Hom. λ 424 ἡ δὲ κυνῶπις
346	λίτομαί σε		Hymn. Hom. XVI 5 λίτομαι δέ σ'
	παῦσαί μέ γ' ἀοιδῆς		Hom. Β 595 (Θάμυριν) . . . παῦσαν ἀοιδῆς

III

I 3	ἔνδοθεν ἦτορ	=	Hom. δ 467*
4	κραδίη πάλι πάλλεται		Hom. Χ 461 παλλομένη κραδίην Χ 451 sq. ἐν δ' ἐμοὶ . . . στήθεσι πάλλεται ἦτορ
5	ἔνδοθεν αὐλήν		Hom. δ 74 ἔνδοθεν αὐλή*
6	πάντ' ἀγορεύσω		Hom. Α 365*
9 sq.	τίπτε μάτην πλάζεσθε καὶ οὐκ εὐθεῖαν ἀταρπὸν | βαίνετε ἀθανάτου κτίστου μεμνημένοι αἰεί		Orphic. Fragm. 4, 5 sq. (Abel): εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας τούτῳ προσέδρευε | ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος, εὖ τ' ἐπίβαινε | ἀτραπιτοῦ, μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο ἄνακτα
9	εὐθεῖαν ἀταρπόν		Hom. ξ 1 τρηχεῖαν ἀταρπόν*
10	μεμνημένοι αἰεί		Hom. α 343 μεμνημένη αἰεί*
11	εἷς θεός	=	Xenophan. fr. 1*
	εἷς θεός ἐστι		Orphic. Fragm. 4, 9 (Abel) εἷς ἔστ'
	αἰθέρι ναίων	=	Hom. Β 412*
12	αὐτοφυής		Orphic. Fragm. 4, 8 αὐτογενής

III	12 *ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα*	Orphic. Fragm. 4, 9 sq. (Abel) *οὐδέ τις αὐτὸν | εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται*
	14 *οὐδ' ἐλέφαντος*	Hom. *δ* 73 *ἠδ' ἐλέφαντος**
	16 *ὄντα τε καὶ πρὶν ἐόντα, ἀτὰρ πάλι καὶ μετέπειτα*	cf. ad I 3
	17 *τίς γὰρ θνητὸς ἐὼν κατιδεῖν δύναται θεὸν ὄσσοις*	Orphic. Fragm. 4, 15 sq. *πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις | ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία τὸν πάντων μεδέοντα*
	κατιδεῖν . . . ὄσσοις	Hymn. Hom. XX 9 *δέρκεται ὄσσοις*
	20 *οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν*	Hom. *μ* 404 *οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα**
	21 *ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσαν*	Hom. *Σ* 484
	22 *ἄστρα τε λαμπετόωντα*	Hesiod. Theog. 110*
	μητέρα Τηθύν	Hom. *Ξ* 201*
	23 *πηγὰς καὶ ποταμοὺς πῦρ ἄφθιτον ἤματα νύκτας*	Orphic. Fragm. 123, 10 *πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ*
	26 *ἀντολίην τε δύσιν τε*	Orphic. Fragm. 223, 17 (Gregor. Nazianz. Carm. I, 2, 1, 129 Caillau) *ἀντολίη τε δύσις τε** (cf. ad II 195)
	32 *καθεζόμενοι πρὸ θυράων*	Hom. *ι* 417 *εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο*
	33 *πάντα φυλάσσει*	Hom. *τ* 525 *πάντα φυλάσσω**
	40 *ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες*	cf. ad I 130
	42 *πάντεσσι βροτοῖσιν*	Hom. *ν* 397*
	43 *χῆραί τε γυναῖκες*	Hom. *B* 289*
	49 *εἰς αἰῶνας ἅπαντας*	Gregor. Naz. Carm. I 1, 34, 30 (Caillau)
	55 *οἴ μοι, δειλαίη*	cf. ad II 339
	61 *τὰ ἕκαστ' ἀγορεύσω*	Hom. *γ* 254 *πάντ' ἀγορεύσω**
	65 *ἠέλιον πυρόεντα μέγαν λαμπράν τε σελήνην*	Hesiod. Theog. 19 *Ἠέλιόν τε μέγαν λαμπράν τε Σελήνην**
	ἠέλιον πυρόεντα μέγαν	Anth. Pal. VII 95, 1 *ἠέλιον πυρόεντα μύδρον**
	67 *τελεσφόρα ἕσσετ' ἐν αὐτῷ*	Hom. *T* 32 *τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν**
	73 *ὑπερφιάλους ἀνθρώπους*	Hom. *γ* 315 *ἄνδρας ὑπερφίαλους*
	78 *χρυσόν τε καὶ ἄργυρον*	cf. ad I 388
	εἰς ἅλα δῖαν	Hom. *O* 223
	79 *χαλκόν τ' ἠδὲ σίδηρον*	Hom. *Z* 48 *χαλκὸς ... πολύκμητός τε σίδηρος*
	ἐφημερίων ἀνθρώπων	Empedocl. 338 (Stein) *ἐφημερίων*
	81 *αἰθέρι ναίων*	cf. ad II 27
	83 *ἐν χθονὶ δίῃ*	Hom. *Ω* 532 *ἐπὶ χθόνα δῖαν*
	90 *οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἂρ θέρος, οὐ μετόπωρον*	cf. ad II 327

III 94	ἠελίου ἀνιόντος		Hom. Θ 538*
100	ἐς οὐρανὸν ἀστερόεντα		Hom. Ο 371*
101	αὐτίκα δ' ἀθάνατος		Hom. Υ 292 αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι*
102	μέγαν ὑψόθι πύργον		Callimach. Hymn. in Iov. 30 μέγαν ὑψόθι πῆχυν*
103	ἔριν ὦρσαν		Hom. γ 161 ἔριν ὦρσε
104	τοὔνεκά τοι		Hom. Ζ 334*
105	γλῶσσαί τ' ἀνθρώπων		Hom. Β 804 γλῶσσα . . . ἀνθρώπων
107	δεκάτῃ γενεῇ		cf. ad II 15
	μερόπων ἀνθρώπων		cf. ad I 1
110	Κρόνος καὶ Τιτὰν Ἰαπετός τε		Hom. Θ 479 Ἰαπετός τε Κρόνος τε Hesiod. Theog. 18 Ἰαπετόν τε*
111	Γαίης τέκνα φέριστα καὶ Οὐρανοῦ ἐξεκάλεσσαν		Hesiod. Theog. 147, 154 Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
112	γαίης τε καὶ οὐρανοῦ	—	Hom. Ε 769*
113	οὕνεκά τοι	—	Hom. Ν 727*
	μερόπων ἀνθρώπων		cf. ad I 1
114 sq.	τρισσαὶ δὴ μερίδες γαίης κατὰ κλῆρον ἑκάστου | καὶ βασίλευσεν ἕκαστος ἔχων μέρος οὐδ' ἐμάχοντο		Hom. Ο 189 τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς
119	ἔριν ὦρσαν		cf. ad III 103
120	πάντεσσι βροτοῖσιν		cf. ad III 42
	ἔχων βασιληίδα τιμὴν		Hesiod. Theog. 462 ἔχοι βασιληίδα τιμήν*
123	Δημήτηρ Ἑστίη τε		Hesiod. Theog. 454 Ἱστίην Δήμητρα
	φιλοστέφανός τ' Ἀφροδίτη		Hesiod. Theog. 1008 ἐυστέφανος Κυθέρεια
	ἐυπλόκαμός τε Διώνη		Hom. Λ 624 ἐυπλόκαμος Ἑκαμήδη* Hymn. Hom. XXXI 6 ἐυπλόκαμόν τε Σελήνην
125 sq.	καὶ ἄλλους | ἀνθρώπους	—	Hom. ν 213*
126	ἠδὲ τοκήων		Hom. Ο 663*
128	οὕνεκά τοι		cf. ad III 113
	πρέσβιστος ἦν καὶ εἶδος ἄριστος		Hom. θ 116 ὃς ἄριστος ἦν εἶδός τε δέμας τε
	καὶ εἶδος	=	Hom. Χ 370*
	εἶδος ἄριστος		Hom. Ρ 142 εἶδος ἄριστε

III	132 *ὁππότε κεν δὲ Ῥέη τέκῃ*	Hesiod. Theog. 453 *Ῥεῖα δ' ὑποδμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα*
		Theog. 459 sq. *ὅς τις ἕκαστος | νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο*
		Orph. Fragm. 105 (Abel) *ἔς τ' ἂν Ῥείη παῖδα τέκῃ*
	ὁππότε κεν	Hom. *κ* 293*
	133 sqq. *ἄρσενα πάντα, | θήλεα δέ*	Hom. *ι* 438 sq. *ἄρσενα μῆλα, | θήλειαι δέ**
		Arat. 1068 sq. *θήλεια δὲ μῆλα . . . | τὰ δέ γ' ἄρσενα πάντα*
	134 *παρὰ μητρὶ τρέφεσθαι*	Hom. *Ε* 555 *ἐτραφέτην ὑπὸ μητρί*
	135 *ἀλλ' ὅτε δὴ τριτάτῃ γενεῇ τέκε πότνια Ῥείη*	Hesiod. Theog. 468 *ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν | τέξεσθαι*
	τέκε . . . Ῥείη	cf. ad III 132
	πότνια Ῥείη	Hom. *Θ* 218 *πότνια Ἥρη**
	136 *τίκθ' Ἥρην*	Hesiod. Theog. 453 sq. *Ῥεῖα . . . τέκε . . | . Ἥρην*
	ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν	Hom. *β* 155*
	137 *ἄγριοι ἄνδρες*	Hom. *Θ* 96 *ἄγριον ἄνδρα**
	ἄγριοι ἄνδρες | Τιτῆνες	Hom. *η* 206 *ἄγρια φῦλα Γιγάντων*
	138 *τέκεν ἄρσενα παῖδα*	Hesiod. Theog. 471 sq. *τεκοῦσα | παῖδα φίλον*
		Apoll. Rhod. Arg. *Α* 905 *ἄρσενα παῖδα τέκηαι*
	141 *τοὔνεκά τοι*	cf. ad III 113
	142 *ὣς δ' αὔτως*	Hom. *Η* 430*
	143 *τὸ τρίτον αὖ*	Hom. *Ζ* 186*
	τέκε δῖα γυναικῶν	Hom. *Β* 714*
	144 *ὅθεν ῥέεν*	Hom. *Β* 307*
	ὑγρὰ κέλευθα	Hom. *Α* 312*
	145 *εἰς ἅλα*	Hom. *Α* 495
	146 *καί μιν*	Hom. *Ξ* 255
	καί μιν στύγιον καλέουσιν	Hom. *κ* 305 *μῶλυ δέ μιν καλέουσι*
	149 *συναγείρατο Τιτάν*	Hom. *ξ* 323 *ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς**
	150 sq. *καὶ ῥ' εἶχ' ἐν δεσμοῖσι Κρόνον τε Ῥέην τε σύνευνον, | κρύψεν δ' ἐν γαίῃ καὶ ἐν ζωσμοῖς ἐφύλασσεν*	Hesiod. Theog. 717 sq. *τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης | πέμψαν καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν*
		Hesiod. Theog. 157 sq. *πάντας ἀποκρύπτασκε καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε | Γαίης ἐν κευθμῶνι*

II 152 καὶ τότε δή μιν	Hom. λ 296*
κρατεροῖο Κρόνοιο	Hom. Ε 721 μεγάλοιο Κρόνοιο*
152 sq. υἱοὶ κρατεροῖο Κρόνοιο | καί οἱ ἐπήγειραν πόλεμον μέγαν ἠδὲ κυδοιμόν	Hesiod. Theog. 666, 668 μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν | Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο
153 καί οἱ	Hom. ϑ 430*
154 αὕτη δ' ἔστ' ἀρχὴ πολέμου πάντεσσι βροτοῖσιν	Hesiod. Theog. 512 ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν
156 κακὸν ἐγγυάλιξεν	Hom. Ρ 613 κράτος ἐγγυάλιξεν*
158 χρόνου περιτελλομένοιο	Hymn. Hom. Cer. 445 ἔτεος περιτελλομένοιο* (Hom. λ 295 περιτελλομένου ἔτεος) Empedocl. 229 (Stein) περιπλομένοιο χρόνοιο*
164 τά τ' ἐσσόμεν'	Hom. Α 70 τά τ' ἐσσόμενα*
ἐν φρεσὶ θεῖναι	Hom. Π 83 ἐν φρεσὶ θήω*
165 καί μοι τοῦτο	Hom. α 174 καί μοι τοῦτ'* Ψ 95 καί μοι ταῦτα*
μοι ἐγγυάλιξεν	Hom. Ψ 278 ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν*
166 βασιλήιδες ἠγερέθονται	Hom. Γ 231 Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται*
167 οἶκος μέν	Hom. υ 34*
168 Στρίης τ' ἐπιβήτορας	Hom. σ 263 ἵππων . . . ἐπιβήτορας
ἠδὲ καὶ ἄλλων	Hom. Ε 822 ἠδὲ καὶ ἄλλους*
171 ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι	Hom. Γ 106 ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι*
172 ἔθνος μέγα	Hom. Μ 330 μέγα ἔθνος
173 πολέμοιο νέφος	Hom. Ρ 243*
174 ἀλλά μιν	Hom. Ψ 524*
ἐκ βυθοῦ ἐξαλαπάξει	Hom. Ξ 251 πόλιν ἐξαλαπάξας*
179 χρυσόν τε καὶ ἄργυρον	cf. ad I 388
180 πολλῶν ἐκ πόλεων	Hom. Ι 544 πολλέων ἐκ πολίων*
ἐν χθονὶ δίῃ	cf. ad III 83
186 ἤμασι κείνοις	Hom. Β 37 ἤματι κείνῳ*
187 πάντα ταράξει	Hom. Α 579 δαῖτα ταράξῃ*
188 πάντα κακῶν ἀναπλήσει	Hom. Ο 132 ἀναπλήσας κακὰ πολλά
191 πᾶς δόλος	Hom. ϑ 282 πάντα δόλον
194 καρτερὸν ἔσται	Hom. Ν 316 καρτερός ἐστιν*
196 ἀλλὰ τί μοι	Hom. Σ 80*
197 τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον κακὸν ἔσται	Hom. ι 14 τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα (sic C m. rec. D A ex corr., τοι ἔπειτα A m [1] cett. codd.), τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;

III	198	*πάντας ἐπ᾽ ἀνθρώπους*	=	Hom. *K* 213*
	199	*κακὸν ἐγγυαλίξει*		cf. ad III 156
	200	*κρατεροῖο . . . Κρόνοιο*		cf. ad III 152
	201	*οὕνεκά τοι*		cf. ad III 113
		μητέρα κεδνήν	=	Hymn. Hom. Cer. 35* (Hom. *κ* 8 *μητέρι κεδνῇ*)
	202	*δεύτερον αὖθ᾽*	=	Hom. *E* 855*
		ἀγέρωχοι . . . βασιλῆες		Hom. *K* 430 *Μυσοί τ᾽ ἀγέρωχοι*
	203	*ὑπερφίαλοι καὶ ἄναγνοι*		cf. ad III 171
	205	*ἄμπαυσις πολέμοιο*		Hom. *Λ* 801 *ἀνάπνευσις πολέμοιο*
	206	*Τροίῃ κακὸν ἔσσεται*		Hom. *Φ* 92 *ἐμοὶ κακὸν ἔσσεται**
		ἤματι κείνῳ	=	Hom. *B* 37*
	207	*κακὸν ἥξει*		Hom. *Λ* 362 sq. *ἄγχι* | *ἦλθε κακόν*
	211	*τὰ πρῶτα*		Hom. *A* 6*
	215	*ἔκγονοί εἰσιν*		Hom. *γ* 123 *ἔκγονός ἐσσι**
	216	*φῦλον καὶ γενεὴν πατέρων καὶ δῆμον ἀπάντων*		Hom. *θ* 555 *εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε*
		καὶ δῆμον ἀπάντων		Hom. *ω* 12 *καὶ δῆμον ὀνείρων**
	217	*πάντα περιφραδέως*		Hom. *B* 429 *περιφραδέως . . . πάντα*
	218	*ἔστι πόλις*		Hom. *Λ* 711 *ἔστι δέ τις . . . πόλις*
	219	*ἐξ ἧς δὴ γένος ἐστί*		Hesiod. Theog. 590 *ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστί**
		δικαιοτάτων ἀνθρώπων	=	Hom. *N* 6*
	220	*καλά τ᾽ ἔργα μέμηλεν*		cf. ad I 25
	232	*ἐξ οὗ δὴ κακὰ πολλὰ βροτοῖς πέλεται κατὰ γαῖαν*		Hesiod. Oper. 100 sq. *ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ᾽ ἀνθρώπους ἀλάληται·* | *πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα*
	235 sq.	*κοὐ φιλοχρημοσύνην, ἥ τις κακὰ μυρία τίκτει* | *θνητοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον καὶ λιμὸν ἄπειρον*		Theogn. 389 *B*[1] *χρησμοσύνῃ εἴκων, ἣ δὴ κακὰ πολλὰ διδάσκει* | *ψεύδεά τ᾽ ἐξαπάτας τ᾽ οὐλομένας τ᾽ ἔριδας*; Pseudophoc. 37 *B*[1] *ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης*
	236	*θνητοῖς ἀνθρώποις*		Hymn. Hom. Cer. 489 *ἀνθρώποις . . . . θνητοῖσι*
		πόλεμον καὶ λιμόν		Hom. *A* 61 *πόλεμος . . . καὶ λοιμός*
	237	*κατ᾽ ἀγρούς τε πόλεις τε*		Hom. *ρ* 18 *κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ᾽ ἀγρούς*
	239	*ἀγέλας . . . . βοῶν*		Hom. *Σ* 528 *βοῶν ἀγέλας*
		οἴων τε καὶ αἰγῶν		Hom. *ι* 184 *ὄιές τε καὶ αἶγες*
	256	*ἐς Σινᾶ ὄρος αἰπύ*		Hom. *B* 603 *Κυλλήνης ὄρος αἰπύ*
		οὐρανόθεν πρό		Hom. *Γ* 3 *οὐρανόθι πρό**

III 262 ἐνὶ στήθεσσι νόημα	Hom. ρ 403*
263 καρπὸν τελέθει ζείδωρος ἄρουρα	Hesiod. Oper. 117 καρπὸν δ' ἔφερεν ζείδωρος ἄρουρα*
265 ἀλλ' ἄρα	Hom. κ 214*
κακὸν ἔσσεται	cf. ad III 206
266 περικαλλέα σηκόν	Hom. Θ 238 περικαλλέα βωμόν*
268 νήπια τέκνα	cf. ad II 191
269 παρ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν	Hom. Ζ 453 ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσι*
271 πᾶσα δὲ γαῖα σέθεν πλήρης καὶ πᾶσα θάλασσα	Hesiod. Oper. 101 πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα
274 τείχεα μακρά	Hom. Χ 507*
275 χαμαὶ πεσέονται	Hom. Δ 482 χαμαὶ πέσεν Λ 824 πεσέονται
277 οὐδὲ φοβηθεὶς	Hom. Ε 498 οὐδὲ φόβηθεν*
278 γενετῆρα θεὸν πάντων ἀνθρώπων	Hom. Α 544 πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
287 ἄνδρα ἕκαστον	Hom. Β 127*
ἐν . . . πυρὸς αὐγῇ	Hom. ζ 305*
288 ἔστι δέ τις	Hom. Β 811*
289 χρόνοις περιτελλομένοισιν	cf. ad III 158
292 χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον	Hom. ξ 324
294 ὡς πάρος ἦεν	cf. ad II 33
296 παύσασθαι ἀνάγκης	Hom. δ 812 παύσασθαι ὀιζύος
299 τά τ' ἐσσόμεν'	cf. ad III 164
ἐν φρεσὶ θεῖναι	cf. ibid.
300 καί μοι τοῦτο	cf. ad III 165
301 ἐμήσατο ἄλγεα λυγρά	Hom. ω 199 κακὰ μήσατο ἔργα γ 194 ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
ἄλγεα λυγρά	Hom. Ω 742*
303 Ἀσσυρίων γένος ἀνδρῶν	Hom. Μ 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν*
307 ἠέριος γάρ σοι, Βαβυλών, ἥξει	Hom. ι 51 sq. ἦλθον . . ἠέριοι
311 ὡς πάρος	Hom. ω 486 ὡς τὸ πάρος
312 ἀνδρῶν . . . δικαίων	Hymn. Hom. Ven. 20 δικαίων . . . ἀνδρῶν
313 εἰς αἰθέρα μακρόν	Hom. ι 540 εἰς αἰθέρα δῖαν
322 αἷμα κελαινόν	Hom. Λ 829*
330 τοὔνεκα δή	Hom. Γ 405*

III	331 τοὺς μέν	=	Hom. *Ν* 2*
	ὑπὸ πτολέμου καὶ πάσης δαίμονος ὁρμῆς		Hom. ε 320 ὑπὸ κύματος ὁρμῆς
	332 λιμοῦ καὶ λοιμοῦ		cf. ad II 23
	333 ἕρμα πόληος		Hom. *Π* 549*
	335 σῆμα βροτοῖσιν		cf. ad I 343
	337 ἐν ἀνθρώποισι		Hom. α 95*
	338 Τάναϊς βαθυδίνης		Hom. Υ 73 ποταμὸς βαθυδίνης*
	339 κὰδ δὲ ῥόον		Hom. ε 327 κατὰ ῥόον
	341 χάσματα δ' ἠδὲ βάραθρ' ἀχανῆ		Bianor in Anthol. Palat. IX 423, 6: ἐς βυθὸν ἐξ ἀχανοῦς χάσματος
	351 τρὶς τόσσα	=	Hom. *Λ* 213*
	352 ὀλοὴν δ' ἀποτίσεται ὕβριν		Hom. ω 352 ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν
	353 δόμον ἀμφεπόλευσαν		Hymn. Hom. XXIV 2 δόμον ἀμφιπολεύεις*
	360 ποτὶ γαῖαν		Hom. Ψ 869
	360 sq. ποτὶ γαῖαν | ῥίψει		Hom. ι 289 sq. ποτὶ γαίῃ | κόπτε
	364 ἡγεμόνων κακότητι		Hom. *Ν* 108 ἡγεμόνος κακότητι
	365 Δῆλος ἄδηλος		Callimach. Hymn. in Del. 53 sq. (de Delo): τοῦτό τοι ἀντημοιβὸν ἁλίπλοοι οὔνομ' ἔθεντο | οὕνεκεν οὐκ ἔτ' ἄδηλος ἐπέπλεες
	366 τὰ δὲ θέσφατα πάντα τελεῖται		Hom. β 176 τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται*
	θέσφατα πάντα		Hom. λ 297
	373—380		cf. Hesiod. Oper. 197—201 et Theogn. 1135 sq.
	373 sq. εὐνομίη γὰρ πᾶσα ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος | ἥξει ἐπ' ἀνθρώπους ἠδ' εὐδικίη		Hesiod. Theog. 902 Εὐνομίην τε Δίκην τε καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν
	ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος		cf. ad II 184
	379 καὶ φόνος οὐλόμεναί τ' ἔριδες καὶ νείκεα λυγρά		Hesiod. Theog. 228 sq. Ὑσμίνας τε Φόνους τε Μάχας τ' Ἀνδροκτασίας τε | Νείκεά τε ψευδέας τε Λόγους Ἀμφιλογίας τε
	νείκεα λυγρά		Hom. μ 440 νείκεα πολλά
	385 ὁπόσην ἐπιδέρκεται ἠέλιος γῆν		Hom. λ 16 οὐδέ ποτ' αὐτοὺς | ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται (καταδέρκεται Aristoph. Aristarch.) ἀκτίνεσσιν
	386 κακαῖς ἄτῃσιν		Hom. *Κ* 391 πολλῇσιν . . . ἄτῃσι

II 387	ὀψιγόνοισι πολυπλάγκτοισιν		Hom. ρ 425 ληιστῆρσι πολυπλάγκτοισι α 302 ὀψιγόνων
389	ἀνὴρ μορφνοέην λώπην ἐπιειμένος ὤμοις		Hom. ν 224 δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην
	λώπην ἐπιειμένος		Hom. Ι 372 ἀναιδείην ἐπιειμένος
393	ἀλλὰ καὶ ὥς	=	Hom. Γ 159*
402	ἐν χθονὶ δίῃ		cf. ad III 83
405	σεισίχθονος ἐννοσιγαίου		cf. ad I 187
416	Ἀσίδος Εὐρώπης τε		Apoll. Rhod. Argon. Δ 273 Εὐρώπην Ἀσίην τε*
417	γόους μόχθους		Hom. α 242 ὀδύνας τε γόους τε
419	καί τις ψευδογράφος πρέσβυς βροτὸς ἔσσεται αὖτις		Eucli orac. apud Pausan. X 24: καὶ τότ' ἐν εἰναλίῃ Κύπρῳ μέγας ἔσσετ' ἀοιδός
422	Χῖον δὲ καλέσσει | αὐτόν		Hymn. Hom. Apoll. Del. 172 τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἔνι παιπαλοέσσῃ
427	Ἕκτορα Πριαμίδην	=	Hom. Ξ 375*
	Ἀχιλλέα Πηλείωνα		Hom. Β 674 ἀμύμονα Πηλείωνα* Ψ 542 Πηλείδην Ἀχιλῆα
428	τούς τ' ἄλλους	=	Hom. π 404
	πολεμήια ἔργα μέμηλεν		Hom. μ 116*
433	κακὰ πολλὰ φυτεύσει		Hom. ε 340 κακὰ πολλὰ φυτεύει*
440	κελαρύξεται ὕδωρ		Hom. Φ 261 ὕδωρ . . . κελαρύζει
446	ἔξοχον ἄλλων		Hom. Ι 641*
448	δεινὸν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ		Hesiod. Oper. 815 ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι θεῖναι*
450	Εὐρώπης τ' Ἀσίης τε		cf. ad III 416
451	κατὰ φύλοπιν αἰνήν		Hom. Δ 15 καὶ φύλοπιν αἰνήν*
452	οἰκτρὸν τεύξειεν ὄλεθρον		Hom. Μ 345 τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος
453	αἷμα μέλαν δαπέδῳ κελαρύξεται		Hom. Λ 812 sq. ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο | αἷμα μέλαν κελάρυζε
	εἰς ἅλα	=	Hom. Λ 495*
458	πολλὰς ψυχὰς Ἀίδης ὁμοθυμαδὸν ἕξει		Hom. Α 3 πολλὰς ... ψυχὰς Ἄιδι προΐαψεν
460	τείχεά τ' εὐποίητ'		Hom. ν 369 δώματά τ' εὐποίητα
462	γαῖα βαρυνομένους		Nonn. Dionys. VI 211 βαρυνομένης . . . γαίης
	ὀδμῇ δέ τε θείου		Hom. Ξ 415 θεείου . . . ὀδμή
463	δώματα τεύξει		Hom. Ζ 313 sq. δώματα ... τά ῥ' .. ἔτευξε
465	οὐκ ἀλαπαδνόν		Hom. Ε 783*
471	καταπρηνὴς ἐριποῦσα		Hom. Ε 357 γνὺξ ἐριποῦσα

III	472 *ἀγλαὸν ἄστυ*		Hom. *ζ* 291 *ἀγλαὸν ἄλσος**
	475 sq. *τὸν πτολίπορθον | λιμόν*		Hom. *B* 278 *ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεύς*
	478 *βένθεα πόντου*	=	Hymn. Hom. Cer. 38*
	482 *νήπια τέκν'*		cf. ad II 191
	483 *γένος βασιλήιον*	=	Hom. *π* 401*
	484 *οὐ μὴν*		Hom. *N* 414 *οὐ μάν*
	πουλὺν ἐπὶ χρόνον		Hom. *μ* 407 *πολλὸν ἐπὶ χρόνον* (var. lect. *πουλύν*)*
	485 *πολύστονος . . . οἶκτος*		Hom. *O* 451 *πολύστονος . . . ἰός*
	492 *ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν*	=	Hom. *I* 134*
	494 *φάος ἠελίοιο*	=	Hom. *Σ* 61*
	ἐν φαΐ		cf. ad I 348
	501 *πληγῇσι δαμάσσειεν*		Hom. *δ* 244 *πληγῇσιν . . . ἀεικελίῃσι δαμάσσας*
	506 *πᾶσα χθών*		Hom. *B* 780 *χθὼν πᾶσα*
	511 *γαίῃ δ' ἀλλοτρίῃ*		Hom. *ξ* 85 sq. *γαίης | ἀλλοτρίης*
	516 *ἀνδρῶν βαρβαροφώνων*		Hom. *B* 867 *Καρῶν . . . βαρβαροφώνων*
	517 *κατὰ μοῖραν*	=	Hom. *Ω* 379*
	518 *ὅσα χθόνα ναιετάουσιν*		Hom. *ζ* 153 *ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν** Hymn. Hom. Ven. 98 *ὄρος τόδε ναιετάουσι**
	521 *ἀνδρῶν . . . κάρηνα*	=	Hom. *Λ* 500
	522 *πίονα μῆλα*	=	Hom. *ι* 217*
	523 *ἵππων θ' ἡμιόνων τε βοῶν τ' ἀγέλας*		Hom. *Ψ* 260 *ἵππους ἡμιόνους τε βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα*
	βοῶν τ' ἀγέλας		Hom. *Σ* 528 *βοῶν ἀγέλας*
	βοῶν . . . ἐριμύκων	=	Hom. *Ψ* 775
	524 *δώματα δ' εὐποίητα*		Hom. *ν* 369 *εἵματά τ' εὐποίητα*
	πυρὶ φλέξουσιν		Hom. *Φ* 365 *πυρὶ φλέγετο*
	526 *βαθυζώνους τε γυναῖκας*	=	Hom. *I* 594*
	528 *ἐχθρῶν βαρβαροφώνων*		cf. ad III 516
	530 *ζωῆς τ' ἐπαρωγός*		Antipater Anthol. Palat. VI 219, 21 *ζωᾶς ἐπαρωγόν*
	532 *τρόμος δ' ὑπὸ γούνασιν ἔσται*		Hom. *Γ* 34 *ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα*
	533 *πάντας ὀλέσσει*		Hom. *Φ* 216 *πάντας ὀλέσσαι**
	538 *πόλεμος . . . καὶ λοιμός*		cf. ad II 156
	539 *μέγαν . . . οὐρανόν*	=	Hom. *Λ* 497
	542 *ἀσπορίῃ καὶ ἀνηροσίῃ*		Hom. *ι* 123 *ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος*
	544 *πάντων δ' ἀνθρώπων*		Hom. *Ξ* 233 *πάντων τ' ἀνθρώπων**

II 516 *οὐκ ἔστι φυγεῖν*	Hom. *M* 327*
θανάτοιο τελευτήν	Hesiod. Scut. 357*
	Hom. *H* 104 *βιότοιο τελευτή**
	Γ 309 *θανάτοιο τέλος**
518 *ἐν φρεσὶ θῆκεν*	Hom. *Φ* 145*
551 *χίλια . . . ἔτεα*	Hesiod. Oper. 130 *ἑκατὸν . . . ἔτεα*
552 *ἐξ οὗ δὴ*	Hom. *A* 6*
ὑπερφίαλοι βασιλῆες	Hom. *B* 445 *διοτρεφέες βασιλῆες**
	Θ 236 *ὑπερμενέων βασιλήων**
556 *χόλος ἔσσεται ὑμῖν*	Hom. *O* 217 *νῶιν . . . χόλος ἔσται*
558 *μεγάλα στενάχουσαι*	Hom. *Π* 391 *μεγάλα στενάχουσι*
	ξ 354 *μεγάλα στενάχοντα*
559 *πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν*	Hom. *Θ* 74
ἀνασχόμεναι χέρας	Hom. *σ* 100 *χεῖρας ἀνασχόμενοι*
562 *ἀλλ' ἄγε*	Hom. *ν* 296*
ἐν φρεσὶ κάτθεο σῇσιν	Hom. *A* 297 *ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν**
563 *περιπλομένων ἐνιαυτῶν*	Hom. *α* 16*
ὅσσα . . . κήδε'	Hom. *ν* 306 sq.
κήδε' ἐπέσται	Hom. *X* 488 (*πόνος καὶ*) *κῆδος . . . ἔσσονται*
564 *βοῶν ταύρων τ' ἐριμύκων*	Hom. *Y* 497 *βοῶν . . . ἐριμύκων*
	A 316 *ταύρων* (*ἠδ' αἰγῶν*)
565 *πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεοῦ*	Hom. *Z* 269 *πρὸς νηὸν Ἀθηναίης*
566 *πολέμοιο δυσηχέος*	Hom. *B* 686*
ἠδὲ φόβοιο	Hom. *P* 42* (Aristarchus)
566 sq. *πολέμοιο . . . καὶ λοιμοῦ*	Hom. *A* 61 *πόλεμος . . . καὶ λοιμός*
568 *ἀσεβῶν γένος . . . ἀνδρῶν*	Hymn. Hom. XXXI 18 *μερόπων γένος ἀνδρῶν**
569 *αἴσιμον ἦμαρ*	Hom. *X* 212*
571 *οὐκ ἀτέλεστα*	Hom. *Δ* 168*
572 *κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη*	Hom. *Z* 458*
574 *βουλαῖς ἠδὲ νόῳ*	Hom. *β* 281 *βουλὴν τε νόον τε*
576 *λοιβῇ τε κνίσσῃ τ'*	Hom. *I* 500 *λοιβῇ τε κνίσσῃ τε**
ἱεραῖς ἑκατόμβαις	Hom. *A* 99 *ἱερὴν ἑκατόμβην**
577 *ταύρων ζατρεφέων*	Hom. *H* 223*
κριῶν τε τελείων	Hom. *A* 66 *αἰγῶν τε τελείων**
578 *πρωτοτόκων οἴων*	Hom. *ι* 443 *εἰροπόκων οἴων*
	Δ 102 *ἀρνῶν πρωτογόνων* (Etym. Gud. 78, 58 *πρωτοτόκων*)

III 578	πίονα μῆλα	Hom. *M* 319*
579	βωμῷ ἐπὶ μεγάλῳ	Hom. *γ* 273 ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς
581	πόλεις καὶ πίονας ἀγρούς	Hom. *ϑ* 560 πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς*
583	μέγα χάρμα	Hom. *Ω* 706*
	βροτοῖς πάντεσσι	cf. ad III 42
584	γάρ σφιν δῶκε	Hom. *B* 612*
	εὔφρονα βουλήν	Hymn. Hom. Ven. 102 εὔφρονα θυμόν
585	ἐνὶ στήθεσσι νόημα	Hom. *ϱ* 403*
586	ἔργ' ἀνθρώπων	Hom. *Π* 392*
587	χρύσεα καὶ χάλκεια καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος	Hom. *δ* 73 χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος
588	εἴδωλα καμόντων	Hom. *Ψ* 72*
591	πρὸς οὐρανόν	Hom. *Θ* 74*
593 sq.	καὶ τιμῶσι μόνον τὸν ἀεὶ μεδέοντα | ἀθάνατον καὶ ἔπειτα γονεῖς	Pseudophoc. 8 πρῶτα θεὸν τίμα, | μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας
594	ἔξοχα πάντων	Hom. *Ξ* 257*
598	Ἑλλάς τ' εὐρύχορος	Hom. *I* 478 Ἑλλάδος εὐρυχόροιο
	ἔθνεα πολλά	Hom. *B* 459*
601	πάντεσσι βροτοῖσιν	cf. ad III 42
602	ἄτην καὶ λιμόν	Hesiod. Oper. 230 sq. λιμὸς . . . οὐδ' ἄτη
	πήματά τε στοναχάς τε	Hom. *B* 39 ἄλγεά τε στοναχάς τε*
603	καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν ἠδ' ἄλγεα δακρυόεντα	Hesiod. Theog. 227 Λήθην τε Λιμόν τε καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα
		Orphic. Fragm. 4, 12; 5, 13 (Abel): καὶ πόλεμον κρυόεντα καὶ ἄλγεα δακρυόεντα
		Orphic. Fragm. 6, 15 καὶ πόλεμος καὶ λοιμὸς ἠδ' ἄλγεα δακρυόεντα
604	πάντων ἀνθρώπων	Hom. *O* 141
611	αἰετὸς αἴθων	Hom. *O* 690*
612	πεζοῖς τε καὶ ἵπποις	Hom. *ξ* 267 πεζῶν τε καὶ ἵππων*
615	ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης	Hom. *B* 159*
617	ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ	Hom. *Γ* 89*
619	χάρμην μεγάλην	Hom. *Ω* 706 μέγα χάρμα (*N* 104 χάρμη)
620	ἄσπετα ποίμνια μήλων	Hom. Epigr. XVI 4 ἄσπετα μῆλα
622 sq.	οἴνου . . . | καὶ σίτου	Hom. *ι* 378 σίτου καὶ οἴνου
622	καὶ μέλιτος γλυκεροῦ	Hom. *ω* 68 καὶ μέλιτι γλυκερῷ
	λευκοῦ τε γάλακτος	Hom. *δ* 88 γλυκεροῖο γάλακτος* *Δ* 434 γάλα λευκόν
624	ἀλλὰ σύ	Hom. *P* 479*

III 625 *θεὸν ἱλάσκοιο*	Hom. *Z* 380 *θεὸν ἱλάσκονται**
626 *ταύρων ἑκατοντάδας*	Hom. *α* 25 *ταύρων . . . ἑκατόμβης*
ταύρων . . . ἠδὲ καὶ ἀρνῶν	Hom. *α* 25 *ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν*
626 sq. *ἀρνῶν | πρωτοτόκων*	Hom. *Δ* 102 *ἀρνῶν πρωτογόνων*
ἀρνῶν | . . . αἰγῶν τε	Hom. *A* 66
627 *περιπλομένῃσιν ἐν ὥραις*	Hom. *α* 16 *περιπλομένων ἐνιαυτῶν*
628 *ἱλάσκου θεὸν*	cf. ad III 625
θεὸν ἄμβροτον	Hom. *Υ* 358 *θεὸς ἄμβροτος**
αἴ κ' ἐλεήσῃ	Hom. *I* 172*
629 *αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος*	Orphic. Fragm. 4, 13 (= 5, 14) Abel: *οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος χωρὶς μεγάλου βασιλῆος*
κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος	Orphic. Fragm. 6, 16 *οὐδέ τίς ἐσθ' ἕτερος*
630 *καὶ μηδένα θλῖβε*	Pseudophoc. 19 *μὴ θλῖβε πένητα*
631 *δειλοῖσι βροτοῖσιν*	Hom. *X* 31*
632 *ἀλλὰ σύ*	cf. ad III 624
633 *λοιμοῖο τελευτή*	Hom. *H* 104 *βιότοιο τελευτή**
639 *πίονα γαῖαν*	Hom. *E* 710 *πίονα δῆμον*
641 *χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου*	cf. ad III 587
643 *χώρῃ ἐν ἀλλοτρίῃ*	cf. ad III 511
644 sq. *καὶ τῶν μὲν γῦπές τε καὶ ἄγρια θηρία γαίης | σάρκας δηλήσονται*	Hom. *Δ* 237 *τῶν ἤ τοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται*
646 *γαῖα πέλωρος*	Hesiod. Theog. 159 *Γαῖα πελώρη*
647 *ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος*	Hom. *ι* 123*
649 *περιτελλομένων ἐνιαυτῶν*	Hom. *B* 551*
650 *παμποίκιλά θ' ὅπλα*	Hom. *Z* 289 *παμποίκιλα ἔργα**
651 *ἐς πυρὸς αὐγήν*	Hom. *I* 206 *ἐν πυρὸς αὐγῇ**
653 *παύσει πολέμοιο κακοῖο*	Hom. *Γ* 112 *παύσεσθαι ὀιζυροῦ πολέμοιο*
654 *ὅρκια πιστὰ τελέσσας*	Hom. *Γ* 73 *ὅρκια πιστὰ ταμόντες** *H* 69 *ὅρκια . . . οὐκ ἐτέλεσσεν*
657 *περικαλλέι πλούτῳ*	Hom. *Δ* 486 *περικαλλέι δίφρῳ**
658 *χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ*	Hom. *K* 438*
659 *ἠδὲ θάλασσα*	Hom. *α* 12 *ἠδὲ θάλασσαν**
662 *ὁ φθόνος οὐκ ἀγαθὸν πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν*	Pseudophoc. 70 B^1 *μὴ φθονέοις ἀγαθῶν ἑτάροις*
οὐκ ἀγαθόν	Hom. *B* 204
δειλοῖσι βροτοῖσιν	cf. ad III 631

III 664 κῆρα φέροντες		Hom. Γ 6 κῆρα φέρουσαι*
665 φῶτας ἀρίστους	—	Hom. Ζ 188*
675 ἤμασι κείνοις		cf. ad III 186
680 ἠλιβάτους κορυφάς		Hom. ι 243 ἠλίβατον πέτρην
κορυφάς τ᾽ ὀρέων		Hymn. Hom. XIX 7 κορυφὰς ὀρέων
		Hom. Μ 282 ὀρέων κορυφάς
680 sq. ἠλιβάτους κορυφάς τ᾽ ὀρέων βουνούς τε πελώρους | ῥήξει κυάνεόν τ᾽ ἔρεβος πάντεσσι φανεῖται		Hom. Υ 62 sqq. μή οἱ ὕπερθε | γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, | οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη | σμερδαλέ᾽ εὐρώεντα
682 ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν	=	Hymn. Hom. Ven. 160*
683 sq. ῥεύσουσι δὲ πέτραι αἵματι		Hom. Δ 451 ῥέε δ᾽ αἵματι γαῖα
685 τείχεα δ᾽ εὐποίητα		cf. ad III 460
χαμαὶ πεσέονται		cf. ad III 275
686 ἀνδρῶν δυσμενέων		Hom. β 72 δυσμενέων
687 ἄφρονι θυμῷ	=	Hom. φ 105*
688 πάντες ἐφορμηθέντες		Hom. Ζ 410*
691 ἀπ᾽ οὐρανόθεν		cf. ad I 127
λίθος ἠδὲ χάλαζα		Hom. Ο 170 νιφὰς ἠὲ χάλαζα*
691 sq. χάλαζα | πολλὴ καὶ χαλεπή		Hom. Ο 170 sq. χάλαζα | ψυχρή
692 πολλὴ καὶ χαλεπή		Hom. ψ 250 πολλὸς καὶ χαλεπός*
694 οἰμωγὴ δ᾽ ἀλαλαγμός		Hom. Δ 450 οἰμωγή τε καὶ εὐχωλή
κατ᾽ ἀπείρονα γαῖαν	=	Hom. ϱ 418*
699 τόδε δ᾽ ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστον		Hom. Δ 168 τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα*
700 οὐδ᾽ ἀτελεύτητον	—	Hom. Α 527*
ἐν φρεσὶ θήῃ		Hom. Π 83 ἐν φρεσὶ θήω*
705 μέγας μεγαλωστὶ παρασιάς		Hom. Σ 26 μέγας μεγαλωστὶ τανυσθείς*
706 ὡς εἰ τεῖχος ἔχων πυρὸς αἰθομένοιο		Hom. Χ 150 ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο*
707 ἐνὶ χώραις		Hom. Ρ 394 ἐνὶ χώρῃ*
713 οὐρανὸς ἠέλιός τε		Hom. Δ 44 ὑπ᾽ ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ
ἠέλιός τε . . . ἠδὲ σελήνη		Hom. Ρ 367 οὔτ᾽ ἠέλιον . . . οὔτε σελήνην (cf. ad III 65)
714 ἤμασι κείνοις		cf. ad III 186
715 ἡδὺν ἀπὸ στομάτων λόγον ἐξήσουσιν		Hesiod. Theog. 97 γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέεν αὐδή

II	Hesiod. Theog. 39 sq. ἀκάματος ῥέει αὐδὴ | ἐκ στομάτων ἡδεῖα
	Hom. Α 249 τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή
ἀπὸ στομάτων	Hom. μ 187
715 sq. ἐν ὕμνοις· | δεῦτε	Hesiod. Oper. 2 δεῦτε* . . . ὑμνείουσαι
717 ἀθάνατον . . . θεόν	Hom. Φ 380 ἀθάνατον θεόν*
719 φραζώμεθα πάντες	Hom. κ 192 φραζώμεθα θᾶσσον*
722 ἄφρονι θυμῷ	cf. ad III 687
728 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν	cf. ad III 649
729 πέλτας καὶ θυρεοὺς κόρυθας	Hom. Χ 111 sq. ἀσπίδα | καὶ κόρυθα
παμποίκιλά θ' ὅπλα	cf. ad III 650
730 τόξων πληθὺν βελέων ἀκίδων τε	Hom. φ 148 τόξον λάβε καὶ βέλος
731 ἐς πυρὸς αὐγήν	cf. ad III 651
733 ἀθάνατον μεγαλήτορα καί	Hom. Ρ 626 Αἴαντα μεγαλήτορα καί*
736 μὴ κίνει Καμάριναν	Paroem. Gr. I 123,1; II 123,3; 527,17 L.
739 θυμὸν ὑπερφίαλον	Hom. δ 663 ἔργον ὑπερφίαλον
741 ὁππότε δή	Hom. Π 53*
αἴσιμον ἦμαρ	cf. ad III 569
746 μέλιτος γλυκεροῦ	Hom. υ 69 μέλιτι γλυκερῷ
ποτὸν ἡδύ	Hom. ι 354 ἡδὺ ποτόν
747 καὶ πίονα μῆλα	cf. ad III 578
749 πηγὰς . . . γλυκερὰς λευκοῖο γάλακτος	cf. ad III 622
750 πόλεις ἀγαθῶν καὶ πίονες ἀγροί	cf. ad III 581
πίονες ἀγροί	Hom. Ψ 832*
754 κακορρέκτειρα	Hesiod. Oper. 191 κακῶν ῥεκτῆρα
	Apoll. Rhod. Arg. Γ 595 κακορρέκτῃσιν
756 καὶ βασιλεὺς βασιλῆι φίλος	Hesiod. Oper. 25 καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει
758 οὐρανῷ ἀστερόεντι	Hom. Δ 44*
759 δειλοῖσι βροτοῖσιν	cf. ad III 662
760 αὐτὸς γὰρ μόνος ἐστὶ θεὸς κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἄλλος	cf. ad III 629
761 πυρὶ φλέξειεν	Hom. Φ 365 πυρὶ φλέγετο
μένος ἀνδρῶν	Hom. Β 387*
764 μοιχείας πεφύλαξο καὶ ἄρσενος ἄκριτον εὐνήν	Pseudophoc. 3 μήτε γαμοκλοπέειν μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν

III 766 ταῦτα γὰρ ἀθάνατος κεχολώσεται ὅς κεν ἁμάρτῃ		Hom. Α 139 ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι
		Hom. ν 214 τίνυται, ὅς τις ἁμάρτῃ*
768 πάντας ἐπ᾽ ἀνθρώπους		Hom. Κ 213*
ὅς ποτ᾽ ἔδωκεν		Hom. δ 736 ὅν μοι ἔδωκε
771 νόον ἀθάνατον		Hom. Η 447 ἀθανάτοισι νόον
772 πρὸς οἴκους		Hom. ρ 55 προτὶ οἶκον
774 ἐπ᾽ ἀνθρώποισι καὶ ἐσσομένοισι		Hom. Γ 287 καὶ ἐσσομένοισι μετ᾽ ἀνθρώποισι
καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι	=	Hom. Β 119*
775 ἔδωκε θεός	=	Hom. Ν 730
776 ναὸν γὰρ καλέουσι βροτοί		Hom. Α 403 ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοί*
788 ἠδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες		Hom. Χ 263 οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες*
791 sq. ἐπὶ φάτνῃ | ὡς βοῦς		Hom. λ 411 ὡς . . . βοῦν ἐπὶ φάτνῃ
792 παῖδες μάλα νήπιοι		Hom. Χ 484 πάις . . . νήπιος
		Hom. Η 401 μάλα νήπιος
ἐν δεσμοῖσιν	=	Hom. μ 54
793 πηρὸν . . . ποιήσει		Hom. Β 599 πηρὸν . . . θέσαν
796 σῆμα . . . ἀριφραδές	=	Hom. Ψ 326*
798 οὐρανῷ ἀστερόεντι		cf. ad I 314
800 ἀπ᾽ οὐρανόθεν		cf. ad I 127
801 σέλας ἠελίοιο		Hom. Σ 11 φάος ἠελίοιο*
802 ἠδὲ σελήνης		Hom. δ 45 ἠὲ σελήνης*
803 ἄψ ἐπὶ γαῖαν	=	Hom. λ 18
805 πεζῶν τε καὶ ἱππέων		cf. ad III 612
806 ὁμίχλῃσιν ὁμοίην		Hom. Α 359 ἠύτ᾽ ὀμίχλη
808 ἀλλὰ χοή	=	Hom. Δ 57*
809 τείχεα μακρά	=	Hom. Χ 507*
813 καλέουσι βροτοί		Hom. Α 403 καλέουσι θεοί
πατρίδος ἄλλης		Hom. Β 162 πατρίδος αἴης*
815 μητρὸς καὶ . . . πατρός		Hom. ζ 287 πατρὸς καὶ μητέρος
816 μαινομένην ψεύστειραν		Oracul. Sibyllae apud Phlegontem de longaevis 4, 5: μαινομένη μὲν ἐνὶ θνητοῖς καὶ ἄπιστα λέγουσα
ἐπὴν δὲ γένηται		Hom. Ζ 489 ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται
821 νόῳ ἐγκατέθηκεν		Hom. Ψ 223 ἐγκάτθετο θυμῷ
822 τά τ᾽ ἐσσόμενα πρό τ᾽ ἐόντα	=	Hom. Α 70*
825 ὑλοτόμῳ ἐνὶ οἴκῳ		Hom. Α 30 ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ*

ἐπιπλώσας ὑδάτεσσιν		Hom. Γ 47 πόντον ἐπιπλώσας Apoll. Rhod. Argon. Γ 860 λοεσσαμένη ὑδάτεσσιν*

IV

1 Ἀσίης . . . Εὐρώπης τε		cf. ad III 416
2 διὰ στόματος		Hom. Κ 375 διὰ στόμα
3 παναληθέα μαντεύεσθαι		Hom. Α 107 φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι* Ζ 382 ἀληθέα μυθήσασθαι*
4 οὐ ψευδοῦς Φοίβου χρησμηγόρος		Oraculum Sibyllinum apud Pausaniam X 12, 6 ἅδ' ἐγὼ ἁ Φοίβοιο σαφηγορίς εἰμι Σίβυλλα
6 τὸν οὐ χέρες ἔπλασαν ἀνδρῶν		Gregor. Nazianz. Carm. I 1, 5, 10 (Caillau) ὃν οὐ χέρες ἐξετέλεσσαν
8 οὐδὲ γὰρ	=	Hom. θ 32*
9 πολυαλγέα λώβην		Hom. Ι 387 θυμαλγέα λώβην*
10 sq. ἀλλ' ὃν ἰδεῖν οὐκ ἔστιν ἀπὸ χθονὸς οὐδὲ μετρῆσαι | ὄμμασιν ἐν θνητοῖς, οὐ πλασθέντα χερὶ θνητῇ		Orphic. Fragm. 4, 15 sq. (Abel) πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις, | ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία τὸν πάντων μεδέοντα Hom. κ 385 ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι
12 ὃς καθορῶν ἅμα πάντας ὑπ' οὐδενὸς αὐτὸς ὁρᾶται		Orphic. Fragm. 4, 9 sq. (Abel) οὐδέ τις αὐτὸν | εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται
ἅμα πάντας		Hom. Α 424 ἅμα πάντες
13 νύξ τε δνοφερή		Hom. ν 269 νὺξ δὲ μάλα δνοφερή
ἠέλιός τε		Hom. Μ 239 ἠέλιόν τε*
14 ἄστρα σεληναίη τε	=	Apoll. Rhod. Α 500*
15 καὶ γαίη ποταμοί τε		Hom. Γ 278 καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα*
16 καρπὸν ἀρούρης	=	Hom. Γ 246*
17 αὐτὰρ ἐλαίην		Empedocl. 284 (Stein) αὐτὰρ ἐλαίῳ
19 ὅσα νῦν τε καὶ ὁππόσα ἔσσεται αὖτις		Hom. Α 70 τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα Empedocl. 104 (Stein) ὅσα τ' ἔσθ' ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω
21 ἀτρεκέως καταλέξαι		Hom. Κ 384 ἀτρεκέως κατάλεξον
25 ὅσσοι δή	=	Hom. Λ 657*
26 πρὶν πιέειν φαγέειν τε		Hom. ο 378 καὶ φαγέμεν πιέμεν τε*
πεποιθότες εὐσεβίῃσιν		Hom. Μ 256 πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν*
30 μέγα κῦδος		Hom. Χ 57

IV	32	*ῥίγιστα τέτυκται*		Hom. *μ* 280 *σιδήρεα πάντα τέτυκται*
	34	*ἄρσενος ὕβριν*		Pseudophoc. 3 B[1] *ἄρσενα Κύπριν*
	35	*καὶ ἤθεα*	=	Hesiod. Oper. 222
		ἀνέρες ἄλλοι	=	Hom. *ο* 302*
	36	*ἀναιδείην ποθέοντες*		Hom. *Λ* 161 *ἡνιόχους ποθέοντες*
	40	*ἀλλ' ὁπότ' ἂν δή*	=	Hom. *Π* 62*
	43	*ὑπὸ ζόφον*	=	Hom. *γ* 335*
	45	*ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν*		cf. ad I 54
	47	*πάντα τελεῖται*	=	Hom. *B* 330*
	56	*ἤματος ὥρῃ*		Hymn. Hom. Cer. 174 *εἴαρος ὥρῃ*
	57	*ἀπ' οὐρανόθεν*		cf. ad I 127
		κύκλα σελήνης	=	Nonn. Dion. XXXVIII 228 Arat. 753 *κύκλα ἠελίοιο*
	59	*πόλιας καὶ ἔργ' ἀνθρώπων*		Hom. *Σ* 342 *πόλεις μερόπων ἀνθρώπων** *Π* 392 *ἔργ' ἀνθρώπων**
	60	*ὑπερκύψουσι θαλάσσης*		Nonn. Dion. I 72 *ὑπερκύψασα θαλάσσης**
	62	sq. *Μήδοις Πέρσῃσί τε φύλοπις αἰνὴ | στήσεται ἐν πολέμῳ*		Hom. *λ* 313 sq. *ἀθανάτοισιν . . . | φυλόπιδα στήσειν πολυάικος πολέμοιο*
		φύλοπις αἰνή	=	Hom. *Σ* 171*
	65	*κράτος ἔσται . . . μέγιστον*		Hom. *I* 39 *κράτος ἐστὶ μέγιστον*
	68	*φυλόπιδές τε φόνοι τε διχοστασίαι τε φυγαί τε*		Hom. *λ* 612 *ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε*
	70	*ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον*	=	Hom. *P* 432*
	71	*κῆρα φέρουσα*		Hom. *Ω* 82*
	73	*περιπλομένων ἐνιαυτῶν*		cf. ad III 563
	75	*μέλαν ὕδωρ*	=	Hom. *Π* 161*
	76	*ἔγχος ἀείρας*		Hom. *Θ* 424 *ἔγχος ἀεῖραι**
	77	*ὑγρὰ κέλευθα*	=	Hom. *Λ* 312*
	78	*ὄρος ὑψικάρηνον*		Hom. *M* 132 *δρύες . . . ὑψικάρηνοι**
	81	*ἐρευγομένης φλογός*		Hom. *P* 265 *ἐρευγομένης ἁλός**
	95	sq. *ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης ἠιόνα προχέων ἱερὴν ἐς νῆσον ἵκηται*		Orac. ed. Hendess 185 *ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης ἠιόνα προχέων ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται*
	110	*πρηνὴς δὲ κάτω πίπτουσ' ἐπὶ γαίης*		Hom. *Π* 310 sq. *πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ | κάππεσε*
	113	*μέλαν ὕδωρ*		cf. ad IV 75
	115	*κακὴ πολέμοιο θύελλα*		Hom. *Z* 346 *κακὴ ἀνέμοιο θύελλα**
	117	*ἀφροσύνῃσι πεποιθότες*		cf. ad IV 26
	122	*κακίστῃ χειρὶ πιθήσας*		Hom. *Λ* 235 *βαρείῃ χειρὶ πιθήσας**

IV	127 *χθόνα εὐρυάγυιαν*		Hom. *Β* 12 *πόλιν εὐρυάγυιαν**
			Hymn. Hom. Cer. 16 *χθὼν εὐρυάγυια**
	129 *μέλαν ὕδωρ*		cf. ad IV 75
	131 *εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἵκηται*		Hom. *Φ* 522* (var. lect.)
	133 *αἰθαλόεσσα τέφρη*		Hom. *Σ* 23 *κόνιν αἰθαλόεσσαν*
			Σ 25 *μέλαινα . . . τέφρη*
	137 *νεῖκος ἐγειρόμενον πολέμοιο*		Hom. *Ν* 271 *νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο**
	138 *ἔγχος ἀείρας*		cf. ad IV 76
	141 *περὶ δούρασι*		Hom. *Ν* 77 *περὶ δούρατι*
	142 *λοιμὸς . . . καὶ φύλοπις*		Hom. *Α* 61 *πόλεμος . . . καὶ λοιμός*
	φύλοπις αἰνή		cf. ad IV 62
	143 *πλατὺ κῦμα θαλάσσης*		Hom. *Β* 144 *κύματα μακρὰ θαλάσσης**
	144 *χειμερίῃσιν . . . ἀέλλαις*		Hom. *Β* 293 sq. *ἄελλαι | χειμέριαι*
	151 *μέλαν ὕδωρ*		cf. ad IV 75
	153 *πίστις δ' ἠδὲ δίκαιον ἀποκρυφθῇ ἐνὶ κόσμῳ*		Theogn. 1137 B.⁴ *ᾤχετο μὲν πίστις, μεγάλη θεός, ᾤχετο δ' ἀνδρῶν | σωφροσύνη*
	155 *ῥέξωσιν, ἀτάσθαλα καὶ κακὰ ἔργα*		Hom. *σ* 139 *πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα*
	162 *ἆ μέλεοι*		Hom. *υ* 351 *ἆ δειλοί**
	164 *φάσγανα καὶ στοναχάς*		Hom. *Β* 39 *ἄλγεά τε στοναχάς τε*
	ἀνδροκτασίας τε καὶ ὕβρεις		Hom. *Η* 237 *μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε*
	169 *παύσει δὲ χόλον*		Hom. *Ι* 459 *παῦσεν χόλον*
	174 *ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι*	=	Hom. *Σ* 136*
	176 *χθόνα πᾶσαν*		Hom. *Β* 780 *χθὼν πᾶσα*
	177 *ἠδὲ θάλασσαν*	=	Hom. *α* 12*
	178 *κόνις . . . αἰθαλόεσσα*		Hom. *Σ* 23 *κόνιν αἰθαλόεσσαν**
	180 *πῦρ . . . ἄσπετον*		Hom. *ε* 100 sq. *ὕδωρ | ἄσπετον*
	182 *ὡς πάρος ἦσαν*		cf. ad II 33
	185 *χυτὴ κατὰ γαῖα καλύψει*		Hom. *Ζ* 464 *χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι**
	186 *Τάρταρά τ' εὐρώεντα μυχοὶ στυγίη τε γέεννα*		Hesiod. Theog. 119 *Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης*
	Τάρταρά τ' εὐρώεντα μυχοί		Porphyr. de philos. ex orac. haur. ed. Wolf p. 142, 143 *Ταρτάρεοί τε μυχοί*
	191 *νήδυμον . . . φάος*		Hom. *Β* 2 *νήδυμον ὕπνον* (Aristarchus)
	ἠελίου τερπνὸν φάος		Hom. *Λ* 605 *λαμπρὸν φάος ἠελίοιο*

V

V	1 *ἀλλ' ἄγε μοι*	=	Hom. *Κ* 384*
	2 *ἢ τοι μὲν πρώτιστα*	=	Hesiod. Theog. 116*

V 3 ἴση κατὰ γαῖα φέρεσκεν		Hom. *Z* 464 χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι
7 ἀληθέα φημιχθέντα		Hom. *Z* 382 ἀληθέα μυθήσασθαι*
8 γενεῆς τε καὶ αἵματος	=	Hom. *Z* 211*
9 μόλεν ἐκ Τροίης		Hom. *Ω* 492 ἀπὸ Τροίηθε μολόντα
πυρὸς . . . ὁρμήν		Hom. *Λ* 157 πυρὸς ὁρμῇ
ἔσχισεν ὁρμήν		Hom. *I* 355 ἔκφυγεν ὁρμήν*
17 δι᾿ ἡγεμόνων κακότητα	=	Theogn. 855 B.[4]*
		Hom. *N* 108 ἡγεμόνος κακότητι
19 καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς		Apoll. Rhod. *B* 5 ξείνοισιν ἀεικέα θεσμὸν ἔθηκεν
29 δεινὸς ὄφις		Orac. apud Herodot. VI 77 = orac. ed. Hendess 105, 5*
32 λύθρῳ τε παλάξει		Hom. *Λ* 169 λύθρῳ δὲ παλάσσετο
39 κοίρανος ἔσται		Hom. *B* 204 κοίρανος ἔστω*
41 αὐτὰρ ἐπ᾿ αὐτῷ	=	Hom. *δ* 134*
45 κόνις ἀλλοτρίη κρύψει		Epigr. gr. ed. Kaibel 151, 1 χυτὴ κόνις ἥδε καλύπτει
47 τῷ δ᾿ ἔσσεται οὔνομα πόντου		Hymn. Hom. Ven. 198 τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ᾿ ἔσσεται
48 ἔσται καὶ πανάριστος ἀνὴρ καὶ πάντα νοήσει		Hesiod. Oper. 293 οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ (νοήσει v. l.)
πάντα νοήσει		Hom. *σ* 230 πάντα νοῆσαι*
49 πανέξοχε κυανοχαῖτα		Hom. *O* 174 γαιήοχε κυανοχαῖτα*
50 ἔσσεται ἤματα πάντα		Hom. *ω* 25 ἔμμεναι ἤματα πάντα*
52 ἐν φρεσὶ θέσθαι		Hom. *N* 121 ἐν φρεσὶ θέσθε
54 πρῶτον μέν		Hom. *Z* 179*
55 ἐν παλάμῃσι	=	Hom. *E* 558
56 ἤματι τῷδε	=	Hom. *Φ* 584
δεύσῃ | γαῖαν ὅλην	—	Hom. *N* 655 δεῦε δὲ γαῖαν
62 αὐτὸν τὸν τερπικέραυνον		Hom. *Π* 232 Δία . . . τερπικέραυνον*
64 δειλοῖσι βροτοῖς		Hom. *X* 31 δειλοῖσι βροτοῖσιν
65 ὥς τε νοῆσαι		Hom. *τ* 478 οὔτε νοῆσαι*
66 θεὸν ἄμβροτον		Hom. *X* 9*
ἐν νεφέεσσιν	=	Hom. *π* 264
67 ἐν ἀνθρώποισι τέτυκται	=	Hom. *P* 690 Δαναοῖσι τέτυκται*
		α 95 ἐν ἀνθρώποισιν*
70 εἵνεκα ποινῆς	=	Hom. *Γ* 290*
71 θέμις ἔσσεται		Hom. *Λ* 779 θέμις ἐστίν
74 ἄνδρες ἔσονται		Hom. *B* 131 ἄνδρες ἔασιν*
76 ἀθανάτοιο βαρυκτύπου οὐρανίωνος		Hymn. Hom. Cer. 3 βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεύς

V 78 πολλὰ μάλ'	=	Hom. Τ 265*
ἄλλυδις ἄλλα	=	Hom. Φ 503*
80 τὰ ἕκαστα		cf. ad I 2
83 χαλκέους τε χρυσέους τε		Hom. Ζ 48 χαλκός τε χρυσός τε*
χρυσέους τε καὶ ἀργυρέους		Hom. κ 35 χρυσόν τε καὶ ἄργυρον
87 Ἑρμείαο ἄνακτος		Hom. Β 104 Ἑρμείας δὲ ἄναξ λ 151 Τειρεσίαο ἄνακτος
91 νόστιμον ἦμαρ		Hom. ε 220
95 αἵματι καὶ νεκύεσσι	=	Hom. Φ 325
ἱεροῖς παρὰ βωμοῖς		Hom. γ 273 ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς*
98 πολλὰ καμοῦσα		Hom. ξ 65 πολλὰ κάμῃσι
100 πίπτουσ' ἐπὶ γαίῃς		Hom. ω 535 ἐπὶ χθονὶ πίπτε
102 κτείνας τ' ἄνδρα		Hom. Λ 759 ἄνδρα κτείνας
ἄνδρα ἕκαστον	=	Hom. Η 424
βίον ἐξαλαπάξει		Hom. Δ 40 πόλιν ἐξαλαπάξαι*
103 μοῖραν τριτάτην		Hom. δ 97 τριτάτην . . . μοῖραν
δειλοῖσι βροτοῖσιν		cf. ad V 64
107 ἐθέλων πόλιν ἐξαλαπάξαι		Hom. Δ 40 sq. μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι* | τὴν ἐθέλω
109 φῶτας ἀρίστους	=	Hom. δ 530*
111 αἲ αἴ σοι, κραδίη δειλή,		Hom. Σ 54 ὤμοι ἐγὼ δειλή
τί με ταῦτ' ἐρεθίζεις		Hom. Α 32 μή μ' ἐρέθιζε
112 πολυκοιρανίην ἀλεγεινήν		Hom. Β 204 οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη
114 τὸ παρὸν τό τε μέλλον ἔσεσθαι		Hom. Α 70 τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα
126 sq. ὅσα σοι κακὰ μηχανάαται | πόντος		Hom. π 134 πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται
134 ποταμὸς βαθυδίνης		Hom. Φ 212*
139 ἰσόθεος φώς	=	Hom. Γ 310*
140 πότνια Ἥρη	=	Hom. Θ 218*
144 φῶτες ἄριστοι	=	Hom. Σ 230*
154 μεγάλην τε πόλιν		Hom. ι 178 μεγάλη πόλις
155 ἐκ τετράτου ἔτεος		Hom. β 107 τέτρατον . . . ἔτος
λάμψῃ μέγας ἀστήρ		Hom. Ζ 295 ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπε
156 εἵνεκα τιμῆς	=	Hom. ξ 70*
158 εἰς ἅλα δεινήν		Hom. Α 141 εἰς ἅλα δῖαν*
160 ἧς εἵνεκα		Hom. Ξ 89
πολλοὶ ὄλοντο		Hom. Λ 693 πάντες ὄλοντο*
170 ἣν παράκοιτιν	=	Hom. Ξ 346*
172 τί δὲ μηχανάαται		Hesiod. Oper. 241 ἀτάσθαλα μηχανάαται
177 πυρὶ δὲ φλεγέθοντι		Hom. Φ 358 πυρὶ φλεγέθοντι

V	179	τεὴν ὀλοφύρομαι ἄτην		Hom. Π 450 τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ*
	180	Μέμφι, πόνων ἀρχηγέ		Pseudophoc. 44 B^4. χρυσέ, κακῶν ἀρχηγέ
	188	μήτ' εἴην μήτε γενοίμην		Hesiod. Oper. 174 sq. μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι | ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι
	189	ἄγριος ἀνήρ		Hom. Θ 96 ἄγριον ἄνδρα*
	191	μέγας φώς		Hom. ι 513 φῶτα μέγαν
	198	ἐλεεινὰ δακρύσει		Hom. Χ 37 ἐλεεινὰ προσηύδα*
	201	αἵματι πολλῷ	=	Hom. ι 397*
	203	Σιδονίων βασιλεύς	=	Hom. δ 618
	206	Αἰθίοπες μεγάθυμοι		Hom. Α 123 μεγάθυμοι Ἀχαιοί
	214	λυγρὸν ὄλεθρον		Hom. Β 873*
	218	πολυήλατι χαλκῷ		Hom. Δ 495 αἴθοπι χαλκῷ*
	225	δείματα κεῖται		Hom. Ι 382 κτήματα κεῖται*
	229	ὕβρι κακῶν ἀρχηγέ		cf. ad V 180
		μέγα τέρμα		Hom. Γ 50 μέγα πῆμα
		ἀνθρώποις μέγα τέρμα		Hom. μ 125 πῆμα βροτοῖσιν
	238	λαμπρὸν σέλας ἠελίοιο		Hom. Α 605 λαμπρὸν φάος ἠελίοιο*
	243	ἤματι κείνῳ		cf. ad III 206
	244	ἀνθρώποις μέγα τέρμα		cf. ad V 230
	246	ἀνδράσι πῆμα		Hesiod. Oper. 82 πῆμ' ἀνδράσιν
	248	λοιμοῦ τε στοναχῆς τε		Hom. ω 416 μυχμῷ τε στοναχῇ τε*
		ἤματι κείνῳ		cf. ad III 206
	249	θεῖον γένος		Hom. Ζ 180*
		γένος οὐρανιώνων		Hom. Ε 373 τέκος οὐρανιώνων*
	250	οἳ περιναιετάουσι	=	Hom. β 66*
	252	νεφέων ἐρεβεννῶν	=	Hom. Χ 309*
	256	ἔξοχος ἀνήρ		Hom. Β 188 ἔξοχον ἄνδρα
	258	Ἑβραίων ὄχ' ἄριστος		Hom. Ο 282 Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος*
	265	ἐνὶ στήθεσσιν ἔχον νοῦν		Hom. Γ 63 ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί
	266	κυδάλιμοι παῖδες		Hom. ο 358 παιδὸς . . . κυδαλίμοιο
	272	ἐναντίον ἀλλήλοισιν		Hom. Υ 252 ἀλλήλοισιν ἐναντίον
	274	ἐκ νεφέων	=	Hom. Ο 170*
		πυρὸς αἰθομένοιο		cf. ad II 196
	276	πάντα μὲν ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα		Hom. ι 109 ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται
	277	θεὸν ἄμβροτον		cf. ad V 66
		αἰὲν ἐόντα		Hom. α 263 αἰὲν ἐόντας*
	279	κύνας καὶ γῦπας		Hom. Σ 271 κύνες καὶ γῦπες

V 282	ἀπὸ πέτρης ἠδ' ἀπὸ πηγῆς	Hom. Χ 126 ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης*
284	ἔξοχον ὄντα	Hom. Β 188 ἔξοχον ἄνδρα
286	ἀλλὰ τί δή μοι ταῦτα νόος σοφὸς ἐγγυαλίζει;	Hom. Λ 407 ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
294	εἰς ἅλα δεινήν	cf. ad V 158
296	παρ' ὄχθαις	Hom. ζ 97 παρ' ὄχθῃσιν
297	ναὸν . . . τὸν οὐκ ἔτι ναιετάοντα	Hom. δ 96 οἶκον εὖ μάλα ναιετάοντα
298	αἰθέρι ναίων	cf. ad II 27
301	ἄνδρεσσι βροτοῖσιν	Hom. ε 197 βροτοὶ ἄνδρες Β 285 μερόπεσσι βροτοῖσιν
303	βρονταῖς τε στεροπαῖς τε	Hesiod. Theog. 707 βροντήν τε στεροπήν τε Theog. 691 βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ
	κεραυνοῖς τε φλεγέθουσιν	Hesiod. Theog. 846 κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος
304	ἄνδρας δυσμενέας	Hom. Κ 40*
309	ἐν παλάμαις ἀθέων ἀνδρῶν	Hom. Ε 558 ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι
320	παρὰ χεύμασι Θερμώδοντος	Apoll. Rhod. Argon. Β 970 προχοῇς ἐπὶ Θερμώδοντος*
321	παρ' ὕδασι Μαιάνδροιο	Apoll. Rhod. Argon. Γ 876 ἐφ' ὕδασι Παρθενίοιο* Apoll. Rhod. Argon. Β 866 Ἰμβρασίοισι παρ' ὕδασιν*
326	δολόεσσαν ἀοιδήν	Hom. Ω 721 στονόεσσαν ἀοιδήν* Apoll. Rhod. Argon. Β 423 δολόεσσαν ἀρωγήν*
328	ἵλαθι	Apoll. Rhod. Argon. Δ 1600*
331	πάντεσσι βροτοῖσιν	Hom. Β 285 μερόπεσσι βροτοῖσιν*
332	οἷον θεὸς ἐγγυάλιξεν	Hom. Β 436 ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει*
334	ὑπ' ἠέρος	Hom. Ρ 645*
	ἐν κονίῃσιν	Hom. Χ 402*
344	ἀν' οὐρανὸν εὐρὺν ὕπερθεν	Hom. Ο 36 καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν*
347	σεληναίης λαμπρὸν φάος	Hom. Α 605 λαμπρὸν φάος ἠελίοιο
350	καὶ ὀιζύς	Hom. Ξ 480*
351	ἔσσεται ἦμαρ	Hom. Ζ 448*
	χρόνον πολύν	Hom. Β 343 πολὺν χρόνον
352	οὐρανόθι πρό	cf. ad I 267

V	353	*δυσμενέας δ' ἄνδρας*		cf. ad V 304
	354	*ἀρνῶν ἠδ' οἰῶν*		Hom. *Ω* 262 *ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων**
		μόσχων τ' αἰγῶν τ' ἐριμύκων		Hom. *Υ* 497 *βοῶν ἐριμύκων**
	355	*ταύρων τ' ἀγέλας*		Hom. *Σ* 528 *βοῶν ἀγέλας*
	361	*περὶ τέρμα σελήνης*		Hom. *Ψ* 462 *περὶ τέρμα βαλοῦσας**
	363	*ἐκ περάτων γαίης*	–	Orphic. Fragm. 152, 10 (Abel)*
		ἐκ περάτων	=	Apoll. Rhod. Argon. *Β* 165
		μητροκτόνος ἀνήρ		Orac. apud Cassium Dion. 62, 18 *μητροκτόνος ἡγεμονεύσει*
	364	*ὀξύστομα μερμηρίζων*		Hom. *δ* 533 *ἀεικέα μερμηρίζων**
	366	*πάντων τ' ἀνθρώπων*	=	Hom. *Ξ* 233
		πάντα νοήσει		cf. ad V 48
	370	*τοὺς δ' αὖ πεπτηῶτας*		Hom. *χ* 384 *πεπτεῶτας πολλούς* (ubi EMQRV *πεπτηῶτας*, et A *πεπτη*$^{\varepsilon}$*ῶτας* habent)
	372	*ποταμῶν βαθυδινῶν*		Hom. *Φ* 212 *ποταμὸς βαθυδίνης**
	375	*χειμερίη πνοιὴ πνεύσει*		Hom. *Ε* 697 sq. *πνοιὴ Βορέαο ἐπιπνείουσα*
	376	*πεδίον πολέμοιο κακοῦ πλησθήσεται*		Hom. *Υ* 156 *τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον*
		πολέμοιο κακοῦ		Hom. *Α* 284 *πολέμοιο κακοῖο*
	380	*πάντας ὁμοῦ*		Hom. *Ρ* 422 *πάντας ὁμῶς**
		φῶτας ἀρίστους		cf. ad V 108
	381	*οἰκτρὸς ὄλεθρος*		Hom. *ψ* 79 *οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ*
	396	*παρθενικαὶ κοῦραι*		Hom. *λ* 39 *παρθενικαί τ' ἀταλαί*
	410	*καὶ ἀνδράσι κυδαλίμοισιν*		Hom. *ξ* 206 *καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν** *Ρ* 378 *ἀνέρε κυδαλίμω*
	412	*σῆμα . . . τέτυκτο*		Hom. *Ψ* 455 *σῆμ' ἐτέτυκτο*
	413	*μεγάλην πόλιν ἐξαλαπάξαι*		Hom. *γ* 85 *Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι**
	415	*σκῆπτρον ἔχων ἐν χερσίν*		Hom. *Σ* 557 *σκῆπτρον ἔχων** *Α* 14 sq. *στέμματ' ἔχων ἐν χερσίν** . . . | *χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ*
		ὅ οἱ θεὸς ἐγγυάλιξεν		Hom. *Β* 436 *ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει**
	417	*πρότεροι . . . ἄνδρες*		Hom. *Φ* 405 *ἄνδρες πρότεροι*
	418	*πυρὶ πολλῷ*		Hom. *μ* 237*
	421	*καὶ ἠλίου ἠδὲ σελήνης*		Hom. *δ* 45 *ἠελίου . . . ἠὲ σελήνης** Parmenid. 140 M. *καὶ ἥλιος ἠδὲ σελήνη**
	424	*ἀπείρονα πύργον*		Hom. *Α* 350 *ἀπείρονα πόντον**

V 428	ἀντολίαι δύσιές τε	Arat. 62 δύσιές τε καὶ ἀντολαί
429	πέλεται δειλοῖσι βροτοῖς	Hom. ο 408
430	οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων Κύπρις ἄθεσμος	Pseudophoc. 3 B[1] μήτε γαμοκλοπέειν μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν
	παίδων Κύπρις ἄθεσμος	Pseudophoc. 190 B[1] ἐς Κύπριν ἄθεσμον
431	οὐδὲ κυδοιμός, ἔρις δ' ἐν πᾶσι δικαία	Hom. Σ 535 ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ὁμίλεον
	ἔρις δ' ἐν πᾶσι δικαία	Hesiod. Oper. 24 ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσιν
433	θεὸς ὑψιβρεμέτης	Hom. Α 354 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης*
434	Βαβυλὼν χρυσόθρονε χρυσοπέδιλε	Hom. Α 611 χρυσόθρονος Ἠώς λ 604 Ἥρης χρυσοπεδίλου
442	εἵνεκα γὰρ τῆς σῆς ἀρχῆς	Hom. Γ 100 Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς
445	λυγρὰ πέπονθας	Hom. ν 6 πολλὰ πέπονθας*
451	δεινὸν μόρον	Hom. Σ 465 μόρος αἰνός Ζ 357 κακὸν μόρον*
452	μέγα πῆμα παθοῦσαν	Hom. Ι 229 μέγα πῆμα η 195 πῆμα πάθῃσι*
467	δεινὸν γένος	Hom. π 401 δεινὸν δὲ γένος*
	οὐκ ἀλαπαδνόν	Hom. Ε 783*
468	καὶ τότ' ἀθεσμοβόροι μέροπες κατέδουσι γονῆας	Empedocl. 434 sq. (Stein): ὡς δ' αὔτως πατέρ' υἱὸς ἑλὼν καὶ μητέρα παῖδες | θυμὸν ἀπορραίσαντε φίλας κατὰ σάρκας ἔδουσιν
469	λιμῷ τειρόμενοι	Hom. δ 369 ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός
	καὶ ἔγκατα λαφύσσονται	Hom. Λ 176 καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει*
473	σαρξίν τε καὶ αἵματι	Hom. ι 293 σάρκας τε καὶ ὀστέα*
476	μυρία δ' οἰμώξει	Hom. Η 125 ἦ κε μέγ' οἰμώξειε*
	κατὰ τέρμα	Hom. Ψ 466 περὶ τέρμα
477	ἠελίου δύνοντος	Hom. Merc. 68 Ἠέλιος μὲν ἔδυνε
480	περὶ μέγαν οὐρανόν	Hom. Ε 750 μέγας οὐρανός
484	ἐπὶ χεύμασι Νείλου	cf. ad XI 176
485	ἐπὶ ψαμάθοις	Hom. Α 486
490	νοῦν δ' ἄφθιτον ἐν φρεσὶ θέντες	cf. ad I 134
492	καί ποτέ τις ἐρέει	Hom. Ζ 479 καί ποτέ τις εἴπῃσι*
493	τέμενος καλόν	Hom. Ζ 194 sq. τέμενος . . . | καλόν
501	ὅτ' ἂν ἐκπρολιπόντες	Hom. θ 515 λόχον ἐκπρολιπόντες
508	δεινὸν χόλον	Hymn. Hom. Cer. 354 αἰνὸν . . . χόλον
510	κοὐκ ἔτι δὴ φειδώ τίς γ' ἔσσεται	Hom. Η 409 οὐ γάρ τις φειδὼ . . . | γίγνετ'

V	511 ὅ περ θεὸς ἐγγυάλιξεν		cf. ad V 415
	512 Ἠελίου φαέθοντος		Hom. Λ 735 ἠέλιος φαέθων
	513 δεινὸν χόλον		cf. ad V 508
	518 ἔπληξεν . . . τένοντα		Hom. Ε 307 ῥῆξε τένοντε
	519 ἀφήρπασε νόστιμον ἦμαρ		Hom. α 9 ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ*
	522 οὐκ ἔτ᾽ ἔφαινε		Hom. δ 12 οὐκ ἔτ᾽ ἔφαινον
	523 κατὰ ζωστῆρα Λέοντος		Hom. Ε 539 διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν
	524 ἔδεισε γὰρ Ὠαρίωνα		Arat. 636 φοβέει μέγαν Ὠαρίωνα*
	525 δεινοῖο Λέοντος		Hom. δ 335 κρατεροῖο λέοντος
	526 ἀπὸ φλογὸς Ἠελίοιο		Hom. Ι 468 διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο*
	527 μένος κρατεροῖο Φαεινοῦ		Hom. Ν 60 μένεος κρατεροῖο
	530 ἐπ᾽ Ὠκεανοῖο λοετρά		Hom. Σ 489 λοετρῶν Ὠκεανοῖο*

VI

VI	4 προχοαῖς ἀπολουσάμενος ποταμοῖο		Hom. Ρ 263 ἐπὶ προχοῇσι διιπετέος ποταμοῖο*
	14 ἄλγεα πολλά		Hom. Ω 742 ἄλγεα λυγρά*
	16 φύῃ φυτόν		Hom. ι 108 φυτεύουσιν . . . φυτόν
	17 γαῖα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα	=	Apoll. Rhod. Arg. Δ 496* Hesiod. Theog. 847 χθὼν πᾶσα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα*

VII

VII	2 sq. ἔσσῃ . . . | ἀνδρῶν μὲν χήρη		Hom. Ζ 408 sq. χήρη | σεῦ ἔσομαι
	4 Δῆλε, σὺ μὲν πλεύσεις, καὶ ἐφ᾽ ὕδατος ἄστατος ἔσσῃ		Orac. ed. Hendess 30 κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν
	5 γλαυκῆς . . . θαλάσσης		cf. ad I 11
	κῦμα θαλάσσης	=	Hom. Σ 66*
	6 καιόμενον . . . πῦρ		Hom. Γ 376 καιομένοιο . . . πυρός
	8 ἤλυθεν ἀνδρῶν		Hom. Υ 47 ἤλυθον ἀνδρῶν*
	15 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν		cf. ad III 649
	16 ἐπ᾽ ἄλγεος οἰκτρὰ παθόντες		Hom. μ 27 ἀλγήσετε πῆμα παθόντες*
	20 ἀλλήλων ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις		Orac. apud Dion. Cass. 57, 18 et 62, 18 (vol. IV 33, V 135 Dind.) 2 Ῥωμαίους ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις*

VII	*ἔμφυλος . . . στάσις*		Orac. ed. Hendess 83, 4 *πόλεμός τε καὶ ἔμφυλος στάσις*
23	*κλύσσει δέ σε κῦμα Λύκοιο*		Hom. Hymn. Apoll. 75 *ἐμὲ κῦμα . . . κλύσσει*
	κῦμα Λύκοιο		Apoll. Rhod. Arg. *Δ* 132 *παρὰ προχοῇσι Λύκοιο*
26	*ὑψόσ' ἰδέσθαι*		Hom. *ε* 217 *εἰς ἄντα ἰδέσθαι**
31	*πάντα τελεῖται*	—	Hom. *B* 330*
32	*τῷ γάρ τ' αὐτὸς ἔδωκε θεός*		Hom. *H* 288 *τοι δῶκε θεός**
	κράτος ἐγγυαλίξας		Hom. *Λ* 192 *κράτος ἐγγυαλίξω** *P* 613 *κράτος ἐγγυάλιξεν**
37	*φρένας ἀνδρῶν*	—	Hom. *ϑ* 559*
47	*αἵματι δ' ἀνδρομέῳ*		Hom. *χ* 19 *αἵματος ἀνδρομέοιο**
	αἵματι δ' ἀνδρομέῳ πολλὴν χθόνα φυρήσουσιν		Hom. *ι* 397 *πεφυρμένον αἵματι πολλῷ*
48	*ἐκ δορὸς ἀλκῆς*		Hom. *Z* 112 *θούριδος ἀλκῆς**
52	*τελέσει τάφον, οὐ γάμον*		Hom. *υ* 307 *καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο*
52 sq.	*βαρεῖα* | *κλαύσουσιν*		Hom. *Θ* 334 *βαρέα στενάχοντα*
54	*τυπάνοις καὶ κρότοις ἦχον*		Hymn. Hom. XIV 3 *κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχή*
59	*ὠκυρόοις ποταμοῖς*		Hom. *E* 598 *ὠκυρόῳ ποταμῷ*
60	*βαρὺν Ἄρην*		Hom. *Λ* 836 *ὀξὺν Ἄρηα*
67	*Ἰορδάνου ἐν προχοῇσι*		cf. ad VI 4 sq.
68	*γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος*	=	Hom. *E* 769*
70	*πατρὸς ἐς οἴκους*		Hom. *β* 52 *πατρὸς μὲν ἐς οἶκον*
71	*μέγας οὐρανός*	=	Hom. *E* 750*
	οὐρανὸς ἐστήριξεν		Hom. *Δ* 443 *οὐρανῷ ἐστήριξε*
74	*χρυσῷ . . . ἢ ἀργύρῳ*		Hom. *K* 438 *χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ*
78	*ἀλλ' ἅμα πᾶσιν*		Hom. *Z* 59 *ἀλλ' ἅμα πάντες**
80	*εἰς οὐρανὸν ὄμματα πήξας*		Hom. *Γ* 217 *κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας** Apoll. Rhod. Arg. *Γ* 422 *ποδῶν πάρος ὄμματα πήξας**
81	*τοῖα βοήσας*		Hom. *P* 89 *ὀξὺ βοήσας**
84	*πυρὸς ἐξεφαάνθης*		Gregor. Nazianz. Carm. I 2, 2, 10 *πατρὸς ἐξεφαάνθη*
86	*πενίης ἀπὸ λιμὸν ἐρύκειν*		Hom. *ε* 166 *ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι**
92	*μὴ θλίψῃς*		Pseudophoc. 19 B[4] *μὴ θλῖβε*
95	*τὸν μὴ χέρες ἐργάσσαντο*		cf. ad IV 6

VII	109 ἀστράψεις ἐς Ὄλυμπον		Apoll. Rhod. Arg. Γ 1358 (αἴγλη) Οὔλυμπόνδε δι' ἠέρος ἀστράπτουσα
	120 μαινόμενον πῦρ		Hom. O 605 sq. ὅτ' . . . ὀλοὸν πῦρ | οὔρεσι μαίνηται
	123 κόσμος ἄκοσμος	=	Nonn. Dionys. VI 371*
	125 ἐν πυρὶ κεκμηῶτα		Hom. κ 31 ἐπήλυθε κεκμηῶτα*
	138 θεὸν . . . ἱλάσκονται	=	Hom. Z 380*
	139 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν		cf. ad III 649
	141 νὺξ ἔσται		Hom. σ 272 νὺξ δ' ἔσται*
	νὺξ . . . μακρὴ καὶ ἀφεγγής		Hom. λ 373 νὺξ . . . μάλα μακρὴ ἀθέσφατος
	142 θείου δεινὴ περιβήσεται ὀδμή		Hom. Ξ 415 δεινὴ δὲ θεείου γίγνεται ὀδμή*
	145 ὡς πάρος ἦεν		cf. ad II 33
	148 ἀλλ' ἅμα πάντες		Hom. Z 59*
	149 λευκοῖς ὑπ' ὀδοῦσι		Hom. K 263 λευκοὶ ὀδόντες τ 465 λευκῷ ὀδόντι
	152 ἄλλα τε πολλὰ κακῶς ἐπόνησ'		Hom. I 348 μάλα πολλὰ πονήσατο
	154 ἄγριον ὅρκον		Hom. T 108 καρτερὸν ὅρκον* T 88 ἄγριον ἄτην*
	161 υἷα φίλον μετέδωκα		Hom. T 117 ἡ δ' ἐκύει φίλον υἱόν
	162 ἐς οὐρανὸν ὄμματα πήξω		cf. ad VII 80

VIII

VIII	3 κατὰ πτόλιν	=	Hom. β 383*
	10 κακὰ πολλά	=	cf. ad I 106
	13 καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς		cf. ad V 19
	14 ὀψὲ θεοῖο μύλοι ἀλέουσι τὸ λεπτὸν ἄλευρον		Paroem. Gr. II 199, 8 L. ὀψὲ θεῶν ἀλέουσι μύλοι, ἀλέουσι δὲ λεπτά
	16 ὑψικόμων ὀρέων κορυφάς		Hom. M 282 ὑψηλῶν ὀρέων κορυφάς* Ψ 118 δρῦς ὑψικόμους
	17 ἀρχὴ πᾶσι κακῶν φιλοχρημοσύνη		Pseudophoc. 42 B[4] ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης
	20 φάος ἠελίου		Hom. Σ 61 φάος ἠελίοιο
	οὐκ οὐρανόν, οὐδὲ θάλασσαν		Hom. Σ 483 ἐν δ' οὐρανόν, ἐν δὲ θάλασσαν*
	21 φύουσιν ἅπαντα		Hom. ι 109 πάντα φύονται
	26 τέκνα γονεῦσιν	=	Hesiod. Oper. 235* (optimus cod. M τοκεῦσιν)

III	27 *τίμιος ἔσται*		Hom. κ 38 *τίμιός ἐστιν**
	28 *πᾶσα θάλασσα*		Hom. Φ 196*
	33 *γαῖα πέλωρος*		cf. ad III 646
	ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος		cf. ad II 184
	41 *καὶ σὰ θέμεθλα λύκοι καὶ ἀλώπεκες οἰκήσουσιν*		Orac. Phaennus ap. Zosim. II 37, 9 *δὴ τότε Βιθυνῶν γαῖαν λύκοι οἰκήσουσιν*
	46 *Διὸς γενεή*		Hom. Φ 191
	47 *νεκύων εἴδωλα καμόντων*		Hom. λ 475 sq. *νεκροὶ . . . βροτῶν εἴδωλα καμόντων**
	53 *διερῷ ποδί*		Hom. ι 43*
	60 *καί ποτε δῆμος ἐρεῖ*		cf. ad V 492
	61 *κακὸν ἦμαρ*		Hom. Ι 251*
	63 *νήπια τέκνα*		Hom. Β 311*
	64 *παρὰ Θύβριδος ὄχθαις*		Hom. Δ 475 *παρ' ὄχθῃσιν Σιμόεντος*
	67 *οὗ τὸ κράτος*		Hom. α 70 *ὅο κράτος*
	71 *ἐκ περάτων*	=	Apoll. Rhod. Arg. Β 165*
	76 *κλέος ἔσται*	–	Hom. Η 451
	84 *τέκνα γονεῦσιν*		cf. ad VIII 26
	90 *ἐσσομένου λιμοῦ τε καὶ ἐμφύλου πολέμοιο*		Hom. Α 61 *πόλεμός τε . . . καὶ λοιμός*
	97 *φάος ἠελίοιο*		cf. ad VIII 20
	103 sq. *κόνις . . . | αἰθομένη*		Hom. Σ 23 *κόνις αἰθαλόεσσα*
	104 *μυκηθμὸν ἀκούσει*		Hom. μ 265 *μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα*
	107 sq. *πᾶσιν ὁμοῦ νὺξ ἐστιν ἴση τοῖς πλοῦτον ἔχουσιν . . . καὶ πτωχοῖς*		Pseudophoc. 111 sqq. *πάντες ἴσον νέκυες . . . καὶ πατρὶς Ἅιδης ξυνὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν*
	121 *αἰὼν κοινὸς ἅπασιν*		Pseudophoc. 113 B[4] *ξυνὸς χῶρος ἅπασι*
	126 *ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει*		Hesiod. Oper. 815 *ὑπὸ* (sic ipse conieci, *ἐπὶ* codd.) *ζυγὸν αὐχένα θεῖναι*
	130 *ἔσῃ κόσμῳ καὶ ὄνειδος ἁπάντων*		Hom. Π 498 sq. *καὶ ὄνειδος | ἔσσομαι*
	135 sq. *αὐτοκρατεῖς δ' ἄρξουσι θεοῦ βουλῇσι μεγίστου | παῖδες καὶ παίδων τούτου γενεὴ ἀσαλεύτων*		Hom. Υ 307 sq. *νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει | καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται*
	θεοῦ βουλῇσι		Hom. Ν 524 *Διὸς βουλῇσιν* Hymn. Hom. Cer. 345 *θεῶν βουλῇ*
	137 *ὧρ γὰρ θέσφατόν ἐστι*	–	Hom. Θ 477*
	περιπλομένοιο χρόνοιο	=	Empedocl. 229* (Stein)
	140 *ἄκριτα φῦλα*	=	Parmen. 49 M.*

VIII 144	*πολέεσσι περικτιόνεσσιν ἄνασσα*		Hom. *T* 104 *πάντεσσι περικτιόνεσσι ἀνάξει**
152	*πᾶσιν δὲ μάλιστα*		Hom. *ψ* 61 *πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί*
157	*αἷμα κελαινόν*	=	Hom. *Λ* 829*
158	*ὀλέκοντα νομῆας*		Hom. *T* 151 *ὀλέκοντα φάλαγγας**
162	*ὑφ' ἡγεμόνων κακότητος*		cf. ad V 17
163	*ἔφυγεν βροτὸς αἰπὺν ὄλεθρον*		Hom. *α* 11 *ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον**
164	*τρὶς μακαριστὸς ἔην καὶ τετράκις ὄλβιος ἀνήρ*		Hesiod. Fragm. 102, 1 R. *τρὶς μάκαρ Αἰακίδη καὶ τετράκις, ὄλβιε Πηλεῦ* Hom. *ε* 306 *τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο* Orac. ed. Hendess 142, 1 *τρὶς μάκαρες κεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται*
173	*ὅ κεν πολὺ λώιον εἴη*		Hom. *Α* 229 *ἦ πολὺ λώιόν ἐστι*
174	*ἀλλ' ὁπότ' ἂν δή*	=	Hom. *Π* 62*
	κακὸν ἦμαρ		Hom. *I* 251*
175	*λιμοῦ καὶ λοιμοῦ*		cf. ad II 23
	ἠδὲ κυδοιμοῦ		Hom. *Λ* 164 *ἔκ τε κυδοιμοῦ**
176	*καὶ τότ' ἔπειτ'*	—	Hom. *ψ* 195*
181	*κατὰ γαῖαν ἅπασαν*		Hom. *ρ* 418 *κατ' ἀπείρονα γαῖαν**
182	*ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες*		cf. ad I 130
184	*ἀναιδείην ποθέοντες*		Hom. Epigr. 15, 7 *ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες*
185 sq.	*ἁρπαλέοι τε τύραννοι ἁμαρτωλοί τε βίαιοι, | ψεῦσται ἀπιστόφιλοι κακοπράγμονες οὐδὲν ἀληθεῖς*		Gregor. Nazianz. Carm. II 2, 7 (ad Nemesium), 93 sq. (Caillau): *ψεύστας ἀνδροφόνους σκολιοὺς ἐπίορκον ὀμοῦντας | ἅρπαγας ἀνδρογύνους μοιχοὺς ἐπιβήτορας ἀνδρῶν*
188	*οὐδέ σφιν πλούτου κόρος ἔσσεται*		Hom. *T* 221 *φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν* *N* 636 *πάντων κόρος ἐστί*
191	*πάντα μάλ' ἐξείης*		Hom. *λ* 134 *πᾶσι μάλ' ἐξείης**
192	*σῆμα πόνοιο*		Hom. *X* 30 *κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται (ἀστήρ)*
193	*πολέμου καὶ δηιοτῆτος*	=	Hom. *E* 348*
194	*μή ποτ' ἐγὼ ζῴην*		Hesiod. Oper. 172 sq. *μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι | ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι*
198	*ξύλινος δόμος ἀμφικαλύψῃ*		Hom. *δ* 618 *ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε**

III 199 δόμον Ἄϊδος εἴσω	Hom. Λ 263*
200 μέγα κράτος	Hom. Λ 753*
κακὰ πολλά	cf. ad I 106
201 βασιληΐδα τιμήν	Hesiod. Theog. 462*
204 πολλῇ δέ τε λαίλαπι τυφῶν	Hom. μ 426 ζέφυρος . . . λαίλαπι θύων P 57 ἐλθὼν . . . ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ
209 γαῖα δ' ἴση πάντων	Hom. O 193 γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων
211 πηγὰς δὲ γλυκεροῦ οἴνου λευκοῦ τε γάλακτος	cf. ad III 622
213 ἀθανάτοιο θεοῦ	cf. ad I 53
215 τότε θέσφατα πάντα τελεῖται	Hymn. Hom. Merc. 472 θέσφατα πάντα Hom. B 330 τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται*
225 γῆν οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν	cf. ad VI 17 et III 20
226 πύλας εἱρκτῆς Ἀίδαο	Hom. E 646 πύλας Ἀίδαο
232 σέλας ἠελίου	Hom. Ψ 154 φάος ἠελίοιο
236 καὶ πᾶσα θάλασσα	Hom. Φ 196*
241 Ταρτάρεον δὲ χάος δείξει τότε γαῖα χανοῦσα	Hom. Y 62 sqq. μή οἱ ὕπερθε | γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, | οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη | σμερδαλέ' εὐρώεντα
241 γαῖα χανοῦσα	Gregor. Nazianz. Carm. II 1, 1, 172 (Caillau)* Hom. Z 282 γαῖα χάνοι
242 βασιλῆες ἅπαντες	Hom. H 106 βασιλῆες Ἀχαιῶν*
243 πυρὸς ἠδὲ θεείου	Hom. χ 493 πῦρ καὶ θήιον
ἠδὲ θεείου	Hom. μ 417 ἐν δὲ θεείου
244 σῆμα δέ τοι τότε πᾶσι βροτοῖς	Hymn. Hom. XXXII 13 τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται
253 τίμιον εἶναι	Hom. κ 38 τίμιός ἐστιν*
254 ὅν περ ὑπέστη	Hom. κ 483 ἥν περ ὑπέστης*
262 ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε	cf. ad I 41
266 βροτὰ φῦλα	Hymn. Hom. Merc. 578 φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων
275—278 ἐκ δ' ἄρτων ἅμα πέντε καὶ ἰχθύος εἰναλίοιο | ἀνδρῶν χιλιάδας ἐν ἐρήμῳ πέντε κο-	Gregor. Nazianz. Carm. I 1, 20, 15 sq. (Caillau): κοφίνους δυοκαίδεκα πλῆσε | κἀνδρῶν χιλιάδας πέντ' ἀπὸ πέντ' ἀκόλων

VIII	ῥέσσει, | καὶ τὰ περισσεύοντα λαβὼν τότε κλάσματα πάντα | δώδεκα πληρώσει κοφίνους εἰς ἐλπίδα λαῶν		ibid. I 1, 22, 10 sqq. *πέντε δ' ἄρ' ἐξ ἀκόλων | καὶ δύο ἰχθυδίων ἐν ἐρήμῳ πέντε ποτ' ἀνδρῶν | θρέψεν χιλιάδας* ibid. I 1, 21, 11 sq. *θρέψεν πάλιν ἑπτ' ἀκόλοισιν | ἀνδρῶν χιλιάδας*
	280 κακὸν ἀντὶ καλοῦ . . . πράξουσιν		Hesiod. Theog. 585 *τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο*
	282 πάντα νοῶν καὶ πάντα βλέπων καὶ πάντ' ἐπακούων		Xenophan. Fragm. 2 *οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δὲ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει* (de forma versus cf. Simonid. Cei Fragm. 169, 1 B⁴ *πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπών*)
	293 τίς τίνος ἢ πόθεν ἦλθεν		Hom. Φ 150 *τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν;** ο 423 *τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι*
	299 ἀλλ' ὁπότ' ἂν δή		cf. ad VIII 174
	306 νὺξ ἔσται σκοτόεσσα		Hom. σ 272 *νὺξ δ' ἔσται* ξ 457 *νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος*
	310 ἥξει δ' εἰς Ἀίδην		Hom. Ο 251 sq. *δῶμ' Ἀίδαο . . . | ἵξεσθαι*
	312 θανάτου μοῖραν		Hom. ρ 326 *μοῖρα . . . μέλανος θανάτοιο*
	τρίτον ἦμαρ	=	Hom. ε 390
	313 ἐς φάος ἥξει		Hesiod. Theog. 652 *ἐς φάος ἂψ ἀφίκεσθε*
	315 ἀθανάτου πηγῆς ἀπολουσάμενος ὑδάτεσσιν		Apoll. Rhod. Argon. Γ 860 *ἀενάοισι | λοεσσαμένη ὑδάτεσσιν*
	319 ὡς πάρος ἦν		cf. ad II 33
	χερσίν τε ποσίν τ'	=	Hom. Υ 360
	321 ἀντολίην τε δύσιν τε μεσημβρίην τε καὶ ἄρκτον		cf. ad II 195 et III 26
	324 μάλα πολλὰ παθοῦσα		Hom. Ι 492 *μάλα πολλὰ πάθον* δ 81 *πολλὰ παθών*
	326 sq. τὸν ζυγὸν . . . | ἐπ' αὐχένι κείμενον		Hymn. Hom. Cer. 217 *ἐπὶ γὰρ ζυγὸς αὐχένι κεῖται*
	328 δεσμούς τε βιαίους		Hymn. Hom. VIII 17 *κῆράς τε βιαίους*
	338 ἀὴρ γαῖα θάλασσα φάος πυρὸς αἰθομένοιο		Empedocl. 78 (Stein) *πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ | γαῖα καὶ αἰθέρος ἤπιον ὕψος*
	φάος πυρὸς αἰθομένοιο		Hom. Θ 563 *σέλαι πυρὸς αἰθομένοιο**
	339 ἤματα πάντα	=	Hom. ζ 46*
	344 οὐ πετεηνῶν		Hom. Β 549 *ὀρνίθων πετεηνῶν**

III 352	*δίψῃ λιμῷ*		Hom. Τ 166 *δίψα τε καὶ λιμός*
	λιμῷ λοιμῷ τε		cf. ad II 23
359	*αὐτός μοι τάδε πάντα θεὸς νόῳ ἐγκατέδειξεν*		Hom. ψ 284 *τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι*
	τάδε πάντα		Hom. ξ 160
	νόῳ ἐγκατέδειξεν		cf. ad III 820
360	*πάντα τελέσσει*		Hom. ψ 250 *πάντα τελέσσαι**
361	*οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης*	=	Pythiae orac. apud Herodot. I 47, v. 1 = Orac. ed. Hendess 94, 1
362	*Τάρταρον ἠερόεντα*		Hom. Θ 13 Hesiod. Theog. 721 *
364	*ὀρνίθων πετεηνῶν*	=	Hom. Β 459
365	*καὶ μερόπων ὄντων τε καὶ ἐσσομένων νεκύων τε*		Hom. Α 70 *τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα*
373	*καὶ κωφοῦ ξυνίημι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω*	=	Pythiae oracul. apud Herod. I 47, v. 2 Orac. Graec. ed. Hendess 94, 2
374	*πόσον ἐστὶ τὸ πᾶν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ὕψος*		Hesiod. Theog. 720 *ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης*
377	*μοῦνος γὰρ θεός εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς ἄλλος*		cf. ad III 629
385	*σάρκας γὰρ καίουσι καὶ ὀστέα μυελόεντα*		Hom. ι 293 *ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα*
388	*θεῷ . . . σπένδουσι τὸν οἶνον*		Hom. Λ 775 *σπένδων οἶνον* δ 591 *ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσι*
406	*ἐκ μόχθων ἰδίων πορίσας*		Pseudophoc. 153 B[4] *μόχθων ὡς ἐξ ἰδίων βιοτεύῃς*
425	*ἤματα πολλά*		Hom. Θ 539 *ἤματα πάντα**
426	*οὐκ ἔαρ, οὐ χειμών, οὔτ' ἂρ θέρος, οὐ μετόπωρον*		cf. ad II 327
427	*δύσις ἀντολίη*		cf. ad II 329
430	*αὐτογένητος ἄχραντος ἀληθινὸς ἀέναός τε*		Porphyr. de philos. ex orac. haur. ed. Wolff, Orac. append. p. 238, 37 *αὐτοφανὴς ἀλόχευτος ἀσώματος ἠδέ τ' ἄυλος*
431	*πυρόεσσαν ἀυτμήν*		Hom. π 290 *πυρὸς . . . ἀυτμή* λ 400 *ἀμέγαρτον ἀυτμήν*

VIII 436	ὄμβρων δ' ἄσπετα χεύματ' ὀπωρινῆς τε χαλάζης	Hom. K 6 τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον ἠὲ χάλαζαν
437	χείματος ὁρμῆς	Hesiod. Oper. 450 χείματος ὥρην*
438	νόῳ διατεκμαίρονται	Hesiod. Oper. 398 θεοὶ διετεκμήραντο
439	ὅσσα περ αὐτῷ σοι δοκέει	Hom. Z 338 δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
442	στόματος γλυκερῇ προσφθέγξαο φωνῇ	Hesiod. Theog. 97 γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέεν αὐδή
445	θνητῷ περ ἐόντι	Hom. Π 154 θνητός περ ἐών
447	πάντα δ' ἐτύχθη	Hom. μ 280 πάντα τέτυκται* B 320 οἷον ἐτύχθη*
450 sqq.	οὐρανὸς ἀὴρ πῦρ χθὼν ἠδέ τε χεῦμα θαλάσσης | ἠέλιος μήνη χορὸς ἄστρων οὔρεα . . . . . | εὐφρόνη ἦμάρ θ'	Empedocl. 187 (Stein) ἠλέκτωρ τε χθών τε καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα
		Orphic. Fragm. 123, 10 (Abel) πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθὴρ νύξ τε καὶ ἦμαρ
		Ioann. Gaz. descr. tab. mundi 11 sqq. ἄστρα πόλον χθόνα κόσμον ὕδωρ φαέθοντα σελήνην | βροντὴν ἀστεροπὴν νέφος ὄρνεον ἄγγελον ἰχθὺν | αἰθέρα νύκτα θάλασσαν ὅλην φύσιν
452	εὐφρόνη ἦμαρ θ'	Hom. κ 86 νυκτός τε καὶ ἤματος
454	ἄγρια φῦλ'	Hom. T 30 ἄγρια φῦλα
	καὶ πετεηνῶν	cf. ad VIII 344
461	ἔννεπε φωνῇ	Hom. Θ 412 ἔννεπε μῦθον*
463	ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε θεοῦ χάριν	Hom. O 262 ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα*
464	τὴν δ' ἄρα τάρβος ὁμοῦ θάμβος θ' ἕλεν εἰσαΐουσαν	Hom. Γ 432 θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας* γ 372 θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας*
465	στῆ δ' ἄρ'	Hom. O 6*
	νόος δέ οἱ ἐπτοίητο	Hom. σ 283 νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα χ 293 τῶν φρένες ἐπτοίηθεν
		Apoll. Rhod. Argon. Δ 664 ὀνείρασιν ἐπτοίητο
466	παλλομένη κραδίην	Hom. X 461 παλλομένη κραδίην*
467	ἰάνθη κέαρ αὐδῇ	Hom. χ 59 sq. σὸν κῆρ | ἰανθῇ
468	κουρίδιον δ' ἐγέλασσεν	Hom. σ 163 ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσε*
469	χάρματι τερπομένη	Hom. Π 61 ἀνδράσι τερπόμενοι*
470	οἱ θάρσος ἐπῆλθεν	Hom. λ 200 μοι νοῦσος ἐπήλυθεν
	ἔπος δ' εἰσέπτατο νηδύν	Hesiod. Theog. 487 ἑὴν ἐσκάτθετο νηδύν*

VIII	472 κοῦρος ἐνύχθη	Hom. σ 233 μῶλος ἐνύχθη*
	473 τόδε γὰρ μέγα θαῦμα βροτοῖσιν	Hom. O 286 ἦ μέγα θαῦμα λ 287 θαῦμα βροτοῖσιν*
	474 μέγα θαῦμα	Hom. O 286*
	476 οὐράνιος δ' ἐγέλασσε θρόνος	Hom. T 362 γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών
	494 μειλίγματα ποινῆς	Hom. κ 217 μειλίγματα θυμοῦ*
	497 εὔφρονι θυμῷ	= Hymn. Hom. XXX 14* Hom. ρ 531 θυμὸς ἐύφρων

XI

XI	1 πολυσπερέων ἀνδρῶν	Hom. B 804 πολυσπερέων ἀνθρώπων
	καὶ τείχεα μακρά	= Hom. X 507*
	2 ἔθνεα μυριόεντα	Hom. λ 632 ἔθνε' . . . μυρία
	3 ἀντολίης δύσιός τε μεσημβρίης τε καὶ ἄρκτου	cf. ad II 195
	6 προτέρους . . . ἄνδρας	Hom. λ 630 προτέρους . . . ἀνέρας
	προτέρους . . . ἄνδρας καὶ γενεὴν κείνην	Hom. Ψ 790 οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς προτέρων τ' ἀνθρώπων
	10 πύργον δωμήσαντ'	Hom. H 436 τεῖχος ἔδειμαν | πύργους θ' ὑψηλούς H 337 ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα πύργους
	13 κακὴν . . . . ἔριν ὦρσαν	Hom. γ 161 ἔριν ὦρσε κακήν
	14 γενεὴ μερόπων ἀνθρώπων	Hom. A 250 γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων* Hesiod. Oper. 108 γένος μερόπων ἀνθρώπων*
	16 ἀλλοδαπῶν ἀνδρῶν	Hom. ξ 231 ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς
	17 ἀριθμοὺς λέξω	Hom. δ 451 λέκτο δ' ἀριθμόν
	18 καί τ' οὔνομα δηλώσαιμι	Hom. Γ 235 καί τ' οὔνομα μυθησαίμην
	21 αὐτὰρ ἔπειτα	Hom. Γ 315*
	25 σημεῖον δ' ἔσται φοβερόν	Hom. X 30 κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται
	28 Ἀσσυρίων γένος ἀνδρῶν	Hom. M 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν*
	31 ἀπ' οὐρανοῦ αἰγλήεντος	Hom. T 130 ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος* A 532 ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
	41 δεινὸς ὄφις	Hesiod. Theog. 334 δεινὸν ὄφιν
	46 λιμὸν καὶ λοιμόν	cf. ad III 332
	ἤματι κείνῳ	= Hom. B 37*
	48 υἱωνοῦ υἱός	Hom. ω 515 υἱός θ' υἱωνός τ'
	περιτελλομένων ἐνιαυτῶν	cf. ad III 649

XI 52, 70 διὰ κρατερὰς ὑσμίνας		Hom. Β 40*
61 κακὰ πολλὰ ποιήσει		Hom. Θ 356 κακὰ πολλὰ ἔοργε*
67 ὑπὸ δὲ ζυγὸν αὐχένα θήσῃ		cf. ad III 448
76 ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει		cf. ibid.
77 ᾗ πάρος ἦεν		cf. ad II 33
81 καταθύμια βάζειν		Hom. δ 837 ἀνεμώλια βάζειν*
85 θεοῦ μεγάλου διὰ βουλάς		cf. ad I 282
89 νήπια τέκνα	=	Hom. Β 311*
95 φῦλ' ἀνθρώπων	=	Hom. γ 282*
95 sq. ὅσα φῦλ' ἀνθρώπων, ὅσσαι φῆτραι		Hom. Β 362 κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας
97 ἀγλαόκαρποι ἄρουραι		Hymn. Hom. Cer. 23 ἀγλαόκαρποι ἑταῖραι* Hom. Ξ 22 ἄρουραι | πυρόφοροι
98 ἀγὸς ἀνδρῶν	=	Hom. Δ 519*
104 Ἄρηι κραταιῷ		Hom. Β 515 Ἄρηι κρατερῷ
107 αἵματος ἀνδρομέου		Hom. χ 19 αἵματος ἀνδρομέοιο*
108 ὀβριμόθυμος ἀνήρ		Hom. Χ 418 ἀνέρα . . . ὀβριμοεργόν Hesiod. Theog. 140 Ἄργην ὀβριμόθυμον
109 θαῦμα βροτοῖσιν	=	Hom. λ 287*
111 ἄντρῳ ἐπὶ σκιερῷ		Hymn. Hom. Merc. 172 ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι Hymn. Hom. XVIII 6 ἄντρῳ . . . παλισκίῳ
113 ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες		cf. ad I 130
115 σῆμα μέγ'		Hom. Β 308 μέγα σῆμα
115 sq. τείχη | καρτερὰ δωμήσουσι		Hom. Η 436 τεῖχος ἔδειμαν
123 ἀφ' Ἑλλάδος ἱπποδάμοιο		Hom. Ι 478 δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο* Β 23 Ἀτρέος . . . ἱπποδάμοιο
124 πόλεμος λοιμός τε		cf. ad III 538
διὰ κρατερὰς ὑσμίνας		cf. ad XI 52
127 στοναχάς τε γόους τε		Hom. π 144 στοναχῇ τε γόῳ τε*
128 ἄρξωσι μάχης		Hom. Υ 138 ἄρχωσι μάχης*
μάχης εὖ εἰδότες ἄνδρες		Hom. Β 823 μάχης εὖ εἰδότε πάσης*
129 Ἑλλήνων . . ἀρηιφίλων		Hom. Ζ 73 ἀρηιφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἑλλήνων ἥρωες		Hom. Ο 219 ἥρωες Ἀχαιοί
Ἑλλήνων . . . ἀρηιφίλων ὄχ' ἄριστοι		Hom. Λ 69 οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος* Ο 282 Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος
130 βασιλεύς, κρατερὸς αἰχμητής		Hom. Γ 179 βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής*
131 ἔργα κάκιστα		Hom. Ι 595 κακὰ ἔργα
132 αὐτοὶ δ' αὖτ'		Hom. Ν 642 αὐτὸς δ' αὖτ'*

XI	κλυτὰ τείχεα Τροίης		Hom. Φ 295 κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τείχεα Β 691 τείχεα Θήβης
133	ἡνίκα δὶς πέντε περιτελλομένων ἐνιαυτῶν		Orac. apud Cassium Dion. 57, 18 (62, 18) τρὶς δὲ τριηκοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
134	πολέμοιο μιαιφόνα ἔργ' ἀγρίοιο		Hom. Θ 453 πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα Ρ 736 πτόλεμος . . . | ἄγριος
135	δόλος ἀμφικαλύψει		Hom. δ 618 δόμος ἀμφεκάλυψε*
136	ἐπὶ γούνασιν	=	Hom. τ 401
138	ἰῇ ἐνὶ νυκτί		Hom. Σ 251 ἰῇ δ' ἐν νυκτί
139	πολυδακρύτοιο γέροντος		Hom. ι 213 πολυδακρύτοιο γόοιο*
140	ἀγήραον δ' ἔσται κλέος		Hom. Ι 413 κλέος ἄφθιτον ἔσται
	κλέος ἐσσομένοισιν		Hom. γ 204 κλέος εὐρὺ καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν
141	βασιλεὺς μέγας ἐκ Διὸς ἀνήρ		Hesiod. Theog. 96 ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες
143	ἐν χειρὶ	=	Hom. Α 585
144	γενεῆς τε καὶ αἵματος	=	Hom. Ζ 211*
145	καὶ ἄλκιμος ἀνήρ		Hom. Ρ 177 καὶ ἄλκιμον ἄνδρα
147	διὰ μῶλον Ἄρηος		Hom. Η 147 μετὰ μῶλον Ἄρηος*
150	πυρὸς . . . ὁρμήν		Hom. Λ 157 πυρὸς ὁρμῇ
151	ἐπειγόμενος δι' ὁμίλου		Hom. Ν 204 ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου*
156	δεκάτῳ ἔτεϊ		Hom. Μ 15 δεκάτῳ ἐνιαυτῷ π 206 εἰκοστῷ ἔτεϊ*
	βένθεσιν ἅλμης		Hom. Ν 21 βένθεσι λίμνης* Α 358 ἐν βένθεσσιν ἁλός
157	θανάτοιο τελευτήν	=	Hesiod. Scut. 357 (cf. Hom. Η 104 βιότοιο τελευτή) Γ 309 θανάτοιο τέλος
158	ἔθνεα φωτῶν		Hom. Λ 724 ἔθνεα πεζῶν
162	ὁππότ' ἂν τάδε πάντα γένηται		cf. ad III 92
167	ἄλλοτε ἄλλη	=	Hymn. Hom. Merc. 558*
171	τέλος . . θανάτου		Hom. ε 326 τέλος θανάτου
	οὐλομένου θανάτου βιότου τε τελευτήν		Empedocl. 37 (Stein) οὐλομένου θανάτοιο τελευτή Hom. Η 104 βιότοιο τελευτή*
173	πάλιν αὖτις	=	Hom. Ε 257*
	ἐπ' ἀλλήλους μαχέονται		Hom. Β 366 κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται
176	παρὰ χεύμασι Νείλου	=	Orac. in Porphyr. de philos. ex orac. haur. ed. Wolff p. 124, 46*

XI 177 ἐν δὲ κυδοιμόν	—	Hom. *Δ* 52*
178 πᾶσιν ὁμοῦ		Hom. *O* 98 πᾶσιν ὁμῶς*
ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς	=	Hom. *Z* 441*
180 θυμὸν ἔχων		Hom. ε 222 ἔχων . . . θυμόν
182 καὶ τότε σοι		Hom. *Z* 176 καὶ τότε μιν*
μάλα πολλά	=	Hom. α 1
184 ἐτέων περιτελλομενάων		Hom. *B* 551 περιτελλομένων ἐνιαυτῶν Hymn. Hom. Cer. 445 ἔτεος περιτελλομένοιο*
187 καὶ μῶλον Ἄρηος	=	Hom. *B* 401*
188 φιλοπτολέμοις τε Τριβαλλοῖς		Hom. *T* 269 Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι
189 ἔσσετ' ἐνὶ προμάχοισι		Hom. *Δ* 458 ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι*
191 ὠκύμορος δὲ γενήσεται		Hom. α 266 ὠκύμοροί τε γενοίατο*
192 ἀπειρεσίην κατὰ γαῖαν		Hom. *Y* 58 γαῖαν ἀπειρεσίην
193 αὐτὸς δ' αὖ		Hom. *N* 642 αὐτὸς δ' αὖτ'*
195 πάις . . . μεγάθυμος		Hom. *Π* 571 υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου
199 μερόπων ἀνδρῶν		Hymn. Hom. Apoll. Del. 42 μερόπων . . . ἀνδρῶν Hom. *A* 250 μερόπων ἀνθρώπων
πόλιας ἀλαπάξει		Hom. *B* 367 πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις*
202 ἐπιδέρκεται ἠέλιος		Hom. λ 16 ἠέλιος . . . ἐπιδέρκεται (sic codd. Strabon. V 244 Tzetz. Alleg. 11; καταδέρκεται Aristophanes et Aristarchus)
203 ἀντολίην τε δύσιν τε		cf. ad III 26
211 λιμὸς καὶ πόλεμος		cf. ad III 538
212 θυμοβόρου ἔριδος		Hom. *H* 210*
213 sq. ἀλλὰ σὺ μὲν φεύγων πρότερον βασιλῆα λίπ' αὐτός, | μηδὲ θέλῃς μενέειν μηδ' αἴδεο δειλὸς ὑπάρχειν		Orac. apud Herodot. I 55 καὶ τότε, Λυδὲ ποδαβρέ, πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον | φεύγειν μηδὲ μένειν μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι
215 λέων . . . ὠμοβόρος θήρ		Hymn. Hom. Ven. 124 θῆρες ὠμοφάγοι Hom. *E* 782 λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν *Λ* 636 Θυιάσιν ὠμοβόροις
216 λώπην ἀμφειμένος ὤμοις		cf. ad III 389
219 μεγάλην πόλιν		Hom. *τ* 178 μεγάλη πόλις
221 μοῖραν καὶ θάνατον		Hom. *Γ* 101 θάνατος καὶ μοῖρα
224 κατὰ φῦλον		Hom. *B* 362 κατὰ φῦλα

XI 225 δημοβόροι βασιλῆες	Hom. Α 231 δημοβόρος βασιλεύς*
ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι	Hom. Γ 106*
226 μεγάθυμος Ἀγήνωρ	Hom. Δ 467 μεγάθυμος Ἀγήνωρ*
228 πᾶσα χθών	Hom. Β 780 χθὼν πᾶσα
πίεται . . . αἷμα	Hom. Χ 70 αἷμα πιόντες
230 τέσσαρες ἄνδρες	Hom. Β 618 τέσσαρες ἀρχοί
231 ἐκ γενεῆς	Hom. Κ 68
233 Μακηδονίοιο ἄνακτος	Hom. Η 8 Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος*
234 πότνι' Ἀλεξάνδρεια	Hom. Ζ 305 πότνι' Ἀθηναίη*
235 κάλλεϊ τε στίλβουσα	Hom. Γ 392 κάλλεϊ τε στίλβων*
239 κακὸν ἔσσεται	Hom. Φ 92*
240 λιμὸν καὶ λοιμόν	cf. ad II 23
ἤματι κείνῳ	cf. ad III 206
242 ἀμβροσίη χθών	Hom. Δ 182 εὐρεῖα χθών
246 ῥίζη δέ τοι ἐξαναφύσει	Hymn. Hom. Cer. 12 ἀπὸ ῥίζης κάρα ἐξεπεφύκει
248 ἔργα πονηρά	Epigr. Hom. 14, 20*
249 ἄλλυδις ἄλλος	cf. ad II 297
251 φυτὸν ἄλλο φυτεύσει	Hom. ι 108 οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτόν
252 ῥίζη δ' ἀναθηλήσει	Hom. Α 236 οὔτ' ἀναθηλήσει
254 παρὰ χεύμασι Νείλου	cf. ad XI 176
255 ἑπταπόροις στομάτεσσιν	Hymn. Hom. VIII 7 ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν
257 χρήματα πάντα	Hom. ο 230 χρήματα πολλά
258 χρυσοῦ τ' ἀργυρίου τε	Hom. κ 45 χρυσός τε καὶ ἄργυρος
260 πόλεμοί τε μάχαι τε	Hom. Α 177
μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε	Hom. Ω 548*
265 ἤματα πάντα	Hom. Θ 539*
268 Ἄρηι δεινῷ	Hom. Β 515 Ἄρηι κρατερῷ
269 ἰδίαις παλάμῃσι φέροντες	Hom. Α 238 ἐν παλάμῃς φορέουσι
270 ἐπὶ δ' αὐτῷ σῆμα χέονται	Hom. Ζ 419 ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν
276 ἀλλὰ ἄναξ	Hom. Β 360*
ἀντίθεος φώς	Hom. Α 240 Αἴας ἀντίθεος
278 κορυθαίολος Ἄρης	Hom. Υ 38 Ἄρης κορυθαίολος
280 περὶ τείχεα	Hom. Χ 168 περὶ τεῖχος
281 ἐν πολέμοις	Hom. Σ 106 ἐν πολέμῳ
283 ἐς λέχος	Hymn. Hom. Ven. 157
288 ἀνδρὶ κραταιῷ	Hymn. Hom. Merc. 265 κραταιῷ φωτί
291 ἐνυαλίῳ πολεμιστῇ	Hom. Χ 132 ἐνυαλίῳ . . . πολεμιστῇ
293 ἀναιδέα θυμὸν ἔχουσα	cf. ad I 130
296 καλὸς δαιδάλεος	Hom. α 131 καλὸν δαιδάλεον*

XI		*πουλὺς δέ σε κλαύσεται ὄχλος*		Hom. Ω 712 *κλαίων δ᾽ ἀμφίσταθ᾽ ὅμιλος*
	304	*ἕλωρ καὶ κύρμα γενήσῃ*		Hom. ε 473 *ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι**
	306	*βασιλεῦσιν ἀγαλλομένη μεγάλοισιν*		Hymn. Hom. Apoll. Pyth. 249 *ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ*
	308	*πολὺ πῆμα*		Hom. O 721 *πήματα πολλά* P 99 *μέγα πῆμα*
	311	*αἰθέρι ναίων*	—	Hom. B 412*
	315	*αὐτὰρ ἐγὼ Πυθῶνα καὶ εὔπυργον Πανοπῆα | βήσομαι*		Hom. λ 581 *Πυθὼ δ᾽ ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος*
	316	*ἀληθέα φημίξουσιν*		Hom. Z 382 *ἀληθέα μυθήσασθαι**
	319	*τά τ᾽ ἐσσόμενα πρό τ᾽ ἐόντα*		Hom. A 70*
	320	*ἡμετέρων ἐπέων*		Hom. φ 292 *ἡμετέρων μύθων*
	322	*ἀλλά, ἄναξ*		cf. ad XI 276
		πολυήρατον αὐδήν		Hom. ψ 354 *πολυήρατον . . . εὐνήν*
	323	*ἔνθεον ὀμφήν*		Hom. γ 214 *θεοῦ ὀμφῇ*
	324	*δὸς δ᾽ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν*	—	Hymn. Hom. X 5*
			—	Hesiod. Theog. 104*

XII

XII	1	*ἀλλ᾽ ἄγε μοι*		cf. ad V 1
	2	*ἤ τοι μὲν πρώτιστα*		cf. ad V 2
	3	*ἴση κατὰ γαῖα φέρεσκεν*		cf. ad V 3
	7	*ἀληθέα φημιχθέντα*		cf. ad V 7
	8	*γενεῆς τε καὶ αἵματος*		cf. ad V 8
	9	*ὃς μόλεν ἐκ Τροίης*		cf. ad V 9
		πυρὸς . . . ὁρμήν		cf. ad V 9
	15	*ἠδὲ μαχητής*		Hom. Π 186 *ἠδὲ μαχητήν**
	17	*Ἄρεος ἀνδροφόνου*		Hom. Δ 441 *Ἄρεος ἀνδροφόνοιο**
	19	*ἀριστεύσει πολέμοισιν*		Hom. Λ 409 *ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι*
	21	*δι᾽ ἡγεμόνων κακότητα*		cf. ad V 17
		γυναικὸς . . . πεσούσης		Hom. Γ 289 *Ἀλεξάνδροιο πεσόντος*
		ὑπὸ δουρί	—	Hom. Λ 433
	23	*καὶ θεσμοὺς θήσει λαοῖς*		cf. ad V 19
	26	*σκηπτοῦχος βασιλεύς*	—	Hom. A 279*
	27	*θεὸς κατένευσ᾽*		Hom. Θ 175 *κατένευσε Κρονίων*
	28	*ἐν χθονὶ δίῃ*		cf. ad I 184

II 29 ἐπὶ δ' αὐτοῖς σήματ' ἔδειξεν	Hom. *N* 244 δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν
30 ἀλλ' ὁπότ' ἂν ἀστὴρ παναείκελος ἠελίοιο | λαμπρὸς ἀπ' οὐρανόθεν προφανῇ	Hom. *E* 5 sq. ἀστέρ' . . . ὅς τε μάλιστα | λαμπρὸν παμφαίνῃσι
31 ἐνὶ ἤμασι μέσσοις	cf. ad II 185
34 κλεινῶν τε Λατίνων	Hom. *Γ* 451 κλειτῶν τ' ἐπικούρων*
35 αὐτὸς δ' αὖθ'	Hom. *N* 642*
37 καί τις	Hom. *ι* 142
ἀνήρ, κρατερὸς αἰχμητής	cf. ad XI 130
38 πορφυρέην λώπην ἀμφειμένος ὤμοις	cf. ad III 389
41 ὑψίπυλον . . πόλιν	Hom. *Π* 698 ὑψίπυλον Τροίην
ἐν κράτεϊ ᾧ	Hom. *H* 142 οὔ τι κράτεΐ γε* *Π* 542 σθένεϊ ᾧ*
44 ὑπὲρ ψαμαθώδεας ἀκτάς	Hymn. Hom. Merc. 75 διὰ ψαμαθώδεα χῶρον*
45 πορθήσειε καὶ ὑψίπυλον . . . πόλιν	Hom. *Δ* 308 πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθεον
46 κακὰ μητιόωσαν	Hom. *ζ* 14 νόστον . . . μητιόωσα
47 πληγείς . . . σιδήρῳ	Hom. *Π* 332 πλήξας ξίφει
αἴθωνι σιδήρῳ	Hom. *Δ* 485*
50 χρυσὸν δὲ πολύν	Hom. *Ψ* 549 χρυσὸς πολύς
55 αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ	Hom. *δ* 134*
56 ἔσται σῆμα μέγιστον	Hom. *ψ* 188 μέγα σῆμα τέτυκτο
ἀπ' οὐρανοῦ αἱματόεσσαι ῥεύσουσιν ψεκάδες	Hom. *Π* 459 αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε
63 παρθενικὴν δὲ κόρην	Apoll. Rhod. Arg. *Δ* 1106 παρθενικὴν μὲν ἐοῦσαν
64 τὴν δ' αὖ	Hom. *β* 371
68 κοίρανος ἄλλος	Hom. *B* 204 κοίρανος ἔστω*
69 πόλεμοι καὶ κήδεα λυγρά	Hom. *K* 92 πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν* Hom. *E* 156 καὶ κήδεα λυγρά*
72 σημεῖον δ' ἔσται φοβερόν	cf. ad XI 25
74 νὺξ ἔσται σκοτόεσσα	cf. ad VIII 306
μέσῃ ἐνὶ ἤματος ὥρῃ	cf. ad IV 56
75 αὐτὰρ ἔπειτα	cf. ad XI 21
77 βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις	Hom. *X* 482 νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀίδαο δόμους . . . ἔρχεαι *X* 52 εἰν Ἀίδαο δόμοισιν

XII	79 δεινὸς καὶ φοβερός	Hom. ϑ 22 δεινός τ' αἰδοῖός τε
	πολλοὺς ἀστοὺς ἀπολέσσει	Hom. ι 265 sq. ἀπώλεσε λαοὺς | πολλούς
	80 ἐκ πασῶν πόλεων	Hom. Ι 544 πολλέων ἐκ πολίων*
	γεγαῶτας ἀρίστους	Hom. Ε 541 ἄνδρας ἀρίστους*
	81 δεινὸς ὄφις	cf. ad V 29
	84 λύθρῳ δὲ παλάξει	cf. ad V 32
	92 φωνῇ καὶ κιθάρῃ	Hom. α 159 κίθαρις καὶ ἀοιδή
	94 ἀποτίσεται, ὅσσα ἔοργεν	Hom. Φ 399 ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας*
	97 ἄλλυδις ἄλλος	cf. ad XI 249
	98 Ἄρηος κρατεροῖο ὑπὸ	Hom. Β 515 Ἄρηι κρατερῷ*
	στιβαρῶν παλαμάων	Hom. Γ 128 ὑπ' Ἄρηος παλαμάων*
	100 ὀβριμόθυμος ἀνήρ	cf. ad XI 108
	ἐγχέσπαλος Ἄρης	Hom. Ο 605 Ἄρης ἐγχέσπαλος
	104 ἄχρις ἐπ' ἐσχατιῆς καμπῆς	Hom. ε 238 νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς*
	107 νήπια τέκνα	cf. ad II 191
	108 παρ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν	cf. ad III 269
	109 σύν τ' ἀλόχοις	Hom. Φ 460 σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν
	113 πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε	cf. ad XI 260
	114 λιμοὶ καὶ λοιμοί	cf. ad II 23
	115 γεραρὸς βασιλεύς	Hom. Γ 171 οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν
	116 αὐτὸς ἀριστεύων	Hom. Ζ 208 αἰὲν ἀριστεύειν*
	κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης	Hesiod. Theog. 517*
		Hom. Ζ 458 κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη
	117 δύο φῶτες	Hom. Λ 749 sq. δύο . . . | φῶτες
		Ε 608 δύο φῶτε
	119 πολλὰ δὲ κυδιάοντες	Hom. Φ 519 μέγα κυδιόωντες
	120 ἐσθλὸς . . ἀνήρ	Hom. Π 600 ἐσθλὸς ἀνήρ
	122 ἐν στρατιῇσι τανυσθείς	Hom. Ν 392 κεῖτο τανυσθείς*
	123 βληθεὶς ἐν δαπέδῳ Ῥώμης	Hom. λ 577 κείμενον ἐν δαπέδῳ*
	ἀμφήκεϊ χαλκῷ	Hom. Κ 256 φάσγανον ἄμφηκες
	124 ἀνήρ, κρατερὸς αἰχμητής	cf. ad XI 130
	126 κατ' ἀπείρονα γαῖαν	cf. ad III 694
	127 ἄμπαυσις πολέμου	cf. ad III 205
	129 ὑπ' ἀνάγκης	Hom. β 110*

131 *μάλα γάρ*	Hom. κ 171
κῦδος ἐποίσει	Hom. Α 89 *χεῖρας ἐποίσει**
132 *θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων*	cf. ad II 27
134 *ἄλλυδις ἄλλον*	cf. ad XI 249
136 *κεἴ που ἔτι μεῖζον ὁρᾶται*	Hom. γ 93 *εἴ που ὄπωπας* (cf. Ψ 386 *οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας*)
137 *ἠδ' ἀγαπήσει* | *ἔξοχα τῶν ἄλλων*	Hom. δ 171 *φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων Ἀργείων*
ἔξοχα τῶν ἄλλων	Hom. Ξ 257 *ἔξοχα πάντων*
140 *τέλος βιότου*	Hom. *Η* 104 *βιότοιο τελευτή*
142 *κοίρανος ἔσται*	cf. ad V 39
146 *βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις*	cf. ad XII 77
147 *βασιλεύς, κρατερὸς αἰχμητής*	cf. ad XI 130
157 *κατὰ γαῖαν ἔπασαν*	cf. ad III 754
159 *διὰ μῶλον Ἄρηος*	Hom. *Η* 147 *μετὰ μῶλον Ἄρηος**
161 *μοῖραν ἀεικελίην οὐ φεύξεται*	Hom. *Ζ* 488 *μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν*
168 *χρυσόν τ' ἤλεκτρόν τε*	Hom. δ 73 *χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε**
170 *πολὺ φέρτερον*	Hom. *Ζ* 158 *πολὺ φέρτερος*
175 *αὐτὸς δ' αὖ*	Hom. χ 342 *αὐτὸς δ' αὖτ'**
180 *αὐτοὶ δ' αὖτ'*	Hom. λ 21
183 sq. *Ἄρης* | *δεινός*	Hom. *Ρ* 210 sq.*
184 *ἐς τέλος ἐξαλαπάξει*	Hom. δ 176 *μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας*
185 *δολίου ὑπὸ θηρός*	Hom. Λ 119 *κραταιοῦ θηρὸς ἐφ' ὁρμῆς*
187 *ἄλλος ἀνήρ*	Hom. Ψ 606
σοφὰ πολλά τε εἰδώς	Hom. β 188 *παλαιά τε πολλά τε εἰδώς**
189 *ἀγαθός τε μέγας τε*	Hom. *Ν* 634 *ἀφνειός τ' ἀγαθός τε*
192 *κοσμήσει χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι*	Hom. ψ 200 *δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι*
193 *σὺν φωτὶ κραταιῷ*	Hymn. Hom. Merc. 377 *κραταιῷ φωτί*
194 *ἕλκος* | *δεινότατον*	Hom. *Π* 523 *καρτερὸν ἕλκος*
195 *χώρην δὲ μὲν ἐξαλαπάξει* | *πᾶσαν Γερμανῶν*	Hom. γ 85 *Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι*
196 *μέγα σῆμα . . . προφανῇ*	Hom. *Β* 308 *ἐφάνη μέγα σῆμα*
197 *ἄνδρας χαλκοκορυστάς*	Hom. *Ο* 221 *Ἕκτορα χαλκοκορυστήν**
201 *ἀλλ' ὁπότ' ἂν δή*	cf. ad VIII 299
202 *μεγάλοιο ἄνακτος*	Hom. ξ 170 *κεδνοῖο ἄνακτος*
203 *περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς*	cf. ad III 649

<table>
<tr><td>XII 207</td><td>τοὔνομα πατρὸς ἑοῖο</td><td>Hom. Ψ 360 ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο*</td></tr>
<tr><td>208</td><td>ἐκ γενετῆς</td><td>Hom. Ω 535*</td></tr>
<tr><td>210</td><td>ἀτὰρ μεγάθυμον</td><td>Hom. Λ 732 ἀτὰρ μεγάθυμοι</td></tr>
<tr><td></td><td>ὑπέρβιον Ἡρακλῆα</td><td>Hom. Ξ 250 ὑπέρθυμος Διὸς υἱός</td></tr>
<tr><td>211</td><td>ὅπλοισιν ἀριστεύσει κρατεροῖσιν</td><td>Hom. Λ 409 ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι
Hom. K 254 ὅπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν</td></tr>
<tr><td>213</td><td>οἰόθεν οἶος</td><td>Hom. H 39*</td></tr>
<tr><td>215</td><td>ἐν δαπέδῳ Ῥώμης</td><td>cf. ad XII 123</td></tr>
<tr><td></td><td>μεγάλῃ τότ' ὁμίχλῃ</td><td>Hom. N 336 κονίης μεγάλην . . . ὁμίχλην</td></tr>
<tr><td>217</td><td>πόλεμοί τε ὁμοῦ καὶ κήδεα λυγρά</td><td>cf. ad XII 69</td></tr>
<tr><td>219</td><td>ἥξει ἐπαισχύνων τὸ νέον γένος ἐν λεχέεσσιν</td><td>Pseudophoc. 189 B⁴ μηδ' ὕβριζε γυναῖκα ἐπ' αἰσχυντοῖς λεχέεσσιν</td></tr>
<tr><td></td><td>ἐν λεχέεσσιν</td><td>Hom. Ω 702*</td></tr>
<tr><td>220</td><td>ἐπ' οὐχ ὁσίοις ὑμεναίοις</td><td>Orph. Argon. 1340 δυσαινήτοις ὑμεναίοις*</td></tr>
<tr><td>223</td><td>Ἄρης ἀνδροφόνος</td><td>cf. ad XII 17</td></tr>
<tr><td>224</td><td>ἐγγὺς ἐόντα</td><td>Hom. O 619 ἐγγὺς ἐοῦσα*</td></tr>
<tr><td>225</td><td>κοιρανίης ἕνεκεν</td><td>Hom. ρ 310 ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν*</td></tr>
<tr><td>226</td><td>παλλαδίοισι δόμοισι</td><td>Hom. Z 503 ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισι</td></tr>
<tr><td></td><td>ὑπ' Ἄρηος παλαμάων</td><td>Hom. Γ 128*</td></tr>
<tr><td>227 sq.</td><td>πάντ' ἀποτίσει, | ὅσσα . . . ἔδρασεν</td><td>cf. ad XII 94</td></tr>
<tr><td>229</td><td>κλαίει μοι κραδίη, κλαίει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ</td><td>Hom. ϑ 577 εἰπὲ δ' ὅττι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ</td></tr>
<tr><td></td><td>ἔνδοθεν ἦτορ</td><td>cf. ad III 3</td></tr>
<tr><td>231</td><td>ἐπιχθονίοις τ' ἀνθρώποις</td><td>Hom. ϑ 479 ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν</td></tr>
<tr><td>237</td><td>φασγάνῳ αἷμα χέῃ</td><td>Hom. λ 82 ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων</td></tr>
<tr><td></td><td>βεβολημένος ὀξέι χαλκῷ</td><td>Hom. N 212 βεβλημένος ὀξέι χαλκῷ*</td></tr>
<tr><td>240</td><td>πολλοὶ πολεμισταί</td><td>Hom. ω 499 ἀναγκαῖοι πολεμισταί</td></tr>
<tr><td>241</td><td>πολλοὶ πρημνισμοί τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε</td><td>Hesiod. Theog. 238 Ὑσμίνας τε Φόνους τε Μάχας τ' Ἀνδροκτασίας τε</td></tr>
<tr><td></td><td>φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε</td><td>Hom. Ω 548 μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε*</td></tr>
<tr><td>242</td><td>εἵνεκα νίκης</td><td>Hom. λ 544*</td></tr>
<tr><td>243</td><td>πολλοί τ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες</td><td>Hom. Ψ 242 τοὶ δ' ἄλλοι . . . ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες*</td></tr>
<tr><td>244</td><td>ἐν δαπέδῳ</td><td>Hom. λ 577</td></tr>
<tr><td></td><td>πεσέονται in clausula</td><td>Hom. λ 824*</td></tr>
<tr><td>245</td><td>ἄλλος ἀνήρ</td><td>cf. ad XII 187</td></tr>
<tr><td>246</td><td>πολλὰ ποιήσει | ἄλγεα καὶ στοναχάς</td><td>Hom. B 39 θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε</td></tr>
</table>

II 247 *πολλοὺς δέ τοι ἐξαλαπάξει*		Hom. δ 176 *μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας**
248 *ὠκύμορος δ' αὐτὸς πάλιν ἔσσεται*		Hom. Σ 95 *ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι**
249 *Ἄρηι κρατερῷ*	=	Hom. *B* 515*
αἴθωνι σιδήρῳ	=	Hom. *Δ* 485*
βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ		Hom. *Π* 816 *δουρὶ δαμασθείς*
250 *ἄλλος . . . . . πολεμιστής*		Hom. *Φ* 589 *θαρσαλέος πολεμιστής**
251 *κοιρανίης ἕνεκεν*		cf. ad XII 225
252 *πολεμήιος Ἄρης*		Hom. *P* 211 *Ἄρης . . ἐνυάλιος*
254 *Κιλίκων δάπεδον*		Hom. *Z* 415 *πόλιν . . Κιλίκων*
χάλκεος Ἄρης	=	Hom. *E* 704*
256 *ἀπατήλια εἰδώς*	=	Hom. ξ 288*
257 *ἀνὴρ ποικιλόμητις*		Hom. *Δ* 482 *δαΐφρονα ποικιλόμητιν*
263 *ὀλοόφρονος Ἄρεος*		Hom. α 52 *Ἄτλαντος ὀλοόφρονος*
264 *δεινὸς ὄφις*		cf. ad V 29
265 *ἐπιχθονίους ἀνθρώπους*	=	Hesiod. Theog. 231*
		Hom. *Δ* 45 *ἐπιχθονίων ἀνθρώπων**
266 *οἷά τε λῃστής*		Hymn. Hom. Merc. 66 *οἷά τε φῶτες | φηληταί*
269 *νηπίαχος Καῖσαρ*		Hom. *Z* 408 *παῖδά τε νηπίαχον*
270 *Μακηδονίοιο ἄνακτος*		cf. ad XI 233
272 *δόλον αἰπύν*	=	Hymn. Hom. Merc. 66*
ἐπερχομένου βασιλῆος		Epigr. Hom. 11, 4 *ἀνδρὸς ἐπερχομένου*
273 *ἐν κόλποις*		Hymn. Hom. Cer. 238 *ἐν κόλποισιν*
275 *Ἄρηι κρατερῷ*		cf. ad XII 249
δμηθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ		Hom. *Π* 248 *δουρὶ δαμασθείς*
276 *τὸν καὶ τεθνηῶτα*	=	Hom. *X* 364*
281 *ὑμᾶς γὰρ πρώτας*		Hom. δ 452 *ἐν δ' ἡμέας πρώτους**
γαῖα χανοῦσα		cf. ad VIII 241
285 *Ἄρεος ἐν παλάμῃσι*		Hom. *Π* 105 *Ἕκτορος ἐν παλάμῃσι**
		Γ 128 *ὑπ' Ἄρηος παλαμάων*
κακὴ δέ τοι ἔσσεται αἶσα | ἀνδρῶν		Hom. ι 52 *τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη*
289 sqq. *ὧραι γὰρ παντοῖαι· ἑκάστη δ' ἄλλο καθέξει | αἰθομένου . . . . τὸ δ' οὐχ ἅμα πάντες ἴσασιν· | οὐ γὰρ πάν-*		Hesiod. Oper. 824 sqq. *ἄλλος δ' ἀλλοίην (ἡμέρην) αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἴσασιν. | ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ· | τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα | εἰδὼς ἐργάζηται ἀναί-*

XII	των πάντα, μόνοι δ' ἐπὶ τέρψιν ἔσονται, | οἳ θεὸν ἀσκήσουσι καὶ εἰδώλων ἐλάθοντο	γιος ἀθανάτοισιν | ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων
	293 νῦν δέ, ἄναξ	Hom. *B* 360 ἀλλά, ἄναξ* (*B* 104 δὲ ἄναξ)
	294 sq. σὺ γὰρ εἰς ἐμὸν ἦτορ ἔθηκας | αὐδὴν ἀμβροσίην	Hymn. Hom. Apoll. Pyth. 340 sq. οἷσί τε Μοῦσα | ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν Hesiod. Theog. 31 sq. ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν | θέσπιν
	295 οὐδὲ γὰρ οἶδα	Hom. π 475 οὐδέ τι οἶδα*
	296 πάντ' ἀγορεύων	Hom. *Δ* 365 πάντ' ἀγορεύω*
	297 sq. καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν | κάτθες ἐμῆς κραδίης	Hymn. Hom. X 5 δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν*
	298 ἔνδοθεν ἦτορ	cf. ad III 3
	299 θεσπεσίοις ἔπεσιν	Hom. λ 43 θεσπεσίῃ ἰαχῇ
		XIII
XIII	1 λόγον . . . μέγαν αὖτις ἀείδειν	Hymn. Hom. XXII 1 θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν*
	2 ἀθάνατος . . θεός	cf. ad I 56
	2 sq. θεός . . ὅς . . . | δῶκε κράτος	Hom. φ 280 θεὸς δώσει κράτος
	4 ἀμφότερον, ζωῆς τε καὶ οὐλομένου θανάτοιο	Hom. ο 78 ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ
	οὐλομένου θανάτοιο	Empedocl. 37 (Stein)
	5 καὶ τὰ μὲν	Hom. *Δ* 368*
	οὐράνιός με θεὸς . . . ἐπείγει	Epigr. Hom. 4, 16 sq. μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
	7 θοῦρος Ἄρης	Hom. *E* 507
	πάντες ὀλοῦνται	Hom. *Θ* 37 πάντες ὄλωνται
	9 πόλεμοί τε, μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε	cf. ad XI 260
	λιμοὶ καὶ λοιμοί	cf. ad II 23
	12 ληλασίῃ τε	Pseudophoc. 46 B^4 ληλασίαι τε
	13 Περσῶν . . . ἀλφηστήρων	Hom. ζ 8 ἀνδρῶν ἀλφηστάων
	15 πολέμου ἀκόρητος	Hom. *M* 335 πολέμου ἀκορήτω*
	16 νέος Ἄρης	Nonn. Dion. XVI 47 νέη . . . Ἠώς

III 17 *βαθύρροον ἀργυροδίνην*	Hom. *Φ* 8*
20 *τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ*	Hom. *Λ* 433 *ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπείς*
21 *φιλοπόρφυρος αἰχμητής τε*	Hom. *Γ* 179 *βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής*
22 *Ἄρεος φόβος*	Hom. *Β* 767 *φόβον Ἄρηος*
27 *ἄμπαυσις πολέμου*	cf. ad III 205
ἐπὶ δηρόν	Hom. *Ι* 415
28 sq. *ἀλλ' ὁπότ' ἂν ποίμνη λύκος ὅρκια πιστώσηται | πρὸς κύνας ἀργιόδοντας*	Hom. *Χ* 262 *ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά*
ὅρκια πιστώσηται	Hom. *ο* 436 *ὅρκῳ πιστωθῆναι*
29 *κύνας ἀργιόδοντας*	Hom. *Λ* 292
ἔπειτα δὲ δηλήσηται	Hom. *Γ* 107 *ὅρκια δηλήσηται**
30 *εἰροπόκους ὄιας*	Hom. *Ε* 137 *εἰροπόκοις ὀίεσσιν*
παρὰ δ' ὅρκια ῥίψει	Hom. *Δ* 236 *ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο*
31 *ὑπερφιάλων βασιλήων*	Hom. *Θ* 236 *ὑπερμενέων βασιλήων**
34 *διὰ κρατερὰς ὑσμίνας*	cf. ad XI 52
36 *Ἄρεα . . . θυμοφθόρον*	Hom. *Τ* 318 *βροτολοιγὸν Ἄρηα*
37 *ὑπερφιάλοις ἀνθρώποις*	Hom. *γ* 315 *ἄνδρας ὑπερφιάλους*
39 sq. *ἐφ' ὑψηλῆς . . . | ἠλιβάτου πέτρης*	Hesiod. Theog. 786 sq. *ἐκ πέτρης . . . ἠλιβάτοιο | ὑψηλῆς*
43 *ἤματι τῷ*	Hom. *Β* 743*
φίλη τροφὸς Ἰταλίων	Hom. *β* 361 *φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια**
44 *κειμένη ἐν πεδίῳ*	Hom. *Η* 265 *κείμενον ἐν πεδίῳ**
θέσφατον ὕδωρ	Hom. *η* 143 *θέσφατος ἀήρ*
47 *περιπλομένοιο χρόνοιο*	cf. ad VIII 137
48 *τοσσούτους λυκάβαντας*	Hom. *ξ* 161 *τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος*
49 *δῖα πόλις μεγάλη τε*	Hom. *ν* 178 *μεγάλη πόλις*
Μακηδονίοιο ἄνακτος	cf. ad XI 233
52 *ἀνάλκιδες ὄντες*	Hom. *δ* 334 *ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες**
δι' ἡγεμόνων κακότητα	cf. ad V 17
54 *χόλος . . . ἥξει*	Hom. *Ι* 525 *χόλος ἵκοι*
55 *ποταμὸς χείμαρρος*	Hom. *Ν* 138 *ποταμὸς χειμάρροος**
58 *ὑπερμενέων ἀνθρώπων*	Hom. *Θ* 236 *ὑπερμενέων βασιλήων**
59 *τλήμων Ἀντιόχεια*	Hom. *Κ* 231 *τλήμων Ὀδυσσεύς*
σὲ δ' οὐ λείψει βαρὺς Ἄρης	Hom. *Β* 396 *τὸν δ' οὔ ποτε κύματα λείπει*
βαρὺς Ἄρης	Hom. *Ε* 704 *ὄβριμος Ἄρης*
60 *πολέμοιο ἐπειγομένου*	Hom. *Τ* 142 *ἐπειγόμενός περ Ἄρηος*
61 *σοῖς γὰρ ἐνὶ μελάθροισι*	Hom. *γ* 360 *σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν**

XIII πρόμος ἀνδρῶν = Hom. E 533 πρόμον ἄνδρα
66 χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι = Hom. ψ 200*
67 ἐκ πάντων δὲ μάλιστα = Hom. β 433*
68 μέγα πένθος — Hom. ϱ 489
70 ζῳδιακοῦ κύκλον — Arat. 544 ζωιδίων . . . κύκλον
Κριὸς Ταῦρος Δίδυμοί τε — Arat. 549 Κριὸς Ταῦρος δ' ἐπὶ τῷ Δίδυμοί τε
71 sq. ἰνδάλλονται | ἀστέρες = Arat. 194 sq.*
73 ὁππότ' ἀνήρ = Hom. P 98*
μετόπισθε πελάσσῃ — Hom. Ω 154 Ἀχιλῆι πελάσσῃ*
74 φιλοπτολέμοισιν Ἀλεξανδρεῦσιν — Hom. T 269 Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι
75 πουλὺς δ' ἄρα λαὸς ὀλεῖται — Hom. Λ 764 ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται*
76 ἀστῶν ὀλλυμένων — Hom. Θ 202 ὀλλυμένων Δαναῶν
77 στυγερῆς ἔριδος — Hom. Δ 240 στυγεροῖ πολέμοιο
78 φοβερωπὸς Ἄρης — Hom. E 846 βροτολοιγὸς Ἄρης
λήξει πολέμοιο — Hom. Z 107 λῆξαν δὲ φόνοιο*
79 σὺν παιδὶ κραταιῷ — Hom. N 345 παῖδε κραταιώ*
82 ἐπιστάμενος πολεμίζειν — Hom. B 611 ἐπιστάμενοι πολεμίζειν
85 μάλα πάντας — Hom. P 536*
86 ἀποφθιμένων βασιλήων — Hom. Σ 499 ἀνδρὸς ἀποφθιμένου
87 μάχαι τε ληλασίαι τε φόνοι τε = Pseudophoc. 46 B[4]*
89 δολόμητις ἀνήρ — Hom. γ 250 Αἴγισθος δολόμητις
91 Καππαδόκων γένος ἀνδρῶν — Hom. M 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν*
92 πολέμου ἀκόρητος — cf. ad XIII 15
94 δεινὸν δὲ πάλιν ζυγὸν αὐχένι θήσῃ — cf. ad III 448
98 δι' Εὐφρήταο ῥοάων — Hom. Δ 91 ἀπ' Αἰσηποῖο ῥοάων*
99 Ῥωμαίοις ἐναλίγκιος — Hom. ω 371 θεοῖς ἐναλίγκιος
ἀγερώχοις | Πέρσαις — Hom. K 430 Μυσοί τ' ἀγέρωχοι
101 τυφθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ — cf. ad XIII 20
102 πότμον ἀναπλήσας — Hom. Λ 264 πότμον ἀναπλήσαντες
104 ἔθνε' ἐπέλθῃ — Hom. B 87 ἔθνεα εἶσι
105 οὖλος Ἄρης = Hom. E 461
τείχεα Ῥώμης — Hom. B 691 τείχεα Θήβης*
106 λιμοὶ λοιμοί — cf. ad II 23

XIII 110 αὐτίκα δή	Hom. *M* 309 αὐτίκα δέ*
Περσῶν . . . ἀλφηστήρων	cf. ad XIII 13
111 Πέρσῃσι μιγέντες	Hom. *Δ* 354 προμάχοισι μιγέντα*
114 κτεάτεσσιν ἑοῖσιν	= Hom. ξ 115
ἐς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους	Hom. α 183* (ἐς 'γρ.' schol. H. εἰς Apoll. Soph. 22, 22; ἐπ' codd. et testes cett.)
115 αἷμα κελαινόν	= Hom. *Π* 329
116 τοῖς τεθνεῶσιν	Hom. τ 331 ἀτὰρ τεθνεῶτί γ'
117 ἀπὸ στομάτων	Hom. μ 187*
ἐνέποντες in clausula	Hom. ψ 301 ἐνέποντε*
122 ἔγχος ἀείρας	cf. ad IV 76
123 Εὐφρήτην διαβάς	Hymn. Hom. Apoll. Pyth. 44 Εὔριπον διαβάς
124 ὅς σε καταφλέξει	Hom. *X* 512 πάντα καταφλέξω
126 ὑπὸ δούρασι	Hom. *Λ* 433 ὑπὸ δουρί
127 πάντα δὲ συλήσας	Hom. *H* 78 τεύχεα συλήσας*
131 ναίουσι κατὰ Κασίου ὄρος αἰπύ	Hom. *B* 130 ναίουσι κατὰ πτόλιν Hom. *B* 603 ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπύ*
133 Πύραμος ἀργυροδίνης	Hom. *Φ* 108 ποταμός . . . . ἀργυροδίνης
136 ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ	cf. ad III 617
137 μέγα πῆμα	= Hom. *P* 99
138 ὁπότ' ἂν ἥξει πολεμιστής	Hom. *E* 571 θοός περ ἐὼν πολεμιστής
139 ὦ Λύκιοι	= Hom. *M* 409*
140 σὺν Ἄρῃ πτολιπόρθῳ	= Hesiod. Theog. 936* Hom. *Y* 152 Ἄρηα πτολίπορθον*
143 αὐτὸς ὀλεῖται	Hom. *H* 91 οὔ ποτ' ὀλεῖται*
146 Ἄρηι κρατερῷ	cf. ad XII 249
βληθεὶς αἴθωνι σιδήρῳ	cf. ad XII 249
147 κόσμος ἄκοσμος	cf. ad VII 123
148 λοιμῷ καὶ πολέμῳ	cf. ad III 603
ἐπὶ μῶλον Ἄρηος	Hom. *H* 147 μετὰ μῶλον Ἄρηος
150 φυγὴ ἔσσεται	Hom. χ 306 γίγνεται οὐδὲ φυγή
153 ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῇ	Hom. *Γ* 362 ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ*
155 ὑπερμενέων Ῥωμαίων	Hom. *Θ* 236 ὑπερμενέων βασιλήων
161 αὐτὸς ὀλεῖται	cf. ad XIII 143
162 ἠύκερως δ' ἔλαφος	Hom. κ 158 ὑψίκερων ἔλαφον
ἔλαφος . . . πεινάων	Hom. *Γ* 25 λέων . . . πεινάων
163 κατ' ὄρη	Hom. *Φ* 485 κατ' οὔρεα
μεμαὼς ἐν γαστρὶ πάσασθαι	Hom. *E* 852 μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ἑλέσθαι*

XIII	165 δεινός τις φοβερός τε λέων	Hom. P 542 αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων
		Hymn. Hom. VII 44 sq. λέων .... | δεινός
	πνείων φλόγα πολλήν.	Hesiod. Theog. 319 πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ
	φλόγα πολλήν	= Hom. Φ 333*
	167 ἠυκέρωτ' ἔλαφον	cf. ad XIII 162
	169 κῦδος ὀπηδεῖ	Hom. P 251*
	171 Πέρσαι δ' ἔσσοντ' ἀλαπαδνοί	Hom. Δ 330 στίχες οὐκ ἀλαπαδναί
	172 ἀλλά, ἄναξ	cf. ad XI 276
	παῦσον ἀοιδήν	cf. ad II 346
	173 δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν	cf. ad XI 324

XIV

XIV	1 ὡς ἀθάνατοί περ ἐόντες	Hom. Δ 290 θεοὶ αἰὲν ἐόντες
	5 μάλιστα δ'	Hom. B 57
	8 φάρεα πορφύρεα	Hom. ϑ 84 πορφύρεον . . . φᾶρος
	9 ὑσμίνας ποθέοντες ὀιζυράς τε φόνους τε	Hom. λ 612 ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε
		Hom. Γ 212 διζυροῦ πολέμοιο
	10 ὠκυμόρους θήσει	Hom. α 266 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο
	θεὸς ἄφθιτος αἰθέρι ναίων	cf. ad II 27
	11 τούτους ἐκπέρσας	Hom. B 133 Ἴλιον ἐκπέρσας*
	12 ταύρων ὀλετήρ	Hom. Σ 114 φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα
	ἀλκὶ πεποιθώς	Hom. E 299*
	13 ἠύκομος βλοσυρός θ'	Hesiod. Scut. 250 δεινωπαὶ βλοσυραί τε*
	15 sq. εἰ μὴ ἄφαρ ταχυτᾶτι ποδῶν σκύλακες διὰ βήσσας | εἰς ἔριν ἀντήσουσι διωκέμεναι μεμαῶτες	Hom. Θ 339 κύων . . . ποσὶν ταχέεσσι διώκων
		Xenoph. Eleg. Fr. II 17 B[1]. ταχυτῆτι ποδῶν*
		Hom. P 283 διὰ βήσσας*
	16 διωκέμεναι μεμαῶτες	Hom. I 361 ἐρεσσέμεναι μεμαῶτες*
	17 ὀλέκοντα νομῆας	Hom. Θ 279 ὀλέκοντα φάλαγγας*
		Λ 697 ἠδὲ νομῆας*
	18 ἀλκὶ πεποιθώς	cf. ad XIV 12
	19 χάλκεος Ἄρης	cf. ad XII 254
	21 δύο φῶτες	cf. ad XII 117
	23 κόσμῳ ἔνι παντί τε δήμῳ	Hom. Γ 50 πόληί τε παντί τε δήμῳ*

XIV 21 καὶ θέμις ἠδὲ δίκη		Hesiod. Oper. 192 δίκη . . καὶ αἰδώς
τοὺς δ' αὖ		Hom. Φ 152 τὸν δ' αὖ
κορυθαίολοι ἄνδρες		Hom. Β 816 κορυθαίολος Ἕκτωρ*
25 χρυσοῦ δευόμενοι		Hom. Γ 294 θυμοῦ δευομένους*
26 κτενέουσιν ἑαῖς παλάμῃσι λαβόντες		Hom. Ε 558 ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν
27 δεινὸς νέος ἀγχιμαχητής		Hom. Β 604 ἀνέρες ἀγχιμαχηταί*
28 θυμοφθόρος αἴθων		Hom. ι 323 θυμοφθόρος*
		Hom. Ο 690 αἰετὸς αἴθων*
30 κτεινόμενον		Hom. Π 491 κτεινόμενος*
34 sq. οὐδέ τις ἔργων | ἔσται φειδωλή		Hom. Χ 244 sq. μηδέ τι δούρων | ἔστω φειδωλή*
36 πρηστῆρας ἀπ' αἰθέρος ἠδὲ κεραυνοὺς		Hesiod. Theog. 846 πρηστήρων ἀνέμων τε κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος
37 οὓς μὲν ὀλέσσει		Hom. β 49 ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει*
41 οὔ τοι τεθνηῶτι		Hom. κ 494 τῷ καὶ τεθνηῶτι*
42 κυσὶν μέλπηθρα		Hom. Ρ 255
κυσὶν μέλπηθρα καὶ οἰωνοῖς τε λύκοις τε		Hom. Θ 379 κορέει κύνας ἠδ' οἰωνούς
		ω 291 θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'
43 δῆμον ἀρήιον		Hom. Δ 98 Μενέλαον ἀρήιον
ἐξενάριξεν	=	Hom. Δ 488*
46 δεινοὺς ἀνδροφόνους		Hom. Ω 479 δεινὰς ἀνδροφόνους*
ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοῇσιν		Hom. Γ 5 ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων*
47 ἠδὲ καί	=	Hom. Ε 128
διηνεκέως ἐφέπουσιν		Hom. δ 836 διηνεκέως ἀγορεύσω*
48 ὡς τὸ πρὶν ἦεν		cf. ad II 33
49 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι	=	Hom. λ 192*
51 Ἄρει ὕπο κρατερῷ		Hom. Β 515 Ἄρηι κρατερῷ*
δεδαϊγμένος ὀξέι χαλκῷ	=	Hom. Τ 211*
52 ὑπερμενέων Ῥωμαίων		cf. ad XIII 155
53 ἀνὴρ μεγάθυμος		Hom. Ο 440 Ἕκτωρ μεγάθυμος*
56 χάλκεος Ἄρης		cf. ad XII 254
61 χρυσόν τε καὶ ἄργυρον		cf. ad I 388
ἐν πυρὶ πολλῷ	=	Hom. μ 237*
63 ὁπλιζόμενοι περὶ νίκης		Hom. Ψ 437 ἐπειγόμενοι περὶ νίκης*
64 χρήματα δασσάμενοι		Hom. γ 66 μοίρας δασσάμενοι*
κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά	=	Hom. Ω 381*
65 ἀλκῆς δὲ μεμαῶτες		Hom. Ρ 181 ἀλκῆς μάλα περ μεμαῶτα
ἴσως διαδηλήσονται		Hom. ξ 37 κύνες διεδηλήσαντο*
66 βαθυρρόον Εὐφρήταο		Hom. Ξ 311 βαθυρρόου Ὠκεανοῖο*

XIV	67	*ἁβροκόμους πολεμιστάς*	Hom. *ω* 499 *ἀναγκαῖοι πολεμισταί**
	70	*ὁπλοτέροις . . . υἱοῖς*	Hom. *Β* 707 *ὁπλότερος γενεῇ*
		σκῆπτρον βασιλήιον	Hom. *Σ* 557 *βασιλεὺς . . . σκῆπτρον ἔχων*
	71	*πατρὸς ἐφετμῶν*	Hom. *Σ* 216 *μητρὸς . . . ἐφετμήν*
		πατρὸς ἐφετμῶν | λησάμενοι	Hom. *Α* 495 *οὐ λήθετ᾽ ἐφετμέων | παιδὸς ἑοῦ*
	75	*ἄορι βληθείς*	Hom. *Λ* 240 *ἄορι πλῆξε* *Φ* 208 *ἄορι ἶφι δαμέντα*
	77	*ἴφθιμοί περ ἐόντες*	Hom. *Π* 620 *ἴφθιμόν περ ἐόντα*
	78	*ὑπερμενέων Ῥωμαίων*	cf. ad XIII 155
	80	*πόλεμος καὶ δῆρις ἐπέσται*	Hom. *Ρ* 158 *πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο**
	81	*ἔθνεα Περσῶν*	Hom. *Λ* 724 *ἔθνεα πεζῶν**
	84	*αἵματι καὶ νεκύεσσιν*	Hom. *Φ* 325*
	86	*ἄπρηκτον πόλεμον*	= Hom. *Β* 121*
	87	*ἆ μέλεοι*	Hom. *υ* 351 *ἆ δειλοί**
	88	*ὁππότ᾽ ἂν ἠέλιος φαεσίμβροτος ἤματι λείψῃ*	Hom. *κ* 192 *οὐδ᾽ ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ᾽ ὑπὸ γαῖαν*
	89	*ψεκάδες ῥεύσουσ᾽ ἐπὶ γαῖαν . . . | αἱματόεσσαι*	Hom. *Π* 459 *αἱματοέσσας δὲ ψεκάδας κατέχευεν ἔραζε*
	90	*πυκναὶ καὶ θαμέαι*	Hom. *μ* 92 *πυκνοὶ καὶ θαμέες**
	93	*ἀλλήλους κτενέουσι*	Hom. *Λ* 530 *ἀλλήλους ὀλέκουσι**
		κακὴν ἔριδα προφέροντες	Hom. *Γ* 7 *κακὴν ἔριδα προφέρονται**
	94	*πολύμητις ἀνάκτωρ*	Hom. *Α* 311 *πολύμητις Ὀδυσσεύς**
	101	*καλή τε βριαρή τε*	Hom. *ξ* 7 *καλή τε μεγάλη τε**
	110	*χωομένου βασιλῆος*	Hom. *Ι* 107 *χωομένου Ἀχιλῆος**
	111	*ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις*	Hom. *ϑ* 479 *ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν*
	112	*νιφὰς ἠδὲ χάλαζα*	Hom. *Ο* 170 *νιφὰς ἠὲ χάλαζα**
	113	*ληίων καρπούς*	Hom. *Ζ* 142 *ἀρούρης καρπόν*
	114	*αὐτοὶ δ᾽ αὖ*	Hom. *υ* 165 *αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽**
		ἐνὶ πτολέμοισι δαμέντες	Hom. *Ζ* 74 *ἀναλκείῃσι δαμέντες**
	115	*Ἄρηι κρατερῷ*	cf. ad XII 249
	116	*πολυμήχανος ἄλλος*	Hom. *α* 205 *πολυμήχανός ἐστιν**
	117	*συλλέξας*	= Hom. *Σ* 301*
	121	*λιμὸς . . . . | καὶ πόλεμος*	Hom. *Α* 61 *πόλεμος . . . καὶ λοιμός*
	122	*φόνοι τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε*	= Hom. *λ* 612*
	124	*ὑπὸ στρατιῆς παλαμάων*	Hom. *Γ* 128 *ὑπ᾽ Ἄρηος παλαμάων**
	125	*αὐτὸς δ᾽ αὖ*	Hom. *υ* 165 *αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽**
	127	*ὑπερμενέων ἀνθρώπων*	cf. ad II 174

XIV 131 *χρυσῷ τ' ἠλέκτρῳ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι*	Hom. δ 73 *χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος*
135 *ἀπειρεσίῃ ἐνὶ νήσῳ*	Hom. κ 3 *πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ*
136 *δέξεται οὐλόμενος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή*	Hom. ε 83 *ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή*
οὐλόμενος θάνατος	cf. ad XI 171
137 *θηρὶ ἐοικώς*	= Hom. Γ 449*
138 *εὐχαίτῃ βλοσυρῷ θ'*	Hesiod. Scut. 250 *δεινωπαὶ βλοσυραί τε*
ὃς ἀφ' Ἑλλήνων γένος ἔσται	cf. ad III 193
139 *Φθίης πουλυτρόφου*	Hom. I 479 *Φθίην . . . ἐριβώλακα*
140 *ἐπ' ὀφρύσι Πηνειοῖο*	Hom. Y 151 *ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης**
142 *Μαιώτιδος ἐγγύθι λίμνης*	Hymn. Hom. Apoll. Pyth. 102 *Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης**
143 *ἐπὶ προχοῇσι*	= Hom. P 263*
παρ' Ἑστιάτιον στόμα πηγῆς	Hom. ε 441 *ποταμοῖο κατὰ στόμα*
144 *κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα*	Hom. λ 539*
145 *ὑπὸ κρατερῶν πολεμιστῶν*	Hom. E 602 *θαρσαλέον πολεμιστήν*
147 *Σκυθικὸν γένος ἐξαλαπάξας*	Hom. Ξ 251 *Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας**
150 *δεινὸς ἀνήρ*	Hom. Λ 654*
150 sq. *ὅσοι πίνουσιν ἄριστον | Ἀρμένιοι κρύσταλλον ἄγαν ῥείοντος Ἀράξεω*	Hom. B 825 *πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο* Epigr. Hom. 1, 3 sq. *ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ζαθέον ποταμοῖο | Ἕρμου δινήεντος*
154 *πόλεμοί τε μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε*	cf. ad XI 260
155 *καὶ Φρυγίης*	Hom. Ω 545 *καὶ Φρυγίη**
156 *φάσγανά θ' ἐκ κολεῶν ἀμφήκεα γυμνώσαντες*	Hom. Α 190 *φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος* Α 194 *ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος*
157 *κόψουσ' ἀλλήλους*	Hom. Α 530 *ἀλλήλους ὀλέκουσι*
158 *μέγα σῆμα*	= Hom. ψ 188
μερόπεσσι βροτοῖσιν	= Hom. B 285
159 *περιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς*	cf. ad III 649
160 *τέρας πολέμοιο κακοῖο*	Hom. Α 4 *πολέμοιο τέρας*

XIV 161 *κρατερὴν οὐ φεύξετ' ἀνάγκην*	Hom. *Z* 458 *κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη** *X* 67 *οὐ φεύξεσθαι δίομαι αἰπὺν ὄλεθρον*
162 *ὑπὸ χειρὶ δαμείς*	Hom. *K* 452 *ὑπὸ χερσὶ δαμείς**
δαμεὶς αἴθωνι σιδήρῳ	cf. ad XII 175
164 *ἐξ Ἀσίης προφανείς*	Hom. *ω* 160 *ἐξαπίνης προφανέντ'*
165 *καὶ στήσει πόλεμον*	Hom. *λ* 314 *φυλόπιδα στήσειν*
τείχεα Ῥώμης	cf. ad XIII 105
168 *κρατερὴν οὐ φεύξετ' ἀνάγκην*	cf. ad XIV 161
169 *ὃν καὶ τεθνηῶτα*	cf. ad XII 276
τεθνηῶτα νέκυν	Hom. *Σ* 173 *νέκυος πέρι τεθνηῶτος*
διαδηλήσονται	Hom. *ξ* 37 *διεδηλήσαντο**
171 *Ῥώμη κυδιάνειρα*	Hom. *Δ* 225 *μάχην ἐς κυδιάνειραν*
173 *δεινὸς καὶ φοβερός*	cf. ad XII 79
Πάρθους . . . μεγαθύμους	Hom. *K* 205 *Τρῶας μεγαθύμους*
176 *Πέρσας θ' ὑπερηνορέοντας*	Hom. *Δ* 176 *Τρώων ὑπερηνορεόντων**
177 *ἀγλαὸς ἀνήρ*	Hom. *B* 736 *ἀγλαὸς υἱός**
178 *Καυκάσῳ ἠνεμόεντι*	Hom. *X* 145 *ἐρινεὸν ἠνεμόεντα**
182 *παιδὶ ἑῷ*	Hom. *Α* 496 *παιδὸς ἑοῦ*
184 *βήσεται εἰν Ἀίδαο δόμοις*	cf. ad XII 77
βασιλεὺς ἀγαπήνωρ	Hom. *Θ* 114 *Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ**
187 *εἰρήνη . . πολυήρατος*	Hom. *ο* 366 *ἥβην . . πολυήρατον*
188 *ἑοῦ πατρός*	Hom. *δ* 714 *πατρὸς ἑοῦ*
εἵνεκα τιμῆς	cf. ad V 156
189 *ἐπ' ἀντολίην τε δύσιν τε*	cf. ad III 26
190 *καὶ οὐκ ἐθέλοντα*	Hom. *Υ* 87*
πρὸς οἴκους	Hom. *I* 147 *πρὸς οἶκον*
191 *Ῥώμης κοιρανέονθ'*	Hom. *B* 207 *ὣς ὅ γε κοιρανέων*
ὅτι δὴ φίλος ἔπλετο πᾶσιν | *θυμός*	Hom. *ξ* 397 *ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ* *κ* 38 *ὣς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν*
192 *βασιλῆος ἀγακλειτοῖο*	Hom. *ρ* 370 *ἀγακλειτῆς βασιλείης*
ἀγακλειτοῖο ἄνακτος	Hom. *Ψ* 302 *ὑπερθύμοιο ἄνακτος**
193 *ἀλλὰ μινυνθάδιόν μιν*	Hom. *Α* 352 *μινυνθάδιόν περ ἐόντα*
ἀφαρπάξει βιότοιο	Hom. *N* 189 *κρατὸς ἀφαρπάξαι*
194 *οὐλόμενος θάνατος*	cf. ad XI 171
195 *κρατεροὶ πολεμισταί*	Hom. *ω* 499 *ἀναγκαῖοι πολεμισταί*
196 *ἀλλήλους κόψουσι*	cf. ad XIV 93
κακὴν ἔριδα προφέροντες	cf. ad XIV 93

XIV 200	κεκορυθμένος ἵξεται Ἄρης	Hom. Δ 495 κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ*
201	ὃν Διόνυσον ἄνακτα μετωνυμίην καλέουσιν	Hom. Ι 562 τὴν Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον
203	πορφύρεον . . κλυτὸν βασιλήιον εἷμα	Hymn. Hom. Merc. 250 φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα
		Hom. ζ 58 κλυτὰ εἵματ᾽
206	ἐπειγόμενος περὶ νίκης	Hom. Ψ 437 ἐπειγόμενοι περὶ νίκης*
207	σκυλάκεσσι καὶ οἰωνοῖσι	Hom. Α 4 κύνεσσιν | οἰωνοῖσί τε
208	πυρίκαυστε πόλις	Hom. Ν 564 σκῶλος πυρίκαυστος
209	ὁπότ᾽ ἂν τάδε πάντα γένηται	cf. ad III 92
211	χρυσῷ τ᾽ ἠλέκτρῳ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ᾽ ἐλέφαντι	cf. ad XIV 131
214	ὡς τὸ πρὶν ἦσθα	cf. ad II 33
216	οἳ περὶ Πηνειόν	Hom. Β 757*
	βαθύσχοινόν τε Μολοσσόν	Hom. Δ 383 βαθύσχοινον λεχεποίην*
217	Τρίκην Δωδώνην τε καὶ ὑψίδμητον Ἰθώμην	Hom. Β 729 οἳ δ᾽ εἶχον Τρίκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν
218	περὶ ῥίον Οὐλύμποιο	Hom. Θ 25*
219	καὶ ὑψίπυλον Καλυδῶνα	Hom. Ι 530 ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα
220	μέγα σῆμα θεὸς μερόπεσσι ποιήσῃ	Hymn. Hom. XXXII 13 τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται
221	σκοτόεσσαν ἀμολγαίην	Hom. Χ 317 νυκτὸς ἀμολγῷ
223	ὀξὺ . . . βέλος	Hom. Δ 185
	βεβολημένον ἐς σέ	Hom. Ι 9 βεβολημένον ἦτορ*
224	αἰετὸς αἴθων	cf. ad III 611
226	ὁπλότερος μέν	Hom. φ 370 ὁπλότερός περ ἐών
	πολλὸν ἀρειότερος	Hom. γ 250 πολλὸν ἀρείω
228	θυμαλγέα μῆνιν	Hom. Δ 513 χόλον θυμαλγέα
229	εἵνεκα τιμῆς	Hom. ξ 70*
230	μερόπεσσιν ἐφημερίοις ἀνθρώποις	Hom. Α 250 μερόπων ἀνθρώπων
		Orph. Argon. 36 ψυχαὶ ἐφημερίων
231	λιμοὶ καὶ λοιμοί	cf. ad XII 114
	πόλεμοί τ᾽ ἀνδροκτασίαι τε	cf. ad XI 260
232	σκότος ἀκάματον	Hom. Ε 4 ἀκάματον πῦρ
	ἐπὶ χθόνα μητέρα λαῶν	Hom. Ι 479 Φθίην . . . μητέρα μήλων
233	ἀμείλιχος ὀργή	Hom. Ι 572 ἀμείλιχον ἦτορ
234	κεραυνοί τε φλεγέθοντες	Hesiod. Theog. 846 κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος*

XIV	236 sq. *σείετο δ' αὖ Φρυγίης γαίης αἰπεινὰ κάρηνα, | σείοντο Σκυθικῶν ὀρέων πόδες, ἔτρεμεν ἄστη*		Hom. *Υ* 57 sqq. *Ποσειδάων ἐτίναξε | γαῖαν ἀπειρεσίην ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα. | πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπιδάκου Ἴδης | καὶ κορυφαὶ Τρώων τε πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν*
	237 *ἔτρεμεν ἄστη*		Hom. *Κ* 390 *ἔτρεμε γυῖα** *Ν* 18 *τρέμε δ' οὔρεα μακρά*
	238 *ἔτρεμε δὲ χθὼν πᾶσα*		Hesiod. Theog. 695 *ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα**
	Ἑλλάδος αἴης		Hom. *Β* 162 *πατρίδος αἴης**
	240 *ὑπ' αἰθαλόεσσι κεραυνοῖς*		Hesiod. Theog. 504 *ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν**
	241 *κοὐκ ἔστι φυγεῖν χόλον οὐδ' ὑπαλύξαι*		Hom. *Μ* 327 *ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι**
	245 *πορφυρέην λώπην ἀμφειμένοι ὤμοις*		cf. ad III 389
	247 *τείχεα Ῥώμης*		cf. ad XIII 105
	251 *ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς*		Hom. *Β* 347 *ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν** (*αὐτοῖς* Lips. suprascr. Vrat. c)
	253 *ὅτι δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργαν*		Hom. *Θ* 356 *καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργεν**
	254 *τοὔνεκεν αὖ*		Hom. *Ε* 822 *τοὔνεκα νῦν**
	ἀεικέα θυμὸν ἐποίσει		Hom. *Α* 97 *ἀεικέα λοιγὸν ἀπώσει**
	255 *παρδαλίων τε λύκων τ'*		cf. ad II 267
	257 *ἀνάλκιδας οἷα γυναῖκας*		Hom. *Ε* 349 *γυναῖκας ἀνάλκιδας*
	259 *Ῥώμης ἐρικυδέος*		Hom. *λ* 576 *Γαίης ἐρικυδέος*
	ἔξοχοι ἄνδρες		Hom. *Ν* 499 *ἄνδρες ἀρήιοι ἔξοχον ἄλλων*
	261 *οὐ κατὰ κόσμον*	=	Hom. *Θ* 12
	262 *φῶτες ἐφορμηθέντες*		Hom. *Ζ* 410 *πάντες ἐφορμηθέντες**
	263 *πρωτογόνων ἀνδρῶν*		Hom. *Δ* 102 *ἀρνῶν πρωτογόνων*
	265 *πάντας δ' ἀνθρώπους*		Hom. *μ* 39 sq. *πάντας | ἀνθρώπους*
	266 *ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντας*		cf. ad I 130
	267 *ὅσσοι κακὰ τεκμήραντο*		Hom. *Ζ* 349 *θεοὶ κακὰ τεκμήραντο**
	270 *πάντα μάλ' ἑξείης*		cf. ad VIII 191
	271 *πολέμου καὶ δηιοτῆτος*		cf. ad VIII 193
	273 *μάχην καὶ δηιοτῆτα*		Hom. *Η* 290 *μάχης καὶ δηιοτῆτος**
	274 *ἀργαλέην τ' ἄτην*		Hom. *Τ* 88 *ἄγριον ἄτην* *Χ* 61 *αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ*
	δὲ τάχιστα	=	Hom. *Ι* 626*
	275 *πυροὺς καὶ κριθάς*		Hom. *ι* 110 *πυροὶ καὶ κριθαί**
	ἐν δώμασι Ῥώμης		Hom. *ο* 542 *ἐν δώμασι σοῖσιν**
	276 *εἰς ἄφενον σπεύδοντι*		Hesiod. Oper. 24 *εἰς ἄφενον* (*ἄφενος* codd. dett.) *σπεύδοντ'**

XIV δυοκαίδεκα νῆας		Hom. *B* 557 δυοκαίδεκα νῆας*
279 ἡσυχίη δ' ἔσται		Hom. σ 22 ἡσυχίη δ' ἂν . . . εἴη
280—282		cf. ad VIII 135
284 ἔστι δέ τις γαίη		Hom. δ 844 ἔστι δέ τις νῆσος*
φίλη τροφὸς ἀνθρώποισιν		cf. ad XIII 43
285 κειμένη ἐν πεδίῳ		cf. ad XIII 44
286 Λιβύην ἠδ' Αἰθιοπίην		Hom. δ 85 Αἰθίοπας . . . καὶ Λιβύην
287 ἄλλοθεν ἄλλος	=	Hom. *I* 311*
289 κεδρὸς ἄναξ		Hom. ξ 170 κεδροῖο ἄνακτος
292 ἐπὶ οἴνοπα πόντον	=	Hom. *B* 613*
294 πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνήν	=	Hom. *Δ* 15*
295 εἷς κοίρανος ἔσται		Hom. *B* 204 εἷς κοίρανος ἔστω*
299 τότε θέσφατα πάντα τελεῖται		cf. ad III 366
304 μακρὸν δόρυ		Hom. *N* 168 δόρυ μακρόν
μακρὸν δόρυ πᾶσι τινάσσῃ		Hom. χ 149 sq. δοῦρα | μακρὰ τινάσσοντας
305 αἷμα πολὺ		Hom. *Ψ* 697 αἷμα παχύ*
αἷμα πολὺ ῥεύσει		Hom. *N* 655 ἐκ δ' αἷμα ῥέεν
ἐν κονίῃσιν	=	Hom. *N* 617*
306 ὅτ' ἂν πόλις ἐξαλαπαχθῇ		Hom. *Δ* 40 sq. ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι | τὴν ἐθέλω
307 ὄλβιος, ὃς τέθνηκε, καὶ ὄλβιος, ὅς τις ἄτεκνος		Hymn. Hom. Cer. 480 ὄλβιος, ὃς τάδ' ὄπωπεν
		Mus. 138 ὄλβιος, ὅς σε φύτευσε, καὶ ὀλβίη, ἣ τέκε μήτηρ
308 δούλειον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσει		cf. ad VIII 126
313 δεῖμα φέρων	=	Hom. *E* 682*
314 καρπὸν . . . ἀρούρης		Hom. *Γ* 246 καρπὸν ἀρούρης
315 τοῖς κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ δώσει		Hesiod. Theog. 585 τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο
317 αὐτὰρ ἐπὴν δή	=	Hom. *Π* 453*
317 sq. λέοντος | ὠμοβόρου		Hom. *E* 782 λείουσιν ὠμοφάγοισιν
320 ἐν δαιτί	=	Hom. γ 336*
321 καρτερὰ ἔργα		Hom. *E* 757* (Aristarchus)
322 ἄλλος δ' ἄλλον		Hom. *B* 400 ἄλλος δ' ἄλλῳ*
πολὺς δ' ἀλαλητὸς ἐν αὐτοῖς		Hom. *K* 185 πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ*
		Hom. *Ξ* 393 μεγάλῳ ἀλαλητῷ
325 ἀλλήλους κτείνοντες		cf. ad XIV 93

XIV		*ὑπὸ κρατερῆς ὑσμίνης*	Hom. *Π* 447 *ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης**
	326	*κυανέαις φολίσιν πεπυκασμένος*	Hom. *Ξ* 289 *ὄζοισιν πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν*
	329	*παρὰ χεύμασι Νείλου*	cf. ad XI 176
	330	*ἄπρηκτον ὁδὸν τελέουσιν*	Hom. *Ξ* 221 *ἄπρηκτόν γε νέεσθαι* *β* 256 *τελέει δ' ὁδόν*
	331	*περιτελλομένων ἐνιαυτῶν*	cf. ad III 649
	333	*στήσετ' . . . πόλεμος*	Hom. *λ* 314 *φυλόπιδα στήσειν . . . πολέμου*
	336	*οὐκ ἐπὶ δηρόν*	Hom. *Β* 435 *μηδ' ἔτι δηρόν** *Ι* 415 *ἐπὶ δηρόν*
	340	*μενεπτολέμους ἀνθρώπους*	Hom. *Β* 749 *μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί**
	341	*ἁλὸς πολιῆς*	Hom. *Α* 350*
	342	*περὶ πατρίδος ἠδὲ τοκήων*	Hom. *ο* 382 *σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων**
	345	*κείσονται ἐπὶ ψαμαθώδεας ἀκτάς*	Hom. *ν* 284 *ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην*
	346	*ξανθὰ κάρηνα*	Hom. *ν* 399 *ξανθαὶ . . . τρίχες*
		ὑπ' Αἰγυπτίων πετεηνῶν	Hom. *Ρ* 675 *ὑπουρανίων πετεηνῶν**
	348	*ἀλλ' ὅτ' ἂν αὖτε λύκοι κυσὶν ὅρκια πιστώσωνται*	cf. ad XIII 28
	349	*νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ*	Hom. *α* 50*
	350	*πολλὰ παθοῦσαν*	Hom. *η* 224 *πολλὰ παθόντα* *Χ* 431 *αἰνὰ παθοῦσα**
	351	*χρυσὸς οὐδ' ἄργυρος*	Hom. *κ* 45 *χρυσός τε καὶ ἄργυρος*
	354	*εὔφρονι θυμῷ*	Hymn. Hom. XXX 14*
	355	*εἰς ἅλα δῖαν*	cf. ad III 78
	356	*μερόπων ἀνθρώπων*	cf. ad I 1
	359	*μερόπων γένος*	Hymn. Hom. XXXI 18
		ὀλλυμένων περ	Hom. *Υ* 21 *ὀλλύμενοί περ**

Fragmenta

I

I	1	*ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σάρκινοι οὐδὲν ἐόντες*	Gregor. Naz. Carm. II 2, 7, 88 (Caillau) *ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ τέκτονες οὐδὲν ἐόντων*

ἄνθρωποι θνητοί	Hom. ω 64 *θνητοί τ' ἄνθρωποι*
οὐδὲν ἐόντες	Hom. Α 290 *αἰὲν ἐόντες**
οὐκ ἐσορῶντες	Hom. Ι 229 *εἰσορόωντες**
7 *εἷς θεός*	cf. ad III 11
8 *ἀόρατος ὁρῶν μόνος αὐτὸς ἅπαντα*	cf. ad III 12
10 sq. *τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ | ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεόν*	cf. ad III 17
11 *ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν*	Hom. Ω 246*
12 *ἀκτίνων κατεναντίον ἠελίοιο*	Hom. Κ 547 *ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο**
15 *τὸν μόνον ὄντα σέβεσθ' ἡγήτορα κόσμου*	Orphic. Fragm. 4, 7 Abel: *μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο ἄνακτα*
16 sq. *ὃς μόνος . . . ἐτύχθη | αὐτογενὴς ἀγένητος ἅπαντα κρατῶν διὰ παντός*	Orphic. Fragm. 4, 8 sq. Abel: *εἷς ἔστ', αὐτογενής, ἑνὸς ἔκγονα πάντα τέτυκται*
21 *αὐτῷ τε θύειν ἱερὰς ἑκατόμβας*	Hom. Π 450 *θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας**
	Α 99 *ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην**
26 *νυκτὶ μελαίνῃ*	Hom. η 253*
30 *ἠελίου γλυκυδερκὲς . . φάος*	Hom. Λ 605 *λαμπρὸν φάος ἠελίοιο*
32 *εἷς θεός*	cf. ad III 11
33 *λιμοὺς λοιμούς*	cf. ad II 23
καὶ κήδεα λυγρά	Hom. Ε 156*
34 *καὶ νιφετούς*	Hom. Κ 5 *ἢ νιφετόν*

III

4 *οὐρανὸν ἠέλιόν τε*	Hom. Α 97 *οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε**
	Μ 239 *πρὸς ἠῶ ἠέλιόν τε**
	Δ 44 *ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ*
ἀστέρας ἠδὲ σελήνην	Hom. Θ 555 *ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην*
	Apoll. Rhod. Argon. Α 500 *ἄστρα σεληναίη τε*
ἠδὲ σελήνην	Hom. δ 45 *ἠὲ σελήνης**
5 *οἴδματα πόντου*	cf. ad I 259
15 *δύναται . . . γνῶναι τάδ' ἅπαντα*	Hom. ω 159 *δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα**

III	17	*αἰθέρι ναίων*		cf. ad II 27
	19	*χόλον καὶ θυμὸν ἐγείρων | καὶ πόλεμον*		Hom. *E* 510 *θυμὸν ἐγεῖραι* Y 31 *πόλεμον . . . ἔγειρε*
	20	*καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα*		cf. ad III 603
	31	*ἄλλα τε πολλά*	=	Hom. *ρ* 422
	35	*μέλιτος γλυκεροῦ*		cf. ad III 746
		ἀνδράσι χάρμα	=	Hesiod. Scut. 400
	42	*τὸν πάντ' ἐφορῶντα*		Hom. *λ* 109 *ὃς πάντ' ἐφορᾷ*
	43	*αἰθομένοιο πυρὸς σέλας*		Hom. *Θ* 563 *σέλαι πυρὸς αἰθομένοιο*
	48	*ἐριθηλέα κῆπον*		Hymn. Hom. Merc. 27 *ἐριθηλέα ποίην* Maxim. 353 *ἐριθηλέι κήπῳ**
	49	*δαινύμενοι γλυκὺν ἄριον*		Hom. *ι* 162 *δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα*
		ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος		cf. ad II 184

IV

IV		*κλῦτε δέ μου, μέροπες*	Hom. *ζ* 239 *κλῦτέ μευ, ἀμφίπολοι**

VI

VI	1	*ὁππότ' ἂν ἔλθῃ*	Hom. *Φ* 231 *εἰς ὅ κεν ἔλθῃ**
	2	*πῦρ . . ψολόεν τι*	Hom. *ψ* 330 *ψολόεντι κεραυνῷ*
		μέσῃ ἐνὶ νυκτὶ μελαίνῃ	Hom. *Σ* 251 *ἰῇ δ' ἐν νυκτί* *η* 253 *νυκτὶ μελαίνῃ**

INDEX NOMINUM

(Nomina e coniectura in textum recepta asterisco designantur)

0